

TIRA IQEDDSEN

AMEZWARU

Adlis Wiss Amezwaru

n

Ttawrat

1

Tira Iqeddsen
Řeahd d Aqdim (Ttawrat, Zzabur d Inabiyyen)

English title: The Holy Scriptures
The Old Testament (Law, Books and Prophets)

© www.tarifit.info
January 2014

*All rights reserved. Free and unlimited reproduction
and distribution of this publication in whatever form is permitted
on the condition that the contents of this publication will not be changed
and this same and complete copyright notice will be included.*

*Marra řħuquq ttwađemnen. Itwasmeh ad itwagg wedlis-a ewwed s eřam kuř ibriden
u s marra tiřelli, maca břa abeddeř n min dayes.
Ittxeřsa ad itwagg dayes řebda awař-a simant nnes marra zi jjihet n řħuquq.*

AMEZWARU

Taxeřqit n ujenna d tmurt

1¹ Deg umezwaru ixřeq-dd AREBBI ijenwan d temmurt.
² Tuřa tammurt tarebbej u texřa u x wudem n waman yuřyen řřam u Arruř n AREBBI tuřa ittrař ittas-dd x wudem n waman.

³ Uca inna AREBBI “Ad dd-tas tfawt” uca tusa-dd tfawt! ⁴ Izra AREBBI belli tifawt teřbeř uca ibđa AREBBI jar tfawt d řřam. ⁵ Iřaya AREBBI tifawt ‘aziř’ u ‘řřam’ iřaya as ‘řiret’. Tedweř d tameddit u idweř d řřbeř: **d ass amezwaru.**

⁶ Uca inna AREBBI “Ad tiři ict n řqubbet di řwest n waman, ad tebđa aman x waman!” ⁷ AREBBI igga řqubbet n ujenna uca ibđa aman i iřan swadday i řqubbet x waman i iřan sennej i řqubbet. Uca ammu i temsar. ⁸ Iřaya AREBBI i řqubbet ‘ajenna’. Uca tedweř d tameddit u idweř d řřbeř: **d ass wiss tnayen.**

⁹ Uca inna AREBBI “Ad munen waman i iřan swadday i ujenna řar ijjen wemcan mařend ad dd-iban řbarr!” Uca ammu i temsar. ¹⁰ Iřaya AREBBI i řbarr ‘tammurt’ uca amuni n waman iřaya as ‘řebřur’. Uca izra AREBBI belli man aya iřbeř.

¹¹ Inna AREBBI “Ad dd-tesseymy temmurt ayemmy aziza: afsu aziza i izarreen zzariet d tcejjura s fruta i d itticen frutat amecnaw marka nsent s zzariet nsent days x wudem n temmurt!” Uca ammu i temsar. ¹² Tesseymy-dd temmurt ayemmy aziza: afsu aziza i izarreen zzariet amecnaw marka nnes d tcejjura i d itticen řyiřet amecnaw marka nsent s zzariet nsent days. Uca izra AREBBI belli man aya iřbeř. ¹³ Uca tedweř d tameddit u idweř d řřbeř: **d ass wiss řřata.**

¹⁴ Uca inna AREBBI “Ad din iřint tfawin di řqubbet n ujenna řima ad bđant jar wass d řiret, ad iřint d řimarat d řweqt itwaggen d wusan d isegwusa ¹⁵ uca ad iřint d tifawin di řqubbet n ujenna řima ad wcent tifawt x temmurt!” Uca ammu i temsar. ¹⁶ Igga AREBBI tnayen n tfawin myarent, tifawt tameqqrant řima ad teřkem x wass u tifawt tamezyant řima ad teřkem x řiret, uřa d itran. ¹⁷ Issars itent AREBBI di řqubbet n ujenna řima ad wcent tifawt x temmurt ¹⁸ u řima ad řekment x wass d řiret u řima ad bđant jar tfawt d řřam. Uca izra AREBBI belli man aya iřbeř. ¹⁹ Uca tedweř d tameddit u idweř d řřbeř: **d ass wiss arebea.**

²⁰ Uca inna AREBBI “Ad dd-ssuffyten waman s wesfay n marra min days n buřbeř iddaren uca ad din đwan iđđad sennej i temmurt řar mani teřa řqubbet n ujenna!” ²¹ Ixřeq-dd AREBBI imuddaren imeqqranen di řebřar u marra buřbeř iddaren ittenhezzan i xas issuffyten aman amecnaw markat nsen uca marra iđđad s wefriwen amecnaw markat nsen. Uca izra AREBBI belli man aya iřbeř. ²² Ibark iten AREBBI, inna “Jjem-dd řyiřet, twaktarem, emmarem aman n řebřur uca ad twaktaren iđđad di temmurt.” ²³ Uca tedweř d tameddit u idweř d řřbeř: **d ass wiss xemsa.**

²⁴ Uca inna AREBBI “Ejj temmurt ad tessuffey marra min yars buřbeř iddaren amecnaw marka nnes: řebřayem d imuddaren inni ittbuřen d řmař n řexřa amecnaw marka nsen!” Uca ammu i temsar. ²⁵ Igga AREBBI řmař n řexřa n temmurt amecnaw marka nsen, u řebřayem amecnaw marka nsent u marra imuddaren inni ittbuřen x temmurt amecnaw markat nsen. Uca izra AREBBI belli man aya iřbeř.

AMEZWARU

²⁶ Inna AREBBI “Ejj aneḡ ad negg Adam, *bnadem*, di ššifet nney, deg warwas nney, uca ad ḡars yiři jjehd x iseřman n řebḡar u x ijdađ n ujenna u x řebhayem u x marra tammurt u x marra imuddaren inni ittbuēen x temmurt!” ²⁷ Ixřeq-dd AREBBI Adam di ššifet nnes. Ixřeq it-dd di ššifet n AREBBI, ixřeq iten-dd awtem d tewtemt. ²⁸ Ibark iten AREBBI uca inna asen AREBBI “Jjem-dd řyiġet, twaktarem, emmarem tammurt uca arrem tt-idd sadu ufus nwem, ḡekmem x iseřman n řebḡar u x ijdađ n ujenna u x marra imuddaren inni ittbuēen x temmurt!” ²⁹ Inna AREBBI “Xzarem, ad awem wceḡ marra afsu *aziza* i izarreen zzariēet x wudem n temmurt u marra ticejjura s řyiġet ḡar tcejart tenni izarreen zzariēet. D man aya ad awem yiři d macca ³⁰ u i marra řmař n řexřa n temmurt u i marra ijdađ n ujenna u i marra min ittbuēen x temmurt i di iġa buḡbeř iddaren, ad asen yiři marra afsu *aziza* d macca i nitni.” Uca ammu i temsar. ³¹ Uca izra AREBBI marra min igga, u xzar, tuḡa iřbeḡ aṡas. Uca tedweř d tameddit u idweř d ššbeḡ: **d ass wiss setta.**

2¹ Ammu i twakemmřen ijenwan d temmurt d qaē asetting nsen n tzemmar. ² Deg wass wiss sebea ikemmeř AREBBI řxedmet nnes i igga uca yareyyeḡ deg wass wiss sebea zi marra řxedmet nnes i yegga. ³ Ibarek AREBBI ass wiss sebea uca issqeddes it, minzi days i yareyyeḡ zi marra řxedmet nnes i dd-ixřeq AREBBI maḡend ad tt igg *amenni*.

Taxeřqit n Adam d temyart nnes di Eadn

⁴ Ina d inni itwarwen zeg ijenwan d temmurt řami dd-twaxeřqent deg wass i igga SIDI AREBBI tammurt d ijenwan. ⁵ Uřa d ijj n cbarq war tuḡi ead di temmurt niḡ d ijj n ufsu n yeyyar war dd-iyemi *ead*, minzi SIDI AREBBI war iiji anzar ad iwwet *ead* x temmurt uca war tuḡi din Adam *ead* ḡima ad ixdem tammurt. ⁶ Maca tgaēēēē ict n tayut zi temmurt, tessu marra udem n temmurt. ⁷ Xenni ikewwen SIDI AREBBI Adam zi tcejajt n ucař uca iřuđ řēēwin n tudart di tinzart nnes. Ammu i idweř Adam d ijj n buḡbeř iddaren.

⁸ Xenni izzu SIDI AREBBI jjennet jjihet n ccarq di Eadn uca issars din Adam i ikewwen ⁹ uca isseyymi-dd SIDI AREBBI zi temmurt kuř tacejjart tecna i řxezrat u tmizidit i macca u *isseyymi-dd* tacejjart n tudart di řwest n jjennet uřa d tacejjart n tussna n řxar d řyar.

¹⁰ U iffey-dd zi Eadn ijj n yeḡzar ḡima ad issuw jjennet u zi senni ittemsebđa x arebea n iqem-mumen. ¹¹ Isem n yeḡzar amezwaru d Ficun i tuḡa innđen i marra tammurt n ḡawila mani iġa wureḡ. ¹² Aqa ureḡ n temmurt nni iřbeḡ. Aqa din *ēawed* řebxur n ssudan d wezru n ‘biril’. ¹³ Isem n yeḡzar wiss tnayen d Jihun i tuḡa innđen i marra tammurt n Kuc. ¹⁴ Isem n yeḡzar wiss třata d ḡidaqqil i issuffuḡen ḡar ccarq n Accur. Iḡzar wiss arebea d Lfurat.

¹⁵ Xenni iksi SIDI AREBBI Adam uca issars it di jjennet n Eadn, ḡima ad tt ixdem u ad tt iḡa.

¹⁶ SIDI AREBBI iweřša Adam, inna “Zi marra ticejjura n jjennet ad tecced macca, ¹⁷ maca zi tcejart n tussna n řxar d řyar war tteted ca zzayes, minzi deg wass i zzayes i ḡa tecced, řmewt i ḡa temted.”

¹⁸ Inna SIDI AREBBI “War iēeddeř ad yiři Adam weḡdes. Ad as ggeḡ wi t i ḡa iēawnen, wi t i ḡa iřiqqen qibač nnes.”

¹⁹ Uca igga SIDI AREBBI zeg ucař marra řmař n řexřa u marra ijdađ n ujenna uca indeh iten ḡar Adam ḡima ad izar mammec ten i ḡa isemma. Mammec i ḡa isemma Adam kuř buḡbeř iddaren d wa d isem nnes. ²⁰ Igga Adam ismawen i marra řebhayem d ijdađ n ijenwan u i marra řmař n řexřa, *maca* i Adam war itwif i wi t i ḡa iēawnen d wi t i ḡa iřiqqen qibač nnes.

²¹ Issehwa-dd SIDI AREBBI ijj n iđeř yuḡeḡ x Adam uca am tuḡa iṡteř, řexdenni iksi icten zi tyezdisin nnes uca iqqen amcan sadu nnes s weysum. ²² Yarra SIDI AREBBI tayezdin tenni i iksi zi Adam d tamyart uca iwyi tt-idd ḡar Adam. ²³ Inna Adam “Řexxu tanita aqa-tt d iḡes zeg

AMEZWARU

ixsan inu d aysum zeg weysum inu. Ad tetwasemma ‘taryazt’, *ixs ad yini ‘tamyart’*, minzi nettat tetwaksi-dd zeg weryaz. ²⁴ S man aya ad yejj aryaz babas d yemmas, ad iqqen yar temyart nnes, ad iřin d ijj n weysum.” ²⁵ Tuęa-ten s tnayen idsen d ięaryanen, Adam d temyart nnes, uca war tuęi din ca řęęya jarasen.

Ddenb amezwaru - afięar d temyart

3 ¹ Tuęa afięar d aęraymi x marra řmař n řexřa i igga SIDI AREBBI. Inna i temyart “Ma d tidett inna AREBBI ‘Yarwem war ttettem ca zi marra ticejjura n jjennet!’?” ² Tenna temyart i ufięar “Zi řęięęet n tcejjura di jjennet nzemmar ad necc, ³ maca zi řęięęet n tcejjart tenni di řwest n jjennet, inna AREBBI ‘War zzayes ttettem, war tt tthadam, minzi mařa lla ad temmtem.’” ⁴ Inna ufięar i temyart “Kenniw war tettmettim ca s řmewt qae, ⁵ maca AREBBI issen belli ass min di zzayes i ya teccem, ad twarżment tięęawin nwem uca ad tiřim amecnaw AREBBI, ttessnem řxar zi řyar.”

⁶ Tezra temyart belli tacejjart teřbeę i macca uca teejeb asent i tięęawin, u belli tacejjart tegga days mezri maęend ad zzayes tedweř d tamięist. Xenni teksi zi řęięęet nnes, tecca uca tewca eawed i weryaz nnes i tuęa akides uca netta icca. ⁷ Nnarżment tięęawin nsen uca ssnen aqa-ten d ięaryanen. Xenni xeyyaęen tifrayer n wartu u ggin zzaysent tibantiwin i yixef nsen. ⁸ Nitni sřin řęęess n SIDI AREBBI i yegguren di jjennet zeg uřuęi n usemmię n wass uca issnuffar Adam d temyart nnes zeg wudem n SIDI AREBBI jar tcejjura n jjennet.

⁹ Uca iřaya SIDI AREBBI Adam, inna as “Mani teęid?” ¹⁰ Netta inna “Sřiy i tmijja nnek di jjen-net uca gg^wedeę minzi necc d aęaryan, xenni nnuffareę.” ¹¹ Inna as SIDI AREBBI “Wi d ac innan belli cek d aęaryan? Ma teccid zi tcejjart tenni x cek weřřiy ‘War zzayes ttett ca!’” ¹² Inna Adam “Tamyart tenni tewcid maęend ad tiři akidi, nettat tewca ayi zi tcejjart uca ccię.” ¹³ Inna as SIDI AREBBI i temyart “Mana aya i teęid?” Tenna as temyart “Ięarra ayi ufięar uca ccię.”

¹⁴ Inna SIDI AREBBI i ufięar

*“Minzi teęgid aya, aqa tetwaneęřed jar marra řebhayem
u jar marra řmař n řexřa.
X useddis nnek ad tmurded
uca ad tecced taęęjajt marra ussan n tudart nnek.*

¹⁵ *Ad ggeę řęędawar jarac d temyart,
jar zzarięet nnek d zzarięet nnes,
d tenni nnes ad terbez azeęif nnek
u cek ad as trebzed anirz nnes.”*

¹⁶ Inna i temyart

*“Aęęas i ya arnię řęęrię d řewjae n tarwa nnem.
S řęęrię ad dd-tarwed tarrawt,
yar weryaz nnem ad temmeęred
d netta ad xam iękem.”*

¹⁷ Uca i Adam inna

*“Ařmi tesřid yar tmijja n temyart nnek
u teccid zi tcejjart tenni x cek weřřiy ‘War ttett ca zzayes!’,*

AMEZWARU

ad tiři temmurt tetwaneer x ssibbet nnek.

S tamara ad tecced zzayes marra ussan n tudart nnek

¹⁸ *uca isennanen d tzegg^wart i d ac-dd i ya tesseymi*

uca ad tecced afsu n temmurt.

¹⁹ *S tidi n uyembub nnek ad tecced ayrum*

ař dd ya tdewřed yar temmurt i zi temmeksid,

minzi cek d taeejjajt uca yar teejjajt i ya dd-tdewřed.”

²⁰ Iřaya Adam isem n temyart nnes **Hawwa** minzi nettat d yemmas n marra inni iddaren.

²¹ Igga SIDI AREBBI i Adam d temyart nnes arruđ s yiřem uca issyarđ iten. ²² Inna SIDI AREBBI “Xzar, Adam wa aqa idweř am ijjen zzayneę, issen řxar d řyar. Řexxu, ejj it war isswazzađ afus nnes mařend ad iksi zi tcejart n tudart eawed, ad yecc u *xenni* ad iddar i řebda.” ²³ Uca issuffuy it SIDI AREBBI zi jjennet n Eadn ĥima ad ixdem x temmurt i zi tuęa immeksi. ²⁴ Yuzzeř x Adam u igga ixiruben ccarq i jjennet n Eadn d ixiruben d ijj n ssif itteĥduduęen ittecđiđiĥen ssa d ssa i uessi x webrid yar tcejart n tudart.

Qayen d Habil

4¹ Issen Adam Hawwa, tamyart nnes, uca nettat teysi s ddeyset uca turuw-dd **Qayin**, tenna “Jjię-dd ijj n weryaz, d SIDI!” ² Xenni eawed turuw-dd umas **Habil**. Tuęa Habil d ameksa n tĥimart n wuęi u Qayin iruĥ ixeddem di temmurt.

³ Uca awarni ussan imsar belli Qayin iqeddem ict n tewhibt zi řyięet n temmurt i SIDI. ⁴ Iqeddem Habil eawed zeg imenza n wuęi nnes d tadunt nsen. Ixzar SIDI yar Habil d tewhibt nnes.

⁵ Maca yar Qayin d tewhibt nnes war d as yarri ca taynit. Uca ixeyyeq Qayin ařas, inneqřeb as uyembub. ⁶ Inna SIDI i Qayin “Mayemmi txeyyqed? Mayemmi i d ac inneqřeb uyembub?” ⁷ Ma war teęi tmesřact *ammu*, mařa teggid mliĥ ad din yiři usgaeed uca mařa war teggid mliĥ, wenni i d ac immezren aqa-t yar tewwart, u cek, *itxeřsa* cek ad xas tĥekmed.” ⁸ Issiweř Qayin ak-d Habil umas. Uca imsar, umi řan deg iyar, belli Qayin ikkar x umas Habil uca inya it.

⁹ Inna SIDI i Qayin “Mani ięa umac Habil?” Netta inna “War ssineę. Ma necc d ameĥday x uma?”

¹⁰ Uca netta inna “Min teggid? Aqa tmijja n idammen n umac tesyuyyu-dd yari zi temmurt.

¹¹ Xenni řexxu, aqa cek tetwaneerđed zi ssibbet n temmurt tenni yarzmen aqemmum nnes ĥima ad teqbeř idammen n umac zeg ifassen nnek. ¹² Xmi i ya txedmed x temmurt, war tdikk^wiř ad ac tewc marra jjeĥd nnes uca cek ad tiřid d amennejru d umetluę di temmurt.” ¹³ Xenni inna Qayin i SIDI “Řeiqab inu imyar ař war t zemmařeę ad księ. ¹⁴ Aqa cek ass-a tuzzeřed xafi zeg uyembub n temmurt-a uca zeg uyembub nnek ad iřię twaffareę, ad iřię d amennejru d ametluę di temmurt uca ad yiři marra wenni d ayi i ya yafen ad ayi ineę.” ¹⁵ Xenni inna as SIDI “S uya marra wenni i ya inęen Qayin, ad zzayes itwantaqem sebea n twařawin.” Uca igga SIDI ict n řeęřamet i Qayin belli war t ineqq marra wenni t ya yafen.

Tarwa n Qayen

¹⁶ Xenni iffey-dd Qayin zeg uyembub n SIDI uca iruĥ izeddeę di temmurt n Nud, ccarq i Eadn.

¹⁷ Issen Qayin tamyart nnes uca nettat teysi s ddeyset uca turuw-dd **Hanux**. Tuęa **Qayen** ibna ict n tendint uca iřaya as i tendint amecnaw isem n mmis Hanux. ¹⁸ Uca itwaruw-dd Eirad i Hanux u Eirad ijja-dd Mixuya’il u Mixuya’il ijja-dd Matuca’il u Matuca’il ijja-dd Lamak. ¹⁹ Imeęec Lamak tnayen n timyarin. Icten qqaren as Eada, tennedni qqaren as Tsilla. ²⁰ Turuw-dd Eada Yabal. Netta idweř d babatsen i imezday n ieićwen u i imeksawen n řebhayem. ²¹ Isem n umas Yubal wenni

AMEZWARU

tuya d babatsen i marra inni ittiraren řgambri d temja.²² Uca Tsilla turuw-dd εawed Tubal-Qayin, amziř n marra inni ixeddmn s nnhas d wuzzař. Učmas n Tubal-Qayin *tuya-tt* d Naema.

²³ Inna Lamak i temyarin nnes, εada d Tsilla, “Sřent i tmijja inu, a timyarin n Lamak! Sřent yar min i ya iniy. Aqa nyiy aryaz i uyezzim inu d uřenjir i uyeddim inu.²⁴ Aqa ad itwantaqem zi Qayin sebea n twařawin, maca zi Lamak sebea u-sebein n twařawin.”

Axeřqed n Cit

²⁵ Issen Adam tamyart nnes εawed uca nettat turuw-dd ařenjir. Třaya as **Cit**, minzi *tenna* “AREBBI iwca ayi zzarišet nneđni deg wemcan n Habil, minzi Qayin inya it.”²⁶ Uřa i Cit εawed itwaxřeq-dd useymi uca iřaya isem nnes **Anuc**. Řexdenni ibda bnađem s uřayi x yisem n SIDI.

Tarwa n Adam

5¹ **Wa d adlis n yenni itwarwen zi Adam.** Ass min di igga AREBBI Adam, igga it deg warwas n AREBBI.² Awtem d tewtemt ixřeq iten-dd. Ibark iten uca iřaya asen s yisem ‘Adam’, *bnadem*, deg wass i di twaxeřqen.

³ Awarni řami iddar **Adam** mya u-třatin n iseggwusa, ijja-dd *ařenjir* deg warwas nnes u di řřifet nnes uca iřaya as Cit.⁴ Awarni řami dd-ijja Cit, iddar Adam *εad* temn-mya n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.⁵ Ammu i iddar Adam tesεa-mya u-třatin n iseggwusa uca immut.

⁶ Awarni řami iddar **Cit** mya u-xemsa n iseggwusa, ijja-dd **Anuc**.⁷ Awarni řami dd-ijja **Anuc**, iddar Cit *εad* temn-mya u-sebea n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.⁸ Ammu i iddar Cit tesεa-mya u-teneεac n iseggwusa uca immut.

⁹ Awarni řami iddar **Anuc** tesεin n iseggwusa, ijja-dd **Qinan**.¹⁰ Awarni řami dd-ijja **Qinan**, iddar **Anuc** *εad* temn-mya u-xemmesřac n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.¹¹ Ammu i iddar **Anuc** tesεa-mya u-xemsa n iseggwusa uca immut.

¹² Awarni řami iddar **Qinan** sebein n iseggwusa, ijja-dd **Mahalalil**.¹³ Awarni řami dd-ijja **Mahalalil**, iddar **Qinan** *εad* temn-mya u-arebein n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.¹⁴ Ammu i iddar **Qinan** tesεa-mya u-εecra n iseggwusa uca immut.

¹⁵ Awarni řami iddar **Mahalalil** xemsa u-settin n iseggwusa, ijja-dd **Yarad**.¹⁶ Awarni řami dd-ijja **Yarad**, iddar **Mahalalil** *εad* temn-mya u-třatin n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.

¹⁷ Ammu i iddar **Mahalalil** temn-mya u-xemsa u-tesεin n iseggwusa uca immut.

¹⁸ Awarni řami iddar **Yarad** mya u-tnayen u-settin n iseggwusa, ijja-dd **Řanux**.¹⁹ Awarni řami dd-ijja **Řanux**, iddar **Yarad** *εad* temn-mya n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.²⁰ Ammu i iddar **Yarad** tesεa-mya u-tnayen u-settin n iseggwusa uca immut.

²¹ Awarni řami iddar **Řanux** xemsa u-settin n iseggwusa, ijja-dd **Matucalah**.²² Awarni řami dd-ijja **Matucalah**, yuyur **Řanux** ak-d AREBBI teřt-mya n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.

²³ Ammu i iddar **Řanux** teřt-mya u-xemsa u-settin n iseggwusa.²⁴ Yuyur **Řanux** ak-d AREBBI uca war itwif *εad* minzi AREBBI iksi it.

²⁵ Awarni řami iddar **Matucalah** mya u-sebea u-tmanyin n iseggwusa, ijja-dd **Lamak**.²⁶ Awarni řami dd-ijja **Lamak**, iddar **Matucalah** *εad* sebea-mya u-tnayen u-tmanyin n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.²⁷ Ammu i iddar **Matucalah** tesεa-mya u-tesεa u-settin n iseggwusa uca immut.

²⁸ Awarni řami iddar **Lamak** mya u-tnayen u-tmanyin n iseggwusa, ijja-dd *ařenjir*.²⁹ Iřaya isem nnes **Nuř** uca iqqar “Wa ad aney ifewwej x řxedmet nney d tamara n ifassen nney, minzi SIDI aqa inεeř temmurt!”³⁰ Awarni řami dd-ijja **Nuř**, iddar **Lamak** *εad* xemsa-mya u-xemsa u-tesεin n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.³¹ Ammu i iddar **Lamak** sebea-mya u-sebea u-sebein n iseggwusa uca immut.

³² Tuya **Nuř** d mmis n xemsa-mya n iseggwusa, uca **Nuř** ijja-dd **Sam** d **Řam** d **Yafat**.

AMEZWARU

Tuɛeffna n iwdan

6¹ Uca imsar, řami iwdan bđan ad ktaren x temmurt uca twarwent asen-dd *ɛawed* iğitsen, ² aqa arrawen n AREBBI zřin belli yessis n bñadem dewřent cnant uca ksin timyarin i yixef nsen zi marra inni ixđaren nitni. ³ Xenni inna SIDI “War ittyimi Arruħ inu ittmenya řebda ak-d bñadem, aqa-t d aysum. Ad iřin wussan n *tudart* nnes mya u-ɛicrin n isegg^wusa.

⁴ Deg wussan nni tuya ‘nifilim’, ‘*jjwaheř*’, di temmurt uca awarni man aya *ɛawed*, umi dd-udfen arrawen n AREBBI řar yessis n iwdan uca nitenti urwent asen-dd. Nitni d ‘ijebbaren’ n zman nsen, d iryazen s yisem. ⁵ Izra SIDI belli tuɛeffna n bñadem d ařtas x temmurt uca marra řemwayař n uxařreř n wuř nnes d aɛeffan kuř ass. ⁶ Uca indem SIDI umi igga bñadem di temmurt uca iqqes as wuř nnes. ⁷ Inna SIDI “Ad mħiy x uyembub n temmurt bñadem i dd-xeřqey, bñadem ak-d řebhayem d *imuddaren* inni ittbuɛen uřa d ijđad n ujenna, minzi nedmey umi ten ggiy.” ⁸ Maca Nuħ yufa řxađar di tiřawin n SIDI.

Nuħ d řtufan

⁹ Ina d inni itwarwen zi Nuħ. Tuya Nuħ d aryaz isegged ikmeř jar marra řejyuř inni iddaren akides. Yuyur Nuħ ak-d Arebbi. ¹⁰ Uca ijja-dd Nuħ řřata n iħenjiren: Sam d Ĥam d Yafat. ¹¹ Tuya tammurt d ict n řxarbet di tiřawin n AREBBI uca tuya temmurt teccur s řeunf. ¹² Ixzar AREBBI řar temmurt, u xzar, aqa-tt d řxarbet, am marra aysum tuya yareyyeb abrid nnes x temmurt.

¹³ Inna AREBBI i Nuħ “Aneggar n marra aysum aqa-t zzat i uyembub inu, minzi tammurt tecur s řeunf zzaysen. Xzar, necc ad ten teħħiy ak-d temmurt. ¹⁴ Egg i yixef nnek ijj n uyarrabu zeg ukeccuđ n ssibři uca egg ixxamen deg uyarrabu. Yeğef ayarrabu zi daxeř u zi barra s tizeft. ¹⁵ Ammu ittxeřša ad t tegged: tuzzeggart n uyarrabu *ad tiři* teřt-mya n iyağen uca tiru n uyarrabu *ad tiři* xemsin iyağen uca řueřa nnes *ad tiři* řřatin n iyağen. ¹⁶ Ittxeřša ad tegged ict n tburjet i tfawt sennej i uyarrabu uca ad tt tkemmřed anect ijj n uyiř zi sennej. Ad tegged tawwart n uyarrabu deg uyezdis nnes. Ad tegged tizedday n wadday d tinni n wiss tnayen *di řwest* d tinni n wiss řřata *sennej*. ¹⁷ Aqa necc ad ssekkey sseħřet n waman x temmurt ĥima ad teħħiy sadu ujenna marra aysum i di iğa arruħ n tudart. Marra min din di temmurt ad zzayes idřeq i buħbeř nnes. ¹⁸ Maca ad ssbeddey řeahd inu akidek uca cek ad tadfed deg uyarrabu, cek d iħenjiren nnek d temyart nnek d temyarin n iħenjiren nnek. ¹⁹ Uca zi marra min iddaren, zi kuř aysum, ittxeřša ad tessidfed řar uyarrabu tyuya n marra ĥima ad ddaren akidek. ittxeřša ad yiři d awtem d tewtemt. ²⁰ Ittxeřša ad řark-dd tas tyuya zi marra ĥima ad teħđid tudart nsen: zeg ijđad amecnaw markat nsen, zi řebhayem amecnaw markat nsent u zi marra *imuddaren* inni ittbuɛen x temmurt amecnaw markat nsen. ²¹ Uca cek, ksi i yixef nnek zi marra macca i itwac-can uca smun it řark, ĥima ad ac yiři d macca uřa i nitni. ²² Uca igga it Nuħ. Am mammec i d as iweřša AREBBI marra, ammu i igga.

7¹ Inna SIDI i Nuħ “Adef-dd cek d marra řağ n taddart nnek deg uyarrabu, minzi zřiy cek d amsegged zzat i uyembub inu jar jjiř-a. ² Zi marra řebhayem n řeħřař ittxeřša ad teksid řark sebea d sebea, awtem d tewtemt nnes, uca zi řebhayem n řeħram tyuya, awtem d tewtemt nnes. ³ Uřa zeg ijđad n ujenna ittxeřša ad teksid sebea d sebea, awtem d tewtemt, ĥima ad teħđid zzariɛet nsen i tudart di marra tammurt, ⁴ minzi xmi i řa ɛdun ɛad sebea n wussan necc ad jjeř anzar ad iwwet x temmurt arebein n wussan d arebein n ĝyaři uca ad teħħiy zeg wudem n temmurt marra min iğan, d min ggiy necc.” ⁵ Uca igga Nuħ s marra mammec t iweřša SIDI.

⁶ Tuya Nuħ d mmis n setta-mya n isegg^wusa řami dd-tusa sseħřet n waman x temmurt. ⁷ Uca yudef Nuħ řar uyarrabu di ssibbet n waman n sseħřet, *netta d* tarwa nnes d temyart nnes d temyarin n tarwa nnes akides. ⁸ Zi řebhayem n řeħřař u zi řebhayem n řeħram u zeg ijđad u zi

AMEZWARU

marra min ittbuēen x temmurt ⁹ tudef tyuya s tyuya ƣar Nuḥ deg uƣarrabu, awtem d tewtemt am mammec t yumur AREBBI i Nuḥ. ¹⁰ Uca awarni sebēa n wussan imsar belli aman n sseh̄ret usin-dd x temmurt. ¹¹ Deg usegg^was wiss setta-mya zi tudart n Nuḥ, deg usegg^was nni, deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss sebētaç n yuyur *nni*, deg wass-a nnit, tuƣa sefyen-dd marra řeunšarat n waman yuğƣen uca twarezment tburjatin n ujenna. ¹² Tuƣa anžar iqqim iccat s jjehd x temmurt arebein n wussan d arebein n ģyaři. ¹³ Deg wass-a nnit yudef Nuḥ ƣar uƣarrabu d Sam d Ḥam d Yafat, ayt n Nuḥ, uřa d tamƣart n Nuḥ d tr̄ata n temƣarin n tarwa nnes *udfen* akidsen, ¹⁴ nitni d marra markat n řmař *n řexřa* d marra markat n řebhayem d marra markat n *imuddaren* inni ittbuēen x temmurt d marra markat n ijd̄ađ, marra ajd̄id̄ d marra *min ƣar iğa* afriwen. ¹⁵ Zi marra aysum i di iğa arruḥ n tudart, tudef tyuya s tyuya ƣar Nuḥ ƣar uƣarrabu. ¹⁶ U zi marra aysum i dd-yusin, yudef ijj n wewtem d ict n tewtemt am mammec yumur AREBBI uca iqqen SIDI *tawwart* awarni as. ¹⁷ Uca tuƣa sseh̄ret x temmurt arebein n wussan uca mmarenyen-dd waman uca ssgaeēden aƣarrabu ařami itwassgaeēed sennej i wudem n temmurt. ¹⁸ Uca feyden-dd waman *tammurt* uca mmarenyen-dd ařtas s wařtas sennej i temmurt uca yuyur uƣarrabu x wudem n waman. ¹⁹ Mečřař tuƣa temƣar sseh̄ret n waman, uřa d marra idurar yueřan i din iğan sadu marra ajenna, dewřen dřin. ²⁰ Ḥekmen waman xemmes̄taç iƣağen sennej i *tqicca nsen* uca dewřen idurar dřin *zaysen*. ²¹ Marra aysum i ittenḥezzan x temmurt idřeq i buḥbeř nnes, *zeg* ijd̄ađ d řebhayem, zi řmař *n řexřa*, zi marra *imuddaren* inni ittbuēen x wudem n temmurt u zi marra iwdan. ²² Marra inni i di iğa řeewin n arruḥ n tudart ƣarsen di tinzarin nsen zi marra min din *iğan* x řbarr, aqa marra temmut. ²³ Uca marra min din iğan x wudem n temmurt itwamḥa, zi bnađem ař řmař d *imuddaren* inni ittbuēen d ijd̄ađ n ujenna. Ina twateḥhan zi temmurt. Nuḥ weḥdes i iqqimen d marra min kides iğan deg uƣarrabu. ²⁴ Uca ḥekmen waman x temmurt mya u-xemsin n wussan.

8 ¹ Uca ieqeř AREBBI x Nuḥ d marra řmař *n řexřa* d marra řebhayem i tuƣa akides deg uƣarrabu. Igga AREBBI ad ikk ijj n usemmid̄ x temmurt uca arsan waman. ² Twabelleen řeunšarat n waman yuğƣen d tburjatin n ujenna uca itwassbedd wenžar zeg ujenna. ³ Uca am dd-ttasen ttraḥen, njarwen waman zi temmurt. Uca awarni xemsa-mya n wussan neqšen waman. ⁴ Deg uyur wiss sebēa, deg wass wiss sebētaç n yuyur *nni*, yarsa uƣarrabu x idurar n Ararat. ⁵ Aman qqimen tnejriwen u tenqışen ař uyur wiss eçra. Deg uyur wiss eçra, deg wass amezwaru n yuyur, ḡharent-idd tqiccatin n idurar.

⁶ Awarni řami eđun arebein n wussan, yarzem Nuḥ taburjet n uƣarrabu tenni i tuƣa *days* igga ⁷ uca issekk abayeř. Wanita iqqim ittraḥ itt̄as-dd ařami užƣen waman x temmurt. ⁸ Xenni issekk zi senni tadbirt, ḥima ad ižar, ma aman neqšen x wudem n temmurt. ⁹ *Maca* war tufi tedbirt mani i ƣa tessars tařeqqa n uđar nnes uca teeqeb-dd ƣars ƣar uƣarrabu, minzi aman tuƣa-ten *ead* x wudem n marra tammurt. Isswized̄ afus nnes, ittef itt̄ uca issidef itt̄-idd ƣars deg uƣarrabu. ¹⁰ Iraja ead sebēa n wussan nneđni, *xenni* issekk tadbirt eawed zeg uƣarrabu. ¹¹ Uca tadbirt teeqeb-dd ƣars ƣar tmeddit, u xzar, aqa afray n zzitun deg uqemmmum nnes. *Xenni* ifhem Nuḥ belli aman neqšen zi temmurt. ¹² Iraja ead sebēa n wussan, *xenni* issekk tadbirt eawed uca nettat war ƣars-dd teeqib ead. ¹³ Deg usegg^was wiss waḥit u-setta-mya, deg uyur amezwaru, deg wass amezwaru n uyur nni, imsar belli aman užƣen x temmurt. Iksi Nuḥ aseqqaf n uƣarrabu, ixzar ƣar barra, aqa tammurt tužey. ¹⁴ Deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss sebēa u-eicrin n yuyur *nni*, aqa tammurt tuƣa tužey.

¹⁵ Xenni issiweř AREBBI ƣar Nuḥ, inna ¹⁶ “Ffeƣ zeg uƣarrabu, cek d temƣart nnek d tarwa nnek d temƣarin n tarwa nnek akidek. ¹⁷ Marra min iddaren i iğan akidek zi marra aysum, zeg ijd̄ađ, zi řmař u zi marra *imuddaren* inni ittbuēen x temmurt, ejj iten ad ffƣen akidek, ejj iten ad

AMEZWARU

mm̄tarrcen x temmurt, ad arren řyığeť uca ad mm̄arenyen x temmurt.”¹⁸ Iffey Nuħ d tarwa nnes d temyart nnes d temyarin n tarwa nnes akides.¹⁹ Marra řmař n řexřa, marra min ittbuēen d marra ijdađ d marra min ittenhezzen x temmurt ffyen zeg uyarrabu amecnaw twacunin nsen.²⁰ Ibna Nuħ ijj n uealťar i SIDI uca ikxi zi marra řmař n řehřař u zi marra ijdađ n řehřař uca iqeddem tiyarřa n wecmađ x řmedbeħ.²¹ Uca icemm SIDI řefwaħet ittfuħen uca inna SIDI deg wuř nnes “War tteiqqibey ead ad neřey temmurt x ssibbet n bnađem, minzi min dd-itteffyen zeg wuř n bnađem d aeėffan waha zi temzi nnes. War tteiqqibey ead ad wtey marra min iddaren am mammecc ggiy²² uca marra ussan i ya teqqim temmurt teġa, ad tiři tyarza d tmeyra, teřmeđ d řehmu, anebdu d řmecta uca ass d ġiřet war ttbeddin *emmarř*.”

Řeahd n Arebbi ak-d Nuħ

9¹ Xenni ibarek AREBBI Nuħ d tarwa nnes uca inna asen “Jjem-dd řyığeť, marenyem u tcurrrem tammurt!² Tigg^wudi d řeurret zi kenniw ad iřint x marra řmař n řexřa, x marra ijdađ n ujenna u x marra min ittbuēen x temmurt u x marra iseřman di řebħar: aqa twammewcen deg ufus nwem.³ Marra min ittbuēen, min iddaren, ad awem yiři d macca. Necc ad awem t wcey marra, amecnaw uřa d afsu *aziza*,⁴ maca aysum ak-d buħbeř nnes i iġan d idammen nnes, war t tteťem.⁵ D tidett ad ttarey idammen nwem n řeemur nwem, ad ten ttarey zeg ifassen n marra imuddaren, uřa zeg ifassen n bnađem u zeg ifassen n umas n kuř ijjen ad ttarey řeemur n bnađem.⁶ Wenni i ya issizřen idammen n bnađem, idammen nnes ad twassizřen zi bnađem, minzi AREBBI igga bnađem di řřifet nnes.⁷ U kenniw jjem-dd řyığeť, marenyem uca m̄tarrecem x temmurt uca marenyem days.”

⁸ Uca issiweř AREBBI ak-d Nuħ d tarwa nnes inni ġars, inna⁹ “*Aqa d necc, xzar, necc ad ggey řeahd inu akidwem u ak-d zzariēet nwem awarni awem*¹⁰ u ak-d marra buħbeř iddaren wenni iġan akidwem, ak-d ijdađ, ak-d řmař uca ak-d marra řmař n řexřa x temmurt inni akidwem, *wah* zi marra min dd-iffyen zeg uyarrabu ař marra min iddaren x temmurt.¹¹ Ad ggey řeahd inu akidwem, belli marra aysum war ggur ad itwaqess ead s waman n sseħřet u war ggur ad din tiři ead sseħřet i ya iteħħan tammurt.”¹² Xenni inna AREBBI “D ta ad tiři d řeēřamet n řeahd tenni i ya ggey jarayi d kenniw d marra řeemur iddaren akidwem, i řejyuř n řebda.¹³ Ad ggey řqews inu deg iseynuten wenni i ya yiřin d řeēřamet n řeahd jarayi d temmurt.¹⁴ Xmi i ya bđiř iseynuten x temmurt, xenni ggur ad imsar belli řqews-a ad dd-iđhar deg iseynuten.¹⁵ Xenni ggur ad fekkarey x řeahd inu jarayi d kenniw d marra řeemur iddaren n marra aysum. War dik^wiřen waman d sseħřet eawed maħend ad ssyarrqen marra aysum.¹⁶ Ad dd-iđhar řqews-a deg iseynuten, ad t zarey ad fekkarey x řeahd i řebda jar AREBBI d marra řeemur iddaren jar marra aysum i iġan x temmurt.”¹⁷ Xenni inna AREBBI i Nuħ “D ta d řeēřamet n řeahd inu wenni i ya ggey jarayi d marra aysum i iġan x temmurt.”

Tarwa n Nuħ

¹⁸ Uca tarwa n Nuħ inni dd-iffyen zeg uyarrabu *tuya-ten* d Sam d Ĥam d Yafat. D Ĥam tuya d tababat n Kenēan.¹⁹ D yina d třata n tarwa n Nuħ. Zi třata-ya bezzēen *ixef nsen* x marra tam-murt.²⁰ Uca Nuħ ibda *ixeddem* am ufeġaħ, iźzu ijj n weħwic n tzayart.²¹ *Umi* iswa zi binu, iscar uca iēarra ixef nnes di řwest n ueiccu nnes.²² Izra Ĥam, tababat n Kenēan, tuēēaryent n babas uca inna t i tnayen n aytmas di barra.²³ Ksin Sam d Yafat ijj n werruđ, ssarsen t x iyaġen nsen uca uyuren ġar đeffar, đřin tuēēaryent n babatsen. Arrin aymbub nsen ġar đeffar, war zřin ca tuēēaryent n babatsen.²⁴ Ifaq-dd Nuħ zi ssekra nnes uca idweř yargeb x min d as igga mmis amazuz.²⁵ Inna “Tetwaneēřed, a cek Kenēan! Ad tiřid d ismey n isemyan i aytmac!”²⁶ Uca inna “Lbaraka i SIDI, AREBBI n Sam. Kenēan ad asen yiři d ismey.²⁷ Zeema ad iwesseē AREBBI

AMEZWARU

tazeddiyt i Yafat, iři ad izdey deg iqiđan n Sam u Kenean ad asen yiři d ismey.”²⁸ Awarni i ssehřet iddar Nuđ ead teřt-mya u-xemsin n isegg^wusa.²⁹ Ammu i iddar Nuđ tesea-mya u-xemsin n isegg^wusa, xenni immut.

Tarwa n Cam, Xam d Yafit

10¹Ina d inni dd-itwarwen zeg ayt n Nuđ: Sam, Ham d Yafat. Uca twarwen asen-dd ihenjiren awarni i ssehřet.

²Ihenjiren n Yafat *tuya-ten d* Jumar, Majuj, Maday, Yawan, Tubal, Macik d Tiras. ³Ihenjiren n Jumar, *tuya-ten d* Ackanaz, Rifat d Tujarma. ⁴Ihenjiren n Yawan *tuya-ten d* Ilica, Tarcic d Ikittiyyen d Idudaniyyen. ⁵Zzaysen i zi mbezzaen tigarzin n řegnus di timmura nsen, kuř ijjen elahsab iřes nnes uca marra elahsab tiwacunin nsen u di řegnus nsen.

⁶Ihenjiren n Ham *tuya-ten d* Kuc, Miřrayim, Fuř d Kenean. ⁷Ihenjiren n Kuc *tuya-ten d* Siba, Hawila, Sabta, Raema d Sabtaka. Ihenjiren n Raema *tuya-ten d* Caba d Dadan. ⁸Kuc ijja-dd Nimrud. Wanita ibda ad yiři d ij n ujebbar x temmurt. ⁹Wa tuya d anegmar d ameqqran zzat i uyembub n SIDI. Xenni qqaren ‘Anegmar ajebbar amecnaw Nimrud zzat i uyembub n SIDI.’

¹⁰Azeřif n tgelda nnes tuya d *tineddam n* Babil d Irix d Akkad d Kalni di temmurt n Cinear.

¹¹Zi temmurt nni i dd-iffey Accur uca ibna Ninwa, Riđubut-Eir d Kalah ¹²d Risin jar Ninwa d Kalah, aqa-tt d tandint tameqqrant. ¹³Miřrayim ijja-dd Iludiyyen, Ieanamiyyen, Ilahabiyyen, Inaftuđiyyen, ¹⁴Ifatrusiyyen, Ikađuđiyyen, inni zi dd-iqqarřen Ifiliřtiniyyen, uřa d Ikafturiyyen. ¹⁵Kenean ijja-dd Sidun, amenzu nnes, d Hit ¹⁶d Uyabusi d Umuri d Ujirjaci ¹⁷d Uđiwuiy d Uearqiy d Usiniy ¹⁸d Urwadi d Uřamari d Uđamati. Řexdenni twabezzen marra tiwacunin n Kenean. ¹⁹Tuya aymir n Ikenaniyyen zi řidun řar Xirar ařmi d Yazza u zi senni řar Sadum d Eamura d Adma d řabuyim ař Laca. ²⁰Ina d arrawen n Ham elahsab tiwacunin nsen u elahsab iřsawen nsen, di timmura nsen u di řegnus nsen.

²¹I Sam, wenni d jjed n marra ayt n Eibir, umas n Yafat, ameqqran, twarwen as-dd eawed ihenjiren. ²²Ihenjiren n Sam *tuya-ten d* Ilam, Accur, Arfakcad, Lud d Aram. ²³Ihenjiren n Aram *tuya-ten d* Euř d Hul d Jatir d Mac. ²⁴Arfaxcad ijja-dd Calah u Calah ijja-dd Eibir. ²⁵Twarwen-dd i Eabir tnayen n ihenjiren. Ijjen qqaren as Falaj, minzi deg wussan nnes tetwabđa temmurt, uca qqaren as i umas Yuřtan. ²⁶D Yuřtan ijja-dd Almudad, Calaf, Hađarmawt, Yarah, ²⁷Haduram, Uzal, Diqla, ²⁸Eubal, Abimayil, Caba, ²⁹Ufir, Hawila d Yubab. Marra ina *tuya-ten d* ihenjiren n Yuřtan. ³⁰Tammurt mani tuya zeddyen *tuya-tt* zi Mica řars ař Safar, adrar n ccarq. ³¹Ina d arrawen n Sam elahsab tiwacunin nsen u elahsab iřsawen nsen, di temmura nsen u elahsab řegnus nsen.

³²Tina d tiwacunin n warrawen n Nuđ, elahsab mammec dd-xeřqen, di řegnus nsen. Zzaysen i zi twabezzen řegnus di temmurt awarni i ssehřet.

řřumet n Babil

11¹Tuya marra tammurt s yiřes d ijjen u s řhard d ijjen. ²U imsar řami kksen iqiđan nsen uca *ffyen-dd* zi ccarq, aqa ufin ij n řewđa di temmurt n Cinear uca *qqimen* zeddyen dinni.

³Uca qqaren, kuř ij i wennedni “Arađem-dd, ad negg izra zi řřaxt, ad ten nesseđma!” Ammu d asen tedweř řřaxt d ařru u acarmuđ *idweř* d abeđae. ⁴Xenni qqaren “Zid, ad nebna ict n tendint d ict n řřumet, taqiccat nnes ad dd-tawed řar ujenna u jjem ad aney negg ij n yisem, řima war nettemsebđi ca x wudem n marra tammurt.” ⁵Xenni ihwa-dd SIDI řima ad izar tandint d řřumet tenni ibnan tarwa n bnadem. ⁶Iqqar SIDI “Xřar, aqa-ten d řgens d ijjen u marra ina řarsen yij n yiřes. Wa d beddu n min i řa ggen. Řexxu war din min i řa ibedden deg webrid

AMEZWARU

nšen min nwan ad t ggen. ⁷ Arahem-dd, ad nehwa uca ad nxarweđ iřes nšen, ĥima kuř ijjen war ifehhem *ead* iřes n yenni t yudsen.” ⁸ Ammu i ten ibezzeē SIDI zi senni x wudem n marra tammurt uca sbedden řebni n tendint. ⁹ Ammu i d as řayan s yisem n ‘Babil’, minzi din ixarweđ SIDI iřes n marra tammurt u zi senni ten ibezzeē SIDI x wudem n marra tammurt.

Tarwa n Cam

¹⁰ **Ina d inni dd-itwarwen zi Sam.** Umi tuća ġar Sam mya n issegg^wusa, *xenni* ijja-dd **Arfakcad**, tnayen n isegg^wusa awarni n sseĥřet. ¹¹ Awarni řami dd-ijja Arfakcad, iddar Sam *ead* xemsa-mya n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

¹² Awarni řami iddar Arfaxcad xemsa u-třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Salah**. ¹³ Awarni řami dd-ijja Arfaxcad Calah, iddar *ead* arebea-mya u-třata n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

¹⁴ Awarni řami iddar Calah třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Ĕabir**. ¹⁵ Awarni řami dd-ijja Calah Ĕabir, iddar *ead* arebea-mya u-třata n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

¹⁶ Awarni řami iddar Ĕabir arebea u-třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Falaj**. ¹⁷ Awarni řami dd-ijja Falaj, iddar Ĕabir *ead* arebea-mya u-třatin n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

¹⁸ Awarni řami iddar Falaj třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Raew**. ¹⁹ Awarni řami dd-ijja Raew, iddar Falaj *ead* mitayn u-tesea n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

²⁰ Awarni řami iddar Raew tnayen u-třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Saruj**. ²¹ Awarni řami dd-ijja Saruj, iddar Raew *ead* mitayn u-sebea n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

²² Awarni řami iddar Saruj třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Naĥur**. ²³ Awarni řami dd-ijja Saruj Naĥur, iddar *ead* mitayn n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

²⁴ Awarni řami iddar Naĥur tesea u-eicrin n isegg^wusa, ijja-dd **Tarah**. ²⁵ Awarni řami dd-ijja Naĥur Tarah, iddar *ead* mya u-teseařac n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d tĥenjirin.

²⁶ Awarni řami iddar Tarah sebein n isegg^wusa, ijja-dd **Abram**, Naĥur d Haran.

²⁷ **Ina d inni dd-itwarwen zi Tarah.** Tarah ijja-dd Abram, Naĥur d Haran u Haran ijja-dd Luř.

²⁸ Immut Haran zzat i babas Tarah di temmurt mani dd-ixřeq netta, di Ur n Ikaldaniyyen. ²⁹ Uca ksin Abram d Naĥur i yixef nšen timyarin. Isem n temyart n Abram tuća-t d Saray uca isem n temyart n Naĥur d Milka, yeġis n Haran, babas n Milka d Yiska. ³⁰ Saray tuća-tt war dd-tettiruw, tuća war ġars bu uĥenjir. ³¹ Uca iksi Tarah Abram, mmis, d Luř mmis n Haran, mmis n mmis, d Saray, tasřit nnes, tamyart n mmis Ibrahim, uca nitni ffyen jmiē zi Ur n Ikaldaniyyen, ĥima ad raĥen ġar temmurt n Kenēan. IwĊen ġar Haran uca zedyen dinni. ³² Umi tuća ġar Tarah mitayn u-xemsa n isegg^wusa, xenni immut Tarah di Haran.

Tařayit n Arebbi x Abram

12 ¹ Uca inna SIDI i Abram “Ffey zi temmurt nnek, zi raġ nnek u zi taddart n babac, ruĥ ġar temmurt i d ac i ġa ssecney. ² Ad zzayek ggey ij n řgens imyār, ad ac barkey u ad ssemyarey isem nnek uca iři d cek *ēawed* d ict n lbaraka. ³ Ad barkey wenni cek i ġa ibarken d wenni cek i ġa inesřen, ad t neeřey. Dayek ad twabarkent marra twacunin x temmurt.”

⁴ Uca iruĥ Abram am mammec d as inna SIDI, uca Luř iruĥ akides. Tuća Abram ġars xemsa u-sebein n isegg^wusa umi dd-iffey zi Haran. ⁵ Uca indeh Abram Saray tamyart nnes, d Luř mmis n umas, d marra agra i yarbeĥ, d řēemur inni dd-ikseb di Haran. Ffyen zi Haran ĥima ad raĥen ġar temmurt n Kenēan uca iwĊen ġar temmurt n Kenēan. ⁶ Izwa Abram zi temmurt nni ġar wemcan n Cakim ař ġar tcejart n řbeġuĊ n Mura. Di řweqt nni tuća Ikensaniyyen *zeddyen* di temmurt. ⁷ Uca iban-dd SIDI i Abram, inna as “I zzariēet nnek umi i ġa wcey tammurt-a.” Uca ibna din ij n uealřar i SIDI, wenni d as-dd ibanen.

AMEZWARU

⁸ Xenni iɛdu zi senni ɣar idurar i iɣan x ccarq n Bayt-Il uca iwta dinni iqiɗan nnes, iija Bayt-Il x jjihet n řyarb u ɛay x ccarq. Din ibna ijj n uealřar i SIDI uca iřaya isem n SIDI.

⁹ Awarni man aya ikkes Abram iqiɗan nnes, imuřti zeg wemcan ɣar wemcan ɣar *Temfurt* n Ljanub.

Abram di Miřra

¹⁰ Tuɣa řaž di temfurt nni uca Abram ikemmeř x webrid nnes ɣar Miřra ħima ad izdey din am ijj n ubarrani, minzi tuɣa řaž imɣar di temfurt. ¹¹ Rami dd-tiwed řweqt nni umi tuɣa ittadef ɣar Miřra, inna i Saray, tamɣart nnes “Xzar da řexxu, necc ssney belli cem d ict n temɣart days azri. ¹² Xmi cem i ɣa zaren Imiřriyyen, zemmaren ad inin ‘Ta d tamɣart nnes!’, uca ad ayi nyen uca ad cem jjen di tudart. ¹³ Ini řexxu, aqa cem d ućma, ħima ad ayi yiři řxir di řwee nmem uca řeemar inu ad iqqim iddar i cem.”

¹⁴ Rami dd-tiwed řweqt umi Abram yudef ɣar Miřra, zrin Imiřriyyen belli tamɣart teřbeř ařas.

¹⁵ Uřa d řřukkam n Fireun zrin tt uca urɣen tt i Fireun uca iwɣen tt ɣar taddart n Fireun. ¹⁶ Uca imřuref *Fireun* mlih ak-d Abram di řwee nnes. *Ammu* i iksi uęi d ifunasen d tfunasin d yeyɣař d isemyan d tiyya d teɣař d iřeyman. ¹⁷ Maca SIDI iwta Fireun d *aytbab* n taddart nnes s jrayeř mɣarent di řesbab n Saray, tamɣart n Abram. ¹⁸ Řexdenni Fireun iřaya-dd i Abram, inna as “Man aya i d ayi teggid? Maɣar war d ayi tennid belli nettat d tamɣart nnek? ¹⁹ Mayemmi tennid ‘Nettat d ućma!’, ařami tt ggiɣ necc d tamɣart inu? Řexxu xzar, aqa-c tamɣart nnek, ksi tt, tbeeded!” ²⁰ Řexdenni Fireun yumur iryazen nnes xas uca ssekken t ak-d temɣart nnes u ak-d marra min tuɣa ɣars.

Abram d Luř farqen

13 ¹ Yuyur xenni Abram zi Miřra ɣar *Temfurt* n Ljanub n *Kenean*, netta d temɣart nnes, ak-d marra min ɣars, d Luř akides. ² Abram tuɣa ɣars ařas n wagra di řebhayem d nnuqart d wurey. ³ Uca iffey zi *Temfurt* n Ljanub, *iruř* ɣar Bayt-Il ař amcan mani tuɣa qbeř iqiɗan nnes, jar Bayt-Il d ɛay, ⁴ ař amcan n uealřar, i tuɣa igga qbeř uca dinni iřaya Abram isem n SIDI. ⁵ Amenni ɛawed Luř, wenni iruřen ak-d Abram, ɣars ɛawed uęi d ifunasen d tfunasin d iqiɗan. ⁶ U tammurt war d asen tiriw ħima ad zedyen jmiɛ, minzi agra nsen tuɣa-t d ařas ařami war zmiren ad *din* zedyen jmiɛ. ⁷ Uca imsar umcubbec jar iničan n řebhayem n Abram d iničan n řmař n Luř. Tuɣa Ikenɛaniyyen d Ifiriziyyen zeddyen řexdenni di temfurt. ⁸ Inna Abram i Luř “War ittiři ɛad amcubbec jarayi d cek, jar iničan inu d iničan nnek, minzi neccin d iryazen awmaten. ⁹ Ma war din ttwaseɛ n temfurt zzatec? Ttawgey cek ad xafi tebdid. Mařa truřed x uzeřmađ, necc ad rařey x yeffus, mařa cek truřed x yeffus, necc ad rařey x uzeřmađ.”

¹⁰ Issgæeed Luř tmuyři nnes uca izra adewwar n L'Urdun tuɣa marra teswa. Qbeř areddeę zi SIDI tuɣa Sadum d ɛamura amecnaw jjennet n SIDI, amecnaw tammurt n Miřra xmi dd ɣa tased ɣar řuɣar. ¹¹ Uca ixđar Luř i yixef nnes marra adewwar n L'Urdun u ikkes Luř iqiɗan nnes uca yuyur ɣar ccarq. *Ammu* nitni bđan ijj n x wenneđni.

¹² Abram izdey di temfurt n *Kenean* u Luř izdey di tneddam n udewwar n *L'Urdun*, iwta iqiɗan nnes ař Sadum. ¹³ Iryazen n Sadum tuɣa-ten d ieffanen d imednab ak-d SIDI ař ijj n řqedd war izemmar ad tetweřfed. ¹⁴ Awarni řami xas ibđa Luř, inna SIDI i Abram “Sarreř řexxu tiřawin nnek, texzared zeg wemcan mani teęid ɣar ccamal, ɣar Ljanub, ɣar ccarq u ɣar řyarb, ¹⁵ minzi marra tammurt i twařid, ad ac tt wcey i cek d zzariɛet nnek i řebda. ¹⁶ Ad ggey zzariɛet nnek amecnaw taɛejjajt n temfurt, ħima, mařa řed izemmar ad iřseb taɛejjajt n temfurt uřa d zzariɛet nnek tzemmar ɛawed ad tetwahseb. ¹⁷ Kkar, cuqq di temfurt di tuzzeggart nnes d tiru nnes, minzi i cek umi tt i ɣa wcey.” ¹⁸ Abram, *xenni*, ikkes iqiɗan nnes uca yusa-dd ad izdey ɣar tcejjura n řbeęuđ n Mamri, inni iɣan di Ĥibrun. Dinni ibna ijj n uealřar i SIDI.

AMEZWARU

Abram ifekk Luṭ uca imsagar ak-d Malkiṣadiq

14¹ Deg wussan n Amrafil, ajeḡid n Cinear, d Ariyuc, ajeḡid n Illasar, d Kidurlaēumer, ajeḡid n Ilam, d Tidal, ajeḡid n Juyim, imsar belli ² ina ggin řbaruḍ ak-d Bira, ajeḡid n Sadum u ak-d Bircaē, ajeḡid n Eamura u ak-d Cinab, ajeḡid n Adma u ak-d Cimibar, ajeḡid n řabuyim, u ak-d ujeḡid n Balae, wenni iḡan řuyar. ³ Marra ina munen di řewḍa n tseḡya n Siddim, aqatt d řebřar Ameḡař. ⁴ Tuya arebbren tenēac n isegg^wusa i Kidurlaēumir, maca řar usegg^was wiss řreṭṭac řewwyen. ⁵ Uca deg usegg^was wiss arbeṭac yusa-dd Kidurlaēumir d ijeḡiden inni iḡan akides uca řerben x Irafawiyyen di Actirut-Qarnaym, x Izuzimiyyen di Ham, x Imitiyyen di Cawa-Qaryatayim ⁶ u x Ixuriyyen deg idurar nsen n Saēir ař Faran, wenni iḡan řar řexřa. ⁷ Awarni aya dewřen-dd, usin-dd řar Eayn-Micfat, wenni d Qadac uca řerben x marra tammurt n Ieamaliqiyyen u ēawed x Imuriyyen inni izedyen di Hařřun-Tamar. ⁸ Uca iffeř ujeḡid n Sadum d ujeḡid n Eamura d ujeḡid n Adma d ujeḡid n řabuyim d ujeḡid n Bila, aqa-tt d řuyar uca ruřen ad ggen akidsen řbaruḍ di řewḍa n teřzurt n Siddim, ⁹ didd n Kidurlaēumir ajeḡid n Ilam, d Tideal, ajeḡid n Juyim d Amrafil, ajeḡid n Cinear, d Aryuk, ajeḡid n Illasar: areba n ijeḡiden didd n xemsa. ¹⁰ Tuya řewḍa n teřzurt n Siddim teccur s wanuten n tizeft uca arewřen ijeḡiden n Sadum d Eamura uca wḍan daysen u inni iqqimen arewřen řar idurar. ¹¹ Ksin marra agra n Sadum d Eamura d marra macca i tuya itwaxeznen uca uyuren. ¹² Ksin ēawed Luṭ, mmis n umas n Abram, d wagra nnes uca ruřen. Netta tuya izeddeř di Sadum. ¹³ Xenni yusa-dd ijjen zeg inni yarewřen uca inna i Abram, Aēibrani, wenni tuya izeddeřen řar tcejjura n řbeḡuḍ n Mamri, Amuriy, umas n Ackul d Eanir. Nitni d arfiqen di řeahd ak-d Abram. ¹⁴ Umi isřa Abram belli umas tuya itwaṭtef d amehbus, igga ad ffyen inni tuya itwadarrben i umenři, inni dd-itwaxerřen di taddart nnes, di teřt-mya u-tmentac, uca idfar iten ař Dan. ¹⁵ Di ġiret imsebḍa xasen, netta d imsexxaren nnes, uca iyřeb xasen uca idfar iten řar řuba, tenni iḡan x uzeřmaḍ n Dimacq. ¹⁶ Yarra-dd marra agra uřa d umas Luṭ d wagra nnes uřa d timřarin d řgens. ¹⁷ Umi dd-ieqeb awarni řami iyřeb x Kidurlaēumir d ijeḡiden inni tuya akides, iffeř xenni ujeḡid n Sadum řima ad t iřqa di Taysart n Cawa, tenni iḡan d Taysart n Ujeḡid. ¹⁸ U Malkiṣadiq, ajeḡid n Salim, yiwi-dd ayrum d binu. Netta tuya d akehhan n Arebbi wenni d Ameuři x kuřci. ¹⁹ Ibark it, inna as “Ad itwabarek Abram zi Arebbi wenni d Ameuři x kuřci, wenni iggin ajenna d temmurt. ²⁰ Itwabarek Arebbi wenni Ameuři x kuřci, wenni isellmen iyrimen nnek deg ifassen nnek!” Uca netta iwc as řeēcur n marra. ²¹ Uca ajeḡid n Sadum inna i Abram “Ewc ayi řeēmur *iddaren*, maca ksi agra i yixef nnek.” ²² Maca Abram yarra-dd x ujeḡid n Sadum “Aqa ssgaeēdeř afus inu řar SIDI, Arebbi wenni d Ameuři x kuřci, wenni iggin ajenna d temmurt, ²³ mařend war kessiř afiřu niř tahezzezt n sandaliyat uřa ca n řřajet zi ṭṭarf zi marra min iḡan nnek, řima war teqqared ‘Nec sstejjareř Abram!’ ²⁴ War řari days bu řheqq! Mřir min ccin ibřiřen d teřřart n yeryazen inni iruřen akidi, Anir d Ickul d Mamri, eř iten ad ksin tařřart nsen.”

Řeahd n Arebbi ak-d Abram

15¹ Awarni man aya yusa-dd wawař n SIDI řar Abram di řewři. Inna as “War ttegg^wed ca, Abram, nec d aseřqi i cek, řmunet nnek ad temřar aṭṭas s waṭṭas.” ² Řexdenni inna Abram “Sidi inu, SIDI, min d ayi i řa tewced, mařar nec ad rařey ammu břa mmi u Aliēazir zi Dimacq ad yiři *amecnaw* ‘mmi’ x wagra n taddart inu?” ³ Inna Abram ēawed “Xzar, war d ayi tewcid zzariēet, s uyenni, *wenni iḡan amecnaw* mmi n taddart inu, ad yiři d awrit inu!” ⁴ Uca xzar, awař n SIDI yusa-dd řars, inna as “War cek iwarret ca wa, maca wenni i řa iffeřen zi jjuf nnek ad yiři d awrit nnek.” ⁵ Issuffey it řar barra, inna as “Xzar řexxu řar ujenna, řesbed itran, mařa

AMEZWARU

tzemmed ad ten tħesbed!” Uca inna as “Ammu i ƣa tiři zzariet nnek.”⁶ Netta yumen di SIDI uca iħseb as t-idd d tasegda.

⁷ Inna as eawed “Nec d SIDI, wenni cek dd-yiwyen zi Ur n Ikaldaniyyen, ħima ad ac wceƣ tamurt-a ħima ad tt twarted.”⁸ Netta inna “Sidi inu, SIDI, s minzi i ƣa ssney belli ad tt wartey?”

⁹ Inna as netta “Awi ayi-dd ict n ttejmit n tħata n isegg^wusa d ict n tyaydet n tħata n isegg^wusa d ijj n icarri n tħata n isegg^wusa d ict n tejlilleħt d ict n tedbirt tamezyant.”¹⁰ Netta yiwi-dd marra man aya, ibda ten x wezyen u igga kuř azyen qibač i wenneđi, maca war ibđi ca ijdađ.¹¹ Hwandd ijdađ x imurđas, maca Abram yuzzeř xasen.¹² Ƴar uyeğuy n tfuct ikka-dd yijj n yiđeş yuğey x Abram, aqa da, tigg^wudi d tħram iħedqen wđan-dd xas.¹³ Xenni inna i Abram “Iři amur-a tessned belli zzariet nnek ad tiři d tabarranect deg ict n temmurt i war iğin nnes uca ad asen xedmen am isemyan u nitni ad xasen ggen ayiř arebea-mya n isegg^wusa.”¹⁴ Maca řgens umi i ƣa xedmen am isemyan, nec ad xasen ħekmey uca awarni man aya ad ffyen s wagra imƣar.¹⁵ Cek maca ad traħed ƣar řejdud nnek s řehna uca ad tetwaneđred am yijj n umeccaybu amweqqar.¹⁶ Jjiř wiss arebea ad dd-ieqeb danita, minzi ead war ikemmeř řqedd n řmueşiyet n Imuriyyen.”¹⁷ Umi teƣři tfuct uca tedweř d tağest, tuƣa din ijj n ufarran iddexxnen uca ijj n weşfed n tmessi iedu jar iceğiqen nni.¹⁸ Deg wass nni nnit igga SIDI ijj n řeahd ak-d Abram, inna “I zzariet nnek umi wciƣ tammurt-a zeg yeyzar n Miřra ař iyzar ameqqran, iyzar n Lfurat.¹⁹ Aqini, Aqenzi, Aqedmi,²⁰ Aħitti, Afirzi, Irafawiyyen,²¹ Amuri, Akeneni, Agirgaci d Uyibusi.”

Hajar d Ismaeil

16¹ Saray, tamƣart n Abram, war d as-dd tiruw ca. Tuƣa ƣars ict n tayya zi Miřra qqarent as Hajar.² Tenna, xenni, Saray i Abram “Aqa teƣrid belli SIDI war d ayi ismiħ ad arweƣ. Adef ƣar tayya inu, balak ad zzayes ksiƣ tarwa.” Abram tuƣa issħessa ƣar Saray.³ Awarni řami izdeƣ Abram eecra n isegg^wusa di temmurt n Kenen, tiwi-dd Saray, tenni d tamƣart n Abram, tayya nnes Hajar, tenni zi Miřra, uca tewca itt i Abram, aryaz nnes, d tamƣart i netta.⁴ Netta yudef ƣar Hajar uca nettat teksi ddeyset. Umi teƣra belli teksi ddeyset, xenni tedweř lallas tetwasseħƣar di titħawin nnes.⁵ Řexdenni Saray tenna i Abram “Zi ssibbet nnek ggin dayi řmunkar. Nec ggiƣ tayya inu ƣar idmaren nnek. Řexxu umi teƣra belli teksi ddeyset, dewřey twasseħƣareƣ ƣars. Ejj ad iħkem SIDI jarayi d cek!”⁶ Inna Abram i Saray “Aqa da, tayya nnem deg ifassen nnem. Egg zzayes, min tettwařid cem mliħ.” Uca Saray tqemmee tt u xenni nettat tarweř zzayes.

⁷ Uca lmalak n SIDI iřqa itt ƣar tařa n waman di řexřa, ƣar tařa deg webrid ittawyen ƣar Cur.

⁸ Inna as “Hajar, tayya n Saray, manis dd-tusid u mani i ƣa traħed?” Nettat tenna “Trakk^wařey zeg wudem n lalla Saray!”⁹ Xenni inna as lmalak n SIDI “Dweř ƣar lallam, tesswadee ixef nnem sadu ifassen nnes.”¹⁰ Inna as eawed lmalak n SIDI “Ad ssektareƣ aħħas zzariet nnem, ař i ƣa iqqim war izemmar ad tetwaħseb di ssibbet n waħħas nsen.”¹¹ Inna as lmalak n SIDI eawed “Aqa řexxu, teksid s ddeyset uca ad taruw ijj n useymi. Ad as tegged Ismaeil, minzi SIDI isřa am di řemħayen nnem.¹² Uca netta ad yiři d ijj n bnadem amecnaw ayyuř n řexřa. Afus nnes ad yiři x marra d afus n marra ad yiři đidd nnes. Ad izdeƣ arendad n marra aytmas.”¹³ U nettat tħaya x yisem n SIDI i ƣars-dd issiwřen “Cek d Arebbi i ittwařan!”, minzi tenna “Ma war da zriƣ wenni d ayi iřarren?”¹⁴ S uya semman anu nni, anu ‘Laħay-Ru’i’. Xzar, aqa-t jar Qadac d Birid.¹⁵ Uca turu Hajar i Abram ijj n useymi. Igga as Abram isem n mmis nni i d as-dd turuw Hajar, Ismaeil.

¹⁶ Abram tuƣa ƣars setta u-tmanyin n isegg^wusa, umi dd-turuw Hajar Ismaeil i Abram.

AMEZWARU

Řeahd n Arebbi ak-d Ibrahim d wextan

17¹ Řami tuya ħar Abram tesca u-tescin n issegwusa, iban as-dd SIDI i Abram uca inna as “Necc d Arebbi Amzemmar x kuři! Uyur zzat i uęembub inu uca iři d *bnadem* ikemmřen.² Necc ad ggeę řeahd inu jarayi d cek uca ad cek sskettareę s yijj n cckel imęar.³ Řexdenni Abram iwđa x uęembub nnes uca AREBBI issiweř akides, inna as⁴ “Aqa d necc, xzar, řeahd inu ad yiři akidek uca cek ad tiřid d tababat n yijj n ubarru n řegnus.⁵ War ittiři isem nnek ead ‘Abram’ maca ‘Ibrahim’, minzi necc ggię cek d tababat n yijj n ubarru n řegnus.⁶ Uca necc ad cek arrey ad tegged řęięet ařtas u ad cek arrey d řegnus u ijeęiden ad zzayek-dd kken.⁷ Ad ggeę řeahd inu jarayi d cek d zzarięet nnek awarni ac di *marra* řejyuř nsen am ijj n řeahd i řebda, ħima ad iřię d AREBBI i cek u i zzarięet nnek awarni ac.⁸ I cek u i zzarięet nnek awarni ac ad ac wceę tammurt mani tuya tzeddyed am ubarrani, marra tammurt n Kenęan, d ict n řwart i řebda. U necc ad iřię d AREBBI nsen.”⁹ Inna AREBBI eawed i Ibrahim “Cek ad teĥđid řeahd inu, cek d zzarięet nnek awarni ac s *marra* řejyuř nsen.¹⁰ D wa d řeahd inu wenni i ħa teĥđam jarayi d kenniw d zzarięet nnek awarni ac: ad itwaxten jarawem marra min ięan d awtem.¹¹ Kenniw ad txetnem aysum n řeędaryet nwem uca man aya ad tiři d ict n řeęřamet n řeahd jarayi d kenniw.¹² Aĥenjir wenni ħar ięa tmenya n wussan ad itwaxten jarawem, marra min ięan d awtem di *marra* řejyuř nwem, *am* wenni dd-ixeřqen di taddart nnek *am* wenni itwasęen s nnuqart zeg kuř abarrani u war *ięin* zi zzarięet nnek.¹³ *Am* wenni dd-ixeřqen di taddart nnek, *am* wenni tesyid cek s nnuqart, ittxeřsa as ad itwaxten břa ammu nię ammu. *Ammu* i ħa yiři řeahd inu deg weysum nwem d ijj n řeahd i řebda.¹⁴ Aryaz i war itwaxetnen, wenni řeędaryet nnes war tetwaxten, aryaz nni ittxeřsa ad itwaęess zi řgens nnes. Aqa yarza řeahd inu.”

Iwaed Arebbi ij n mmis i Ibrahim d Sara

¹⁵ Inna AREBBI eawed i Ibrahim “I Saray tamęart nnek war d as třayid ead Saray, maca Sara d wa i ħa yiři isem nnes.¹⁶ *Minzi* ad tt barkeę u zzayes ad ac wceę mmic. *Wah*, ad tt barkeę uca nettat ad tedweř d řegnus u ijeęiden n řegnus ad zzayes-dd kken!”¹⁷ *Xenni* iwđa Ibrahim x uęembub nnes uca idĥec, inna deg wuř nnes “Aryaz n mya n isegg^wusa ma ad as dd-itwaxřeq mmis? U Sara, tenni ħar ięa tescin n isegg^wusa, *ma ead* ad taruw?”¹⁸ Uca inna Ibrahim i AREBBI “Mři Ismaeil iddar qibač i uęembub nnek?”¹⁹ Inna AREBBI “Lla, ead Sara, tamęart nnek, d tenni d ac-dd i ħa yarwen aseymi uca cek ad as třayid Iřaę. Necc ad ggeę řeahd inu akides d ijj n řeahd i řebda, eawed *ak-d* zzarięet nnes awarni as.²⁰ Zi jjiĥet n Ismaeil, aqa seęę ac. Aqa da, necc barkeę t uca ad t arrey ittaruw řęięet u ad t arrey d ařtas. Teneac imeqqrannen i dd ħa yejj, ad t ggeę d ijj n řgens imęar.²¹ Maca ad ggeę řeahd inu ak-d Iřaę. D wenni d ac-dd i ħa taruw Sara di řweqt-a deg usegg^was i dd ħa yasen.”²² Uca netta ikemmeř awař nnes akides, xenni ięaęeed AREBBI, ięg^wej x Ibrahim.

²³ Řexdenni Ibrahim iksi Ismaeil mmis, d marra isemyan i dd-ixeřqen di taddart nnes, d marra inni immesęen s nnuqart, marra *min ięan* d awtem jar aytbab n taddart n Ibrahim uca ixten řeędaryet nsen deg wass nni am mammec i d as inna AREBBI.²⁴ Tuya ħar Ibrahim tesca u-tescin n isegg^wusa umi itwaxten deg weysum n řeędaryet nnes.²⁵ Mmis Ismaeil tuya ħars třeřřac n isegg^wusa, umi itwaxten deg weysum n řeędaryet.²⁶ Itwaxten Ibrahim d mmis Ismaeil deg wass d iijen.²⁷ U dewřen marra aytbab n taddart nnes, inni dd-ixeřqen di taddart nnes uřa d inni immesęen s nnuqart zeg ubarrani, twaxetnen akides.

Arebbi idĥar-dd i Ibrahim - Iwaed n Iřaę

18¹ Uca idĥar as-dd SIDI ħar tcejjura n řbeęuđ n Mamri *umi* tuya yareyyaĥ ħar tewwart n uęiđun nnes di tĥa n uziř.² Řami ięaęeed tmuyři nnes, ixzar, aqa din třata n yeryazen

AMEZWARU

qibač nnes. Umi ten iżra, ikkar ittazzeř zi tewwart n ueiccu ġarsen uca iqqunjeř ġar temmurt,³ inna “A Sidi inu, mařa řexxu ufiy nniemet di tiřřawin nnek, ttzawgey c, war eeddu x umsexxar nnek.”⁴ Jjem ten ad dd-awyen cwayt n waman uca sirdem idaren nwem u zřem cwayt sadu tcejart-a.⁵ Uca ad dd-awyej ijj n uzeēēif n weyrum ħima ad twaneccen uřawen nwem, xenni ad teēdum. Aqa x uya tekkim zzat i umsexxar nwem!” Nitni nnan as “Egg ammu am mammec tennid.”

⁶ Řexdenni iruħ Ibrahim deyya ġar uqiđun ġar Sara, inna “Ksi třata n řeqyas n waren azdad, eggw *iten* uca tegged zzayes tifđirin.”⁷ Yuzzeř Ibrahim ġar ifunasen uca ikxi-dd ijj n usejmi amezyan igma d lmlih, iwca it i ubřiy uca wa iqegeq ħima ad t iedeř.”⁸ Uca netta ikxi eawed ddhen d uyi uřa d aeējmi wenni iedeř uca issars aya zzatsen u netta tuya ibedd zzatsen sadu tcejart nni uca ccin.”⁹ Xenni nnan as “Mani teġa Sara tamyart nnek?” Yarra xasen “*Aqa-tt da deg ueiccu.*”¹⁰ Řexdenni inna “D tidett ad ġark-dd dewřey awarni ġar řweqt n tudart u aqa da, ad ġars yiři ijj n uřenjir ġar Sara, tamyart nnek.” U tesřa Sara ġar tewwart n uqiđun nni *iġan* awarni as.¹¹ Ibrahim d Sara tuya-ten wessaren, uyuren deg wussan, uca i Sara tuya tbedd as tubbart n temyarin.”¹² Uca Sara teđħec deg wuř nnes, tenna “Awarni tewsar inu, ad ġari yiři řxir-a, *am iġa sidi inu netta iwsar?*”¹³ Inna SIDI i Ibrahim “Mařar teđħec Sara, tenna ‘Ma zemmarey necc ad arwey am ġiy d tawessart?’”¹⁴ Ma aqa din ca n řħajet x SIDI tewwar? Ad ġark-dd eēqbej di řweqt itwaggen, ġar řweqt n tudart uca *ad ġars yiři ġar Sara mmis.*”¹⁵ Sara *maca* tenkar, tenna “War deħcey ca!”, minzi tuya tegg^wed. Uca netta inna as “Lla, aqa cek tdeħced!”

Tazaġit n Ibrahim x Sudum

¹⁶ Uca kkaren iryazen nni zi senni uca sewđen ġar Sadum uca Ibrahim iruħ akidsen, issqebbed *iten deg webrid.*¹⁷ Inna SIDI “Ma ad ffarey necc x Ibrahim min iggur ad ggey?”¹⁸ Ggur ad yiři Ibrahim zeema d ijj n řgens imyār u ijhed, aqa ad days twabarken marra řegnus n ddunit.”¹⁹ Minzi necc ssney t ħima ad isseřmed tarwa nnes uřa d *aytbab n* taddart nnes awarni as, maħend ad hđan abrid n SIDI, ad ggen tasegda d řħeqq, ħima SIDI ad yarr x Ibrahim min tuya inna xas.”²⁰ Inna SIDI *eawed* “Tġuyyit n Sadum d eamura temyār ařřas d ddhub nsen ceġeen.”²¹ Ad dd-hwiy, ad zarey ma s tidett ggin timegga *nni* am mammec dd-tusa zeg uřayi *n uyati* i d ayi-dd yiwđen niy lla, ggurey ad ssney.”²² Xenni arrin iryazen nni iyembab nsen zi senni uca ruřen *deg webrid* ġar Sadum. Maca Ibrahim tuya ead iqqim ibedd qibač i SIDI.”²³ Iqarreb ġars Ibrahim uca inna as “Ma s tidett iggur ad taredġed eawed amsegged ak-d ueeffan?”²⁴ Aqa dinni balak xemsin n imseggaden daxeř i tendint. Ma s tidett ad ten taredġed, war tessēizzed ca amcan nni di řřweē n xemsin imseggaden inni days *iġan?*²⁵ Igg^wej xak ad tegged aya, ad tenyed amsegged ak-d ueeffan uca ad yiři umsegged meħsub amecnaw aeēffan, eemmarř ad yiři man aya! Řqađi n ddunit ma war ittegg s řħeqq?”²⁶ Řexdenni inna as SIDI “Mařa ufiy di Sadum xemsin n imseggaden daxeř i tendint, ad sseizzey marra amcan nni di řřweē nsen.”²⁷ Uca Ibrahim yarra-dd, inna “Aqa da řexxu bdiy zeemey ad ssiwřey ak-d Sidi inu, waxxa necc d cař d iyęeđ.”²⁸ Ad tay neqřen zi xemsin n imseggaden xemsa, ma ad taredġed x xemsa nni marra tandint?” Inna “War ggur ca ad *tt aređġey mařa ufiy din xemsa u-arebein.*”²⁹ Ieēqeb ad kis issiweř, inna as “Ad tay ad yiři ad itwaf din arebein!” Yarra netta “War iggur ca ad *tt aređġey di řřweē n arebein nni.*”³⁰ Uca inna “War ttxeyyiq řexxu Sidi inu xmi i ġa ssiwřey *eawed.* Ad tay ad yiři ad itwaf din *myir* třatin!” Yarra “War iggur ca ad *tt aređġey mařa ufiy din třatin.*”³¹ Inna “Aqa da řexxu ibdiy zeemey ad ssiwřey ak-d Sidi inu. Ad tay ad yiři ad itwaf din *myir eicrin!*” Yarra “War iggur ca ad *tt aređġey di řřweē n eicrin nni.*”³² Xenni inna “War ttxeyyiq řexxu Sidi inu xmi i ġa ssiwřey *eawed.* Ad tay ad yiři ad itwaf din *myir eēcra!*” Yarra “War iggur ca ad *tt aređġey di řřweē n eēcra nni.*”³³ Uca iruħ SIDI awarni řami ikemmeř awař *nnes* ak-d Ibrahim uca Ibrahim idweř-dd ġar wemcan n tzeddiyt nnes.

AMEZWARU

Asellek n Luṭ zeg wareddeḡ n Sudum

19¹ Iwḍen xenni tnayen n lmalakat nni ɣar Sadum s ġiřet. Tuɣa Luṭ iqqim ɣar tewwart n Sadum. Umi *ten* izra Luṭ, ikkar maḥend ad ten iřqa uca iqqunjeř ařami tuɣa aɣembub nnes iggur ad iřqef tammurt. ² Inna “Xzar, a isiditen inu, ttzawgeɣ kenniw ad dd-tasem ɣar taddart n umsexxar nwem uca ad tessensem *din*, ad tessirdem idaren nwem. Xenni ad tfaqem zic, ad tkemmřem x webrid nwem.” Nitni arrin “Lla, aqa deg wazzay ad neqqim ad nessens.” ³ Maca netta ikellef xasen aṭṭas ařami akides ruḥen, udfen ɣar taddart nnes uca netta igga asen amensi, igg^{wa} aɣrum břa antun uca ccin. ⁴ Aqa qbeř ma ad tṭšen, nnden i taddart yeryazen n tendint, iryazen n Sadum, zeg umezɣan ař awessar, marra iwdan zi marra imucan iṭṭurfen *n tendint*. ⁵ Uca řayan i Luṭ, nnan as “Mani ġan iryazen inni ɣark-dd yusin ġiřet-a? Suffey iten-dd, hima ad ten nessen.” ⁶ Řexdenni Luṭ iffeɣ-dd ɣarsen ɣar tewwart uca iqqen tawwart awarni as. ⁷ Inna “Ttzawgeɣ, a aytma inu, war tteggem qaε řyar! ⁸ Aqa da řexxu tnayen n yessi, tinni *εad* war issinen aryaz. Ejj ayi ad awem tent-dd ssuffey barra uca ggem daysent min tettwařam mliḡ di tiṭṭawin nwem. Myir i iryazen-a war daysen tteggem walu, aqa s uyenni dd-usin nitni i swadday n tiři n tzeqqa inu ɣar tmensiwt. ⁹ Nitni nnan “Beεεed ssa!” Uca nnan *εawed*, “Aqa wanita yusa-dd da ħima ad izdeɣ da amecnaw abarrani uca yarezzu ad igaeεed amecnaw řqađi? Řexxu ad cek nḍarr ktar x nitni.” Uca ggin aṭṭas n uyiř x weryaz nni, x Luṭ, uca qarrben-dd ħima ad arzen tawwart. ¹⁰ Maca iryazen nni sswizzḍen afus uca ssidfen Luṭ ɣar taddart akidsen uca belleen tawwart ¹¹ uca wtin iryazen inni tuɣa ibedden ɣar tewwart n taddart zeg umezɣan ɣar umeqqran s tuddarɣeč uca nitni ssihřen ixef nsen x tarezzut x tewwart. ¹² Xenni nnan yeryazen nni i Luṭ “Wi ɣark da *εad*? Ma aḍekk^{wa} ař niɣ iḥenjiren niɣ tḥenjirin, marra inni ɣark di tendint, ejj iten ad ffyen zeg wemcan-a. ¹³ Aqa ad naredeḡ amcan-a, minzi tyuyyit nnes temɣar zzat i uɣembub n SIDI u SIDI issekk aney-dd ħima ad tt naredeḡ.” ¹⁴ Řexdenni iffeɣ Luṭ uca issiweř ak-d idewřan nnes inni igguren ad dd-awyen yessis, inna “Kkarem, teffyem zeg wemcan-a, minzi SIDI iggur ad yaredeḡ tandint-a.” Maca iban asen-dd i idewřan nnes axmi ittqeřřar. ¹⁵ Umi d tenqar tfuct, lmalakat ssqeġqent Luṭ, nnant “Kkar, teksid tamɣart nnek d tnayen n yessic *tinni akic*, ħima war thelliked ca di řmuεšiyet n tendint-a.” ¹⁶ Maca netta war izeim. Xenni tṭfen iryazen nni afus nnes d ufus n temɣart nnes d ifassen n tnayen n yessis, minzi SIDI tuɣa ix s ad xas iḥinn. Nitni ssuffyen t ɣar barra, nedhen t barra i tendint. ¹⁷ Ařami ten ssuffyen barra, inna netta “Senjem ixef nnek! War xezzar awarni ac niɣ ad tbedded di marra adewwar-a. Arweř ɣar wedrar, ħima war tetwateḥḥid ca.” ¹⁸ Inna asen Luṭ “Lla, ttzawgeɣ cek, a isiditen inu! ¹⁹ Xzar řexxu, amsexxar nnek yufa nniemet di tiṭṭawin nnek uca tessemyared arreḥmet tenni kidi teggid umi d ayi tejjid ddareɣ. Maca war zemmareɣ ad arewřey ɣar idurar, qbeř mma ad ayi iṭṭef řyar uca ad mteɣ! ²⁰ Aqa da řexxu, tandint-a aqa tudes-dd aṭṭas *aqa* zemmareɣ ad dinni arewřey uca nettat d tameenanuct. Ejj ayi ad arewřey řexxu dinni maḥend ad qqimeɣ ddareɣ. Ma war teġi d *ij n wemcan* d tameenanuct?” ²¹ Yarra xas netta “Aqa řexxu, tiweḍ ayi-dd *εawed* tzawegt nnek x uya, war ttareddġey ca tandint min xef tessiwřed. ²² Qeġeq, arweř din, minzi war zemmareɣ ad ggeɣ walu ař dd i ɣa tawḍed ɣar dinni.” X uya semman isem n tendint *nni* řuɣar. ²³ Ařami yiweḍ Luṭ ɣar řuɣar, tafuct aqa tenqar-dd x temmurt. ²⁴ Řexdenni ijja SIDI ad iwwet wenzar x Sadum d x *εamura* řecbareyyet d tmessi zeg ujenna zi ɣar SIDI. ²⁵ Yaredeḡ netta tineddam nni d marra adewwar nni, ak-d marra imezday n tneddam nni uřa d min iyemmyen di temmurt. ²⁶ Uca tamɣart n Luṭ, *tenni tuyur* ḍeffar nnes, texzar awarni as uca tedweř d ijj n uqellij n tmeġaḥt.

²⁷ ɣar řřbeḡ zic ikkar Ibrahim maḥend ad yuyur ɣar wemcan mani tuɣa ibedd zzat i wudem n SIDI. ²⁸ Isweḍ ɣar Sadum d *εamura* u ɣar marra tammurt n udewwar nni uca izra belli ddexxan

AMEZWARU

ittgææed zi temmurt, amecnaw ddexxan n ict n tefqunt.²⁹ Ařami yareddeğ AREBBI tineddam n udewwar *nni*, ifekkar AREBBI di Ibrahim uca issekk Luř barra zi řwest n uceřwaw, umi issneqřeb tineddam i di izdey Luř.

Luř d yessis

³⁰ Uca igææed Luř zi řuyar uca iruř izdey ak-d tnayen n yessis deg idurar, minzi igg^wed *ad iqqim* izeddey di řuyar. Uca izdey deg ifri ak-d tnayen n yessis. ³¹ Řexdenni tamenzut tenna i tmařuřt “Babatney d awessar, war iqqim uęezri di temmurt ad xaney yadef am mammec teggur di mar-ra ddunit.” ³² Zid, ejj aney ad newc binu i babatney ad issu uca ad kis nezzeř, *mařend* ad nejj jjiř ad iqqim iddar zi babatney.” ³³ Uca di ĝiřet nni wcint binu i babatsent ad issu. *Xenni* tudef tmenzut uca teřteř ak-d babas uca netta war yuci ca belli tezzeř akides uřa nettat tekkar *ęawed*. ³⁴ Ass aneđfar tenna tmenzut i tmařuřt “Aqa necc zzřey ĝiřet iedun ak-d baba, ad as newc ad issu binu *ęawed* ĝiřet-a. *Xenni* ad tadfed cem ad akides tezzřed, *mařend* ad nejj jjiř ad iqqim iddar zi babatney.” ³⁵ Uca wcint binu i babatsent *ęawed* di ĝiřet nni ad issu. *Xenni* tekkar tmařuřt uca teřteř ak-d babas uca netta war yuci ca belli tezzeř akides uřa nettat tekkar *ęawed*. ³⁶ Uca ksint tnayen n yessis n Luř s ddeyset zi babatsent. ³⁷ Uca turuw-dd tmenzut ijj n useymi, třaya isem nnes Mu’ab. Wa d tababat n Mu’ab řars ař ass-a. ³⁸ Tamazuřt *ęawed* turuw-dd ijj n useymi uca třaya isem nnes Ben-Ęammi. Netta d tababat n tarwa n Ęammun řars ař ass-a.

Ibrahim d Abimalik, ajeğid n Jirar

20¹ Zi senni iqřeę Ibrahim iqiđan nnes, *yuyur* řar Temmurt n Ljanub uca izdey jar Qadac d Cur uca iqqim amecnaw abarrani di Jirar. ² *Umi* inna Ibrahim x Sara tamřart nnes “Nettat d ućma i teğal!”, issekk Abimalik, ajeğid n Jirar, yiwi *akis* Sara. ³ *Maca* immedřar-dd AREBBI i Abimalik di tarjit n ĝiřet, inna as “Aqa řexxu ad temmted di ssibbet n temřart, tenni dd-tiwyed akic, *minzi* nettat temřec ak-d ijj n weryaz.” ⁴ *Maca* Abimalik tuřa war řars-dd iqarreb, s uyenni inna “A Sidi inu, ma *xenni* ad tawđed ad tenęed ijj n řęens iseggden?” ⁵ Ma war d ayi inna netta “Nettat d ućma i teğal!”, u nettat s yixef nnes tenna *ęawed* “Netta d uma i yeğal!” S tidett n wuř u s ifassen izdigen i ggiř aya.” ⁶ Inna as AREBBI di tarjit “Nec ssney *ęad* belli teggid man aya s tidett n wuř, s uyenni ĥđiř cek ĥima war xafi txeřřid uca war cek jjiř ad tt tħadid. ⁷ Řexxu, xenni, arr tamřart řar weryaz nnes, minzi netta d anabi uca netta ad xak iřzağ, ĥima ad teddared. *Maca* mařa war tt tarrid ca, ssney s tidett ad temmted, cek d marra min iğan nnek!” ⁸ *Xenni* ikkar Abimalik zic řar řřbeř. Iřaya i marra ixeddamen nnes, inna marra awařen-a deg imezzuyen nsen uca iryazen nni dewřen gg^weden ařtas. ⁹ *Xenni* iřaya Abimalik x Ibrahim uca inna as “Min d aney teggid d min di xđiř akidek umi tyeđred xafi d x tgeldit inu ddenb ameqqran? Cek teggid akidi am mammec t war icuwwar ad itwagg.” ¹⁰ Uca yarni inna *ęad* Abimalik i Ibrahim “Min cek yejjin řami teggid man aya?” ¹¹ Inna Ibrahim “Minzi necc nwiř ‘Nican war dinni tigg^wudi zi AREBBI deg wemcan-a uca ad ayi nęen di ssibbet n temřart inu.’” ¹² Uca s tidett nettat *ęawed* d tamřart. Nettat d yeğis n baba, *maca* maci d yeğis n yemma uca tedweř d tamřart inu. ¹³ Uca umi tuřa AREBBI indeh ayi zi taddart n baba *mařend* ad teleęy ssa řar da, necc nniř as s tidett ‘Egg dayi řxir-a uca ini qae di marra imucan mani i řa naweđ ad xafi tinid: Netta d uma i iğal!’ ” ¹⁴ *Xenni* iksi Abimaliki uđi d ifunasen d tfunasin d isemyan d tsemyin uca iwc iten i Ibrahim uca yarr as-dd Sara, tamřart nnes. ¹⁵ Uca inna Abimalik “Aqa da, tammurt inu aqa-tt qibač nnek. Zdey mani i d ac-dd *iđhar* mliř di tiřřawin nnek.” ¹⁶ I Sara inna “Aqa da, wciř ařef n *uqiyyat* n nnuqart i umam. aqa-tent d ařeřħaf x tiřřawin i kuřci inni iğan akim, *wah*, i kuřci idweř am-dd d ttiqart.” ¹⁷ Řexdenni Ibrahim iřzuğ i AREBBI uca AREBBI issgenfa Abimalik d temřart nnes d tiyya nnes uca urwent. ¹⁸ Minzi tuřa SIDI ibelleę qae marra řemřawřat n *yenni* di taddart n Abimalik di ssibbet n Sara, tamřart n Ibrahim.

AMEZWARU

Axeŕqed n Iŕhaq

21¹ Uca yarzef SIDI Ƨar Sara, am mammec t inna uca ikemmeŕ SIDI *awaŕen nni* mammec i inna i Sara.² Teksi Sara s ddeyset uca turuw-dd ijj n useymi i Ibrahim x tewsar nnes, di řmijar nni i d as inna AREBBI.³ Uca iřaya Ibrahim i mmis wenni dd-ixeŕqen, wenni i d as-dd turuw Sara, Iŕhaq.⁴ Ibrahim ixten i mmis Iŕhaq umi tuya Ƨars tmenya n wussan, am mammec d as yumur AREBBI.⁵ Uca tuya Ibrahim d mmis n mya n isegg^wusa, ařami Ƨars-dd ixreq Iŕhaq, mmis.⁶ Uca tenna Sara “AREBBI igga ayi ad deřcey u marra wenni t Ƨa isřen, ad idřec *εawed* akidi.”⁷ Tenna *εawed* “Man wen *izeemen* ad yini i Ibrahim, aqa Sara ad tessuřteđ iseyman, maƧar turuw as-dd ijj n uřenjir x tewsar nnes.”

Sara d Hajar

⁸ Igma useymi uca ifxem. Deg wass řami idweŕ Iŕhaq ifxem, issewjed Ibrahim ijj n umensi imƧar.⁹ *Umi tezra* Sara mmis n Hajar, Tamiřrect, wenni dd-turuw *Hajar* i Ibrahim, tqeřřar xas,¹⁰ tenna i Ibrahim “Azzeŕ x tayya-ya d mmis, minzi mmis n tayya-ya war iwarret ca ak-d mmi, ak-d Iŕhaq.”¹¹ *Awař-a* iban-dd d aeffan ařtas di tiřtawin n Ibrahim di ssibbet n mmis.¹² *Maca* inna AREBBI i Ibrahim “War ttejji ařenjir d tayya nnek ad iřin d tisineft di tiřtawin nnek. Seř Ƨar marra min d ac i Ƨa tini Sara, minzi di Iŕhaq ad ac tiři zzariet.¹³ *Maca* ad ggey *εawed* ijj n řgens zi mmis n tayya-ya, minzi uřa d netta d zzariet nnek.”¹⁴ *Řexdenni* ikkar Ibrahim zic uca iksi aƧrum d ict n teqduřt n waman, iwca iten i Hajar, issars as *ten* x teyruđt. *Iwca as εawed* ařenjir uca issqebbeđ itt. Uca nettat truř, tennejru di řexřa n Bi’r-Sabea.¹⁵ *Řami* neqřen waman zi teqduřt, tenđar ařenjir sadu ijj n cbarq.¹⁶ uca truř teqqim qibač nnes řagg^waj n tecti n řqews, minzi tenna “War zemmarey ad zarey meřmi i Ƨa immet uřenjir.” Ammu i teqqim qibač nnes uca tessgaεeed tmijja nnes, tesyuy.¹⁷ Isřa AREBBI Ƨar řřess n uřenjir uca lmalak n AREBBI iřaya i Hajar zeg ujenna, inna as “Min cem yuyin, Hajar? War ttegg^wed ca, minzi AREBBI isřa řřess n uřenjir, din mani ięa.¹⁸ Kkar, sgaεeed ařenjir uca teksi t deg ufus nnem, minzi ad zzayes ggey ijj n řgens imƧar.”¹⁹ *Řexdenni* yarzem AREBBI tiřtawin nnes uca tezra ijj n wanu n waman. Truř, tēemmar taqduřt s waman, tewca as ad isu uřenjir.²⁰ Uca tuya AREBBI ak-d uřenjir, iyma, izdey di řexřa u tuya-t d amjebbad n řqews.²¹ Tuya izeddey di řexřa n Faran uca yemmas teksi as-dd tamƧart zi temmurt n Miřra.

Řeahd jar Ibrahim d Abimalik

²² Di řweqt nni d ict imsar, belli Abimalik, ak-d Fikul, akumandar n řeeskar, issiweŕ ak-d Ibrahim, inna “AREBBI aqa-t akidek di marra min tegged.²³ Řexxu, jaę ayi Ƨar AREBBI, aqa war iqqim ad tyecced iřenjiren uřa d ayyawen inu! *Maca* s muxas taddukkři tařdiqt i kik ggiř qbeř, ad zzayes tegged cek akidi u ak-d temmurt mani teqqimed am ubarrani.”²⁴ Inna Ibrahim “Necc ad *ac xas* jjaęeř!”²⁵ *Řexdenni* iεeyyeb Ibrahim Abimalik x ssibbet n yijj n wanu n waman, wenni ikksen isemyan n Abimalik s uyir.²⁶ *Xenni* inna Abimalik “Necc war ssiney wi iggin man aya u cek war d ayi t tennid ca qbeř. Aqa ař řexxu i zzayek t sřiř.”²⁷ *Řexdenni* iksi Ibrahim uęi d ifunasen d tfunasin uca iwca as ten i Abimalik uca nitni s tnayen ggin ijj n řeahd jarasen.²⁸ *Maca* Ibrahim issars sebea n tseswin n řimart Ƨar uyezdis.²⁹ *Xenni* inna Abimalik i Ibrahim “Min iena sebea n tseswin nni teggid Ƨar uyezdis?”³⁰ Inna netta “Ksi zeema sebea-ya n tseswin zeg ifas-sen inu, d cchadet i Ƨa iřin belli necc iyzin anu-ya.”³¹ X uya itwasemma amcan nni Bi’r-Sabea, minzi nitni s tnayen tuya jjuęen din.³² Ammu i wcin řeahd di Bi’r-Sabea. Awarni man aya ikkar Abimalik ak-d Fikul, akumandar n řeeskar, iεqeb Ƨar temmurt n Ifiliřtiniyyen.³³ Izřu Ibrahim ijj n tcejart n tmarist di Bi’r-Sabea uca iřaya din isem n SIDI, *isem* n Arebbi n řebda.³⁴ Uca izdey Ibrahim am ubarrani di temmurt n Ifiliřtiniyyen ařtas n wussan.

Ibrahim iqeddem mmis Ishaq d tayaršt i Arebbi

22¹ Awarni man aya temsar, aqa ijarreb AREBBI Ibrahim, inna as “Ibrahim!” Uca inna as “Xzar, necc aqa-yi da!”² Inna as netta “Ksi řexxu ayenni n mmic, wenni tersed, Ishaq, uca ruħ ƣar temmurt n Muriya uca tqedmed t din d tayaršt x yijjen zeg idurar i d ac i ƣa iniy.”³ Ikkar Ibrahim zic, iħezzem ayyuř nnes uca iksi akides tnayen n iħudriyyen nnes d mmis Ishaq. Iqess akeccuđ i tmessi n tayaršt, ikkar, iruħ deg webrid ƣar wemcan i d as inna AREBBI.⁴ Deg wass wiss trata issgaæed Ibrahim tmuyři nnes uca izra amcan zi řagg^waj.⁵ Řexdenni inna Ibrahim i iħudriyyen nnes “Rajam da ak-d weyyuř, necc d uħenjir ad nraħ diha, ad nesjed uca ad ƣarwem-dd neeqeb *æawed*.”⁶ Iksi Ibrahim akeccuđ n tayaršt, issars it x mmis Ishaq u netta s *yixef nnes* iksi s ufus nnes timessi d txdmect uca *ammu* i ruħen s tnayen idsen.⁷ Řexdenni issiweř Ishaq ak-d Ibrahim babas, inna as “Baba inu!” Uca inna as “Xzar, necc aqa-yi da, mmi!” Uca inna “Aqa da timessi d ukeccuđ, maca mani iħa izmar i tayaršt?”⁸ Inna Ibrahim “AREBBI simant nnes ad aney issarzeg s yizmar i tayaršt, mmi!” Uca *ammu* i ruħen s tnayen idsen⁹ uca iwđen ƣar wemcan nni d as inna AREBBI. Din ibna Ibrahim ijj n řmedbeħ uca iedeř akeccuđ, icarf Ishaq mmis uca issars it x řmedbeħ x ikecwad.¹⁰ Isswiżzeđ Ibrahim afus nnes uca iksi taxedmect ģima ad iyarř i mmis.¹¹ Maca lmalak n SIDI iřaya as-dd zeg ujenna, inna as “Ibrahim, Ibrahim!” Uca inna netta “Xzar, necc aqa-yi da!”¹² Xenni inna as “War swizziđ afus nnek ƣar uħenjir niy ad as tegged ca, minzi řexxu aqa ssney belli tegg^weded AREBBI u war xafi tetřifed ayenni n mmic.”¹³ Issgaæed Ibrahim tiřawin nnes uca ixzar. Xzar, aqa awarni as tuya din ijj n icarri iqqen ƣar cbarq zeg waccawen nnes. Yuyur Ibrahim dinni, iřtef icarri uca ihda t d tayaršt deg wemcan n mmis.¹⁴ Iřaya Ibrahim isem n wemcan nni “SIDI ad ithilla!” S uyenni iqqa bñadem ař ass-a “Deg wedrar n SIDI ad itwassarzeg!”¹⁵ Iřaya lmalak n SIDI wiss tnayen n imuren zeg ujenna x Ibrahim,¹⁶ inna “Minzi teggid man aya uca war xafi tessæized ayenni n mmic, ad jjuħeƣ s simant inu, inna SIDI,¹⁷ belli ad cek barkey ařas uca ad ssectareƣ zzariæet nnek ařas amecñaw itran n ujenna u amecñaw ijd i iħan x tma n řebħar. Ƴar zzariæet nnek ad iřtef tewwart n řæedyan nnes d řwart¹⁸ u di zzariæet nnek ad twabarken marra řegnus n temmurt, minzi teggid array i min d ac niy.”¹⁹ Xenni ieqeb-dd Ibrahim ƣar iħudriyyen nnes u nitni kkaren uca ruħen jmiæ *deg webrid* ƣar Birsiba uca izdeƣ Ibrahim di Bi’r-Sabea.²⁰ Awarni man aya imsar aqa xebbaren Ibrahim ijj n wareqqas, nñan as “Aqa da, *æawed* Milka turuw-dd tarwa i Naħur umac:²¹ *Euř*, amenzu nnes, d Buz umas, d Qamuwil wenni d tababat n Aram,²² d Kasad d Ĥazu d Fildac d Yidlaf d Batuwil.”²³ U Batuwil ijja-dd Rifqa. Tmenya-ya i turuw-dd Milka i Naħur, umas n Ibrahim.²⁴ U tayya nnes, tenni umi qqaren Ricuma, turuw as-dd *æawed* Taħađ d Jaħam d Taħac d Maeka.

Řmewt d wenđeř n Sara

23¹ Tuya ƣar Sara mya u-sebea u-æicrin n isegg^wusa. Man aya d řmijař n tudart n Sara.² Uca temmut Sara di Qaryat-Arbae, tenni iħan d Ĥibrun, di temmurt n Kenæan uca yudef-dd Ibrahim, igga anuri x Sara, iru isyuy xas.³ Xenni ikkar Ibrahim uca ikka řtarf i *temyart* nnes immuten uca issiweř ak-d tarwa n Ĥit, inna⁴ “Necc d abarrani d amezduƣ n zzyada jarawem. Wcem ayi myir ijj n wenđeř d agra ƣarwem ģima ad awđeƣ ad neđřeƣ amettin inu zeg ureñdad inu.”⁵ Arrin-dd tarwa n Ĥit x Ibrahim, nñan as⁶ “Seř ƣarney, siditney! Cek d ijj arrays n AREBBI jaraney. Ndeř ametti nnek deg imedřan nney iřebħen. Uřa d ijj mma zzayney ad cek iřtef x wenđeř nnes, maħend war tettikk^wiđed ad tneđred ametti nnek.”⁷ Řexdenni ikkar Ibrahim, yuđar qibač i řgens n temmurt, qibač i tarwa n Ĥit⁸ uca issiweř akidsen, inna “Mařa kenniw s array nñem ad neđřeƣ ametti inu zeg ureñdad inu, *xenni* sřem ƣari uca zawgem ayi i necc ƣar

AMEZWARU

Ifrun, mmis n Zuhar, ⁹ maḥend ad ayi iwc ifri n Makfila, wenni ɣar tṭarf n yeyyar nnes. Ejj it ad ayi t iwc s ttaman nnes ikmeř. Ad yiři d anḍeř inu i ɣa mellkey jarawem.” ¹⁰ Ifrun xenni tuya iqqim jar tarwa n ẖit uca Ifrun Aḥitti yarra-dd x Ibrahim deg imejjan n tarwa n ẖit d marra inni yudfen ɣar tewwart n tendint, inna ¹¹ “Lla, a sidi inu, seř ɣari! Necc ad ac wcey iyyar uřa d ifri nni days iḡan. Zzat n tarwa n řgens inu ad ac t wcey, nḍeř ametti nnek!” ¹² Řexdenni yuḍar Ibrahim zzat i *tittawin n řgens n temmurt* ¹³ uca issiweř ak-d Ifrun deg imezzuyen n řgens n temmurt, inna “Ttzawgey, mařa tessed, seř ɣari. Ad ac wcey nnuqart n yeyyar, qbeř itt zzayi, xenni ggurey ad days neḍreř ametti inu.” ¹⁴ Yarra Ifrun x Ibrahim, inna as ¹⁵ “Sidi inu, seř ɣari! min ixš ad yini ijj n yeyyar issekk^wan arbeemya n uciql n nnuqart, jarayi d cek? Nḍeř xenni ametti nnek!” ¹⁶ Isřa Ibrahim i Ifrun uca iwzen Ibrahim i Ifrun tmenyat n nnuqart i xef issiweř deg imezzuyen n tarwa n ẖit: arbeemya n uciql n nnuqart, am t nnumen isebbaben. ¹⁷ *Ammu idweř iyyar n Ifrun wenni iḡan di Makfila arendad n Mamri, iyyar d ifri wenni days iḡan d marra ticejjura inni deg iyyar ɣar iymiren nnes i d as-dd innḍen* ¹⁸ d ijj n řmeřk n Ibrahim zzat i tarwa n ẖit d marra inni yudfen ɣar tewwart n tendint. ¹⁹ Awarni aya inḍeř Ibrahim Sara tamɣart nnes deg ifri n yeyyar n Makfila i iḡan qibač i Mamri, wenni iḡan d ẖibrun di temmurt n Kenēan. ²⁰ *Ammu arrin tarwa n ẖit iyyar ak-d ifri i days iḡan d řmeřk n Ibrahim am ijj n wendeř.*

Isḥaq d Rifka

24 ¹ Ibrahim tuya iwsar u imɣar deg wussan uca SIDI ibarek Ibrahim di kuřci. ² Xenni inna Ibrahim i yismey nnes awessar x taddart nnes, awkiř n marra min ɣars “Egg řexxu afus nnek sadu tmeřřaḍt inu, ³ xenni ad tejjugeḍ s SIDI AREBBI n ujenna d temmurt, belli war dd-tettiwyed tamɣart i mmi zi tḥenjirin n Ikenēaniyyen mani zedyey necc jarasen, ⁴ maca ad traḥed ɣar temmurt i zi dd-usiy, ɣar raḡ inu maḥend ad dd-tawyed tamɣart i mmi Isḥaq.” ⁵ Inna as yismey “Balak war tettexs temɣart ad ayi teḍfar ɣar temmurt-a. Ma ittxeřřa ad arrey mmic ɣar temmurt nni manis dd-tusid?” ⁶ Inna as Ibrahim “Ḥḍat, war dd-ttarri ca mmi dinni! ⁷ SIDI AREBBI n ujenna wenni d ayi-dd iggewden zi taddart n baba u zi temmurt n raḡ inu uca issiweř-dd ɣari uca ijjuge ayi umi d ayi inna ‘I zzarišet nnek ad wcey tammurt-a!’, d netta i ɣa issekken lmalak nnes zzat i uyembub nnek maḥend ad tawyed zi senni tamɣart i mmi. ⁸ Mařa tamɣart war tettexs ad cek teḍfar, ad tiřid třellid zi tjaḡit-a, mɣir war dd-ttarri din mmi waha.” ⁹ Issars yismey řexdenni afus nnes sadu tmeřřaḍt n Ibrahim, sides, uca ijjuge as x man aya.

¹⁰ Uca ikxi yismey εcra n iřeymān n sides, iruḥ uca tuya ɣars εřam kuř agra iɣran n sides. Ikkar uca ittef abrid ɣar Aram-Nahrayn, *aqa-tt d Misubutamya*, ɣar tendint n Naḥur. ¹¹ Ijja iřeymān barra i tendint zzat i wanu n waman ad jinen, ɣar uxecci n tmeddit, ɣar tseēset i di dd-ffiyent temɣarin maḥend ad aymen aman. ¹² Xenni inna “SIDI, AREBBI n Ibrahim, sidi inu, ttzawgey cek ad ayi teawned ass-a uca sscen ayi taddukkři nnek tařdiqt i sidi inu Ibrahim. ¹³ Aqa-yi ɣar wanu n waman d tḥenjirin n yeryazen n tendint ggur ad dd-ffyen maḥend ad aymen aman. ¹⁴ Ejj itt ammu i ɣa tiři, aqa taḥenjirt umi i ɣa iniy ‘Sehwa abuqař nnem, ttzawgey cem, maḥend ad zzayes swey!’ uca nettat ad tini ‘Su u ad wcey εawed aman i iřeymān nnek!’, ad tiři d ta i teggid i umsexxar nnek Isḥaq u s uya ad ssney aqa tessecned taddukkři nnek tařdiqt i sidi inu.”

¹⁵ Uca ead qbeř mma ad ikemmer awař, izra Rifqa, tenni dd-ixeřqen i Bituwil, mmis n Milka, tamɣart n Naḥur umas n Ibrahim, teffey zi *tendint* s ubuqař nnes x teyruḍt. ¹⁶ Taḥenjirt tuya-tt days azri imɣar, d taēzarect, war tt issin weryaz. Nettat tehwa-dd ɣar wanu, teccur abuqař nnes uca tgaēēed εawed. ¹⁷ Řexdenni yuzzeř ɣars yismey, inna as “Ttzawgey cem ad ayi tewced ad swey cwayt n waman zeg ubuqař nnem!” ¹⁸ Nettat tenna “Su, a sidi inu!” Tqeḡeq tessehwa abuqař nnes x ufus nnes, tewca as ad isu. ¹⁹ Řami d as tewca iswa mliḥ, tenna “Ggur ad aymey aman εawed i iřeymān nnek, ař ɣarsen i ɣa yiři s zzyada.” ²⁰ Tqeḡeq, tessexwa abuqař nnes di

AMEZWARU

tarya, tuzzeř εawed ęar wanu ĥima ad tayem aman, uca tuyem asen-dd aman i iřeyman nnes marra. ²¹ Waxxa itebhet weryaz umi tt ixzar, isqar ĥima ad issen ma SIDI issehwen xas abrid nnes nię lla. ²² Umi jjiwnen iřeyman tisessi, iksi weryaz deg ijj n umur ict n txadent n wureę tenni iwezznen azyen n uciql d tnayen n tmeqyasın i ifassen nnes tinni iwezznen εecra n uciql n wureę, ²³ inna “Ini ayi, umi teggid d yeęis? Ma aęa din amcan di taddart n babam mani nzemmar ad nessens?” ²⁴ Nettat tenna as “Necc d yeęis n Bituwil, mmis n Milka, wenni tt-dd yurwen i Naęur.” ²⁵ Uca tarni tenna as “εawed aęa di taddart nney řum d iyeę aęas u εawed amcan ĥima tessensem.” ²⁶ Řexdenni yuęar weryaz uca iqqunjeř i SIDI, ²⁷ inna “Mebruk SIDI, AREBBI n sidi inu Ibrahim, wenni war ikkisen ředrafet nnes d teřdiqt nnes zi sidi inu. Igewwed ayi SIDI deg webrid ęar taddart n tawmat n sidi inu.”

²⁸ Uca taęenjirt tuzzeř, teawed timesřayin-a i yemmas di taddart. ²⁹ Uca Rifqa tuęa ęars umas, qqaren as Laban uca Laban yuzzeř ęar barra ęar weryaz wenni tuęa ęar wanu. ³⁰ Tuęa izra taxadent d tnayen n tmeqyasın deg ifassen n uęmas uca isřa i wawařen i tuęa teqqar uęmas Rifqa, tenna “Ammu i issiweř weryaz nni akidi.” Ammu dd-yusa Laban ęar weryaz. U xzar, ibedd *dih* zzat i iřeyman, ęar wanu. ³¹ Uca inna “Araę-dd, a cek d amimun n SIDI! Mayemmi aęa cek barra, necc aęa ssweįdeę taddart d wemcan i iřeyman.” ³² Řexdenni iruę weryaz akides ęar taddart u netta idřeq tięezzanin n iřeyman. Netta iwca asen řum d waman ĥima ad issird idaren nnes uca εawed idaren n yeryazen inni ięan akides. ³³ Awarni as igga min i ęa icc zzates. Maca netta inna “War ttetteę ęar d inię tabrat inu.” Uca netta inna as “Siweř!” ³⁴ Řexdenni inna “Necc d ismey n Ibrahim. ³⁵ SIDI ibark sidi inu aęas s waęas uca issemyar it. Aęa iwca as uęi d ifunasen d tfunasın, nnuęart d wureę, isemyan d tsemyin, iřeyman d yeęyař. ³⁶ D Sara, tamęart n sidi inu, turuw-dd i sidi inu x tewsar nnes ijj n uęenjir, wenni umi iwca marra min ęars. ³⁷ Uca sidi inu ijja ayi jjuęeę, inna ‘War dd-ttawi tamęart i mmi zi tęenjirin n Ikenεaniyyen, inni mani zedyęeę di temmurt nsen. ³⁸ *Uct xak* mařa war ttrięed ęar taddart n baba, ęar raę inu uca ad dd-tawyed tamęart i mmi zi senni.’ ³⁹ *Xenni* necc nnię i sidi inu ‘Balak tamęart war d ayi-dd tđeffar.’ ⁴⁰ Uca netta inna ayi ‘Aęa uyureę zzat i uyembub n SIDI d netta ad dd-issekk lmalak nnes akidek uca ad xak issehwen abrid nnek ař dd ęa tawyed i mmi ict n temęart zi teqbię inu u zi taddart n baba. ⁴¹ Řexdenni ad tiřid tfekked zi tjaęit i d ayi tejjuęed, xmi i ęa traęed ęar řaę inu u nitni war d ac tt tticen, xenni ad cek ssuffęeę zi tjaęit nnek i tuęa tejjuęed.’ ⁴² Ass-a usię-dd ęar wanu uca nnię ‘A SIDI, AREBBI n sidi inu Ibrahim, ttzawęeę ad tesshewned řexxu abrid x wenni di gęureę. ⁴³ Aęa-yi da zzat i wanu n waman. Ejj ad tiři ammu, belli tazezrect tenni i dd ęa iffyen maęend ad tayem aman u i tenni umi i ęa inię: Ewc ayi ad sweę cwayt n waman zeg ubuęař nnem? ⁴⁴ uca nettat ad ayi tini: Su cek u necc ad aymeę εawed i iřeyman nnek!, d ta ad tiři d tamęart tenni d issewjed SIDI i mmi n sidi inu.’ ⁴⁵ Uca qbeř mma ad kemmřeę *tzaęit-a* deg wuř inu, xzar, Rifqa teffę-dd s ubuęař nnes x teęruđt nnes, tehwa ęar wanu uca tuyem-dd aman. Nnię as ‘Ttzawęeę cem ad ayi tewced ad sweę!’ ⁴⁶ Řexdenni tessehwa abuęař nnes, tenna ‘Su u necc ad ssesweę εawed iřeyman nnek!’ Swię uca nettat tewca εawed i iřeyman ad swen. ⁴⁷ Řexdenni sseęsię tt, nnię ‘Umi teggid d yeęis?’ Nettat tarra ‘Yeęis n Bituwil, mmis n Naęur wenni d as-dd yurwen Milka.’ *Xenni* gęię as ict n txadent di tinzart nnes d tmeqyasın deg ifassen nnes. ⁴⁸ *Xenni* uđareę, seįdeę i SIDI uca ssemyareę SIDI, AREBBI n sidi inu Ibrahim, wenni d ayi igewwden x webrid n tidett ĥima ad dd-awyęeę ięis n umas n sidi inu d temęart i mmis. ⁴⁹ Řexxu, εad, mařa kenniw texsem ad teggem taddukřit d teřdiqt ak-d sidi inu, ini ayi t, mařa lla, ini ayi t εawed, *xenni* ad xenseę ęar yeęfus nię ęar uzeřmađ.” ⁵⁰ *Xenni* Laban d Bituwil arrin-dd uca nnan “Zi SIDI i dd-iffęeę uya, war nzemmar ad kik nessiweř řęar nię řxar. ⁵¹ Aęa da, Rifqa qibaę nnek, ksi tt uca truęed uca ad tiři d tamęart n mmis n sidi nnek, am mammec inna SIDI!”

⁵² Umi isřa yismę n Ibrahim awařen nsen, iqqunjeř ęar temmurt i SIDI. ⁵³ Uca issuffęeę-dd yismę řeqcue n nnuęart d řeqcue n wureę d warruđen, iwca iten i Rifqa. εawed iwca řehwayeį

AMEZWARU

iyran i umas d yemmas. ⁵⁴ Xenni ccin, swin, netta d yeryazen inni kis dd-yusin. Ssenden *din* uca faqen zic. Xenni inna “Samhem ayi ad raḥeḡ řexxu ḡar sidi inu!” ⁵⁵ Arrin-dd umas d yemmas “Ejj tabřiyt akidney waxxa myir εecra n wussan, awarni as ad traḡed.” ⁵⁶ Maca netta inna asen “War dayi teřřifem εad umi SIDI issehwen abrid inu! Myir ejj ayi ad raḥeḡ ḡar sidi inu.” ⁵⁷ Nitni arrin-dd řexdenni “Ejj aneḡ ad nřaya i tebřiyt uca ad nseř i min i ḡa tini zeg uqemmmum nnes.” ⁵⁸ Řayan i Rifqa uca nnan as “Ma ad traḡed cem ak-d weryaz-a?” Uca netta tarra “Wah, ad raḥeḡ.” ⁵⁹ Řexdenni jjin Rifqa, ućmatsen, ad traḡ uřa d tameřřađt nnes uca εawed ismey n Ibrahim d yeryazen nnes. ⁶⁰ Uca barken Rifqa, nnan as “A ućmatney, ad tawđed ad temḡared d řuřuf-n-εecra-n-řuřuf uca zzariεet nnem ad twart tawwart n yenni tt icarrhen!” ⁶¹ Tekkar řexdenni Rifqa d teyya nnes, nyint x iřeyman, đfarent aryaz uca ismey yiwyi-dd Rifqa uca iruḡ. ⁶² Aqa iffeḡ Iřaḡ zeg wanu n ‘Laḡay-Ru’i. Tuḡa izeddeḡ di Temmurt n Ljanub. ⁶³ Uca iffeḡ Iřaḡ ad izzaḡ deg iyyar. Tuḡa tt ḡar uwettu n tmeddit. Netta issḡaeεed tmuyři nnes, iqceε u xzar, aqa iřeyman ttqarraben-dd! ⁶⁴ Rifqa εawed tḡaeεed tiřřawin nnes, tezra Iřaḡ. Nettat tejja ixef nnes ad tđar deyya x weřḡem ⁶⁵ uca tenna i yismey “Min iεna weryaz nni, wenni i dd-yusin deg iyyar ḡarney?” Uca ismey inna “Wa d sidi inu!” Řexdenni teksi takenbuct uca treḡḡef. ⁶⁶ Uca ismey iεawed i Iřaḡ marra min igga. ⁶⁷ Uca igewwed it Iřaḡ ḡar uqidun n yemmas Sara, yiwi Rifqa uca nettat tedweř as d tamḡart u netta tuḡa ittexs itt. Ammu i itwafewweḡ Iřaḡ awarni i řmewt n yemmas.

Tarwa n Ibrahim

25 ¹ Uca Ibrahim iksi tamḡart nneđni, qqaren as Qatura. ² Netta turuw as-dd Zimran, Yuqcan, Midyan, Yicbaḡ d Cuḡa. ³ Uca Yuqcan ijja-dd Caba d Dadan. Uca arrawen n Dadan tuḡa-ten d Iccuriyyen d Ilituciyyen d Ili’umiyyen. ⁴ Iḡenjiren n Midyan *tuya-ten d* Eifa, Eifir, Hanuk, Abidaε d Aldaεa. Marra ina *tuya-ten d* arrawen n Qaṡura. ⁵ Uca Ibrahim iwca marra min ḡars i Iřaḡ. ⁶ Maca i tarwa n tayyawin i tuḡa ḡar Ibrahim, iwca asen Ibrahim ariḡaluten uca, am t tuḡa εad iddar, issekk iten zi senni ḡar ccarq, ḡar temmurt n ccarq, issigg^wej iten x Iřaḡ mmis. ⁷ Ibrahim tuḡa iddar mya u-xemsa u-sebein n isegg^wusa, wa d řmijař n tudart nnes. ⁸ Uca iđreḡ Ibrahim i buḡbeř nnes uca immut x tewsar temḡar, iwsar u εdun ḡars wussan. Uca itwassmun ak-d řejdud nnes. ⁹ Uca Iřaḡ d Ismaeil, tarwa nnes, neđřen t, deg ifri n Makfila deg iyyar n Ifrun, mmis n řuḡar, Aḡitti, iyyar i iḡan qibać i Mamri. ¹⁰ Itwanđeř Ibrahim d temḡart nnes Sara deg iyyar nni isḡa Ibrahim zi tarwa n řit.

¹¹ Uca imsar, awarni i řmewt n Ibrahim, AREBBI ibarek Iřaḡ mmis. Uca izdeḡ Iřaḡ zzat i wanu n ‘Laḡay-Ru’i’.

¹² **Ina d inni dd-itwarwen zi Ismaeil, mmis n Ibrahim** wenni dd-tejja Hajar, tenni d tayya n Sara zi Miřra, i Ibrahim. ¹³ D yina d ismawen n iḡenjiren n Ismaeil, s ismawen nsen εlaḡsab wexřaq nsen. Amenzu n Ismaeil *tuya-t d* Nabayut, xenni Qidar, Adbiyil, Mibsam, ¹⁴ Misma, Duma, Massa ¹⁵ Ḥadad, Tayma, Yaṡur, Nafic d Qidma. ¹⁶ D yina d tarwa n Ismaeil s ismawen nsen, s tneddam nsen d řeqsur nsen, tenεac arruyas s tqebbař nsen. ¹⁷ Tuḡa iddar Ismaeil mya u-sebea u-třatin n isegg^wusa uca iđreḡ Ismaeil i buḡbeř nnes, immut uca itwassmun ak-d řejdud nnes. ¹⁸ Uca zedḡen zi Ḥawila ḡar Cur, wenni iḡan arendad n Miřra, am teřřfed abrid ḡar Accur. Netta izdeḡ arendad n marra aytmas.

Yaεqub d Eisu

¹⁹ **Ina d inni dd-itwarwen zi Iřaḡ, mmis n Ibrahim.** Ibrahim ijja-dd Iřaḡ. ²⁰ Tuḡa ḡar Iřaḡ arebein n isegg^wusa umi yiwi Rifqa d tamḡart. Nettat d yeḡis n Bituwil, Aramiyu zi Faddan-

AMEZWARU

Aram, učas n Laban, Aramiyu. ²¹ Izžuš Ishaq yar SIDI di ttwee n temyart nnes, tenni tuya war ittirwen ca uca istajeb as SIDI s tzažit nnes yuğyen, ařami tamyart nnes, Rifqa, teksi ddeyset. ²² Uca iseyman twanjabden days daxeř. Xenni nettat tenna “Man aya ead, mayemmi d ayi imsar?” uca truħ ad tesseqsa SIDI. ²³ Inna as SIDI “Aqa din tnayen n řegnus di ddeyset nnem uca tnayen n řegnus ad mmsebđan di dwaxeř nnem. Ijj n řgens ad yiři ijhed x řgens nneđni u wenni ameqqran ad ixdem amezyan.” ²⁴ Yar uneggaru n wussan n ddeyset nnes maħend ad taruw, xzar, aqa d acniwen deg ueddis nnes. ²⁵ Uca iffey-dd umezwar u tuya-t d azegg^way iceeεar qae amecnaw ict n thidurt. X uyenni řayan t Eisu. ²⁶ Awarni as iffey-dd umas. Inneđ afus nnes i unirz n Eisu. S uya semman t Yaεqub. Tuya yar Ishaq settin n isegg^wusa yar wexřaq nsen.

²⁷ Řami gman iħenjiren, idweř Eisu d ijj n uneymar d ameqqran, ijj n weryaz n barra, maca Yaεqub idweř d ijj n weryaz yarsa, wenni izeddyen deg iqıđan. ²⁸ Ishaq tuya ittexs Eisu, minzi ieħeb as aysum n řmař n řexřa maca Rifqa tuya tettexs Yaεqub. ²⁹ Uca issegw Yaεqub ijj n macca uca xenni ieħeb-dd Eisu zi řexřa, tuya yuheř. ³⁰ Inna Eisu i Yaεqub “Ttzawgey cek ad ayi tewced ad ccey zeg uzegg^way, azegg^way nni diha, mařar aqa fniy s fad.” X uya qqaren as ‘Idum’. ³¹ Řexdenni inna Yaεqub “Zenz ayi xenni ass-a řħeqq nnek n umenzu.” ³² Inna Eisu “Xzar, aqa necc ggur ad mmetey, min i ya ggey s řħeqq n umenzu?” ³³ Xenni inna Yaεqub “Jağ ayi řexxu!” Uca ijuğ as, izzenz i Yaεqub řħeqq n umenzu nnes. ³⁴ Řexdenni Yaεqub iwca i Eisu ařrum d umecři n řeedes, u Eisu icca, iswa, ikkar, iruħ. Ammu isseħqar Eisu řħeqq n umenzu nnes.

Řeahd jar Ishaq d Abimalik

26¹ Tuya iğa řaz di temmurt, ijj n řaz nneđni x umezwar nni tuya iğan deg wussan n Ibrahim. S uya iruħ Ishaq yar jwayeh n Jirar yar Abimalik, ajeğid n Ifilistiniyyen. ² Uca iban as-dd SIDI, inna “War hekk^wi ca yar Miřra. Zdey di temmurt i d ac i ya iniy. ³ Zdey di temmurt-a am ubarrani uca necc ad kik iři, ad cek barkey, minzi i cek u i zzariεet nnek umi i ya wcey marra timmura-ya uca ad kemmřey tjažit i jjuğey i Ibrahim babac. ⁴ Ad ssectarey zzariεet nnek amecnaw itran n ujenna uca ad wcey i zzariεet nnek marra timmura-ya. Marra řegnus n ddunit ad twabarkent di zzariεet nnek, ⁵ minzi isřa Ibrahim i wawař inu uca iħđa min d as wciy maħend ad iħđa: řumurat inu, tiweřsa inu d izerfan inu.” ⁶ Ammu i izdey Ishaq di Jirar.

⁷ Řami t sseqsan yeryazen n wemcan nni x temyart nnes, inna asen “Nettat d ućma”, minzi igg^wed ad yini “D tamyart inu”, mařa inna ammu, aqa balak “iryazen n wemcan-a war d ayi neqqen di ttwee n Rifqa, minzi tuya days aži.” ⁸ Řami tuya din izeddey ařtas n wussan, imsar belli Abimalik, ajeğid n Ifilistiniyyen, ixzar zi řkazi, izra Ishaq itteatab Rifqa, tamyart nnes. ⁹ Uca iřaya Abimalik x Ishaq, inna as “Aqa da, ta s tidett d tamyart nnek! Mammec teggid tennid aney d ućma?” Ishaq inna as “S minzi nniy i yixefinu ‘Aqa tiři ad twanyey di ssibbet nnes.’” ¹⁰ Abimalik inna “Mařar d aney teggid aya? X drus ad yiři itteř ca n yijj zi řgens ak-d temyart nnek uca ad tiři teggid ddenb nnek x yiři nney.” ¹¹ Řexdenni Abimalik yumur marra řgens, inna “Wenni i ya iħadan aryaz-a niy tamyart nnes, ad itwaney nican!”

¹² Izare Ishaq di temmurt nni uca iksi asegg^was nni mya n imuren n zzyada, minzi ibark it SIDI. ¹³ Temmarni ccenεet n weryaz nni uca netta iqim imeqqar ařami idweř d itwassen ařtas. ¹⁴ Tuya řars uği uca řars eawed ifunasen d tfunasin d wařtas n isemyan, ařami zzayes usmen Ifilistiniyyen. ¹⁵ D marra anuten i řzan isemyan deg wussan n Ibrahim babas, netyen ten Ifilistiniyyen uca ccuren ten s ucař. ¹⁶ Xenni inna Abimalik i Ishaq “Beεeed xaney, minzi tdewřed tjeħded xaney s wařtas.” ¹⁷ Ishaq iruħ zi senni, iwta iqıđan nnes di teyzurt n Jirar uca izdey dinni. ¹⁸ Řami dd-ieħeb Ishaq, iyza anuten n waman inni tuya itwayzan deg wussan n Ibrahim babas, inni netyen Ifilistiniyyen awarni řmewt n Ibrahim. Isemma ten s ismawen inni d asen

AMEZWARU

iřaya babas. ¹⁹ Uca isemyan n Iřaq yzan di teyzurt nni uca ufin din anu n waman ddaren. ²⁰ Uca iničan n Jirar qaqen ak-d iničan n Iřaq, nnan “Aman n nney!” X uya řayan isem n wanu ‘anu n Eisiq’, minzi tuya ttqacařen xas. ²¹ Xenni yzan ijj n wanu nneđni u qaqen xas eawed. S uyenni d as iřaya s yisem n Sitna. ²² Uca ibeēēed zi senni uca iyza anu nneđni, war xas qiqen ca uca ggin as isem nnes Raħubut, inna “Řexxu SIDI iwca aney ttasie uca ad negg řyiğet di temmurt.”

²³ Uca zi senni igaeēēed yar Bi’r-Sabea.

²⁴ Iban as-dd SIDI di ġiret nni, inna as “Necc d AREBBI n Ibrahim babac! War ttegg^wed ca, aqa necc akidek u necc ad cek barkey, ad ssektarey zzariēet nnek di ttwēē n umsexxar inu Ibrahim.” ²⁵ Xenni ibna din ijj n uealřar uca iřaya isem n SIDI uca iwta din aqidun nnes uca yzin din isemyan n Iřaq ijj n wanu. ²⁶ Abimalik yusa-dd ħars zi Jirar, ak-d Ahuzzat, ameddukeř nnes, d Fikul, akumandar n řeskar nnes. ²⁷ Inna asen Iřaq “Mařar ħari dd-tusim, waxxa kenniw tcar-rhem ayi uca tessuffyem ayi xawem?” ²⁸ Nitni nnan “Aqa neřra belli SIDI akidek. S uya nenna, ad din yiři řexxu ict n tjağit jaraney, jaraney d cek, uca ad kik negg ijj n řeahd ²⁹ ħima cek war d aney tettedged řyar, minzi uřa d neccin war cek netħidi ca uca aqa nemřurref akidek mliħ uca nessekk i cek di řaman. Aqa cek řexxu d amimun n SIDI!” ³⁰ Řexdenni igga asen amensi uca ccin, swin. ³¹ Kkaren zic uca jjuğen ijen i wenneđni. Xenni issqebbeđ iten Iřaq uca ruřen nitni zi ħars di řehna.

³² Xenni deg wass d ijj, aqa usin-dd isemyan n Iřaq, xebbaren t x wanu i iyzan uca nnan as “D aman i nufa.” ³³ Uca isemma t Sibeā. S uya itwasemma isem n tendint nni Bi’r-Sabeā, ař ass-a.

Timyarin n Eisu

³⁴ Umi tuya řar Eisu arebein n isegg^wusa, yiwi Yudit d tamřart, yeğis n Biri, Aħitti, uřa d Basmat, yeğis n Ilun, Aħitti. ³⁵ Uca tuya-tent d tiqqest n wuř i Iřaq d Rifqa.

Iřaq ibarek Yaēqub

27 ¹ Řami idweř Iřaq d awessar u titřawin nnes eemcent, uca iqqim eřaħař war ittwiři, iřaya Eisu, mmis amenzu, inna as “Mmi!” Netta inna as “Aqa-yi da!” ² Uca Inna “Aqa necc wsarey, war ssiney ass i di i řa mettey. ³ Řexxu, ksi řesnaħ nnek, d weqrab n řesnaħ d řqews, teffyed řar řexřa uca gmar ayi-dd ict n teymart i macca. ⁴ Sewjed ayi ijj n macca lmlih i d ayi i řa iējben uca tewced ayi t-idd, ad t ccey, ħima ad cek barkey qbeř mma ad mmtey.”

⁵ Uca Rifqa tuya tesřa umi issiweř Iřaq ak-d Eisu mmis. Uca iruħ Eisu řar řexřa ħima ad iymar ict n teymart maħend ad tt yawi. ⁶ Řexdenni Rifqa tessiweř ak-d Yaēqub mmis, tenna as “Aqa da, necc sřiğ babac issawař ak-d Eisu umac, inna as ⁷ ‘Awi ayi-dd ijj n macca d lmlih uca ssars it zzati maħend ad t ccey, ħima necc ad ac barkey qibač i wudem n SIDI qbeř mma ad mmtey.’ ⁸ Řexxu ead, mmi, řae i wawař inu wenni xak i řa umurey. ⁹ Řuh řexxu řar tħimart uca awi ayi-dd tnayen n iřayđen imezyanen. Necc ad zzaysen sswejdey ijj n macca icnan i babac, am mammec d as itteējeb. ¹⁰ Uca ad t tawyed i babac, ad yecc, ħima ad ac ibarek qbeř řmewt nnes.”

¹¹ Xenni inna Yaēqub i Rifqa, yemmas “Aqa da, Eisu uma d aryaz bu-cēar u necc d aryaz buyiřem ařeqqay. ¹² Balak ad ayi iħada baba uca ad iři y amecnaw ijj n uyēccac di titřawin nnes. Xenni ad ksiğ ict n nneēřet xafi maci lbaraka.” ¹³ Yemmas tenna as “Nneēřet nnek ad tiři xafi, a mmi! řae i wawař inu waha, awyi ten-idd řari.”

¹⁴ Řexdenni netta iruħ, iksi ten uca yiwy iten i yemmas. Uca yemmas tegga ijj n macca icnan am mammec d as itteējeb i babas. ¹⁵ Uca teksu Rifqa arruđ ifecceřen ařas i tuya ħars di taddart zeg warruđ n Eisu, mmis amenzu uca tessyarđ it Yaēqub mmis amazuz. ¹⁶ Tegga as x ifassen nnes d x yiri nnes itteħřuğuden iřem n iřayđen imezyanen. ¹⁷ Tewca macca icnan nni s weyrum nni tegwa deg ifassen n Yaēqub mmis ¹⁸ uca netta yusa-dd řar babas, inna “Baba inu!” Netta inna

AMEZWARU

“Aqa-yi da! Min teenid cek, mmi inu?”¹⁹ Uca Yaεqub inna i babas “Nec d Eisu, amenzu nnek. Ggiy min d ayi tennid. Kkar řexxu, qqim, tecced zi teymart inu, ĥima ad ayi ibarek řeemar nnek.”²⁰ Řexdenni Iřaę inna i mmis “Mammec teggid tufi tt deyya, a mmi inu?” Inna “Maęar SIDI, AREBBI nnek, igga itt deg webrid inu.”²¹ Iřaę inna i Yaεqub “Qarreb-dd řexxu, ĥima ad cek ĥadiy, mmi inu, ma cek d mmi Eisu niy lla.”²² Řami dd-iqarreb Yaεqub ęar babas Iřaę, iĥada t uca inna “Tmijja d tmijja n Yaεqub, maca ifassen d ifassen n Eisu.”²³ Netta war t ieqiř, minzi ifassen nnes tuya ceεaren amecnaw ifassen n Eisu uca ibark it.²⁴ Inna “Ma d cek d mmi Eisu?” Netta inna “D necc!”²⁵ Řexdenni inna “Qarreb ayi tt-idd ĥima ad ccey zi teymart n mmi, ĥima necc ad cek barkey.” Issars tt-idd zzates uca icca. Yiwi as-dd εawed binu uca iswa.²⁶ Inna as Iřaę babas “Qarreb-dd ęari řexxu, sudem ayi, mmi inu!”²⁷ Uca iqarreb-dd ęars, issudem it. Icemm Iřaę arriĥet n warruđ nnes uca ibark it, inna as “Xzar, arriĥet n mmi amecnaw arriĥet n yeyyar i ibarek SIDI.²⁸ Iři AREBBI ad ac iwc nnda n ujenna u zi jben n temmurt d waęęas n imendi d uđiř.²⁹ Ad ac xedmen řegnus uca tqebbař n řegnus ad ac ađaren. Ĥkem x aytmac u ejj tarwa n yemmac ad ac sejden! Wenni cek i ęa ineeřen, ad itwaneeř u wenni cek i ęa ibarken, ad itwabarek.”

³⁰ Awarni řami ikemmeř Iřaę lbaraka i Yaεqub, xenni imsar, am dd-iffey Yaεqub εad x babas Iřaę, ieqeb-dd Eisu umas zi teymart nnes.³¹ Issewjed xenni ijj n macca lmlih uca ikxi t ęar babas, inna as “Ttzawgeę, baba, kkar tecced zi teymart n mmic, ĥima cek ad ayi tbarked.”³² Inna as Iřaę, babas, “Min teenid cek?” Netta inna “Nec d mmic, amenzu nnek, Eisu.”³³ Uca *ibda* Iřaę ad yarjijj u iqdiddes aęęas, inna “Min iena wanita i dd-yusin da, ięęef taymart uca yiwi ayi tt-idd? Cciy zi marra *man aya* qbeř mma ad dd-tased uca necc barkey t u ad yiři itwabarek.”

³⁴ Umi isřa Eisu awařen n babas, isęuy s yijj n řeęyad ijhed yarezeg, inna i babas “Barek ayi uřa d necc, a baba inu!”³⁵ Inna “Yusa-dd umac s teĥraymect, ikxi lbaraka nnek.”³⁶ Xenni inna “Ma war ięi isem nnes s řĥeqq Yaεqub? Aqa icmet ayi tnayen n twařawin. Ikxi řĥeqq n umenzu inu uca aqa řexxu ikxi εawed lbaraka inu.” Xenni inna “Ma war teqqim ęark ict n lbaraka i necc?”³⁷ Xenni yarra-dd Iřaę uca inna i Eisu “Aqa da, necc ggiy t d řĥakem xak uca wciy as-dd aytmas d imsexxaren uřa s imendi d binu εewwřeę t. Mana εad, ad ac wceę řexxu, mmi inu?”³⁸ Inna Eisu i babas “Ma ęark męir lbaraka-ya waha, baba inu? Barek ayi εawed, uřa d necc, a baba inu!” Uca igaeęed Eisu tmijja nnes, isęuy.³⁹ Řexdenni yarra-dd Iřaę x babas, inna as “Aqa da, ad tiři tzeddiyt nnek igg^wejjen x jben n temmurt u x nnda n ujenna sennej.⁴⁰ S ssif nnek i ęa teqqimed teddared u ad txedmed i umac. Maca xmi i ęa tenhezzed, ad imsar ad tawđed ad teksid zayru nnes zeg yiri nnek.”

⁴¹ Uca Eisu icarĥ Yaεqub di ssibbet n lbaraka i zi t ibarek babas uca inna Eisu deg wuř nnes “Ad awđen wussan n unuri n baba, xenni ad nęeę Yaεqub, uma.”⁴² Umi sseedun i Rifqa s wawařen n Eisu, mmis amenzu, tessekk ijjen ad iřaya i Yaεqub, mmis amazuz, tenna as “Xzar aqa umac yarezzu tamřeřĥet nnes umi ixs ad cek iney.”⁴³ Řexxu εad, mmi inu, řae i wawař inu. Kkar uca tarewřed ęar Ĥaran ęar Laban, uma.⁴⁴ Zdey akides ca n wussan, ař i ęa ixs wesęar n umac.⁴⁵ Xmi i ęa ixs wesęar n umac uca ad ittu min d as teggid, necc ad cek ssekkey *ijjen* řexdenni, maĥend ad cek dd-awyęeę zi senni. Mayemmi i zzaywem ęa twaĥarrmeę s tnayen idwem deg ijj n wass?”⁴⁶ Uca tenna Rifqa i Iřaę “Carĥeę tudart inu di ssibbet n yessis n Ĥit. Mařa Yaεqub yiwi tamęart zi tebřięin n Ĥit, amecnaw tina s *tnayen idsen*, zi tĥenjarin n temmurt-a, man lqima i ęa yiřin ęar tudart inu?”

Tarewřa n Yaεqub d tarjit nnes di Bitil

28¹ Řexdenni Iřaę iřaya i Yaεqub, ibarek as uca issekk it, inna as “War ttawi tamęart zi yessis n Kenęan.² Kkar, ruĥ ęar Fadan-Aram, ęar taddart n Bituwil, babas n yemmac uca

AMEZWARU

af din ict n temyart zeg yessis n Laban, umas n yemmac. ³ Uca Arebbi, Amzemmar x kuřci, ad ac ibarek u ad cek iwc řyiget uca ad cek issktar ař i ya tdewřed d ijj n wegraw n řegnus. ⁴ Iři netta ad ac iwc lbaraka n Ibrahim, i cek u i zzarięet nnek akidek, hima ad twarted tammurt n tarzef t nnek, tenni iwca AREBBI i Ibrahim.” ⁵ Řexdenni issekk Iřhaq Yaęqub ęar barra. Uca netta iruę ęar Faddan-Aram, ęar Laban, mmis n Bituwil, Aramiyu, umas n Rifqa, yemmas n Yaęqub d Eisu. ⁶ Uca izra Eisu belli Iřhaq ibarek Yaęqub uca issekk it ęar Faddan-Aram ģima ad yawi i yixef nnes tamyart zi senni, u ařmi t ibarek, issekk it, inna as “War kessi tamyart zeg yessis n Kenęan”, ⁷ uca izra Eisu eawed belli Yaęqub itęaę babas d yemmas u iruę ęar Faddan-Aram. ⁸ Ammu izra Eisu belli yessis n Kenęan d tięeffanin di tięęawin n babas Iřhaq. ⁹ Uca iruę Eisu ęar Ismaęil uca yiwi Maęalat d tamyart i yixef nnes, yarni tt-idd ęar temyarin nneęni. Nettat tuęa-tt d yeęis n Ismaęil, mmis n Ibrahim, uęmas n Nabayut.

¹⁰ Uca iffey Yaęqub zi Bi’r-Sabea, iruę ęar Ĥaran. ¹¹ Yiweę ęar ijj n wemcan mani yensa, minzi tuęa tafuct teęri. Iksi zeg yeęra n wemcan nni, issars iten am tsunta i ixef nnes uca iwęa itęę deg wemcan nni. ¹² Yurja, aqa da, ijj n ddruj wenni ibedden x temmurt d yixef nnes itęęada ajenna. Aqa da lmalakat n AREBBI ttařyent hekk^want zzayes. ¹³ U xzar, SIDI ibedd xas, inna “Nec d SIDI, AREBBI n Ibrahim babac, d AREBBI n Iřhaq. Tammurt-a i xef teęęęed ad ac tt wceę i cek u i zzarięet nnek. ¹⁴ Ad tiři zzarięet nnek amecnaw acař n temmurt uca ad tiřiweę ęar řęarb d ccarq, ęar ccamal d ljanub uca dayek u di zzarięet nnek ad twabarkent marra tqebbař n temmurt. ¹⁵ Aqa-yi nec ad iřię akidek, ad cek ģęiy mani mma tekkid, ad cek-dd sseęqbeę ęar temmurt-a, minzi war cek teęjię ař i ęa kemmřeę min d ac nnię.” ¹⁶ Řami dd-ifaq Yaęqub zi tarjit nnes, inna “S tidett SIDI aqa-t deg wemcan-a u nec war ssineę ca!” ¹⁷ Tuęa igęweę aęęas, inna “Meęař isseęę^wad wemcan-a! Aqa ta myir d taddart n AREBBI u tanita d tawwart n ujenna!”

¹⁸ Ikkar Yaęqub uca iksi azru nni i tuęa issars am tsummet, igga it amecnaw ijj n uqellij n řidaret uca iseyyeb zzept sennej i yixef nnes. ¹⁹ Iřaya isem n wemcan nni Bitil, maca zeg umezwaru tuęa-t isem n wemcan nni Luz. ²⁰ Uca iwaęd Yaęqub, inna “Mařa AREBBI aqa-t akidi uca ad ayi ięęa deg webrid i uyureę, ad ayi iwc aęrum ģima ad cceę d warruę ģima ad aręeę ²¹ u mařa dewřeę ęar taddart n baba di řaman, xenni SIDI ad yiři d AREBBI i nec. ²² D weęru-ya i gęię d aqellij n řidaret, ad yiři d taddart n AREBBI u zi marra min d ayi i ęa tewced, ad ac wceę řeęcur!”

Yaęqub ak-d Laban d řemřac nnes ak-d Liya d Raęil

29 ¹ Uca inhezz Yaęqub, iksi deg ięaren nnes uca iruę ęar temmurt n ayt n ccarq. ² Ixzar uca izra anu deg iyyar uca tuęa din třata n tĥimriwin n wuęi jnant zzates, minzi zeg wanu nni i zi warden nitni uęi. Tuęa din ijj n weęru x uqemmum n wanu. ³ Ssmunen din marra tiĥimriwin uca kksen azru x uqemmum n wanu uca warden uęi, xenni arrin azru x uqemmum n wanu ęar wemcan nnes. ⁴ Inna asen Yaęqub “Aytma inu, manis kenniw?” Nitni arrin-dd “Zi Ĥaran i neęa.” ⁵ Netta inna asen “Ma tessnem Laban, mmis n Naęur?” Nitni arrin-dd “Wah, nessen it.” ⁶ Inna asen netta “Mammec ięa?” Arrin-dd “Aqa-t d lmiĥ, xzar, aqa yeęis Raęil tusa-dd ak-d wuęi.” ⁷ Inna as “Xzar, aqa ead aziř imęar, war yeęi bu řweqt ģima ad nendeh řebhayem. Wardem uęi uca ruęem maęend ad ten teęęam.” ⁸ Nitni arrin-dd “War nzemmar ad t negę ař dd ęa imun marra wuęi, ad sseęrujęeen azru x uqemmum n wanu, hima ad nwarded uęi.”

⁹ Řami tuęa kisen issawař ead, tusa-dd Raęil s wuęi n babas, minzi nettat tuęa-tt d tanięit.

¹⁰ Řami izra Yaęqub Raęil, yeęis n Laban, umas n yemmas, ak-d wuęi n Laban, umas n yemmas, ixec-dd Yaęqub uca isseęřuęed azru x uqemmum n wanu, iward uęi n Laban umas n yemmas.

¹¹ Uca Yaęqub issudem Raęil, isyuy s jjeęd. ¹² Inna Yaęqub i Raęil mammec netta d umas n babas, i mammec ięa d mmis n Rifqa. Uca nettat tuzzeř, txeębar babas.

AMEZWARU

¹³ Umi isra Laban řexbar x Yaęqub, mmis n uęmas, yuzzeř ad t iřqa uca idarree as, issudem it, indeh it yar taddart nnes. Uca netta eawed marra timesřayin-a i Laban. ¹⁴ Laban inna “D tidett cek d ięes inu d aysum inu i teęid.” Uca iqqim ijj n řqedd n yijj n uyur ikmeř. ¹⁵ Řexdenni inna Laban i Yaęqub “Umi cek d uma i teęid, ma ad ayi txedmed bařeř? Ini ayi min i ęa tiři řmunet nnek?” ¹⁶ Uca Laban ęars tnayen n yessis. Isem n tmenzut d Liya u isem n tmaęuęt, Raęil. ¹⁷ Tięęawin n Liya tuęa keęeent, maca Raęil tuęa days azři n waddud u n řęezrat. ¹⁸ Yaęqub ixs Raęil. Inna “Nec ad ac xedmeę sebęa n isegę^wusa x Raęil yeęis tmaęuęt.” ¹⁹ Laban yarra-dd “Xar ad ac tt wceę i cek nię ad tt wceę i weryaz nneęni. Qqim akidi.”

²⁰ Ammu ixdem Yaęqub x Raęil sebęa n isegę^wusa maca đharen as-dd d walu, minzi tuęa ittexs itt. ²¹ Uca inna Yaęqub i Laban “Ewc ayi řexxu tamęart inu, minzi ussan n řmijař inu kemmřeę ten ģima ad xas adfeę.” ²² Řexdenni Laban issmun marra iryazen n wemcan nni, igęa urar. ²³ Temsar řami tuęa d aeęci, zeęma netta iksi Liya, yeęis, uca issiweę as tt-idd uca netta yudef xas. ²⁴ Uca iwca Laban tayya nnes Zilba i yeęis Liya d tayya. ²⁵ Tiwecca nnes izra Yaęqub belli d Liya. Xenni inna i Laban “Min d ayi teggid? Ma war d ac xdimeę x Raęil? Maęar xenni d ayi tceęted?” ²⁶ Laban yarra-dd “War ittiři uya di temmurt nneę, ad newc tamęuęt qbeři i tmenzut. ²⁷ Kemmeř ssimana-ya n wurar n ta uca ad ac newc eawed tin x řxedmet i ęa tegęed ssa tsawent akidi ead sebęa n isegę^wusa nneęni.” ²⁸ Uca igęa Yaęqub amenni, ikemmeř ssimana n wurar n tenni. Xenni iwca as Raęil yeęis d tamęart ²⁹ uca iwca Laban tayya nnes Bilha i yeęis Raęil d tayya. ³⁰ Uca yudef Yaęqub eawed x Raęil uca ixs Raęil ktar x Liya. Ixdem akides eawed sebęa n isegę^wusa nneęni.

Ięenjiren n Yaęqub

³¹ Umi izra SIDI belli Liya tuęa tettwasseęqar, yarzem řemřawřet nnes, maca Raęil tuęa war tettiruw ca. ³² Teksi Liya s ddeęset uca turuw-dd aęenjir uca igęa as Rubin, minzi tenna “Řami ixzar SIDI ęar usęissef inu, řexxu aęa ad ayi ixs weryaz inu.” ³³ Teksi eawed s ddeęset, turuw-dd aęenjir, tenna “Umi isra SIDI belli nec twacarheę, iwca ayi eawed wa.” Uca tegęa as Cimeun. ³⁴ Teksi eawed s ddeęset, turuw-dd aęenjir, tenna “Řexxu twařat-a ad imun weryaz inu akidi, minzi urweę as-dd třata n ięenjiren.” S uya netta igęa as Lawi. ³⁵ Teksi twařat nneęni s ddeęset, turuw-dd aęenjir uca tenna “Twařat-a ad sseęęareę SIDI.” X uya tegęa as Yahuda. Awarni man aya tessbedd tarwa.

30 ¹ Raęil teęra belli war dd-tiruw i Yaęqub, tusem zeg uęmas uca tenna i Yaęqub “Ewc ayi tarrawt! Mařa war d ayi tt tewcid, xenni ad mmteę.” ² Yaęqub ixeyyeę x Raęil, inna “Ma aęa-yi nec deg wemcan n AREBBI, wenni ittettfen řęięet n useędis nneę?” ³ Tenna “Aęa da tayya inu Bilha, adef xas, ģima ad taruw x ifadden inu uca uřa d nec ad ęari tiři tarrawt zzayes.” ⁴ Tewca as Bilha, tayya nnes, d tamęart uca yudef xas Yaęqub. ⁵ Teksi Bilha s ddeęset uca turuw-dd ijj n uęenjir i Yaęqub. ⁶ Tenna Raęil “Iwca ayi AREBBI tasyart uca isra eawed ęari. Iwca ayi mmi.” S uya tegęa as Dan. ⁷ Teksi Bilha, tayya n Raęil, twařat nneęni s ddeęset uca turuw-dd i Yaęqub aęenjir wiss tnayen. ⁸ Tenna Raęil “S imenęan n AREBBI mmeęęeę ak-d uęma uca ęeřbey.” Třaęa as Naftali.

⁹ Umi teęra Liya tessbedd tarwa, teksi Zilba, tayya nnes, tewca itt i Yaęqub d tamęart. ¹⁰ Uca Zilba, tayya n Liya, turuw-dd ijj n uęenjir i Yaęqub. ¹¹ Tenna Liya “Mana řxir-a!” uca tegęa as Jad. ¹² Zilba, tayya n Liya, turuw-dd aęenjir wiss tnayen i Yaęqub. ¹³ Tenna Liya “A sseęd inu!” minzi tibřięin ad ayi ģesbent d sseęd” uca tegęa as Acir. ¹⁴ Uca deg wussan n tmęgra n irden iffęę Rubin uca yufa ‘titeffahin n tayri’ deg yeęęar uca yiwy itent i Liya, yemmas. Xenni tenna Raęil i Liya “Ttzawęę cem ad ayi tewced zi ‘titeffahin n tayri’ n mmim.” ¹⁵ Nettat tenna as “Ma

AMEZWARU

war iği drus, řami tiwyed aryaz inu, maca řexxu εawed tersed ad dd-tawyed ‘titeffaħin n tayri’ n mmi?” Xenni tenna Raħil “Aqa ad iṭṭeş akidem ğiret-a x ‘teteffaħin n tayri’ n mmim.”¹⁶ Umi dd-ieqeb Yaεqub zeg yeyyar s tmeddit, teffey-dd Liya řars tenna as “Ad xafi tadfed, minzi nican criy cek s ‘teteffaħin n tayri’ n mmi.” Uca *ammu* i iṭṭeş akides ğiret nni.¹⁷ Isřa AREBBI i Liya uca teksi s ddeyset uca turuw-dd i Yaεqub aħenjir wiss xemsa.¹⁸ Tenna Liya “AREBBI ixegęş ayi x umi wciy tayya inu i weryaz inu” uca tegga as Issakar.¹⁹ Teksi Liya εawed s ddeyset uca turuw-dd aħenjir wiss setta i Yaεqub.²⁰ Tenna Liya “AREBBI iwca ayi ijj n lbaraka tecna. Řexxu ad kidi izdey weryaz inu, minzi urwey as-dd setta n iħenjiren.” Uca tegga as Zabulun.”²¹ Uca awarni man aya turuw-dd taħenjirt. Tegga as Dina.

²² Ifekkar AREBBI di Raħil uca isřa as AREBBI uca yarzem řemřawřet nnes.²³ Teksi s ddeyset uca turuw-dd aħenjir, tenna “Ikkes AREBBI řęegra inu!”²⁴ Uca tegga as Yusuf, tenna “Ad ayi yarni SIDI aħenjir nneđni.”

Řeaħd jar Yaεqub d Laban

²⁵ Řami dd-turuw Raħil Yusuf, inna Yaεqub i Laban “Sekk ayi uca ad raħey řar dcar inu d tem-murt inu.²⁶ Ewc ayi timyarin inu d iħenjiren inu x min xef xak xedmey, tejjed ayi ad uyurey. Aqa cek tessned belli xedmey ac am ismey.”²⁷ Inna as Laban “Ad afey řexxu nniemet di tiṭṭawin nnek. Aqa itwassargeb ayi belli SIDI ibarek ayi di ṭṭweε nnek.”²⁸ Yarni inna “Ini ayi *zeema* man řmunet i *tersed*, aqa necc ad ac tt wcey.”²⁹ Xenni inna as “Cek tessned mammec d ac xedmey d mammec uyurey ak-d řebhayem nnek zeg wami kic ğiy.”³⁰ Minzi drust i tuya řark řexdenni qibač i tiṭṭawin inu, imyar idweř d aṭas u SIDI ibarek i cek zeg wami ssarsey ađar inu *deg wexxam nnek*. Řexxu, meřmi zemmarey εad ad raħey ad xedmey i taddart *inu*?³¹ Inna as “Min d ac i řa wcey?” Yarra Yaεqub “War d ayi tewcid walu, maca samħ ayi aya *waha*, xenni ad dd-dewřey ad arewsey uđi nnek u ad t iħđa.”³² Ass-a ad εduy x marra taħimart n wuđi nnek, ad ggey x uyezdis marra uđi ibeqqđen d iqarqac, marra uđi abarcen jar iħuřiyyen d min iđan d aqarqac niy s ibeqqđen jar iřayđen. Ejj ad yiři man aya d řmunet inu.³³ Ammu i řa teched tsegda inu dayi deg ijj n wass n yimař, xmi dd řa tased zi jjihet n řmunet inu zzat i wudem nnek: marra min i řa itwafen řari min war iđin ibeqqđ niy min war iđin iqarqec jar iřayđen d min iđan d abarcen jar iħuřiyyen, aqa *ad itwahseb* itwacar jar min iđan inu.”³⁴ Xenni inna Laban “Xzar, mři i řa yiři am mammec i d ayi tennid!”

³⁵ Deg wass nni ifarq iwetma n iřayđen icarđen d inni ibeqqđen d marra iřayđen ibeqqđen d iqarqacen d marra inni i di teđa ca temřeř, uřa d marra min iđan d abarcen jar iħuřiyyen uca issars iten deg ufus n tarwa nnes.³⁶ Xenni igga třata n wussan n webrid jaras d Yaεqub. Uca Yaεqub yarwes uđi iqqimen n Laban.

³⁷ Xenni ikxi Yaεqub tiseđwin n řseřsaf d tcejart n ğuz d tcejart n dulb. Netta iqeccar itent d iceṭṭiđen d icemřařen umi itεarra x ucemřař n tseđwin.³⁸ Uca issars tiseđwin-a iqeccaren qibač i wuđi di taryiwin d řeqwareb mani dd-yusa wuđi maħend ad issu uca *ammu* i dewřen tthajan xmi dd-tasen ad swen.³⁹ Uca itthaja wuđi zzat i tseđwin, xenni urwen iseyman s icariđen u s ibeqqđen uřa d inni d iqarqacen.⁴⁰ Uca tuya Yaεqub ibeṭṭa iħuřiyyen uca yarra-dd uđi s uzeđif nsen řar min iđan s icariđen d min iđan d abarcen jar wuđi n Laban. Uca iħđa tiħemriwin nnes řar uyezdis, war tent iggi ak-d wuđi n Laban.⁴¹ Kuř amuř xmi ħemman inni ijehden zeg wuđi, Yaεqub ittegg tiseđwin qibač i wuđi di taryiwin, ħima ad hajen řar tseđwin.⁴² Maca mařa uđi iđeef, war ten issars ca. Ammu tuya inni iđeefen i Laban d inni ijehden i Yaεqub.⁴³ Uca imyar *wagra* n weryaz-a ař ṭṭarf. Tuya řars aṭas n wuđi d tsemyin d tiyya d iřeyman d yeyyař.

AMEZWARU

Tarewra n Yaεqub

31¹ Uca isra Yaεqub awařen n tarwa n Laban inni iqqaren “Yaεqub iksi marra min tuya n babatney u s min tuya n babatney aqa ikseb marra aεuđi-ya² Ixzar εawed Yaεqub yar uyembub n Laban uca izra belli war iđi akides amecnaw idennad d faridennad.³ Inna SIDI i Yaεqub “Dweř yar temmurt n řejdud nnek u yar řađ nnek, aqa necc ad iřiy akidek.”⁴ Issekk Yaεqub uca iřaya i Rađil d Liya yar yeyyar yar wuđi nnes.⁵ Inna asent “Ttwařiy belli ayembub n babatkent war iđi kidi amecnaw idennad niy d faridennad. Maca AREBBI n řejdud inu aqa-t akidi.⁶ Kenniw tessnem belli aqa xedmey i babatwem s marra min yari d jjehd.⁷ Maca babatwem iyecc ayi, ibeddeř řmunet inu εecra n twařawin, maca AREBBI war d as isemmeđ ħima ad ayi igg řyar.⁸ Mařa netta inna ‘Ibeqqiđen ad iřin d řmunet nnek’, řexdenni marra uđi urwen-dd uđi s ibeqqiđen, mařa inna ‘Inni s icariđen ad iřin d řmunet nnek’, řexdenni marra uđi urwen-dd uđi s icariđen.⁹ Ammu ikkes AREBBI řebhayem n babatwem uca iwca ayi t i necc.¹⁰ Imsar yar řweqt umi uđi meyren, gaεdey tmuyři inu uca zriy di tarjit, aqa da iyayđen inni ineqzen x wuđi, tuya-tent s icariđen d ibeqqiđen d iqarqacen.¹¹ Inna ayi Lmalak n AREBBI di tarjit ‘Yaεqub!’ Necc nniy ‘Aqa-yi da!’¹² Uca inna ‘Ndar tiřawin nnek, xzar, marra iwetman iyayđen inni neqzen x wuđi, aqa-ten s icariđen d ibeqqiđen d iqarqacen, minzi necc zriy marra min d ac igga Laban.¹³ Necc d Arebbi n Bayt-Il, mani tdehned uqellij n řidaret u mani d ayi tewcid awař. Kkar řexxu, teffyed zi temmurt-a, εqeb yar temmurt n tırařit nnek.’ ”¹⁴ Xenni arrint Rađil d Liya, nnant as “Ma din ead d tasyart niy ict n řwart i neccin di taddart n babatney? ”¹⁵ Ma ead d aney iħesseb amecnaw abarrani? Aqa netta izzenz aney u netta aqa ead iqetřa marra řefřus n nnuqart nney.¹⁶ Minzi marra agra nni i ikkes AREBBI i babatney d nney i iđa u n tarwa nney. Řexxu ead, egg marra min d ac inna AREBBI.”

¹⁷ Řexdenni ikkar Yaεqub uca issgaεeed tarwa nnes d temyarin nnes x iřeyma. ¹⁸ Uca igga deg webrid marra řebhayem nnes d marra agra nnes min ikseb, aqa řebhayem nni dd-ikseb di Fadan-Aram, ħima ad dd-εeqeb yar Iřađ babas di temmurt n Kenεan. ¹⁹ Laban iruđ xenni yar tiřsa n tħimart nnes. Uca Rađil tucar řexyařat imezyanen n lařnam n babas. ²⁰ Uca izwa Yaεqub uř n Laban Aramiyu, umi war d as iεřim aqa ad yarweř. ²¹ Yarweř s marra min yars. Ikkar, izwa iyzar uca iwejjeđ s wudem nnes yar wedrar.

²² Uca deg wass wiss třata xebbaren Laban, aqa yarweř Yaεqub. ²³ Řexdenni yiwi aytmas akides, iruđ awarni as abrid n sebaa n wussan, ixecc xas deg wedrar n Jilead. ²⁴ Uca yusa-dd AREBBI yar Laban, Aramiyu, di tarjit di ġiret, inna as “Yarek ad tessiwřed s řxar niy s řyar ak-d Yaεqub.”

²⁵ Ireħęeg xenni Laban x Yaεqub. Yaεqub tuya iwta aqiđun nnes deg wedrar. Laban εawed iwta iqidan nnes ak-d aytmas deg wedrar n Jilead. ²⁶ Xenni inna Laban i Yaεqub “Min teggid, tezwid ayi uř uca tiwyid yessi amecnaw timeħbas n garra? ”²⁷ Mayemmi tarewřed s tnuffřa u tucared ayi u mayemmi war d ayi txebared, ħima ad cek ssqebbdey s řefrařet, s řeynuj, s ubendir u s řgambri? ”²⁸ Aqa ead war d ayi tejjid ad seđmey tarwa inu d yessi s usudem. Řexxu xenni d tubbuheřya i teggid. ²⁹ Yari izemmar deg ifassen inu ħima ad cek đarrey, maca AREBBI n babatwem issiweř akidi ġiret-a inna ‘Yarek ad tessiwřed s řxar niy s řyar ak-d Yaεqub.’ ”³⁰ Uca řexxu tuyured, umi zeema tweħęeced taddart n babac. Mayemmi d ayi tucared xenni lařnam inu?”

³¹ Yaεqub yarra-dd, inna as i Laban “Minzi tuya gg^wedeę, nniy deg yixef inu ‘Ĥima war zzayi tekksed yessic s uyiř.’ ”³² Yar wenni i ya tafed lařnam nnek, war ttessεizz tudart nnes! Qibač i tawmat nney ad tmeyyzed min iđan nnek, arr it-idd yark.” Mařar Yaεqub war issin belli Rađil i ten yucaren.

³³ Uca yudef Laban deg uqiđun n Yaεqub, deg uqiđun n Liya, deg uqiđun n tnayen n tiyya uca war yufi walu. Řami dd-iffey zeg uqiđun n Liya, yudef yar uqiđun n Rađil. ³⁴ Maca teksi Rađil řexyařat imezyanen n lařnam, tegga iten deg iyaynen n weřyem uca teqqim xasen. Yarzu La-

AMEZWARU

ban deg uqıdun am ikmeř, maca war yufi walu. ³⁵ Tenna i babas “War ittxeyyeq sidi inu, minzi war zemmarey ad kkarey qibač nnek, mayar aqa-yi s tnamit n temyarın. Uca yarzu, maca war yufi řexyařat imezyanen n lařnam. ³⁶ *Řexdenni* ixeyyeq Yaęqub uca imcubbec ak-d Laban. Yarra Yaęqub, inna i Laban “Mani ięa uxetřtu inu, man wen ięan d ddenb inu, umi-dd ayi teđfared s wecnaq? ³⁷ Cek tbeqced marra řqecc inu, min tufid zi marra řeřwayej n taddart nnek? Egg iten da zzat n aytma d aytmac uca ejj iten ad řekmen jaraney s tnayen idsen. ³⁸ Eicrin n iseggwusa i kic qqimey. Tixeswin nnek d tyayđın nnek emmarř mma ssutment niy necc cciy imyan n wuęi nnek. ³⁹ War d ac-dd arriy min itwamezzqen, necc xetřsey taxessart s yixef inu. Min itwacaren zzayi deg wass niy di ğiret, aqa zeg ifassen inu tettared t. ⁴⁰ Aqa edun xafi wussan min di dayi ittekkes řeřmu tiřmect u s ğiret ttejmidey zi sqie u iđeř yarweř ayi zi tiřřawin inu. ⁴¹ Ammu i d ayi tuya di taddart nnek eicrin n iseggwusa. Xedmey ac arbeřřac n iseggwusa i tnayen n yessic d setta n iseggwusa x wuęi uca tbeddřed řmunet inu eecra n twařawin. ⁴² Mařa AREBBI n baba, AREBBI n Ibrahim d tiggwudi n Iřařaq, iřa war ięi akidi, d řřeř iři ad ayi tessqaded řexxu s ifassen xwan, Iřra AREBBI tamara d tumar n ifassen inu uca ideqmar ac iđennađ di ğiret.”

⁴³ Yarra Laban uca inna i Yaęqub “Tiřenjirin-a d yessi d iřenjiren-a d tarwa inu ğan, d uęi-ya d uęi inu d marra min twařid ięa inu. Min zemmarey xenni ad ggey řexxu s yessi niy s tarwa nsent inni urwent? ⁴⁴ Yawer ead řexxu, ad negg ijj n řeahd, necc d cek, ad yiři d cchadet jarayi d cek!” ⁴⁵ *Řexdenni* Yaęqub iksi azru, igaeed it amecnaw ijj n uqellij n řidaret. ⁴⁶ Uca inna Yaęqub i yaytmas “Smunem iřra!” Ksin iřra uca ggin taęurricť uca ccin din x teurrect nni. ⁴⁷ Uca Laban igga as ‘Jirar-Sahaduta’, maca Yaęqub igga as ‘Jilead’. ⁴⁸ Xenni inna Laban “Taęurrect-a ad tiři d tacehhadt ass-a jarayi d cek!” X uya tuya iřaya isem nnes Jilead ⁴⁹ d Miřfa, minzi netta inna “Iři SIDI ad iđa jarayi d cek, xmi i řa inuffar ijjen x wenneđni. ⁵⁰ Mařa tesseřqared yessi niy ad tmeřced timyarın nneđni x yessi, war yeęi din řed i t i řa itwařan, AREBBI ad yiři d acehhad jarayi d cek!” ⁵¹ Inna eawed Laban i Yaęqub “Aqa da, teurrect n yezra, aqa da, aqellij n řidaret nni ssbeddey jarayi d cek. ⁵² Taęurricť-a n yezra d tqellijť-a n řidaret ad ceđdent belli necc war řark-dd řekkwiy ca x teurrect-a uca uřa d cek war řari-dd třekkwid ca x teurricť-a uřa x tqellijť-a n řidaret, i řyar! ⁵³ Ejj AREBBI n Ibrahim d AREBBI n Nařur, AREBBI n řejdud nsen, ad iřkem jaraney!” Uca Yaęqub ijuę s tiggwudi n Iřařaq babas. ⁵⁴ *Řexdenni* Yaęqub iyarř i ict n tyarřřt deg wedrar uca iřaya i yaytmas ad ccen aýrum. Uca ccin aýrum, senssen ğiret nni deg wedrar.

Asřař jar Yaęqub d Eisu

32 ¹ Uca ikkar Laban zic, issudem x tarwa nnes d yessis, ibark iten. Xenni iruř Laban, ieqeb-dd řar wemcan nnes. ² Uca Yaęqub iřřef abrid nnes uca usint-idd lmalakat n AREBBI, řqant t-idd. ³ Inna Yaęqub umi ten iřra “Řmargeř n txuzan n řeeskar n AREBBI d wa!” uca iřaya isem n wemcan nni Mařanayim. ⁴ Issekk Yaęqub ireqqasen zzates řar Eisu umas řar temmurt n Saeir, aqa-tť d iyyaren n Idum. ⁵ Uca issekk iten, inna asen “Ammu ad tinim i sidi inu Eisu “Ammu iqqar umsexxar nnek Yaęqub: Ak Laban zedyey uca qqimey din ař i řexxu. ⁶ Yari ifunasen d yeyyař d wuęi d isemyan d tiyya uca ssekkeý řima ad t iniy i sidi inu, mahend ad afey nniemet di tiřřawin nnek.

⁷ Uca ireqqasen dewřen-dd řar Yaęqub, nnan “Nruř řar umac Eisu u netta eawed yusa-dd ad cek iřqa d arebmya n yeryazen akides.” ⁸ *Řexdenni* Yaęqub tudef it tiggwudi temyar uca issqenđ it řřař. Netta ibđa iwdan inni akides d wuęi d ifunasen d tfunasin d iřeyman x tnayen n *terbiet* n řeeskar. ⁹ Inna “Mařa yusa-dd Eisu řar ict n *terbiet* n řeeskar, ad xas iyřeb, xenni ad tarweř *terbiet* n řeeskar i iqqimen.” ¹⁰ Xenni inna Yaęqub “A AREBBI n baba Ibrahim d AREBBI n baba Iřařaq, a SIDI wenni d ayi innan: Dweř řar temmurt nnek d raę nnek uca necc ad ac ggey mliř!

¹¹ Aqa ayi qell x marra tamexsiwt icewwaren d marra tařđiqť i tessecned i umsexxar nnek, min-

AMEZWARU

zi zwiḡ L'Urdun s uεekkaz řami dd-ffyeḡ uca řexxu dewřeḡ d tnayen n *terbiεin* n řeeskar. ¹² Senj ayi řexxu zeg ufuś n Eisu uma, minzi ttegg^wedeḡ balak ad dd-yas uca ad ayi ihellek uřa d tayemmat ak-d tarwa! ¹³ Uca cek tennid 'Nec ad kik ggeḡ mliḡ, ad ggeḡ zzariεet nnek amecnaw ijdi n řebřar i war izemmar ad itwahřeb zi ssibbet n ubarru nnes!' ”

¹⁴ Issens din řiřet nni uca iksi zi min dd-yusin deg ifassen nnes d agra mařend ad t yewc d ariřalu i umas Eisu: ¹⁵ mitayn n tyaḡdin d εicrin n iwetman n iyaḡden d mitayn n txeświn d εicrin n icarriyyen ¹⁶ d třatin n třeḡmatin urwent ak-d tarwa nsent, arebein n tfunasin d εecra n imwa d εicrin n teḡyař d εecra n yeḡyař. ¹⁷ Isseedu ten řar ifassen n isemyān nnes, kuř tařimart weřdes uca inna i isemyān nnes “εdum kenniw řexxu zzat inu, ggem ttasie řar třimart d třimart.” ¹⁸ *Xenni* yumur umezwar, inna as “Mařa ad cek iřqa Eisu uca isseqsa ac “Wi c yiřan d mani i řa trařed u umi d tina i iřan zzatek?”, ¹⁹ řexdenni ini ‘D ariřalu i iřa n umsexxar nnek Yaεqub, wenni dd-issekk i sidi inu Eisu, aqa da, netta εawed yusa-dd awarni aneḡ!’ ” ²⁰ Yumur εawed wenni d wiss tnayen d wiss třata inni igguren awarni i třimriwin, inna “Siwřem awařen-a d ijjen i Eisu, xmi t ad teřqam. ²¹ Kenniw εawed ad tinim ‘Aqa da, amsexxar nnek Yaεqub yusa-dd awarni aneḡ!’ ” Minzi inna “Ad t ssareyyheḡ s ariřalu-ya i dd-yusin zzat inu. *Xenni* awarni man aya ad zareḡ aḡembub nnes, balak ad iqbeř aḡembub inu zzates.”

²² Ammu i issizzar ariřalu zzates am netta issens řiřet nni di řmargeḡ n řeeskar.

²³ Ikkar řiřet nni uca iksi tnayen n temyarin nnes d tnayen n tiyya nnes d řiřac n tarwa nnes, iřwa amcan n užekk^wu n Yabbuk. ²⁴ Yiwyi iten uca isseřwa iten i teyzurt d *marra* min řars iija iten ad zwan ajemmaḡ.

²⁵ *Maca* iqqim Yaεqub weřdes u netta imuḡzeř ak-d ijj n weryaz ařmi d tuffut n řefjar. ²⁶ *Umi* iřra belli war xas iqedd ca, iřada t řar wemcan n teḡruḡt n tmeřřaḡt nnes, mařend ad tenxuxer as-dd teḡruḡt n tmeřřaḡt n Yaεqub ařami tuḡa kis ittmuḡzuř. ²⁷ Inna “Ejj ayi ad rařeḡ, aqa tcaḡt zict.” *Maca* netta inna “War cek ttejjiḡ, mḡir mařa d ayi tbarked.” ²⁸ Uca netta inna as “Mammec d ac qqaren?” *Yarra*-dd xas “Yaεqub.” ²⁹ *Xenni* inna as “War d ac qqaren εad Yaεqub, *maca* Israyil, minzi temmenḡed ak-d AREBBI d iwdan uca cek tyeřbed.” ³⁰ Řexdenni Yaεqub isseqsa, inna “Ini ayi řexxu isem nnek!” *Yarra* xas “Mařar tesseqsid x yisem inu?” Uca ibark it din. ³¹ Uca iřaḡa Yaεqub isem n wemcan nni Fanuwil, inna “Minzi zriḡ AREBBI aḡembub deg uḡembub uca ssnejmeḡ řeeḡar inu. ³² Uca tnedqar tfuct umi tuḡa iεdu x Fanuwil uca yuyur ittzeḡḡef zi tmeřřaḡt nnes. ³³ X uya war ttetten ayt n Israyil ar ass-a zeg wezwar igdaren i iřan x tmeřřaḡt n wadday, minzi iřada tameřřaḡt n Yaεqub řar mani iřa wezwar igdaren.

33 ¹ Issgaεeed Yaεqub tamuḡři nnes uca iřra Eisu d arbee-mya n yeryazen akides gguren-dd. Řexdenni ifarq iřenjiren x Liya d Rařil d tnayen n tiyya. ² Igga tiyya d tarwa nsent řar zzat, awarni asent Liya d tarwa nnes u Rařil d Yusuf řar ḡeffar qaε. ³ Umi netta iεdu zzat i tiřřawin nsen, yuḡar řar temmurt sebea n twařawin ařami dd-yiweḡ řar umas. ⁴ Eisu yuzzeř řima ad t iřqa, idare as, ingez as x yiri nnes, issudem it uca run s tnayen. ⁵ *Xenni* issgaεeed tiřřawin nnes, iřra timyarin d iřenjiren nni uca inna “Min enan ina inni akides?” Netta *yarra*-dd xas “D tarwa nni iwca AREBBI zi nniεmet nnes i umsexxar nnek.” ⁶ Uca reḡḡgent-idd tiyya, nitenti d tarwa nsent uca uḡaren. ⁷ Treḡḡeg-idd εawed Liya s iřenjiren nnes uca uḡaren. Řexdenni iqarreb-d Yusuf d Rařil uca uḡaren. ⁸ Inna as “Min ixs ad yini *marra* abarru-ya wenni i řqiḡ?” Netta inna “Mařend ad afey nniεmet di tiřřawin n sidi inu!” ⁹ Inna Eisu “Aqa řari ařřas, uma inu! Ad yiři i cek min iřan nnek!” ¹⁰ Inna Yaεqub “Lla, ttzawgeḡ cek! Mařa ufiḡ řexxu nniεmet di tiřřawin nnek, ksi ariřalu inu zeg ifassen inu, mařar zriḡ udem nnek amecnaw axmi zriḡ udem n AREBBI uca tqeḡred xafi s řemřařet. ¹¹ Ksi, ttzawgeḡ cek, lbaraka inu i d ac-dd iwyey, minzi AREBBI imřurruf akidi s nniεmet uca necc řari kuřci.” Ikellef it uca iksi tt.

AMEZWARU

¹² Netta inna “Ejj aney ad nekkes iqiđan nney, ad nrađ. Necc ad rađey zzatec.” ¹³ Maca netta inna as “Sidi inu issen, aqa iđenjiren-a arexfen u aqa ęari uđi d tfunasin urwent ssuđđudent. Mađa bnađem-a, waxxa myir i yijj n wass izeyyar xasent ađđas, ad immet wuđi marra.” ¹⁴ Ad iedu řexxu sidi inu zzat i uyembub n umsexxar nnek u necc ad adfey cwayt cwayt ak-d iđuraf n řeksibet i iđan zzati uđa ak-d iđuraf n iđenjiren, ađ dd ęa awđey ęar sidi inu di Saer.” ¹⁵ Inna Eisu “Ad jjeę řexxu akidek ca n iwdan inni iđan akidi.” Inna netta “Umi ddeęęa? Ejj ayi ad afey nniemet di tiđđawin n sidi inu!” ¹⁶ Ammu i dd-ieęeb Eisu ass nni x webrid ęar Saer.

¹⁷ Uca Yaęqub ikkes iqiđan nnes, yuyur ęar Sukkut, ibna din taddart i yixef nnes uca igga ieuccuten i řebhayem nnes. S uya iřęa isem n wemcan nni Sukkut. ¹⁸ Uca yusa-dd Yaęqub ęar tendint n Cakim tenni iđan di temmurt n Kenan, umi dd-yusa zi Fadan-Aram uca iwta iqiđan zzat i tendint. ¹⁹ Isęa đđarf n yeyyar mani iwta iqiđan nnes zeg ifassen n tarwa n ęamur, babas n Cakim, s mya n tepyisin n tmenyat. ²⁰ Issęaęeed din ijj n uealđar uca iřęa as “AREBBI d AREBBI n Israyil!”

Asnuęęeb n Dinah zi Cakim, mmis n ęamur

34 ¹ Dina, yeęis n Liya, tenni dd-turuw i Yaęqub, teffey ęima ad tarzu x yessis n temmurt. ² Cakim, mmis n ęamur Ađiwi, řđakem n temmurt nni, iđra itt, iksi tt uca iđđeđ akides, issexsar itt. ³ Řeemar nnes iřęeq ęar Dina, yeęis n Liya, uca netta ixs tađenjirt uca issiweř ęar wuř n tđenjirt. ⁴ Issiweř Cakim ęar ęamur babas, inna as “Egg iđi-ęa xafi d tamęart.”

⁵ Řami isđa Yaęqub belli Cakim issexsar yeęis Dina, tuđa tarwa nnes ak-d řebhayem deg iyyar. Issusem Yaęqub ađami dd-eęęben nitni. ⁶ Iruđ ęamur, babas n Cakim ęar Yaęqub, ęima ad kis issiweř. ⁷ D tarwa n Yaęqub dewřen-dd zeg iyyar uca areęęben x řexbar. Yudef asen řeđrię ađđas x man aya deg wuř u fuggmen ađđas, minzi igga řefđiđet-a di Israyil umi iđđeđ ak-d yeęis n Yaęqub. Man aya war icuwwar ca ad itwagg. ⁸ Issiweř ęamur akidsen, inna “Řeemar n mmi Cakim iřęeq ęar yeęitwem, ttzawęę ad as tt tewcem d tamęart ⁹ uca ad tdewřem d iđewřan akidney, ad aney tewcem yeęitwem, kenniw ad teksim yessitney i kenniw. ¹⁰ Zedyem akidney, minzi tammurt aqa-tt zzatwem. Zedyem u uyurem days uca ggem tt d agra i kenniw.” ¹¹ Cakim eawed inna i babas d aytmas “Ad afey necc nniemet di tiđđawin nwem uca ad wceę min d ayi i ęa tinim. ¹² U waxxa tessdeęřem xafi řeđmeř ađđas n řđadaę d ssunan, aqa necc ad wceę mečđar mma d ayi i ęa tinim. Wcem ayi myir tađenjirt d tamęart.” ¹³ Arrin-dd tarwa n Yaęqub x Cakim d ęamur, babas, s ict n teđraymect, minzi aqa issexsar Dina učmatsen. Nitni ssiwřen ¹⁴ uca nnan asen “War nzemmar ad ac newc učmatney i weryaz wenni ead s řeędaryet, iggur ad ęarney tiři d řear. ¹⁵ Maca neccin neggur ad awem newwet řeđsab, mađa teęęim amecnaw neccin, aqa ad twaxetnen marra iryazen nwem. ¹⁶ Řexdenni ad awem newc yeęitney uca ad neksi neccin yessitwem, ad nezdeę akidwem, ad niři d ijj n řęens. ¹⁷ Maca mađa war d aney tesřim mađend ad txetnem, ad neksi yeęitney uca ad nuyur.” ¹⁸ Qarren wawařen nsen mliđ deg imezzuęen n ęamur u deg imejjan n Cakim, mmis n ęamur. ¹⁹ Aęezri war d as icqi ad igg man aya, minzi netta tęejb as ađđas yeęis n Yaęqub u netta tuđa-t qae mweęęar di marra taddart n babas.

²⁰ Řexdenni ęamur d Cakim mmis usin-dd ęar tewwart n tendint nnes, ssiwřen ak-d yeryazen n tendint, nnan ²¹ “Iryazen-a d imhudnen akidney. Ejj aney ad ten nejđ ad zedyen di temmurt-a uca ad days uyuren. Aqa da, aqa tammurt tewseę i nitni. Neccin ad neksi yessitsen d timęarin, ad asen newc yessitney. ²² Maca s umtawi-a waha ad seęefen yeryazen-a ęima ad kidney zedyen ęima ad dewřen d ijj n řęens, mađa marra iryazen i iđan jaraney ad twaxetnen am mammec netwaxten neccin. ²³ Řebhayem nsen d agra nnes d marra řmař nsen, ma war ttiřin nney? Ejj aney ad ten nseęeef, xenni ad zedyen akidney.” ²⁴ Marra inni dd-yusin ęar tewwart n tendint sřin i ęamur d mmis Cakim uca marra iryazen inni dd-yusin ęar tewwart n tendint, twaxetnen.

AMEZWARU

²⁵ Umi tuḡa ɛad daysen řehriq deg wass wiss třata, temsar, belli tnayen iřenjiren n Yaɛqub, Cimeun d Lawi, aytmas n Dina, kuř ijj iksi ssif nnes uca ruřen ɣar tendint mani tyiřen days řaman uca nŷin marra iryazen. ²⁶ Nŷin Ĥamur d Cakim, mmis, s řeqđee n ssif uca ksin Dina zi taddart n Cakim uca ffyen. ²⁷ D tarwa n Yaɛqub usin-dd ɣar yenni itwanyen uca keccđen tandint, minzi nitni ssexšaren učmatsen. ²⁸ Ksin uđi nsen d ifunasen d tfunasin nsen d yeyyař nsen d marra min tuḡa di tendint u deg iyyar. ²⁹ Ksin marra agra nnes uca iwyen-dd imeħbas marra iřenjiren d temɣarin nsen uca ucaren marra min tuḡa di tudrin. ³⁰ Řexdenni inna Yaɛqub i Cimeun d Lawi “Kenniw tessidfem ayi deg imxumbar ařami tessarżgem ayi ɣar imezday n temmurt-a, ak-d Ikenɛaniyyen d Ifiriziyyen. D necc ɣari drust n yeryazen. Mařa ad munen x uzeřmađ inu, ad ayi qežžren, ad iřiř areyytey, necc d taddart inu.” ³¹ Nitni nnan “Ma ittxeřša as ad iřseb učmatney amecnaw ict n řqehba?”

Aɛqeb n Yaɛqub ɣar Bitil

35¹ Uca AREBBI inna i Yaɛqub “Kkar, gaɛeed ɣar Bayt-Il uca qqim din. Egg din ijj n řmedbeħ i Arebbi wenni d ac-dd ibanen umi dd-tarewřed zeg uyembub n umac ɛisu.” ² Řexdenni inna Yaɛqub i řwacun nnes d marra inni tuḡa akides “Kksem irebbiten iyriben inni iđan jarawem uca tessizdegem u tbeddřem arruđ nwem. ³ Ad nekkar, ad ngeɛeed ɣar Bayt-Il. Necc ad ggey din ijj n uealřar i Arebbi wenni xafi dd-yarrin deg wass n řehsaret inu d wenni tuḡa akidi deg webrid wenni uyurey.” ⁴ Uca wcin i Yaɛqub marra irebbiten iyriben inni tuḡa ɣarsen d ixrazen inni tuḡa deg imezzuyen nsen, Yaɛqub iffar iten sadu tcejart n řbeğud i tuḡa zzat i Cakim. ⁵ Řami kksen iqıđan, uyuren zi senni, tuḡa tiggwudi n AREBBI x tneddam tinni tuḡa di jwayeh i d asen-dd innđen maħend nitni war đeffaren tarwa n Yaɛqub. ⁶ Ammu i yiweđ Yaɛqub ɣar Luz di temmurt n Kenɛan, aqa-tt d Bayt-Il, netta d marra iwdan i tuḡa akides. ⁷ Uca ibna din ijj n uealřar uca iřaya i wemcan nni Il-Bayt-Il, minzi dinni i d as-dd iđhar AREBBI, umi dd-yarweř zeg uyembub n umas.

⁸ Řexdenni temmut Dibura, taxeddamt n Rifqa uca tetwandeř swadday n Bitil, sadu tcejart n řbeğud uca iřaya isem nnes ‘Allun-Bakut’, aqa-tt d ‘tacejjart n řbeğud n imetřawen’. ⁹ Iđhar as-dd ɛawed AREBBI i Yaɛqub umi dd-idweř zi Fadan-Aram uca ibark it ¹⁰ Inna as AREBBI “Isem nnek d Yaɛqub. Zi ssa d tsawent war ittřaya ɛad isem nnek Yaɛqub, maca Israyil d wa i ɣa yiři d isem nnek.” Uca isemma t Israyil. ¹¹ Inna as AREBBI “Nec d Arebbi, Amzemmar x kuřci! Ggem řyiđet, temmarnyem! Zzayek ad iffey ijj n řgens, wah, d ijj n wegraw n řegnus ad ffyen zzayek d ijeđiden ad ffyen zi tejeinna nnek. ¹² D temmurt-a i wciy i Ibrahim d Iřhaq, i cek umi tt i ɣa wcey uřa i zzariɛet nnek awarni ac ad wcey tammurt-a.” ¹³ Xenni igaeɛeed xas AREBBI, deg wemcan mani akides issiweř. ¹⁴ Yaɛqub issgaeɛeed ijj n uqellij n řidaret deg wemcan mani kis issiweř, ijj n uqellij n řidaret n wezru. Izeđe xas ict n tewhibt n useyyeb uca ifarrey sennej nnes zzect. ¹⁵ Iřaya Yaɛqub isem n wemcan, mani kis issiweř AREBBI, Bayt-Il.

Axeřqed n Binyamin d řmewt n Raħil

¹⁶ Kksen iqıđan nsen, ffyen zi Bayt-Il uca umi tuḡa ggur ad dd-awđen ɣar Ifrat, xenni turuw Raħil u tarwa teedu xas teqseħ. ¹⁷ Imsar, umi teyyuđed di tarwa nnes, tenna as řqabřa “War tteggwed, aqa wa ɛawed ad am yiři d mmim!” ¹⁸ Řami zzayes iffey buħbeř, imsar, aqa třaya as Bin-Uni, maca babas iřaya as Binyamin. ¹⁹ Ammu i temmut Raħil uca neđřent tt deg webrid ɣar Ifrat, aqa-tt d Baytlaħm. ²⁰ Uca igga Yaɛqub ijj n uqellij n řidaret x wendeř nnes. D wa d aqellij n řidaret n Raħil x wendeř n Raħil ař wass-a.

AMEZWARU

Ayt n Yaεqub

²¹ Xenni ikkes Israyil iqiđan ssenni uca iwta iqiđan nnes x uεeddu n Majdal-εidr. ²² Umi izdey Israyil di temmurt nni, imsar belli Rubin iruđ iṭṭeš ak-d Bilha, tayya n babas, uca yiweđ ad t ifhem Israyil. Aqa řexxu ayt n Israyil iwđen tenεac.

Tarwa n Israyil - řmewt n Yaεqub

²³ D tarwa n Liya: Rubin, amenzu n Yaεqub d Cimeun d Lawi d Yahuda d Issakar d Zabulun. ²⁴ D tarwa n Rađil: Yusuf d Binyamin. ²⁵ D tarwa n Bilha, tayya n Rađil: Dan d Naftali. ²⁶ D tarwa n Zilba, tayya n Liya: Jad d Acir. Ina *tuya-ten d* tarwa n Yaεqub inni d as-dd ixerqen di Fadan-Aram.

řmewt n Išađ

²⁷ Uca yusa-dd Yaεqub ęar Išađ, babas, di Mamri di tendint n Arbaε, tenni ięan d *tendint n* Hıbrun, mani tuya Ibrahim izeddey am ubarrani, uca Išađ amenni řexxu. ²⁸ Iddar Išađ mya u-tmanyin n iseg^wusa. ²⁹ Iđřeq Išađ i buđbeř, immut uca itwassmun ęas řejdud nnes, iwsar, ijjiwen zi tudart uca εisu d Yaεqub, tarwa nnes, neđřen t.

Tarwa n εisu

36 ¹ Ina d inni itwarwen zi εisu, wenni ięan d Idum. ² εisu iksi timęarin nnes zeg yessis n Kenεan: εada, yeęis n Ilun, Ađitti, d Ahulibama, yeęis n εana, yeęis n řabeun, Ađitti, ³ d Basmat, yeęis n Ismaeil, ućmas n Nabayut. ⁴ εada turuw Ilifaz i εisu uca Basmat turuw *as-dd* Raεuwil. ⁵ Ahulibama turuw Yaεus d Yaεlam d Qurađ. Ina *tuya-ten d* ięenjiren n εisu inni d as-dd yurwen di temmurt n Kenεan.

⁶ Uca εisu iksi timęarin nnes d tarwa nnes d yessis d marra aytbab n taddart nnes uřa d řebhayem nnes d marra řmař nnes d marra agra nnes inni tuya dd-ikseb di temmurt n Kenεan uca iruđ ęar temmurt nneđni i *igg^wjen* x uyεembub n umas Yaεqub. ⁷ Minzi agra nsen tuya-t imęar ař war zmiren ad zedyen jmiε uca tammurt mani tuya zeddyen am řbarrani, war tqedd i řebhayem nsen. ⁸ Xenni izdey εisu deg wedrar n Saεir. εisu aqa-t d Idum.

⁹ Ina d inni itwarwen zi εisu, babas n Idum, deg wedrar n Saεir.

¹⁰ D yina d ismawen n warrawen n εisu: Ilifaz, mmis n εada, tenni d tamęart n εisu, Raεuwil, mmis n Basmat, tenni d tamęart n εisu.

¹¹ Ięenjiren n Ilifaz *tuya-ten d* Tayman, Umar, řafu, Jaεtam d Qanaz.

¹² D Timna tedweř d tayya n Ilifaz, mmis n εisu, u nettat turuw-dd εamaliq i Ilifaz. Ina *tuya-ten d* arrawen n εada, tamęart n εisu.

¹³ Ina *tuya-ten d* ięenjiren n Raεuwil: Nahat, Zarađ, Camma d Mizza. D ina *tuya-ten d* arrawen n Basmat, tenni d tamęart n εisu.

¹⁴ Ina *tuya-ten d* ięenjiren n Ahulibama, tenni d tamęart n εisu, yeęis n εana, tenni d yeęis n Zibyun. Nettat turuw-dd Yaεuc, Jaεlam d Qurađ i εisu.

¹⁵ D ina *tuya-ten d* d imęaren n tqebbař n ayt n εisu:

ayt n Ilifaz, amenzu n εisu: amęar Timan d umęar Umar d umęar řafu d umęar Qinaz, ¹⁶ d umęar Qurađ, d umęar Gatam, d umęar εamaliq. D ina *tuya-ten d* imęaren n Ilifaz di temmurt n Idum, ina *tuya-ten d* arrawen n εada.

¹⁷ Ina *tuya-ten d* ięenjiren n Raεuwil, mmis n εisu: amęar Nahat d umęar Zira d umęar Samma d umęar Mizza. D ina *tuya-ten d* imęaren n Raεuwil di temmurt n Idum, d ina *tuya-ten d* arrawen

AMEZWARU

n Basmat, tamýart n Eisu.

¹⁸ D yina *tuya-ten d* ayt n Ahulibama, tamýart n Eisu: amyár Yæuc d umýar Yælam d umýar Qurah. D ina *tuya-ten d* imýaren n Ahulibama, tamýart n Eisu, yeğis n Eana. ¹⁹ D yina *tuya-ten d* ayt n Eisu d yina d imýaren n *tqebbař nsen*, aqa-t d Idum.

²⁰ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Saeir, Axuri, inni d imezday n temmurt nni: Luřan, Cubal, řabæun, Eana, ²¹ Dicun, Iřar d Dican. Ina *tuya-ten d* imýaren n *tqebbař* n Ixuriyyen, ayt n Saeir di temmurt n Idum.

²² Iħenjiren n Luřan *tuya-ten d* Ĥuri d Haymam uca *tuya* Timnae d ućmas n Luřan.

²³ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Cubal: Ealwan, Manaħat, Eibal, Cafu d Unam.

²⁴ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n řabæun: Aya d Eana. D Eana d wenni i d yufin tiyermamin di řexřa, umi yarwes iyyař n Zibiyun babas.

²⁵ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Eana: *myir* Dicun, d Ahulibama, yeğis n Eana.

²⁶ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Dican: Ĥamdan, d Ahban, d Yitran, d Karan.

²⁷ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Iřar: Bilhan, Zaewan d Eaqan.

²⁸ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Dican: Euř d Aran.

²⁹ D ina *tuya-ten d* imýaren n Ixuriyyen amyár Luřan d umýar Cubal d umýar řabæun d umýar Eana ³⁰ d umýar Dicun d umýar Iřar d umýar Dican. D yina *tuya-ten d* imýaren n Aħuri eļařsab imýaren nsen di temmurt n Saeir.

³¹ D ina *tuya-ten d* ijeğiden inni iħekmen di temmurt n Idum qbeř mma ad iħkem ujeğid x ayt n Israyil:

³² Bila, mmis n Biyur, iħkem di Idum uca isem n tendint nnes *tuya-t* d Dinhaba.

³³ Immut Bila uca iħkem Yubab, mmis n Zarah zi Buřra deg wemcan nnes.

³⁴ Yu'ab immut uca Ĥucam zi temmurt n Itaymaniyyen iħkem deg wemcan nnes.

³⁵ Immut Ĥucam uca Hadad mmis n Badad wenni iyeřben x Midyan deg iyyar n Mu'ab, iħkem deg wemcan nnes. Isem n tendint nnes *tuya* qqaren as Eawit.

³⁶ Immut Hada uca Simla zi Masriqa iħkem deg wemcan nnes.

³⁷ Immut Simla uca Cawul, zi Raħubut ħar yeyzar, iħkem deg wemcan nnes.

³⁸ Immut Cawul uca Bael-Ĥanan, mmis n Eakbur, iħkem deg wemcan nnes.

³⁹ Immut Bael-Hanan, mmis n Eakbur, uca Hadar iħkem deg wemcan nnes. Tandint nnes qqaren as Faeu u tamýart nnes qqaren as Mahiřab'il, yeğis n Mařrid, yeğis n Ma-Dahab.

⁴⁰ D yina d ismawen n imýaren n Eisu eļařsab *tqebbař* nsen d imucan nsen d ismawen nsen: amyár Timnae d umýar Ealwa d umýar Yatit ⁴¹ d umýar Ahulibama d umýar Ilya d umýar Finun ⁴² d umýar Qanaz d umýar Tayman d umýar Mibřar ⁴³ d umýar Majdiyil d umýar Eiram. D ina d imýaren n Idum eļařsab imucan nsen, di temmurt n řmelk nsen. Wanita d Idum, aqa-t d babas n Idumiyyen.

Yusef itwazzenz zeg aytmas

37¹ Uca izdey Yæqub di temmurt n Kenean mani *tuya* izdey babas am ubarrani.

² Ina d inni itwarwen zi Yæqub. řami *tuya* ħar Yusuf sebeřac n isegg^wusa yarwes uęi n babas ak-d aytmas. Aħudri *tuya-t* ak-d tarwa n Bilha u ak-d tarwa n Zilba, timýarin n zzyada n babas uca ixebbar Yusuf babas x unemmem nsen d aeffan. ³ Uca ix Israyil Yusuf qae x marra tarwa nnes, minzi *tuya-t* ħars d mmis x tewsar nnes uca igga as arruđ aqqarqac izewwqen.

AMEZWARU

⁴ *Řami* zřin aytmas belli babas ittexas it qae x marra aytmas, carhen t uca war zemmaren akides ssiwřen s řehna.

⁵ Uca yurja Yusuf ict n tarjit, iěawd itt i yaytmas u s uya nitni dewřen carhen t ead ktar. ⁶ Inna asen “Sřem řexxu tarjit-a tenni arjiy. ⁷ Aqa da, tuća nettedda tiqebbiđin di řwest n yeyyar. U xzar, taqebbiđt inu tekkar, teqqim tbedd uca tiqebbiđin nwem tinni tuća nndent tt, uđaren i tqebbiđt inu.” ⁸ Arrin xas aytmas “Ma ad tħekmed *zeema* nican xaney *am ujeđid* niy ad xaney tseđeđed d aseđeđ?” Uca carhen t ead ktar di ssibbet n tirja nnes d wawařen nnes. ⁹ Uca yarja ead ict n tarjit nneđni, iěawd itt i yaytmas, inna “Aqa da, arjiy ead ict n tarjit nneđni. Aqa da tafuct d uyur d ĥiřac n itran uđaren ayi.” ¹⁰ Iěawed itt i babas d aytmas uca babas iwebbex it, inna as “Mana tirja-ya i tarjid? Ma ad dd-nas *jmie*, necc d yemmac d aytmac, ad ac nađar řar temmurt?” ¹¹ Aytmas usmen zzayes. Maca babas iěqeř x wawařen-a.

¹² Uca ruřen aytmas ad arewsen uđi n babatsen řar Cakim. ¹³ *Xenni* inna Israyil i Yusuf “Ma war arewsen aytmac uđi řar Cakim? Zid, ad cek řarsen-dd ssekkeř.” Uca yarra-dd xas “Aqa-yi da!”

¹⁴ Uca inna as “Ruř cek, xzar muxas řan aytmac d muxas iđa uđi uca awiy ayi-dd řexbar eawed.” Ammu it issekk řar řewđa n teřzurt n Ĥibrun uca yiweđ-dd řar Cakim. ¹⁵ Yufa it ijj n weryaz, umi iweddar deg iyyar. Isseřsa t weryaz, inna “Min tarezzud?” ¹⁶ Uca inna “Arezzuř x aytma. Ttzawgeř cek, ini ayi mani arewsen.” ¹⁷ Aryaz yarra-dd “Aqa kksen iqıđan nsen ssa, necc sřiř asen qqaren ‘Ejj aneř ad nrař řar Dutan.’ ” *Řexdenni* Yusuf iruř awarni aytmas uca iřqa ten di Dutan.

¹⁸ Umi nitni t zřin zi řagg^waj, qbeř mma ad dd-iqarreb řarsen, meahaden đidd nnes ĥima ad t nyen ¹⁹ nnan ijj i wenneđni “Aqa da, yusa-dd bu-tirja! ²⁰ Zid řexxu, ejj aneř ad t nenney uca ad t nenđar deg wanu, ad nini ‘Ca n řweřc d aeřfan icca it uca ad nřar min iřint tirja nnes.’” ²¹ Isřa Rubin man aya uca iřarr it zeg ifassen nsen, inna “War t nneqq ca!” ²² Inna asen eawed Rubin “War sizzř idammen! Nřarem t deg wanu-ya *da* di řexřa. War xas tteggem afus!”, ĥima ad t is-senjem ammu zeg ifassen nsen uca ad t yarr řar babas.

²³ Uca imsar, umi dd-yiweđ Yusuf řar aytmas, kksen as nitni arruđ x Yusuf, arruđ aqqarqac izewwqen wenni tuća xas. ²⁴ Uca třfen t, nđaren t deg wanu. Maca anu tuća ixwa, war tuři days ca aman. ²⁵ Uca qqimen ad ccen ařrum, ssgaeđden tiřřawin nsen, zřin, ijj n ukaravan n Ismaeiliyyen i dd-yusin zi Jilead. Iřeyman nsen arbun d řebzar d řefwah n balsam d mirru uca gguren ad t awyen řar Miřra. ²⁶ *Řexdenni* Yahuda inna i yaytmas “Man řefđer mařa nenća umatney uca ad neřar idammen nnes? ²⁷ řawrem, ad t nezzenz i Ismaeiliyyen, war ittiři ufus nney xas, aqa d umatney d aysum nney.” Uca aytmas sřin řars. ²⁸ Am dd-eđun tujjar n Midyan, jebden u ssgaeđden-dd Yusuf zeg wanu uca zzenzen t s eicrin n *uqiyyat* n nnuqart i Ismaeiliyyen inni dd-yiwyen Yusuf řar Miřra.

²⁹ *Řami* dd-idweř Rubin řar wanu, war din yufi Yusuf ead deg wanu. *Xenni* icarreg arruđ nnes. ³⁰ Inneqřeb řar aytmas uca inna “Aĥenjir war din iđi ead. I necc, mani i řa řařey necc?”

³¹ *Řexdenni* ksin arruđ n Yusuf uca řarsen i yijj n umyan ameřyan uca marřen arruđ s idammen. ³² Ssekken arruđ aqqarqac izewwqen uca jjin ad t sswejden i babatsen, nnan “D wa i nufa. Xzar řexxu, ma d wah niy lla arruđ n mmic.” ³³ Uca netta iěqeř it, inna “Arruđ n mmi i yeđa! Ca n řweřc icc it, Yusuf s tidett itwamezzeq.” ³⁴ *Řexdenni* Yaěqub icarreg arruđ nnes uca yarıđ ict n txancet x tejeinna nnes, innuri x mmis ařřas n wussan. ³⁵ Uca kkaren marra tarwa nnes d marra yessis maĥend ad t eezzan, ead netta war ixš ad itwaezza, inna “Minzi ittxeřsa ayi ad dd-hwiř nnuryey řar řaxart.” Ammu isřuy xas babas.

³⁶ Uca Imidiyaniyyen zzenzen t di Miřra i Butifar, amsexxar amcennee n Firėun, řqebřan n iěessasen n arrimet.

AMEZWARU

Yahuda d Tamar

38¹Di řweqt d ict, ibeεεed Yahuda x aytmas, ihwa uca iffeý zeg webrid ýar ijj n weryaz d Adullamiti wenni umi qqaren Ĥira.² Uca izra din Yahuda yeęis n yijj n weryaz d Akeneani wenni umi qqaren Cue. Iwy itt *d tamyart* uca yudef xas.³ Nettat teksi s ddeyset uca turuw-dd aĥenjir uca isemma t Eir.⁴ Uca teksi εawed s ddeyset, turuw-dd aĥenjir uca isemma t Unan.⁵ Uca turuw-dd zi jdid ijj n uĥenjir uca tsemma t Cila. Netta tuýa-t di Kazib umi d as t-idd turuw.⁶ Uca Yahuda iksi ict n temýart i Eir, amenzu nnes. Isem nnes tuýa qqarent as Tamar.⁷ Eir, amenzu n Yahuda, tuýa-t d aεeffan ýar tiĥĥawin n SIDI uca SIDI inýa it.⁸ Řexdenni Yahuda inna i Unan “Adef x temýart n umac, mřec akides deg wemcan n umac, tejjed-dd zzariεet i umac.”⁹ Maca Unan issen belli zzariεet war tettiři nnes. Uca ammu imsar umi yudef x temýart n umas, inyeř itt di temmurt, ĥima war itticc zzariεet i umas.¹⁰ Min igga tuýa d aεeffan di tiĥĥawin n SIDI uca inýa it uřa d netta.

¹¹ Uca Yahuda inna i Tamar, tasřit nnes “Qqim *am* tajjač di taddart n babam, ař i ýa imýar Cila mmi,” minzi inna “Aqa war ittmetti uřa d wa amecnaw aytmas.” Uca truĥ Tamar, truĥ ad tezdeý di taddart n babas.

¹² Edun aĥtas n wussan, xenni temmut yeęis n Cue, tamyart n Yahuda. Yahuda yarezzu ad itwaezza uca igaeεed ýar thimart n wuęi nnes ýar Timnat, netta d umeddukeř nnes Ĥira, Adullami.¹³ Eeřmen as i Tamar uca nnan “Aqa da, ađekk^wař nnem igaeεed ýar Timnat, ad iřs uęi nnes.”¹⁴ Řexdenni tekkes nettat xas arruđ řami tt tuýa d tajjač uca třeĥĥef s tkenbuct uca teýnes ixef nnes uca truĥ ad teqqim ýar wadaf n Eaynayim wenni ięan deg webrid ýar Timnat, minzi tezra Cila aqa imýar u netta tuýa war d as temmewc d tamyart.¹⁵ Uca izra itt Yahuda, iĥesb itt d řqeĥba, minzi tuýa-tt třeĥĥef i uyembub nnes.¹⁶ Uca imeyyeř ýar webrid ýars, inna as “Ejj ayi ad zzřeý ĥtarf nnem!”, minzi netta tuýa war issin belli nettat d tasřit nnes. Nettat tenna “Min d ayi i ýa tewced ĥima ad xafi tadfed?”¹⁷ Yarra “Necc ad am-dd ssekkey ijj n iýayđ d amezyan zeg wuęi.” Tenna as “Mýir ewc ayi ijj n warhan, ař d ayi t-idd i ýa tssekked.”¹⁸ Řexdenni inna “Man arhan i d am i ýa wceý?” Nettat tenna “Taxadent nnek n ucemmiε d ttesbiĥ nnek d uεekkaz i ýark deg ufus.” Uca iwc as ten, yudef xas uca teksi zzayes ddeyset.¹⁹ Uca tekkar, truĥ, tekkes xas takenbuct nnes uca tarđ arruđ nnes n tajjač.

²⁰ Uca issekk Yahuda iýayđ d amezyan x ufus n umeddukeř nnes Adullami, ĥima ad dd-yarr arhan zeg ufus n temýart, maca war tt yufi.²¹ Isseqsa iryazen x wemcan nnes, inna “Mani teęa řqeĥba tenni tuýa iqqimen x webrid ýar Eanayim?” Nitni arrin-dd xas “War da tuýi qae ca n řqeĥba ýar zzawect.”²² Řexdenni ieqeb-dd ýar Yahuda, inna “War tt ufiý ca, uřa d iryazen n wemcan *nmi* nnan ‘War da tuýi qae ca n řqeĥba ýar zzawect.’ ”²³ Řexdenni inna Yahuda “Ejj itt ad ten tejj ýars, ĥima war ntiři d řear. Aqa da, necc aqa ssekkey iýayđ-a d amezyan uca cek war tt tufid.”

²⁴ Eřaĥař awarni třata n iyuren temsar, aqa xebbaren Yahuda, nnan “Tamar, tasřit nnek, aqa tefšed uca řexxu nettat aqa-tt s ddeyset n tuqeĥbit.” Xenni inna Yahuda “Suffýem tt-idd aqa teggur ad tecmed!”²⁵ Umi tt-idd yiwyen ýar barra, tessekk-dd *ijjen* ýar uđekk^wař nnes, maĥend ad yini “Zeg weryaz n řeĥwayej-a, aqa ksiý s ddeyset.” Tenna εad “Ini xenni, wi iřan taxadent-a n ucemmiε d ttesbiĥin-a d uεekkaz-a?”²⁶ Řexdenni Yahuda ieεqř iten, inna “Aqa-tt d taseggadt xafi, x meĥař war tt wciý *d tamyart* i Cila mmi.” War iqqim issen itt *εad*.

²⁷ Di řweqt umi d tiweđ ad taruw, ffýen-dd wacniwen zeg uεeddis nnes.²⁸ Umi dd-tiweđ řweqt ad turuw, issuffeý-dd afus n ijjen uca řqabřa teksi t uca tcedd it ýar ufus nnes s yijj n ufiřu azegg^waý, tenna “Wa i dd-iffýen d amezwar.”²⁹ Řami yarra-dd afus nnes, iban-dd umas uca tenna “Mammec teggid tennufsřed!” Xak i yarsa unufseř. Uca semman t Fariř.³⁰ Awarni manawya iffeý-dd umas, wenni ýar ięa ufiřu azegg^waý deg ufus nnes uca isemma t Zarah.

AMEZWARU

Yusef amehdayi x taddart n Butifar

39¹ Nedhen xenni Yusuf yar Mişra. Isya it Butifar, amsexxar icennœen n Fireun, řqebţan n iœessasen n arrimet, ijj n Umişri, zeg ufus n Ismaeliyyen inni din t yiwyen. ² Tuya SIDI ak-d Yusuf. Netta d aryaz ifreĥ uca tuya-t di taddart n sides, Amişri. ³ Izra sides belli SIDI tuya-t akides u belli SIDI ittesekk^wad s ufus nnes marra min tuya ittegg.

⁴ Ammu yufa Yusuf nniœmet di tiţţawin nnes uca igga it netta d amsexxar uca yarr it d amehday x taddart nnes uca igga as deg ufus marra min ħars. ⁵ Zeg wass min di t igga x taddart nnes u x marra min ħars, ibark SIDI taddart n Umişri di ţţwee n Yusuf. Tuya lbaraka n SIDI x marra min tuya ħars, am *daxeř* n taddart d *barra* nnes deg iyyar. ⁶ Marra min ħars, ijj it deg ifassen n Yusuf, ař war issin netta ca ktar mÿir ayrum ittett. Tuya Yusuf icna di waddud u udem nnes days azri. ⁷ Imsar awarni man aya, belli tamÿart n sides tenđar tiţţawin nnes di Yusuf, tenna “Zid, ţţess akidi.”⁸ Maca netta yugi, inna i temÿart n sides “Aqa da, sidi inu war issin min iġan di taddart řami da ġiy akides. Marra min ħars, igga it deg ufus inu.”⁹ War da ĥed sennej inu di taddart-a, illa cem, umi teġid d tamÿart nnes, Mammec xenni i ħa ggeÿ ajram am wanita uca ad ggeÿ ddenb ak-d AREBBI!”¹⁰ Ammu tuya nettat tessawař ak-d Yusuf kuř ass, war ħars ittesři ĥima ad iţtes ţţarf nnes u ĥima ad akides yiři.

¹¹ Deg *ij n* wass temsar, umi dd-yudef di taddart ĥima ad igg řxedmet nnes, war tuÿi *din* uřa d ijj zeg aytbab n taddart. ¹² Xenni tetţeff it zeg warruđ nnes uca tenna “Araĥ-dd zzeř akidi!” Řexdenni iija as netta arruđ nnes deg ufus uca yarweř, iffey barra. ¹³ Umi tezra belli iija as arruđ nnes deg ufus uca yarweř ħar barra, ¹⁴ traya i aytbab n taddart, tenna asen “Xzarem, aqa netta yiwy aney-dd aryaz Aeibrani, ĥima ad idĥec xaney. Yusa-dd netta ħari ĥima akidi iţtes uca necc syuyey s jjeħd. ¹⁵ Umi isřa belli ssgaeydey tmijja inu uca syuyey, iija ħari arruđ nnes, yarweř, iffey barra. ¹⁶ Uca nettat tegga zzates arruđ nnes, ař dd-yas sides ħar taddart. ¹⁷ Řexdenni tessiweř akides s wawařen nni d ijjen, tenna “Amsexxar Aeibrani wenni dd-tiwyed ħarney, yusa-dd ħari ĥima ad ayi isseurra. ¹⁸ Umi ssgaeydey tmijja inu, syuyey, iija arruđ nnes ħari uca yarweř barra.”¹⁹ Sides isřa i wawařen inni d as tenna temÿart nnes, tenna “Ammu i d ayi igga umsexxar nnek” uca itwassary lyadab nnes. ²⁰ Iţţeff it sidi n Yusuf, igga it di řeĥbes, mani tuya imeĥbas n ujeġid. Ammu i iqqim di řeĥbes.

Yusef di řeĥbes

²¹ Maca SIDI tuya-t ak-d Yusuf uca isswiżzeđ ħars s tmexsiwt nnes icewwaren uca iwca as nniœmet di tiţţawin n umeqqran n řeĥbes. ²² Uca ameqqran n řeĥbes yarra marra imeĥbas inni tuya di řeĥbes sadu ufus n Yusuf. Marra min tuya tteggan din, tuya ittekk x ufus nnes. ²³ Ameqqran n řeĥbes war d as iqqim min xef i ħa inneħweř zi min tuya sadu ufus nnes, minzi SIDI tuya-t akides. Min mma tuya ittegg netta, SIDI issekk^wad it.

Yusef ifessar tnayen n tirja

40¹ Imsar awarni man aya belli awarrad n ujeġid n Mişra d uxebbaz ddenben đidd i siditsen, ajeġid n Mişra. ² Uca ifugem Fireun x tnayen n imsexxaren icennœen nnes, x umeqqran n iwarraden u x umeqqran n ixebbazen. ³ Uca igga ten di řeĥbes di taddart n řqebţan n iœessasen n arrimet di taddart n řeĥbes mani itwamnee Yusuf d amehbus. ⁴ Uca řqebţan n iœessasen n arrimet igga Yusuf d amehday nsen uca netta tuya ittsexxar xasen. Ammu tuya-ten ussan di řeĥbes. ⁵ S tnayen idsen urjin ict n tarjit, kuř ijjen zzaysen yurja di ġiřet tarjit nnes s řmeena nnes, ammu awarrad uřa d axebbaz n ujeġid n Mişra inni tuya itwaħebbsen di taddart n teessast. ⁶ Uca yusa-dd ħarsen Yusuf x řşbeĥ, ixzar daysen uca izra tuya ttqellqen. ⁷ Uca netta isseqsa

AMEZWARU

imsexxaren icennæn n Firëun, inni tuḡa akides di řehbes di taddart n sides, inna “Maḡar barec-nen udmawen nwem ass-a qaē ammu?”⁸ Nitni nnan “Aqa nurja tarjit, war da wi tt i ḡa ifekken.” Řexdenni inna asen Yusuf “Ma war ḡin ca ifessaren zi AREBBI? Iwa, εawdem ayi tent řexxu!”⁹ Řexdenni ameqqran n iwarraden iεawd tarjit nnes i Yusuf, inna as “Nec di tarjit inu ḡriḡ tazayart zzati tbedd.¹⁰ Tazayart nni ḡars třata n tseḡwin, ssendyent, nuwwarent u ḡar izekkunen nnes iban-dd řhebb n uḡiř yiweḡ.¹¹ Uca řkas n Firëun tuḡa-t ḡari deg ufuś inu uca ksiḡ aḡiř nni uca εessareḡ t di řkas n Firëun uca sseεduḡ řkas ḡar ufuś n Firëun.”¹² Inna as Yusuf “D wa d afessar nnes: třata n tiseḡwin aqa d třata n wussan.¹³ ḡar uneggar n třata n wussan εad Firëun ad ac issḡaεεed azeḡif uca ad ac yarr ḡar tsexxart nnek, ad tesseεdud řkas i Firëun deg ufuś nnes, am mammec teggid zic řami cek tuḡa d awarrad nnes.¹⁴ Maca εqeř xafi xmi d ac-dd i ḡa yas řxar, ttzawgeḡ cek ad tegged akidi řemřahet uca εawed xafi ḡar Firëun uca suffeḡ ayi-dd zi taddart-a.¹⁵ Minzi nec twacareḡ-dd zi temmurt n Iεibraniyyen u da war ḡḡiḡ x min xef d ayi i ḡa ḡḡen da di řeqfez.¹⁶ Řami iḡra umeqqran n ixebbazen belli ifessar as mliḡ, inna i Yusuf “Uřa d nec ḡriḡ di tarjit inu třata n tsuḡatin s weḡrum d acemřař x uzeḡif inu.¹⁷ Di tsuḡet n sennej tuḡa days ařtas n macca i Firëun i igga uxebbaz uca iḡḡaḡ ttetten zi tsuḡet i iḡan x uzeḡif inu.”¹⁸ Řexdenni yarra-dd Yusuf “D wa d afessar nnes. Třata n tsuḡatin d třata n wussan.¹⁹ ḡar uneggar n třata n wussan ad iqess Firëun azeḡif nnek uca ad cek yayeř x ict n tcejart u iḡḡaḡ ḡḡur ad ccen aysum nnek.”²⁰ Deg wass wiss třata, ass n třařit n Firëun, imsar belli issewjed iḡ n umensi i marra ixeddamen nnes uca issḡaεεed azeḡif n umeqqran n iwarraden uca azeḡif n umeqqran n ixebbazen tuḡa-t jar imsexxaren nnes.²¹ Uca netta yarra-dd ameqqran n iwarraden ḡar řxedmet nnes n uwarrad, xenni iwca aḡarraḡ deg ufuś n Firëun.²² Maca yuyeř ameqqran n ixebbazen, am mammec d as ifessar Yusuf.²³ Maca ameqqran n iwarraden war ifekkar ca di Yusuf, maca ittu t.

Tarjit n Firëun

41¹ Awarni řami εdun tnayen n isegḡ^wusa yurja Firëun aqa netta zeεma ibedd x yeḡzar.² Zeg iḡzar ḡaεεdent-dd sebea n tfunasin, řebḡent i řxezrat u εemarent s weysum, beddent hedtant x tma.³ Uca xzar, sebea n tfunasin nneḡni ḡaεεdent-dd awarni asent zeg yeḡzar. Nitenti war ḡřint i řxezrat, aqa kuccḡent uca beddent zzat i tfunasin nneḡni ḡar tma n iḡzar.⁴ Tifunasin i war iḡřin i řxezrat, tinni ikuccḡen, řaḡent sebea n tfunasin iřebḡen i řxezrat u tinni iccuren s weysum. Řexdenni dd-ifaḡ Firëun.⁵ Iřteř εawed uca yurja twařat nneḡni, aqa iḡra zeg ict n tseřta ḡaεεdent sebea n tidrin ccurent u cnant.⁶ U xzar, awarni asent iḡra sebea n tidrin qusbarent uca isscemḡ itent usemmiḡ acarqi ḡemyent-dd awarni as.⁷ Uca sebea n tidrin yuḡḡen řaḡent sebea n tidrin nni iyman u iccuren. Uca ifaḡ-dd Firëun, u d ta tuḡa d tarjit.⁸ ḡar řřbeḡ iban-dd belli buḡbeř nnes inneḡweř uca issekk maḡend ad řaḡan i marra tarwa n tseḡhart n Miřra u i marra imiḡisen. Iεawd asen Firëun tarjit nnes, maca tuḡa war din ḡed izemmar ad tt ifekk.⁹ Řexdenni ameqqran n iwarraden issiweř i Firëun, inna “Deg wass-a itwaxarřḡeḡ di xeřtu inu.¹⁰ Umi isxeḡ Firëun x imsexxaren nnes, igga ayi di řehbes di taddart n řqebřan n iεessasen n arrimet, am nec am umeqqran n ixebbazen.¹¹ Nec d netta nurja ict n tarjit di ḡiret d ict. Kuř iḡ zayney yurja tarjit nnes s řmeεna nnes.¹² Tuḡa din akidney iḡ n ubřiḡ d Aεibrani. Tuḡa-t d amsexxar n řqebřan n iεessasen n arrimet. Nḡaja as tirja nney uca ifessar aneḡ tent netta. I kuř iḡ zzayney ifessar as tarjit nnes.¹³ U mammec tent ifessar netta, amenni i temsar. Aqa Firëun yarra ayi nec ḡar řxedmet inu u netta yuyeř it.”

AMEZWARU

Yusef ifessar tarjit n Firėun

¹⁴ Ğexdenni Firėun issekk-dd ad řayan x Yusuf uca ssuffyen t-idd deyya zi řehbes. Iħeff ixef nnes acewwaf, ibeddeř arruđ uca ammu i yudef řar Firėun. ¹⁵ Inna Firėun i Yusuf “Nec urjiy ict n tarjit, war iđi wi tt i řa ifessaren. Maca aqa sřiy xak belli cek, xmi i řa tesřid i tarjit, tzemmed ad tt tfessared.” ¹⁶ Yarra-dd Yusuf x Firėun, inna “War iđi ca zzayi, maca AREBBI iggur ad dd-yarr x mammeç i řa idweř umeddur n Firėun.” ¹⁷ Ğexdenni Firėun inna i Yusuf “Di tarjit inu řriy ixef inu beddeř x tma n iřzar. ¹⁸ Uca xzar, zeg iřzar nni gaēdent-dd sebea n tfunasin ēemarent s weysum u řebħent i řxezrat, hedant x tma. ¹⁹ Awarni asent sebea n tfunasin nneđni gaēdent-dd. Tuřa kkucđent u war ħřint deg wudem, uřzent. Ammu war ħřint, ēemmarř war tent řriy di temmurt n Miřra am tekmeř. ²⁰ Uca tifunasin nni ikucđen u war iħřin sarđent sebea n tfunasin timezwura imessřen. ²¹ Umi udfent tina deg uēeddis nsent, war dd as arrin řbař, belli aqa udfent deg uēeddis nsent, aqa qqiment war ħřint i řxezrat am qbeř. Xenni faqey-dd. ²² Xenni řriy di tarjit inu, zeg ijj n tseřta ffyent-dd sebea n tidrin ccurent u cnant. ²³ Awarni asent řriy, aqa gaēdent-dd sebea n tidrin qusbarent, uřzent, isscemđ itent usemmiđ acarqi. ²⁴ Uca sebea n tidrin yuřzen, řarđent sebea n tidrin nni icnan. Nniy t i tarwa n tseħhart, maca tuřa war din ħed i izemmaren ad ayi t ifessar.”

²⁵ Ğexdenni Yusuf yarra-dd x Firėun “Tarjit n Firėun d ict n tarjit. AREBBI ibeyyen i Firėun min iggur ad igg. ²⁶ Sebea n tfunasin nni icnan d sebea n iseggwusa u tidrin nni icnan d sebea n iseggwusa. D tarjit d ict. ²⁷ Sebea n tfunasin nni yuřzen war iħřin tinni dd-yuřyen awarni asent d sebea n iseggwusa, u sebea n tidrin qusbarent tinni isscemđ usemmiđ acarqi, aqa-tent d sebea n iseggwusa i di řa yiri řaz. ²⁸ D wa d awař i nniy i Firėun. Min i řa igg AREBBI, aqa isscen it i Firėun. ²⁹ Xzar aqa awarni sebea n iseggwusa i dd-igguren ad dd-yas wařtas n ufeyyed *n řyiđet* x marra temmurt n Miřra. ³⁰ Awarni as ad dd-asen sebea n iseggwusa n řaz. Di marra tammurt n Miřra ad ttun marra afeyyed *n řyiđet* uca řaz ad iteħħa tammurt. ³¹ Uca afeyyed war ittiři itwassnen *ead* zi ssibbet n řaz i t-idd iđfaren, mařar řħař ad yiri iqseħ ařtas. ³² Umi Firėun yurja tnayen n imuren, s minzi man aya aqa yura t AREBBI nican u AREBBI aqa ad t igg deyya. ³³ Ejj xenni Firėun ad igg ijj n weryaz s twengint d řeēqer maħend ad t igg x temmurt n Miřra. ³⁴ Ejj Firėun ad igg ammu: ejj it ad igg imeħđayen x temmurt maħend ad ksin řexmus *n řyiđet* n temmurt n Miřra di sebea n iseggwusa n ufeyyed. ³⁵ Ejj iten ad ssmunen marra řeuc deg iseggwusa iřebħen i dd řa yasen uca ad xeznen irden n imendi sadu ufus n Firėun maħend ad t xeznen d macca di tneddam. ³⁶ Iggur ad yiri d řexzen i temmurt i sebea n iseggwusa n řaz inni i dd řa yasen x temmurt n Miřra ħima tammurt war tetwateħħa ca s řaz.”

³⁷ Awařen-a banen-dd d lmiħ i Firėun d imsexxaren nnes.

Yusef ad iħkem x marra tmurt n Miřra

³⁸ Xenni inna Firėun i imsexxaren nnes “Ma nzemmar ad naf ca n weryaz amecnaw wa i di izeddeř Arruđ n AREBBI?” ³⁹ Uca inna Firėun i Yusuf “Umi AREBBI issbeyyen ac-dd marra aya, x uya war din yeđi wenni s twengint d amiysis amecnaw cek. ⁴⁰ Cek teggured ad tiřid x taddart inu u i wawař nnek ad iřtaē řgens inu marra, myir x řearc waha ad iři y necc d ameqqran xak.” ⁴¹ Yarni inna Firėun i Yusuf “Aqa da i cek ggiy x marra tammurt n Miřra.” ⁴² Ğexdenni ikkes Firėun txadent nnes zeg ufus nnes, igga itt deg ufus n Yusuf uca yarđ as arruđ n řeqten d azdad uca igga as ssnesřet n wurey deg yiri nnes. ⁴³ Issenya it di tkarrust wiss tnayen i tuřa řars uca řayan zzates “Qwes.” Ammu i t igga x marra tammurt n Miřra. ⁴⁴ Inna Firėun i Yusuf “Nec d Firėun, břa cek uřa d ijj mma ad igaeēed ufus nnes niy ađar nnes di marra temmurt n Miřra.” ⁴⁵ Iřaya Firėun i Yusuf s yisem n řafnat-faeniħ uca iwc as Asnat d tamyart, tenni d yeđis n futi-faraē, akehhan n Un. Uca ijuř Yusuf x temmurt n Miřra. ⁴⁶ Tuřa Yusuf mmis n třatin iseggwusa řami netta ibedd zzat i Firėun, ajeđid n Miřra, uca iffey Yusuf zzat i Firėun uca ijuř x marra temmurt n Miřra.

AMEZWARU

⁴⁷ Uca tesseyimi-dd temmurt di sebċa n isegg^wusa s ufeyyed. ⁴⁸ Issmun marra macca n sebċa n isegg^wusa n ufeyyed inni tuġa di temmurt n Mišra uca ixzen macca di tneddam. Macca n iyyaren i d as-dd innċen i kuř tandint, ixzen it days daxeř di tendint. ⁴⁹ Yusuf ixzen ařtas n yirden, bġa řehřab am yijdi n řebġar i war izemmar ad řhesbed.

Iġenjiren n Yusef

⁵⁰ Qbeř mma ad dd-yas usegg^was amezwaru n řaz, marenyen-dd ġar Yusuf tnayen n iġenjiren inni d as-dd turuw Asnat, yeġis n Futi-Faraċ, akehhan n Un. ⁵¹ Uca iřaġa Yusuf isem n umenzu Manassi, minzi inna “AREBBI aġa issettu ayi marra tamara inu d marra taddart n baba.” ⁵² Wiss tnayen iřaġa x yisem n Ifrayim, minzi, inna, “AREBBI igga ayi s řyiġet di temmurt n řehřaret inu.”

Řaz di Mišra

⁵³ Xenni kemmġen sebċa n isegg^wusa n ufeyyed n řyiġet, inni ikkin x temmurt n Mišra. ⁵⁴ Uca bdan ad dd-asen sebċa n isegg^wusa n řaz, am mammec t inna Yusuf. Tuġa řaz di marra timmura, maca di marra tammurt n Mišra tuġa days ead aġrum. ⁵⁵ Ařami tuġa řaz di marra tammurt n Mišra, issyuyy řgens ġar Fireun x weġrum. Uca inna Fireun i marra Imiřriyyen “Ruġem ġar Yusuf, ggem min d awem i ġa yini!” ⁵⁶ Ařami tuġa řaz izeġeċ x marra tammurt, yarzem Yusuf x marra mani iġa ca itwaxzen uca izzenz it i Imiřriyyen, minzi tuġa řaz idweř imġar di temmurt n Mišra. ⁵⁷ Zi marra timmura usin-dd ġar Mišra ġar Yusuf ġima ad syen, minzi di marra timmura tuġa řaz imġar ařtas.

Aytmas n Yusef usin-dd ġar Mišra i twařa wiss tamewarutYaċqub d Eisu

42 ¹ Řami izra Yaċqub belli aġa din imendi di Mišra, xenni inna i tarwa nnes “Maġar teqqimem txezzarem ijjen deg wenneđni?” ² Inna netta “Aġa necc sġiy belli din imendi di Mišra. Ruġem dinni uca syem aneġ-dd zi senni imendi, ġima ad neqqim neddar uca war nettmetti ca.” ³ Uca hwan ċcra n wawmaten n Yusuf maġend ad raġen ad syen irden zi Mišra. ⁴ Maca Yaċqub war issekk Binyamin, umas n Yusuf, ak-d aytmas, minzi inna “Ĥima war d as ittemsar ca n řġajet d taċeffant.” ⁵ Uca ġar inni i dd-yusin dinni, usin-dd eawed ayt n Israyil maġend ad syen macca, minzi tuġa din řaz di temmurt n Kenċan. ⁶ Yusuf tuġa d řġakem x temmurt uca izzenz imendi i marra imezday n temmurt. Umi dd-iwċen aytmas n Yusuf, uċaren as s uyembub nsen ġar temmurt. ⁷ Yusuf izra aytmas uca iċqeř iten, maca igga ixef nnes qibař nsen am ijj n ubarrani, issiweř akidsen s řeqsaġet, inna asen “Manis dd-tusim?” Nnan “Zi temmurt n Kenċan maġend ad nsey macca.” ⁸ Yusuf, xenni, iċqeř aytmas, maca nitni war t eqiřen ca. ⁹ Řexdenni ifekkar Yusuf di tirja tinni tuġa xasen yurja, inna asen “Kenniw d ixbarjiyyen i teġam, tusim-dd ġima ad tġarem mani tammurt war teġđi.” ¹⁰ Arrin-dd xas “Lla, a sidi, ead imsexxaren nnek usin-dd maġend ad syen macca. ¹¹ Marra neccin aġa-neġ d tarwa n yijj n weryaz. aġa-neġ d iřdiqen, imsexxaren nnek war ġin ca d ixbarjiyyen.” ¹² Netta yarra-dd xasen “Lla, kenniw tusim-dd maġend ad tġarem mani tnurzem temmurt.” ¹³ Nnan nitni “Neccin d imsexxaren nnek, aġa-neġ di teneċ n wawmaten, tarwa n yijj n weryaz di temmurt n Kenċan. Aġa amaġuz aġa-t ak-d babatneġ u wenneđni war iġi ead.” ¹⁴ Inna asen Yusuf “Ma war d awem t nniġ, umi nniġ ‘Aġa kenniw d ixbarjiyyen i teġam.’ ” ¹⁵ Iwa řexxu, s tidett am iddar Fireun ad tetwajarrbem. Kenniw war teggurem ca ssa, mġir xmi dd ġa yas umatwem amenzu danita! ¹⁶ Sekkem ijj n zzaywem, maġend ad dd-yawi umatwem. Xenni kenniw ad tetwaġebbssem uca awařen nwem ad twaġeġben, ma tessiwġem kenniw s tidett. Mařa lla, s tidett am iddar Fireun, aġa kenniw d ixbarjiyyen i teġam!” ¹⁷ Uca igga ten jmie řġata n wussan di řehřbes.

AMEZWARU

¹⁸ Yar wass wiss tṛata inna asen Yusuf “Ggem aya, ḥima ad teqqimem teddarem, necc ttegg^wdey AREBBI. ¹⁹ Maṛa kenniw d iryazen d imtiqqen, jjem *xenni* ijj n tawmat zzaywem ad iqqim icarf di taddart n řehbes, *xenni* ruḥem, ksim imendi maḥend ad tessesqarem řaz n aytbab n taddart nwem. ²⁰ Awyem-dd *xenni* umatwem ameḥyan maḥend ad twaqeḡben wawařen nwem, war tet-tmettim ca.” Uca nitni ggin amenni. ²¹ Uca nnan ijjen i wenneḡni “S tidett aqa neccin nexḡa di tesyart n umatney, aqa nezra aḡdaq n řeemar nnes umi d aney ittar aḥinni, maca war d as nesři ca! S uyenni dd-tusa řehsaret-a xaney.” ²² Řexdenni yarra-dd xasen Rubin, inna “Ma war d awem t nniy, umi nniy ‘War xetṭam ca ak-d uḥenjir-a’, maca kenniw war tesřim ca. *Fetnem* aqa idammen nnes twarezzun!” ²³ Nitni war ssinen belli ifhem asen Yusuf, minzi tuya din ijj n uturjman jarasen. ²⁴ Inneqřeb xasen uca isyuyy. *Awarni* as inneqřeb-dd eawed yarsen, issiweř akidsen, iksi jarasen Cimeun uca iḥebbes it zzat i tiṭṭawin nsen. ²⁵ Yumur Yusuf maḥend ad ccuren tixuncay nsen s irden u ad ggen *tmenyat* n nnuqart di kuř ict n txancet nsen u wcin asen macca i webrid. U ammu i kisen ggin. ²⁶ Ssarbun irden nsen x yeyyař nsen uca ffyen zi senni. ²⁷ *Umi* yarzem ijjen zzaysen taxancet nnes ḥima ad issecc ayyuř nnes di řmedwed, iḥra nnuqart nnes deg arzam n uqemmum n txancet. ²⁸ Inna i yaytmas “Nnuqart inu tedweř ayi-dd. Xzar, aqa ufiy tt da di txancet inu!” Řexdenni ibedd asen wuř, arjijjen uca nnan i wayawya “Man aya i d aney ittegg AREBBI?” ²⁹ Uca rehḡgen yar babatsen Yaḡqub di temmurt n Kenḡan uca eawden as marra min xasen ikkin, nnan ³⁰ “Aryaz, řḡakem n temmurt, issiweř akidney s řeqsaḡet, iḥesb aney d ixbarjiyyen n temmurt. ³¹ Nenna as neccin “Neccin d iryazen d imtiqqen, *emmarş* war neḡi ca d ixbarjiyyen. ³² Neccin d teneac n wawmaten, tarwa n babatney. Ijjen iweddard, amenzu aqa-t ass-a ak-d babatney di temmurt n Kenḡan.” ³³ Uca aryaz nni, řḡakem n temmurt, inna aney ‘Awarni aya ad ssney ma aqa kenniw d imtiqqen. Ad kidi tejjem ijjen zeg aytmatwem uca ad teksim *macca* maḥend ad ssesqarem řaz n aytbab n taddart nwem, uca ffyem. ³⁴ Awyem-dd *da* umatwem ameḥyan, *xenni* ad ssney belli war teḡim ca d ixbarjiyyen, maca d imtiqqen uca ad awem-dd arrey umatwem uca ad traḡem ad tjuřem di temmurt.’ ” ³⁵ *Umi* ssexwan tixuncay nsen, ḡekkaren belli di kuř txancet n kuř ijjen, days tacyart s nnuqart nnes. Żrin nitni d babat-sen ticyar s nnuqart nsen uca tudef iten tigg^wudi. ³⁶ Řexdenni inna asen babatsen Yaḡqub “Aqa tḡarmem ayi zi tarwa inu! Yusuf war dd-iḡhar ead uřa d Cimeun uca řexxu ad tnedhem Binyamin. Marra man aya ittemsaren di řeekes inu!” ³⁷ *Xenni* issiweř Rubin yar babas, inna “Ad tenyed tnayen n tarwa inu, maṛa war d ac t-idd arriy. Ewc ayi t deg ufuş inu, necc aqa ad ac t-idd arrey!” ³⁸ Inna as “War ittriḡ ca mmi akidwem, aqa umas immut, netta weḡdes i d ayi iqqimen. Maṛa iřeqf it ca n druct deg webrid nni i ya tekkem, ad tessehwam ccib inu s wecḡan yar řaxart.”

Aytmas n Yusef usin-d yar Mişra i twařa wiss tnayen

43 ¹ Uca tuya řaz imyar aṭṭas di temmurt. ² Řami kemmřen ccin irden i dd-iwyen zi Mişra, ařami yiweḡ babatsen inna asen “Dewřem eawed, tesyem aney-dd cwayt n macca.” ³ *Xenni* issiweř Yahuda, inna “Aqa aryaz nni inna aney s urekkez, inna “War tzarrem ead udem inu, myir maṛa tiwyem-dd umatwem akidwem.” ⁴ Maṛa tessekkem umatney akidney, ggur ad nraḡ din uca ad ac nsey macca, ⁵ maca maṛa war t tessekkid *akidney*, *xenni* war neggur ad dinni nraḡ, minzi aryaz nni inna aney ‘War ggur ad tzareme ead udem inu myir maṛa yusa-dd umatwem akidwem.’ ⁶ Inna Israyil “Maḡar d ayi teggim řyar uca tennam i weryaz nni belli aqa yarwem ead ijj n umatwem?” ⁷ Nitni nnan “Aryaz nni isseqsa nican xaney d x temmurt n řexřaq nney, inna ‘Ma iddar ead babatwem? Ma yarwem ca umatwem nneḡni?’ *Xenni* neawed as t. Ma tuya ittxeřsa ad t nessen neccin, ad yini ‘Awyem-dd umatwem!’?” ⁸ Řexdenni Yahuda inna i Israyil babas “Sekka aḡenjir akidi uca ad nekkar ad nraḡ, ḥima ad neddar uca war nettmetti ca

AMEZWARU

neccin d cek d tarwa nney. ⁹ Necc ad iřiy d arhan u zeg ufus inu ad t tettared εawed. Mařa war d ac t-idd arriy uca ad t ssbeddey zzatek, ggur ad yiři xđiy akic i řebda. ¹⁰ Maelik neccin war neqqim nettraja ařtas, ad tiři řexxu nedweř-dd tnayen n twařawin.”

¹¹ Řexdenni Israyil, babatsen, yarra-dd xasen “Mařa ammu ittxeřsa ad tiři, ggem ammu uca ksim min icnan ařtas n temmurt di txuncay nwem, tiwyem t i weryaz nni d ariyalu: cwayt n useřyağ d cwayt n tamment, řebzar d mirru d teyyact n pistac d ġuwz. ¹² Ksim tnayen n tseqqar n *teneacin n* nnuqart akidwem uca arrem s ufus nwem nnuqart i dd-ıeqben di txuncay nwem, ad tay tuya d ca n yalař. ¹³ Awyem-dd εawed umatwem akidwem, kkarem, tεeqbem yar weryaz nni. ¹⁴ Uca aqa Arebbi, Amzemmar x kuřci, ad awem iwc arreřmet zzat i wudem n weryaz nni uca ad yarxu i umatwem nneđni d Binyamin. U min d ayi iqqimen necc, am twařarmey zi tarwa inu, aqa ad zzaysen twařarmey!”

¹⁵ Xenni iwyyen iryazen ariyalu uca ksin deg ufus nsen tnayen n tseqqar n *tmenyat n* nnuqart uřa d Binyamin uca kkaren, hwan yar Miřra uca bedden zzat i wudem n Yusuf. ¹⁶ Umi izra Yusuf Binyamin akidsen, inna i wenni tuya x taddart nnes “Sidef iryazen-a yar taddart, tyarřed *i ca* min iğan i tyarřt, sewjed itt, minzi iryazen-a ad kidi ccen yar wezyen n wass.” ¹⁷ Igga weryaz am mammec d as inna Yusuf uca yiwi weryaz nni iryazen-a yar taddart n Yusuf. ¹⁸ Řexdenni dewřen yeryazen nni gg^weden ařtas, aqa řami ten ggin di taddart n Yusuf uca nitni nnan “X *tmenyat n* nnuqart i d aney-dd idewřen di txuncay nney twařat tamezwarut iwyyen aney-dd da ħima *xenni εawed* ad xaney εefsen uca ad xaney εeddan, *xenni* ad aney ksin d isemyan s yeyyař nney.” ¹⁹ Qarrben-dd yar weryaz wenni igga Yusuf x taddart uca ssiwřen akides yar tewwart n taddart, ²⁰ nnan “A sidi, neccin aqa nican nehwa-dd d amezwar mařend ad nsey macca. ²¹ Imsar umi dd-niweđ yar řemrař uca narzem tixuncay nney, nezra nnuqart di kuř ijj deg werzam n uqemmum n txancet nnes, nnuqart nney s řmizan nnes nican. Aqa narr tt-idd s ifassen nney. ²² εawed niwi-dd deg ifassen nney nnuqart nneđni ħima ad nsey macca. Neccin war nessin wi iggin nnuqart di txuncay nney.”

²³ Yarra-dd “Sřam xawem, war tegg^wedem ca! AREBBI nwem d AREBBI n babatwem iwca awem ict n txabect di txuncay nwem. Aqa nnuqart nwem řřfey tt.” Uca issuffey Cimeun yar barra, yarra asen t-idd. ²⁴ Uca issidef weryaz iryazen nni yar taddart n Yusuf, iwca *asen* aman uca sirden idaren nsen. Iwca asen εawed řεēřef i yeyyař nsen. ²⁵ U nitni sswejden ariyalu i Yusuf wenni igguren ad dd-yas yar wezyen n wass, minzi nitni sřin aqa ad ccen ayrum dinni.

²⁶ Řami dd- yudef Yusuf yar taddart, wcin as-dd ariyalu di taddart uca uđaren as yar temmurt.

²⁷ Isseqsa ten x mammec ġan uca inna “Mammec iğa babatwem awessar i xef tessiwřem? Ma aqa εad iddar?” ²⁸ Nitni arrin-dd “Mlih i yeğa umsexxar nnek, babatney, netta εad iddar.” Uca ssehwan izeğifen nsen uca uđaren as. ²⁹ Netta issgaεeed tiřawin nnes uca izra Binyamin, umas zeg yemmas, inna “Ma d wa d umatwem amezyan min xef d ayi tessiwřem?” Xenni inna “Ad xak iħinn AREBBI, a mmi!” ³⁰ Yusuf iffey xenni deya, minzi taħnint nnes x umas tuya temyar. Yazu x temcant mani i ya isyuyy uca yudef deg ijj n wexxam uca isyuyy din. ³¹ Issird udem nnes, uca iffey-dd yar barra, iřtef deg ixef nnes, inna “Qedmem ayrum.” ³² Uca nitni sswejden as i netta weħdes u i nitni weħdsen uřa i Imiřriyyen inni akides ccin weħdsen, minzi Imiřriyyen war zem-maren ad ccen ayrum ak-d Ieibraniyyen, minzi d man aya d jjeifect yar Imiřriyyen. ³³ Uca ccin zzat i wudem nnes, amenzu *deg wemcan nnes* εlařsab tasyart n tmenzut nnes uca amezyan *deg wemcan nnes* εlařsab temzi nnes. Tuya iryazen ttbehaten xezzen ijjen deg wenneđni. ³⁴ Uca netta iqeddem asen zi min tuya iğan zzates, maca tasyart n Binyamin tuya-tt xemsa n tseqqar ktar zi tseqqart n marra idsen. Uca swin nitni uca kkaren akides.

AMEZWARU

Taxceft i iggga Yusuf

44¹ Issekk Yusuf ɣar wenni *tuya* x taddart nnes, inna as “Ɛemmar tixuncay n yeryazen nni s macca marra min zemmaren ad ksin, egg nnuqart n kuř ijj deg warzam n uqemmum n txancet nnes. ² Uca sars řkas inu, řkas n nnuqart, deg warzam n uqemmum n txancet n umezyan, ak-d *tmenyat* n nnuqart n yirden nnes.” Uca igga am mammec d as inna Yusuf. ³ Ƴar řřbeħ umi dd-yeffu řħař, jjin iryazen ad uyuřen ak-d yeyyař nsen. ⁴ Umi ffyen nitni zi tendint, *tuya ead* war gg^wijen ca, inna Yusuf i wenni *tuya* x taddart nnes “Kkar, đfar iryazen nni uca, xmi xasen i ɣa teɗdud, ini asen ‘Maɣar dd-tarram řxar s řɣar?’ ⁵ Ma war iđi d wa *d řkas* i zi isess sidi inu u s wa i zi i ɣa ikacef min i ɣa imsaren tiwecca? Aqa teggim řɣar di min teggim.’”

⁶ Am ten iɛeddu, inna asen awařen-a beddat. ⁷ Nitni arrin xas “Mayemmi iqqar sidi nney awařen-a? Ɛemmarř ad ggen imsexxaren nnek man aya. ⁸ Aqa da, nnuqart i nufa deg warzam n uqemmum n tixuncay nney, aqa narr ac tt-i-dd zi temmurt n Kenčan. Mammec ead i ɣa negg ad nacar nnuqart niy urey zi taddart n sidi nnek? ⁹ Wi ɣar t ɣa naf zeg imsexxaren nnek, ad immet uca neccin eawed ad niři d isemyan n sidi inu!” ¹⁰ Inna netta “Xenni řexxu ad yiři am mammec tennam kenniw. Wenni ɣar t i ɣa naf, d netta i ɣa idewřen d ismey inu, maca kenniw ad tiřim d ifurra.” ¹¹ Uca kuř ijj zzaysen iqeđeq ad issars taxancet nnes di temmurt uca marra idsen arezmen taxancet. ¹² Uca netta ifettec iten, ibda zeg umeqqran u ikemmeř zeg umezyan uca itwaf řkas di txancet n Binyamin.

¹³ Řexdenni carrgen arruđ nsen uca kuř ijj issarbu eawed x weyyuř nnes, uca eeqben ɣar tendint.

¹⁴ Uca yiweđ Yahuda ak-d aytmas ɣar taddart n Yusuf, wenni *tuya ead* simant nnes din, uca wđan as ɣar temmurt zzat i uyembub nnes. ¹⁵ Inna asen Yusuf “Mana cyeř-a i teggim? Ma war tefhimem ca belli ijj n weryaz amecnaw necc, iggur ad xas ikacef nican?” ¹⁶ Řexdenni inna Yahuda “Min i ɣa nini i sidi nney d min i ɣa nini niy s minzi i ɣa nsegged ixef nney? AREBBI iqeđeb ddenb n imsexxaren nnek, aqa da, neccin d isemyan n siditney, neccin d wi ɣar itwaf řkas.”

¹⁷ Maca netta yarra-dd “Ɛemmarř necc ad ggey aya! Aryaz wenni ɣar itwaf řkas, netta ad yiři d ismey inu, maca kenniw ruħem di řehna ɣar babatwem.”

¹⁸ Řexdenni yiweđ-dd Yahuda ɣars, inna “A sidi inu, ejj ad issiweř umsexxar nnek ijj n wawař deg umezzuy n sidi inu u war itwassary uxeyyeq nnek x umsexxar nnek, minzi aqa cek amecnaw Firčun. ¹⁹ Sidi inu isseqsa imsexxaren nnes, inna ‘Ma ɣarwem tababat niy tawmat?’ ²⁰ Uca neccin narra x sidi inu ‘Aqa ɣarney babatney d awessar d yijj n uħenjir, wenni *d as-dd itwaxeřqen* x tewsar nnes, d amažuz ead. Umas immut, netta iqqim weħdes zi yemmas, uca babas ittexs it.’ ²¹ Uca cek tennid i imsexxaren nnek ‘Awyem t-idd da ɣari, ħima ad t zarey s tiřtawin inu.’

²² Uca neccin nenna i sidi nney ‘War izemmar uħenjir ad yejj babas, minzi mařa ijja it, babas ad immet.’ ²³ Xenni tennid i imsexxaren nnek ‘Mařa umatwem amažuz war dd-yusi akidwem, war tzarrem ead udem inu.’ ²⁴ U řami ngaæed ɣar baba, amsexxar nnek, nesseɗdu as awařen n siditney. ²⁵ Uca babatney inna ‘Eeqbem eawed maħend ad tesyem cwayt n macca.’ ²⁶ Neccin narra-dd ‘War nzemmar ad nraħ. Maca mařa umatney iruħ akidney, ad nraħ, minzi war nzemmar ad nzar udem n weryaz nni, myir mařa aqa akidney umatney amezyan.’ ²⁷ Řexdenni amsexxar nnek, babatney, inna aney ‘Kenniw tessnem belli tnayen *n tarwa* i d ayi-dd turuw temyart inu.

²⁸ Iffey ijjen zi ɣari uca nniy: Aqa s tidett itwamezzeq! U ař řexxu ead war t zriy. ²⁹ Mařa eawed teksim ayi wa uca imsar ca n druct, ad tesschwam ccib inu s wecđan ɣar řaxart!’ ³⁰ Řexxu xenni, mara ruħey necc ɣar umsexxar nnek, baba, uca aħenjir war iđi akidi, - řeemar nnes iřseq ɣar řeemar n babas - ³¹ aqa iggur ad immet xmi i ɣa ižar aħenjir war iđi, uca imsexxaren nnek ad ssehwan ccib n umsexxar nnek, babatney, s wecđan ɣar řaxart. ³² Aqa zeema amsexxar nnek d arhan i uħenjir-a ɣar baba umi inna ‘Mařa war d ac t-idd arriy, řexdenni necc ad iři d amednub i baba i řabda!’ ³³ Iwa řexxu, ejj amsexxar nnek ad iqqim deg wemcan n uħenjir-a am ismey ɣar sidi inu uca ejj aħenjir ad irah ak-d aytmas! ³⁴ Maɣar mammec i ɣa ggey ad raħey ɣar baba mařa war kidi aħenjir-a, ma war ggurey ad aregbey x řemħayen i ɣa ikken x baba?”

AMEZWARU

Yusef issargeb ixef nnes i aytmas

45¹ Ğexdenni war izemmar ead Yusuf ad iṭṭef ixef nnes zzat i yenni akides marra uca iṛaya “Suffyem marra inni akidi da!” War iqqim ḥed akides řami isscen Yusuf i yaytmas min iena.² Ğexdenni yarxu tmijja nnes s iyuyyan s jjehd, ařami d as sřin Imiřriyyen uřa d taddart n Fireun tesřa aya.³ Inna Yusuf i yaytmas “Nec d Yusuf! Ma iddar ead baba? Aytmas war zemmaren ad xas-dd arren, minzi tuya gg^weden zzayes.⁴ Ğexdenni inna Yusuf i yaytmas “Qarrbem-dd řexxu řari!” Uca nitni qarrben-dd yares. Inna xenni “Nec d Yusuf umatwem wenni tezzenzem i Miřra.⁵ Xenni řexxu, war kessim s wemnus u war t ttejjam ad yiři d axeyyeq di tiṭṭawin nwem umi d ayi tezzenzem danita i Miřra, aqa AREBBI issekk ayi-dd maḥend ad kenniw jjeř teddarem.⁶ Aqa řexxu ead tnayen n isegg^wusa n řař di temmurt uca aqa iqqim ead xemsa n isegg^wusa war daysen ittiři tyarza niy tameyra.⁷ Maca AREBBI issekk ayi-dd zzatwem, řima ad awem ggey ict n řbaqiyyet x temmurt u řima ad ḥdiy tudart nwem i yijj n usenjem imyar.⁸ Ammu řexxu, kenniw war d ayi-dd tessekkem ca da, maca AREBBI d wenni i d ayi iggin d tababat i Fireun d sidi n marra taddart nnes d řřakem di marra tammurt n Miřra.⁹ Qeğqem deyya truḥem řar baba, inim as ‘Ammu i iqqar mmic Yusuf ‘AREBBI igga ayi d sidi n marra Miřra, araḥ-dd řari, war tteegiz.¹⁰ Ad tzedyed di temmurt n Jucan ad tiři d zzati, cek d tarwa nnek, d tarwa n tarwa nnek, d wuği d ifunasen d tfunasin uřa d marra min řark.¹¹ U din ad awem ggey arzeq, minzi ad *din iřin* ead xemsa n isegg^wusa n řař, řima war tetteđeifem, kenniw *lla*, taddart nwem *lla*, uřa d marra min řarwem *lla*.¹² Xzar, kenniw uřa d uma Binyamin tettwařam s tiṭṭawin nwem, aqa d nec i kidwem issawařen.¹³ Eeřmem i baba x marra aeuği inu di Miřra d x marra min tezřim. Qeğqem deyya, tiwyem-dd baba da.”¹⁴ Uca ingez x yiri n Binyamin umas, iřu uca Binyamin iru x yiri nnes.¹⁵ Issudem marra aytmas, iru xasen. Awarni man aya ssiwřen akides aytmas.¹⁶ Ğami tesřa taddart n Fireun řexbar-a, nnan “Aytmas n Yusuf usin-dd!” tuya-t d řexbar asebřan di tiṭṭawin n Fireun d imsexxaren nnes.¹⁷ Inna Fireun i Yusuf “Ini i aytmac ‘Ggem aya: sarbum zwayeř nwem uca gaeden, ruḥem řar temmurt n Kenean.¹⁸ Ksim-dd babatwem d rağ nwem, tusim-dd řari uca aqa ad awem wcey lemlih n temmurt n Miřra uca ad teccem zi min icnan n temmurt.¹⁹ D man aya i xawem umurey, ggem aya: ksim zi temmurt n Miřra ikarruten i iřenjiren nwem u i temyarin nwem, awyem-dd zzayes babatwem uca asem-dd da.²⁰ War tejjim tiṭṭawin nwem ad sřissfent i řqecc nwem, minzi lemlih n temmurt n Miřra ad yiři nwem.’ ”²¹ Uca ammu i ggin ayt n Israyil. Iwc asen Yusuf ikarruten x wawař n řumur n Fireun uca iwca asen macca i webrid.²² Iwca i kuř ijz zaysen weḥdes arruđ d jdid, maca i Binyamin iwca as teřt-mya n uqiyyat n nnuqart d xemsa n tyuya n warruđ n jdid.²³ U ammu eawed issekk i babas eecra n yeřyař ccuren s min ifarzen n Miřra u eecra n teřyař ccurent s yirden d weyrum d macca i babas *xmi i ya yiři* i webrid.²⁴ Iqebbeđ aytmas uca ruřen, inna asen netta “War ttmenyim ca deg webrid.”²⁵ Gaeden zi Miřra, iwđen řar temmurt n Kenean řar Yaequb, babatsen.²⁶ Wcin as řexbar, nnan “Yusuf aqa iddar ead, wah, aqa-t d řřakem n marra tammurt n Miřra.” Xenni isxef wuř nnes, minzi war ten yumin ca.²⁷ Umi d as eawden marra awařen n Yusuf inni i d asen inna u řami izra ikarruten inni dd-issekk Yusuf řima ad t awyen, ieqeb-dd buḥbeř n babatsen Yaequb.²⁸ Uca inna Israyil “Kfa! Yusuf mmi aqa ead iddar! Ad raḥey uca ad t řary qbeř ma ad mtey!”

Aytmas n Yusef usin-d řar Miřra ak-d Yaequb i twařa wiss třata

46¹ Uca ikkes Israyil iqiđan nnes, yuyur s marra min řars uca yiweđ řar Bi’r-Sabea, iqeddem *din* tiyarřa i AREBBI n babas Iřařaq.² Uca issiweř AREBBI i Israyil di řewhi di ġřet, inna “Yaequb, Yaequb!” uca inna netta “Aqa-yi da!”³ Inna “Nec d Arebbi, AREBBI n babac. War

AMEZWARU

ttegg^wed maḥend ad tehwid ɣar Mişra, minzi necc ad cek ggey din d ijj n řgens imyar. ⁴ Necc ggurey ad kik hwiɣ ɣar Mişra uca necc εawed ad ad cek ssgaεedeɣ u Yusuf iggur ad xak issars ifassen nnes x titṭawin nnek.”

⁵ Ikkar Yaεqub, iffeɣ zi Bi'r-Sabea uca ayt n Israyil ksin babatsen Yaεqub d iḥenjiren nsen d temyarin nsen deg ikarruten inni dd-issekk Firεun maḥend ad t yawi. ⁶ Ksin řebhayem nsen d wagra inni yarebḥen di temmurt n Kenεan uca iwɗen ɣar Mişra, Yaεqub d marra tarwa nnes akides: ⁷ tarwa nnes d tarwa n tarwa nnes inni tuɣa akides, yessis, d yessitsen n iḥenjiren nnes, aqa yiwi akides marra tarwa nnes ɣar Mişra.

Tarwa n Yaεqub

⁸ D yina d ismawen n ayt n Israyil, inni yudfen di Mişra: Yaεqub d tarwa nnes. D amenzu n Yaεqub: Rubin.

⁹ D tarwa n Rubin: Ḥanuk d Fallu d Hişrun d Karmi.

¹⁰ D tarwa n Cimeun: Yimuwil d Yamin d Uhad d Yakin d Şuḥar d Cawul, mmis n ict n *temyart* Takenεanit.

¹¹ D tarwa n Lawi: Jarcun d Qahat d Marari.

¹² D tarwa n Yahuda: Eir d Unan d Cila d Fariş d Zarah. Maca Eir d Unan mmuten di temmurt n Kenεan. D tarwa n Fariş tuɣa-ten Hişrun d Ḥamul.

¹³ D tarwa n Isakkar: Tulaε d Fawwa d Jub d Cimrun.

¹⁴ D tarwa n Zabulun: Sarad d Ilun d Yaḥalwil.

¹⁵ **D ina d tarwa n Liya** inni i d as-dd turuw i Yaεqub di Fadan-Aram, uca εawed yeğis Dina. Marra tarwa nnes d yessis d tṛata u-tṛatin n řεemur.

¹⁶ D tarwa n Jad: Şifyun d Ḥajji d Cuni d Aşbun d Eiri d Arudi d Arwili.

¹⁷ D tarwa n Acir: Yimna d Yiswi d Bariεa d Caraḥ, učmatsen. D tarwa n Bariεa: Ḥabir d Malkiyil.

¹⁸ **D ina d tarwa n Zilba** tenni iwca Laban i yeğis Liya. Nettat turuw-dd ina i Yaεqub, ina seṭṭac n řεemur.

¹⁹ **D tarwa n Raḥil, tamyart n Yaεqub:** Yusuf d Binyamin.

²⁰ Uca twaxeřqen-dd i Yusuf di temmurt n Mişra Manassi d Ifrayim, inni i d as-dd turuw Asnat, yeğis n Fuṭi-Faraε, akehhan n Un.

²¹ Uca tarwa n Binyamin: Balae d Bakir d Acbil d Jira d Naεman d Iḥi d Ruc d Muffim d Ḥuffim d Ard.

²² **Ina tuɣa d tarwa n Raḥil**, inni i d as-dd yurwen i Yaεqub, marra arbeεṭac n řεemur.

²³ D tarwa n Dan: Ḥucim.

²⁴ D tarwa n Naftali: Yaḥaşwil d Juni d Yişru d Callim.

²⁵ **D ina d tarwa n Bilha** tenni i d as iwca Laban i Raḥil yeğis. Turuw as-dd ina i Yaεqub, ina marra sebea n řεemur.

²⁶ Marra řεemur inni dd-yusin ak-d Yaεqub ɣar Mişra i dd-iffyen zi tmeşşadt nnes, bṛa timyarin n tarwa n Yaεqub, ina marra setta u-settin n řεemur. ²⁷ D tarwa n Yusuf inni i d as-dd itwaxeřqen di Mişra, aqa tnayen n řεemur. Marra řεemur n taddart n Yaεqub inni dd-yusin ɣar Mişra, tuɣa-ten di sebein.

AMEZWARU

Israyil yiweđ-dd ɣar Mišra

²⁸ Uca issekk Yahuda zzates ɣar Yusuf ħima ad isscen abrid zzates ɣar Jucan uca iwđen ɣar temmurt n Jucan. ²⁹ Xenni idhen akarru nnes uca igaeed ɣar Jucan maħend ad iřqa Israyil, babas. Umi d as imeř ixef nnes, ingez as x yiri, isyuyy x yiri nnes ařtas. ³⁰ Řexdenni inna Israyil i Yusuf “Řexxu zemmarey ad mtey necc, řexxu umi zřiy aymbub nnek, zeema aqa ead teddared!” ³¹ Xenni inna Yusuf i yaytmas u i *aytbab* n taddart n babas “Ad gaedeey ad iniy i Firėun, ad iniy ‘Aytma d taddart n baba, inni iġan di temmurt n Kenėan, aqa usin-dd ɣari. ³² Iryazen d iničan n wuġi, tuya ceřren ixef nsen ak d řebhayem. Aqa iwyen-dd uġi nsen d ifunasen d tfunasin nsen d marra min ɣarsen.’ ³³ Mařa imsar, ad awem-dd iřaya Firėun uca ad awem yini ‘Min tetteggem di řxedmet nwem?’, ³⁴ řexdenni inim ‘Imsexxaren nnek d iryazen inni iceyřren ak-d řebhayem zi temzi nsen ařami d řexxu, neccin uřa d řejdud nney’, ħima ad tzedeyem di temmurt n Jucan, minzi kuř aniči n wuġi, aqa-t d jjeifect i Imiřriyyen.”

Israyil ad izdey di Jasan

47 ¹ U řami dd-yusa Yusuf, ixebbar Firėun, inna as “Baba d aytma d wuġi nsen d ifunasen d tfunasin nsen d marra min ɣarsen, aqa usin-dd zi temmurt n Kenėan. Xzar, aqa-ten di temmurt n Jucan. ² Uca ixđar ca zeg aytmas, xemsa n yeryazen, iqeddem as ten i Firėun. ³ Xenni inna Firėun i yaytmas “Min teena řxedmet i tetteggem?” Nitni arrin x Firėun “Imsexxaren nnek d iničan n wuġi, amecnaw řejdud nney.” ⁴ Nnan eawed i Firėun “I tzeddiyt di temmurt-a am ibarraniyyen i dd-nusa, minzi war yeġi wefsu i wuġi n imsexxaren nnek, minzi řaž iqseħ di temmurt n Kenėan. Xenni, nettzawg i cek, ejj imsexxaren nnek ad zedyen di temmurt n Jucan!” ⁵ Řexdenni Firėun issiweř ak-d Yusuf, inna “Babac d aytmac usin-dd ɣark. ⁶ tammurt n Mišra aqa-tt nnek marra. Ejj babac d aytmac ad zedyen di temmurt isebħen, ejj iten ad zedyen di temmurt n Jucan uca mařa tħekkared belli aqa jarasen iryazen iwengiten, ggem ten d imeħđayen n řebhayem inu.” ⁷ Uca Yusuf indeh babas, iqeddem it i Firėun uca Yaėqub ibarek Firėun. ⁸ Inna Firėun i Yaėqub “Mechař ɣark n isegg^wusa?” ⁹ Yaėqub yarra-dd x Firėun “Mya u-třatin n isegg^wusa i ddarey d abarrani. Ussan n isegg^wusa n tudart inu yuqřiren u ccuren s řyar. War iwiden ca wussan n isegg^wusa n tudart n řejdud inu deg wussan n lyurba nsen.” ¹⁰ Yaėqub ibark Firėun uca iffeyy zi senni zzat i wudem n Firėun. ¹¹ Ammu i isscen Yusuf tazeddiyt i babas d aytmas, iwc asen tasyart di temmurt n Mišra, di lemlih n temmurt, di temmurt n Raėamsis am mammec t yumur Firėun. ¹² U iėewweř Yusuf babas d aytmas d marra taddart n babas s weyrum uřa d iseyman.

Aseyyar n Yusef di řweqt n řaž

¹³ Ayrum tuya war iġi di temmurt marra, minzi řaž tuya iqseħ ařtas, ařami tiweđ temmurt n Mišra d temmurt n Kenėan fennant s řaž. ¹⁴ Uca iyru Yusuf marra nnuqart nni iġan di temmurt n Mišra u di temmurt n Kenėan i imendi i isyin. Igga Yusuf nnuqart nni di taddart n Firėun. ¹⁵ Umi kemmřen *iqariđen* n nnuqart zi temmurt n Mišra d temmurt n Kenėan, usin-dd marra Imiřriyyen ɣar Yusuf nnan “Ewc aney ayrum, mařar mayemmi i řa nemmet zzatek? War din ead bu nnuqart.” ¹⁶ Yusuf inna “Wcem xenni řmař nwem. Mařa war ɣarwen bu nnuqart ead, xenni necc ad awem wcey *macca* deg ubeddeř n řebhayem nwem.” ¹⁷ Nitni iwyen-dd řmař ɣar Yusuf uca Yusuf iwc asen ayrum di řeewayed n iysan, n wuġi, n ifunasen d tfunasin u n iyyař uca iėewweř iten s weyrum di řeewayed n marra řebhayem nsen deg usegg^was nni. ¹⁸ Umi iėdu usegg^was nni, usin-dd ɣars deg usegg^was wiss tnayen uca nnan as “War netteffar ca x sidi nney belli aqa *iqariđen* n nnuqart nney qđan uca řebhayem aqa-tent *deg ufus* n sidi inu. War iqqim walu zzat i wudem n siditney, mřir arrimet nney d iyyaren nney. ¹⁹ Mayemmi i řa

AMEZWARU

nemmet zzat i tiṭṭawin nnek, uṛa d neccin uṛa d tammurt nney? Sey aney, tesyed temmurt nney i weyrum uca neccin d temmurt nney ad niṛi d isemyan n Firēun. Ewc aney zzariet ḥima ad neddar war nettmetti ca uca tammurt war teddikk^{wi}ṛ d amessuci!”

²⁰ *Řexdenni* isya Yusuf marra tammurt n Miṣra i Firēun, minzi Imiṣriyyen zzenzen marra idsen iyyar nsen, minzi tuya řaz iqseḥ xasen. U ammu i tedweř temmurt d agra n Firēun. ²¹ Uca issmuṭṭi řgens zeg uneggaru n weymir ař aneggaru nneḍni n weymir n Miṣra yar tneddam.

²² Myir tammurt n ikehhanen war tt isyi ca. Aqa ikehhanen řarsen ict n řmunet zi Firēun, nitni ttetten tasyart nsen tenni i d asen iwca Firēun. X uya war zzenzen ca tammurt nsen. ²³ *Xenni* inna Yusuf i řgens “Aqa da, ass-a necc syiy kenniw uṛa d tammurt nwem i Firēun. Xzarem, aqa da zzariet nwem maḥend ad zzayes tzareem tammurt. ²⁴ Zi řyiḡet ad tewcem tasyart n texmusect i Firēun u arebca n tseqqar i *iqqimen* ad iřint i *yixef* nwem d zzariet i yeyar uca ad *iřint* maḥend ad zzayes teccem ak-d aytbab n taddart nwem u *εawed* maḥend ad zzayes ccen iḥenjiren imezyanen nwem. ²⁵ Nitni nnan “Cek tessnejmed tudart nney. Ejj aney ad naf nniemet di tiṭṭawin n sidi inu uca neccin ad niṛi d isemyan i Firēun.” ²⁶ *Xenni* Yusuf igga aya d tawṣiyyet i din iḡan ař ass-a x temmurt n Miṣra: ict n tesyart n texmusect ad tiři i Firēun. Myir iyyaren n ikehhanen war dwiřen ca i Firēun.

Řmewt n Yaεqub tudes-d

²⁷ Ammu i izdey Israyil di temmurt n Miṣra, di temmurt n Jucan, mellken days uca wcin řyiḡet uca ktaren s yijj n cckel imyar. ²⁸ Iddar Yaεqub di temmurt n Miṣra sebtaç n isegg^wusa uca tuya ussan n Yaεqub, isegg^wusa n tudart nnes, mya u-sebca u-rebein n isegg^wusa. ²⁹ *Umi* dd-iwḍen wussan i Israyil ad immet, iřaya x Yusuf mmis, inna as “Mařa ufiy nniemet di tiṭṭawin nnek, ttzawgey cek, ad tegged afus nnek sadu tmeřsaḡt inu uca egg akidi s teddukřit d teřdiqt u war d ayi neṭteř ca di Miṣra, ³⁰ maca ad twassarsey *deg wenḍeř* jar řejdud inu. Awi ayi zi Miṣra uca nḍeř ayi deg wenḍeř nsen. Yarra-dd xas “Nec ad ggey min tennid!” ³¹ Uca inna as “Jaḡ ayi!” uca ijjuḡ as. *Řexdenni* yuḡar Israyil x uzeḡif n qama.

Yaεqub ad ibarek tarwa n Yaεqub

48 ¹ Awarni man aya imsar, řami itwanna i Yusuf “Xzar, aqa babac iḥreç!” *Xenni* iksi akides tṛnayan n tarwa nnes Manassi d Ifrayim. ² Xebbaren Yaεqub uca inna “Xzar, aqa mmic Yusuf ad řark dd-yas!” *Řexdenni* Israyil igga uř deg ixef nnes uca ikkar iqqim x qama. ³ *Xenni* inna Yaεqub i Yusuf “Arebbi, Amzemmar x kuřci, aqa iban ayi-dd di Luz, di temmurt n Kenean u aqa Netta ibark ayi. ⁴ U aqa netta inna ayi “Xzar, necc ggurey ad cek arrey ad tegged řyiḡet uca ad cek ssektarey, ad cek ggey d ijj n wegraw n řegnus, ad d ac wcey tammurt-a u i zzariet nnek awarni ac d řwart i řebda. ⁵ Uca řexxu, aqa tṛnayan n tarwa nnek, Ifrayim d Manassi, inni d ac dd-itwaxeřqen di temmurt n Miṣra qbeř mma ad řark dd-asey yar temmurt n Miṣra, aqa-ten inu, amecnaw Rubin d Cimeun i iḡan inu. ⁶ Maca inni i dd ya yasen awarni asen, ad iřin nnek. Ad twasemman x yisem n aytmatsen di řwart nsen. ⁷ Minzi umi dd-usiy zi Fadan-Aram, temmut Raḡil zzati di temmurt n Kenean deg webrid, řami tuya εad war tigg^wij x Ifrata. Neḡreḡ tt din deg webrid yar Ifrata, aqa-tt d Baytlaḡm. ⁸ Uca Israyil iřra tarwa n Yusuf uca inna “Min enan ina?” ⁹ Yarra-dd Yusuf x babas “D tarwa inu i d ayi iwca AREBBI danita.” Inna as “Qarrebem-dd řexxu yari uca ad asen barkey!” ¹⁰ Uca tiṭṭawin n Israyil tuya ḍeefent s tewsar, war iqqim ittwařa. Issqarreb as ten-dd, xenni issudem iten, idarree asen. ¹¹ Inna Israyil i Yusuf “War fekkarey ad zarey εad udem nnek, xzar aqa AREBBI igga ayi εad ad zarey arraw nnek!” ¹² *Řexdenni* iija Yusuf ad dd-ḡaren x ifadden nnes uca yuḡar s wudem nnes yar temmurt. ¹³ Yusuf iksi ten s tṛnayan idsen, Ifrayim s ufusi nnes arendad n uzeřmaḡ n Israyil d Manassi s uzeřmaḡ nnes arendad n

AMEZWARU

ufusi n Israyil uca issqarb as ten-dd. ¹⁴ *Řexdenni* isswizzeđ Israyil yeffus nnes, issars it x uzeđif n Ifrayim, wenni tuđa d amežyan, d uzeřmađ nnes x uzeđif n Manassi. Issars ammu ifassen nnes mammec nneđni, waxxa Manassi tuđa-t d amenzu. ¹⁵ Ibark Yusuf, inna “D AREBBI wenni umi řejdud inu, Ibrahim d Iřhaq, uyuren zzates, AREBBI, wenni iđan d aniči inu zeg wami ğiy ař ass-a, ¹⁶ *Lmalak* wenni i d ayi ifdin zi marra tuęeffna, iři netta ad ibark iřenjiren-a uca iři ad itwařaya isem inu daysen uřa d isem n řejdud inu, Ibrahim d Iřhaq. Iři ad mmarenjen ař i ya dewřen d ijj n ubarru di řwest n temmurt!”

¹⁷ *Umi izra Yusuf*, belli babas igga afus afusi nnes x uzeđif n Ifrayim, tuđa tt d ict n řeęřamet war teħři ğars di tiřtawin nnes uca issgaęęed afus n babas, ħima ad t ibeddeř zeg uzeđif n Ifrayim ğar uzeđif n Manassi. ¹⁸ Inna Yusuf i babas “Maci ammu, a baba inu, minzi d wa d amenzu, egg afusi nnek x uzeđif nnes.” ¹⁹ *Maca* babas war ixš ca, inna “Ssney, a mmi inu, ssney. Eawed netta ad idweř d ijj n řgens, ad yiři eawed iyma, maca umas amažuz ad yiři ktar zzayes, zzarięet nnes ad tedweř d tacurret n řegnus.” ²⁰ Ibark iten ass nni, inna “Dayek ad tetwabarek Israyil!” Uca imeyyez Ifrayim x Manassi. ²¹ *Awarni as* inna Israyil i Yusuf “Xžar, ad mteğ, maca AREBBI ad yiři akidwem, ad ken-niw issmuřti ğar temmurt n řejdud nwem. ²² Necc wciğ ac tasyart x aytmac, tenni ksiğ necc zeg ifassen n Imuriyyen s ssif d řqews inu.”

Yaęqub ibarek tarwa nnes

49 ¹ Iřaya Yaęqub x tarwa nnes, inna “Smunem ixef nwem, ad awem iniğ min d awem i ya imsaren deg wussan ineggura. ² Smunem ixef nwem uca sřem, kenniw, tarwa n Yaęqub, sřem i babatwem Israyil.

³ Rubin, cek d amenzu inu d jjeħd inu d umežwar n teryast inu, aqa cek d ameęffar qaę d bu řęezz. ⁴ Cek amecnaw aman ittneqřiben, war tettriħed ca tiggwejed, aqa cek tgaęęded ğar řectu n babac, řexdenni tessfeđħ it. Aqa ğar řectu inu igaaęęed.

⁵ Cimeun d Lawi d awmaten! Řemwas nsen d řesnaħ n řeunf. ⁶ Di tmeęmuč nsen war ittidef řeęmar inu, deg weğraw nsen war icarrec wuř inu. Aqa deg uxeyyeq nsen nğin iryazen uca tuđa iejeb asen ad qeššen iđaren n ifunasen. ⁷ Itwanęęř lyađab nsen minzi tuđa ijħed ařtas, uřa d wesxeđ nsen minzi iqseħ. Necc ad ten bđiy x Yaęqub, ad ten areyyceğ di Israyil.

⁸ Yahuda, aytmac ad cek ssemyaren, afus nnek ad yiři x tiri n řeedyan nnek uca tarwa n babac ad ac uđaren. ⁹ Yahuda d ijj n mmis n wayrad. Zi teymart i tuřyed, a mmi inu. Iqwes amecnaw ayrad u amecmaw tayradt. Wi izemmaren ad t-idd issfağ? ¹⁰ Azeğað n řħakem war itwakkes x Yahuda uřa d amğewwad zi ğar iđaren nnes, ař dd i ğa yas wenni iwcin arraħet uca ad as řaęen řegnus. ¹¹ Iqqen ğar tzayart asnus nnes d mmis n teyyuč nnes ğar tzayart icenneen, issird arruđ nnes di binu u arruđ nnes deg idammen n uđiř. ¹² Tiřtawin nnes d tibarcanin zi binu u tiğmas nnes d ticemřařin zeg uği.

¹³ Zabulun ad izdeğ ğar tma n rebħar, ad yiři d řmuyyi i iğarruba. Aęezdis nnes ad yareyyeğ x Sidun.

¹⁴ Issakar d ijj n weğyuř iqseħ, izzeř ğar tnayen n řmedwedat. ¹⁵ Umi izra arraħet d lemliħ u tam-murt aqa tarecceq, iearra x ifassen maħend ad yarbu *arremeħ* uca idweř sadu azayřu n ismeğ.

¹⁶ Dan ad iħkem s uzerf řgens nnes, am ict zi tqebbař n Israyil. ¹⁷ Ad yiři Dan d afiğar deg webrid, tarefsa zzat i umesruq, wenni izeęęfen di tmessař n uyis, ař ğa iwđa wenni inyin xas ğar đeffar.

¹⁸ Asenjem nnek i ttrajiğ, a SIDI!

¹⁹ Jad, ad xas ħejment bandiyyat, maca ad xasen idarrec d adrac.

²⁰ Acir, ağrum nnes ad yiři d ağrum ismen, netta ad iqeddem macca yiziden igelliden.

²¹ Naftali d ict n tyayđet d tamežyant n řexřa itwađeřqen, issuffuğ awařen cnan.

AMEZWARU

²² Yusuf d mmis n ict n tcejart itticcen řyiget, mmis n ict n tcejart itticcen řyiget yar tařa. Yessis nnes ggurent x weybar. ²³ Nitni ssarezgen xas tudart, tuya-ten s wařtas uca imjebbaden n řqews marrten t, ²⁴ maca řqews nnes iqqim imheř u iyařen n ifassen nnes qqimen arxun s ifassen n Umzemmar n Yaequb - x uya netta d aniči d tařdart n Israyil - ²⁵ s Arebbi n babac wenni cek i ya iεawnen, Amzemmar x kuřci, wenni cek i ya ibarken s lbarakat n ujenna sennej, s lbarakat n waman yuğyen i din iğan swadday, s lbarakat n tubbect d řemřawřet. ²⁶ Lbarakat n babac d timeqqranin ueřant x lbarakat n yenni i d ayi-dd yejjin uca ttakk^{wadent} yar tqiccatin n tewririn n řebda. Ad iřint x uzeğif n Yusuf, x tuccent n ucewwaf i x teğa temrist n wenni itwahuzen x yaytmas.

²⁷ Binyamin d ijj n wuccen ineqqen. Yar řřbeř ad iřarđ teymart u s ģiřet ad ibđa taneymart.”

²⁸ Marra ina d teneac n tqebbař n Israyil. D man aya min d asen inna babatsen uca ibark iten. Ibarek iten, kuř ijj s lbaraka nnes. ²⁹ Yumur iten, xenni inna asen “Ad twassmuney ak-d řgens inu. Neđřem ayi ak-d řejdud inu deg ifri wenni iğan deg iyyar n Ifrun, Ařitti, ³⁰ deg ifri wenni iğan deg iyyar n Makfila i iğan zzat i Mamri di temmurt n Kenεan, tenni isya Ibrahim ak-d iyyar zi Ifrun, Ařitti, amecnaw andeř nnes. ³¹ Dinni i neđřen Ibrahim d Sara tamyart nnes. Dinni i neđřen Iřaq d temyart nnes Rifqa. U necc neđřey din Liya. ³² Iyyar s ifri i tuya days iğan imsey x tarwa n Hit.”

³³ Umi ikemmeř Yaequb ad iweřša tarwa nnes, ikemmec idaren nnes di qama uca iffey it buřbeř uca itwassmun yar řejdud nnes.

Andeř n Yaequb

50 ¹ Řexdenni ingez Yusuf x uyembub n babas, iru xas uca issudem it. ² Uca yumur Yusuf imsexxaren nnes, idbiben, ad řennten babas uca idbiben řennten Israyil. ³ Arebein n wussan i days kkin, minzi řdajen ussan nni mařend ad kemmřen ařenneř uca run marra Imiřriyyen sebein n wussan. ⁴ Umi εdun wussan n řeezat, issiweř Yusuf ak-d yenni n taddart n Firεun, inna “Mařa ufiy řexxu nniemet di tiřawin nwem, ttzawgey kenniw, ad tessiwřem deg imejjan n Firεun, inim ⁵ “Baba inu ejj ayi ad jjuğey uca inna ‘Aqa ttmettiy. Ittxeřša ad ayi tneđřed deg wendeř wenni xebcey i yixef inu di temmurt n Kenεan!’ Xenni, ttzawgey, ejj ayi ad rařey řexxu ad neđřey baba. Awarni man aya ad εeqbey.” ⁶ Uca Firεun inna “Ruř, ndeř babac, am mammec cek iija ad tejjuged.”

⁷ Uca Yusuf igaeεed řima ad indeř babas uca gaεeden marra imsexxaren n Firεun akides, imyaren n taddart nnes d marra imyaren n temmurt n Miřra ⁸ uřa d marra taddart n Yusuf d aytmas nnes d taddart n babas. Jjin di temmurt n Jucan iřenjiren imezyanen nsen d wuği nsen d ifunasen d tfunasin nsen waha. ⁹ Uca gaεeden akides ikarruten d yenni inyin x iysan uca ggin ijj n uqarru imyar. ¹⁰ Iwđen yar unedrar n Atad, wenni iğan x ujemmađin nneđni n L'Urdun, ssgaeεeden din ict n tyuyyit temyar ijehden ařtas uca igga Yusuf *din* ijj n wecđan imyar i yijj n řmijař n sebea n wussan x babas. ¹¹ Žrin imezday n temmurt, Ikenεaniyyen, acđan deg unedrar n Atad, nnan “Wa d acđan imyar n Imiřriyyen.” X uya řayan isem nnes Abil-Miřrayim wenni iğan x tma nneđni n L'Urdun. ¹² Ggin tarwa nnes zzayes am mammec ten iweřša. ¹³ Minzi iwyen t tarwa nnes yar temmurt n Kenεan, neđřen t deg ifri deg iyyar n Makfila arendad n Mamri wenni isya Ibrahim ak-d iyyar zi Ifrun, Ařitti, mařend ad yiři d andeř i isya netta. ¹⁴ Awarni řami indeř babas, iεqeb Yusuf yar Miřra, netta d yaytmas d marra inni akides igaeεeden mařend ad neđřen babas.

¹⁵ Umi řrin aytmas n Yusuf babatsen immut, nnan “Ad tay ad aney icarh Yusuf uca ad aney ixeğeř qae marra řyar i days negga.” ¹⁶ S uyenni xebbaren Yusuf, nnan “Babac iweřša qbeř řmewt nnes, inna ¹⁷ ‘Ammu i ya tinim i Yusuf: Ttzawgey cek, yřar řexxu axeřtu n aytmac d

AMEZWARU

ddenb nsen d řyar i d ac ggin. Ƴfar *xenni* axettu n imsexxaren n AREBBI n babac!” Uca isyuyy Yusuf am kis ssawařen *ammu*.¹⁸ *Xenni* usin-dd “Ƴawed aytmas s *yixef nsen*, wđan as řar idaren nnes, nnan “Aqa-ney da d imsexxaren nnek!”¹⁹ Yarra-dd xasen Yusuf “War ttegg^wdem ca! Ma aqa-yi necc deg wemcan n AREBBI?”²⁰ Waxxa kenniw teggim dayi řyar, maca AREBBI indeh man aya řar řxar, řima ad yegg, am mammec *nezra* ass-a, ad ijj di tudart ijj n řgens d ameqqran.²¹ Řexxu *xenni*, war ttegg^wdem ca! Necc ad kenniw *ewwřey*, kenniw d iřenjiren imezyanen nwem.” Ammu ten iezza uca issiweř akidsen řar wuřawen nsen.²² Aqa Yusuf tuya izeddey di Miřra, netta d taddart n babas uca iddar Yusuf mya u-ecra n isegg^wusa.²³ Uca izra Yusuf tarwa n Ifrayim ař jjiř wiss třata. Ƴawed tarwa n Makir, mmis n Manassi, aqa twarwen-dd x ifadden n Yusuf.

Řmewt n Yusef

²⁴ Uca inna Yusuf i yaytmas “Necc ad mtey, maca AREBBI ad kenniw yarzew s tidett uca ad kenniw issgaeed zi temmurt-a řar temmurt i iwaed s tjařit i Ibrahim d Iřhaq d Yaecub.”²⁵ Uca Yusuf igga ad jjařen ayt n Israyil, inna “AREBBI ad kenniw yarzew s tidett uca *xenni* ad teksim ssa ixsan inu!”²⁶ Immut Yusuf umi tuya řars mya u-ecra n isegg^wusa. Hennten t uca ssarsen t di řmeřmeř n umettin di Miřra.

UFFUJ

Beddu n tesmuji n Israyil di Mişra

1¹ Ina aqa d ismawen n ayt n Israyil i dd-yiwden ak-d Yaëqub ɣar Mişra. Kuř ijj zzaysen yusa-dd ak-d *rağ* n taddart nnes.

² Rabin, Cimeun, Lawi d Yahuda, ³ Issakar, Zabulun d Binyamin, ⁴ Dan d Naftali, Jad d Acir. ⁵ Marra řeemur nni dd-iffyen zi tmeşşadt n Yaëqub, tuya-ten sebëin. Yusuf tuya-t di Mişra. ⁶ Immut Yusuf d marra aytmas d jjiř nni marra. ⁷ Mmarenyen ayt n Israyil u jjin-dd řyiğet *ařami* zzaysen tessuffi *temmurt* uca twaktaren nitni s wařtas. Dewřen jehden ařtas uca teccur zzaysen temmurt.

⁸ Iffey-dd xenni ijj n ujeğid d jdid *ihekkem* x Mişra wenni tuya war issin Yusuf. ⁹ Inna i řgens nnes “Aqa da, řgens n ayt n Israyil imeqqar u ijhed xaney. ¹⁰ Řexxu, aqa ad xas neħkem s řeëqeř, ħima war ttmarnin *ktar* uca, mařa imsar, mařa ikkar ca n řbaruđ, ad dewřen ak-d řëedyan nney, ad ggen řharb akidney uca *xenni* ad ffyen zi temmurt.” ¹¹ Řexdenni ggin xasen imzeyyaren n isemyan ħima ad ten arren ad qewsen s dđquřat i xasen ssarbun. Bnan i Firëun tineddam n zzad, Fitum d Raëamsis. ¹² Maca meçarř mma ten değen meçarř mma nitni ktaren u meçarř mma immarni řqedd nsen ařami iwden ad carhen ayt n Israyil ařtas. ¹³ *X man aya* arrin Imiřriyyen ayt n Israyil d isemyan s uqabu ¹⁴ uca ssarezgen tudart nsen s tesmuji iqeşhen s ubeğae d llajur u s marra tismeyt deg iyyaren u s marra tasmuji i xasen ggin s uyiř s uqabu.

¹⁵ *Xenni* issiweř ujeğid n Mişra ak-d řqabřat tieibraniyyin, icten zzaysent qqaren as Sifra d tennedni Fueat, ¹⁶ uca inna “Xmi i ɣa tawnent timyarin tieibraniyyin ad arwent uca ad texzarrent, xmi ttiyant x řekrasi *n tarwa*, mařa d aħenjir, nyem t, mařa d taseymit, xenni jjem tt ad teddar. ¹⁷ Maca řqabřat tuya tteggwudent AREBBI, war ggint muxas ten yumur ujeğid n Mişra, ħđant tudart n iħenjiren. ¹⁸ *Xenni* iřaya ujeğid n Mişra i řqabřat, inna asent “Mařar teggint aya, aqa teħđant tudart n iħenjiren?” ¹⁹ Řqabřat arrint x Firëun “Timeřta tieibraniyyin war ġint amecnaw timyarin Timiřriyyin, minzi nitenti jehdent, ttarwent qbeř mma ad ɣarsent i-dd tas řqabřa.” ²⁰ Uca AREBBI igga mliħ i řqabřat uca řgens yarni uca imyari s wařtas. ²¹ Ařmi ggwudent řqabřat AREBBI, yarzeq tent-idd s dduřrit.

²² Řexdenni Firëun yumur marra řgens, inna “Kuř aħenjir i dd ɣa ixerqen, ndarem t deg iřzar d marra taħenjirt *i dd ɣa ixerqen* jjem tt ad teddar.”

Axeřqed n Musa

2¹ Uca iruħ ijj n weryaz zi *rağ* n taddart n Lawi, yiwi ict n thenjirt n Lawi *d tamyart*. ² Teksi temyart s ddeyset uca turuw-dd aħenjir. Umi tezra belli days azri, teffar it teřt chur. ³ Umi war tezmar ead ad t teffar, teksi ict n tsenduqt n uyanim, tebri tt s ucarmuđ d tizeft uca tessars days aseymi, tegg it jar uyanim x tma n yeyzar. ⁴ Tbedd wučas ɣar řaggwaj maħend ad tzar min zzayes i ɣa ggen.

⁵ Uca tehwa yeğis n Firëun maħend ad tessird ixef nnes deg yeyzar. Tuya tixeddamin nnes ggurent x tma n yeyzar. Nettat tezra tasenduqt deg uyanim uca tessekk taxeddamt nnes uca teksi tt i-dd. ⁶ Ařami tt tarzem, tezra aħenjir nni, uca xzar, aħenjir tuya ittru. Yudef i-tt uziğez, tenna “Wa d *ijj* zeg iħenjiren n Ieibraniyyen!” ⁷ Řexdenni učas tenna i yeğis n Firëun “Ma ad raħey ad řayiy x ict n temsudeđt d Taibranit maħend ad am tessuřteđ aħenjir?” ⁸ Tenna as

UFFUŸ

yeğis n Firėun “Ruħ!” Truħ tebriyt, třaya i yemma n uħenjir. ⁹Tenna as yeğis n Firėun “Awi-dd aħenjir-a, tessuħteđ it i necc u necc ad cem xeğsey.” Teksi temyart aħenjir uca tessuħteđ it. ¹⁰Igma uħenjir uca tiwyi it ħar yeğis n Firėun, idweř d mmis uca třaya as Musa, tenna “Aqa jebdey t-idd zeg waman.”

Musa inya Umiřri uca yarweř

¹¹Deg wussan nni imsar, umi igma Musa, aqa iffey-dd ħar aytmas, maħend ad iřar đđqeř d tamarara *i xasen ssarebbun*. Izra ijj n Umiřri iccat ijj n weryaz d Aeibrani, ijjen zeg aytmas. ¹²Iřzar da d diha, izra belli war din ħed, *xenni* inya Amiřri nni uca iħbar it deg ijdi. ¹³Umi dd-iffey tiweccan nes, izra tnayen n yeryazen Ieibraniyyen ttmenyan uca inna i wenni ittėeddan “Maħar tec-cated umac?” ¹⁴Inna netta “Wi i cek iggin d řħakem d řqađi xaney? Ma ittyiř ac ad ayi tenyed amecnaw mammec tenyid Amiřri?” *Řexdenni* igg^wed Musa, inna “S tidett aya ittwassen!”

¹⁵Isřa Fireun man aya, yarzu ad iney Musa, *maca* Musa yarweř zi zzat n Fireun uca *yarzu* x tzeddiyt di temmurt n Midyan uca iqqim ħar ijj n wanu.

Musa ak-d Raėuyil, akehhan n Midyan

¹⁶Akehhan n Midyan tuħa ħars seba n yessis, tinni i dd-yusin ad ayment aman *din* uca ccurent sswarej ħima ad wardent uđi n babatsent. ¹⁷Usin-dd iničan uca uzřren xasent. Ikkar Musa řexdenni, ifekk itent, iward uđi nsent. ¹⁸Umi dewřent ħar babatsent *umi qqaren* Raėuyil, inna asent “Mayemmi dd-tėeqbent ass-a deħya?” ¹⁹Nitenti arrint-idd xas “Ij n weryaz d Amiřri ifekk aney zeg ifassen n iničan uca *ėawed* yuyem aney-dd aħtas n waman uca iward uđi.” ²⁰Inna i yessis “I mani yeđa, mayemmi tejjint aryaz *din*? Ruħ řaħant-idd xas ħima ad icc aħrum!” ²¹Uca iqbeř Musa ad izdey ak-d weryaz nni uca netta iwc as i Musa yeğis řaffura *d tamyart*.

²²Uca tejj as-dd aħenjir, igga as Jarcum, minzi inna “Nec tuħa-yi d aħrib deg ict n temmurt d tayribt xafi.”

²³Řami ėdun waħtas n isseg^wusa, immut ujeđid n Miřra uca ayt n Israyil ttnixsisen di tesmuđi *i di tuħa ddaren*, ssuuyyen uca iħuyyan nsen gaėeden ħar AREBBI zi ssibbet n tesmuđi. ²⁴Uca issħes AREBBI i unixses nsen, ixarreř AREBBI di řėahd nes ak-d Ibrahim, Iřaħ d Yaėqub²⁵ uca ixzar AREBBI ħar ayt n Israyil uca AREBBI yargeb *x ummedur nsen*.

Tařayit n Musa ħar wedrar n Hurib

3¹Yarwes Musa uđi n Yitru, ađekk^wař nes, akehhan n Midyan, indeh uđi awarni i řexřa uca yiwiđ-dd ħar wedrar n AREBBI, ħar Ĥurib. ²Iban as-dd *Imalak n SIDI* deg ijj n uceėeıř di řwest n yijj n cbarq n isennanen, u xzar, netta izra belli cbarq n isennanen tuħa icemmed, břa mma ad tecc tmessi cbarq. ³Inna Musa “Ejj ayi ad qewsey *cwayt* maħend ad zarey tamezriwt nni tameqqrant, mayemmi cbarq n isennanen war icemmed ca.” ⁴Řami izra AREBBI belli ijja abrid maħend ad iřar *man aya*, iřaya-dd xas AREBBI zi řwest n cbarq n isennanen, inna “Musa, Musa!” Netta yarra-dd “Aqa-yi da!” ⁵Inna netta “War dd-ttqarrab ca danita, kkes tisira nnek zeg iđaren nnek, minzi amcan i xef tbedded, aqa-t d tammurt tqeddes.” ⁶Inna *ėawed* “Nec d AREBBI n babac, AREBBI n Ibrahim, AREBBI n Iřaħ d AREBBI n Yaėqub.” *Řexdenni* Musa issduri aħembub nes, minzi igg^wed ad isweđ di AREBBI.

⁷Inna SIDI “Aqa zriy ařħissef *i di iddar* řgens inu i iđan di Miřra uca sřiy iħuyyan nsen zzat i imzeyyaren nsen, aqa ssney tamara nsen. ⁸Hwiħ-dd ħima ad ten ssnejmey zeg ifassen n Imiřriyyen, ad ten ssuffey zi temmurt nni ħar ict n temmurt teřbeħ d tmiriwt, ħar ict n temmurt ifeyyden s uđi d tamment, ħar wemcan n Ikenėaniyyen d Iħittiyyen d Imuriyyen d Ifiri-ziyyen d Iħiwiyyen d Iyibusiiyyen. ⁹Xzar řexxu, aqa tiweđ-dd ħari tħuyyit n ayt n Israyil uca

εawed zriy ddeğ nsen i zi ten değen Imişriyyen. ¹⁰ Řexxu xenni, ruħ, ad cek ssekkey ħar Firεun ħima ad tessuffyed řgens inu, ayt n Israyil, zi Mişra.”

¹¹ Yarra Musa x AREBBI “Min eniy necc ařami i ħa raħey ħar Firεun, ad ssuffyey ayt n Israyil zi Misra?” ¹² Netta yarra-dd xas “Nec ad kik iřiy d tanita ad ac tiři d řeřamet belli necc ssekkey-dd cek: x minni i ħa tessuffyed řgens-a zi Mişra, ad tεebdem AREBBI x wedrar-a.” ¹³ Inna Musa i AREBBI “Aqa da, xmi i d ħa awđey necc ħar ayt n Israyil uca ad asen iniy ‘AREBBI n řejdud nwem issekk ayi-dd ħarwem’, mařa nitni ad ayi sseqsan xenni ‘Mammec d as qqaren?’, min d asen i ħa iniy xenni?” ¹⁴ Inna AREBBI x Musa “Nec d wenni iğan i iğan” Uca inna “Ammu i ħa tinid i ayt n Israyil ‘Nec d wenni iğan d ayi-dd issekken ħarwem.’” ¹⁵ Inna AREBBI εawed i Musa “Ammu i ħa tinid i ayt n Israyil, SIDI ‘AREBBI n řejdud nwem, AREBBI n Ibrahim d AREBBI n Işħaq d AREBBI n Yaεqub, issekk ayi-dd ħarwem. D wa d isem inu i řebda u wanita ad yiři i řidaret dayi zi jjiř ħar jjiř.’” ¹⁶ Ruħ, tessmuned imyaren n Israyil, ini asen ‘SIDI, AREBBI n řejdud nwem, AREBBI n Ibrahim d Işħaq d Yaεqub, iban ayi-dd, inna: Aqa ħinneġ xawem uca zriy min xawem sseedun di Mişra. ¹⁷ Nniy, necc ad kenniw ssuffyey zi řeřaret di Mişra ħar temmurt n Ikenεaniyyen d Iħittiyyen d Imuriyyen d Ifiriziyyen d Iħiwiyyen d Iyibusiyyen, ħar ict n temmurt i ifeyyđen s uyi d tamment.’” ¹⁸ Ad sřen awař nnek uca ad traħed, cek d imyaren n Israyil ħar ujeğid n Mişra, ad as tinim ‘SIDI, AREBBI n Iεibraniyyen, imsagar akidney. Xenni řexxu, ejj aney ad neřtef abrid ticři n třata n wussan di řexřa ħima ad nqeddem tayarřt i SIDI, AREBBI nney.’” ¹⁹ Maca necc ssney belli ajeğid n Mişra war kenniw itteġi ad traħem uřa s ufus i ijeħden. ²⁰ Xenni ad sswiżzđey afus inu, ad wtey Mişra s marra řeεjayeb inu nni days i ħa ggey di řwest nnes uca awarni i man aya netta ad kenniw ijj ad traħem. ²¹ Ad ħinneġ x řgens-a ztat i tiřřawin n Imişriyyen uca, xmi i ħa traħem, war dd-tetteffyem ca s ifassen ixwan. ²² Ad tettar kuř tamyart zi tajjart nnes u zeg inni akides izeddyen di taddart am ubarrani, řeqcuε n nnuqart d wurey d warruđ, uca kenniw ad ten teggem x tarwa nwem d yessitwem, ammu ad tkeccđem Mişra.”

AREBBI issekk Musa ħar Mişra

4 ¹ Řexdenni yarra-dd Musa, inna “Aqa da, nitni war dayi ttimnen ca uca war ttesřin ca i wawař inu, minzi ad inin ‘SIDI war d ac-dd iban ca.’” ² Xenni inna as SIDI “Min ħark deg ufus nnek?” Uca yarra-dd “Aεekkaz.” ³ Inna “Nđar it x temmurt!” Inđar it x temmurt, idweř d ijj ufiyar uca Musa yarweř zzayes. ⁴ Řexdenni inna SIDI i Musa “Swiżzđed afus nnek, řtef it zeg unewwar nnes.” Isswiżzđed afus nnes, iřtef it uca idweř εawed d aεekkaz deg ufus nnes. ⁵ “Ĥima ad amnen belli aqa iban-dd SIDI, AREBBI n řejdud nsen, AREBBI n Ibrahim, AREBBI n Işħaq d AREBBI n Yaεqub.” ⁶ Inna as SIDI εawed “Sidef afus nnek deg weħsin nnek.” Uca issidef afus nnes deg weħsin uca umi t-idd ikkes, aqa da, afus nnes ibarř amecnaw adfeř. ⁷ Uca inna “Dweř-dd ad tarred afus nnek deg weħsin!” Idweř-dd yarra afus nnes deg weħsin uca iεqeb issuffey it-idd zeg weħsin, uca xzar, idweř εawed amecnaw *tirmect n* n arrimet nnes. ⁸ “Mařa war cek uminen ca u war ħark-dd sřin i min d asen i ħa tini řeřamet tamezwarut, xenni ad amnen di min d asen i ħa tini řeřamet taneggarut. ⁹ Mařa nitni war uminen ca di tnayen n řeřamat-a u war d ac sřin ca, aqa ad teksid aman n yeyzar uca ad ten tfarryed di řazaġ u aman nni teksid zeg yeyzar ad dewřen d idammen di řazaġ.”

¹⁰ Řexdenni inna Musa i SIDI “A Sidi inu!, necc war ġiy ca d aryaz n bu-tawařin, iđennađ lla, uřa fariđennađ lla u zeg wami tebdid ad tessiwřed ak-d umsexxar nnek lla, minzi necc ħari aqemmum d iřes inu deqřen.” ¹¹ Inna as SIDI “Wi iwcin aqemmum i bnađem? Niy wi iggin ħed d aziynun niy d adeħcur niy d wenni ittwařan niy d adaryař? Ma war ġiy d necc, SIDI?” ¹² Řexxu, ruħ din, ad iřiy ak d uqemmum nnek, ad ac ssecney mliħ min i ħa tinid.” ¹³ Netta inna “A Sidi inu, sekk s ufus nnek, *min mma* i ħa tessekked.” ¹⁴ Xenni itwassary lyađab n SIDI x Musa, inna

UFFUŸ

“Ma war iġi Harun, Alawi, d umac? Necc ssney, aqa netta issen ad issiweř. Xzar aqa ggur ad kic imsagar u xmi cek i ya iżar, ad ifarħ wuř nnes. ¹⁵ Uca cek ad kis tessiwřed, ad as tegged awařen deg uqemmum *nnes*. Ggur ad iřiy ak-d uqemmum nnek d uqemmum nnes, ad awem ssyarey min i ya tinim. ¹⁶ Netta ad issiweř ak-d řgens deg wemcan nnek u netta ad ac yiři *amecnaw* aqemmum nnek u cek ad tiřid i netta *amecnaw* AREBBI. ¹⁷ Ad teksid aekkaz-a i zi i ya tegged řeċřamat nni deg ufus nnek.”

Aeqab n Musa ħar Miřra

¹⁸ Iruħ Musa uca idweř ħar uđekk^wař nnes Yitru, inna as “Ejj ayi ad raħey, ad eeqbey ħar aytma inni iġan di Miřra ħima ad zary, ma ead ddaren.” Inna Yitru i Musa “Ruħ di řehna.” ¹⁹ Inna SIDI eawed i Musa di Midyan “Ruħ, tdewřed ħar Miřra, minzi aqa mmuten marra inni tuħa yarezzun řmewt nnek.”

²⁰ Iksi Musa tamħart nnes d tarwa nnes uca issenyi iten x weyyuř, idweř ħar temmurt n Miřra uca Musa iksi aemud n AREBBI deg ufus nnes. ²¹ Inna SIDI i Musa “Xmi i ya traħed, ad tdewřed eawed ħar Miřra, ħark ad tegged i Fireun marra řeċjayeb inni d ac ggiy deg ufus nnek. Maca ggur ad ssqesħey uř nnes u war ggur ad yejj řgens ad iffey. ²² Uca ad tinid i Fireun ‘SIDI inna ammu, Israyil d mmi d amenzu inu. ²³ Aqa nniy ac: Ejj ad iffey mmi ad ayi iebed! Maca cek tugid ad tejjed ad irah. Aqa da, necc ad nyey mmic, amenzu nnek.’ ”

²⁴ Deg webrid, deg ijj n wemcan mani i ya ssensen, immerħqa akides SIDI u netta tuħa igga ad t iney. ²⁵ Řexdenni teksu řaffura ijj n ufarric n wezru, texten řeđaryet n mmis uca teřqef as iđaren nnes, tenna “S tidett cek d isři n idammen i dayi *teġid* i necc.” ²⁶ Ijji it xenni. Řexdenni tenna nettat “*Cek* d isři n idammen *i teġid!*” di ssibbet n ixtanen.

²⁷ Inna SIDI i Harun “Ruħ ad teřqid Musa di řexřa!” Uca iruħ, imsagar akides deg wedrar n AREBBI, issudem it. ²⁸ Ixebbar Musa Harun x marra awařen *i d as inna* SIDI wenni i t-idd issekken d marra řeċřamat i d as yumur *ad igg*.

²⁹ Xenni ruħen Musa d Harun, ssmunen marra imħaren n ayt n Israyil. ³⁰ Uca issiweř Harun s marra awařen i tuħa inna SIDI i Musa uca igga marra řeċřamat qibaċ i tiřřawin n řgens. ³¹ Uca yumen zzaysen řgens, sřin belli SIDI izzigęz as ayt n Israyil umi iźra řeħřaret *i di ġan* uca nitni bendqen izeġifen nsen uca uđaren as.

Musa d Harun zzat i Fireun, řħakem x Miřra

5 ¹ Awarni i man aya yudef Musa d Harun ħar Fireun, nnan as “Ammu iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Ejj ad irah řgens inu ħima ad ayi ieeyyed di řexřa!’ ” ² Fireun yarra-dd “Min iena SIDI umi i ya sřey i wawař nnes uca ad jjey Israyil ad iffey. Necc war ssiney SIDI u war ttejjiy ad irah Israyil.” ³ Nnan “AREBBI n Ieibraniyyen imsagar akidney, ejj aney xenni ad nraħ ticři n třata n wussan di řexřa, ad nqeddem taħarřt i SIDI, AREBBI nney, ħima war xaney ittseġid s řtaeun niy s ssif.” ⁴ Řexdenni inna asen ujeġid n Miřra “Mayemmi, *a kenniw*, Musa d Harun, tessbeddem řgens x řxedmet nnes? Ruħem kenniw, tdewřem ħar đđquřat i xawem *narebbu*.” ⁵ Inna Fireun “Xzar, aqa řexxu řgens n temmurt d ařřas u kenniw ad ten tejjem ad ssarsen đđqeř *n řxedmet* nsen.”

⁶ Yumur Fireun deg wass nni i imzeyyaren n řgens u i iweqqafen nsen, inna asen ⁷ “Zi ssa d sennej war tetticem ead ca n uřum i řgens maħend ad zzayes ggen llajur amecnaw iđennad d fariđennad. Jjem ten ad raħen nitni, ad yrun ařum s simant nsen. ⁸ Uca kenniw ad xasen teggem ayiř maħend ad ggen llajur iđennad d fariđennad, war zzayes ttessneqqiřem walu, minzi aqaten d ifinyanen. S uyenni syuyun *ammu* u qqaren ‘Ejj aney ad nraħ ad nqeddem taħarřt i AREBBI

nney.’⁹ Ejj bnadem ad yarni řxedmet iqeřhen i xasen, řima ad ayes řhan ammu uca war tticcen *ead* taynit i wawařen n ixarriqen.”

¹⁰ Řexdenni ruřen imzeyyaren n řgens d iweqqafen nsen dinni uca nnan i řgens “Ammu i iqqar Fireun ‘Necc war d awem tticcey ca *ead* řum.’¹¹ Ruřen kenniw ad tyarwem ařum mani t i ya tafem, maca war xawem tetwakessi walu zi řxedmet nwem.”¹² Řexdenni imbezze řgens x marra tammurt n Miřra řima ad yrun iyeğ deg wemcan n uřum.¹³ Uca imzeyyaren ziyaren xasen uca nnan “Kemřem řxedmet nwem, kuř ass min i dd-ittasen i kuř ass, am mammec tuya din řexdenni ařum.”¹⁴ Uca twafarcen iweqqafen n ayt n Israyil, inni xasen iggin imzeyyaren n Fireun, nnan *asen* “Mayemmi war tkemřem řxedmet n usewjed n llajur amecnaw řebda, idennađ lla u *ewed* ass-a lla?”¹⁵ Uca usin-dd iweqqafen n ayt n Israyil, řuyyen řar Fireun, nnan “Mayemmi tegged ammu ak-d isemyan nnek?¹⁶ War ittmewci bu uřum i isemyan nnek, *waxxa amenni* qqaren aney ‘Ggem llajur!’ U xzar, aqa isemyan nnek tetten aemud, maca aqa řuib aqa-t di řgens nnek.”¹⁷ Netta yarra-dd “Kenniw texwam, texwam *attas*. S uyenni teqqarem ‘Jjem aney ad nrađ mařend ad nqeddem tayarřt i SIDI.’¹⁸ Ruřen řexxu ad txedmem. Kenniw war tetteřřfem *ead* ařum u ittxeřřa kenniw *ewed* ad teqqimem tsebbřem řebar n llajur!”

¹⁹ Řexdenni zřin iweqqafen n ayt n Israyil, nitni aqa-ten di řařa, minzi itwana “Kenniw war gğur ad tessneqqřem walu zi llajur i dd ittasen i kuř ass.”

²⁰ *Umi* dd-ffyen x Fireun, mřadafen ak-d Musa d Harun, inni tuya din ibedden řima ad ten rajan.²¹ Nnan *asen* “D SIDI d wenni kenniw ittwařan d wenni xawem i ya iřekmen, minzi kenniw aqa tessarřgem aney řar Fireun d ixeddamen nnes umi d *asen* teggim ssif deg ifassen nsen mařend ad aney nyen.”

SIDI issiweř ak-d Musa umi i d as iqde řayas

²² Řexdenni idweř Musa řar SIDI, inna “A Sidi, mayemmi tzeyyared x řgens-a, mayemmi d ayi tessqaded?²³ Minzi zeg wami udfey řar Fireun řima ad ssiweř s yisem nnek, ideğ řgens-a u cek qae war tessenjmed ca řgens nnek.”

6¹ Inna SIDI i Musa “Řexxu ad tžared min i ya ggey i Fireun, minzi s ufus ijehden ad kenniw yejj ad trařem, *wah*, s ufus ijehden ad xawem yazzeř zi temmurt nnes.”² Issiweř AREBBI řar Musa, inna as “Necc řiy d SIDI,³ Necc baney-dd i Ibrahim, d Iřaq d Yaequb am Arebbi, Amzemmar x kuřci, maca s yisem inu ‘SIDI’, nitni war d ayi ssinen.⁴ *Ewed* ssgaeđey řeahd inu akidsen aqa ad *asen* wcey temmurt n Kenean, tammurt mani tuya ttetličen am ibarraniyyen d min di ten tuya d ibarraniyyen.⁵ *Ewed* necc sřiy anixses n ayt n Israyil, inni itteggem Imiřriyyen d isemyan, aqa eeqřey di řeahd inu *akidsen*.⁶ X uyenni ad tinid i ayt n Israyil ‘Necc aqa-yi d SIDI u necc ad kenniw ssuffuyey zi đđquřat *i zi xawem sbezzezen* Imiřriyyen uca ad kenniw fekkey zi tesmuyi nsen, ad kenniw fdıy s wayıř isswızzđen d řeřkamat imyaren.⁷ Uca ad kenniw qebřey d řgens inu uca ad awem iřiy d AREBBI u kenniw ad tessnem belli necc d SIDI, AREBBI nwem, d wenni tuya kenniw issuffuyen zi sadu đđquřat *i zi xawem bezzezen* Imiřriyyen.⁸ Ad kenniw ssidfey řar temmurt mixef ssgaeđey afus inu mařend ad tt wcey i Ibrahim d Iřaq d Yaequb u necc ad awem tt wcey d řwart, necc d SIDI!”⁹ Ammu i issiweř Musa ak-d ayt n Israyil, maca nitni war sřin ca řar Musa zi ssibbet n řeřřaret n tnefsect d tasmuyi iqeřhen.

¹⁰ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna¹¹ “Adef řar Fireun, ajeğid n Miřra, tinid as ad idřeq i ayt n Israyil ad ffyen zi temmurt nnes.”¹² Maca Musa issiweř zzat i SIDI, inna “Xzar, ayt n Israyil war yari-dd sřin, mammec i d ayi i ya iseř Fireun u necc *aqa* yari iyencicen war twaxetnen.”

UFFUŸ

¹³ *Řexdenni issiweř SIDI ƣar Musa d Haru uca yumur iten ad uyuren ƣar ayt n Israyil d Firėun, ajeđid n Miřra, ģima ad issuffey ayt n Israyil zi temmurt n Miřra.*

Tarwa n Rubin, Simeun d Lawi

¹⁴ *Ina d izeđifen x twacunin zi taddart n ibabaten nsen.*

Tarwa n **Rubin**, amenzu n Israyil, *nitni d Hanuk d Fallu, Hiřrun d Karmi*. D yina d twacunin n Rubin.

¹⁵ Tarwa n **Cimeun** *tuya-ten d Yamuyil d Yamin d Uhad d Yakin d řuřar d Cawl*, mmi n ict n temyart Takenėanit. Ina d tiwacunin n Cimeun.

¹⁶ Ina d ismawen n tarwa n **Lawi** *elařsab asettef n wexřaq nsentuya-ten d Jarcum d Qahat d Marari*. Tuya *řmijař n* tudart n Lawi mya u-sebea u-třatin n isegg^wusa.

¹⁷ Tarwa n **Jarcum** *tuya-ten d Libna d Cimei* *elařsab tiwacunin nsen.*

¹⁸ Tarwa n **Qahat** *tuya-ten d Eamram d Yiřhar d Ĥibrun d Euzziyil*. Tuya *řmijař n* tudart n Qahat mya-třata u-třatin n isegg^wusa.

¹⁹ Tarwa n **Mirari** *tuya-ten d Maĥli d Muci*. Ina d tiwacunin n Lawi *elařsab asettef n wexřaq nsen.*

²⁰ Uca **Eamram** *iksi, Yukabid, eentis, d tamyart, tenni i d as-dd yurwen Harun d Musa*. Tuya *řmijař n* tudart n Eamram mya u-sebea u-třatin n isegg^wusa.

²¹ D tarwa n **Yiřhar** *tuya-ten d Quraĥ d Nafej d Dikri*.

²² D tarwa n **Uzziyil** *tuya-ten d Micayil d Alřafan d Sitri*.

²³ Uca *iksi Harun d tamyart Iliřabit, yeđis n Eamminadab, ućmas n Naĥcun, tenni i d as-dd yurwen Nadab d Abihu d Alicazar d Itamar*.

²⁴ D tarwa n **Quraĥ** *tuya-ten d Assir d Alqana d Abiyasaf*. D yina d tiwacunin n Iquraĥiyyen.

²⁵ Uca **Alicazar**, mmis n Harun, *iksi d tamyart icten zeg yessis n Futiyil tenni i d as-dd yurwen Finaĥas*. D yina d izeđifen n ibabaten n Ilawiyyen *elařsab tiwacunin nsen.*

²⁶ Aqa i Harun d Musa i umi inna SIDI “Suffyem ayt n Israyil zi temmurt n Miřra *twasettfen* *elařsab iseddiyyen n řeeskar nsen.*” ²⁷ D yina i issiwřen ak-d Firėun, ajeđid n Miřra, ģima ad ssuffyen ayt n Israyil zi Miřra, Musa d Harun *nitni d ina*. ²⁸ Deg wass nni tuya SIDI issiweř ak-d Musa di temmurt n Miřra. ²⁹ Aqa issiweř SIDI ak-d Musa, inna “Necq aqa d SIDI i ģiy! Marra min d ac qqarey, ini t i Firėun, ajeđid n Miřra.” ³⁰ *Xenni inna Musa zzat i SIDI “Aqa-yi necq ƣari iyen-cicen war itwaxetnen, mammec i ƣa igg xenni ad ƣari iseđ Firėun?”*

Musa d Harun ruřen ƣar Firėun twařa nneđni

7¹ Inna SIDI i Musa “Xřar, necq aqa ggiy cek d AREBBI i Firėun d umac Harun ad ac yiři d anabi i cek. ² Cek ad tinid marra min zi cek i ƣa umurey uca Harun, umac, ad issiweř ak-d Firėun, ģima ad yejj ad ffyen ayt n Israyil zi temmurt nnes. ³ Necq ad ssqesĥey uř n Firėun uca ad kettarey řečřamat d řečjaye b inu di temmurt n Miřra, ⁴ Maca Firėun war ƣarwem-dd issĥessi u necq ad ssidfey afus inu di Miřra uca ad ssuffyey řeeskarat inu, řgens inu, ayt n Israyil, zi temmurt n Miřra s řeĥkam imyaren. ⁵ Ad ssnen Imiřriyyen belli necq d SIDI i ģiy, xmi i ƣa sswizzdey afus inu x Miřra uca ad ssuffyey ayt n Israyil zi řwest nsen.”

⁶ Uca ggin Musa d Harun muxas d asen yumur SIDI, *wah*, amenni i ggin. ⁷ Tuya Musa d ijj n bna-dem n tmanyin n isegg^wusa u Harun n třata u-tmanyin n isegg^wusa, řami ssiwřen ak-d Firėun.

⁸ Uca issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna ⁹ “Xmi i ƣa issiweř Firėun akidwem uca ad yini ‘Sec-

UFFUŸ

nem ayi ict n lmuejizal', xenni ad tinid i Harun 'T̄ṭef aekkaz uca n̄dar it z̄zat i Fir̄eun ḥima ad idweř d ict n řhaycet.' ” ¹⁰ Udfen *xenni* Musa d Harun ęar Fir̄eun uca ggin muxas *i d asen* yumur SIDI. In̄dar Harun aemud nnes z̄zat i Fir̄eun d imsexxaren nnes uca idweř d ict n řhaycet. ¹¹ *Řexdenni* iřaya-dd eawed Fir̄eun imiyisen d iseh̄haren uca uřa d tarwa-ya n tseh̄hart n Miřra ggin eawed amenni kifikif s tmegga nsen n swadday swadday. ¹² In̄dar kuř ijjen aemud nnes uca idweř d ict n řhaycet. Maca aemud n Harun isarđ iemad nsen. ¹³ Uř n Fir̄eun idweř iqseḥ u war ęarsen isři ca, ammu i tuya d asen inna eawed SIDI.

Tessa n jrayeḥ

¹⁴ *Řexdenni* inna SIDI i Musa “Uř n Fir̄eun idweř iqseḥ, war ix̄s ad yejj ad iffeę řgens. ¹⁵ Ruḥ tiwecca ęar řřbeḥ ęar Fir̄eun. Xzar netta ad iffeę ęar waman. Cek bedd ęar tma n ięzar arendad nnes uca egg deg ufus nnek aemud nni idewřen d ict n řhaycet, ¹⁶ ad as tinid “SIDI, AREBBI n Ieibraniyyen issekk ayi-dd ęark, inna “Ejj ad irah̄ řgens inu, ḥima ad ayi iebed di řexřa. Aqa da, ař řexxu war tersed ad tseęed.” ¹⁷ Ammu i iqqar SIDI “S man aya ggur ad tessned belli necc d SIDI. Xzar necc ggureę ad wteę s weemud i ęari deg ufus aman i ięan deg ięzar uca ad dewřen d idammen. ¹⁸ Iseřman i ięan deg ięzar ad mmeten uca ad yurseđ ięzar, ad eiffen Imiřriyyen ad swen aman n yeęzar.” ¹⁹ Inna SIDI eawed i Musa “Ini i Harun ‘Ksi aemud nnek, swizzeđ afus nnek x waman n Miřra, x tyezratin nnes, x iyezran nnes, x iyeřmamen nnes d x marra tiyermamin uca ad dewřen d idammen. Ad dewřen d idammen x marra tammurt n Miřra, uřa di řeqcue n ukeccuđ d wezru.’ ”

²⁰ Igga Musa d Harun muxas *asen* yumur SIDI. Issgaeed Harun aekkaz, iwta aman nni tuya deg ięzar qibač i tit̄tawin n Fir̄eun d imsexxaren nnes uca **marra aman inni tuya deg ięzar dewřen d idammen.** ²¹ Mmuten iseřman inni tuya deg yeęzar uca yursuđ yeęzar ařami dewřen Imiřriyyen war zemmaran ad zzayes swen aman uca dewřen *waman* d idammen di marra tammurt n Miřra. ²² Maca tarwa n tseh̄hart n Miřra ggin amenni s tmegga nsen n swadday swadday ařami uř n Fir̄eun idweř iqseḥ, u netta war ęarsen issḥessi ca, am mammec d asen tuya inna SIDI. ²³ Inneęreḥ Fir̄eun uca yudef ęar taddart nnes uca war iggi uř nnes ead di man aya.

²⁴ Marra Imiřriyyen ęzin x tma n yeęzar maḥend ad afen aman n tessit, minzi war zemmaran ad swen aman n yeęzar. ²⁵ Edun setta n wussan awarni řami iwta SIDI ięzar.

²⁶ Uca inna SIDI i Musa “Adef ęar Fir̄eun, ini as ‘Ammu i iqqar SIDI: Ejj ad iffeę řgens inu ḥima ad ayi iebed. ²⁷ Mařa tugid ad ten tejjed ad raḥen, aqa ggureę ad wteę marra tammurt nnek s iqarqriwen ²⁸ uca ięzar ad issfufiy x iqarqriwen inni *zzayes-dd* i ęa iggaeden, ad adfen di taddart nnek u deg wexxam nnek n yiđeř, x qama nnek, di taddart n imsexxaren nnek, u x řgens nnek, u eawed deg ifarranen nnek u di tbeqyin nnek. ²⁹ Uca iqarqriwen ad gaeden x řgens nnek u x marra imsexxaren nnek.’ ”

8 ¹ Inna SIDI eawed i Musa “Ini i Harun, swizzeđ afus nnek s uekkaz nnek x tyezratin, x iyezran uřa x iyeřmamen, sgaeed iqarqriwen x temmurt n Miřra.” ² Uca isswizzeđ Harun afus nnes x waman n Miřra uca **gaeden-dd iqarqriwen uca dřin tammurt n Miřra.** ³ Uca tarwa n tseh̄hart ggin kifikif s tmegga nsen n swadday swadday uca ssgaeden-dd iqarqriwen x temmurt n Miřra. ⁴ Iřaya Fir̄eun i Musa d Harun, inna asen “Zaęem s řaęay i SIDI ḥima ad iksi iqarqriwen xafi d x řgens inu, uca xenni ad jjeę ad iffeę řgens maḥend ad qeddm̄en tayarřt i SIDI. ⁵ Inna Musa i Fir̄eun “Ad ac jjeę řḥurmet maḥend ad d ayi tinid meřmi i ęa zzaęeę xak d x imsexxaren nnek d x řgens nnek, maḥend ad suffyeę iqarqriwen xak d x tudrin nnek, ad qqimen deg yeęzar waha.” ⁶ Netta inna as “Tiwecca.” Yarra Musa “Ad yiři am mammec tennid ḥima ad

UFFUŸ

tessned belli war *din* iġi ħed amecnaw SIDI, AREBBI nney. ⁷ Uca iqarqriwen ad mmekksin xak d x tudrin nnek uġa x imsexxaren nnek d x řgens nnek, ad qqimen deg yeyzar waha.” ⁸ Řexdenni iffey Musa d Harun x Fireun uca iřaya Musa i SIDI di ssibbet n iqarqriwen inni tuġa igga *d jriħect* x Fireun. ⁹ Uca igga SIDI am mammec dd-ittas ak-d wawař n Musa uca mmuten iqarqriwen, u *weddaren* zi tudrin, zi řemraħat u zeg iyyaren. ¹⁰ Uca ssmunen ten di ieurrac u tammurt turřud zzaysen. ¹¹ Řami izra Fireun belli aqa bñadem izemmar ad yarr nnefs, isseqseħ uř nnes uca war ġarsen isseħ, am mammec tuġa inna SIDI.

¹² Řexdenni inna SIDI i Musa “Ini i Harun, ‘Swizzeđ aėekkaz nnek, tewted acař n temmurt maħend ad idweř d nnamus x marra tammurt n Miřra.’ ” ¹³ Uca ammu i iggin, maġar Harun isswizzeđ afus nnes ak-d uekkaz nnes, iwta acař n temmurt, wenni idewřen d nnamus, ammu deg iwdan uġa di řmař. **Marra acař n temmurt idweř d nnamus di marra tammurt n Miřra.** ¹⁴ Uca tarwa n tseħħart ggin tizemmar nsen amenni *ėawed* s tmegga nsen n swadday swadday, maħend ad jjen nnamus, maca war zemmar. Tuġa nnamus x iwdan d x řmař. ¹⁵ Řexdenni nnan tarwa n tseħħart i Fireun “D man aya d ađad n AREBBI.” *Maca* isseqseħ uř n Fireun nnes uca war dd-ġarsen iseġ ca, am mammec tuġa inna SIDI.

¹⁶ Uca inna SIDI i Musa “Tiwecca kkar zic, tbedded zzat i Fireun. Aqa da netta ad iffey ġar tma n waman, ad as tinid ‘Ammu iqqar SIDI: Ejj ad irah řgens inu, ħima ad ayi iėbed!’ ” ¹⁷ Minzi mařa war tejjid řgens inu ad irah, aqa da, necc ad xak ssekkey marra iyřafen n ibeėėac, x ixeddamen nnek, x řgens nnek, x tudrin nnek, ař i ġa twaccurent tudrin n Imiřriyyen s marra iyřafen n ibeėėac uca amenni uġa d tammurt mani *zeddyen*. ¹⁸ Deg wass nni ad ssħuzey tammurt n Jucan mani izeddey řgens inu, ħima war din ttiřin weyřafen n ibeėėac ħima ad tessned belli necc d SIDI di řwest n temmurt. ¹⁹ Uca ad ggey ijj n *ttaman* n weřrah ġar řgens inu d wenni nnek. Tiwecca ad tiři řeėřamet-a.’ ” ²⁰ Uca ammu i igga SIDI. **Usin-dd marra iyřafen n ibeėėac** x taddart n Fireun, x tudrin n imsexxaren nnes u x marra tammurt n Miřra uca tetwaxarreb temmurt s iyřafen n ibeėėac. ²¹ Řexdenni iřaya Fireun i Musa d Harun, inna asen “Ruħem, tqeddmem tayarřt i AREBBI nwem di temmurt-a.” ²² Yarra-dd Musa “War dd-yusi ad negg ammu, minzi ad nqeddem tayarřt i SIDI, AREBBI nney, *min iġan* d jjeifect n Imiřriyyen. Aqa da, mařa nqeddem d tayarřt zzat i titřawin n Imiřriyyen *min iġan* d jjeifect nsen, ma war d aney tarejjmen ca? ²³ Ejj aney ad nrah ticři n třata n wussan di řexřa ħima ad nqeddem tayarřt i SIDI, AREBBI nney, am mammec d aney i ġa yumur netta.” ²⁴ *Xenni* inna Fireun “Nec ad kenniw jjey ad traħem uca ad tqeddmem tayarřt i SIDI, AREBBI nwem di řexřa, maca waxxa amenni war ttriħem tigg^wjem. *Žaġem uġa xafi.*” ²⁵ Yarra-dd Musa “Aqa da, ggurey ad ffeyy xak, ad zzaġey i SIDI ħima ad ikkes tiwecca iyřafen n ibeėėac x Fireun, x imsexxaren nnes uġa x řgens nnes. Maca ittxeřša Fireun war ixeddeė twařat nneđni, war ittejji ad irah řgens maħend ad iqeddem tayarřt i SIDI.” ²⁶ Řexdenni iffey Musa x Fireun uca izzuġ i SIDI. ²⁷ Igga SIDI elahřsab awař *i inna* Musa uca ikkes iyřafen n ibeėėac x Fireun, x imsexxaren nnes, uġa x řgens nnes. War iqqim uġa d ijj *n ubeėėuc*. ²⁸ Maca Fireun isseqseħ uř nnes twařat-a *ėawed*, war ijj ad irah řgens.

9 ¹ Řexdenni inna SIDI i Musa “Adef ġar Fireun, ini as ‘SIDI, AREBBI n Isibraniyyen iqqar ammu: Ejj ad irah řgens inu, maħend ad ayi iėbed.’ ” ² Minzi mařa tugid ad ten tejjed ad raħen uca ad ten teřřfed *ėad ktar*, ³ aqa da, afus n SIDI ad iřqef řebħayem nnek inni iġan deg iyyar, iysan, iyyař, iřeyman, ifunasen d tfunasin d wuġi s yijj n ttacun iqeřen ařtas. ⁴ Ad ifarz SIDI ġar řebħayem n ayt n Israyil d řebħayem n Imiřriyyen, ħima war ittmetti walu zi marra min iġan n ayt n Israyil.’ ” ⁵ Uca SIDI ineyyec ict n řweqt umi iqqar “Tiwecca ad igg SIDI man aya

di temmurt.”⁶ Tiwecca nnes igga SIDI deqq nni uca mmuten marra řebhayem n Miřra, maca zi řebhayem n ayt n Israyil war temmut uřa d ict zzaysent.⁷ Uca issekk Fireun *ijjen*, uca aqa da, war temmut uřa d ict zi řebhayem n ayt n Israyil. *Maca* uř n Fireun idweř iqseř uca war ijji ad iffey řgens.

⁸ Inna SIDI i Musa d Harun “Ksim uru n iyyeđ zi tefqunt uca ad t isszuzzar Musa deg ujenna qibač i tiřawin n Fireun.⁹ Ad idweř *iyyeđ* d taejjajt ifsusen x marra tammurt n Miřra uca ad yiři d tihebbba s řewei x iwdan u x řmař di marra tammurt n Miřra.”¹⁰ Uca ksin iyyeđ zi tefqunt *am* tuya bedden zzat i Fireun uca isszuzzar it Musa deg ujenna uca idweř d **tihebbba s řewei** amenni x iwdan uřa di řmař.¹¹ Uca tarwa n tseřřart war zemmaren ad qqimen bedden zzat i Musa di ssibbet n tēbbba, minzi *tihebbba* řekment iseřřaren d marra Imiřriyyen.¹² *Maca* SIDI isseqseř uř n Fireun ař mani war d asen iseř ca, am mammec tuya inna SIDI i Musa.

¹³ *Řexdenni* inna SIDI i Musa “Tiwecca kkar zic, tbedded zzat i Fireun uca ini as ‘SIDI, AREBBI n Ieibraniyyen iqqar ammu: Ejj ad irah řgens inu, mařend ad ayi iebed.¹⁴ Minzi twařat-a necc ad cek řeqfey deg wuř s marra jrayeř inu, cek d imsexxaren nnek d řgens nnek, řima ad tessned belli war ięi řed amecnaw necc di marra tammurt.¹⁵ Minzi *ead* řexxu tuya zmarey ad sswizzđey afus inu řima ad cek wtey uřa d řgens nnek s řtaeun uca tuya izmar ad tetwateřřid zi temmurt.¹⁶ *Maca* s tidett necc ssbeddey cek řima ad ac ssecney jjeħd inu uca řima ad itwacennee isem inu di marra tammurt.¹⁷ Ma tettegged *ead* tięinkrifin đidd i řgens inu řima war ten tejjid ad rařen?¹⁸ Aqa da, tiwecca řar tsaeet-a necc ad arrey tabrurri ideqřen ad tewwet, *tabrurri* i war tuyi emmař di Miřra zeg wass i di tetwabna ař řexxu.¹⁹ *Xenni* sekk řexxu *iwdan*, ad ssidfen řebhayem marra min řark deg iyyar řar daxeř. Kuř bnaħem niy d řmař wenni i řa itwafen deg iyyar, war t ssidfen řar *daxeř* taddart, ad xas-dd tewđa tebrurri uca nitni ad mnten.’ ”²⁰ Inni igg^weden awař n SIDI zeg imsexxaren n Fireun, jjin isemyan nsen d řebhayem nsen arewřen řar daxeř di tudrin.²¹ *Maca* wenni war ittiqqen s wuř nnes awař n SIDI, aqa ijja isemyan nnes d řebhayem nnes deg iyyar.²² *Xenni* inna SIDI i Musa “Swizzđey afus nnek řar ujenna uca ad tiři tebrurri x marra tammurt n Miřra, x iwdan, x řmař, x marra afsu n yeyyaren di temmurt n Miřra.”²³ *Xenni* isswizzđey Musa řar uekkaz nnes řar ujenna uca **SIDI igga ajjaj d tebrurri uca tesswizzđey tmessi řar temmurt.** *Ammu* igga SIDI mařend ad tewwet tebrurri x temmurt n Miřra.²⁴ Tuya *din* tabrurri d tmessi ixeđden s tebrurri. Anect tejhed *temyar* ařtas, war tuyi emmař di marra tammurt n Miřra zeg wami tuya tedweř d ijj n řgens.²⁵ Uca tewta tebrurri x marra tammurt n Miřra, x marra min tuya deg iyyar, am x iwdan am x řmař. Tewta tebrurri *ead* x marra afsu deg iyyar uca twarzent marra tcejjura n řexřa.²⁶ Myir tammurt n Jucan, mani iřa ięan ayt n Israyil, war tewti tebrurri.

²⁷ *Řexdenni* issekk Fireun ad řayan i Musa d Harun uca inna asen “Nec xđiy twařat-a. SIDI, aqa-t d amsegged uca necc d řgens inu d ięeffanen.²⁸ Žaęem s řaęay i SIDI, minzi icfa, ttzawgey ad issbedd ajjaj n AREBBI uřa d tabrurri. Nec ad kenniw jjey ad trařem, war kenniw ttetřfey ca *ead danita.* ”²⁹ *Xenni* inna as Musa “Meřmi i řa ffey zi tendint ad sswizzđey ifassen inu řar SIDI uca ad ibedd wajjaj, war tettiři *ead* tebrurri, mařend ad tessned belli tammurt aqa-tt n SIDI.³⁰ *Maca* xak d x ixeddamen nnek, aqa ssney *mazal* war tegg^wedem ca zi SIDI AREBBI.”³¹ Tiffest d temzin tuya twařeqfen, minzi timzin tuya-ten s tidrin d tiffest inewwar.³² *Maca* irden d axertan war twařeqfen ca, minzi tuya-ten war dd-ffiyen *ead.* ”³³ Uca yuyur Musa x Fireun, iffey zi tendint uca iksi ifassen nnes řar SIDI. *Řexdenni* ibedd wajjaj d tebrurri uca bedden ibuda n wenřar x temmurt.³⁴ Umi izra Fireun belli anřar d tebrurri d wajjaj bedden, ixđa *ead* ktar uca isseqseř uř nnes, netta d ixeddamen nnes.³⁵ Uca uř n Fireun yarni di řeqsařet, war ijji ad irah ayt n Israyil, am mammec tuya inna SIDI i Musa.

UFFUY

10¹ *Xenni* inna SIDI i Musa “Adef ħar Firėun, minzi necc ssqesħey uħ nnes d wuħ n ixeddamen nnes, ħima ad ggey řeėřamat-a i iġan inu di řwest nnes² u ħima ad tħajid deg imezzuyen n mmic d ayyaw nnek min ggiy di Miřra d řeėřamat i ggiy jarasen, maħend ad tessnem belli necc d SIDI.”³ *Řexdenni* yudef Musa d Harun ħar Firėun, nnan as “SIDI, AREBBI n Iėibraniyyen inna ‘Meħař i ħa tekked tugid ad tehwid ħar wudem inu? Ejj ad irah řgens inu ħima ad ayi iėbed.”⁴ Minzi mařa tugid ad tejjed ad irah řgens inu, aqa ggurey zi tiwecca ad ssidfey tamuryi ħar temmurt nnek.⁵ Ad dřen udem n temmurt ař war izemmar ħed ad ittwařa tammurt uca ad ccen řbaqqiyyet i itwanejmen, min d awem iqqimen ead awarni i tebrurri. Ad ccen eawed marra ticejjura i dd-iyemmyen akidwem deg iyyar.⁶ Uca ad ccurent tudrin nnek d tudrin n ixeddamen nnek d tudrin n marra Imiřriyyen. Man aya war t zrin eemmarř ibabaten nnek d řejdud n ibabaten nnek zeg wami ten tuya x temmurt ħar wass-a.” Uca idweř-dd netta, ismeħ di Firėun.⁷ Nnan as ixeddamen n Firėun “Ař meřmi i d aney i ħa yiři wanita d taxceft? Ejj ad raħen iryazen nni maħend ad eebden SIDI AREBBI nsen! Ma war tessined ead belli Miřra aqa tetwaxarreb?”⁸ *Řexdenni* ssiwden Musa d Harun eawed ħar Firėun, inna asen “Ruħem, eebdem SIDI, AREBBI nwem! *Ini ayi*, min enan, inni ixsen ad raħen?”⁹ Inna Musa “Ad nraħ s imezyanen nney d imeqqrannen nney, s tarwa nney d yessitney, s wuġi nney d ifunasen d tfunasin nney, minzi ħarney ijj n řeid i SIDI.”¹⁰ *Xenni* yarra-dd xasen “Ad yiři SIDI akidwem mařa ad jjey ad traħem kenniw d iħenjiren imezyanen nwem. Xzarem, aqa din tazura zzat i wudmawen nwem!¹¹ Amenni war *tt teggem*. Jjem ad eebden yeryazen ijehden i SIDI, minzi d man aya i tettexsem.” Uca uzzřen xasen zi qibač i wudem n Firėun.

¹² *Xenni* inna SIDI i Musa “Swizzed afus nnek x temmurt n Miřra ħima tamuryi ad tgaeeed x temmurt n Miřra maħend ad tecc marra afsu *aziza* n temmurt min icetřen x tebrurri.”

¹³ Isswizzed Musa ħar weemud nnes x temmurt n Miřra uca issuđ SIDI ijj n usemmiđ n ccarq x temmurt war iqetřen marra ass nni d marra ġiřet nni. Uca ħar řřbeħ yiwi-dd usemmiđ tamuryi.

¹⁴ **Tgaeeed tmuryi x marra tammurt n Miřra**, tseyyeħ x marra jwayeh n Miřra. Aqa tuya řħař iwear ařtas. Tamuryi amecnaw tanita war tt tuyi qbeř uca war tettiři eemmarř zi ssa ħar zzat.

¹⁵ Aqa dřint udem n marra tammurt ař tessutem temmurt. Uca ccint marra afsu n temmurt d marra řyiġet n tcejjura i tuya iqqimen zi tebrurri, war iqqim bu tuzzizewt di tcejjura niy deg ufsu deg iyyar x marra tammurt n Miřra.¹⁶ *Řexdenni* iřaya Firėun deħya i Musa d Harun, inna “Aqa xdiy ak-d SIDI, AREBBI nwem, uřa akidwem.”¹⁷ Ttzawgey řexxu ad ayi tsamħem x uxeřtu inu twařat-a u zaġem s řaġay i SIDI, AREBBI nwem, ħima ad xafi ikkes řmewt-a waha.”¹⁸ Uca iffey zi senni x Firėun uca izzuġ ħar SIDI.¹⁹ *Xenni* ijja SIDI ad dd-ıeqeb usemmiđ i dd-yusin zi řyarb, *issmuřti it* ařtas uca ikkes *usemmiđ* tamuryi, inđar itt di řebħar n Uyanim. War teqqim uřa d ict n tmuryi di marra jwayeh n Miřra.²⁰ Maca isseqseħ SIDI uř n Firėun ařami war ijji ayt n Israyil ad raħen.

²¹ *Xenni* inna SIDI i Musa “Swizzed afus nnek ħar ujenna uca ad tiři taġest x temmurt n Miřra, ař ħa tafed manwen mma ad tt iħada.”²² Iswizzed Musa afus nnes ħar ujenna uca **tehwa-dd taġest x marra tammurt n Miřra, třata n wussan**.²³ Uřa d wenni war izri wennedni. Uřa d ijj war ikkar zeg wemcan nnes třata n wussan. Maca marra ayt n Israyil tuya ħarsen tifawt *deg wemcan* mani tuya zeddyen.²⁴ *Řexdenni* iřaya Firėun i Musa, inna “Ruħem, teebdem SIDI! Jjem waha ad iqqim wuġi nwem d ifunasen d tfunasin nwem. *Maca* tzemmarem ad dd-tawyem iħenjiren imezyanen.”²⁵ Yarra-dd xas Musa “Ittxeřsa cek eawed ad aney tewced deg ufus tiyarřa uřa d tiyarřa n wecmađ maħend *ad nzemmar* ad ten nessewjed i SIDI, AREBBI nney.²⁶ Uřa d řebħayem nney ittxeřsa ad raħent akidney, war ittyimi uřa d ijj n ucenkrud, minzi zzaysen i ħa neksi ħima ad neebed i SIDI, AREBBI nney, minzi war nessin s minzi i ħa neebed SIDI, AREBBI nney, ař din i ħa nawed.”²⁷ Maca SIDI isseqseħ uř n Firėun uca yuġi ad ten yejj ad raħen.²⁸ Inna as Firėun

“Agg^wej xafi! H̄ḡa ḡima war tẓarred ead udem inu, minzi ass i ẓa tẓared udem inu, ad temted!”
²⁹ Inna Musa “Nican i tennid, war ẓarrey ead udem nnek!”

11¹ Inna SIDI i Musa “Ad řeqfey ead *myir* s ict n jjriḡect x Firēun d Miṣra. Awarni ta ad kenniw yejj ad traḡem ssa. Ẓar uneggar xmi kenniw i ẓa yejj ad traḡem, ad xawem ẓaẓeř kenniw ssa marra. ² Siweř řexxu deg imezzuyn n řgens maḡend ad ittar kuř aryaz zeg wajjar nnes u kuř tamẓart zi tajjart nnes řeqcūe n nnuqart d wurey.” ³ Uca SIDI iwca as i řgens nniemet di tiṡṡawin n Imiṣriyyen. Eawed tuẓa Musa d ijj weryaz s ccan ameqqran di tiṡṡawin n imsexxaren n Firēun u di tiṡṡawin n řgens di marra tammurt n Miṣra. ⁴ Inna Musa “Ammu i inna SIDI ‘Ẓar wezyen n ḡiřet necc ad eḡuy di řwest n Miṣra ⁵ uca ad mmten marra imenza n temmurt n Miṣra, zeg umenzu n Firēun wenni iqqimen x řearc n tgeldit ẓars ař umenzu n tesmeyt tenni iqqimen awarni i tsirt *ṡarri imendi* uřa d marra imenza n řebḡayem. ⁶ Ad din tiři ict n tyuyyit d tameqqrant x marra tammurt n Miṣra i war tuẓi eemmarř niy eemmarř ead ad tiři. ⁷ Maca x marra ayt n Israyil, zeg iwdan ař řmař war d as ittebhez uřa d ijj n weqzin iřes nnes, maḡend ad tessnem belli SIDI ittegg řfarz jar Imiṣriyyen d Israyil. ⁸ Xenni ad ẓari dd-hwan marra imsexxaren nnek, ad uḡaren zzati, ad inin “Ffey cek d marra řgens i cek iḡeffaren deg iřuraf nnek. Awarni man aya necc ad ffeyey.’” Uca iffey x Firēun am iḡma aṡṡas s uxeyyeq. ⁹ Aqa inna SIDI i Musa “Firēun war d awem ittesři ca, ḡima ad mmarenyent řeeřamat inu di temmurt n Miṣra.” ¹⁰ Aqa ggin Musa d Harun marra řeeřamat-a zzat i wudem n Firēun, maca SIDI tuẓa isseqseḡ uř n Firēun ařami war iiji ad dd-ffeyen ayt n Israyil zi temmurt nnes.

Asbeddi n tayařřt n useḡdu - ‘Pasxa’

12¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun di temmurt n Miṣra, inna ² “Ayur-a ad awem yiři d amezwar n uyur. Ad awem yiři wa i kenniw d amezwar n uyuren n usegg^was. ³ Siweř ẓar marra tamesmunt n Israyil, tinid “Deg wass wiss eecra ad iksi kuř ijj i yixef nnes ijj n izmar x *marra twacunt n taddart i dd-iqqarsen zeg ibabaten, ij n izmar x ict n taddart.* ⁴ Maca mařa raḡ n taddart tuẓa imẓi i yizmar, xenni ittxeřřa ad iksi ak-d wajjar nnes yudsen ẓar taddart nnes uca zi jjiḡet n yezmar *xenni* ad tewtem řeḡsab n řqedd n iwdan d min i ẓa yecc kuř ijjen. ⁵ Ad yiři d izmar icnan qaē, awtem n yijj n usegg^was. Ad t teksim zeg iḡuřiyyen niy zeg iẓayḡen. ⁶ Ad t txemmřem ař ass arbeēṡac zeg uyur nni uca ad as iẓarř marra agraw n tmesmunt n Israyil jar usecci d tmeddit. ⁷ Ad ksin ca zeg idammen uca ad t ggen x tnayen n řeḡruf i *iḡan ẓar uyezdis n tewwart* u x tnebdat sennej i *tewwart* n tudrin mani i t ẓa ccen. ⁸ Ad ccen aysum di ḡiřet nni, *aysum* icenfen ẓar tmessi s weyrum břa antun. Ad t ccen s *wefsu* yarzeg. ⁹ War t tteṡtem ca d aziza niy ingg^wa deg waman, maca ittxeřřa ad yiři icnef di tmessi, ak-d uzeḡif nnes d iḡaren nnes d waḡan nnes. ¹⁰ War zzayes ttejjim walu ẓar řřbeḡ, maca min zzayes i ẓa iqqimen ẓar řřbeḡ, ad t tceḡdem di tmessi. ¹¹ Ammu i d awem ittxeřřa kenniw ad t teccem: tajeinna nwem ad tiři tebyes, tisira nwem deg iḡaren nwem u aeekkaz nwem deg ufuś nwem uca ad t teccem s tazřa. Aqa-t d *tayařřt n useḡdu n SIDI.* ¹² Minzi di ḡiřet-a, necc ad eḡuy x temmurt n Miṣra uca ad wtey marra imenza di temmurt n Miṣra, ammu deg iwdan uřa di řmař uca ad ssiwḡey řeḡkam inu x marra irebbiten n Miṣra, necc d SIDI! ¹³ Uca idammen ad awem iřin d ict n řeeřamet x tudrin mani tzeddyem. Mařa ẓriy idammen, **ad xawem eḡuy.** War tettiři jjriḡect iteḡḡan jarawem, xmi i ẓa wtey tammurt n Miṣra. ¹⁴ Ass-a ad awem yiři d ijj n wass i řidaret uca ad zzayes tēeyydem i SIDI. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda i *marra* řejuyř nwem ḡima ad zzayes tēeyydem. ¹⁵ Setta n wussan ad teccem ayrum břa antun. Nican deg wass amezwaru ad tessuffyem antun zi tudrin nwem, minzi man wen mma i ẓa iccen ca s wentun, zeg wass amezwaru ař ass wiss sebea,

UFFUŸ

bnadem nni ad itwaqess zi Israyil. ¹⁶ Deg wass amezwaru ad yiři ijj n umuni iqeddsen uca *εawed* deg wass wiss sebea ad din yiři ijj n umuni iqeddsen. Uřa d ict n řxedmet war tettwagg ca deg wass nni. Mýir min i řa yecc kuř ijj, d man aya waha i d awem řa itwassewjed. ¹⁷ Ad teřđam řeid n weyrum břa antun, minzi deg wass nni aqa ssuffyeř kenniw zi temmurt n Miřra. Ad teřđam ass-a i *marra* řejyuř nwem, aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda. ¹⁸ Deg uyur amezwaru, deg wass wiss arbeęac zeg uyur, di řiřet, ad teccem ařrum břa antun ař řiřet n wass wařit u-εicrin zeg uyur. ¹⁹ Sebea n wissan war ittiři wentun di tudrin nwem, minzi man wen mma i řa iccen min iřan s wentun, uřa d abarrani niř d mmis n temmurt, bnadem nni ad itwaqess zi tmesmunt n Israyil. ²⁰ War ttettem walu min iřan s wentun. Di marra tizeddiřin nwem ad teccem ařrum břa antun.’ ”

²¹ Iřaya Musa i marra imyaren n Israyil, inna asen “Ruřem mařend ad teksim i yixef nwem uca i twacunin nwem *ijjen* zeg wuři uca řarřem *tayarřt* n useędu. ²² Třřfem ict n tqebbiđt n tēelęet, syęđsem tt deg idammen inni iřan deg ict n řřebři, truccem xenni zeg idammen i iřan di řřebři x tnebdat sennej i *tewwart* u x tnayen n řęđruf řar uęezdis n *tewwart*. Uřa d ijj zzaywem war dd-itteffey zi *tewwart*, ař řřbeř war itteffey řed zi taddart nnes. ²³ Minzi SIDI ad iřwa x *temmurt* mařend ad iwwet Imiřriyyen, maca xmi i řa iřar idammen x tnebdat sennej u x tnayen n řęđruf n *tewwart*, xenni ad iędu SIDI *tawwart* nni, war itteřji amteřřay ad yadef řar tudrin nwem řima ad iwwet. ²⁴ Hđam awař-a i *nny*, aqa-t d tawřiyet i kenniw u i tarwa nwem i řebda. ²⁵ Ad yiři, xmi i řa tadřem řar temmurt tenni d awem i řa yewc SIDI, am mammec inna netta, ad teřđam aębad-a n řidaret. ²⁶ Uca x minni d awem i řa inin tarwa nwem ‘Min ixš ad yini weębad-a n řidaret i kenniw?’, ²⁷ ad tinim kenniw ‘Aqa-tt d *tayarřt* n useędu i SIDI wenni isseędun x tudrin n ayt n Israyil di Miřra, umi iwta Imiřriyyen uca ifekk tudrin nney.’ ” Řexdenni yuđar řgens uca qqunjřen. ²⁸ Ruřen ayt n Israyil uca ggin am mammec ten yumur SIDI i Musa d Harun u ammu i tt ggin.

Jjriřect wiss εecra

²⁹ Tuřa řar wezyen n řiřet umi SIDI iwta marra imenza di temmurt n Miřra s řmewt, zeg umenzu n Fireun wenni iqqimen x řęarc ař amenzu n umehbus i iřan di řehbes uřa d marra imenza n řebhayem.

³⁰ Ikkar Fireun di řiřet nni, netta d marra ixeddamen nnes d marra Imiřriyyen uca tuřa din ict n tyuyyit temřar minzi war tuři uřa d ict n taddart mani war iři umetti. ³¹ Uca iřaya-dd i Musa d Harun s řiřet, inna asen “Kkarem, teffyem zi řwest n řgens inu, kenniw jmię ak-d ayt n Israyil, ruřem, tēebdem i SIDI, am mammec tennam kenniw. ³² Awyem uři nwem d ifunasen d tfunasin nwem, am mammec tennam, u ruřem uca tbarkem ayi necc *εawed!*” ³³ Zeyyaren Imiřriyyen ařřas x řgens mařend ad ten ssekken zi temmurt s uqeęeq, minzi nitni nnan “Aqa neccin marra d imettan!” ³⁴ Uca yiwi řgens arecti nnes, qbeř mma ad inđu uca tibeqyin nnden tent jar warruđ nsen x řyardin nsen. ³⁵ Aqa ggin ayt n Israyil ełahřab awař i d *asen inna* Musa, ttaren řeqcue n nnuqart d wureř d warruđ. ³⁶ SIDI iwca řgens nniemet di tiřřawin n Imiřriyyen, wcin asen min ttaren, u *ammu* ikeccđen nitni Imiřriyyen.

³⁷ Kksen ayt n Israyil iqiđan nsen, *uyuren* zi Raęamsis řar Sukkut, *tuřa-ten* eřařař di setta-myat-ařaf x iđaren, twařesben iryazen ijeħden waha, břa iřenjiren. ³⁸ Igaęęed akidsen ijj n ubarru imyare n eřam kuř *iwdan*, *xenni εawed* uři d ifunasen d tfunasin, aqa-tt d ict n řřimart n řebhayem temřar ařřas. ³⁹ S warecti i kidsen dd-iwyen zi Miřra, gg^win tifiđirin břa antun minzi war tuři ead ismim minzi tuřa uzřřen-dd xasen zi Miřra u war zmiren ad bedden mařend ad sswejden macca. ⁴⁰ Tuřa řmijař n tzeddiřt n ayt n Israyil di Miřra, řmijař i *din* izedyen, arebea-mya u-třatin n isegg^wusa. ⁴¹ řar uneggar n arebea-mya u-třatin n isegg^wusa, deg wass simant nnes, ffyen

marra řeskar n SIDI zi temmurt n Miřra. ⁴²Tuya d ict n ġiret n uħeřtu i SIDI, umi ten indeh zi temmurt n Miřra. Ta d ġiret i SIDI, ict n ġiret i di ittxeřša ad ħđan marra ayt n Israyil di marra řeyjuř nsen.

Tayarřt n ueddu d ubarrani

⁴³Inna SIDI i Musa d Harun “D ta d tawřiyyet x tyarřt n useđdu: war zzayes ittett ubarrani, ⁴⁴maca kuř ismey i immesřen zeg weryaz s nnuqart, awarni mma ad t txetnem, ad zzayes yecc. ⁴⁵Amezduy n zzyada d uxemmas war zzayes ttetten ca. ⁴⁶Ad itwacc di taddart, war itteffey zeg weysum nni yar barra n taddart uca war zzayes ittarezzi uřa d ijj n yięes. ⁴⁷Marra tamesmunt n Israyil ad tegg amenni. ⁴⁸Mařa ca n ubarrani innewjew-dd yarwem uca ixš ad igg tayarřt n useđdu i SIDI, xenni ad twaxetnen marra iryazen inni yars ięan. Řexdenni ad dd-yaweđ ad tt issewjed uca ad yiři amecnaw wenni dd-ixeřqen di temmurt. Maca wenni war ixtinen war zzayes ittett. ⁴⁹Ad din yiři ijj n uzerf i wenni dd-ixeřqen danita u i ubarrani wenni izeddyen jarawem am ubarrani.” ⁵⁰Uca marra ayt n Israyil ggin am mammec d asen yumur Musa d Harun, ammu i-tt ggin. ⁵¹Uca deg wass nni simant nnes issuffuy SIDI ayt n Israyil zi temmurt n Miřra twasettfen elahřab iseddiyyen n řeskar nsen.

Azerf i imenza

13 ¹Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna ²Sqeddes ayi marra imenza. Man wen mma yarezmen d amezwaru řemřawřet zeg ayt n Israyil, zeg iwdan uřa zi řebhayem, aqa-tt inu.” ³Inna Musa i řgens “Tidarem ass-a min di teffyem zi Miřra, zi taddart n tesmuęi, minzi SIDI issuffey-dd kenniw zzayes s ufus ijehden. Deg wass-a war tettettem ca aęrum i di ięa wentun. ⁴Deg wass-a i teffyem, deg uyur n Abib. ⁵Mařa issiweđ i cek yar temmurt n Ikeneaniyyen d Iħittiyyen d Imuriyyen d Imiřriyyen, x tenni ijuę i řejdud nwem ad awem tt iwc, tammurt tenni ifeyyđen s uyi d tamment, xenni ad teħđam aebad-a n řidaret deg uyur-a. ⁶Sebea n wussan ad teccem aęrum břa antun uca deg wass wiss sebea ad yiři ijj n řeid i SIDI. ⁷Sebea n wussan ad itwacc weyrum břa antun uca war yark itwaf min ixemmaren, wah, di marra jwayeh nnek war itwafi wentun. ⁸Deg wass nni ad tħajid i mmic, ad as tinid “Man aya di tħwee n min d ayi igga SIDI umi dd-ayi issuffey zi Miřra. ⁹Ad ac yiři amecnaw ijj n uceyyar x ufus nnek u i řidaret jar tiřtawin nnek, maħend ccariea n SIDI ad tiři deg uqemmmum nnek, minzi s ufus ijehden i kenniw issuffey SIDI zi Miřra. ¹⁰X uya i ya teħđid tawsiyyet-a di řweqt nnes i d as itwaggen, zeg usegg^{was} yar usegg^{was}. ¹¹Uca xmi cek i ya issidef SIDI di temmurt n Ikeneaniyyen, muxas i d ac ijuę uřa i řejdud nnek, uca iwca ac tt,¹²ad tesseđdud yar SIDI kuř amenzu i yarezmen řemřawřet d amezwaru uřa d kuř amenzu n řebhayem i yarezmen řemřawřet d amezwaru. Iwetman ad iřin i SIDI. ¹³Maca kuř amenzu i yarezmen řemřawřet n weyruř d amezwaru, ad t tefdid s yijj n izmar. Mařa war t tefdid, ad as tarzed iri. Kuř amenzu n bnadem zi tarwa nnek ad t tefdid. ¹⁴Uca, xmi cek i ya isseqsa mmic tiwecca, ad yini ‘Mana aya?’, ad as tinid ‘Aqa issuffuy aney-dd SIDI zi Miřra s ufus ijehden, zi taddart n tesmuęi. ¹⁵Fireun ibedd aney deg webrid i wuffuy nney uca xenni yiweđ ar mani SIDI inya marra imenza di temmurt n Miřra, zeg umenzu n iwdan ař amenzu n řebhayem. X uya qeddmey kuř amenzu i yarezmen řemřawřet d amezwaru d tayarřt i SIDI. Maca marra imenza jar tarwa inu, fdiy ten. ¹⁶Ad yiři d aceyyar x ufus nnek d ijj n ufiřu n useggem jar tiřtawin nnek, minzi SIDI aqa issuffuy aney-dd zi Miřra s ufus ijehden.’ ”

Musa d řgens řwan Řebhar n uyanim

¹⁷Umi iija Fireun řgens ad irah, war ten indih AREBBI yar webrid n temmurt n Ifiliřtiniyyen, waxxa netta tudes, minzi AREBBI inna “Maħend war ittendemi řgens xmi i ya iřar řbaruđ uca

UFFUY

ad dd-idweř ęar Miřra.”¹⁸ AREBBI yarra-dd řgens ad ikk x webrid uca indeh it ęar řexřa, ęar řebęar n Uęanim. Uca gaæden ayt n Israyil zi Miřra wejden i umenyi.¹⁹ Iksi Musa akides ixsan n Yusuf, minzi netta yarra ayt n Israyil ad jjuęen s jjehd, inna “S tidett ad ęarwem-dd yarzef AREBBI, uca ad tawyen ixsan inu ssa akidwem!”²⁰ Uca kksen iqiđan nsen, *uyuren* zi Sukkut uca wtin iqiđan nsen di Itam ęar tęarf n řexřa.²¹ SIDI iruę ztat i titęawin nsen deg uęiř deg ijj n uqellij n useynu, maęend ad ten igewwed deg webrid, u di ģiřet deg ijj n uqellij n tmessi ģima ad ten iccur s tfawt, ģima *ad tafzemmaren* ad *uyuren* ass d ģiřet.²² Deg wass war d ikkis aqellij n useynu ztat i uęembub n řgens uřa di ģiřet aqellij n tmessi.

14¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna² “Siweř ak-d ayt n Israyil, maęend ad dewřen uca ad wten iqiđan nsen ztat i Fi-Haxirut, ęar Migdul d řebęar, qibač i Baęal-Şafun, arendad nnes ad tewtem iqiđan nwem x tma n řebęar.³ Firęun ad yini x ayt n Israyil ‘Aęa nitni weddaren di temmurt, twaęşaren di řexřa.’⁴ Uca ggur necc ad ssqesęey uř n Firęun ģima ad ten iđfar u necc ggureę ad twasseuęię x Firęun u x marra řeeskar nnes uca ad ssnen Imiřriyyen belli necc d SIDI.” Uca ammu i iggin nitni.

⁵ Uca wcin abarreę i ujeęid n Miřra belli řgens tuęa yarweř. *Xenni* ibeddeř uř n Firęun d ixed-damen nnes x řgens uca nnan “Mammec negga aya, nessekk Israyil zi tesmuęi i iggin i neccin.

⁶ Uca ięezzem akarru nnes, iksi akides řgens nnes,⁷ Iksi akides setta-mya n ikarruten icewwaren d marra ikarruten n Miřra uca *igga* xasen acewwar n ineyraf zi řeeskar nnes.⁸ Aęa isseqseę SIDI uř n Firęun, ajeęid n Miřra, uca netta yaredded ayt n Israyil, maca ayt n Israyil tuęa ffęen s yijj n ufus itwassgaæden.⁹ Areddfen ten Imiřriyyen uca iwęden ęarsen s marra iysan d ikarruten n Firęun d imnayan nnes d řeeskar nnes, *din* ęar Fi-Haxarut, ęar ujemmad n Baęal-Şafun, mani wtin iqiđan nsen ęar řebęar.¹⁰ řami ten-dd yudes Firęun, gaæden ayt n Israyil tmuyři nsen zřin belli Imiřriyyen đfaren ten-dd awarni asen uca nitni ggweden aęęas. *Xenni* syuyyen ayt n Israyil ęar SIDI.¹¹ Nnan i Musa “Ma war ģin *ęad* imedęran di Miřra ař d aney tawyed maęend ad nemmet di řexřa-ya? Maęar d aney teggid ammu, tessuffuyed aney-dd zi Miřra?¹² Ma war kidek nessiweř marra awařen-a di Miřra, nenna ‘Ejj aney, ad asen nexdem i Imiřriyyen.’? Xar mařa *tuęa neqqim* nexdem i Imiřriyyen x mařa nemmut di řexřa-ya.”¹³ *Xenni* inna Musa i řgens “War tteggweden, beddem, texzarem asenjem n SIDI i d awem i ęa yewc ass-a, minzi Imiřriyyen inni tettwařam ass-a, eemmarş war ten tzarrem ead.¹⁴ SIDI ad xawem immney uca kenniw myir sqarem.”

¹⁵ Inna SIDI i Musa “Mayemmi ęari třayid? Ini i ayt n Israyil ģima ad kksen iqiđan nsen.

¹⁶ Sgaæed aękkaz nnek, swizęed afus nnek x řebęar uca farq it, ģima ad icuqq ayt n Israyil x řbarr di řwest n řebęar.¹⁷ Aęa da *d* necc, ad ssqesęey uř n Imiřriyyen, maęend ad kenniw aredfen *di řebęar* u necc ad twasseuęię s Firęun u s marra řeeskar nnes d ikarruten nnes d imnayan *n iysan* nnes.¹⁸ Ad ssnen Imiřriyyen belli necc d SIDI xmi i ęa twasseuęię s Firęun d ikarruten nnes d imnayan nnes *n iysan*.”¹⁹ **Lmalak n AREBBI** wenni yuyuren ztat i řeeskar n Israyil, imuęęi, idweř ęar đeffar *n*sen uřa d aqellij n useynu ibeæed ztat i uęembub nsen uca tbedd ęar đeffar nsen.²⁰ Aęa ibedd *uqellij* ęar řeeskar n Imiřriyyen d řeeskar n Israyil. Tuęa aseynu s *ijj n uyezdis* d taęest u s *ijj n uyezdis nneđni* d tifawt s ģiřet u war dd-ięarrebb ijjen ęar wennedni ģiřet tekmeř.²¹ Uca isswizęed Musa afus nnes x řebęar uca SIDI xenni ięarn řebęar ęar uyezdis s yijj n usemmiđ acarqi ijehden marra ģiřet *n*ni uca yarra řebęar ad ijeffef. *Ammu* twamsebđan waman.²² Řexdenni icuq ayt n Israyil x min yuzęen di řwest n řebęar uca aman ęarsen amecnaw řęiđ x yeffus nsen d uzeřmad nsen.²³ Aredfen ten Imiřriyyen, ruęen awarni asen di řwest n řebęar s marra iysan n Firęun d ikarruten nnes d imnayan nnes *n yiysan*.²⁴ řami d yeffu řęař, imsar belli SIDI iřwed ęar řeeskar n Imiřriyyen zeg uqellij n tmessi d useynu uca iqezzeb řeeskar

UFFUY

n Imiſriyyen. ²⁵ Ijja tijarrarin n ikarruten nsen ad fesxent, aŕami idweŕ iwear xasen ad raĥen ȳar zzat. *Řexdenni nnan Imiſriyyen “Ittxeſſa ayi ad arewŕey zi zzat n tiŕtawin n Israyil, minzi SIDI immney di tŕtwee nsen dıdd i Imiſriyyen.”* ²⁶ Inna SIDI i Musa “Swizzed afus nnek x řebĥar, ĥima ad dewŕen waman x Imiſriyyen, x ikarruten nsen d u imnayen nsen *n iysan.*” ²⁷ *Xenni* isswizzed afus nnes x řebĥar, idweŕ řebĥar ȳar mani t tuȳa qbeŕ ȳar řefjar n ſſbeĥ uca arewŕen Imiſriyyen nican dıdd nnes uca iearn SIDI Imiſriyyen di řwest n řebĥar. ²⁸ Dewŕen waman uca twanedŕen ikarruten d imnayen *n iysan* n marra řeeskar n Firėun i tuȳa yudef awarni asen di řebĥar. War zzaysen iqqim uŕa d ijen. ²⁹ Maca ayt n Israyil cuqen x min yuȳen di řwest n řebĥar uca aman tuȳa ggin amecnaw řĥıd ȳar yefus d uzeŕmađ. ³⁰ Ammu i issenjem SIDI Israyil deg wass nni zeg ufus n Imiſriyyen uca Israyil iȳra Imiſriyyen i immuten x tma n řebĥar. ³¹ Iȳra Israyil afus imȳaren wenni igga SIDI x Imiſriyyen uca igg^wed řgens zi SIDI uca yumen zi SIDI u di Musa, amsexxar nnes.

Izŕi n uyelleb n Musa

15 ¹ Řexdenni izehhed Musa jmiε ak-d ayt n Israyil zhid-a i SIDI, nnan “Ad zehhdeȳ necc i SIDI, minzi netta tuȳa iyelleb s yijj n uyelleb imȳar! Ayis d wenni xas yenyin inđar iten di řebĥar. ² SIDI d jĥhed inu d uzehhed inu. Netta idweŕ d asenjem inu. Wa d Arebbi inu, x uȳa it ttsemyareȳ. Netta d AREBBI n baba, netta ad t sseuĝey! ³ SIDI d aryaz n umenȳi, SIDI, d wa d isem nnes! ⁴ Ikarruten n Firėun d řeeskar nnes inđar iten di řebĥar uca acewwar n ineyraf nnes *zi řeeskar* issȳarq di Řebĥar n Uȳanim. ⁵ Řemhamed dŕen iten. Amecnaw azru hwan ȳar řaĝaȳ. ⁶ A SIDI, afus afusi nnek itwaezz s jĥhed, afus afusi nnek, a SIDI, aqa irbez řeđu. ⁷ Uca s řemyaret n ueuĝi nnek tetteĥhid inni kik ittemεarran. Maŕa tessekkeđ řĥaduq *n lyadab* nnek, *xenni* ad twaccen amecnaw iȳeĝ. ⁸ S uſuđi n tinzart nnek eurrcen waman, twassbedden tseĝȳa amecnaw aybar u řemhamed jemden di řwest n řebĥar. ⁹ Inna řeđu ‘Ggur ad ten aredfey, ggur ad *ten* eđuȳ, ad bđiȳ řmur, řεmar inu ad zzaysen ijiwen, ad dd-jebdeȳ ssif inu, afus inu ad ten ihellek.’ ¹⁰ Tſuđed s nnefs nnek uca ideŕ iten řebĥar. Nitni hwan-dd amecnaw řexfif deg waman imȳaren. ¹¹ A SIDI, man wen i iĝan amecnaw cek jar irebbiten? Wi iĝan amecnaw cek, d amεezzeđ di tqeddest, amweqqar deg izŕan n usebbeĥ d wenni itteggem řeεjayeđ? ¹² Tesswizzed afus afusi nnek, tſarđ iten temmurt. ¹³ Cek tgewwedeđ řgens-a s tmexsiwt nnek icewwaren, aqa tefdid *t*, s jĥhed nnek tnedhed ten ȳar tzeddiȳt iqeddsen nnek. ¹⁴ Sŕin xak řegnus uca arjijen. Imezday n Filicit ad jemden s tigg^wudi. ¹⁵ Řexdenni imȳaren n tqebbaŕ n Idum ad tbehten uca imjehhden n Mu’ab ad arjijen uca marra imezday n Kenεan ad fesȳen! ¹⁶ Ad xasen-dd iwđa řeurret d tigg^wudi. S řemyaret n uȳiŕ nnek ad sseȳden amecnaw azru, aŕmi iȳwa řgens nnek, a SIDI, aŕami iȳwa řgens-a i tkesbed i yixef nnek. ¹⁷ Cek ad ten tnedhed uca ad ten teȳȳud x wedrar n řwart nnek, a SIDI, amcan i teggid d tazeddiȳt nnek, zzawect iqeddsen i iggin ifassen nnek, a Sidi inu. ¹⁸ SIDI ad iĥkem i řebda qae. ¹⁹ Minzi ayis n Firėun yudef di řebĥar s ikarruten nnes d imnayen nnes uca SIDI iqŕeb xasen εawed aman n řebĥar. Maca ayt n Israyil ȳwan x řaȳaȳ di řwest n řebĥar.”

²⁰ Uca Maryam, tanabit, uĥmas n Harun, teksi aĝun deg ufus nnes d marra timeŕta ffȳent đeffar nnes s ibendiren d ccđiĥ. ²¹ *Xenni* tarra-dd xasent Miryam “ȳennjent i SIDI, minzi aqa iyelleb s yijj n uyelleb imȳar! Indar ayis ak-d wenni xas yenyin di řebĥar.”

Deg webrid ȳar Mara d Ilim

²² *Xenni* Musa igga ad ikkes řgens n Israyil iqıđan nsen zi Řebĥar n Uȳanim uca ruĥen di řexŕa n Cur, uyuren tŕata n wussan di řexŕa bŕa mma ad afen aman. ²³ Uca iwđen ȳar Mara, maca war

UFFUŸ

zmiren ad swen aman n Mara, minzi tuya-ten d imarzagen. X uya ggin as isem ‘Mara’.²⁴ In-nedqem řgens x Musa, nnan “Min i ya nsu?”²⁵ Musa iřaya i SIDI uca SIDI imeř as ijj n ukeccuđ uca inđar it daxeř deg waman uca aman dewřen d imiziden. Din i d as igga i řgens ict n tewšiyet d ict n lfariđa u dinni iten iqeğeb.²⁶ Inna “Mařa tesřid mliř i wawař n SIDI, AREBBI nnek, teg-gid min iğan nican di tiřawin nnes, ad tesřid i řumarat nnes, ad teħđid marra tiweřša nnes, xenni necc war d awem-dd ssekkiy řehřac i dd-ssekkey x Miřra, minzi necc d SIDI, amesgenfu nnek!”²⁷ Uca iwđen yar Ilim, mani tuya teneac n řeunřarat n waman, d settin n tcejjura n tini uca wtin iqidan nsen dinni zzat i waman.

‘Mana’, ayrum zeg ujenna

16¹ Uca kksen iqidan, uyuren zi Ilim, uca marra tamesmunt n ayt n Israyil iwđen yar řexřa n Sin i iğan jar Ilim d Sina. Tuya *man aya* deg wass n xemmetac n yuyur wiss tnayen awarni řami dd-ffyen zi temmurt n Miřra.² Uca marra tamesmunt n ayt n Israyil tennedqem zi Musa d Harun di řexřa.³ Nnan asen ayt n Israyil “Wi dd-aney i ya iwcen *afus ead* ĥima ad nemmet s ufus n SIDI di temmurt n Miřra, umi neqqim yar řřbaři n weysum, umi necca ayrum di tyawant! Minzi kenniw tessuffyem aney-dd yar řexřa-ya maħend ad tenyem marra agraw-a s řaz.”⁴ Xenni inna SIDI i Musa “Aqa da, ad jjeř ayrum ad xawem-dd iwđa zeg ujenna am wenzar. Xenni ad iffey řgens, ad iksi min iħđaj i wass nni deg wass *nni*. *D man aya ad yiři* ĥima ad ten qeğbey, ma gguren di *tyuri n ccariea* inu, niy lla.⁵ Xenni, deg wass wiss setta, ad wejden min iwyen yar daxeř. Man aya ad yiři d tnayen n tseqqar x min i ya ssmunen kuř ass.”

⁶ Řexdenni inna Musa d Harun i marra ayt n Israyil “Yar ueccci ad tneemem belli SIDI i kenniw issuffuyen zi temmurt n Miřra.⁷ Yar řřbeħ ad tżarem aeuři n SIDI, minzi aqa netta isřa anedqem nwem x SIDI. Ma neccin, *min neena*, ĥima kenniw ad xaney tennedqem?”⁸ Inna Musa “Řami SIDI iwca awem aysum i macca deg ueccci u ayrum di tyawant di řřbeħ, aqa isřa SIDI anedqem nwem i zi ttendedqmem. I neccin, *min neena*? Kenniw war ttendedqmem xaney, macca x SIDI.”⁹ Inna Musa i Harun “Ini i tmesmunt n ayt n Israyil marra ‘Reħħgem-dd yar zzat i uyembub n SIDI, minzi aqa isřa i unedqem nwem.’”¹⁰ Xenni issiweř Harun ak-d tmesmunt n ayt n Israyil marra, tuya xezzaren yar řexřa uca řrin aeuři n SIDI iđhar-dd deg useynu.

¹¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna¹² “Nec sřiy anedqem n ayt n Israyil. Siweř akidsen uca ini ‘Jar tmeddit d ueccci ad teccem aysum, yar řřbeħ ad tejjiwmem s weyrum uca ad tessnem belli necc d SIDI, AREBBI nwem.”

¹³ Yar ueccci uřyent i-dd tsekrin nni uca dřint řmargeħ n txuzan u yar řřbeħ tuya nnda inned-dd i řmargeħ n txuzan.¹⁴ U řami nnda, i tuya x řexřa, war iqqim, aqa da, x wudem n řexřa ict n řřajet d tazdat, am tequrt, tazdat amecnaw nnda igarsen x temmurt *tewđa*.¹⁵ Uca řrin tt ayt n Israyil, nnan ijjen i wenedni “Man aya?”, minzi war ssinen min icna. Řexdenni Musa inna asen “Wa d ayrum nni d awem iwca SIDI ĥima ad teccem.¹⁶ Wa d awaři i *d awem* yumur SIDI ‘Ejj ad iksi zzayes kuř ijj elahřab min iħđaj, *řeqyas n ijjen* ‘ueumir’ i *ijjen* bnađem. *Kuř aryaz* ad iksi elahřab řqedd n iwdan i řars deg uqiđun.’”¹⁷ Uca ayt n Israyil ggin ammu. Yrun *zzayes*, ijjen ařřas, wenedni drus.¹⁸ Umi t weznen s *řeqyas n* ‘ueumir’, xenni wenni yrun ařřas war řars zzy-ada d wenni yrun drus, war d as itxeřř ead. Kuř ijj iyru macca nnes elahřab min iħđaj.¹⁹ Inna asen Musa “Uřa d ijj mma ad zzayes yejj ar řřbeħ.”²⁰ Macca nitni war sřin ca i Musa uca ca n yeryazen xemmřen zzayes ař řřbeħ. Xenni udfen days ikeccawen uca ibda ad igg ccum. Uca ixeyyeq xasen Musa ařřas.

UFFUY

- ²¹ Kuř ššbeḥ yrun tt, kuř ijj mečar mma icca netta, minzi mařa teḥma tfuct, tfessi.
- ²² Deg wass wiss setta yrun tnayen n tseqqar n weyrum, řeqyas n tnayen n 'ieumar' i ijj n kuř azeḡif. Uca usin-dd marra ineyraf n tmesmunt uca xebbaren Musa. ²³ Netta inna asen "Wa iḡan muxas issiweř SIDI 'Tiwecca d ijj n wass n arraḡet, ijj wass n ssebt d amqeddass i SIDI. Gg^wem min texsem ad tegg^wem, ttesseg^wem min texsem ad tesseg^wem uca marra min i ya iqqimen, xemmřem t ař ššbeḥ." ²⁴ Uca nitni xemmřen t ař ššbeḥ am mammec yumur Musa uca war yarřud u war days tuyi tkecca. ²⁵ Xenni inna Musa "Ccem aya ass-a, minzi ass-a d ass n ssebt n SIDI. Ass-a war t tettifem deg iyyar. ²⁶ Setta n wussan ad teyrum, maca deg wass wiss sebea aqa-t d ssebt, war ittiři walu." ²⁷ Deg wass wiss sebea imsar belli ca zi řgens ffyen maḡend ad yrun ca, maca war ufin walu. ²⁸ Inna SIDI i Musa "Ař meřmi tugim ad teḡdam řumurat inu d izerfan inu? ²⁹ Xzarem, minzi SIDI iwca awem ass n ssebt, x uya iwca awem deg wass wiss setta ayrum i tnayen n wussan. Kuř ijj zzaywem ad iqqim deg wemcan nnes! Deg wass wiss sebea war dd-itteffey uřa d ijj zeg wemcan nnes!" ³⁰ Ammu i yareyyeḡ řgens deg wass n ssebt.
- ³¹ Taddart n Israyil třaya as 'manna'. Tuya-t d acemřar amecnaw zzariet n řqeřbur uca aředdi nnes amecnaw tifdirin n tamment. ³² Xenni inna Musa "Degga d awař i zi yumur SIDI 'Ccurem zzayes řeqyas n ijj n ueumir uca xemmeř it i marra řejyuř nwem i d ya yasen, ḡima ad zaren ayrum min zi kenniw sseccey di řexřa, umi kenniw ssuffuyey zi temmurt n Miřra." ³³ Inna Musa i Harun "Ksi ict n teqdiḡt uca emmar it s yijj n ueumir n 'manna' uca egg it zzat i uyembub n SIDI, ḡima ad tetwaxemmeř i marra řejyuř nwem." ³⁴ Uca Harun igga it zzat i Chadet ḡima ad tetwaxemmeř, am mammec d as yumur SIDI i Musa. ³⁵ Ammu i ccin ayt n Israyil 'manna' arebein n isegg^wusa, ařami iwđen yar temmurt mani i ya řaḡen ad zedyen. Ccin 'manna' ařami iwđen yar weymir n temmurt n Kenean. ³⁶ Řeqyas n ijj n 'ueumir' d taecart n řeqyas n yijj n 'ifa'.

Massa d Miriba

17¹ Uca marra tamesmunt n ayt n Israyil kksen iqiđan nsen, uyuren zi řexřa n Sin, am mammec i d asen yumur SIDI uca wtin iqiđan nsen di Rafidim. War din tuyi aman ḡima ad issu řgens. ² Xenni imcubbec řgens ak-d Musa, nnan "Ewc aney aman ḡima ad nsu!" Musa inna asen "Mayemmi akidi temcubbucem? Mayemmi kenniw tqeḡbem SIDI?" ³ Tuya řgens iffud ařas yar waman uca nndeqmen zi Musa, nnan "Mařar d aney-dd tesgaeted zi Miřra? Ma ḡima ad ayi thellked necc s ufadi uřa d tarwa inu d řebhayem inu?" ⁴ Řexdenni isyuy Musa yar SIDI, inna "Min i ya ggey ak-d řgens-a? Myř cwayt uca ad ayi arejmen." ⁵ Inna SIDI i Musa "Ekk zzat i řgens uca ksi akidek ca zeg imyaren n Israyil uca ksi eawed deg ufus nnek aemud wenni i zi tewtid iyzar, uca ruḡ. ⁶ Aqa ayi, necc ad beddey din zzatek x teřdart yar Ḥurib, ad tewted tařdart, ad zzayes dd-ffyen waman uca ad issu řgens." Igga Musa amenni zzat i tiřawin n imyaren n Israyil. ⁷ Uca iřaya isem n wemcan nni Massa d Miriba, minzi ayt n Israyil mmcubbcen *din* u minzi nitni qeḡben SIDI, nnan "Ma SIDI aqa-t řexxu di řwest nney niy lla?"

Amenyi ak-d Amalik

⁸ Xenni yusa-dd Eamaliq uca immney ak-d Israyil di Rafidim. ⁹ Inna Musa i Yacuea "Ejj aney ad nixdar iryazen uca ad neffey maḡend ad nemmney ak-d Eamaliq. Tiwecca ad iři sennej x tqiccat n tewrirt uca aemud n AREBBI ad yiři deg ufus inu." ¹⁰ Igga Yacuea am mammec d as inna Musa, immney ak-d Eamaliq maca Musa d Harun d Ḥur uřen yar tqiccat n tewrirt. ¹¹ Uca imsar xmi issgaeted Musa afus nnes, xenni tuya Israyil ijeḡden, maca xmi ittejja afus nnes ad ihwa, xenni iyeḡeb Eamaliq. ¹² Maca ifassen n Musa dewřen deqřen. Xenni ksin ijj n wezru uca ggin t sadu nnes uca iqqim xas uca Harun d Ḥur sennden ifassen nnes, ijj zeg uyezdis-a, wennedni zeg uyezdis nnedni. Ammu iqqimen ifassen nnes uzyen ařmi teyři tfuct. ¹³ Uca iyřeb

UFFUŸ

Yacuea x Eamaliq d řgens nnes s řeqdae n ssif. ¹⁴ Xenni inna SIDI i Musa “Ari aya deg ijj n wed-lis itwannđen i řidaret *dayes* uca egg it deg imejjan n Yacuea, belli aqa necc ad mħiy řefkar n Eamaliq qae sadu ujenna.” ¹⁵ Ibna Musa ijj n uealtar uca iřaya as s yisem “SIDI d bandira inu!” ¹⁶ Inna “Minzi *ij* n ufus tuya x řkursi n SIDI u SIDI ad igg garra x Eamaliq zi jjiř řar jjiř.”

Arzef n Yitru

18 ¹ Isřa Yitru, akehhan n Midiyan, ađekk^wař n Musa, marra min igga AREBBI ak-d Musa u ak-d Israyil, řgens nnes u mammec dd-issuffuŸ SIDI Israyil zi Miřra. ² Iřtef Yitrun, ađekk^wař n Musa řaffura, tamřart n Musa, awarni řami tt issekk ad tedweř, ³ jmie ak-d tnayen n tarwa nnes, ijjen qqaren as Jarcum, minzi tuya inna “Tuya-yi d abarrani di temmurt tabarranect”, ⁴ d wennedni qqaren as Alieazir, minzi tuya inna “AREBBI n baba ieawen ayi uca issenjem ayi zi ssif n Fireun.” ⁵ Yitrun ađekk^wař n Musa, ak-d tarwa nnes d tmeřtut nnes, iwđen řar Musa di řexřa, řar mani iwta iqidan nnes, řar wedrar n AREBBI ⁶ uca inna i Musa “Nec, ađekk^wař nnek Yitrun, usiy-dd řark, s temřart nnek d tnayen n tarwa nnes akides.” ⁷ Xenni iffeŸ Musa ad iřqa ađekk^wař nnes, yuđar uca issudem it. Ijjen isseqsa wennedni x umeddur nnes uca udfen řar uqidun. ⁸ Musa ihaja i uđekk^wař nnes marra min igga SIDI ak-d Fireun u ak-d Imiřriyyen di řteŸ n Israyil u x marra tamara tinni xasen ikkin deg webrid d mammec ten ifekk SIDI. ⁹ Uca ifarř Yitrun zi marra řxir nni igga SIDI i Israyil, umi t ifekk zeg ufus n Imiřriyyen. ¹⁰ Inna Yitrun “Sseed n SIDI umi kenniw ifekk zeg ufus n Imiřriyyen u zeg ufus n Fireun, d wenni issnejmen řgens-a zeg ufus n Imiřriyyen! ¹¹ Řexxu ssney belli SIDI imřar ařtas x marra irebbiten, minzi mani xas wtin s řueřa, iedu ten.” ¹² Xenni iksi Yitrun, ađekk^wař n Musa, tayarřt n wecmađ d tiřarřa i AREBBI uca yusa-dd Harun jmie ak-d marra imřaren n ayt n Israyil mařend ad yecc ařrum *jmie* ak-d uđekk^wař n Musa zzat i uyembub n AREBBI.

¹³ Tiwecca nnes imsar belli Musa iqqim mařend ad ihkem řgens uca tuya ibedd řgens zzat i Musa zi řřbeř *zic* ař řiřet. ¹⁴ Izra uđekk^wař n Musa marra min ittegg i řgens, inna “Mana aya i teggid cek i řgens? Mayemmi tettiymid cek weřdec u marra řgens ibedd zzatek zi řřbeř *zic* ař řiřet?” ¹⁵ Yarra Musa x uđekk^wař nnes “Minzi řgens ittass-dd řari řima ad ittar ccwar n AREBBI. ¹⁶ X minni řarsen tettiři ca n tmesřact, ttasen-dd řari s man aya uca necc řekmey řar ijj d wennedni, sscaney asen tiweřřa d izerfan n AREBBI.” ¹⁷ Řexdenni ađekk^wař n Musa inna as “Min teggid, war iři ca mliř. ¹⁸ Ggur ad tařred ařtas, cek d řgens-a i kik iřan, minzi man aya idqeř xak ařtas, war d as tzemmed ad t tegged weřdec. ¹⁹ Seř řexxu i wawař inu, necc ad cek neřřey uca AREBBI ad kik yiři. Iři cek d aweřřay i řgens zzat i AREBBI uca qeddem ddeawi zzat i AREBBI. ²⁰ Sřemdet asen tiweřřa d izerfan u ssen asen abrid min xef i d asen ittweřřa ad uyuren d řxedmet i d asen ittweřřa ad tt xedmen. ²¹ Eawed xzar cek ad tarzud řar marra řgens x iryazen izeeřamen inni ittegg^weden AREBBI, iryazen iřdiqen, inni icarrhen tarezzut x arbeř. Egg iten d imeqqranen x wařef, x mya, x xemsin d x eecra. ²² Ejj iten ad řekmen řar řgens di marra řweqt. Ad yiři ad qeddmen marra ddeawi iwearen zzatek, maca marra ddeawi timeřyanin ad xasent řekmen s yixef nsen. Ejj itt tefsus x yixef nnek u ejj iten ad tt arbun akidek. ²³ Mařa teggid aya d AREBBI i cek yumuren, tzemmed ad teqqimed tbedded uca marra řgens-a ad yaweđ eawed di řehna řar wemcan nnes.”

²⁴ Isřa Musa řar wawař n uđekk^wař nnes, igga marra min *d* as inna. ²⁵ Ixđar Musa iryazen izeeřamen zi marra Israyil uca igga iten d izeřifen x řgens: imeqqranen x wařef, imeqqranen x mya, imeqqranen x xemsin d imeqqranen x eecra. ²⁶ Uca nitni řekmen řar řgens řebda uca qedmen ddeawi iwearen řar Musa, maca marra ddeawi timeřyanin řekmen xasent s yixef nsen. ²⁷ Iqebbeđ Musa ađekk^wař nnes uca yuyur netta řar temmurt nnes.

UFFUY

SIDI x wedrar n Sinayi

19¹ Třata n iyuren awarni i wuffuy n ayt n Israyil zi temmurt n Miřra, deg wass nni nnit, iwđen-dd ęar řexřa n Sina. ² Aqa kksen iqıđan nsen, uyuren zi Rafidim uca iwđen ęar řexřa n Sina uca wtin iqıđan nsen di řexřa. Iwta Israyil iqıđan nnes qibač i wedrar. ³ Uca yuři Musa ęar AREBBI uca SIDI iřaya as-dd zeg wedrar uca inna as “Ammu i ęa tessiwřed ak-d taddart n Yaęqub u *ammu* i ęa tinid i ayt n Israyil ⁴ ‘Kenniw tezrim min ggiy ak-d Imiřriyyen u mammec kenniw ksiy x wafriwen n ugider uca iwyey-dd kenniw ęari. ⁵ Xenni řexxu, mařa tesřim mliř ęar wawař inu u teđdam řeahd inu, ad ayi tiřim kenniw tiyřam x marra řegnus, minzi marra tammurt aqa-tt inu. ⁶ Kenniw ad ayi tiřim d ict n tgelda n ikehhanen d ijj n řgens amqeddas. Ina d awařen inni i d ac ittxeřřan ad ten tessiwřed ak-d ayt n Israyil.’ ”

⁷ Ihwa-dd Musa uca iřaya-dd x imyaren n řgens uca ixebbar iten marra awařen-a i d as yumur SIDI. ⁸ Uca marra řgens yarra-dd jmię, nnan “Marra min issiweř SIDI, ad t negg!” Uca issiweđ Musa awařen n řgens ęawed i SIDI.

⁹ Inna SIDI i Musa “Aqa da, necc ad ęark dd-asey deg ijj n useynu d abarcen, ģima ad iseř řgens xmi necc kik i ęa ssiwřey uca ęawed ad zzayek amnen i řebda.” Minzi Musa ixebbar awařen n SIDI i řgens. ¹⁰ SIDI inna i Musa “Ruĥ ęar řgens uca sqeddes iten ass-a d tiwecca, ejj iten ad ssirden arruđ nsen ¹¹ uca ad iřin wejden i wass wiss třata, minzi deg wass wiss třata ad dd-ihwa SIDI x wedrar n Sina zzat i tiřawin n marra řgens. ¹² Egg iymiren i řgens zi kuř nhit, ini “Yarwem, war tiřyem ęar wedrar niy ad tđadam tťarf nnes. Man wen mma i ęa iĥadan adrar, ad itwaney nican. ¹³ War t itthıdi *hed* s ufuş, minzi *xenni* ad itwarjem niy ad itwawwet nican s *fritcat* min mma ięna, řebhimet niy d bnadem, war ittyimi iddar. Mařa ad din yiři ijj n uşuđi s *řbuq* d azirar, zemmaren ad ařyen adrar.”

¹⁴ Ihwa-dd Musa zeg wedrar ęar řgens, issqeddes řgens uca ssirden arruđ nsen. ¹⁵ Inna i řgens “Iřim ttwejdem i wass wiss třata, war ttqarrabem ęar temyart.” ¹⁶ Di řřbeĥ n wass wiss třata imsar, usin-dd wajjajen d wassamen uca yarsa useynu iđeqřen x wedrar, izemmar řbuq s jjeĥd ařřas. Marra řgens di řmargeĥ n txuzan yarjijji *zzayes*. ¹⁷ Musa indeĥ řgens zi řmargeĥ n txuzan maĥend ad iřqa AREBBI uca nitni bedden swadday i wedrar. ¹⁸ Marra adrar n Sina idexxen, minzi SIDI tuya ihwa-dd xas di tmesi. Ddexxan nnes yuři-dd amecnaw ddexxan n ufarran uca marra adrar inhezz ařřas. ¹⁹ Am ittzemmar řbuq s jjeĥd u břa aqeřti, issiweř Musa uca AREBBI yarra-dd xas s yijj n řřess ijhed. ²⁰ Ihwa-dd SIDI x wedrar n Sina, x tqiccat n wedrar uca iřaya SIDI i Musa ęar tqiccat n wedrar. *Xenni* igaeęed Musa. ²¹ Inna SIDI i Musa “Hwa-dd, u ęřem i řgens maĥend war ttcuqqin di SIDI maĥend ad t zaren uca *xenni* balak ad twahellken ařřas zzaysen. ²² Ejj ęawed ikehhanen inni i ęa iqarrben ęar SIDI, ad ssqeddesen ixef nsen, ģima SIDI war d asen ittegg ca.” ²³ Inna Musa i SIDI “Řgens war izemmar ad igaeęed adrar n Sina, minzi cek tęeřmed aney tennid ‘Egg iymiren x wedrar uca sqeddes it.’ ” ²⁴ Inna as SIDI “Ruĥ, hwa! Ad tgaęeeded cek ak-d Harun, maca ikehhanen d řgens war zemmaren ad cuqqen ģima ad gaęeden ęar SIDI, ģima netta war d asen ittegg ca.” ²⁵ *Řexdenni* Musa ihwa-dd ęar řgens uca inna asen man aya.

Ėecra n tweřřa

20¹ Issiweř AREBBI marra awařen-a, inna ² “Nec d SIDI, AREBBI nnek, wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuyi.

³ War ęark ttiřin irebbiten nneđni zzat i wudem inu. ⁴ War ttegg řexyař ineqcen niy ca n řĥajet tarwes di min ięan sennej deg ujenna niy di ca *da* swadday i temmurt niy di ca deg waman min ięan sadu temmurt. ⁵ War ggur ad asen tađared uřa ad xasen tsexxared, minzi necc, SIDI,

UFFUŸ

AREBBI nnek, d ijj n Arebbi ittasmen, wenni dd-yarezfen řmuşıyyet n ibabaten di tarwa ař *jjir* wiss trřata d wiss arebea n yenni i d ayi icarrhen,⁶ d wenni isscanan tamexsiwt nnes icewwaren di řuřuf n yenni d ayi ittexsen u heřřan řumurat inu.

⁷ War neřteq s yisem n SIDI, AREBBI nnek, di řbařeř, minzi war ittbarri SIDI i wenni i řa inetřen s yisem nnes di řbařeř.

⁸ Idar ass n ssebt řima ad t tessqeddsed.⁹ Setta n wussan i řa txedmed, ad tegged marra řxedmet nnek,¹⁰ maca ass wiss sebea d wass n ssebt n SIDI, AREBBI nnek. War *daye* ttegg uřa d ict n řxedmet, cek lla, uřa d mmic lla, niř d yeđic, uřa d ismey nnek, niř tayya nnek, uřa d řebhimet nnek, niř abarrani wenni akidek iđan daxeř i tewwura nnek.¹¹ Minzi di setta n wussan i igga SIDI ijenwan d temmurt, řebřar d marra min days uca yareyyeř deg wass wiss sebea. S uyenni ibarek SIDI ass n ssebt uca issqeddes it.

¹² Weqqar babac d yemmac, mařend ussan *n tudart* nnek *zemmaren* ad zzuggarten di temmurt i d ac i řa yewc SIDI, AREBBI nnek.

¹³ War neqq.

¹⁴ War zenna.

¹⁵ War ttacar.

¹⁶ War cehhed s ixarriřen đidd i umqarreb nnek.

¹⁷ War eecceq taddart n umqarreb nnek, war ttegg meřri di tamřart n umqarreb nnek, niř ismey nnes, niř tayya nnes, niř afunas nnes, niř ařyur nnes uřa d ict n řřajet i iđan n umqarreb nnek.”

¹⁸ Marra řgens izra ajjajen d wassamen d ddriz n řbuq d wedrar idduxxunen. *Umi* izra řgens man aya, *xenni* arjijjen uca beeeden *nitni* řar řagg^waj.¹⁹ Nnan i Musa “Siweř cek akidney uca ad nseř. *Maca* ittxeřša belli AREBBI war kineř issawař řima war nettmetti!”²⁰ Inna Musa i řgens “War tegg^wdem ca, aqa yusa-dd AREBBI řima ad kenniw iqeđeb u řima ad zzayes tegg^wedem mařend war txetřim ca.”²¹ Ibedd řgens zi řagg^waj, maca Musa iqarreb-dd řar useynu abarcan mani tuřa AREBBI.

Tiřarřa d uealřar i SIDI

²² Inna SIDI i Musa “Ammu ittxeřša ad tinid i ayt n Israyil ‘Kenniw teřrim belli ssiwřey akidwem zeg ujenna.²³ War tteggem kidi irebbiten n nnuqart niř irebbiten n wureř i yixef nwem.

²⁴ Ggem ayi ijj n uealřar s ucař, qeddem xas tiřarřa nnek n wecmađ d tiřarřa nnek n řehna, uđi nnek d ifunasen d tfunasin nnek. Di kuř amcan mani i řa ggeř řidaret n yisem inu, ad řark-dd aseř uca ad ac barkey.²⁵ Mara teggid ayi ijj n uealřar n weřru, war ten tbennid s třuđar itwasuydan, minzi mařa tessgaeeded ařeyzim nnek xas, *xenni* ad t tessureřded.²⁶ War ttgiieid řar uealřar inu s yijj n ddruj, řima war ittbin usedři nnek.”

Tiweřša zi jjihet n isemyan

21¹ “Tina i iđan d lřarayid tinni d asen i řa tessiwded.² Mařa tesřid ismey d Aeibrani, *xenni* netta ad ac ixdem setta n isegg^wusa, maca deg usegg^was wiss sebea ad itwařarr břa ad din yiři ca n řexřas.³ Mařa yudef weřdes, weřdes i řa iffeř, mařa řars tamřart, ad iffeř *xenni* netta d temřart nnes.⁴ Mařa sides iwc as tamřart uca nettat teřja as-dd iřenjiren d thenjirin, *xenni* tamřart d tarwa nnes jmie ad iřin n sides, u ggur *xenni* netta ad iffeř *weřřdes*.⁵ Uca mařa ismey inna s uziyyar “Nec xseř sidi inu d temřart inu d tarwa inu, war xseř ad twařarrey”,⁶ řexdenni sides ad t issbedd zzat i AREBBI. Ad t yawi řar tewwart niř řar tnebdad uca sides ad as issnuqqeb amejjun nnes s ict n tsineft uca netta ad as ixdem i řebda.

⁷ Mařa řed izzenz yeđis d tayya, war ggur ad teffey am muxas tteffyen isemyan.

⁸ Maña war dd-tusi x tiṭṭawin n sides u netta tuḡa isshuz itt i yixef nnes, ad as ismeḡ ad tetwaf-did. War izemmar ad tt izzenz i yijj n řgens n barra minzi netta iḡdar zzayes s *min igga*. ⁹ Maña ixḡdeb itt i mmis, ad kides igg am tteggan i yessis. ¹⁰ Maña iksi *tamyart* nneḡni i yixef nnes, war ineqqeṣ řeuč n weysum nnes, niḡ arruḡ nnes, niḡ řeacart nnes. ¹¹ Uca maña war d as iggi třata-ya, *xenni* nettat ad teffey bařeř, břa nnuqart i *weřřah*.

Tiweřsa zi jjihet n tudart n umqarrab

¹² Wenni i ḡa iwten ḡed ařami immut, ad itwaneḡ nican. ¹³ Maña war t iggi neemada, maca AREB-BI igga as-dd deg ufus nnes, řexdenni necc ad ac ssecney amcan mani izemmar ad yarweř.

¹⁴ Maca maña ḡed ieedda x wajjar nnes uca inḡa it s řeydaret, *xenni* ad t teksid ḡar uealřar inu maḡend ad immet.

¹⁵ Wenni iwtin babas niḡ yemmas, ad itwaneḡ nican.

¹⁶ Wenni yucaren bna-dem uca izzenz it, niḡ itwaf *ead* ḡars, ad itwaneḡ nican.

¹⁷ Wenni i ḡa ikk^waren babas niḡ yemmas, ad itwaneḡ nican.

¹⁸ Maña iryazen mmcubbcen ak-d wayawya uca ijjen iwta wennedni s weřru niḡ s řpuniyyet uca netta war immut, maca iwḡa di qama ¹⁹ *xenni* ikkar *ewed* uca yuyur *zi jdid* barra x teḡarct, řexdenni ad yiři wenni t iwtin, ifurra. Mḡir min ineqqšen waha *zi řmunet nnes* i d as i ḡa iwc uca ad as iewweř x marra ař agenfu.

²⁰ Maña ḡed iwta ismeḡ nnes niḡ tayya nnes s uzeḡaḡ uca immut sadu ufus nnes, *xenni* ittxeřsa ad as yaḡ x tesḡart nnes nican.

²¹ Maña iqqim ibedd ij niḡ tnayen n wussan, war d as yuḡi tasyart, minzi netta d *tmenyat n* nnuqart nnes i yeḡa.

²² Maña iryazen mmenḡen uca wtin *tamyart* s ddeyset uca iwḡa as-dd ueeddis nnes, maca war iḡi ca ajraḡ, *xenni* netta ad ixegęṣ nican ij n multa ełahsab min d as i ḡa ittar weryaz n temḡart u ittxeřsa as ad tt iwc i řquḡat. ²³ Maña imsar ca n wejraḡ aeffan, řexdenni ad tewced tudart s tudart, ²⁴ tiṭṭ s tiṭṭ, tiḡmest s teḡmest, afus s ufus, aḡar s uḡar, ²⁵ acmaḡ s wecmaḡ, ayezzim s uyezzim, ticti s ticti.

²⁶ Maña ḡed iřqef tiṭṭ n yismey nnes niḡ tiṭṭ n tayya nnes, iḡeyyeč itt, *xenni* ad as yejj ad itwaḡarr zi ssibbet n tiṭṭ nnes. ²⁷ Maña s tecti i tekkes tiḡmest n ismeḡ nnes, niḡ tiḡmest n tayya nnes, *xenni* ad t yejj ad itwaḡarr zi ssibbet n tiḡmest nnes.

²⁸ Maña afunas imarz i weryaz niḡ i temḡart, u wanita immut, *xenni* afunas ad itwarjem u aysum nnes war zzayes ttetten, maca bab n ufunas ad yiři d afurri. ²⁹ Maca maña afunas tuḡa immuzzar iḡennaḡ d fariḡennaḡ uca bab nnes tuḡa issen uca war t iḡḡi uca inḡa aryaz niḡ *tamyart*, *xenni* afunas ad itwarjem uca *ewed* bab nnes ad itwaneḡ. ³⁰ Maña ggin xas ttaman n weřřah, řexdenni ad iwc min mma i tudart nnes, ³¹ niḡ *afunas* irbez aḡenjir niḡ *irbez* taḡenjirt, řa d netta *ewed* ad xas ḡekmen s lfariḡa-ya. ³² Maña afunas irbez ismeḡ niḡ tayya, ad iwc třatin n uciql n nnuqart i sides, uca afunas ad itwarjem.

³³ Maña ḡed yarzem anu niḡ maña iḡza anu uca war t idři, uca iwḡa days ufunas niḡ aḡyurř, ³⁴ *xenni* bab n wanu ad ixegęṣ uca ad yarr s nnuqart i bab nnes, uca ametti ad yiři nnes.

³⁵ Maña afunas irbez afunas n wajjar nnes ařami immut, řexdenni ad izzenz afunas iddaren, ad bḡan tmenyat-a *jarasen* uca *ewed* ad bḡan *afunas* ametti. ³⁶ Maca maña issen belli afunas ihaj zeg iḡennaḡ d fariḡennaḡ, uca bab nnes war t iḡḡi, ad ixegęṣ afunas s ufunas u *afunas* ametti ad yiři nnes. ³⁷ Maña ḡed yucar afunas niḡ ij zeg wuḡi uca iḡarř as niḡ izzenz it, *xenni* ad ixegęṣ xemsa n ifunasen x ij n ufunas u arebea n wuḡi x ij zeg wuḡi.”

Tiweřsa zi jjihet n umqarreb

22¹“Mařa itwaf uceffar uca ufin t *ead* am ineqqeb u ad itwaddez ař d immet, war xas ittmarsi *umarwas n idammen*.² Mařa tnedqar-dd xas tfuct, ad yiři immars xas umarwas n idammen. Ittxeřša as ad ixegęř marra. Mařa war ġars walu, ad itwammenz min dd-tawi tuceffra nnes.³ Mařa itwaf iddar s tuceffart deg ufus, ad yiři d amwa niŸ d ayyuř niŸ *ijj zeg* wuđi, ad ixegęř tnayen n tseqqar.

⁴ Mařa ħed ijja ad ihda iyyar niŸ tzayart uca yarwes taħimart nnes days uca ad asen idřeq ad hdan di temmurt n wennedni, *xenni ad tt ixegęř* zi řemxeyyer n yeyyar nnes u zi řemxeyyer n tzayart nnes.

⁵ Mařa teffey tmessi uca teřqef asennan u tecca icewwafen *n imendi* niŸ imendi ibedden niŸ iyyar, *xenni* wenni iceeřen timessi ad ixegęř marra.

⁶ Mařa ħed ihđa i wajjar nnes nnuqart niŸ řeqcue u man aya *marra* itwacaren as zi taddart n weryaz *nni*, *xenni* aceffar iggur, mařa ufin t, ad ixegęř tnayen n tseqqar.⁷ Mařa war ufin aceffar, řexdenni ad ssqarrben bab n taddart ġar AREBBI *maħend ad ssnen* ma *ad tay* isswiżzeđ afus nnes ġar wagra n wajjar nnes.

⁸ Marra ixetřtan zi jjihet n ufunas niŸ n weřyur niŸ n wuđi niŸ n warruđ niŸ zi jjihet n min iweddaren i zzayes inna *ħed* ‘Aqa-t d wa!’, ad dd-tas tmesřact i iđan jarasen s tnayen zzat i AREBBI uca wenni ad xas ihkem AREBBI, ad ixegęř i wajjar nnes tnayen n tseqqar.

⁹ Mařa ħed iwca i wajjar nnes ayyuř niŸ afunas niŸ *ijj n zeg* wuđi niŸ ca n řebhimet nneđni ad t ihđa uca immut niŸ iwđa-dd ihřec niŸ ucaren t am war t izri ħed,¹⁰ *xenni* ad din tiři jarasen tjađit ġar SIDI belli netta war isswiżzeđ afus nnes ġar wagra n wajjar nnes. Bab nnes ad tt iqbeř uca wennedni nhřa mma ad *tt ittxeęř*.¹¹ *Maca* mařa min yucaren tetwacar zzayes, di lħala aya ad t ixegęř i bab nnes.¹² Mařa amezzaq itwamezzez *zeg ijj n řweħc*, ggur ad yawi cchadet uca ad taf nhřa mma ad ixegęř ameqqarř.

¹³ Meřmi ħed yarđeř ca x wajjar nnes uca tarrez niŸ temmut di řřayeb n bab nnes, ittxeřša as ad tt ixegęř marra.¹⁴ *Maca* mařa bab nnes tuřa ihđar, ad taf nhřa mma ixegęř itt. Mařa tuřa icarra tt xas, ad taf tudef di řecra nnes.

Tiweřša zi jjihet n tuqeħbit n arruħ d arrimet

¹⁵ Uca mařa ħed immarđen x ca n tebřiŸt tenni war ixđiben *ead* uca itřteř akides, ittxeřša as ad as iwc řřadaq imun *maħend* ad tt yawi d tamřart.¹⁶ Mařa babas war ixs ad as tt iwc, ad as iwzen řřadaq n tebřiŸin s nnuqart.

¹⁷ War tejjam taseħħart ad teddar.

¹⁸ Man wen mma itřřen ak-d ijj n řmař, ad itwaney nican.

¹⁹ Wenni iwehhben tařarřt i *yijj n arebbi*, ittxeřša ad itwaħarrem i uteħħi, illa mařa *aqa-tt* i SIDI i netta weħdes.

Tiweřša zi jjihet n inni iđeefen

²⁰ War ttħekki x ubarrani u war xas ttzeyyar, minzi tuřa uřa d kenniw d ibarraniyyen di temmurt n Miřra.

²¹ War sseħqaram ca ict n tejač niŸ ijj n uyujiř.²² Mařa tiwđed ad t tesseħqared ařtas uca netta isřuyy-dd ġari, aqa necc s uyiř ad sřeř i tyuyyit nnes.²³ Ad itwassarř lřađab inu uca ggur ad kenniw nřeř s ssif, timeřřa nwem ad dewřent d tijař d tarrawt nwem d iyujiřen.

²⁴ Mařa taređred nnuqart i yijj n umezřuđ zi řgens inu i *din* ġark, *xenni* war ttegged akides amecnaw amarwas niŸ ad xas tegged d arriba.

²⁵ Mařa teksid arruđ zeg wajjar nnek d arhan, arr as t, qbeř mma ad teřři tfuct.²⁶ Minzi i ġars waha d aħegef nnes, aqa-t d arruđ x teřmect nnes. Min di i řa itřtes *xenni*? Xmi ġari-dd i řa isřuyy, řexdenni ad as sřeř, minzi necc aqa d aħnin!

Tiweṣṣa zi jjihet n uweqqar d nneyyet i AREBBI

- ²⁷ War ttedei x AREBBI u war tekk^war aneyraf n řgens nnek.
- ²⁸ War sœtṭařa taccuret n *tmegra* nnek, niř ařřay n *teysart* nnek. Ad dayi tewced uřa d amenzu n tarwa nnek. ²⁹ Ammu i řa tegged *œawed* s ifunasen nnek d wuři nnek. Sebea n wussan ad iřin ak-d yemmatsen uca řar wass wiss tmenya ad ayi ten tewced.
- ³⁰ Ad ayi tiřim d imqeddasen uca war ttettem aysum i iqqarřen di řexřa. Ad t tenđarem i yiřan.”

Tiweṣṣa zi jjihet n mammec i řa neřref ak-d umqarreb

- 23**¹ “War ssuffuy řexbar n ixarriqen, war ttic afus nnek i wenni d œeffan mařend ad tiřid d acehhad n ddeř.
- ² War areddef abarru di řřar u deg ijj n umcubbec, s uœarni n wařřas, war tbeœeid ca x řheqq s temwarrit nnek, uca *xenni* ad tessfaryed řheqq.
- ³ Di ddeœwet war ttriř ca ak-d umesœi.
- ⁴ Mařa teřqid afunas niř ařřuř iweddaren n řœdu nnek, ittxeřřa ad t-idd tarred nican. ⁵ Mařa teřrid ařřuř n wenni tcarhed iwđa s đđqeř nnes, ad tetřfed ixef nnek ad t tejjed *amenni*, *maca* cek d netta jmiœ ad tfekkem *weřřuř*.
- ⁶ War tarezza tasyart n umesœi nnek di ddeœwet nnes.
- ⁷ Beœœed x tmesřact iyeccen. War neqq afurri niř amsegged, minzi necc war ttbarriř œeffan.
- ⁸ War kessi tamewci, minzi tamewcit tessdaryař tiřřawin yarezmen u tesfarray awařen n im-seggden.
- ⁹ War tzeyyarem x ubarrani, minzi kenniw tessnem nnefs n ubarrani, minzi tuřa kenniw d ibar-raniyyen di temmurt n Miřra.
- ¹⁰ Setta n isegg^wusa ad tzarœed tammurt nnek uca ad tessmuned řřiřet nnes. ¹¹ Deg *usegg^was* wiss sebea ad tt tejjed texwa uca ad as tarxud, řima ad zzayes ccen imezřađ n řgens nnek uca min iqqimen ad *zzays* ccen řmař n řexřa. Ammu i řa tegged *œawed* s tzayart nnek d zžitun nnek.
- ¹² Di setta n wussan ggur ad tegged řxedmet nnek uca deg wass wiss sebea ad tareyyřed, mařend ad yareyyeř afunas nnek d weřřuř nnek uca ad yarr nnefs mmis n tesmeyt nnek d ubarrani.

Tiweṣṣa zi jjihet n uweqqar i SIDI

- ¹³ Di marra min d awem nniř, řđam t. War ttidar isem n irebbiten nneđni. War ggur ad twasřen *ismawen nsen* zeg uqemmum nnek.
- ¹⁴ Třata n twařawin deg usegg^wass ad ayi teggem řeid. ¹⁵ Reid n weřřum břa antun ad t teřđam. Sebea n wussan ad tecced ařřum břa antun, amecnaw mammec d awem umureř necc, di řweqt itwaggen deg uyur n Abib, minzi days teffyed zi Miřra. War dd-tusim texwam zzat i uęymbub inu. ¹⁶ *Řđam œawed* řeid n *tmegra*, *řeid* n tmenza n řxedmet nnek i tzarœed deg iyyar, u řeid n usmuni n *tmegra* řar uneggar n usegg^was, xmi i řa tejwed řxedmet nnek zeg iyyar. ¹⁷ Třata n twařawin deg usegg^was ad đharen marra iryazen n řgens nnek zzat i uęymbub n Sidi SIDI.
- ¹⁸ War ttqeddam idammen n třarřt inu s weřřum s wentun u tadunt n *třarřt* n řeid inu war ttnusi řiřet *tekmeř* ař řřbeř.
- ¹⁹ Tamezwarut n tmenzut n temmurt nnek ad tt tawyed řar taddart n SIDI, AREBBI nnek. War snenni iřayđ d ameřřan s uři n yemmas.
- ²⁰ Aqa da, ad ssekkey **ij** n **Lmalak** zzatek řima ad cek iřđa deg webrid uca ad cek yawi řar wem-can wenni sswejdeř. ²¹ *Řđa* zzat i uęymbub nnes uca seř i wawař nnes, war xas ttœedda, minzi netta war isemmeři i ixetřan nwem, minzi isem inu days. ²² Maca mařa s tidett ad tesřed i wawař nnes, ad tegged marra min d ac i řa iniř, ad iřiř d řœdu i řœedyan nnek uca ad řřareř inni cek iřeřřaren. ²³ Minzi **Lmalak inu** ad yiři zzatek, ad cek ssidfey di *temmurt* n Imuriyyen d iřittiyyen

UFFUŸ

d Ifiriziyyen d Ikenaniyyen d Ihiviyyen d Iyabusiyyen, u ggur necc ad ten tehhiy. ²⁴ War ttaḍar yar irebbiten nsen niy ad ten tēbbed niy ad tegged am tteggēn nitni, maca ad ten tettehḥid qaε uca ad tarzed marra imayḍuten nsen iqeddsen. ²⁵ Ad tēbbedem SIDI, AREBBI nwem, u netta ad ibarek ayrum nnek d waman nnek uca necc ad kksey řehřacat zi řwest nnek. ²⁶ War tettiři *temyart* nni umi iwḍa uēddis niy war ittiřwen di temmurt nnek. Necc ad kemmřey řqedd n wussan nnek. ²⁷ Necc ggur ad ssekkey anexřie ztat i uyembub nnek, ad sxxarewḍey marra řgens i ya tafed *deg webrid nnek* uca ad arrey marra ředyan nnek ad xak arewřen. ²⁸ Necc ad ssekkey irezzan idaryāřen ztat i uyembub nnek, inni igguren ad azzřen x Ihiviyyen d Ikenaniyyen d Iḥittiyyen x ztat i wudem nnek. ²⁹ War ten ssigg^wijey ca zzatek deg ijj n usegg^was, maḥend war tettyimi temmurt d řexřa u řmař *n řexřa* war ttmarenyen aṭṭař. ³⁰ S cway cway ad ten ssigg^wijey x ztat i uyembub nnek, ař i ya temmarenyed *deg waṭṭas* uca *ad tzemmed* ad teksid tammurt d řwart. ³¹ Necc ad ggey iymiren zi řebḥar n Uyanim ař řebḥar n Ifilistiyyen u zi řexřa ař iyzar, minzi ad arrey imezday n temmurt deg ufus nnek uca *ad cek arrey* ad ten tessigg^wjed zzatek. ³² War ttegg řeahd akidsen niy ak-d irebbiten nsen. ³³ War zeddyen di temmurt nnek, ḥima war cek ttarrin ad texḍid akidi. Mařa tēbbed i irebbiten nsen, ad ac yiři d man aya d taxceft.”

Řeahd n AREBBI ak-d řgens

24¹ Uca inna netta i Musa “Gaεεed yar SIDI, cek d Harun d Nadab d Abihu d sebein n imyaren n Israyil uca aḍarem zi ragg^waj. ² Musa weḥdes ad dd-iqarreb yar SIDI, maca nitni war dd-ttqarriben ca. Uřa d řgens war akides ittgiεeid ca. ³ Musa iεqeb-dd uca ixebbar řgens x marra wawařen n SIDI d marra lfarayid. Marra řgens yarra-dd s yijj n wawař, nnan “Ad negg marra awařen i inna SIDI.” ⁴ Musa yura marra awařen n SIDI. Yar řřbeḥ zic ikkar uca ibna ijj n uealřar yar idaren n wedrar uca *igga* teneac n imayḍuten n wezru, *elaḥsab řqedd n* teneac n tqebbař n Israyil. ⁵ Issekk iḥudriyyen zeg ayt n Israyil, inni issbexxaren tiyarři n wecmaḍ d tiyarři n řehna zeg imwa i SIDI. ⁶ Iksi Musa azyen n idammen, igga it di ṭṭbaři uca ibeqqeḍ azyen nneḍni n idammen x uealřar. ⁷ Iksi adlis itwanḍen n řeahd, iyra it x imezzuyen n řgens, inni innan “Marra min *d aney* inna SIDI ggur ad *t negg* u ggur ad *t nřae*.” ⁸ Iksi Musa idammen, ibeqqeḍ iten x řgens, inna “Aqa da, ina d idammen n řeahd wenni igga SIDI akidwem x marra awařen-a.”

⁹ Uca igaeεed Musa ak-d Harun d Nadab d Abihu d sebein n imyaren n Israyil. ¹⁰ Žrin AREBBI n Israyil. Tuya sadu idaren nnes amecnaw ict n tisi n zzellij i itwaggen n saffir aziza, iřfa amecnaw ajenna simant nnes. ¹¹ War isswizzeḍ afus nnes x ineyraf n ayt n Israyil, maca, awarni řami žrin AREBBI, ccin, swin.

¹² Řexdenni inna SIDI i Musa “Gaεεed-dd yari x wedrar uca qqim din uca necc ad ac wcey tiřwiḥin n wezru, ccariea d řumarat tinni uriy ḥima ad asen tent tesseřmeded.” ¹³ Ikkar Musa ak-d Yacuea, amsexxar nnes, uca igaeεed Musa yar wedrar n AREBBI. ¹⁴ Inna i imyaren “Rajam aney danita ař dd i ya nedweř yarwem . Aqa da, Harun d Ḥur aqa-yen akidwem. Mařa din ḥed yars ca n tmesřact, ittxeřša as ad yarsen irah.”

¹⁵ Řexdenni igaeεed Musa yar wedrar uca ijj n useynu idřa adrar. ¹⁶ Aeuři n SIDI immars x wedrar n Sina d useynu idřa it setta n wussan uca deg wass wiss sebea iřaya-dd x Musa zi řwest n useynu. ¹⁷ Ascan n ueuři n SIDI tuya-t di tiřřawin n ayt n Israyil amecnaw timessi iḥedqen x tqiccat n wedrar. ¹⁸ Awarni řami igaeεed yar wedrar, yudef Musa di řwest n useynu u tuya Musa iqqim arebein n wussan d arebein n řyaři deg wedrar.

Tiweŝsa zi jjihet n ubenni n i Tzeddiyt n SIDI

25¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ²“Ini i ayt n Israyil ad ayi-dd ssgaæden ict n tewhibt i ujenna. Zi marra aryaz nni d as yarezmen uř nnes, ad teksim **tawhibt tenni i ya ssgaæden** i necc. ³Ta d **tawhibt tenni i ya ssgaæden** d tenni i ya teksid zwaysen: urey d nnuqart d nnhas, ⁴d *řeqten n adehmi* d urjuwani d uzegg^way iħedqen d řeqten azdad d ccear n tyayđin, ⁵d iřmawen izegg^wyen n icarriyyen, d iřmawen n ddenfiřat, d ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*, ⁶zect i tfawt n řqendiř, řetreyya i zect i wedhan u i řebxur ittfuħen, ⁷izra n biril d *izra iyřan* maħend ad ten ggen x upalđu u x tajmect.

⁸Ad ayi ggen ict n zzawect iqeddsen ħima ad zedyey jarasen. ⁹Ggur ad t tegged amecnaw marra min ggurey ad ac ssecney, *elaħsab* amedya n Tzeddiyt u *elaħsab* amedya n marra řeqcue i days iġan.

¹⁰Ad ggen εawed ict n **Ttabut** n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*. Ad tiři tuzzeggart *nnes* tnayen n iyaġen d wezyen d tiru *nnes* ijj n uyiř d wezyen d řueřa *nnes* ijj n uyiř d wezyen. ¹¹Ad t tessduryed s wurey iřfan, zi daxeř u zi barra ad t tessduryed, uca ad as tennded ijj n zzwaq n wurey.

¹²Ad as tessfesyed arebea n texrazin n wurey. Ad tent tmetned i arebea n tyemmura. Tnayen n texrazin ad iřint ġar yijj n uyezdis u tnayen n texrazin i uyezdis nneđni. ¹³Ad tegged iεumad i *trebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart n ukasiya* uca ad tent tedřed s wurey. ¹⁴Sidfem iεumad di texrazin nni iġan ġar iyezdisen n Ttabut, ħima ad xas arbun Ttabut. ¹⁵iεumad ad iřin di texrazin n Ttabut, war zwaysent ttetwakksent ca. ¹⁶Ggur ad tessarsed Chadet, tenni d ac i ya wcey, di Ttabut.

¹⁷Ad tegged εawed ijj n **tqebbart n weřraħ** n wurey iřfan s ict n tuzzeggart n tnayen iyaġen d wezyen u s ict n tiru n yijj n uyiř d wezyen. ¹⁸Ad tegged εawed **tnayen n ixiruben** n wurey yeedeř s wefđis i dd-itteffyen zi tnayen n ixfawen n tqebbart n weřraħ. ¹⁹Ggur ad tegged ijj n uxirub ġar yijj n ixef u ijj n uxirub nneđni ġar yixef nneđni. Ad teggem ixiruben zeg tqebbart n weřraħ ġar tnayen n ixfawen nnes. ²⁰Ixiruben ggur ad bezzæen afriwen nsem ġar sennej nsen uca ad dřen s wafriwen nsen amcan n weřraħ. Udmawen nsen ad iřin qibač ijj i wenneđni uca ad xzaren udmawen n ixiruben ġar tqebbart n weřraħ. ²¹Ggur ad tegged tqebbart n weřraħ x Ttabut, awarni řami tessarsed Chadet i d ac i ya wcey di Ttabut. ²²Dinni i kic i ya mmeřqiy uca ad kik dd-ssiwřey zi sennej i tqebbart n weřraħ, ġar tnayen n ixiruben inni iġan sennej i Ttabut n Chadet, x marra min d ac i ya umurey i ayt n Israyil.

²³Ad tegged ijj n **tzewđa** n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*, ġars ict n tuzzeggart n tnayen n iyaġen u ict n tiru n yijj uyiř u ijj n řueřa n yijj uyiř d wezyen. ²⁴Ad tt tedřed s wurey iřfan uca ad as tegged ġar tmewwa nnes ijj zzwaq n wurey. ²⁵Ggur ad as tegged ict n tmewwa n yijj n cbar n ufus u ġar tmewwa nni ad tegged ijj n zzwaq n wurey. ²⁶Ggur ad tegged arebea n texrazin n wurey uca ad tent tmetned ġar arebea n tyemmura tinni iġan ġar arebea n iđaren nsen. ²⁷Tixrazin ad iřint yudsent i tmewwa maħend ad *daysent* twařtfen iεumad i *tarebbut* n *tzewđa*. ²⁸Ad tegged iεumad i *tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*, ad tent tyeġfed s wurey uca ad zwaysent arbun *tazewđa*. ²⁹Ad tegged εawed tťbaři nnes d tyenjajin nnes d iřarrafen nnes d řkisan nnes s yenni i ya kebben. Ggur ad ten tegged s wurey iřfan.

³⁰X *tzewđa* ad tegged **ayrum n wescan** ztat i uyembub inu.

³¹Ad tegged ijj n řqendiř n wurey iřfan. Ad itwaedeř řqendiř s wefđis n wemziř. Adaf n uđar nnes d iyaġen nnes uřa d řkisan nnes d tteffaħin nnes d nnuwwar nnes ad zzayes-dd ffyen.

³²Setta n iyaġen ad dd-ffyen zeg iyezdisen nnes, třata n iyaġen zeg yijj n uyezdis n řqendiř d třata n iyaġen zeg uyezdis nneđni n řqendiř. ³³Třata n řkisan ad iřin deg ijj n uyiř di furma n innuwwaren n ġewz ak-d tteffaħt d unnuwwar uca *εawed* ġar uyiř nneđni třata n řkisan di furma n nnuwwar n ġewz ak-d tteffaħt d unnuwwar. Ammu *εawed* iggin marra setta iyaġen inni dd-iffyen zi řqendiř. ³⁴Ĥar řqendiř simant nnes ad *din* iřin arebea n řkisan di furma n ġewz

UFFUŸ

ak-d tteffaħin d nnuwwar nsen. ³⁵ Ad *din* tiři ict n tteffaħt sadu tyuya n iyağen i zi dd-ffyen d ict n tteffaħt sadu tyuya n iyağen awarni as i zzayes-dd ffyen uca *ammu i ya yiři* i setta n iyağen i dd-iffyen zi řqendiř. ³⁶ Titeffaħin nsen d iyağen nsen ad zzayes-dd ffyen uca ad yiři marra ina d ijjen zeg wurey iřfan. ³⁷ Ad tegged setta n teftiřin nnes uca ad ssarsen teftiřin nnes x řqendiř maħend ad wcent tfawt yar řtarf n ujemmad. ³⁸ Tijeqqadın *n teftiř* nnes d tmejmarin nnes ad iřint zeg wurey iřfan. ³⁹ Ad itwagg řqendiř zeg ict n ‘talint’ n wurey iřfan s marra řeqcue-a-a akides. ⁴⁰ Uca xzar, ad t tegged amecnaw amedya nnes wenni i d ac itwamřen deg wedrar.”

26¹ “Ad tegged **Tzeddiyt** s *εecra* n tjartiřin n řeqten azdad immuden u zi řeqten adeħmi izewwqen. ² Tuzzeġgart n ict n tjartiřt ad tiři tmenya u-eicrin n iyağen u tiru n tjartiřt arebea n iyağen. Marra tijartiřin ad ġarsent yiři řeεbar d ij. ³ Xemsa n tjartiřin ad tent ssmunen ict ak-d tenneđni u *εawed* xemsa n tjartiřin ad tent ssmunen ict ak-d tenneđni. ⁴ Yar řtarf n ict n tjartiřt mani tt ġa ssmunen, ittxeřsa ad tegged tisarawin tideħmanin. Ammu tent i ġa tegged *εawed* yar řtarf n tjartiřt wenni ad tetwassmun ak-d tenneđni. ⁵ Xemsin n tsarawin i ġa tegged deg ict n tjartiřt u xemsin n tsarawin yar řtarf n tjartiřt tenni ad tetwassmun ak-d tenneđni, maħend tisarawin ad mmeřqant ict ak-d tenneđni. ⁶ Ad tegged *εawed* xemsin n tsennarin n wurey uca ad tessmuned tijartiřin ict ak-d tenneđni s tsennarin maħend ad tedweř d ict n Tzeddiyt.

⁷ Ad tegged *εawed* **tijařtiřin s ccear n tyayđin** maħend ad iřint d ij n uqiđun x Tzeddiyt. Ad tegged **ħiřac n tjartiřin**. ⁸ Tuzzeġgart n ict n tjartiřt ad tiři třatin n iyağen, u tiru n ict n tjartiřt ad tiři arebea n iyağen. Ĥiřεac n tjartiřin ad ġarsen yiři řeεbar d ij. ⁹ Ad tessmuned xemsa n tjartiřin weħdsen d setta n tjartiřin *εawed* weħdsen. Tajařtiřt wiss setta ggur ad tt tđefsed yar zzat i wudem n Uqiđun. ¹⁰ Uca ad tegged xemsin n tsarawin yar řtarf n ict n tjartiřt mani i tt ġa ssmunen uca xemsin tsarawin yar řtarf n tjartiřt tenni ad tetwassmun ak-d tenneđni. ¹¹ Ad tegged xemsin n tsennarin n nnħas uca ad tent tessidfed di tsarawin uca ad tessmuned aqiđun maħend ad yiři d ijjen. ¹² Min icetřen n tjartiřin n uqiđun, azyen n tjartiřt tenni icetřen, ad yayeř yar đeffar n Tzeddiyt. ¹³ N min icetřen di tuzzeġgart n tjartiřin, ij n uyiř ad yayeř yar ij n řtarf, d ij n uyiř yar řtarf nneđni, yar tnayen n tmewwa n Tzeddiyt maħend ad as iřeħħef i yij n uyezdis u i uyezdis nneđni.

¹⁴ Ggur ad tegged i Uqiđun *εad* ict n **tseqqaft n iřmawen izeggwřen n icarriyyen** u sennej i man aya ict n **tseqqaft n iřmawen n ddenfiřat**.

¹⁵ Ad tegged i Tzeddiyt tifeřwin n ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya inni ibedden nican. ¹⁶ Tuzzeġgart n ict n tefrewt ad tiři *εecra* n iyağen u tiru n ict n tefrewt *ad tiři* ij n uyiř d wezyen. ¹⁷ I kuř tafrewt ad ġars iřin tnayen n ifassen, inni issmeřqan tiwečmatin ict ak-d tenneynit, ammu i ġa tegged i marra tifeřwin n Tzeddiyt. ¹⁸ Ad tegged i Tzeddiyt **tifeřwin**, eicrin n tfeřwin i uyezdis n tcarmin, yar jjihet n tcarmin. ¹⁹ Ggur ad tegged arebein n **tyarsawin n nnuqart** maħend ad tent ssarsen sadu eicrin n tfeřwin, tnayen n tyarsawin sadu ict n tefrewt i tnayen n iđaren nnes, d tnayen n tyarsawin sadu tefrewt nneđni i tnayen n iđaren nnes. ²⁰ *εawed* ad tegged eicrin n tfeřwin i uyezdis nneđni n Tzeddiyt, yar jjihet n ccamal ²¹ s arebein n tyarsawin nsen n nnuqart, d tnayen n tyarsawin i kuř tafrewt d tnayen n tyarsawin swadday n tefrewt nneđni. ²² Uca yar uyezdis n řyarb n Tzeddiyt ad as tegged setta n tfeřwin. ²³ Ad tegged tnayen n tfeřwin i tyemmar n Tzeddiyt i iğan yar tnayen n iyezdisen nnes yar đeffar. ²⁴ Yar uwadday ggur ad iřint d icten uca ammu i ġa iřint munent ař i ġa iwđent sennej deg ict n texrazt. Ammu i ġa yiři i tnayen n tfeřwin i iğan i tnayen n tyemmar. ²⁵ Ad *din* iřint tmenya n tfeřwin ak-d tyarsawin nsent n nnuqart. *Xenni* seřřac n tyarsawin, tnayen n tyarsawin sadu ict n tefrewt d tnayen n tyarsawin sadu tefrewt nneđni. ²⁶ Ad tegged **tihenya n uεarrađ** zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya

inni i ya iedun x tfeřwin, xemsa i tfeřwin n yijj n uyezdis n Tzeddiyt ²⁷ u xemsa n tħenya n uęarrad i tfeřwin ħar uyezdis nneđni n Tzeddiyt d xemsa n tħenya n uęarrad i tfeřwin n uyezdis n Tzeddiyt i iġan s tnayen n iyezdisen ħar deffar ħar jjihet n řħarb. ²⁸ Taħnact n uęarrad di řwest ad teđu x tfeřwin di řwest, zeg ijj n ixef ħar wenneđni. ²⁹ Ggur ad tyeġfed tfeřwin s wurey uca ad tegged tixrazin nsen n wurey maħend ad daysent tessidfed tiħenya n uęarrad. Ad tedřed *ęawed* tiħenya n uęarrad s wurey. ³⁰ Ggur ad tessgaęęded Tzeddiyt *ęlaħsab sħeħ n umentya n řebni* wenni d ac itwamřen deg wedrar.

³¹ Ad tegged ijj n uřeħħaf n *řeqten* adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u n řeqten azdad immuden uca ad xas tegged ixiruben *ęlaħsab* ijj n uřeqqem izewwqen. ³² Ad t tuyeřed x arebea n ipilaren n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya* i idřin s wurey. Tisennarin nsen ad iřint n wurey uca *ipilaren nni* ad bedden x arebea n tyarsawin n nnuqart. ³³ Ggur ad tayřed ařeħħaf ħar wadday n tsennarin uca ad tessidfed Ttabut n Chadet daxeř i uřeħħaf uca uřeħħaf ad ibđa jar Uqeddas d Aqdas n Uqeddas.

³⁴ Ad tessarsed tqebbart n weřřaħ x Ttabut n Chadet deg Uqdas n Uqeddas.

³⁵ Ggur ad tegged tazewđa barra i uřeħħaf uca ad tessarsed řqendiř qibač i tzewđa ħar uyezdis n Tzeddiyt i iġan ħar tcarmin u tazewđa ħar uyezdis i iġan ħar ccamal.

³⁶ Ggur ad tegged ħar tewwart n Tzeddiyt ijj n arwaq n *řeqten* adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u s řeqten azdad immuden, *ęa-t* d ijj n umuddi afenyani. ³⁷ Ad tegged i arwaq xemsa n ipilaren n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya* uca ad ten tessduryed s wurey. Tisennarin nsen ad iřint n wurey uca i *ipilaren nni* ad asen tfesyed xemsa n tyarsawin n nnħas.”

27¹ “Ad tegged ijj n *uęalřar* n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya* n xemsa n iyaġen di tuzzeggart d xemsa n iyaġen di tiru. Ad yiři s arebea n tġemmura u řueřa nnes ad yiři třata n iyaġen. ² Ħar arebea n tġemmar ad tegged accawen u accawen ad dewřen d ijjen. Ittxeřsa cek ad ten třeħħfed s nnħas. ³ Ad tegged tiydurin nnes ħima ad daysen tendared tadunt nnes uca *ad tegged* *ęawed* iġenjayen nnes d tħawyat nnes i urucci d furcayat nnes d tmejmarin nnes. Ad tegged marra řeqcuę nnes s nnħas. ⁴ Ad tegged ict n tracca, ict n umuddi n nnħas uca ad tegged arebea n texrazin n nnħas i tracca ħar arebea n tġemmar nnes. ⁵ Ad tt tmetned sadu trettabt n uęalřar, maħend ad tawed *ad tayeř* tracca ħar wezyen n uęalřar. ⁶ Ad tegged *ęumad i tarebbut* i uęalřar, *ęumad* n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya* u ittxeřsa ad ten třeħħfed s nnħas. ⁷ *ęumad* ad twassidfen di texrazin. Ad iřin *ęumad i tarebbut* ħar tnayen n iyezdisen n uęalřar maħend ad t arbun. ⁸ Ad tegged řexwa ħar *daxeř* n tfeřwin. Am mammec i d ac imřa deg wedrar, ad t tegged.

⁹ Ad tegged řemraħ n Tzeddiyt. Ħar uyezdis n ljanub, di jjihet n ljanub, ad tegged řizarat n řeqten azdad immuden n mya n iyaġen di tuzzeggart i yijj n uyezdis. ¹⁰ *ęicrin* n ipilaren nnes d *ęicrin* n tyarsawin nnes ad iřin n nnħas. Tisennarin n ibilaren d iqedban nsen i wesmuni ad iřin n nnuqart. ¹¹ *Řizarat* ħar uyezdis n ccamal ad iřint mya n iyaġen di tuzzeggart. *ęicrin* n ipilaren nsen d *ęicrin* n tyarsawin nsen ad iřin n nnħas. Tisennarin n ipilaren d iqedban nsen i wesmuni ad iřin n nnuqart. ¹² Di tiru n řemrah ħar uyezdis n řħarb ad tuyeřed řizarat n xemsin n iyaġen *di tuzzeggart* uca ad iřin ipilaren nsen d tyarsawin nsen d *ęecra*. ¹³ Tiru n řemrah ħar uyezdis n ccarq, di jjihet n ccarq, ad yiři xemsin n iyaġen. ¹⁴ Ad iřin řizarat xemmestac n iyaġen *di tuzzeggart* ħar ijj n uyezdis n zzat, ak-d třata n ipilaren nsen d třata n tyarsawin nsen. ¹⁵ Ħar uyezdis n zzat nneđni ad iřin řizarat xemmestac n iyaġen *di tuzzeggart* ak-d třata n ipilaren nsen d třata n tyarsawin nsen. ¹⁶ Ħar tewwart n řemrah ad tegged ijj n arwaq n *ęicrin* n iyaġen, n *řeqten* adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u n řeqten azdad immuden, *amecnaw* ijj n umuddi afenyani, ak-d arebea n ipilaren nnes d arebea n tyarsawin nsen. ¹⁷ Marra ipilaren ħar tmewwa

UFFUŸ

n řemraħ ad iřin s iqedban n nnuqart i wesmuni uca tisennarin nsen ad iřint n nnuqart d tyarsawin nsen n nnħas ¹⁸ Tuzzeggart n řemraħ ad tiři mya n iyağen u tiru *ad tiři* xemsin n iyağen d xemsin *ewawed* uca řueřa *ad yiři* xemsa n iyağen, zi řeqten azdad immuden uca tyarsawin ad iřint n nnħas.

¹⁹ Marra řeqcuc n Tzeddiyt i iğan i marra aebad nnes uřa d marra řewtad nnes d marra řewtad n řemraħ ad iřin n nnħas.

²⁰ Ad tumured ayt n Israyil ħima ad ħark-dd awyen **zzect iřfan** twaddzen tt-idd zi zzitun n uzemmur i tifawt, ħima ad tarey tfawt řebda. ²¹ Harun d tarwa nnes ad ħdan man aya zi ġiřet ař řřbeħ zzat i uyembub n SIDI deg Uqiđun n Umsagar zzat i uřeħħaf i iğan zzat i Chadet. D man aya ad yiři d ict n tewřiyyet i řebda *nni ittxeřša ad tetwaħda* zi jjihet n ayt n Israyil di *marra* řejyuř nsen.”

28¹ “Uca cek ad ħark-dd tessqarbed Harun, umac, d tarwa nnes akides zi řwest n ayt n Israyil, ħima ad ayi eebden am **ukehhan**, Harun, Nadab, Abihu, Alieazar d Itamar, tarwa n Harun. ² Ad tegged arruđ amqeddas i Harun, umac, ad yiři i ueuği d tunger. ³ Ad tessiwřed ħar marra inni iğan d imiyisen n wuř, inni sscurey s arruħ n tiyit, maħend ad ggen arruđ i Harun, ħima ad as ssqeddsen maħend ad ayi ixdem am ukehhan. ⁴ Ina d arruđ i ħa ggen: **ict n tejmect d ijj n upalřu d ijj n useřham d ijj n warruđ n teřmect immuden s tefnaynect d ijj n arezzet d ict n tħezzam** Ad ggen arruđ amqeddas i Harun, umac, u i tarwa nnes, ħima ad ayi xedmen am ukehhan. ⁵ Ad ksin urey d řeqten adeħmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen ⁶ uca ad ggen apalřu n *ifiřan* n wurey u zeg *ufiřu* adeħmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u zeg řeqten azdad immuden, *ad yiři* d ict n řřenet icnan ⁷ Ad ħars yiři tnayen n tħarđin i wesmuni ħar tnayen n třrufa nnes i zi i ħa tetwassmun. ⁸ Taħezzam izewwqen wenni xas iğan, ad zzayes tetwagg d icten akides, zeg wurey d řeqten adeħmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u zi řeqten azdad immuden. ⁹ Ad teksid tnayen n izra n biril uca ad xasen tneqced ismawen n ayt n Israyil. ¹⁰ Setta n ismawen x yijj n wezru d setta n ismawen nneđni x wezru nneđni eħařsab *asettef* n wexřaq nsen. ¹¹ S řřenet n wenqac n wezru, am ict n txadent n ucemmiē, *ammu* i ħa twaneqcen tnayen n yezra s ismawen n ayt n Israyil. Ad asen tegged ticuyar n wurey i d as-dd innden. ¹² Uca ad tegged izra nni x tħarđin n upalřu, *aqa-ten* d izra n řidaret i ayt n Israyil. Harun ad yarbu ismawen nsen zzat i wudem n SIDI x tnayen tħarđin nnes. ¹³ Ad tegged ticuyar n wurey ¹⁴ uca *ewawed* tnayen n ssnaseř n wurey iřfan, *amecnaw* ijj n ufiřu immuden, uca ad tmetned ssnaseř immuden ħar tcuyar. ¹⁵ Ad tegged ict n tejmect n řeħkam s řħeqq, ad tiři d ict n řřenet icnan, ad tt tegged amecnaw apalřu, s wurey u s řeqten adeħmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u s řeqten azdad immuden, *ammu* i tt ħa tegged. ¹⁶ Ad yiři s arebea n tħemmura, itwadřeř uca tuzzeggart nnes d tirut nnes d ijj n cbar n ufus. ¹⁷ Ad tt teccured s yezra, arebea n reřfuf n izra. Ijj n řřef ad yiři s yijj n řeeqiq, ict n tyaqut d ict n smaraxt. Wa d řřef amezwaru. ¹⁸ řřef wiss tnayen ad yiři s yijj n karbunkel, ijj n řaffir d ijj n diamanti. ¹⁹ řřef wiss třata ad yiři s yijj n wezru n yasint d ijj n axat d ijj n umatist. ²⁰ U řřef wiss arebea ad yiři s ict n texpisulit, ijj n biril d yijj n yaspis. Ina ad twatřfen deg wurey di tcuyar nsen. ²¹ Izra ad iřin eħařsab *asettef* n ismawen n ayt n Israyil, *teneac* n *izra*, uca ismawen nsen ad twaneqcen daysen am mammec neqcen taxadent n ucemmiē. N kuř ijj ad yiři isem nnes xas, i *kuř* ijj n *teneac* n tqebbař. ²² ħar tejmect ad tmetned ssnaseř innden i iggin amecnaw ijj n ufiřu immuden n wurey iřfan. ²³ Ad tegged di tejmect tnayen n texrazin n wurey uca ad tmetned tnayen n texrazin nni ħar tnayen n třrufa n tejmect. ²⁴ Ad tegged tnayen n ssnaseř n wurey immuden di tnayen n texrazin ħar třrufa n tejmect. ²⁵ Ad tegged tnayen n ixfawen n tnayen n ssnaseř immuden ħar tnayen n tcuyar uca ad tent tmetned ħar tħarđin i iğan ħar uyezdis n zzat

n upalṭu. ²⁶ Ad tegged *ɛawed* tnayen n texrazin n wurey uca ad tent tmetned yar tnayen n ixfa-wen n tejmeṭ, yar tma nnes n daxeř wenni iḡan yar mani iḡa upalṭu. ²⁷ Ad tegged *ɛawed* tnayen n texrazin n wurey tinni i ya tegged x tnayen n tyarḡin n upalṭu, wadday yar zṣat, qibač inneḡni i kidsent i ya twassmunent sennej i ṭhezzamt izewwqen n upalṭu. ²⁸ Ad tessmuned tajmeṭ s texrazin nnes yar texrazin n upalṭu ak-d ijj n ufiřu immuden adeḡmi, maḡend ad yiři tejmeṭ sennej i ṭhezzamt izewwqen n upalṭu uca war ittbetṭi tejmeṭ x upalṭu. ²⁹ *Ammu* i ya yawi Harun ismawen n ayt n Israyil di tejmeṭ n *řehkam* s řheqq x wuř nnes, x minni i ya yadef deg Uqeddas *ařami iqqim* d řidaret i řebda zṣat i SIDI. ³⁰ Ad tessarsed izra n ‘Urim’ d ‘Tummim’ di tejmeṭ n *řehkam* s řheqq, maḡend ad iřin x wuř n Harun x minni i ya yadef zṣat i wudem n SIDI. *Ammu* i ya yarbu Harun řebda *řhukm* s řheqq n ayt n Israyil x wuř nnes zṣat n SIDI.

³¹ Ad tegged **aseřham** n upalṭu marra zi řeqṭen adeḡmi. ³² Ad yiři ijj n warzam i uzeḡif di řwest nnes. Yar tmewwa n warzam ad din yiři ijj n uffar iderrzen afenyani, amecnaw arzam i iḡan deg ijj n warruḡ n wuzzař n ueskar i ḡima netta war ittcarrig. ³³ Yar tmewwa nnes ad tegged tiremmanin n *ifiřan* adeḡmi d urjuwani d uzegḡay iḡedqen, yar tmewwa nnes i d as-dd inḡen u jarasent *ad tegged* nnwaqes n wurey i d as-dd inḡen. ³⁴ Ijj awarni i wenneḡni, nnaqus n wurey, *xenni* d ict n tremmant, uca *ɛawed* ijj n nnaqus n wurey d ict n tremmant yar tmewwa n useřham deg wenneḡ. ³⁵ Harun ad tt yarḡ xmi i eebbed netta, ḡima ad itwaseř ddriz nnes x minni i ya yadef di zṣawect iqeddsen zṣat i uyeḡbub n SIDI uca *ɛawed* xmi i ya iffey, ḡima war ittmetti.

³⁶ Ad tegged ict n **teřwiḡt s nnuwwar** n wurey iřfan uca ad days tneqced am mammec neqqcen taxadent n ucemmi *“AMQEDDAS i SIDI.”* ³⁷ Ad tt tcedded s yijj n ufiřu adeḡmi x arezṣet. Ad tiři yar zṣat n urezṣet. ³⁸ Ad tiři x tenyart n Harun, ḡima Harun ad yarbu řmuesiyet di tmesřayin iqeddsen tinni i ya issqeddsen ayt n Israyil ak-d marra tiwhibin n tmesřayin nsen iqeddsen. Ad tiři řebda x tenyart nnes, ḡima ad iřint *tmesřayin nni* arḡant zṣat i uyeḡbub n SIDI.

³⁹ Ad tegged ijj arruḡ n teřmeṭ n řeqṭen azdad. Ad tegged arezṣet *ɛawed* zi řeqṭen azdad. Taḡezamt ad tt tegged *am* ijj n umuddi afenyani. ⁴⁰ Ad tegged arruḡ n teřmeṭ d ṭhezzamin i tarwa n Harun uca ad asen tegged *ɛawed* iḡewwaqen maḡend ad iřin i ueuḡi d tunger. ⁴¹ Ad zṣaysen tessyarḡed Harun, umac, d tarwa nnes akides, uca cek ad ten tdehned, ad ten třeḡmed u ad ten tessqeddsed ḡima ad ayi xedmen am ikehhanen. ⁴² Ad asen tegged ssraweř n řeqṭen ḡima ad dřen aysum n useḡḡi nsen. Ad dd-asen zi tejeinna uca ad awḡen yar ifadden. ⁴³ Harun d tarwa nnes ad zṣaysen arḡen xmi i ya yadfen deg Uqıḡun n Umsagar niy xmi i ya qarrben yar uealṭar maḡend ad xedmen deg Uqeddas, ḡima war ttiwyen řmuesiyet uca ad mmten. Ta ad tiři d ict n tewsiyyet i řebda i netta u i zṣariet nnes awarni as.”

29¹ “Wa i d asen i ya tegged ḡima ad ten tessqeddsed, maḡend ad ayi iřin d ikehhanen. Ksi ijj n umwa, amezyan n ufunas d tnayen n icarriyyen icnan qaε ² u *ɛawed* ayrum břa antun d řemsemnat břa antun ixegḡen s zṣect d teřfaf břa antun twadehnt s zṣect, tinni i ya tegged *marra* s waren azdad n irden. ³ Uca ad ten tegged di tsuḡet uca ad ten tawyed di tsuḡet s umwa d tnayen n icarriyyen. ⁴ Ad tawyed Harun d tarwa nnes yar tewwart n Uqıḡun n Umsagar uca ad ten tessirded s waman. ⁵ Ad teksid arruḡ, ad tessyarḡed Harun ijj n warruḡ n teřmeṭ d useřham i upalṭu d upalṭu *simant nnes* d tejmeṭ uca ad as tbeysed s ṭhezzamt izewwqen n upalṭu. ⁶ Uca ad tessarsed arezṣet x uzeḡif nnes uca x arezṣet ad tegged tamrist tamqeddast. ⁷ Uca ad teksid zṣect i wedhan uca ad tt tzeḡeed x uzeḡif nnes uca ad t dehned. ⁸ *Xenni* ad tawyed tarwa nnes, ad asen tyarḡed ijj n warruḡ n teřmeṭ. ⁹ Ad asen tbeysed s ṭhezzamt, i Harun d tarwa nnes, uca ad asen tarekkbed iḡewwaqen. Ad yarsen tiři tukehant elařsab ict n tewsiyyet i řebda. Ad tařeḡmed Harun d tarwa nnes.

¹⁰ *Xenni* ad tawyed amwa amezyan zṣat i **Uqıḡun n Umsagar** uca Harun d tarwa nnes ad ssarsen

UFFUY

ifassen nsen x uzeğif n umwa. ¹¹ Ad tyarşed amwa zzat i uyembub n SIDI, ƣar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ¹² Xenni ad teksid idammen n umwa uca ad tent tegged s uđad nnek x waccawen n uealřar uca ad tzeğeed marra idammen *iqqimen* ƣar idaren n uealřar. ¹³ Ad teksid *εawed* marra tadunt tenni idřin ađan d min yuyřen ƣar tsa, d tnayen n tyezřař ak-d tadunt i xasent iđan uca ad tessbexxared aya x uealřar. ¹⁴ Maca aysum n umwa d yiřem nnes d umessař nnes ad t tesscemđed s tmessi barra i řmargeđ n txuzan, aqa-t d tayarřt n ddnub.

¹⁵ Xenni ad teksid ijj n icarri uca ad issars Harun d tarwa nnes ifassen nsen x uzeğif n icarri.

¹⁶ Uca ad tyarşed i icarri uca ad teksid idammen nnes, ad *tent* tbeqqed x uealřar zi kuř jjihet. ¹⁷ Ad tqessed icarri di izeynan, ad tessirded ađan nnes d icenkrad nnes uca ad ten tegged x iceğiqen nnes u x uzeğif nnes. ¹⁸ Ad tessbexxared marra icarri x uealřar, aqa-t d tayarřt n wecmađ i SIDI, ict n řefwađet ittfuđen, aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ¹⁹ Xenni ad teksid icarri nneđni uca Harun d tarwa nnes ad ssarsen ifassen nsen x uzeğif n icarri.

²⁰ Ad tyarşed icarri uca ad teksid zeg idammen nnes uca ad tegged man aya x yiyes n umezzuy afusi n Harun u x yiyes n umezzuy afusi n tarwa nnes u *εawed* x uđad n yimez n ufus nsen afusi u x uđad n yimez n uđar nsen afusi uca ad tbeqqed idammen x uealřar zi kuř jjihet. ²¹ Xenni ad teksid zeg idammen inni iđan x uealřar u zi zject i wedhan uca ad zzaysen truced x Harun u x warruđ nnes u akides *εawed* x tarwa nnes u x warruđ n tarwa nnes, ģima ad yiři itwassqeddes, netta d arruđ nnes d tarwa nnes d arruđ n tarwa nnes akides. ²² Xenni ad teksid tadunt n icarri d tadunt ƣar unewwar d tadunt nni idřin ađan d min yuyřen ƣar tsa d tnayen n tyezřař s tadunt i xasent iđan d ucenkrud afusi, minzi d icarri i udeccen n *ikehhanen*. ²³ Ksi *εawed* ict n tecnift n weyrum d ict n temsemment n weyrum *itwasswejden* s zject d ict n teřfeft zi tsuğet n weyrum břa antun i iđan zzat i uyembub n SIDI. ²⁴ Sars man aya marra x ifassen n Harun u x ifassen n tarwa nnes uca ad ten tessenzezzed zi ssa ƣar da *am* tewhibt n wenhezzi zzat i uyembub n SIDI. ²⁵ *Awarni as* ad tt teksid zeg ifassen nsen uca ad tt tessbexxared x uealřar, x tayarřt n wecmađ, ad tiři d ict n řefwađet ittfuđen zzat i uyembub n SIDI. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ²⁶ Uca ad teksid idmaren n icarri i udeccen n Harun uca senhezz iten zi ssa ƣar da am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i uyembub n SIDI. Ta ad tiři d tasyart nnek. ²⁷ Uca ad tessqeddsed idmaren n tewhibt n wenhezzi d ucenkrad afusi n tewhibt tenni tetwassgæeed d tenni itwanhezzen zi ssa ƣar da uca tetwassgæeed zeg icarri i udeccen i iđan uřa i Harun uřa i tarwa nnes. ²⁸ Ad yiři i Harun d tarwa nnes d azerf i řebda zi jjihet n ayt n Israyil, minzi d tawhibt n usgæeed. Ad tiři d tawhibt tenni i ƣa ssgæeeden ayt n Israyil zi tyarřa nsen n řehna. Aqa-tt d tewhibt nsen n usgæeed i SIDI.

²⁹ Arruđ iqeddsen n Harun ad yiři i tarwa nnes awarni as, mađend ad ten dehnen u ad ten ařeqmen days. ³⁰ Man wen zi tarwa nnes i ƣa yiřin d akehhan deg wemcan nnes uca ad yadef deg Uqıđun n Umsagar mađend ad ixdem di zzawect iqeddsen, ad zzayes yarđ sebea n wussan.

³¹ Ad teksid icarri i udeccen uca ad tessegged aysum nnes deg ijj n wemcan iqeddsen. ³² Harun d tarwa nnes ad ccen aysum n icarri d weyrum i iđan di tsuğet ƣar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ³³ Uca ad ccen zi min zi itwagg wesřađ, ģima ad twareqmen u ad twassqeddsen. Maca ijj n ubarrani war zzayes ittett, minzi aqa-tt d ict n řĥajet tamqeddest. ³⁴ Mařa icetř ca zeg weyrum n tyarřa i udeccen niy zeg weyrum ař řřbeđ, ad t tesscemđed min icetřten di tmessi. Ittxeřřa war t ittett ĥed, minzi d ict n řĥajet iqeddsen.

³⁵ Ad tegged i Harun u i tarwa nnes elahřsab marra min d ac nniy. Ad ten tařeqmed sebea n wussan. ³⁶ Kuř ass ad tesswejded amwa d tayarřt n ddenb i wesřađ uca ad tekksed ddenb x uealřar umi ƣa tessiwđed ařřađ *xas* uca *xenni* ad t tdehned mađend ad t tessqeddsed. ³⁷ Sebea n wussan ad tĥegred aealřar uca ad t tessqeddsed, *xenni* ad yiři d amqeddas qae. Wenni i ƣa iđadan aealřar, ad yiři d amqeddas. ³⁸ D man aya i ƣa tesswejded x uealřar: tnayen n izmaren n yijj n useggwas, kuř ass, řebda. ³⁹ Ad tesswejded ijj n izmar di řřbeđ uca *izmar* nneđni ad t tesswejded

jar uεecci d ġiřet. ⁴⁰ Ksi taεcart n řeqyas n yijj n ‘ifa’ n waren azdad i yijj n izmar ixegđden s zzept twaddzen tt-idd zi zzitun d ijj n arbeε n yijj n ‘hin’ n binu amecnaw ict n tewhibt n useyyeb. ⁴¹ Ad tğarşed i izmar nneđni jar uεecci d ġiřet uca ad ġars tarnid tawhibt n řyiğet amecnaw tenni n şşbeħ u εawed tawhibt n useyyeb n şşbeħ, ad yiři d ict n řefwaħet ittfuħen. Aqa-t d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ⁴² Ad tiři d tağarşt n wecmađ řebda di marra řejjuř nwem ġar tewwart n Uqıđun n Umsagar zzat i uğembub n SIDI, mani i ġa ssmuney akidwem maħend akidek ssiwřey din. ⁴³ Ad msagareğ din ak-d ayt n Israil uca ad itwaqeddes s ueuği inu. ⁴⁴ Ad ssqeddsey Aqıđun n umsagar d uealğar. Ad ssqeddsey εawed Harun d tarwa nnes, ħima ad ayi iřin d ikehhanen. ⁴⁵ Uca ad zedyey jar ayt n Israyil, ad asen iřiğ d AREBBI ⁴⁶ uca ad ssnen belli necc d SIDI, AREBBI nsen, wenni ten issuffyen zi temmurt n Mişra maħend ad zedyey di řwest nsen, necc d SIDI, AREBBI nsen.”

30¹ “Ad tegged εawed ijj n uealğar n řebxur. Ad t tegged zeg ukeccuđ n tcejart n ukasiya. ² Tuzzeggart ad tiři d ijj n uyiř, u tiru εawed d ijj n uyiř. Ad yiři uealğar s arebea n tyemmura. Řueřa nnes ad yiři d tnayen n iyağen uca accawen ad iřin d iijen akides. ³ Ad t tyeğfed s wureğ iřfan, tazeqqa nnes d iyezdisen nnes i d as-dd innđen d waccawen nnes uca ad as tegged ijj n zzwağ n wureğ i d as-dd innđen. ⁴ Ad as tegged tnayen n texrazin n wureğ sadu zzwağ nnes. Ad tent tegged ġar tnayen n iyezdisen nnes, ġar tnayen n tğrufa nnes. Ad iřint ħima ad daysent ssarsen iεumad i tarebbut. ⁵ Ad tegged tnayen n iεumad i tarebbut zeg ukeccuđ n tcejart n ukasiya uca ad ten tyeğfed s wureğ. ⁶ Ad t tegged zzat i ureħħaf i iğan zzat i Ttabut n Chadet, zzat i tqebbart n weşraħ wenni iğan x Chadet, mani kik i ġa msagareğ. ⁷ Ad issbexxar Harun řebxur ittfuħen kuř şşbeħ. Řami iedeř tiftiřin, ad t issbexxar. ⁸ Meřmi i ġa issareğ Harun tiftiřin jar uεecci d ġiřet, ad yejj řebxur ad ibexxar. Ad yiři d ijj n řebxur i řebda zzat i uğembub n SIDI i marra řejjuř nwem. ⁹ Kenniw war xas ssbexxarem ca řebxur war iħřin niğ tağarşt n wecmađ niğ tawhibt n řyiğet u εawed war xas ttzeğæem tawhibt n useyyeb. ¹⁰ Harun ad isseşreħ accawen nnes ict n twařat deg usegg^was s idammen n tiğarşa n ddnub. Ad isseşraħ ict n twařat deg usegg^was i marra řejjuř nwem. Aqa-t d amqeddas qaε i SIDI.

¹¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ¹² “Xmi i ġa teksid řqedd n ayt n Israyil, řqedd n n yenni itwařayan i umenyi, xenni kuř ijj ad iwc i SIDI ttaman n weşraħ i yixef nnes i tğayit nnes, ħima war tettiři jjiřeħt x minni ten i ġa tħesbed. ¹³ D man aya ad iwc kuř ijj wenni i ġa iğwan ġar yenni itwařayan: azyen n uciql εlaħsab aciql n zzawect iqeddsen. Aciql-a d εicrin ‘jira’. Ad yiři d azyen n uciql d tewhibt tenni i ġa issgaεeed kuř ijj ġar SIDI. ¹⁴ Kuř ijj wenni i ġa iğwan ġar yenni itwařayan, zi εicrin isegg^wusa sennej, ad issgaεeed tawhibt nnes ġar SIDI. ¹⁵ Bu wagra war itticc ktar uřa amezřuđ war issenqiş zeg wezyen n uciql, xmi kenniw i ġa tessgaεedem tawhibt ġar SIDI i weşraħ x řεemur nwem. ¹⁶ Xenni ad teksid nnuqart n weşraħ n ayt n Israyil uca ad tt tfarzed i weεbad n Uqıđun n Umsagar. Ad tiři d řidaret i ayt n Israyil zzat i wudem n SIDI i weşraħ i řεemur nwem.”

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ¹⁸ “Ad tegged εawed ict n tbanyut n nnħas s uđar nnes i usird. Ad tewced amcan zzat i Uqıđun n Umsagar d uealğar uca ad days tegged aman ¹⁹ maħend Harun d tarwa nnes ad days ssirden ifassen nsen d iđaren nsen. ²⁰ Xmi i ġa yadfen deg Uqıđun n Umsagar ad ssirden s waman ħima war ttmettin ca, niğ xmi i ġa qarrben ġar uealğar ħima ad xedmen maħend ad ssbexxaren tawhibt n tmessi i SIDI. ²¹ Xenni ad ssirden ifassen d iđaren nsen ħima war ttmettin ca. Man aya ad asen yiři d ict n tewşiyet i řebda, i netta u i zzariεet nnes, i marra řejjuř nsen.”

UFFUY

²² Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ²³ “Cek, ksi ƣark řetreyya icnan ařtas: xems-mya n uciql n mirru issizřen d řqedd n wezyen n mana wenni, aqa-t d mitayn u-xemsin n uciql, zi řqarfa ittfulen u mitayen u-xemsin n uciql zeg uyanim uhemmum ittfulen, ²⁴ xemsa-mya n qas-siya, *iwezzen* elahřab aciql n zzawect iqeddsen d ijj n ‘hin’ n zject. ²⁵ Egg zzaysen ict n **zject tamqeddast i wedhan**, ijj n řetur itwaggen elahřab řřenet n ueřtar. Ad tiři d ict n zject tamqeddest i wedhan. ²⁶ S man aya ad tdehned Aqıđun n umsagar d Ttabut n Chadet, ²⁷ tazewđa ak-d marra řeqcœ nnes d řqendiř ak-d marra řeqcœ nnes d uealřar n řebxur ²⁸ d uealřar n wecmađ ak-d marra řeqcœ nnes d tbanyut ak-d uđar nnes. ²⁹ Ad tessqeddsed marra aya ģima ad yiři d amqeddas qae. Marra wi i ƣa iđadan aya, ad yiři d amqeddas. ³⁰ Ad tdehned Harun d tarwa nnes uca ad ten tessqeddsed ģima ad ayi xedmen am ukehhan. ³¹ Ad tessiwřed ak-d ayt n Israyil uca ad tinid “Ta ad tiři d ict n zject tamqeddast i wedhan i necc di *marra* řejyur nwem. ³² War ittxiřša arrimet n bnadem ad xas tt farryen u mammec teđa war zzayes tteggem weřmas. Tamqeddast i teđa uca ad tiři d tamqeddast i kenniw. ³³ Wenni i ƣa iggen *ij n wedhan* amecnaw wanita uca ad zzayes tmeřed x yijjen zi barra, ad itwaqess zi řgens nnes.”

³⁴ Inna SIDI i Musa “Ksi řebzar d tuddimin n userƣaƣ d waccaren ittfulen d ƣalbanu, řebxur ittfulen d jjawi iřfan. Ad *yiři* řqedd nnes am řqedd n wenedni. ³⁵ Egg zzayes ijj n řetur amecnaw min igga ueřtar: itwameğed, iřfan, imqeddes. ³⁶ Ĥři-dd zzayes taneƣda tazdadt uca sarss *ca* zzayes zzat i Chadet deg Uqıđun n Umsagar mani akik i ƣa mmsagareƣ. Ad awem tiři d tamqeddest qae. ³⁷ Řetur wenni i ƣa tegged, war t tegg i yixef nwem amenni. Ad yiři i cek d amqeddas i SIDI. ³⁸ Man wen i ƣa iggen *ca* amecnaw wanita uca ad zzayes icemm, ad itwaqess zi řgens nnes.”

31 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ² “Xzar, necc řaƣiƣ-dd x Bařaliyil, mmis n Uri, mmis n Ĥur, zi teqbič n Yahuda s yisem nnes. ³ Ccureƣ t s Arruđ n AREBBI, s tiƣit, s řeeqeř, s tussna u s marra azemmar ⁴ i warcam n iřeqqamen icnan mağend ad ten igg zeg wureƣ d nnuqart d nnħas ⁵ u s wenqac n yezra *iyřan* d usarsi nsen u s wenqac n ukeccuđ i tuƣa ģdajen di marra řxedmet nsen. ⁶ Aqa necc ggiƣ akides Ahuliyab, mmis n Axisamak, zi řağ n Dan. Deg wuř n marra inni ƣar iğa wuř d amiƣis, ggiƣ tiƣit. Nitni ad ggen marra min xef weřřiƣ: ⁷ Aqıđun n umsagar, Ttabut n Chadet, taqebbart n weřraħ wenni xas iğan, u marra řeqcœ n Uqıđun, ⁸ tazewđa ak-d marra řeqcœ nnes, d řqendiř iřfan s marra řeqcœ nnes d uealřar n řebxur, ⁹ aealřar n wecmađ ak-d marra řeqcœ nnes d tbanyut s uđar nnes, ¹⁰ arruđ n řxedmet d arruđ iqeddsen i Harun, akehhan, d arruđ n tarwa nnes, mağend ad xedmen am ukehhan ¹¹ d zject i wedhan, d řebxur ittfulen i zzawect iqeddsen. Ad ten tegged elahřab marra min d ac umureƣ.”

¹² Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ¹³ “Cek, siweř ak-d ayt n Israyil, ini ‘Ad teđdam *wussan* n ssebt inu minzi *ssebt* d řeeřamet jarayi d kenniw, i *marra* rejyur nwen, ģima ad tessnem belli necc d SIDI, wenni kenniw issqeddsen. ¹⁴ Ĥđam *ass n ssebt*, minzi iqeddes i iğa i kenniw! Wenni t i ƣa issfesden, ad itwaneƣ nican, minzi man wen mma i ƣa iggen *days* *ca* n řxedmet, d wenni i ƣa itwaqedđen zi řwest n řgens nnes. ¹⁵ Setta n *wussan* ad tegged řxedmet uca deg wass wiss sebea ad yiři d ssebt, arraħet tmun, iqeddes i teđa i SIDI! Kuř ijj wenni i ƣa iggen *ca n řxedmet* deg wass n ssebt, ad itwaneƣ nican. ¹⁶ Ayt n Israyil ad ģđan *ass n ssebt*, ad t ģđan i *marra* řejyur nsen am ijj n řeahd i řebda. ¹⁷ Ad yiři d ict n řeeřamet jarayi d ayt n Israyil, minzi di setta n *wussan* i igga SIDI ijenwan d temmurt deg wass wiss sebea yareyyeħ uca yarra nnefs.” ¹⁸ Řami ikemmeř awař akides deg wedrar n Sina, iwca i Musa tnyen n teřwiħin n cchadet. Tuƣa tiřwiħin zeg wezru uca twarint s uđađ n AREBBI.

Ayenduz n wurey

32¹ *Řami* izra řgens belli Musa iæeţtař deg uhekk^wu zeg wedrar, nyarwen řar Harun, nnan as “Kkar, egg aney irebbiten inni i řa yuyuren zzat nney, minzi Musa-ya, aryaz wenni i d aney issuffyen zi Miřra, war nessin min t ideewen.”² Harun inna asen “Ksem tixrazin n wurey nni iĝan deg imejjan n temřarin nwem u n tarwa nwem uřa n yessit nwem, awyem ayi tent yari.”³ *Řexdenni* marra řgens ikkes-dd tixrazin n wurey nni i iĝan deg imejjan nsen uca iwyyen as tent řar Harun.⁴ Netta iksi *marra man aya* zeg ifassen nsen uca icekkeř it s imeydi, igga zzayes ijj n umwa n ufessi. *Řexdenni* nnan “A Israyil, wa d arebbi nnek, wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra.”⁵ *Řami* t izra Harun, ibna ijj n uealřar zzat i uyembub n *uyenduz* uca iřařa Harun, inna “Tiwecca ad yiři d řeid i SIDI.”⁶ Di tiwecca nnes kkaren zic uca ssbexxaren tiřarřa n wecmađ u qeddmn akides *εawed* tiřarřa n řehna. *Xenni* iqqim řgens, ccin, swin *xenni* kkaren mařend ad ggen tisfarrajin.

⁷ *Řexdenni* issiweř SIDI ak-d Musa “Uyur, hwa, minzi řgens nnek, wenni dd-tessuffuyed zi temmurt n Miřra aqa igga min war iřřin.”⁸ Aqa ffyen deřya x webrid wenni x ten weřřiy. Ggin ijj n umwa n ufessi i yixef nsen uca ađaren as, qeddmn as tiřarřa uca nnan ‘A Israyil, wanita d arebbi nnek wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra.’”⁹ Inna SIDI i Musa “Nec zriř řgens-a, aqa da, nitni d ijj n řgens iqseř!”¹⁰ *Řexxu* εad, eji ayi ad rařey, ad itwassary řađab inu xasen uca ad ten teřřiy, u cek, ad cek arrey d ijj n řgens imřar.”

¹¹ Musa izawg zzat i uyembub n SIDI, AREBBI nnes, uca inna “A SIDI, mayemmi i řa itwassary řađab nnek x řgens nnek, wenni dd-tessuffuyed zi temmurt n Miřra s yiji n jjehd imřar u s ufus ijeħden?”¹² Mayemmi i řa ssiwřen Imiřriyyen jarasen, ad inin ‘Netta issuffey iten s neyyet taeffant mařend ad ten iney x idurar u *mařend* ad ten iteřřa zeg wudem n temmurt?’ Sneřřeb aerur x řřaduq n řađab nnek uca ndem x tuæeffna i *texsed ad tarred* x řgens nnek.¹³ Fekkar di Ibrahim d Iřhaq d Israyil, imsexxaren nnek, inni umi tejjugeđ s yixef nnek, tennid asen ‘Nec ad arniř zzariæet nwem amecnaw itran n ujenna uca ad wceř u zzariæet nnek marra tammurt-a i xef ssiwřey uca nitni ad tt řřfen am ict n řwart i řebda.”

¹⁴ *Řexdenni* indem SIDI x tuæeffna i tuřa inna ad tt yegg x řgens nnes.¹⁵ Idweř-dd Musa, ihwa-dd zeg wedrar s tnayen n teřwiřin n Chadet deg ufus nnes. Tiřwiřin-a twarint x tnayen n iyezdisen nnes: twarint x yiji n uyezdis u x uyezdis nneđni.¹⁶ Tiřwiřin tuřa-tent d řxedmet n AREBBI uca tira nni itwaneqcen di teřwiřin d tira n AREBBI s yixef nnes.¹⁷ Isřa Yacuea řřess n řgens isyuyyu uca inna i Musa “Aqa da, řřess n umenyi di řmargeř n txuzan.”¹⁸ Yarra netta “War iĝi d řřess n usřiwřew řar uyelleb niř d řřess n usyuyyi řar txessart, maca min ttesřiy d řřess n řeřaret.”¹⁹ Uca imsar, am d ireřřeg řar řmargeř n txuzan uca izra amwa d ccđiř, itwassary řađab n Musa uca inđar tiřwiřin zeg ifassen nnes, yarza iten řar iđaren n wedrar.

²⁰ Iřřef amwa nni ggin, isscemđ it di tmessi, ařami idweř d taneyda uca izzuzar itt x waman uca yarra ayt n Israyil ad swen.²¹ Inna Musa i Harun “Min zzayek igga řgens-a, ařami xas teggid ijj n ddenb imřar ařřas?”²² Inna Harun “War itwareqq řađab n sidi inu, cek tesssned řgens-a, aqa ittexnunnus řar řřar.”²³ Nnan ayi ‘Egg aney irebbiten inni i řa yuyuren zzat i uyembub nney, minzi Musa wanita, aryaz wenni i d aney-dd issuffyen zi temmurt n Miřra, war nessin min t yuyin.’²⁴ *Xenni* arriř xasen ‘Wi řar iĝa ureř, kkes it-idd, ewc ayi it-idd. Uca nđarey t di tmessi uca iffey-dd umwa-ya.’”

²⁵ *Umi* izra Musa, aqa řgens war xas ca řeřkam, minzi Harun iija sřimet nsen ad tenxuxeř ař řhezzat n řeedyan nsen,²⁶ ibedd Musa řar tewwart n řmargeř uca inna “Man wen i iĝan i SIDI, as-dd da, řari!” Uca munen-dd řars marra tarwa n Lawi.²⁷ Inna asen “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil! Sars kuř ijj ssif nnes x tmeřřađt nnes, εdum uca tæeqbem zi tewwart řar tewwart x řmargeř uca ad iney kuř ijj umas d umeddukeř nnes d umqarreb nnes!”²⁸ Tarwa n Lawi ggin elahřab awař n Musa. Teřt-ařaf n yeryazen n řgens deg wass nni i iwđan.²⁹ Musa inna “Ass-a

UFFUY

aqa tecđarem ƣar SIDI uca tuya kuř ijj x mmis u x umas u ass-a *nmit* netta aqa ibarek kenniw!”

³⁰ Tiwecca nnes, inna Musa i řgens “Kenniw teggim ijj n ddenb imƣar. *Ǝad* necc ad ařyey řexxu ƣar SIDI, balak ad awem ttareƣ ařrař x ddenb nwem.” ³¹ Idweř Musa ƣar SIDI uca inna as “Zawgeƣ cek, aqa řgens-a igga ijj n ddenb imƣar, minzi ggin irebbiten n wureƣ i yixef nsen. ³² Řexxu xenni, ƣfar *asen* ddenb nsen! Mařa lla, mřa ayi *xenni* zeg wedlis itwannđen wenni turid.” ³³ Inna SIDI i Musa “Wenni xafi ixđan, d wa i ƣa mřiy zeg wedlis inu. ³⁴ Ruř řexxu, awi řgens-a ƣar mani d ac nniƣ, aqa **Lmalak inu** ad irah ztat n nec! Ass n uxeęę inu, ad asen xeęęey ddnub nsen!” ³⁵ SIDI iwta řgens umi igga s umwa nni i igga Harun.

33¹ Inna SIDI i Musa “Ruř, gaęęed ssa, cek d řgens wenni dd-tessuffyed zi temmurt n Miřra, ƣar temmurt tenni umi jjuęey i Ibrahim d Iřađ d Yaęqub, nniƣ ‘I zzarięet nnek ad tt wceƣ.’ ² Necc ad ssekkey ztat i uyembub nnek **ij n Lmalak** - ad uzzřey x lkeneaniyyen d Imuriyyen d Iřittiyyen d d Ifiriziiyyen d Iřiwiiyyen d Iyibusiiyyen - ³ ƣar ict n temmurt tenni ifeyyđen s uƣi d tamment. Aqa necc war gaęęedey akidek, minzi teęid d ijj n řgens iqseř, řima war cek teřřiy deg webrid.” ⁴ Umi iřra řgens awař-a aęęfan, nnuřyen, uca uřa d ijj yarđ *ęad* řehzuť nnes. ⁵ Aqa inna SIDI i Musa “Ini i ayt n Israyil “Kenniw d ijj n řgens iqseř. Mařa gaęęedey jarawem mƣir ict n tzeřziřt, ad kenniw teřřiy. *Xenni* řexxu kkes řehzuť nwem, aqa necc ad ssney min d ac i ƣa ggeƣ.” ⁶ *Xenni* kksen ayt n Israyil řehzuť nsen zeg wedrar n Hurib.

⁷ Iksi Musa Aqıđun uca iwta *Aqıđun* barra i řmargeř n txuzan, igg^wej aťtas x tesqift, uca iřaya as ‘Aqıđun n umsagar’. Kuř ijj wenni yarezzun SIDI, ad iffey ƣar Uqıđun n Umsagar, wenni ięan barra i řmargeř. ⁸ Uca imsar, umi iffey Musa ƣar Uqıđun, aqa marra řgens ikkar uca kuř ijj iruř ibedd ƣar tewwart n uqıđun nnes uca nitni xezzaren di Musa, ařami yudef deg Uqıđun. ⁹ Uca imsar, umi yudef Musa deg Uqıđun, aqa aqellij n useynu ihwa, ibedd ƣar tewwart n Uqıđun uca netta issiweř ak-d Musa. ¹⁰ Umi marra řgens iřra aqellij n useynu ibedd ƣar tewwart n Uqıđun, *xenni* ikkar marra řgens uca yuđar kuř ijj ƣar tewwart n uqıđun nnes.

¹¹ Issiweř SIDI ak-d Musa aƣembub deg uyembub, amecnaw mammec issiweř bnađem ak-d umeddukeř nnes. *Xenni* ięqeb-dd ƣar řmargeř n txuzan. Axeddam nnes Yacuea, mmis n Nun, eemmarř war ibeęęed x řwest n Uqıđun.

Aęuęi n SIDI

¹² Inna Musa i SIDI “Xzar, cek tennid ayi ‘Ndeh řgens-a!’, maca cek war d ayi tessecned wi i ƣa tessekkeđ akidi. Cek tennid ‘Nec ssney c s yisem nnek!’ uřa ‘Tufid nnięmet di tiťtawin inu’ ¹³ Řexxu xenni, mařa ufiƣ nnięmet di tiťtawin nnek, zawgeƣ c ad ayi tessecned abrid nnek, řima ad ssney cek, mařend ad afey nnięmet di tiťtawin nnek. Xzar cęęeb-a d weydud nnek!”

¹⁴ Inna “Ma ittxeřsa ad yuyur wudem inu *akik* mařend ad ac issareyyeř?” ¹⁵ Netta yarra-dd “Mařa uđem nnek war *kiney* ittrař, war ttejj *xenni* ad ngeęęed ssa! ¹⁶ Mammec i ƣa yiři itwassnen, aqa ufiƣ nnięmet di tiťtawin nnek, necc d řgens nnek? Ma war ięi minzi cek truřed akidney aqa neccin, necc d řgens nnek, netwafarrez zi kuř řegnus i ięan x wudem n temmurt?” ¹⁷ *Xenni* inna SIDI i Musa “*Ǝawed* ad ggeƣ degga min xef tessiwřed umi tufid nnięmet di tiťtawin inu uca ssney cek s yisem nnek.”

¹⁸ Řexđenni inna “Zawgeƣ c ad ayi tessecned aęuęi nnek!” ¹⁹ Inna “Nec ad sseđuy marra tcuni inu zzatek uca ad eęydeƣ isem n SIDI ztat i uyembub nnek uca ad řinneƣ x wi i ƣa řinneƣ, ad areřmey x wi i ƣa areřmey.” ²⁰ Inna *ęawed* “Cek war tzeđmared ad tzared uđem inu, minzi war d ayi iřarr bnađem uca ad iddar.” ²¹ *Xenni* inna SIDI “Aqa da, ztat inu amcan mani i ƣa tbedded x teřđart. ²² Xmi ad iędu uęuęi inu, ad cek ggeƣ deg ijj n ifri n teřđart uca ad cek dřeƣ s ufus

inu ař d zwiŷ. ²³ U xmi i Ʒa kksey afus inu, *xenni* ad ayi tƷared zi Ʒar đeffar, maca war itwazarr wudem inu!”

Tnayen n teřwiħin timaynutin n wezru

34¹ Řexdenni inna SIDI i Musa “Qess tnayen n teřwiħin n wezru amecnaw timezwura, uca necc ad ariŷ x teřwiħin nni awařen d ijjen nni tuƷa di teřwiħin timezwura i tarzid.

² Sewjed i tiwecca uca gaεεed di ššbeħ Ʒar wedrar n Sina uca bedd din zzati x tqiccat n wedrar.

³ War ittgiεeid uřa d ijj akidek, niŷ war ittbini uřa d ijj di marra adrar. Uřa uđi niŷ ifunasen d tfunasin zemmaran ad arwesen tƷarf i wedrar.”

⁴ *Xenni* iqess tnayen n teřwiħin n wezru amecnaw timezwura uca ikkar Musa ššbeħ zic uca igaeεed Ʒar wedrar n Sina, am mammec t iweřřa SIDI uca yiwi *akis* deg ufus nnes tnayen n teřwiħin n wezru.

⁵ Uca ihwa-dd SIDI deg useynu uca ibedd akides din uca iřaya s yisem n ‘SIDI’. ⁶ Iřwa SIDI zzates, iεeyyed “SIDI, SIDI, Arebbi, arħim d aħnin, Ʒars ttasie n řxađar, ifeyyed di tayri d teřdiqt, ⁷ d wenni iħeřtan tamexsiwt nnes icewwaren di řuřuf, d wenni iyeffaren řmueřiyet d uxeřtu d dd-nub, d wenni war ittbarrin wenni itteggan ddenb, d wenni dd-yarezfen řmueřiyet n ibabaten di tarwa u di tarwa n tarwa nsen, ař *jjir* wiss třata d wiss arebea.”

⁸ Musa iqeđeq iqwes s uzeđif Ʒar temmurt uca yuđar. ⁹ Inna “A Sidi, mařa ufiŷ nniemet di tiřawin nnek, ad yuyur xenni Sidi di řwest nney, minzi řgens iqseħ. Ʒfar aney řmueřiyet nney u qbeř aney d řwart nnek!” ¹⁰ *Xenni* netta inna “Aqa da, necc ad ggeŷ řeahd. Zzat i marra řgens ad ggeŷ řeejayeb war itwaggen di marra tammurt εemmarř niŷ di ca n řgens, ařami marra řgens di řwest nnes i zi teđid, ad Ʒaren min igga SIDI, minzi min i Ʒa ggeŷ akidek ad yiři d atebhet ařtas. ¹¹ Hđa min cek x weřřiy ass-a! Aqa da, ad azzřey zzat i uyembub nnek x Imuriyyen d Ikenεaniyyen d Iħittiyyen d Ifiriziyyen d Iħiwiyyen d Iyibusiyen. ¹² Ʒarek ad ttegged řeahd ak-d ijj n umezday n temmurt mani i Ʒa tadfed, ħima netta war d ac-dd ittiři d taxceft di řwest nnek. ¹³ Itxeřřa awem ad tyeđřem iεalřaren nsen u ad trebzem imayđuten nsen *iqeddsen* u ad tqessem trebbitin nsen n cwarti. ¹⁴ War ttađar i arebbi nneđni, aqa SIDI, wenni umi qqaren “An-essam”, aqa-t d ijj n Arebbi ittasmen. ¹⁵ *D man aya* maħend war tettegged řeahd ak-d imezdayen n temmurt u kenniw ad teđfarem irebbiten nsen amecnaw inni iđeffaren řeqħab uca ad tqed-dmem tiƷarřa i trebbitin nsen uca ad kenniw eardēn i macca n tiƷarřa nsen ¹⁶ niŷ *tzemmed* ad teksid yessitsen *d timyarin* i tarwa nnek uca *xenni* ad đfarent yessitsen irebbiten nsent amecnaw řeqħab uca ad arrent tarwa nnek ad đfaren *εawed* irebbiten nsent amecnaw inni iđeffaren řeqħab. ¹⁷ War ttegg i yixef nnek irebbiten *amecnaw řexyař* ifesyen.

¹⁸ Řeid n Weyrum břa Antun ad t teħđid: sebea n wissan ad tecced aŷrum břa antun, am mammec cek weřřiy, di řweqt itwaggen deg uyur n Abib, minzi deg uyur n Abib i dd-teffyed zi Miřra.

¹⁹ Marra wi i Ʒa yarezmen řemřawřat *d umezwaru*, inu i iđa, zi marra iwetman n řebhayem nnek amenzu qae wenni yarezmen řemřawřat *d amezwaru*, afunas i iđa niŷ zeg wuđi. ²⁰ Mařa ijj n umenzu n weŷyuř yarezmen řemřawřat, xenni ad t tefdid s ijjen zeg wuđi. Mařa war t tefdid, ad as tarzēd iri. Ad tefdid marra imenza n tarwa nnek uca war đehharen s ifassen xwan zzat i uyembub inu.

²¹ Setta n wissan ad txedmed, maca deg wass wiss sebea ad tareyyħed, di řweqt n tiƷarřa d tmegra, ad tareyyħed.

²² Ad teggid Řeid n Ssimanat, aqa d řeid n tmenzut n yirden uřa d řeid n usmuni *n tmegra* Ʒar uneggar n usegg^{was}.

²³ Kuř aryaz ad iban třata n twařawin deg usegg^{was} zzat i Sidi SIDI, AREBBI n Israyil, ²⁴ minzi ad azzřey x řegnus zzat i uyembub nnek uca ad sswesseey iymiren nnek uca uřa d ijj mma ad

UFFUŸ

issmezri *ad yacar* tammurt nnek, xmi i ɣa tgaɛded tɔata n twaɔawin deg usegg^was ɣima ad tbaned zzat i SIDI, AREBBI nnek.

²⁵ War ttqeddem idammen n tɣarɔt inu ak-d weyrum s wentun. Tɣarɔt n řeid n useɛdu, war ttnusi ġiret *tekmeř* ař řřbeħ.

²⁶ Tamezwarut n tmenzut n temmurt nnek ad *t* idd-tawyed ɣar taddart n SIDI, AREBBI nnek. War snenni iyayɔ d amezyan s uyi n yemmas.”

²⁷ Inna SIDI i Musa “Ari awařen-a i yixef nnek, minzi am mammec qqaren wawařen-a, aqa ggiy řeahd akidek d Israyil.” ²⁸ Uca tuya din ak-d SIDI arebein n wussan d arebein n ġyaři, war icci ayrum niy iswa aman. Uca yura di teřwiħin awařen n řeahd, ɛecra n wawařen.

²⁹ Řami dd-ihwa Musa zeg wedrar n Sina ak-d tnayen n teřwiħin n Chadet deg ifassen nnes, am dd-ihekk^{wa} zeg wedrar, war yarri řbař belli tiřmect n wudem nnes tareqq řami tuya akides issiweř. ³⁰ Harun d marra ayt n Israyil řewden ɣar Musa, u xzar, tiřmect n wudem nnes tuya tareqq *ařami* gg^weden ad ɣars-dd qarrben. ³¹ Iřaya dd-xasen Musa uca *xenni* idweř-dd Harun d marra imyaren n tmesmunt ɣars uca issiweř Musa akidsen. ³² Awarni as qarrben-dd marra ayt n Israyil uca netta iweřša x marra min xef issiweř SIDI akides deg wedrar n Sina. ³³ Řami ikemmeř Musa awař nnes akidsen, igga ařeħħaf x wudem nnes, ³⁴ Řami dd-yusa Musa zzat i uyembub n SIDI ɣima ad kis issiweř, ikkes ařeħħaf, ařami dd-iffey *ɛawed*. U *meřmi* dd-itteffey ɣar barra, issiweř i ayt n Israyil, min d as yumur *netta*. ³⁵ Uca zrin ayt n Israyil udem n Musa, aqa tiřmect n wudem nnes yařeqq, *xenni* yarra-dd Musa ařeħħaf x wudem nnes, ařami dd-yudef ɣima akides issiweř.

Asewjed n řebni n Uqıđun n umsagar

35¹ Musa issmun marra tamesmunt n ayt n Israyil uca inna asen “Ina d awařen inni yumur SIDI ɣima ad ten teggem. ² Setta n wussan ad tegged řxedmet uca deg wass wiss sebaa ad awem yiři iqeddes, aqa-t d ssebt, arraħet tmun, i SIDI. Kuř ijj wenni i days i ɣa iggen *ca* n řxedmet, ad itwaney. ³ War sřuyi timessi di marra tizedday nwem deg wass n ssebt.”

⁴ Issiweř Musa ak-d marra tamesmunt n ayt n Israyil uca inna “Wa min yumur SIDI, *umi* inna ⁵ ‘Ksim zi min ɣark ict n tewhibt n usgaɛeed i SIDI. Kuř ijj wenni umi yennurzem wuř nnes ad tt yawi, aqa-tt d tawhibt n usgaɛeed ɣar SIDI: urey d nnuqart d nnħas, ⁶ řeqten adeħmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u řeqten azdad d ccear n tɣayɔdin, ⁷ iřmawen izegg^wen n icarriyyen s uzegg^way n icarriyyen d iřmawen n ddenfiřat d ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya, ⁸ zzect i tfawt, řetreyya i zzect i wedhan u i řebxur ittfuħen, ⁹ izra n biril d izra iyřan maħend ad twaggen x upalřu u x tejmect. ¹⁰ Marra inni iġan jarawem s wuř d amiyis, ad dd-asen ad ggen marra min yumur SIDI: ¹¹ Tazeddiyt, Aqıđun nnes d tseqqaft nnes d tsennarin nnes d tfeřwin nnes d tħenya nnes n uɛarrađ d ipilaren nnes d tyarsawin nnes, ¹² d Ttabut ak-d iɛumad nnes *i tarebbut* d tqebbart n weřraħ d ureħħaf i dduri, ¹³ d tzewđa ak-d iɛumad nnes *i tarebbut* d marra řeqcue nnes d weyrum n wescan, ¹⁴ d řqendiř i tfawt d řeqcue nnes d tiftiřin nnes d zzect i tfawt ¹⁵ d uealřar n řebxur ak-d iɛumad nnes *i tarebbut* d zzect i wedhan d řebxur ittfuħen d arwaq ɣar tewwart n Tzeddiyt, ¹⁶ d uealřar n wecmađ d traccia nnes n nnħas d iɛumad nnes *i tarebbut* d marra řeqcue nnes d tbanyut s uđar nnes, ¹⁷ d řizarat n řemraħ, ipilaren nnes ak-d tyarsawin nsen d arwaq zzat i tewwart n řemraħ, ¹⁸ d řewtad n Tzeddiyt d řewtad n řemraħ d ifiřan nsen, ¹⁹ arruđ i řxedmet deg Uqeddas, arruđ iqeddsen n ukehhan Harun d arruđ n tarwa nnes maħend ad xedmen am ikehhanen.’”²⁰ *Xenni* teffey marra tamesmunt n ayt n Israyil zi zzat n uyembub n Musa.

²¹ *Řexdenni* yusa-dd marra aryaz umi inhezz wuř nnes u marra wenni umi buřbeř nnes innurzem uca iwyen-dd tawhibt tenni ssgaæden ęar SIDI, d tenni i ęa yiřin i Uqıđun n Umsagar u i weębad i days u i warruđ iqeddsen. ²² Uca *ammu* usin-dd iryazen uřa d timęarin, marra inni umi innurzem wuř nsen uca iwyen-dd timessakin d texrazin n umezzuy d tinzar d txudan n *ucemmie* d tseddiyin s wedmam n wureę d eřam kuř řeqcue n wureę, *wah* marra inni inhezzen s tewhibt n wenhezzi i SIDI ammu d wammu. ²³ Marra wi ęar itwaf *řeqten* adeęmi d urjuwani d uzegg^way ięedqen nię řeqten azdad nię cęear n tęayđin nię iřmawen izegg^węen n icarriyyen nię iřmawen n ddenfiřat, iwyen-dd *man aya*. ²⁴ Marra wi issgaæden tawhibt n nnuqart nię n nnęas, iwyen tawhibt-a ęar SIDI, d marra wi ęar itwaf ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya, iwyen *man aya* i marra řxedmet di tęwee n weębad.

²⁵ Marra timęarin s wuř amięis, qaređcent s ifassen nsent uca iwyent-idd min qaređcent: *řeqten* adeęmi d urjuwani d uzegg^way ięedqen d řeqten azdad. ²⁶ Marra timęarin nni umi inhezz wuř nsent s tięit, qaređcent cęear n tęayđin.

²⁷ Imęaren iwyen-dd ięra n biril d ięra *ięřan* ģima ad twaggen x upalęu u x tejmect ²⁸ d řeęreęya d zzept i tfawt d zzept i wedhan d řebxur ittfuęen.

²⁹ Ayt n Israyil wcen s řxađar i SIDI, marra iryazen d temęarin inni umi inhezz wuř nsen maęend ad wcen s řxađar i marra řxedmet tenni yumur SIDI ģima ad tetwagg s ufus n Musa.

³⁰ *Xenni* inna Musa i ayt n Israyil “Xęarem, SIDI iřaya-dd i **Bařaliyil**, mmis n Uri, mmis n Ĥur, zi řaę n Yahuda, s yišem nnes. ³¹ Iccur it Arruę n AREBBI s tięit d řeęeř d tussna d marra *min ittęeřan* n tzemmar n sęnayeę ³² ģima ad yarcem iřeqqamen izewwqen u ģima ad ten igg s wureę d nnuqart d nnęas ³³ u i uneqqec n ięra *ięřan* d usarsi nsen u i uneqqec n ukeccuđ ģima ad ggen marra iřeqqamen izewwqen. ³⁴ Igga deg wuř nnes tawengit i useřmed, *deg wuř* nnes d n **Ahuliyab**, mmis n Axisamak, zi řaę n Dan. ³⁵ Iccur iten s tięit n wuř, maęend ad ggen marra řxedmet: aneqqec, arcam, amuddi s *řeqten* adeęmi d urjuwani d uzegg^way ięedqen d řeqten azdad uřa aderraz, *wah*, *řxedmet* n yenni ittęennaęen eřam kuř tamesřact d inni yareccmen iřeqqamen izewwqen.

36¹ Bařaliyil d Ahuliyab d marra iryazen s wuř amięis, umi iwca SIDI tięit d řeęeř maęend ad ssnen mammec i ęa ggen marra i weębad n zzawect iqeddsen, ggin marra am mammec yumur SIDI. ² Musa iřaya i Bařaliyil d Ahuliyab d kuř aryaz s wuř amięis, umi igga SIDI tięit deg wuř nnes uřa d kuř ięj wenni umi inhezz wuř nnes, maęend ad dd-yas ęar řxedmet uca ad tt igg.

³ Marra tawhibt tenni ssgaæden ayt n Israyil i řxedmet i weębad n zzawect iqeddsen maęend ad zzayes tt ggen d tenni ięan zzat i uęembub n Musa, iwyen tt ssa. Uca *aq* ead ggin ad as-dd awyen s řxađar kuř sębeę *tiwhibin*. ⁴ *Xenni* usin-dd marra imięisen inni tuęa iceęřen x marra řxedmet n zzawect iqeddsen, ięj awarni wenneđni, ⁵ uca ssiwřen ak-d Musa, nnan “Řęens yiwi-dd sennej min ittęeřen di tęwee n řxedmet n min yumur SIDI ad itwagg.” ⁶ *Řexdenni* yumur Musa ģima ad barręen di řmargeę n txuzan, ad inin “War teįji aryaz nię tamęart ead ad igg ca n řxedmet tenni i ęa issgaæeed d tewhibt i zzawect iqeddsen!” Ammu itwamneę řęens ad yawi *ead ktar*, ⁷ minzi cfa min ggin i marra řxedmet i gguren ad tt ggen, aqa iceęę *ead ktar*.

⁸ Jar inni ęar tuęa řxedmet, ggin marra imięisen n wuř **Tazeddiyt** zi eęcra n **tjartiřin** n řeqten azdad **immuden** u n řeqten adeęmi d urjuwani d uzegg^way ięedqen ak-d **ixiruben** inni xasen itwaggen ełahsab ięj n uřeqqem izewwqen. ⁹ Tuzzeęgart n ict n tjartiřt tuęa-tt tmentęac n ięaęen u tiru n ict n tjartiřt tuęa-tt arebea n ięaęen u marra **tjartiřin** ęarsent d řeębar d ięj. ¹⁰ Issmun xemsa n **tjartiřin** ict ak-d tenneđni uca xemsa n **tjartiřin** issmun itent eawed ict ak-d tenneđni.

UFFUŸ

¹¹ *Xenni igga tisarawin idehmaniyyen x tma n ict n tjartiřt ęar mani i ęa tetwassmun uca amen-
ni tent igga ęawed di tma n tjartiřt tenneđni ęar mani i ęa tetwassmun ak-d tenneđni.* ¹² *Igga xe-
msin n tsarawin x tma n ict n tjartiřt d xemsin n tsarawin x tma n tjartiřt tenni i ęa tetwassmun
ak-d tenneđni, ař i ęa řřen tsarawin nican ict deg wenneđni.* ¹³ *Igga ęawed xemsin n tsennarin n
wureę uca issmun tijartiřin ict i tenneđni s tsennarin uca ammu tedweř Tzeddięt d icten.*

¹⁴ *Igga ęawed **tjartiřin n cęear n tęayđin** ařami ęa iřint d aqıđun x Tzeddięt. Igga řıtac n tjartiřin.*

¹⁵ *Tuzzeggart n ict n tjartiřt tuęa-tt řřatin n ięaęen u tiru n ict n tjartiřt d arebea n ięaęen.
Řıtęac n tjartiřin ęarsent řęebar d ijj.* ¹⁶ *Netta issmun xemsa n tjartiřin wehđsen uca **sennej**
xasent setta n tjartiřin wehđsen.* ¹⁷ *Igga xemsin n tsarawin x tma n tjartiřt mani i tt ęa ssmu-
nen **ak-d tenneđni** uca igga ęawed xemsin n tsarawin x tma n tjartiřt tenni i ęa tetwassmun
ak-d tenneđni.* ¹⁸ *Igga ęawed xemsin n tsennarin n nnęas ģima **ad zzaysent** itwassmun Uqıđun
maģend ad idweř d ijj.*

¹⁹ *Igga ęawed ict n **tseqqaft n iřmawen izeggwęen n icarriyyen** uca sennej i man aya ict n **tseqqaft**
n iřmawen n ddenfiřat.*

²⁰ *Igga **tifeřwin** i Tzeddięt s ukeccuđ n **tcejart n ukasiya**, ģima ad iřint beddent nican.* ²¹ *Tuzzeg-
gart n ict n tefrewt d ęecra n ięaęen u tiru n ict n tefrewt d ijj n uęiř d wezyen.* ²² *Kuř tafřewt
ęars tnayen n iđaren, inni issmunen ict ak-d wenneđni amecnaw uċmaten. Ammu i igga s
marra tifeřwin n Tzeddięt.* ²³ *Igga tifeřwin i Tzeddięt, ęicrin n tfeřwin ęar uęezdis n ljanub,
ęar jjihet n ljanub.* ²⁴ *Igga ęawed arebein n **tyarsawin n nnuqart** sadu ęicrin n tfeřwin, tnayen
n tyarsawin sadu ict n tefřewt i tnayen n iđaren nnes, uřa d tnayen n tyarsawin sadu tefřewt
nneđni i tnayen n iđaren nnes.* ²⁵ *Igga ęawed ęicrin n tfeřwin i uęezdis nneđni n Tzeddięt, ęar
jjihet n ccamal* ²⁶ *s arebein n tyarsawin n nnuqart nne. Tnayen n tyarsawin sadu ict n tefrewt d
tnayen n tyarsawin sadu tefrewt nneđni.* ²⁷ *I ięezdisen n đeffar ęar řęarb n Tzeddięt igga setta
n tfeřwin.* ²⁸ *Igga tnayen n tfeřwin d tifeřwin i tęemmar n Tzeddięt ęar tnayen n ięezdisen
n đeffar.* ²⁹ *Zi swadday tuęa řęęent uca amenni qqimen řęęent ař sennej **mani ssmunent** ęar
texrazt tamezwarut. Ammu i igga s tnayen n **tfeřwin** tinni ięan i tnayen n tęemmar.* ³⁰ *Ammu i
din tuęa tmenya n tfeřwin s tyarsawin nsent n nnuqart, aqa-tent d seřac n tyarsawin: tnayen
n tyarsawin sadu kuř tafřewt.* ³¹ *Igga ęawed **tıģenya n uęarrađ** zeg ukeccuđ n **tcejart n ukasiya**,
xemsa n tfeřwin ęar ijj n uęezdis n Tzeddięt* ³² *u xemsa n tģenya n uęarrađ i tfeřwin ęar uęezdis
nneđni n Tzeddięt d xemsa n tģenya n uęarrađ i tfeřwin n Tzeddięt ęar tnayen n ięezdisen
n đeffar ęar řęarb.* ³³ *Taģnact n uęarrađ di řwest igga itt ad tezwaz i řwest n tfeřwin zeg ixef nni
ař wenneđni.* ³⁴ *Ięęef tifeřwin s wureę uca igga tixrazin nsent n wureę maģend ad daysent igg
tıģenya n uęarrađ uca **uřa d tıģenya n uęarrađ ięęef itent s wureę.***

³⁵ *Igga ijj n **uřęģaf** zi řęęten adeģmi d urjuwani d uzeggwęay iģedqen u zi řęęten azdad immu-
den uca igga xas ixiruben ęlaģsab ijj n uřęęem izewwqen.* ³⁶ *Igga arebea n ipilaren n ukeccuđ
n **tcejart n ukasiya** uca ięęef iten s wureę. **Tisennarin** nsen tuęa-tent n wureę. Ifsi i **ipilaren**
arebea n tyarsawin nsen n nnuqart.*

³⁷ *Igga ijj n **arwaq** i tewwart n Tzeddięt zi řęęten adeģmi d urjuwani d uzeggwęay iģedqen u zi
řęęten azdad immuden, **igga it** d ijj n umuddi afenyani, ³⁸ s xemsa n ipilaren nnes d tsennarin
nnes. Ięęef tizeęifin nsen d iqedban nsen i wesmuni s wureę. Tiyarsawin nsen tuęa-tent n
nnęas.*

37 ¹ *Igga Bařaliyil **Ttabut** n ukeccuđ n **tcejart n ukasiya**. Tuzzeggart nnes tuęa-tt tnayen n
ięaęen d wezyen u tiru nnes ijj n uęiř d wezyen uca řuęřa nnes ijj uęiř d wezyen.* ² *Ięęef
it zi daxeř u ęar barra s wureę iřfan uca igga ijj n zzwaz n wureę i d as-dd innden.* ³ *Issefsi as
arebea n texrazin i arebea n tęemmar nnes, tnayen n texrazin i ijj n uęezdis d tnayen n texrazin*

i uyezdīs nneđđni. ⁴ Igga iεumad *i tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya uca iyeđef iten s wurey. ⁵ Igga iεumad *i tarebbut* di texzarin yar tnayen n iyezdisen n Ttabut, mađend ad zwaysen arbun Ttabut. ⁶ Igga **taqebbart n weřrađ** n wurey iřfan s tuzzeggart nnes n tnayen n iyađen d wezyen u tiru nnes n yijj n uyiř d wezyen. ⁷ Igga εawed **tnayen n ixiruben** n wurey. Igga iten *amecnaw* ict n řxedmet n wemziř *i dd-itteffyen* zi tnayen n ixfawen n tqebbart n weřrađ. ⁸ Ijj n uxirub *iffey* zeg ijj n ixef yar uyezdīs-a d uxirub wenneđni zeg ixef nneđni yar uyezdīs nneđni. Igga ixiruben zi tnayen n ixfawen n tqebbart n weřrađ. ⁹ Ixiruben sswizzđen afriwen nsen sennej uca s wafriwen nsen đřin taqebbart n weřrađ. Iyembab nsen tuya ijjen qibač i wenneđni uca *di řweqt d icten* tuya iyembab n ixiruben yar tqebbart n weřrađ.

¹⁰ Igga εawed **ict n tzewđa** n ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya, tuya tuzzeggart nnes tnayen n iyađen u tiru nnes ijj n uyiř d řueřa nnes ijj n uyiř d wezyen. ¹¹ Iyeđef itt s wurey iřfan uca igga as ijj n zzwaq i d as-dd innđen. ¹² Igga εawed ict n tmewwa i d as-dd innđen s yijj n cbar n ufus uca igga ijj n zzwaq n wurey yar tmewwa nni. ¹³ Issefsi as arebea n texzarin uca igga tixzarin yar arebea n tyemmar nni iđan yar arebea n iđaren nnes. ¹⁴ Tuya tixzarin zzat n tmewwa mađend ad daysent twađđfen iεumad *i tarebbut* ĥima ad zwaysen arbun tazewđa. ¹⁵ Igga iεumad *i tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya uca iyeđef iten s wurey mađend ad zwaysen arbun tazewđa. ¹⁶ Igga řeqcue i tzewđa s wurey iřfan: řřbaři, d tyenjajin d řkisan d iyarrafen s inni i ya kebben.

¹⁷ Igga **řqendiř** n wurey iřfan am řxedmet n wemziř. Adaf n uđar nnes d iyađen nnes, d řkisan nnes d tteffađin nnes d nnuwwar nnes tuya zzayes *i-dd tteffyen*. ¹⁸ Zeg iyezdisen nnes ffyen-dd setta n iyađen, řřata n iyađen zeg ijj n uyezdīs n řqendiř d řřata n iyađen zeg uyezdīs nneđni n řqendiř. ¹⁹ Yar ijj n uyiř tuya din řřata n řkisan amecnaw *innuwwaren* n đewz s *ict n tteffađt d ij n unnuwwar* uca x uyiř awarni as εawed řřata n řkisan amecnaw *innuwwaren* n đewz uca ammu *marra* setta n iyađen inni dd-itteffyen zi řqendiř. ²⁰ Yar řqendiř simant nnes tuya din arebea n řkisan amecnaw *nnuwwar* n đewz ak-d tteffađin d nnuwwar nsen. ²¹ Sadu tyuya n iyađen i zzayes-dd *iffyen d amezwaru* aqa din tteffađt uca *amenni* i din tteffađt sadu tyuya n iyađen i zzayes-dd *iffyen awarni* as uca uřa din tteffađt sadu tyuya n iyađen i zzayes-dd *iffyen awarni* as. *Man aya iđa ammeni* i setta n iyađen i zzayes-dd *iffyen*. ²² Tuya titeffađin nsen d iyađen nsen ffyen-dd zzayes. *Marra man aya* tuya d icten n řxedmet zeg wurey iřfan itwaggen s wefđis. ²³ Igga setta n řefnarat nnes ak-d tjeqqadın n *teftič* nnes d tmejmarin nnes, *marra* n wurey iřfan. ²⁴ Igga řqendiř ak-d *marra řeqcue* nnes zeg icten ‘talint’ n wurey iřfan.

²⁵ Igga **aεaltar n řebxur** zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya s tuzzeggart nnes n yijj uyiř u tiru nnes n yijj n uyiř. Tuya-t s arebea n tyemmura. Řueřa nnes tuya-t tnayen n iyađen. Accawen nnes ffyen zzayes, d ijj akides. ²⁶ Iyeđef it s wurey iřfan, tazeqqa nnes d iyezdisen nnes i d as-dd innđen uca εawed accawen nnes uca igga ijj n zzwaq n wurey i d as-dd innđen. ²⁷ Igga as tnayen n texrazin n wurey sadu zzwaq nnes i tnayen n tyemmar nnes yar tnayen n iyezdisen nnes, ĥima ad daysent igg iεumad ad zwaysen t arbun. ²⁸ Igga iεumad *i tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya uca iyeđef iten s wurey.

²⁹ Igga εawed **zzect tamqeddest i wedhan d řebxur iřfan ittfulen** am ten igga uεeđtař.

38 ¹ Igga **aεaltar n wecmađ** s ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya. Tuzzeggart nnes tuya-tt xemsa n iyađen u tiru nnes xemsa n iyađen, tuya-t s arebea n tyemmura, u řueřa nnes tuya-t řřata n iyađen. ² Yar arebea n tyemmar igga accawen nnes. Accawen nnes tuya-ten d ijjen

UFFUŸ

akides. Iyeġef it s nnhas. ³ Igga marra řeqcuε i uealțar: tiydurin d iyenjayen d tțawyat i urucci d furcayāt d tmejmarin, marra řeqcuε-a igga iten s nnhas. ⁴ Igga ict n traccia, ict n umuddi n nnhas, i uealțar *uca igga itt* sadu tma, zi swadday n trettabt *i dd-innden i uealțar ař* azyen *n řueřa*. ⁵ Issefsi arebea n texrazin i arebea n ixfawen n traccia n nnhas, maĥend ad daysent twațțfen iεumad *i tarebbut*. ⁶ Igga iεumad *i tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart n ukasiya uca iyeġef iten s nnhas*. ⁷ Igga iεumad *i tarebbut* di texrazin ġar iyezdisen n uealțar maĥend ad zזaysen t arbun. Igga it s tfeřwin *ak-d řxawi di daxeř nsent*.

⁸ Igga **tabanyut n nnhas** s uđar nnes n nnhas zi tisitin n terbiet n temyarin nni itwařeqqmen *maĥend ad xedment* ġar tewwart n Uqıđun n Umsagar.

⁹ Igga **řemraĥ**. Ĥar uyezdis n ljanub, ġar jjiĥet n ljanub, tuġa tuzzeggart n řizarat n řemraĥ mya n iyaġen zi řeqten azdad immuden. ¹⁰ Eicrin n **ipilaren** nnes d eicrin n **tyarsawin** nsen *tuġa-ten* n nnhas. Tisennarin n ipilaren d **iqeđban** nsen i wesmuni *tuġa-ten* n nnuqart. ¹¹ Ĥar uyezdis n ccamal *εawed řizarat s ict n tuzzeggart n mya n iyaġen ak-d eicrin n ipilaren nsent u ak-d eicrin n tyarsawin nsen n nnhas*. Tisennarin n ipilaren d iqeđban nsen i wesmuni *tuġa-ten* n nnuqart. ¹² Ĥar uyezdis n řġarb *tuġa tuzzeggart n řizarat xemsin n iyaġen ak-d εecra n ipilaren nsent d εecra n tyarsawin nsen*. Tisennarin n ipilaren d iqeđban nsen i wesmuni *tuġa-ten* n nnuqart. ¹³ Ĥar uyezdis n ccarq, ġar jjiĥet n wenqar n tfuct, *ict n tġartiřt n xemsin n iyaġen*. ¹⁴ Tuġa řizarat ġar ijj n uyezdis n zzat xemmestac n iyaġen *di tuzzeggart ak-d řřata n ipilaren nsent d řřata n tyarsawin nsen*. ¹⁵ Ĥar uyezdis n zzat nneđni n tewwart n řemraĥ, ġar uyezdis-a d uyezdis nni, *tuġa řizarat daysent xemmestac n iyaġen di tuzzeggart ak-d řřata n ipilaren nsent d řřata n tyarsawin nsen*. ¹⁶ Marra řizarat nni d as-dd innden i řemraĥ *tuġa-tent n řeqten azdad immuden*. ¹⁷ Tiyarsawin n ipilaren *tuġa-tent* n nnhas d tsennarin n ipilaren d iqeđban nsen i wesmuni n *tuġa-ten* n nnuqart uca takursit x tzeġifin nsen *tuġa-tt* zi nnuqart d marra ipilaren n řemraĥ *tuġa-ten* yeġfen s nnuqart. ¹⁸ Tuġa arwaq n tewwart n řemraĥ d ijj n umuddi afenyani s *řeqten adeĥmi d urjuwani d uzegg^way iĥedqen u zi řeqten azdad immuden*. Tuzzeggart *nnes tuġa-tt* eicrin n iyaġen u řueřa x *marra tiru nnes* xemsa n iyaġen, amecnaw řizarat n řemraĥ. ¹⁹ Arebea n ipilaren d arebea n tyarsawin nsen *tuġa-ten* n nnhas d tsennarin nsen zi nnuqart uca tkursit x tzeġifin nsen d iqeđban nsen i wesmuni *tuġa-ten* zi nnuqart. ²⁰ Marra řewtad n Tzeddiyt d řemraĥ i d as-dd innden *tuġa-ten* s nnhas.

²¹ Man aya d min issuffyen i Tzeddiyt, Tazeddiyt n Chadet, uca aqa zemmen t s řumur n Musa i tsexxart n Ilawiyyen s ufus n Itamar, mmis n ukehhan Harun. ²² Bařaliyil mmis n Uri, mmis n Ĥur, zi teqbič n Yahuda, igga marra min d as yumur SIDI i Musa. ²³ Tuġa akides Ahuliyab, mmis n Axisamak, zi teqbič n Dan, amneqac d ufenyani d utarraz n *řeqten adeĥmi d urjuwani d uzegg^way iĥedqen d řeqten azdad*. ²⁴ Marra ureġ issxedmen i řxedmet i marra min iġan i řxedmet di zzawect iqeddsen, tuġa d ureġ n tewhibin n wenhezzi: tesεa u-eicrin n ‘talint’ uca sebea-mya u-třatin n uciql εlaĥsab aciql iqeddsen. ²⁵ Nnuqart n yenni itwaĥesben n tmesmunt *tuġa-tt* mya n ‘talint’ d ařef u-sebea-mya u-xemsa u-sebein n uciql, εlaĥsab min dd-ittawi uciql amqeddas. ²⁶ Ijj n ‘bika’ i yijj n bnađem, aqa-t d azyen n uciql εlaĥsab min dd-ittawi uciql amqeddas, zi marra wi iεdun ġar yenni itwaĥesben zi eicrin n isegg^wusa sennej, setta-mya u-třata-ařaf u-teřt-ařef u-xemsa-mya u-xemsin *n yeryazen*. ²⁷ Tuġa *din* mya n ‘talint’ n nnuqart ĥima ad zzayes sfsesyen tyarsawin n zzawect iqeddsen d tyarsawin n ureĥĥaf: mya n tyarsawin zi mya n ‘talint’, ict n ‘talint’ i ict n tyarsa. ²⁸ Zeg wařef u-sebea-mya u-xemsa u-sebein n uciql igga tsennarin i ipilaren, iyeġef tizeġifin nsen uca igga asen iqeđban i wesmuni. ²⁹ Nnhas n tewhibin n wenhezzi *tuġa-t* sebein n ‘talint’ d ařfayn u-arebea-mya n uciql. ³⁰ S man aya igga

tyarsawin i tewwart n Uqidun n Umsagar d uealṭar n nnḥas d tracca nnes n nnḥas d marra řeqcue i uealṭar, ³¹ d tyarsawin n řemraḥ i d as-dd innden d tyarsawin n tewwart n řemraḥ d marra řewtad n Tzeddiyt d marra řewtad n řemraḥ.

39¹ Ggin *εawed* arruḍ i tsexxart deg Uqeddas s řeqṭen adeḥmi d urjuwani d uzegg^way iḥedqen. *εawed* ggin **arruḍ iqeddes i Harun**, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

² Igga **apalṭu** zeg wureḡ u zi řeqṭen adeḥmi d urjuwani d uzegg^way idḥedqen u zi řeqṭen azdad immuden. ³ Bezzēen tiřwiḥin n wureḡ uca qeṣṣen zזaysent ifiřan ḥima ad ten txeyyḍen jar řeqṭen adeḥmi d urjuwani d uzegg^way iḥedqen u jar řeqṭen azdad, *d man aya tuya* d ict n ṣṣenēet icnan. ⁴ Ggin as tiyariḍin i wesmuni uca ssmunen *apalṭu* řar tnayen n ixfawen nnes. ⁵ Taḥezamt izewwqen i tuya řar upalṭu idweř d iijen akides s *ufiřu n wureḡ* u s *ufiřu* adeḥmi d urjuwani d uzegg^way iḥedqen u zi řeqṭen azdad immuden, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ⁶ Nitni ggin *εawed izra* n biril, inni itwaṭṭfen di tcuyar n wureḡ i xef twaneqcen, am mammec neqqcen taxadent n ucemmiε, ismawen n ayt n Israyil. ⁷ Igga iten x tyariḍin n upalṭu, *maḥend ad iřin* d izra n řidaret i ayt n Israyil, am mammec d as yumur SIDI i Musa.

⁸ Igga **tajmect** wenni iḡan d ict n ṣṣenēet icnan uca itwagg amecnaw *apalṭu s ifiřan n wureḡ* u s řeqṭen adeḥmi d urjuwani d uzegg^way iḥedqen u s řeqṭen azdad immuden. ⁹ Tuya-tt s arebea n tyemmura. Ḍefsen tajmect. Tuya tuzzeḡgart nnes d iij n cbar n ufuṣ uca uřa d tiru nnes d iij n cbar n ufuṣ. Tuya idfes x tnayen. ¹⁰ Settfen arebea n řeřuf n yezra: iij n ṣṣef s yijj n řeqiq d ict n tyaqut d ict n smaraxt. D wa d ṣṣef amezwar. ¹¹ Ṣṣef wiss tnayen s yijj n karbunkel d yijj n řaffir d yijj n diamanti. ¹² Ṣṣef wiss třata s yijj n yasintu d yijj n axat d yijj umatist. ¹³ Ṣṣef wiss arebea s ict n txrisulit d yijj n biril d yijj n yaspis. Tuya twaṭṭfen di tcuyar nsen n wureḡ. ¹⁴ Izra tuya settfen elahsab ismawen n ayt n Israyil, *teneac n yezra*, uca ismawen nsen twaneqcen daysen am mammec neqqcen taxadent n ucemmiε, zi kuř iij tuya xas isem nnes, i *kuř iij n teneac* n tqebbař. ¹⁵ řar ixfawen n tejmect ggin ssnaseř s wureḡ iřfan inni itwammuden amecnaw iij n ufiřu. ¹⁶ Ggin tnayen n tcuyar n wureḡ d tnayen n texrazin n wureḡ uca metnen tnayen n texrazin řar tnayen n ixfawen n tejmect. ¹⁷ Cedden tnayen n ssnaseř immuden n wureḡ řar tnayen n texrazin řar ixfawen n tejmect. ¹⁸ Tnayen n ixfawen n tnayen n ssnaseř immuden, cedden ten řar tnayen n tcuyar uca wcin tent x tyariḍin n upalṭu, deg wudem n zזat. ¹⁹ Ggin *εawed* tnayen n texrazin, cedden tent řar tnayen n ixfawen n tejmect, di tma nnes řar daxeř řar mani iḡa upalṭu. ²⁰ Ggin *εawed* tnayen n texrazin n wureḡ, cedden tent řar tnayen n tyariḍin n upalṭu, swadday, řar třarf n zזat, cwayt sennej i tḥezamt izewwqen n upalṭu *maḥend ad ssmunen ak-d texrazin řar tma n tejmect řar swadday*. ²¹ Uca cedden tejmect s texrazin nnes řar texrazin n upalṭu ak-d iij n ufiřu adeḥmi ařami idweř sennej i tḥezamt izewwqen n upalṭu, uca *xenni* war tbeṭṭi tejmect x upalṭu, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

²² Igga *εawed* **aseřham** n upalṭu n *ukehhan am mammec t ittegg uderraz, tuya-t d adeḥmi marra*.

²³ Arzam n useřham tuya-t di řwest amecnaw arzam n yiri n warruḍ n wuzzař n ueeskari. řar tmewwa n warzam din iij n tma maḥend war ittcarriḡ *useřham*. ²⁴ řar iyezdisen n useřham ggin tiremannin zi řeqṭen adeḥmi d urjuwani d uzegg^way iḥedqen u s *ufiřu* immuden. ²⁵ Ggin *εawed* nnwaqes n wureḡ iřfan uca ssarsen nnwaqes nni jar tremmanin řar tma n *wadday* n useřham deg wenned jar tremmanin. ²⁶ Iij n nnaqus d ict n tremmant, *xenni εawed* iij n nnaqus d ict n tremmant, řar tma n *wadday* n useřham deg wenned maḥend ad ggen řxedmet akidsen, am mammec d as yumur SIDI i Musa.

²⁷ Ggin **arruḍ n teřmect n Harun d tarwa nnes** s řeqṭen azdad, *amecnaw t ittegg uxeyyaḍ*,

²⁸ **arezzet** n řeqṭen azdad d **iḥewwaqen** n řeqṭen azdad d **ssraweř n řeqṭen** zi řeqṭen azdad immuden ²⁹ uca tuya taḥezamt n řeqṭen azdad immuden u n *ufiřu* adeḥmi d urjuwani d uzegg^way

UFFUŸ

iħedqen, aqa-tt d ijj n umuddi afenyani, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

³⁰ Ggin tařwiħt n temrist tamqeddast s nnuwwar zeg wurey iřfan uca neqcen days tira “AMQED-DAS i SIDI”, am mammec tetwanqec ict n txadent n ucemmiε. ³¹ Uca cedden as ijj n ufiřu immuden adeħmi ħima ad tt ayřen sennej x arezżet, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

Musa iqeğeb marra řxedmet uca ibarek řgens

³² Ammu i itwakemmeř marra řxedmet n Tzeddiyt, Aqiđun n Umsagar. Ayt n Israyil ggin tt am mammec i d asen yumur Musa, ammu i tt ggin.

³³ Ksin Tazeddiyt ħar Musa, Aqiđun d marra řeqcue nnes d tsennarin nnes d tfeřwin nnes d tħenya nnes n uεarrađ d ipilaren nnes d tyarsawin nnes ³⁴ d tseqqaft n iřmawen izegg^wyen n icarriyyen d tseqqaft n iřmawen n ddenfiřat d uřeħħaf i dduri, ³⁵ Ttabut n Chadet d iεumad nnes *tarebbut* d tqebbart n weřřaħ ³⁶ d tazewđa ak-d marra řeqcue nnes d weyrum n wescan ³⁷ d řqendiř izdig d teftiřin nnes, tiftiřin tinni tuħa ittxeřřa ad twaswejdent, d marra řeqcue nnes d zzept i tfawt ³⁸ d uealřar n wurey d zzept i wedhan d řebxur ittfuħen d arwaq ħar tewwart n Uqiđun ³⁹ d uealřar n nnħas s traccia n nnħas d iεumad nnes *tarebbut* d marra řeqcue nnes d tbanyut d uđar nnes ⁴⁰ d řizarat n řemrah ak-d ipilaren nsent d tyarsawin nsen, uřa d arwaq n tewwart n řemrah d ifiřan nnes d řewtad nnes d marra řeqcue i tsexxart n Tzeddiyt, i Uqiđun n Umsagar ⁴¹ uřa d arruđ i tsexxart ħima ad zzayes sexxaren di zzawect iqeddsen, arruđ iqeddes i ukehhan Harun d arruđ i tarwa nnes, ħima *ad sexxaren am* ukehhan. ⁴² Ggin ayt n Israyil marra tasexxart am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ⁴³ Ixřar Musa ħar marra řxedmet uca izra belli tettwagg am mammec i d as yumur SIDI, *wah*, ammu itt ggin. Uca Musa ibark iten.

Musa issgæed Uqiđun n umsagar

40¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ² “Deg wass amezwaru n yuyur amezwaru ad tessgæeded Tazeddiyt, Aqiđun n umsagar. ³ Ad tegged Ttabut n Chadet days uca ad tedřed Ttabut s uřeħħaf. ⁴ Ad tessidfed tazewđa uca ad tesswejded marra i ittxeřřa ad itwasewjed. Ad tessidfed řqendiř uca ad tessiyed tiftiřin nnes. ⁵ Ad tessarsed æalřar n wurey i řebxur zzat i Ttabut n Chadet uca ad tegged arwaq zzat i tewwart n Tzeddiyt. ⁶ Ad tessarsed æalřar n wecmađ zzat i tewwart n Tzeddiyt, Aqiđun n umsagar. ⁷ Ad tessarsed tabanyut jar Uqiđun n Umsagar d uealřar uca ad days tegged aman. ⁸ Ad tessbedded řemrah ħar marra timewwa nnes uca ad tayřed arwaq n tewwart n řemrah. ⁹ Ad teksid zzept i wedhan uca ad tdehned Tazeddiyt d marra min days iğan. Ad tt tessqeddsed netta d marra řeqcue nnes. Ad tiři nettat d tamqeddast. ¹⁰ Ad tdehned æalřar n wecmađ s marra řeqcue nnes. Ad tessqeddsed æalřar. Aælřar ad yiři d amqeddast qæ ktar. ¹¹ Ad tdehned tabanyut d uđar nnes uca ad tt tessqeddsed. ¹² Ad tessqarrbed Harun d tarwa nnes ħar tewwart n Uqiđun n Umsagar uca ad ten tessirded s waman. ¹³ Ad tessyarđed i Harun arruđ iqeddsen uca ad t dehned uca ad as tqeddsed maħend ad ayi yiři d akehhan. ¹⁴ Xenni ad tessqarrbed tarwa nnes uca ad asen tessyarđed arruđ. ¹⁵ Ad ten tdehned amecnaw mammec tdehned babatsen, maħend ad ayi xedmen am ikehhanen. Ad yiři wedhan nsen i nitni d ict n tukehhan i řebda i *marra řejyuř* nsen.”

¹⁶ Igga Musa am mammec i d as yumur SIDI, *wah*, ammu i tt igga.

¹⁷ Deg uyur amezwaru n wass wiss tñayen, deg uyur amezwaru, tetwabna Tzeddiyt. ¹⁸ Musa ibna Tazeddiyt, issars tyarsawin nnes, igga daysent tifeřwin, igga xasent tiħenya n uεarrađ tinni xasent izwan, uca issbedd ipilaren nnes. ¹⁹ Ibezzeε aqiđun x Tzeddiyt uca issars xas taseqqaft n Uqiđun am mammec d as yumur SIDI i Musa. ²⁰ Iksi Chadet uca issars itt daxeř x Ttabut uca

UFFUY

icedd iεumad *i tarebbut* ɣar Ttabut uca issars taqebbart n wešraḥ x Ttabut. ²¹ Issidef Ttabut di Tzeddiyt uca yuyeř ařeḥḥaf am dduri uca issduri Ttabut n Chadet, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²² Issars tazewḍa deg Uqiḍun n Umsagar, ɣar uyezdis n ccamal n Tzeddiyt, zzat i uřeḥḥaf. ²³ S usettef issars xas ayrum zzat i uyembub n SIDI, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²⁴ Issars řqendiř deg Uqiḍun n Umsagar, deg urendad n tzewḍa, ɣar uyezdis n ljanub n Tzeddiyt. ²⁵ Issary tiftiřin zzat i uyembub n SIDI, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²⁶ Iwca amcan i uealřar n wurey deg Uqiḍun n Umsagar zzat i uřeḥḥaf. ²⁷ Issbexxar xas řebxur ittfuḥen am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²⁸ Yuyeř arwaq ɣar tewwart n Tzeddiyt. ²⁹ Iwca amcan i uealřar n wecmaḍ ɣar tewwart n Tzeddiyt, Aqiḍun n umsagar. Issbexxar xas tayarřt n wecmaḍ d tewhibt n řyiġet, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ³⁰ Iwca amcan i tbanyut jar Uqiḍun n Umsagar d uealřar. Igga days aman i usird. ³¹ Musa d Harun d tarwa nnes ssirden days ifassen d iḍaren nsen. ³² řami tuya ttadfen ɣar Uqiḍun n Umsagar u řami dd-ttqarraben ɣar uealřar, ssirden ixef nsen, am mammec d as yumur SIDI i Musa. ³³ X *marra* tmewwa n Tzeddiyt d uealřar iqewwar as řemraḥ uca yuyeř arwaq n tewwart n řemraḥ. Ammu i ikemmeř Musa řxedmet.

³⁴ řexdenni idřa useynu Aqiḍun n umsagar uca aeuġi n SIDI iccur Tazeddiyt. ³⁵ War izemmar Musa ad yadef deg Uqiḍun n Umsagar, minzi aseynu yarsa xas u aeuġi n SIDI iccur Tazeddiyt. ³⁶ řami-dd igaeēed useynu zi sennej n Tzeddiyt, *xenni* kksen ayt n Israyil iqidan nsen uca *ammu* muřřiyen zeg wemcan ɣar wemcan. ³⁷ Mařa war dd-igaeēed ca useynu, war kksin iqidan nsen ař ass i di tuya dd-ittgaeēed. ³⁸ Minzi aseynu n SIDI tuya yarsa x Tzeddiyt deg uziř u di ġiřet tban days tmessi zzat i tiřřawin n marra taddart n Israyil am ssmuřřiyen zeg wemcan ɣar wemcan.

ILAWIYYEN

X Tiyarşa

1¹ İřaya SIDI i Musa uca issiweř akides zeg Uqıđun n Umsagar uca inna ²“Siweř ak-d ayt n İsrayil uca ini asen

‘Mařa ħed zzaywem iqarreb-dd ęar SIDI s ict n tewhibt, *xenni* ad tqarrbem kenniw s ict n tewhibt **zi řebhayem**, zeg ifunasen d tfunasin nię zeg wuęi.

Tiyarşa n wecmađ

³ Mařa tawhibt nnes d ict n **tyarřt n wecmađ zeg ifunasen d tfunasin**, *xenni* ad dd-issqarreb ijj n uwtem icnan qaε. Ad t yawi ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar maĥend ad days itwaf arđa ztat i wudem n SIDI.⁴ Ad igg afus nnes x uzeęif n tyarřt n wecmađ uca ammu i ęa tetwaqbeř *tyarřt* maĥend ad xas tefdi.⁵ Ad ięarř i umezȳan n ufunas ztat i wudem n SIDI uca tarwa n Harun, ikehhanen, ad dd-qarrben s idammen, ad beqqđen *cwayt n* idammen ęar marra iyezdisen x uealęar wenni ięan ztat i tewwart n Uqıđun n Umsagar.⁶ Ad ięarř tayarřt n wecmađ uca ad tt ibđa d iceęiqen.⁷ Tarwa n Harun, akehhan, ad ssaryen timessi x uealęar uca ad settfen akeccuđ x tmessi.⁸ Tarwa n Harun, ikehhanen, ad settfen iceęiqen u azeęif d tdunt n tyezȳař x ukeccuđ nni ięan x tmessi i ięan x uealęar.⁹ U netta ad issird ađan nnes d iđaren nnes. Akehhan ad issbexxar man aya marra x uealęar. *Aqa-tt* d ict n tyarřt n wecmađ, ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.

¹⁰ Mařa tawhibt nnes d ict n **tyarřt n wecmađ zeg wuęi**, zeg iĥuřiyyen nię zeg ięayđen, *xenni* ittxeřša ad dd-issqarreb ijj n uwtem icnan qaε.¹¹ Ad as ięarř ztat i wudem n SIDI ęar uyezdis n ccamal n uealęar uca tarwa n Harun, ikehhanen, ad beqqđen *cwayt n* idammen nnes x uealęar ęar *marra* iyezdisen nnes.¹² Ad t ibđa d iceęiqen uca akehhan ad t isettef s uzeęif nnes d tdunt nnes n tyezȳař x ukeccuđ nni ięan x tmessi i ięan x uealęar.¹³ Ad issird ađan nnes d iđaren nnes s waman. Akehhan ad issbexxar man aya marra x uealęar. *Aqa-tt* d ict n tyarřt n wecmađ, ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.

¹⁴ Mařa tawhibt nnes d ict n **tyarřt n wecmađ zeg ijđad** i SIDI, ejj it *xenni* ad dd-iqarreb s tewhibt nnes zi tejlilleĥin nię zeg idbiren imezȳanen.¹⁵ Akehhan ad t yawi ęar uealęar uca ad as ikkes azeęif uca ad t issbexxar x uealęar. Ad ięemm idammen nnes x uyezdis n uealęar ¹⁶uca ad as ikkes aseyrud arricc nnes, ad ten inđar ztat i uealęar ęar uyezdis n ccarq mani ięa wemcan n ięyęđ.¹⁷ Ad t ijbed zeg wefriwen, maca war t ibeęti ca uca akehhan ad t issbexxar x uealęar, x ukeccuđ nni ięan x tmessi. *Aqa-tt* d ict n tyarřt n wecmađ, ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.’ ”

Tiyarşa n řyięet

2¹ “Mařa ħed iqarreb-dd s ict n **tewhibt n řyięet** ęar SIDI, ad tiři tewhibt nnes n waren azdad uca ad xas iseyyeb zzect uca ad xas issars jjawi.² Ad tt yawi ęar tarwa n Harun, ikehhanen, uca ijjen zzaysen ad iksi ijj n wuru iccur zeg waren azdad nni u zi zzect nni ak-d marra jjawi uca akehhan ad issbexxar aya x uealęar i řidaret *i tewhibt nni*. *Aqa-tt* d ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.³ Min iqqimen n tewhibt *n řyięet*, ad yiři i Harun u i tarwa nnes. *Aqa* d amqeddas qaε zi marra tiwhibin n tmessi n SIDI.

ILAWIYYEN

⁴ Maña tqarrbed-dd s ict n tewhibt i iġan d ict n tewhibt *n řyiġet darħen tt di tefqunt*, xenni ad tiři d řemseminat břa antun zeg waren azdad ixegħden s zzept uřa d tiřfaf břa antun twadehnt s zzept.

⁵ Maña tawhibt nnek d ict n tewhibt *n řyiġet gg^win tt x wexdim*, xenni ittxeřsa ad tiři n waren n azdad břa antun xeġden tt s zzept. ⁶ Ad tt tebdid d iceġiqen uca ad xas tseyybed zzept. Aqa-tt d ict n tewhibt *n řyiġet*.

⁷ Maña tawhibt nnek d ict n tewhibt *n řyiġet gg^win tt di řtajjin*, ad tiři tewjed s waren azdad ak-d zzept. ⁸ Tawhibt *n řyiġet* i zwaysen iwejden, ad tt tawyed řar SIDI, ad zzayes dd-iqarreb řar ukehhan uca ad tt yawi řar uealřar. ⁹ Ad iksi ukehhan zi tewhibt *n řyiġet* ict n řidaret uca ad tt issbexxar x uealřar. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI. ¹⁰ Min iqqimen n tewhibt *n řyiġet* ad yiři i Harun u i tarwa nnes. Aqa-t d amqeddas qae zi tewhibin n tmessi n SIDI.

¹¹ Uřa d ict n tewhibt *n řyiġet* ad zzayes dd-tqarrbem řar SIDI war tettiři tewjed s wentun, mařar zi min mma n wentun d zi min mma n tamment, war zzayes tessbexxaram ca uřa d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.

¹² Ad dd-tqarrbem řar SIDI s *tewhibt n usuffey amezwaru n řřabet*, maca war tzemmar ad tbexxar *tewhibt-a* x uealřar am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI.

¹³ Kuř tawhibt n tewhibin *n řyiġet* i zi i dd řa tqarrbed, ad tiři tmeġħed s tmeġaħt. Tameġaħt n řeahd AREBBI war tzemmar ad tenqeř řar tewhibt *n řyiġet* nnek. Marra tiwhibin i zi i dd řa tqarrbed, ad iřint twameġħent.

¹⁴ Maña tqarrbed-dd řar SIDI s ict n tewhibt n tmenzut *n řyiġet*, xenni ad dd-tqarrbed s ict n tewhibt *n řyiġet* zi tmenzut nnek zi tidrin yiwden, tinni itwafaren x tmessi, d tinni d řħebb ibaryen *n yeyyar*. ¹⁵ Ad xas tseyybed zzept uca ad xas tessarsed jjawi, aqa-tt d ict n tewhibt *n řyiġet* i teġa. ¹⁶ Xenni ad issbexxar ukehhan ict n řidaret n řħebb ibaryen ak-d marra jjawi nnes. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.”

Tiřarřa n řehna

3¹ “Maña tawhibt nnes d ict n tiřarřt n *tiřarřa n řehna* i teġa, xenni ittxeřsa, x minni *amuddar* i řa dd-issqarreb ad yiři d awtem *niy* d tawtemt *n ifunasen d tfunasin*, ad dd-issqarreb *ij n umuddar* icnan qae zzat i wudem n SIDI.

² Ad issars afus nnes x uzeġif n tewhibt nnes uca ad as iřarř qibač i tewwart n Uqiđun n Umsagar uca tarwa n Harun, ikehhanen, ad beqqden *cwayt n idammen* nnes x uealřar řar *marra* iyezdisen nnes. ³ Ad dd-issqarreb ict n tewhibt n tmessi *i iġan* n tiřarřa n řehna i SIDI, s tadunt i idřin ađan uca s marra tadunt i iġan x wađan. ⁴ Ad ikkes tnayen n tyezřař ak-d tdunt i xasent iġan řar tejsinna uřa d min yuyřen řar tsa uca *yarsa* x tyezřař. ⁵ Uca tarwa n Harun ad ssbexxaren aya x uealřar x tiřarřt n wecmađ i iġan x ukeccuđ i din x tmessi. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI.

⁶ “Maña tawhibt nnes d ict n tiřarřt n *tiřarřa n řehna* i SIDI, awtem *niy* d tawtemt *n wuġi*, xenni ad dd-issqarreb *ij n umudar* icnan qae.

⁷ Maña min dd-issqarreb aqa d *ij n izmar*, xenni ad t-idd issqarreb zzat i wudem n SIDI. ⁸ Ad issars afus nnes x uzeġif n tewhibt nnes uca ad as iřarř zzat i Uqiđun n Umsagar uca tarwa n Harun ad beqqden *cwayt n idammen* nnes x uealřar řar *marra* iyezdisen nnes. ⁹ Ad dd-issqarreb řar SIDI ict n tewhibt n tiřarřa n řehna am tewhibt n tmessi: tadunt nnes d marra *anewwar n tadunt* wenni ittxeřsa ad ikkes zi zzat n ubeeřuř uřa tadunt i idřin ađan d marra tadunt i iġan x wađan.

¹⁰ Ad ikkes tnayen n tyezřař ak-d tdunt i xasent iġan řar tejsinna, uřa d min yuyřen řar tsa uca *yarsa* x tyezřař. ¹¹ Akehhan ad issbexxar aya x uealřar. Aqa-tt d macca am tewhibt n tmessi i SIDI.

¹² Maña tawhibt nnes d *ij n iřayd*, xenni ad t-idd issqarreb zzat i wudem n SIDI. ¹³ Ad issars afus

nnes x uzeġif nnes uca ad as iyarš zzat i Uqıđun n Umsagar uca tarwa n Harun ad beqqden cwayt n idammen nnes x uealțar ȳar marra iyezdisen nnes.¹⁴ Ad dd-issqarreb tawhibt nnes am ict n tewhibt n tmessi i SIDI, *ak-d* tadunt i idřin ađan u *ak-d* marra tadunt i iđan x wađan.¹⁵ Ad ikkes tnayen n tyezzar ak-d tdunt i xasent iđan ȳar tejeinna uřa d min yuyřen ȳar tsa uca yarsa x tyezzar.¹⁶ Akehhan ad issbexxar aya x uealțar. *Aqa-t* d macca am tewhibt n tmessi s ict n řefwaĥet ittfuĥen. Marra tadunt ad tiři i SIDI.¹⁷ *Ta* d ict n tewšiyyet i řebda i *marra* řejyuř nwem, mani mma i ȳa tzedȳem: marra tadunt d marra idammen war ten tttettem.”

Tiyarša n ddenb

4¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini

‘X **wenni i ȳa ixđan war iđi neemada**, uca *ieedda* di marra řumurat n SIDI, min war ittxeřša ad yiři, *ead* ijjen igga itt zi jjiĥet n icten zזaysent.

³ **Mařa wenni itwassdehnen am ukehhan aqa ixđa uca yarra** amarwas x řgens, *xenni* ad dd-issqarreb ijj n umwa, amezyan icnan qae n ufunas, am tyarřt n ddenb i SIDI.⁴ Ad yawi amwa *nni* ȳar tewwart n Uqıđun n Umsagar, zzat i wudem n SIDI, uca netta ad issars afus nnes x uzeġif n umwa uca ad as iyarř i umwa zzat i wudem n SIDI.⁵ *Xenni* wenni itwassdehnen am ukehhan ad ikxi zeg idammen n umwa uca ad t yawi ȳar Uqıđun n Umsagar.⁶ Ad issuf ukehhan đad nnes deg idammen uca ad irucc s idammen sebea n twařawin zzat i wudem n SIDI, zzat i uřeĥĥaf n zzawect iqeddsen.⁷ Ad igg ukehhan *ca* n idammen x waccawen n uealțar n řebxur ittfuĥen i *din* zzat i wudem n SIDI deg Uqıđun n Umsagar. Netta ad ifarrey marra idammen n umwa ȳar uđar n uealțar n wecmad zzat i tewwart n Uqıđun n Umsagar.⁸ Ad ikkes marra tadunt n umwa n tyarřt: tadunt i idřin ađan d marra tadunt i iđan x wađan.⁹ Ad ikkes tnayen n tyezzar ak-d tdunt i xasent iđan ȳar tejeinna uřa d min yuyřen ȳar tsa uca yarsa x tyezzar,¹⁰ amecnaw mammec ikkes man aya x ufunas n tyarři n řehna uca akehhan ggur ad issbexxar aya x uealțar n wecmad.¹¹ Iřem n umwa d marra aysum nnes ak-d uzeġif d icekrad nnes d wađan nnes d umessař nnes i *days iđan*,¹² aqa marra amwa, ad t issufey barra i řmargeĥ n txuzan ȳar ijj n wemcan iřfa, mani tteġgen iyyeđ, uca ad t issecmeđ s tmessi x ukeccuđ. Mani tteġgen iyyeđ ad itwacmeđ.

¹³ **Mařa marra tamesmunt n Israyil texđa, war iđi neemada** uca man aya aqa iffar x tiřawin n wegraw n řgens, uca nitni ggın *ca* min iffyen zi marra řumurat n SIDI, min war ittxeřša ad yiři, uca idweř daysen umarwas,¹⁴ uca iban-dd ddenb i iggin nitni, *xenni* ad dd-issqarreb wegraw n řgens ijj n umwa, amezyan n ufunas, d tayarřt i ddenb, uca ad t awyen zzat i Uqıđun n Umsagar.¹⁵ Imyaren n tmesmunt ad ssarsen ifassen nsen x uzeġif n umwa zzat i wudem n SIDI uca ad as iyarř i umwa *nni* zzat i wudem n SIDI.¹⁶ Wenni itwassdehnen d akehhan ad yiwi *ca* zeg idammen n umwa ȳar Uqıđun n Umsagar¹⁷ uca ad issuf ukehhan ađad nnes deg idammen uca ad irucc s idammen sebea n twařawin zzat i wudem n SIDI, zzat i uřeĥĥaf.¹⁸ Netta ad igga *ca* zeg idammen *nni* x waccawen n uealțar *nni iđan* zzat i wudem n SIDI deg Uqıđun n Umsagar. *Xenni* ad ifarrey marra idammen *icetřen* ȳar uđar n uealțar n wecmad i *din* zzat i tewwart n Uqıđun n Umsagar.¹⁹ Ad xas ikkes marra tadunt uca ad tt issbexxar x uealțar.²⁰ Uca ad igg s umwa-ȳa am mammec igga s umwa n tyarřt n ddenb, ammu tt i ȳa igg. Uca *ammu* i xasen i ȳa ifdi ukehhan uca ad asen itwayřar.²¹ *Xenni* ad issuffey amwa barra i řmargeĥ n txuzan uca ad t issecmeđ amecnaw mammec issecmeđ amwa umezwaru. *Aqa-tt* d tayarřt n ddenb n wegraw n řgens.

²² **Mařa ijj n umyar ixđa war iđi neemada** uca *ieedda* x icten zi řumurat n SIDI, AREBBI nnes, min war ittxeřša ad yiři, uca netta idweř days amarwas,²³ niy axeřtu nnes i igga đidd i řumur, aqa iban as-dd, *xenni* ad tiři tewhibt nnes, tenni i ȳa iqeddem, d ijj n umyan amezyan, ijj n wewtem

ILAWIYYEN

icnan qaε. ²⁴ Ad issars afus nnes x uzeġif n umyan uca ad as iyař deg wemcan mani itwayař tayařt n wecmađ ztat i wudem n SIDI. *Aqa-tt* d tayařt n ddenb. ²⁵ *Xenni* ad iksi ukehhan s uđađ nnes *ca* zeg idammen n tyařt n ddenb uca ad ten igg x waccawen n uealțar n wecmađ uca *xenni* ad ifarrey idammen *icețten* yař uđar n uealțar n wecmađ. ²⁶ Ad issbexxar marra tadunt nnes x uealțar, am mammec *d as igga i* tadunt n tyařa n řehna. Uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan ddenb nnes uca ad as itwayfar.

²⁷ **Mařa ħed zi řgens n temmurt ixđa war iġi neemada** uca iedda x ict n řumurat n SIDI, min war ittxeřša ad yiři, uca idweř days amarwas, ²⁸ niy axetțu nnes i igga, aqa iban as-dd, *xenni* ad tiři tewhibt nnes tenni i ya iqeddem d ict n **tyayđet**, ict n tewtemt icnan qaε, d tayařt x ddenb i igga. ²⁹ Ad issars afus nnes x uzeġif n tyařt n ddenb uca ad as iyař i tyařt n ddenb deg wemcan n tyařt n ddenb. ³⁰ *Xenni* ad iksi ukehhan s uđađ nnes *ca* zeg idammen uca ad t igg yař waccawen n uealțar n tyařt n wecmađ uca ad ifarrey marra idammen *icețten* yař uđar n uealțar. ³¹ Ad xas ikkes marra tadunt nnes amecnaw mammec kksen tadunt n tyařa n řehna uca akehhan ad tt issbexxar x uealțar ad tiři d ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI. Uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan uca ad as itwayfar. ³² **Mařa iqeddem ij n uĥuři** d tawhibt i tyařt n ddenb, *xenni* ad yiři d tawtemt icnan qaε. ³³ Ad issars afus nnes x uzeġif n tyařt n ddenb uca ad as iyař i tyařt n ddenb deg wemcan mani tetwayař tyařt n wecmađ. ³⁴ *xenni* ad iksi ukehhan s uđađ nnes *ca* zeg idammen n tyařt n ddenb uca ad t igg x waccawen n uealțar n wecmađ uca ad ifarrey marra idammen *icețten* yař uđar n uealțar. ³⁵ Ad xas ikkes marra tadunt nnes, am mammec ikkes tadunt n uĥuři n tyařa n řehna, uca akehhan ad tt issbexxar x uealțar, x tewhibin n tmessi i SIDI uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan x ddenb i igga, uca ad as itwayfar.”

5 ¹ **Mařa ixđa ħed umi isřa ahejji n ict n nneċřet** uca netta d acehhad xas, niy ižra it niy issen it, mařa war xas iqqař walu, *xenni* ad yarbu řmuεřiyet nnes,

² **niy** mařa ijj n řeεmar **iĥada man mma n tmesřayin ixemjen**, řxecbet n yijj n řmař ixmej, niy řxecbet n ict n řebĥimet ixemjen, niy řxecbet n yijj n *umuddar* ixmej ittbueen, *ead* mařa war tt issin, aqa ixmej u netta d bu-umarwas,

³ **niy** mařa **iĥada ca n řexmej n yijj n bnađem**, man mma řexmej nnes i zi idweř netta ixmej, *ead* mařa war tt issin, aqa ixmej u netta d bu-umarwas,

⁴ **niy** mařa ħed ižzuġ s tcařfayeĥ nnes maĥend ad igg řyař niy ad igg řxař, *niy* min mma izemmar bnađem ad ințeq s tcařfayeĥ s ict n tjaġit, *ead* mařa war tt issin, aqa ixmej u netta d bu-umarwas,

⁵ *xenni* ad imsar, mařa days amarwas di ssibbet n icten zi tmesřayin-a, ad inεem di min di tuya ixđa ⁶ uca x ddenb i igga, ad iqeddem ict n tewtemt n wuġi d tayařt n ddenb, ict n texsi niy ict n tyayđet, d tayařt n umarwas i SIDI, uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan ddenb nnes.

⁷ Uca mařa afus nnes war *yařes min* ikfa i ijjen zeg wuġi, *xenni* ad yawi i SIDI i tyařt n umarwas x ddenb i igga, tnayen n tejlilliĥin niy tnayen n idbiren imezyanen, ijjen i tyařt n ddenb u ijjen i tyařt n wecmađ.

⁸ Ad ten yawi yař ukehhan, wenni i dd ya issqarrben d amezwaru wenni *iġan* i tyařt n ddenb uca ad ikkes azeġif zeg iri nnes, *maca* war t ibețti *marra*. ⁹ Ad irucc *ca* n idammen yař uyezdis n uealțar uca min icețten zeg idammen, ad t ižemm yař uđar n uealțar. *Aqa-tt* d tayařt n ddenb.

¹⁰ Uca wenneđni ad issewjed am tyařt n wecmađ ełahsab lfařiđa uca akehhan ad xas ifdi x ddenb nnes i yegga uca ad as itwayfar. ¹¹ **Mařa** afus nnes war *yařes min* ikfa i tnayen n tejlilliĥin niy i tnayen n idbiren imezyanen, *xenni* wenni ixđan, ad yawi am tewhibt nnes taεcart n yijj ‘ifa’ n waren azdad. War xas ittegg zzeċt uřa war xas issrusi jjawi, minzi aqa-tt d tayařt n ddenb.

¹² Ad tt yawi yař ukehhan uca akehhan ad zzayes iksi ijj n wuru iccur uca ad issbexxar aya, am

ILAWIYYEN

řidaret days, x uelǵar, x tewhibin n tmessi i SIDI. *Aqa-tt d tayarřt n ddenb.* ¹³ *Ammu ad xas ifdi ukehhan x ddenb nnes nni igga zi jjihet n icten zi tmesřayin-a uca ad as itwayfar. Min icetřen ad yiři i ikehhanen am mammec itwagg ak-d tewhibt n řyiřet.*”

Tiyarřa n umarwas

¹⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ¹⁵ “Mařa řed igga s řeydar uca **ixđa war iři neemada zi jjihet n tmesřayin iqeddsen n SIDI, xenni** ittxeřša ad yawi ijj n icarri icnan qae d tayarřt n umarwas i SIDI, *ad tiři řqimet nnes* elahřab řqimet i tqeddared cek deg iciqlen n nnuqart elahřab aciql n zzawect iqeddsen, *aqa-tt d tayarřt n umarwas.* ¹⁶ Min ixđa zi jjihet n tmesřayin timqeddasin, ad t yarr uca ad days yarni tasyart n texmusect uca ad iwc man aya i ukehhan uca akehhan ad xas ifdi s icarri n tayarřt n umarwas uca ad as itwayfar. ¹⁷ Mařa řed ixđa uca igga *min itteffyen* zi min mma zi tweřša n SIDI, min war ittxeřša ad yiři, uca war t issin, ad days yiři umarwas *ead* uca ad yarbu řmueřiyet nnes. ¹⁸ Ad yawi ijj n icarri icnan qae zeg wuři yar ukehhan i tayarřt n umarwas, *ad tiři řqimet nnes* elahřab řqimet i tqeddared cek uca ad xas ifdi ukehhan i uweddar nnes i di iweddar am war t issin uca ad as itwayfar. ¹⁹ Aqa-tt d tayarřt n umarwas. S tidett tuya days amarwas zzat i SIDI.”

²⁰ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²¹ “Mařa ixđa řed uca iydar SIDI am issxarriq x umqarreb nnes zi jjihet n min *d* as immewcen mařend ad t iřđa niy zi jjihet n min jjin deg ufus nnes, niy zi jjihet n min *xas* yucaren, niy igga ca n ubeerej i umqarreb nnes, ²² niy tuya issxarriq x *ca* min iweddaren u itwaf zzayes, uca *xenni* netta ijjuř zzur x icten zi marra *timesřayin nni* igga bnađem i zi ixetđa,

²³ xenni ad imsar, umi ixđa uca idweř d bu-umarwas, *aqa* netta ad yarr tukkarda i yucar, niy min itwakksen s uyiř i iksi netta s uyiř, niy min *zzayes* itwařđan i d as immewcen mařend ad t iřđa, niy min iweddaren i yufa netta, ²⁴ niy ad yarr, zi marra min xef ijjuř zzur, řqimet nnes tmun uca ad yarni tasyart texmusect uca ad tt iwc i wenni umi dd-tusa deg wass n tayarřt nnes n umarwas.

²⁵ Netta ad yawi tayarřt nnes n umarwas yar SIDI, ijj n icarri icnan qae zeg wuři, *wenni řqimet nnes ad tiři* elahřab řqimet i tqeddared cek uca ad tiři d tayarřt n umarwas, *uca ad t yawi* yar ukehhan. ²⁶ *Xenni* ad xas ifdi ukehhan zzat i wudem n SIDI uca ad as itwayfar, umi days itwaf umarwas zi jjihet n ict n *tmesřact* i igga zi marra tina.”

Azerf i tayarřt n wecmađ

⁶¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Umur Harun d tarwa nnes, ini asen: Wa d **azerf i tayarřt n wecmađ**, tayarřt n wecmađ i ibexxaren x uelǵar řiřet tmun ař řřbeř, *i umi* i ya teqqim tmessi n uelǵar tcemmed.

³ Akehhan ad yarđ aseřham nnes n řeqřen, ad ibyes ssarwař nnes n řeqřen x arrimet nnes, uca, xmi i ya tecc tmessi tayarřt n wecmađ, ad iksi iyęeđ uca ad t issars zzat i uelǵar. ⁴ *Xenni* ad ikkes arruđ nnes uca ad yarđ arruđ nneđni, ad yawi iyęeđ barra i řmargeř n txuzan yar ijj n wemcan iřfa.

⁵ ittxeřša ad teqqim tmessi tareqq x uelǵar, ittxeřša war txessi ca. Akehhan ad issary akeccuđ kuř řřbeř uca ad xas isettef tayarřt n wecmađ uca ad xas issbexxar tadunt n tayarřa n řehna.

⁶ Timessi x uelǵar ad teqqim tareqq řebda, war txessi.

Azerf i tmewci n řyiřet

⁷ Wa d **azerf i tewhibt n řyiřet**. Tarwa n Harun ad tt ssqarrben zzat i wudem n SIDI zzat i uelǵar.

⁸ Netta ad iksi ijj n wuru zeg waren azdad n tewhibt n řyiřet u zi zzećt nnes ak-d marra jjawi i

ILAWIYYEN

iġan x tewhibt *n řyġet*. Ad issbexxar *aya x uealġar*. *Aqa-tt d ict n řefwaġet ittfuġen i řidaret days i SIDI.* ⁹Harun d tarwa nnes ad ccen min zzayes iceġġen. Ittxeřša ad tt ccen deg ijj n wemcan d amqeddast. Ad tt ccen di řemraġ n Uqiġun n Umsagar. ¹⁰War tettwasnenni s wentun. Ta d tayarřt i d asen wciġ zi tewhibin inu n tmessi, aqa-tt d tamqeddast qaε, am tayarřt n ddenb d tayarřt n umarwas. ¹¹Marra iryazen jar tarwa n Harun ad zzayes ccen. aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda x tewhibin n tmessi n SIDI i *marra řejyuř nwem*. Marra wi tt i ġa iġadan, ad yiři itwaqeddes.”

¹²Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹³“Ta d **tawhibt n Harun d tarwa nnes** i zi i ġa qarrben ġar SIDI **deg wass min di i ġa itwadhen**: taεcart n yijj n ‘ifa’ n waren azdad *am ict n tewhibt n řyġet* i řebda, azyen di řřbeġ d wezyen ġar uεecci. ¹⁴Deg ijj n uxdim s zzect ad tessweġded u ad tawyed arecti uca ad tqeddmed iřeqqwaz icenfen n tewhibt *n řyġet* am ict n řefwaġet ittfuġen i SIDI. ¹⁵Akehhan zi tarwa nnes wenni ad itwassedhen deg wemcan nnes, ad igg amenni. Aqa d azerf i řebda. Ad itwassbexxar i SIDI marra. ¹⁶Marra tawhibt *n řyġet* n yijj n ukehhan ad tiři tekmeř. War zzayes ttetten ca.”

Azerf i tayarřt n ddenb

¹⁷Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁸“Siweř ak-d Harun d tarwa nnes, ini asen: Wa d **azerf i tayarřt n ddenb**: deg wemcan mani itwayarř tayarřt n wecmaġ, ad tetwayarř tayarřt n ddenb zzat i wudem n SIDI. Aqa-tt d tamqeddast qaε. ¹⁹Akehhan, wenni i tt itteġġen d ddenb, ad zzayes yecc. Ittxeřša ad tetwacc deg ijj n wemcan amqeddast: di řemraġ n Uqiġun n Umsagar. ²⁰Marra wi i ġa iġadan aysum nni, ad zzayes itwassqeddes. Mařa ingez *ca* zzayes x ijj n warruġ, *xenni* ittxeřša ad issird min xas ibeqqġden deg ijj n wemcan amqeddast. ²¹Uca řqecεet n řraxt i di tuġa ssnennan, ggur ad tetwarz, *maca* mařa teggwa deg ict n řqecεet n nnġas, *xenni* ittxeřša ad tetwaġekk uca ad tetwassird s waman. ²²Marra min iġan d awtem jar ikehhanen ad zzayes yecc, aqa-t d amqeddast qaε. ²³Uřa d ict n tayarřt n ddenb i zi twaqeddmen idammen nnes deg Uqiġun n Umsagar maġend ad iřin i řefdiyyet di zzawect iqeddsen, war zzayes itwacc ca. Ad tetwacmed di tmessi.”

Azerf i tayarřt n umarwas

⁷¹“Wa d **azerf i tayarřt n umarwas**. Aqa-tt d tamqeddast qaε.

²Deg wemcan mani ġarřen tayarřt n wecmaġ, ad ġarřen tayarřt n umarwas. Ad ibeqqġd idammen nnes x uealġar ġar *marra* iyezdisen nnes. ³Ad iqarreb s marra tadunt nnes, ak-d unewwar n tdunt d tdunt tenni idřin aġan. ⁴Ad ikkes tnayen n tyezřař ak-d tdunt i xasent iġan ġar teġsinna uřa d min yuyřen ġar tsa uca *yarsa* x tyezřař. ⁵Akehhan ad issbexxar *aya x uealġar* am ict n tewhibt n tmessi i SIDI. aqa-tt d tayarřt n umarwas. ⁶Marra awtem jar ikehhanen ad zzayes yecc. Ad itwacc deg ijj n wemcan amqeddast. Aqa-tt d tamqeddast qaε. ⁷Ad tiři tayarřt n umarwas am tayarřt n ddenb. Ad ġars yiři d ijj n uzerf. Ad tiři *tayarřt* i ukehhan, wenni tuġa zzayes ifdi x *ca n yijjen*. ⁸Akehhan wenni i ġa iqeddmen tayarřt n wecmaġ n ca n ijjen, akehhan nni ad ġars tiři teřmect n tayarřt n tmessi, tenni dd-iqeddem. ⁹Kuř tawhibt *n řyġet* nni ngg^wan di tefqunt uřa d marra min itwasweġden di řřajjin niġ deg wexdim, ad yiři i ukehhan, wenni i zzayes-dd iqarreb. ¹⁰Kuř tawhibt *n řyġet* i itwaxeġġden s zzect, niġ yuzġen, ad tiři i marra tarwa n Harun, amenni i ijj amecnaw i wenedni.

Azerf i tayarřt i iġan n tayarři n řehna

¹¹Wa d **azerf i tayarřt i iġan n tayarři n řehna**, tenni i ġa iqeddem i SIDI.

¹²Mařa ad tt iqeddem i **uqadi**, *xenni* ad tt iqeddem ak-d *tayarřt n uqadi* uřa d řemsemnat břa antun

ILAWIYYEN

ixegħden s zzeċt d teřfaw b'ra antun twadehnt s zzeċt d řemsemnat n waren azdad twaxegħdent s zzeċt. ¹³ Ak-d řemsemnat ad iqeddem ak-d tewhibt nnes *εawed* ayrum s wentun ak-d *tyarřt* n uqadi *tenni iřan* zi *tyarři* nnes n řehna. ¹⁴ Ad iqeddem icen zi kuř tawhibt uca ad tt issgaεeed ġar SIDI am tewhibt. Ad tiři i ukehhan wenni i ġa ibeqqden s *ca n* idammen n *tyarřa* n řehna x uεalřar *ġar marra iyezdisen nnes*. ¹⁵ Aysum n *tyarřt* i uqadi *tenni iřan* zi *tyarřa* nnes n řehna, ad itwacc deg wass *i di i ġa iqeddem* tawhibt nnes. War itteġġi zzayes walu ař řřbeħ.

¹⁶ Mařa tawhibt nnes *tus-dd ak-d ij n lwaed* niġ *teġa* d *ict n tewhibt s řxađar*, ad tetwacc deg wass *i di i* tt ġa iqeddem uca min zzayes iceřřen ad itwacc deg wass *i t-idd iđfaren*. ¹⁷ Min iceřřen εad zeg weysum n tewhibt, ad itwacmeđ s *tmessi* deg wass wiss řřata. ¹⁸ Mařa itwacc *ca* zeg weysum n *tyarřt* n řehna deg wass wiss řřata, *xenni* wenni t iqeddem, war itwagebbeř *ca uřa* war tt tthsisiben *ca d tayarřt n řehna*. Ad tiři d *ict n jjeifect* uca wenni zzayes iccin, ad yarbu řmueřiyet nnes. ¹⁹ Aysum wenni iħadan *ca n tmesřact* inegsen, war zzayes ttettem. Ad itwassecmeđ s *tmessi*. Zi *min iceřřen n* weysum, izemmar ad zzayes yecc *marra* wenni iřfan. ²⁰ D wenni i ġa iccen zeg weysum n *tyarřt* n řehna, *tenni iřan* i SIDI, uca ad xas yarr řexmej nnes, řεemar nni ad itwaqess zi řgens nnes. ²¹ Mařa ħed iħada *ca n tmesřact* *texmej*, amecnaw řexmej n bnađem, niġ *ca n řebhimet* ixemjen niġ min *mma nnei n řexmej*, uca *xenni* ad yecc zeg weysum n *tyarřt* n řehna i SIDI, řεemar nni ad itwaqess zi řgens nnes.”

Tadunt d idammen aqqa d řehram i macca

²² Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²³ “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini

‘Kenniw war ttettem *ca* tadunt n *yijj n ufunas* niġ n *yijj n uħuři* niġ n *yijj n iġayđ*. ²⁴ Tadunt n *ict n řxecbet* d tadunt n *umurđus* ad tetwagg i man *mma řxedmet*, maca kenniw war zzayes ttettem walu. ²⁵ Minzi man wen *mma i ġa iccen* tadunt n *ict n řebhimet* i zi *dd i ġa iqarreb* ġar SIDI am tewhibt n *tmessi*, bnađem wenni zzayes *i ġa iccen*, ad itwaqess zi řgens nnes. ²⁶ Di *marra tizeddiġin* nwem war ttettem *uřa* d *ca* zeg idammen, niġ zeg *ijđađ* niġ zi řebhayem. ²⁷ Kuř ijjen wenni iccin *ca* zeg idammen, řεemar nni ad itwaqess zi řgens nnes.’ ”

Tasyart n tiyarřa n řehna i ikehhanen

²⁸ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁹ “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini ‘Wi i ġa issqarrben *tyarřt* n řehna *i iřan* zi *tyarři* n řehna i SIDI, ad zzayes iqeddem *ict n tewhibt* d *tyarřt* n řehna i SIDI. ³⁰ S ifassen nnes ad *yawi tiwhibin* n *tmessi* zzat i SIDI. Ad *yawi* tadunt *i iřan* x idmaren, maħend ad tt issenhezz zi *ssa* ġar da amecnaw *ict n tewhibt* n wenhezzi zzat i wudem n SIDI. ³¹ Akehhan ad issbexxar tadunt x uεalřar, maca idmaren ad iřin i Harun d tarwa nnes. ³² Ad tqeddmem i ukehhan *εawed* acekrud afusi d tawhibt i ġa tessgaεedem zi *tyarřa* nwem n řehna. ³³ Acekrud afusi ad yiři i wenni, zi tarwa n Harun, i ġa iqeddmem idammen n *tyarři* n řehna d tadunt *nsent*. ³⁴ Minzi necc ksiġ idmaren n wenhezzi d ucekrud i itwassgaεeden zi *tyarři* n řehna n ayt n Israyil uca wciġ ten i ukehhan Harun d tarwa nnes am *ijj n uzerf* i řebda i ayt n Israyil.’ ” ³⁵ Ta d tasyart itwassdehnen n Harun d tesġart itwassdehnen n tarwa nnes zi *tewhibin* n *tmessi* n SIDI deg wass *i dd-issqarreb* iten maħend ad xedmen i SIDI di tukehhan ³⁶ *tenni iwca* SIDI i ayt n Israyil deg wass *i ten* idhen. Aqa-tt d *ict n tewřiyet* i řebda i *marra* řeġjuř nsen. ³⁷ Wa d *azerf* i *tyarřt* n *wecmađ* d *tewhibt* n *řyiġet* d *tyarřt* n ddenb, d *tyarřt* n *umarwas*, d *tyarřa* i udeccen, d *tyarřt* n řehna, ³⁸ wenni iweřřa SIDI i Musa deg wedrar n Sina, ass min di *yumur* ayt n Israyil ad qeddmem tiwhibin nsen i SIDI di řexřa n Sina.

ILAWIYYEN

Ařeqqem n Harun d tarwa nnes

8¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

2² “Ksi Harun jmiε ak-d tarwa nnes d warruđ d zzept i wedhan d umwa n tyařst n ddenb d tnayen n icarriyyen d tsuęet s weyrum břa antun. 3³ Řaya i marra tamesmunt ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar.”

4⁴ Igga Musa am mammec d as yumur SIDI uca tessmun tmesmunt ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar. 5⁵ Inna Musa i tmesmunt “Wa d min yumur SIDI ad itwagg.”

6⁶ Musa issqarreb-dd Harun d tarwa nnes uca issird iten s waman. 7⁷ Issars xas arruđ n teřmect, ibyes as s tęezamt, yarıđ as aseřham uca igga as apalřu uca ibyes as s tęezamt izewwqen n upalřu uca iqqen zzayes *apaltu*. 8⁸ Xenni imten xas tajmect uca igga days *ızra* n ‘Urim’ d ‘Tumim’.

9⁹ Igga arezzet x uzeęif nnes uca x arezzet, ęar zzat, igga tařwiřt s nnuwwar n wureę n temrist tamqeddast, am mammec yumur SIDI i Musa.

10¹⁰ Xenni iksi Musa zzept i wedhan uca idhen Tazeddięt d marra min days ięan uca issqeddes itt.

11¹¹ Irucc zzayes x uealřar sebεa n twařawin uca idhen *εawed* aealřar d marra řeqcε nnes uřa d tabanyut ak-d uđar nnes maęend ad ten issqeddes. 12¹² Iseyyeb zzept i wedhan x uzeęif n Harun uca idhen it řima ad t issqeddes. 13¹³ Issqarreb-dd Musa ayt n Harun uca yarıđ asen arruđ n teřmect uca ibyes asen s tęezamin uca inned asen ięewwaęen, am mammec yumur SIDI i Musa.

14¹⁴ Issqarreb-dd amwa n tyařst n ddenb uca Harun d tarwa nnes ssarsen ifassen nsen x uzeęif n umwa n tyařst n ddenb. 15¹⁵ Ięarř as uca iksi Musa idammen uca igga *ca* zzaysen s uđadı nnes x wacawen n uealřar *i ięan* ęar *marra* ięezdisen nnes uca *ammu* issizdeg aealřar. Xenni iseyyeb idammen ęar uđar n uealřar uca issqeddes it maęend ad xas igg ařřař. 16¹⁶ Iksi marra tadunt nni ięan x wađan d min yuyřen ęar tsa d tnayen n tyezzarř d tdunt nsent uca Musa issbexxar *man aya* x uealřar. 17¹⁷ Maca amwa d yiřem nnes d weysum nnes d amessař nnes, issary *it* barra i řmargeę n txuzan, am mammec yumur SIDI i Musa.

18¹⁸ Issqarreb-dd *Musa* icarri n tyařst n wecmađ uca Harun d tarwa nnes ssarsen ifassen nsen x uzeęif n icarri. 19¹⁹ Ięarř as uca ibeqqed idammen x uealřar ęar *marra* ięezdisen nnes. 20²⁰ Ibđa icarri d iceęiqen uca issbexxar *Musa* azeęif d iceęiqen d tdunt n tyezzarř. 21²¹ Issird ađan d iđaren s waman uca issbexxar *Musa* marra icarri x uealřar. Aqa-tt d tyařst n wecmađ s ict n řefwaęet ittfuęen, aqa-tt d tawhibt n tmessi i SIDI, am mammec yumur SIDI i Musa.

22²² Issqarreb-dd *xenni* icarri nneđni, icarri i udeccen, uca Harun d tarwa nnes ssarsen ifassen nsen x uzeęif n icarri. 23²³ Uca ięarř as uca iksi Musa *ca* zeg idammen uca igga iten x yięes n umezzuy afusi n Harun u x uđadı n yimez n ufus nnes afusi u x uđadı n yimez n uđar nnes afusi. 24²⁴ Issqarreb-dd *εawed* tarwa n Harun uca igga *Musa* *ca* zeg idammen x yięes n umezzuy nsen afusi u x uđadı n yimez n ufus nsen afusi u x uđadı n yimez n uđar nsen afusi uca ibeqqed *Musa* idammen *εawed* x uealřar ęar *marra* ięezdisen nnes. 25²⁵ Iksi tadunt d anewwar s *tadunt* d marra tadunt tenni ięan x wađan d min yuyřen ęar tsa d tnayen n tyezzarř ak-d tdunt nsent uřa d acekrud afusi. 26²⁶ Zi tsuęet s weyrum břa antun tenni tuęa zzat i uęembub n SIDI, iksi ijj n řemsemmem břa antun d ict n temsemmemt *isswejden* s zzept d ict n teřfeft uca issars iten x tadunt u x ucekrud afusi. 27²⁷ Igga marra man aya deg ifassen n Harun u deg ifassen n tarwa nnes uca issenhezz it am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i uęembub n SIDI. 28²⁸ Awarni as iksi aya *εawed* zeg ifassen nsen uca issbexxar it x uealřar x tyařst n wecmađ. Aqqa d tięarřa i udeccen s ict n řefwaęet ittfuęen. Aqa-tt d tawhibt n tmessi i SIDI. 29²⁹ Iksi Musa idmaren uca issenhezz iten amecnaw ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI. Man aya d tasyart n ucarri i udeccen nni ięan i Musa, am mammec yumur SIDI i Musa.

30³⁰ Iksi Musa *ca* n zzept i wedhan u n idammen i ięan x uealřar uca irucc iten x Harun u x warruđ nnes, x tarwa nnes u x warruđ n tarwa nnes *inni ięan* akides uca issqeddes Harun d warruđ nnes d tarwa nnes d warruđ n tarwa nnes *inni ięan* akides.

ILAWIYYEN

³¹ Inna Musa i Harun u i tarwa nnes “Gg^wem aysum nni yar tewwart n Uqıdun n Umsagar uca teccem t dinni s weyrum, wenni iğan di tsuğet n tyarşa i udeccen, am mammec umurey necc, nniy ‘Harun d tarwa nnes ad t ccen.’ ³² Min iceţten n weysum d weyrum, ad itwasseccmed s tmessi. ³³ Zi tewwart n Uqıdun n Umsagar war zzayes-dd tetteffem ca sebea n wussan, ař ass min di i ya ikemmřen wussan n uřeqqem nwen, minzi netta ad kenniw yařeqqem sebea n wussan. ³⁴ Am mammec igga deg wass-a, *ammu* yumur SIDI mağend ad xawem itwafdi. ³⁵ Ad teqqimem yar tewwart n Uqıdun n Umsagar, ass d ġiřet, sebea n wussan uca ad teţţfem ħeţtu i SIDI, ħima war tmettim ca, minzi ammu twamurey necc.” ³⁶ Harun d tarwa nnes ggin marra timesřayin, tinni yumur SIDI s ufus n Musa.

Tiyarşa timezwura - aeuğı n SIDI

9¹ Uca imsar deg wass wiss tmenya, Musa iřaya i Harun d tarwa nnes d imyaren n Israyil ² uca inna i Harun “Ksi yark ijj n umwa icnan qaε, amezyan n ufunas, *am* tyarşt n ddenb, uřa d ijj n icarri icnan aţtas *am* ict n tyarşt n wecmađ uca ejj iten ad dd-qarben yar wudem n SIDI. ³ Siweř yar ayt n Israyil uca ini “Ksi ijj n umyan am tyarşt n ddenb d ijj n umyan amezyan am tyarşt n wecmađ uřa d ijj n izmar, aqa ad iřin cnan qaε, yarsen ijj n usegg^was ⁴ uca *ksi εawed* ijj n ufunas d ijj n ucarri am tyarşa n řehna mağend ad asen yarsen uřa d ict n tewhibt *n řyiğet* ixegden s zzect, minzi ass-a ad awem-dd iban SIDI.”

⁵ *Xenni* awyen min yumur Musa zzat n Uqıdun n Umsagar uca tamesmunt tqarreb-dd uca ibedd zzat i wudem n SIDI.

⁶ Uca Musa inna “D man aya min yumur SIDI mağend ad tt teggem uca aeuğı n SIDI ad awem-dd iban.”

⁷ Inna Musa i Harun “Qarreb-dd yar uealřar uca sewjed **tayarşt n ddenb d tyarşt n wecmađ nnek** uca fdi xak u x řgens. *Awarni as* sewjed tawhibt n řgens uca ifdi ten, am mammec yumur SIDI.”

⁸ *Xenni* iqarreb Harun yar uealřar uca iyarşı i umwa n tyarşt n ddenb *i iğan* i yixef nnes. ⁹ Tarwa n Harun iwyen as-dd idammen uca netta issuf ađađ nnes deg idammen uca igga ten x waccawen n uealřar. *Min iceţten n* idammen iseyyeb iten yar uđar n uealřar. ¹⁰ Issbexxar tadunt d tyezřař d min yuyřen yar tsa n tyarşt n ddenb x uealřar, am mammec yumur SIDI i Musa. ¹¹ Issecmedđ aysum d yiřem s tmessi barra i řmargeħ n txuzan.

¹² Iyarş **tayarşt n wecmađ** uca tarwa n Harun qeddmn as idammen uca netta ibeqqeđ *zzaysen* x uealřar yar *marra* iyezdisen nnes. ¹³ Uca nitni qeddmn as **tayarşt n wecmađ**, *itwabdan* d iceğiqen, uřa d azeğif, uca netta issbexxar itt. ¹⁴ Issird ađan d iđaren uca issbexxar iten x tyarşt n wecmađ i iğan x uealřar.

¹⁵ *Awarni as* issqarreb-dd **tawhibt n řgens**. Netta ikxi icarri n tyarşt n ddenb i řgens uca iyarş as uca issewjed it d **tayarşt n ddenb amecnaw** **tayarşt n ddenb tamezwarut**.

¹⁶ Issqarreb-dd **tayarşt n wecmađ** uca issewjed itt elařsab lfarıđa. ¹⁷ Issqarreb-dd tawhibt *n řyiğet* uca ikxi zzayes ijj n wuru iccur uca issbexxar aya x uealřar, zzat i tyarşt n wecmađ n řřbeħ.

¹⁸ Iyarş *εawed* i ufunas u i icarri, *d* **tayarşt** zi tyarşa n řehna di tţweε n řgens uca tarwa n Harun qeddmn as idammen, uca ibeqqeđ iten x uealřar yar *marra* iyezdisen nnes. ¹⁹ Tadunt n ufunas d n icarri, d anewwar *s tadunt nnes* d min idřin ađan d tyezřař d min yuyřen yar tsa, ²⁰ aqa ssarsen tadunt *nxi* x idmaren uca netta issbexxar tadunt x uealřar ²¹ uca issenhezz Harun idmaren d ucekrud afusi amecnaw ict n tewhibt n wenhezzi zzat i uyembub n SIDI, am mammec yumur Musa.

²² *Xenni* issgaεeed Harun ifassen nnes yar řgens uca ibarek iten uca ihwa awarni řami iqeddem **tayarşt n ddenb d tyarşt n wecmađ d tyarşt n řehna**. ²³ Uca yudef Musa ak-d Harun deg Uqıdun n Umsagar uca nitni ffyen *zzayes εawed* uca barken řgens uca iban-dd ueuğı n SIDI i marra řgens

ILAWIYYEN

²⁴ uca teffey-dd tmessi n zzat i wudem n SIDI uca tecca tayaršt n wecmađ x uealťar uřa d tadunt. Umi izra řgens man aya, sřiweřwen uca wđan yar temmurt x uyembub nsen.

Řmewt n Nadab d Abihu

10¹ Nadab d Abihu, tarwa n Harun, ksin kuř ijj řmejmar nnes uca ggin days řebxur uca iwyen timessi teyrib zzat i uyembub n SIDI, min war d asen yumur netta. ² Teffey-dd tmessi zi zzat i wudem n SIDI, tecc iten uca mmuten zzat i wudem n SIDI. ³ Inna Musa i Harun “D wa x min xef issiweř SIDI *umi* inna ‘S yenni i d ayi yudsen, ad twaqeddsey uca zzat i wudem n marra řgens ad ssecney aeuři inu.’ ” Uca isqar Harun. ⁴ Iřaya Musa i Micayil d i Ilřafan, tarwa n Euziyil, eemmis n Harun, uca inna asen “Qarrbem-dd, tarbum aytmatwem n zzat n zzawect iqeddsen, awyi ten barra i řmargeř n txuzan.” ⁵ Qarrben-dd nitni uca arbun ten deg warruđ n teřmect nsen barra i řmargeř n txuzan, am mammec inna Musa. ⁶ *Xenni* Musa inna i Harun u i Alieazar d Itamar, tarwa nnes “War deęqem i *ucewwaf* x izeęifen nwem nię ttcarrgem arruđ nwem, řima war tmettim uca ad yaři ijj n lyađab ameqqran x marra tamesmunt. *Maca* aytmatwem, marra taddart n Israyil, ad run x tmessi-ya tenni issecmeđ SIDI. ⁷ War dd-tteffyem ca zi tewwart n Uqıđun n Umsagar, řima war tettmettim ca, minzi zlect i wedhan n SIDI xawem.” Uca nitni řtaen i wawař n Musa.

Tawřiyyet x binu d ccrab

⁸ Issiweř SIDI ak-d Harun, inna ⁹ “Cek d tarwa nnek *inni* akidek war tsessem aman n uđiř nię ccrab ijehden xmi i ya tadfem deg Uqıđun n Umsagar, řima war tettmettim ca. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda i *marra* řejyuř nwem ¹⁰ řima ad tzemmarem ad tfarzem jar uqeddas d ureřřuđ u jar min inegsen d min iřfan. ¹¹ u řima ad tessřemdem i ayt n Israyil marra tiweřřa nni i řarsen issiweř SIDI s ufus n Musa.”

Iliyazar d Itamar

¹² Uca issiweř Musa ak-d Harun d Alieazar d Itamar, tarwa nnes iqqimen “Ksim tawhibt n řyięet nni iceřten zi tewhibin n tmessi i SIDI uca csem tt břa antun zzat i uealťar, minzi aqa-tt d tamqeddast qaę. ¹³ Ad tt teccem deg ijj n wemcam d amqeddast, minzi ta d tayaršt i cek u i tarwa nnek zi tewhibin n tmessi n SIDI, minzi ammu d ayi itwaweřřa. ¹⁴ Deg ijj n wemcan iřfa ad teccem *ewawed* idmaren n wenhezzi d ucekrud i dd-itwassgaęęden, cek d tarwa nnek d yessic akidek, minzi *d man aya* d tasyart nnek d tasyart n tarwa nnek zi tyarřa n řehna n ayt n Israyil. ¹⁵ Ad awyen acekrud i dd-itwassgaęęden *d tawhibt* uřa d idmaren n wenhezzi ak-d tewhibin n tmessi n tadunt mařend ad ten ssenhezzen zzat i uyembub n SIDI am tewhibt n wenhezzi. Aqa-t d ijj n uzerf i řebda i cek d tarwa nnek akides, ammu i yumur SIDI.”

¹⁶ Uca Musa yazu x iyayđ n tyaršt n ddenb, uca xzar, aqa icemđ. *Xenni* izęef x Alieazar d Itamar, tarwa iqqimen n Harun, inna ¹⁷ “Mayemmi war teccim tayaršt n ddenb di zzawect iqeddsen? Minzi aqa-tt d tamqeddast qaę uca netta iwca awem tt-idd řima kenniw ad tarbum řmueřiyyet n tmesmunt mařend ad xasen tefdim zzat i wudem n SIDI. ¹⁸ Xzarem, war ttessidfem walu zeg idammen daxeř i zzawect iqeddsen. Ittxeřřa kenniw ad tt teccem qaę di zzawect iqeddsen, am mammec d awem umureę necc.” ¹⁹ *Xenni* issiweř Harun ak-d Musa “Xzar, ass-a aqa ssqarrben-dd tayaršt n ddenb d tyaršt n wecmađ zzat i uyembub n SIDI. Timesřayin-a kkint xafi. *Mařa* cciy zi tyaršt n ddenb ass-a, ma *xenni* d man aya icna i ięa di tiřřawin n SIDI?” ²⁰ Umi iřra Musa aya, iban as-dd *man aya* d lemlih di tiřřawin nnes.

Imuddaren izdigen d inni ixemjen

11¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna asen
² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca inim ‘Ina aqa-ten d řmař, **inni umi tzemmarem ad teccem zi jar marra řmař nni din x temmurt.** ³ Zi řmař tzemmarem ad teccem wi řar ięa **tecđect temsebđa**, aqa farqa n tecđect tfarq qae, u *sennej i man aya ttarran ifeř.*

⁴ Maca zeg inni ittarran ifeř d inni řar ięa tacđect temsebđa, **war ttettem ina: ařem**, minzi itteffeř, *maca* war řars bu tecđect tfarq, ad řarwem yiři ixmej; ⁵ **akawka n teřđart**, minzi ittarra ifeř, *maca* tacđect war tfarq, u *s uyenni* ad řarwem yiři ixmej; ⁶ amenni **ayarziz**, minzi ittarra ifeř, *maca* war řars tacđect tfarq, ad řarwem yiři ixmej; ⁷ eaweđ **iřef**, minzi řars tacđect tfarq uca aqa farqa n tecđect tfarq d azyen, *maca* war ittarru ifeř, ad řarwem yiři ixmej. ⁸ Zeg weysum nsen war zzayes ttettem niř ad tđadam řxecbat nsen, ad řarwem iřin xemjen.

⁹ Ina tzemmarem ad ten teccem zi jar marra *imuddaren* inni *iddaren* deg waman: **marra wi řar ięa wafriwen d teqcurt** deg waman u di řebřur u di tyeřzatin, ina tzemmarem ad ten teccem, ¹⁰ *maca* marra min war řar yeęi ifriwen niř taqcurt di řebřur u di tyeřzatin, zi jar marra i zzayes issuffyen aman uřa zi jar marra min *iddaren* deg waman, ad řarwem yiři d nnei. ¹¹ Ad awem yiři d nnei. War tzemmarem ad teccem zeg weysum nsen u řxecbat nsen ad tent teiffem. ¹² Marra min ięan deg waman břa ifriwen d teqcurt, ad awem yiři d nnei.

¹³ **Zeg ijđad** ad teiffem u **war zzaysen ttettem ina**, ad *awem* iřin d nnei: agider, isyi, agider n řebřar, ¹⁴ *aceffar* iřtawen s tazřa, amessuy *amuqđie n tiřtawin* ak-d marra markat nnes, ¹⁵ marra markat n ubayeř, ¹⁶ yeęis n buheyyaf, aennaf, ajđid n řebřar, řbaz ak-d markat nnes, ¹⁷ *ařemmař* n řkas, bu-tcararrut, bu-uřuđi n řmewt, ¹⁸ bu-yuntař, bu-uęuqqi, bu-uřawar, ¹⁹ abellarj, bu-uřuđi ieffnen ak-d marra markat nnes, dundun d řweđwad.

²⁰ **Marra min řars afriwen nni ittbuęen d igguren x arebea n iđaren, ad řarwem yiři d nnei.**
²¹ Zi marra min řars afriwen nni igguren x arebea n iđaren, **ad teccem inni řar ięa iđaren i uneggez sennej i iđaren i tuyurt**, ĥima ad zzaysen negzen x temmurt. ²² Zi man aya i řa teccem kenniw aya: tamuryi n weyřaf ak-d markat nnes, tamuryi n teřđart ak-d markat nnes, tamuryi inegzen ak-d markat nnes d tamuryi iřeřĥfen ak-d markat nnes. ²³ Marra min řars afriwen nni ittbuęen u řars arebea n iđaren, ad řarwem yiři d nnei.

²⁴ S *imuddaren-a* i řa tiřim tetwaxemjem. Marra wi i řa iřadan řxecbat nsen, ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁵ Manwen mma yiwyen ca zi řxecbat nsen, ad issird arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁶ Marra řebřayem, inni řar ięa tecđect temsebđa i zi farqa n *tecđect* war tfarq qae, uřa war ttarran ifeř, ad řarwem iřin xemjen. Marra wi ten i řa iřadan, ad yiři ixmej. ²⁷ Kuř *amuddar* jar *imuddaren* i igguren x arebea n třeęqa n *iđaren* nsen, ad řarwem yiři ixmej. Marra wi i řa iřadan ca n řxecbat nsen, ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁸ Wi yiwyen ca n řxecbat nsen, ad issird arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tmeddit. Ad awem iřin xemjen.

²⁹ **Zi jar imuddaren ittbuęen, inni ittbuęen x temmurt, d ina ad awem iřin xemjen i kenniw:** ajarbuę, aęerda, icfar ak-d markat nnes, ³⁰ iqqli, taknakart, azermummuy, aĥđid d tata. ³¹ Ina ad řarwem iřin xemjen zi jar marra *imuddaren* inni ittbuęen x *temmurt*. Marra wi i řa iřadan řxecbat nsen, ad yiři ixmej ař tameddit. ³² Marra min xef iwđa ca zi řxecbat nsen ad yiři ixmej, niř ict n řqecęet n tefřawt, niř arruđ, niř tiřmect, niř taxancet, niř man mma n řqecęet, uca *xenni* ad itwassars deg waman, ad yiři ixmej ař tameddit u *awarni aya* ad yiři izdig. ³³ Marra řqecęet n třaxt i days iwđa ca *zzayes*, aqa marra min days ięan ad yiři ixmej uca ad tarzem

ILAWIYYEN

ṭṭebši. ³⁴ Marra macca nni itwaccen wenni xas iwḍa aman nni, ad yiři ixmej, uca marra tissit nni itwaswen, di man mma n řqecceet *i teġa*, ad tiři texmej. ³⁵ Marra min xef iwḍa ca n řxecbat nsen, ad yiři ixmej. Afarnu d tẓuḍa ggur ad twarzen. aqa xemjen uca x uya ad ẓarwem iřin xemjen. ³⁶ Maca aybalu niy d anu mani ẓar ssizzřen aman, ad yiři izdeg. Maca marra wi i ẓa iḥadan řxecbat nsen, ad yiři ixmej.

³⁷ Uca mařa iwḍa ca zi řxecbet nsen x ca n zzarięet i uzare tenni ittxeřřa ead ad zareen, *xenni* ad yiři izdeg. ³⁸ Maca mařa seyyben aman x zzarięet uca iwḍa xas ca zi řxecbat nsen, *xenni* ad ẓarwem tiři *zzarięet* texmej.

³⁹ Uca mařa immut ca *n řebħimet* zi jar řebħayem nni teccim, *xenni* wi i ẓa iḥadan řxecbet nnes, ad yiři ixmej ař tameddit. ⁴⁰ Wenni iccin zi řxecbet nnes, ad issird arruḍ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit. *Amenni* wenni yarbun ca zi řxecbet, ad issird arruḍ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit.

⁴¹ Kuř amuddar ittbuęen, wenni ittbuęen x temmurt, aqa-t d nnei. War ittxeřři ad itwacc. ⁴² Zi jar marra imuddaren nni ittbuęen x temmurt, war ttettem ca marra min igguren x uęeddis niy marra min igguren x arebea n iḍaren ař marra min igguren x wařřas n iḍaren, minzi aqa-ten d nnei. ⁴³ War tteggem nnei i řeęmar nwem s ijj n umuddar nni ittbuęen niy s ca nneḍni, war zzayes ssxemmajem ixef nwem maḥend war ggur ad zzayes twassxemmjem. ⁴⁴ Minzi necc d SIDI, AREBBI nwem. Kenniw ad tessqedsem ixef nwem uca ad tiřim d imqeddasen, minzi necc aqa d amqeddas. War ssxemmajem řeęmur nwem s uřa d ijj n umuddar ittbue x temmurt. ⁴⁵ Minzi necc D SIDI, wenni kenniw dd-issgaęeden zi temmurt n Miřra, ħima ad iřiy d AREBBI i kenniw uca ħima ad tiřim d imqeddasen, minzi aqa necc d amqeddas.”

⁴⁶ Wa d azerf x řmař d x ijḍaḍ d x marra imuddaren iddaren inni ittenhezzen deg waman uca x marra imuddaren inni ittbuęen x temmurt ⁴⁷ ħima ad itwagg řfarq jar min ixemjen d min izdigen u jar imuddaren inni izemmar ad twaccen d imuddaren inni war ittxeřři ad twaccen.”

Tiweřřa n usizdeg ẓar uxeřqeḍ

12 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini “Xmi i ẓa teksi ict n temyart ddeyset uca turuw-dd aḥenjir, ad tiři texmej sebea n wussan, amecnaw *deg* wussan n weęzař, xmi xas idammen, ad tiři texmej. ³ Deg wass wiss tmenya ittxeřřa ad itwaxten aysum n řeędaryet nnes. ⁴ Awarni man aya ad teqqim *di taddart* třata u-třatin n wussan di *ssibbet* n idammen n usizdeg nnes. War tetthidi walu zi min iġan iqeddes u war tettraḥ ẓar zzawect iqeddsen ař i ẓa twakemmřen wussan n usizdeg nnes. ⁵ Mařa turuw-dd taḥenjirt, ad tiři texmej tnayen n ssimanat, amecnaw *deg* wussan n weęzař nnes. *Awarni man aya* ad teqqim *di taddart* setta u-settin n wussan di *ssibbet* n idammen n usizdeg nnes. ⁶ Xmi i ẓa twakemmřen wussan n usizdeg n mmis niy n yeġis, *xenni* ad tawi ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarřt n wecmaḍ niy ijj n udbir d amezyan niy ijj n tejlilliḥt am tyarřt n ddenb ẓar ukehhan zzat i tewwart n Uqıḍun n Umsagar. ⁷ Netta ad dd-issqarreb man aya zzat i uyembub n SIDI uca ad xas ifdi. *Xenni* ad tiři tizdeg zeg usizzeř n idammen nnes. Wa d azerf i tenni i ẓa yarwen ijj n mmis niy ict n yeġis. ⁸ Mařa war tiwiḍ ad tawi ijj n izmar, *xenni* ad tettef tnayen n tejlilliḥin niy tnayen n idbiren imezyanen, ijj i tyarřt n wecmaḍ u ijj i tyarřt n ddenb, uca akehhan ad xas ifdi. *Xenni* ad tiři tizdeg.”

Tiweřřa zi jjihet n řehřac n řbars

13 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna ² “Xmi ḥed ẓars di teřmect n arrimet nnes aęebbuẓ, niy amcan aqeccar, niy ijj n wengaz iccemřeř *n teřmect*, uca wanita izemmar ad idweř d uḍun n řbars di teřmect n arrimet nnes,

ILAWIYYEN

ad itwandeh ɣar Harun, akehhan, niɣ ɣar ijjen zi tarwa nnes, ikehhanen. ³ Uca akehhan ad ixzar ɣar wuɖun di teɓmect n arrimet nnes uca maɓa izuɗɗan deg *wemcan* n wuɖun dewɓen d icemɓaɓen uca iban wuɖun ead yuɖeɣ x teɓmect n arrimet, aqa *xenni* d uɖun n ɓbars uca xmi t izra ukehhan, ad t ibarreɗ d amexmuj. ⁴ Maca maɓa angaz iccemɓeɓ n arrimet nnes d acemɓaɓ u war yuɖiɣ x teɓmect n arrimet u izetɗan war dwiɓen d icemɓaɓen, *xenni* akehhan ad ibellee x wenni di iɖa uɖun *nni* sebea n wussan. ⁵ Maɓa izra it ukehhan deg wass wiss sebea uca izra aqa uɖun amenni iqqim, war imɣir wuɖun di teɓmect, *xenni* ad t ibellee ukehhan eawed sebea n wussan nneɗni. ⁶ Deg wass wiss sebea ad t izar ukehhan eawed uca *maɓa* iban aqa uɖun yarsa uca war imɣir *ead ktar* x teɓmect, *xenni* akehhan ad t ibarreɗ d amezdag. Tuɣa-tt d ict n tfuriy. Ad issird arruɗ nnes uca ad yiɓi izdig. ⁷ Maca maɓa imɣar wuɖun ktar x teɓmect awarni t izra ukehhan di ɗɗwee n usizdeg nnes, *xenni* ittxeɗɗa ad isscen *ixef nnes* i ukehhan twaɓat nneɗni. ⁸ Maɓa izra ukehhan, aqa ɓheɓɓac imɣar x teɓmect, ad t ibarreɗ d amexmuj. Aqa-t d ɓheɓɓac n ɓbars i iɖa.

⁹ Maɓa uɖun n ɓbars iɓqef ijj n bnadem, ad t awyen ɣar ukehhan. ¹⁰ Maɓa izra ukehhan, aqa aeebbuz iban imɓeɓ di teɓmect uca izetɗan d icemɓaɓen uca iban weysum iddar deg uebbuz, ¹¹ aqa-t d ɓbars d aqdim di teɓmect n arrimet nnes uca akehhan ad t ibarreɗ d amexmuj. War xas itbellie ca, minzi netta aqa ixmej. ¹² Maɓa yuyur ɓbars x marra tiɓmect uca idɓa ɓbars marra tiɓmect n wenni ɣars uɖun zeg uzeɖif aɓ idaren, aɓ mani izemmar ad izar ukehhan s tiɗɗawin nnes, ¹³ uca izra it ukehhan, izra ɓbars idɓa marra arrimet nnes, *xenni* netta ad ibarreɗ d amezdag wenni di iɖa wuɖun. *Tiɓmect* aqa-tt qae d tacemɓaɓ. Netta aqa izdig. ¹⁴ Deg wass meɓmi days i ɣa iban weysum iddar, ad yiɓi ixmej. ¹⁵ Maɓa izra ukehhan aysum *nni* iddar, ad t ibarreɗ d amexmuj. Aysum *nni* iddaren ixmej, aqa-t d ɓheɓɓac n ɓbars. ¹⁶ Maca xmi i ɣa ibeddeɓ weysum iddaren u idweɓ d acemɓaɓ, ittxeɗɗa as ad dd-yas ɣar ukehhan. ¹⁷ Maɓa izra it ukehhan uca aqa *amcan* n uɖun imɓeɓ, ad ibarreɗ ukehhan wenni di iɖa ɓheɓɓac, d amezdag. Netta aqa izdig.

¹⁸ Maɓa din deg weysum, di teɓmect nnes, ict n ɗhebbuct tenni tetwassgenfa, ¹⁹ uca deg wemcan n ɗhebbuct idweɓ d ijj n uebbuz imɓeɓ niɣ d ijj n wengaz iccemɓeɓ, acemɓaɓ iruɗ ɣar tezweɣ, *xenni* ad isscen *ixef* nnes i ukehhan. ²⁰ Xmi t i ɣa ixzar ukehhan uca izra aqa-t sadu teɓmect uca izetɗan nnes d icemɓaɓen, *xenni* akehhan ad t ibarreɗ d amexmuj, aqa-t d uɖun n ɓbars wenni yuyuren s ɗhebbuct. ²¹ Maca maɓa izra it ukehhan uca war *dayes* yufi uɓa d ijj n uzeɗɗu d acemɓaɓ uca war idwiɓ yuɖeɣ x teɓmect, maca idweɓ yarsa, *xenni* ad xas ibellee ukehhan sebea n wussan. ²² Maɓa imɣar *xenni* x teɓmect marra, *xenni* akehhan ad t ibarreɗ d amexmuj. Aqa-t d uɖun n ɓbars. ²³ Maca maɓa angaz iccemɓeɓ n teɓmect iqqim deg wemcan nnes, war imɣir ca, aqa-t d ccamet n ɗhebbuct uca akehhan ad t ibarreɗ d amezdag.

²⁴ Niɣ maɓa idweɓ di teɓmect n arrimet ijj n uyezzim n wecmaɗ uca aysum iddaren n uyezzim n wecmaɗ idweɓ d ijj n wengaz iccemɓeɓ, acemɓaɓ iruɗ ɣar tezweɣ niɣ d acemɓaɓ, ²⁵ uca izra ukehhan man aya, uca xzar, izetɗan i iɖan deg wengaz iccemɓeɓ, aqa dewɓen d icemɓaɓen uca iban-dd d *amcan* n wengaz yuɖeɣ di teɓmect, aqa-t d ɓbars wenni dd-iffyen zeg uyezzim n wecmaɗ. Akehhan ad t ibarreɗ d amexmuj. Aqa-t d uɖun n ɓbars. ²⁶ Maca maɓa akehhan izra man aya uca war ittwiɓi izetɗan icemɓaɓen deg wengaz iccemɓeɓ uca *izra* angaz war yuɖiɣ x teɓmect, maca idweɓ yarsa, ad xas ibellee ukehhan sebea n wussan. ²⁷ Deg wass wiss sebea ad t ixzar ukehhan uca maɓa imɣar *wengaz* x teɓmect, akehhan ad t ibarreɗ d amexmuj. Aqa-t d uɖun n ɓbars. ²⁸ Maca maɓa angaz immɓeɓ iqqim deg wemcan nnes, war imɣir x teɓmect uca yarsa, aqa-t d aeebbuz n wecmaɗ. Akehhan ad t ibarreɗ d amezdag, minzi aqa-tt d ccamet n wecmaɗ.

²⁹ Maɓa ijj n weryaz niɣ ict n temɣart days uɖun deg uzeɖif niɣ di tmart ³⁰ uca ixzar ukehhan uɖun, izra aqa yuɖeɣ di teɓmect uca days izetɗan iwaryen d izdaden, *xenni* akehhan ad t ibarreɗ d amexmuj. Aqa-t d anɗaw n ucewwaf, aqa-t d ɓbars n uzeɖif niɣ n tmart. ³¹ Maca maɓa ixzar ukehhan anɗaw n ucewwaf, izra aqa war yuɖiɣ di teɓmect uca war days *yufi* izetɗan ibarca-

ILAWIYYEN

nen, *xenni* ad xas ibelleε ukehhan x *wenni di iġa* wuḍun n wenḍaw n ucewwaf sebea n wussan.

³² Ad iżar ukehhan uḍun deg wass wiss sebea uca maṛa iżra, aqa anḍaw n ucewwaf war imyir, war days yufi iżeṭṭan iwarġen uca anḍaw n ucewwaf war yuġiġ x teṛmect, ³³ *xenni* wenni di iġa řehřac n wajjiḍ ad iħeff, *maca amcan* n unḍaw n ucewwaf war t iħeff ca uca akehhan ad xas ibelleε twařat nneḍni εad sebea n wussan. ³⁴ Deg wass wiss sebea ad ixzar ukehhan anḍaw n ucewwaf. *Maṛa* iżra aqa anḍaw n ucewwaf war imyir ca, war yuġiġ x teṛmect, *xenni* akehhan ad t ibarreħ d amezdag. Ad issird arruḍ nnes uca ad yiři izdig. ³⁵ Maca maṛa anḍaw n ucewwaf imyar aṭṭas x teṛmect awarni i usizdeg nnes, ³⁶ uca *xmi* t i ġa ixzar ukehhan uca iżra anḍaw n ucewwaf imyar x teṛmect, *xenni* war yarezzu ukehhan x iżeṭṭan iwrayen εad. Netta aqa ixmej. ³⁷ Maca maṛa iżra anḍaw n ucewwaf aqa ibedd uca ffyēn-dd zzayes iżeṭṭan ibarcanen, *xenni* aqa iggenfa s unḍaw n ucewwaf uca netta aqa izdeg. Akehhan ad t ibarreħ d amezdag.

³⁸ Maṛa banen-dd imucan ccemřeřen, iccemřeřen d icemřařen, di teṛmect n yijj n weryaz niy n ict n temyart, ³⁹ uca iżra ukehhan man aya uca iżra aqa di teṛmect n arrimet banen imucan arsan, icemřařen, *xenni* aqa-tt d ict n tfuri n teṛmect uca netta aqa izdeg.

⁴⁰ *Maṛa* iwḍa ucewwaf n uzeġif n yijj n weryaz, aqa d aqeccar, *xenni* netta aqa izdig. ⁴¹ *Maṛa* tanyart nnes iwḍa as ucewwaf, aqa tanyart nnes teqquccar, *xenni* netta aqa izdig. ⁴² Maca maṛa *din* ijj n uḍun imřeř x uzeġif aqeccar niy x tenyart taqeccart, iruħ ġar tezwey, aqa *xenni* d řbars nni dd-iffyēn x uzeġif nnes aqeccar niy x tenyart nnes taqeccart. ⁴³ *Maṛa* ixzar it ukehhan uca iżra aqa aεebbuż n wuḍun imřeř, iruħ ġar tezwey cwayt x uzeġif nnes aqeccar niy x tenyart nnes taqeccart, ittban am řbars n teṛmect n arrimet, ⁴⁴ *xenni* aqa aryaz d bu-řbars i iġa, netta aqa ixmej. Akehhan ad t ibarreħ d amexmuj, uḍun aqa-t x uzeġif nnes.

⁴⁵ Ittxeřša ad itwacarreg warruḍ n bu-řbars wenni i di iġa wuḍun uca ad idřeq i *ucewwaf* x uzeġif nnes, ad iffar ayencic n sennej nnes, ad iřaya ‘Amexmuj! amexmuj!’ ⁴⁶ *Marra* ussan i days i ġa yiři wuḍun, ad yiři ixmej. Netta d amexmuj uca ad izdey weħdes uca tzeddiyt nnes ad tiři barra i řmargeħ n řgens.

⁴⁷ *Maṛa* uḍun n řbars deg ijj n warruḍ, ijj n warruḍ n taḍuft niy n řeqten, ⁴⁸ niy ġar ufiřu aya niy ġar ufiřu nni, *niy* s řkettan niy s řeqten, niy ġar yiřem, niy ġar yiřem itwassxedmen, ⁴⁹ u *ticti* itwawten deg warruḍ niy deg yiřem, niy ġar ufiřu aya niy ġar ufiřu nni, niy di mammec mma n řqeccet *nni itteġgen* s yiřem, tezzizu niy tezwey, aqa-t d uḍun n řbars. Ad itwasscen aya i ukehhan. ⁵⁰ Akehhan ad ixzar ġar *wemcan* n uḍun uca min idnen ad t ibelleε sebea n wussan. ⁵¹ Deg wass wiss sebea ad ixzar ġar wuḍun uca maṛa imyar uḍun deg warruḍ, niy deg ufiřu aya niy deg ufiřu nni, niy deg yiřem niy di mammec mma n řqeccet *nni itteġgen* s yiřem, aqa uḍun d řbars iqeřen i yeġa, aqa ixmej. ⁵² Ad issecmeḍ arruḍ niy afiřu aya niy afiřu nni, mma n taḍuft niy n řeqten i iġa, niy mammec mma n řqeccet *nni itteġgen* s yiřem i days tuya uḍun, minzi aqa-t d řbars iqeřen. Ittxeřša ad itwassecmeḍ s tmessi. ⁵³ Maca maṛa iżra ukehhan man aya uca yufa uḍun war imyir ca deg warruḍ, niy deg ufiřu aya niy deg ufiřu nni, niy di mammec mma n řqeccet *nni itteġgen* s yiřem, ⁵⁴ *xenni* ad yumur ukehhan ad ssirden min di yeġa wuḍun uca *awarni* i man aya ad xas ibelleε twařat nneḍni řqedd n sebea n wussan. ⁵⁵ *Maṛa* iżra ukehhan uḍun awarni i usird, uca iżra uḍun war ibeddeř ca uca uḍun war imyir, aqa man aya ixmej. Ittxeřša ad t tessecmeḍed s tmessi. Aqa uḍun idweř yuġey ġar ḍeffar niy ġar zzat. ⁵⁶ Maca maṛa ixzar ukehhan man aya uca iżra belli uḍun yarsa awarni i usird, *xenni* ad t iqess zeg warruḍ, niy zeg yiřem, niy zeg ufiřu aya niy zeg ufiřu nni. ⁵⁷ Maca maṛa iban wuḍun twařat nneḍni deg warruḍ, niy ġar ufiřu aya niy ġar ufiřu nni, niy di mammec mma n řqeccet *nni itteġgen* s yiřem, aqa idduqgez řbars. Ittxeřša ad tessecmeḍ s tmessi min days iġan uḍun. ⁵⁸ Arruḍ, niy afiřu aya niy afiřu nni, niy mammec mma n řqeccet *nni itteġgen* s yiřem, nni tessirded uca iruħ xas wuḍun, ad t tes-

sirded twařat nneđni uca *xenni* ad yiři izdig.”⁵⁹ Wa d azerf n wuđun n řbarř n warruđ n tađuft niy n řeqten, niy n ufiřu aya niy n ufiřu nni, niy n mammec mma n řqeccet *nni itteggen* s yiřem, mařend *xenni* ad barrřen s tezdeg niy s řexmej *nnes*.

Asizdeg n řehřac n řbarř

14¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² “Wa d azerf n bu-řbarř i wass n usizdeg nnes. Ittxeřša ad itwandeh řar ukehhan³ uca ad iffeř ukehhan řar barra i řmargeř n txuzan. Xmi t i řa ixzar ukehhan uca iřra belli aqa iggenfa wuđun n řbarř n wenni d bu-řbarř,⁴ *xenni* ad issekk ukehhan mařend ad ksin i wenni i řa itwassizedgen, tnayen n iřđađ iddaren, izdigen, uřa d akeccuđ n *tcejart n* tengelt d uzegg^{way} iředqen d taelęet.⁵ Ad yumur ukehhan mařend ad itwayarř ijj n uřđiđ deg ict n řqeccet n řraxt sennej i waman ittazzřen.⁶ *Xenni* ad iksi ařđiđ iddaren d ukeccuđ n *tcejart n* tengelt d uzegg^{way} iředqen d taelęet uca ad ten issuf ak-d uřđiđ iddaren deg idammen n uřđiđ i itwayarř sennej i waman ittazzřen.⁷ Ad irucc sebea n twařatin x wenni itwassizedgen zi řbarř. *Xenni* ad t ibarreř d amezdag uca ad yarxu i uřđiđ iddaren *mařend ad iđew* sennej i wudem n yeřyar.⁸ Uca wenni itwassizedgen ad iřebben arruđ nnes uca ad iřeff marra acewwaf nnes, ad issird ixef nnes s waman. *Xenni* ad yiři izdeg. Awarni as ad yadeř di řmargeř n txuzan uca ad izdeř barra i uqiđun nnes ead sebea n wussan.

⁹ Deg wass wiss sebea ad iřeff marra acewwaf n uzeęif nnes d tmarť nnes d timmiwin n tiřřawin nnes, *wah*, ad iřeff marra acewwaf nnes, ad iřebben arruđ nnes uca ad issird arrimet nnes s waman, *xenni* ad yiři izdeg.

¹⁰ Deg wass wiss tmenya ad iksi tnayen n izmaren kemmřen d ict n texti icnan qaε n yijj usegg^{was} ak-d řřata zi eεcra n yijj n ‘ifa’ n waren azdad am tewhibť n řyięet xeęđen tt s zzept u eawed ijj n ‘lug’ n zzept.¹¹ Akehhan wenni t issizedgen, ad yarr aryaz nni ittxeřša ad itwassizdeg ak-d marra aya ztat i wudem n SIDI řar tewwart n Uqiđun n Umsagar.¹² Ad iksi ukehhan ijj n izmar nni uca ad t-idd issqarreb ak-d ‘lug’ n zzept am řyarřť n umarwas uca ad t issenhezz am tewhibť n wenhezzi ztat i wudem n SIDI.¹³ *Xenni* ad iřarř i izmar nni deg wemcan mani řarřen řayarřť n ddenb d řyarřť n wecmađ, deg wemcan amqeddas. Minzi řayarřť n umarwas am řyarřť n ddenb i ukehhan i teęa, aqa-tť d tamqeddast qaε.¹⁴ Ad iksi ukehhan *ca* zeg idammen n řyarřť n umarwas uca akehhan ad ten igg x yięes n umezzuř afusi n wenni i řa itwassizedgen uřa x yimez n uřus nnes afusi d x yimez n uđar nnes afusi.¹⁵ Amenni i řa iksi ukehhan *ca* zi ‘lug’ n zzept uca ad tt inyeř x řřeqqa n uřus nnes azeřmađ.¹⁶ Ad issuf ukehhan ađađ nnes afusi s zzept nni řars deg uřus nnes azeřmađ uca *ammu* i řa irucc s uđađ nnes *ca* zi zzept sebea n twařawin ztat i wudem n SIDI.¹⁷ Uca min iqqimen zi zzept nni řars deg uřus nnes, ad tt igg x yięes n umezzuř afusi n wenni i řa itwassizedgen uřa x yimez n uřus nnes afusi d x yimez n uđar nnes afusi, x idammen n řyarřť n umarwas *i xasen igga qbeř*.¹⁸ Uca min iqqimen n zzept nni řars deg uřus nnes, ad tt inyeř x uzeęif n wenni i řa itwassizedgen uca *ammu* i xas i řa ifdi ukehhan ztat i wudem n SIDI.¹⁹ Ad issewjed ukehhan *xenni* řayarřť n ddenb uca ad ifdi x wenni itwassizedgen zi řexmej nnes. Awarni as ad iřarř i řyarřť n wecmađ.²⁰ Ad issbexxar ukehhan řayarřť n wecmađ d tewhibť n řyięet x uealřar. *Ammu* i xas i řa ifdi ukehhan uca ad yiři izdeg.

²¹ Mařa netta izřeđ uca afus nnes war t issiweđ, *xenni* ad iksi ijj n yizmar am řyarřť n umarwas mařend ad xas ifdi am t igga d tewhibť n wenhezzi, uřa d ict n teεcart n yijj n ‘ifa’ waren azdad am tewhibť n řyięet ixęđen s zzept, ak-d yijj n ‘lug’ n zzept²² d tnayen n tejlilliřin niy tnayen n idbiren imezaynin, anect izemmar uřus nnes ad as issiweđ. Ict ad tiři d řayarřť n ddenb u tennedni ad tiři d řayarřť n wecmađ.²³ Deg wass wiss tmenya n usizdeg nnes ad ten yawi řar ukehhan řar tewwart n Uqiđun n Umsagar, ztat i wudem n SIDI.²⁴ Ad iksi ukehhan izmar n

ILAWIYYEN

tyaršt n umarwas d 'lug' nni n zlect uca akehhan ad ten issenhezz am tewhibt n wenhezzi zcat i wudem n SIDI. ²⁵ Xenni ad iyarš i izmar n tyaršt n umarwas uca akehhan ad iksi ca zeg idammen n tyaršt n umarwas, ad t yarr x yiyes n umezzuy afusi n wenni itwassizedgen uša x yimez n ufus nnes afusi d x yimez n uđar nnes afusi. ²⁶ Ad ifarrey ukehhan ca n zlect x třeqqa n ufus ažeřmađ n yixef nnes. ²⁷ S uđađ nnes afusi ad irucc ukehhan s zlect nni ęars deg ufus nnes ažeřmađ seba n twařawin zcat i wudem n SIDI. ²⁸ Akehhan ad igg ca zi zlect nni ęars deg ufus nnes x yiyes n umezzuy afusi n wenni itwassizedgen uša x yimez n ufus nnes afusi u x yimez n uđar nnes afusi, deg wemcan *nnit mani* twaggen idammen n tyaršt n umarwas *qbeř*. ²⁹ Min iqqimen zi zlect nni ęar ukehhan deg ufus nnes, ad t igg x uzeęif n wenni itwassizedgen maęend ad xas ifdi zcat i wudem n SIDI. ³⁰ Xenni ad issewjed ijj zi tnayen n tejlillišin nię zeg idbiren imezyanen, anect umi izemmar ufus nnes ad t issiweđ. ³¹ Zi min d as i ęa issiweđ ufus nnes, ad yiři ijj i tyaršt n ddenb u wenneđni i taęaršt n wecmađ, sennej i tewhibt n *řyięet*. *Ammu* ad ifdi ukehhan x wenni itwassizedgen zcat i wudem n SIDI.”

³² Wa d azerf i wenni di ięa wuđun n řbarš uca war issiweđ ufus nnes min icfan i usizdeg nnes.

³³ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

³⁴ “Xmi i ęa tadfem di temmurt n Kenean, tenni d awem i ęa wceę d agra, uca maša ggię necc uđun n řbarš x ca n taddart n temmurt tenni ęarwem d agra, ³⁵ ad dd-yas *xenni* wenni ęar teęa teddart nni, ad ixebbar akehhan, ad yini ‘Ittban ayi-dd axmi din ca n wuđun di taddart.’ ³⁶ Xenni akehhan ad issekk maęend ad ssexwan taddart *qbeř* mma i dd ęa yas ukehhan s *yixef nnes* ģima ad ixemm uđun, ģima war itwassexmij marra min ięan di taddart. Awarni as ad dd-yadef ukehhan maęend ad ixemmem taddart. ³⁷ Maša ixzar uđun uca izra aqa uđun n řęyud n taddart banen-dd days iĥufar zzizwen nię zewęen u uęęen x *wudem n řĥiđ*, ³⁸ *xenni* ad iffey ukehhan zi taddart *nni* zi tewwart n taddart uca ad iqqen taddart seba n wussan. ³⁹ Deg wass wiss seba ad dd-idweř ukehhan uca maša izra aqa uđun ibezzeę x řęyud n taddart, ⁴⁰ ad issekk ukehhan maęend ad nđaren izra inni i di tuya uđun deg ijj n wemcan ixemjen barra i tendint. ⁴¹ Ad yejj ad qeccaren daxeř n taddart, ęar *marra* iyezdisen nnes uca ad zeęęen taęejjajt i qeccaren, barra i tendint deg ijj n wemcan d amexmuj. ⁴² Xenni ad ksin izra nneđni, ad ten ggen deg wemcan n izra *iheřcen* nni uca ad ģenncen taddart. ⁴³ Maša uđun idweř-dd uca issuffi *ęawed* di taddart awarni mma kksen izra u qeccaren taddart awarni řami *xenni* tt ģenncen, ⁴⁴ *xenni* ad dd-yas ukehhan ad ixzar. Maša izra, aqa uđun ibezzeę di taddart, *xenni* aqa din ijj n řbarš iqešen di taddart. Taddart aqa-tt texmej. ⁴⁵ Ad hedmen taddart, izra nnes d tfeřwin nnes d marra tarrist n taddart uca ad ssegęejen aya barra i tendint ęar ijj n wemcan d amexmuj. ⁴⁶ Uca man wen mma i ęa yadfen di taddart, awarni řami tt iqqen *bnadem*, ad yiři ixmej ař tameddit. ⁴⁷ Uca wenni i ęa iĥšen di taddart, ad iřebben arruđ nnes, u wenni i ęa iccen di taddart, ad issird arruđ nnes. ⁴⁸ Maša yudef ukehhan maęend ad tt ixzar uca izra aqa uđun war imyir di taddart, awarni řami ģenncen taddart, *xenni* ad ibarreĥ ukehhan belli taddart tezdeg, minzi uđun itwassgenfa. ⁴⁹ Ad iksi tnayen n iđađ d ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt d uzegęay iĥedqen d teelęet, maęend ad zzaysen ikkes ddenb x taddart. ⁵⁰ Ad iyarš i ijj n uđiđ deg ict n řqecęet n třeaxt, sennej i waman iddaren. ⁵¹ Ad iksi akeccuđ n *tcejjart n* tengelt d teelęet d uzegęay iĥedqen uša d ađiđ iddaren uca ad issuf *marra* aya deg idammen n uđiđ itwaęaršen u deg waman iddaren uca ad irucc taddart seba n twařawin. ⁵² *Ammu* i ęa ikkes ddenb x taddart s idammen n wejđiđ, s waman iddaren d uđiđ iddaren d ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt d teelęet d uzegęay iĥedqen. ⁵³ Ad yejj ađiđ iddaren ad iđwa barra i tendint sennej i wudem n yeęyar. *Ammu* i ęa ifdi x taddart *nni* uca ad tiři tizdig.”

⁵⁴ Wa d azerf x marra řehřacat n řbarš u x wendaw n ucewwaf, ⁵⁵ x řbarš n arruđ u n taddart, ⁵⁶ x ijj n usebbuz, x ijj n wemcan aqeccar u x ijj n wengaz iccemřeř n *teřmect*.

⁵⁷ *Azerf-a* aqa i tyuri deg wass i di ya yiři hed ixmej niy deg wass i di i ya yiři hed izdeg. Wa d azerf n řbars.

Asizzeř n iryazen d temyarin

15¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna
² “Siweř ak-d ayt n Israyil, inim asen ‘Mařa aryaz ħars ijj n useyyeř zi arrimet nnes, *xenni* ad yiři ixmej zi ssibbet n useyyeř ³ Wa ad yiři d řexmej nnes di *ssibbet n useyyeř* nnes: mařa arrimet nnes tettejja aseyyeř nnes niy arrimet nnes tessbedda aseyyeř nnes, aqa-t d řexmej nnes. ⁴ Kuř qama min xef wenni di iġa useyyeř ad xas iřtes, ad yiři ixmej u kuř řqecceet i xef i ya iqqim, ad tiři texmej. ⁵ Marra wi i ya iħadan qama nnes, ad iřebben arruđ nnes, ad issird netta ixef nnes *ewwed* s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁶ Wenni i ya iqqimen x ca x min xef tuya iqqim wenni di iġa useyyeř, ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes *ewwed* s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁷ Wenni i ya iħadan arrimet n wenni di iġa useyyeř, ad iřebben arruđ nnes uca netta simant nnes ad issird s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁸ Mařa wenni di iġa useyyeř issusef x ijj n umezdaġ, aqa wa *xenni* ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁹ Kuř trict x min xef iqqim wenni i di iġa useyyeř, ad tiři texmej. ¹⁰ Marra wi i ya iħadan *mammec mma* řqecceet tenni tuya sadu nnes, ad yiři ixmej ař tameddit uca wi tt i ya iksin, ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹¹ Marra wi i ya itwaħadan zeg wenni di iġa useyyeř břa mma ad issird wa ifassen nnes amezwaru, ad iřebben arruđ nnes, ad issard ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹² Třebři n třaxt nni itwaħadan zeg wenni di iġa useyyeř ittxeřša ad itwarz, *maca marra třebři n tefřewt* ad itwassird s waman.
¹³ Xmi wenni i di iġa useyyeř n waġu ad itwassizdeg zeg useyyeř nnes, ittxeřša as simant nnes ad iħseb i sebea n wussan. *Xenni* ad iřebben arruđ nnes, ad issird arrimet nnes s waman iddaren uca ad yiři izdig. ¹⁴ Deg wass wiss tmenya ad iksi tnayen n tejlilliħin niy tnayen n idbiren imezyanen uca ad dd-yas zzat i wudem n SIDI ħar tewwart n Uqıđun n Umsaġar uca ad ten iwc i ukehhan. ¹⁵ Akehhan ad issewjed ict n tyařst n ddenb d ict n tyařst n wecmađ. *Ammu* xas i ya ifdi ukehhan zzat i wudem n SIDI x useyyeř n waġu nnes.

¹⁶ Mařa iffey-dd useyyeř n waġu zeg weryaz, ad issird arrimet nnes marra s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹⁷ Kuř arruđ d kuř iřem i xef iġa useyyeř n waġu, ittxeřša as ad itwassird s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹⁸ *Maca* mařa iřtes yijj weryaz ak-d temyart uca inđar, *xenni* ad ssirden s *tnayen idsen* s waman uca ad iřin xemjen ař tameddit.

¹⁹ Mařa tamyart tuya-tt tseyyeř, aqa xas idammen di arrimet nnes, *xenni* ad teezeř sebea n wussan. Marra wi tt i ya iħadan ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁰ Marra min xef tuya tettes deg weezař nnes, ad yiři ixmej uca marra min xef tuya teqqim, ad yiři ixmej. ²¹ Marra wi i ya iħadan qama nnes, ad issird arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ²² Marra wi i y iħadan *mammec mma* řqecceet min xef tuya tettyima, ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ²³ Mařa iħada ict n řħajet *waha* i tuya x qama niy x řqecceet min xef tuya nettat teqqim, *xenni* ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁴ Mařa iřtes akides ijj n weryaz uca yusa-dd xas weezař nnes, *xenni* ad yiři ixmej sebea n wussan. Marra qama i x tuya iřtes, ad yiři ixmej. ²⁵ Mařa x ict n temyart, usin as-dd idammen ařtas n wussan barra i řmijař n weezař nnes niy mařa tuya aseyyeř ktar x řmijař n weezař nnes, *xenni* ad tiři texmej marra ussan n useyyeř nnes i dd-yusin ak-d řexmej nnes, am deg wussan n weezař nnes. ²⁶ Marra qama min xef tettes marra ussan n useyyeř n waġu nnes, ad as yiři amecnaw qama n weezař nnes u

ILAWIYYEN

marra řqecčet min xef teqqim, ad tiři texmej, amecnaw řexmej n weęzař nnes.²⁷ Marra wi i ęa iħadan timesřayin nni, ad yiři ixmej. Ad iřebben arruđ nnes uca ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit.²⁸ Mařa tetwassizdeg zeg useyyeř n waęu nnes, ittxeřša ad teħseb i yixef nnes sebea n wussan, awarni as ad tiři tezdeg.²⁹ Deg was wiss tmenya ad teksi i yixef nnes tnayen n tejlilliħin niy tnayen n idbiren imezyanen uca ad ten tawi ęar ukehhan ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar.³⁰ Akehhan ad issewjed ict n tęarřt n ddenb d ict n tęarřt n wecmađ uca akehhan ad xas ifdi *di tmesřact* n useyyeř n waęu n řexmej nnes zzat i wudem n SIDI.

³¹ *Ammu* i ęa tęezřed ayt n Israyil x řexmej nsen ħima war ttmettin di řexmej nsen, umi ssxem-majen Tazeddiyt inu tenni ięan di řwest nsen.”³² Wa d azerf i wenni ęar ięa useyyeř uca i wenni zi i ęa iffeę waęu nnes uca ad yiři ixmej,³³ u *ęawed* i tenni min xef ięa idammen uca teęzeř ixef nnes u *ęawed* i wi di tuęa useyyeř, i weryaz uřa i temęart, uca *ęawed* i weryaz i tuęa ittřen ak-d tenni ięan texmej.

Ass ameqqran n weřřaħ

16¹ Issiweř SIDI ak-d Musa awarni i řmewt n tnayen n tarwa n Harun, inni dd-iqarrben zzat i wudem n SIDI uca *řexdenni* mmuten.² SIDI inna i Musa “Siweř ak-d Harun, umac, ħima war ittidef řebda deg Uqeddas daxeř i uřeħħaf, zzat i tqebbart n weřřaħ wenni ięan x Ttabut, ħima war ittmetti ca, minzi necc baney-dd deg ijj n useynu sennej i tqebbart n weřřaħ.³ S uya ad yadef Harun deg Uqeddas: s yij n umwa, amezyan n yij n ufunas, i tęarřt n ddenb uca s yij n icarri i tęarřt n wecmađ.⁴ Ad yarđ arruđ n řeqten iqeddes uca x arrimet nnes ad yiři ssarwař n řeqten. Ad ibyes taħezzamt n řeqten uca ad yarekkeb arezzet n řeqten. Aqa man aya d arruđ iqeddsen. Mařa ad ten yarđ, ittxeřša as ad issird arrimet nnes s waman.⁵ Ad iksi zi tmesmunt n ayt n Israyil tnayen n imyanen imezyanin i tęarřt n ddenb d ijj n icarri i tęarřt n wecmađ.⁶ Ad dd-issqarreb Harun amwa n tęarřt n wecmađ, wenni ięan i yixef nnes, uca ad ifdi x yixef nnes u x taddart nnes.⁷ *Xenni* ad iksi tnayen n ięayđen uca ad ten igg zzat i wudem n SIDI ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar.⁸ Ad inđar Harun taqedduħt x tnayen n ięayđen, ict n tqedduħt x SIDI u ict n tqedduħt x ięayđ innufsřen.⁹ Ad dd-issqarreb Harun ięayđ x wenni x dd-tewđa taqedduħt i SIDI uca ad t issewjed i tęarřt n ddenb.¹⁰ Ięayđ i x dd-tewđa taqedduħt n ięayđ innufsřen, ad t igg iddar zzat i wudem n SIDI maħend ad xas ifdi uca *xenni* ad t issekk am ięayđ innufsřen ęar řexřa.¹¹ Uca ad dd-issqarreb Harun amwa i tęarřt n ddenb wenni tuęa i yixef nnes uca ad ifdi x yixef nnes u x taddart nnes uca ad ięarř i umwa n tęarřt n ddenb, wenni ięan i yixef nnes.

¹² Ad iksi *ęawed* ijj n řmejmar iccur s tirjin n tmessi n uealřar zzat i wudem n SIDI uca ad iccur tnayen n ifassen nnes s řebxur azdad ittfuħen uca ad yawi marra aya daxeř i uřeħħaf.¹³ Ad igg řebxur x tmessi zzat i wudem n SIDI ħima řefwar n řebxur ad ideř taqebbart n weřřaħ i ięan x Chadet uca war ggur ad immet.¹⁴ Ad iksi *ca* zeg idammen n umwa uca ad ten irucc s uđad nnes x wudem n tqebbart n weřřaħ ęar uyezdis n ccarę uca *ęawed* ad irucc *ca* zeg idammen sebea n twařawin s uđad nnes zzat i tqebbart n weřřaħ.¹⁵ Awarni as ad ięarř i ięayđ wenni ięan i řgens uca ad yawi idammen ęar daxeř i uřeħħaf uca ad igg s idammen nnes amecnaw mammec igga s idammen n umwa uca ad ten irucc x tqebbart n weřřaħ u zzat i tqebbart n weřřaħ.

¹⁶ *Ammu* i ęa ifdi x Uqeddas di třeę n řħajat ixemjen n ayt n Israyil u di třeę n ixetřan nsen i dd-yusin ak-d ddnub nsen. *Ammu* i ęa yegg di ssibbet n Uqıđun n Umsagar wenni ięan di řwest n marra timesřayin ixemjen nsen.

¹⁷ Uřa d ijj n bnadem mma ad yiři ead deg Uqıđun n Umsagar, zi meřmi i ęa yadef maħend ad ifdi deg Uqeddas ęars ař i ęa iffeę *ęawed*. *Ammu* i ęa ifdi x yixef nnes u x marra agraw n řgens n Israyil.¹⁸ Ggur ad iffeę ař uealřar i ięan zzat i wudem n SIDI uca ad xas ifdi. Ad iksi *ca* zeg idammen n umwa u zeg idammen n ięayđ uca ad issars aya x waccawen n uealřar di min d as-dd

ILAWIYYEN

innġen. ¹⁹ Sebġa n twařawin i ggur ad xas irucc s uġađ nnes *ca* zeg idammen uca ad t issizdeg u ad t issqeddes zi tmesřayin ixemjen n ayt n Israyil. ²⁰ Umi ikemmeř řefdiyyet x Uqeddas u x Uqıđun n Umsagar u x uealřar, ggur ad dd-issqarreb *xenni* iřayđ iddaren. ²¹ Harun ad issars ifassen nnes x uzeřif n iřayđ iddaren uca x sennej i uya ad inġem x marra řmuęsiyyet n ayt n Israyil d marra ixetřtan nsen i dd-yusin ak-d marra ddnub nsen uca ad ten issars x uzeřif n iřayđ uca ad t issekk řar řexřa s ufus n yijj n weryaz *wenni isswejden* i degga. ²² Uca iřayđ ggur ad yawi ak-d ixef nnes marra řmuęsiyyet nsen řar ict n jjihet texřa uca ad issekk iřayđ řar řexřa.

²³ *Awarni as* ggur ad yadef Harun řar Uqıđun n Umsagar uca ad ikkes arruđ n řeqřen, *wenni* yard řima ad yadef deg Uqeddas, uca ad ten yejj din. ²⁴ Ad issird arrimet nnes s waman deg wemcan amqeddas uca ad ikkes arruđ nnes. *Xenni* ad iffeř, ad issewjed tayarřt n wecmađ nnes d tayarřt n řgens uca ad ifdi x yixef nnes u x řgens. ²⁵ Ad issbexxar tadunt n tayarřa n ddenb x uealřar.

²⁶ Wi yiwyen iřayđ innuřsřen, ad iřebben arruđ nnes, ad issird arrimet nnes s waman. *Awarni as* ad yadef di řmargeř n txuzan.

²⁷ Uca amwa n tayarřt n ddenb d iřayđ n tayarřt n ddenb, i zi itwassidfen idammen nsen mařend ad zzaysen itwafdi deg Uqeddas, ad ten ssuffřen barra i řmargeř n txuzan uca ad zzaysen cemġen iřmawen nsen d weysum nsen d umessař nsen s tmesi. ²⁸ Wi ten i řa isscemġen, ad iřebben arruđ nnes, ad issird *ęawed* arrimet nnes s waman. *Awarni as* ad yadef di řmargeř n txuzan.

²⁹ Ta d ict n tewřiyyet i řebda i kenniw. Deg uyur wiss sebġa, deg *wass* wiss *ęecra* n uyur, ad tesswađġem ixef nwem uca war tteggem uřa d ict n řxedmet, niř *wenni* i dd-ixeřqen di temmurt uřa d abarrani *wenni* izeddyen jarawem. ³⁰ Minzi deg *wass* nni netta ad xawem ifdi mařend ad kenniw issizdeg. Kenniw marra ad tetwassizedgem zzat i wudem n SIDI. ³¹ Ad yiři d ijj *wass* n ssebt, arrařet tmun i kenniw. Ad tesswađġem ixef nwem, aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda. ³² Akehhan *wenni* itwadehnen u itwařeqqem deg wemcan n babas mařend ad ikellef x tukehhan, ad ifdi uca ad yard arruđ n řeqřen, arruđ iqeddsen. ³³ Ad ifdi x zzawect iqeddsen *qae*, x Uqıđun n Umsagar u x uealřar. Ad ifdi *ęawed* x marra ikehhanen u x marra řgens n wegraw.

³⁴ Ta d ict n tewřiyyet i řebda i kenniw řima ad tefdim ict n twařat deg usegg^was x marra ayt n Israyil i marra ddnub nsen.” Uca igga Musa am mammec d as yumur SIDI.

Amcan n tayarřt weřdes

17 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Siweř ak-d Harun d tarwa nnes u ak-d marra ayt n Israyil, ini asen ‘Wa d awař i yumur SIDI, *d man aya* i iqqar: ³ Marra aryaz zi taddart n Israyil, *wenni* iřarřen i ufunas niř icarri niř iřayđ, *mma* daxeř di řmargeř n txuzan i teęa niř barra i řmargeř, ⁴ uca war t yiwi d tawhibt řar tewwart n Uqıđun n Umsagar, mařend ad t-idd issqarreb d tawhibt řar SIDI zzat n Tzeddiyt n SIDI, ad as-dd itwahřseb idammen *nni*. Netta issizzeř idammen uca aryaz nni ad itwaqess zi řgens nnes, ⁵ mařend, xmi i řa qeddmen ayt n Israyil tayarřa nsen tinni *nnumen ttqeddamen* barra deg iyyar, ad tent awyen řar SIDI, řar ukehhan řar tewwart n Uqıđun n Umsagar uca ad qeddmen tayarřa, tinni *ięan* n tayarřa n řehna, i SIDI. ⁶ Akehhan ad irucc *cwayt* n idammen x uealřar n SIDI řar tewwart n Uqıđun n Umsagar u netta ad issbexxar tadunt am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI. ⁷ War ttqeddamen *ęad* tayarřa nsen i řřanam-n-imuyan, *wenni* ġeffaren nitni am inni iġeffaren řeqřab. Ta d ict n tewřiyyet i řebda i nitni i *marra* řeyjuř nsen. ⁸ Ad asen tinid *ęawed* ‘Marra aryaz n ayt n Israyil u n ibarraniyyen inni ięan di řwest nsen *wenni* ixsen ad issbexxar ict n tayarřt n wecmađ niř mammec *mma* tegga tayarřt, ⁹ war tt-idd-yiwi řar tewwart n Uqıđun n Umsagar řima ad t issewjed i SIDI, aryaz nni ad itwaqess zi řgens nnes.

ILAWIYYEN

Tawšiyet ħima war ttetten idammen

¹⁰ Kuř ijj n taddart n Israyil niy n ibarraniyyen inni izeddyen di řwest nsen, wenni i ya iccen man mma n idammen, necc ad xas qeřbey udem inu uca ad t qeđeey zi řgens nnes. ¹¹ Minzi řeemar n arrimet deg idammen uca necc wciy awem ten x uealřar maĥend ad fdin x řeemur nwem, minzi idammen d ina i ya fdin x řeemar. ¹² X uya aqa nniy i ayt n Israyil: Uřa d ijj zzaywem war ittett zeg idammen uřa d abarrani i izeddyen di řwest nwem, war ittett idammen. ¹³ Kuř ijj zeg ayt n Israyil u zeg ibarraniyyen i izeddyen di řwest nwem, wenni iymaren ijj n umuddar niy ijj n ujdıđ maĥend ad t yecc, ad issizzeř idammen nnes uca ad ten issduřři s ucař. ¹⁴ Minzi d ina d řeemar n marra arrimet, idammen nnes iġan d řeemar nnes. S uyenni nniy i ayt n Israyil ‘War ttettem zeg idammen n arrimet’, minzi řeemar n marra arrimet d idammen nnes. Wenni zzay-sen i ya iccen, ad itwaqess zi řgens nnes. ¹⁵ Marra wenni i ya iccen zeg ict n řxecbet niy zeg ijj n umuddar imezzqen, mma netta zi tarwa n temmurt niy d ijj n ubarrani, ad iřebben arruđ nnes uca ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. Awarni aya ad yiři izdeg. ¹⁶ Mařa war t issird u war issird arrimet nnes, *xenni* ad yarbu řmuęšiyet nnes.’ “

Tiweřša zi jjihet n řemřac d řaġ yudsen

18¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Necc d SIDI, AREBBI nwem! ³ War tteggem amecnaw mammec tteggem di temmurt n Miřra mani tuya tzeddyem kenniw, niy war tteggem amecnaw mammec tteggem di temmurt n Kenęan, mani kenniw i ya nedheę, uca war ggur ad teddarem elahsab tiweřša nsen. ⁴ Ad tteggem lfarayıđ inu uca ad teĥđam tiweřša inu maĥend ad daysen tuyurem: Necc d SIDI, AREBBI nwem!’ ⁵ Ad teĥđam tiweřša inu d lfarayıđ inu: bnadem wenni tent itteggem, ad zzaysent iddar, necc d SIDI.

⁶ Uřa d ijj ad dd-iqarreb řar ca n yijjen zi raġ nnes ħima ad t issęarra: necc D SIDI.

⁷ War ggur ad tessęarrıđ babac d yemmac. Aqa-tt d yemmac, war ggur ad-tt tessęarrıđ. ⁸ Tamęart n babac war ggur ad tessęarrıđ. Aqa-tt d tuęęaryent n babac. ⁹ X tuęęaryent n wečmac, yeęis n babac niy yeęis n yemmac, niy nettat tetwaxřeq-dd di taddart niy barra i taddart, aqa tuęęaryent nnes war tt tessęarri ca. ¹⁰ X tuęęaryent n yeęis n mmic niy n yeęis n yeęic, war ttesęarri ca tuęęaryent nsen minzi aqa-tt d tuęęaryent nnek. ¹¹ War ttesęarri ca tuęęaryent n yeęis n temęart n babac, tenni dd-itwaxeřqen i babac. Aqa-tt d učmac. ¹² War ggur ad tessęarrıđ wečmas n babac. Aqa-tt d raġ n babac. ¹³ War ggur ad tessęarrıđ wečmas n yemmac, minzi nettat d raġ n yemmac. ¹⁴ War ggur ad tessęarrıđ umas n babac u war dd-ttqarrabed řar temęart nnes, aqa-tt d eņřic. ¹⁵ War ggur ad tessęarrıđ tamęart n mmic, aqa-tt d tamęart n mmic, war ttesęarri ca tuęęaryent nnes. ¹⁶ War ggur ad tessęarrıđ tamęart n umac, aqa-tt d tuęęaryent n umac. ¹⁷ War d ac ittxeři ca ad tessęarrıđ tamęart d yeęis. War dd-tiwyed ca yeęis n mmic niy yeęis n yeęic, ħima ad tt tessęarrıđ. Aqa-tent d raġ, aqa-tt d ict n tmeęmuč *ifesden*. ¹⁸ War dd-ttawi tamęart *d tacna* ak-d učmas, ħima ad tt tyenned xmi tt i ya tessęarrıđ am ead teddar. ¹⁹ War dd-ttqarrab ca řar ict n temęart xmi i ya teezeř ixef nnes zi ssıbbet n řexmej nnes ħima ad tessęarrıđ asedři nnes. ²⁰ War tteřteř ak-d temęart n umqarreb nnek uca ad zzayes tfesded ixef nnek. ²¹ War ttejjıđ arraw nnek ad zwan řar Mulek, war tessęıđ isem n AREBBI nnek, necc d SIDI! ²² War tteřęęeř ak-d weryaz amecnaw ak-d temęart di qama. Aqa-tt d jjeifect. ²³ War fessed ca ixef nnek ak-d ca n řebhimet am akides tfeřęęred u tamęart war ttbeddi zzat i řebhimet maĥend ad kis tqeřęeb. Aqa d ijj n umxeęeđ *ifesden*. ²⁴ War fessed ca ixef nnek s marra timesřayin-a, minzi řegnus nni i ya ssuffyeę zzat i uyembub nwem, tuya fessedden ixef nsen zzaysent. ²⁵ S uyenni tedweř temmurt tefsed uca *xenni* necc ad as xeęřeę řmuęšiyet nnes

uca ad tɛuqq temmurt imezday nnes. ²⁶ Maca kenniw ad teħdam tiwešša d lfarayıd inu, war tteggem uřa d ict n řħajet zi marra jjeayef-a, niy wenni zi tarwa n temmurt uřa d abarrani nni izeddyen di řwest nwem. ²⁷ Minzi imezday n temmurt, inni tuya qbeř nwem, aqa ggin marra jjeayef-a uca *ammu* i tedweř temmurt tefsed. ²⁸ War ttejji tammurt ad kenniw-dd tɛuqq umi tt tessefsadem, am mammec tɛuqq řgens nni tuya *din* qbeř nwem. ²⁹ Minzi marra inni iggin man wen mma zi jjeayef-a, aqa inni i ya iggen *ammu* ad twaqeđeen zi řgens nsen. ³⁰ Ad teħdam min d awem umurey maħend war teđfarem tiwešša iđexsen am mammec tt ggin *řegnus* qbeř nwem. War zzaysent tfessadem ixef nwem. Necc d SIDI, AREBBI nwem!”

Tiwešša x uweqqar di tuddart

19¹ Issiweř SIDI yar Musa, inna

² “Siweř ak-d marra tamesmunt n ayt n Israyil uca ini asen ‘Ittxešša ad tiřim d imqed-dasen, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem, aqa-yi d amqeddas. ³ Kuř ij ad iweqqar yemmas d babas uca ussan inu n ssebt ad ten teħdam, necc d SIDI, AREBBI nwem!’⁴ War ggur ad dewřem yar lařnam u war tteggem i yixef nwem irebbiten n ufessi, necc d SIDI, AREBBI nwem!’⁵ Xmi i ya tqeddmem tayarřt n řehna i SIDI, *xenni* ad tt tqeddmem s yijj n webrid i ya itwagebřen. ⁶ Ittxešša ad tetwacc deg wass i di i tt ya tqeddmem uřa di tiwecca awarni as. Min iqqimen ař wass wiss třata ad itwassecmeđ s tmesi. ⁷ Mařa tetwacc deg wass wiss třata, ad tiři d jjeifect, war days itwif arđa. ⁸ Wi zzayes i ya iccen ad yarbu řmušiyet nnes, minzi isseiğ min iğan d amqeddas n SIDI uca *xenni* ad itwageš řeemar nni zi řgens nnes.

⁹ Mařa temjarem řřabet n temmurt nwem, war tmejarem iyyar ař ayezdis aneggar niy ad tneyrum marra min izemmar ad inneyru. ¹⁰ War třeđđed tazayart nnek kuřci niy ad tessmuned marra *ađiř* i din iwđan di tzayart. Ad ten tejjed i umezřuđ u i ubarrani, necc d SIDI, AREBBI nwem! ¹¹ War ttacar niy ad tessxarqed u uřa d ij mma ad icmet amqarreb nnes. ¹² War ttjjağa bařeř s yisem inu u war tesseiğid *ammu* isem n AREBBI nnek, necc d SIDI. ¹³ War sřhišif amqarreb nnek niy ad t tacared. War tteřteř řmunet n icewwařen zi ğiřet ař tiwecca. ¹⁴ War ttekk^war adehcur u war ttegg ca min di i ya inqaređ udaryar, maca ittxešša cek ad tegg^weded AREBBI, necc d SIDI! ¹⁵ Yar weħkam war ggur ad tyecced. War seizzi amezřuđ u war sɛeddu yar bu-txuba. Ittxešša ad tħekmed x umqarreb nnek s usegged. ¹⁶ War ggur jar řgens nnek s unemmem u war tbeddid x idammen n umqarreb nnek, necc d SIDI!

¹⁷ War carreh umac deg wuř nnek. Ad tɛeřmed ačram i umqarreb nnek u war tkessid ddenb nnes xak. ¹⁸ War ttentiqim niy ad txemmřed antaqem x tarwa n řgens nnek, maca ad tersed amqarreb nnek amecnaw ixef nnek, necc d SIDI. ¹⁹ Ad teħdam tiwešša inu. War ttřeqqam ca řebhimet nnek ak-d yijj n marka nneđni. War zarree tnayen n markat n zzariet deg iyyar nnek u war yarređ arruđ itwaggen s tnayen n markat n ukettan.

²⁰ Mařa aryaz inđar am iřteř ak-d ict n temyart, ict n tayya ixđeb itt yijj n weryaz *nneđni*, maca war itwaxeğeř ead řexřař nnes niy temmewc as třelli, *xenni* ad yiři řeřsab, *maca* war tetwaneqqen ca, minzi nettat tuya *ead* war tetħari ca. ²¹ Netta ad yawi tayarřt n umarwas nnes i SIDI yar tewwart n Uqiđun n Umsagar, ij n icarri am tayarřt n umarwas. ²² Ad xas ifdi ukehhan s yicarri n tyarřt n umarwas zzat i uyembub n SIDI i ddenb nnes i igga uca ddenb nnes i igga ad as itwayfar.

²³ Xmi i ya tawđem di temmurt uca tezzum eřam kuř ticejjura maħend ad zzaysent teccem, *xenni* ad tejjem war txetnem ‘řeedaryet nnes’, tenni d řyiğet nnes. Třata n isseg^wusa ad tent tejjem war tent txetnem. War zzaysent ttettem ca. ²⁴ Deg usegg^was wiss arebea ad tiři marra řyiğet nnes tqeddes i usemyar i SIDI. ²⁵ Deg usegg^was wiss xemsa ad teccem řyiğet nnes uca řřabet nnes ad tt teggem ad tt tessarenym i yixef nwem, necc d SIDI, AREBBI nwem!

ILAWIYYEN

²⁶ War ggur ad teccem ca *days* idammen. War ggur ad tgezznem niy ad tessxedmem tabezgiwt. ²⁷ War tħeffam acewwaf n uzeġif x iyezdisen u war ggur ad tħeffem tma n tmart nwem.

²⁸ War tcarradem arrimat nwem i yijj n umettin niy ad tarecmem tiggaz di *arrimat* nwem, necc d SIDI! ²⁹ War ssdeġi yeġic, ad tt tarred d řqehba, ħima war tweġti temmurt di tuqqehbit uca ad teccur temmurt s řefdihet. ³⁰ Ad teħdam ussan inu n ssebt uca ad tweqqarem zzawect iqeddsen inu, necc d SIDI! ³¹ War ttdikk^{wi}řem řar yenni iezzmen x imettan u řar igezzanen u war řarsen arezfem, necc d SIDI, AREBBI nwem!

³² Xmi i řa tżarem acewwaf icab ad tekkared uca ad tweqqared udem n iwessura uca ad tegg^weded zi AREBBI nnek, necc d SIDI. ³³ Xmi kiwem i řa izdey ijj n ubarrani di temmurt nwem, war t ttdeġmem. ³⁴ Ad awem yiři ubarrani wenni i řarwem izeddyen amecnaw wenni n tarwa n temmurt nwem. Ad t tersed am yixef nnek, minzi tuřa kenniw d ibarraniyyen di temmurt n Miřra. Necc d SIDI, AREBBI nwem! ³⁵ Xmi i řa tiřim řar weħkam war tyeccem ca s řeebar n tuz-zeggart niy n đqer niy n min days. ³⁶ Ad řarwem yiři d ijj n řmizan nican d izra n řmizan nican uřa d ijj n 'ifa' nican d ijj n 'hin' nican, necc d SIDI, AREBBI nwem, wenni i kenniw inedhen zi temmurt n Miřra.

³⁷ Ad teħdam marra tiweřřa d řumur inu uca ad ten teggem, necc d SIDI!"

Izerfen x mammec i řa yiři řeiqab

20¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² "Ad tinid i ayt n Israyil nni izeddyen di Israyil 'Kuř ijjen zeg inni n ayt n Israyil niy zeg ibarraniyyen wenni i řa iwcen zi tarwa nnes i Mulek, ad itwaney nican. Řgens n temmurt ad t yarjem. ³ Necc ad qerbey udem inu x weryaz nni uca ad t qeđeey zi řgens nnes, minzi netta aqa iwca zi tarwa nnes i Mulek uca s uyenni tuřa issexmej zzawect iqeddsen inu uca iwessex isem amqeddas inu. ⁴ Mařa tarwa n temmurt qqnen tiřawin nsen x weryaz nni umi iwca zi tarwa nnes i Mulek, uca war t nyen, ⁵ xenni necc ad qerbey udem inu x weryaz nni u x twacunt nnes uca ad t qeđeey zi jar řgens nnes, netta d marra inni t iđeffaren amecnaw řeqħab maħend ad qeħħben ak-d Mulek.

⁶ Řeemar wenni iqeġben ixef nnes řar yenni iezzmen imettan d igezzanen, maħend ad ten đfaren amecnaw řeqħab, necc ad xas qerbey udem inu uca ad t qeđeey zi jar řgens nnes.

⁷ Xenni qeddsem u tiřim d imqeddasen, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem! ⁸ Ĥdam tiweřřa inu uca ggem zzaysent. Necc d SIDI wenni kenniw issqeddsen.

⁹ Mařa ijj n weryaz itekkw^{ar} babas niy yemmas, ad itwaney nican. Netta tuřa ineeer x babas niy x yemmas, idammen nnes aqa-ten xas. ¹⁰ Mařa ijj n weryaz izna ak-d temyart n wenedni, xenni wenni tuřa izennan ak-d temyart n umqarreb nnes, ad itwaney nican, wenni iznan uřa d tenni iznan, aqehbi d tqehbeet. ¹¹ Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d temyart n babas, uca *ammu* aqa issearra babas, xenni nitni s tnayen ad twanyen nican. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹² Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d temyart n mmis, xenni nitni s tnayen ad twanyen nican. Aqa munen s tnayen idsen x ubaryuđ. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹³ Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d ijj n weryaz nnedni am iteřteř ak-d ict n temyart, xenni aqa nitni s tnayen ggin ict n řefdihet temyart. Ad twanyen nican. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹⁴ Mařa imeřc ijj n weryaz ict n temyart d yemmas, aqa-tt d řefdihet. Ad t sscemden s tmessi, netta d nitenti s *tnayen*, ħima xenni war tettiři d řefdihet jarawem. ¹⁵ Mařa ijj n weryaz issur ixef nnes ak-d ict n řebhimet, xenni ittweřřa ad itwaney nican. ittweřřa *ewed* ad tenyem řebhimet. ¹⁶ Mařa ca n temyart tqarreb řar mammec mma tegga ca n řebhimet maħend ad kis tfehħeř, xenni ad tenyem tamyart d řebhimet.

ILAWIYYEN

Ad twanyen nican. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹⁷ Mařa ijj n weryaz iřtef ućmas, yeęis n babas nię yeęis n yemmas, uca izra tuęęaryent nnes uca nettat teźra tuęęaryent nnes, aqa-tt d řefdihet. Ad twanyen s *tnayen* zzat i tiřtawin n tarwa n řgens nsen. Aqa isseurri ućmas, ad yarbu řmuęšiyet nnes. ¹⁸ Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d ict n temyart tenni x ięa idammen uca aqa isseurri tt, isseurri anu *n idammen* nnes, uca nettat simant nnes tessaurri anu *n idammen* nnes, *xenni* ad twaqeđęen s *tnayen* zi řwest n řgens nsen. ¹⁹ War searri ca ućmas n yemmac nię ućmas n babac, minzi *xenni* tessaurrid raę nnes. Ad arbun řmuęšiyet nsen. ²⁰ Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d temyart n umas n babas, *xenni* aqa issearri eemmis. Ad arbun řmuęšiyet nsen. Ad mmten břa tarwa. ²¹ Mařa ijj n weryaz yiwi tamyart n umas, *aqa* man aya d *aęeddi* x *weezař*. Aqa issearri umas. Ad iřin břa ięenjiren.

²² Hđam marra tiweřša inu d marra lfarayid inu uca ggem tent, maęend war kenniw tetteuqqi temmurt mani kenniw i ya nedhey ģima ad days tzedęem. ²³ War tteggurem x tebridt n tweřša n řgens nni i ya ssuffuyey zzat i wudem nwem, minzi nitni ggin marra timesřayin-a uca *xenni* carhey ten. ²⁴ Necc nię awem ‘Kenniw ad twartem tammurt nsen uca ad awem tt-idd wceę d řwart, ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment. Necc d SIDI, AREBBI nwem, wenni kenniw ifarzen jar řegnus. ²⁵ X uya kenniw ad tmeyyzem jar řebhayem n řeģřař u jar inni ixemjen u jar ijđad ixemjen d inni n řeģřař uca war seięim řeemuř nwem ak-d řebhayem nię ak-d ijđad nię ak-d marra min ittbuęen x temmurt, *marra* min d awem ģarmey ģima ad t tęesbem d řexmej. ²⁶ Aqa, kenniw ad ayi tiřim d imqeddasen, minzi necc d SIDI d amqeddas uca necc sšęeyydeę kenniw zi řegnus ģima ad tiřim inu. ²⁷ Mařa ijj n weryaz nię tamyart ģars buģbeř n uęezzem n imettan nię n tgezzant, *xenni* ad twanyen nican. Ad ten arejmen. Idammen nsen aqa-ten xasen.”

Asizdeg n ikehhanen

21 ¹ Inna SIDI i Musa “Siweř ak-d ikehhanen, tarwa n Harun, uca ini asen ‘War issxemmij ijj n ukehhan ixef nnes s yijj n umettin jar řgens nnes. ² męir s raę nnes yudsen, s yemmas nię s babas nię s mmis nię s yeęis n umas ³ uřa s wećmas tenni d taezarct d řaę nnes yudsen uca war ģars tuyi weryaz, aqa zzayes izemmar ad issexmej ixef nnes. ⁴ War ittiři inges ixef nnes am bab *n cci* n *taddart* s řgens nnes ařami i ya isseię ixef nnes *ammu*.

⁵ War tteggem ca n wemcan iquccar x izeęif nsen uca war tteģfin řtarf n tmart nsen u war carrađen deg weysum nsen.

⁶ Ad iřin d imqeddasen i AREBBI nsen uca war seięen isem n AREBBI nsen, minzi nitni ssqarrben tewhibin n tmessi ģar AREBBI, tinni d aęrum d AREBBI nsen. S uya ad iřin d imqeddasen.

⁷ War ttiwyen tamyart d řqeģba nię icten tetwayęeb. Uřa d ict n temyart tenni itwaęfen zeg weryaz nnes, war tt ttiwyen, minzi *akehhan* d netta d amqeddas i AREBBI nnes. ⁸ Ad t tęesbed d amqeddas minzi netta issqarre-dd aęrum n AREBBI nnek. Ad yiři d amqeddas i cek, minzi necc d amqeddas. Necc d SIDI wenni i d awem issqeddsen. ⁹ Mařa yeęis n yijj n ukehhan tessięę ixef nnes s tuqeģbit *nnes*, *xenni* aqa tessięę babas uca ad tetwacmeđ s tmessi.

¹⁰ Arrays n ikehhanen jar aytmas, wenni x uzeęif nnes tetwafarrey zect i wedhan u wenni itwařeqqmen maęend ad yarđ arruđ *n ukehhan*, netta war izemmar ad idřeq i *ucewwaf* x uzeęif nnes nię ad icarreg arruđ nnes. ¹¹ War izemmar ad dd-iqarreģ ģar ict n řxecbet uřa war izemmar ad issexmej ixef nnes s babas d yemmas. ¹² War itteffey zi zzawect iqeddsen ģima war isseięęi zzawect iqeddsen n AREBBI, minzi tamrist n zect n wedhan n AREBBI nnes aqa-tt xas. Necc d SIDI! ¹³ Ad yawi ict n taezarct d tamyart. ¹⁴ War ittiwi tajjać nię taneęaft nię tenni itwayęben *d tamyart*, maca ad yawi ict n teezarct zi řgens nnes d tamyart. ¹⁵ War isseięęi zzarięet nnes jar řgens nnes, minzi necc d SIDI, wenni t issqeddsen.”

ILAWIYYEN

¹⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷ “Siweř ak-d Harun, ini as ‘Uřa d ijj zi zzarięet nnek, di *marra* řejyuř nsen, i di ięa ca n uneęđab, ad dd-iqarreb ĥima ad yawi aęrum ęar AREBBI nnes.¹⁸ Minzi uřa d ijj n weryaz war dd-ittqarrib s yijj n řeib, ma d adaryarř i ięa nię d aęidar nię s ca war iĥři nię ęars řřifet tfary¹⁹ nię ijj n weryaz yarz as uđar nię afus²⁰ nię buteęrurt nię *ĥed yarřwes di ca n* yijj n ttejjar nię s ict n titř tuff nię s jdam nię s ict n ccamet texřar nię s ięeęarřen idgedgen.²¹ War izemmar uřa d ijj n weryaz zi tarwa n ukehhan Harun, wenni di ięa ca n řeib, ad dd-iřĥem maĥend ad dd-issqarreb tiwhibin n tmessi n SIDI. Aqa days aneęđab, war izemmar ad iffeę maĥend ad dd-issqarreb aęrum n AREBBI nnes.²² Zeg weęrum n AREBBI nnes izemmar ad yecc, zi min ięan iqeddsen qaę uřa zi min ięan iqeddsen.²³ Maca war izemmar ad dd-iqarreb ęar uřeĥĥaf uřa ęar uealřar, minzi days ict n uneęđab, ĥima war isseięi tizawiyyin iqeddsen inu, minzi necc d SIDI wenni ten issqeddsen.”

²⁴ *Ammu* i issiweř Musa ak-d Harun u ak-d tarwa nnes u ak-d marra ayt n Israyil.

22¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Siweř ak-d Harun u ak-d tarwa nnes, maĥend ad weqqaren timesřayin iqeddsen n ayt n Israyil tinni d ayi issqeddsen, ĥima war sseięęen isem amqeddas inu, necc d SIDI!³ Ini asen ‘Marra aryaz zi zzarięet nwem di *marra* řejyuř nwem wenni i dd ęa iqarrben ęar tewhibin iqeddsen inni qeddsen ayt n Israyil i SIDI am ixmej netta, aqa ad itwaqess řeęmar nni zzat i wudem inu. Necc d SIDI.⁴ Uřa d ijjen zi zzarięet n Harun nni di ięa řbarř nię ęars aseyyeř, war ittett zi tewhibin iqeddsen ař i ęa yiři izdig, u *ammu* wenni iĥadan ca zi min ięan iwassexmej s yijj n umettin nię s yijj n weryaz wenni s useyyeř n waęu.⁵ Aryaz nni iĥadan ca nię ca min ittbuęen i zi idweř ixmej nię *iĥada* ijj n bnadem wenni ięan ixmej s mammec mma teęa texmuji,⁶ řeęmar nni t iĥadan ad yiři ixmej ař tameddit uca war ittett zi tewhibin iqeddsen, maca ad issird arrimet nnes s waman.⁷ Xmi dd i ęa tenqar tfuct, netta ad yiři izdig uca ad yecc zi tmesřayin iqeddsen, minzi aqa-tent d macca nnes.⁸ War ittett zeg ict n řxecbet nię zeg *ij n umuddar* immuređřen minzi zzayes i ęa idweř ixmej. Necc d SIDI!⁹ Ad ĥdan tawsiyyet inu i x ten weřřię u war ssarebbum x yixef nsen ddenb i zi i ęa mmetten xmi i ęa xđan. Necc d SIDI wenni ten issqeddsen.

¹⁰ Uřa d ijj n ubarrani war ittett zi tewhibin iqeddsen. Amezduę n zzyada *i izeddyen* jar ikehhanen uřa d acewwarř war ttetten zi tewhibin iqeddsen.¹¹ Maca mařa akehhan isęa ijjen s nnuqart nnes, wa izemmar ad zzayes yecc uřa d inni dd-itwaxeřqen di taddart nnes zemwaren ad ccen aęrum nnes.¹² Mařa yeęis n ukehhan temřec ak-d ijj n weryaz d aęrib, war tettett ca zi *tewhibt* i dd-itwassgaęeden zi tewhibin iqeddsen.¹³ Maca mařa yeęis n ukehhan aqa-tt d tajjač nię tetwaęef *zeg weryaz nnes* uca war ęars aĥenjir uca tedweř-dd ęar taddart n babas, amecnaw di temzi nnes, *xenni* ad tecc zeg weęrum n babas, maca uřa d ijj n ubarrani ad zzayes yecc.¹⁴ Mařa ca n yijjen icca zi tewhibt iqeddsen s neęmada, *xenni* ad ęars yarni tasyart n texmusect uca ad yarr tawhibt iqeddsen ęar ukehhan.¹⁵ War ttesseięęem tiwhibin iqeddsen n ayt n Israyil, tinni ssgaęeden ęar SIDI¹⁶ uca *xenni* s řmuęsiyyet nsen ad ssarbun amarwas x yixef nsen umi i ęa ccen zi tewhibin iqeddsen, minzi necc d SIDI, wenni ten issqeddsen.”

Tięarřa i iřřewęen ayt n Israyil

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa inna

¹⁸ “Siweř ak-d Harun d tarwa nnes u ak-d marra ayt n Israyil uca ini asen ‘Man mma aryaz zi taddart n Israyil u zeg ibarraniyyen di Israyil wenni iwyen tawhibt nnes tenni d tusa-dd ak-d marra řewęud nsen d marra tiwhibin nsen nni wcin s řxađar, ad tent-dd ssqarrben am tyarřt n wecmađ i SIDI,¹⁹ Maĥend ad kenniw yarr ad tiřim tetwaqebbřem, ittxeřřa ad yiři d ijj n wewtem icnan qaę zi řebĥayem, zeg iĥuřiyyen nię zeg icarriyyen.²⁰ War izemmar ad dd-tessqarrbem ca

ILAWIYYEN

n řhajat days aneđab, minzi aya war dd-ittarri kenniw ad daywem itwaf arđa.

²¹ Mařa ijj n weryaz issqarreb-dd tayarřt zi tyarřa n řehna řar SIDI mařend ad ikemmeř ijj n lwaed niř am ict n tewhibt s řxađar, *ad tiři d ijj n umuddar* icnan qae zi řebhayem niř zeg iřuřiyyen, řima ad days itwaf arđa. Itxissa war izemmar ad days yiři uřa d ijj n řeib. ²² Min iřan d adaryar niř d aneđbař niř min di řant tfidřiwin niř jdam niř ccamet texřar war t-idd tessqar-rabem ca řar SIDI uca war zzayes ttiwyem tewhibt n tmessi i SIDI x uealřar.

²³ Maca afunas niř ijj zeg wuři iqebřen zi ssibbet n tuzzeggart niř tuquđeđt ařřas, tzemmar ad t tessewjed am ict n tewhibt s řxađar, maca i yijj n lwaed war iseřeř i arđa. ²⁴ Min idgedgen, min irebzen, min icarrgen, min itwaqessen war t tessqarrabem řar SIDI, war tteggem aya di temmurt nwem. ²⁵ Zeg ufus n mmis n ubarrani war ttqeddamem ca macca n AREBBI zi marra man aya, minzi daysen řyecc nsen uřa d nneqřan daysen, *man aya war itwaqebbiř ca řarwem.*"

²⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁷ "Xmi dd-ixeřeř ufunas niř izmar niř iyayđ, *xenni* ad yiři sadu řeřřu n yemmas sebea n wus-san. Awarni as ad iřřeř i yarda zeg wass wiss tmenya i tewhibt n tmessi i SIDI. ²⁸ War tteyruři afunas niř yijjen zeg wuři ak-d mmis deg wass d ijj. ²⁹ X minni texsem ad tqeddmem tayarřt n uqadi i SIDI, qeddem *xenni* min kenniw ittarran ad tetwaqebřem. ³⁰ Ad tetwacc deg wass nni simant nnes. War zzayes ttejjim ca ař řřbeř. Necc d SIDI!

³¹ Ad teřđam řumurat inu uca ad zzaysen teggem. Necc d SIDI! ³² War ttesseřim isem inu iqed-dsen, řima necc ad iřiř twaqeddsey di řweřt n ayt n Israyil. Necc d SIDI, wenni kenniw issqed-dsen, ³³ d wenni kenniw dd-issuffyen zi temmurt n Miřra, řima ad iřiř d AREBBI i kenniw. Necc d SIDI!"

Řeeyad n Arebbi

23¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² "Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen 'Řeeyud itwaggen n SIDI, inni x i řa tbarrřem, ad iřin d imuniten iqeddsen. aqa-ten d řeeyud inu itwaggen. ³ Setta n wussan ad txedmem, maca deg **wass wiss sebea ad yiři d ssebt n arrařet**, ijj n umuni iqeddsen. War days txedmem. Aqa d ssebt i SIDI di marra tizeddiřin nwem.

⁴ Aqa d ina d řeeyad itwaggen n SIDI, imuniten iqeddsen, inni i řa tbarrřem deg wussan nsen itwaggen.

⁵ Deg uyur amezwaru, deg wass wiss arbeęřac n yuyur, řar uecci d tmeddit, aqa-tt d **tayarřt n useędu n SIDI**. ⁶ Deg wass wiss xemmeřřac n uyur nnit, ad yiři d **řeid n weyrum břa antun** i SIDI. Sebea n wussan ad teccem ayrum břa antun. ⁷ Ass amezwar ad teggem ijj n umuni iqeddsen. Kenniw war tteggem uřa d ict n řxedmet tetwaxeřř. ⁸ Sebea n wussan *kemmřen* ad tawyem ict n tewhibt n tmessi i SIDI uca deg wass wiss sebea ad din yiři ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřa ad igg."

⁹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰ "Siweř ak-d ayt n Israyil, ini asen 'Mařa tiwđem řar temmurt nni d awem i řa wcey uca ad temjarem řřabet nnes, xenni ad tawyem ict n **tqebbiđt zi tamezwarut n řřabet nwem** řar ukeh-han. ¹¹ Uca netta ad issenhezz taqebbiđt *nni* zi ssa řar da zzat i wudem n SIDI mařend ad zzayes tetwaqebřem. Ass awarni ssebt ad tt issenhezz. ¹² Deg wass min di i řa tenhezzem taqebbiđt, ggur kenniw ad tesswejdem *ewawed* ijj n izmar icnan qae n yijj n usegg^was am ict n tayarřt n wecmađ i SIDI. ¹³ Ad tiři tewhibt n *řiřeřet* zi tnayen n teęcuray n yijj n 'ifa' n waren azdad ixęđen

ILAWIYYEN

s zzect am ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI u tawhibt nnes n useyyeb ad tiři d binu, ijj n arbeę zeg ijj n ‘hin’. ¹⁴ War ttettem ařrum uřa d tidrin yurfen niř d tizizawin ař ass min di dd-tiwyem tawhibt nwem řar AREBBI. Aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda i *marra* řejyuř nwem mani mma i řa tzedřem.

¹⁵ *Awarni as* ggur ad řtesbem s řmeqřub i yixef nwem zi řřbeř awarni i ssebt, zeg wass min di dd-tiwyem taqebbiđt n tewhibt n wenhezzi. Ittxeřša ad iřin sebea n wussan n ssebt s arrařet tmun. ¹⁶ Ař ass awarni i ssebt wiss sebea ad řtesbem s řmeqřub xemsin n wussan. Xenni ad tawyem ict n tewhibt n řyiřet n jdid i SIDI. ¹⁷ Ad dd-tawyem tnayen n tecnifin n weřrum zeg imucan mani tzedřem. Ad iři ggwint zi tnayen n teęcuray n *yijj n ‘ifa’* n waren azdad s wentun. Aqa-tent d timenza i SIDI. ¹⁸ Kenniw ad dd-tessqarrbem ak-d weřrum *ęawed* sebea n izmaren cnan n yijj n usegg^was d ijj n umwa, ameřyan n yijj n ufunas, d tnayen n icarriyyen. Ad iřin i řyarřt n wecmađ i SIDI ak-d tewhibt nsen n řyiřet d tewhibin nsen n useyyeb, *man aya* d ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI. ¹⁹ Ad tesswejdem *ęawed* ijj n umyan ameřyan d tařarřt n ddenb u tnayen n izmaren n yijj n usegg^was d řyarřt n řehna. ²⁰ Ad ten issenhezz ukehhan zi ssa řar da am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI ak-d weřrum n tamenzut d tnayen n izmaren. Ad iřin iqeddsen i SIDI, i ukehhan. ²¹ Deg wass nnit ad tbarrřem i yijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřša ad igg. Aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda mani mma i řa tzedřem i *marra* řejyuř nwem.

²² Xmi i řa temjarem řyiřet n temmurt nwem, war mejjar ař aneggar n řtarř n yeyyar nnek u xmi i řa temjared, war mejjar qaę *marra*. Ad tejjed *cwayt* i umezřuđ u i ubarrani. Necc d SIDI, AREBBI nwem!”

²³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁴ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Deg uyur wiss sebea, deg wass amezwaru n yuyur, ad yiři d ssebt i kenniw, ijj n wass n řidaret ak-d uřuđi s *řbuq*, ijj n umuni iqeddsen. ²⁵ War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřša ad igg. Ad dd-tesqarrbem ict n tewhibt n tmessi i SIDI.”

²⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁷ “Deg wass wiss *ęcra* n yuyur wiss sebea ad yiři d **ass n řefdiyyet**. Ad tbarrřem s yijj n umuni iqeddsen. Ad tesswađęem ixef nwem uca ad dd-tessqarrbem ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ²⁸ War tteggem uřa d ict n řxedmet deg wass nni nnit, minzi aqa-t d ass n řefdiyyet mařend ad xawem itwafdi zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem. ²⁹ Minzi *marra* řęmar wenni war isswađęen ixef nnes deg wass nni, ad itwaqess zi řgens nnes. ³⁰ Kuř řęmar nni i řa iggen ca n řxedmet deg wass nni nnit, necc ad teřřiř řęmar nni zi řwest n řgens nnes. ³¹ War tteggem uřa d ict n řxedmet. Aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda i *marra* řejyuř nwem mani mma i řa tzedřem. ³² Ad yiři d ijj n ssebt n arrařet tmun i kenniw. Ad tesswađęem ixef nwem. Deg wass wiss *teęa* n yuyur, di řiřet, řar uęeci d tmeddit, ad teřđam arrařet nwem n ssebt.”

³³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

³⁴ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini ‘Deg wass wiss xemmeřac n uyur wiss sebea ad yiři d **Řeid n Ięuccuten** i SIDI. ³⁵ Deg wass amezwaru ad yiři yijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřša ad igg. ³⁶ Sebea n wussan ad dd-tessqarrbem tiwhibin n tmessi řar SIDI. Deg wass wiss tmenya ad din yiři yijj n umuni iqeddsen uca ad tawyem ict n tewhibt n tmessi i SIDI. Aqa d ijj n umuni ifarzen, war tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřša ad igg.

³⁷ Ina d řęyud itwaggen n SIDI inni zi i řa tbarrřem d imuniten iqeddsen mařend ad tessqarrbem ict n tewhibt n tmessi d ict n řyarřt n wecmađ d ict n tewhibt n řyiřet uřa d ict n tewhibt i řyarřt d tewhibin n useyyeb, kuř ass min itwaggen i wass nni, řar SIDI, ³⁸ *barra* i *řarřa* nwem

n wussan n ssebt n SIDI d tewhibin nwem d lwuɛud nwem d tewhibin nwem s řxaɖar, inni *tettnamam* ad tent tewcem i SIDI. ³⁹ Maca deg wass wiss xemmesřac n yuyur wiss sebɛa, xmi i řa tessmunem řyigēt n temmurt, *xenni* ad tɛyydem řeid n SIDI sebɛa n wussan. Deg wass amezwaru ad yiři ijj n wass n ssebt uřa deg wass wiss tmenya ad din yiři yijj n wass n ssebt. ⁴⁰ Deg wass amezwaru ad teksim řefrue n tcejjura icewwaren: tiseɖwin n tini d tiseɖwa n tcejjura s tefray ařřas d *tsedwin* n tcejjart n tnemřač n tyezratin. Ad tfarřem ztat i wudem n SIDI, AREBBI nwem. ⁴¹ Ad tɛyydem Řeid n *Ieuccuten* sebɛa n wussan deg usegg^was i SIDI. Aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda i *marra* řejyuř nwem. Ad t tɛyydem deg uyur wiss sebɛa. ⁴² Ad tzedym sebɛa n wussan deg ieuccuten. Marra inni dd-itwaxeřqen di Israyil ad zedyen di txuzan n ifetwan, ⁴³ řima ad ssnen *marra* řejyuř nwem, belli necc ggiř ad zedyen ayt n Israyil deg ieuccuten, umi necc ten ssuffyey zi temmurt n Miřra. Necc d SIDI, AREBBI nwem!” ⁴⁴ *Ammu* i issiweř Musa ak-d ayt n Israyil x řeyud itwaggen n SIDI.

Izerfen i teftiřin n zsect d weyrum n wesscan

24 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Umur ayt n Israyil mařend ad ac-dd awyem i tfawt zsect iřfan twaddzen tt-idd zi zžitun, řima ad tejjem tiftiřin ařeqqent i řebda. ³ Harun ad tent isettef řebda ztat i wudem n SIDI zi řiřet ař řřbeř ztat n uřeřřaf n Chadet deg Uqıđun n Umsagar. Aqa-tt d ict n tewřiyet i *marra* řejyuř nwem. ⁴ Ittxeřša as ad isettef řebda tiftiřin i iřan x řqendiř izdigen ztat i wudem n SIDI. ⁵ Ad teksid aren azdad uca ad zzayes tesseg^wed tenɛac n řemsemnat. Ict n temsemment ad tiři zi tnayen n teɛcurin n *yijj n ‘ifa’ n waren azdad*. ⁶ Ad ten tegged di tnayen n isettifen, setta deg ijj n usettif x tzewđa izdigen ztat i wudem n SIDI. ⁷ Ad tegged x *kuř* asettif jjawi iřfan wenni i řa yiři i řidaret ak-d weyrum. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ⁸ Deg wass n ssebt *uca ammu řebda* deg wass n ssebt ad isettef aya řebda ztat i wudem n SIDI di řřweɛ n ayt n Israyil. Aqa-t d ijj n řeahd i řebda. ⁹ Ad iřint řemsemnat i Harun d tarwa nnes inni tent řa ccen deg wemcan amqeddas, minzi aqa-tent d timqeddasin qae zi tewhibin n tmessi n SIDI. Aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda.”

Řeiqab i wenni iceqqfen di Arebbi u i wenni iggin tuɛeffna

¹⁰ Mmis n ict n temyart Tisrayilect teffey řar barra. Netta tuya-t d mmis n yijj n weryaz d Amiřri izeddyen řar tarwa n ayt n Israyil. Mmis n Tisrayilect d ijj n weryaz Asrayili mmenyem ak-d wayawya di řmargeř n txuzan. ¹¹ Mmis n temyart Tisrayilect iceqqef deg Yisem uca ikk^war. *Xenni* iwyen t řar Musa. Yemmas, qqaren as Cilumiya, yeęis n Dibri, zi teqbič n Dan.

¹² Ggin ad xas řđan mařend ad asen immer ř *min* i řa ggen zeg uqemmum n AREBBI. ¹³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁴ “Suffey-dd wenni ineeřen barra i řmargeř n txuzan uca marra inni d as isřin ad ssarsen ifassen nsen x uzeęif nnes. *Xenni* ad tt tarejmen tamesmunt marra. ¹⁵ Ad tessiwřed ak-d marra tarwa n Israyil uca ad asen tinid ‘Man mma aryaz wenni i řa ineeřen AREBBI, ad yarbu ddenb nnes. ¹⁶ Wenni iceqqfen deg Yisem n SIDI, ad itwaney nican. Marra tamesmunt ad t tarjem nican. Ad yiři i ubarrani amecnaw i wenni dd-itwaxeřqen di temmurt meřmi i řa iceqqef deg Yisem: ad itwaney.

¹⁷ Mařa ijj n weryaz inya řeɛmar n ca n bnađem nneđni, *xenni* ad itwaney nican. ¹⁸ *maca* wenni inyın řeɛmar n ict n řebhimet, ad t yarr: řeɛmar s řeɛmar.

¹⁹ Mařa ijj n weryaz issyizem amqarreb nnes, *xenni* ad zzayes ggen am mammec igga netta:

²⁰ tarezzit s tarezzit, tiřř s tiřř, tiymest s teymest. Anect issyizem netta ijj n bnađem, *ammu* d as i řa ggen *ɛawed*.

ILAWIYYEN

²¹ Wenni inyin ict n řebħimet, ad tt yarr u wenni inyin ijj n bnađem, ad itwaney *simant nnes*.

²² Ad ęarwem yiři d ijj n uzerf i ubarrani amecnaw i wenni dd-ixeřqen di temmurt, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem! ”

²³ Inna Musa i ayt n Israyil ad ssuffyen wenni tuęa ineeęřen barra i řmargeħ n txuzan ħima ad t arejmen. Uca ayt n Israyil ggin am mammec yumur SIDI i Musa.

Asegg^was n ssebt d usegg^was n usřiwřew

25¹ Issiweř SIDI ak-d Musa ęar wedrar n Sina, inna

² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Xmi i ęa tawđem ęar temmurt nni i d awem ęa wceę, xenni ad tareyyeħ temmurt, ijj n wareyyeħ n ssebt i SIDI. ³ Setta n isegg^wusa ad tzaręed iyyar nnek uca setta n isegg^wusa ad tezbared tazayart nnek uca ad tessmuned řyięet nnes, ⁴ maca deg usegg^was wiss sebea ad tiři ict n arraęet n ssebt i temmurt, ijj n ssebt i SIDI. War tzaręed ca iyyar nnek u war tzebbared ca taħwict n tzayart nnek. ⁵ Min dd-ięemmyen amenni waha, war t mejjarem u ađiř war t zebbarem ca zeg *uzeęif n tefray* war itwiħidin. Ad yiři d ijj n usegg^was n ssebt i temmurt. ⁶ řřabet n arraęet n ssebt n temmurt nnek ad awem tiři d macca, i cek, i yismey nnek, i tayya nnek, i ucewwař nnek uřa i umezduę n zzyada nnek, *marra* inni akidek izeddyen am ibarraniyyen. ⁷ řřabet nnes ad tiři *ęawed* d macca i řebħayem u i řmař nni *ięan* di temmurt nnek.

⁸ Ad tħesbem kenniw *ęawed* sebea n ssimanat n isegg^wusa, sebea wwet itt di sebea n isegg^wusa, maħend ad awđen wussan n sebea n simanat n isegg^wusa *munen* ęar tesęa u-rebein n isegg^wusa.

⁹ Xenni deg uyur wiss sebea, deg wass wiss *ęecra* n yuyur, ad tşuđed di řbuq s wesruddeħ ęar marra iyezdisen. Deg wass n řefdiyyet ad tejjed řbuq ad as sřen di marra tammurt nwem. ¹⁰ Ad tessqeddsem asegg^was wiss xemsin uca ad tbarrħem s třelli i marra imezday di *marra* tammurt. Ad yiři d ijj n usegg^was n usřiwřew i kenniw uca ad dd-ięqeb kuř aryaz ęar raę nnes. ¹¹ Asegg^was wiss xemsin ad awem yiři d ijj n usegg^was n usřiwřew. War tzaręem u war tmejarem min i ęa ięemyen amenni waha u war tzebbarem ca zeg *uzeęif n tefray* war itwiħidin. ¹² minzi aęa d asegg^was n usřiwřew! Aęa tzemmarem ad teccem řyięet n yeęyar.

¹³ Deg usegg^was n usřiwřew ad dd-ięqeb kuř ijjen ęar wagra nnes. ¹⁴ Meřmi cek i ęa tezzened ca i umqarreb nnek nię mařa tesęid ca zeg ufus n yijj n umqarreb nnek, *xenni* war ittxeři uřa d ijjen ad ięebben wenedni. ¹⁵ *ęlaħsab* řqedd n isegg^wusa zeg wami ięa usegg^was n usřiwřew, ad tesęed zeg umqarreb nnek u *ęlaħsab* řqedd n isegg^wusa n řřabet ggur ad kik yegg tamenziwt.

¹⁶ Ma aęa dinni *ęad aęęas* n isegg^wusa ęar zzat, xenni ad tarnid di ttaman n tmesęiwt nnes u mařa aęa dinni *ęad drus* n isegg^wusa ęar zzat, uca xenni ad tessneęsem di ttaman n tmesęiwt nnes minzi netta iwc ac *ttaman* n tmenziwt *ęlaħsab* řqedd n *isegg^wusa n řřabet*. ¹⁷ War ittyebbin ħed amqarreb nnes, maca gg^wed AREBBI nnek, minzi aęa necc d SIDI, AREBBI nwem!

¹⁸ Ĥđam tiweřsa inu, teřřfem di lfarayıđ inu uca ggem zzaysent, ad tzedęem *xenni* di temmurt di řaman. ¹⁹ tammurt ad tewc řyięet nnes u kenniw ad zzayes teccem ař i ęa tejjinwem uca ad din tzedęem di řaman. ²⁰ Uca mařa tennim ‘Min i ęa necc deg usegg^was wiss sebea? Aęa da war nzaręe u war nessmuni řřabet nney!’, ²¹ *xenni* necc ad awem-dd ssekkey lbaraka inu ħima tammurt ad tewc ryięet i třata n isegg^wusa. ²² Deg usegg^was wiss tmenya ad tzaręem *ęawed*. Uca ad teccem zi řřabet taqđimt ař asegg^was wiss tesęa. Ař i ęa tiři řřabet nnes d jdid, ad teccem *ęad* zi řřabet taqđimt.

ILAWIYYEN

²³ tammurt war tettmenzi i řebda, minzi aqa tammurt aqa-tt inu uca kenniw *xenni* d ibarraniyyen d imezday n zzyada i teġam. ²⁴ X uya ittxeřša kenniw ad tewcem ttesriħ di marra tammurt i řefdiyyet n temmurt. ²⁵ Mařa umac iżređ uca izzenz ca zeg wagra nnes, ad dd-yas umefdi, řaġ nnes yudsen, maħend ad ifdi min izzenz umas. ²⁶ Mařa aryaz war ġars wenni t i ġa ifdin, *maca* afus nnes izemmar ad yaf min icfan i řefdiyyet nnes, ²⁷ *xenni* ad iħseb isegg^wusa zeg wami tetwammenz *temmurt* uca ad ixegęę min iqqimen i weryaz umi tt izzenz uca ad tt-idd yarr ġar wagra nnes. ²⁸ Mařa afus nnes war yufi řqedd ħima ad as-dd yarr min tuġa izzenz, *xenni* min tuġa izzenz ad iqqim deg ufus n wenni t isġin ař asegg^was n usřiwřew. *Maca* deg usegg^was n usřiwřew man aya ad itwafekk uca ad t-idd yarr ġar wagra nnes.

²⁹ Mařa ca n yijjen izzenz taddart nnes deg ict n tendint yennđen s řehyud, *xenni* izemmar ad tiři řefdiyyet nnes ař d iedu ijj n usegg^was zeg wami tettwagg tmenziwt nnes. *Marra* ussan nni izemmar ad tiři řefdiyyet. ³⁰ *Maca* mařa war tetwafdi di řmijař n yijj n usegg^was, *xenni* taddart di tendint nni, *d innđen s weybar niy* břa aġbar, ad tt tiři řebda i wenni tt isġin, i *marra* řejyur nnes. War tetwafekk deg usegg^was n usřiwřew. ³¹ *Maca* tudrin nni n ředcur i umi war dd-inniđ řħid, ad twaħesbent amecnaw ijj n yeyyar n temmurt. Aqa zemmarent ad twafdint uca ad twafek-kent deg usegg^was n usřiwřew. ³² X tneddam n Ilawiyyen d tudrin di tneddam n wagra nsen, aqa Ilawiyyen ġarsen řħeqq i řebda ħima ad tent fdin. ³³ U mařa ca n yijjen isġa ca zeg Ilawiyyen, *xenni* min immenzen zi taddart d tendint ad itwafekk deg usegg^was n usřiwřew, minzi tudrin n tneddam n Ilawiyyen aqa-tent d agra nsen di řwest n ayt n Israyil. ³⁴ Iyyar nni iqqnen ġar tneddam, war ittmenzi, minzi aqa-t d agra nsen i řebda.

³⁵ Mařa umac iżređ uca ifassen nnes bđan ad arjijen din ġark, *xenni* ittxeřša ad t-idd tsennded maħend ad ibedd, ead umi netta d ijj n ubarrani niy d ijj n umezduġ n zzyada, maħend ad iqqim ad iddar ġark. ³⁶ War zzayes tkessid arriba uřa d arbeħ, *maca* ad tegg^wded zi AREBBI nnek, ħima umac i din ġark iqqim iddar. ³⁷ War d as tticc *tmenyat n* nnuqart s arriba u war d as tticc *macca* s arbeħ. ³⁸ Aqa necc d SIDI, AREBBI nwem wenni kenniw dd-issuffyen zi temmurt n Miřra ħima ad awem wceġ tammurt n Kenean u ħima ad iřiy d AREBBI i kenniw.

³⁹ Mařa umac iżređ am kik iġa uca immenz ac i cek, war t tettarrid ad ixdem amecnaw ismey. ⁴⁰ Ad kik izdeġ amecnaw acewwař, amecnaw ijj n umezduġ n zzyada, uca ad ac ixdem ař asegg^was n usřiwřew. ⁴¹ *Xenni* ad xak iffeġ netta, netta *simant nnes* ak-d tarwa nnes uca ad idweř ġar řaġ nnes u ad idweř ġar wagra n řejdud nnes. ⁴² Minzi aqa-ten d isemyan inu inni ssuffyey necc zi temmurt n Miřra. War ttmenzin am mammec ittmenza ijj n ismey. ⁴³ War xas ttęeġeđ s řeqsaħet, *maca* ad tegg^wded AREBBI nnek. ⁴⁴ X ismey nnek niy x tayya nnek inni ġark i ġa yiřin, ad iřin zi řegnus i d ak-dd innđen. Zzaysen ad tesyed isemyan d teyyawin. ⁴⁵ Tzemmarem ad ten tesyem zi tarwa n imezday n zzyada inni izeddyen jarawem am ibarraniyyen u zi twacunin nsen inni akidwem iġan, inni dd-itwaxeřqen ġarwem di temmurt nwem. Nitni ad dewřen d agra nwem. ⁴⁶ Uca ad ten tejjed d řwart i tarwa nwem awarni awem. Tzemmarem ad ten tarrem ad awem xedmen řebda, *maca* x aytmatwem, ayt n Israyil, war ttshelltem kuř ijj x wennedni s řeqsaħet.

⁴⁷ Mařa afus n yijj n ubarrani niy n yijj n umezduġ n zzyada *i izeddyen* jarawem yiweđ, uca umac i ġars izeddyen idweř iżređ, ad izzenz ixef nnes i ubarrani wenni izeddyen ġark niy i yijjen zi jjadira n twacunt n ubarrani nni, ⁴⁸ *xenni* izemmar, awarni ma izzenz ixef nnes, ad itwafdi. Ijjen zeg aytmas ad t ifdi. ⁴⁹ Niy ezizis niy mmis n emmis ad t ifdi niy ijjen zi raġ nnes yudsen, zi tawja nnes, ad t ifdi niy mařa afus nnes issmun min icfan, *xenni* izemmar ad ifdi ixef nnes. ⁵⁰ Ad igg řeħsab ak-d wenni t isġin zeg usegg^was min di izzenz ixef nnes ġars ař asegg^was n usřiwřew u ttaman n tmenziwt s nnuqart ad yiři eħaħsab řqedd n isegg^wusa, *inni i ġa itwaħesben am* wus-

ILAWIYYEN

san n yijj n ucewwař *ixeddm*en akides. ⁵¹ Mařa aqa din ead ařas n isegg^wusa ġar zzat, ad ixegęs i řefdiyyet nnes anect n ttaman s *tmenyat* n nnuqart i zi itwasey. ⁵² Mařa ead drus i iqqimen n isegg^wusa ař asegg^was n usřiwřew, *xenni* ad igg i yixef nnes ijj n řehsab uca ad ixegęs i řefdiyyet nnes ełahsab isegg^wusa nnes. ⁵³ Am yijj n ucewwař ad ġars iqqim zeg usegg^was ař asegg^was. War xas ttşelltem s řeqsařet zzat i tiřawin nnek. ⁵⁴ Mařa war itwafdi s marra aya, *xenni* ad ifekk deg usegg^was n usřiwřew, netta d tarwa nnes akides.

⁵⁵ Minzi ayt n Israyil aqa-ten d isemyan inu inni ssuffęey zi temmurt n Miřra. Aqa necc d SIDI, AREBBI nwem.”

Lbaraka n nneřret

26¹ “War tteggem i yixef nwem řexyařat ineqcen, war tent tessbeddim s wenqac n ukeccuđ uřa n imayđuten nsen *iqeddsen* uca war ssrusam řexyařat ineqcen di temmurt nwem ħima ad asent tađarem, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem!

² Ad teħdam ussan n ssebt inu uca ad awem iqarr ijj n uweqqar yuğęen n zzawect iqeddsen inu, aqa necc d SIDI!

³ Mařa ad tuyurem di tweřsa inu uca ad tetřfem di řumurat inu uca ad zzaysent teggem, ⁴ *xenni* necc ad awem wceę anzar di řweqt uca tammurt ad dd-tawi řřabet nnes uca ticejjura n yeyyar ad wcent řęiğet nsent. ⁵ Asarwet ad yiři ař ařqađ n uđiř uca ařqađ n uđiř ad yiři ař řweqt n uzarree uca ad teccem ař i ġa tejjwnem uca ad tzedęem di řaman di temmurt nwem. ⁶ Necc ad wceę řehna di temmurt. Ad tetřsem uca war ittiři wi *kenniw* i ġa issigg^wden. Necc ad mħiy imuddaren ieffanen zi temmurt uca ssif war dd-izekk^wi x temmurt nwem. ⁷ Kenniw ggur ad teđfarem ředyan nwem uca nitni ad wđan s ssif nwem zzat i tiřawin nwem. ⁸ Xemsa n yerya-zen zzaywem ad đfaren mya uca mya zzaywem ad đfaren ijj n ubarru *ameqqran* uca ředyan nwem ad wđan s řeqđe n ssif zzat i tiřawin nwem. ⁹ Minzi necc ad dd-dewřey ġarwem uca ad awem-dd jjeę řęiğet uca ad kenniw arnię uca ad ssmetney řeahd inu akidwem. ¹⁰ Ad tec-
cem ead zi zzad nni txeznem uca *xenni* ad tekksem deęya *zzad* aqdim *maħend ad tejjem amcan* i jdid. ¹¹ Necc ad ggeę Tazeddiyt inu di řwest nwem uca řeemar inu war zzaywem itteiffi ca. ¹² Ad uyureę jarawem, necc ad iřię d AREBBI nwem uca kenniw ad ayi tiřim d řgens inu. ¹³ Necc d SIDI, AREBBI nwem, wenni kenniw dd-issuffęen zi temmurt n Miřra ħima war ttiřim ead d isemyan nsen. Necc arzię imqeğaðen n uzayřu nwem uca nedhey kenniw s wudem yuři.

¹⁴ Maca mařa war d ayi teřim nię war tteggim marra min zi kenniw umureę, ¹⁵ uca mařa tesseħqarem tiweřsa inu uca řeemar nwem ad ieiřf zi lfarayiđ inu, ař i ġa tawđem war tetteg-
gem marra řumurat inu ař i ġa tarzem řeahd inu, ¹⁶ *xenni* necc ad awem ggeę aya: ad xawem-dd ssehwię arjef d bu-değis d tmessi n arwaħ nni i ġa iteħħan tiřawin uca ad itwaeddeb řeemar. Ad tzaręem zzarięet nwem bařeř, *minzi* ředyan nwem ggur ad tt ccen. ¹⁷ Ad ggeę udem inu đidd nwem uca ad texşarem zzat i wudem n ředyan nwem uca inni kenniw icarrhen ad xawem řellten uca kenniw ad tarewřem břa mma iđfar i kenniw-dd ħed. ¹⁸ U mařa awarni manaya ead war ġari teřim, necc ad ġars arnię ead *ktar* maħend ad kenniw textexę sebea n twařawin x ddnub nwem. ¹⁹ Necc ad arzeę aęeffar n jjeħd nwem uca ad arreę ajenna nwem am wuzzař d temmurt nwem am nnħaş. ²⁰ Ad tewcem jjeħd nwem bařeř uca tammurt nwem war tettic řřabet u ticejjura n temmurt war tticcent řęiğet.

²¹ Mařa temęarran kidi uca war d ayi teřim, *xenni* necc ad xawem-dd ssehwię ead sebea n jįrayeħ anect n ddnub nwem. ²² Ad ġarwem-dd ssekkey řewħuc maħend ad awem xeđfen tarwa nwem uca ad hellken řebhayem nwem uca ad ssneqşen eadad nwem u ibriden nwem ad dewřen d ddmani.

ILAWIYYEN

- ²³ Maña kenniw war tejjim ixef nwem ad ħari-dd temmarenjem, maca maña *ead teqqimem* tettemarram kidi, ²⁴ *xenni* uña d necc ad kidwem mmearriy uca ad xawem-dd ssehwiy *ead* sebca n jrrayeħ x ddnub nwem. ²⁵ Ad xawem ssekkey ij n ssif nni i ħa issekkaren antaqem n řeahd inu ař i ħa tetwassmunem di tneddam nwem. *Xenni* necc ad ssekkey ttaeun di řwest nwem uca kenniw ad tetwasellmem deg ufus n řeudu nwem. ²⁶ Xmi i ħa yarzey řeewec n weyrum nwem, *xenni* eecra n temyarín ad ssengg^went di tefqunt d ict, uca awarni mma ad weznen ayrum ad t i-dd arrent uca kenniw ad t teccem, maca war tettjiwinem. ²⁷ Maña *ead* awarni man aya war ħari-dd tettesřim, maca *ead teqqimem* tettemarram akidi, ²⁸ *xenni* necc eawed ad kidwem mmearriy s tefqeħt uca ad kenniw textexey, wah necc, *ad kenniw arebbiy* ead sebca n imuren x ddnub nwem. ²⁹ Ad teccem kenniw aysum n iħenjiren nwen uña d aysum n tħenjirin nwem ad t teccem. ³⁰ Ad aredġey řegudi *mani teebdem* uca ad nđarey ipilaren nwem n tfuct uca ad arrey řxecbat nwem x řxecbat n imeyđa *n lařnam* nwem uca řeemar inu ad kenniw ieiff. ³¹ Ad arrey tineddam nwem d řxirbat uca ad ssesqarey tizawiyyin iqeddsen nwem uca war ttcemmiy *ead* řefwaħet ittfulen. ³² Necc, wah necc, ad aredġey tammurt uca řeedyan nni days izeddyen ad dewřen ssusumen. ³³ Ad kenniw ssuzzarey jar řegnus uca ad ksey ssif awarni awem uca tammurt ad tedweř tessusem uca tineddam nwem ad iřint d ict n řxarbet. ³⁴ *Xenni* tammurt ad xas arđan wussan n ssebt nnes, marra ussan n waredeġ. Kenniw ad tiřim di temmurt n řeedyan nwem, xmi i ħa tarsi temmurt u ad tegg tcuni x wussan n ssebt nnes. ³⁵ Maña ussan n waredeġ, ad ħars yiři wareyyeħ, minzi tammurt war tareyyiħ ca deg wussan n ssebt nwem řami tuħa dinni tzeddyem. ³⁶ Inni zzaywem i ħa iqqimen ddaren, ad ggey deg wuřawen nsen tigg^wudi di temmura n řeedyan nsen, ař řħess n ict n tfarect i yiwi uřemmiđ ad xasen yazzeř u ad ten yarr ad arewřen am mammecc yarekk^weř bnađem zi ssif, uca nitni ggur ad wđan, waxxa war xasen ittizzeř ħed. ³⁷ Ad nqarđen ijjen deg wenneđni am xmi řrin *řeqdec* n yijj n ssif, waxxa war xasen ittizzeř ħed, u war zemmaren ad zebyen zzat i tiřtawin n řeedyan nwem. ³⁸ Kenniw ad tetwahellkem jar řegnus uca tammurt n řeedyan nwem ad kenniw třarđ. ³⁹ Inni zzaywem iqqimen *ddaren ead*, ad twahellken di temmura n řeedyan nwem di ssibbet n řmuęsiyyet nsen uña di ssibbet n řmuęsiyyet n řejdud nwem ad mmten akidsen.
- ⁴⁰ Maca maña neemen s řmuęsiyyet nsen uña d řmuęsiyyet n řejdud nsen ak-d řeydar nsen i zi yđaren xafi uca *ad neemen* eawed belli mmearran akidi, ⁴¹ uca uña d necc *wah* ad kisen mmearriy eawed, aqa iwwey ten di temmurt n řeedyan nsen, maca maña uř nsen war ixetnen ad yađar uca ad qebřen řexřař i řmuęsiyyet nsen, ⁴² *xenni* necc ad idarey di řeahd inu ak-d Yaequb uca eawed di řeahd inu ak-d Iřaħaq uca ad idarey di řeahd inu ak-d Ibrahim uca ad idarey di temmurt. ⁴³ Tammurt ad teqqim texwa zzaysen uca ad xas arđan wussan n ssebt nnes umi teqqim d ict n řxarbet di ssibbet nsen uca nitni *ad řemden* ad qebřen řeiqab n řmuęsiyyet nsen minzi nđaren lřarayiđ inu uca řeemar nsen tuħa ieiff zi tweřřa inu. ⁴⁴ Sennej i uya aqa d wa: maña aqa-ten di temmurt n řeedyan nsen, necc war ten nettarey ca u war ten tteiffiy, war ten tteħħiy u war meħħiy řeahd inu akidsen minzi necc d SIDI, AREBBI nsen! ⁴⁵ Maca di ttwee nsen ad eeqřeý di řeahd inu ak-d řejdud nni ssnedheý zi temmurt n Miřra zzat i tiřtawin n řegnus maħend ad iřiy d AREBBI i nitni, necc d SIDI!" ⁴⁶ Tina d tiweřřa d lřarayiđ d izerfan nni igga SIDI jaras d jar ayt n Israyil deg wedrar n Sina s ufus n Musa.

Lwucud d ufekki zzaysen

- 27**¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² "Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen, aqa maña ħed ixes ad ikemmeř ij n lwaed i AREBBI

ILAWIYYEN

elaḥsab řqimet i tqeddared cek zi jjihet n řeemur, xenni ad tiři řqimet nni i SIDI. ³ Aqa x uqeddar n yijj n weryaz zi eicrin ař settin n isegg^wusa, xenni ad tiři řqimet i tqeddared xemsin n uciql n nnuqart elaḥsab aciql n zzawect iqeddsen. ⁴ Mařa d ict n temyart, xenni ad tiři řqimet i tqeddared třatin n uciql.

⁵ Uca mařa d ijj ubřiy zi xemsa ař eicrin n isegg^wusa, xenni ad tiři řqimet i tqeddared i yijj n weryaz eicrin n uciql u i ict n temyart eecra n uciql.

⁶ Mařa d ijj n uḥenjir zeg yijj n uyur ař xemsa n isegg^wusa, xenni ad tiři řqimet i tqeddared i yijj n weryaz xemsa n uciql n nnuqart u i ict n temyart třata n uciql n nnuqart.

⁷ Mařa d ijj n mmis n bnađem zi settin isegg^wusa niy sennej uca netta d aryaz, xenni ad tiři řqimet i tqeddared xemmestac n uciql u i ict n temyart eecra n uciql.

⁸ Mařa tuya izřeđ ařas ař mani war izemmar ad iwc řqimet, xenni ad ibedd ztat i wudem n ukehhan, ḥima akehhan izemmar ad as igg ttaman. Ad t iqeddar elaḥsab min izemmar ad issmun ufus n wenni iwcin awař, ammu t i ya iqeddar ukehhan.

⁹ Mařa d řebhayem i zi i ya ssqarrben tawhibt i SIDI, xenni marra min zwaysen i ya iwc netta i SIDI, ad yiři iqeddes. ¹⁰ War ittbeddiř u war ixegef, amuddar icnan x wenni iqebḥen niy amuddar iqebḥen x wenni icnan. Mařa ibeddeř ead ict n řebhimet s ict n řebhimet nneđni, xenni ta d tenni i x tt ibeddeř ad iřint qeddsent.

¹¹ Mařa teđa d ict n řebhimet texmej i zi war izemmar ad qeddmn tawhibt i SIDI, xenni ad yarr řebhimet nni ad tbedd ztat i wudem n ikehhanen. ¹² Akehhan ad iqeddar řqimet nnes jar min icnan d min war iḥřin uca am mammec i tt i ya tqeddared cek, am ukehhan, ammu i ya tiři.

¹³ Mařa ixš ead ad tt ifdi, ad xas yarni ict n tesyart n texmusect n řqimet itwaggen.

¹⁴ Mařa ca n yijjen aqa issqeddes taddart nnes maḥend ad tiři tqeddes i SIDI, xenni ad iqeddar ukehhan řqimet nnes jar min icnan d min iqebḥen. Am mammec iqeddar ukehhan řqimet nnes, ammu i ya tiři. ¹⁵ Mařa wenni tt issqeddsen, ixš ad ifdi taddart nnes, xenni netta ad xas yarni ict n tesyart n texmusect n řqimet itwaggen s nnuqart uca ad tiři nnes eawed.

¹⁶ Mařa ca n yijjen issqeddes i SIDI ca n tesyart n yeyyar wenni yars, xenni ad tqeddared řqimet nnes elaḥsab zzariet nnes. Ijj n ‘uḥumiř’ n zzariet n temzin ad as ggen xemsin n uciql. ¹⁷ Mařa tuya issqeddes iyyar nnes zeg usegg^was n usřiwřew, xenni ad tedweř řqimet n yeyyar tbedd elaḥsab řqimet i tqeddared. ¹⁸ Mařa tuya issqeddes iyyar nnes awarni i usegg^was n usřiwřew, xenni akehhan ad as iḥseb řqimet di nnuqart n isegg^wusa iqqimen ař asegg^was n usřiwřew. Ad tiři qell x řqimet tmun i tqeddared cek. ¹⁹ Mařa wenni issqeddsen iyyar, ixš ad t ifdi nican, xenni ad yarni ict n tesyart n texmusect di nnuqart x řqimet i tqeddared cek uca xenni ad as yiři eawed.

²⁰ Mařa war ixš ad ifdi iyyar nni niy mařa izzenz iyyar i yijj n weryaz nneđni, xenni war izemmar ad itwafdi ead. ²¹ Awarni řami dd-iffey deg usegg^was n usřiwřew, ad yiři iyyar iqeddes i SIDI amecnaw ijj n yeyyar itwaḥarmen qaε. Ad yiři d agra n ukehhan.

²² Mařa issqeddes i SIDI ijj n yeyyar wenni isya, maca war iđi d tasyart n yijj n yeyyar n wagra nnes, ²³ xenni akehhan ad as iḥseb ttaman n řqimet i tqeddared cek ař asegg^was n usřiwřew uca netta ad ixeges řqimet i tqeddared deg wass d ijj. Aqa-tt d ict n tmesřact tqeddes i SIDI. ²⁴ Deg usegg^was n usřiwřew ad iffey eawed i netta i zi t tuya isya, i wenni tuya teđa temmurt d agra.

²⁵ Aqeddar ad yiři elaḥsab aciql n zzawect iqeddsen. Ad yiři uciql eicrin n ‘jira’.

²⁶ Maca amenzu, wenni dd-ittasen i SIDI zi řebhayem am umenzu, war t issqeddes ca uřa d iijen, niy zeg ifunasen d tfunasin, niy zeg wuđi, aqa-t i SIDI. ²⁷ Maca mařa tuya-t zi řebhimet ixemjen, izemmar ad tt ifdi elaḥsab řqimet i tqeddared cek uca ad xas yarni ict n tesyart n texmusect.

ILAWIYYEN

Maṛa war tetwafedda, *xenni* ad temmenz elahsab řqedd i teggid cek.

²⁸ Maca uṛa d ict n řḥajet nni itwaḥarrmen qaε, tenni iḥarrem ca n weryaz i SIDI zi marra min yars iḡan n iwdan d řebhayem d iyyaren, war izemmar ad immenz niy ad itwafdi. Marra min iḡan itwaḥarrmen qaε, ad yiři d amqeddas qaε i SIDI. ²⁹ Marra min itwaḥarrmen qaε, min itwaḥarrmen zeg iwdan, war izemmar ad itwafdi, ittxeřša ad itwaney nican.

³⁰ Marra řεcur n temmurt, zi zzariεet n temmurt u zi řyiḡet n tcejjura, ad iřin i SIDI. Aqa tqeddes i teḡa i SIDI. ³¹ Maṛa ca n yijjen ixs ad ifdi ca zi řεcur nnes, *xenni* ad xas yarni ict n tesyart n texmusect. ³² X marra řεcur zeg ifunasen d tfunasin d wuḡi, zi marra min ikkin sadu uzeḡaḡ *n uniči*, ad tiři d ict n řεcart tqeddes i SIDI. ³³ War ggur ad yarzu mammec tecna niy war teḡři *i iḡa*, uṛa war t ittbeddiř ca, maca εad xmi t i ya ibeddeř, *xenni amuddar* i zi t i ya ibeddeř, ad yiři iqeddes. War itwafeddi.”

³⁴ Aqa tina d tiweřša inni yumur SIDI i Musa u i ayt n Israyil deg wedrar n Sina.

DI ŘEXŘA

Řeadađ n řeekar n Israyil

1¹ Issiweř SIDI ak-d Musa di řexřa n Sina, deg Uqiđun n Umsagar, deg wass amezwaru n uyur wiss tnayen, deg usegg^was wiss tnayen awarni řami ffyēn zi temmurt n Miřra uca inna

²“Hseb řqedd n marra tamesmunt n ayt n Israyil, eļařsab tiwacunin nsen u eļařsab taddart n ibabaten nsen, uca hseb *xenni* ismawen n marra iryazen azeđif azeđif. ³ Ittxeřřa cek d Harun ad tħesbem kuř ijz zi eicrin n isegg^wusa sennej, marra *inni iđan* di Israyil *inni* i řa iffyēn ak-d řeekar uca ad ten tsettfeđ eļařsab *tarbiēin* n řeekar nsen. ⁴ Ad awem iwc afus ijz zi kuř taqbič, kuř aryaz i iđan d azeđif n taddart n babas. ⁵ Aqa d ina d ismawen n yeryazen nni d awem i řa iwcen afus: i Rubin, Iliřur mmis n Cadayur.

⁶ I Cimeān, Salumiyl, mmis n řuriycadday.

⁷ I Yahuda, Naħcun, mmis n Eamminadab.

⁸ I Issakar, Natanayil, mmis n řuyar.

⁹ I Zabulun, Iliyab, mmis n řilun.

¹⁰ I ayt n Yusuf: i Ifrayim, Alicamaē, mmis n Amihud uca i Manassi, Jamaliyl, mmis n Fadaħřur.

¹¹ I Binyamin, Abidan mmis n Jideuni.

¹² I Dan, Axieazar, mmis n Eamicadday.

¹³ I Acir, Fajeiyil, mmis n Eukran.

¹⁴ I Jad, Iliyasaf, mmis n Daēuyil.

¹⁵ I Naftali, Axirae, mmis n Einan.”

¹⁶ Ina tuřa d inni itwařayan zi tmesmunt *am* imeqqranen x tqebbař n ibabaten nsen. Aqa-ten d izeđifen x řuřuf n Israyil.

¹⁷ Ksin Musa d Harun iryazen nni tuřa itwarecmen s ismawen nsen ¹⁸ uca ssmunen tamesmunt marra deg wass amezwaru n uyur wiss tnayen uca nitni xebbaren axřaq nsen eļařsab tiwacunin nsen u eļařsab taddart n ibabaten nsen, am twazemmen ismawen n yenni řar iđa eicrin n isegg^wusa sennej, azeđif azeđif.

¹⁹ Am mammec d as yumur SIDI i Musa, aqa iħseb iten di řexřa n Sina.

²⁰ **Ayt n Rubin**, amenzu n Israyil, *twasettfen* zi *jjiħet* n wexřaq nsen eļařsab tiwacunin nsen u eļařsab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen *nsen* azeđif azeđif n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyēn ak-d řeekar. ²¹ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Rubin aqa-ten di setta u-rebein-ařaf u-xemsa mya.

²² **Ayt n Cimeun** *twasettfen* zi *jjiħet* n wexřaq nsen eļařsab tiwacunin nsen u eļařsab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen *nsen* azeđif azeđif n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyēn ak-d řeekar. ²³ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Cimeun aqa-ten di tesca u-xemsin-ařaf u-teřt-mya.

²⁴ **Ayt n Jad** *twasettfen* zi *jjiħet* n wexřaq nsen eļařsab tiwacunin nsen u eļařsab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyēn ak-d řeekar. ²⁵ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Jad aqa-ten di xemsa u-rebein-ařaf u-setta-myat u-xemsin.

²⁶ **Ayt n Yahuda** *twasettfen* zi *jjiħet* n wexřaq nsen eļařsab tiwacunin nsen u eļařsab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyēn ak-d řeekar. ²⁷ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Yahuda aqa-ten di arebea u-sebein-ařaf u-setta-mya.

DI ŘEXŘA

²⁸ **Ayt n Isakkar** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ²⁹ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Issakar aqa-ten di arebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya.

³⁰ **Ayt n Zabulun** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ³¹ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Zabulun aqa-ten di sebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya.

³² **Ayt n Yusuf** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ³³ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Ifrayim aqa-ten di arebein-ařaf u-xemsa-mya. ³⁴ **Ayt n Manassi** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ³⁵ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Manassi aqa-ten di tnayen u-třatin-ařaf u-mitayen.

³⁶ **Ayt n Binyamin** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ³⁷ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Binyamin aqa-ten di xemsa u-třatin-ařaf u-arebea-mya.

³⁸ **Ayt n Dan** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ³⁹ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Dan aqa-ten di tnayen u-settin-ařaf u-sebea-mya.

⁴⁰ **Ayt n Acir** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ⁴¹ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Acir aqa-ten di wařit u-rebein-ařaf u-xemsa-mya.

⁴² **Ayt n Naftali** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeeskar.* ⁴³ Inni tuřa itwařesben i teqbič n Naftali aqa-ten di třata u-xemsin-ařaf u-arebea-mya.

⁴⁴ Ina d *marra* inni itwařesben u nitni twařesben s *ufus* n Musa d Harun d imřaren n Israyil, aqa-ten di teneac n yeryazen, ijj i kuř taddart n babas. ⁴⁵ **Marra ayt n Israyil** inni itwařesben, elahřab taddart n ibabaten nsen, marra inni řar iřa eicrin n iseggwusa sennej, inni iffyen ak-d řeeskar, ⁴⁶ marra inni itwařesben aqa-ten di setta-mya u-řeřt-ařaf u-xemsa-mya u-xemsin.

⁴⁷ **Ilawiyyen** jarasen war carcen ca di řeřsab di řřwee n teqbič n ibabaten nsen, ⁴⁸ minzi SIDI tuřa issiweř ak-d Musa, inna ⁴⁹ “Myř taqbič n Lawi war tt třesseb ca u war tt zemmi ca *azeřif* azeřif jar ayt n Israyil. ⁵⁰ Egg Ilawiyyen x Tzeddiřt n Chadet u x marra řeqcue nnes u x marra min d as dd-yusin. Nitni ad arbun Tazeddiřt ak-d řeqcue nnes marra uca ad days sexxaren. Ittxeřřa ad wten iqıđan nsen řar kuř jjihet n Tzeddiřt. ⁵¹ Mařa ggur ad tetwassmutři Tzeddiřt, ad tt sseqđan Ilawiyyen uca mařa ittxeřřa ad tetwagg Tzeddiřt di ca n wemcan, *xenni* ad tt sšbedden Ilawiyyen. Mařa ad dd-iqarreb ca n ubarrani akidsen, xenni netta ad itwaney. ⁵² Ayt n Israyil ad wten iqıđan nsen, kuř ijj řar řmargeř n řeeskar nnes u kuř ijj řar bandira nnes elahřab *tarbiein* n řeeskar nsen. ⁵³ Ilawiyyen ad wten iqıđan nsen řar kuř jjihet n Tzeddiřt n Chadet, řima war ittiři ufugem x tmesmunt n ayt n Israyil. Ittxeřřa i Ilawiyyen ad řđan x Tzeddiřt n Chadet.”

⁵⁴ Uca ggın ayt n Israyil s marra min yumur SIDI i Musa, *wah*, ammu *i t* ggın.

Asettef n tqebbař

¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

² “Ayt n Israyil ad wten iqıđan nsen, kuř ijj řar bandira nnes, řar třeřimin n taddart n ibabaten nsen. Ad wten iqıđan nsen cwayt řar řaggwaj řar marra iřezdisen n Uqıđun n Umsagar.

DI ŘEXŘA

³ Inni iġan sadu bandira n řmargeġ n txuzan n **Yahuda** ad wten iqiđan nsen ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen **yar ccarq**, yar manis dd-tneqqar tfuct, uca Naħcun, mmis n Eamminadab, ad yiři d amgewwed n ayt n Yahuda. ⁴ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di arebea u-sebein-ařaf u-setta-mya *n yeryazen*.

⁵ Zzates ad tewwet teqbič n **Issakar** iqiđan nnes. Natanayil, mmis n řuřar, ad yiři d amgewwed n ayt n Issakar. ⁶ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di arebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

⁷ **Xenni** taqbič n **Zabulun**. Iliyab, mmis n Hilun, ad yiři d amgewwed n ayt n Zabulun. ⁸ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di sebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

⁹ Inni itwaħesben i řmargeġ n řeeskar n Yahuda aqa-ten marra jmie di mya u-setta u-tmanin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*, *twasettfen* ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Ad kksen iqiđan nsen amezwaru.

¹⁰ **Yar ljanub** ad tiři bandira n řmargeġ n řeeskar n **Rubin**. *Ad iřin twasettfen* ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Iliřur, mmis n Cadayyur, ad yiři d amgewwed n ayt n Rubin. ¹¹ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di setta u-rebein-ařaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

¹² Zzates ad tewwet teqbič n **Cimeun** iqiđan nnes. Calumiyil, mmis n řuriycadday, ad yiři d amgewwed n ayt n Cimeun. ¹³ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di tesea u-xemsin-ařaf u-teřt-mya *n yeryazen*.

¹⁴ **Xenni** taqbič n **Jad**. Ilyasaf, mmis n Raeyuil, ad yiři d amgewwed n ayt n Jad. ¹⁵ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di xemsa u-rebein-ařaf u-setta-mya u-xemsin *n yeryazen*.

¹⁶ Inni itwaħesben i řmargeġ n řeeskar n Rubin, aqa-ten marra mya u-waħit u-xemsin-ařaf u-arebea-mya u-xemsin *n yeryazen*, *twasettfen* ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Ad kksen iqiđan nsen wiss tnayen.

¹⁷ **Xenni** ad itwakkes **Uqiđun** n **Umsagar**, řmargeġ n txuzan n **Ilawiyen**, di řwest n **marra řeeskar**. Am mammec i ya wten iqiđan, ammu ittxeřsa ad uyuren *eawed*, kuř ijj deg wemcan nnes, ełahsab bandirat nsen.

¹⁸ **Yar řyarb** ad tiři bandira n řmargeġ n řeeskar n **Ifrayim**. *Ad iřin twasettfen* ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Ilicamae, mmis n Eammihud, ad yiři d amgewwed n ayt n Ifrayim. ¹⁹ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di arebein-ařaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²⁰ Zzates *ad tiři* taqbič n **Manassi**. Jamliyil, mmis n Fadahřur ad yiři d amgewwed n ayt n Manassi.

²¹ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di tnayen u-třatin-ařaf u-mitayn *n yeryazen*.

²² **Xenni** taqbič n **Binyamin**. Abidan, mmis n Jideuni, ad yiři d amgewwed n ayt n Binyamin. ²³ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di xemsa u-třatin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

²⁴ Inni itwaħesben i řmargeġ n řeeskar n Ifrayim, aqa-ten di mya u-tmenya-ařaf u-mya *n yeryazen*, *twasettfen* ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Ad kksen iqiđan nsen wiss třata.

²⁵ **Yar ccmal** ad tiři bandira n řmargeġ n řeeskar n **Dan**. *Ad iřin twasettfen* ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Axieazar, mmis n Eammicadday, ad yiři d amgewwed n ayt n Dan. ²⁶ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di tnayen u-settin-ařaf u-sebea-mya *n yeryazen*.

²⁷ Zzates ad tewta teqbič n **Acir** iqiđan nnes. Fajeiyil, mmis n Eukran, ad yiři d amgewwed n ayt n Acir. ²⁸ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di waħit u-rebein-ařaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²⁹ **Xenni** taqbič n **Naftali**. Axirae, mmis n Einan, ad yiři d amgewwed n ayt n Naftali. ³⁰ Inni itwaħesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di třata u-xemsin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

DI ŘEXŘA

³¹ Inni itwaḥesben i řmargeḥ n řeskar n Dan, aqa-ten di mya u-sebea u-xemsin-ařaf u-setta-myā n yeryazen. Nitni ad kksen iqiḍan nsen d aneggaru, eļaḥsab bandirat nsen.

³² Ina d inni itwaḥesben n ayt n Israyil, eļaḥsab taddart n ibabaten nsen. Di řemrageḥ n řeskar twaḥesben marra, eļaḥsab *tarbiēin* n řeskar nsen, setta-myā u-teřt-ařaf u-xemsa-myā u-xemsin n yeryazen.

³³ Ilawiyyen jar ayt n Israyil war twaḥesben ca, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

³⁴ Uca ggin ayt n Israil am mammec marra min d as yumur SIDI i Musa: amecnaw mammec wtin iqiḍan nsen s usettef yar bandirat nsen, ammu i ya kksen iqiḍan nsen *εawed*. Tuya marra twasettfen eļaḥsab tiwacunin nsen u eļaḥsab taddart n ibabaten nsen.

Ayt n Harun

3¹ Ina d inni itwarwen zi Harun d Musa deg wussan nni issiweř SIDI ak-d Musa deg wedrar n Sina. ² Uca aqa d ina d ismawen n ayt n Harun: Nadab d amenzu, Abihu, Aliεazar d Itamar. ³ Aqa d ina d ismawen n ayt n Harun, ikehhanen inni itwadehnen u inni itwařeqqmen am ikehhanen. ⁴ Maca Nadab d Abihu mmuten zzat i wudem n SIDI, umi qeddmn timessi tařyibt zzat i wudem n SIDI di řexřa n Sina. War tuyi yarsen arraw u *xenni* tuya Aliεazar d Itamar sexxaren *am* akehhan zzat i wudem n SIDI.

Tasexxart n Ilawiyyen

⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁶ “Sqarreb-dd taqbič n Lawi uca egg iten zzat i wudem n ukehhan Harun, ḥima ad xas sexxaren.

⁷ Ejj iten ad řhan tasexxart i netta d tsexxart i marra tamesmunt zzat i Uqiḍun n Umsagar, maḥend ad kemmřen *ammu* řxedmet n Tzeddiyt. ⁸ Ad ḥḍan x marra řeqcue n Uqiḍun n Umsagar uca ad ṭṭfen aḥeṭṭu n ayt n Israyil maḥend ad sexxaren di tsexxart n Tzeddiyt. ⁹ Kenniw ad tewcem Ilawiyyen i Harun u i warrawen nnes. Aqa d yina i d as immewcen i netta waha zeg ayt n Israyil. ¹⁰ Ad třeqqmem Harun d tarwa nnes maḥend ad ḥḍan x tukehant. Abarrani wenni i dd ya iqarrben ad itwaney.”

¹¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹² “Aqa-yi da, necc ad ksiy Ilawiyyen zi řwest n ayt n Israyil deg wemcan n imenza, marra inni yarezmen řemřawřet d *amezwaru* jar ayt n Israyil. Ilawiyyen ad iřin inu, ¹³ minzi kuř amenzu aqa inu. Zeg wass min di wtiy marra imenza di temmurt n Miřra, aqa ssqeddsey i yixef inu marra imenza di Israyil, zi bna dem ar řmař. Nitni ad iřin inu, necc d SIDI!”

Aḥesseb n Ilawiyyen

¹⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa di řexřa n Sina, inna

¹⁵ “Ḥseb ayt n Lawi, eļaḥsab taddart n ibabaten nsen, eļaḥsab tiwacunin nsen. Ittxeřša ad teḥseb marra iwetman nni iğan d *iji* n uyur sennej.” ¹⁶ Uca Musa iḥseb iten am mammec i d as inna SIDI, am mammec d as itwaweřša.

¹⁷ Ina d ayt n Lawi ak-d ismawen nsen: Jarcun, d Qahat d Marari.

¹⁸ Ina d ismawen n ayt n Jarcun, eļaḥsab tiwacunin nsen: Libni d Cimei.

¹⁹ U ayt n Qahat, eļaḥsab tiwacunin nsen: εamram d Yiřhar d Ḥibrun d εuzziyil.

²⁰ U ayt n Marari, eļaḥsab tiwacunin nsen: Mahli d Muci. Aqa d ina d tiwacunin n Ilawiyyen eļaḥsab taddart n ibabaten nsen.

DI ŘEXŘA

²¹ **Yar Jarcun** teĝa twacunt n Ilibniyyen d twacunt n Icimsiyyen. Ina d tiwacunin n Ijarcuniyyen. ²² Řqedd n marra inni itwaħesben n marra iwetman zeg *ijj n uyur sennej*, tuĝa twaħesben zẏaysen sebea-ařaf u-xemsa-mya. ²³ Tiwacunin n Ijarcuniyyen ad wten iqıđan nsen **yar řyarb** yar đeffar n Tzeddiyt. ²⁴ Ad yiři Ilyasaf, mmis n Layil d azeĝif n taddart n babatsen n Ijarcuniyyen. ²⁵ Zi jjihet n Uqıđun n Umsagar ad ħđan ayt n Jarcun x Tzeddiyt, x Uqıđun ak-d tseqqafin nnes u x warwaq yar tewwart n Uqıđun n Umsagar, ²⁶ x řizarat n řemraħ d warwaq yar wadaf n řemraħ i zi tetwanned Tzeddiyt d uealřar, u x ifiřan nnes, *wah, ad ħđan x marra min i dd-ittasen ak-d tsexxart nni*.

²⁷ **Yar Qahat** teĝa twacunt n Ieamramiyyen d twacunt n Iřhariyyen d twacunt n Iħibruniyyen d twacunt n Ieuzi'iliyyen. Tina d tiwacunin n Iqahatiyyen. ²⁸ Řqedd n marra iwetman zeg *ijj n uyur sennej* tuĝa tmenya-ařaf u-setta-mya. Tuĝa ħđan x zzawect iqeddsen. ²⁹ Tiwacunin n ayt n Qahat ad wten iqıđan nsen **yar ljanub** yar uyezdis n Tzeddiyt. ³⁰ Iliřafan, mmis n Euzziyil, ad yiři d azeĝif n taddart n babatsen n twacunin n Iquhatiyyen. ³¹ Ad ħđan x Ttabut d tzewđa d řqendiř d iealřaren uca x řeqcue n zzawect tamqeddest i ĝa ssexdmen u x ureħħaf, *wah ad ħđan x marra min i dd-ittasen ak-d tsexxart nni*. ³² Alieazar, mmis n ukehhan Harun, ad yiři d azeĝif n *marra izeĝifen*. Ad iřtef acbar x yenni iħđan x zzawect tamqeddest.

³³ **Yar Marari** i teĝa twacunt n Imahliyyen d twacunt n Imuciyyen. Tina d tiwacunin n Marari. ³⁴ Řqedd n yenni zẏaysen itwaħesben n marra iwetman zeg *ijj n uyur sennej*, aqa-ten di setta-ařaf u-mitayn. ³⁵ Suriyil, mmis n Abiħayil ad yiři d azeĝif n taddart n babatsen n twacunin n Marari. Nitni ad wten iqıđan nsen **yar ccamal** yar uyezdis n Tzeddiyt. ³⁶ Ayt n Marari ad řtefen acbar u ad ħđan x marra tifeřwin n Tzeddiyt, x řthenya n uearrađ, x ipilaren nnes, x tyarsa nnes u x marra řeqcue nnes, *wah, ad ħđan x marra min i dd-ittasen ak-d tsexxart nni*. ³⁷ x ipilaren nni dd-innden i řemraħ ak-d tyarsa nsen d řewtad nsen d ifiřan nsen.

³⁸ **Musa d Harun ak-d tarwa nnes** ad wten iqıđan nsen **yar ccarq** zẏat i wudem n Tzeddiyt, zẏat i wudem n Uqıđun n Umsagar, manis dd-tneqqar tfuct, uca nitni ad ħđan x zzawect iqeddsen di řtef n ayt n Israyil. Abarrani wenni dd i ĝa iqarrben, ad itwaney.

³⁹ **Marra inni itwaħesben n Ilawiyyen**, inni iħseb Musa ak-d Harun eħařsab řumur n SIDI, eħařsab tiwacunin nsen, marra iwetman zeg *ijj n uyur sennej*, aqa-ten di tnayen u-eicrin-ařaf.

⁴⁰ Inna SIDI i Musa "ħseb marra imenza n iwetman n ayt n Israyil, zeg *ijj n uyur sennej*, uca ksi řqedd n ismawen nsen. ⁴¹ Ad teksid Ilawiyyen i necc deg wemcan n marra imenza jar ayt n Israyil uřa d řebhayem n Ilawiyyen deg wemcan n marra imenza jar řebhayem n ayt n Israyil, necc d SIDI!" ⁴² Uca Musa iħseb marra imenza jar ayt n Israyil am mammec i d as yumur SIDI.

⁴³ Řqedd n ismawen n marra imenza iwetman n *ijj n uyur sennej*, inni zẏaysen itwaħesben, aqa-ten di tnayen u-eicrin-ařaf u-mitayn u-řřata u-sebein.

⁴⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁴⁵ "Ksi Ilawiyyen deg wemcan n marra imenza jar ayt n Israyil uřa d řebhayem n Ilawiyyen deg wemcan n řebhayem nsen, minzi Ilawiyyen ad iřin inu, necc d SIDI! ⁴⁶ Zi jjihet n mitayn u-řřata u-sebein, inni ittxeřřa ad twafdin, inni iqqimen sennej i Ilawiyyen, n imenza n ayt n Israyil,

⁴⁷ ittxeřřa ad teksid xemsa n uciql i *kuř ijj n uzeĝif*, anect n uciql n zzawect tamqeddest ad ten teksid. Eicrin n 'jira' aqa d *ijj n uciql*. ⁴⁸ Uca ad tewced nnuqart nni i Harun u i tarwa nnes, aqa-tt i řefdiyyet n yenni iqqimen."

⁴⁹ **Xenni** iki Musa nnuqart n řefdiyyet i yenni iqqimen sennej n yenni itwafdin s Ilawiyyen.

⁵⁰ Uca iřtef nnuqart *nni* zeg imenza n ayt n Israyil. Tuĝa-tt d ařef u-teřt-mya u-xemsa u-settin n

DI ŘEXŘA

uciql, ełahsab aciql n zzawect iqeddsen.⁵¹ Uca Musa iwca nnuqart n yenni itwafdin i Harun u i tarwa nnes, ełahsab *awař* n uqemmum n SIDI, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

Tasexxart n Iqahatiyyen

4¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

² “**Hseb ayt n Qahat** azeđif azeđif zi jar řwest n ayt n Lawi, ełahsab tiwacunin nsen u ełahsab taddart n ibabaten nsen,³ zi řřatin n isegg^wusa sennej ař xemsin n isegg^wusa, marra wenni yudfen di řeeskar mađend ad yegg řxedmet deg Uqıđun n Umsagar.

⁴ D ta i ya tiři d **tasexxart n ayt n Qahat** deg Uqıđun n Umsagar, *aqat-t d takessit s wemnus* i Uqdas n Uqeddas.⁵ Xmi i ya itwassmuřti řmargeł n txuzan ad dd-yas Harun d tarwa nnes uca ad kksen ařehđaf i iđan i dduri uca ad zzayes ssduryen Ttabut n Chadet.

⁶ Ittxeřsa ad xas ggen ijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad xas bezzeen ict n tjartiřt marra d tadeđmit uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.⁷ Ad bezzeen ict n tjartiřt tadeđmit x tzewđa i weyrum n wescan uca ad xas ggen řbaři, tiyenjayin d řkisan d iyarrafen s inni i ya kebben. Uca ittxeřsa ad xas yiři weyrum řebda.⁸ *Awarni i uya* ad xas bezzeen ict n tjartiřt tazegg^wayt iđedqen uca ad tt dřen *ewed* s yijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.⁹ *Xenni* ad ksin ict n tjartiřt tadeđmanit uca ad dřen řqendiř i tfawt uřa d řefnarat nnes d tjeqqadıń *n teftiř* nnes d tmejmarin nnes d marra řeqcue i zzept i issxeddmen i *řqendiř*.¹⁰ Ad ggen *řqendiř-a* d marra řeqcue nnes deg ijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad ssarsen aya x řuđ n tkessit.¹¹ Ad bezzeen ict n tjartiřt tadeđmanit x uealřar *n řebxur* uca ad tt dřen *ewed* s yijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.¹² Uca ad ksin marra řeqcue i tsexxart i ssxeddmen di zzawect iqeddsen uca ad ten ggen deg ict n tjartiřt tadeđmanit uca ad tt dřen *ewed* s yijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat, *xenni* ad ssarsen aya x řuđ n tkessit.

¹³ Ad ksin min iqqimen zi tdunt n uealřar uca ad xas bezzeen ict n tjartiřt tarjuwanit.¹⁴ Ad xas ssarsen marra řeqcue i ssxeddmen i tsexxart: timejmarin, furcayat, iyenjayen, řřawyat i urucci d marra dduzan n uealřar. Tiwwa nnes ad bezzeen ijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.

¹⁵ Xmi i ya ikemmeř Harun d tarwa nnes aseqqef n zzawect iqeddsen d marra řeqcue n zzawect iqeddsen xmi i ya itwassmuřti řmargeł n txuzan, *xenni* ad dd-asen tarwa n Quhat řima ad arbun *marra*, maca ittxeřsa war řřadan min iđan iqeddsen mađend war ttmettin ca. Man aya d min ittxeřsa ad arbun tarwa n Qahat di tmesřact n Uqıđun n Umsagar.

¹⁶ Alieazar, mmis n ukehhan Harun, ad iřřef acbar x zzept n tfawt d řebxur ittřuđen d tewhibt *n řyiđet* n kuř ass d zzept i wedhan, *wah*, ad iřřef acbar x Tzeddiyt marra d x marra min days, x zzawect iqeddsen u x řeqcue nnes.”

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

¹⁸ “**Yarwem** ad tqedđem taqbiř n twacunin n Iqahatiyyen zi řwest n Ilawiyyen.¹⁹ Ggem kisen ammu řima ad ddaren, war ttmettin mařa qarrben řar Uqdas n Uqeddas: ittxeřsa as i Harun d tarwa nnes ad adfen uca ad ggen kuř aryaz di řxedmet nnes u di đđqeř nnes.²⁰ War ttidfen nitni mađend ad xzaren xmi i ya yiřin ceyrěn, ad dřen zzawect iqeddsen, řima war ttmettin.”

Tasexxart n Ijarcuniyyen

²¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²² “**Hseb ayt n Jarcun** azeđif azeđif, ełahsab taddart n ibabaten nsen u ełahsab tiwacunin nsen.

²³ Ad ten řřesbed zi řřatin n isegg^wusa sennej ař xemsin n isegg^wusa, kuř ijj wenni yudfen di řeeskar řima ad yegg tasexxart deg Uqıđun n Umsagar.²⁴ D ta i ya tiři d **tasexxart n twacunin n Jarcun** di tmesřact n tsexxart d tarebbut.²⁵ Ad arbun dduri n Tzeddiyt, d Uqıđun n Umsagar

DI ŘEXŘA

ak-d dduri nnes d dduri nnes n iřmawen n ddenfiřat nni i ya yiřin tiwwa nnes d warwaq n tewwart n Uqiđun n Umsagar, ²⁶ d řizarat n řemrađ d arwaq i tewwart n wadaf yar řemrađ i dd-innden i Tzeddiyt d uealřar d *marra* ifiřan nsen d *marra řeqcue i dd-ittasen ak-d* tsexxart nsen d min ittxeřsa ad asen řeneen umi ttsexxaren.

²⁷ Marra řxedmet n ayt n Jarcun di tmesřact n *marra tarebbut* d *marra tasexxart* nsen ad tiři elašsab řumur n Harun d tarwa nnes. ittxeřsa awem ad ten tessecnem s usettef *marra* min ittxeřsa ad arbun. ²⁸ Ta i ya tiři d tasexxart n twacunin n ayt n Jarcun deg Uqiđun n Umsagar. Nitni ad ksin amnus *i uya* sadu array n Itamar, mmis n Harun, akehhan.

Tasexxart n Imarariyyen

²⁹ Ad řesbed ayt n **Marari** elašsab tiwacunin nsen u elašsab taddart n ibabaten nsen. ³⁰ Ad ten řesbed zi řřatin n iseg^wusa sennej ař xemsin n iseg^wusa, kuř ijwenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqiđun n Umsagar. ³¹ Di tmesřact n *marra tasexxart* deg Uqiđun n Umsagar, ta ad tiři d tasyart nsen di *tarebbut* n ddquřat: tifeřwin n Tzeddiyt d řeny n uearrađ d ipilaren nnes d tyarsa nnes, ³² uřa d ipilaren n řemrađ i d as-dd innden ak-d tyarsa nsen d řewtad nsen d ifiřan nsen, ak-d *marra řeqcue i dd-ittasen ak-d* tsexxart nsen. Ad řekkmem řeqcue i iřan n ddquřat nsen *ittxeřsan ad arbun* s ismawen nsen. ³³ D ta i ya tiři d tasexxart n twacunin n ayt n **Marari** i *marra tasexxart* di řtwee n Uqiđun n Umsagar sadu ufus n Itamar, mmis n Harun, akehhan.”

Řeadađ n inni itwařeqqmen i tsexxart zi kuř twacunt

³⁴ Musa d Harun d imyaren n tmesmunt řesben ayt n **Qahat** elašsab tiwacunin nsen u elašsab taddart n ibabaten nsen, ³⁵ zeg *wenni yar iřa řřatin* n iseg^wusa sennej ař *wenni yar iřa* xemsin n iseg^wusa, kuř ijwenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqiđun n Umsagar.

³⁶ Inni zzaysen itwařesben, aqa-ten di ařfayn u-sebea-mya u-xemsin elašsab tiwacunin nsen.

³⁷ Ina d inni itwařesben zi twacunin n Iqahatiyyen, *marra* wi ittsexxaren deg Uqiđun n Umsagar, inni řesben Musa d Harun x řumur n SIDI sadu ufus n Musa.

³⁸ *Ammu uřa d* inni itwařesben zeg ayt n **Jarcun**, elašsab tiwacunin nsen u elašsab taddart n ibabaten nsen, ³⁹ zeg *wenni yar iřa řřatin* n iseg^wusa sennej ař *wenni yar iřa* xemsin n iseg^wusa, kuř ijwenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqiđun n Umsagar. ⁴⁰ Inni zzaysen itwařesben, aqa-ten di ařfayen u-setta-mya u-řřatin elašsab tiwacunin nsen u elašsab taddart n ibabaten nsen. ⁴¹ Ina d inni itwařesben n twacunin n ayt n Jarcun, *marra* wi ittsexxaren deg Uqiđun n Umsagar, inni řesben Musa d Harun x řumur n SIDI.

⁴² Ina d inni itwařesben n twacunin n ayt n **Marari**, elašsab twacunin nsen u elašsab taddart n ibabaten nsen. ⁴³ zeg *wenni yar iřa řřatin* n iseg^wusa sennej ař *wenni yar iřa* xemsin n iseg^wusa, kuř ijwenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqiđun n Umsagar. ⁴⁴ Inni zzaysen itwařesben, aqa-ten di teřt-ařaf u-mitayen elašsab tiwacunin nsen. ⁴⁵ Ina d inni itwařesben n twacunin n Marari, inni řesben Musa d Harun x řumur n SIDI sadu ufus n Musa.

⁴⁶ *Marra* inni itwařesben, inni řesben Musa d Harun d imyaren n Israyil zeg ayt n Lawi, elašsab tiwacunin nsen u elašsab taddart n ibabaten nsen, ⁴⁷ zeg *wenni yar iřa řřatin* n iseg^wusa sennej ař *wenni yar iřa* xemsin n iseg^wusa, kuř ijwenni yudfen mařend ad yegg řxedmet n tsexxart d řxedmet n *tarebbut* n ddquřat deg Uqiđun n Umsagar. ⁴⁸ aqa-ten di tmenya-ařaf u-xemsa-mya u-tmanin. ⁴⁹ Nitni twařesben x řumur n SIDI sadu ufus n Musa, kuř aryaz *itwařeqqem* di tsexxart nnes u x ddqerř nnes. Nitni twařesben zzayes am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

DI ŘEXŘA

Aezař n wenni iġan d amexmuj

5¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

2 “Umur ayt n Israyil ad ssuffyen marra ayt n řbarř zi řmargeř n txuzan uřa d marra inni řar iġa useyyeř d marra inni itwassxemjen zeg ijj n řeemar *immuten*.³ Ad ten tessuffyem ammu, iryazen d temyarin. Kenniw ad ten tessuffyem barra i řmargeř n txuzan řima war ssxemmajen řemrageř nsen mani zeddyey necc di řwest nsen.”

4 Ggin ayt n Israyil ammu uca ssuffyen ten barra i řmargeř n txuzan. Ayt n Israyil ggin am mam-mec d as yumur SIDI i Musa.

Axeġeř n umarwas i dd-ittasen ak-d ddenb

5 Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

6 “Siweř ak-d ayt n Israyil ‘Mařa ijj n weryaz niy ict n temyart igga ijj n ddenb i zi xeřtan iwdan niy iřdar SIDI, *xenni* ad yiři řeemar nni d bu-umarwas.⁷ Ad neemen x ddanb nsen i ggin. Netta ad ixegęę amarwas nnes marra u ad as yarni ict n tesyart texmusect uca ad iwc aya i wenni idewřen itturs as netta.

8 Maca mařa war din iġi umefdi i weryaz *nni* mařend ad as ixegęę amarwas, *xenni* ad yiři umarwas nni ittxeřřa ad itwaxeġeř i SIDI i ukehhan, illa icarri n řefdiyyet i zzayes i xas i řa ifdi.⁹ Kuř tawhibt nni ssgaęeden ayt n Israyil n tmesřayin timqeddesin nni ittawyen řar ukehhan ad tiři nnes.¹⁰ Marra *tiwhibin* timqeddasin n ca n weryaz ad iřint i netta, min mma i řa iwc ijj n weryaz i ukehhan, *d man aya* ad as yiři i netta.”

Azerf i tusmi

11 Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

12 “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Mařa tamyart n ca n weryaz teffey u teyřdar it¹³ u ca n weryaz iřteř akides uca man aya innufaren i tiřawin n weryaz nnes u nettat tessnuffar it uca *ammu* tessexmej ixef nnes u war din wi xas i řa icehden u nettat *emmarř* war tetwařtef,¹⁴ uca *xenni* yusa-dd xas buřbeř n tusmi uca yusem x temyart nnes, umi nettat tetwassexmej niy yusa-dd xas buřbeř n tusmi uca yusem x temyart nnes umi nettat war tetwassexmij ca,¹⁵ *xenni* aryaz ad yawi tamyart nnes řar ukehhan uca ad yawi tawhibt nnes i nettat, aqa-tt d taecart n yijj n ‘ifa’ n waren n temřin. War xas ifarrey zzect niy ad xas issars jjawi, minzi aqa-tt d tawhibt *n řyiġet* di ssibbet n tusmi, ict n tewhibt *n řyiġet* i řidaret, tenni i dd řa yawyen axarreř di řmuęšyyet.

16 Ad tt-idd issqarreb ukehhan uca ad tt issars zzat i wudem n SIDI.¹⁷ Ad iksi ukehhan aman iqeddsen deg ict n řqecęet n třaxt uca ad iksi *ca* zeg ucař i iġan di temmurt n Tzeddiyt, ad yegg aya deg waman.¹⁸ *Xenni* ad igg ukehhan tamyart *nni* zzat i wudem n SIDI, *xenni* ad issęarra azeġif n temyart uca ad yegg tawhibt *n řyiġet* i řidaret deg ifassen nnes, tawhibt *n řyiġet* n tusmi. Akehhan ad iřtef deg ufus nnes aman imarzagen inni i dd-ittawyen nneęřet.¹⁹ Akehhan ad tt yejj ad tejaġ uca ad yini i temyart: Mařa war kim iřtiř řed u war tewřid zi řtweę n weryaz nnem di texmuji, *xenni* aqa cem tetwařfid s waman-a imarzagen inni i dd-ittawyen nneęřet.

20 Maca mařa tewřid zi řtweę n weryaz nnem uca tetwassxemjed uca ijj n weryaz myir aryaz nnem iřteř akim,²¹ - akehhan ad yejj tamyart ad tejaġ tajaġit n nneęřet uca ad as yini ukehhan - ‘SIDI ad cem yarr d nneęřet uřa d tajaġit di řwest n řgens nnem, xmi i řa yejj SIDI ad itwayęřeř umeřřad nnem uca ad yarr aęeddis nnem ad yuff²² uca aman-a i dd-ittawyen nneęřet ad adfen deg wařan nnem mařend ad ssuffen aęeddis nnem uca ad jjen ad sseyęřen ameřřad nnem! Uca ad tini temyart: Amin Amin!

23 Ad yari ukehhan nneęři-ya x ict n tewriqt itwanęden uca *xenni* ad tent imřa deg waman imarzagen.²⁴ Ad iwc aman imarzagen i dd-ittawyen nneęřet i temyart uca nettat ad tsu ařami

DI ŘEXŘA

aman i dd-ittawyen nneĕřet ad days adfen daxeř uca ad dewřen d imarzagen. ²⁵ Akehhan ad iksi tawhibt *n řyĭget* n tusmi zeg ufus n temyart uca ad issenhezz tawhibt *n řyĭget* zzat i wudem n SIDI uca ad tt-idd issqarreb ħar uealřar. ²⁶ Ad iksi ukehhan ijj n wuru zi tewhibt *n řyĭget* u zi tewhibt n řidaret nnes uca ad issbexxar aya x uealřar uca xenni ad iwc aman i temyart ad tsu. ²⁷ Mařa iwc as aman ad tsu, *xenni*, mařa tetwassexmej uca nettat teydar aryaz nnes, *xenni* aman i dd-ittawyen nneĕřet ad days dewřen d imarzagen uca aeddis nnes ad yuff uca ameřřad ad itwayđeř u tamyart ad tedweř d nneĕřet di řwest n řgens nnes. ²⁸ *Maca* mařa tamyart war texmij ca, *maca* teqqim d tamezdađt, *xenni* ad tiři war xas ca u ad tiři tettaru. ²⁹ Wa d azerf zi jjihet n tusmi, xmi ict n temyart tewđa zi řtwee n weryaz nnes uca tetwassexmej ³⁰ niy xmi aryaz tewđa-dd xas tusmi uca netta ad yasem zi temyart nnes uca *xenni* tamyart ad tbedd zzat i wudem n SIDI uca akehhan ad as ikemmeř marra azerf-a wa. ³¹ Aryaz ad yiři d amezdađ zi ssibbet n řmueřiyet, tamyart-a ad tarbu řmueřiyet nnes.’ ”

Lwaed n temrist n ucewwaf n weezař

6¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna:

² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Mařa ijj n weryaz niy ict n temyart iwjed mařend ad iwc awař n temrist *n ucewwaf n weezař* mařend ad iezeř ixef nnes i SIDI, ³ *xenni* ad igg^wej x binu d ccrab. War isess binu s řxeğ niy ccrab s řxeğ uřa zeg użemmi n uđiř uca war ittett zeg uđiř azeyza niy wenni yuzyen. ⁴ Marra ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes war ittett ca min dd-iffyen zi tzayart, zeg useqqa *nnes* ař taqcurt *nnes*.

⁵ Marra ussan n wawař n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes war dd-ittekk řmus x uzeğif nnes ař i ya qeffřen wussan nni iezeř i SIDI uca ad yiři iqeddes uca ad yejj iĕeyyacen n ucewwaf n uzeğif nnes ad myaren. ⁶ Marra ussan i issřuzz i SIDI, war dd-ittqarrib ca ħar řeemar n yijj n umettin.

⁷ War issxemmij ixef nnes x babas niy x yemmas niy x umas niy x ućmas mařa gguren ad mm-ten, minzi *temrist n ucewwaf n weezař* n AREBBI nnes aqa-tt x uzeğif nnes.

⁸ Marra ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes ad yiři iqeddes i SIDI. ⁹ Mařa wenni ittmettan ad immet deyya deg warmac n webřiw uca issexmej azeğif nnes s *temrist n ucewwaf n weezař* nnes, *xenni* ad iħeff azeğif nnes deg wass n usizdeg nnes, deg wass wiss sebea ittxeřřa ad t iħeff. ¹⁰ Deg wass wiss tmenya ad yawi tnayen n tejliliħin niy tnayen n iđbiren ħar ukehhan ħar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ¹¹ Akehhan ad issewjed ict d tayarřt n ddenb d ict d tayarřt n wecmađ uca ad ifdi x řeemar *nni* minzi netta aqa ixđa di ssibbet n umettin u netta ad issqeddes azeğif nnes *ewawed* deg wass nni ¹² uca ad ineyyec nican ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes i SIDI uca ad iqeddem ijj n izmar n yijj n usegg^was d tayarřt n umarwas. Ussan iedun ad iřin wđan minzi aqa tetwassexmej *temrist n ucewwaf n weezař* nnes.

¹³ Wa d azerf n *temrist n ucewwaf n weezař*: deg wass min di twakemmřen ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes, ad t awyen ħar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ¹⁴ *Xenni* ad dd-issqarreb tawhibt nnes ħar SIDI, ijj n izmar icnan qae n yijj n usegg^was am tyarřt n wecmađ d ict n texsi icnan qae n yijj n usegg^was am tyarřt n ddenb d ijj n icarri icnan qae am tyarřt n řehna ¹⁵ d ict n tsuğet ak-d řemsemnat břa antun d řemsemnat n waren azdad ixegđen s zject d teřfaf twadeh-ment s zject uřa d tawhibt nnes n *řyĭget* d tewhibin nnes n useyyeb.

¹⁶ Akehhan ad yawi man aya zzat i wudem n SIDI uca ad issewjed tayarřt nnes n ddenb d tyarřt nnes n wecmađ. ¹⁷ Ad issewjed icarri am tyarřt n tyarři n řehna i SIDI uřa d tasuğet ak-d tecni-fin břa antun uca akehhan ad issewjed *ewawed* tawhibt *n řyĭget* nnes d tewhibin n useyyeb nnes.

¹⁸ *Xenni* ameēzzař s *temrist* ad iħeff azeğif s *temrist n ucewwaf n weezař* nnes uca ad iksi acewwaf n uzeğif n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes uca ad yegg aya x tmessi i iğan sadu tyarřt n řehna.

¹⁹ *Xenni* ad iksi ukehhan tameřřadđt n zzat yengg^wan n icarri d ict n temsemment břa antun zi

DI ŘEXŘA

tsuřet d ict n teřfeft břa antun uca ad ten issars x ifassen n umęezzař s temrist *n ucewwaf* awarni mma iheff tamrist *n ucewwaf*.²⁰ Akehhan ad tent issenhezz zi ssa yar da zzat i wudem n SIDI. Aqa-tt d ict n tmesřact tamqeddast i ukehhan, ak-d idmaren n wenhezzi u ak-d ucenkrud n tewhibt itwassgaeden. Awarni aya izemmar umęezzař s temrist *n ucewwaf* ad isu binu.

²¹ Wa d azerf n umęezzař s temrist *n ucewwaf* nni tuřa iwaeden tawhibt nnes di ssibbet n temrist *n ucewwaf* n weezař nnes, barra min izemmar ufus nnes *ead* ad issiwed. Am dd-iffey wawař i iw-cin s uqemmum nnes, *ammu* ittxeřsa ad yegg elahřsab azerf n temrist *n ucewwaf* n weezař nnes.’ ”

Lbaraka s ikehhanen

²² Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²³ “Siweř ak-d Harun d tarwa nnes uca ini ‘Ammu ad tbarkem ayt n Israyil uca ad asen tinim:

²⁴ *SIDI ad ac ibarek uca ad cek iřda!*

²⁵ *SIDI ad yarr udem nnes ad xak yegg tfawt uca ad xak iřinn.*

²⁶ *SIDI ad xak issiři udem nnes uca ad ac iwc řehna!*’

²⁷ Ad ssiwden isem inu yar ayt n Israyil u necc ad ten barkey.”

Tiwhibin n izeřifen n ayt n Israyil

7¹ *I*msar deg wass min di ikemmeř Musa řebni n Tzeddiyt, idhen u issqeddes itt ak-d d řeqcue nnes uřa marra aealřar ak-d řeqcue nnes. Aqa idhen uca issqeddes iten.² *Xenni* qarrben-dd imyaren n Israyil, nitni d izeřifen n taddart n ibabaten nsen d imyaren n tqebbař nni tuřa x yenni itwařesben.³ Nitni iwyen-dd tawhibt nsen zzat i wudem n SIDI: setta n ikarruten s tseqqift d teneac n ifunasen, aqa d ijj n ukarru i tnayen n imyaren d ijj n ufunas i kuř ijj weřdes uca iwyen ten zzat i wudem n Tzeddiyt.

⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁵ “Ksi aya zzaysen, řima ad iřin i řxedmet n tsexxart n Uqiđun n Umsagar. Ittxeřsa ad ten tewced i Ilawiyyen, *i kuř aryaz* am mammec dd-ittas ak-d tsexxart nnes.”⁶ **Uca Musa iřtef ikarruten d ifunasen uca iwca iten i Ilawiyyen.**⁷ Tnayen n ikarruten d arebea n ifunasen i iwca i **ayt n Jarcun**, am mammec dd-ittas ak-d tsexxart nsen,⁸ u i **ayt n Marari** iwca asen arebea n ikarruten d tmenya n ifunasen, am mammec dd-ittas ak-d tsexxart nsen sadu ufus n Itamar, mmis n ukehhan Harun.⁹ **I ayt n Qahat** war d asen iwci walu, minzi tuřa xasen tsexxart n tmesřayin timqeddesin mařend ad tent arbun x tyarwađ nsen.

¹⁰ *Xenni* qarrben-dd imyaren i udeccen n uealřar deg wass min di itwadhen *uealřar*. Imyaren aqa iwyen tiwhibin nsen zzat i wudem n uealřar.¹¹ Inna SIDI i Musa “Ijj n umyar deg *ijj n* wass, *xenni eawed* ijj n umyar deg wass *awarni as*, *ammu* ad ssqarrben tiwhibin nsen i udeccen n uealřar.

¹² **Deg wass amezwaru** issqarre-dd Nařcun, mmis n Eamminadab, zi teqbič n **Yahuda**, tawhibt nnes.¹³ Tuřa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqeř*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, elahřsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuřa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegden s zsect am tewhibt *n řyiřet*.¹⁴ *Xenni* ict n tyenjact n wurey n eecra *n uciql* teccur s řebxur,¹⁵ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarřt n wecmađ,¹⁶ ijj n umyan amezyan i tyarřt n wecmađ,¹⁷ u i tyarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Nařcun, mmis n Eamminadab.

¹⁸ **Deg wass wiss tnayen** issqarre-dd Natanayil, mmis n řuřar, wenni d amyar n **Issakar**,

DI ŘEXŘA

tawhibt nnes. ¹⁹ Tuḡa-tt d tawhibt nnes: ijj n tteḡḡi n nnuqart n mya u-třatin n uciql n *ḡḡqeř*, d ict n ttaḡya i urucci n nnuqart n seḡein n uciql, eḡaḡsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuḡa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt n *řyiđet*. ²⁰ Xenni ict n tyenjact n wureḡ n *εcra n uciql* teccur s řebxur, ²¹ ijj n umwa, ameḡyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyařt n wecmađ, ²² ijj n umyan ameḡyan i tyařt n wecmađ, ²³ u i tyařt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Natanayil, mmis n řuḡar.

²⁴ **Deg wass wiss třata** issqarreb-dd umḡar n ayt n **Zabulun**, Iliyab, mmis n Hilun, tawhibt nnes.

²⁵ Tuḡa-tt d tawhibt nnes: ijj n tteḡḡi n nnuqart n mya u-třatin n uciql n *ḡḡqeř*, d ict n ttaḡya i urucci n nnuqart n seḡein n uciql, eḡaḡsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuḡa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt n *řyiđet*. ²⁶ Xenni ict n tyenjact n wureḡ n *εcra n uciql* teccur s řebxur, ²⁷ ijj n umwa, ameḡyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyařt n wecmađ, ²⁸ ijj n umyan ameḡyan i tyařt n wecmađ, ²⁹ u i tyařt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Iliyab, mmis n Hilun.

³⁰ **Deg wass wiss areḡea** issqarreb-dd umḡar n ayt n **Rubin**, Iliřur, mmis n Cadayur, tawhibt nnes.

³¹ Tuḡa-tt d tawhibt nnes: ijj n tteḡḡi n nnuqart n mya u-třatin n uciql n *ḡḡqeř*, d ict n ttaḡya i urucci n nnuqart n seḡein n uciql, eḡaḡsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuḡa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt n *řyiđet*. ³² Xenni ict n tyenjact n wureḡ n *εcra n uciql* teccur s řebxur, ³³ ijj n umwa, ameḡyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyařt n wecmađ, ³⁴ ijj n umyan ameḡyan i tyařt n wecmađ, ³⁵ u i tyařt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Iliřur, mmis n Cadayur.

³⁶ **Deg wass wiss xemsa** issqarreb-dd umḡar n ayt n **Cimeun**, Calumiyil, mmis n řuricadday, tawhibt nnes. ³⁷ Tuḡa-tt d tawhibt nnes: ijj n tteḡḡi n nnuqart n mya u-třatin n uciql n *ḡḡqeř*, d ict n ttaḡya i urucci n nnuqart n seḡein n uciql, eḡaḡsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuḡa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt n *řyiđet*. ³⁸ Xenni ict n tyenjact n wureḡ n *εcra n uciql* teccur s řebxur, ³⁹ ijj n umwa, ameḡyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyařt n wecmađ, ⁴⁰ ijj n umyan ameḡyan i tyařt n wecmađ, ⁴¹ u i tyařt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Calumiyil, mmis n řuricadday.

⁴² **Deg wass wiss setta** issqarreb-dd umḡar n ayt n **Jad**, Iliyasař, mmis n Dueil, tawhibt nnes.

⁴³ Tuḡa-tt d tawhibt nnes: ijj n tteḡḡi n nnuqart n mya u-třatin n uciql n *ḡḡqeř*, d ict n ttaḡya i urucci n nnuqart n seḡein n uciql, eḡaḡsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuḡa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt n *řyiđet*. ⁴⁴ Xenni ict n tyenjact n wureḡ n *εcra n uciql* teccur s řebxur, ⁴⁵ ijj n umwa, ameḡyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyařt n wecmađ, ⁴⁶ ijj n umyan ameḡyan i tyařt n wecmađ, ⁴⁷ u i tyařt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Iliyasař, mmis n Dueil.

⁴⁸ **Deg wass wiss seḡea** issqarreb-dd umḡar n ayt n **Iřrayim**, Ilicamaε, mmis n εammihud, tawhibt nnes. ⁴⁹ Tuḡa-tt d tawhibt nnes: ijj n tteḡḡi n nnuqart n mya u-třatin n uciql n *ḡḡqeř*, d ict n ttaḡya i urucci n nnuqart n seḡein n uciql, eḡaḡsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuḡa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt n *řyiđet*. ⁵⁰ Xenni ict n tyenjact n wureḡ n *εcra n uciql* teccur s řebxur, ⁵¹ ijj n umwa, ameḡyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyařt n wecmađ, ⁵² ijj n umyan ameḡyan i tyařt n wecmađ, ⁵³ u i tyařt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Ilicamaε, mmis n εammihud.

DI ŘEXŘA

⁵⁴ **Deg wass wiss tmenya** issqarreb-dd umyar n ayt n **Manassi**, Jamaliyil, mmis n Fadahşur, tawhibt nnes. ⁵⁵ Tuşa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, eļaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuşa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt *n řyięet*. ⁵⁶ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *εecra n uciql* teccur s řebxur, ⁵⁷ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁵⁸ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁵⁹ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Jamaliyil, mmis n Fadahşur.

⁶⁰ **Deg wass wiss tesa** issqarreb-dd umyar n ayt n **Binyamin**, Abidan, mmis n Jideuni, tawhibt nnes. ⁶¹ Tuşa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, eļaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuşa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt *n řyięet*. ⁶² **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *εecra n uciql* teccur s řebxur, ⁶³ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁶⁴ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁶⁵ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Abidan, mmis n Jideuni.

⁶⁶ **Deg wass wiss εecra** issqarreb-dd umyar n ayt n **Dan**, Axieazar, mmis n **εamicadday**, tawhibt nnes. ⁶⁷ Tuşa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, eļaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuşa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt *n řyięet*. ⁶⁸ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *εecra n uciql* teccur s řebxur, ⁶⁹ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁷⁰ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁷¹ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Axieazar, mmis n **εamicadday**.

⁷² **Deg wass wiss hiřac** issqarreb-dd umyar n ayt n **Acir**, Fajeiyil, mmis n **εukran**, tawhibt nnes. ⁷³ Tuşa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, eļaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuşa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt *n řyięet*. ⁷⁴ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *εecra n uciql* teccur s řebxur, ⁷⁵ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁷⁶ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁷⁷ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Fajeiyil, mmis n **εukran**.

⁷⁸ **Deg wass wiss teneac** issqarreb-dd umyar n ayt n **Naftali**, Axirae, mmis n **εiynan**, tawhibt nnes. ⁷⁹ Tuşa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, eļaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuşa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđden s zzect am tewhibt *n řyięet*. ⁸⁰ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *εecra n uciql* teccur s řebxur, ⁸¹ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁸² ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁸³ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Axirae, mmis n **εiynan**.

⁸⁴ Tuşa ta d tawhibt i udeccen n uealtar zeg imyaren n Israyil deg wass umi itwadhen *uealtar*: teneac n ttaşbaşi n nnuqart d teneac n ttaşwyat i urucci n nnuqart d teneac n tyenjajin n wurey.

⁸⁵ Ijj n ttebşi n nnuqart *iwzen* mya u-třatin *n uciql* d ict n ttaşwya i urucci *iwzen* sebein *n uciql*. Marra nnuqart n řeqcε *nni tewzen* ařfayn u-arebea-myā *n uciql* eļaşsab aciql n zzawect iqeddsen.

⁸⁶ Teneac n tyenjajin n wurey ccuren s řebxur. Kuř tajejajyt *tewzen* *εecra n uciql*, eļaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Marra urey n tyenjajin *iwzen* mya u-εicrin n uciql.

DI ŘEXŘA

⁸⁷ Marra ifunasen i tyaršt n wecmađ aqa-ten teneac n imwan, *xenni* teneac n icarriyyen, teneac n izmaren n yijj n usegg^was ak-d tewhibt n *řyiget* nsen, u teneac n imyan imezyanin i tyaršt n ddenb.

⁸⁸ Marra ifunasen n tyaršt n řehna aqa-ten arebea u-eicrin n imwan, *xenni* settin n icarriyyen d settin n imuyan d settin n izmaren n yijj n usegg^was. Man aya d tawhibt i udecen n uealřar awarni itwadhen.

⁸⁹ Umi yudef Musa deg Uqiđun n Umsagar řima ad kis issiweř, isřa ict n tmijja tessiweř akides zi sennej n tqebbart n weřřađ i iđan x Ttabut n Chadet, zi jar tnayen n ixiruben. *Ammu* issiweř akides.

Asbeddi n řqendiř

⁸¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Siweř ak-d Harun uca ini as ‘Xmi i řa tessiryed tifawin, ittxeřša tifawin ad wcent tifawt řar zzat n řqendiř.’ ”

³ Uca ammu i igga Harun. řar zzat n řqendiř issiry tifawin nnes, am mammec d as yumur SIDI i Musa. ⁴ Tuřa řqendiř d ict n řšenet n wureř yeedeř s wefđis. Zeg uđar nnes ař nnuwwar nnes tuřa itwagg s wefđis. Elařsab amedya i d as isccen SIDI, ammu i iřennee řqendiř.

Tamewci n Ilawiyyen

⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁶ “Ksi Ilawiyyen zi jar řwest n ayt n Israyil uca sizdeg iten. ⁷ Ammu i d asen i řa teggid řima ad ten tessizedged: Rucc iten s waman n usizdeg. Ittxeřša asen ad řeffen marra arrimet nsen uca ad ssirden arruđ nsen uca ad ssizdegen ixef nsen. ⁸ Xenni ad ksin ijj n umwa, amezyan n ufunas, ak-d tewhibt n *řyiget* nnes n waren azdad ixegđen s zzect u *ewed* ijj n umwa nneđni, amezyan n ufunas, am tyaršt n ddenb. ⁹ Ad tawyed Ilawiyyen zzat i Uqiđun n Umsagar uca ad tessmuned marra tamesmunt n tarwa n Israyil. ¹⁰ Ad dd-tessqarrbed Ilawiyyen zzat i wudem n SIDI uca ayt n Israyil ad ssarsen ifassen nsen x Ilawiyyen. ¹¹ Harun ad yejj ad hezzen Ilawiyyen zi ssa řar da zzat i wudem n SIDI am ict n tewhibt n wenhezzi di řtwee n ayt n Israyil uca *ammu* i řa dewřen ttsexxaren di tsexxart n SIDI. ¹² Ilawiyyen ad ssarsen ifassen nsen x izeřifen n imwan uca ad tesswejded ijj i tyaršt n ddenb d yijj i tyaršt n wecmađ i SIDI řima ad tefdid zzaysen x Ilawiyyen. ¹³ Ad tegged Ilawiyyen ad bedden zzat i wudem n Harun u zzat i wudem n tarwa nnes uca ad ten tejjed ad hezzen zi ssa řar da am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI. ¹⁴ Ammu i řa řhuzzed Ilawiyyen zi řwest n ayt n Israyil řima ad iřin Ilawiyyen d inu.

¹⁵ Awarni man aya ad dd-asen Ilawiyyen řima ad sexxaren deg Uqiđun n Umsagar. Ad ten tessizedged uca ad ten tarred ad hezzen zi ssa řar da am ict n tewhibt n wenhezzi, ¹⁶ minzi nitni twammewcen ayi-dd, aqa twammewcen ayi-dd zi řwest n ayt n Israyil, uca necc ksiř ten i necc deg wemcan n marra min yarzmen řemřawřet d *amezwaru*, deg wemcan n amenzu zi kuř ijj zi ayt n Israyil. ¹⁷ minzi marra amenzu řar ayt n Israyil aqa-t inu, zeg iwdan ammu zi řebhayem, zeg wass i di wtiř necc marra imenza di temmurt n Miřra, ssqeddsey ten nitni i necc. ¹⁸ Necc ksiř Ilawiyyen deg wemcan n marra imenza řar ayt n Israyil. ¹⁹ Necc wciř Ilawiyyen am ijj n ariřalu i Harun u i tarwa nnes zi řwest n ayt n Israyil mařend ad ggen tasexxart n ayt n Israyil deg Uqiđun n Umsagar u mařend ad fdin x ayt n Israyil, řima war tettiři jřiřect x ayt n Israyil xmi dd řa qarrben ayt n Israyil řar zzawect iqeddsen.”

²⁰ Musa d Harun d marra tamesmunt n ayt n Israyil ggin ak-d Ilawiyyen elařsab marra min d as yumur SIDI i Musa zi jřiřet n Ilawiyyen, ammu i ggin ayt n Israyil akidsen. ²¹ Ilawiyyen

DI ŘEXŘA

ssizdigen ixef nsen zi ddenb nsen uca řebbnen arruđ nsen uca Harun yejja iten ad nhezzen zi ssa ęar da am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI uca Harun ifdi ten ĥima ad ten issizdeg. ²² Awarni man aya usin-dd llawiyyen ĥima ad sexxaren deg Uqıđun n Umsagar zzat i wudem n Harun u zzat i wudem n tarwa nnes, am mammec d as yumur SIDI i Musa zi jjihet n llawiyyen, ammu i kidsen ggin.

Řxedmet n llawiyyen

²³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁴ “Ta zi jjihet n llawiyyen. Aqa ittxeřsa i kuř mmis n xemsa u-eicrin n isegg^wusa sennej ad dd-yas ĥima ad isexxar di řeeskar di řtwee n tsexxart n Uqıđun n Umsagar ²⁵ u umi yiweđ ęar xemsin n isegg^wusa iffey zi tsexxart u war iqqim ittsexxar ead ktar. ²⁶ Ad iwc afus i yaytmas deg Uqıđun n Umsagar ĥima ad sexxaren, maca netta s yixef nnes war izemmar ad isexxar. Ammu i ęa tegged ak-d llawiyyen zi jjihet n min xasen itwaggen.”

Tiweřsa i tyarřt n useedu

¹ Issiweř SIDI ak-d Musa di řexřa n Sina deg usegg^was wiss tnayen awarni řami ffęen zi temmurt n Miřra, deg uyur amezwaru, uca inna

² “Jjem ayt n Israyil ad sswejden *tayarřt n useedu* di řweqt nnes itwaggen. ³ Deg wass wiss arbeętaç n uyur-a, jar uęecci d tmeddit, ittxeřsa ad tt tesswejdem di řweqt nnes itwaggen. ittxeřsa ad tt tesswejdem ełařsab marra tiweřsa d lfarayıđ nnes.”

⁴ Issiweř Musa ak-d ayt n Israyil, aqa nitni ad sswejden *tayarřt n useedu*. ⁵ Uca nitni sswejden *tayarřt n useedu* deg wass wiss arbeętaç n uyur amezwaru di řexřa n Sina, jar uęecci d tmeddit, ełařsab marra min d as yumur SIDI i Musa, ammu i tt sswejden ayt n Israyil.

⁶ Ca n iwdan twassxemjen s řeemar n yijj n bnadem *immuten* uca war zemmaren ad sswejden *tayarřt n useedu*. Deg wass nni qarrben-dd nitni zzat i wudem n Musa u zzat i wudem n Harun

⁷ uca nnan as iwdan nni i netta “Neccin nexmej s řeemar n yijj n bnadem *immuten*. Mayemmi i netwassbedd maĥend ad dd-nessqarreb tawhibt n SIDI deg wass nnes itwaggen di řwest n ayt n Israyil. ⁸ Musa inna asen “Rajam, ĥima ad sřey min d awem i ęa yumur SIDI.”

⁹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini ‘Mařa ĥed zzaywem nię zi řejuř nwem i dd ęa yasen itwassexmej zeg ijj n řeemar *immuten* nię netta deg webrid igg^wej, xenni ad issewjed ead *tayarřt n useedu* i SIDI. ¹¹ Deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss arbeętaç, jar uęecci d tmeddit, ad tt sswejden uca ad tt ccen ak-d weęrum břa antun u ak-d řebzar yarezgen. ¹² War ttejjin zzayes walu ař řřbeĥ uca war zzayes ttarezan ięes. Ittxeřsa ad tt sswejden ełařsab marra tiweřsa n *tyarřt n useedu*. ¹³ Mařa ijj n weryaz d amezdag nni war ięin deg webrid, ad yejj ad issewjed *tayarřt n useedu*, xenni ad itwaqess řeemar nni zi řgens nnes, minzi netta war issewjed tawhibt n SIDI di řweqt nnes itwaggen uca aryaz nni ad yarbu ddenb nnes. ¹⁴ Mařa izdeę akidwem ijj n ubar-rani wenni i ęa isswejden *tayarřt n useedu* n SIDI, xenni ad issewjed ‘*tayarřt n useedu*’ ełařsab tawřiyyet n ‘*tayarřt n useedu*’ u ełařsab lfariđa nnes. Ad din tiři ict n tewřiyyet i kenniw, i ubar-rani ammu i wenni dd-ixeřqen di temmurt.

Agewwed n SIDI s useynu

¹⁵ Deg wass min di tetwassgaęeed Tzeddięt, idřa aseynu Tazeddięt ak-d Uqıđun n Chadet u di ģřret iđhar-dd x Tzeddięt amecnaw timessi ař řřbeĥ. ¹⁶ Ammu i tuęa řebda, aseynu idřa itt u di ģřret iđhar-dd am tmessi. ¹⁷ Řami dd-igaęeed useynu zi sennej n Uqıđun, xenni awarni aya kksen ayt n Israyil iqıđan nsen u deg wemcan mani tuęa dd-ibedd useynu, din i wtin ayt n Israyil

DI ŘEXŘA

iqiđan nsen. ¹⁸ Kksen ayt n Israyil iqiđan nsen ełahsab řumur n SIDI uca x řumur n SIDI wtin iqiđan nsen. Marra ussan tuđa aseynu iqqim sennej i Tzeddiđt, qqimen wtin nitni iqiđan nsen. ¹⁹ Řami dd-ibedd useynu ađtas n wussan sennej i Tzeddiđt, ĥđan ayt n Israyil min d asen yumur SIDI uca war kksin ca iqiđan nsen.

²⁰ Umi iqqim useynu cwayt n wussan sennej i Tzeddiđt, *xenni* wtin nitni iqiđan nsen ełahsab řumur n SIDI u x řumur n SIDI kksen iqiđan nsen *εawed*. ²¹ Uca imsar belli aseynu ibedd din zi ġiřet ař řřbeĥ uca itwassgaεeed useynu di řřbeĥ. *Xenni* kksen nitni iqiđan nsen, mma itwassgaεeed useynu deg wass niđ di ġiřet, aqa nitni kksen iqiđan nsen. ²² Uca mařa iqqim useynu ibedd sennej i Tzeddiđt tnayen n wussan, niđ ijj n uyur, niđ ađtas n wussan, *xenni* qqimen ayt n Israyil wtin iqiđan nsen, war kksen ca iqiđan nsen. Mařa itwassgaεeed useynu, *xenni* kksen nitni iqiđan nsen. ²³ X řumur n SIDI wtin iqiđan nsen u x řumur n SIDI kksen iqiđan nsen. Aqa ĥđan min d asen yumur SIDI, x řumur n SIDI, s ufus n Musa.

Řyayđat

10¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ²“Egg cek tnayen n řyayđat n nnuqart, *s yiji n umarsu* s wefđis ad ten tegged uca ad iřint i ubarreĥ n tmesmunt u i usmuđti n řemrageĥ n txuzan.

³ Xmi daysent i ja řuđen, ad ġark tmun tmesmunt marra ġar wadaf n Uqiđun n Umsagar.

⁴ Xmi i ja řuđen deg ijj *zi tnayen nni, xenni myir* imeqqranen, izeġifen x řuřuf n Israyil i xak-dd i ja imunen.

⁵ Xmi i ja řuđem s wesruddeĥ, *xenni* ad mmuđtiyent řemrageĥ n txuzan nni i immarsen ġar ccarq.

⁶ Xmi i ja řuđem s wesruddeĥ tnayen n twařawin, *xenni* ad mmuđtiyent řemrageĥ nni immarsen ġar tcarmin. Ad řuđen s wesruddeĥ umi i ja ssmuđtiyen zeg wemcan ġar wemcan *nneđni*.

⁷ I tmesmunt n wegraw *n řgens* ittxeřša ad řuđem *di řyayđat, maca* břa uřuđi i umenđi.

⁸ Ad řuđen ayt n Harun, ikehhanen, di řyayđat. Ad tiři d ict n tewřiyyet i řebda i *marra* řejyur nwem.

⁹ Uca xmi i ja teffyem ġar garra di temmurt nwem ĥima ad temmenđem đidd i weđrim wenni i d kenniw ihekk^wren, *xenni* ad řuđem s yiji n uřuđi i umenđi di řyayđat uca kenniw ad tetwati-darem zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem, uca ad tetwassnejmem zi řeedyan nwem. ¹⁰ *Ammu* di kuř ijj n wass n řefraĥet u di řeeyad itwaggen u deg umezwaru n iyuren nwem, uca ad řuđem di řyayđat *εawed* xmi i ja *tawyem* tiđařša n wecmađ nwem d tiđařša n uqadi nwem uca *ammu* i ja iřint di řtweε nwem i řidaret zzat i wudem n AREBBI, necc d SIDI, AREBBI nwem.”

Agg^weji x wedrar n Sinayi

¹¹ Imsar deg usegg^was wiss tnayen, deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss eicrin n uyur, aqa itwassgaεeed useynu zi sennej n Tzeddiđt n Chadet. ¹² Uca kksen ayt n Israyil iqiđan nsen, mmuđtiyen zeg wemcan ġar wemcan zi řexřa n Sina uca ibedd-dd useynu di řexřa n Faran.

¹³ *Ammu* kksen iqiđan nsen twařat tamezwarut x řumur n SIDI, x ufus n Musa.

¹⁴ **D amezwaru tetwakkes bandira n řmargeĥ n řeeskar n ayt n Yahuda** ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Naĥcun, mmis n εamminadab, tuđa *d azeġif* x řeeskar. ¹⁵ Natanayil, mmis n řuđar, tuđa *d azeġif* x řeeskar n teqbiĥ n ayt n Issakar. ¹⁶ Iliyađ, mmis n Ĥilun, tuđa *d azeġif* x řeeskar n teqbiĥ n ayt n Zibulun.

¹⁷ Awarni man aya tetwahdem Tzeddiđt uca kksen ayt n Jarcun d ayt n Marari iqiđan nsen uca arbut Tzeddiđt.

DI ŘEXŘA

¹⁸ *Xenni tetwakkes bandira n řmargeĥ n řeeskar n Rubin* ełahsab *tarbiein n řeeskar* nsen. Ilišur, mmis n Caddayur, tuya *d azeġif x řeeskar* nnes. ¹⁹ Calumiyil, mmis n řuricadday, tuya *d azeġif x řeeskar* n teqbič n ayt n Cimeun. ²⁰ Ilyasaf, mmis n Daeyuil, tuya *d azeġif x řeeskar* n teqbič n ayt n Jad.

²¹ *Xenni* kksen Iqahatiyyen iqiđan nsen uca arbun zzawect iqeddsen uca innedni bnan Tazeddiyt řami iwđen.

²² *Awarni as tetwakkes bandira n řmargeĥ n řeeskar n ayt n Ifrayim* ełahsab *tarbiein n řeeskar* nsen. Ilicamae, mmis n Emmihud, tuya *d azeġif x řeeskar* nnes. ²³ Jamaliyil, mmis n Fadahşur, tuya *d azeġif x řeeskar* n teqbič n ayt n Manasse. ²⁴ Abidun, mmis n Jideuni, tuya *d azeġif x řeeskar* n teqbič n ayt n Binyamin.

²⁵ *Yar umezwaru tetwakkes bandira n řmargeĥ n řeeskar n ayt n Dan*, am uyezdis n marra řemrageĥ, ełahsab *tarbiein n řeeskar* nsen. Axieazar, mmis n Emmicadday, tuya *d azeġif x řeeskar* nnes. ²⁶ Fajeyil, mmis n Eukran, tuya *d azeġif x řeeskar* n teqbič n ayt n Acir. ²⁷ Axirae, mmis n Eınan, tuya *d azeġif x řeeskar* n teqbič n ayt n Zibulun.

²⁸ *Ammu* i ssmuřtiyyen ayt n Israyil zeg wemcan řar wemcan, ełahsab řeeskarat nsen. *Ammu* i kksen nitni iqiđan nsen.

²⁹ Inna Musa i Ĥubab, mmis n Raeyuil, Amidyani, ađekk^wař n Musa “Neccin ad nemmuřti řar wemcan i d aney inna SIDI ‘Necc ad awem t-idd wcey!’ As-dd akidney, ad ac negg tcuni, minzi SIDI issiweř x Israyil s řxir.” ³⁰ Netta inna as “Necc war ttriĥey, maca ad uyurey řar temmurt inu u řar řaġ inu.” ³¹ Uca netta inna as “Ttzawgey cek, war d aney ttejji, minzi cek tessned mammec icuwwar ad newwet iqiđan nney. Cek aqa tdewřed aney *am mammec neqqar* am tiřřawin. ³² Uca ad imsar, xmi i řa traĥed akidney uca ad aney dd-yas řxir i d aney i řa igg SIDI, aqa neccin ad ac negg tcuni.”

³³ Uca kksen iqiđan nsen, *uyuren* zeg wedrar n SIDI ticři n řřata n wussan. Ttabut n Řeahd yuyur zzat i wudem nsen ticři n řřata n wussan, řima ad yarzu x ijj n wemcan i arraĥet. ³⁴ Deg uziř tuya aseynu n SIDI sennej nsen umi kksen iqiđan nsen zi řmargeĥ n txuzan. ³⁵ Řami itwassmuřti Ttabut, temsar *řebda* belli Musa inna “Kkar, a SIDI, ejj řeedyan nnek ad mzeġaen u inni kenniw icarrhen ad arewřen zeg wudem nnek!” ³⁶ Yar ubeddi n Ttabut, inna “Dweř-dd, a SIDI, řar eecra n řuřuf n řuřuf n Israyil!”

Timessi n SIDI

11 ¹ Aqa řgens idweř *amecnaw ijj n ubarru n yinni ittcetcan* u igga as řeĥriq i imezzuyen n SIDI. U řami isřa SIDI aya, itwasary řyađab nnes u timessi n SIDI tarya daysen uca tketteř inni iġan řar řřarf n řmargeĥ n txuzan. ² *Xenni* iřaya-dd řgens x Musa uca Musa iřzuġ i SIDI uca texsi tmessi. ³ Uca iřaya as i wemcan nni ‘Tabeira’, minzi timessi n SIDI tuya tarya di řwest nsen.

Sebein n imyaren - Tisekrin

⁴ Abarru imxeġađen i iġan di řwest nsen, twacurren s umezři u s *uya* bđan ayt n Israyil *eawed* ad syuyyen uca nnan “Wi d aney i řa iwcin aysum?” ⁵ Neeqqeř ead x iseřman nni necca di Miřra bařeř u x řexyar d ddellae d řebşeř yuzyen d řebşeř d ticcart. ⁶ Řexxu řesmar nney yuzyeř uca war din walu myir ‘manna’-ya zzat i tiřřawin nney!” ⁷ Tuya ‘manna’ *amecnaw* zzariet n řqeşbur uca tamezriwt nnes *amecnaw* tamezriwt n řebxur n ssudan. ⁸ Řgens tuya ittened zi ssa řar da

DI ŘEXŘA

uca yrun tt uca ħaryen tt sadu tsirt niy ddzen tt s wezduz uca *xenni* ssegg^wen tt di arwa uca ggin zzayes tifdirin. Tuya areddi nnes amecnaw min ingg^wan s zzept. ⁹ Xmi dd-ihekk^wa nnda x řmargeĥ n txuzan, *xenni* tĥekk^wa-dd xas ‘manna’ *εawed*.¹⁰ Uca isřa Musa aqa řgens isyuy, tawacunt awarni tenneđni, kuř ij ħar tewwart n uqiđun nnes. Itwassary lyadab n SIDI ařtas uca tuya man aya d tuεeffna di tiřtawin n Musa *εawed*.¹¹ Inna Musa i SIDI “Mayemmi teggid řřar deg umsexxar nnek u mayemmi war ufiy nniemet di tiřtawin nnek, umi xafi-dd tessarsed đđqeř n marra řgens-a? ¹² Ma necc deysey *balak* s marra řgens-a? Niy necc i t-idd yurwen, maĥend ad tzemmed ad ayi tinid ‘Awyi t deg wecyun nnek, amecnaw wenni issuřtuđen yarbun aseymi ħar temmurt min xef tejuġed cek i babatsen umi tewcid awař?’ ¹³ Zi manis *d asen-dd* i ħa awyey aysum i ħa wcey *macca* i marra řgens-a? Minzi nitni syuyun-dd ħari, qqaren ‘Ewc aney aysum i ħa necc’. ¹⁴ Necc weĥdi war zemmarey ad arbuř řgens-a marra, aqa man aya idqeř xafi ařtas. ¹⁵ Mařa teggid ayi cek ammu, necc ttzawgey ad ayi tenyed *ħsen*, mařa ufiy nniemet di tiřtawin nnek, *xenni* necc war řarreř řeyben inu *εad ktar!*”

¹⁶ Xenni inna SIDI i Musa “Smun ayi-dd sebein n yeryazen zeg imyaren n Israyil, inni tessned cek d imyaren n řgens d iweqqafen uca awyi ten-dd ħar Uqiđun n Umsagar uca ad din bedden zzatek. ¹⁷ Xenni necc ad hwiy uca ad kik ssiwřey. Ad ksiy zi Arruĥ i xak iġan uca ad xasen tssarsey uca ad kik arbun đđqeř n řgens-a maĥend war t tarebbud ca weĥdek. ¹⁸ Ad tinid i řgens ‘Sqeddsem ixef nwem i tiwecca, *xenni* ad teccem aysum, minzi aqa trum deg imezzuyen n SIDI uca tennam: Wi i d aney i ħa iwcen ad necc aysum? Tuya-ney mliĥ di Miřra! S uya i d awem i ħa iwc SIDI aysum ad teccem. ¹⁹ War t tettetem ij n wass *waha* uřa d tnayen n wussan, niy xemsa n wussan, niy εecra n wussan, niy εicrin n wussan, ²⁰ *maca marra* ussan n uyur ař d awem-dd iffey zi tinzar uca ad zzayes tεiffem, umi tendarem SIDI wenni iġan di řwest nwem uca tennam: Mayemmi *εad* dd-neffey zi Miřra?”

²¹ Uca Musa inna “Řgens-a, di řwest nsen i ġiy, aqa-t di setta-ařaf n yeryazen x iđaren uca cek tinid ‘Ad asen wcey aysum uca ad ccen ij n uyur amen ikmeř!’ ²² Mařa ħarřen asen i wuġi d ifunasen, mma ad yiři cfa asen? Niy *mařa* ssmunen asen marra iseřman n řebĥar, mma ad yiři cfa asen?” ²³ Inna SIDI i Musa “Mma *xenni* yebri ufuš n SIDI? Řexxu *xenni*, ad třard ma ad iqfeř awař nnes niy lla!”

²⁴ Iffey-dd Musa uca inna awařen n SIDI i řgens uca issmun sebein n yeryazen zeg imyaren n řgens uca issbedd iten am dd-nnđen i Uqiđun. ²⁵ Xenni ihwa-dd SIDI deg useynu uca issiweř akides uca iksi zi Arruĥ nni tuya xas uca issars it x sebein n yeryazen, x imyaren. Uca imsar, umi tuya xasen Arruĥ, *bdan* ad nabben, maca awarni i uya war iqqim *εad*.

²⁶ Uca qqimen tnayen n yeryazen di řmargeĥ n txuzan, ijjen qqaren as Ildad u wennedni qqaren as Midad uca Arruĥ n SIDI tuya-t xasen, *minzi* nitni aqa-ten zeg inni yuran, *maca* war dd-ffiyen ħar Uqiđun uca tuya tnebban di řmargeĥ n txuzan. ²⁷ Yuzzeř-dd ij n uĥenjir uca ixebbar man aya i Musa, inna “Ildad d Midad tnebban di řmargeĥ n txuzan.” ²⁸ Yarra Yacuea, mmis n Nun, *ijjen* zeg ibřiyeu itfarzen, inna “Sidi inu, Musa, ħarrem iten!” ²⁹ Inna as Musa “Ma cek tecđared di řtweε inu? Mři marra řgens n SIDI tuya-t d anabi, iři igga xasen SIDI Arruĥ nnes!”

³⁰ Idweř-dd Musa ħar řmargeĥ n txuzan, netta d imyaren n Israyil.

³¹ Xenni yusa-dd ij n usemniđ *itwassekkaren* zi SIDI, indeh-dd tisekrin zi řebĥar uca inđar itent x řmargeĥ n txuzan, ticři n webrid n yijj n wass ħar ij n tma d ticti n webrid ħar tma nneđni, deg wenned n řmargeĥ n txuzan, ař eřayen tnayen n iyaġen x wudem n temmurt. ³² Ikkar řgens uca yrun ass *nni* ikmeř d ġiřet *nni* tekmeř d marra ass i t-idd iđfaren yrun tisekrin. Wenni ħars drus, iksi εecra n ‘uĥumiř’. Bezzeen tent qibač nsen x tirut i innden i řmargeĥ n txuzan.

³³ Minřa aysum *εad* jar teymas nsen, qbeř mma ad t ffzen, itwassary lyadab n SIDI x řgens uca SIDI iwta řgens s ict n tecti temyar ařtas. ³⁴ Uca isemma amcan nni ‘Qabarut-Hata’awat’, minzi dinni i neđřen řgens i tuya immezryen *ammu*. ³⁵ Zi Qabarut-Hata’awat kksen iqiđan, *uyuren* ħar Ĥađayrut uca qqimen di Ĥađayrut.

DI ŘEXŘA

Řbars n Maryam

12¹ Maryam, u Harun *ɛawed*, ssiwřen x Musa di ssibbet n temyart Takucit nni tuya dd-yiwi, minzi netta yiwi-dd ict n temyart Takucit. ² Uca nnan “Ma issiweř SIDI zi Musa waha? Ma war zzayney issiweř *ɛawed*?” Uca isřa SIDI *man aya*. ³ Tuya Musa d aryaz amwađee ađtas, ktar zi marra iwdan i iddaren x temmurt. ⁴ Deyya issiweř SIDI ak-d Musa d Harun d Maryam “Ffyem kenniw s třata zeg Uqiđun n Umsagar!” Uca ffyen-dd s třata. ⁵ *Xenni* ihwa-dd SIDI deg uqellij n useynu uca ibedd yar tewwart n Uqiđun, iřaya i Harun d Maryam. Ffyen-dd nitni s tnayen. ⁶ Uca inna asen netta “Sřem řexxu i wawařen inu! Mařa din jarawem ijj n unabi, ad as ssecney ixef inu s ict n tmezřiw, necc d SIDI, uca ad kis ssiwřey s ict n tarjit. ⁷ Maca amsexxar inu Musa war iđi amenni, aqa netta d ađdiq di marra taddart inu. ⁸ Necc ssiwřey akides zeg uqemmum yar uqemmum, war iđi s řemeani innufaren. Aqa ižra addud n SIDI. Mayemmi war tewcim aweqqar i umsexxar inu u *mayemmi* i tessiwřem *ammu* x Musa?” ⁹ *Xenni* itwassary xasen lyađab n SIDI uca iruđ. ¹⁰ uca aseynu iffey x Uqiđun uca xzar, Maryam days řbars, aqa-tt d tacemřařt am wedfeř. Uca Harun ižra Maryam, u xzar, aqa nettat days řbars. ¹¹ Uca inna Harun i Musa “A, sidi inu, war xaney srussi ddenb i negga s tefyuri umi days nexđa! ¹² War tt ttejji ad tedweř amecnaw amettin nni zi arrimet nnes ittwacc d azyen am dd-iffey zi řemřawřet n yemmas.” ¹³ Iřaya Musa i SIDI, inna “A, SIDI, ttzawgey ad tt tessgenfid!” ¹⁴ Inna SIDI i Musa “Ma mařa babas aqa inxar deg wudem nnes, ma war tsedři sebea n wussan? Ejj itt ad tetwassuffey zi řmargeđ n txuzan sebea n wussan uca awarni as ad tetwaqbeř *ɛawed*.” ¹⁵ Uca tetwassuffey Maryam sebea n wussan barra i řmargeđ n txuzan uca řgens war ikkis iqiđan nnes ařami tetwaqbeř Maryam *ɛawed*. ¹⁶ *Xenni* ikkes řgens iqiđan nnes, yuyur zi Ĥađayrut uca wtin iqiđan nsen di řexřa n Faran.

Tenɛac n ibergagen

13¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Sekk iryazen zzatek ĥima ad bergen tammurt n Kenɛan, tenni i ya wcey i ayt n Israyil. Zi kuř taqbič n ibabaten nnes ad tessekkem ijj n weryaz, *ittxeřša ad yiři* kuř ijj d amyar jarasen. ³ Uca Musa issekk iten di řexřa n Faran, x řumur n SIDI. Tuya marra iryazen d izeđifen n ayt n Israyil. ⁴ Aqa-ten ina d ismawen nsen: zi teqbič n Rubin, Cammue, mmis n Zakkur. ⁵ Zi teqbič n Cimeun, Cafat, mmis n Ĥuri. ⁶ Zi teqbič n Yahuda, Kalib, mmis n Yifunni. ⁷ Zi teqbič n Isakkar, Yaj'al, mmis n Yusuf. ⁸ Zi teqbič n Ifrayim, Hucaɛ, mmis n Nun. ⁹ Zi teqbič n Binyamin, Falți, mmis n Rafu. ¹⁰ Zi teqbič n Zabulun, Jaddiyil, mmis n Sudi. ¹¹ Zi teqbič n Yusuf, i teqbič n Manassi, Jaddi, mmis n Susi. ¹² Zi teqbič n Dan, ɛammiyil, mmis n Jamalli. ¹³ Zi teqbič n Acir, Satur, mmis n Mixayil. ¹⁴ Zi teqbič n Naftali, Nahbi, mmis n Wafsi. ¹⁵ Zi teqbič Jad, Ja'uyil, mmis n Maki. ¹⁶ Aqa ina d ismawen n yeryazen nni issekk Musa ĥima ad bergagen tammurt uca Musa iřaya i Hucaɛ, mmis n Nun, s yisem n Yacuea.

¹⁷ Issekk iten Musa ĥima ad bergagen tammurt n Kenɛan, inna asen “Ařyem ssiha ař ljanub uca ařyem yar wedrar ¹⁸ uca xzarem mammec teđa temmurt d řgens i days izeddyen, ma ijhed

DI ŘEXŘA

niŷ iðeef *i yeĝa*, ma *aqa din* drus niŷ aŧas. ¹⁹ *Xzarem* mammec teĝa tammurt i di izeddeŷ řgens, ma *tammurt* d tašeḃhant niŷ d taēeffant i *teĝa*, u mammec ĝant tneddam i di izeddeŷ řgens, ma *zeddyen di řemrageḃ* n txuzan niŷ *di tneddam ifaryen s iyeḃřawen*. ²⁰ *U εawed* mammec teĝa temmurt, ma tessyemmi niŷ tuzey, ma *aqa din ticejjura* niŷ lla. Egg taryast uca ksi *ca* zi řyġet n temmurt. Ussan nni tuŷa-ten d ussan n tmenzut n uđiř. ²¹ Uca nitni gaēden uca arzun tammurt zi řexřa n řin ař Raḃub ęar Libu-Ḥamat. ²² Gaēden *εad ktar ęar Temmurt* n Ljanub uca iwđen ęar Ḥibrun. Dinni i tuŷa Aximan, Cicay d Talmay d tarwa n εanaq. Ḥibrun tuŷa tetwabna seḃea n isegĝ^wusa qbeř řuēan di Miřra. ²³ *Xenni* iwđen ař taŷzurt n Ackul uca zi senni kksen ict n tizremt s yijj n uzekkun n uđiř wenni dd-iwyen s tnayen s yijj n uzeĝađ n trebbut. *Ammu εawed* zeg aremmam u zi tazart. ²⁴ Qqaren as i wemcan nni ‘taŷzurt n teŷzart n Ickul’ di ssibbet n uzekkun n *uđiř* nni qeřřen ayt n Israyil din.

²⁵ Umi kemmřen areḃein n wussan, dewřen-dd zeg ubergag n temmurt. ²⁶ Uyuren nitni uca usin-dd ęar Musa d Harun u ęar marra tamesmunt n ayt n Israyil di řexřa n Faran, jjiḃet n Qadac, uca wcin řexbar i marra tamesmunt uca ssecnen asen řyġet n temmurt. ²⁷ Ḥajan as uca nnan “Aqa nudef di temmurt nni mani d aney tessekkeđ. S tidett tfeyyeđ s uŷi d tamment u tannita d řyġet nnes. ²⁸ Maca řgens, nni izeddyen di temmurt, ijhed u tineddam ęarsent iyeḃrawen u męarent aŧas u neŷra εawed din arraw n εanaq. ²⁹ Iεamaliqiyen zeddyen di Temmurt n Ljanub n temmurt u Iḃittiyen d Iyabusiyen d Imuriyyen zeddyen deg idurar u Ikenεaniyyen zeddyen ęar řeḃřar u x tma n L'Urdun. ³⁰ Xenni Kalib isseřar řgens zzat i Musa, inna “Ejj aney ad ngeēēēd s jjeḃd uca ad tt neŧtef d řwart, *minzi* nzemmar as neccin!” ³¹ Iryazen nni gaēden akides, nnan “War nzemmar ad ngeēēēd đidd i řgens nni, *minzi* aqa ijhed xaney aŧas.” ³² *Ammu* i dd-iwyen ijj n řexbar war iḃřin i ayt n Israyil x temmurt nni x tuŷa ttbergagen, nnan “Tammurt x manis nekka ḃima ad tt nbergeę, aqa d ict n temmurt nni tsarređ imezday nnes uca marra iwđan nni neŷra, aqa-ten d iryazen n waddad imęar. ³³ Aqa neŷra din jĵwaheř, ayt n εanaq, rasa n jĵwaheř, uca tuŷa neccin di tiŧřawin nney amecnaw tamuręi, uca ammu i dd asen nettban di tiŧřawin nsen.”

Tigg^wudi n řgens zi řēdyan

14¹ Marra tamesmunt tebda tesyuyyu s jjeḃd uca řgens iru marra ĝiřet nni. ² Marra ayt n Israyil tuŷa ttneđqamen đidd i Musa u đidd i Harun uca tenna as marra tmesmunt “Meelik qaē nemmut di temmurt n Miřra!” niŷ “Meelik qaē nemmut di řexřa-ya!” ³ “Mayemmi i d aney-dd yiwi SIDI ęar temmurt-a, *ma* ḃima ad newđa s ssif u *xenni* ad keccđen timęarin nney d tarwa nney? Ma war yeĝi ḃsen zeēma ad neēqeb ęar Miřra?” ⁴ Uca nnan ijj i wenneđni “Ejj aney ad negg ijj d azeĝif *xaney* uca ad neēqeb ęar Miřra!”

⁵ *Xenni* Musa d Harun wđan x uyembub nsen zzat i wudem n marra agraw n tmesmunt n ayt n Israyil. ⁶ Yacuea, mmis n Nun, d Kalib, mmis n Yifunni, nni tuŷa zeg inni tuŷa ittbergagen x temmurt, carrgen arruđ nsen. ⁷ Nitni ssiwřen ęar marra tamesmunt n ayt n Israyil, nnan “Tammurt nni x nekka maḃend ad tt nbergeę, aqa-tt d ict n temmurt mliḃ aŧas. ⁸ Mařa SIDI issfarnen ęarney, netta ad aney-dd yawi ęar temmurt-a uca ad aney tt iwc, ict n temmurt ifeyyđen s uŷi d tamment. ⁹ War ttiřim d iyennanen đidd i SIDI uca war ttegg^wedem *ca* zi řgens n temmurt-a. aqa-ten d ayrum nney. Tiři nsen teffey-dd zi sennej nsen, aqa SIDI akidney, war zzaysen ttegg^wdem *ca*!”

¹⁰ Uca *xenni* marra tamesmunt tessiweř belli ittxeřša ad ten arejmen, iban-dd ueuĝi n SIDI deg Uqıđun n Umsagar zzat i marra ayt n Israyil.

¹¹ Inna SIDI i Musa “Ař meřmi i d ayi i ęa issduqpez řgens-a? Ař meřmi war d ayi ttimnen s marra

DI ŘEXŘA

řeřamat nni ggiy di řwest nsen? ¹² Necc ad wtey řgens s ttaeun uca ad xasen kksey řwart uca ad cek ggey d ijj n řgens d ameqqran u ijhed xasen.” ¹³ Inna Musa i SIDI “Ad sřen Imišriyyen man aya, minzi cek tessuffyed řgens-a s jjehd nnek zi řwest nsen ¹⁴ uca ad t inin i imezday n temmurt-a, inni isřin belli cek, a SIDI, di řwest n řgens-a, belli cek, a SIDI, tbaned-dd amecnaw udem deg wudem, belli aseynu nnek ittbedda sennej nsen u belli cek teggured zzat i wudem nsen deg ijj n uqellij n useynu s uziř uca s ģiřet deg ijj n uqellij n tmessi. ¹⁵ Mařa tenyid řgens-a amecnaw ijj n weryaz, xenni řegnus nni isřin x usemyar nnek, ad ssiwřen ad inin ¹⁶ ‘Minzi SIDI war izemmar ad issidef řgens-a di temmurt nni x ijuğ *ad asen tt iwc*, aqa s uyenni d asen iyař di řexřa!’ ¹⁷ Řexxu xenni, necc ttzawgey cek, ad yiři jjehd n Sidi inu imyar am mammec tuya tessiwřed *umi ten-nid* ¹⁸ ‘SIDI ģars ttasie n řxađar uřa ařtas n tmexsiwt icewwaren. Aqa yarebbu řmueřiyyet d uxeřtu *nney* u netta war itbarri wenni itteggem ddenb u isseeeedu řmueřiyyet n ibabaten ģar tarwa *nnes ař jjiř* wiss třata d *jjiř* wiss arebea.’ ¹⁹ Yřar i řgens-a řmueřiyyet nnes elařsab řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren u amecnaw mammec tarebbud řgens-a *řexxu ead* zi temmurt n Miřra ař danita!” ²⁰ Uca inna SIDI “Necc yfarey asen elařsab awař nnek. ²¹ S tidett am ddarey necc, aqa marra tammurt ad tetwaccur s ueuđi n SIDI! ²² Minzi marra iryazen inni izřin aeuđi inu d řeřamat inu i ggiy di Miřra u di řexřa, d yenni d ayi iqeğben di řexřa *ead eecra* n twařawin u war sřin i tmijja inu, ²³ war řarren tammurt nni jjuğey i babatsen *ad asen-tt wcey, wah*, marra inni d ayi iseddeen *ammu*, war tt řarren. ²⁴ Maca ad ssidfey amsexxar inu Kalib di temmurt mani tuya yudef *qbeř* uca tarwa nnes ad tt warten minzi tuya ģars ijj n arruđ nneđni uca netta iđfar ayi mliđ nican. ²⁵ Aqa Ieamaliqiiyyen d Ikeneaniyyen zeddyen di řewđa n teyzurt. Ad dd-tdewřem tiwecca uca ad tekksem iqiđan nwem *ssa*, ffyem ģar řexřa, *uyurem* deg webriđ ģar Řebřar n Uřanim.”

²⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

²⁷ “Ař meřmi i ģa teqqim tmesmunt-a taeeffant tettneđqam xafi? Anedqem n ayt n Israyil i zi xafi ttneđqamen, aqa sřiy t. ²⁸ Ini asen ‘S tidett am ddarey necc, issawař SIDI, mařa war d awem tteggey am mammec d awem sřiy s imezzuyen inu min tennam kenniw. ²⁹ Řxecbat nwem ad wđant di řexřa-ya, *řxecbat n* marra inni itwařesben, marra řqedd n tarwa nwem zi eicřin iseggwusa sennej, *řxecbat n* yenni tuya xafi ittneđqamen. ³⁰ Mařa tudfem tammurt i x ssgaeede y afus inu *mařend ad jjağey* ad kenniw ggey ad days tzedyem, *xenni* Kalib, mmis n Yifunni, d Yacuea, mmis n Nun, waha ad *dayes adfen*. ³¹ Tarwa nwem i xef tennam: Ad twakeccden!, necc ad ten ssidfey days uca nitni ad ssnen tammurt nni tenđarem kenniw ammu s useřqar. ³² Maca řxecbat nwem, *wah* kenniw *simant nwem*, ad tewđam di řexřa-ya ³³ uca tarwa nwem ad iřin d iničan řmijař n arebein n iseggwusa di řexra-ya uca kenniw ad *kiwem* tarbum tuqeđbit nwem ař i ģa fnant řxecbat nwem di řexřa-ya. ³⁴ Anect i řqedd n wussan i tuya tbergagem tammurt, *iqqar* arebein n wussan, aqa ijj n wass d ijj n useggwas, ad tarbum řmueřiyyet nwem, řmijař n arebein n iseggwusa, uca ad tessnem aqa kenniw tyennanem ayi. ³⁵ Necc d SIDI ssiwřey, mařa war tteggey ammu ak-d marra tamesmunt-a taeeffant tenni ikksen awař xafi: ad mmten di řexřa-ya, ad mmten din!

³⁶ Uca iryazen nni issekk Musa mařend ad bergagen tammurt, *řami* dd-dewřen uca ssyewwřen tamesmunt ģima ad tennedqem đidd nnes umi nitni behdřen tammurt, ³⁷ aqa iryazen nni ibehdřen tammurt, mmuten s ict n jjiřect zzat i wudem n SIDI. ³⁸ Maca Yacuea, mmis n Nun, d Kalib, mmis n Yifunni, qqimen ddaren jar iryazen nni iruřen ad bergagen tammurt.’ ”

³⁹ Uca issiweř Musa awařen-a ģar marra ayt n Israyil. Iřzen *xenni* řgens ařtas. ⁴⁰ Uca nitni kkaren zic uca uřyen ař taqiccat n wedrar, nnan “Aqa-ney da uca ad nessgaeed ģar wemcan min xef issiweř SIDI, minzi neccin aqa nexđa!” ⁴¹ Maca Musa inna “Mayemmi txeřtam ammu řumur n SIDI? Man aya war ieeddu! ⁴² War ttgaeadem ca minzi SIDI war ittiři di řwest nwem. War tejjam ixef nwem ad texřarem zzat i wudem n řeedyan nwem. ⁴³ Minzi Ieamaliqiiyyen d Ikeneaniyyen

DI ŘEXŘA

aqā-ten din zzat nwem uca ad tewđam kenniw s ssif minzi kenniw tigg^wejem x SIDI, zi man aya SIDI war kiwem ittiři.”⁴⁴ Maca, waxxa amenni, nitni tuya tuffen maħend ad dd-ařen ař taqiccat n wedrar. Maca Ttabut n Řeahd n SIDI d Musa war ffiyen zi řwest n řmargeħ n txuzan.⁴⁵ *Xenni hwan-dd İemaliqiyyen d İkeneniyyen nni tuya izeddyen deg wedrar nni uca arenyen ten u rebzen ten ař Hurma.*

Tiweřřa i tyarřa n tmessi

15¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
²“Siweř ak-d ayt n İsrayil, ini asen ‘Xmi i řa tadfem tammurt *mani i řa iřint* tzeddiyın nwem, *tammurt* tenni d awem i řa wcey,³ uca ad tesswejdem *din* ict n tewhibt n tmessi i SIDI, ict n tyarřt n wecmađ niy ict n tewhibt i tyarřt i ukemmeř n yijj n lwaed niy ict n tewhibt s řxađar niy *ict n tewhibt* i řeeyud nwem itwaggen, maħend ad tiři d ict n řefwaħet ittfuħen i SIDI, zi řebhayem niy zeg wuři,⁴ *xenni* wenni dd i řa issqarrben tawhibt nnes i SIDI, ad dd-issqarreb *ewawed* ict n tewhibt *n řyięet* zeg ict n teecart *n yijj n ‘ifa’* n waren azdad ixegđen s yijj n arbee n yijj n ‘hin’ n zzect⁵ uca ittweřřa ad tesswejded ij n arbee n yijj n ‘hin’ n binu am tewhibt n useyyeb i yijj n izmar *maħend ad tiři* x tyarřt n wecmađ niy x tewhibt i tyarřt,⁶ niy *mařa ad tiři* i yijj n icarri, *xenni* ittweřřa ad tesswejded ict n tewhibt *n řyięet* zi tnayen n teecuray n ict n ‘ifa’ n waren azdad ixegđen s ict n ttuřut n yijj n ‘hin’ n zzect⁷ uca ad dd-tessqarreb *ewawed* ict n ttuřut n yijj n ‘hin’ n binu am tewhibt n useyyeb am ict n řefwaħet ittfuħen i SIDI.⁸ Xmi i řa tesswejded amezyan n ufunas am tyarřt n wecmađ niy am tewhibt i tyarřt *maħend ad yiři* i ukemmeř n yijj n lwaed niy am tyarřt n řehna i SIDI,⁹ *xenni* ittweřřa ad dd-issqarreb ak-d umezyan n ufunas *ewawed* ict n tewhibt *n řyięet* n řřata n teecuray n yijj n ‘ifa’ n waren azdad ixegđen deg wezyen n ‘hin’ n zzect,¹⁰ uca ittweřřa *ewawed* ad dd-yawi azyen n ‘hin’ n binu am tewhibt n useyyeb, *am* tewhibt n tmessi s ict n řefwaħet ittfuħen i SIDI.¹¹ Ammu i řa itwagg i kuř afunas niy i kuř icarri niy i kuř izmar niy iyayđ jar wuři.¹² Ełahřab řqedd *n imuddaren i tyarřt* i řa tesswejdem, ittweřřa awem ad teggem ammu i kuř ij *n umuddar*, ełahřab řqedd *n imuddaren*.¹³ Marra inni dd-itwaxeřqen di temmurt ad ggen timesřayin-a ammu xmi i dd řa issqarrben ict n tewhibt n tmessi am ict n řefwaħet ittfuħen i SIDI.¹⁴ Xmi i řa taf jar *marra řejyuř* nwem ij n ubarrani, wenni iqqimen akidwem niy izeddyen di řwest nwem, u netta ad issewjed ict n tewhibt n tmessi am ict n řefwaħet ittfuħen i SIDI, *xenni* ad *tt igg* am mammec *tt tetteggem* kenniw.¹⁵ Agraw n řgens! Ad tiři d ict n tewřiyyet i kenniw u i ubarrani nni iqqimen *akidwem i marra řejyuř* nwem řebda. Ad yiři ubarrani amecnaw mammec teęam kenniw zzat i wudem n SIDI.¹⁶ Ad yiři ij n uzerf d ict n lřariđa i kenniw u i ubarrani wenni akidwem iqqimen.”

Tiweřřa zi jjiħet n imezwura n waren

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
¹⁸“Siweř ak-d ayt n İsrayil uca ini asen ‘Xmi i řa tadfem tammurt *mani* kenniw i řa yawyey,¹⁹ *xenni* ad imsar umi i řa teccem ayrum n temmurt *nni*, aqa kenniw ad tessgaeedem ict n tewhibt n usgaeed i SIDI.²⁰ Ad tessgaeedem tamezwarut n warecti nwem am ict n temsemment *am* ict n tewhibt n usgaeed uca ad tt tessgaeedem amecnaw mammec tessgaeedem tawhibt n usgaeed n unedrar.²¹ Zi tmezwarut n warecti nwem ad tqeddmem ict n tewhibt n usgaeed i SIDI di *marra řejyuř* nwem.”

Ddenb war ięi neemada

²² U mařa tweddarem, war ięi neemada, u war tetteggem marra řumurat-a nni tuya issaweř SIDI ak-d Musa,²³ marra min d awem yumur SIDI s ufus n Musa, zeg wass min zi yumur SIDI, zi

DI ŘEXŘA

senni d tsawent di *marra* rejuř nwem, ²⁴ *xenni* ad imsar, mařa itwagg war ięi neemada u barra i tiřřawin n tmesmunt, aqa tamesmunt *marra* ad tesswejed ijj n umwa, amežyan n ufunas, am țyarřt n wecmađ *am* ict n řefwařet ittřuřen i SIDI ak-d tewhibt nnes n řyřęet d tewhibt nnes n useyyeb ełahřab lřariđa u ak-d yijj n umyan amežyan am țyarřt n ddenb. ²⁵ *Xenni* ad ifdi ukehhan x *marra* tamesmunt n ayt n Israyil uca ad asen itwayřar, minzi war tuęi neemada uca nitni qeddmn tawhibt nsen, ict n tewhibt n tmessi i SIDI, uřa d țyarřt nsen n ddenb zzat i wudem n SIDI. ²⁶ *Marra* tamesmunt n ayt n Israyil ad tetwayřar, uřa d abarrani wenni izeddyen di řwest nwem, x umi *marra* řgens iweddar war ięi neemada.

²⁷ Mařa ca n bnađem ixđa war ięi neemada, *xenni* ad dd-issqarreb ict n țyayđet n yijj n usegg^was am țyarřt n ddenb. ²⁸ Ad ifdi ukehhan zzat i wudem n SIDI x bnađem nni tuęa iweddar war ięi neemada zzat i wudem n SIDI. Ad xas ifdi uca ad as itwayřar. ²⁹ Ad *din* yiři ijj n uzerf i wenni *tt* iggin war ięi neemada, i wenni dd-ixeřqen di temmurt uřa i ubarrani wenni izeddyen di řwest nwem.

Ddenb igga it ijjen neemada

³⁰ Maca bnađem wenni iggin ca s ufus igaeeden, mma netta itwaxřeq-dd di temmurt nię netta d abarrani, aqa netta iceqqef di SIDI uca bnađem nni ad itwaqess zi řwest n řgens nnes, ³¹ umi isseřqar awař n SIDI u yarza řumur nnes. Bnađem nni ad itwaqess qaę. Řmuęřiyet nnes ad tiři xas.

³² Řami tuęa ayt n Israyil di řexřa, ufin ijj n weryaz ittřarwac akeccuđ deg wass n ssebt. ³³ Inni t yufin am tuęa ittřarwac akeccuđ, iwyen t țar Musa d Harun d *marra* tamesmunt. ³⁴ Ggin t di řteřřut, minzi tuęa war dd-ibin min zzayes i řa ggen. ³⁵ *Xenni* inna SIDI i Musa “Aryaz *nni* ad itwaney nican. *Marra* tamesmunt ad t tarjem barra i řmargeř n txuzan.” ³⁶ *Xenni* tessuffey it *marra* tmesmunt barra i řmargeř n txuzan uca nitni arejmen t ařami immut, am mammec yumur SIDI i Musa.

Tiweřřa z jjihet n tcarcifa n řidaret

³⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

³⁸ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen, ad ggen i yixef nsen tcarcifa řar țyemmura n warruđ nsen di *marra* řejuř nsen uca ad ggen ijj n ufiřu d adeřmi řar tcarcifa nni řar țyemmura. ³⁹ Ad yiři *ufiřu* řar tcarcift řima ad t tettwařam uca ad tidarem di *marra* řumurat n SIDI uca ad tent teggem. War arezzum deg wuř nwem nię di tiřřawin nwem inni tettnumen tđeffaram amecnaw axmi tđeffaram řeqřab. ⁴⁰ *D man aya* řima ad txarrřem di řumurat inu, ad zzaysent teggem uca ad tiřim tetwaqeddsem zzat i AREBBI nwem. ⁴¹ Necc d SIDI, AREBBI nwem wenni kenniw dd-issuffyen zi temmurt n Miřra řima ad iřię d AREBBI nwem. Necc d SIDI, AREBBI nwem!”

Aęewwey n Qurař d Datan d Abiram

16¹ Qurař, mmis n Yiřhar, mmis n Qahat, mmis n Lawi, iksi Datan d Abiram, tnayen n iřenjiren n Iliyab, d Un, mmis n Falat, *aqa-ten* d tarwa n Rubin. ² Kkaren đidd i Musa, bedden zzat i wudem nnes ak-d yeryazen *innedni* zeg ayt n Israyil, mitayn u-xemsin n imyaren n tmesmunt, qaę-ten d inni itwařayan n umuni, iryazen s ccan. ³ Nitni munen đidd i Musa d Harun uca nnan asen “Cfa awem kenniw! Minzi *marra* tamesmunt, *wah*, *marra* nitni d imqeddasen uca SIDI di řwest nsen. Mayemmi tessueřam ixef nwem sennej i wegraw n řgens n SIDI?”

⁴ Umi isřa Musa *i man aya*, iwđa x wudem nnes. ⁵ Uca issiweř ak-d Qurař d *marra* abarru nnes, inna “Tiwecca ad isscen SIDI wenni ięan nnes d wenni *ięan* d amqeddas d wenni i řars-dd i řa issqarreb. Wenni ixđar netta, d wenni i dd řa issqarreb netta řars. ⁶ Ggem aya! Ejj Qurař d *marra* abarru nnes ad awyen timejmarin. ⁷ Tiwecca ggem xasen řefřem i tmessi, sarsem xas

DI ŘEXŘA

řebxur zzat i wudem n SIDI. *Xenni* ad imsar belli aryaz nni ixđar SIDI, ad yiři d amqeddas. Aqa truħem tigg^wjem, ayt n Lawi!”⁸ Inna Musa i Quraħ “Sřem řexxu, ttzawgey, kenniw, ayt n Lawi!”⁹ Ma war truħem kenniw tigg^wjem umi AREBBI n Israyil aqa issfarz kenniw zi tmesmunt n Israyil maħend ad kenniw ħars-dd issqarreb ħima ad tsexxarem di Tzeddiyt n SIDI uca ħima ad tbeddem zzat i wudem n tmesmunt maħend ad ten tsexxarem?¹⁰ Netta issqarreb i cek-dd, cek d marra aytmac, ayt n Lawi, *jmie* akidek. Ma tarezzum řexxu εawed tukehant?¹¹ X uya, cek d marra abarru nnek, aqa kenniw tmunem đidd n SIDI, minzi min iena Harun, min iena ħima ad xas tennedqem?”

¹² Uca issekk Musa ad řayan x Datan d Abiram, tarwa n Iliyab, maca nitni nnan “War dd-nettis ca!”¹³ Ma war icfa awem umi d aney-dd tssuffyem zeg ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment, ħima ad aney tesshelleked di řexřa uca *xenni* tanya tegged ixef nnek d řħakem xaney, tarred ixef nnek d wenni ittseğaden?¹⁴ Uřa d cek war d aney-dd tessidfed ca deg ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment, u war d aney tewcid iyyaren d tzayart d řwart. Ma tersed ad tekksed tiřřawin n yeryazen-a? Neccin war dd-nettis ca!”

¹⁵ *Xenni* itwassary ufugem n Musa, inna i SIDI “War xezzar ħar tewhibt nsen! Necc war zzaaysen kssiy qae ijj n uyyuř uca war ggiy řħar uřa i yijj zzaaysen.”

¹⁶ Inna Musa i Quraħ “Cek d marra abarru nnek, *asem-dd* tiwecca zzat i wudem n SIDI, cek d nitni, d Harun εawed.”¹⁷ Ksim kuř ijj *zwaywem* ijj n řmejmar, ggem days řebxur uca qarrbem-dd akides zzat i wudem n SIDI. Kuř aryaz ak-d řmejmar nnes, mitayn u-xemsin n tmejmarin, uca εawed cek d Harun, kuř ijj *ak-d* řmejmar nnes.”¹⁸ Iksi kuř ijj řmejmar nnes uca igga xas řebxur uca uyuren ad bedden zzat i tewwart n Uqiđun n Umsagar ak-d Musa d Harun.¹⁹ Quraħ issmun marra abarru *nnes* xasen ħar tewwart n Uqiđun n Umsagar. *Řexđenni* iban-dd ueuği n SIDI ħar marra tamesmunt.

²⁰ Uca issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

²¹ “Ĥeydem ixef nwem zeg ubarru-ya, *xenni* ad ten hellkey deg warmac n webřiwi!”²² Maca nitni wđan x wudem nsen, nnan “A Arebbi, AREBBI n marra buħbeřat n marra aysum! *Mařa* ixđa ijj n weryaz, ma *xenni* ad teffugmed x marra tamesmunt?”

²³ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁴ “Siweř ak-d tmesmunt, ini ‘Beεdem x tzeddiyt n Quraħ d Datan d Abiram d min d as-dd innden.’ ”²⁵ *Xenni* Musa ikkar uca iruħ ħar Datan d Abiram uca uyuren imyaren n Israyil awar-ni as.²⁶ Uca netta issiweř ak-d tmesmunt, inna “Ttzawgey, beεdem x iqıđan n yeryazen-a iqejhēn u war tħadam uřa d ict n řħajet n min iğan nsen ħima kenniw war tmettim ca s ddnub nsen!”²⁷ Kkaren nitni uca beεden x iqıđan n Quraħ d Datan d Abiram d min d as-dd innden. Datan d Abiram ffyēn-dd, bedden di tewwart n iqıđan nsen ak-d temyarin nsen d tarwa nsen d iħenjiren nsen imezyanen.²⁸ *Xenni* inna Musa “S man aya ad tessnem belli SIDI issekk ayi-dd ħima ad ggey marra tmegga-ya uca aqa aya war dd-iffiy ca zeg wuř inu.”²⁹ *Mařa* ina ad mmtēn amecnaw mammec *mmuten* iwdan marra u war ten iřqif min iřeqfen marra iwdan, *xenni* ad taf SIDI war d ayi-dd issekk.³⁰ *Maca* mařa SIDI ixřeq-dd ca n řħajet d tamaynut qae uca tammurt ad tarzēn aqemmmum nnes, ad ten tsarđ ak-d marra *min iğan* nsen uca ad hwan ddaren di řaxart, *xenni* i ħa tessnem belli iryazen-a aqa sssuqqzen SIDI.”

³¹ Uca imsar, umi ikemmeř awařen-a, tfeğeq temmurt nni swadday nsen.³² Tarzem temmurt aqemmmum nnes uca tsarđ iten ak-d aytbab n taddart nsen u ak-d marra iwdan n Quraħ d marra agra *nsen*.³³ Hwan ddaren di řaxart ak-d marra *min iğan* nsen uca tammurt tessduři iten u twateħħan nitni zi řwest n wegraw n řgens.³⁴ Marra Israyil, inni tuya dd-inndēn, arewřen *umi sřin* i tyuyyit nsen, minzi qqaren “Niğ ad taf uřa d *neccin* ad aney tşarđ temmurt.”³⁵ Uca teffey-dd tmessi zi SIDI, tecca mitayn u-xemsin n yeryazen nni dd-yiwyen řebxur.

DI ŘEXŘA

Jjriħect ineqqen x řgens

17¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² Ini i Alięazar, mmis n ukehhan Harun, belli ad iksi timejmarin zeg uħaduq uca ad issuyes řefħem itteħduduqen di řagg^waj, minzi aqa nitenti qeddsent i ğant! ³ Jjem asen ad rebzen timejmarin n yenni tuęa ixetħan ğidd i řęemur nsen ařami dd-dewřent d tieęğamin tizirarin ħima ad zzaysent dřent aęalħar, minzi ssqarrben-dd tent zzat i wudem n SIDI, s uęa aqa twaqeddsent. Ad iřint d ijj n uceyyar i ayt n Israyil. ⁴ Iksi ukehhan Alięazar timejmarin n nnħas nni ssqarrben inni twacemğen uca rebzen tent ħima ad zzaysent dřent aęalħar. ⁵ Tuęa aya i řidaret i ayt n Israyil, ħima uřa d ijj n weryaz nni war ięin zi zzarięet n Harun war dd-ittqarrab ca břa ttesriħ zzat i wudem n SIDI, ħima ad issbexxar řębxur maħend war d as iřqef min iřeqfen Quraħ d ubarru nnes, am mammec tuęa issiweř SIDI s ufus n Musa.

⁶ Tiwecca nnes tuęa marra tamesmunt n ayt n Israyil tettnedqam ğidd i Musa d Harun, nnan “Kenniw tenyim řgens n SIDI!” ⁷ Uca *umi* tmun tmesmunt ğidd i Musa d Harun uca bđan uyuren ğar Uqıđun n Umsagar, aqa da aseynu wenni t idřin uca iban-dd ueuęi n SIDI. ⁸ Yusa-dd Musa d Harun zzat i Uqıđun n Umsagar.

⁹ *Xenni* issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰ “Kkarem, *agg^wjem* zi řwest n tmesmunt u necc ad ten mħiy deg ijj n wermac n webřiw!” *Xenni* wđan x wudem nsen. ¹¹ Inna Musa i Harun “Ksi *deyya* ijj n řmejmar, egg xas timessi n uealħar uca sars xas řębxur. Azzeř ğar tmesmunt uca fđi xasen, minzi iffey-dd ijj n ufugem ameqqran zi zzat i wudem n SIDI, aqa da jjriħect am tebda *ęad*. ¹² Iksi tt Harun, am mammec inna Musa, uca yuzzeř ğar řwest n wegraw *n řgens*, uca xzar, jjriħect tuęa am tebda *ęad* jar řgens uca netta issars xas řębxur uca ifđi x řgens. ¹³ Tuęa ibedđ jar imettan d imeddaren uca tetwassbedđ jjriħect. ¹⁴ Wi immuten zi jjriħect tuęa-ten di arbeęac-ařaf u-sebea-mya, břa inni immuten di ssibbet n Quraħ. ¹⁵ Idweř Harun ğar Musa ğar tewwart n Uqıđun n Umsagar. Aqa tetwassbedđ jjriħect.

Azeğađ izzeyzuyen n Harun

¹⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ksi zi *kuř* ijj zzaysen ijj n weemud i *kuř* taddart n ibabaten *nsen*, zi marra imęaren nsen, ełahřab *ęadad* n tudrin n ibabaten nsen, tenęac n ięumad. Ittxeřřa ad tarid isem n *kuř* ijj zzaysen x weemud nnes. ¹⁸ Ad tarid isem n Harun x weemud n Lawi, minzi ad din yiři ijj n weemud i ijj n uzeęif n taddart n ibabaten nsen. ¹⁹ Ad ten tegged deg Uqıđun n Umsagar, zzat i Chadet, mani kidwem i ğa msagarey. ²⁰ *Ammu* ad imsar: ad inuwwar weemud n weryaz nni ixđarey necc u ad ssbeddey anedqem ğidd inu i zi xawem nndeqmen ayt n Israyil.”

²¹ Issiweř Musa ak-d ayt n Israyil uca marra imęaren wcin ijj n weemud, kur amęar *iwca* ijj n weemud, *kuř* amęar *iwca* ijj ełahřab *řqedđ* n tudrin n ibabaten nsen, tenęac n ięumad. Uca aemud n Harun tuęa jar ięumad nsen. ²² Uca Musa issars ięumad *nni* zzat i wudem n SIDI deg Uqıđun n Umsagar. ²³ Tiwecca nnes imsar belli yudef Musa ğar Uqıđun n Umsagar, uca aqa da, aemud n Harun di tħweę n taddart n Lawi tuęa igga titteffahin uca titeffahin ssufyent-dd uca nnuwwar arezmen uca iwyen-dd ğuz yiwğen. ²⁴ *Xenni* issuffey Musa marra ięumad zi zzat i wudem n SIDI ğar marra ayt n Israyil. Zřin aya uca tħfen *kuř* ijj aemud nnes.

²⁵ *Xenni* inna SIDI i Musa “Arr aemud n Harun zzat i Chadet, ad t teħđid am ijj n uceyyar ğidd i yenni iyewwyen. *Ammu* i ğa tessbedded anedqem nsen ğidd inu maħend war ttmettin ca.”

²⁶ Uca igga Musa am mammec d as yumur SIDI, ammu *tt* igga netta. ²⁷ *Xenni* ssiwřen ayt n Israyil ak-d Musa, nnan “Aqa da, ad zzayney iffey buħbeř, ad netwahellek, ad netwahellek marra neccin!” ²⁸ Manwen mma i dd ğa iqarrben ğar Uqıđun n SIDI, ad immet. Ma ad netwateħħa ař zzayney iffey buħbeř?”

Řehmeř d řmunet n ikehhanen d llawiyyen

- 18**¹ Inna SIDI i Harun “Cek d tarwa nnek d taddart n babac akidek, ad tarbum řmuęšyyet n zzawect iqeddsen nwem. Cek d tarwa nnek akidek, ad arbun řmuęšyyet n tukehphant.² Ad dd-tessqarrbed aytmac, taqbič n Lawi, taqbič n babac, ĥima ad twarnin dayek maĥend ad ac sexxaren, maca cek, jmie ak-d tarwa nnek, ad tsexxared zzat i wudem n SIDI deg Uqıđun n Chadet.³ Ad řřfen acbar nnek uca ad ĥđan x marra Aqıđun, maca war zemmaren ad dd-qarrben řar řeqcue n zzawect iqeddsen u řar uealřar ĥima war ttmettin, war ięi řa d nitni uřa d kenniw.⁴ Ittxeřřa asen ad munen řark uca ad řřfen acbar x Uqıđun n Umsagar u x marra tasexxart n Uqıđun. Wenni war řar ięi ttesřih war izemmar ad řarwem-dd iqarreb.⁵ Ad tetřřfem acbar x zzawect iqeddsen uřa x uealřar, ĥima war dd-ittis *ead* ufugum x ayt n Israyil.⁶ Necc, aqa da necc, ksiy awmaten nwem, llawiyyen, zi jar řwest n ayt n Israyil. Aqa nitni twammewcen i kenniw am tewhibt n SIDI maĥend ad sexxaren deg Uqıđun n Umsagar.⁷ Maca cek d tarwa nnek akidek ad tetřřfem tukehphant di marra min iqqnen ak-d uealřar d min ięan daxeř i uřeĥĥaf uca *ammu* ad tsexxarem kenniw. Tukehphant temmewc awem. Abarrani nni i dd řa iqarrben, ad itwaney.”
- ⁸ Issiweř SIDI ak-d Harun “Necc, aqa-yi da necc, wciy ac tanya ařřaf n wecbar x *tewhibin n usgaeed inni itwaqeddmen* i necc. Necc wciy tent i cek ak-d marra timesřayim timqeddasin n ayt n Israyil am tasyart itwassdehnen, uřa i tarwa nnek, am ijj n uzerf i řebda.⁹ Wa ad yiři nnek zi marra timesřayin iqeddsen zi tmessi: kuř tawhibt nsen i kuř tawhibt nsen *n řyięet*, i kuř tayarřt nsen n ddenb u i kuř tayarřt nsen n umarwas i zi i řari dd i řa dewřen. Wa ad yiři d amqeddas qae i cek u i tarwa nnek.¹⁰ Ad tecced aya deg ijj n wemcan d amqeddas qae. Kuř aryaz ad zzayes yecc. Aya ad yiři d amqeddas i kenniw.
- ¹¹ *Ěawed* d man aya ad yiři i cek: tawhibt n usgaeed n tewhibt nsen i marra tiwhibin n wenhezzi n ayt n Israyil. Wciy tent i cek u i warrawen nnek d tarrawin nnek *inni akidek ięan*. *Aqa-t* d ijj n uzerf i řebda. Kuř ijjen wenni ięan d amezdag, ad zzaysent yecc.
- ¹² Min ięan mxeyyar n zzect d min ięan mxeyyar n binu n jdid u zeg imendi, nni i řa wcin i SIDI zeg usuffeř amezwaru *n řyięet*, aqa *marra* aya wciy ac t.¹³ Tamenzut n marra min ięan x temmurt nsen, inni i dd řa yawyen řar SIDI, aqa *marra* man aya ad yiři i cek. Kuř ijjen wenni ięan d amezdag di taddart nnek, ad zzayes yecc.
- ¹⁴ Marra min itwaĥarrmen di Israyil, ad yiři nnek.¹⁵ Marra min yarzmen řemřawřat *d amezwaru* jar marra aysum uca ad t qeddmn i SIDI, zi bnađem niy zeg ict n řebhimet, ad yiři nnek. Maca ad tefdid qae amenzu n iwdan uca ittxeřřa *Ěawed* ad tefdid amenzu n řebhimet ixemjen.
- ¹⁶ Wi zzaysen i řa twafdin, ad twafdin d mmis n yijj n uyur ełahřab řqimet i tqeddared cek di nnuqart, xemsa n uciql ełahřab aciql n zzawect iqeddsen, wenni ięan eicrin ‘jira’.¹⁷ Maca amenzu n ufunas d umenzu n uĥuři d umenzu n iyayđ, war t tfeddim ca. Aqa-ten d imqeddasin. Ad tbeqqeđ aealřar s idammen nsen u tadunt nsen ad tt tessbexxared am tewhibt n tmessi, am ict n řefwaĥet ittřuĥen i SIDI.¹⁸ Aysum nnes ad yiři nnek, amecnaw idmaren n wenhezzi d ucekrud afusi, ad iřin nnek.¹⁹ Marra *tiwhibin n usgaeed* zi tmesřayin timqeddasin nni i řa ssgaeeden ayt n Israyil i SIDI, wciy tent i cek u i warrawen nnek d tarrawin nnek *inni akidek ięan*. *Aqa-t* d ijj n uzerf i řebda, ad yiři d ijj n řeahđ s řemřaĥet i řebda zzat i wudem n SIDI, i cek u i tarwa nnek nni akidek *ięan*.”
- ²⁰ Inna SIDI i Harun “War řark ittiři d řwart di temmurt nsen u war řark tettiři bu tesřart di řwest nsen. Necc d tasyart nnek d řwart nnek di řwest n ayt n Israyil.²¹ Aqa da, necc wciy ayt n Lawi marra řeęcur di Israyil d řwart, di řřwee n tsexxart nni sexxaren deg Uqıđun n Umsagar.²² Ayt n Israyil war dd-ttqarrbem *ead* řar Uqıđun n Umsagar ĥima war dd-tiwyen *ammu* ddenb x yixef nsen uca ad mmeten.²³ Maca llawiyyen ad sexxaren deg Uqıđun n Umsagar uca ad arbun řmuęšyyet nsen. *Aqa-tt* d ict n tewřyyet i řebda i *marra* řeįyuiř nwem, aqa nitni war

DI ŘEXŘA

tkessim řwart di řwest n ayt n Israyil, ²⁴ minzi řeëcur n ayt n Israyil nni ittxeřsa ad qeddmn i SIDI am tewhibt n usgaëëed, wciy ten i Ilawiyyen. S uya nniy asen ‘War twarriten di řwest n ayt n Israyil!’ ”

²⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁶ “Ammu i ya tessiwřed ak-d Ilawiyyen uca ad asen tinid ‘Xmi teksim řeëcur n ayt n Israyil nni wciy awem d řwart, *xenni* ad zzaysen tessgaëëdem ict n tewhibt n usgaëëed i SIDI, řeëcur zeg řeëcur. ²⁷ Ad awem-dd tetwahřeb am tewhibt n usgaëëed, am imendi n unedrар u am tcurret n tsirt *n uđiř*. ²⁸ Ammu ittxeřsa ad tessgaëëdem ict n tewhibt n usgaëëed i SIDI zi marra řeëcur nwem, nni teksim zeg ayt n Israyil uca ittxeřsa ad tewcem tawhibt n usgaëëed i zzaysen i SIDI yar ukehhan Harun. ²⁹ Zi marra min d awem i ya wcen, ad tessgaëëdem *nican* marra min ittxeřsa ad itwassgaëëed i SIDI, zi marra řemxeyyar i iřan, tasyart nnes iqeddsen zzayes.

³⁰ Uca ittxeřsa awem ad asen tinim ‘Mařa teksim zzayes min iřan řsen, *aqā* aya ad itwahřeb d řyiřet n unedrар d řyiřet n tsirt *n uđir* i Ilawiyyen. ³¹ Ad teccem aya di kuř amcan, cek d *aytbab* n taddart nnek, minzi ta d řmunet i tsexxart nwem deg Uqiđun n Umsagar. ³² Mařa ad zzayes teksim min iřan řsen, *xenni* war tarebbum ddenb x yixef nwem. War izemmar ad tfsedem timesřayin timqeddasin n ayt n Israyil, řima war tmettim ca.’ ”

Aman n usizdeg

19¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

² “Ta d tawřiyyet zi ccariea nni yumur SIDI, *umi* inna ‘Siweř ak-d ayt n Israyil ad ac-dd awyen ict n tfunast tamezyant tazegg^wayt, tenni icnan u tenni war di iři uneëđab uca war xas ssarsen ead azayřu. ³ Ad tt tewced i ukehhan Alieazar u netta ad tt issuffey barra i řmargeř n txuzan u ad as itwayarř ztat i wudem nnes. ⁴ Akehhan Alieazar ad iksi *cwayt* n idammen nnes s uđađ nnes uca ad irucc sebea n twařawin *ca* zeg idammen nnes *nican* arendad n Uqiđun n Umsagar. ⁵ Ad tetwacmeđ tfunast ztat i tiřtawin nnes. Tiřmect nnes, aysum nnes d idammen nnes ad ten sscemđen *jmie* ak-d umessař nnes. ⁶ Ad iksi ukehhan akeccuđ n *tcejart* n tengelt d teelřet d uzegg^way iředqen uca ad inđar aya di řwest n tmessi n tfunast nni icemmđen. ⁷ Xenni ad iřebben ukehhan arruđ nnes, ad issird arrimet nnes s waman, uca awarni as ad yadef di řmargeř n txuzan. Akehhan ad yiři ixmej ař tameddit. ⁸ D wenni tt isscemđen, ad iřebben řa d netta *eawed* arruđ nnes deg waman uca ad issird arrimet nnes s waman. Netta ad yiři ixmej ař tameddit. ⁹ Aryaz amezdag ad iyru iyřeđ n tfunast uca ad ten igg barra i řmargeř deg ijj n wemcan izdig. Aqa-ten i tmesmunt n ayt n Israyil, mařend ad ten teřđam i waman n weëzař, aqa-ten i usizdeg n ddenb. ¹⁰ Wenni iyrun iyřeđ n tfunast ad iřebben arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit. *Aqa-tt* d ict n tewřiyyet i řebda i ayt n Israyil u i ubarrani nni izeddyen di řwest nsen.

¹¹ Wi i ya iřadan ijj n umettin, mammec *mma igga* ca n řeëmar n bnađem, ad yiři ixmej sebea n wussan. ¹² Deg wass wiss třata ad ikkes ddenb x yixef nnes s waman n weëzař. *Xenni* ad yiři izdig deg wass wiss sebea. Mařa war ikkes ddenb x yixef nnes deg wass wiss třata, war ittiři izdig deg wass wiss sebea. ¹³ Marra wi iřadan ijj n umettin, řeëmar n yijj n bnađem immut, uca war ikkes ddnub x yixef nnes, aqa issexmej Tazeddiyt n SIDI. Řeëmar nni ad itwaqess zi Israyil. Minzi war itwabeqqeđ s waman n weëzař, ad yiři ixmej. Řexmej nnes ad xas yiři.

¹⁴ Wa d azerf x ijj n bnađem nni immuten deg ijj n uqiđun. Marra wi i ya yadfen deg uqiđun u marra wi i ya iqqimen deg uqiđun, ad yiři ixmej sebea n wussan. ¹⁵ *Eawed* kuř řqecëet yarezmen, war xas taqebbart teqqen s tesyunt, aqa-tt texmej, ¹⁶ Marra wi iřadan řed itwassnuqqben s ssif deg yeyyar, niy ca n umettin niy iyë n yijj n bnađem, niy ijj n wenđeř, ad yiři ixmej sebea n wussan.

DI ŘEXŘA

¹⁷ Ittixeřša ad ksin i yijj n umexmuj cwayt n iyxed n tyarřt n ddenb icemden uca deg ict n řqecet ad xas ggen aman iddaren. ¹⁸ Ijj n weryaz d amezdag ad iksi taelęet, ad tt issuf deg waman uca xenni ad tt irucc x uqıđun u x marra řeqcue u x řeemur nni tuęa ięan din, uca ammu eawed x wi iħadan iyex nię ca n yijjen wenni itwassnuqqben nię ca n umettin nię ca n wenđerř. ¹⁹ Amezdag ad irucc x umexmuj deg wass wiss třata u deg wass wiss sebea u deg wass wiss sebea ad xas ikkes ddenb. Ad iřebben arruđ nnes ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři izdeg ęar tmeddit. ²⁰ Aryaz ixemjen d wenni war ittejjin ad ikkes ddenb x yixef nnes, řeemar nni ad itwaęess zi řwest n wegraw n řgens, minzi aqa issexmej zzawect iqeddsen n SIDI. War itwabeqqeđ s waman n weęař, aqa ixmej. ²¹ Ta d ict n tewřiyyet i řebda i nitni. Wenni iruccen aman n weęař ad iřebben arruđ nnes uca wi i ęa iħadan aman n weęař, ad yiři ixmej ař tameddit. ²² Marra min itwaħadan zeg umexmuj, ad yiři ixmej. Řeemar nni t iħadan, ad yiři ixmej ař tameddit.’ ”

Řmewt n Maryam

20¹ Deg uyur amezwaru tiweđ marra tamesmunt n ayt n Israyil ęar řexřa n řin. Řgens iqqim di Qadac. Din i temmut Maryam uca tetwanđerř din.

Aman n Miriba

² War tuęi din aman i tmesmunt. Xenni munen đidd i Musa d Harun. ³ Tuęa řgens imcubbec ak-d Musa, nnan “Mři tuęa zzayneę iffeę buħbeř umi tuęa iffeę buħbeř zi aytmatneę zzat i wudem n SIDI! ⁴ Mayemmi tessidfem wegraw n řgens n SIDI di řexřa-ya maħend ad mmten din, neccin d řebhayem nneę? ⁵ U mayemmi d aneę-dd tessiřyem zi Miřra ħima ad aneę tessiwđem ęar wemcan-a aeeffan? Deg wemcan-a war din zzariet nię tazart nię tzayart nię aremmam u war din ead aman ħima ad nsu.”

⁶ Xenni yiweđ Musa ak-d Harun zi zzat n wudem n wegraw n řgens ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar uca wđan x wudmawen nsen uca iban asen-dd ueuęi n SIDI. ⁷ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁸ “Ksi aeekkaz uca smun tamesmunt, cek d Harun, umac. Ittixeřša ad tessiwřem ak-d teřđart zzat i tiřřawin nsen uca xenni ad asen tewc aman. Ammu i dd ęa tessuffyem aman zi teřđart uca ad tessum tamesmunt d řebhayem.”

⁹ Xenni iksi Musa aeekkaz zi zzat n wudem n SIDI, am mammec i d as yumur netta ¹⁰ uca issmun Musa d Harun agraw n řgens zzat i wudem n teřđart. Netta inna asen “Sřem řexxu, iyenannen, ma ittixeřša aneę ad dd-nessuffey aman zi teřđart-a?” ¹¹ Uca issęaeed Musa afus nnes uca iwta tařđart tnayen n twařawin s ueekkaz nnes uca ffęen-dd zzayes ařřas n waman uca teswa tmesmunt d řebhayem nnes.

¹² Xenni inna SIDI i Musa d Harun “Minzi kenniw war d ayi tettiqqem ař d ayi i ęa tqeddsem zzat i tiřřawin n ayt n Israyil, x uya war tessidfem agraw-a n řgens di temmurt nni d asen wcię.”

¹³ Ina aqa d aman n Mariba x min xef mcubbcen ayt n Israyil ak-d SIDI uca mani netta issęeddes ixef nnes jarasen.

Idum yugi aźwi n řgens

¹⁴ Issekk Musa ireqqasen zi Qadac ęar ujeęid n Idum, nnan “Ammu i iqqar Israyil, umac ‘Cek tessned marra tamara nni xaneę ikkin, ¹⁵ aqa ibabaten nneę hwan-dd ęar Miřra u tuęa nzeddeę ařřas n isegę^wusa di Miřra u Imiřriyyen ggin dayneę u di ibabaten nneę ařřas n řęar. ¹⁶ Nřaya x SIDI uca netta isřa tmijja nneę uca issekk-dd Lmalak nnes uca issuffey aneę-dd zi Miřra. Aqa da, aqa-neę di Qadac, ict n tendint ęar řřarf n jjihet n iymir nnek. ¹⁷ Ejj aneę, mařa tessed, ad nezwa

DI ŘEXŘA

x temmurt nnek. War nżekk^wwi x iyyaren niy x tzayarın u war nsess aman zeg wanuten. X webrid igelliden ad needu břa mma ad nřeyyed *yar* yeffus uřa *yar* uzeřmađ, ař i ya needu iymiren *n temmurt nnek.*' ”

¹⁸ Uca inna as Idum “War ttzekk^wim xafi, niy ak kic msagarey s ssif balak!” ¹⁹ *Xenni* nnan as ayt n Israyil “Ad neđfar abrid ameqqran u mařa ad swey aman nnek, necc d řebhayem inu, ad cek xeğsey. Ad *tt* zwiy x idaren d wenni netta waha.”

²⁰ Maca netta inna “War xas tzekk^wim!” Uca iffey Idum mařend ad kis imsagar s yijj n ubarru d ameqqran d ufus ijehden. ²¹ *Ammu* yugi Idum ad iwc ttesriř i Israyil mařend ad izwa iymiren nnes. S uyenni i ijja Israyil abrid di ssibbet nnes.

Řmewt n Harun

²² Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Qadac uca iwđen ayt n Israyil *yar* wedrar n Hur, tamesmunt marra.

²³ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun *yar* wedrar n Hur, *yar* weymir n temmurt n Idum, inna

²⁴ “Ad itwassmun Harun ak-d řejdud nnes, minzi war ittidef *yar* temmurt nni wciy i ayt n Israyil, minzi kenniw tyennanem x řumur inu *yar* waman n Mariba. ²⁵ Ksi Harun d Alieazar, mmis, uca ejj iten ad gaeden x wedrar n Hur. ²⁶ Earra Harun zeg warruđ nnes uca syarđ iten i Alieazar, mmis. *Xenni* ad itwaksi Harun uca ad immet din.”

²⁷ Musa igga am mammec i d as yumur SIDI. Uřyen adrar n Hur zzat i tiřawin n marra tamesmunt.

²⁸ Musa iearra Harun zeg warruđ nnes uca issyard it i Alieazar, mmis. Uca immut Harun din x tqiccat n wedrar. *Xenni* ihwa-dd Musa zeg wedrar ak-d Alieazar. ²⁹ Marra tamesmunt tezra belli Harun iđreq i buřbeř nnes uca run třatin n wusan di ssibbet n Harun, marra taddart n Israyil.

Tasexxart n ujeđid n Earad

21 ¹ Akenani, ajeđid n Earad nni izeddyen di *Temmurt n Ljanub*, isřa belli yusa-dd Israyil x webrid n Atarim, immney đidd i Israyil uca iřtef *ca* zwaysen d imeřbas.

² *Xenni* iwca Israyil ijj n wawař i SIDI uca inna “Mařa d tidett tearned řgens-a deg ufus inu, necc ad řarmey tineddam nsen *i uteřhi.*” ³ SIDI istajeb i Israyil uca isellem as Ikenaniyyen uca iřarrem iten i uteřhi uřa d marra tineddam nsen uca iřaya amcan nni s yisem n Ĥurma.

Afiyar n nnřas

⁴ *Xenni* kksen iqıđan nsen zeg wedrar n Hur *ruřen* x webrid *yar* Řebřar n Uyanim uca s man aya *tuya ittxeřsa* ad nđen i temmurt n Idum. Uca řgens iřteff it řeqneđ deg webrid. ⁵ Aqa iqaceř řgens đidd i SIDI d Musa “Mayemmi d aney-dd tessuffyem zi Miřra mařend ad nemmet di řexřa-ya? War da iři weyrum uřa d aman. Řeemar nney isiff zeg weyrum-a i war issekk^win!”

⁶ *Xenni* iđreq SIDI ifiyan yareqqen jar řgens inni izeefen řgens uca immut wařtas n řgens n Israyil. ⁷ Yusa-dd řgens *yar* Musa, nnan “Aqa nexđa, minzi nqaceř ak-d SIDI u akidek. Zağ i SIDI mařend ad xaney ikkes ifiyan-a.” *Xenni* izuğ Musa di řtwee n řgens.

⁸ Inna SIDI i Musa “Egg ijj n ufiyar yareqqen uca sars it x ict n teřnact uca man wen mma itwazeefen zzayes u ixzar days, ad iddar.” ⁹ Uca igga Musa ijj n ufiyar n nnřas uca issars it x weqđib uca imsar meřmi izeeef *ca* n ufiyar *ca* n yijjen, aqa ixzar *yar* ufiyar n nnřas uca *xenni* iqqim iddar.

Zi Ubut *yar* Fisja

¹⁰ *Xenni* kksen ayt n Israyil iqıđan nsen uca wtin iqıđan nsen di Ubut. ¹¹ *Xenni* kksen iqıđan nsen zi Ubut, wtin iqıđan nsen *yar* arwinat n Eararim di řexřa i *iğan* zzat i wudem n Mu'ab manis dd-tneqqar tfuct. ¹² Zi senni kksen iqıđan nsen uca wtin iqıđan nsen di teyzurt *n teyzart* n Zarad.

DI ŘEXŘA

¹³ Zi senni kksen iqıdan nsen uca wtin iqıdan nsen ęar ujemmad n yeyzar n Arnun, wenni issizřen di řexřa uca iffey zi jjihet n weymir n Imuriyyen, minzi aęa Arnun d aymir ak-d Mu'ab, jar Mu'ab d Imuriyyen. ¹⁴ X uya qqaren deg wedlis itwannęden n garrat n SIDI

*“Wahib di Sufa di teyzurt n teyzart n Arnun,
¹⁵ u asizzer n tyezratin,
ařami iwęden ęar tzeddiyt n Ear
d wenni isennden x weymir n Mu'ab.”*

¹⁶ Zi senni ruřen ęar Bi'r. Wa aęa d anu x min xef inna SIDI i Musa “Smun řgens, xenni ad asen wceę aman.” ¹⁷ Xenni ięennej Israyil izři-ya

*“Ngez, a anu,
u kenniw ad xas-dd tarrem.
¹⁸ Cek anu, wenni yzin řhukkam,
wenni ineqcen tarwa n tařiret n řgens ak-d umgewwad nsen
s iqettaben nsen.”*

Zi řexřa ruřen ęar Mattana ¹⁹ uca zi Mattana ęar Nařliyil, zi Nařliyil ęar Bamut, ²⁰ uca zi Bamut ęar teyzurt nni ięan deg yeyyar n Mu'ab, x tqiccat n Fisja nni ittсийjan ęar unezruf.

Ayelleb x Sięun d Euj

²¹ Xenni issekk Israyil ireqqasen ęar Sięun, ajeęid n Imuriyyen, inna

²² “Ejj ayi ad zwię x temmurt nnek. War negg^wej ca ęar iyyaren nię ęar tzayarin uca war nses aman zeg wanuten. X webrid igellden i xef i ęa neędu, ař i ęa neędu iymiren n temmurt nnek.”

²³ Maca Sięun war yeji ad izwa Israyil x iymir nnes. Issmun Sięun marra řgens nnes uca iffey ģima ad imsagar ak-d Israyil, ęar rexřa, uca yusa-dd di Yahař uca immney ak-d Israyil. ²⁴ Uca Israyil iwta it s řeqęe n ssif uca iksi temmurt nnes d řwart zi Arnun ař Yabbuę, ař ayt n Eammun, minzi iymir n ayt n Eammun aęa-t d ij n lbaraj ijeħden. ²⁵ Iksi Israyil marra tineddam-a uca izdeę Israyil di marra tineddam n Imuriyyen, di Ĥacբun u di marra tnedddam i ęars dd-iqqnen. ²⁶ Minzi Ĥacբun tuęa d tandint n Sięun, ajeęid n Imuriyyen, uca netta tuęa immney ak-d ujeęid i d as-dd izwaren n Mu'ab uca iksi zzayes marra tammurt nnes ař Arnun. ²⁷ X uya iqqar wawař iweznen

*“Asem-dd ęar Ĥacբun,
ad tetwabna u tetwaędeř tendint n Sięun!*

²⁸ *Minzi timessi teffey-dd zi Ĥacբun
uca ijj n useccař zi tendint n Sięun
icca Ear n Imu'abiyyen
d isiditen n řueřat n Arnun.*

²⁹ *Uct xak, Mu'ab! Itwahellek řgens n Kamuc.
Tarwa nnes i tuęa yarewřen
d yessis aęa isellem iten d imeħbas i Sięun,
ajeęid n Imuriyyen.*

³⁰ *Aęa newwet iten.
Ĥacբun itwahellek ař Dibun.
Uca naređdeę iten ař Nufaħ
tenni ięan ař Midaba.”*

DI ŘEXŘA

³¹ Ammu i idweř Israyil ad izdey di temmurt n Imuriyyen.³² Uca issekk Musa ibergagen ęar Yaęzir uca ksin tinneddam i ęars dd-iqqnen uca uzzęren x Imuriyyem nni tuęa din izeddyen.

³³ Uca dewřen-dd, uęyen abrid ęar Bacan. *Xenni* iffey-dd ęuj, ajeęid n Bacan, maęend ad kidsen imsagar, netta d marra řgens nnes, i umenęi di Idraiei. ³⁴ Inna SIDI i Musa “War tteggwed ca, minzi necc wcię t deg ufus nnek, netta d marra řgens nnes d temmurt nnes uca ad zzayes tegged amecnaw min teggid zi Sięun ajeęid n Imuriyyen wenni tuęa izeddyen di ęacbun.”³⁵ Uca aredęen t, netta d tarwa nnes d marra řgens nnes, ař war iqqim uęa d ijj n umařwar uca ksin tammurt nnes d řwart.

Baleam itwařaya zi Balak

22¹ *Xenni* kksen ayt n Israyil iqiđan nsen uca wtin iqiđan nsen di řewđat n Mu’ab, arendad n Arięa nni ięan ęar ujemmađ n L’Urdun. ² Uca ięra Balaę, mmis n řiffur, marra min igga Israyil deg Imuriyyen. ³ Uca Mu’ab tuęa itteggwed aęęas zi řgens-a, minzi tuęa-ten deg waęęas. Mu’ab tuęa ittnexęaę zi ayt n Israyil.

⁴ Uca inna Mu’ab i imęaren n Midiyan “Řexxu řyaci-ya ad iřseę marra min i d aney-dd innden, am mammeć iřesseę ufunas taziyzawt n yeyyar.” Tuęa Balaę, mmis n řiffur, ajeęid n Mu’ab. ⁵ Issekk ireqqasen ęar Baleam, mmis n Baęur, *wenni tuęa izeddyen* di Fattur ęar yeęzar, di temmurt n ayt n ęamuw maęend ad as dd-řayan uca *netta* inna “Xęar, iffey-dd yjj n řgens zi Mięra uca xzar, aęa idęa tammurt ař mani tiwed tięę ad tęar uca aęa zeddyen nican arendad inu. ⁶ Ass-dd řexxu, neeř řgens di tęweę inu, minzi aęa ijhed xafi. Ad taę necc zemmareę ad t yeřbey nię ad t ssuffyeę zi temmurt, minzi necc ssney belli wi i ęa tbarked cek ad itwabarek u wi i ęa tneęred, ad itwaneęř.”

⁷ *Xenni* ruęen imęaren n Mu’ab d imęaren n Midiyan ak-d řmunet n uezzem deg ufus nsen. Iwđen ęar Baleam uca ssiwřen akides s wawařen n Balak. ⁸ Netta inna asen “Sensem da ğiřet-a, *xenni* necc ad xawem dd-arrey am mammeć ęari i ęa issiweř SIDI.” *Xenni* qqimen řęukkam n Mu’ab ęar Baleam. ⁹ Uca yusa-dd AREBBI ęar Baleam, inna “Min enan iryazen nni ięan akideķ?” ¹⁰ Inna Baleam i AREBBI “Balak, mmis n řiffur, ajeęid n Mu’ab, issekk iten-dd ęari, inna¹¹ ‘Aęa da, ijj n řgens iffey-dd zi Mięra u aęa idęa tammurt ař mani zemparent tięęawin ad twařant. As-dd, neeř it di tęweę inu. Ad taę zemmareę *xenni* ad kis mmenyeę nię ad t ssuffyeę.’” ¹² Uca inna AREBBI i Baleam “War ttrię kisen nię ad tneęred řgens nni, minzi řgens aęa itwabarek.”

¹³ *Xenni* ikkar Baleam di řębeę uca inna i řęukkam n Balak “Dewřen-dd ęar temmurt nwem, minzi SIDI war d ayi ismię ħima ad raęey akidwem.” ¹⁴ *Xenni* kkaren řęukkam n Mu’ab uca dewřen-dd ęar Balak uca nnan “Baleam yugi ad dd-yas akidney.”

¹⁵ Issekk Balak eawed řęukkam, ead ktar u ead wenni icennęen ktar x yina imezwura. ¹⁶ Usin-dd ęar Baleam, nnan “Ammu iqqar Balak, mmis n řiffur ‘Ttzawgeę cek, war tejii ixef nnek maęend war ęari dd-ttased! ¹⁷ Minzi ad cek karmey s waęęas uca ad ggeę marra min d ayi i ęa tinid. Ttzawgeę cek, as-dd uca neeř řgens-a di tęweę inu!”

¹⁸ Yarra Baleam uca inna i imsexxaren n Balak “Waxxa Balak ad ayi iwc taddart nnes tećur s nnuqart d wureę, ead war zmireę ad ffyeę x řumur n SIDI, AREBBI inu, *maęend ad ffyeę* x ca n řęajet d tamezyant nię x ca n řęajet d tameqqrant. ¹⁹ *Xenni* řexxu, ttzawgeę kenniw, qqimem danita ğiřet-a ħima ad ssney min d ayi i ęa yini SIDI ead ktar.” ²⁰ Di ğiřet yusa-dd AREBBI ęar Baleam, inna as “Mařa dewřen-dd yeryazen nni eawed maęend ad ac-dd řayan, kkar *xenni* uca ruę akidsen. Maca war ttegg myir min d ac i ęa inię.” ²¹ Ikkar Baleam ęar řębeę uca ięezzem i teęyuć nnes uca yuyur ak-d řęukkam n Mu’ab.

DI ŘEXŘA

²² *Xenni* itwassary lyađab n AREBBI, minzi netta iruđ uca **Lmalak n SIDI** ibedd deg webrid am ijj n řeđu đidd nnes. Netta inya x teyyuđ nnes uca tnayen n iđudriyyen tuđa-ten akides. ²³ Uca tađuđ teđra **Lmalak n SIDI** ibedd deg webrid s ssif nnes itwajebden deg ufus nnes. S uyenni terđem teđuđ zeg webrid uca tuyur deg iyyar. *Xenni* iwta Balaam tađuđ ĥima ad tt yarr ĥar webrid.

²⁴ Maca **Lmalak n SIDI** ibedd deg ict n tebridt teđsar di tzayart nni s yijj n weđbar ĥar tđarf d ijj n weđbar ĥar tđarf nneđnit. ²⁵ Umi teđra teđuđ **Lmalak n SIDI**, teđseq ĥar weđbar uca itwađsar uđar n Balaam ak-d weđbar uca netta iqqim iccat itt.

²⁶ Uca iruđ **Lmalak n SIDI** ĥar zzat uca ibedd deg ijj n wemcan iđsar ađđas ađ mani war itwif ttasie mađend ad yiři iđeyyed ĥar yeffus uđa ĥar uzeđmađ. ²⁷ Umi teđra teđuđ **Lmalak n SIDI**, tbarc sadu Balaam uca Balaam iffugem uca ifarc tađuđ s yijj n ukeccuđ.

²⁸ *Xenni* yarzem SIDI aqemum n teđuđ uca tenna i Balaam “Min d ac ggiđ umi d ayi tfarced řexxu ead tđata n imuren?” ²⁹ *Xenni* inna Balaam i teđuđ “Minzi cem tbušared xafi. Mđi ĥari ssif deg ufus inu, ad tiři xenni nđiđ cem!” ³⁰ Tenna teđuđ i Balaam “Ma war điđ necc tađuđ nnek i xef tenyid zeg wami necc ĥark điđ ađ ass-a? Ma ađa necc nnumey teggeđ ak kik ammu?” Uca yarra-dd xas “Lla!” ³¹ *Xenni* yarzem SIDI tiđđawin n Balaam ađami iđra **Lmalak n SIDI** ibedd deg webrid s ssif nnes itwajebden deg ufus nnes. *Xenni* isseqwes Balaam azeđif nnes uca yuđar am dd-yarra udem nnes ĥar temmurt. ³² *Xenni* inna as **Lmalak n SIDI** “Mayemmi tewtid tađuđ nnek tđata n imuren? Xzar ađa necc ffyeđ-dd am řeđu nnek minzi abrid-a đidd inu u ad cek indeh deđđa ĥar uhellek. ³³ Tađuđ teđra ayi uca terđem xenni zi zzat i wudem inu tđata n imuren. Mađa war terđim zi zzat i wudem inu, *xenni* necc ad yiři ađa řexxu nđiđ cek u nettat ad tt jjeđ ad teddar.” ³⁴ *Xenni* inna Balaam i **Lmalak n SIDI** “Ađa necc xđiđ, minzi war ssineđ belli cek tbedded zzati deg webrid. Ead řexxu, mađa ađa d řeib di tiđđawin nnek, necc ad dd-dewđey.” ³⁵ Inna **Lmalak n SIDI** i Balaam “Ruđ ak-d iwdan-a, maca siweđ waha min d ac i ĥa iniđ.” Ammu iruđ Balaam ak-d řđukkam n Balak.

³⁶ Umi Balak isđa, ađa Balaam yusa-dd, iruđ ađ tandint n Mu’ab i iđan ĥar jjiđet n weymir n Arnun ĥima ad t immeđđa, ĥar tđarf n jjiđet n weymir. ³⁷ Uca Balak inna i Balaam “Ma war ssekkeđ necc iwdan ad ac dd-řađan? Mayemmi war dd-tusid ĥari? Ma war zemmaređ necc ad cek karmey?”

³⁸ *Xenni* yarra-dd Balaam x Balak “Ađa da, necc usiđ-dd ĥark, maca ma zemmaređ necc řexxu ad ssiwđey x ca? Awađ nni i ĥa yegg SIDI deg uqemum inu, ggur ad t ssiwđey.” ³⁹ Uca iruđ Balaam ak-d Balak uca usin-dd ĥar tendint n Ĥađut. ⁴⁰ *Xenni* iđarđ Balak ifunasen d wuđi, issekk zzaysen ĥar Balaam u ĥar řđukkam nni tuđa akides. ⁴¹ Di řđbeđ imsar belli Balak yiwi Balaam uca issiđy it x řueđat n Bael mani tuđa izemmar ad iđar řgens ađ tđarf igg^wejen qaε.

Balyam ibarek Israyil

23 ¹ *Xenni* inna Balaam i Balak “Bna sebea n iealđaren danita i necc uca sewjed ayi sebea n imwan d sebea n icarriyyen.” ² Balak igga am mammec d as inna Balaam uca Balak d Balaam qeddmn ijj n umwa d ijj n icarri x kuř ijj n uealđar. ³ *Xenni* Balaam inna i Balak “Bedd *din* zzat i tđarđt n wecmađ nnek, *xenni* necc ad rađey. Ad tađ ak kidi imsagar SIDI uca man awađ nni d ayi i ĥa isscen, necc ad ac t-idd ssargbey.” *Xenni* iruđ Balaam ĥar tqiccat d taqeccart n wedrar.

⁴ U AREBBI immeđđa ak-d Balaam uca netta inna as “Ađa ssgaeđey sebea n iealđaren uca qeddmey ijj n umwa d ijj n icarri x kuř ijj n uealđar.” ⁵ *Xenni* igga SIDI ijj n wawađ deg uqemum n Balaam uca inna “Dweđ ĥar Balak uca siweđ awađ-a.”

⁶ Uca *umi* ĥars-dd idweđ, ađa da, ibedd zzat i tđarđt n wecmađ nnes, *jmie* ak-d řđukkam n Mu’ab.

⁷ *Xenni* ibda iqqar netta awađ nnes iweznen, inna

DI ŘEXŘA

“Zi Aram indeh ayi-dd Balak, ajeġid n Mu’ab,
zeg idurar n ccarq, inna
‘As-dd, neeř ayi Yaεqub,
as-dd, zawar Israyil!’

⁸ Maca mammec i ya neeřey,
wenni war itwaneeřen zi Arebbi
u mammec i ya zawarey
wenni war izawar SIDI?

⁹ Minzi zi tqiccat n tşudar twařiy t
uca zi tiwririn xezzarey days.
Aqa wa d ijj n řgens izeddyen weħdes
u war iħesseb ixef nnes jar řegnus.

¹⁰ Wi i ya iħesben acař n Yaεqub
niy wi i ya iħesben řqedd n n arbee zi Israyil?
Ejj ad immet řeemar inu řmewt n imseggaden
u ejj εawed ad yiři uneggar n tudart inu ad imqudda akides!”

¹¹ Uca xenni Balak inna i Balεam “Min d ayi teggid? Necc iwyey cek ħima ad tneeřed řeedyan inu,
maca xzar, aqa nican tbarked ten!” ¹² Netta yarra-dd, inna “Ma war ittxeřši ad ħdiy maħend
ad ssiwřey min igga SIDI deg uqemmum inu?” ¹³ Xenni inna Balak “Ttzawgey cek ad dd-tased
akidi yar ijj n wemcan nneđni zi manis i t ya tżared εawed. Ad tżared tżrufa nnes waha, war ten
tżarred marra. Zi senni ad t tneeřed di ttwee inu!”

¹⁴ Uca yiwyi it yar řewđa n řufim x tqiccat n Fisja uca ibna *din* sebεa n iealtāren uca x kuř aealtāř
iqeddem *din* ijj n umwa d ijj n icarri. ¹⁵ Netta inna i Balak “Mařa cek ad tbedded da zzat i tyarřt
n wecmađ nnek, xenni necc ad kis msagarey din.” ¹⁶ Uca imsagar SIDI ak-d Balεam uca igga ijj
n wawař deg uqemmum nnes uca inna “Dweř yar Balak uca ini as ammu.” ¹⁷ Umi yars-dd yusa,
aqa da, netta tuya ibedd zzat i tyarřt n wecmađ nnes uca řħukkam n Mu’ab bedden zzates. Inna
as Balak “Min inna SIDI?”

¹⁸ Xenni ibda netta awař nnes iweznen, inna

“Kkar, Balak, řħess!

Seř yari, cek, mmis n řiffur!

¹⁹ Arebbi war iġi d aryaz, maħend zeεma ad issxarreq,
niy d mmis n bnadem maħend zeεma ad t iřqef wendam.
Ma ad yini uca war tt ittegg,
niy ad issiweř uca war tt ittkemmiř?

²⁰ Aqa da, aqa ttfey awařen ħima ad barkey.
Umi ibarek netta,
xenni necc war zemmarey ad dd-arrey aya.

²¹ War itwiři řmueřiyet n Yaεqub
uřa d arber n Israyil war t iřar.
SIDI, AREBBI nnes, aqa-t akides
uca uşuđi s wesruddeħ di řbuq di ttwee n ujeġid aqa-t days.

²² Arebbi issufey iten zi Miřra.
Jjeħd nnes am wenni n ufunas n řexřa.

²³ War din awař n tgezzant đidd i Yaεqub

DI ŘEXŘA

*u war din aæzzem didd i Israyil.
Ta d řweqt aqa tetwanna x Yaæqub d Israyil
'Min igga Arebbi!'*

²⁴ *Aqa da, řgens ad ikkar amecnaw ict n teyradt
u ad dd-igææed am weyrad.
War issezzeř ixef nnes ař i ya yecc taymart nnes
uca ad issu idammen n min imezzeq."*

²⁵ *Xenni Balak inna i Balæam "Mařa xenni war tersed qaæ ad t tneëřed, war t ttbarak ca æawed."*

²⁶ *Balæam yarra-dd uca inna i Balak "Ma war d ac nniy 'Marra min d ayi i ya ini SIDI, ad t ggey?'"*

²⁷ *Xenni inna Balak i Balæam "Ttzawgey cek ad dd-tased, ad cek awyey řar ijj n wemcan nneđni.
Ad tay ad yiři yarđa di tiřawin n AREBBI mařa ad t tneëřed zi senni di řřweæ inu." ²⁸ Uca Balak
indeh Balæam řar tqiccat n Fayur nni ixezzaren řar Yacimun. ²⁹ Xenni Balæam inna i Balak "Bna
danita sebea n iæaltaren uca sewjed ayi danita sebea n imwan d sebea n icarriyyen." ³⁰ Balak
igga am mammec d as inna Balæam uca x kuř ijj n uealtar iqeddem *din* ijj n umwa d ijj n icarri.*

Awařen iweznen n Balæam

24¹ *Iřra Balæam belli aqa yarđa i tiřawin n SIDI umi ibarek Israyil uca xenni war ggur ad
yarzu amecnaw amur amezwaru d umur wiss tñayen di tseřřart, maca yarra udem nnes
řar řexřa. ² Umi issgaææed tamuřři nnes, iřra Israyil izdey din ełahřab tiqebbař nnes, uca yusa-
dd Arruř n AREBBI xas. ³ Xenni ibda netta awař nnes iweznen, inna*

*"Tawařt n Balæam, mmis n Bæur,
tawařt n weryaz ijehden wenni umi teqqen tiřt,*

⁴ *ict n tawařt n wenni isřin awařen n Arebbi,
d wenni iřrin aweřři n Umzemmar x kuřci,
wenni iwđan am d as twarezment tiřawin.*

⁵ *A Yaæqub, mečarř řebřen iqidan nnek
d tzeddiyin nnek, a Israyil!*

⁶ *Amecnaw tiyzurin itwasswizzđent,
amecnaw tirtutin zzat i yeyzar,
amecnaw ticejjura n řibr nni izzu SIDI,
amecnaw ticejjura n tengelt zzat i waman.*

⁷ *Zeg ibuqařen nnes ad ssizzřen aman
uca zzariæet nnes ad tiři deg waman ařtas.
Ajeđid nnes ad itwassgaææed x Axax
u tageldit nnes ad tetwassueřa.*

⁸ *Arebbi issuffey it-idd zi Miřra.
Jjehd nnes amecnaw jjehd n ufunas n řexřa.*

*Ad yecc řegnus, iyrimen nnes,
ad irbez iyussan nsen
uca ad ten issnuqqeb s fritcat nnes.*

⁹ *Aqa iynes, issezzeř ixef nnes amecnaw ayrad, amecnaw tayradt.
Wi t i ya issekkaren?*

DI ŘEXŘA

*Wenni i ya tbarked, ad itwabark
u wenni i ya tneëred, ad itwanëeř!*

¹⁰ Xenni itwassary ufugem n Balak x Balëam. Iwta netta deg ifassen nnes uca Balak inna i Balëam “Aqa řayiy-dd cek maħend ad tneëred řeedyan inu, maca xzar, aqa tbarked *iten* ead nican třata n imuren! ¹¹ Xenni řexxu, arweř řar wemcan nnek! Necc nniy ac t, ad cek cennëey ařřas, maca xzar, SIDI imneë xak ccenëet nni!”

¹² Xenni inna Balëam i Balak “Ma war ssiwřey ak-d ireqqasen nni d ayi-dd tssekked uca nniy

¹³ “Waxxa Balak ad ayi iwc taddart nnes teccur s nnuqart d wurey, xenni necc ead war zmirey ad eeddiy x řumur n SIDI maħend ad ggey ca n řħajet n řřar niy n řřar zeg wuř inu. Min i řa yini SIDI, ad t iniy.” ¹⁴ Řexxu xenni, aqa da, necc ad dd-dewřey řar řgens inu. As-dd, necc ad cek ssaregbey x řefhamet uca ad ac iniy min d ac i řa yegg řgens-a deg uneggar n wussan.”

¹⁵ Xenni ibda netta awař iweznen nnes, inna

*“Ict n tawařt n Balëam, mmis n Baëur,
ict n tawařt n weryaz ijehden, wenni umi teqqen titř!*

¹⁶ *Tawařt n wenni isřin awařen n Arebbi,
d wenni issnen zi tussna n wenni d Ameuři x kuřci,
d wenni izrin aweħhi n Umzemmar x kuřci,
u n wenni, umi dd-iwđa deg uħedđar, ad as arezment titřawin,*

¹⁷ *Ad t zary, war iři řexxu,
ad t twařiy, maca war iři zi řadaset.
Ad dd-iffey itri zi Yaëqub
uca ad tekkar teyyarct n řħakem zi Israyil,
wenni i řa issenhezzen arebea n tyemmura n Mu’ab
uca ad irbez marra tarwa n ssdeë*

¹⁸ *uca ad ksin Idum d řwart
uca Saëir ad yiři d agra n řeedyan nnes,
maca Israyil ad igg taryast.*

¹⁹ *Zi Yaëqub ad dd-iffey ijjen wenni i řa iħekmen
uca netta ad ihellek inni iqqimen ddaren zi tneddam.”*

²⁰ Umi netta izra Eamaliq, ibda awař iweznen nnes, inna
*“Eamaliq d amezwaru n řegnus,
maca aneggaru nnes ad idweř d ahellek!”*

²¹ Řami izra Iqiniyyen, ibda netta awař iweznen nnes, inna
*“Tazeddiyt nnek temten
uca teggid řëucc nnek di teřđart.*

²² *Ead Qayin ad itwakettef.
Ař meřmi izemmar ad ac dd-yawi Accur d amehbus?”*

²³ Uca ibda netta awař iweznen nnes, inna
“Ay, wi i řa iqqimen iddaren xmi i řa yegg Arebbi aya?

²⁴ *Iyarruba zi jwayeh n Kittim ad yezzan Accur
uca ad yezzan eawed x Eabir
u netta tanya ad itwateħħa.”*

²⁵ Ikkar Balcam uca yuyur uca idweř ęar wemcan n tzeddięt nnes. Uřa d Balak iřtef abrid nnes.

Israyil i lařnam n yessis n Mu'ab

25¹ Izdeę Israyil di Ciřtim uca ibda řgens ad iqehęheb ak-d yessis n Mu'ab.² Eardęn-dd řgens ęar tęarři n irebbiten nsent uca řgens icca zęaysent uca yuđar i irebbiten nsent.³ Ammu iřseq řgens di Bael-Fayur uca itwassary lęađab n SIDI x Israyil.

⁴ Inna SIDI i Musa "Ksi marra izeęifen n řgens uca ayeř iten zzat i SIDI di tfuct *iřarren*, ař řřaduę n lęađab n SIDI n Israyil ad dd-itwadweř."⁵ Xenni inna Musa i řquđat n Israyil "Kuř ijj ad iney *inni* zi jar yeryazen nnes munen ak-d Bael-Fayur!"

⁶ Uca aęa da, ijj n weryaz zeg ayt n Israyil yusa-dd uca yiwi-dd ict n *temęart* tmidiyanect ęar aytmas zzat i tiřtawin n Musa uca zzat i tiřtawin n marra tamesmunt n ayt n Israyil, am trun nitni ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar.⁷ Izra it Finaęas, mmis n Alieazar, mmis n ukehhan uca netta ikkar zi řwest n tmesmunt uca ikxi ijj n uřric deg ufus nnes.⁸ Uca iruę awarni i weryaz ęar uqıđun s řqubbet uca issnuqęeb iten s tnayen, aryaz zi Israyil d temęart s uęeddis nnes. *Xenni* tbedd jjiřect x ayt n Israyil.⁹ Uca mmuten di jjiřect arebea u-eicrin-ařaf n *iwdan*

¹⁰ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹¹ "Finaęas, mmis n Alieazar, mmis n Harun, akehhan, isseęqeb aęar inu x ayt n Israyil, minzi netta tuęa imęeđ *ařtas* di řwest nsen di řtweę n tusmi inu, maęend war tteęęię ayt n Israyil di řweqt n tusmi inu.¹² X uya ini 'Xęar, ad as wceę řęahd inu n řehna¹³ uca netta d zzarięet nnes awarni as ad ęarsen yiři řęahd n tukehhan i řebda, minzi netta tuęa imęeđ di řtweę n AREBBI nnes uca ifda x ayt n Israyil.' "

¹⁴ Isem n weryaz Israyili, i tuęa itwaney *jmie* ak-d temęart Tamidiyanect, tuęa-t Zimri, mmis n Salu, ijj n umęar x ict n taddart n ict n tbatat n Icimeuniyyen.¹⁵ Isem n temęart Tamidiyanect i tuęa itwanęen tuęa-t Kuzbi, yeęis n řur, wenni d ijj n uzeęif x teqbič n ict n taddart n yijj n tbatat n Imidiyaniyyen.

¹⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷ "Hřarem x Imidiyaniyyen uca ęellbem xasen,¹⁸ minzi nitni hřaren kenniw s teęraymect nsen s minzi kenniw zeřęen zi jjiřet n Fayur d Kuzbi, yeęis n umęar n Midyan, učmatsen tenni itwanęen deg wass n jjiřect di ssibbet n Fayur.

¹⁹ Uca awarni i jjiřect imsar *min i dd-igguren*:

Aęesseb n Israyil i twařa wiss tnayen

26¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Alieazar, mmis n Harun, akehhan, inna
² "Hęsbem marra tamesmunt n ayt n Israyil, azeęif *azeęif*, zi eicřin n isegę^wusa sennej, ełahsab taddart n ibabaten nsen, marra di Israyil nni dd-itteffęen ak-d řęeskar."³ Musa d Alieazar, akehhan, ssiwřen akidsen di řewđat n Mu'ab, ęar L'Urdun zzat i Arięa uca nnan⁴ "Zi eicřin n isegę^wusa sennej!" am mammec yumur SIDI i Musa.

Ina d ayt n Israyil nni tuęa dd-iffęen zi temmurt n Miřra:

⁵ Rubin *tuya d amenzu n Israyil*.. Aęa d tarwa n Rubin: zi Hęnok, tawacunt n Ięanukiyyen, zi Fallu, tawacunt n Ifalluwiyyen,

⁶ zi Hęřrun tawacunt n Ięařruniyyen, zi Karmi tawacunt n Ikarmiyyen.

DI ŘEXŘA

⁷ Tina *tuya* d tiwacunin n Irubiniyyen uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di tṛata u-rebein-aṛaf u-sebea-mya u-tṛatin *n yeryazen*.

⁸ Tarwa n Fallu *tuya-ten*: *mγir* Iliyab.

⁹ *Tuya* tarwa n Iliyab: Nimuyil, Datan d Abiram. Ina, Datan d Abiram, *tuya-ten* d imṛayan n tmesmunt inni iyewwɣen ḍidd i Musa d Harun, *jmie* ak-d ubarru n Quraḥ, umi ɣewwɣen ḍidd i SIDI. ¹⁰ Tammurt tarzēm aqemmum nnes uca tsarḍ iten, *jmie* ak-d Quraḥ, uca x man aya immut eawed ubarru nni *aṛami* timessi tecca mitayn u-xemsin n yeryazen. Dewṛen nitni d ijj n weṛam. ¹¹ Maca tarwa n Quraḥ war mmuten ca.

¹² ***Ina tuya d tarwa n Cimeun eḷaḥsab tiwacunin nsen***: zi Nimuyil tawacunt n Inimuyiliyyen, zi Yamin tawacunt n Iyaminiyyen, zi Yakin tawacunt n Iyakiniyyen, ¹³ zi Zarah tawacunt n Izarahiyyen, zi Cawul tawacunt n Icawuliyyen. ¹⁴ Tina *tuya* d tiwacunin n Icimeuniyyen: tnayen u-eicrin-aṛaf u-mitayn *n yeryazen*.

¹⁵ ***Ina tuya d tarwa n Jad eḷaḥsab tiwacunin nsen***: zi Šifun tawacunt n Išifuniyyen, zi Ḥajji tawacunt n Iḥajjiwiyyen, zi Cuni tawacunt n Icuniyyen, ¹⁶ zi Uzni tawacunt n Iyuzniyyen, zi Eiri tawacunt n Ieiriyyen, ¹⁷ zi Arud tawacunt n Irudiyyen, zi Ariyili tawacunt n Iriyiliyyen. ¹⁸ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Jad uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di arebein-aṛaf u-xemsa-mya.

¹⁹ ***Tarwa n Yahuda tuya-ten*** d Eir d Unan. Maca mmuten Eir d Unan di temmurt n Kenēan. ²⁰ ***Ina tuya-ten*** d tarwa n Yahuda eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Cila, tawacunt n Icilayyen, zi Faraš tawacunt n Ifarašiyyen, zi Zarah tawacunt n Izarahiyyen.

²¹ *Uca ina tuya-ten* d tarwa n Faraš: zi Ḥašrun tawacunt n Iḥašruniyyen, zi Ḥamul tawacunt n Iḥamuliyyen. ²² Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Yahuda uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di setta u-sebein-aṛaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²³ ***Ina tuya-ten*** d tarwa n Issakar eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Tulae tawacunt n Itulaeiyyen, zi Fuwwa tawacunt n Ifuwwayyen, ²⁴ zi Yacub tawacunt n Iyacubiyyen, zi Cimrun tawacunt n Icimrunnyen. ²⁵ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Issakar uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di arebea u-settin-aṛaf u-teṛt-mya *n yeryazen*.

²⁶ ***Ina tuya-ten*** d tarwa n Zabulun eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Sarid tawacunt n Isaridiyyen, zi Ilun tawacunt n Iluniyyen, zi Yaḥliyiil tawacunt n Iyaḥliyiiliyyen. ²⁷ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Izabuluniyyen uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di settin-aṛef-n u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²⁸ ***Ina tuya-ten*** d tarwa n Yusuf eḷaḥsab tiwacunin nsen: Manassi d Ifrayim.

²⁹ ***Ina tuya-ten*** d tarwa n Manassi: zi Makir tawacunt n Imakiriyyen. Makir yejj-d Jilead. Zi Jilead *teffey* twacunt n Ijileadiyyen.

³⁰ *Ina tuya-ten* d tarwa n Jilead: zi Ieazar tawacunt n Ieazariyyen, zi Ḥalaq tawacunt n Iḥalaqiyyen,

³¹ zi Asriyiil tawacunt n Isriyiliyyen, zi Cakam tawacunt n Icakamiyyen, ³² zi Cimidae tawacunt n Icimidaeiyyen, zi Ḥafar tawacunt n Iḥafariyyen

³³ *Uca Ṣalufḥad*, mmis n Ḥafar, war tuɣi ɣars tarwa, maca yessis. *Ina tuya-ten* d ismawen n yessis n Ṣalufḥad: Maḥla, Nuēa, Ḥujla, Milka d Tirša.

³⁴ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Manassi uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di tnayen u-xemsin-aṛaf u-sebea-mya *n yeryazen*.

DI ŘEXŘA

³⁵ **Ina tuya-ten d tarwa n Ifrayim**, ełahsab tiwacunin nsen: zi Cutalaḥ tawacunt n Icutalaḥiyyen, zi Bakar tawacunt n Ibakariyyen, zi Taḥan tawacunt n Itaḥaniyyen.

³⁶ Ina *tuya-ten d tarwa n Cutalaḥ*: zi Eiran tawacunt n Ieiraniyyen.

³⁷ Tina *tuya-tent d tiwacunin n tarwa n Ifrayim* uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten di tnayen u-třatin-ařaf u-xemsa-mya n yeryazen*. Ina *tuya-ten d arrawen n Yusuf*, ełahsab tiwacunin nsen.

³⁸ **Ina tuya-ten d tarwa n Binyamin ełahsab tiwacunin nsen**: zi Balae tawacunt n Ibalaeiyyen, zi Acbil tawacunt n Icbiliyyen, zi Aḥiram tawacunt n Iḥiramiyyen, ³⁹ zi Cafufam tawacunt n Icafu-famiyyen, zi Ḥufam tawacunt n Iḥufamiyyen.

⁴⁰ Ina *tuya-ten d tarwa n Balae*: Ard d Nueman. Zi Ard tawacunt n Iyardiyyen, zi Nueman tawacunt n Inuemaniyyen.

⁴¹ Ina *tuya-ten d tarwa n Binyamin*, ełahsab tiwacunin nsen uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten di xemsa u-rebein-ařaf u-setta-mya n yeryazen*.

⁴² **Ina tuya-ten d tarwa n Dan ełahsab tiwacunin nsen**: zi Cuḥam tawacunt n Icuḥamiyyen. Tina *tuya d tiwacunin n Dan*, ełahsab tiwacunin nsen.

⁴³ Marra tiwacunin n Icuḥamiyyen ełahsab inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten di arebea u-settin-ařaf u-arebea-mya n yeryazen*.

⁴⁴ **Ina tuya-ten d tarwa n Acir ełahsab tiwacunin nsen**: zi Yimna tawacunt n Iyimniyyen, zi Yicwi tawacunt n Iyicwiyyen, zi Bariēa tawacunt n Ibariēiyyen.

⁴⁵ Ina *tuya-ten d tarwa n Biriea*: zi Ḥabar tawacunt n Iḥabariyyen, zi Malkiyil tawacunt n Imalkiyiliyyen. ⁴⁶ Isem n yeḡis n Acir *tuya-tt d Sarah*.

⁴⁷ Ina *tuya-ten d tarwa n Acir* uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten di třata u-xemsin-ařaf u-arebea-mya n yeryazen*.

⁴⁸ **Ina tuya-ten d tarwa n Naftali ełahsab tiwacunin nsen**: zi Yaḥasyil tawacunt n Iyaḥayiliyyen, zi Juni tawacunt n Ijuniyyen, ⁴⁹ zi Yařir tawacunt n Iyařiriyyen, zi Cillim tawacunt n Icillimiyyen.

⁵⁰ Tina *tuya-tent d tiwacunin n Naftali*, ełahsab tiwacunin nsen uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten di xemsa u-rebein u-arebea-mya n yeryazen*.

⁵¹ **Ina d inni itwaḥesben zi ayt n Israyil**: setta-mya u-waḥit-ařef u-sebea-mya u-třatin *n yeryazen*.

⁵² Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁵³ “Jar ina ad tetwabḍa temmurt d řwart, ełahsab řqedd n ismawen nsen. ⁵⁴ I wenni umi yar iḡa aṭṭas *n iwdan*, ad tewced ktar d řwart uca i wenni umi yar iḡa drus *n iwdan*, ad tewced qell d řwart. Ad immewc i kuř ijj anect n yenni zzayes itwaḥesben. ⁵⁵ Tammurt ad tetwabḍa s tqedduḥt. Nitni ad warten ełahsab ismawen n tqebbař n ibabaten nsen. ⁵⁶ Ad tetwabḍa tesyart n kuř ijj s tqedduḥt jar *inni iḡan s waṭṭas d inni iḡan s drus*.

⁵⁷ *Tuya-ten* ina d inni itwaḥesben zi Lawi, ełahsab tiwacunin nsen: zi Jarcun tawacunt n Ijarcuniyyen, Qahat tawacunt n Iqahatiyyen, zi Marari tawacunt n Imarariyyen. ⁵⁸ *Tuya* tina d tiwacunin n Ilawiiyyen: tawacunt n Ilibniyyen, tawacunt n Iḥibruniyyen, tawacunt n Imahliyyen, tawacunt n Imuciyyen, tawacunt n Iquraḥiyyen. Uca Qahat yejj-d Eamram. ⁵⁹ Tamyart n Eamram qqarent as Jukabad, yeḡi n Lawi, tenni dd-itwarwen i Lawi di Miřra. D nettat turuw-dd Harun d Musa d Maryam, učmatsen, i Eamram. ⁶⁰ I Harun twurwen as-dd Nadab, Abihu, Alicazar d Ita-

DI ŘEXŘA

mar. ⁶¹ Maca Nadab d Abihu mmuten, umi dd-iwyen timessi tayribt ztat i wudem n SIDI. ⁶² Tuya inni zzaysen itwaḥesben, marra iwetman n yijj n uyur sennej, di tṛata u-eicrin-ařef. Ina maca war twaḥesben ca jar ayt n Israyil, minzi war d asen temmewc tesyart d řwart jar ayt n Israyil. ⁶³ Ina *tuya-ten* d inni itwaḥesben n Musa d Alieazar, inni iḥesben ayt n Israyil di řewḍat n Mu'ab, yar L'Urdun arendad n Ariḥa. ⁶⁴ War tui jarasen uřa d ijj zeg inni itwaḥesben n Musa d Harun, akehhan, umi ḥesben nitni ayt n Israyil di řexřa n Sina. ⁶⁵ minzi xasen tuya inna SIDI ad mmten s tidett di řexřa. War zzaysen iqqim uřa d ijj, myir Kalib, mmis n Yifunni, d Yacuea, mmis n Nun.”

Yessis n řalufḥad

27 ¹ *Xenni* usint-idd yessis n řalufḥad, mmis n Ḥafar, mmis n Jilead, mmis n Makir, mmis n Manassi, *inni* n twacunt n Manassi, mmis n Yusuf, d ina d ismawen n yessis: Maḥla, Nuca, Ḥujla, Milka d Tirřa. ² Tuya beddent ztat i wudem n Musa u ztat i wudem n Alieazar, akehhan, u ztat i wudem n imyaren u ztat i wudem n marra tamesmunt yar tewwart n Uqıḍun n Umsagar, nnant ³ “Babatney immut di řexřa u war t tui di řwest n ubarru n yenni imunen ḍidd i SIDI, deg ubarru n Quraḥ *war din t tui netta*, minzi immut di ddnub nnes u tuya war yars ca iḥenjiren. ⁴ Mayemmi i ya ikkes isem n babatney zi jar twacunt nnes, ma minzi war yars tui ca iḥenjiren? Ewc aney agra di řwest n aytmas n babatney.”

⁵ Uca Musa yiwi ddeewa nsent deyya ztat i wudem n SIDI. ⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ⁷ “*Aqa aya* am mammec t nnant yessis n řalufḥad. Ittxeřa ad asent tewced tasyart n řwart di řwest n aytmas n babatsen uca ad xasent tesseedud řwart n babatsent. ⁸ Uca ad tessiwřed ak-d ayt n Israyil, ad tinid ‘Mařa ca n yijjen immut břa mmis, *xenni* ad tesseedum řwart nnes yar yeęis ⁹ u mařa war yars yeęis, ad tewcem řwart nnes i yaytmas. ¹⁰ Mařa war yars aytmas *ewawed*, ad tewcem řwart nnes i yaytmas n babas. ¹¹ Mařa babas war yars aytmas *ewawed*, ad tewcem řwart nnes i raę nnes, *i wenni i d as-dd* yudsen zi twacunt nnes, ḥima ad tt iwart netta.’ Man aya ad yiři d ict n tewřiyet i weḥkam i řebda i ayt n Israyil, am mammec yumur SIDI i Musa.”

Ařeqqem n Yacuea

¹² *Xenni* inna SIDI i Musa “Gaęed-dd adrar-a Abarim uca xzar tammurt nni wciy i ayt n Israyil.

¹³ Xmi tt i ya tžared, *xenni* cek ad tetwassmuned ak-d řejdud nnek, cek *ewawed* amecnaw mammec *kidsen* itwassmun umac Harun, ¹⁴ minzi kenniw tyewwyem ḍidd i řumur inu ztat i tiřawin nsen maḥend ad ayi tessqeddsem di řexřa n řin, řami din *tuya* amcubbec di tmesmunt. Aqa d ina d aman n Miriba, n Qadac, di řexřa n řin.” ¹⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁶ “Ad igg SIDI, AREBBI n buḥbeřat n marra aysum, aḥeřtu x tmesmunt-a *deg ufus* n ijj n weryaz, ¹⁷ *ḥima* netta ad yuyur ztat i wudem nsen uca ad yadef ztat i wudem nsen uca ad ten indeh yar barra, ad ten issidef yar daxeř maḥend tamesmunt n SIDI war tettiři am wuęi břa aniči.”

¹⁸ *Xenni* inna SIDI i Musa “Ksi Yacuea, mmis n Nun, ijj n weryaz i di ięa Arruḥ uca sars xas afus nnek ¹⁹ uca ad t tegged ztat i wudem n ukehhan Alieazar u ztat i marra tamesmunt, ad as tewced řumur ztat i tiřawin nsen ²⁰ uca ewc as *ca* zeg uweqqar nnek ḥima ad *as sřen* marra *inni* n tmesmunt n ayt n Israyil. ²¹ Netta ad ibedd ztat i ukehhan Alieazar, wenni i ya icawar ztat i wudem n SIDI elahsab řeḥkam n Urim. X řumur nnes ad dd-ffyem yar barra u x řumur nnes ad adfen yar daxeř, netta d marra ayt n Israyil uřa d marra tamesmunt.”

²² Uca Musa igga am mammec i d as yumur SIDI. Yiwi Yacuea uca issbedd it ztat i wudem n ukehhan Alieazar u ztat i wudem n marra tamesmunt. ²³ Issars xas ifassen nnes uca isseedu as řumur am mammec d as inna SIDI s ufus n Musa.

DI ŘEXŘA

Tiyarřa n kuř ass

28¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² “Umur ayt n Israyil uca ini asen ‘Ad teħdam x tyarřt inu, x weyrum inu i tewhibin n tmessi u x řefwařet inu ittfuřen mařend ad ayi tent-idd tessqarrbem di řweqt nsent itwaggen.’³ Ad asen tinid ‘Aqa ta d tawhibt n tmessi i ittxeřřan ad dd-tessqarrbem: tnayen n izmaren icnan n yijj n usegg^was am ict n tyarřt n wecmađ řebda.’⁴ Ijj n izmar ad t-idd tesswejdjed di řřbeř uca izmar nneđni ad t-idd tesswejdjed jar ueccci d tmeddit⁵ uca *ak-d man aya* am tewhibt n řyiřet ict n teecart n *ijj n ‘ifa’* n waren azdad ixegđen s yijj n arbeę n yijj n ‘hin’ n zzept twaddzen t-idd zi zžitun.’⁶ Aqa-tt d tayarřt n wecmađ n řebda, tenni tuya itwaggen deg wedrar n Sina am ict n řefwařet ittfuřen, *aqa-tt* d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.⁷ Tawhibt n useyyeb ad tiři d ij j n arbeę n yijj n ‘hin’ i yijj n izmar. Seyyeb tawhibt n useyyeb n ccrab di zzawect iqeddsen zzat i SIDI.⁸ Ad tesswejdjed izmar nneđni jar ueccci d tmeddit. Ad tt tesswejdjed am mammec *tesswejdjed* tawhibt n řyiřet di řřbeř u am mammec *tesswejdjed* tawhibt n useyyeb nnes, am ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI.

Tiyarřa n kuř ssimana

⁹ Deg wass n ssebt *ad tesswejdjed* tnayen n izmaren icnan n yijj n usegg^was d tnayen n teecurin n *yijj n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt n řyiřet ixegđen s zzept ak-d tewhibt n useyyeb nnes.¹⁰ Aqa-tt d tayarřt n wecmađ i ssebt di kuř ssebt, ad tt tarnid i tyarřt n wecmađ n řebda d tewhibt nnes n useyyeb.

Tiyarřa n kuř uyur

¹¹ Deg umezwar n *kuř ij j* n iyuren nwem ittxeřřa ad dd-tessqarrbem ict n tyarřt n wecmađ i SIDI: tnayen n imwan, ij j n icarri, sebea n izmaren icnan n yijj n usegg^was¹² uca řřata n teecurin n *ij j n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt n řyiřet ixegđen s zzept i yijj n umwa u tnayen n teecurin n *yijj n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt n řyiřet ixegđen s zzept i yijj n icarri.¹³ *Arni* ict n teecart n *yijj n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt n řyiřet ixegđen s zzept i yijj n izmar. *Aqa-tt* d tayarřt n wecmađ s ict n řefwařet ittfuřen, *aqa-tt* d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.¹⁴ Tiwhibin nnes n useyyeb ad iřint d azyen n ‘hin’ n binu ak-d umwa d ict n tuřut n yijj n ‘hin’ ak-d icarri d yijj n arbeę n yijj n ‘hin’ ak-d izmar. Ta d tayarřt n wecmađ n kuř ayur, i kuř ayur ełahřab řqedd n iyuren n usegg^was.¹⁵ Ittxeřřa ad tesswejdjed ij j n umyan d ameřyan am tyarřt n ddenb i SIDI, ad tt tarnid i tyarřt n wecmađ n řebda ak-d tewhibt nnes n useyyeb.

Tayarřt n useđdu d weyrum nnebřa wentun

¹⁶ Deg uyur amezwaru, deg wass wiss arbeęřac n uyur, ad tiři *Tyarřt* n Useđdu n SIDI.¹⁷ Deg wass wiss xemmeřac n simant n uyur ad yiři řeid. Sebea n wussan ad ccen ayrum břa antun.¹⁸ Deg wass amezwaru n řeid ad yiři yijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict řxedmet i ittxeřřan ad tettwagg.¹⁹ Ad dd-tessqarrbem ict n tewhibt n tmessi i SIDI: tnayen n imwan, ij j n icarri d sebea n izmaren n yijj n usegg^was. Ittxeřřa ad iřin cnan qae.²⁰ Ad tiři tewhibt n řyiřet n waren azdad ixegđen s zzept. Sewjed *zzayes* řřata n teecurin n *yijj n ‘ifa’* i yijj n umwa d tnayen n teecurin n *yijj n ‘ifa’* i yijj n icarri.²¹ Ad tesswejdjed ict n teecart n *yijj n ‘ifa’* i yijj n izmar, i *marra* sebea n izmaren *nni*.²² *Sewjed eawed* ij j n umyan am tyarřt n ddenb mařend ad xawem tetwagg řefdiyyet.²³ Ad tesswejdjed man aya sennej i *usewjed* n tyarřt n wecmađ di řřbeř nni *iřan* d ict n tyarřt n wecmađ i řebda.²⁴ Am mammec uya ad tesswejdjed sebea n wussan, di kuř ass *zzaysen*, ayrum n tewhibin n tmessi am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI. Ad itwasewjed sennej i *usewjed* n tyarřt n wecmađ n řebda ak-d tewhibt n useyyeb nnes.²⁵ Deg wass wiss sebea ad teggem ij j n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict řxedmet i ittxeřřan ad tettwagg.

DI ŘEXŘA

Imezwura n řyiget

²⁶ Deg wass n tmenzut n *řšabet* di Řeid n Ssimanat, xmi i-dd ya tessqarrbem ict n tewhibt n řyiget n jdid i SIDI, ad teggem ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřan ad tettwagg. ²⁷ Ad dd-tessqarrbem ict n tyařřt n wecmađ am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI: tnayen n imwan, ijj n icarri d sebea n izmaren n yijj n usegg^{was} ²⁸ ak-d tewhibt nnes n řyiget n waren azdad ixegđen s zlect: řřata n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n umwa, tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n icarri ²⁹ uřa d ict n teecart n yijj n 'ifa' i yijj n izmar, i marra sebea n izmaren nni. ³⁰ Sewjed eawed ijj n umyan d amezyan am tyařřt n ddenb mařend ad xawem tetwagg řefdiyyet. ³¹ Ad ten tesswejdem sennej i usewjed n tyařřt n wecmađ n řebda d tewhibt nnes n řyiget. Ad iřin cnan qae i kenniw ak-d tewhibin nnes n useyyeb.' ”

Uřuđi n řbuq

29¹ “Deg uyur wiss sebea, deg wass amezwaru n uyur, ad teggem ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřan ad tetwagg. Ad awem yiři d ijj n wass n uřuđi s wesruddeđ *di řbuq*. ² Ad tesswejdem ict n tyařřt n wecmađ am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI: ijj n umwa d yijj n icarri d sebea n izmaren icnan qae n yijj n usegg^{was} ³ ak-d tewhibt nnes n řyiget zeg waren azdad ixegđen s zlect: řřata n teecurin n yijj n 'ifa' i umwa d tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i icarri ⁴ uca ict n teecart n yijj n 'ifa' i kuř izmar, i sebea n izmaren marra. ⁵ Sewjed eawed ijj n umyan amezyan am tyařřt n ddenb mařend ad xawem tetwagg řefdiyyet ⁶ sennej i usewjed n tyařřt n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyiget d sennej i usewjed n tyařřt n wecmađ n řebda ak-d tewhibt nnes n řyiget d tewhibin nnes n useyyeb, ełařsab lfariđa, am ict n řefwařet ittfuřen, am ict n tyařřt n tmessi i SIDI.

Tiyařřa deg Wass n Weřřah

⁷ Deg wass wiss eecra ad teggem ijj n umuni iqeddsen uca ad tesswađeem ixef nwem. War tteggem uřa d ict n řxedmet. ⁸ Ad dd-tessqarrbem ict n tyařřt n wecmađ am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI: ijj n umwa d yijj n icarri d sebea n izmaren icnan qae n yijj n usegg^{was}. Ittxeřřa ad awem iřin cnan ařřas. ⁹ Eawed tawhibt nnes n řyiget n waren azdad ixegđen s zlect: řřata n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n umwa, tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n icarri ¹⁰ u ijj n 'ifa' i kuř izmar, i sebea n izmaren marra. ¹¹ Swejdem eawed ijj n umyan amezyan am tyařřt n ddenb, sennej i usewjed n tyařřt n ddenb i zi tetwagg řefdiyyat u sennej i usewjed n tyařřt n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyiget d tewhibin nnes n useyyeb.

Tiyařřa n řeid n txuzan n ifetwan

¹² Deg wass wiss xemmestac n uyur wiss sebea ad teggem ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřan ad tetwagg. Sebea n wissan ad teeydem i SIDI. ¹³ Ad dd-tessqarrbem ict n tyařřt n wecmađ am tewhibt n tmessi, am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI: řřetřac n imwan, tnayen n icarriyyen u arbeřac n izmaren n yijj n usegg^{was}. Ittxeřřa ad iřin cnan qae. ¹⁴ Eawed tawhibt nnes n řyiget n waren azdad ixegđen s zlect: řřata n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n umwa, i marra řřetřac n imwan u tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n ucarri, i tnayen n icarriyyen nni ¹⁵ uřa d ict n teecart n yijj n 'ifa' i yijj n izmar, i marra arbeřac n izmaren nni. ¹⁶ Swejdem eawed ijj n umyan d amezyan am tyařřt n ddenb, sennej i usewjed n tyařřt n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyiget d tewhibin nnes n useyyeb.

¹⁷ Deg wass wiss tnayen: tenecac n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^{was}. ¹⁸ ak-d tewhibt nsen n řyiget d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, ełařsab řqedd nsen, ełařsab lfariđa. ¹⁹ Swejdem eawed ijj n umyan d amezyan am tyařřt n ddenb, sennej i usewjed n tyařřt n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyiget d tewhibin nnes n useyyeb.

DI ŘEXŘA

²⁰ Deg wass wiss třata: ĥiřac n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ²¹ ak-d tewhibt nsen *n řyiřet* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, eļařsab řqedd nsen, eļařsab lfariřa. ²² *Swejdem eawed* iij n umyan am tyařřt n ddenb, sennej i *usewjed n tyařřt n wecmař* ak-d tewhibt nnes *n řyiřet* d tewhibin nnes n useyyeb.

²³ Deg wass wiss arebea: eecra n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ²⁴ ak-d tewhibt nsen *n řyiřet* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, eļařsab řqedd nsen, eļařsab lfariřa. ²⁵ *Swejdem eawed* iij n umyan amezyan am tyařřt n ddenb, sennej i *usewjed n tyařřt n wecmař* ak-d tewhibt nnes *n řyiřet* d tewhibin nnes n useyyeb.

²⁶ Deg wass wiss xemsa: tesa n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ²⁷ ak-d tewhibt nsen *n řyiřet* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, eļařsab řqedd nsen, eļařsab lfariřa. ²⁸ *Swejdem eawed* iij n umyan am tyařřt n ddenb, sennej i *usewjed n tyařřt n wecmař* ak-d tewhibt nnes *n řyiřet* d tewhibin nnes n useyyeb.

²⁹ Deg wass wiss setta: tmenya n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ³⁰ ak-d tewhibt nsen *n řyiřet* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, eļařsab řqedd nsen, eļařsab lfariřa. ³¹ *Swejdem eawed* iij n umyan am tyařřt n ddenb, sennej i *usewjed n tyařřt n wecmař* ak-d tewhibt nnes *n řyiřet* d tewhibin nnes n useyyeb.

³² Deg wass wiss sebea: sebea n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ³³ ak-d tewhibt nsen *n řyiřet* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, eļařsab řqedd nsen, eļařsab lfariřa. ³⁴ *Swejdem eawed* iij n umyan amezyan am tyařřt n ddenb, sennej i *usewjed n tyařřt n wecmař* ak-d tewhibt nnes *n řyiřet* d tewhibin nnes n useyyeb.

³⁵ Deg wass wiss tmenya ad teggem iij n umuni ifarzen. War tteggem uřa d ict řxedmet i ittxeřřan ad tetwagg. ³⁶ Ad dd-tessqarrbem ict n tyařřt n wecmař am tewhibt n tnessi, am ict n řefwahet ittfuřen i SIDI: iij n umwa d yijj n ucarri d sebea n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ³⁷ ak-d tewhibt nsen *n řyiřet* d tewhibin nsen n useyyeb i umwa, i icarri u i izmaren, eļařsab řqedd nsen, eļařsab lfariřa. ³⁸ *Swejdem eawed* iij n umyan am tyařřt n ddenb, sennej i *usewjed n tyařřt n wecmař* ak-d tewhibt nnes *n řyiřet* d tewhibin nnes n useyyeb.

³⁹ Ad teggem timesřayin-a i SIDI di řeeyud nwem itwaggen sennej i řewud nwem d tewhibin nwem s řxařar sennej i *usewjed n tyařřt n wecmař* nwem d tewhibin nwem *n řyiřet* d tewhibin nwem n useyyeb d tewhibin nwem n řehna.”

Tijuřa

30 ¹ Uca issiweř Musa ak-d ayt n Israyil eļařsab marra min yumur SIDI i Musa. ² Issiweř Musa ak-d izeřifen n tqebbař n ayt n Israyil, inna “Aqa d ta x min xef yumur SIDI ³ ‘Xmi i řa taf **iij n weryaz** iwca awař niř iijuř ict n tjařit ĥima ad iqqen ixef nnes s yijj n řeahd, *xenni* war ittarezzi awař nnes. Ittxeřřa as ad igg eļařsab min dd-iffyten zeg uqemmum nnes.

⁴ Xmi i řa taf **ict n temyart** tewca awař nnes i SIDI uca ad teqqen ixef nnes s yijj n řeahd di temzi nnes di taddart n babas ⁵ uca babas isřa i wawař n lwaed nnes d řeahd nnes i zi teqqen ixef nnes, uca babas isqar zzates, *xenni* marra lwueud nnes ad iřin řeřřen d marra aqqan nnes ad iřin řeřřen. ⁶ Maca mařa babas issbedd itt *zi man aya* deg wass nni di t isřa, *xenni* uřa d iij zi lwueud nnes u uřa d iij zeg waqqan nnes i zi teqqen ixef nnes, war řeřřen ca. SIDI ad as iřfar, minzi babas issbedd itt *x man aya*

⁷ Mařa tuya-tt temřec ak-d yijj n weryaz uca xas lwueud niř nettat tuya teqqen ixef nnes s yijj n wawař iffeř-dd s tcarfayeř zeg iyencicen nnes, ⁸ uca aryaz nnes isřa as uca isqar zzates deg wass i di isřa *aya*, *xenni* ad seřřen marra lwueud nnes d marra aqqan nnes ad iřin řeřřen. ⁹ Maca mařa aryaz nnes isřa *aya*, inhar itt, *xenni* netta issebřeř lwaed nni xas uřa d awař s tcarfayeř zeg iyencicen nnes i zi tuya teqqen ixef nnes uca AREBBI ad as iřfar *aya*.

DI ŘEXŘA

¹⁰ X lwaed n tajjač niy n tenni itwağfen: marra min zi tuya teqqen ixef nnes, ad yiři išeğeğ.

¹¹ Mařa tuya tewca awař niy teqqen ixef nnes s ict n tjağit i yijj n řeahd di taddart n weryaz nnes, ¹² uca aryaz nnes isřa i uya uca isqar zzates uca war tt issbedd x man aya, xenni ad řeřhen marra lwuēud nnes u marra aqqan nnes i zi tuya teqqen ixef nnes ad iřin řeřhen. ¹³ Maca mařa aryaz nnes issebdeř aya qae deg wass i di isřa aya, xenni war ittiři išeğeğ ca qae zi min dd-iffyen zeg iyencicen nnes n lwuēud niy n waqqan. Aryaz nnes issebdeř aya uca AREBBI ad as iřfar.

¹⁴ Kuř lwaed d kuř aqqan s ict n tjağit mağend ad tesswadee ixef nnes, aryaz nnes ad tt issemten, niy ad tt issebdeř. ¹⁵ Mařa aryaz nnes isqar qae zeg wass x wass, xenni issemten marra lwuēud nnes niy marra aqqan nnes inni xas iğan. Aqa issemten iten minzi isqar zzates deg wass i di ten isřa. ¹⁶ Mařa issebdeř iten qae, awarni řami ten isřa, xenni ad yarbu řmuēšiyet nnes.’ ”

¹⁷ Aqa d tina d tiweřša i zi yumur SIDI i Musa uca aqa řeřhent jar weryaz d temğart, jar babas d yessis tenni di taddart n babas di temzi nnes.

Garra ak-d Midyan

31 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Ntaqem di ttwee n ayt n Israyil x Imidyaniyyen. Awarni as ad tetwassmuned ak-d řejdud nnek.”

³ Issiweř Musa ak-d řgens, inna “Swejdem zzaywem iryazen i umenyi didd i Midyan mağend ad ssiwden nneqmet n SIDI x Midyan. ⁴ I kuř taqbič ařef n yeryazen, uca ammu i d awem ittxeřša ad tessekkem i marra tiqebbař n Israyil ařef n yeryazen zi kuř taqbič ġar umenyi.” ⁵ Ammu i tuya tetwafarzen zi řuřuf n Israyil ařef n yeryazen zi kuř taqbič, aqa-ten jmie tenεac-n-řuřuf n yerazen iwejden i umenyi.

⁶ Uca Musa issekk iten ġar umenyi, ařef n yeryazen zi kuř taqbič. Nitni ruřen jmie ġar umenyi ak-d Finağas, mmis n ukehhan Alieazar uca netta ġars řeqcue iqeddsen d řğayğat i uřuđi s wesruddeğ i umenyi deg ufus nnes ⁷ uca mmenyen didd i Imidyaniyyen, am mammec yumur SIDI i Musa uca nyin marra min iğan d awtem. ⁸ Sennej i yenni zzaysen itwanyen, nyin tanya ijeğiden n Midyan, Iwi, Raqim, řur, Ĥur d Rabae, xemsa n ijeğiden n Midyan. Tanya Balaam, mmis n Baeur, nyin t s ssif. ⁹ Ayt n Israyil ħebbsen timğarin n Midyan d tarwa nsent u keccden řebhayem nsen d tħimriwin nsen d marra min ġarsen. ¹⁰ Sscemden s tmessi marra tinnedam mani tuya zeddyen d marra lqeleat nsen. ¹¹ Ksin marra min keccden uřa d marra takeccađt n iwdan d řebhayem ¹² uca iwyyen-dd ġar Musa d ukehhan Alieazar u ġar tmesmunt n ayt n Israyil, di řmargeğ n txuzan, di řewđat n Mu’ab, ġar L’Urdun, arendad n Ariħa. ¹³ Uca iffeğ-dd Musa d ukehhan Alieazar d marra imeqqrannen n tmesmunt barra i řmargeğ n txuzan mağend ad ten msagaren.

¹⁴ Iffuğem Musa ağtas x řqebğanat n řeeskar, x imeqqrannen x ařef u x imeqqrannen x mya, inni dd-iseqben zeg umenyi. ¹⁵ Inna asen Musa “Ma tejjim marra min iğan d tawtent iddar?” ¹⁶ Aqa da, s wescan n Balaam, timğarin-a tuya-tent d řesbab řami ayt n Israyil ġdaren SIDI di tmesřact n Fağur uca tewđa-dd jjriħect x tmesmunt n SIDI. ¹⁷ Řexxu xenni, nyem marra iwetman zi jar iħenjiren imezyanen uca nyem marra tamğart nni tuya itğšen ak-d ijj n weryaz am teğa nettat di qama ak-d ijj n wewtem. ¹⁸ Maca marra tiħenjirin nni war itğšen di qama ak-d ijj n wewtem, jjem tent i yixef nwem ad ddarent.

¹⁹ Ittxeřša awem ad tewtem iqıđan nwem barra i řmargeğ n txuzan řmijař n sebea n wussan. Kuř ijjen wenni inyin ijj n řeemar n bnadem u kuř ijjen wenni iħadan wenni itwassnuqqben ad yejj ad kksen ddenb x yixef nnes deg wass wiss třata u deg wass wis sebea, ammu kenniw uřa d imeħbas nwem. ²⁰ Amenni ittxeřša ad tekksem ddenb zi marra arruđ d marra řeqcue n iřmawen d marra min itwağgen s thiđurt n iyayđ d marra řeqcue n ukeccuđ.”

DI ŘEXŘA

²¹ Alieazar, akehhan, inna i Ieškariyyen nni dd-iffyēn ƣar umenyi “Ta d tawšiyet nni yumur SIDI i Musa: ²² S tidett urey d nnuqart d nnħas d uzzař d istanyu d aldun, ²³ wah marra min izem-maren i tmessi, x tmessi ad t tessekem, xenni ad yiři izdig, maca ittxešša ad zzayes tekkssem ddenb s waman n wezrař. Marra min war izemmaren i tmessi, ad t tessekem x waman. ²⁴ Deg wass wiss sebēa ad tšebbnem arruđ nwem, xenni ad tiřim d imezdigen. Awarni i uya tzemmar-rem ad tadfem di řmargeħ n txuzan.”

²⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁶ “Třef řeēbar n tkeccađt nni itwaħebbsen zeg iwdan d řebhayem, cek *jmie* ak-d ukehhan Alieazar u ak-d izeğifen n *tudrin* n ibabaten n tmesmunt. ²⁷ Bđa takeccađt x tnayen jar inni icarcen deg umenyi u inni dd-iffyēn ak-d řeškar *zeg ict n jjihet* d marra tamesmunt *zi tennednit*.

²⁸ Sgaēēed ict n šsedqet i SIDI zeg Ieškariyyen nni dd-iffyēn ak-d řeškar: *ijj n řeēmar* zi xemsa mya n iwdan uca *amenni* zeg ifunasen d tfunasin u zeg iyyař u zeg wuği. ²⁹ Zeg wezyen nsen n *tkeccađt* ad teksim *šsedqet-a* uca ad tt tewcem i ukehhan Alieazar am ict n tewhibt n usgaēēed i SIDI. ³⁰ Uca zeg wezyen n *tkeccađt* n ayt n Israyil ad teksid *ijj* zi kuř xemsin: zeg iwdan, zeg ifun- nasen d tfunasin, zeg iyyař u zeg wuği, *wah*, zi marra řebhayem. Ad tewced aya i Ilawiyyen nni iřřfen acbar x Tzeddiyt n SIDI.”

³¹ Uca igga Musa d ukehhan Alieazar am mammec yumur SIDI i Musa. ³² Tuya řeksibet nni iqqi- men n tkeccađt nni ikecced řgens n řeškar setta-mya u-xemsa u-sebein-ařaf n wuği. ³³ tnayen u-sebein-ařaf n ifunasen d tfunasin, ³⁴ waħit u-settin-ařaf n iyyař ³⁵ uca *zi jjihet* n řeēmar n bna- dem, zi temyarin nni war iřřšen di qama ak-d *ijj* n weryaz, aqa-tent marra tnayen u-třatin-ařef.

³⁶ Uca azyen n *tkeccađt*, *tasyart* n *yenni dd-iffyēn ak-d řeškar*, aqa-tt di teřt-mya u-sebea u-třatin-ařaf n wuği. ³⁷ Uca šsedqet i SIDI n wuği *tuya-tt di setta-mya u-xemsa u-sebein*. ³⁸ Uca *tuya din* setta u-třatin-ařaf n ifunasen d tfunasin uca šsedqet *zzaysen* i SIDI *tuya-tt* di tnayen u-sebein. ³⁹ Uca *tuya din* třatin-ařaf u-xemsa-mya n iyyař uca šsedqen *zzaysen* i SIDI, waħit u- settin. ⁴⁰ Uca *zi jjihet* n řeēmur n bnađem *tuya din seřřac-ařaf n temyarin* u ašeddeq *zzaysent* i SIDI aqa tnayen u-třatin n *temyarin*.

⁴¹ Uca iwca Musa šsedqet, tenni d tawhibt n usgaēēed i SIDI, i ukehhan Alieazar, am mammec yumur SIDI i Musa.

⁴² Zeg wezyen n *tesyart* n ayt n Israyil, wenni iksi Musa zeg yeryazen nni tuya immenyen, ⁴³ - *azyen n tesyart n tmesmunt* tuya-t di teřt-mya u-sebea u-třatin-ařaf n wuği, ⁴⁴ setta u-třatin- ařaf n ifunasen d tfunasin, ⁴⁵ třatin-ařaf u-xemsa-mya n yeğyař ⁴⁶ uca seřřac-ařaf n řeēmur n iwdan -,

⁴⁷ zeg wezyen n ayt n Israyil iksi Musa *ijj* zi kuř xemsin, *ammu* zeg iwdan *am* zi řebhayem, uca iwca aya i Ilawiyyen, inni iřřfen acbar x Tzeddiyt n SIDI, am mammec yumur SIDI i Musa.

⁴⁸ Xenni usin-dd řqebřanat x řuřuf n řeškar, imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya, ƣar Musa ⁴⁹ uca nnan i Musa “Ixeddamen nnek aqa ĥesben marra Ieškariyyen nni sadu ufos nney u war d aney iruħ uřa d *ijj* n weryaz. ⁵⁰ S uya niwi tawhibt n SIDI, kuř *ijj* min yufa: ict n řqecēet n wurey, ict n txeřxařt, ict n tmeqyast, ict n txatent n *ucemmie*, ict n texrazt niy ict n tseddect s wedmam n wurey, ĥima ad *zzaysent tetwagg řefdiyyet* x řeēmur nney ztat i wudem n SIDI.”

⁵¹ Uca Musa d ukehhan Alieazar ksin *zzaysen urey* nsen, marra řeqcue izewwqen. ⁵² Marra urey n tewhibt n usgaēēed i qeddmn i SIDI, tuya seřřac-ařaf u-sebea-mya u-xemsin n uciql, zeg imeqqranen x wařef u zeg imeqqranen x mya. ⁵³ *Minzi* Ieškariyyen aqa keccđen kuř *ijj* i yixef nnes. ⁵⁴ Musa d ukehhan Alieazar ksin urey *nni* n imeqqranen x ařef u x mya uca iwyeu t ƣar Uqiđun n Umsagar, am ict n řidaret i ayt n Israyil ztat i wuden n SIDI.

DI ŘEXŘA

Ttutra n teqbič n Rubin d teqbič n Jad

32¹ Ayt n Rubin ƣarsen aŧŧas n řebhayem u ayt n Jad ƣarsen aŧŧas s waŧŧas n řebhayem uca nitni zřin tammurt n Yaezir d temmurt n Jilead, u aqa da, jjihet *nni tecna* i řebhayem² Usin-dd ayt n Jad u ayt n Rubin, ssiwřen ak-d Musa d ukehhan Alieazar u ak-d imeqqranen n tmesmunt, nnan³ “Eařarut, Dibun, Yaezir, Nimra, Ĥacbun, Alieala, Cabam, Nabu d Baεun,⁴ tammurt nni x iyřeb SIDI zzat i wudem n tmesmunt n Israyil, aqa-tt d ict n temmurt *tecna* i řebhayem u imsexxaren nnek ƣarsen řebhayem.”⁵ Nnan “Mařa nufa nniemet di tiŧŧawin nnek, ma zεma ad temmewc temmurt-a d agra i imsexxaren nnek u war d aney ttejji ad nezwa L'Urdun.”

⁶ Yarra Musa x ayt n Jad u x ayt n Rubin “Mařa aytmatwem ad dd-ffƣen ƣar garra, ma xenni kenniw ad teqqimem da?⁷ Mayemmi i ƣa tεegzem uř n ayt n Israyil mařend war zekk^win ƣar temmurt i d asen iwca SIDI?⁸ Ammu iggin babatwem umi ten ssekkey zi Qadac-Barnie ĥima xenni ad zaren tammurt.⁹ Řami iwđen ƣar teyzurt n *teyzart* n Ickul uca zřin tammurt, ggin řesbab n trezzit n wuřawen n ayt n Israyil ař war udifen ca di temmurt i d asen iwca SIDI.¹⁰ Deg wass nni itwassary ƣađab n SIDI uca ijjuğ, inna¹¹ ‘Iryazen nni dd-iffƣen zi Miřra, zi eicrin isegg^wusa sennej, war zaren tammurt nni x jjuğey ad wceƣ i Ibrahim d Isřaq d Yaεqub, minzi war d ayi đfaren nican,¹² myir Kalib, mmis n Yifunni, Akinizi, d Yacuea, mmis n Nun, minzi nitni đfaren nican i SIDI.’¹³ Uca *ammu* itwassary ƣađab n SIDI x Israyil uca izeğε iten di řexřa arebein n isseg^wusa, ařami ifna jjiř nni, marra wenni iggin řƣar di tiŧŧawin n SIDI,¹⁴ Uca aqa da, kenniw tekkarem am min ggin babatwem, *kenniw* d tarwa n yeryazen i ixđan ĥima ad tarnim εad řřaduq n ƣađab n SIDI x Israyil.¹⁵ Mařa tdewřem-dd kenniw zi đeffar nnes, netta ad ten yejj di řexřa εawed uca *ammu* ad tejjem marra řgens-a ad immet.”

¹⁶ Xenni nitni qarrben-dd ƣars, nnan “Ad nebna da řkuriyyat i wuği nney u tineddam i iřenjiren nney,¹⁷ maca neccin aqa newjed i umenƣi zzat i wudem n ayt n Israyil s řesnař *nney*, ařami ten nessiwed ƣar wemcan nsen uca iřenjiren nney ad qqimen di tneddam ifaryen s *iyebřawen* di ssibbet n imezday n temmurt.¹⁸ War dd-neddikk^wiř ƣar tudrin nney ařami tetwabđa i kuř ijj zeg ayt n Israyil tasyart nnes n řwart.¹⁹ Minzi war ntetřef di řwart akidsen ƣar tma nneđni n L'Urdun uřa ƣar zzat, minzi tasyart i d aney dd-ittasen aqa-tt ƣar tma-ya tanita n L'Urdun, ƣar ccarq.”

²⁰ Xenni inna asen Musa “Mařa teggim ammu, mařa tesswejdem ixef nwem i umenƣi zzat i wudem n SIDI,²¹ uca kuř ijj wenni isswejden ixef nnes i umenƣi, ad iřwa L'Urdun zzat i wudem n SIDI, mařend netta ad yazzeř marra x řεedyan nnes zzat i wudem nnes²² u ad tiři temmurt tetwaxđε zzat i wudem n SIDI, *xenni* tzemmarem ad dd-tdewřem u ad tiřim tbeddem zzat i SIDI u zzat i Israyil břa amarwas u ad tiři temmurt-a d agra nwem zzat i wudem n SIDI.

²³ Maca mařa war teggim ammu, *xenni* aqa texđam đidd i SIDI uca ad tessnem aqa ddenb nwem ad kenniw yaf.²⁴ Bnam tineddam i iřenjiren nwem uca řkuriyyat i wuği nwem uca ggem s wawař i dd-iffƣen zeg uqemmum nwem.”

²⁵ Xenni ssiwřen ayt n Jad d ayt n Rubin ak-d Musa, nnan “Imsexxaren nnek ad ggen, am mammecc ten yumur sidi inu.²⁶ Tarwa nney, timƣarin nney, řeksibet nney d marra řebhayem nney, ad qqimen di tneddam n Jilead,²⁷ maca imsexxaren nnek ad zwan i umenƣi zzat i wudem n SIDI, marra inni isswejden *ixefnsen* i umenƣi, am mammecc issiweř sidi inu.”

²⁸ Uca Musa yumur xasen i ukehhan Alieazar u i Yacuea, mmis n Nun, u i izeğifen n *tudrin* n ibabaten n tqebbař n ayt n Israyil²⁹ uca inna asen Musa “Mařa ayt n Jad d ayt n Rubin ad kiwem zwan L'Urdun, kuř ijjen wenni isswejden ixef nnes i umenƣi zzat i wudem n SIDI, u mařa *xenni* tammurt ad tiři tettwaxđε zzat i wudem nwem, *ad taf* ad asen tewcem tammurt n Jilead d agra.³⁰ Maca mařa war kiwem zekk^wim wejden i umenƣi, *xenni* ad řřfen agra di řwest nwem di temmurt n Kεεan.”³¹ Uca ayt n Jad d ayt n Rubin arrin-dd, nnan “Am mammecc issiweř SIDI

DI ŘEXŘA

ak-d imsexxaren nnek, ammu i ya negg. ³² Neccin ad nezwa yar temmurt n Kenčan ad niři newjed i umenyi zzat i wudem n SIDI uca ad tiři tesyart nney n řwart yar tma-ya wanita n L'Urdun.”

³³ U iwca asen Musa, i ayt n Jad u i ayt n Rubin u i wezyen n teqbič n Manassi, mmis n Yusuf, tageldit n Siħun, ajeğid n Imuriyyen, d tgeldit n Euj, ajeğid n Bacan, tammurt s tneddam nnes nni iğan di jjwayeh nnes uřa d tineddam di temmurt i d as-dd innđen. ³⁴ Ayt n Jad bnan Dibun, Eařarut, Earueir, ³⁵ Eařrut-Cufan, Yaezir, Yujbaha, ³⁶ Bayt-Nimra d Bayt-Haran, tineddam ifaryen s iyebrāwen d řkuriyyat i wuři. ³⁷ Ayt n Rubin bnan Ĥacbun, Ilićala, Qiryatayim, ³⁸ Nabu, Bael-Maēun, inni zi beddřen ismawen nsen, d Sabma, uca řayan ismawen n tneddam i bnan *ēawed* s yisem *nneđni*.

³⁹ Uca ayt n Makir, mmis n Manassi, ruħen yar Jilead uca tťfen t uca uzzřen x Imuriyyen nni din iğan. ⁴⁰ Uca Musa iwca Jilead i Makir, mmis n Manassi, uca iruħ netta ad izdey din. ⁴¹ Uca Ya'ir, mmis n Manassi, iruħ uca iťtef dcurat nnes uca iřaya asent Ĥawut-Ya'ir. ⁴² Amenni iruħ Nubaħ uca iťtef Qinat d tneddam i yars dd-iqqnen uca isemma asent Nubaħ s yisem nnes.

Isafaren n Miřra ař aymir n tmurt n Kenčan

33 ¹ Ammu i mmuťtiyen ayt n Israyil inni dd-iffyen zi temmurt n Miřra, zeg wemcan yar wemcan, ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen, s ufus n Musa d Harun. ² X řumur n SIDI yura Musa imucan manis-dd ffyen ak-d ireħħalen nsen. Ina d ireħħalen nsen ak-d imucan manis dd-ffyen. ³ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi **Raēamsis** deg uyur amezwaru, deg wass wiss xemmeřac n uyur amezwaru. Di řřbeħ, *deyya* awarni i *tyarřt* n useđdu ffyen-dd ayt n Israyil s yijj n ufus itwassgæēden zzat i tiťtawin n marra Imiřriyyen, ⁴ *umi* tuya cezyřen Imiřriyyen netťřen marra imenza nsen inni iwta SIDI s řmewt jarasen. *ēawed* issiweđ SIDI řeħkam *nnes* x marra irebbiten nsen.

⁵ Kksen ayt n Israyil iqıđan nsen, *ffyen* zi Raēamsis uca wtin iqıđan nsen di Sukkut.

⁶ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Sukkut uca wtin iqıđan nsen di Itam yar tma n řexřa.

⁷ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Itam uca dewřen-dd yar Fi-Haħirut nni iğan arendad n Bael-řafun uca wtin iqıđan nsen zzat i wudem n Mijdal.

⁸ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Fi-Haħirut uca cukken di řwest n řebħar yar řexřa uca uyuren ticři n třata n wussan di řexřa n Itam, *xenni* wtin iqıđan nsen di Mara.

⁹ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Mara uca iwđen yar Ilim, mani iğa teneac n iybaluten n waman d sebein n tcejjura n tini uca wtin iqıđan nsen din.

¹⁰ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Ilim uca wtin iqıđan nsen yar Řebħar n Uyanim.

¹¹ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Řebħar n Uyanim uca wtin iqıđan nsen di řexřa n Sin.

¹² Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi řexřa n Sin uca wtin iqıđan nsen di Dufqa.

¹³ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Dufqa uca wtin iqıđan nsen di Aluc.

¹⁴ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Aluc uca wtin iqıđan nsen di Rafidim, mani war yufi aman i řgens ad issu.

¹⁵ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Rafidim uca wtin iqıđan nsen di řexřa n Sina.

¹⁶ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi řexřa n Sina uca wtin iqıđan nsen di Qabarut-Hata'awat.

¹⁷ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Qabarut-Hata'awat uca wtin iqıđan nsen di Ĥađayrut.

¹⁸ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Ĥađayrut uca wtin iqıđan nsen di Ritma.

¹⁹ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Ritma uca wtin iqıđan nsen di Rimmun-Fariř.

²⁰ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Rimmun-Fariř uca wtin iqıđan nsen di Libna.

²¹ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Libna uca wtin iqıđan nsen di Rissa.

²² Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Rissa uca wtin iqıđan nsen di Qihaylata.

²³ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zi Qihaylata uca wtin iqıđan nsen di wedrar n Cafar.

²⁴ Kksen iqıđan nsen, *ffyen* zeg wedrar n Cafar uca wtin iqıđan nsen di Ĥarada.

DI ŘEXŘA

- ²⁵ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Ĥarada uca wtin iqiđan nsen di Maqhaylut.
²⁶ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Maqhaylut uca wtin iqiđan nsen di Taĥat.
²⁷ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Taĥat uca wtin iqiđan nsen di Taraĥ.
²⁸ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Taraĥ uca wtin iqiđan nsen di Mitqa.
²⁹ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Mitqa uca wtin iqiđan nsen di Ĥacmuna.
³⁰ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Ĥacmuna uca wtin iqiđan nsen di Musirut.
³¹ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Musirut uca wtin iqiđan nsen di Bani-Yaeqan.
³² Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Bani-Yaeqan uca wtin iqiđan nsen deg wedrar n Jidjad.
³³ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi zeg wedrar n Jidjad uca wtin iqiđan nsen di Yutbat.
³⁴ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi zi Yutbat uca wtin iqiđan nsen di Eabruna.
³⁵ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi zi Eabruna uca wtin iqiđan nsen di Eişyun-Jabar.
³⁶ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi zi Eişyun-Jabar uca uca wtin iqiđan nsen di řexřa n řin nni yeġa Qadac.
³⁷ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Qadac uca wtin iqiđan nsen ġar wedrar n Hur ġar tma n temmurt n Idum.

³⁸ Yuři ukehhan Harun adrar n Hur am mammec d as inna SIDI uca immut din deg usegg^was wiss arebein awarni i uffuy n ayt n Israyil zi temmurt n Mişra, deg uyur wiss xemsa, deg wass amezwaru n uyur.³⁹ Tuġa Harun ġars mya u-třata u-eicrin n isegg^wusa umi immut deg wedrar n Hur.

⁴⁰ Uca ajeġid n Earad, *wenni* d Akeneani nni tuġa izeddyen di ljanub n temmurt n Kenean, isřa s twasit n ayt n Israyil.

⁴¹ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zeg wedrar n Hur uca wtin iqiđan nsen di řalmuna.

⁴² Ksen iqiđan nsen, *ffyen* zi řalmuna uca wtin iqiđan nsen di Funun.

⁴³ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Funun uca wtin iqiđan nsen di Ubut.

⁴⁴ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Ubut uca wtin iqiđan nsen di řexrabi n Eabarim di jwayeh n weymir ak-d Mu'ab.

⁴⁵ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi řexrabi n Eabarim uca wtin iqiđan nsen di Dibun-Jad.

⁴⁶ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Dibun-Jad uca wtin iqiđan nsen di Ealmun-Diblatayim.

⁴⁷ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zi Ealmun-Diblatayim uca wtin iqiđan nsen deg idurar n Eabarim zzat i wudem n Nabu.

⁴⁸ Kksen iqiđan nsen, *ffyen* zeg idurar n Eabarim uca wtin iqiđan nsen di řewđat n Mu'ab ġar L'Urdun zzat i Ariĥa.

⁴⁹ *Xenni* wtin iqiđan nsen ġar L'Urdun zi Bayt-Yacimut ař Abal-Cittim di řewđat n Mu'ab.

Awařen n Musa x uřeffu n Kenean

⁵⁰ Uca issiweř SIDI ak-d Musa di řewđat n Mu'ab ġar L'Urdun zzat i Ariĥa, inna

⁵¹ "Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen 'Xmi i ġa tiři tezwam L'Urdun ġar temmurt n Kenean,

⁵² *xenni* ittxeřša kenniw ad tessuffyem marra imezday n temmurt zzat i uyembub nwem d marra řexyařat nsen ineqcen ad tent taredġem. Eawed ittxeřša kenniw ad teteĥĥam marra řexyařat ifesyen nsen d marra řegeudi nsen. ⁵³ Ad tetřfem tammurt d agra uca ad days tzedym, minzi necc wciġ awem tammurt nni d agra. ⁵⁴ U ad tebdam tammurt s tqedduĥt amecnaw řwart x twacunin nwem. Wi ġar iġa ařřas, ad as tewcem ařřas u wenni ġar iġa drus, ad as tewcem drus. Mani d as-dd tusa tqedduĥt, ad yiři nnes. Elaĥsab tiqebbař n ibabaten nwem ad twartem tasyart nwem. ⁵⁵ Maca mařa kenniw war tessuffyem ca imezday n temmurt zzat i wudem nwem, *xenni* ad imsar inni i ġa tejjem ad qqimen, ad dewřen d isennanen di tiřřawin nwem d iwez wizen deg iyezdisen nwem uca nitni ad kenniw ĥşaren di temmurt nni mani tzeddyem. ⁵⁶ Uca *xenni* ad imsar ad awem ggeġ am mammec tuġa xarrşey ad akidsen ggeġ."

DI ŘEXŘA

Iymiren n tmurt

34¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² “Umur ayt n Israyil uca ini asen ‘Xmi i ya tadfem tammurt n Kenēan, *xenni* ta d tammurt i d awem i ya yiřin d řwart, tammurt n Kenēan ak-d iymiren nnes.

³ Jjihet n ljanub ad yarwem tiři zi řexřa n řin ař aymir n Idum uca **aymir n ljanub** ad yarwem yiři zi řřarf aneggaru n řebřar Ameřař di ccarq ⁴ uca aymir ad inned zi ljanub yar Tsunta n Tyardmiwin uca ad iedu yar řin uca řřrufa nnes ad awđen zi ljanub ař Qadac-Barnie uca ad iedu yar řařar-Addar uca ad izwa yar Ařmun. ⁵ Ad inned weymir zi Ařmun yar teyzurt *n teyzart* n Miřra uca řřrufa nnes *ad awđen ař řebřar*.

⁶ Uca **aymir n řyarb** ad awem yiři řebřar ameqqran. Wa ad awem yiři d aymir n řyarb.

⁷ Wa ad awem yiři d **aymir n ccamal**: ad t tarcmem i yixef nwem zeg Ill Agrakal ař adrar n Hur.

⁸ Zeg wedrar n Hur ad t tarcmem ař Libu-řamat uca řřrufa n weymir ad awđen ař řadad. ⁹ Ad yeedu weymir ař Zifrun uca řřrufa nnes ad awđen ař řařar-ēinan. Wa ad awem yiři d aymir n ccamal.

¹⁰ Ad tarcmem **aymir nwem n ccarq** zi řařar-ēinan ař Cafam ¹¹ uca ad dd-ihwa weymir zi Cfam ař Ribla, ccarq n ēayn. *Xenni* ad dd-ihwa weymir *ead* ktar uca ad yawed yar tma n ccarq n řebřar n Kinnarat. ¹² Uca ad dd-ihwa weymir yar L'Urdun uca řřrufa nnes ad awđen ař řebřar Ameřař. Ta ad awem tiři d tammurt ak-d iymiren nnes i d as-dd innđen.’ ”

¹³ Uca Musa yumur ayt n Israyil, inna “Ta d tammurt nni i ya tebdam jarawem s tqedduřt, tenni x yumur SIDI ad temmewc i tesa n tqebbař u *ead* i wezyen n teqbič *n Manassi*. ¹⁴ Minzi taqbič n Rubin elahřab taddart n ibabaten nsen u taqbič n Jad elahřab taddart n ibabaten nsen, aqa řřfen *tasyart nsen ead* u azyen n teqbič n Manassi teřřef *ead tasyart* nnes n řwart. ¹⁵ Tnayen n tqebbař d wezyen aqa řřfent řwart nsent yar tma-ya n L'Urdun, zi Ariřa yar ccarq yar manis dd-tneqqar *tfuct*.”

¹⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷ “Ina d ismawen n yeryazen inni i ya ibdan tammurt jarawem: Akehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun. ¹⁸ Ad teksim *ewed* ijj n umeqqran zi kuř taqbič mařend ad tebdam tammurt.

¹⁹ Ina d ismawen n yeryazen:

i teqbič n Yahuda, Kalib, mmis n Yifunni

²⁰ i teqbič n ayt n Cimeun, řamwil, mmis n ēammihud,

²¹ i teqbič n Binyamin, Ilidad, mmis n Kaslun,

²² i teqbič n ayt n Dan, ameqqran Buqqi, mmis n Yujli,

²³ i teqbič n ayt n Yusuf: i teqbič n ayt n Manassi, ameqqran řanniyil, mmis n Ifud,

²⁴ i teqbič n ayt n Ifrayim, ameqqran Qimuyil, mmis n Cifřan,

²⁵ i teqbič n ayt n Zabulun, ameqqran Iliřafan, mmis n Farnax,

²⁶ i teqbič n ayt n Issakar, ameqqran Falřiyil, mmis n ēazzan,

²⁷ i teqbič n ayt n Acir, ameqqran Axihud, mmis n Calumi,

²⁸ i teqbič n ayt n Naftali, ameqqran Fadahyil, mmis n ēammihud.”

²⁹ Ina d inni x yumur SIDI ad bdan řwart i ayt n Israyil di temmurt n Kenēan.

DI ŘEXŘA

Tineddam i llawiyyen

35¹ Issiweř SIDI ak-d Musa di řewđat n Mu'ab yar L'Urdun arendad n Ariřa uca inna ²“Umur ayt n Israyil ĥima ad wcen, zi řwart nsen i tťfen, tineddam i llawiyyen maĥend ad daysent zedyen. Ad tewcem i llawiyyen *εawed* ddmani n tarewsa inni i d asen dd-innđen i tneddam. ³ Tineddam ad iřint maĥend ad daysent zedyen uca ddmani n tarewsa ad iřin i řebhayem nsen u i wagra nsen u i marra imuddaren nsen. ⁴ Uca ddmani n tarewsa i iřan yar tneddam nni i ya tewcem i llawiyyen, ad iřin zeg weyřbar n tendint yar barra ařef n iyařen uca *ammeni* yar marra iyezdisen *nnes*. ⁵ Barra n tendint yar ccarq ad tēbbarem ařfayen n iyařen u yar ljanub ařfayen n iyařen u yar řyarb ařfayen n iyařen u yar ccamal ařfayen n iyařen uca tandint ad tiři di řwest. Ina ad asen iřin d ddmani n tarewsa n tneddam. ⁶ Tineddam i ya tewcem i llawiyyen ad iřint setta n tneddam i tarewřa. Ad tent tewcem maĥend ad din yarweř uqettař. Sennej i man aya ad *tent* tewcem *εad* tnayen u-rebein n tneddam.

⁷ Marra tineddam i ya tewcem i llawiyyen, ad iřint tmenya u-rebein n tneddam, tina *simant nsent* d ddmani nsent n tarewsa. ⁸ Tineddam i ya tewcem zeg wagra n ayt n Israyil, ad tent teksim ktar zeg wenni yar iřa ařtas u n wenni yar iřa drus, ad teksid drus. Kuř ijj ad iwc zi tneddam nnes i llawiyyen ełahřab tasyart nnes zi řwart.”

Tineddam i tarewřa

⁹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰“Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Xmi i ya tadfem yar temmurt n Kenēan yar ujemmad n L'Urdun, ¹¹ ad tneyycem tineddam nni d awem i ya iřint d tineddam i tarewřa, ĥima aqettař izemmar ad din yarweř, wenni inyin ĥed war iři neēmada. ¹² Tineddam-a ad awem iřint i tarewřa zeg uneqqam, ĥima war ittmetti uqettař qbeř mma ad ibedd zzat i wudem n tmesmunt i řřukm. ¹³ Zi tneddam i ya tewcem, ad zwaysent iřint setta d tneddam i tarewřa i kenniw.

¹⁴ Třata n tneddam ad *tent* tewcem yar tma-ya n L'Urdun u třata n tneddam ad *tent* tewcem di temmurt n Kenēan. Ad iřint d tineddam i tarewřa. ¹⁵ Setta n tneddam-a ad iřint i tarewřa i ayt n Israyil uřa i ubarrani d umezduy n zzyada di řwest nsen, ĥima wenni inyin ĥed, war iři neēmada, izemmar ad din yarweř.

¹⁶ Mařa iwwet it s ict n řřajet n wuzzař uca immut, *xenni* aqa netta d aqettař. Aqettař ad itwaney nican. ¹⁷ Mařa iwwet it s ict n řřajet n weřru deg ufus i zi izemmar ad immet uca *xenni* immut, aqa netta d aqettař. Aqettař ad itwaney nican. ¹⁸ Uca mařa iwwet it s ict n řřajet n ukeccuđ deg ufus i zi izemmar ad immet uca *xenni* immut, aqa netta d aqettař. Aqettař ad itwaney nican.

¹⁹ Aneqqam n idammen ad iney aqettař. Mařa ad t iřqa, ad t iney.

²⁰ U mařa iearn it s wecrah, niy indar řars *ca* s neēmada ařami *zzayes* immut, ²¹ niy iwwet it s řēdawet s ufus nnes, ařami *zzayes* immut, *xenni* wenni *t* inyin ad itwaney nican. Aqa-t d aqettař. Aneqqam n idammen, ad iney aqettař xmi t i ya iřqa.

²² Mařa tuya iearren it amenni deg wermac n webřiw břa řēdawet, niy indar řars *ca* n řřajet war iři neēmada, ²³ niy am war t iřri, ijj n weřru i zi izemmar ad immet, uca *xenni* immut am war tuyi d řēdu nnes u netta tuya war d as yarezzu řyar, ²⁴ *xenni* tamesmunt ad teĥkem jar uqettař d uneqqam n idammen ełahřab lřarayiđ-a. ²⁵ Tamesmunt ad tessenjē aqettař zeg ufus n uneqqam n idammen uca tamesmunt ad tejj netta ad iēqeb yar tendint nnes n tarewřa. Ad iqqim din ař řmewt n arrays n ikehhanen wenni itwadehnen s zzect iqeddsen. ²⁶ Maca mařa aqettař iffey barra n iymiren n tendint n tarewřa mani yarweř, ²⁷ uca aneqqam n idammen yufa it barra n iymiren n tendint n tarewřa uca aneqqam n idammen inya it, war xas *ca* idammen *xenni*. ²⁸ Minzi tuya xas ad iqqim di tendint nnes n tarewřa ař řmewt n arrays n ikehhanen. Maca awarni řmewt n arrays n ikehhanen izemmar ad iēqeb uqettař yar temmurt nni iřan nnes. ²⁹ Aya ad awem yiři d ict tawřiyet i řřukm i *marra* řejyuř nwem mani mma i ya tzedym.

DI ŘEXŘA

³⁰ Kuř ijjen wenni inyin ħed, aqa aqettař ad itwaneŷ ełahsab aqemmum n řechud uca ijj n ucehhad *waha* war izemmar ad iched x ict n nnefs s řmewt. ³¹ War kessim ca ttaman n ddeyyet x řeemar n uqettař wenni x itwahkem s řmewt. Ad itwaneŷ nican. ³² War kessim ttaman n ddeyyet x wenni yarewřen ęar tendint nnes n tarewřa di řtwee n weeqab nnes maĥend ad izdey netta di temmurt qbeř řmewt n arrays n ikehhanen.

³³ Uca kenniw war tessiġitem tammurt mani teġam, minzi idammen sseiġten tammurt uca war izemmar ad itwafdi x temmurt di řtwee n idammen i days itwassizzřen, myir s idammen n wenni ten issizzřen. ³⁴ War sseiġitem tammurt mani i ęa tzedyem kenniw, di řwest nnes i ęa zedyey necc, minzi necc d SIDI, wenni izeddyen di řwest n ayt n Israyil.”

Tasęart n řwart i yessis n řalufĥad

36¹ Izeġifen n *tudrin* n ibabaten n twacunin n tarwa n Jilead, mmis n Makir, mmis n Manassi, zi twacunin n tarwa n Yusuf, qarrben-dd u ssiwřen zzat i wudem n Musa u zzat i wudem n imeqqranen, izeġifen *inneđni* n *tudrin* n ibabaten n ayt n Israyil ² uca nitni nnan “SIDI yumur sidi inu maĥend ad iwc tammurt s tqedduĥt i ayt n Israyil d řwart uca yumur SIDI i sidi inu ad iwc tasęart n řwart n umatneŷ řalufĥad i yessis. ³ Mařa nitenti meřcent ak-d ijjen zi tarwa n tqebbař nneđni n ayt n Israyil, xenni ad itwassemzi tesęart nsent di řwart n ibabaten nneŷ uca ad tetwarni i tesęart n teqbič i ęar i ęa munent uca *ammu* ad itwassemzi min iġan d tasęart nneŷ s tqedduĥt. ⁴ Meřmi xenni i dd ęa yas usegg^was n usřiwřew i tarwa n Israyil, xenni ad tetwamarni tesęart nsent i tesęart n teqbič ak-d wi i ęa munent. *Ammu* ad tedweř tesęart nsent di řwart n teqbič n ibabaten nneŷ.”

⁵ *Xenni* yumur Musa i ayt n Israyil ełahsab řumur n SIDI, inna “*Aqa d tidett* am mammec tessiweř teqbič n ayt n Yusuf. ⁶ Wa d awař i zi yumur SIDI x yessis n řalufĥad, inna ‘Ejj itent ad meřcent ak-d wenni i d asent yarecęen. Ittxeřřa myir ad meřcent di twacunt n teqbič n babatsent. ⁷ *Xenni* war tettriĥ tesęart n ayt n Israyil zi teqbič ęar teqbič *nneđni*, minzi kuř aryaz n ayt n Israyil ad iqqim iřtef di tesęart n teqbič n ibabaten nnes. ⁸ Kuř tayeġit nni i ęa iřtefen ict n tesęart zi ayt n Israyil, ittxeřřa as ad temřec ak-d ijj zi twacunt n babas, ĥima kuř ijj zeg ayt n Israyil ad iwart tasęart n ibabaten nnes. ⁹ Tasęart n ict n teqbič war tettriĥ ca ęar teqbič nneđni, minzi ittxeřřa i kuř ict zi tqebbař n ayt n Israyil ad iřtef di tesęart nnes.’”

¹⁰ Yessis n řalufĥad ggint am mammec yumur SIDI i Musa. ¹¹ Maĥla, Tirřa, Ĥujla, Milka d Nuęa, yessis n řalufĥad, meřcent ak-d tarwa n eemmitsent ¹² Meřcent di twacunin n ayt n Manassi, mmis n Yusuf. *Ammu* teqqim tesęart nsent di teqbič n babatsent.

¹³ Tina d tiweřřa d lfarayıđ nni yumur SIDI x ufus n Musa i ayt n Israyil di řewđat n Mu’ab, ęar L’Urdun arendad n Ariĥa.

ΑΞΑΩΕΔ Ν ΣΣΑΡΙΞΑ

Awařen n Musa i issiweř di Mu'ab

1¹Ina d awařen nni issiweř Musa i marra Israyil ęar tma-ya n L'Urdun, di řexřa, di Řewđaarendad n řuf, jar Faran d Tufal d Laban d ęađarut d Di-Dahab.² Zi ęurib x webrid n idurar n Saer abrid n řiřac n wussan ař Qadac-Barnie.³ Uca imsar xenni deg usegg^was wiss arebein, deg uyur wiss řiřac, deg wass amezwaru n uyur, Musa issiweř ak-d ayt n Israyil elahřab marra min d as yumur SIDI xasen,⁴ awarni umi iyřeb x Siřun, ajeęid n Imuriyyen wenni tuęa izeddyen di ęacbun, d ęuj, ajeęid n Bacan wenni tuęa izeddyen di ęactarut, di Idraei.⁵ ęar tma-ya n L'Urdun, di temmurt n Mu'ab, ibda Musa ad ifessar ccaria-ya, inna

⁶“SIDI, AREBBI nney, issiweř akidney di ęurib, inna ‘Kenniw teqqimen ařas ęar wedrar-a, aęa d ařas.⁷ Dewřem, kksem iqidan nwem uca adfem ęar idurar n Imuriyyen u ęar marra *imucan* yudsen di Řewđa, deg idurar, di Temmurt Iwařan, di *Temmurt n Ljanub* u ęar tma n řebřar, tam-murt n Ikeneaniyyen d Lubnan ař iyzar ameqqran, iyzar n Lfurat.⁸ Xzar, necc wcię awem tam-murt zzat i wudem nwem. Adfem, teřřfem tammurt nni x ijuę SIDI ad tt iwc i ibabaten nwem, i Ibrahim, Iřaq d Yaęqub, u i zzarięet nsen awarni asen.’⁹ Di řweqt nni ssiwřey necc akidwem, nnię ‘Nec waha war zemmareę ad kenniw arbuę.¹⁰ SIDI, AREBBI nwem, igga kenniw d ařas, uca aęa da, kenniw řexxu d ařas amecnaw itran n ujenna.¹¹ Ad taf ad daywem immarni SIDI, AREBBI nwem, am mammec teęam řexxu, *ęad* ařef n twařawin, uca ad taf ad kenniw ibarek am mammec tuęa ęarwem-dd issiweř.¹² Mammec zemmareę necc weđdi waha ad arbuę iřessifen nwem d dđqer nwem d imcubbecen nwem?¹³ Ksim zi jar teqbič nwem iryazen imięisen, inni itwassnen *icnan*, řima ad ten ggeę d izeęifen xawem.’¹⁴ *Xenni* kenniw tarrim-dd xafi, tennam ayi ‘Awař i tessiwřed, aęa icna řima ad t negg.’¹⁵ Uca księ izeęifen n teqbič nwem, iryazen imięisen inni itwassnen *icnan*, uca ggię ten d izeęifen xawem, *am* imeqqranen x mya, imeqqranen x xemsin d imeqqranen x *ęcra*, u *am* iweqqafen x tqebbař nwem.¹⁶ Di řweqt nni umureę i řquđat nwem uca nnię ‘Sřem ęar aytmatwem uca řekmem nican jar weryaz d umas d ubarrani *nni* kides *ięan*.¹⁷ War tteggem s wudmawen di řęřkam. Ad tesřem ęar umeęyan d imeqqran. War tegg^wdem wudem n ca n yijjen’. Řřukm ęar AREBBI. Tamesřact nni tewear xawem, awyem tt-idd ęari uca necc ad tt sřey.

¹⁸ *Ammu* i kenniw umureę di řweqt nni marra timesřayin nni xawem ad tent teggem.

¹⁹ *Xenni* nekkes iqidan nney *uca neffey* zi ęurib uca nezwa marra řexřa ameqqran issagg^waden nni teřrim x webrid n idurar n Imuriyyen am mammec d aney yumur SIDI, AREBBI nney, uca niweđ ęar Qadac-Barnie.²⁰ *Xenni* nnię awem ‘Aęa tiwđem ęar idurar n Imuriyyen nni d aney i ęa iwc SIDI, AREBBI nney.²¹ Xzar, SIDI, AREBBI nnek, aęa igga tammurt zzat i wudem nnek. Gaęęed, řřef itt, am mammec ęark issiweř AREBBI n ibabaten nwem. War ttegg^wed u war tteji ad ięęez wuř nnek.’²² Tusim-dd ęari marra kenniw, tennam ‘Ejj aney ad nesekk iryazen zzat i wudem nney řima ad bergagen tammurt mařend ad aney xebbaren x man abrid i zi i ęa nęaęęed u mammec *ęant* tneddam i ęar i dd ęa nas.’²³ Tuęa awař-a d lemlih i necc uca księ teneac n yeryazen, zi kuř taqbič ijj n weryaz.²⁴ Nnđen nitni uca uyuren x webrid ęar idurar uca usin-dd ęar teyzurt n Ickul uca bergagen tt.²⁵ Ksin s ifassen nsen řyięet n temmurt uca hwan-dd zzayes ęarney. Iwyen aney-dd řexbar, nnan ‘tammurt i d aney i ęa iwc SIDI, AREBBI nney, teřbeř.’

²⁶ Qaε amenni, war texsem ad tgaεεdem uca tyewwyem d̄idd i řumur n SIDI, AREBBI nwem.

²⁷ Uca tnedqem-dd zeg iq̄dan nwem, tennam ‘Deg weqřab nnes xaney, aqa issuffey aney SIDI zi temmurt n Miřra maħend ad aney yarr řar ifassen n Imuriyyen maħend ad aney yareddeř.

²⁸ Mani *xenni*, mani i řa ngaεεed? Aytmatney ssfessyen uřawen nney, nnan: Řgens imřar uca zzugaren xaney. Tineddam mřarent u twafaryent ař ajenna uca neřra din ayt n Eanaq. ²⁹ Xenni nniy awem ‘War tarjijjem ca u war zזaysen ttegg^wdem. ³⁰ SIDI, AREBBI nwem, wenni igguren zזatwem, ad immney di řřweε nwem, ammu nican am mammec igga zזat i tiřřawin nwem di řřweε nwem di Miřra ³¹ uřa di rexřa, mani tezřim mammec tuřa kenniw yarebbu SIDI marra abrid nni tuyurem, amecnaw ijj n weryaz yarebbu mmis, ař mani dd-tiwđem řar wemcan-a.’

³² Maca kenniw εad war tuminem ca s wawař-a di SIDI, AREBBI nwem, ³³ wi tuřa igguren zזat i wudem nwem deg webrid řima ad awem yarzu mani i řa tewtem iq̄dan nwem, u wi tuřa igguren s řiřet di tmesi maħend ad awem isscen abrid u s uziř deg ijj n useynu. ³⁴ SIDI isřa řřess n wawařen nwem uca ixeyyeq, ijjuř, inna ³⁵ ‘Uřa d ijj zeg yeryazen-a n jjiř-a aεeffan war iřarr tammurt icnan nni x jjuřey ad tt wcey i ibabaten nwem, ³⁶ myir Kalib, mmis n Yifunni, netta ad tt iřar uca i netta u i tarwa nnes ad wcey tammurt nni x igga iđaren nnes, minzi netta tuřa iđeffar SIDI nican.’ ³⁷ Iffugem xafi SIDI di ssibbet nwem, inna ‘Uřa d cek war *dayes* ttidfed ca! ³⁸ Yacuea, mmis n Nun, wenni ibedden zזat i wudem nwem, ad days yadef. Sjeħd it, minzi netta d wenni tt i řa ibđan am řwart jar Israyil. ³⁹ Uca iřenjiren nwem i x tennam: ad dewřen d teymart, tarwa nwem nni war ssinen εad řxar niy řřar di řweqt nni, nitni ad days adfen uca necc ad asen tt-idd wcey uca nitni ad tt warten. ⁴⁰ Maca kenniw ad dd-tdewřem, ad tekksem iq̄dan nwem ssa uca ad tuyurem řar řexřa řar Řebřar n Uřanim.’ ⁴¹ Kenniw tarrim-dd uca tennam ‘Aqa nexđa ak-d SIDI. Ad ngaεεed uca ad nemney qaε am mammec d aney yumur SIDI, AREBBI nney.’ Uca tbeysen řesnař n garra uca kenniw twejdem ad tgaεεdem řar idurar.

⁴² Xenni inna ayi SIDI ‘Ini asen: War ttgaεεdem, war ttmenřim, minzi necc war řiř di řwest nwem, řima war txeřşarem zזat i wudem n řεedyan nwem.’ ⁴³ Ammu i kiwem ssiwřey, maca kenniw war ttesřim uca tyewwyem d̄idd i řumur n SIDI uca teggim s tyennant, tgaεεdem řar idurar. ⁴⁴ Uca ffřen Imuriyyen nni tuřa izedđyen deg idurar uca uzřřen xawem am tteggem s tzizwa uca rebzen kenniw di řaεir ař řurma. ⁴⁵ Tdewřem-dd, tessřuyem zזat i wudem n SIDI. SIDI war isři i tmijja nwem, war d awem iwci amezzuř. ⁴⁶ Uca teqqimem kenniw di Qadac ařřas n wussan, am řan wussan i dinni teqqimem.”

2¹ “Xenni nedweř-dd uca nekkes iq̄dan uca nuyur řar řexřa, deg webrid řar Řebřar n Uřanim, am mammec d ayi inna SIDI uca nened ařřas n wussan i wedrar n Saεir. ² Xenni issiweř SIDI akidi, inna ³ ‘Ařřas i tenđem i wedrar-a, aqa cfa. Arrem *azeřif* řar ccamal ⁴ uca umur řgens, ini: Ad tekkem kenniw x weymir n aytmatwem, ayt n Eisu, inni izedđyen di Saεir. Nitni ad zזaywem gg^weden uca kenniw ittxeřsa ad teđdam ixef nwem ařřas. ⁵ War kisen temεarram, minzi war d awem tticcey uřa d ijj n cbar zi temmurt nsen, minzi necc wciy idurar n Saεir d řwart i Eisu. ⁶ Ad xasen tesřem řεeweč s *tmenyat* n nnuqart řima ad *tzemmarem* ad teccem u ad xasen tesřem εawed aman s *tmenyat* n nnuqart řima ad teswem.’ ⁷ Minzi SIDI, AREBBI nnek, tuřa ibarek i cek di marra řxedmet n ifassen nnek. Netta issen ticři nnek di řexřa-ya ameqqran. Marra arebein n isegg^wusa-ya tuřa SIDI, AREBBI nnek, akidek uca war d ac ixesř walu.

⁸ Umi nekka x yaytmatney, ayt n Eisu nni tuřa izedđyen di Saεir, x webrid n Řewđa n Iylat d Eišyun-Jabir, nedweř-dd uca nekka x webrid n řexřa n Mu’ab. ⁹ Xenni issiweř SIDI akidi ‘War ssagg^wad Mu’ab u war kisen ttmenřam, minzi necc war d awem tticcey řwart zi temmurt nsen, minzi necc wciy Ear d řwart i ayt n Luř.’

AĖAWED n CCARIEA

¹⁰ - Tuġa zeddyen din Imiteyyen, ijj n řgens d ameqqran aġas d *iwdan* d iziraren amecnaw Iĕanaqiyyen. ¹¹ Nitni twaġesben d Irafawiyyen amecnaw Iĕanaqiyyen uca Imu'abiyyen qqaren as Imiyyen. ¹² *Řa d* Ixuriyyen tuġa zeddyen qbeř di Saĕir, maca ayt n Eisu ksin řwart nsen uca teġġan ten zzat i wudem nsen uca zedyen *din* deg wemcan nsen, amecnaw mammec tuġa ittegg Israyil s temmurt n řwart nnes nni d asen iwca SIDI. -

¹³ 'Kkarem řexxu, teźwam teyzurt *n teyzurt* n Zarad!'. Uca neźwa teyzurt *n teyzart* n Zarad. ¹⁴ Tmenya u-třatin n isegg^wusa i nuyur zi Qadac-Barnie ařami neźwa teyzurt *n teyzart* n Zarad, ařami iqđa jjiř n Iĕeskariyyen zi řwest n řmargeġ n txuzan, am mammec tuġa d asen ijuġ SIDI. ¹⁵ Ammu i zzaysen igga ufuś n SIDI *ġima* ad ten iteġġa zi řwest n řmargeġ n txuzan ařami qđan marra.

¹⁶ Uca imsar, umi mmuten marra Iĕeskariyyen zi řwest n řgens, ¹⁷ issiweř SIDI akidi, inna ¹⁸ "Ass-a ad teźwid aymir n *temmurt n* Mu'ab, *aqa-t* d Ear. ¹⁹ Ad tafed tudsed ġar urendad n ayt n Eammun. War ten tessigg^widem ca, war kisen ttmenyim ca, minzi war d awem tticey řwart zi temmurt n ayt n Iĕammuniyyen, minzi wciy tt d řwart i ayt n Luť."

²⁰ Twaġesben nitni ĕawed d Irafawiyyen. Tuġa Irafawiyyen zeddyen din qbeř u Iĕamuniyyen qqaren asen Izamzumiyyen. ²¹ Tuġa-ten d ijj n řgens imyār aġas u d azirar *n waddud* amecnaw Iĕanaqiyyen. SIDI tuġa yareddeġ iten zzat i wudem nnes u nitni ksin řwart nsen uca zedyen deg wemcan nsen. ²² Tuġa netta igga ammu ĕawed i ayt n Eisu inni tuġa izeddyen di Saĕir, iteġġa Ixuriyyen zzatsen uca nitni ksin řwart nsen uca zeddyen din ař ass-a. ²³ Uca Ikafturiyyen nni tuġa iffyen zi Kaftur, teġġan Iĕawiyyen inni tuġa izeddyen di dcurat ař Yazza uca nitni ggin ad zeddyen *din* ař ass-a.

²⁴ 'Kkarem, kksem *iqđan nwem* uca źwam teyzurt *n teyzart* n Arnun. Aqa da, wciy Siġun, ajeġid n Ĥacbun, Amuri, d temmurt nnes deg ifassen nwem. Bda ad tt teksid uca tadfed di garra akides.

²⁵ Ass-a ad bdiy ad arrey tigg^wudi d řĕurret zzayek x *marra* řegnus sadu ajenna marra, inni xak i ġa isřen řexbar uca ad arjijen u ad qdiddsen zzatek.'

²⁶ Uca ssekkey ireqqasen zi řexřa n Qadimut ġar Siġun, ajeġid n Ĥacbun s wawařen n řehna, nniy ²⁷ 'Ad kkey x temmurt nnek d abrid, x webrid ad raġey břa mma ad heyyđey x *webrid* ġar yefus uřa ġar uzeřmađ. ²⁸ Macca ad ayi tezzened i *tmenyat n* nnuqart ġima ad ccey, aman ad ayi ten tewced i *tmenyat n* nnuqart ġima ad swey. Ad źwiy x iđaren inu waha - ²⁹ am mammec d ayi ggin ayt n Eisu nni izeddyen di Saĕir d Imu'abiyyen nni izeddyen di Ear - ařami źwiy L'Urdun ġar temmurt i d aney i ġa iwc SIDI, AREBBI nney.'

³⁰ Maca Siġun, ajeġid n Ĥacbun war ixś ad yejj ad tt neźwa, minzi SIDI, AREBBI nnek, isseqsaġ buġbeř nnes, uca iyennen uř nnes ġima ad t isellem deg ifassen nnek, am *teġa* ass-a. ³¹ Uca inna ayi SIDI 'Aqa da, necc bdiy ad sellmey Siġun d temmurt nnes ġark. Bda ad tt teksid ġima ad twarted tammurt nnes.' ³² Uca iffey-dd Siġun ġar umsagar, netta ak-d marra řgens nnes, i garra di Yahař. ³³ SIDI, AREBBI nney, isellem aney t uca narni t, netta d tarwa nnes d marra řgens nnes. ³⁴ Neksi marra tinnedam nnes uca nġarrem kuř tandint i *uteġġi*, min iqqimen zeg yeryazen d temyarin d iġenjiren, war nejji uřa d ijj ad iqqim *iddar*. ³⁵ Myir řebhayem d min ittwakeccđen zi tneddam aqa neksi aya d tkeccadť i yixef nney. ³⁶ Zi Aruĕir, nni yeġan ġar tma n teyzart n Arnun, u zi tendint nni yeġan di teyzurt ař Jilead, war din tuyi uřa d ict n tendint tuĕřa xaney ead. SIDI, AREBBI nney, isellem aney marra. ³⁷ Maca kenniw war dd-tqarrbem ġar temmurt n ayt n Eammun, ġar marra min tuġa ġar tma n teyzart n Yabbuq d tneddam n wedrar u ġar marra inni d aney iġarrem SIDI."

3¹“Xenni nedweř-dd uca ngaεεed abrid η Bacan. Iffey-dd Ευη, ajeğid η Bacan, i umsagar akidney, netta d marra řgens nnes, i garra di Idraei.² Xenni inna ayi SIDI ‘War zzayes ttegg^wed ca, minzi sellmey t, netta d marra řgens nnes, řar ifassen nnek uca ad zzayes tegged am mammec teggid s Siřun, ajeğid η Imuriyyen nni tuřa izeddyen di řacbun.

³ Uca SIDI, AREBBI nney, isellem Ευη, ajeğid η Bacan d marra řgens nnes řar ifassen nney uca narni t ař mani war iqqim uřa d ijj iddar.⁴ Di řweqt nni neřřef marra tineddam. War tuři zzayesen uřa d ict η tendint war tt neřřif: settin η tneddam d marra jjihet η Arjub, tageldit η Ευη di Bacan.⁵ Marra tineddam nni twafaryent s řeřyud d tiwwura d izekrunen. Neksi tanya ařřas η tneddam i tuřa *din* twarezment.⁶ Uca nřarrem itent i *utehři*, am mammec negga i Siřun, ajeğid η řacbun. Nteřřa marra tineddam: min iqqimen η yeryazen d temřarin d iřenjiren.⁷ Maca neksi i yixef nney marra řebhayem d min nkecced zi tneddam d takeccadř.⁸ Ammu i neřřef di řweqt nni tammurt zi tnayen η ijeğiden η Imuriyyen nni iřan řar tma-ya η L'Urdun, zi teřzart η Arnun ař adrar η řarmun,⁹ tenni umi qqaren Iřayduniyyen s yisem η Hirmun Siriyun u Imuriyyen qqaren as Sinir.¹⁰ Marra tineddam η řwařa *yueřan* d marra Jilead d marra Bacan ař Salxa d Idraei, *marra* tineddam η tgeldit η Ευη di Bacan.¹¹ Minzi myř Ευη, ajeğid η Bacan, tuřa iqqim zi min iqqimen η Irafawiyyen. Aqa da, qama nnes d ict η qama η wuzzař, mma war iři di Rabba η ayt η εammun? Tuzzeggart nnes tesεa η iřağen u tiru nnes arebea η iřağen, *εbaren* tt s uyř n yijj η weryaz.

¹² Di řweqt nni neksi tammurt-a d řwart uca wciř tt i Irubiniyyen d Ijadiyyen zi εarueir nni iřan řar teřzart η Arnun uřa d azyen η idurar η Jilead ak-d tneddam nnes.¹³ Min iqqimen η Jilead d marra Bacan, tageldit η Ευη, wciř tt i wezyen η teqbič η Manassi, marra jjihet η Arjub ak-d marra Bacan umi qqaren tammurt η Irafawiyyen.¹⁴ Ya'ir, mmis η Manassi iřřef marra tammurt η Arjub ař weymir ak-d Ijicuriyyen d Imækiyyen uca iřařa as s yisem nnes Bacan řawut Ya'ir, am t *tsemman* ass-a.¹⁵ D Jilead wciř t i Makir.

¹⁶ I Irubiniyyen d Ijadiyyen wciř asen zi Jilead ař tiřzart η Arnun, zi řwest η teřzurt η teřzart d weymir u zi senni ař tiřzart η Yabbuq nni iřan d aymir ak-d ayt η εammun.¹⁷ εawed řewđa d L'Urdun ak-d weymir nni iřan η Kinnarat ař řebřar η řewđa, řebřar Ameğah, wadday η teřsarin η *wedrar* η Fisja řar ccarq.

¹⁸ Di řweqt nni weřřiř kenniw, nniř ‘SIDI, AREBBI nwem, iwc awem tammurt-a, řima ad tt teřřfem d řwart. Ittxeřřa ad teřwam twejdem i umenyi zzat i aytmatwem, ayt η Israyil, marra ayt η umenyi.¹⁹ Myř temřarin nwem d iřenjiren nwem d řebhayem nwem - aqa ssney belli řarwem ařřas η řebhayem - zemmaren ad qqimen di tneddam nwem nni d awem wciř necc,²⁰ ař i řa iwc SIDI arrařet i aytmatwem uca, am t teggem kenniw, uřa d nitni ad ksin tammurt nni d asen i řa iwc SIDI, AREBBI nwem, řar ujemmad η L'Urdun d řwart. Xenni ad dd-tdewřem marra, kuř ijj řar tesřart i d awem wciř necc.²¹ Di řweqt nni weřřiř i Yacuea, nniř ‘Tiřřawin nnek řrint marra min igga SIDI, AREBBI nwem, s tnayen η ijeğiden-a. Ammu i řa yegg SIDI s marra tigeldawin i řar i řa teřwam.²² War zzaysen tegg^wdem, minzi SIDI, AREBBI nwem, ad immney di řřweε nwem.’

²³ Uca řuğey řar SIDI di řweqt nni, nniř ²⁴ ‘Sidi inu, SIDI! Cek tebdid ad tessecned i umsexar nnek řemyaret nnek d uřus nnek ijeħden, minzi man arebbi i din deg uřenna niř di temmurt izemmar ad yegg řexdayem d jjeħd am mammec ten tetteged cek?’²⁵ Ejj ayi ad řwiř, zawgeř cek, uca ad řarř tammurt icnan nni iřan řar ujemmad η L'Urdun, aqa idurar nni icnan d Lubnan!’²⁶ Maca SIDI iřxed xafi *afuřem* nnes di řřweε nwem uca war d ayi iři. Inna ayi SIDI ‘Cfa min d ayi tettared, aqa d ařřas. War kidi ssiwiř εad x tmesřact-a.²⁷ Aři řar tqiccat η Fisja uca sgaεεed tamuyři nnek řar řřarb, řar ccamal, εar ljanub u řar ccarq u xzar i tt s ixef η tiřřawin nnek,

minzi war tzekk^wwid ca L'Urdun. ²⁸ Sellem řumur i Yacuea, egg days uř u sejhed it, minzi netta ad izwa ztat i wudem n řgens-a uca netta ad ten yarr ad warten tammurt i ya tżared.' ”

²⁹ Uca neqqim di teyzurt ztat i Bayt-Fayur.

Awař n Musa maħend ad tťfen di řeahd ak-d AREBBI

4¹ “Xenni řexxu, a Israyil, seř yar tweřsa d lfarayıđ nni d awem sseřmadey ħima ad teddarem uca ad tadfem tammurt nni d awem i ya iwc SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, uca ad ttwartem. ² War arennyem yar wawař-a i d awem i ya umurey u war zzayes kksim, ħima ad tiřim tetťfem di tweřsa n SIDI, AREBBI nwem, tinni d awem umurey. ³ Tiťtawin nwem zrint min igga SIDI di ssibbet n Bael-Fayur, minzi marra aryaz nni iđeffaren Bael-Fayur, aqa iteħħa it SIDI, AREBBI nwem, zi řwest nwem. ⁴ Kenniw třeřqem yar SIDI, AREBBI nwem, uca kenniw marra teddarem *ead* ass-a. ⁵ Xzarem, necc sřemdey awem tiweřsa d lfarayıđ am mammec d ayi yumur SIDI, AREBBI inu, ħima ad zzaysent teggem di temmurt i yar i ya tadfem maħend ad ttwartem. ⁶ Tťfem *daysent* u ggem *tent*, minzi ta ad tiři tiyit nwem d řeeqeř nwem ztat i tiťtawin n řegnus nni i ya isřen marra tiweřsa-ya u ad inin ‘Řgens-a ameqqran wanita d tidett d ijj n řgens d amiysis u s řeeqeř!’ ⁷ Minzi man řgens imyaren i da iġan, aqa yars arebbi yudsen am SIDI, AREBBI nney, řebda xmi xas nettřaya? ⁸ U man řgens imyaren i da iġan, aqa yars tiweřsa d lfarayıđ iseggm amecnaw marra ccariea-ya nni tteggey ztat i wudem nwem ass-a?

⁹ Maca ħđam x yixef nwem uca tťfem nican acbar x řeemur nwem ħima war tettum min zrint tiťtawin nwem u ħima timesřayin-a war dd-tteffiyent ca zeg wuřawen nwem. Ittxeřsa *ewed* ad tent tessargbem i iħenjiren nwen u i iħenjiren n iħenjiren nwem.

¹⁰ Ass min di tuya tbedded yar *wedrar* n Ĥurib ztat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, řami d ayi inna SIDI ‘Smun řgens-a, *xenni* necc ad ten arrey ad sřen awařen inu maħend ad ten sřemden ħima ad zzayi gg^wden marra ussan nni iddaren di temmurt uca ad *ten* sřemden i tarwa nsen.’ ¹¹ Uca kenniw tqarrbem-dd uca tbeddem yar iđaren n *wedrar* uca adrar yarya ařami timessi nnes tiweđ yar řwest n ujenna, tuya *din* tťřam d iseynuten ibarcanen.

¹² Uca issiweř SIDI akidwem zi řwest n tmessi. Kenniw tesřim i řħess n wawařen, maca war tezřim ca addud *nnes*, myir ict n tmijja *umi tesřim* waha. ¹³ Netta issargeb kenniw x řeahd nnes nni yumur ad t teggem, *ecra* n wawařen. Yura ten di tnayen n teřwiħin n wezru. ¹⁴ I necc *ewed* yumur SIDI di řweqt nni maħend necc ad kenniw sřemdey tiweřsa d lfarayıđ maħend ad zzaysent teggem di temmurt i yar tezřam ħima ad ttwartem.

¹⁵ Ĥđam nican x řeemur nwem, minzi kenniw war tezřim addud *nnes* deg wass umi akidwem issiweř SIDI x *wedrar* n Ĥurib zi řwest n tmessi ¹⁶ uca war ttfesdem *ixefnwem*, ad teggem i yixef nwem ijj n řexyař ineqcen, addud n ca n yijj n řřanam, addud n ca n yijj n wewtem niy n ict n tewtemt, ¹⁷ ijj n waddud n ca n yijj n umuddar nni *iġan* x temmurt, niy ijj n waddud n ca n yijj n ujdıđ s wefriwen i iťtawen deg ujenna, ¹⁸ niy ijj n waddud n ca n yijj n *umuddar* nni ittbuēen x temmurt, niy ijj n waddud n ca n yijj n wesřem nni iġan deg waman sadu temmurt, ¹⁹ u yark ad tessgaēded tamuyři nnek yar ujenna uca *xenni* ad tżared tafuct d uyur d itran, marra řeeskar n ujenna, uca *xenni* ad twaearned ad asen tađared uca ad asen tēebded i nitni inni ibđa SIDI, AREBBI nnek, i marra řegnus sadu marra ajenna. ²⁰ SIDI aqa iqbeř i kenniw uca issuffey i kenniw-dd zeg ufarran n wuzzař, zi Miřra, ħima ad as tiřim d ijj n řgens i iwart netta, am *teġa* ass-a.

²¹ *Ewed* iffugem xafi SIDI di ssibbet n wawařen nwem uca ijjuġ belli war eedduy L'Urdun u war ttidfey tammurt iřebħen nni d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ²² minzi necc ad mtey di temmurt-a, war zekk^wiy ca L'Urdun. Kenniw ad tezřam uca ad tetťfem tammurt-a icnan.

²³ Ĥđam war tettum řeahd n SIDI, AREBBI nwem wenni iggin akidwem uca *ħđam* war tteggem i

ΑΕΑΩΕΔ n CCARIEA

yixef nwem ijj n řexyař ineqcen n ca n ict n řħajet nni d ac iħarrem SIDI, AREBBI nnek. ²⁴ Minzi SIDI, AREBBI nnek, aqa-t d ict n tmessi ittetten, d ijj n Arebbi ittasmen.

²⁵ Xmi i ya tarwem arraw d ayyawen uca ad tewsarem di temmurt uca *xenni* ad tfesdem *ixef nwem*, ad teggem ijj n řexyař ineqcen, řřiffet n ca n řħajet uca ad teggem řyar di titřawin n SIDI, AREBBI nwem, maħend ad t tescarem s *man aya*, ²⁶ *xenni* necc ass-a ad řayiy x ujenna d temmurt d řechud xawem, aqa kenniw ad tetwahellkem deyya s tidett di temmurt i yar i ya teřwam yar L'Urdun maħend ad tt teksim d řwart. War days tettiyimim kenniw ca n wussan ktar ead, minzi ad tetwateħħam qaε. ²⁷ SIDI ad kenniw ibezzeε jar řegnus uca ad zzaywem qqimen drus n weryazen *waha* jar řegnus mani kenniw i ya indeh SIDI. ²⁸ Din ad tsexxarem irebbiten nni itwaggen s ifassen n bnađem s ukeccuđ d weřru, inni war ittwařin, war ittesřin, war ittetten u war ittcemman.

²⁹ *Xenni* ad tarzud din SIDI, AREBBI nnek, u ad t tafed, mařa tarezzud xas s marra uř nnek d marra řεemar nnek. ³⁰ Mařa cek di řεřsaret uca ad yarık dd-asen marra awařen-a deg wussan ineggura, *xenni* ad dd-tdewřed yar SIDI, AREBBI nnek, u ad tesřed i tmijja nnes, ³¹ minzi SIDI, AREBBI nnek, d ijj n AREBBI yareħħmen, war cek ittejj i u war cek ittaredeğ. War ittettu řεaħd n ibabaten nwem nni d asen ijjuğ.

³² Seqsa řεxxu, *ttzawgey*, x wussan iεđun nni iğan qbeř i cek, zeg wass min di igga AREBBI bnađem x temmurt, *seqsa* zi řřarf n ujenna yar řřarf nneđni n ujenna, ma *εemmarř* mma imsar ca n řħajet temyar anect n tanita niy itwaseř *ca* am tanita? ³³ Ma *εemmarř* mma isřa ca n řgens tmijja n AREBBI tessiweř zi řwest n tmessi, am mammec tt ttesřid cek, uca *waxxa amenni iqqim iddar*? ³⁴ Niy ma iqeğeb *εemmarř* ijj n arebbi ad dd-yas ad iksi i yixef nnes ijj n řgens zi řwest n yijj n řgens *nneđni* s tjarribin, s řεεřamat, s řεejayeb, s umenyi, s ufus ijehden, s uyiř isswizzęden u s tsigg^wđin imyaren, amecnaw marra min igga SIDI, AREBBI nwem, zzat i titřawin nwem di Miřra? ³⁵ Aqa i cek umi dd-itwassban aya, ħima ad tessned belli SIDI d AREBBI i *iğa*. War din ca nneđni myir netta. ³⁶ Zeg ijenwan igga ad tesřed i tmijja nnes ħima ad cek inebbeh u x temmurt aqa isscen as timessi nnes imyaren u aqa tesřid awařen nnes zi řwest n tmessi. ³⁷ Minzi netta tuya ixs ibabaten nnek u ixđar řřariεet nnes awarni as, aqa issuffey i cek-dd zzat i wudem nnes zi Miřra s jjeħd nnes imyaren ³⁸ ħima ad yazzeř x řegnus imyaren d yinni xak ijehden zzat i wudem nnek u *ħima* ad cek days issidef u ad ac iwc tammurt nsen d řwart, amecnaw mammec i *teğa* ass-a. ³⁹ *Xenni* ssen ass-a uca ejj ad tt tengez deg wuř nnek belli SIDI d AREBBI, sennej deg ujenna u swadday di temmurt u war din ħed myir netta. ⁴⁰ řřef di tweřřa nnes u di řumurat nnes tinni d ac umurey ass-a ħima ad iffey umedduř mliħ i cek u i tarwa nnek awarni ac uca ad teqqimed ussan ktar di temmurt i d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, marra ussan.”

Tineddam n tarewřa yar ujemmađ n Lurdun

⁴¹ Xenni ifarz Musa třata n tneddam yar tma-ya n L'Urdun manis dd-tneqqar tfuct, ⁴² ħima ad din yařwer uqettař nni inyin, břa mma ad as igg řεħsab, amqarreb nnes wenni umi war icarh iđennađ uřa d fariđennađ u *xenni* yarweř yar ict zi tneddam-a uca *iqqim iddar*. ⁴³ Bařir di řεxřa, di řwařa *yueřan*, i Rubiniyyen u Ramut di Jilead i Ijadiyyen u Julan d Bacan i Imanassiyyen.

Tiřemt n ttawrat d εecra n tiweřřa

⁴⁴ Ta d ccariea nni igga Musa zzat i tarwa n Israyil. ⁴⁵ Ina d cchadat d tiweřřa d lfarayid nni issiweř Musa yar ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra. ⁴⁶ *Aya tuya* yar tma-ya n L'Urdun, di teyřurt arendad n Bayt-Fayur, di temmurt n Siħun, ajeğid n Imuriyyen, wenni tuya izeddyen di Ĥacbun, wenni x iyřeb Musa ak-d ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra. ⁴⁷ Aqa ksin tammurt nnes am řwart

uřa d tammurt n Euj, ajeđid n Bacan, tnayen n ijeđiden n Imuriyyen nni yeđan řar tma-ya n L'Urdun manis dd-tneqqar tfuct, ⁴⁸ zi Earueir nni iđan řar tma n teyzart n Arnun ař wedrar n Siyun nni iđan d *wedrar n Ĥirmun*, ⁴⁹ d marra řewđa řar tma-ya n L'Urdun, řar ccarq, ař řebřar n Řewđa nni *iđan wadday n teysarin n wedrar n Fisja*.

5 ¹Iřaya Musa i marra Israyil uca inna asen “Sřem, a Israyil, i tweřřa d lfarayid inni ssiwřey necc ass-a deg imezzuyen nwem, řima ad tent třemdem u ad tent teđdam mařend ad zwaysent teggem.” ²SIDI, AREBBI nney, igga ijj n řeahd akidney di Ĥurib. ³War iđi ak-d ibabaten nney i igga AREBBI řeahd-a, maca akidney, neccin inni da *ibedden* ddaren marra ass-a. ⁴Udem ak-d wudem issiweř SIDI akidwem x wedrar zi řwest n tmessi ⁵ - tuya ayi di řweqt nni beddey jar SIDI d kenniw řima ad kenniw ssaregbey x wawař n SIDI, minzi tuya kenniw tegg^wdem zi tmessi u war tgaεεadem ca řar wedrar - uca netta inna

⁶‘Necc d SIDI, AREBBI nnek, wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuři.

⁷War yark ttiřin ca n irebbiten nneđni zzat i wudem inu. ⁸War ttegg i yixef nnek ijj n řexyař ineqcen niy man mma n řřiffet n min *din iđan* sennej deg ujenna niy swadday x temmurt niy deg waman sadu temmurt. ⁹War ggur ad xasen tađared u ad ten tsexxared, minzi necc, SIDI, AREBBI nnek, d ijj n AREBBI ittasmen, wenni dd-yarezfen řmuεřiyet n ibabaten di tarwa ař *jjiiř* wiss třata u wiss arebea n yenni d ayi icarrhen ¹⁰ u necc ggiy s tmexsiwt inu icewwaren ak-d řuřuf n yenni d ayi ittexsen u řetřan tiweřřa inu.

¹¹War neřteq s yisem n SIDI, AREBBI nnek, di řbařeř, minzi SIDI war ittbarri wenni i řa ineřqen s yisem nnes di řbařeř.

¹²Ĥđa ass n ssebt řima ad t tessqeddsed am mammec d ac yumur SIDI, AREBBI nnek. ¹³Setta n wussan ad txedmed, ad tegged marra řxedmet nnek, ¹⁴ maca ass wiss sebea d wass n ssebt n SIDI, AREBBI nnek. War *days* tettegged uřa d ict n řxedmet, cek d mmic d yeđic d yismey nnek d tayya nnek d umwa nnek d weyyuř nnek d řebřayem nnek uřa d abarrani nni *akik* iđan daxeř i tewwura nnek, *kenniw war tetteggem uřa d ict n řxedmet*, řima ismey nnek d tayya nnek ad areyyřen am cek. ¹⁵Ad tεeqřem belli tuya cek d ismey di temmurt n Miřra u SIDI, AREBBI nnek, aqa issuffey i cek-dd zi senni s yijj n ufus ijehden d ijj n uyiř isswizzden. S uyenni yumur cek SIDI, AREBBI nnek, ad teđdid ass n ssebt.

¹⁶Weqqar babac d yemmac, am mammec i d ak yumur SIDI, AREBBI nnek mařend ussan n *tudart* nnek *zemmaren* ad zzugarten uca ad iffey umeddur nnek mliř di temmurt i d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek.

¹⁷War neqq.

¹⁸War zenna.

¹⁹War ttacar.

²⁰War cehhed s zzur đidd i umqarreb nnek. ²¹War ttegg mezri di temyart n umqarreb nnek u war đemmes di taddart n umqarreb nnek, niy deg iyyar nnes, niy deg yismey nnes, niy di tayya nnes, niy deg umwa nnes, niy deg weyyuř nnes, niy di ca n umqarreb nnek.’

²²Issiweř SIDI awařen-a ak-d marra agraw nwem n řgens s ict n tmijja ijehden x wedrar, zi řwest n tmessi, zeg iseynuten ibarcanen u war immarni ca ktar. Yuri ten x tnayen n teřwiřin n wezru uca iwca itent i necc. ²³Uca imsar, umi teřřim kenniw i tmijja zi řwest n třřam uca adrar icemmed s tmessi, aqa tqarrbem-dd řari, marra izeđifen n tqebbař nwem d imyaren nwem, ²⁴tennam ayi ‘Aqa da, SIDI, AREBBI nney, isscen aney-dd aεuđi nnes d řemyaret nnes uca nesřa i tmijja nnes zi řwest n tmessi. Ass-a nezra belli SIDI issiweř ak-d bnađem uca wa *iqqim ead* iddar.

²⁵ Řexxu xenni, mayemmi i ya nemmet? Minzi timessi-ya imyaren ad aney tecc mařa neqqim nettesřa i tmijja n SIDI, AREBBI nney. ²⁶ Minzi man wen iřan jar marra min iddaren, wenni isřin yar tmijja n AREBBI iddaren tessiweř-dd zi řwest n tmessi am neccin, d wenni iddaren *ead*?

²⁷ Ad dd-tqarrbed cek u ad tesřid yar marra min d ac i ya yini SIDI, AREBBI nney, uca *xenni* ad tessiwřed cek akidney x marra min d ac i ya issiweř SIDI, AREBBI nney, u neccin ad as nseř uca ad *zzayes negg*.’

²⁸ Isřa SIDI i tmijja n wawařen nwem umi kidi tessiwřem uca inna ayi SIDI ‘Sřiy i tmijja n wawařen n řgens-a, min xef d-ak issiwřen. Aqa ggin mliř umi kik ssiwřen marra aya. ²⁹ Iři ad yarsen yiři uř ammu *s tidett* mařend ad ayi gg^weden uca ad řdan marra ussan qae tiweřřa inu řima nitni d warraw nsen ad iřin mliř i řebda! ³⁰ Ruř, tinid asen: Dewřem-dd yar iqidan nwem!

³¹ Uca cek, bedd da kidi, řima ad akidek ssiwřey tiweřřa d lfarayid nni d asen i ya tessřemded řima ad *zzaysent ggen di temmurt nni i d asen i ya wcey d řwart*.’ ³² Xzarem řima ad teggem am mammec i d awem yumur SIDI, AREBBI nwem, u war ttěeydem *x man aya*, war iři yar yef-fus uřa yar uzeřmađ. ³³ Ad tuyurem marra abrid nni d awem yumur SIDI, AREBBI nwem, řima ad teddarem uca ad tiřim mliř u řima *ad zemmaren* ad *zzuggarten* ussan nwem di temmurt nni i ya teksim d řwart.’ ”

6¹ “Tina d tiweřřa d lfarayid nni yumur SIDI, AREBBI nwem, mařend ad awem tent ssřemdey, řima ad *zzaysent teggem di temmurt i yar i ya tezwam mařend ad tt teksim d řwart*, ² řima ad tegg^wded SIDI, AREBBI nnek, uca ad teřdid marra tiweřřa nnes d řumurat nnes nni d ac umurey, cek d mmic d mmis n mmic, marra ussan n tudart nnek, řima ussan *n tudart* nnek ad *zzuggarten*. ³ Seř, a Israyil, řda ad *zzaysent* tegged, řima ad tiřid mliř u řima ad temmarnid s wařřas di temmurt nni ifeyyđen s uyi d tamment, am mammec tuya inna SIDI, AREBBI n ibabaten nnek.

⁴ Seř, a Israyil, SIDI, AREBBI nney, SIDI d ijj. ⁵ Ad texsed SIDI, AREBBI nnek, s marra wuř nnek u s marra řemar nnek u s marra jjehd nnek.

⁶ Uca awařen-a nni d ac umurey ass-a, ad iřin deg wuř nnek. ⁷ Uca ad ten tessiggzed i tarwa nnek uca ad xasent tessiwřed xmi i ya teqqimed di taddart nnek u xmi i ya tuyured deg webrid u xmi i ya tetřsed u xmi i ya tekkared. ⁸ Uca ad ten tbeysed am ict n řečřamet deg uřus nnek, ad iřint amecnaw ijj n uřiřu n useggem jar tiřřawin nnek. ⁹ Uca ad ten tarid x řeđruf yar uyezdis *n tewwart* n taddart nnek u di tewwura nnek.

¹⁰ Uca ad imsar, belli SIDI, AREBBI nnek, ad ac-dd yawi di temmurt i x ijuř i ibabaten nwen i Ibrahim, i Isřaq, i Yaequb mařend ad ac tt-idd yewc, s tneddam imyaren icnan nni war tebnid cek ¹¹ u s tudrin iccuren s marra řxar i zi war tent teccured cek u s teyzin nni cek war teyzid, u s tzayarin d tzezzurin nni war tezzud cek. Uca xmi i ya tecced u ad tejjiwned, ¹² řda *xenni* mařend war ttettud SIDI wenni cek dd-issuffyen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuyi.

¹³ Ad tegg^wded SIDI, AREBBI nnek, ad t tēebded u s yisem nnes ad tejjāged. ¹⁴ War ggur awarni i irebbiten nneđni zi irebbiten n řegnus i d ac-dd innđen ¹⁵ - minzi SIDI, AREBBI nwem d ijj n AREBBI ittasmē di řwest nwem - řima war xawem itwareqq lyāđab n SIDI, AREBBI nwem uca ad kenniw iteřřa zeg *wudem n* temmurt.

¹⁶ War ttqeğabem ca SIDI, AREBBI nwem, am mammec t tqeğbem di Massa. ¹⁷ Ad teřdam řumurat n SIDI, AREBBI nwem uřa d cchadat nnes d tweřřa nnes nni d awem yumur. ¹⁸ Egg min iřan isegğden d min icnan di tiřřawin n SIDI, řima ad tiřid mliř u řima ad tadfed di temmurt

icnan i zi ijuḡ SIDI i ibabaten nwem ¹⁹ ħima ad tazžred x marra ředyan zzat i wudem nnek, am mammec issiweř SIDI.

²⁰ Xmi cek i ya isseqsa mmic, ad yini ‘Min teena cchadat d tweřša d lfarayıd nni d awem yumur SIDI, AREBBI nwem?’, ²¹ xenni ad tinid i mmic ‘Neccin tuya aney d isemyan n Firėun di Miřra, maca SIDI issuffey aney-dd zi Miřra s ufus ijehden. ²² SIDI isscen qibač i tiřawin nney řeřamat d řeėjayeb imyaren d issigg^wden i Firėun u i marra taddart nnes di Miřra. ²³ Uca issuffey aney-dd senni ħima ad aney issidef maĥend ad aney yewc tammurt nni x ijuḡ i ibabaten nney. ²⁴ SIDI yumur aney ad negg ɛlaħsab marra tiweřša-ya, ad negg^wed zi SIDI, AREBBI nney, kuř ass di řwee n tizi nney ħima ad neddar am ass-a. ²⁵ Man aya ad yiři d tasegda nney xmi i ya neĥda maĥend ad negg marra řumurat-a zzat i wudem n SIDI, am mammec i d aney yumur netta.’ ”

Israyil d imezday n tmurt n Kenėan

7¹ “Xmi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef di temmurt mani i ya trahed maĥend ad tt teksid d řwart, uca netta ad yazzeř zi zzatek ařtas n řegnus, Iřittiyyen d Ijirjaciyyen d Imuriyyen d Ikenėaniyyen d Ifiriziyyen d Iħiwiyyen d Iyabusiyyen, sebėa n řegnus imyaren u ijehden xak ařtas, ² uca SIDI, AREBBI nnek, ad ten isellem zzat i wudem nnek u cek ad ten tyeřbed, xenni ittweřša ad ten řarred qae i uteĥhi. War kisen ttegg řeahd u war d asen sscen řehnunct nnek. ³ War teddik^{wi}řem d idewran ɛawed akidsen. War ttic yeġic i mmis u war dd-tettawi yeġis i mmic, ⁴ minzi aya ad yarr mmic ad dd-idweř zi đeffar inu uca ad isexxar i irebbiten nneđni uca *ammu* ad xawem itwassary lyadab n SIDI uca ad kenniw iteĥha deyya. ⁵ Ammu i ittweřša ad kisen teggem: ad thedmem iɛalřaren nsen, ad trebzem imayđuten nsen *iqeddsen* u ad tqessem tirebbin nsen n cwarti uca ad tesscemđem řexyařat nsen ineqcen n ukeccuđ s tmessi. ⁶ Minzi cek d ijj n řgens iqeddes i SIDI, AREBBI nnek. SIDI, AREBBI nnek, wenni cek ifarzen ħima ad as tiřid d ijj n řgens iyřan x marra řegnus *nni yeġan* x temmurt.

⁷ SIDI war d awem iggi tasyunt n tayri u war kenniw ixđar umi tuya kenniw d ařtas, minzi tuya kenniw qell i teswam jar marra řegnus, ⁸ maca tayri n SIDI i kenniw d uĥeřtu nnes x tjaġit nni ijuḡ i ibabaten nwem, aqa d ina i zi kenniw dd-issuffey SIDI s ufus ijehden u *d ina i zi kenniw issenjem* zi taddart n tesmuyi, zeg ufus n Firėun, ajeġid n Miřra. ⁹ Sen xenni, belli SIDI, AREBBI nnek, aqa netta d SIDI ařdiq wenni iĥeřtan řeahd d tmexsiwt icewwaren zi jjiĥet n yenni t ittexsen uca ĥeřtan řumurat nnes, ař jjiř wiss ařef ¹⁰ u marra wi t icarrhen deg uyembub nnes, aqa netta ad t yaredeġ, wenni t icarrhen deg uyembub nnes, aqa netta war d as itticc ttasie maca ad t ixeges deyya.

¹¹ Ĥda xenni řumurat d tweřša d lfarayıd nni d ac umurey necc ass-a maĥend ad zzaysent tegged.

¹² Ad imsar, umi tesřim i lfarayıd-a uca ad tent teĥdam am tent i ya teggem, aqa SIDI, AREBBI nnek, ggur ad ac ibedd x řeahd d tmexsiwt icewwaren nni x tuya ijuḡ i ibabaten nnek. ¹³ Netta ad kenniw ixs, ad kenniw ibarek u ad kenniw issmarni, Ad ibarek řyiġet n uɛeddis nnek d řyiġet n temmurt nnek, imendi nnek, binu nnek *n jdid*, zzect nnek *n řtri*, twařuřa n tfunasin nnek d ufeyyec n imezyanen n wuġi nnek, di temmurt nni tuya ijuḡ ad tt iwc i ibabaten nwem. ¹⁴ Aqa cek tetwabarked jar řegnus! War dayek ittiři min war ittejjin uřa d tenni war ittiřwen, uca ammu di řebhayem nnek. ¹⁵ Ad zzayek ikkes SIDI marra řehřac u war cek iřeqqef uřa s ca n řehřacat iɛeffanen i yarwem ittwassnen zi Miřra u ad tent issiweđ x marra inni i cek icarrhen.

¹⁶ Ad temĥid marra řegnus nni d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek. Tiřt nnek war xasen tetĥinni ca u irebbiten nsen war ten tsexxared, minzi aya d taxceft i kenniw. ¹⁷ Mařa tennid deg wuř nnek

‘Řegnus-a myaren xafi, mammec i ya zemmarey ad zzaysen kksey *emmarş* řwart nsen?’, ¹⁸ *xenni* war zzaysen ttegg^wed. Xarreş mliħ di min igga SIDI, AREBBI nnek, ak-d Fireun u ak-d marra Imiřriyyen, ¹⁹ *xarreş di tqeğabin* imyaren nni tezrid s tiřřawin nnek u *di řeēřamat d řeējayeb* d ufus ijehden d uyir isswizzden ak-d wi cek d issuffey SIDI, AREBBI nnek. Ammu i ya yegg SIDI, AREBBI nnek, s marra řegnus i zi ttegg^weded. ²⁰ SIDI, AREBBI nnek, ad issekk irezzan idaryařen jarasen, ař i ya twahellken *ewed* inni iqqimen, inni itwassnuffaren zzatek. ²¹ War ttegg^wed zzat i wudem nsen, minzi SIDI, AREBBI nnek, aqa-t di řwest nnek, aqa-t d Arebbi imyaren u issagg^waden. ²² SIDI, AREBBI nnek, ad issuffey řegnus-a zzatek cwayt cwayt. War izemmar ad xasen teqdıd deyya, mařa lla ad mmarenyen řewħuc deg iyyar ařřas xak. ²³ SIDI, AREBBI nnek, ad ten isellem zzat i wudem nnek u ad ten issxarweđ s yijj n uxarweđ imyar ař i ya twateħħan. ²⁴ Ad isellem ijeğiden nsen deg ufus nnek uca ad temħid isem nsen zi sadu ajenna. Uřa d iij we-ryaz mma ad izmar ad ibedd zzat i wudem nnek ař ten i ya teteħħid. ²⁵ Řexyařat ineqcen ad tent tesscemđed s tmessi. Nnuqart d wurey i xasent iğan war days eecceq u war t kessi i yixef nnek, ħima war zzayes tetxarwiđed, minzi aya d ict n jjeifect i SIDI, AREBBI nnek. ²⁶ War ttiwi *anect* n jjeifect yar taddart nnek, mařa lla ad tdewřed s yixef nnek d ict n řqecceet n řeħram am teğa s *yixef nnes*. Ad zzayes teiffed ařřas minzi aqa-tt d ict n řqecceet n řeħram.”

Sřem i SIDI AREBBI uca řřfem di řeahd nnes!

8 ¹“Ad teħdam marra řumurat i zi d awem umurey ass-a, maħend ad tent teggem, ħima ad teddarem u ad temmarenyem uca ad tadfem tammurt, tenni iijjuğ SIDI i ibabaten nwem, uca ad tt teksim d řwart. ² Ad tidared marra abrid x mani cek igewwed SIDI, AREBBI nnek, arebein n isegg^wusa di řexřa ħima ad cek isswađee maħend ad issen min *din* deg wuř nnek, ma ad teħdid řumurat nnes niy lla. ³ Netta isswađee i cek u issřaz i cek u iwc ac ‘manna’ d macca, tenni war tessined ca cek uřa d ibabaten nnek war tt ssinen ca, ħima ad ac isscen belli bnađem war itteddar s weyrum waha, maca aqa bnađem itteddar s marra min dd-iffyen zeg uqemmum n SIDI. ⁴ Arruđ nnek *emmarş* war xak iwsar uřa d ađar nnek war yuff ca di *marra* arebein n isegg^wusa-ya.

⁵ Sen deg wuř nnek, belli SIDI, AREBBI nnek, aqa itextex i cek, am mammec itextex aryaz mmis ⁶ uca ħđa řumurat n SIDI, AREBBI nnek, ħima ad tuyured deg ibriden nnes u ħima ad zzayes tegg^weded. ⁷ Minzi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef deg ict n temmurt icnan, ict n temmurt n tyezratin d řeunsarat d waman yuğyen nni dd-iffyen zi teysart d wedrar, ⁸ ict n temmurt n irden d temzin d tzayarin d wartan n tazart d iremmamen, ict n temmurt *teccur* s zlect n tzitunt u n tamment, ⁹ ict n temmurt mani i ya tecced ayrum umi war *din řexşeş* u war cek ittxeşşi ca days, ict n temmurt, iğra nnes *ccuren* s wuzzař u zeg idurar nnes ad tneqcet nnħas. ¹⁰ Mařa tec- cid u tejjiwneđ, *xenni* ad tbarked SIDI, AREBBI nnek, x temmurt icnan nni d ac iwca.

¹¹ ħđa ħima war tettud SIDI, AREBBI nnek, ařami war teħdid řumurat nnes, lfarayid nnes d tweşša nnes nni d ac umurey ass-a, ¹² ħima war ittiři, mařa *xenni* teccid u tejjiwneđ uca aqa te- nid tudrin icnan nni di teggid ad *daysent* tzedyed, ¹³ uca ifunasen d tfunasin nnek d wuği nnek twamarnin u nnuqart d wurey nni ħark aqa twamarnin, u marra min ħark aqa itwamarni, ¹⁴ ad tessgaēded uř nnek, ad tettud SIDI, AREBBI nnek, wenni cek dd-issuffyen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuyi, ¹⁵ d wenni cek dd-inedhen di řexřa imyaren u issagg^waden mani tuya ifiyran yaryin d tyarđmiwin uřa d tammurt ittfadan břa aman, d wenni dd-issuffyen aman zeg wezru n şeğaħ, ¹⁶ d wenni d ac iwcin ‘manna’ i macca di řexřa, ‘manna’ nni war ssinen ibabaten nwem, ħima ad cek isswađee u ħima ad cek iqeğeb u ħima ad ac igg tcuni yar uneggar, ¹⁷ uca *xenni* ad tinid deg wuř nnek ‘S tzemmar inu d jjeħd n ufus inu řřfey marra řeksibet-a i yixef inu.’

¹⁸ Idar SIDI, AREBBI nnek belli netta iwca ac jjehd ħima ad tkesbed ict n řeksibet maħend ad imten *ammu* řeahd nnes nni tuya ijuġ i ibabaten nnek, am *teġa* ass-a. ¹⁹ Mařa tiwċed ad tet-tud SIDI, AREBBI nnek, uca ad tuyured awarni i irebbiten nneđni, ad asen tsexxared u ad asen taċared, necc ass-a barrĥey ac-dd, aqa ad tetwahellked s ttidet. ²⁰ Ad tetwahellked am řegnus nni x yazzeř SIDI zzat i wudem nnek, minzi war tesřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek.”

Řwaed d usfekkar n tnayen n teřwiħin timezwura n wezru

9¹ “Seř, Israyil, ass-a ad tezwid L'Urdun maħend ad tadfed *tammurt*, ħima ad teksed řwart n řegnus imyaren u zeg inni jehden xak, tinneddam timeqqranin nni twafaryent ař ajenna, ² ijj n řgens *n iwdan* izzugarten, ayt n Iċanaqiyyen inni tessnem u x yenni tesřam *qqaren* ‘Wi i ġa ibedd zzat i wudem n ayt n Iċanaqiyyen?’ ³ Sen xenni, aqa SIDI, AREBBI nnek nni izwaren zzat i wudem nnek, aqa-t d ict n tmessi ittetten, netta ad ten iteħħa u ad ten isswaċeε zzat i wudem nnek uca kenniw ad zzaysen kksen řwart nsen u ad ten taredġem deyya am mammec ġarwem dd-issiweř SIDI.

⁴ Řami SIDI, AREBBI nnek, xasen yuzzeř zzat i wudem nnek, *xenni* war qqař deg wuř nnek, ad tinid ‘SIDI issidef ayi-dd di ssibbet n tsegda inu maħend ad ksiy tammurt-a d řwart’. *Minzi* di ssibbet n tuεeffna n řegnus-a ad zzaysen ikkes SIDI řwart nsen zzat i wudem nnek, ⁵ war iġi di ssibbet n tsegda nnek, war iġi di ssibbet n useggem n wuř nnek, ad din traħed ħima ad teksid tammurt nsen d řwart, maca di ssibbet n tuεeffna n řegnus-a ad zzaysen ikkes SIDI, AREBBI nnek, řwart nsen zzat i wudem nnek u ħima ad iħċa awař nni zi ijuġ SIDI, AREBBI nnek, i ibabaten nnek, i Ibrahim, Iřħaq d Yaεqub.

⁶ X uya i ġa tessned, belli war iġi di ssibbet n tsegda nnek i d awem iwca SIDI, AREBBI nnek, tammurt-a icnan maħend ad tt teksid d řwart, minzi cek d ijj n řgens iyennan. ⁷ Idar, war ttettu, belli tesεared SIDI, AREBBI nnek, di řexřa. Zeg wass nni dd-tteffyed zi temmurt n Miřra ařami dd-tudfed ġar wemcan-a, tuya kenniw tyeuwyem x SIDI. ⁸ Minzi di Hurib tesεarem SIDI, ařami xawem iffugem SIDI ař ixs ad kenniw iteħħa. ⁹ Řami uřyey ġar wedrar ħima ad ttfey tiřwiħin n wezru, tiřwiħin n řeahd nni igga SIDI akidwem, qqimey arebein n wussan d ġiyaři deg wedrar. Ayrum war t cciy, aman war ten swiy. ¹⁰ Iwc ayi SIDI tnayen n teřwiħin n wezru urint s uċaċ n AREBBI u daysent marra awařen nni tuya kiwem issiweř SIDI deg wedrar zi řwest n tmessi deg wass n wegraw *n řgens*. ¹¹ Imsar ġar uneggar n arebein n wussan d arebein n ġiyaři, řami d ayi iwca SIDI tnayen n teřwiħin n wezru, tnayen n teřwiħin n řeahd, ¹² inna ayi SIDI ‘Kkar, hwa deyya ssa, minzi řgens nnek nni tnedhed zi Miřra, aqa iċeyyε it. Weddaren deyya abrid nni x ten weřřiy. Ggin i yixef nsen ijj n řexyař ifesyen.’

¹³ Issiweř SIDI akidi εawed, inna ‘Nec zriy řgens-a, u aqa da, netta d ijj n řgens iqseħ. ¹⁴ Ejj ayi ad ten teħħiy u ad mħiy isem nsen zi swadday n ujenna, ad cek ggey d ijj n řgens ijehden u imyar x wanita.’

¹⁵ Uca dewřey-dd, hwiy-dd zeg wedrar. Tuya adrar yareqq di tmessi u tuya ġari tnayen n teřwiħin n řeahd di tnayen n ifassen inu. ¹⁶ Zriy, aqa da, kenniw texċam ak-d SIDI, AREBBI nwem. Teggim i yixef nwem ijj n umwa ifesyen. Kenniw tigg^wjem deyya x webriđ nni x d awem yumur SIDI. ¹⁷ Xenni ttfey tnayen n teřwiħin, nċarey tent zi tnayen n ifassen inu, arziy tent zzat i tiřtawin nwem. ¹⁸ Nec wċiy ġar *temmurt* zzat i wudem n SIDI, u amecnaw amur amezwaru war cciy ayrum u war swiy aman arebein n wussan d arebein n ġiyaři di ssibbet n ddnub i teggim umi teggim min iġan d řyar di tiřtawin n SIDI u umi t tesεarem. ¹⁹ Minzi gg^wede y zi lyaċab d tefqeħt i zi tuya SIDI xawem ixeyyeq u tuya ixs ad kenniw iteħħa. Maca SIDI iseř ayi εad twařat-a. ²⁰ Tuya SIDI εawed iffugem ařas x Harun ařami tuya ixs ad t iteħħa u necc zuġey

AĒAWED n CCARIĒA

εawed di t̄tweε n Harun di řweqt nni d ijjen.²¹ Maca ddenb nwem wenni d amwa nni teggim, ksiy t uca ssdeeqey t di tnessi, ceġqey t, haryey t mliħ, ařami idweř d ifsus am t̄ejjajt uca ndarey t̄aejjajt nnes di teyżart nni dd-ihekk^wan zeg wedrar.

²²Tanya di Tabeira, di Massa u di Qabarut-Hata'awat tess̄arem SIDI.²³ Uca umi kenniw issekk SIDI zi Qadac-Barniε, inna 'Ařyem u t̄tfem tammurt d řwart, *tammurt* nni necc d awem wciy', tuya kenniw εawed tyewwyem x řumur zeg uqemmum n SIDI, AREBBI nwem, war tuminem, war tesřim i tmijja nnes.²⁴ Tuya kenniw tyewwyem x SIDI zeg wass nni kenniw ssney.

Tazaġit n Musa

²⁵Yensey ixef inu zzat i wudem n SIDI, *marra* arebein n wussan d arebein n ġiyaři nni, tuya-yi *din* yensey zzat i wudem n SIDI, minzi SIDI inna, belli netta ad kenniw iteħħa.²⁶ Żuġey i SIDI uca nniy 'A Sidi, a SIDI, war tthellak řgens d řwart nnek nni tfekked s řemyaret nnek, aqa cek tnedhed ten zi Miřra s ufus nnek ijehden.²⁷ Idar imsexxaren nnek, Ibrahim, Iřhaq d Yaεqub, war xezzar yar tyennant n řgens-a uřa yar tuεεeffna nnes d ddenb nnes,²⁸ ħima tammurt i zi d aney-dd tessuffyed, war teqqar: Minzi SIDI war izemmar ad ten issidef di temmurt nni ten iwaed u minzi icarh iten, aqa issuffey iten-dd maħend ad ten iney di řexřa.²⁹ Aqa nitni d řgens nnek d řwart nnek nni dd-tessuffyed s tzemmar nnek tameqqrant u s ufus nnek isswiżżden!' "

Tnayen n teřwiħin n wezru n jdid

10¹Di řweqt nni d ijjen inna ayi SIDI 'Nqec tnayen n teřwiħin n wezru amecnaw tinni timezwura uca gaεεed-dd yari yar wedrar uca egg i yixef nnek ict n Ttabut n ukeccuđ.² Ad ariy di teřwiħin awařen nni tuya di teřwiħin timezwura nni tarzid uca ad tent tessarsed di Ttabut.³ *Xenni* ggiy ict n Ttabut n ukeccuđ n ukasiya uca neqcey tnayen n teřwiħin n wezru amecnaw timezwura. Gaεεdey yar wedrar s tnayen n teřwiħin deg ufus inu.⁴ Yura x teřwiħin, anect n tira tamezwarut, εcra awařen nni tuya issiweř SIDI deg wass n wegraw *n řgens* x wedrar zi řwest n tnessi uca iwca itent ayi-dd SIDI.⁵ Dewřey-dd u hwiy-dd zeg wedrar uca ssarsey tiřwiħin di Ttabut nni ggiy uca diha i ġant εad, am mammec d ayi yumur SIDI.

Řmewt n Harun d řxedmet n Ilawiyyen

⁶Kksen ayt n Israyil iqiđan nsen zi Abar-Bani-Yaεqan, ffyen yar Musira. Dinni immut Harun uca itwandeř din. Mmis Alicazar idweř d akehhan deg wemcan nnes.⁷ Zi senni uyuren yar Judjud u zi Judjud yar Yuťbata, tammurt n tyezratin n waman.⁸ Di řweqt nni d ijjen iħuzz SIDI taqbič n Lawi ħima ad arbun Ttabut n Řeahd n SIDI maħend ad bedden zzat i wudem n SIDI, ad as sexxaren u ad barken deg yisem nnes, ař ass-a.⁹ X uyenni Lawi war yars tuyi řa d ca řa d řwart ak-d aytmas. SIDI d řwart nnes, am mammec d ac inna SIDI, AREBBI nnek.

¹⁰Uca necc qqimey x wedrar, amecnaw ussan imezwura, arebein n ussan d arebein n ġiyaři uca isřa ayi SIDI εawed twařat-a, aqa SIDI tuya war ix ad kenniw issexřar.¹¹ Inna ayi SIDI 'Kkar, uyur deg webrid zzat i wudem n řgens, ħima ad adfen tammurt, nni jjuġey ad asen tt-idd wcey, ad tt ksin d řwart.

Řemyaret n Arebbi d t̄taεat nney

¹²Řexxu xenni, Israyil, min zzayek ittar SIDI, AREBBI nnek, myir ad tegg^weded SIDI, AREBBI nnek, ad tuyured deg ibriden nnes u ad t t̄exsed uca ad t̄sexxared i SIDI, AREBBI nnek s marra uř nnek u s marra řεmar nnek,¹³ Maħend ad teħđid řumurat n SIDI d t̄weřřa nni necc xak carđey ass-a i tizi nnek.¹⁴ Aqa da, ajenna d ujenna n ijenwan d marra min days i SIDI, AREBBI nnek i iġan.¹⁵ SIDI iqcen ixef nnes waha i ibabaten nwem ħima ad ten ix u netta ixđar zzariεet

AŁAWED n CCARIEA

nŝen awarni asen, aqa d kenniw, zi marra řegnus, amecnaw *ięa* deg wass-a. ¹⁶ Xetnem xenni i řeedaryet n wuř nwem, war sqessiřem ca ead ktar uřawen nwem, ¹⁷ minzi SIDI, AREBBI nwem, d AREBBI n irebbiten d Sidi n isiditen, ijj n Arebbi imęar d ujebbar d umegg^wed, nni war ittegg-ęen řfarz deg iwdan niy ikessi ccarđ, ¹⁸ wenni itteggęen tasegda i uyujir d tejjac, wenni ittęsen abarrani u iwca as ayrum d arrud. ¹⁹ Xsem abarrani, minzi tuęa kenniw d ibarraniyyen di temmurt n Miřra. ²⁰ Ad tegg^weded SIDI, AREBBI nnek, ad as tsexxared uca ad as třeřqed u s yisem nnes ad tejjagęed. ²¹ Aqa netta d asebbah nnek, uca netta d AREBBI nnek, wenni iggin di řęwee nnek timesřayin-a imęaren issagg^waden tinni zrin tiřęawin nnek. ²² Ibabaten nwem hwan-dd s sebein n řeemur ęar Miřra uca řexxu igga ic SIDI, AREBBI nnek, aęęas amecnaw itran n ujenna i iktaren.”

Řyięet n řęaęat d n řmuęęiyyet

11 ¹“Ad tęxed SIDI, AREBBI nnek uca ad teęđid min d ac yumur netta, tiweęęa nnes d lfarayid nnes d řumurat nnes, marra ussan. ² Ittęęęa ad tessnem ass-a, necc war ssiwřęę ak-d tarwa nwem, inni war tt issinen u war zrin taseqseřt n SIDI, AREBBI nwem, d řemyaret nnes d ufus nnes ijeħden d uęir nnes isswizęęden ³ d řeęřamat nnes d timegga nnes nni igga di řwest n Miřra i Firęun, ajeęid n Miřra, u i marra tammurt nnes:

⁴ min igga ak-d řeęskar n Imiřriyyen d iysan nsen d ikarruten nsen, mammec dd-yarra aman n řebęar n Uęanim ad asen feyyęden x izeęifen nsen umi kenniw đfaren uca SIDI ihellek iten, ař ass-a,

⁵ d min igga akidwem di řexřa ařami tiwđem ęar wemcan-a, ⁶ d min igga ak-d Datan d Abiram, tarwa n Iliyab, mmis n Rubin, mammec tarzem temmurt aqemmmum nnes uca tsarđ iten ak-d raę nsen d iqidān nsen d marra *min iddaren* i ten-dd idfaren, di řwest n marra Israyil, ⁷ minzi tiřęawin nwem zrint marra timegga timeqqrān n SIDI nni tuęa igga netta.

⁸ Xenni ģđam marra tiweęęa nni d awem umureę ass-a, ģima ad zęaysent tjeħdem uca ad tadfem tammurt i ęar i ęa tezwam, maģend ad tt teřęfem d řwart, uca *xenni* ad tt teřęfem d řwart, ⁹ u ģima ad ktaren wussan x temmurt tenni i ijjug SIDI i ibabaten nwem ad asen tt-idd iwc u i zzarięet nsen, ict n temmurt ifeyyęden s uęi d tamment.

¹⁰ Minzi tammurt tenni ęar i ęa tadfed ģima ad tt teřęfed d řwart, war teęi am temmurt n Miřra manis dd-teffyed, mani tzareed zzarięet nnek u tess^wed tt s idaren nnek, amecnaw ijj n weftis.

¹¹ Tammurt i ęar i ęa tezwam maģend ad tt teřęfem d řwart, aqa-tt d ict n temmurt n idurar d teysarin, tenni isessen aman n wenzar zeg ujenna, ¹² ict n temmurt i x iģeřęa SIDI, AREBBI nnek, i x ģant řebda tiřęawin n SIDI, AREBBI nnek, zi beddu n usegg^was ař anegęar n usegg^was. ¹³ Mařa tesřam nican i tweęęa inu, tinni d awem umureę ass-a ģima ad texsem SIDI, AREBBI nwem, uca ad as tsexxarem s marra uř nwem u s marra řeęmar nwem, *xenni* ad imsar ¹⁴ necc ad wceę anzar di temmurt nwem di řweqt nnes, *anzar* n zic d unegęar, ģima ad tessmuned irden nnek d binu nnek n jdid d zzect nnek n *řęri*¹⁵ uca necc ad ac wceę arrbie deg iyyar nnek i řebģayem nnek uca cek ad tecced u ad tejjiwned.

¹⁶ ģđam war itwassęekk^wi wuř nwem uca ad teffyem zeg *webrid* ad tsexxarem irebbiten nneđni, ad asen tađarem ¹⁷ uca ad itwassary lęađab n SIDI xawem uca ad iqęen ijenwan maģend war ic-cit wenzar *ęad* u war tetticc temmurt *ęad* řęabet nnes u kenniw ad tweddarem deęya zi temmurt icnan nni d awem i ęa iwc SIDI. ¹⁸ X uęa ģđam awařen-a inu deg wuřawen nwem u di řeęmar nwem u ad ten tbeyssem am ict n řeęřamet x ufus nwem, ad iřint d ifiřan n useggem x tiřęawin nwem ¹⁹ uca sřemdem ten i tarwa nwem am xasen tessawařem xmi i ęa tiřim di tudrin nwem u xmi i ęa tiřim deg *webrid* u deg yiđeř nwem u xmi i ęa tiřim tfaęem ²⁰ u arim ten x řeđruf ęar

ΑΞΑΩΕΔ η CCΑΡΙΞΑ

upezdis *n tewwart* η taddart nnek u x tewwura nnek ²¹ hīma ad ktaren wussan nnek d wussan η tarwa nnek x temmurt, tenni x ijjūḡ SIDI i ibabaten nnek ad asen tt-idd iwc, am wussan η ujenna i ktaren x temmurt.

²² Minzi maḡa teḡdam nican marra tewḡiyet-a nni d awem umurey ass-a maḡend ad tt teggem u maḡend ad texsem SIDI, AREBBI nwem, ad tuyurem deg ibriden nnes marra u ad yars-dd tḡeḡqem, ²³ xenni SIDI ad issuffey marra ḡegnus-a zzat i wudem nwem uca *ammu* ad tekksem ḡwart x ḡegnus imyaren d inni ijehden xawem. ²⁴ Marra amcan nni i ya teejen tḡeqqa η uḡar nwem ad yiḡi nwem. Zi ḡexḡa u zi Lubnan u zeg yeḡzar, iyzar η Lfurat, aḡ ḡebḡar di ḡyarb, ad yiḡi weymir *n temmurt* nnek. ²⁵ War izemmar uḡa d ijj ad iqqim ibedd zzat i wudem nwem. SIDI, AREBBI nwem, ad igg tigg^wudi d ḡeurret zḡaywem x marra tammurt nni x i ya teejnem, am mammecc tuya akidwem issiweḡ.

²⁶ Aqa da, necc ad ggey ass-a **lbaraka d nneḡret** zzat i wudem nwem:

²⁷ lbaraka, maḡa ad tesḡem i tweḡḡa η SIDI, AREBBI nwem, tinni x d awem umurey ass-a,

²⁸ d nneḡret, maḡa war tesḡim i tweḡḡa η SIDI, AREBBI nwem, uca ad tegg^wejem x webriid nni x d awem umurey ass-a, x minni i ya teḡfarem irebbiten nneḡni nni war tessinem ca.

²⁹ Xmi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef di temmurt nni yar i ya traḡed hīma ad tt teḡḡfed d ḡwart, xenni ad tewcem lbaraka x wedrar η Jirizim d nneḡret x wedrar η Eibal. ³⁰ Ma war ḡin yar ujemmaḡ η L'Urdun, awarni i webriid, manis dd-tneqqar tfuct, di temmurt η Ikenḡaniyyen nni izeddyen di ḡewḡa, arendad η Ariḡa, zzat i Jiljal, zzat i ḡbeḡuḡ η Mura? ³¹ Minzi kenniw ad teḡwam L'Urdun hīma ad *din* tadfem u hīma ad teḡḡfem tammurt, nni d awem i ya iwc SIDI, d ḡwart u kenniw ad tt twartem u ad days tzedyem. ³² ḡdam xenni marra tiweḡḡa d lfarayid nni i d awem ssecney ass-a.”

Amcan iqeddsen

12¹ “D tina d tiweḡḡa d lfarayid nni i ya teḡdam maḡend ad tent teggem di temmurt, nni d ac iwca SIDI, AREBBI η ibabaten nnek, hīma ad tt teksid d ḡwart, marra ussan nni i ya teddarem kenniw x wudem η temmurt.

² Ad taredḡem qaḡ marra imucan mani ḡegnus, nni zḡaysen i ya tekksem ḡwart, tuya sexxaren i irebbiten nsen: x idurar yueḡan, x tewririn u sadu kuḡ tacejjart tazizawt. ³ Ad tenḡarem icaltaren nsen, ad tarzēm imayḡuten nsen *iqeddsen* u tirebbin nsen η cwarti ad tent tesscemḡem s tmessi uca ad tqessem ḡexyaḡat ineqcen η irebbiten nsen uca ad temḡam isem nsen zeg wemcan nni.

⁴ War tteggem amenni i SIDI, AREBBI nwem, ⁵ maca ad tarzēm x wemcan nni i ya ixḡar SIDI, AREBBI nwem, zi jar marra tiqebbaḡ nwem, hīma ad din igg isem nnes, *wah* yar tzeddiyḡ nnes i ya tarzēm u din i ya tawḡem ⁶ uca dinni i ya tawyem tiyarḡa nwem η wecmaḡ d tyarḡa nwem d ḡeḡcur nwem d tewhibt nwem η usgaḡeed η ufus nnek d tewhibin nwem s ḡxaḡar d imenza η ifunasen d tfunasin nwem d *imenza* η wuḡi nwem⁷ uca dinni i ya teccem zzat i wudem η SIDI, AREBBI nwem, ad tfarḡem, kenniw d *ḡaḡ* η taddart nwem, di marra min igga ufus nwem d min di kenniw ibarek SIDI, AREBBI nwem. ⁸ War tteggem amecnaw marra min nettegg neccin da ass-a: kuḡ aryaz *itteggen* min d as ittwaḡa nican i ixef nnes. ⁹ Minzi aqa *ead* ḡexxu war tudifem ca yar arraḡet u yar ḡwart nni d awem iwca SIDI, AREBBI nwem. ¹⁰ Xmi i ya teḡwam L'Urdun uca ad tzedyem di temmurt nni d awem i ya iwc SIDI, AREBBI nwem, d ḡwart, netta ad awem iwc arraḡet zi marra ḡedyan nwem i d awem-dd innḡen uca ad tzedyem di ḡaman. ¹¹ Xenni din i ya yiḡi wemcan nni i ya ixḡar SIDI, AREBBI nwem, hīma ad issezdey din isem nnes uca dinni i ya tawyem marra min x cek umurey: tiyarḡa η wecmaḡ nwem, tiyarḡa nwem, ḡeḡcur nwem, tiwhibin η usgaḡeed η ufus nwem d marra *tiwhibin* η lwaḡd nni i ya tweḡdem i SIDI. ¹² Ad tfarḡem

zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem, kenniw d tarwa nwem d yessitwem d isemyan nwem d teyyawin nwem d Ulawi nni izeddyen daxeř i tiwwura nwem, minzi war ƣars tasyart niƣ řwart akidwem. ¹³ Hđa war ttegg ad tessbexxared tiƣarřa n wecmađ di man mma amcan nni twařid, ¹⁴ maca deg wemcan, nni i ƣa ixđar SIDI deg icten zi tqebbař nnek, dinni i ƣa tessbexxared tiƣarřa n wecmađ uca dinni i ƣa tegged marra min d ac umureƣ.

Idammen d řehram

¹⁵ S marra, tzemmed ad tyarřed daxeř i tewwura nnek marra min immezri wuř nnek uca ad zzayes tecced ełahřab lbaraka nni i d ac i ƣa iwc SIDI, AREBBI nnek, daxeř i tewwura nnek. Amexmuj d umezdag zemwaren ad zzayes ccen, axmi *ttetten zeg iƣayđ* n weƣƣar u *zeg* udad. ¹⁶ Myř idammen war ten tettetted. Ad ten tneyřed x temmurt, amecnaw aman ¹⁷ War izemmar ad tecced daxeř i tewwura nnek zi řeecur n imendi d zzept n *řřri* uřa zeg imenza n ifunasen d tfunasin d wuři nnek niƣ zi tewhibin n lwaed nnek inni i zi twaeded niƣ zi tewhibin s řxađar niƣ zi tewhibt n usgaeed n ufus nnek. ¹⁸ Minzi ad ten tecced zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan nni i ƣa ixđar SIDI, AREBBI nnek, cek, mmic, yeđic, ismeƣ nnek, tayya nnek d Ulawi nni izeddyen daxeř i tewwura nnek uca ad tfařhed zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, di marra min ƣar i ƣa isswižzed ufus nnek. ¹⁹ Hđa, war semmeř ƣar *uzeđif nnes* Alawi di marra ussan nnek x temmurt nnek.

²⁰ Xmi SIDI, AREBBI nnek, ad issiƣru aƣmir n *temmurt* nnek, am mammec cek iwaed uca ad tinid ‘Ad cceƣ aysum’, minzi issmezri řeemar nnek ad yecc aysum, *xenni* ad tecced aysum anect n marra min issmezri řeemar nnek. ²¹ Mařa tuƣa cek tigg^wjed x wemcan nni i ƣa ixđar SIDI, AREBBI nnek, řima ad din issemten isem nnes, *xenni* tzemmed ad tyarřed zeg ifunasen d tfunasin nnek u zeg wuři nnek nni d ac iwca SIDI, am mammec cek umureƣ, uca ad zzayes tecced daxeř i tewwura nnek anect n marra min issmezri řeemar nnek. ²² Am mammec itwacc iƣayđ n weƣƣar d udad, amenni zzayes i ƣa tecced. Amexmuj d umezdag zemwaren ad zzayes ccen.

²³ Myř war ttett ca waha zeg idammen, minzi idammen d řeemar. War ttett řeemar ak-d weƣsum. ²⁴ War ggur ad ten tecced, *maca* ad ten tneyřed x temmurt amecnaw aman. ²⁵ War ggur ad ten tecced, řima ad tiřid cek mliř d tarwa nnek awarni ac, xmi i ƣa tegged min iseggden zzat i tiřřawin n SIDI. ²⁶ Maca timesřayin nni ƣark qeddsent d *tyarřa n* lwaed nnek ad tent tawyed uca ad *kidsent*-idd tased ƣar wemcan i ƣa ixđar SIDI ²⁷ uca ad tesswejded tiƣarřa n wecmađ, aysum nnes d idammen nnes, x uealřar n SIDI, AREBBI nnek, uca idammen n tyarřa ad twazeđeen x uealřar n SIDI, AREBBI nnek, maca aysum tzemmed ad t tecced. ²⁸ Hđa u seř i marra awařen-a nni d ac umureƣ, řima ad tiřid mliř, cek d tarwa nnek awarni ac i řebda, umi i ƣa tegged min ictan d min iseggden di tiřřawin n SIDI, AREBBI nnek.

²⁹ Xmi i ƣa iteřřa SIDI, AREBBI nnek, řegnus mani i ƣa trařed řima ad zzaysen teksid řwart nsen uca ad t twarted řwart nsen uca ad tzedƣed di temmurt nsen, ³⁰ řđa mařend war tđeffared awarni asen di texceft d ict, awarni mma ad twteřřan zzat i wudem nnek, uca ad tarzud x irebbiten nsen, ad tinid ‘Am mammec sexxaren nitni i irebbiten nsen, ammu i ƣa ggeƣ uřa d necc.’ ³¹ War ttegg amenni i SIDI, AREBBI nnek, minzi marra min iđan d jjeifect d min icarreh netta, aqa ggin t nitni i irebbiten nsen. U ead sscemđen iřenjiren nsen d yessitsen di tmessi i irebbiten nsen.”

Aċċem x inabiyyen issxarriqen d weċbed n laṣnam

13¹“Marra awař nni x kenniw weṣṣiy, ad t teħdam. War ħars arenni u war zzayes ttekkes. ²Mařa ikkar ijj n unabi niy ijj n umerji n tirja uca igga ca n řeċřamet niy ict n lmuċjiza ³uca řeċřamet nni niy lmuċjiza nni x d ac issiweř temsar uca *xenni* inna ‘Ejj ad nuyur awarni i irebbiten nneđni, inni war tessined ħima ad ten neċbed!’, ⁴*xenni* war ttesři i wawařen n unabi nni niy n umerji n tirja nni, minzi SIDI, AREBBI nwem, ittqeġab kenniw, ħima ad issen ma tet-texsem SIDI, AREBBI nwem s marra uř nwem u s marra řeċmar nwem. ⁵Ad tuyurem awarni i SIDI, AREBBI nwem, ad zzayes tegg^wdem, ad tetřfem di tweṣša nnes, ad tesřem i tmijja nnes, ad as tsexxarem u ad days třeřqem. ⁶Ittxeṣša ad itwaney unabi niy umerji n tirja, minzi issiweř x řagg^wajet x webrid n SIDI, AREBBI nwem, wenni kenniw issuffyen zi temmurt n Miřra uca ifdi kenniw zi taddart n tesmuyi, u *ammu yarezzu unabi nni* ad kenniw issuffey zeg webrid nni x yu-mur SIDI, AREBBI nwem, ad *dayes* tuyurem. Ittxeṣša i kenniw ad tekksem řyar zi řwest nwem. ⁷Mařa umac, mmis n yemmac, niy mmic niy yeġic niy tamyar n wuř nnek niy ameddukeř nnek wenni i iġan am řeċmar nnek, ad cek iyar s tnuffra ad yini ‘Ejj aney ad neđfar ad nsexxar i ireb-biten nneđni!’ inni war tessined ca cek uřa d ibabaten nnek, ⁸zeg irebbiten n řegnus i d ac-dd innden, inni yudsen niy inni xak igg^wjen zi tțarf n temmurt ař tțarf nneđni, ⁹*xenni* war xas ttegg ca, war ħars ttesři ca u war t areħħem ca, war d ac izziġiz ca niy ad t teffared, ¹⁰maca ittxeṣša ad t tenyem nican. Afus nnek ad xas yiři d amezwaru maħend ad t tenyed u xenni *ad xas yiři* ufus n řgens marra. ¹¹Ad t tħejjarem s yeżra ař ħa immet, minzi tuya yarezzu ad cek issigg^wej x SIDI, AREBBI nnek, wenni i cek dd-issuffyen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuyi. ¹²Marra Israyil ad sřen uca ad gg^weden, war dd-dikk^wiřen ad ggen řyar-a di řwest nnek.

¹³Mařa tesřid deg icten zi tneddam nni d awem i ħa iwc SIDI ħima ad daysent tzedyed, aqa qqaren ¹⁴‘Aqa ffyen-dd zi řwest nwem yeryazen, ayt i war issek^win, uca ssyekk^wan imezday n tendint nsen, qqaren: Ejj ad nraħ ad neċbed irebbiten nneđni, inni war tessinem, ¹⁵*xenni* cek ad tar-zud u ad tesseqsid mliħ, u xzar, mařa tufid tamesřact nni tbedd x tidett, aqa jjeifect nni tet-wagg di řwest nnek, ¹⁶*řexdenni* ad tegged ict n tecti i imezday n tendint s řeqdeċ n ssif. Ad tt tħarřmed i uteħħi s marra min days, uřa d řebħayem nnes, s řeqdeċ n ssif. ¹⁷Ad tessmuned marra takeccađt nnes ħar řwest n wazzay nnes, ad tessecmed tandint s tmessi d min days marra n tkeccađt i SIDI, AREBBI nnek, uca ad tedweř *tendint* d ijj n ueurric n yeżra i řebda, eemmarř ad iċawed ad ittwabna. ¹⁸War tejj i ca min itwaħarřmen i uteħħi ad iřseq jar ifassen nnek, ħima SIDI ad *xak* issigg^wej řħaduq n lyadab nnes uca ad ac iwc arreħmet, ad cek yarħem ad cek yarni, am mammec ijuġ i ibabaten nnek, ¹⁹xmi i ħa tesřed ħar tmijja n SIDI, AREBBI nnek ħima ad teħđid marra tiweṣša nnes tinni i x d ac weṣṣiy ass-a, u ħima ad tegged min iseggdan di tiřtawin n SIDI, AREBBI nnek.”

14¹“Kenniw d tarwa n SIDI, AREBBI nwem. War xebbcem ca x *arrimet* nwem, war tqeccarem ca jar tiřtawin nwem di ssibbet n yijj n umettin.

X macca d wagra

²Minzi aqa cek d ijj n řgens iqeddes ħar SIDI, AREBBI nnek, uca SIDI ixđar i cek ħima ad as tiřid d řgens nnes iyřan jar marra řegnus i iġan x temmurt.

X macca d wagra

³Ittxeṣša war tetteted ca zi marra min iġan d jjeifect.

⁴Aqa d ina d **imuddaren i tzemmarem ad teccem**: amwa d uħuři d wemyan, ⁵d udad d iyayđ

n wezɣar d izerzer d iɣayɗ ak-d waccawen imeqqranen d umellal d afunas n řexřa d iɣayɗ n idurar. ⁶ Tzemmarem ad teccem marra řmař i ɣar iġa třeƣqa n tecđect temsebđa, tacđect tfaq x tnayen, **u sennej i man aya ttarran ifez.**

⁷ Maca zeg inni ittarran ifez d inni i ɣar iġa tecđect temsebđa, **ina war ttemwaccan: ařɣem,** d **uyariz d ukawka n teřđart** minzi tteffzen, *maca* war ɣarsen bu tacđect temsebđa, u ad ɣarwem iřin xemjen. ⁸ *Ammu uřa d iřef,* waxxa ɣars tacđect temsebđa, maca war ittarran ifez, ad ɣarwem yiři ixmej. War tettem ca zeg weysum nnes, war tħadam ca řxecbet nnes.

⁹ D ina i tzemmarem ad teccem zi marra min iġan deg waman: **deg waman: marra wi ɣar iġa wafriwen d tequrt** tzemmarem ad ten teccem.

¹⁰ Maca marra min war iġin s wefriwen d tequrt, war tzemmarem ad ten teccem, ad ɣarwen iřin xemjen.

¹¹ **Marra ijđad imezdagen tzemmarem ad ten teccem,**

¹² **maca war zemmarem ad teccem zeg yina:** agider, isyi, agider n řebħar, ¹³ bu-řxezrat d amessuy *amuqđie n tiřřawin* d bu-umeřřaw s tazřa ak-d marra markat nnes, ¹⁴ marra markat n ubayeř, ¹⁵ yeġis n buheyyaf, aennaf, ajđid n řebħar, řbaz ak-d markat nnes, ¹⁶ *aħemmař n řkas,* bu-uřuđi *n řmewt,* bu-yuntaħ, ¹⁷ bu-uęuqqi, bu-uħawar, bu-tcararrut, ¹⁸ abellarj, bu-uřuđi ięeffnen ak-d marra markat nnes, dundun d řweđwad.

¹⁹ **Marra min ɣars afriwen nni ittbuęen ad ɣarwem yiři ixmej.** War zzayes tettettem ca.

²⁰ Marra ijđad imezdagen tzemmarem ad ten teccem.

²¹ War tzemmarem ad tecced uřa zeg ict n řxecbet. Ad tt tewced i ubarrani nni *iġan* daxeř i tewwura nnek, ħima ad zzayes yecc niy ad tt izzenz i ubarrani, minzi cek d ijj n řgens d amqeddas i SIDI, AREBBI nnek. War tessnennid iɣayɗ d amezyan deg uyi n yemmas.

²² **Ad tęcceared** nican marra řyiġet n zzarięet nni ittejj uyyar nnek zeg usegg^was ɣar usegg^was *nneđni.* ²³ Ad tecced řęęur n imendi nnek, n waman n uđir nnek, n zzept nnek *n řřri,* uřa d imenza n řebħayem nnek u n wuġi nnek zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan i ɣa ixđar netta maħend ad din izemmem isem nnes, ħima ad třemded ad tegg^weded SIDI, AREBBI nnek kuř ass. ²⁴ Mařa abrid izzuggart xak ařřas, ař i ɣa tafed war tzemmarem ad ten tawyed din, minzi amcan nni ixđar SIDI, AREBBI nnek, ħima ad din izemm isem nnes, iġan igg^wej xak ařřas, mařa *xenni* SIDI, AREBBI nnek ibarek i cek, ²⁵ qřeb iten *xenni* d *tmenyat* n nnuqart uca uyur s tkemmust n tmenyat deg ufus nnek ɣar wemcan nni i ɣa ixđar SIDI, AREBBI nnek, ²⁶ ad třarfed tmenyat x marra min issmezri wuř nnek, x ifunasen d wuġi, x binu, x ccrab niy x min mma ixs wuř nnek uca ad tecced din zzat i wudem n SIDI, AREBBI, ad tfaqħed, cek d řaġ nnek.

²⁷ War semmeħ ca di Alawi nni izeddyen ɣar daxeř i tewwura nnek, minzi war ɣars bu tasyart niy řwart akidek. ²⁸ ɣar uneggar n třata n isegg^wusa ad tessuffyed marra řęęur n řyiġet deg usegg^was nni uca ad t txezned jar daxeř n tewwura nnek. ²⁹ *Xenni* Alawi ad dd-yas, minzi war ɣars teġi tasyart niy řwart akidek, uřa d abarrani d uyujir d tajač nni iġan ɣar daxeř i tewwura nnek uca ad ccen, ad jjiwnen, ħima *xenni* SIDI, AREBBI nnek, ad ac ibarek di marra řxedmet i ɣa yegg ufus nnek.

15 ¹ **“ɣar uneggar n sebęa n isegg^wusa ad yiři ad yiři ijj n wesmaħ n imerwusa.** ² Ta d tamesřect n ufekki zeg imerwusen: kuř bab n umerwas wenni yaređřen zeg ufus nnes i umqarreb nnes, ad as isemħ i umarwas. War ittettar ca amerwas zeg umqarreb nnes uřa zeg umas, minzi itwabarreħ s ufekki n imerwusen i SIDI. ³ Tzemmarem ad třayid abarrani x umerwas, *maca* min iġan nnek ɣar umac, *d man aya* ad days ismeħ ufus nnek. ⁴ Aqa war ittxeřři ca ad ɣark *din* yiři

uřa d ijj n umezřuđ, minzi SIDI ad cek ibarek ařtas di temmurt nni d ac i řa iwc, SIDI, AREBBI nnek, d tasyart i řa twarted, ⁵ mařa *xenni* tesřid s teynit řar wawař n SIDI, AREBBI nnek, řima ad teřdid uca ad tegged marra tiweřša-ya, tinni i x d ac weřřiy ass-a. ⁶ Minzi SIDI, AREBBI nnek, ad ac ibarek amecnaw mammec tuřa i d ac inna, uca ařtas n řegnus ad xak arđřen s weđman, maca cek war tareřřred x *yijjen* walu s weđman uca ad řhekmed x wařtas n řegnus, maca nitni war xak řekmen ca.

⁷ Xmi *din* řark i řa yiři ijj n umezřuđ, ijj zeg aytmac, řar daxeř i ict zi tewwura n temmurt nnek nni i d ac i řa yewc SIDI, AREBBI nnek, *xenni* war sseřsař ca uř nnek u war ttzeyyar ca afus nnek x umac nni izeřden, ⁸ maca ad as tarzmed afus nnek s wecrim u ad as taređred s weđman, min iřwaj deg uzeyyar nnes marra min i řa iřwaj. ⁹ Hđa, war ittiři deg wuř nnek uřa d ijj n wawař bařeř, teqqared ‘Aqa yudes-dd usegg^was wiss sebea, asegg^was n ufecki n imerwusen!’ uca *xenni* ad texzared s tiřawin ixeyyqen x umac nni i di ięa zeřđ uca war d as tetticed walu u netta ad zzayek icetca řar SIDI uca ad xak yiři ddenb. ¹⁰ Ittξεęša ad as tewced deřya uca war ittiři uxeyyeq deg wuř nnek xmi i d as i řa tewced, minzi x uya ad ac ibarek SIDI, AREBBI nnek, di marra řxedmet nnek u di marra mani i řa yaweđ ufuř nnek. ¹¹ Minzi amezřuđ war izemmar ad iqqim, war ittiři di řwest n temmurt. X uya necc ttumureř i cek, qqareř ‘Arzem afus nnek ar řtarf i umac, i wenni itwahřaren u i umezřuđ nni řark di temmurt nnek.’

¹² Mařa umac, ijj n Ueibrani niř ict n Teibranect, **itwazzenz řark**, *xenni* ad ac ixdem setta n isegg^wusa, maca deg usegg^was wiss sebea ad as tsarrřed ad as tarxud zzayek s řřelli. ¹³ Uca xmi i d as i řa tsarrřed, *xenni* war t sarrař s *ifassen* xwan. ¹⁴ Amecnaw mammec i d as i řa tegged tised-dect *ammu i d as i řa tegged ict n ayiralu* zeg wuęi u zeg unedrar u zi tsirt n *uđiř*. S min i d ac ibarek SIDI, AREBBI nnek, ad as ttewced i netta. ¹⁵ Uca ad tidared belli tuřa cek d ismeř di temmurt n Miřra uca SIDI, AREBBI nnek, aqa ad xak ifdi. X uya, necc umureř cek x tmesřact-a ass-a.

¹⁶ Mařa netta inna ac ‘War xak ttagg^wijey’, minzi ittexs ic cek d *twacunt n* taddart nnek, minzi aqa netta mliř řark, ¹⁷ *xenni* ad teksid ijj n useęni uca ad tessnuqqeb amezzuř nnes uřa d tew-wart uca *ammu i řa yiři d ismeř nnek i řebda u ammu i řa tegged eawed* s tayya nnek. ¹⁸ War dd-ittban iqseř di tiřawin nnek, xmi t i řa tessekked di řřelli, minzi tuřa isexxar i cek setta n isegg^wusa amecnaw mammec *tuřa-t d acewwar* s řexřař n tnayen n twařawin uca SIDI, AREBBI nnek, ad cek ibarek di marra min i řa tegged.

¹⁹ Ad tqeddsed i SIDI, AREBBI nnek, **marra imenza iwetman** inni dd-ixeřqen jar řebhayem nnek d wuęi nnek. War tzemmed ad tessxedmed amenzu n řebhayem nnek uca amenzu n wuęi nnek war t tteęas. ²⁰ Asegg^was awarni i usegg^was ad ten tecced, cek d *twacunt n* taddart nnek, zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan i řa ixđar SIDI. ²¹ Maca mařa tuřa days řeib, tuřa-t d aqidar niř d adaryař niř min mma řřib aeffan i *řares ięan*, war d as řarreř ca i SIDI, AREBBI nnek. ²² Daxeř i tewwura nnek ad zzayes tecced, am umexmuj am umezřdag, am mammec i řa *tecced* zeg iřayđ n weřyar u zeg udad. ²³ Mařa x idammen nnes, war ten ttett ca, ad ten tseyybed di temmurt amecnaw aman.”

Reęyad

16¹ “Hđa ayur n Abib, ad tessweřded **tayarřt n useędu** i SIDI, AREBBI nnek, minzi deg uyur n Abib issuffey i cek-dd SIDI, AREBBI nnek, zi temmurt n Miřra s řiřet. ² Ad tyarřed i *tayarřt n useędu* i SIDI, AREBBI nnek, uęi d ifunasen, deg wemcan nni i řa ixđar SIDI mařend ad din issezdeř isem nnes. ³ War kis ttett ca s wentun. Sebea n wusan ad kis tecced ařrum břa antun,

AƐAWED n CCARIEA

ayrum n tamara minzi deyya teffyed zi temmurt n Mişra, ħima ad t̄eqred x wass i dd-tteffyed zi Mişra marra ussan n tudart nnek. ⁴ War kik ittemzar wentun di marra iyezdisen nnek seba n wussan uca zeg weysum nni i tyarşed yar ūecci n wass amezwaru, war ittnusi ca ař tiwecca nnes. ⁵ War iħeğeř ad tyarşed i *tayarş* n useedu yar daxeř i ict zi tewwura nni i d ac i ya yewc SIDI, AREBBI nnek, ⁶ maca deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, AREBBI nnek, ħima ad din issezdey isem nnes, din ittxeşsa ad tyarşed i *tayarş* n useedu yar ūecci xmi i ya teyři tfuct di řweqt nican n wuffuy nnek zi Mişra. ⁷ Uca ad tt tessengwed ad tt tecced deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, AREBBI nnek. Yar şşbeħ *awarni as* ad t̄eqbed uca ad traħed yar iqıdan nnek.

⁸ **Setta n wussan ad tecced ayrum břa antun** uca deg wass wiss seba ad yiři ijj n umuni ifarzen i SIDI, AREBBI nnek. *Xenni* war yark ittiři uřa d ict n řxedmet i ya tegged.

⁹ Ad t̄esbed seba n ssimanat i yixef nnek. Zeg wami i *ya tebdid ad tegged* amjar deg imendi ibeden, ad tebdid ad t̄esbed seba n ssimanat. ¹⁰ Ad teħdid **Řeid n Ssimanat** i SIDI, AREBBI nnek. Ad din tiři ict n şşadaqa s řxađar zeg ufus nnek, tenni i ya tewced i SIDI, AREBBI nnek, wenni i d ac i ya ibarken. ¹¹ Ad t̄farħed zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, cek, mmic, yeğic, ismey nnek, tayya nnek, Alawi nni *izeddyen* daxeř i tewwura nnek, abarrani, ayujiř d tajač nni iğan di řwest nnek, deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, AREBBI nnek, ħima ad din issezdey isem nnes.

¹² Ad t̄eqred belli tuya cek d ismey di Mişra minzi ittxeşsa ad teħdid izerfan-a u ad ten tegged.

¹³ Ad teħdid **Řeid n Ieuccuten** seba n wussan, xmi i ya teyrud deg unedrar nnek u xmi i ya tjem̄ed şşabet d uzemmi n waman n uđiř. ¹⁴ Uca ad t̄farħed di řeid nnek, cek, mmic, yeğic, ismey nnek, tayya nnek, Alawi, abarrani, ayujiř d tajač nni i izeddyen yar daxeř i tewwura nnek. ¹⁵ Seba n wussan ad t̄eeyded i SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, minzi SIDI, AREBBI nnek, ad cek ibarek di marra řyiğet nnek u di marra řxedmet n ifassen nnek. *Xenni* yebba, s tidett, farħ!

¹⁶ **Třata n twařawin deg useggwas** ad dd-banen marra iwetman nnek zzat i SIDI, AREBBI nnek deg wemcan nni i ya ixđar netta: di Řeid n Weyrum Nbřa Antun, di Řeid n Ssimanat, di Řeid n Ieuccuten. War dd-ittbin uřa d ijj s *ifassen* xwan zzat i wudem n SIDI. ¹⁷ Kuř aryaz *ad iwc* min umi izemmar ufus nnes, anect n lbaraka n SIDI, AREBBI nnek, tenni i d ac iwca.

Řeħkamet

¹⁸ Ad t̄farned řquđat d iweqqafen yar daxeř i tewwura nni i d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, jar *marra* tiqebbař nnek, ħima ad ħekmen *jar* řgens s řeħkamet iseggden. ¹⁹ War teffey ca x webrid n tidett, war ttegg s wudmawen *xmi i ya t̄eħmed*. War tteğtef ca arrecwet, minzi arrecwet tesdaryar tiğtawin n yenni iħekmen u tessfarray awařen n yenni iqqaren tidett. ²⁰ Tasegda *uca eawed* tasegda ad teđfared, ħima ad teddared uca ad twarted tammurt nni i d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek.

Aeřem i wešbed n lařnam

²¹ **War ttegg ca tirebbin n cwarti** zi ca n tcejart zzat i uealřar n SIDI, AREBBI nnek, wenni i ya tegged i yixef nnek. ²² War ssgāēed ameyđa *iqeddsen*, minzi d man aya i issxeyyaqen SIDI, AREBBI nnek.”

17 ¹ “War yarreş ca amwa niy izmar i di iğa ca n řeib niy ca n tūeffna i SIDI, AREBBI nnek, minzi man aya d jjeifect i SIDI, AREBBI nnek.

² Umi yufa di řwest nnek, řar daxeř i tewwura nnek, tinni i d ac iwca SIDI, AREBBI nnek, ca n weryaz niř ca n temřart nni iggin min iřan d řřar di *tiřřawin n SIDI*, AREBBI nnek, *uca ammu* i řa ieeddu x řeahd nnes, ³ uca ad yuyur, ad isexxar i irebbiten nneđni uca ad asen yađar, i tfuct niř i yuyur niř i marra itran n uřenna, min war xef umureř necc, ⁴ uca yiweđ i cek-dd řexbar uca tesřid *tt*, *xenni* ad *tt* tarzud mliř, u xzar, mařa d tidett uca tban belli tetwagg di Israyil jjeifect tanita, ⁵ *xenni* ad tessuffęed aryaz nni niř tamřart nni i iggin ccar řar barra i tewwura nnek, aryaz nni niř tamřart nni, uca ad ten řęejjared s iřra ař i řa mmten.

⁶ X *wawař zeg* uqemmum n tnayen niř řřata n řechud ad itwaney wenni ittęęša ad immet. X *wawař zeg* uqemmum n yijj n ucehhad war izemmar ad itwaney. ⁷ Afus n řechud ad xas wđan d amezwaru mařend ad t nyen uca awarni as afus n marra řęens. Ammu i řa tekksed řřar zi řwest nnek.

⁸ Xmi xak i řa teqseř ca n tmesřact di lřukm jar idammen d idammen, jar ddeewet d ddeewet, niř jar ticti d tecti, *eřam kuř* imcubbac řar daxeř i tewwura nnek, *xenni* kkar, gaęeed řar wemcan nni i řa ixđar SIDI, AREBBI nnek.⁹ Uca ad dd-tawđed řar ikehhanen, řar Ilawiyyen, uca *xenni* ad tesseqsid i wenni iřan d řřađi deg wussan nni uca nitni ad cek xebbaren x řęřkam. ¹⁰ Ad tegged amecnaw tanfuč nni i cek i řa xebbaren deg wemcan nni i řa ixđar SIDI uca ad teřđid marra min d ac i řa sseedun. ¹¹ Ad tegged am mammec d ac sseřmaden elařsab awař n ccariea u elařsab řęřkam nni d ac i řa inin. War ttheyyiđ x *wawař* i d ac i řa inin řar yeffus uřa řar uzeřmađ. ¹² Aryaz nni itteggan s tuffet u war ittesři ca řar ukehhan nni i din ibedden řima ad din isexxar SIDI, AREBBI nnek, niř *war itesři* řar řřađi, aqa aryaz nni ad immet. Itęęša ad tekksed řřar zi Israyil. ¹³ Marra řęens ittęęša ad iseř u ad igg^wed u war ittuff ead.

Tagelda

¹⁴ Xmi i řa tadfed di temmurt nni d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek uca ad tt teřřfed d řwart uca ad days tzedęed u *xenni* ad tinid ‘Ad xafi ggeř **ij n ujeřid** amecnaw marra řęgnus i d ayi-dd innden!’, ¹⁵ *xenni* ad xak tegged d ajeřid i wenni i řa ixđar SIDI, AREBBI nnek. Zi řwest n aytmac ad tegged d ajeřid xak, war xak ttegg ca abarrani nni i war iřin ca d umac. ¹⁶ Maca netta war yarenni ca iysan i ixef nnes u war ittarri ca řęens řar Miřra mařend ad yarni iysan, minzi SIDI inna awem ‘Zi ssa d tsawent war dd-teiqqibem eęmmarř x webrid-a.’ ¹⁷ War ikessi ca i ixef nnes ařřas n temřarin, řima war ittyarri wuř nnes. War yarenni ca i ixef nnes nnuqart niř ureř s wařřas. ¹⁸ Xmi i řa iqqim x řkursi n tgeldit nnes, *xenni* ad yari i yixef nnes deg ijj n wedlis itwannđen ict n ueawed n tira n ccariea-ya zeg *wedlis* nni iřan zzat i wudem n ikehhanen, Ilawiyyen. ¹⁹ Ad řars yiři *wedlis-a*, ad days iřar marra ussan n tudart nnes, řima ad iřmed ad igg^wed SIDI, AREBBI nnes, ad iřđa marra awařen n ccariea-ya d tweřša-ya uca ad zzaysent igg.²⁰ řima war issiřiy uř nnes x yaytmas niř ad iřęeyyed x webrid n tewřiyyet, *war iři* řar yefus uřa řar uzeřmađ, mařend ad zzugarten wussan nnes di tgeldit nnes, netta d warraw nnes, di řwest n Israyil.”

Řmunet n ikehhanen d Ilawiyyen

18¹ “War tettiři tesřart niř řwart i ikehhanen, Ilawiyyen, ak-d Israyil. Ad ccen tiřarřa n wecmađ n SIDI d řwart nnes. ² X uya war řars ittiři d řwart di řwest n aytmas. SIDI d řwart nnes, amecnaw mammec i d as inna. ³ U man aya ad yiři d tasyart n řęęeqq n ikehhanen qibač i řęens, qibač i yenni iředdęen ict n řyarřt, amwa niř *ijjen zeg* wuři: ad wcen i ukehhan tameřřađt n zzat, ięesmiren d tekricht. ⁴ Asuffuř amezwaru n *řřabet* n irden nnek u zi binu d jdid nnek u zi zzect nnek n *řřri* u tamezwarut n wařas zi *taduřt* n wuři nnek, ad as tewced. ⁵ Minzi ixđar it SIDI, AREBBI nnek zi jar marra tięebbař nnek, řima ad ikkar x *iđaren nnes* ad isexxar s yisem n SIDI, netta d arraw nnes i řebda. ⁶ Xmi i dd řa yas ijj n Ulawi zeg ijjan zi tewwura nnek

AĖAWED n CCARIEA

di marra Israyil, mani izeddey *am ubarrani* uca yusa-dd s řxađar nnes řar wemcan i řa ixđar SIDI, ⁷ *xenni* ad isexxar s yisem n SIDI, AREBBI nnes, amecnaw marra aytmas, Ilawiiyyen, inni i din ibedden zzat i wudem n SIDI. ⁸ Ad ccen tasyart anect n wayawya, barra i *ttaman n* min immenzen zeg *min iđan n* ibabaten.

Asřam zi tgezant

⁹ Xmi i řa tadfed řar temmurt nni i d ac i řa yewc SIDI, AREBBI nnek, war sseřmad ca i yixef nnek ad tegged amecnaw jjeayef n řegnus-a. ¹⁰ War itwifi řed jarawem wenni i řa isseđun mmis niř yeđis x tmessi niř aezzem, *niř abezgaw*, *niř amegzuw*, *niř aseřhar*, ¹¹ *niř* wenni i itteggen tira, *niř* wenni ittseqsan jnun, *niř* wenni issuffuřen řaryař uřa d wenni ittemcawaren ak-d imettan. ¹² Minzi marra wenni itteggen timesřayin-a, netta d jjeifect řar SIDI u zi ssibbet n jjeayef-a ad zzayes ikkes SIDI, AREBBI nnek, řwart nsen zzat i wudem nnek. ¹³ Ad tiřid d ad-dud zzat i SIDI, AREBBI nnek. ¹⁴ Minzi řegnus nni i řa twarted s uyiř, ad sřen i ibezgawen d iezzamen, maca cek, war d ac isemmeh SIDI, AREBBI nnek, *ad tegged aya*.

¹⁵ Ad ac igg SIDI, AREBBI nnek, ijj n unabi zi řwest nnek, zeg aytmac, amecnaw necc, i netta umi i řa tesřem, ¹⁶ *minzi d man aya* am mammec marra min tettared zi SIDI, AREBBI nnek, di řurib deg wass n wegraw *n řgens*, umi tennid ‘War dd-dikk^{wi}řey necc ad sřey i tmijja n SIDI, AREBBI inu, uca war řarrey necc ead timessi-ya imyaren, řima war ttmettiř.’ ¹⁷ Uca SIDI inna ayi ‘Aqa mliř min x ssiwřen nitni.’ ¹⁸ Ad asen-dd ssekkey ijj n unabi zi řwest n aytmatšen, amecnaw cek, uca necc ad ggeř awařen inu deg uqemmum nnes uca netta ad awem issiweř x marra min xef i d as weřřiy. ¹⁹ Uca ad imsar, ad ttareř řeřsab zeg weryaz, wenni war isřin i wawařen inu nni i řa issiweř s yisem inu.

²⁰ Maca anabi nni i řa yuffen řima ad issiweř ijj n wawař s yisem inu, wenni necc war umureř ca ad zzayes issiweř, niř wi i řa issiwřen s yisem n irebbiten nneđni, aqa anabi nni ad immet. ²¹ Mařa teqqared deg wuř nnek: Mammec i řa negg ad nessen aqa SIDI war issiweř awař nni?, ²² *xenni* awař nni war d as itwana zi řar SIDI, xmi anabi nni tuřa issawař s yisem n SIDI uca *xenni* awař nni war dd-iffiy u war imsar. *Xenni* anabi nni issawař s ueffar. War zzayes ttegg^{wed} ca.’ ”

Třata n tneddam n tarewřa

19 ¹ “Xmi SIDI, AREBBI nnek, i řa iteřřa řegnus i zzaysen i d ac i řa iwc, SIDI, AREBBI nnek, tammurt uca *xenni* ad teksid řwart nsen uca ad tzedyed di tneddam nsen u di tudrin nsen, ² *xenni* ittweřsa cek ad tđuzed i yixef nnek **třata n tneddam** di řwest n temmurt i d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, mařend ad tt teksid d řwart. ³ Ad tcedřed ijj n webriđ uca tammurt, tenni i d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ad tt tebdid x třata n tseqqar. Man aya řima kuř aqettař izemmar ad din yarweř.

⁴ U ta d tamesřact n uqettař nni i din i řa yarewřen, řima ad *iqqim* iddar: wenni yewtin amqarreb nnes, břa mma ad as igg řeřsab, u tuřa war t icarreh ca iđennađ d fariđennađ.

⁵ Wenni iruřen ak-d umqarreb nnes řar weřřar řima ad iqess akeccuđ uca iswižzeđ afus nnes s ccaqur řima ad iřarwec akeccuđ uca *xenni* iffeř as wuzzař n ccaqur uca iřqef amqarreb nnes uca wanita immut, aqa netta izemmar ad yarweř řar icten zi n tneddam-a mařend ad *iqqim* iddar, ⁶ řima war ittiři uneqqam n idammen ad iđfar aqettař, xmi i řa iřeřřeř wuř nnes uca ad xas iřart mařa abriđ d azirar uca ad t iney am war xas iđi řeřkam s řmewt, minzi tuřa war t icarh, *war iđi* zeg iđennađ uřa zi fariđennađ. ⁷ X uya necc umureř cek, qqareř řuz třata n tneddam i yixef nnek.’

⁸ Uca mařa SIDI, AREBBI nnek ad iwesseε tammurt nnek, am mammec ijuř i ibabaten nnek u ad ac iwc marra tammurt nni iwaεed ad tt iwc i ibabaten nnek ⁹ - mařa ad teħdid marra tawřiyet-a maħend ad tt tegged am mammec d ac umurey ass-a ĥima ad texped SIDI, AREBBI nnek, uca ad tuyured deg ibriden nnes marra ussan - xenni ad tarnid εad třata n tneddam yar třata-ya, ¹⁰ ĥima war ttizzřen idammen ifurran di řwest n temmurt nnek tenni d ac i ya iwc SIDI, AREBBI, d řwart uca ad xak iřin idammen.

¹¹ Maca mařa ca n weryaz icarh amqarreb nnes uca iqabeř it uca ikkar yars u xenni igga as ict n tecti uca immut, xenni yarweř yar icten zi tneddam nni, ¹² xenni ad ssekken imyaren n tendint nnes, ad t ksin t zeg wemcan nni, ad t ggen deg ifassen n uneqqam n idammen uca ad immet.

¹³ War d ac izziřiz, maca ad temħid zi Israyil idammen ifurran ĥima ad tiřid mliħ.

¹⁴ War smuřřiy aymir n umqarreb nnek nni neyycen řejdud di tesyart nnek nni i ya twarted di temmurt i d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, ĥima ad tt tetřfed.

X řechud di řmeħkama

¹⁵ Ijj n uceħhad waha war izemmar ad ikkar d aceħhad x ca n weryaz di ssibbet n ca n řmueřiyet niy di ca n n ddenb nni izemmar ad itwagg. X wawař zeg uqemmum n tnayen niy x wawař zeg uqemmum n třata n řechud ad tban tmesřact. ¹⁶ Xmi i ya ikkar ijj n uceħhad aqtařey x ca n weryaz ĥima ad zzayes icetca x ca n ddenb, ¹⁷ xenni ad bedden tnayen n yeryazen inni ittemmcub-bucen zzat i wudem n SIDI, zzat i wudem n ikeħhanen d řquđat nni i din i ya yiřin deg wussan nni. ¹⁸ Uca řquđat ad arzun mliħ di tmesřact, u aqa, mařa aceħhad d ijj n uceħhad issxarriq, ad iched s řbařeř x umas, ¹⁹ xenni ad zzayes teggem am mammec tuya ittxarreř ad igg netta s umas. Ammu i ya tekksed řyar zi řwest nnek, ²⁰ ĥima inni iqqimen ad řřen, ad gg^weden, war dikk^wiren ad ggen řħajet taεeffant di řwest nwem. ²¹ War d ac izziřiz: řεemar s řεemar, tiřř s tiřř, tiymest s teymest, afus s ufus, ađar s uđar.”

Izerfan i garra

20¹ “Mařa teffyed yar umenyi ak-d ředyan nnek uca teřrid iysan d ikarruten, ijj n řgens ktar zzayek, war zzaysen ttegg^wed ca, s minzi SIDI, AREBBI nnek, wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra, aqa-t akidek. ² Xmi i ya tadssem i umenyi, ad dd-iqarreb ukeħhan uca ad issiweř yar řgens ³ ad asen yini ‘Seř, Israyil, kenniw teğam ass-a qibač i umenyi ak-d ředyan nwem. War ssemzayem uř nwem, war ttegg^wdem niy ad tarjijem, niy εawed ad tqefqifem zzat i wudem nsen, ⁴ minzi SIDI, AREBBI nwem, netta aqa ad kiwem yuyur ĥima ad xawem immney zzat i ředyan nwem maħend ad kenniw issenjem.’

⁵ Uca iweqqafen ad ssiwřen ak-d řgens ad inin ‘Wi i ibnan taddart n jdid uca war days izdiy εad? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war ittmetti deg umenyi uca ad dd-yas ĥed nneđni ad days izdey. ⁶ Wi yezřun tazayart uca war iyebbi εad zi řyiğet nnes? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war ittmetti deg umenyi uca ad zzayes iyebba ĥed nneđni.

⁷ Wi ixedben tamyart u war tt imřic εad? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war ittmetti deg umenyi uca ad tt yawi weryaz nneđni. ⁸ Iweqqafen ad arnin deg wawař ak-d řgens, ad inin ‘Wi iğan d aryaz d amagg^wad niy ittyaca? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war tteynisen wuřawen n aytmas amecnaw uř nnes.’ ⁹ Xmi i ya kemmřen iweqqafen awař ak-d řgens, xenni ad ggen ikumandaren n řεeskar yar uzeğif n řgens.

¹⁰ Xmi i ya tadsed ict n tendint wi ak-d i ya temmenyed, xenni ittxeřřa ad as tettared ařřaħ.

¹¹ Mařa tarra-dd xak s weřřaħ, xenni marra řgens nni days itwaf, ad cek ixegęř ljizya uca ad cek isexxar. ¹² Mařa war kik teggi řehna maca d amenyi i tarezzu, xenni ad as tenneđed. ¹³ SIDI, AREB-

AŁAWED n CCARIEA

BI nnek, ad ac tt iwc i cek deg ufus nnek u marra *min iġan d* awtem days, ad t tewted s řeqdeġ n ssif. ¹⁴ Myir timeġta d iħenjiren d řebhayem d marra min days di tendint, marra takeccađt nnes, ad tt teksid i yixef nnek uca ad tecced zi tkeccađt n řeedyan nni i d ac iwca SIDI, AREBBI nnek. ¹⁵ Amenni i ya tegged di marra tineddam nni xak igg^wejen aġtas, tinni war iġin zi tneddam n řegnus-a.

¹⁶ Maca tineddam n řegnus nni d ac iwca SIDI, AREBBI nnek, d řwart, war zzaysent tejjid uřa d ca min i ya yarren nnefs ad iqqim iddar. ¹⁷ Ad tent tħarrmed i uteħħi: Iħittiyyen, Imuriyyen, Ikenġaniyyen, Ifiriziyyen, Iħiwiyyen d Iyabusiyyen, am mammec i d ac yumur SIDI, AREBBI nnek, ¹⁸ ħima nitni war d awem ssřemmaden ad teđfarem marra jjeayef nni ggin nitni i ireb-biten nsen uca *xenni* ad texđam ak-d SIDI, AREBBI nwem.

¹⁹ Mařa tennded aġtas n wussan i ict n tendint řami akides i ya temmenyed maħend ad tt tetġfed, *xenni* war ttaredġa ca ticejjura s teyyita n ccaqur, minzi ad zzaysent tecced. X uya war tent ttqessid, minzi ma tacejjart n yeyyar amecnaw bnadem nni dd-ittbanen zzat i wudem nnek umi teħřared *tandint*? ²⁰ Myir tacejjart nni tessned war teġi d tacejjart i zi i ya tecced, aqa tanita ad tt taredġed, ad tt tqessed, ad zzayes tebnid řħiđ x tendint nni akidek ittmenyan, ař i ya tewđa.

Aneqqi zeg ijjen i war itwassnen

21 ¹ “Mařa itwaf ħed itwaneġ, di temmurt nni d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, maħend ad tt tetġfed d řwart, izzeř deg iyyar uca war issin ħed wi t inyin, ² *xenni* imyaren nnek d řquđat nnek ad dd-ffyen uca ad ksin řeġbar ġars ař tineddam i d as-dd innđen i wenni itwanyen. ³ Imyaren zi tendint, tenni yuđsen i wenni itwanyen, ad ksin ijj n uejmi zeg ifunasen nni war icrizen u war ijbiden ead azayřu. ⁴ Uca imyaren n tendint nni ad ssehwan aejmi *nni* ġar ict n teyzurt ittazřen řebda s waman eemmarř war tetwacarz u war tetwazzu uca ad arzen iri n uejmi din di teyzurt. ⁵ *Xenni* ad dd-qarrben ikehhanen, ayt n Lawi, minzi SIDI, AREBBI nnek, ixđar iten maħend ad xas sexxaren u maħend ad barken s yisem n SIDI u ełahřsab awař nsen *ad itwaħkem* kuř amcubbec d kuř řexcunet. ⁶ Uca marra imyaren n tendint nni yuđsen x wenni itwanyen, ad ssirden ifassen nsen sennej i uejmi nni umi itwarz yiri di teyzurt. ⁷ uca ad barħen, ad inin ‘Ifassen nney war ssizzřen ca idammen-a u tiġtawin nney war t zřin. ⁸ Iři d aħnin x řgens nnek Israyil, wenni x tefdid, a SIDI, uca war ssrusa idammen ifurran, di řwest n řgens nnek Israyil!’ *Xenni* idammen nni ad iřin twafdin. ⁹ Ammu i ya tekksed idammen ifurran zi řwest nnek, minzi ittxeřřa ad tegged min iġan nican di tiġtawin n SIDI.

Tamyart itwaħebbsen di garra

¹⁰ Xmi i ya teffyed ġar umenyi ak-d řeedyan nnek uca SIDI, AREBBI nnek, igga ac ten deg ifassen nnek uca tħebbsed zzayes d imeħbas, ¹¹ uca tezrid jar imeħbas ict n temyart, tecna deg waddud, uca temmezred ad tt teksid d tamyart i yixef nnek ¹² *xenni* ad tt tessidfed ġar taddart nnek uca ad tħeff azeġif nnes, ad tqess iccaren nnes. ¹³ Ad tekkes arruđ n tmeħbast nnes uca ad teqqim di taddart nnek uca ad tesyuy i babas d yemmas ijj n uyur ikmeř u awarni man aya tzemmed ad xas tadfed uca ad tiřid d aryaz nnes u nettat ad tiři d tamyart nnek. ¹⁴ Uca mařa war d ac teġjib, ad tt tejjed ad tuyur ġar řxađar nnes, war tt znuzi s nnuqart. War zzayes tegged amecnaw sseřeet *i teġa*, minzi aqa tesseħqared tt.

Řħeqq n umenzu

¹⁵ Mařa aryaz ġars tnayen n temyarin, icten ittexs itt, tennednit icarreh itt, uca tenni icarreh d tenni ittexs urwen as-dd iħenjiren maca amenzu tuġa-t n tenni icarh, ¹⁶ *xenni* deg wass nni

ΑΞΑΩΕΔ η CCΑΡΙΞΑ

di i ya ibða řwart n min ġars iġan i tarwa nnes, war izemmar ad iwc tasyart n umenzu i mmis n tenni ittexas zzat i wudem n mmis n tenni icarh, *wenni d amenzu i yeġa*.¹⁷ Itxeşsa ad inċem s mmis amenzu n tenni icarh umi d as i ġa iwc tnyen n tseqqar zi marra min d as-dd ikkaren, minzi netta d amezwar n teryast nnes u tasyart n tmenzut d nnes i teġa.

Mmis aġennan

¹⁸ Mařa ijj n weryaz ġars mmis d aġennan d amyewwey u war ittesři i wawař n babas niy i wawař n yemmas uca nitni marħen t, *waxxa amenni* netta war d asen ittesři, ¹⁹ *xenni* babas d yemmas ad t ksin uca ad t awyen barra zzat i imyaren n tendint nnes, ġar tewwart n wemcan *mani izeddey*.²⁰ Ad inin i imyaren n tendint 'Wa d mmitney d aġennan d amyewwey, war ittesři i wawař nney, aqa afus nnes innuqqeb u netta d ameskar.'²¹ *Xenni* marra iryazen n tendint ad t arejmen s yezra ař i ġa immet. Itxeşsa ad tekksed aeffan zi řwest nwem ħima marra Israyil ad tseř uca ad tegg^wed.

Anġeř n wenni xas řħukm n řmewt

²² Mařa ijj n weryaz igga ijj n ddenb i x iġa řħukm n řmewt uca itwaney netta, tuyřed it x ict n teħnact n *ukeccud*,²³ *xenni* war tejjim arrimet nnes ad tessens x teħnact, maca ad t tneđřed deg wass nni, minzi wenni itwayřen aqa-t d amenueř zi AREBBI. War ssxemmaj tammurt nnek nni d ac i ġa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart.

Tiweşsa inneđni

22¹ "War xezzar ca *waha* deg uweddar n umwa niy n uħuři n umac, niy ad xasen tqeřbed tiřřawin, maca itxeşsa ad as ten-idd tarred nican i umac.² Mařa umac war iġi ca yudes niy war t tessined, ad t tessidfed ġar daxeři i taddart nnek uca ad ġark iqqim ař dd ġa yas umac ad xas yarzu uca *xenni* ad as t-idd tarred.³ Amenni i ġa tegged s weyyuř nnes, amenni i ġa tegged *ewwed* s warruđ nnes, *wah* ammu i ġa tegged ak-d marra tamesřact n umac nni iweddaren uca tufid tt cek. War tzemmed ad as tennufared.⁴ War *teqqimed* ad texzared deg weyyuř n umac niy deg ufunas nnes am iwđa deg webrid, war xas qeġeb ca tiřřawin. S tidett ad t tessekkared akides.

⁵ Tamyart war tyarred arruđ n weryaz, niy aryaz ad yarđ arruđ n temyart, minzi marra wi ittegen aya aqa-t d jjeifect i SIDI, AREBBI nnek.

⁶ Mařa tufid zzat i wudem nnek x webrid ca n řeucc n uđđid, di ca n tcejart niy x temmurt, s iwarruden niy s tmeġařin uca tayemmat tessdeř x iwarruden niy x tmeġařin, *xenni* war tteřřef tayemmat ak-d iwarruden.⁷ Ad tejjed ad tuyur tyemmat, maca ad teksid iwarruden i yixef nnek, ħima ad tiřid mliħ, uca ad ac zugarten ussan n *tudart* nnek.

⁸ Xmi i ġa tebnid taddart n jdid, ad tegged taemadt x tzeqqa nnek, ħima war tessikk^wid idammen x taddart nnek, umi wenni iwđan ad zzayes iwđa.

⁹ War zarree ca tazayart nnek s tnyen n markat n zzariet ħima war tetwafessed marra řřabet n zzariet nni tzarreed u zi řyiġet n tazayart.¹⁰ War carrez ca s umwa d weyyuř jmie. ¹¹ War yarred ca arruđ itwaggen zi txeġeđt n tađuft d řeqten jmie.¹² Ad tegged tarcifa x arebea n iyemmura n useřham nnek i zi třeħħfed.

Izerfan zi jjiħet n řemřac

¹³ Mařa ijj n weryaz yawi ict n temyart uca yudef-dd ġars, ad tt icarh,¹⁴ uca *xenni* issgæeed xas

awařen uca yarra isem nnes d aeffan, inna ‘Aqa tamýart-a iwyey tt, uca *umi* ýars-dd qarrbey, ufiý war teđi ca d taezarct!’, ¹⁵ *xenni* babas n tebřiýt nni uřa d yemmas ad ksin *burhan* uca ad zzayes ssecnen tyuni n tebřiýt i yemyaren ýar tewwart n tendint. ¹⁶ Ad yini babas n tebřiýt nni i yemyaren ‘Necc wciý yeđi i weryaz-a d tamýart uca netta idweř icarh itt, ¹⁷ uca aqa netta issekka xas awařen, inna: War ufiý yeđic d taezarect. Aqa aya d *burhan* n tyuni n yeđi.’ Uca nitni ad bezzeen arruđ zzat i wudem n imýaren n tendint. ¹⁸ Xenni ad tťfen imýaren n tendint aryaz nni uca ad t farcen ¹⁹ uca ad as ggen multa n *mya n uqiyyat* n nnuqart uca ad ten iwc i babas n tebřiýt *nni*, minzi netta yarra isem d aeffan x ict n teezarect zi Israyil. Ad tiři d tamýart nnes, war izemmar ad as iđef marra ussan *min i ya yekk iddar*.

²⁰ Maca mařa iffeý man aya d tidett uca war ufin aqa tabřiýt d taezarct, ²¹ *xenni* ad ssuffýen tabřiýt nni ýar tewwart n taddart n babas uca ad tt arejmen iryazen n tendint s izra, ĥima ad temmet, minzi tegga řefđihet di Israyil umi tezna di taddart n babas. Itxeřřa ad tekksed řýar zi řwest nnek.

²² Mařa itwaťtef ijj n weryaz umi iťteř ak-d ca n temýart temřec ak-d weryaz, *xenni* ad mten s tnayen, aryaz nni iťteřen ak-d temýart d temýart *ewad*. Itxeřřa ad tekksed řýar zi Israyil.

²³ Mařa ict n tebřiýt d taezarect tetwaxđeb zeg ijj n weryaz, uca yufa itt ijj n weryaz di tendint uca iťteř akides, ²⁴ *xenni* ad ten tessuffýem barra s tnayen ýar tewwart n tendint, ad ten tarejmem ĥima ad mnten, tabřiýt minzi war tessekka ca tyuyyit di tendint, aryaz minzi isseĥqar tamýart n umqarreb nnes. Itxeřřa ad tekksed řýar zi řwest nnek.

²⁵ Mařa ijj n weryaz yufa ict n tebřiýt itwaxđben deg iyyar uca issexsar itt weryaz, iťteř akides, *xenni* ad immet weryaz waha wenni i kis iťteřen. ²⁶ War ttegg walu i tebřiýt. Tabřiýt war tegg ca ddenb ař řmewt, minzi tamesřact-a amecnaw *tamesřact* n weryaz nni ikkaren ak-d umqarreb nnes uca iwya as buĥbeř, ²⁷ minzi netta yufi tt deg iyyar, tesyuy tebřiýt nni itwaxđben, maca war tuyi din wi tt i ya ifekken.

²⁸ Xmi ca n weryaz yufa ict n tebřiýt d taezarect, war tt ixđib ĥed, uca netta iťtef itt, iťteř akides uca twafen, ²⁹ *xenni* aryaz nni iťteřen akides ad iwc i babas n tebřiýt xemsin n *uqiyyat* n nnuqart u nettat ad tedweř d tamýart nnes, umi tt isseĥqar. War izemmar ad as iđef marra ussan nnes.

23 ¹ ‘Aryaz war itxeřři ca ad iksi tamýart n babas u war issearri ca x warruđ n babas.

X yinni war zemmaren ad adfen ýar tmesmunt

² War ittidef deg wegraw n řgens n SIDI wenni umi itwaddzen imeđařen niý wenni umi itwakk-sen imenyaren.

³ War ittidef mmis n řeĥram deg wegraw n řgens n SIDI. Waxxa ař jjiř wiss eecra nnes ead uřa d ijj zzayes war izemmar ad yadef ýar tmesmunt n SIDI. ⁴ War ittidef ijj n Aemuni niý ijj n Amu’abi deg wegraw n řgens n SIDI. Waxxa ař jjiř wiss eecra nnes ead uřa d ijj zzaysen war izemmar ad yadef ýar wegraw n řgens n SIDI, ammu i řebda, ⁵ minzi nitni war dd-ffiýen ĥima ad kidwem msagaren ýar webrid s weyrum d waman umi dd-teffyem zi Miřra uca umi netta xak icra Baleam, mmis n Baeur, zi Fatur di Aram-Nahrayn, maĥend ad cek ineeř. ⁶ Maca SIDI, AREBBI nnek, war ixs ad iseř i Baleam uca SIDI, AREBBI nnek, yarra nneeřet d lbaraka minzi SIDI, AREBBI nnek, tuyu ittexs i cek.

⁷ War tarezzud x řehna d řxar nsen, marra ussan n *tudart nnek*, i řebda.

⁸ War *carreh Adumi*, minzi netta d umac, war *carreh Amiřri*, minzi cek d abarrani di temmurt nnes.

⁹ Iĥenjiren i dd asen itwurwen, zemmaren ad adfen deg wegraw n řgens n SIDI zi jjiř wiss třata.

Tiweſſa inneḏni

¹⁰ Umi i dd ya teffyed s řeskar ḏiḏḏ i ředyan nnek, ad teḥḏid ixef nnek zi marra řyar. ¹¹ Mařa din ijj n weryaz akidek, war iři ca d amezdag, ak-d min imsaren di řiřet, ad iffey barra i řmargeḥ n řeskar. Netta war izemmar ad yadef yar daxeř n řmargeḥ.

¹² Yar uwettu n tmeddit, ad issird ixef nnes s waman u awarni i uyeęay n tfuct, izemmar ad yadef *εawed* di řmargeḥ.

¹³ Ittxeſſa ad yarḱ yiři wemcan barra i řmargeḥ n txuzan mani i ya teffyed. ¹⁴ Ad yarḱ yiři *εawed* jar řeqcue nnek ijj n ujij uca xmi i ya teqqimed barra, ad zzayes txeḅced ijj n weḥfur, ad tenqeřbed u ad txemmřed isufyan nnek. ¹⁵ Minzi SIDI, AREBBI nnek, iggur di řmargeḥ nnek n txuzan ḥima ad cek issenjem u ḥima ad *ac* isellem ředyan nnek zzat i wudem nnek. Tasqift nnek at tiři tqeddes, ḥima netta war dayek ittwiři ca n řefḏiḥet uca ad xak inneqřeb awarni *ac*.

¹⁶ Ismey i yarewřen zi bab nnes, war tzemmed ad t tsellmed *εawed* i bab nnes. ¹⁷ Ad kik izdey di řwest nnek, deg wemcan nni i ya ixḏar yar daxeř i ict zi tewwura nnek, mani i ya yiři mliḥ. War tzemmed ca ad t tḏeřmed.

¹⁸ War tettiři řqeḥba n zzawect jar yessis n Israyil uřa war ittiři d aqeḥḥab n zzawect ak-d iryazen yar ict n zzawect jar ayt n Israyil. ¹⁹ Mammec mma tegga tmewciwt n wawař, war izemmar ad as dd-tawyed řmunet n řqeḥba niy ttaman n weqzin yar taddart n SIDI, AREBBI nnek, minzi aqa-ten s tnayen d ict n jjeifect yar SIDI, AREBBI nnek.

²⁰ War ttegg arriba x umac, war iři arriba x nnuqart, war iři arriba x macca, war iři arriba x marra tamesřact nni izemmaren ad dd-tawi arriba. ²¹ Tzemmed ad tegged arriba x ubarrani, maca war tzemmed ad tegged arriba x umac, ḥima ad *ac* ibarek SIDI, AREBBI nnek, di marra řxedmet n ifassen nnek di temmurt mani i ya traḥed ḥima ad tt teksid d řwart.

²² Xmi i ya tegged ijj n lwaed i SIDI, AREBBI nnek, war teddik^{wi}řed ca yar ḏeffar deg ukemmeř n řexřaſ, minzi SIDI, AREBBI nnek, ad zzayek ittar *ad t tkemmřed, mařa lla* ad xak yiři d ddenb di ssibbet nnek. ²³ Mařa war teggid ijj n lwaed, war ittiři ddenb di ssibbet nnek. ²⁴ Min dd-iffyen zi jar iyencicen nnek, ad t tkemmřed s tidett, am tewhibt s řxaḏar nni zi twaeded SIDI, AREBBI nnek, tenni x tessiwřed s uqemmun nnek.

²⁵ Xmi i ya tadfed yar tzayart n umqarrab nnek, tzemmed ad tecced aḏiř *εlaḥsab* mezri n řemar nnek, maca ittxeſſa war tettegged walu di tsuęet nnek.

²⁶ Mařa tudfed deg imendi ibedden n umqarreb nnek, tzemmed ad teksid tidrin s ifassen nnek, maca war tzemmed ad tewted amjar deg imendi ibedden n umqarreb nnek.

X ij n řḥař ifarzen n waęaf

24¹ “Xmi i ya ixḏar ijj n weryaz ict n temyart ḥima akides imřec u war d as teęib umi days yufa ca n řefḏiḥet, *xenni* ad as yari tabrat n weęaf, ad as tt iwc deg ufus nnes uca ad tt issufey zi taddart nnes. ² Mařa teffey zi taddart nnes, truḥ uca tedweř d tamyart yar ijj n weryaz nneḏni ³ uca aryaz aneggaru icarḥ itt, *xenni* ad as yari tabrat n weęaf uca ad as tt iwc deg ufus nnes uca ad tt issekk zi taddart nnes, niy aryaz aneggaru nni tt yiwyen d tamyart *nnes*, immut, ⁴ *xenni* war izemmar weryaz nnes amezwar, wenni i d as iřellqen, ad tt yegg *εawed* d tamyart i ixef nnes, awarni umi tetwassexmej nettat, minzi man aya d jjeifect zzat i wudem n SIDI. Ammu war tzemmed ad tejjed temmurt i d *ac* iwca SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ad texḏa.

AΞAWED n CCARIEA

Tiweṣṣa i uḥeṭṭu x umqarreb

⁵ Xmi i ya yiři ijj n weryaz ead am imřec, *xenni* war itteffey ca ak-d řeeskar u war xas tetwagg uřa d ict n tmesřact. Ad yiři ijj n usegg^was i taddart nnes waha u ad issfarḥ tamyart nnes i yiwi *i yixef nnes*. ⁶ War ttkessi iřra n tsirt d arhan niy wenni *zaysen* ittenhezzan, minzi aqa *xenni* ad yiři řecmar d arhan.

⁷ Mařa itwaf ijj n weryaz yucar ca n yijj zeg wawmaten nnes n ayt n Israyil uca netta yarr it d ismey uca izzenz it, *xenni* ad immet uceffar *nni*. Ittxeṣṣa ad tekksed řyar zi řwest nnek.

⁸ Xmidin jjriḥect n řbarṣ ḥđa ad teḥđid u ad tegged nican ełahsab marra min i d ac i ya sřemden ikehhanen Iławiyyen. Am mammec ten umurey, ad teḥđam ad t teggem. ⁹ Idar min igga SIDI, AREBBI nnek, ak-d Maryam deg webrid umi dd-teffyem zi Miřra.

¹⁰ Mařa tarđred ca i umqarreb nnek, *xenni* war ttidef di taddart nnes ḥima ad zzayes tđemned arhan *i yixef nnek*. ¹¹ Ad teqqimed barra uca aryaz i umi tarđred, ad ac-dd yawi arhan yar barra.

¹² Mařa tuya d aryaz d amezřuđ, *xenni* war ggur ad tetřsed x werhan nnes *am tassut*. ¹³ Ad as tarred arhan nican yar uyeęi n tfuct ḥima ad iřteř di tassut nnes uca ad ac ibarek. Man aya ad ac tiři d tasegda zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek.

¹⁴ War deęem axemmas amezřuđ amesei zeg aytmac niy zeg ibarraniyyen i izeddyen di temmurt nnek u daxeri tewwura nnek. ¹⁵ Ad as tewced řmunet nnes kuř ass. War xas tyeęi tfuct x man aya, minzi netta d amezřuđ uca immezri days, ḥima netta war ittřiři i SIDI di ssibbet nnek uca ad xak yiři d ddenb.

¹⁶ Iabatan war twaneqqen di ssibbet n tarwa nsen u tarwa war twaneqqen di ssibbet n ibabaten nsen. Kuř ijj ad itwaney di ssibbet n ddenb nnes.

¹⁷ War sfarraę řeḥkam n ubarrani d uyujiri niy ad teksid arruđ n tajjač d arhan. ¹⁸ Ggur ad tteqřed belli tuya cek d ismey di Miřra uca zi senni cek issenjem SIDI, AREBBI nnek. X uya necc ttumurey cek ad tegged man aya.

¹⁹ Xmi tmejjared řřabet nnek deg iyyar nnek uca tettud ca n tqebbiđt deg iyyar, *xenni* war ddtdikk^wiřed maḥend ad tt teksid. Ad tiři *d tasyart* i ubarrani, i uyujiri u i tajjač, ḥima ad cek ibarek SIDI, AREBBI nnek, di marra řxedmet n ifassen nnek.

²⁰ Xmi i ya tzewđed tacejjart nnek n zzitun, war tticc taynit ead i min iqqimen awarni ac. D man aya ad yiři i ubarrani, i uyujiri u i tajjač.

²¹ Xmi třeqqđed ađiri zi tzayart nnek, war arezzu ad třeqqđed min iqqimen awarni ac ař tțarf. Aqa man aya ad yiři i ubarrani, i uyujiri u i tajjač. ²² Ad txarrřed belli tuya cek d ismey di temmurt n Miřra. X uya necc ttumurey cek ad tegged man aya.”

Tiweṣṣa inneđni

25¹ “Mařa *din* ijj n umcubbec jar iryazen uca ad uyuren yar řmeḥkama, *xenni* ad barrḥen x wenni yar ięa řḥeqq uca ad ḥekmen x umednub. ² Mařa amednub issdaheę tiyyita, *xenni* řqađi ad yejj ad t yeđřen yar temmurt uca ad t farcen zzat i wudem nnes anect itturs *di řeḥsab* n řyecc nnes. ³ Izemmar ad as iwc arebein n teyyita, war yarsent yarenni ca, minzi mařa ad t ifarc ead ktar sennej i tiyyita-ya, aqa umac ad ac-dd iban d amehgur jar titřawin nnek.

⁴ War tegged tacmant i umwa xmi issarwat.

⁵ Xmi zeddyen wawmaten ak-d wayawya uca immut ijj zwaysen, uca war dd-yejji bu mmis, *xenni* tamɣart n umettin war tmeḡec ca ak-d ubarrani. Ad xas yadef weřwes uca ad tt igg d tamɣart nnes uca ad as yegg xenni lwajib n weřwes. ⁶ Uca amenzu nni i dd ɣa taruw, ad ixřef isem n umas immuten, ħima isem n wa war imeħħi ca zi Israyil. ⁷ Maca mařa aryaz-a war ixš ad iki tamɣart n umas, ad třah *xenni* temɣart n umas ɣar tewwart, ɣar imɣaren ad tini ‘Ařwes inu yugi ad ixřef isem n umas di Israyil, war ixš ad igg lwajib n weřwes. ⁸ *Xenni* imɣaren n tendint nni ad as-dd řayan uca ad akides ssiwřen. Mařa netta imnee deg wawař nnes uca inna ‘War xsey ca ad tt awyey’, ⁹ ad ɣars-dd tqarreb *xenni* tesřift zzat i titřawin n imɣaren, ad as tekkes tsiřit nnes zeg uđar uca ad xas tessusef x uyembub, ad tbarreħ ad tini ‘Ammu i itwagg deg weryaz nni war ixsen ad ibna taddart n umas.’ ¹⁰ Uca ad as wcen isem nnes di Israyil ‘Taddart n wenni umi tetwakkes tsiřit.’

¹¹ Mařa *din* iryazen mmcubbučen uca treħħeg-dd temɣart n ca n yijj ħima ad tessenjem aryaz nnes zeg ufus n wi t iccaten uca nettat tesswizzeđ afus nnes uca tetřef it zi tfulin n usedħi nnes, ¹² ad as tqessed *xenni* afus nnes, war d am tezziğiz.

¹³ War ɣark ittiři di txancet nnek ijj n weřru n řewzen d ijj n weřru *nneđni*, d ameqqran u d amezyan. ¹⁴ War ɣark ittiři di taddart nnek, řmud n yijj n ‘ifa’ uřa d ijj n ‘ifa’ *nneđni*, d ameqqran u d amezyan. ¹⁵ *Ij n weřru n řewzen iwata u iseggem* ad ɣark yiři uřa d *ij n řmud n ijj n ‘ifa’ nican u iwata*, ħima ussan nnek ad zzuggarten x temmurt nni d ac i ɣa iwc, SIDI, AREBBI nnek. ¹⁶ Minzi marra wi i ɣa iggin man aya, marra wi i ɣa iggin řyecc, aqa netta d nnei ɣar SIDI, AREBBI nnek.

Ateħħi n Εamaliq

¹⁷ Idar min zzayek igga Εamaliq deg webrid, umi dd-teffyed zi Miřra, ¹⁸ mammec dd-iffey ɣar umsagar akidek deg webrid uca iqess inni i tuɣa ɣar uyezdis nnek aneggaru, marra inni iđeefen, umi cek tuɣa tuħřed, tefnid uca netta war igg^wid ca AREBBI. ¹⁹ Ad imsar, xmi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issareyyeħ zi marra řeedyan i d ac-dd innden di temmurt i d ac i ɣa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ħima ad tt teksid, aqa ad temħid řidaret n Εamaliq zi sadu ajenna. War t ttettu!”

Tawhibt n imezwura

26 ¹“Uca ad imsar xmi i ɣa tadfed di temmurt nni d ac i ɣa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, uca ad tt tetřfed uca ad days tzedyed, ² *xenni* ad teksid zi tmezwarut n kuř řɣiğet i ɣa tessmuned zi temmurt nni i d ac i ɣa iwc SIDI, AREBBI nnek, ad t tegged di tsuğet uca ad traħed ɣar wemcan i ɣa ixđar SIDI maħend ad din issezdey isem nnes. ³ Uca ad dd-tased ɣar ukehhan, wenni *din* i ɣa yiřin deg wussan nni, ad as tinid ‘Aqa ass-a ad barrħey i SIDI, AREBBI nnek, belli aqa udfey di temmurt nni x ijuğ SIDI i ibabaten nney ħima ad aney tt iwc.’ ⁴ Uca ad iki ukehhan tasuğet zeg ufus nnek, ad tt issars zzat i uealřar n SIDI, AREBBI nnek. ⁵ Ad tbarrħed zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, ad tinid ‘Aramiyu nni tuɣa iğan eřaħař ad ifna aqa tuɣa-t d baba. Zi senni ihwa ɣar Miřra uca izdey din amecnaw abarrani ak-d drus n iryazen uca iyma, idweř d ijj n řgens imɣar, ijhed u idweř deg wařřas. ⁶ Imiřriyyen đeřmen u ħřaren aney u ggin xaney tasmuɣi teqseħ. ⁷ Uca nesɣuyy ɣar SIDI, AREBBI n ibabaten nney uca isřa SIDI i tmijja nney u izra arziyyet nney d warber nney d řeħřaret nney. ⁸ Issuffey aney-dd SIDI zi Miřra s ufus ijehden, s uyiř isswizzen, s tigg^wuda imɣaren, s řeeřamat u s řeejayeb ⁹ uca issidef aney ɣar wemcan-a uca iwca aney tammurt-a, tammurt nni i ifeyyden s uyi d tamment. ¹⁰ Uca řexxu, aqa da, iwyey-

AŁAWED n CCARIEA

dd tamezwarut n řyřget n temmurt nni i d ayi tewcid, a SIDI! Xenni ad t tegged ztat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, ad tađared ztat i wudem n SIDI, AREBBI nnek. ¹¹ Zi marra řxař nni i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, i cek u i *aytbab* n taddart nnek, ad zzayes tfařhed cek d Ulawi d ubarrani i iřan di řwest nnek.

Řeęcur

¹² Xmi i řa tkemmřed zeg uęęcar n marra řeęcur n řyřget nnek deg usegg^was wiss třata wenni d ijj n usegg^was n řeęcur, xenni ad ten tewced i Ulawi, i ubarrani, i uyujiř, i tajjač, řima ad ccen daxeř i tewwura nnek u ad jjiwnen. ¹³ Uca ad tinid ztat i wudem n SIDI, AREBBI nnek 'Aqa ksiy min iřan iqeddsen zi taddart inu uca eawed wciy t i Ulawi, i ubarrani, i uyujiř, i tajjač, am mam-mec marra i d ayi tumured. Necc war eęddiy uřa x icten zi tweřřa nnek u war ttuy walu. ¹⁴ War zzayes cciy deg unuri inu u war zzayes ksiy umi xemjey uřa war zzayes wciy i ijj n umettin. Aqa sřiy i tmijja n SIDI, AREBBI inu, u ggiy marra min d ayi tumured. ¹⁵ Xzar zi tzeddiyt nnek iqeddsen, zeg ujenna, řar swadday uca barek řgens nnek Israyil d temmurt nni i d aney tewcid, am mam-mec tejjuęed i ibabaten nney, tammurt nni ittfeyyęden s uyi d tamment.'

Awař aneggaru

¹⁶ SIDI, AREBBI nnek, aqa yumur i cek ass-a, ad tegged tiweřřa-ya d lfarayid-a. řđa tent uca egg zzaysen s marra uř nnek d marra řeęmar nnek. ¹⁷ Ass-a tennid belli SIDI ad yiři d AREBBI nnek, ad tuyured deg ibriden nnes, ad teđdid tiweřřa d lfarayid nnes uca ad tesřed i tmijja nnes. ¹⁸ Ass-a inna ac SIDI aqa cek ad řars tiřid d ijj n řgens iyřa ařřas, am mam-mec i d awem inna, u ittweřřa ac ad teđdid marra tiweřřa nnes ¹⁹ u belli netta ad cek issueřa x marra řegnus i usemyar d yisem d řeęzz, řima ad tiřid d ijj n řgens iqeddsen i SIDI, AREBBI nnek, am mam-mec tuya inna.

Ibal d Jarazim

27 ¹ Musa, ak-d imyaren n Israyil, yumur řgens, inna "řđam marra tiweřřa-ya nni d awem umurey necc ass-a. ² Ad imsar deg wass umi i řa tezwam iyzar n L'Urdun řar temmurt nni d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, aqa ad tessbedded izra imeqqrannen uca ad ten řhennced s jjar. ³ Ad days tarid marra awařen n ccariea-ya, xmi i řa tezwid řima ad tadfed di temmurt nni d ac i řa iwca SIDI, AREBBI nnek, ict n temmurt ifeyyęden s uyi d tamment, am mam-mec i d ac inna SIDI, AREBBI nnek. ⁴ Xmi i řa tezwam iyzar n L'Urdun, ad tessbeddem izra, inni x d awem umurey ass-a x wedrar n Eibal uca ad ten řhennced s jjar. ⁵ Ad din tebnid ijj n uealřar i SIDI, AREBBI nnek, ijj n uealřar n yezra. War xas tessiřiyed *đduzan* n wuzzař zi ssa řar da. ⁶ Ittweřřa ad tebnid aealřar n SIDI, AREBBI nnek, s yezra kemřen waha uca ad xas tessbexxared tiyarřa n wecmađ i SIDI, AREBBI nnek. ⁷ Eawed ad as tqedmed tiyarři nnek n řehna. Ad din tecced uca ad tfařhed ztat i wudem n SIDI, AREBBI nnek. ⁸ Ad tarid marra awařen n ccariea-ya deg yezra s wenqac icewwaren."

⁹ Tuya Musa issawař ak-d ikehhanen, ilawiyyen, řar marra Israyil, inna "Seř, řęess, a Israyil! Ass-a tiwęded ad tiřid d ijj n řgens i SIDI, AREBBI nnek. ¹⁰ Ad tesřed i tmijja n SIDI, AREBBI nnek, uca ad tegged zi řumurat nnes d tweřřa nnes nni x cek umurey ass-a." ¹¹ Iweřřa Musa řgens deg wass nni, inna ¹² "Xmi i řa tezwam L'Urdun ad bedden yina x **wedrar n Jirizim řima ad barken řgens:** Cimęun d Lawi d Yahuda d Issakar d Yusuf d Binyamin. ¹³ Uca ina ad bedden x **wedrar n Eibal řima ad nečřen:** Rubin, Jad d Eacir d Zabulun, Dan d Naftali.

¹⁴ Ad barrřen ilawiyyen uca ad inin s tmijja ijehden i marra arraw n Israyil

ΑΞΑΩΕΔ η CCARIEA

- ¹⁵ ‘D ameneuř aryaz nni i ęa iggen ijj n řexyař ineqcen nię ifesyen, aqa-t d jjeifect i SIDI, ict n řxedmet n ifassen n uęrayfi, uca ad tt igg deg ijj n wemcan innuffar.’ Uca marra řgens ad yarr ad yini ‘Amin!’
- ¹⁶ ‘D ameneuř wi i ęa isseęeqqaren babas nię yemmas!’ Uca marra řgens ad yini ‘Amin!’
- ¹⁷ ‘D ameneuř wi i ęa issmuřęyten aymir n umęarreb nnes!’ Uca marra řgens ad yini ‘Amin!’
- ¹⁸ ‘D ameneuř wi i ęa issweddaren adaryar deg webrid!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ¹⁹ ‘D ameneuř wi i ęa issfaryęen tařęart n ubarrani, n uyujiř u n tajjač!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁰ ‘D ameneuř wi i ęa iřęęen ak-d temęart n babas, minzi ittęarra babas’ Uca marra řgens ad yini ‘Amin!’
- ²¹ ‘D ameneuř wi i ęa iřęęen ak-d ca n umeddar!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²² ‘D ameneuř wi i ęa iřęęen ak-d učmas, yeęis n babas nię yeęis n yemmas!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²³ ‘D ameneuř wi i ęa iřęęen ak-d tadekk^wač nnes!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁴ ‘D ameneuř wi i ęa inęen amęarreb nnes s tnuffra!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁵ ‘D ameneuř wi i ęa iřęęen arrecwet maęend ad issizzeř idammen ifurran!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁶ ‘D ameneuř wi war itęqarran awaręn n ccariea-ya maęend ad zzaysen igg nnadi!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’ ”

Lbarakat d nnačři

- 28**¹ “Ad imsar, mařa teřid mlię i tmijja n SIDI, AREBBI nnek, ad teęđid marra tiweřęa nnes nni x d ac ttumureę ass-a, ad cek issueřa SIDI, AREBBI nnek, x marra řegnus n temmurt.
- ² Marra lbarakat-ad xak dd-asant, ad ac-dd awęent, mařa teřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek.
- ³ Ad *tiřid* tetwabarked di tendint u ad *tiřid* tetwabarked deg iyyar.
- ⁴ Ad tiři tetwabarek řęięet n uęeddis nnek d řęięet n temmurt nnek d řęięet n řębhayem nnek d twarura n tfunasin nnek d umarni n wuęi nnek.
- ⁵ Ad tiři tsuęet nnek d tebqect nnek tetwabarek.
- ⁶ Ad *tiřid* tetwabarked ęar wadaf nnek, ad *tiřid* tetwabarked deg uffuę nnek.
- ⁷ SIDI ad isellem řęedyan nnek nni xak i ęa ikkaren d ibaręađ zzat i wudem nnek. Ad xak-dd ffęen deg webrid d ijj uca ad arewřen zzat i wudem nnek x sebea n ibriden.
- ⁸ SIDI ad ac yumur s lbaraka di tesrafin nnek u x marra min igga ufus nnek. Netta ad cek ibarek di temmurt nni d ac i ęa iwc SIDI, AREBBI nnek.
- ⁹ SIDI ad cek yarr ad tekkared am ijj n řgens iqeddsen i yixef nnes am mammec i d ac ijuęę, xmi i ęa teęđid tiweřęa n SIDI, AREBBI nnek, uca ad tuyured deg ibriden nnes.
- ¹⁰ Marra řegnus n temmurt ad ęaren belli isem n SIDI itwadenna xak uca ad zzayek gg^weden.
- ¹¹ SIDI ad ac iwc řxar s fęyęeđ di řęięet n uęeddis nnek u di řęięet n řębhayem nnek u di řęięet n temmurt nnek, di temmurt nni ijuęę SIDI ad ac tt-idd iwc.
- ¹² SIDI ad ac yarzem *tawwart* n wexxam n txubay iřęřęen, ajenna, ģima ad iwc anęar i temmurt nnek di řweqt nnes u ģima ad ibarek marra řxedmet n ufus nnek. Ad taręřed i wařęas n řegnus, maca cek war xasen areřęęę.
- ¹³ SIDI ad ac yarra-dd azeęif, war ięi d unewwar, uca cek waha ad tiřid sennej, war tettiřid swad-day, mařa teřid i tweřęa n SIDI, AREBBI nnek, nni i d ac ttumureę ass-a ģima ad tent teęđid uca ad zzaysent tegged.
- ¹⁴ War tteęyyid ca ęar yeffus uřa ęar uzeřmađ x marra awaręn nni d ac umureę ass-a ģima ad teđfared irebbiten nneđni, ad xasen tsexxared.

AŁAWED n CCARIEA

¹⁵ Maca ad imsar, mařa war tesřid i wawař n SIDI, AREBBI nnek, ĥima ad teĥđid marra řumurat d tweřša nnes i x d ac ttumurey ass-a, xenni marra nneaři-ya ad xak-dd hwant u ad yark-dd awđent.

¹⁶ *Ad tiřid* d ameneuř di tendint u *ad tiřid* d ameneuř deg iyyar

¹⁷ u tasuġet nnek d tebqect nnek *ad iřint* twaneęřent.

¹⁸ D tameneuřt i ya tiři řyiġet n uęeddis nnek d řyiġet n temmurt nnek u twarura n tfunasin nnek d umarni n tĥimart nnek.

¹⁹ *Ad tiřid* d ameneuř yar wadaf nnek u *ad tiřid* d ameneuř deg uffuy nnek.

²⁰ Ad ac-dd issekk SIDI nneęřet d unehweř d uheddi yar marra mani isswiżzed ufos nnek, ař i ya tetwamĥid u ad tefnid deyya zzat i wudem inu di ssibbet n řexdayem nnek tieeffanin tinni x d ayi tejjid. ²¹ SIDI ad dayek isseřseq ttaęun ař cek i ya iqđa zi temmurt nni di i ya tadfed ĥima ad tt teksid d řwart.

²² SIDI ad cek iwwet s bu-deġis, s tmessi *n arwah*, s ugeyyeĥ, s řeĥmu u s řařay, s *imendi* itwasscemđen *zeg usemmiđ*, s jjiřect n tcejart uca ina ad cek đfaren ař i ya thellked. ²³ Ajenna nni iġan x uzeġif nnek ad yiři d nnĥas u tammurt nni iġan sadu nnek d uzzař.

²⁴ Ad yarr SIDI, AREBBI nnek, anřar n temmurt nnek d *ij n useynu n řeęaj* d *ibquęen n řeęaj*. Ad xak-dd hwan ař i ya tetwateĥid.

²⁵ SIDI ad cek yarr tetwayerĥbed zzat i wudem n řeedyan nnek. Deg ijj n webrid ad yars-dd teffyed uca ad tarewřed zzat i wudem nnes x sebea n ibriden uca ad tetwazweđed zi marra tigeldawin n ddunit. ²⁶ Řxecbet nnek ad tiři d macca i ijđiden deg ujenna u i marra řmař x temmurt uca uřa d ijj ad izemmar ad ten issiggwed.

²⁷ SIDI ad cek iwwet s tĥebba n Miřra, s ięebbuzen, s jdam, s wajjiđ ař i ya taf war tzemmed ad teggenfid.

²⁸ SIDI ad cek iwwet s tubbuheřya, s tuddaryeč u s arjef n wuř. ²⁹ Deg wezyen n uziř ad tĥadid amecnaw aĥadi n udaryař di taġest. Ibriden nnek war ittiřin sehřen, *wah*, ad tiřid tetwahřared u tetwakeccđed marra ussan *n tudart nnek* uca war ittiři wi cek i ya issenjmen.

³⁰ Ad txeđbed ict n temyart uca ijj n weryaz nneđni ad tt issnuqęeb, ad tebnid taddart i yixef nnek uca war days tzeddyed, ad tezzud ict n tzayart maca war zzayes testenficed. ³¹ Afunas nnek ad itwayarř zzat i tiřawin nnek uca war zzayes tetteted, ayyuř nnek ad t ucaren zzat i wudem nnek uca war d ac-dd itteiqqib. Uġi nnek ad t wcen i řeedyan nnek uca war yark ittiři wi i ya issenjmen. ³² Ad mmewcen tarwa nnek d yessic i ijj n řgens nneđni, tiřawin nnek ad ttwařant uca ad daysen temmezred ass ikmeř uca war ittiři jjeĥd deg ufos nnek. ³³ Řyiġet n temmurt nnek d marra řxedmet nnek ad t icc ijj n řgens i war tessined uca ad tiřid teĥřared u ad trebzed waha marra ussan *n tudart nnek*. ³⁴ Ad tdewřed d abuhaři zi ssibbet n min i ya tžared s tiřawin nnek.

³⁵ SIDI ad cek iwwet s tĥebba tieeffanin yar ifadden u yar iđaren i zi war tzemmed ad zzaysen teggenfid, zi třeęqa n uđar nnek ař aceqquf *n uzeġif* nnek.

³⁶ SIDI ad cek yarr *jmie* ak-d ujeġid nnek, wenni cek i ya tegged x yixef nnek, ad traĥed yar ijj n řgens nni war tessined ca uřa d ibabaten nnek uca din i ya tsexxared i irebbiten nneđni n ukeccuđ d wezru. ³⁷ Ad tiřid d *ijj n řexyař* n tiggwudi, d ijj n umedy a d ict *n řqecęet* n ustehzi iqeřen jar marra řegnus nni mani cek i ya indeh SIDI.

³⁸ Ad tessuffyed ařtař n zzarięet yar yeyyar uca ad třeęđed drus, minzi tamuryi ad tt teĥřuw.

³⁹ Ad tezzud tizayarin uca ad tent tearrřed, maca war tsessed binu uca war třeęđed walu, minzi ad t icc ukecca. ⁴⁰ Ad yark iřin izemmuren di marra tammurt nnek, maca war tdeĥned ixef nnek s zzept, minzi ad iwđa *zzitun* zeg uzemmur nnek *qbeř řweqt*. ⁴¹ Ad dd-tejjed iĥenjiren d tĥenjirin, maca war ttiřin ca nnek, minzi ad ruĥen di tmeĥbast. ⁴² Marra ticejjura d řyiġet n temmurt nnek ad tent tetętef tmuryi d tasyart nnes.

⁴³ Abarrani nni *iğan* di řwest nnek, ad xak issueřa ixef nnes, deg ujenna-ujenna, uca cek ad tegged azeğif di temmurt, adday d wadday.

⁴⁴ Netta ad ac yarđeř, cek war d as tareřřred. Netta ad yiři d azeğif, cek ad tiřid d anewwar. ⁴⁵ Uca ad xak-dd hwant marra nneaři-ya, ad cek đfarent, ad ġark-dd awđent ař i ġa tiřid tetwamhid, umi war tesřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek, ġima ad teđdid řumurat nnes d tiweřša nnes, inni i d ac yumur netta. ⁴⁶ Ad iřint d ict n řeēřamet d ict lmuējiza i cek u i zzariēet nnek i řebda.

⁴⁷ Minzi war tsexxared i SIDI, AREBBI nnek s řefrařet d tcuni n wuř zi ssibbet n ufeyyeđ n marra min din *iğan*, ⁴⁸ ad tsexxared i řeedyan, inni xak i ġa issekk SIDI, s řaž d ufadi, s tuēēaryent d řexseř n marra timesřayin uca netta ad igg azayřu n wuzzař x yiri nnek, ař cek i ġa imħa. ⁴⁹ SIDI ad xak-dd issgæēed ijj n řgens igg^wej, zeg uneggaru n temmurt, amecnaw ijj n ugider iřřawen, ijj n řgens i umi war tzemmarred ad tfehmed iřes nnes, ⁵⁰ ijj n řgens ġars udem iqđeē, war ittweqqar awessar, war yareħħem x uħenjir. ⁵¹ Ad yecc řġiğet n řebhayem nnek d řġiğet n temmurt nnek, ař i ġa tetwamhid, minzi war d ac ittejjii irden, niğ binu n jdid, niğ zzect n *ttri*, niğ twarura n tfunasin nnek niğ amarni n wuği, ař cek i ġa yareddeğ. ⁵² Ad cek iħřar ġar marra tewwura nnek, ař i ġa wđan řeħyuđ yueřan imetnen, inni x tuġa tettedčred di marra tammurt nnek. Ad cek iħřar ġar marra tewwura nnek di marra tammurt nni i d ac iwca SIDI, AREBBI nnek. ⁵³ Xmi i d ak-dd ġa innden u di řeħřaret i zi cek i ġa iħřaren řeedyan nnek, ad tecced řġiğet n uēeddis nnek d weysum n tarwa nnek d yessic nni i d ac i ġa iwc SIDI, AREBBI nnek. ⁵⁴ Aryaz nni i yaređben u wenni iđebeēen ařřas ad tiři tmuyři nnes d taēeffant ġar umas u ġar temġart n wuř nnes u ġar min d as iqqimen zi tarwa nnes, ⁵⁵ maħend war itticc uřa i yijj zẏaysen ca n weysum n tarwa nnes, inni i ġa yecc umi war d as iqqim ca di řeħřaret u di đđiqa i zi xak i ġa ibezzeē řeēdu nnek di marra tiwwura nnek. ⁵⁶ Tamġart i yaređben u tenni iđebeēen ařřas, ēemmarř war teggi řreġqa n uđar nnes x temmurt di ssibbet n wařđab u n weđbeē nnes, ad tiři tmuyři nnes d taēeffant ġar weryaz n wuř nnes u ġar mmis d yeğis, ⁵⁷ di ssibbet n llufan nni i dd-iffyēn ġar iđaren nnes u di ssibbet n iħenjiren nni turu, minzi ad ten tecc s tnuffra di ssibbet n řexseř n marra di řeħřaret u di đđiqa i xak i ġa ibezzeē řeēdu nnek di marra tiwwura nnek.

⁵⁸ Mařa war teđdid marra awařen n ccariea-ya nni yuran deg wedlis-a itwannđen maħend ad tegg^weded isem-a iēuğan, issagg^waden, SIDI, AREBBI nnek, ⁵⁹ *xenni* ad yarr SIDI jġrayeħ nnek d jġrayeħ ġar zzariēet nnek d ijj n arjef ař řřarf. Ad iřint d jġrayeħ mġarent, ad dument, uca ad iřin řeħřacat iēeffnen i ġa iqqimen ġar zzat. ⁶⁰ Netta ad ġark-dd yarr marra jġrayeħ n Miřra i zi tuġa tegg^weded uca ad dayek řeřqent. ⁶¹ Amenni ad ġark-dd yarr SIDI marra řeħřacat d marra jġrayeħ nni war yurin deg wedlis itwannđen n ccariea-ya, ař i ġa tetwamhid. ⁶² Ad teqqimed ak-d drus n *iryazen* deg wemcan i di i ġa tiřim amecnaw itran n ujenna deg wařřas, umi war tesřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek. ⁶³ Am mammec zzaywem ifarħ SIDI ġima ad daywem igg tcuni u ad awem ittmarni, ammu zzaywem i ġa ifarħ SIDI maħend ad kenniw ihellek u maħend ad kenniw iteħħa uca kenniw ad tetwaqeřēem zi temmurt nni i ġar i ġa tadfed ġima ad tt teksid d řwart. ⁶⁴ SIDI ad ac ibezzeē x marra řegnus, zeg ujemmađ n ddunit ař ujemmađ nneđni n ddunit uca din ad tsexxared i irebbiten nneđni n ukeccuđ d wežru nni war tessined cek niğ ibabaten nnek. ⁶⁵ War tettifed řhudnet ġar řegnus-a uca tařeqqa n uđar nnek war tettif areyyaħ, minzi SIDI ad ac iwc din uř yarjfen d tmuyři txessi d ijj n řēemar isřawen. ⁶⁶ Tudart nnek ad ac tiři amecnaw tuyeř zzat nnek, ad tiřid tegg^weded ġiřet d wass uca war ittiři weđman x tudart nnek. ⁶⁷ Yar řřbeħ ad tinid ‘A, iři ad tiři d ġiřet!’ u di ġiřet ad tinid ‘A, iři ad yiři d řřbeħ!’ zi ssibbet n tigg^wudi deg wuř nnek nni d ac issigg^widen u zi ssibbet n min i ġa twařint tiřřawin nnek. ⁶⁸ SIDI ad cek yarr ġar Miřra deg iyurruba x webrid min xef d ac nniğ ‘War t tẏarred ēemmarř!’ uca din ad kenniw zzenzen i řeedyan nnek d isemyan d tsemyin uca war ittiři wi kenniw i ġa isyēn.”

⁶⁹ Ina d awařen n řeahd nni yumur SIDI i Musa ĥima ad t igg ak-d ayt n Israyil di temmurt n Mu'ab, sennej i řeahd i kidsen igga ĥar Ĥurib.

Ttiqqet d ttaet

29¹ Musa iřaya x marra Israyil, inna asen “Kenniw aqa teźrim marra min igga SIDI di temmurt n Miřra zzat i tiřtawin nwem di Firėun d marra imsexxaren nnes d marra temmurt nnes,² tiqeġuba timeqqranin, tinni teźrim s tiřtawin nnek, řeēřamat d lmuējizat nni imyaren.³ Ař ass-a SIDI war d awem iwci uř ĥima ad tfehmem uřa d tiřtawin ĥima ad t tżarem uřa d imezzuyen ĥima ad t tesřem.⁴ Uyurey akidwem di řexřa arebsein n isegg^wusa. Arruđ nwem war idwiř d řbaři u tisiřa nwem war dduysarent x idaren nwem.⁵ War teccim ayrum, war teswim binu uřa d ccrab, ĥima ad tessnem belli necc d SIDI, AREBBI nwem.

⁶ Řami treĥĥgem ĥar wemcan-a, iffey-dd Siĥun, ajeġid n Ĥacbun, ak-d Euj, ajeġid n Bacan, ĥima ad kidney imsagar i umenyi uca neyřeb iten⁷ uca neřtef tammurt nnes uca newc itt d řwart i Irubiniyyen d Ijadiyyen u i wezyen n teqbič n Manassi.

⁸ Ĥdam awařen n řeahd-a, teggem ten, ĥima ad tawđem s řeēqeř ĥar marra min i ya teggem.

⁹ Ass-a marra kenniw tbeddem zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem - izeġifen n tqebbař nwem d imyaren nwem d iweqqafen nwem, marra iryazen n Israyil,¹⁰ d imezyanen nwem, d temyarin nwem, d ibarraniyyen nni izeddyen di řwest n řmargeĥ n txuzan nwem, zeg wenni ittqessen akeccuđ ař wi i d ittaymen aman - ¹¹ ĥima ad tadfem di řeahd n SIDI, AREBBI nnek, u di tjaġit nnes, tenni ad kik iwta SIDI, AREBBI nnek, ass-a,¹² ĥima ad ac yegg ass-a ad tekkared amecnaw řgens nnes uca netta ad ac yiři d AREBBI, am mammec i d ac inna u am mammec ijjuġ i řejdud nnek Ibrahim d Iřaĥ d Yaēqub.¹³ Maci kiwem waha i ya ggey řeahd-a d tjaġit-a,¹⁴ maca ak-d yenni i da ĥarney iĥđaren ass-a zzat i wudem n SIDI, AREBBI nney, am ak-d yenni war da ĥarney iġin ass-a.¹⁵ Minzi kenniw tessnem mammec tuya nzeddey di temmurt n Miřra u mammec nezwa di řwest n řegnus nni x nekka¹⁶ uca teźrim jjeayef nsen d imeyđa n lařnam nsen n weźru d ukeccuđ d nnuqart d wurey, nni ĥarsen.

¹⁷ War ittiři jarawem aryaz niy tamyart niy tawacunt niy taqbič nni uř nnes ad yagg^wej ass-a x SIDI, AREBBI nwem, ĥima ad isexxar i irebbiten n řegnus-a u war ittiři jarawem aźwar nni i ya ittarwen afyum niy tarzugi,¹⁸ uca ad imsar, umi i ya iseř awařen n nneēřet-a, aqa netta ad iseggem ixef nnes deg wuř nnes, ad yini ‘Ad ĥari yiři řehna, waxxa ggurey di tyennant n wuř inu, ař i ya ihellek min issun ak-d min iffuden.’¹⁹ SIDI war d as isemmeĥ, maca lyađab n SIDI d tusmi nnes ad ggen amcan deg weryaz nni, u marra nneēřet nni yurin deg wedlis-a itwannđen, ad xas tiři uca SIDI ad imĥa isem nnes zi sadu ujenna.²⁰ SIDI ad t iĥuz x marra tiqebbař n Israyil i řyar, ełahsab marra nneāři n řeahd nni yurin deg wedlis-a itwannđen n ccariea.²¹ Xenni jjiř i dd ĥa yasen, tarwa nwem nni i ĥa igaeēden awarni awem, d ubarrani nni i dd ĥa yasen zeg ict n temmurt tigg^wej, ad inin xmi i ĥa żaren jįrayeĥ n temmurt-a d řehřacat i zi issehřec SIDI tammurt²² - řecbariyyet d tmeġaĥt, aqa tecmeđ marra tammurt, war ttiři tetwazzu niy tessyemmi u war tessgieēid afsu aziza, am mammec *imsar* deg uneqřeb n Sadum d Eamura d Adma d řabuyim nni issneqřeb SIDI di lyađab nnes d wesear nnes - ²³ uca eawed marra řegnus ad inin ‘Mayemmi igga SIDI man aya i temmurt-a? Mana řĥaduq n lyađab-a imyaren?’²⁴ Xenni ad arren ‘Minzi nitni jįin řeahd n SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, řeahd nni qqnen akides umi ten-dd issuffey zi temmurt n Miřra.²⁵ Uyuren sexxaren i irebbiten nneđni uca uđaren ĥarsen, i irebbiten nni war ssinen nitni, war d asen tent-idd iwci netta.²⁶ Lyađab n SIDI itwassary x temmurt-a maĥend ad ĥars indeh marra nneēřet nni yurin deg wedlis-a itwannđen.²⁷ SIDI iqřeē iten zi temmurt di lyađab d tefqeĥt d ufugem imyar uca inđar iten ĥar temmurt nneđni, am teġa ass-a.’²⁸ Timesřayin in-

nufaren aqa tent i SIDI, AREBBI nney, maca *timesřayin* twassaregbent aqa tent i neccin u i tarwa nney i řebda, mařend ad twaggen marra awařen n ccariea-ya.”

Aqarru n řeahd

30¹“Xmi xak-dd i řa asent marra tmesřayin-a, lbaraka d nneřet nni ggiř zzatek, uca ad tent tarred řar wuř *nnek* jar marra řegnus řar mani SIDI, AREBBI nnek, xak yuźzeř. ²uca ad tseqbed řar SIDI, AREBBI nnek, ad tesřed i tmijja nnes s marra uř nnek u s marra řeemar nnek anect n marra min x cek umureř ass-a, cek *jmie* ak-d tarwa nnek, ³*xenni* SIDI, AREBBI nnek, ad ibđeř ařebbes nnek uca ad xak yarřem uca ad cek issmun zi jar marra řegnus řar mani cek yareyyec SIDI, AREBBI nnek. ⁴Waxxa inni x yuźzeřen zzayek tuřa-ten řar uneggaru n ujenna, aqa SIDI, AREBBI nnek, ad cek issmun uca ad cek indeh ssenni. ⁵SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef di temmurt nni warten ibabaten nnek uca ad tt teksid *ewed* d řwart. Netta ad dayek igg tcuni u ad dayek yarni *ead* ktar zi ibabaten nnek. ⁶SIDI, AREBBI nnek, ad ixten uř nnek d wuř n tarwa nnek řima ad tersed SIDI, AREBBI nnek, s marra uř nnek d marra řeemar nnek, řima ad teddared. ⁷SIDI, AREBBI nnek, ad yarr marra nneaři nni x řeedyan nnek d x yenni cek icarrhen, inni xak dd-idarrcen *ewed*. ⁸Ad tseqbed, ad tesřed i tmijja n SIDI uca ad tegged marra řumurat nni x d ac ttumureř ass-a. ⁹SIDI, AREBBI nnek, ad ac iwc afeyyed di marra řxedmet n ifassen nnek, di řyiřet n ueddis nnek, di řyiřet n řebhayem nnek u di řyiřet n temmurt nnek, *aya ad yiři* i řxar nnek, minzi SIDI ad ieqeb řima ad zzayek ifarř i řxar nnek, am mammec tuřa ifarř i ibabaten nnek, ¹⁰Xmi i řa tesřed i tmijja n SIDI, AREBBI nnek řima ad teđđid řumurat nnes d tweřřa nnes nni yurin deg wedlis-a itwannden n ccariea uca xmi dd i řa tdewřed řar SIDI, AREBBI nnek, s marra uř nnek, s marra řeemar nnek.

¹¹Minzi řumur-a i x cek ttumureř necc ass-a, war iři yueřa xak uřa war igg^wij ca. ¹²War iři deg ujenna, řima ad tinid ‘Wi i řa igaeeden řar ujenna di řtwee nney řima ad aney t-idd yawi i neccin řima ad as nseř u ad zzayes negg?’ ¹³War iři řar ujemmad n řebřar, ař i řa tinid ‘Wi i řa iřwan řar ujemmad n řebřar řima ad aney t-idd yawi i neccin řima ad as nseř u ad zzayes negg?’ ¹⁴minzi awař-a yudes i cek ařřas, aqa-t deg uqemmum nnek, aqa-t deg wuř nnek, řima ad zzayes tegged.

¹⁵Xzar necc ggiř zzatek ass-a tudart d řxar uřa d řmewt d řřar, ¹⁶minzi necc ttumureř cek ass-a řima ad tersed SIDI, AREBBI nnek, ad tuyured deg ibriden nnes uca ad teđđid řumurat nnes d tweřřa nnes d lfarayid nnes mařend ad teddared u ad tetwammarnid, uca SIDI, AREBBI nnek, ad ac ibarek di temmurt nni řar i řa tadfed řima ad tt tetřfed d řwart. ¹⁷Maca mařa uř nnek ittagg^wej uca war tettesřid uca ad tetwassuffyed *zeg webrid*, ad tuđared zzat i irebbiten nneđni uca ad asen tsexxared, ¹⁸*xenni* necc ttbarrřey awem ass-a belli s tidett ad temmtem. War tarrennyed ca ussan nnek x temmurt mani i řa tadfed awarni řami teřwid L'Urdun, řima ad tt tetřfed d řwart. ¹⁹Ass-a necc řayiy i ujenna d temmurt d řečhud xawem: ggiř zzatek tudart d řmewt, lbaraka d nneřet! Ixđar *xenni* tudart, řima ad teddared, cek d zzariřet nnek, ²⁰mařend ad tersed SIDI, AREBBI nnek, uca ad tesřed i tmijja nnes, ad as třeřqed, minzi netta d tudart nnek uřa d tuzugart n wusan nnek, řima ad tzemmared ad tzedyed x temmurt nni x ijuřđ SIDI i ibabaten nnek ad asen tt-idd iwc, i Ibrahim, i Iřařaq u i Yaequb.”

Yacuea iksi amcan n Musa awarni řmewt nnes

31¹Iruř Musa uca issiweř s wawařen-a ak-d marra Israyil, ²inna asen “Ass-a necc řari mya u-eicrin n isegg^wusa. War zemmareř ead ad ffyeř uřa ad adfeř uca SIDI inna ayi ‘War tzečk^wid *iyzar-a* n L'Urdun’. ³SIDI, AREBBI nnek, ad iřwa zzat i wudem nnek. Netta ad yareddeř

ΑΞΑΩΕΔ η CCΑΡΙΕΑ

řegnus-a zżat i wudem nnek uca ad tetřfed řwart nsen. Yacuea, d wenni i řa iřwan zżat i wudem nnek, am mammec inna SIDI. ⁴ SIDI ad kisen igg am mammec igga ak-d Siřun d Euj, ijeřiden n Imuriyyen, u ak-d temmurt nsen. Netta yareddeř iten. ⁵ Xmi ten i řa isellem SIDI zżat i wudem nwem, *xenni* ad kisen teggem elahřab marra řumur nni kenniw umureř. ⁶ Iřim d iryazen d u iřim tmeřdem, war ttegg^wedem, war ttarřijem ca zżat i wudem nsen, minzi SIDI, AREBBI nnek, d wenni akidek igguren. War cek itteřji niř ad dayek ismeř.

⁷ Uca Musa iřaya i Yacuea, inna as zżat i tiřřawin n marra Israyil “Iři d aryaz u iři tmeřded, minzi ad tadfed ak-d řgens-a řar temmurt nni iřjuř SIDI i ibabaten nsen ad asen tt-idd iwc uca cek ad ten teřjed ad tt řřfen d řwart. ⁸ SIDI d wenni i yuyuren zżat i wudem nnek, d netta i řa yiřin akidek, war cek ittettu ca niř ad dayek ismeř. War ttegg^wed u war ttarřijji.”

Musa iwca Ttawrat i ayt n Lawi

⁹ Yura Musa ccariaea-ya uca iwca itt i ikehhanen, ayt n Lawi, inni yarbun Ttabut n Řeahd n SIDI, u i marra imřaren n Israyil. ¹⁰ Musa yumur iten, inna “Awarni i sebea n isegg^wusa, di řweqt itwaggen n usegg^was n ufekki n imerwusen di Řeid n Ieuccuten, ¹¹ xmi i řa imun marra Israyil mařend ad iřřar zżat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan nni i řa ixřar netta, *xenni* ad tyared s jjeřd ccariaea-ya zżat i marra Israyil deg imezzuřen nsen. ¹² Ejj ad issmun řgens, iryazen d temřarin d iřenjiren d ibarraniyyen nni iřan řar daxeř n tewwura nnek řima ad sřen u řima ad řemden ad gg^weden SIDI, AREBBI nwem uca ad řřan marra awaren n ccariaea-ya ¹³ u řima tarwa nsen nni war tt issinen, ad sřen uca ad řemden ad gg^weden SIDI, AREBBI nwem marra ussan nni i řa teddarem x temmurt nni řar i řa teřwam x L'Urdun mařend ad tt tetřřem d řwart.

Abarreř x řmuřsiyyet i dd-ittasen

¹⁴ SIDI inna i Musa “Aqa iwřden-dd wussan nnek i di řa temmtd. Řaya i Yacuea u ssbeddem ixef nwem deg Uqidun n Umsagar řima ad t umureř.” Musa d Yacuea ruřen, bedden deg Uqidun n Umsagar. ¹⁵ *Xenni* iban-dd SIDI deg Uqidun, deg iřj n uqellij n useynu, uca ibedd uqellij n useynu sennej i tewwart n Uqidun. ¹⁶ SIDI inna i Musa “Aqa cek ad trařed ad tetwassmuned ak-d řejdud nnek uca *xenni* řgens-a ad ikkar ad yuyur amecnaw inni iřeffaren řeqřab awarni i irebbiten n ibarraniyyen n temmurt nni di i řa yadef ař řwest nnes uca řgens ad dayi ismeř, ad yarř řeahd inu wenni akidsen ggiř. ¹⁷ Deg wass nni, ad itwassarř řyařab inu x řgens uca ad t jjeř ad zzayes ffareř udem inu uca ad itwařřarř řgens uca ad xas dd-asen wařřas n iceřwawen d řeřřaret, ař i řa yini deg wass nni ‘Ma usin-dd iceřwawen-a xafi minzi AREBBI war iři di řwest inu?’ ¹⁸ Deg wass nni ad ffareř udem inu marra di ssibbet n řřar nni igga umi idweř řar irebbiten nneřni. ¹⁹ Řexxu *xenni*, ari tizřit-a i yixef nwem uca seřmed itt i ayt n Israyil, egg itt deg uqemmmun nsen, řima tizřit-a ad tiři d aceřhad di řřwee inu řidd i Israyil, ²⁰ minzi necc ad ssidfeř řgens-a di temmurt nni i x jjuřey i ibabaten nsen, *ict n temmurt* nni ifeyyřden s uři d tamment, uca ad ccen, ad jjiwnen, ad dewřen qbubbzen. *Xenni* ad dewřen řar irebbiten nneřni, ad xasen sexxaren uca ad ayi ssduqřzen, ad arzen řeahd inu. ²¹ Uca ad imsar umi d asen dd-usin ařřas n iceřwawen d řeřřarat, aqa *xenni* tizřit-a ad tarr deg wudem nnes amecnaw iřj n uceřhad, minzi war tetři tetwattu zeg uqemmmun n tarwa nnes, minzi necc ssney axarreř nni *ead* iřřa ass-a, qbeř mma ad t ssidfeř di temmurt nni x jjuřey *ad asen tt wceř*.”

²² Deg wass nni, yura Musa tizřit-a uca isseřmed itt i ayt n Israyil ²³ uca netta yumur i Yacuea, mmis n Nun, inna “Iři d aryaz u iři tmeřded, minzi ad tessidfed ayt n Israyil di temmurt nni x d asen jjuřey uca necc ad akidek iřiř.”

²⁴ Uca imsar umi ikemmeř Musa tira n wawaren n ccariaea-ya deg iřj n wedlis itwannřen uca idweř ařami t ikemmeř, ²⁵ aqa Musa yumur ilawiiyyen nni yarbun Ttabut n Řeahd n SIDI, inna

²⁶ “Ksim adlis-a n ccariaea itwannřen uca teggem t zżat i Ttabut n Řeahd n SIDI, AREBBI nwem,

maħend ad yiři din d acehhad ðidd nwem, ²⁷ minzi necc ssney ayewwey nwem d tyennant nwem. Aqa da, umi necc ddarey ead akidwem ass-a, kenniw aqa tyewwyem x SIDI, meħař ead ktar i ya teggem awarni i řmewt inu! ²⁸ Smunem-dd ħari marra imyaren n tqebbař nwem d iweqqafen nwem uca ad ssiwřey awařen-a deg imezzuyn nsen uca ggiy xasen ijenwan d temmurt d řechud ðidd nsen, ²⁹ minzi necc ssney aqa awarni řmewt inu ad tfsedem nican uca ad teffyem x webrid nni x kenniw umurey. Deg wussan ineggura i dd ya yasen, ad teggem řyar di titřawin n SIDI ař i ya t tesεarem s řxedmet i teggim s ifassen nwem.”

³⁰ Xenni issiweř Musa deg imezzuyn n marra agraw n řgens n Israyil s wawařen n tizřit-a ařami ten ikemmeř.

Izři n Musa

32¹ “Sřem, a ajenna, ad ssiwřey! Ejj tammurt ad seř i wawařen n uqemmmu inu!
² Ejj tayuri inu ad tudem amecnaw anzar, ad hwan wawařen inu amecnaw nnda, amecnaw ict n thiđurt x uyemmuy aziza u amecnaw tinecnacin x wefsu,

³ minzi necc ad barrħey isem n SIDI, arrem-dd řemyaret i AREBBI nney!

⁴ Netta d tařđart, řxedmet nnes nican, minzi marra ibriden nnes twaseggden, ijj n Arebbi d amtiqqi břa řyecc, aqa-t d amsegged d ařdiq.

⁵ Řgens aqa issefsed ixef nnes, nitni war ħin ca d tarwa nnes, řεib aqa-t xasen, aqa-t d ijj n jjiř ifary u ixnunnes.

⁶ Ma texsem ad teggem aya i SIDI, a řgens abuhaři d wefyur!

Ma war iři netta d babac nni cek isyın, d wenni cek iggin u d wenni cek ikewwnen?

⁷ Idar ussan iedun, xemm isegg^wusa n jjiř ař jjiř *nneđni*, seqsa babac u netta ad ac t iεawed u seqsa imyaren u nitni ad ac t inin.

⁸ Umi iwca Umeuři tasyart nnes i *kuř ijj zi* marra řegnus, umi ibđa tarwa n Adam, issgaεeed iymiren n řegnus εlaħsab řqedd n iħenjiren n Israyil.

⁹ Minzi tasyart n SIDI d řgens nnes, Yaεqub d ařiřu n *řeεbar* n tasyart nnes.

¹⁰ Yufa it di temmurt n řexřa, di řefyafi ixřan *ak-d řewħuc* i itzun, inneđ as-dd, isseřmed it, iħđa it amecnaw mummu n titř nnes.

¹¹ Amecnaw agider nni issfaqen řsucc nnes, iřřaw sennej i warruden nnes, ittbezzeε afriwen nnes, iksi iten uca yarebbu ten x wafriwen nnes,

¹² *ammu* indeh it SIDI waha uca war tuyi din akides ca n arebbi d ayrib.

¹³ Issenya it x teuřař n temmurt uca icca řyiřet n yeyyar. Ijja it ad izemm tamment zi teřđart, d zzept zeg wezru n řšeğah, ¹⁴ třussi n tfunasin d uyi n wuři, s tadunt n izmaren d icarriyyen, *inni amecnaw* tarwa n Bacan, d imuyan, s mummu n waren n *thebbuct* n irden, uca cek teswid zeg idammen n uđiř, binu iřfan.

¹⁵ Idweř Yacurun iqbubbez uca izzeεbeđ- ‘aqa tmesřed u teqbubbzed, wah, s tadunt tetwadřed!’ - uca ismeħ di Arebbi nni i tt dd-ixeřqen uca isseħqar tařđart n usenjem nnes.

¹⁶ S irebbiten iyriben ssekkaren tusmi nnes u s jjeayef sεaren ayi.

¹⁷ Yarřen i ccwařen, war iři i Arebbi, i irebbiten nni war ssinen, *irebbiten* n jdid, inni dd-yusin ead mammec, war zzaysen ttarjijjen ibabaten nwem.

¹⁸ Tařđart nni cek dd-yejjin, tsemħed days u tettud Arebbi nni i cek-dd yurwen s řewjaε.

¹⁹ Izra SIDI *man aya* uca isseħqar iten, s ujennen n iħenjiren nnes d yessis.

²⁰ Inna ‘Ad zzaysen ffarey udem inu, ad zarey mammec i ya yiři *zman* uneggaru nsen, minzi nitni d ijj n jjiř ittneqřab, d tarwa i di war iři řmanet.

ΑΞΑΩΕΔ η CCARIEA

- ²¹ Nitni searen ayi s min war iġin d Arebbi, saryen lyadab inu s *irebbiten* ibeṭṭiřen nsen. Necc ad ssekkarey tusmi nsen s *min* war iġin d řgens, s yijj n řgens d abuhaři ad ten searey.
- ²² Minzi s lyadab inu tekkar ict n tmessi, ggur ad tecmed ař řaxart *din* swadday uca ad tecc tammurt s řyiġet nnes u ad tessecmed tisi n idurar.
- ²³ Necc ad xasen dd-ssehwiy ijj n řyar awarni i wenedni, ad xasen neyycey fritcat inu.
- ²⁴ Ad twaheyyfen s řaz uca ad twařardęn s wassamen n tmessi u s wareddeġ amarzag u necc ad daysen ssekkey tiymas n řmař s ssem itteqqsen n *ifiyran* inni ittmuġuyen di tzejajt.
- ²⁵ Zi barra ad ikkes ssif *tarrawt* u deg wexxam n daxeř tigg^wudi ad *teřqef* abřiy řa d taezarect uřa d aseymi ak-d umeccaybu.
- ²⁶ Necc nniy ‘Ad ten faretkey, ad beđrey řidaret nsen jar iwdan’,
- ²⁷ mři war gg^widey zeg wesear n řeedu, řima iyrimen nsen war t nekkaren uca ad inin ‘Ifassen nney, inni itwassgaeden ammu *sjjehd* i iggin aya marra, war iġi d SIDI.’
- ²⁸ Minzi nitni d ijj n řgens břa array u war daysen uřa d řefhamet.
- ²⁹ Mři ggin tiyit, *xenni* iggur ad fehmen aya u ad wcen taynit i uneggar nsen.
- ³⁰ Mammec izemmar ad yazzeř ijj n *bnadem* x wařef n *iwdan* uca *mammec zemmaren* tnayen ad arren eecra-ařef ad arewřen mařa war d asen temmenz teřdart nsen uca SIDI isellem iten i nitni?
- ³¹ Minzi tařdart nsen maci amecnaw tařdart nney. Ejj ad řekmen řeedyan nney s *ixef* nsen.
- ³² Minzi tazayart nsen i teġa zi tzayart n Sadum u zeg iyyaren n Eamurra u ađiř nsen d ađiř n ssem u řarsen izekkenen *ccuren* s tarzugi.
- ³³ Binu nsen *amecnaw ařudi* n tmessi n řhaycat u *amecnaw* ssem ineqqen n třeřsiwin.
- ³⁴ Ma *marra* aya war řari itwaxzen, itwacemmee deg ixxamen n txubay inu?
- ³⁵ D necc i yeġan x nneqmet d řexřař, xmi i řa iřřuġed uđar nsen. Ass n uceřwaw nsen aqa yudes uca min igguren ad xasen-dd yiři, ad imsar deyya.
- ³⁶ Minzi SIDI ad igg tasegda i řgens nnes uca ad iřenn x imsexxaren nnes xmi i řa iřar belli afus immeksi uca war din iqqim *ead* wenni itwabelleen d wenni umi itwajjen.
- ³⁷ *Xenni* ad yini ‘Mani iġan irebbiten nsen, tařdart nni di nnuwaren,
- ³⁸ *irebbiten* nni zi ccin tadunt n tyarřa nsen, inni zi sessen binu n tewhibin n useyyeb nsen? Ejj iten ad kkaren, ad cek eawnen uca ad xawem ssduyen.’
- ³⁹ Xzarem, belli necc, aqa d necc, u war *din* ca n uřa d ijj n arebbi akidi. Necc neqqey u necc sseddarey, necc tteħřiuy u ssgenfiy u war din wi i řa inejmen zeg ufus inu.
- ⁴⁰ Minzi necc ad sswizzeđey afus inu řar ujenna uca ad iniy ‘Necc aqa ddarey i řebda!’
- ⁴¹ Mařa ssqeđeey ssif inu ittwessgen uca afus inu ad iřtef di řřukm, *xenni* necc ad ntaqmey zi řeedyan inu u zeg inni i d ayi icarrhen.
- ⁴² Ad scarey fritcat n *řqews* inu s idammen uca ssif inu ad iřard aysum n idammen n yenni itwanyen u n yenni itwaħebbsen u zeg uzeġif n řeedu ak-d *ijettayen* n ucewwaf nnes.
- ⁴³ Sřiwřewem, a řegnus!, ak-d řgens nnes, minzi netta ad intaqem i idammen n imsexxaren nnes uca ad dd-ittarri nneqmet x řeedu nnes uca ad ifdi x temmurt nnes d řgens nnes.”
- ⁴⁴ Yusa-dd Musa uca issiweř marra awařen n tizřit-a x imezzuyen n řgens, netta d Hocae, mmis n Nun. ⁴⁵ *Umi* ikemmeř Musa marra awařen-a i zi issiweř řar marra Israyil, ⁴⁶ inna asen “Arrem marra awařen-a nni x d awem nniy ass-a řar wuř nwem, řima ad ten tumurem i tarwa nwem maħend ad řđan marra awařen n ccarięa-ya ad zzaysen ggen, ⁴⁷ minzi war iġi d awař n bařeř

i kenniw, maca d tudart nwem. S wawař-a ad tezzuggartem ussan nwem x temmurt i ęar i ęa tezwim x L'Urdun maęhend ad tt tetęfem d řwart.”

⁴⁸ Issiweř SIDI ak-d Musa deg wass nni, inna

⁴⁹ “Gaęęed adrar Abarim, *aqā-t* d adrar n Nabu nni i *ięan* di temmurt n Mu’ab arendad n Arięa, uca xzar tammurt n Kenęan nni i ęa wceę d řwart i ayt n Israyil, ⁵⁰ uca mmet x wedrar nni ęar i ęa tgaęęeded, mun x řejdud nnek, am mammec immut umac Harun x wedrar n Hur uca itwassmun ęar řejdud nnes, ⁵¹ minzi kenniw teędařem zzayi di řwest n ayt n Israyil ęar waman n Miriba-Qadac di řexřa n řin, minzi kenniw war d ayi tqeddsem di řwest n ayt n Israyil. ⁵² *Xenni řexxu* ad țzared tammurt zzatek, maca war ttidfed ca ęar temmurt nni i ęa wceę i ayt n Israyil.”

Lbaraka n Musa

33¹ D ta d lbaraka nni zi ibarek, Musa, aryaz n SIDI, ayt n Israyil qbeř řmewt nnes. ² Inna “SIDI yusa-dd zeg *wedrar n Sina*, igaaęęed-dd ittwesseg arendad nsen zi Saęir, tuęa ittissiq umi dd-iban zeg wedrar n Faran uca yusa-dd zi *jar eęcra-ařaf* n imqeddasen. Zeg ufus nnes afusi issberbic s wassamen arendad nsen *i nitni*.

³ Wah, netta ittexs řegnus! Marra imqeddasen *ięan* deg ufus nnek, *aqā-ten* ęar iđaren nnek, ad kkaren i x wawařen nnek.”

⁴ Musa yumur aneę x ccariea, *aqā-tt* d řwart n tmesmunt n Yaęqub.

⁵ Tuęa netta d Ajeęid di Yacurun umi nyarwen izeęifen n řgens, jmię ak-d tqebbař n Israyil.

⁶ “Ad iddar **Rubin**, war ittmetti uca ad din iřin zeg iryazen nnes ijj n řqedd!”

⁷ D man aya i inna x **Yahuda** “A SIDI, seř ęar tmijja n Yahuda uca yarr it ęar řgens nnes. Ad iřin ifassen nnes ijehden di țęweę nnes uca iwc as afus đidd n yenni i d as ięřaren!”

⁸ U x **Lawi** inna “Tummim nnek d Urim nnek *ad iřin* i weřdiq nnek, wenni tqeębed di Massa, ak-d wi tqaqęed ęar waman n Miriba,

⁹ wenni innan x babas d yemmas ‘War ten ttwiřiy’, d wenni war isseizz x yaytmas nię war is-sin tarwa nnes, minzi nitni țęfen deg wawař nnek uca ħđan řeahd nnek. ¹⁰ Nitni ad ssřemden lfarayıđ nnek i Yaęqub u ccariea nnek i Israyil. Ad ssuyusen řebxur zzat i tinzar nnek uca *ict n tyarřt n wecmađ* qaę x uealęar nnek. ¹¹ Barek tizemmar nnes di min igga, a SIDI, uca țęef arđa s řxedmet n ifassen nnes, ęđeř timeřřađin n yenni akides imearran d inni t icarhen, ħima eęmmarř war ttekkaren!”

¹² U x **Binyamin** inna “Ameizz n SIDI, netta ad ęars izdeę di řaman, ass marra ad t ideř uca ad izdeę jar tięarđin nnes.

¹³ U x **Yusef** inna ‘Ad ibarek SIDI tammurt nnes s min ięan iyřan qaę zeg ujenna u s nnda u zeg waman yuęęen nni *din* ięan swadday. ¹⁴ u s řęięet iyřan n tfuct u s min ięan iyřan i itticc uyur

¹⁵ u s *řqimet* n tqiccatin n idurar tiqdimin u s řqimet n tewririn n řebda ¹⁶ u s min ięan iyřan ațęas n temmurt d tcurret nnes u s tcuni n wenni tuęa izeddęen di cbarq n isennanen. Iři ad dd-ęas x uzeęif n Yusuf u x tuccent n ucewwaf n wenni itwaħuzen x aytmas s ict temrist n *ucewwaf*. ¹⁷ Amenzu n iyenduzen nnes d ucewwar nnes u accawen nnes amecnaw accawen n ufunas n řexřa, ad zzaysen iwwet řegnus marra jmię ař tineggura n ddunit. Ina d eęcra-ařaf n Iřayim u ina d řuřuf n Manassi!”

¹⁸ U x **Zabulun** inna “Farħ, a Zabulun, s wuffuę nnek, u cek, a Isakkar!, *farħ* s iqiđan nnek. ¹⁹ Ad řaęan i řegnus ęar wedrar. Din i ęa ęarřen tięarřa n tsegda, minzi ad zemmen afeyyed n řebħur d txubay innufaren deg ijdi.”

AΞAWED n CCARIEA

²⁰ U x **Jad** inna “Itwabarek wenni iggin ttasiε i Jad! Netta izeddey amecnaw tayradt uca icarreg as aγiř ak-d uceqquf n uzeγif. ²¹ Iksi tammurt icnan i yixef nnes, minzi aqa din tasyart n umgewwad s *wedman*. Yusa-dd ak-d izeγifen n řgens, ikemmeř tasegda n SIDI d řehkamat nnes, *jmie* ak-d Israyil.

²² U x **Dan** inna “Dan d ijj n mmis n wayrad nni i ineggzen γar zzat zi Bacan.”

²³ U x **Naftali** inna “A Naftali, iři tejjiwned s tcuni u teccured s lbaraka n SIDI. Ksi lγarb d ljanub d řwart.”

²⁴ U x **Acir** inna “Acir aqa itwabarek ak-d tarwa nnes. Iři ad yaf arđa zeg aytmas uca ad issur ađar nnes di zzect. ²⁵ Tisiřa nnek aqa-tent s wuzzař d nnhas, ad yiři uřurif nnek amecnaw ussan nnek!”

²⁶ “War ięi amecnaw AREBBI, a Yacurun, wenni innayen x ujenna ĥima ad ac iwc afus u *wenni innayen* x iseynuten s leađama nnes.

²⁷ AREBBI n řebda d amcan n useřqi u swadday *tteawanen* iyaęen nnes n řebda. Netta ad yazzeř x řeεdu zzat i wudem nnek, ad yini ‘Aredeę!’ ²⁸ Israyil ad izdey weĥdes di řaman. Ad yiři wanu n Yaequb deg ict n temmurt *iccuren* n irden d binu n jdid, wah, ajenna ad yudem s nnda.

²⁹ Sseed nnek, a Israyil! Wi ięan amecnaw cek? Ijj n řgens itwassnejmen zi SIDI, aqa-t d aseřqi i ueawen u d ijj n ssif n leađama i cek. Řeedyan nnek ad ssniemiřen ad cek sswađeεen i cek uca cek ad tdarrced x idemrawen nsen!”

Řmewt n Musa

34 ¹ Xenni igaeεed Musa zi řewđat n Mu’ab γar wedrar n Nabu, γar tqiccet n Fisja nni ięan nican zzat wudem n Ariĥa uca isscen as SIDI marra tammurt, zi Jilead ař Dan, ² marra Naftali d temmurt n Ifrayim d Manassi d marra tammurt n Yahuda γars ař řebĥar d min din awarnas. ³ d *Temmurt n Ljanub* d udewwar n řewđa n Ariĥa, tandint n tcejjura n tini ař řuyar.

⁴ Uca inna as SIDI “Ta d tammurt nni x jjuęeγ i Ibrahim, i Iřaĥaq d Yaequb, qqareγ ‘I zzariεet nnek, ad tt wceγ!” Jjiγ cek ad tt tzared s tiřtawin nnek, maca war tzekk^wid ca diha.”

⁵ *Ammu* immut dinni Musa, amsexxar n SIDI, di temmurt n Mu’ab, am mammec *awař i dd-iffyen* zeg uqemmum n SIDI. ⁶ Uca netta inđeř it di teyzurt di temmurt n Mu’ab qibač i Bayt-Fayur uca uřa d ijj mma issen amcan n wendeř nnes ař ass-a. ⁷ Tuγa Musa γars mya u-εicrin n isegg^wusa umi immut. Tiřt nnes war teęis, war d as iruĥ řemeεez. ⁸ řuyyeyen ayt n Israyil x Musa di řewđat n Mu’ab třatin n wussan uca ammu i kemmřen nitni ussan n iγuyyan d unuri n Musa.

⁹ Yacuea, mmis n Nun, tuγa iccur s buĥbeř n tiγit, minzi Musa tuγa issars xas ifassen nnes u ayt n Israyil sřin γars uca ggin am mammec yumur SIDI i Musa. ¹⁰ Eemmarř ead war dd-ikkar anabi di Israyil amecnaw Musa, wenni i tuγa issnen SIDI udem γar wudem, ¹¹ s marra řeεřamat nni zi t issekk SIDI ĥima ad tent igg di temmurt n Miřra, zzat i Fireun d marra imsexxaren nnes d marra tammurt nnes, ¹² U s marra afus nni ijeħden u s marra *timegga* imγaren issagg^waden, tinni igga Musa zzat i tiřtawin n marra Israyil.

YACUEA

Řumur n SIDI maħend ad tťfen tamurt n Kensean

1¹ Imsar awarni i řmewt n Musa, amsexxar n SIDI, belli SIDI issiweř ak-d Yacuea, mmis n Nun, amsexxar n Musa, inna

²“Musa, amsexxar inu immut. Řexxu kkar, ekk x L'Urdun-a, cek d marra řgens-a, řar temmurt i d asen i řa wceř necc, i ayt n Israyil. ³Kuř amcan min xef i řa teejen třeqqqa n uđar nwem, aqa wciř awem t i kenniw, am mammec i ssiwřey necc ak-d Musa. ⁴Tammurt nwem ad tiři zi řexřa ař Lubnan-a, ař iřzar ameqqran, iřzar n Lfurat, marra tammurt n Iħittiyyen ař řebřar ameqqran mani třeęi tfuct. ⁵Uřa d ijj war izemmar ad iqqim ibedd zzat i wudem nnek, marra ussan n tudart nnek. Am mammec d ayi tuřa ak-d Musa, ad iřiř uřa akidek. Necc war dayek semmřey u war cek ttejjij. ⁶Iři d aryaz u iři tmeħded, minzi cek ad tejjed řgens-a ad iwart tammurt, i x necc jjuęey i ibabaten nsen ad asen tt wceř. ⁷Iři waha d aryaz u iři tmeħded maħend ad teħdid ad tegged marra ccarięa nni d ac yumur Musa, amsexxar inu, u war xas třeyyed řar yefus uřa řar uzeřmađ, maħend ad tegged s řeęeř mani mma i řa traħed. ⁸War tejjij ca adlis-a itwannđen n ccarięa ad ac ittwakkes x yiřes nnek, maca xarreř days ass d ğiřet, maħend ad teħdiđ ad tegged ammu nican am mammec marra min days tura, minzi xenni ad třeřħed abrid nnek nican uca ad tt tegged s řeęeř. ⁹Ma war d ac t nniř? Iři d aryaz u iři tmeħded, war tteggwed u war ttejjij ad ieęez wuř nnek, minzi SIDI, AREBBI nnek, aqa-t akidek qaę mani mma i řa traħed.”

¹⁰ Uca yumur Yacuea i iweqqafen n řgens, inna:

¹¹“Uyurem x řwest n řmargeħ n txuzan uca umur řgens, inim ‘Swejdet řeęweč i yixef nwem, minzi di třata n wussan ad teřwam L'Urdun-a ħima ad tadfem di temmurt i d awem i řa iwc SIDI, AREBBI nwem, d řwart uca ad tt teksim d řwart.’ ”

¹² Issiweř Yacuea ak-d Irubiniyyen d Ijadiyyen u ak-d wezyen n teqbič n Manassi, inna

¹³“Eęeřet x wawař nni x i d awem yumur Musa, amsexxar n SIDI. Aqa inna awem ‘SIDI, AREBBI nwem, iwca awem arraħet uca iwca awem tammurt-a. ¹⁴Timřarin nwem, iħenjiren nwem d řebřayem nwem ad qqimen di temmurt i d awem iwca Musa řar tma-ya n L'Urdun uca kenniw ad teřwam třezzmem zzat i wudem n aytmatwem, marra ayt bu-teřruđt imeħđen, uca kenniw ad asen tewcem afus, ¹⁵ař i řa yewc SIDI arraħet i aytmatwem, am tuřa iwca i kenniw, uca uřa d nitni ad ksin tammurt i d asen iwca SIDI, AREBBI nwem, d řwart. Xenni ad dd-tdewřem řar temmurt tenni d řwart nwem uca ad twartem min d awem iwca Musa, amsexxar n SIDI, řar tma-ya n L'Urdun manis dd-tneqqar tfuct.”

¹⁶ Nitni arrin x Yacuea, nnan “Marra min xef i d aney tumured, ad t negg u mani mma i d aney i řa tessekkeđ, ad nuyur. ¹⁷Ammu nican am mammec nesřa řar Musa, ad řark nseř. Iři waha ad kik yiři SIDI, AREBBI nnek, am mammec tuřa ięa ak-d Musa! ¹⁸Kuř aryaz nni i řa ieřan řumur nnek u war ixs ad iseř i wawařen nnek di marra min d as i řa tumured, ad itwaney. Iři waha d aryaz u iři tmeħded!”

1:4 ‘řebřar ameqqran’ - niř ‘ill ameqqran’. Řebřar-a qqaren as di Arif ‘řebřar ameřyan’ u isem nnes d jdid aqa-t ‘ill agrakal’.

YACUEA

Raḥab d tnayen n ibergagen

2¹Yacuea, mmis n Nun, issekk zi Ciṭṭim tnayen n yeryazen maḥend ad bergen s tnuffra, inna “Uyurem, xzarem tammurt d Ariḥa!” Ffyen, iwḍen ɣar taddart n ict n temɣart d řqehba, qqaren as Raḥab, uca ssensen din. ²Xebbaren t i ujeḡid n Ariḥa, nnan “Xzar, di ġiřet-a usin-dd danita ca n yeryazen n ayt n Israyil, ḥima ad bergen di temmurt.” ³Issekk ujeḡid n Ariḥa ɣar Raḥab maḥend ad as inin: “Suffey-dd iryazen i d yudfen taddart nnem, minzi usin-dd, ḥima ad ksin řexbar x min ittemsaran di marra tammurt.” ⁴Aqa tessidef temɣart tnayen n yeryazen uca tessnuffar iten. Tenna “S *tidett*, iryazen usin-dd ɣari, maca war ssiney manis nitni. ⁵Uca umi twabellcent tewwura *n tendint* ɣar uweṭṭu n taḡest, ffyen yeryazen. Necc war ssiney maca, mani uyuren yeryazen *nni*. Dfarem ten deɣya, xenni tzemmarem ad xasen tḥartem.”

⁶Maca nettat tessgaēed iten x tzeqqa uca tessnuffar iten sadu iyeddiwen n tiffest *nni* tuɣa twassarsen x tzeqqa i nettat. ⁷Tuɣa ḍaffaren ten-dd yeryazen x webrid n L'Urdun ař imucan n uzekk^wu uca awarni řami ffyen inni tuɣa ten-dd iḍaffaren, *xenni* bellēen xasen tawwart. ⁸Qbeř i ɣa wḍan deg yiḍeř, tgaēed *Raḥab* ɣarsen ɣar tzeqqa, ⁹tenna asen “Necc ssiney, aqa SIDI iwca awem tammurt-a u belli tigg^wudi zzaywem tewḍa-dd xaney u marra imezday n temmurt fesyen deg wudem nwem. ¹⁰Maɣar neccin nesřa, mammec SIDI issižey aman n řebḥar n Uɣanim deg wudem nwem umi dd-teffym zi Miřra, uca *nesřa eawed* min teggim ak-d Siḥun d Euj, tnayen n ijeḡiden n Imuriyyen, inni tuɣa aɣirin i L'Urdun, inni tḥarmem *i uteḥḥi*. ¹¹Umi nesřa aya, ifsiy wuř nney u war iqqim ead ca n buḥbeř *nnes* iddar di ca n yeryaz di ssibbet nwem, minzi SIDI, AREBBI nwem, d AREBBI sennej deg ujenna d *da swadday* x temmurt. ¹²Řexxu xenni, jjaḡem ayi ɣar SIDI, minzi necc ggiy daywem tcuni, aqa uřa d kenniw ad teggem tcuni ak-d *řaḡ n* taddart n baba u wcem ayi ijj n weēřam d antiqqi, ¹³aqa kenniw ad tejjem baba d yemma, aytma d yessma, ak-d marra min iḡan nsen, ad ddaren u belli kenniw ad aney tessnejmem řeēmar nney zi řmewt.”

¹⁴Arrin-dd xas yeryazen “Mařa war tfedḥem tamesřact nney, ad immet řeēmar nney deg wemcan nwem. Uca ad imsar xmi i d aney i ɣa iwc SIDI tammurt-a, ad am nesscen tcuni nney d řaman nney.”

¹⁵Xas uca tseyyeb iten temɣart s yijj n wesɣun zi řkazi, minzi tuɣa taddart nnes ɣar řḥiḍ *n barra n tendint* uca tuɣa tzeddey di řḥiḍ *n tendint*. ¹⁶Nettat tenna asen “Ařyem idurar, maḥend inni i kenniw iḍeffaren war xawem ḥarrten u ffarem dinni třata n wussan ař i ɣa eeqben inni *kenniw* iḍeffaren. Zi senni tzemmarem ad tmeneem abrid nwem.” ¹⁷Iryazen nnan as “Ad niři netwas-sizdeg zi tjaḡit-a i d aney teggid ad tt nejjaḡ, ¹⁸*maca war ittiři ammu* xmi i ɣa tegged asɣun-a azegg^way immuden i zi d aney tseyybed, ɣar řkazi xmi i d ɣa nadeɣ ɣar temmurt uca ad tessmuned babam d yemmam d aytmam d marra tawacunt n babam ɣarem di taddart nnem. ¹⁹*Xenni* qaē wi i ɣa iffyen zi tewwura n taddart nnem, ad iřin idammen nnes x uzeḡif nnes u neccin ad niři netwassizdeg zzaysen uca qaē wenni akidem i ɣa iqqimen di taddart, idammen nnes ad iřin x uzeḡif nney mařa *ca n ij* ad xas issars afus. ²⁰Mařa cem tessuffyed tamesřact nney, *xenni* ad niři netwassizdeg *eawed* zi tjaḡit i d aney teggid ad am nejjuḡ i cem.” ²¹Nettat tarra xasen “Elaḥsab awařen nwem, ammu *i ya yiři!*” Xenni tejja iten ad uyuren uca tcedd asɣun azegg^way ɣar řkazi. ²²Uyuren nitni uca iwḍen ɣar wedrar uca qqimen dinni třata n wussan, ařami dd-eeqben inni i ten iḍeffaren. Inni iten iḍeffaren tuɣa arezzun xasen deg webrid marra, maca war ten ufin. ²³Xenni aregg^when-dd tnayen *nni* n yeryazen u hwan-dd zeg wedrar, zwan-dd uca usin-dd ɣar Yacuea, mmis n Nun, u ḥajan as marra min d asen imsaren. ²⁴Nnan i Yacuea “S *tidett*, SIDI igga aney marra tammurt deg ifassen u *eawed* fesyen marra imezday n temmurt di ssibbet nney.”

YACUEA

Azwi n L'Urdun

3¹ Yar tuffut zic, ikkar Yacuea uca ksin iqiđan nsen zi Ciđtim uca usin-dd ęar L'Urdun, netta d marra ayt n Israyil, uca ssensen dinni qbeř i ęa zwan. ² Imsar, awarni řřata n wussan, iweqqafen uyuren x řwest n řmargeę n txuzan, ³ uca umuren řęens, nnan “Xmi i ęa tżarem Ttabut n Řeahd n SIDI, AREBBI nwem, uca ikehhanen n ayt n Lawi arbun t, *xenni* uřa d kenniw ad temmuđtyem zeg wemcam nwem, ad t teđfarem. ⁴ Maca ittxeřřa ad teebbarem ttasie eřřaęař i ařfayn n ięaęen jarawem d netta, war ęars tadsem. Ammu i ęa tessnem abrid i ęa tekkem, maęar kenniw zic emmarř war tekkim abrid-a, *war ięi* iđennad u *war ięi* fariđennad.”

⁵ Inna Yacuea i řęens “Qeddsem ixef nwem, minzi tiwecca ad igg SIDI řeeęayeb di řwest nwem.”

⁶ Issiweř Yacuea eawed ak-d ikehhanen, inna “Sęaeđdem Ttabut n Řeahd uca zřam zřat i wudem n řęens!” Nitni sęaeđden Ttabut n Řeahd u izwaren ęar zřat i wudem n řęens. ⁷ Tuęa SIDI inna i Yacuea “Ass-a ad kkareę ad cek ssemęareę zřat i tiđřawin n marra Israyil, maęend marra ad ssnen, aęa necc akidek i ęię, am mammec i d ayi tuęa ak-d Musa. ⁸ Cek ad tumured ikehhanen inni yarebbun Ttabut n Řeahd, ad tinid “X minni i ęa tawđem ęar tma n waman n L'Urdun, ad din tbeddem di L'Urdun!”

⁹ Xas uca inna Yacuea i ayt n Israyil “Asem-dd da u tesřem awařen n SIDI, AREBBI nwem.” ¹⁰ Uca inna Yacuea “S man aya ad tessnem, aęa ijj n Arebbi iddar aęa-t jarawem u netta ad issuffuy Ikenęaniyyen d Iđittiyyen d Iđiwiyyen d Ifariziyyen d Ijirjaciyyen d Imuriyyen d Iyabusiyyen zřat i tiđřawin nwem zi řwart nsen. ¹¹ Xzarem, Ttabut n Řeahd n Sidi n marra tammurt, izwar awem zřat i wudem nwem di L'Urdun. ¹² Řexxu xenni, farnem tenęac n yeryazen zi tqebbař n Israyil, ijj n weryaz zi kuř taqbič. ¹³ Xmi iđaren n ikehhanen, inni yarebbun Ttabut n SIDI, AREBBI n marra tammurt, ad bedden deg waman n L'Urdun, *xenni* ad imsar aęa aman n L'Urdun ad nęeđęen, aman i dd-ihekk^wan zi sennej ęar swadday, uca ad *qqimen* bedden amecnaw aębar..”

¹⁴ Řami ikkes řęens iqiđan nnes ģima ad izwa L'Urdun, arbun ikehhanen Ttabut n Řeahd zřat i wudem n řęens. ¹⁵ *Umi* iwđen iģemmařen n Ttabut ęar L'Urdun uca ģadan iđaren n ikehhanen, inni yarbun Ttabut x tma n waman - tuęa L'Urdun issfiy x marra tmawin nnes di marra ussan n tmegra - ¹⁶ bedden waman nni dd-ihekk^wan zi sennej ęar swadday. Bedden nican amecnaw ict n tesmuđ, igg^wej ađřas x tendint n Adam tenni zřat i řartan. Ammu i kemmřen waman inni dd-ihekk^wan ęar swadday, ęar řebęar n Řewđa, ęar Řebęar Ameęaę, aęa twaęeđęen. *Xenni* izwa řęens deg urendad n Arięa. ¹⁷ Ikehhanen, inni yarbun Ttabut n Řeahd n Arebbi, bedden di řaman x řaęay, di řwest n L'Urdun *umi* izwa marra Israyil x řaęay ařami tuęa ikemmeř wezwi n marra řęens x L'Urdun.

4¹ Umi tuęa ikemmeř marra řęens azwi n L'Urdun, imsar aęa SIDI issiweř ak-d Yacuea, inna ² “Farnem tenęac n yeryazen zi řęens, ijjen zi kuř taqbič ³ u tumured xasen, ini ‘Ksi ssa, zi řwest n L'Urdun, zeg wemcan mani tuęa bedden iđaren n ikehhanen di řaman, tenęac n izra, ksim ten akidwem ęar ujemmađin u tessarsem ten di řmargeę n txuzan mani i ęa tessensem ęiřet-a.’ ”

⁴ *Xenni* iřaya Yacuea tenęac n yeryazen, inni ija ten ad farnen zeg ayt n Israyil, ijj n weryaz zi kuř taqbič, ⁵ uca Yacuea inna asen “Uyurem zřat i wudem n Ttabut n SIDI, AREBBI nwem, ęar řwest n L'Urdun uca ad iksi kuř aryaz i yixef nnes ijj n wezru x teyrudt nnes, eļařsab řqedd n tqebbař n ayt n Israyil, ⁶ ģima ad yiři aya d ict n řeeřamet jarawem. Minzi *mařa* tarwa nwem ggur ad sseęsan, ad inin “Min *ixs ad inin* yezra-ya i kenniw?”, ⁷ *Xenni* kenniw ad asen tinim ‘*Aęa-ten din* minzi nęeđęen waman n L'Urdun zřat i wudem n Ttabut n Řeahd n SIDI! ęar użwu n L'Urdun nęeđęen waman n L'Urdun uca izra-ya d ict n řidaret i ayt n Israyil i řebda.” ⁸ Ayt n Israyil ggin am mammec tuęa yumur Yacuea uca ksin tenęac n izra zi řwest n L'Urdun, am

YACUEA

mammec tuya issiweř SIDI ak-d Yacuea, ełahsab řqedd n tqebbař n ayt n Israyil, uca ksin ten akidsen yar ujemmađin, yar řmargeĥ n txuzan, uca ssarsen ten din.⁹ Issars Yacuea teneac n izra di řwest n L'Urdun, deg wemcan mani tuya mmarsen iđaren n ikehhanen, inni yarbun Ttabut n Řeahd, u aqa-ten ead din ař ass-a.

¹⁰ Ikehhanen, inni yarbun Ttabut, qqimen bedden di řwest n L'Urdun, ařami tuya itwakemmeř min inna SIDI i Yacuea maĥend ad t yini i řgens ełahsab marra min yumur Musa i Yacuea. Uca iqeġeq řgens zi senni, izwa.¹¹ Umi tuya marra řgens ikemmeř aźwi, izwa Ttabut n SIDI ak-d ikehhanen ztat i wudem n řgens.¹² Ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbič n Manassi źwan ĥezzen i umenyi ztat i wudem n ayt n Israyil, am mammec tuya akidsen issiweř Musa.¹³ Tuya-ten eřaĥař di arebein-ařaf n *yeryazen* zi řeskar nni izwan, ĥezzen i umenyi ztat i wudem n SIDI yar řewđat n Ariĥa.¹⁴ Deg wass nni SIDI issemyar Yacuea di tiťťawin n marra Israyil uca gg^weden zzayes, am mammec tuya gg^weden zi Musa, marra ussan n tudart nnes.

¹⁵ SIDI issiweř ak-d Yacuea, inna ¹⁶“Umur i ikehhanen, inni yarebbun Ttabut n Chadet, ad gaeden zi L'Urdun.”¹⁷ *Xenni* Yacuea yumur ikehhanen, inna “Gaedem zi L'Urdun yar sennej!”

¹⁸ U imsar umi ikehhanen, inni yarbun Ttabut n Řeahd n SIDI, gaeden zi řwest n L'Urdun u iđaren n ikehhanen ffyen *zeg waman* yar řazaġ, xenni aman n L'Urdun dewřen-dd yar wemcan nsen uca dewřen ssfayen x marra timmawin nnes am iđennađ d fariđennađ.¹⁹ Tuya řgens igaeed zi L'Urdun deg wass wiss eecra deg uyur amezwaru uca wtin iqiđan nsen di Jiljal, yar ccarq n Ariĥa.

²⁰ Di Jiljal issbedd Yacuea teneac n izra i tuya akidsen-dd iksin zi L'Urdun ²¹uca netta issiweř ak-d ayt n Israyil, inna “Mařa sseqsan tiwecca tarwa nwem ibabaten nsen uca ad inin ‘Min xsen ad inin yezra-ya?’²² *xenni* ad tceřmem i tarwa nwem, ad tinim ‘Da Israyil izwa L'Urdun-a x řazaġ,²³ minzi SIDI, AREBBI nwem, issizey aman n L'Urdun ztat i wudem nwem ařami teźwam, am mammec i tuya igga SIDI, AREBBI nwem, eawed ak-d řebĥar n Uyanim nni issizey ztat i wudem nney ařami *din* neźwa,²⁴ ĥima marra řegnus x temmurt ad ssnen, aqa afus n SIDI ijhed, ĥima kenniw ad tegg^wdem SIDI, AREBBI nwem, marra ussan.’”

Axtan n řgens di Jiljal

5¹ Umi marra ijeġiden n Imuriyyen i *iġan* yar tma n řyarb n L'Urdun d marra ijeġiden n Ikenaniyyen i *iġan* yar řebĥar sřan, aqa SIDI issizey aman n L'Urdun ztat i wudem n ayt n Israyil, ařami neźwa yar ujemmađin, *xenni* ifsiy wuř nsen u war daysen iqqim ca arruĥ ztat i wudem n ayt n Israyil.² Di řweqt nni issiweř SIDI ak-d Yacuea “Egg i yixef nnek ifarricen n weźru uca xten i ayt n Israyil twařat wiss tnayen!”³ *Xenni* igga Yacuea ifarricen n weźru i yixef nnes uca ixten i ayt n Israyil yar Jibięa-Haeralut, *aqa-tt d 'tawrirt n řeędareyyat n wextan'*.⁴ Man aya d řesbab i zi iten ixten Yacuea: marra řgens i tuya dd-iffyen zi Miřra, *ixs ad yini* iryazen, marra Ięeskariyyen mmuten deg webrid di řexřa awarni i wuffuy nsen zi Miřra.⁵ Minzi marra řgens nni dd-iffyen, tuya-t itwaxten, maca marra řgens nni dd-itwaxeřqen deg webrid di řexřa awarni i uffuy zi Miřra, war itwaxten ca.⁶ Minzi arebein n isegg^wusa gguren ayt n Israyil di řexřa ařami ihellek marra řgens, marra Ięeskariyyen i tuya dd-iffyen zi Miřra, minzi tuya war sřin yar tmijja n SIDI uca SIDI tuya ijuġ asen, war ten itteġji ca ad źaren tammurt nni tuya x ijuġ SIDI i ibabaten nsen ad asen tt-idd iwc, ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment.⁷ Iĥenjiren nsen inni issnekkar netta deg wemcan nsen, d ina d inni tuya ixten Yacuea, minzi nitni ġarsen ead řeędaryet minzi war d asen xetnen deg webrid.⁸ Umi kemmřen ad xten marra řgens, imsar belli qqimen deg wemcan nsen di řmargeĥ n txuzan ařami ggenfan.⁹ SIDI inna i Yacuea “Ass-a aqa kksey xawem řefđiĥet n Miřra.” X uyenni qqaren as i wemcan nni Jiljal, ař ass-a.

YACUEA

Tayaršt n useɛdu - ‘Manna’, ayrum n ujenna, ibedd

¹⁰ Wtin ayt n Israyil iqiɗan nsen di Jiljal uca sswejden tayaršt n useɛdu deg wass arbeɛtaɕ n uyur nni, di ġiřet, di řewɗat n Ariħa. ¹¹ Zi řyiġet n temmurt ccin ayrum břa antun d teyɥawin icenfen, ġar tiwecca awarni i tyaršt n useɛdu, deg wass nni simant nnes. ¹² Tiwecca nnes, awarni umi tuya ccin zi řyiġet n temmurt, tenneqɗeε ‘manna’. Zi senni ayt n Israyil war ġarsen teqqim εad ‘manna’, maġar nitni ccin deg useġġ^was nni zi řyiġet n temmurt n Kenεan.

Yacuea izra Ameqqran n řeeskar n SIDI

¹³ Umi tuya iġa Yacuea zzat i Ariħa, isġaεεed tiřawin nnes, uca xzar, tuya ijj n weryaz ibedd zzates, ġars ssif deg ufu. Yacuea iruħ ġars inna as “Cek ma zzayneġ niġ zeg iyrimen nneġ?” ¹⁴ Netta yarra-dd “Lla, minzi necc d akumandar *ameqqran* n řeeskar n SIDI. Necc řexxu i dd-usiy!” Uca iwɗa Yacuea x uġembub nnes ġar temmurt uca iġnes, inna as “Min inna Sidi inu i umsexxar nnes?” ¹⁵ *Xenni* inna akumandar *ameqqran* n řeeskar n SIDI i Yacuea “Kkes tisiřa nnek zeg iɗaren nnek, minzi amcan mani tbedded d amqeddas *i iġa*.” Uca amenni i igga Yacuea.

Awetřtu n Ariħa

6 ¹ Ariħa tuya tetwaqqen nican zzat i wudem n ayt n Israyil. Uřa d ijj war izemmar ad iffey, uřa d ijj war izemmar ad *din* yadef. ² *Xenni* inna SIDI i Yacuea “Xzar, necc ġġiġ ac Ariħa d ujeġid nnes d marra ayt bu-teyruɗt imeħɗen deg ufu nnek. ³ Ittxeřřa kenniw ad tenndem i tendint. Marra Iεeskariyyen ad nnden i tendint ict n twařat. Amya i ġa teggem setta n wissan. ⁴ Sebea n ikehhanen ad izwaren zzat i Ttabut ad arbun sebea n řebwaġ n usřiwřew. Deg wass wiss sebea ad tenndem i tendint sebea n twařawin u ikehhanen ad řuɗen di řebwaġ. ⁵ Xmi i ġa yiři ijj n uřuɗi d azirar deg yicc n usřiwřew u kenniw ad tesřem řřess n řbuġ, *xenni* ad yarrez řġens imun s tyuyyit deg ujenna. Xas uca ad iwɗa řřid n tendint uca ad xas izwa řġens, kuř ijj n weryaz ad yuyur nican ġar zzat.”

⁶ *Xenni* iřaya Yacuea, mmis n Nun, x ikehhanen, inna asen “Ksim kenniw Ttabut n řεahd u tejjem sebea n ikehhanen ad izwaren ġar zzat i wudem n Ttabut n SIDI ad arbun sebea n řebwaġ n usřiwřew.” ⁷ Nnan i řġens “Zwam u tenndem i tendint u jjem Iεeskariyyen ad zwan zzat i wudem n Ttabut n SIDI.” ⁸ Uca imsar am mammeɕ tuya inna Yacuea i řġens. Sebea n ikehhanen tuya arebbun sebea n řebwaġ n usřiwřew uca zwan zzat i wudem n SIDI, řuɗen di řebwaġ uca Ttabut n řεahd n SIDI igġur awarni asen. ⁹ *Iryazen* iħezzen s řesnaħ izwaren zzat i wudem n ikehhanen nni i iřuɗen di řebwaġ nsen u x đeffar n Ttabut yusa-dd uyezdis aneggaru *n řeeskar*, am ġġuren, nitni ttřuɗen di řebwaġ.

¹⁰ Yacuea aqa yumur řġens, inna “War ttesyuyyem, war ttejjim tmijja nwem ad as iseř ħed, war dd-itteffey uřa d ijj n wawař zeg uqemmum nwem ař ass mani i d awem i ġa iniġ ‘Syuyyem!’ *Xenni* ad tesyuyyem i umenyi.” ¹¹ Xas uca yejja Ttabut n SIDI ad inned i tendint, ict n twařat inned as-dd. *Xenni* dewřen ġar řmargeħ n txuzan, ssensen di řmargeħ. ¹² Tiwecca nnes ġar tuffut n zic ikkar Yacuea uca arbun ikehhanen Ttabut n SIDI. ¹³ Sebea n ikehhanen nni tuya yarebbun sebea n řebwaġ n usřiwřew zzat i wudem n Ttabut n SIDI, qqimen ġġuren, řuɗen di řebwaġ u *iryazen* iħezzen s řesnaħ izwaren ġar zzat u x đeffar n Ttabut n SIDI iɗfar uyezdis aneggaru *n řeeskar*, am *qqimen* ġġuren am ttřuɗen di řebwaġ. ¹⁴ Deg wass wiss tnayen nnden *εawed* ict n twařat i tendint uca dewřen ġar řmargeħ n txuzan. Ammu i ġġin setta n wissan. ¹⁵ Deg wass wiss sebea, imsar, aqa kkaren zic, ġar tuffut n sřbeħ, uca nnden ammu sebea n twařawin i tendint. Deg wass nni waha nnden i tendint sebea n twařawin. ¹⁶ Uca imsar ġar twařat wiss sebea umi řuɗen ikehhanen di řebwaġ, aqa Yacuea inna i řġens “Syuyyem, minzi SIDI igga awem tandint deg ufu!

YACUEA

¹⁷ Tandint ad tetwaħarrem *i uteħħi*, tandint d marra min days. Myir řqeħba Raħab waha d marra inni i yars iħan di taddart nnes ad qqimen ddaren, minzi nettat tessnuffar x ireqqasen inni tuya nessekk. ¹⁸ Ĥdam ixef nwem zi marra min itwaħarrmen, maħend kenniw war teddikk^wirem d ayt n řeħram *am* teksim *ca* n min iħan d řeħram u ad tarrem řmargeħ n txuzan n Israyil d řeħram u ad tt tyeďřem d arrziyet. ¹⁹ Marra nnuqart d wurey d řeqcue n nnħas d wuzzař, *marra aya* d amqeddas i SIDI uca ad t tessidfem deg wexxam n txubay n SIDI.” ²⁰ Xas uca isyuyy řgens i umenyi uca řuđen di řebwaq. Uca imsar umi isřa řgens řħess n řbuq, aqa řgens yarrez deg ict n tyuyyit deg ujenna u řħiď n tendint ihdem u řgens yudef xas di tendint, kuř ijj n weryaz yuyur nican ħar zzat uca řřfen nitni tandint. ²¹ Ĥarrmen marra min iħan di tendint i řħukm s řeqđee n ssif, iryazen, timyarin, iħramen d iwessura, ayenduz, wuġi d weyuyř. ²² Inna Yacuea i tnayen n yeryazen nni tuya ittbergagen tammurt “Adfem ħar taddart n temyart, n řqeħba, u ssuffyem tamyart nni ak-d marra min ħars, am mammec kenniw i d as tejjuġem.” ²³ Xenni udfen ibřiyeñ, ibergagen, uca ssuffyem-dd Raħab ak-d babas d yemmas d aytmas d marra min iħan nnes. Ssuffyem marra řaġ nnes uca ggin asen mani i ħa qqimen barra i řmargeħ n txuzan n Israyil. ²⁴ Sscemđen tandint d marra min days s tmessi. Myir nnuqart d wurey d řeqcue n nnħas d wuzzař, ssidfen ten ħar wexxam n txubay di taddart n SIDI. ²⁵ Řqeħba Raħab d řaġ n taddart n babas d marra min iħan nnes, ijja iten Yacuea ad ddaren. U nettat tuya tezdey di řwest n Israyil ař ass-a, minzi tuya tessnuffar x ireqqasen i tuya issekk Yacuea, ħima ad bergen tammurt. ²⁶ Di řweqt nni ijuġ Yacuea, inna “Aryaz nni i ħa issbedd Ariħa eawed ad yiři itwaneeř zzat i wudem n SIDI. Ad as yegg dsas nnes di tarezzit n umenzu nnes, ad issbedd tiwwura nnes di tarezzit n mmis amazuz.” ²⁷ Ammu i tuya SIDI ak-d Yacuea, uca řexbar ikka marra tammurt.

Ddenb n Eaxan

7¹ Ayt n Israyil yeccen ak-d min iħan itwaħarrmen i uteħħi. Eaxan, mmis n Karmi, mmis n Zabdi, mmis n Zarah, zi teqbič n Yahuda, iksi zi min iħan d řeħram. Xenni itwassary lyađab n SIDI x ayt n Israyil.

² Yacuea issekk iryazen zi Ariħa ħar Eay i iħan ħar Bayt-Awin, ħar ccarq n Bayt-Il. Netta issiweř akidsen, inna “Gaeedem, bergagem tammurt!” Iryazen ffyem u bergagen x Eay. ³ Umi i dd-eeqben ħar Yacuea, nnan as “Nhřa mma igaeed din marra řgens. Ejj ad gaeden din eřaħař ařfayn niy teřt-ařaf n yeryazen ħima ad yeřben x Eay. War ttegg ca đđqeř x marra řgens ħima ad dinni uyuren, minzi nitni aqa-yen di drus. ⁴ Ammu i gaeden zi řgens eřaħař teřt-ařaf n yeryazen uca nitni arewřen zzat i wudem n yeryazen n Eay. ⁵ Iryazen n Eay nyin zzaaysen setta u-třatin n yeryazen uca đfaren ten zi zzat n wudem n tewwart ař Cabarim uca yeřben xasen deg uhekk^wu. Uca ifsiy wuř n řgens, idweř amecnaw aman.

⁶ Yacuea icarreg arruđ nnes, iwđa x uyembub nnes ħar temmurt, zzat i Ttabut n SIDI, ař ġiřet, netta d imyaren n Israyil. Nitni ssuyusen taejjajt x uzeġif nsen. ⁷ Yacuea inna “A, Sidi, SIDI, mayemmi tejjid řgens-a ad izwa L'Urdun, ħima ad aney tegged deg ufus n ayt n Imuriyyen, maħend ad aney teteħhid? Iři, negga ad neqbeř *deyya* ad nezdey ayirin i L'Urdun.” ⁸ A Sidi, min i ħa iniy, awarni i umi yarra Israyil aerur ħar wudem n řeedyan nnes *maħend ad yarweř?* ⁹ Mařa ad t sřen ayt n Kenean d marra imezday n temmurt, ad aney qewwaren, ad qeđeen isem nney zi tammurt. Min i ħa tegged *xenni* i yisem nnek ameqqran?”

¹⁰ Xenni inna SIDI i Yacuea “Kkar, mayemmi *da* tmedded ammu x uyembub nnek ħar temmurt?”

¹¹ Aqa Israyil ixđa uca nitni eeddan řeahd inu nni x d asen umurey. Ksin eawed zi min iħan itwaħarrmen i lħukm uca ucaren eawed, ssxarrqen *tanya* uřa ssarsen aya ħar řeqcue nsen. ¹² X uya war zemmaren ayt n Israyil ad qqimen bedden zzat i wudem n řeedyan nsen. Ad arrin aerur ħar wudem n řeedyan nsen *maħend ad arewřen*, minzi nitni dewřen twaħarrmen i lħukm. Necc

YACUEA

war kiwem ttiřiy ead, myir mařa tekksem min iřan d řehram zi řwest nwem. ¹³ Kkar, qeddes řgens, ad tinid ‘Qeddsem ixef nwem i tiwecca, minzi ammu i iqpar SIDI, AREBBI n Israyil: Aqa din ca d řehram di řwest nwem, Israyil! War tzemmed ad tessbedded ředyan nnek, ař i řa tekksem min iřan d řehram zi řwest nwem. ¹⁴ Tiwecca ad dd-tqarrbem ełahsab tiqebbař nwem uca *xenni* ad dd-tqarreb teqbič nni i eřeřem SIDI ełahsab tiwacunin *nnes* u twacunt i řa i eřeřem SIDI ad dd-tqarreb ełahsab řařat n tudrin *nnes* uca řař nni i řa i eřeřem SIDI ad dd-iqarreb ełahsab *iryazen* ibřiřen *nnes*. ¹⁵ Uca ad imsar, wenni iksin min iřan d řehram, ad itwassecmed s tmessi ak-d marra min řars iřan, minzi netta i eđda x řeahd n SIDI u igga řeđiřet di Israyil.’ ”

¹⁶ Ikkar Yacuea zic uca ijja ad dd-isqarreb Israyil taqbič taqbič uca tetwae eřem teqbič n Yahuda. ¹⁷ Ijja ad dd-tqarreb twacunt n Yahuda uca tetwae eřem twacunt n Izarahiyyen. *Xenni* ijja ad dd-tqarreb twacunt n Izarahiyyen, *tetwasettef* ełahsab *iryazen* ibřiřen *nnes* uca itwae eřem Zabdi. ¹⁸ Netta ijja ad dd-iqarreb řař n taddart *nnes*, *twasettfen* ełahsab *iryazen* ibřiřen *nnes* uca itwae eřem Eaxan, mmis n Karmi, mmis n Zabdi, zi teqbič n Yahuda.

¹⁹ Yacuea inna i Eaxan “A mmi, ewc řeezz i SIDI, AREBBI n Israyil, u qad it! Ini ayi, min teggid cek, war xafi snuffar ca” ²⁰ Eaxan yarra-dd x Yacuea, inna “Aqa s tidett, necc xđiy ak-d SIDI, AREBBI n Israyil, necc ggiř ta d ta. ²¹ Necc řriř jar tkeccađt ijj n upartessu izewwqen zi Cinar d mitayn n uciql n nnuqart d ict n tbarrat n wureř tewzen xemsin n uciql. Necc mezreř daysen uca iwyey ten-dd řari, aqa-ten di řwest n uqiđun inu, nnufaren di temmurt, d nnuqart swad-day.” ²² Yacuea issekk ireqqasen uca nitni uzzřen řar uqiđun, aqa da, řehwayej tuřa-ten nuffaren deg uqiđun, d nnuqart swad-day. ²³ Ksin nitni řehwayej *nni* zi řwest n uqiđun uca iwyen ten řar Yacuea u řar marra ayt n Israyil uca seyyben ten zzat i wudem n SIDI.

²⁴ Yacuea, d marra Israyil akides, iksi Eaxan, mmis n Zarah, uřa d nnuqart d upartessu izewwqen d tbarrat n wureř d iřenjiren *nnes* d yessis *nnes* d iyenduzen *nnes* d iřyař *nnes* d wuři *nnes* d uqiđun *nnes* d marra min řars uca iwyen ten řar řewđa n teřzurt n Axur. ²⁵ Inna Yacuea “May-emmi i d aney teggid di tamara? SIDI ad cek igg di tamara ass-a!” D marra Israyil yarjem it s izra uca sscemđen ten s tmessi uca nđaren xasen izra. ²⁶ Sbedden xas ijj n ueurric d ameqqran n yezra *wenni din iřan* ař ass-a. Uca SIDI igga ad dd-ieqeb řhaduq n řađab *nnes*. X uyenni qqaren as i temmurt nni ‘Teyzurt n Axur’ řars ař ass-a. .

Ayelleb x Eay

8 ¹ *Xenni* inna SIDI i Yacuea “War ttegg^wed u war tejjed ad iegez wuř nnek. Ksi akidek marra řgens n řeskar, kkar, tuyured řar Eay! Xzar, necc ggiř ajeřid n Eay d řgens *nnes* d tendint *nnes* d temmurt *nnes* deg ufus nnek. ² Cek ad tegged ak-d Eay u ak-d ujeřid *nnes* am mammecc teggid ak-d Ariřa u ak-d ujeřid *nnes*, ad teksim myir takeccađt d řebhayem waha i yixef nwem. Egg deg weerur n tendint ijj n řfex.

³ Uca ikkar Yacuea ak-d marra řgens n řeskar řima ad igae eđ řar Eay. Ixđar Yacuea teřt-ařaf n yeryazen, ayt bu-teřruđt imeřđen uca issekk iten s řiřet ⁴ uca yumur iten, inna “Xřarem, ad teggem řfex i tendint, řar weřuř n tendint. War tagg^wjem ařas x tendint u iřim řhezmem.

⁵ Necc ad dd-qarreb řar tendint ak-d marra řgens. Ad imsar mařa ffyen i umsagar akidney am *twařat* tamezwarut, *xenni* ad zzaysen narweř zzat i wudem nsen. ⁶ Nitni ad aney-dd đfaren řars ař ten-dd nessigg^wej x tendint, minzi nitni ad inin ‘Nitni arewřen zzat i wudem *nney* am *twařat* tamezwarut.’ *Ammu* i zzaysen řa narweř zzat i wudem nsen. ⁷ *Xenni* kenniw ad tekkarem zi řfex, ad tetřfem tandint, minzi SIDI, AREBBI nwem, ad tt iwc deg ufus nwem. ⁸ Uca ad imsar x minni i řa tiři tetřfem tandint, ad tessarřem tandint s tmessi. Ad teggem ełahsab awař n SIDI. Xřarem, necc aqa umureř kenniw.”

7:26 ‘Axur’ - min ixs ad yini ‘řeyben’.

YACUEA

⁹ Yacuea issekk iten uca nitni ggin řfex uca qqimen jar Bayt-Il d Eay, řar řřarb x Eay. Yacuea issens řřret nni di řwest n řgens. ¹⁰ Tiwecca zic ikkar Yacuea. Iřseb řgens uca igaeed ak-d imřaren n Israyil, ztat i wudem n řgens, řar Eay. ¹¹ Marra řgens n řřeskar, inni kis iřan, iffey-dd uca nitni qarrben-dd uca iwđen řars ař qibač i tendint. Nitni wtin iqidan nsen řar ccamal n Eay. Tuřa *din* ict n teřzurt jaras-dd d Eay. ¹² Iksi netta eřařař xemsa-ařaf n yeryazen uca igga asen řfex jar Bayt-Il d Eay, řar řřarb n tendint. ¹³ Ssbedden řgens, zeema marra řřeskar řar ccamal n tendint, uca ařezdis aneggaru *n řřeskar* řar řřarb n tendint. Yacuea iruř řřret nni řar řwest n řewđa n teřzurt.

¹⁴ *Umi* izra aya ujeřid n Eay, qeřqen uca kkaren zic. Fřyen iryazen n tendint i umsagar ak-d Israyil, i umenyi, netta ak-d marra řgens nnes, řar wazzay *n umenyi* ztat i wudem n řewđa. Netta maca war issin belli tuřa ggin as ijj n řfex řar awarni weur n tendint. ¹⁵ Yacuea d marra Israyil ggin axmi jjin ixef nsen ad twawten qibač nsen uca arewřen x webriid n řexřa. ¹⁶ Marra řgens i tuřa iřan di tendint řayan ten řima ad ten đfaren. Đfaren Yacuea uca dewřen igg^wejen x tendint. ¹⁷ Uřa d ijj n weryaz war iqqim di Eay niř di Bayt-Il, wenni war dd-iffiřen ca awarni i Israyil, uca nitni jjin tandint tarzem uca qqimen đeffaren *ayt n Israyil*.

¹⁸ *Xenni* issiweř SIDI ak-d Yacuea “Swizzeđ ařric nni deg uřus nnek řar Eay, minzi necc ad ten wceř deg uřus nnek.” *Xenni* isswizzeđ Yacuea ařric nni deg uřus nnes řar tendint. ¹⁹ *Xenni* ikkar uřezdis aneggaru *n řřeskar* deřya uca bđan ad azzřen uca iwđen řar tendint uca řřfen tt. Ggin t s tazřa uca ssekkaren timessi di tendint. ²⁰ Iryazen n Eay nnqeřben uca řrin ddexxan yuři řar uřenna zi tendint. Nitni war zemmaren ad arewřen řar da uřa řar *din*, *minzi* řgens i tuřa yarewřen řar řexřa, inneqřeb-dd *i umenyi* x wenni ten iđeffaren. ²¹ Yacuea d marra *ayt n Israyil* řrin belli *inni tuřa rajan di řfex řřfen* tandint uca yuři ddexxan zi tendint. Nitni eeqben-dd, wtin iryazen n Eay. ²² Inni dd-iffiřen zi tendint, ruřen i umsagar akidsen, ařami nitni, *iryazen n Eay*, dewřen di řwest n Israyiliyyen, ina řar uřezdis d ina řar uřezdis nneđni, uca nitni řeřben xasen ařami war zzaysen iqqim uřa d iijen ead iddar niř izemmar ad yarweř. ²³ Menřen ajeřid n Eay am iddar *ead* u iwyen t řar Yacuea.

²⁴ *Umi* *ayt n Israyil* kemmřen ad nřen marra imezday n Eay, *am* deg iyyar *am* di řexřa mani tuřa ten dd-đfaren uca twanyen marra s řeqđe n ssif, *xenni* ieqeb Israyil řar Eay uca wtin tt s řeqđe n ssif. ²⁵ Marra inni itwanyen deg wass nni, iryazen d temřarin, tuřa-ten di teneac-ařaf, days marra iryazen n Eay. ²⁶ Yacuea war issehwi afus nnes i isswizzeđen s uřric ařami tuřa iřarrem marra imezday n Eay i uteřři. ²⁷ Iksi Israyil mřir řebhayem d tkeccadt zi tendint nni i yixef nnes eľařsab awař n SIDI, *awař* nni yumur netta i Yacuea. ²⁸ Issecmeđ Yacuea *tandint n Eay* uca yarra itt d ict n arwina i řebda, d ict n řxarbet, ař ass-a. ²⁹ Netta yuyeř ajeřid n Eay řar ict n teřnact ař tameddit u umi teřři tfuct, yumur Yacuea ad kksen arrimet nnes zi teřnact. Nđaren tt řar wadaf n tewwart n tendint u ssbedden xas ijj n ueurric d ameqqran n yeřza, *i din iřan* ead ař ass-a.

Acaltar x wedrar n Ibal d tyuri n Ccaria

³⁰ *Xenni* ibna Yacuea ijj n uealřar i SIDI, AREBBI n Israyil, x wedrar n Eibal, ³¹ am mammec yumur Musa, amsexxar n SIDI, i *ayt n Israyil*, eľařsab min yuran deg wedlis itwannđen n ccaria n Musa: ijj n uealřar n weřru qae, war xas imeyyeř s *ij n dduzan n wuzzař* zi ssa řar da. Nitni bexxaren xas tiřarřa n tmessi i SIDI. Yarřen *eawed* tiřarřa n řehna. ³² X yeřza igga netta ict n tiřemt n tira n ccaria n Musa, tenni yura ztat i wudem n *ayt n Israyil*. ³³ Marra *ayt n Israyil* d imřaren d iweqqafen d řquđat bedden řar uřezdis-a u řar uřezdis nneđni n Ttabut qibač i ikehhanen zi *ayt n Lawi* inni yarbun Ttabut n řeahd n SIDI, am ubarrani am aytbab n temmurt. Azyen zzaysen tuřa ztat n wedrar n Jirizim u azyen nneđni řar ztat n wedrar n Eibal, am mammec tuřa yumur Musa, amsexxar n SIDI zic, i ubarek n *ayt n Israyil*. ³⁴ Awarni i uya iřra marra awařen n ccaria, lbaraka d nneřret, eľařsab marra min yuran deg wedlis itwannđen n ccaria. ³⁵ Zi

marra min tuya yumur Musa, war iġi uża d ijj n wawař, war t iŷri Yacuea i marra agraw n řgens n Israyil, uża d timyarin d iħenjiren imezġyanen d ubarrani wenni akidsen iruħen, *tuya-ten din*.

Taħraymect n Ijibeuniyyen

9¹ Umi marra ijeġiden, inni yeġan x uyezdis-a n L'Urdun, x idurar, di Temmurt Iwaṭan u ęar marra tma n řebħar ameqqran ęar zzat n Lubnan: Iħittiyyen d Imuriyyen d Ikenĕaniyyen d Ifariziyyen d Iħiwiyyen d Iyabusiyyen sřin x man aya, imsar ² aqa nitni munen x ijj n array ħima ad mmenęen ak-d Yacuea u ak-d Israyil. ³ Umi imezday n Jibeun sřin min tuya igga Yacuea ak-d Ariħa d Eay, ⁴ ggin t s teħraymect. Nitni uyuren deg webrid uca ggin ixef nsen d imsekkan. Iwyen tixuncay tibuřay x ięyař nsen, tixuncay n yiřem tibuřay itwacarrgen u twaxeyyđent *εawed* i binu, ⁵ uca *qqnen* tisiřa d řbari, itwađarrfen x iđaren nsen u yarden arruđ abuřay u marra aęrum n řeeweĉ nsen tuya yużey ittfruruy.

⁶ Uyuren *ammu* ęar Yacuea di řmargeħ n txuzan n Jiljal, nnan as i netta u i ayt n Israyil “Neccin nusa-dd zeg ict n temmurt tigg^wej. Řexxu xenni, ggem ijj n řeahd akidney.” ⁷ Arrin-dd iryazen n Israyil x Iħiwiyyen “Ad taę kenniw tzeddyem jaraneę. Mammec nzemmar ad kidwem negg ijj n řeahd?” ⁸ Nitni maca nnan i Yacuea “Neccin d imsexxaren nnek.” *Xenni* inna asen Yacuea “Min teenam kenniw d manis i dd-tusim?” ⁹ Nitni arrin-dd xas “Imsexxaren nnek usin-dd zeg ict n temmurt tigg^wej aṭas di ṭṭweę n yisem n SIDI, AREBBI nwem. Minzi neccin nesřa xas řexbar u x marra min igga di Miřra, ¹⁰ d marra min igga netta ak-d ijeġiden n ayt n Imuriyyen inni yeġan aęirin i L'Urdun, Siħun, ajeġid n Ĥacbun, d Euj, ajeġid n Bacan nni tuya izeddeę di Actarut.

¹¹ Uca ssiwřen akidney imęaren nney d marra imezday n temmurt, nnan ‘Ṭṭfem řeeweĉ deg ufus nwem i webrid, uyurem i umsagar akidsen uca ad asen tinim: Neccin d imsexxaren nwem.’ *Xenni* řexxu, ggem akidney ijj n řeahd. ¹² Aęrum-a nney da tuya *εad* iħma umi t-idd akidney neksi zi tudrin nney d řeeweĉ deg wass ařami i ęarwem-dd neṭṭef abrid. Řexxu, xzarem aqa-t yużey idweř ittfruruy. ¹³ Uża d tixuncay n yiřem n binu nni i neccur, tuya-tent d jdid, maca xzarem, řexxu feġqent. Aqa d arruđ nney d tsiřa nney ħfant s webrid i igg^wejen s waṭas.” ¹⁴ *Xenni* ksin iryazen n Israyil zi řeeweĉ. War mcawaren aqemmmum n SIDI. ¹⁵ Uca igga Yacuea akidsen řehna u igga akidsen ijj n řeahd, ad ten yejj ad ddaren uca uża d imeqqranen n tmesmunt jjuęen asen.

¹⁶ Awarni i třata n wussan, awarni umi tuya i d asen wcin řeahd, sřan nitni belli aqa d imęarben nnes, u aqa zeddyen di řwest nsen. ¹⁷ *Minzi* ayt n Israyil kksen *iqiđan nsen* uca iwđen ęar tneddam nsen deg wass wiss třata. Tuya tineddam nsen Jibeun d Kafira d Ba’irut d Qaryat-Yaęarim. ¹⁸ Ayt n Israyil war ten wtin ca, minzi izeġifen n tmesmunt tuya jjuęen asen *aya* ęar SIDI, AREBBI n Israyil. S uyenni i teqqim marra tmesmunt tmuymuę x imeqqranen. ¹⁹ *Xenni* nnan marra imeqqranen n tmesmunt “Neccin nejjuę asen *aya* ęar SIDI, AREBBI n Israyil. X uyenni war nzemmar ad ten nħađa.” ²⁰ Ittxeřsa ad nkemmeř *tjaęit-a* u ad ten nejj ad ddaren, maħend war xaneę-dd iweṭṭi ufugem di ssibbet n tjaęit nni i d asen negga. ²¹ Imeqqranen nnan asen “Ad qqimen ddaren uca ad dewřen d inezdamen d inuyam i marra tamesmunt am mam-mec i d asen t nnan izeġifen.”

²² Iřaya iten Yacuea, inna “Mayemmi xaneę tcemtem, tennam ‘Neccin nzeddeę ęar řagg^waj s waṭas xawem’, waxxa kenniw tzeddyem di řwest n temmurt nney? ²³ Řexxu xenni, kenniw tetwaneęřem. War zzaywem itwakkes, ad tiřim d imsexxaren, inezdamen d inuyam i taddart n AREBBI inu.” ²⁴ Nitni arrin x Yacuea, nnan “I imsexxaren nnek itwanna nican, belli SIDI, AREBBI

9:1 ‘Řebħar ameqqran’ - nię ‘ill ameqqran’. Řebħar-a qqaren as di Arif ‘Řebħar imezġyan’ u isem nnes d jdid aqa-t ‘ill agrakal’.

9:23 ‘War zzaywem itwakkes ad tiřim d isemęan’ - s Teibranit ‘War zzaywem itwaęeř ismey’.

YACUEA

nwem, yumur amsexxar nnes Musa, aqa netta ad awem iwca marra tammurt uca ad ihellek marra imezday n temmurt zzat i tiṭṭawin nwem, *xenni* tuya negg^wed aṭṭas x tudart nney zzat i wudem nwem. X uyenni i negga neccin aya. ²⁵ Rēxxu xenni, xzar, aqa-ney deg ufus nnek. Egg akidney min tetwařid iṣbeḥ d min iḡan nican di tiṭṭawin nnek ḥima ad zzayney tegged.” ²⁶ Uca ammu i zzaysen igga uca netta issenjem iten zeg ufus n ayt n Israyil, ařami nitni war ten nřin ca. ²⁷ Deg wass nni simant nnes igga iten Yacuea d inezdamen d inuyam i tmesmunt u i ueařar n SIDI, ař ass-a, deg wemcan nni i řa ixđar netta.

Amenyi řar Jibeun

10¹ Imsar, umi Aduni-řadaq, ajeřid n Urcalim isřa, aqa Yacuea tuya iṭṭef Eay, iřarrem tt i lḥukm uca aqa igga ak-d Eay d ajeřid nnes am tuya igga ak-d Ariřa u ak-d ujeřid nnes u aqa imezday n Jibeun ggin řehna ak-d ayt n Israyil u zedyen di řwest nsen, ² aqa nitni gg^weden aṭṭas, minzi Jibeun tuya d ict n tendint temřar, umi tuya-tt d icten zi *jar* tneddam n tgeldit. Tuya-tt temřar x Eay u marra iryazen nnes tuya-ten ayt bu-teřrudt. ³ Issekk Aduni-Zedek, ajeřid n Urcalim, *imsekkar* řar Huham, ajeřid n Ḥibrun, řar Fir’am, ajeřid n Yarmut, řar Yafie, ajeřid n Laxic u řar Dabir, ajeřid n Eajlun, inna ⁴ “Gaεdem-dd řari u tewcem ayi afus, ḥima ad newwet Jibeun, minzi tegga řehna ak-d Yacuea u ak-d ayt n Israyil.” ⁵ Nitni munen uca gaεden: xemsa n ijeřiden n Imuriyyen, ajeřid n Urcalim, ajeřid n Ḥibrun, ajeřid n Yarmut, ajeřid n Eajlun, nitni d marra řeeskar nsen uca nnden i Jibeun uca kkaren mmenřen akides.

⁶ Ssekken iryazen n Jibeun *areqqas* i Yacuea, řar řmargeḥ n txuzan di Jiljal, uca nnan “War semmeḥ ifassen nnek deg imsexxaren nnek, as-dd deřya řarney, senjem aney d tewced aney afus, minzi marra ijeřiden n ayt n Imuriyyen, inni i izeddyen deg idurar, aqa munen xaney.”

⁷ *Xenni* igaeεed-dd Yacuea zi Jiljal, netta d marra řgens n řeeskar akides d marra ayt bu-teřrudt imeḥden. ⁸ Minzi SIDI inna i Yacuea “War ttegg^wed ca zzaysen, minzi wciř ten deg ufus nnek. Uřa d ijj zzaysen war izemmar ad ibedd zzat i wudem nnek.” ⁹ Yacuea ihwa-dd xasen s řyefřet. Igaεaden-dd zi Jiljal řiřet am tekmeř. ¹⁰ SIDI issnexřee iten zzat i wudem n Israyil uca igga asen ijj n weřđar d ameqqran řar Jibeun uca netta iđfar iten x webrid ittgaεaden řar Bayt-Ḥurun uca iwwet iten ař ṭṭarf n Eaziqqa d Maqida. ¹¹ Imsar umi nitni arewřen zzat i wudem n Israyil deg uhekk^wu řar Bayt-Ḥurun, aqa SIDI inđar xasen izra d imeqqranen zeg ujenna řars ař Eaziqqa uca mmuten. Inni immuten s yeřra n tebrurri ktar zeg inni i itwanyen s ssif s ifassen n ayt n Israyil.

¹² Xenni issiweř Yacuea ak-d SIDI, deg wass umi isellem SIDI Imuriyyen zzat i wudem n ayt n Israyil, inna zzat i tiṭṭawin n Israyiliyyen “A tafuct, bedd řar Jibeun, a ayur, *bedd* řar řewđa n teřzurt n Ayalun” ¹³ Uca tafuct tbedd d uyur iqqim ibedd ařami yuřa řgens tasyart x řeedyan nnes. Ma war itwari man aya deg wedlis n umsegged? Tafuct tbedd di řwest n ujenna u war tqeęeq ad tyeęi, eřayen ijj n wass ikmeř. ¹⁴ War din ięi uřa d ijj n wass am wanita, *war imsar* zic uřa awarni as, min di tuya isřa SIDI řar tmijja n yijj n weryaz ammu, minzi SIDI tuya immney di ṭṭwee n Israyil. ¹⁵ *Xenni* ieqeb-dd Yacuea d marra Israyil akides, řar řmargeḥ n txuzan di Jiljal.

¹⁶ Xemsa n ijeřiden nni arewřen uca nnufaren deg ifri řar Maqqida. ¹⁷ Itwana man aya i Yacuea, nnan “Aqa twafen xemsa n ijeřiden. Nitni nnuřaren deg ifri řar Maqqida. ¹⁸ *Xenni* inna Yacuea “Seqnuniyem tiřuđar d timeqqranin x uqemmum n ifri uca ssbeddem iryazen xasen, ḥima ad xasen eessen. ¹⁹ Kenniw *s yixef nwem* maca war tettiřiman *din*. Ad teđfarem řeedyan nwem, ad tewtem ayezdis aneggaru nsen. War ten tejjam ad adfen řar tneddam nsen, minzi SIDI, AREBBI nwem, igga awem ten deg ufus nwem.” ²⁰ Umi i d asen igga Yacuea d ayt n Israyil ict n tecti d

9:24 ‘x tudart nney’ - s Teibranit ‘x řeemur nney’.

YACUEA

tameqqrant ařami twaqđan nitni uca inni iqqimen ddaren *ead* iwđen-dd ęar tneddam ifaryen *s iyebrawen*,²¹ yaregg^weh marra řgens di řehna ęar Yacuea di řmargeę n txuzan, ęar Maqqida. Uřa d ijj *war izeim* ad issenhez iřes nnes x ayt n Israyil.

²² *Xenni inna Yacuea* “Arzmem aqemmmum n ifri uca awyem-dd xemsa n ijeęiden nni zeg ifri ęari da!”²³ Nitni ggin *t* ammu, ssuffyen-dd xemsa n ijeęiden zeg ifri ęars: ajeęid n Urcalim, ajeęid n Ĥibrun, ajeęid n Yarmut, ajeęid n Laxic d ujeęid n Eajlun.²⁴ Umi dd-ssuffyen nitni ijeęiden nni ęar Yacuea, iřaya Yacuea marra iryazen n Israyil uca inna i ikumandaren x Ieskariyyen nni tuęa akides iruęen “Qarrbem-dd uca sarsem iđaren nwen x tmejjarin n ijeęiden-a.” Qarrben-dd nitni uca ssarsen iđaren x timejjarin nsen.²⁵ *Xenni inna asen Yacuea* “War ttegg^wdem ca u war tejjed ad ieqez wuř nnek, iřim d iryazen u iřim tmeđdem, minzi ammu i ęa igg SIDI ak-d marra řeedyan nwem, inni ak-d tettmenęam.”²⁶ Iwwet iten Yacuea uca inęa iten. Yayeř iten ęar xemsa n tęenya uca qqimen ayřen ęar tęenya ařami d tameddit.²⁷ Imsar ęar řweqt n uyeęay n tfuct, issekk Yacuea ad ten-idd kksen zi tęenya, ad ten ndaren deg ifri i di tuęa nnuuffaren. Xenni ggin tişuđar d timeqqranin ęar uqemmmum n ifri, *inni din ięan* ař ass-a.²⁸ Deg wass nni iřtef Yacuea **Maqqida** uca iwwet itt s řeqđeę n ssif uřa d ajeęid nnes. Iřarrem inni i days *ięan* uřa d marra řeemur i uteęęi, war iiji uřa d ijj ad iddar uca igga ak-d ujeęid n Maqqida, am mammec tuęa igga ak-d ujeęid n Arięa.²⁹ Xenni iřwa Yacuea ak-d marra ayt n Israyil zi Maqqida ęar Libna uca immney ak-d Libna.³⁰ Uca SIDI iwca itt deg ufuş n Israyil, ak-d ujeęid nnes. Iwwet itt s řeqđeę n ssif ak-d marra řeemar i days *ięan*, war iiji ad days iddar uřa d ijj uca igga ak-d ujeęid nnes am mammec tuęa igga ak-d ujeęid n Arięa.

³¹ *Xenni iřwa Yacuea* zi Libna ęar **Laxic** d marra Israyil akides uca inneđ as-dd i tendint uca immney akides.³² SIDI iwca Laxic deg ufuş n Israyil uca iřtef itt deg wass wiss tnayen uca iwwet itt s řeqđeę n ssif ak-d marra řeemar i days *ięan*, ammu nican am mammec tuęa itt igga ak-d Libna.³³ Xenni igaeęed Huram, ajeęid n Jazar, maęend ad ięawen Laxic, maca Yacuea iwwet itt d řgens nnes ařami war iqqim uřa d ijj iddar.

³⁴ Yacuea iřwa zi Laxic ęar **Eajlun** d marra Israyil akides uca nnđen as-dd uca mmenyen akides.

³⁵ Iřfen tt deg wass nni uca wtin tt s řeqđeę n ssif uca deg wass nni iřarrem marra řeemar *iddaren* i days *ięan* i uteęęi, ammu nican am mammec tuęa igga ak-d Laxic.

³⁶ Iřwa Yacuea zi Eajlun ęar **Ĥibrun** d marra Israyil akides uca mmenyen akides.³⁷ Nitni iřfen tt uca wtin tt s řeqđeę n ssif, ajeęid nnes d marra tineddam nnes ak-d marra řeemar i days *ięan*. War iiji uřa d ijj iddar, ammu nican am mammec tuęa igga ak-d Eajlun uca iřarrem itt i uteęęi ak-d marra řeemar i days *ięan*.

³⁸ Uca idweř-dd Yacuea ęar **Dabir** d marra Israyil akides uca immney akides.³⁹ Netta iřtef itt u nitni wtin ajeęid nnes d marra tineddam nnes s řeqđeę n ssif uca řarremen marra řeemar *iddaren* i days *ięan* i uteęęi uca netta war iiji uřa d ijj iddar. Am mammec tuęa igga netta ak-d Ĥibrun, ammu igga *eawed* ak-d Dabir u ak-d ujeęid nnes igga am tuęa igga ak-d ujeęid n Libna.

⁴⁰ Ammu i ięřeb Yacuea x marra tammurt, idurar d *Temmurt n Ljanub* d Temmurt Iwařan, d marra ijeęiden nsen. War iiji uřa d ijj iddar. Marra min tuęa ittarran nnefs, iřarrem it i uteęęi, am mammec tuęa i d as yumur SIDI AREBBI n Israyil.⁴¹ Yacuea iwwet iten zi Qadac-Barnie ař Yazza u ammu uřa d marra tammurt n Jucan, ař Jibeun.⁴² Iřtef Yacuea ijeęiden-a d temmurt nsen s ict n tecti, minzi SIDI, AREBBI n Israyil, immney di iřweę n Israyil.⁴³ *Xenni* ieqeb Yacuea ęar řmargeę n txuzan di Jiljal d marra Israyil akides.

Amenęi đidd i ujeęid Yabin d ijeęiden nni akis ięan

11¹ Umi Yabin, ajeęid n Ĥařur, isřa aya, issekk ęar Yubab, ajeęid n **Madun**, ęar ujeęid n **Cimrun**, ęar ujeęid n **Akcaf**,² u ęar ijeęiden inni tuęa *izedđyen* ęar ccamal x idurar

ΥΑCUEΑ

u di Řewða yar ljanub zi Kinnarut u di Temmurt Iwařan u x tiwririn n Dur yar řyarb, ³ yar Ikeneaniyyen di ccarq d řyarb u yar Imuriyyen, Iřittiyyen d Ifiriziyyen d Iyabusiyyen deg idurar u yar Iřiwiyyen, yar uđar n *wedrar* n Hirmun di temmurt n Miřfa. ⁴ Uca ffyen-dd s marra řeeskarat nsen akidsen, ijj n ubarra ameqqran n řgens, am ijdi yar tma n řebřar, anect ařtas, uca *arni yars* ařtas s wařtas n iysan d ikarruten. ⁵ Marra ijeřiden-a řayan-dd xasen uca usin-dd, wtin iqıđan nsen jmie yar waman n Mayrum i umenyi đidd i Israyil.

⁶ Inna SIDI i Yacuea “War zzaysen ttegg^wed, minzi tiwecca yar řweqt ammu řexxu ad ten ggey twayeřben marra zzat i wudem n Israyil. Cek ad tqessem iđaren n iysan nsen uca ad tesscemđed ikarruten nsen di tmesi.”

⁷ Yacuea s marra řeeskar, iffey-dd yarsen s ict n řyeffret yar waman n Mayrum uca wđan-dd xasen. ⁸ SIDI igga iten deg ufus n Israyil uca nitni wtin ten, đfaren ten yars ař řidun-Ameqqran d Misrafut-Mayim d yars ař taysart n Miřfa yar ccarq. Nitni qđan ten ařami war zzaysen iqqim uřa d ijj iddar. ⁹ Yacuea igga akidsen am mammec d as inna SIDI. Netta iqess iđaren n iysan nsen uca issecmeđ ikarruten nsen s tmesi.

¹⁰ Di řweqt nni ieqeb Yacuea uca iřtef řařur uca iwta ajeřid nnes s řeqđee n ssif, minzi řařur tuya-t qbeř d azeřif x marra tigeldawin-a. ¹¹ Wtin marra řee^mar *iddaren* nni days ięan s řeqđee n ssif uca řarrmen ten i uteřhi. War iqqim walu zi marra min ittarran nnefs uca issecmeđ řařur s tmesi. ¹² Iřtef Yacuea marra tinnedam n ijeřiden-a s marra ijeřiden nsen uca iwta iten s řeqđee n ssif uca iřarrem iten *i řhukm*, am mammec tuya yumur Musa, amsexxar n SIDI. ¹³ Marra tinnedam nni ibedden x tiwririn war tent sscemđen Israyiliyyen s tmesi, myir řařur umi issecmeđ Yacuea s tmesi. ¹⁴ Keccđen ayt n Israyil marra takeccađt n tneddam d řebřayem i ixef nsen. Nyin maca marra iwdan s řeqđee n ssif, ařami ten teřřan. Marra min ittaran nnefs, war zzayes jjin uřa d ijj iqqim *ad iddar*.

Lista n marra min iřtef Yacuea n temmurt n Kenean

¹⁵ Am mmmec tuya yumur SIDI i umsexxar nnes Musa, u am mammec yumur Musa i Yacuea, uca ammu *it* igga Yacuea. Netta war ismiř uřa deg ijj n wawař zi marra *awařen* i yumur SIDI i Musa. ¹⁶ Ammu iřtef Yacuea marra tammurt nni, idurar d marra *Tammurt* n Ljanub d marra tammurt n Jucan d Temmurt Iwařan d Řewða d idurar n Israyil d řwařa nnes, ¹⁷ *marra tammurt* zeg *wedrar* n Halak, wenni isgaeeaden yar Saer yars ař Bael-Jad, di teysart n Lubnan, swadday i *wedrar* n Hirmun. Marra ijeřiden nsen iřebbes iten, iwta iten uca inya iten. ¹⁸ Ařtas n wussan i yiwi Yacuea ittmenya ak-d marra ijeřiden-a. ¹⁹ War ięi uřa d ict n tendint i iggin řehna ak-d ayt n Israyil, myir Iřiwiyyen, inni i tuya izeddyen di Jibeun. Marra carcent deg umenyi. ²⁰ Minzi SIDI tuya igga ad isseqseř uř nsen ař dd ya ffyen ad mmenyen ak-d Israyil, řima ad ten iřarrem i řhukm, war xasen yareřřem, řima ad ten iqđa, am mammec tuya yumur SIDI i Musa.

²¹ Di řweqt nni iffey Yacuea uca iteřřa **Ieanaqiyyen** zi temmurt n idurar, zi řibrun, zi Dabir, zi Eanab, zi marra idurar n Yahuda u zi marra tammurt n idurar n Israyil. Yacuea iřarrem iten i řhukm ak-d tneddam nsen. ²² Di temmurt n ayt Israyil war qqimen ead Ieanaqiyyen, qqimen myir di Yazza, Jat d Acdud.

²³ Iřtef Yacuea marra tammurt nni, am mammec marra min tuya issiweř SIDI yar Musa, uca Yacuea iwca itt d řwart i Israyil ełahřab tarbiein n tqebbař nsen. *Xenni* tuya tammurt tareyyeř zeg umenyi.

YACUĒA

Waḥd u tṛatin n ijeḡiden inni itwayeṛben

12¹ Ina d ijeḡiden n temmurt, inni itwawten zeg ayt n Israyil uca *xenni* tṭfen nitni tammurt nsen d ṛwart, aḡirin i L'Urdun zi manis i d tneqqar tfuct, zi teyzart n Arnun ḡars aṛ idurar n Ḥirmun d marra Ṛewḡa di ccarq.

² Siḡun, ajeḡid n Imuriyyen, wenni i tuḡa izeddyen di Ḥacḡun, netta iḡkem x *jwayeh* zi Earueir ḡar tma n teyzart n Arnun, ḡar ṛwest n teyzart u x wezyen n Jilead ḡars aṛ tiḡzart n Yabbuq, *aqat* d aymir n ayt n Eammun ³ u x Ṛewḡa ḡars aṛ ṛebḡar n Kinnarut di ccarq u ḡars aṛ ṛebḡar n Ṛewḡa, Ṛebḡar Ameḡaḡ, di ccarq, abrid n Bayt-Yacimut, u zi ljanub aṛ swadday i teysarin n Fisja,

⁴ d temmurt n Euj, ajeḡid n Bacan, *wenni iḡan* zi min iqqimen zeg Irafawiyyen, *inni d jwaheṛ*, i tuḡa izeddyen di Actarut d Idraei. ⁵ Netta iḡkem x idurar n Ḥirmun, x Salxa u x marra Bacan ḡars aṛ weymir n Ijacuriyyen d Imaeḡiyyen u x wezyen n Jilead ḡars aṛ tammurt n Siḡun, ajeḡid n Ḥacḡun. ⁶ Musa, amsexxar n SIDI, ak-d ayt n Israyil, tuḡa wtin ten u Musa, amsexxar n SIDI, tuḡa iwca tammurt i Irubiniyyen d Ijadiyyen u i wezyen n teqbič n Manassi.

⁷ Ina d ijeḡiden n temmurt inni i tuḡa itwawten zi Yacuea d ayt n Israyil, ḡar tṭarf-a n L'Urdun di lḡarb, zi Bael-Jad di teysart n Lubnan ḡars aṛ adrar aqecar wenni issḡaēden ḡar Saēir. Uca Yacuea iwca itt d ṛwart i tḡebbaṛ n Israyil eḡaḡsab tarbiēin nsen. ⁸ Deg idurar u di Temmurt Iwaṭan u di Ṛewḡa u di teysarin u di ṛexṛa u di *Temmurt n Ljanub: Iḡittiyyen, Imuriyyen, Ikenēaniyyen, Ifariziyyen, Iḡiwiyyen d Iyabusiyyen.*

⁹ Ajeḡid n Ariḡa: d ijj. Ajeḡid n Eay *i iḡan* ḡar uyezdis n Bayt-Il: d ijj.

¹⁰ Ajeḡid n Urcalim: d ijj. Ajeḡid n Ḥibrun: d ijj.

¹¹ Ajeḡid n Yarmut: d ijj. Ajeḡid n Laxic: d ijj.

¹² Ajeḡid n Eajlun: d ijj. Ajeḡid n Jazar: d ijj.

¹³ Ajeḡid n Dabir: d ijj. Ajeḡid n Jadar: d ijj.

¹⁴ Ajeḡid n Ḥurma: d ijj. Ajeḡid n Earad: d ijj.

¹⁵ Ajeḡid n Libna: d ijj. Ajeḡid n Eadullam: d ijj.

¹⁶ Ajeḡid n Maqqida: d ijj. Ajeḡid n Bayt-Il: d ijj.

¹⁷ Ajeḡid n Taffuḡa: d ijj. Ajeḡid n Ḥafar: d ijj.

¹⁸ Ajeḡid n Afiq: d ijj. Ajeḡid n Laccarun: d ijj.

¹⁹ Ajeḡid n Madun: d ijj. Ajeḡid n Ḥaṡur: d ijj.

²⁰ Ajeḡid n Cimran-Mara'un: d ijj. Ajeḡid n Akcaf: d ijj.

²¹ Ajeḡid n Taenak: d ijj. Ajeḡid n Majiddu: d ijj.

²² Ajeḡid n Qadac: d ijj. Ajeḡid n Yuqnaeam ḡar Karmal: d ijj.

²³ Ajeḡid n Dur x tiwrrin ḡar Dur: d ijj. Ajeḡid n Juyim di Jiljal: d ijj.

²⁴ Ajeḡid n Tirṡa: d ijj. Marra ijeḡiden-a aqa-ten di waḡit u-tṛatin.

SIDI issiweṛ ak-d Yacuea

13¹ Umi tuḡa Yacuea d awessar uca imḡar deg wussan *n tudart nnes*, inna as SIDI “Cek tewsared u temḡared deg wussan uca *ead* teqqim aṭṭas n temmurt maḡend ad tt teksid d ṛwart. ² Ta d tammurt iqqimen: marra iduwwaren n Ifiliṡṡiniyyen u marra n Ijacuriyyen, ³ zeg *yeyzar n Ciḡur nni issizzṛen* zzat i wudem n Miṡra, aṛ aymir n Eiqrun di ccamal nni itwaḡseb-dd *d tammurt n Ikenēaniyyen, days* xemsa n ṛbacat n Ifiliṡṡiniyyen, Aḡazi d Acduḡi d Acqaluni d Ajitti d Aeaqruni uṛa d Icawiyyen. ⁴ Zi ljanub marra tammurt n Ikenēaniyyen d Muḡara tenni n Iṡiduniyyen, ḡars aṛ Afiq u ḡars aṛ weymir n Imuriyyen ⁵ uca *xenni* tammurt n Ijibliyyen d marra Lubnan manis i d tneqqar tfuct, zi Bael-Jad swadday i wedrar n Ḥirmun ḡars aṛ Libu-

Ḥamat, ⁶ marra inni izeddyen *di jwayeh* zeg idurar n Lubnan ɣars aṛ Misrafut-Mayim, marra Iṣiduniyyen, necc ad xasen azzṛeɣ zzat i wudem n ayt n Israyil. Egg *maca* tammurt d ṛwart i Israyil, am mammec d ac umureɣ.

Tasyart n Rubin, n Jad u i wezyen n teqbič n Manassi

⁷ Ṛexxu xenni, bḍa tammurt-a d ṛwart jar tessea n tqebbaṛ d wezyen n teqbič n Manassi, ⁸ ak-d wenni ksin Irubiniyyen d Ijadiyyen tasyart n ṛwart nsen nni i d asen iwca Musa ɣar ujemmaḍ n L'Urdun di ccarq, am mammec d asen *tt* iwca Musa, amsexxar n SIDI: ⁹ zi Arueir *i iḡan* x tma n Arnun d tendint i iḡan ɣar ṛwest n teɣzart d marra ṛwaṭa *yueṛan* zi Miydaba aṛ Dibun, ¹⁰ d marra tineddam n Siḥun, ajeḡid n Imuriyyen, wenni i tuɣa iḥekkmen di Ḥacmun, aṛ aymir n ayt n Eammun ¹¹ uṛa d Jilead d temmurt n Ijacuriyyen d Imaekiyyen d marra idurar n Ḥirmun d marra Bacan ɣars aṛ Salxa, ¹² marra tageldit n Euj, di Bacan, wenni tuɣa iḥekkmen di Actarut d Idraei. Netta tuɣa iqqim zi ṛbaqiyyet n Irafawiyyen nni i tuɣa iwta iten Musa uca yuzzeṛ xasen *zi tasyart nsen*. ¹³ *Maca* ayt n Israyil war uzṛṛen x ayt n Ijicuriyyen d Imaekiyyen *zi tasyart nsen*. Jacur d Maeki qqimen zeddyen di ṛwest n ayt n Israyil aṛ ass-a. ¹⁴ I teqbič n Lawi waha umi i war iwci tasyart. Tiɣarša n tmessi n SIDI, AREBBI n Israyil, d tasyart nnes, am mammec tuɣa i d as issiweṛ netta.

¹⁵ Iwca Musa i **teqbič n ayt n Rubin tasyart nsen**, eḷaḥsab tiwacunin nsen. ¹⁶ I nitni umi dd-tekkar temmurt n Arueir, tenni i iḡan ɣar tma n teɣzart n Arnun ak-d tendint nni *iḡan* ɣar ṛwest n teɣzart d marra ṛwaṭa *yueṛan* aṛ Midiba. ¹⁷ Ḥacmun d marra tineddam nnes nni *iḡan* x ṛwaṭa *yueṛan*, Dibun, Bamut-Bael d Bayt-Bael-Maεun ¹⁸ d Yahša d Qadimut d Mayfaea ¹⁹ d Qiryatayim d Sibma d Ṣarat-Ha-Cahar x wedrar n ṛewḍa n teɣzurt, ²⁰ d Bayt-Fayur d tisawnin n Fisja d Bayt-Yacimut. ²¹ Marra tineddam x ṛwaṭa *yueṛan* d marra tageldit n Siḥun, ajeḡid n Imuriyyen, inni i tuɣa iḥekkmen di Ḥacmun, wenni i xef iyṛeb Musa *am iyṛeb* uṛa x ṛḥukkam n Midyan, Awi d Raqam d Ṣur d Ḥur d Rabae, inni d ayt n tzemmar n Siḥun, imezday n temmurt. ²² Sennej i marra inni itwanyen di garra, nɣin ayt n Israyil εawed Baleam, mmis n Fayur, agezzan, s ṛeqḍee n ssif. ²³ Tuɣa L'Urdun ak-d jwayeh nnes d aymir n ayt n Rubin. Ta d tasyart n ayt n Rubin eḷaḥsab tiwacunin nsen, tineddam ak-d dcurat nsen.

²⁴ Iwca Musa i **teqbič n Jad**, i ayt n Jad, *tasyart nsen*, eḷaḥsab tiwacunin nsen. ²⁵ I nitni umi dd-tekkar temmurt n Yaεazir d marra tineddam n Jilead d wezyen n temmurt n ayt n Eammun ɣars aṛ Arueir nni *iḡan* zzat i wudem n Rabba, ²⁶ zi Ḥacmun aṛ Ramat-Miṣfa d Buṭunim u zi Maḥanayim ɣars aṛ tammurt n Dabir, ²⁷ u di ṛewḍa n teɣzurt, Bayt-Haram d Bayt-Nimra d Sukkut d Ṣafun d ṛbaqiyyet n tgeldit n Siḥun, ajeḡid n Hacmun, L'Urdun d jwayeh nnes aṛ aneggar n ṛebḥar n Kinnarat ɣar ujemmaḍ n L'Urdun ɣar ccarq. ²⁸ Ta d tasyart n ayt n Jad, eḷaḥsab twacunin nsen: tineddam d dcurat nnes.

²⁹ Iwca Musa i **wezyen n teqbič n Manassi tasyart nsen**. Tekkar as-dd i wezyen n teqbič n Manassi, eḷaḥsab tiwacunin nsen. ³⁰ Tuɣa tammurt nsen zi Maḥanayim: marra Bacan, marra tageldit n Euj, ajeḡid n Bacan, d marra dcurat n Ya'ir nni *iḡan* di Bacan, ³¹ d wezyen n Jilead d Actarut d Idriei, tineddam n tgeldit n Euj di Bacan, kkaren-dd i tarwa n Maxir, mmis n Manassi, aqa i wezyen n tarwa n Maxir, eḷaḥsab tiwacunin nsen. ³² Tina d *jwayeh* i tuɣa ibḍa Musa d ṛwart di ṛewḍat n Mu'ab, ɣar ujemmaḍ n L'Urdun ɣar Ariḥa, ɣar ccarq.

³³ *Maca* i **teqbič n Lawi** war d as iwci Musa ca tasyart. SIDI, AREBBI n Israyil d tasyart nsen, am mammec tuɣa akidsen issiweṛ.

13:19 'Qiryatayim' - ixs ad yini 'tnayen n tneddam'.

Abetğu n temmurt yar ujemmađ n iyzar n Lurdun

14¹Tina d tseqqar i ttfen ayt n Israyil di temmurt n Kenean, tinni i d asen ibđa d řwart ukehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun, d izeğifen *n tudrin* n ibabaten n tqebbař n ayt n Israyil. ²S tqedduht *ttfen* marra tasyart nsen, am mammec yumur SIDI s ufus n Musa zi jjihet n tesca n tqebbař d wezyen n teqbič. ³Mařar Musa tuya iwca i tnayen n tqebbař d wezyen n teqbič ict n tesyart ayirin i L'Urdun, *maca* i Ilawiyyen war d asen iwci ca tasyart di řwest nsen. ⁴Aqa ayt n Yusuf ggin tnayen n tqebbař, Manassi d Ifrayim, u i ayt n Lawi war d as wcin ca tasyart di temmurt *maca myir* tineddam i tzeddiyt d min iđan zzatsent n ddmani n tarewsa i řebhayem u i min yarsen iđan. ⁵Am mammec tuya yumur SIDI i Musa, ammu i ggin ayt n Israyil uca bđan tammurt.

⁶*Xenni* qarrben-dd ayt n Yahuda yar Yacuea di Jiljal. D Kalib, mmis n Yifunni, Aqinizi, inna as “Cek tessned min xafi d xak inna SIDI i Musa, aryaz n AREBBI, di Qadac-Barnie. ⁷Necc tuya yari arebein n isegg^wusa, umi i d ayi issekk Musa, amsexxar n SIDI, zi Qadac-Barnie mađend ad bergagey tammurt u necc eqbey yars, xebbarey as am mammec *t* tuya iđan deg wuř inu.

⁸*Waxxa amenni* aytma, inni i tuya akidi igaeeden, ssfessyen uř n řgens, *maca* necc tuya řebda đeffarey SIDI, AREBBI inu. ⁹Deg wass nni ijuđ Musa, inna “Mařa tammurt i di tessarsed ađar nnek, war tettiři i cek d tarwa nnek d tasyart i řebda, minzi tuya cek řebda tđeffared SIDI, AREBBI inu!”

¹⁰Řexxu, xzar, SIDI ijja ayi ddarey, am mammec issiweř. Řexxu aqa xemsa u-rebein n isegg^wusa zeg wami issiweř SIDI yar Musa awař-a, umi Israyil yuyur di řexřa. Uca řexxu, aqa, am mammec tettwařid, yari xemsa u-tmanyin n isegg^wusa. ¹¹Necc ead međdey amecnaw mammec *međdey* deg wass nni umi i d ayi-dd issekk Musa. Am mammec tuya jehhdey deg wussan nni, ammu i jehhdey eawed iđa i umenyi, mađend ad ffey u ad aregg^whey. ¹²Řexxu *xenni*, ewc ayi *tammurt-a* n idurar i x issiweř SIDI deg wass nni, mařar cek tesřid simant nnek deg wass nni, aqa ayt n Ieanaqiyyen aqa-ten dinni uřa d tineddam myarent u faryent. Ad tay ad kidi yiři SIDI u ad awđey ad xasen azzřey amecnaw mammec inna SIDI.”

¹³*Xenni* ibarek it Yacuea uca iwca Hibrun d řwart i Kalib, mmis n Yifunni. ¹⁴X uyenni teđa *tendint* n Hibrun d řwart n Kalib, mmis n Yifunni, Aqinizi, yars ař ass-a, minzi netta tuya řebda iđeffar SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁵Hibrun tuya qqaren as zic tandint n Arbae. Tuya *Arbae* d aryaz d ameqqran deg ayt n Ieanaqiyyen. Uca tammurt tuya days řhudnet zeg umenyi.

Tasyart n Yahuda

15¹Taqedduht i ayt n Yahuda, i twacunin nsen, tekkar-asant yar weymir n Idum, řexřa n řin i iđan di ljanub qae. ²**Aymir n ljanub** tuya-t zi tťarf n Řebřar Ameđađ zeg yiřes *n uqemmum n řebřar* i dd-itteffyen yar ljanub ³uca ieeddu *xenni* yar ljanub n Tsunta n Tyardmiwin uca ieeddu yar řin uca ittgaeed zi ljanub n Qadac-Barnie, ittekk x Hařrun u ittgaeed yar Addar uca idekk^wař yar Qarqae ⁴u *xenni* ieeddu yar Eařmun u itteffey yar teyzart n Miřra uca tťrufa n weymir ttakk^wađen ař řebřar. Wa aqa d aymir n ljanub i kenniw.

⁵**Aymir n ccarq** aqa-t d Řebřar Ameđađ yar uqemmum n L'Urdun u aymir n ccamal zeg iřes n řebřar zeg uqemmum n L'Urdun ⁶uca ittgaeed weymir yar Bayt-Hujla uca ieeddu yar ccamal n Bayt-Earaba u *xenni* ittgaeed ař wezru n Buhan, mmis n Rubin, ⁷uca ittgaeed weymir zi Dabir zi Teyzurt n Axur u ittenneđ yar ccamal yar Jiljal wenni *iđan* ajemmađ i Tsunta n Adummim i *iđan* yar ljanub n teyzart u *xenni* ieeddu weymir ittekk x wamam n Eayn-Camc uca itteffey yar Eayn-Rujal. ⁸*Zi ssa* ittgaeed weymir zi teyzurt n mmis n Hinnum, yar uyezdis n ljanub n Uyabusi, aqa-t d Urcalim, u aymir yarenni ittgaeed yar tqiccat n wedrar wenni iwcin yar řyarb yar

14:15 ‘tandint n Arbae’ - niy ‘Qaryat-Arbae’.

YACUEA

teyzurt n mmis n Hinnum tenni iğan Ƨar Ƨtarf n uneggaru n řewða n teyzurt n Irafawiyyen Ƨar jjihet n ccamal.⁹ Zi tqiccat n wedrar immars weymir Ƨar tařa n Neftuřa u ieeddu Ƨar tneddam n idurar n Ifrun u *xenni* immars weymir Ƨar Baēala, tenni d Qaryat-Yaēarim.¹⁰ Zi Baēala ittakk^wad weymir Ƨar řyarb Ƨar idurar n Saēir uca ieeddu x uyezdis n ccamal n wedrar n Yaēarim, aqa-t d Kasalun, uca ihekk^wa Ƨar Bayt-Cams u ieeddu x uyezdis n Timna.¹¹ *Xenni* ieeddu x uyezdis n ccamal n Eaqrun. *Xenni* immars weymir Ƨar Cakrun u ittekk x uyezdis n wedrar n Baēla u itteffey Ƨar Yabni'il uca Ƨřrufa n weymir takk^wađen ař řebřar.

¹² **Aymir n řyarb** ieeddu ař řebřar ameqqran d tma n řebřar. Wa d aymir n ayt n Yahuda zi marra iyezdisen, i twacunin nsen.

¹³ **Kalib maca**, mmis n Yifunni, iwca as ict n tesƧart di řwest n ayt n Yahuda, eļařsab tawřiyyet zeg uqemmum n SIDI i Yacuea, aqa-tt d tandint n Arbaē. *Arbaē* tuřa d babas n Eanaq, ixs ad yini Ĥibrun.¹⁴ Kalib yuzzeř zi senni x řřata n tarwa n Eanaq: Cicay, Aximan u Talmay, *inni* dd-itwaxeřqen i Eanaq.¹⁵ Zi senni igaeēed Ƨar imezday n Dabir. Dabir tuřa qqaren as zic tandint n Sifr.¹⁶ U Kalib inna “Man wen i Ƨa iwten tandint n Sifr ad tt iřřef, ad as wcey yeři Axsa d tamƧart!”¹⁷ Eutniyil, mmis n Qanaz, umas n Kalib, iřřef itt u Kalab iwca as yeři Axsa d tamƧart.¹⁸ Imsar umi nettat tusa-dd Ƨar Eutniyil, tarra it ad ittar ijj n yeyyar x babas uca teđra x weyyuř *nnes*. Kalib isseqsa tt “Min cem yuřin?”¹⁹ Nettat tarra “Ewc ayi ict n lbaraka, mařar cek tewcid ayi ict n temmurt tuřey, *xenni* ewc ayi uřa d řeunřarat n waman!” Uca iwca as řeunřarat n nnej d řeunřarat n wadday.

²⁰ Ta d tasyart n teqbič n ayt n Yahuda, i twacunin nsen.

²¹ *Tina* tuřa d **tineddam igg^wejen** n teqbič n ayt n Yahuda, Ƨar weymir ak-d Idum di *Temmurt n* Ljanub: Qabřiyil d Eidar d Yajur²² d Qina d Dimuna d Eadada,²³ d Qadac d Ĥařur d Yitnan,²⁴ Zif d řalam d Baēlut,²⁵ d Ĥařur-Xadata d tneddam n Ĥařrun, ta d Ĥařur,²⁶ Amam d Camaē d Mulada,²⁷ d Ĥařa-Jadda d Ĥacmun d Bayt-Falař,²⁸ d Ĥařar-Cueal d Bi'r-Sabea d Bizyutiya,²⁹ Baēla d Eayyim d Eazam,³⁰ d Altulad d Kisil Ĥurma,³¹ d řiqlay d Madmanna d Sansanna³² d Labayut d Cilřim d Eayn d Rimmun. Marra tineddam aqa-tent di **tesea u-eicrin** ak-d ředcur nsent.

³³ Di *Temmurt* Iwařan: Icta'ul d řurea d Acna,³⁴ d Zanux d Eayn-Jannim d Taffuř d Eaynam,³⁵ Yarmut d Adullam d Suku d Aziqa,³⁶ d Caēarayim d Eaditayim d Judayra d Judayratayim. *Marra jmie* tuřa-tent di **arbeřřac** n tneddam ak-d ředcur nsent.

³⁷ řanan d Ĥadaca d Mijdal-Jad,³⁸ d Dilan d Miřfa d Yaqtiiyl,³⁹ d Laxic d Buřqat d Eajlun⁴⁰ d Kab-bun d Lařmas d Kitlic⁴¹ d Judayrut, Bayt-Dajun, d Naēama d Maqqada. *Marra jmie* tuřa-tent di **seřřac** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁴² Libna d Eatir d Eacan⁴³ d Yiftař d Acna d Nařib⁴⁴ d Qaeila d Aksib d Marica. *Marra jmie* tuřa-tent di **tesea** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁴⁵ Eaqrun ak-d tnedddam i Ƨars dd-iqqnen d ředcur nnes.⁴⁶ Zi Eaqrun Ƨars ař rebřar, marra min iğan Ƨar uyezdis n Acdud ak-d ředcur nsen.⁴⁷ Acdud ak-d tnedddam i Ƨars dd-iqqnen d ředcur nnes, Ƨazza ak-d tnedddam i Ƨars dd-iqqnen d ředcur nnes Ƨars ař tiřzart n Miřra d řebřar ameqqran ak-d *temmurt n* tma.

⁴⁸ X idurar: Camir d Yattir d Suku⁴⁹ d Danna d tendint n Sanna, ta d Dabir,⁵⁰ d Eanab d Ictimu d Eanim⁵¹ d Jucan d Ĥulun d Jilu. *Marra jmie* tuřa-tent di **řiřac** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁵² Arab d Duma d Acean⁵³ d Yanum d Bayt-Taffuř d Afiqa⁵⁴ d Ĥumřa d Qaryat-Arbaē, tenni d Ĥibrun, d řaēur. *Marra jmie* tuřa-tent di **tesea** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁵⁵ Maēun d Karmal d Zif d Yuřa⁵⁶ d Yazraeil d Yuqdaēam d Zanuř,⁵⁷ Qayin, Jibea d Timna. *Marra jmie* tuřa-tent di **seera** n tneddam ak-d ředcur nsent.

15:18 'babas' - ixs ad yini 'babas n temƧart, Kalib.'

⁵⁸ Halḥul, Bayt-Şur d Jadur ⁵⁹ d Maëarat d Bayt-Ėanut d Iltaqun. *Marra jmië* tuya-tent di **setta** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁶⁰ Qaryat-Baël, aqa-t d Qaryat-Yiëarim d Rabba. *Marra jmië* tuya-tent di **tnayen** n tneddam ak-d ředcur nsent. ⁶¹ Di řexřa Bayt-Ėaraba d Middin d Sakaka ⁶² d Nibcan d tendint n Umeğah d Ėayn-Jadi. *Marra jmië* tuya-tent di **setta** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁶³ *Maca* ayt n Yahuda war zemmaren ad azzřen x Iyabusiyyen inni d imezday n Urcalim. *X uyenni* zeddyen Iyabusiyyen *ead* ak-d ayt n Yahuda di Urcalim ař ass-a.

Tasyart n ayt n Yusuf: Manassi d Ifrayim

16¹ *Taqedduḥt* i ayt n Yusuf tekkar as-dd zi L'Urdun yar Ariḥa, *uca aymir* ittekk x tma n ccarq n waman n Ariḥa, x řexřa nni dd-ittgææaden zi Ariḥa x idurar n Bayt-Il ² u zi Bayt-Il itteffey yar Luz, ittekk x weymir n ayt n Arkit yar Ėaṭarut ³ uca ihekk^wa-dd yar řyarb yar temmurt n Ifalaṭiyyen yars ař tammurt n Bayt-Ḥurun n wadday u yars ař Jazar u ṭṭrufa nnes ttakk^wađen ař řebḥar.

⁴ *Ammu* i ṭṭfen uřa d ayt n Yusuf, Manassi d Ifrayim, řwart nsen.

⁵ *Itwagg* weymir n ayt n **Ifrayim** i twacunin nsen uca aymir n tesyart nsen, aqa-t yar ccarq yar Ėaṭarut-Adar yars ař Bayt-Ḥurun n nnej ⁶ uca iggur yar řyarb yar uyezdis n ccamal n Mikmata uca ittefriy weymir yar ccarq yar Ta'anat-Cilu u *xenni* ittekk xas x uyezdis nnes n ccarq yar Yanuḥa ⁷ u zi Yanuḥa ihekk^wa yar Ėaṭarut d Naëarat uca eřayen ineḥḥed Ariḥa u *xenni* itteffey yar L'Urdun. ⁸ Zi Taffuḥ ieddu weymir yar řyarb yar tiyzart n Qana uca ṭṭrufa nnes ttakk^wađen ař řebḥar. Ta d tasyart n teqbič n ayt n Ifrayim, i twacunin nsen.

⁹ **Tineddam** i itwahuzen i ayt n Ifrayim aqa-tent di řwest n tesyart n Manassi, marra tineddam ak-d ředcur nsent. ¹⁰ War uzziřen ca x Ikenëaniyyen nni tuya izeddyen di Jazar zi *tesyart nsen*. *Ammu* zeddyen Ikenëaniyyen *ead* di řwest n Ifrayimiyyen ař ass-a. Tetwagg xasen *maca* ljizya.

17¹ *Taqedduḥt* nneḍni i teqbič n **Manassi** - minzi netta tuya d amenzu n Yusuf - tekkar as-dd i Makir, amenzu n Manassi, babas n Jilead, mařar netta tuya d ijj weryaz aëeskari u tuya ittef Jilead d Bacan.

² Tekkar asen-dd tqedduḥt i ayt nneḍni n Manassi, i twacunin nsen, i ayt n Abieazar d ayt n Ḥalaq d ayt n Asriyil d ayt n Cakam d ayt n Ḥafar d ayt n Camidaë. Ina d ayt n Manassi, mmis n Yusuf, elašsab tiwacunin nsen.

³ U Zeluḥfad, mmis n Ḥafar, mmis n Jilead, mmis n Makir, mmis n Manassi, war yars tui ca iḥenjiren, maca tuya yars yessis. Ina d ismawen n yessis: Maḥla d Nuëa, Ḥujla, Milka d Tirša.

⁴ Nitenti qarrbent-idd zzat i wudem n ukehhan Alieazar u zzat i wudem n Yacuea, mmis n Nun, u zzat i wudem n izeğifen, nnant "SIDI yumur Musa, ad aney iwc tasyart jar aytmatney." Uca iwca asent, elašsab řumur n SIDI, ict n tasyart jar wawmaten n babatsent.

⁵ *Ammu* i iwḍan ifiřan *n řeebar* eëcra n twařawin i Manassi, břa tammurt n Jilead d Bacan i iğan ayirin n L'Urdun, ⁶ mařar yessis n Manassi ṭṭfent tasyart di řwest n warrawen nnes u tammurt n Jilead tuya i warrawen n Manassi i iqqimen.

⁷ *Aymir* n Manassi itteffey zi Acir ieddu yar Mikmatat i iğan ajemmaḍ i Cakim u aymir itteffey yar ufusi yar imezday n Ėayn-Taffuḥ. ⁸ Manassi waxxa yars tammurt n Taffuḥ, maca Taffuḥ *simant nnes nni* iğan x weymir ak-d Manassi, tuya i ayt n Ifrayim. ⁹ *Xenni* ihekk^wa weymir yar

YACUEA

teyzart n Qana yar ljanub n teyzart. Tineddam n Ifrayim aqa din jar tneddam n Manassi. Tam-murt n Manassi teġa yar tma n ccamal n iyzar uca ttrufa nnes ttakk^waden ař řebħar. ¹⁰ Ljanub aqa n Ifrayim, ccamal aqa n Manassi u řebħar d aymir nnes. Di ccamal ttenħadan x Acir u di ccarq x Issakar. ¹¹ Di Issakar u di Acir dewřen yar Manassi Bayt-Can ak-d tnedddam i yars dd-iqqnen u Yablaeam ak-d tneddam nnes d imezday n Dur ak-d tneddam nnes d imezday n Eayn-Dur ak-d tneddam nnes d imezday n Taenak ak-d tneddam nnes d imezday n Majiddu ak-d tneddam nnes, třata n tireqqaein s tiwrrin. ¹² Ayt n Manassi war zemmaren ad ttfen tineddam-a *d tasyart n řwart*, minzi Ikeneaniyyen tuya xsen *ad qqimen* zeddyen di temmurt. ¹³ Umi ayt n Israyil tuya dewřen jehden, imsar ařami *zemmaren* ad ggen ljizya x Ikeneaniyyen, maca war xasen azzřen qaε. ¹⁴ *Xenni* ssiwřen ayt n Yusuf ak-d Yacuea, nnan “Mayemmi i d ayi tewcid d tasyart myir ict n tqedduħt d yijj n ufiřu *n řεbar*, waxxa neccin d ijj n řgens d ameqqran, awarni i umi dayi igga SIDI lbaraka ammu?” ¹⁵ Yacuea inna asen “Mařa cek *xenni* d ijj n řgens ařas, gaεeed *xenni* yar wezyar uca zdem dinni ttasie i yixef nnek di temmurt n Ifiriziyyen d Irafawiyyen, mařa ħsaren xawem idurar n Ifrayim.” ¹⁶ *Xenni* nnan ayt n Yusuf “Idurar nni war d aney ttqiddin. Marra Ikeneaniyyen nni izeddyen di temmurt n řewða n teyzurt yarsen ikarruten n umenyi n wuzzař, am inni *izeddyen* di Bayt-Can ak-d tnedddam i yars dd-iqqnen u am inni di řewða n teyzurt n Yazraeil.” ¹⁷ Issiweř Yacuea ak-d taddart n Yusuf, ak-d Ifrayim d Manassi, inna “Cek d ijj n řgens d ameqqran u yark jjeħd ameqqran. Cek war iġi tetřfed myir ict n tqedduħt, ¹⁸ mayar uřa d idurar ad iřin nnek uca umi *teġa* d azyar, ittxeřsa ad zedmem uca ttrufa nnes ad iřin i cek, mayar ad tazžřem x Ikeneaniyyen *zi tasyart nsen*, waxxa yarsen ikarruten n umenyi n wuzzař u waxxa nitni jehden.”

Tazeddiyt d wagraw n řgens di Cilu

18 ¹ Marra tamesmunt n ayt n Israyil tmun di Cilu uca dinni i wtin Aqidun n Umsagar, awarni umi i sswađeen tammurt i yixef nsen. ² Tuya qqiment jar ayt n Israyil sebea n tqebbař, tinni tuya war d asent immewcen *εad* d tasyart nsent.

³ Inna Yacuea i ayt n Israyil “Ař meřmi ttrajam *εad* ař i ya tadfem ad tetřfem tammurt i d awem iwca SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, *d řwart?* ⁴ Ksim i yixef nwem třata n yeryazen zi kuř teqbič, ħima necc ad ten ssekkey uca nitni kkaren ad kken x temmurt uca ad tt zemmen elahřab řumur zi jjihet n tasyart nsen, *xenni* ad yari-dd εeqben. ⁵ Ad tt bđan x sebea n tseqqar. Yahuda ad iqqim x temmurt nnes di ljanub u taddart n Yusuf ad teqqim x temmurt nnes di ccamal. ⁶ Kenniw ad tzemmem tammurt x sebea n tseqqar uca ad ayi dd-tawyem *azemmem nni* danita, ħima necc ad awem ndarey taqedduħt zzat i wudem n SIDI, AREBBI nney. ⁷ Aqa Ilawiyyen war yarsen tasyart di řwest nwem, minzi tukehhant n SIDI d tasyart nsen. Jad d Rubin d wezyen n teqbič n Manassi ttfen tasyart nsen yar ujemmad n L'Urdun, yar ccarq, *tasyart* nni i d asen iwca Musa, amsexxar n SIDI.

⁸ Kkaren iryazen uca ttfen abrid. Yumur Yacuea i yenni ittfen abrid maħend ad zemmen tammurt s tira, inna “Uyurem, tekkem x temmurt uca zemmem tt. *Xenni* εeqbettiw-dd yari u necc *xenni* ad awem da ggey taqedduħt di Cilu zzat i wudem n SIDI.” ⁹ Iryazen ttfen abrid, cuġen tammurt uca zemmen tt deg ijj n wedlis itwannden *setřfen tt* elahřab tineddam u elahřab sebea n tseqqar uca εeqben yar Yacuea di řmargeħ n txuzan di Cilu. ¹⁰ Uca inđar Yacuea taqedduħt zzat i wudem n SIDI. Din i d asen ibđa Yacuea tammurt jar ayt n Israyil elahřab tarbiein nsen.

17:15 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

YACUEA

Tasyart n Binyamin

¹¹ **Taqedduħt** n teqbič n **Binyamin** teđhar-dd i twacunin nsen u tasyart n tqedduħt nsen tusa-dd jar ayt n Yahuda d ayt n Yusuf.

¹² Itteffey weymir nsen ħar uyezdis n ccamal zi L'Urdun uca ittgaεεad ħar weerur n ccamal n Ariħa, iεeddu *xenni* ħar řyarb ittekk x idurar uca ttrufa nnes ttakk^wađen ař řexřa n Bayt-Awan.

¹³ Zi senni ižekk^wa weymir ħar Luz x weerur n ljanub n Luz, wa d Bayt-Il, uca *xenni* ihekk^wa-dd ħar Eatarut x wedrar *i iġan* ħar ljanub n Bayt-Ĥurun n wadday.

¹⁴ Aymir iεeddu uca *ħima ad ikewwen* ayezdis n řyarb, itteqwis *xenni* ħar ljanub zeg wedrar *i iġan* ħar ljanub zi Bayt-Ĥurun uca ttrufa nnes ttakk^wađen ař Qaryat-Baela, ta d Qaryat-Yaearim, ict n tendint n ayt n Yahuda. Wa d ayezdis n řyarb.

¹⁵ Ayezdis n ljanub *ibedda* zi tťarf aneggar n Qaryat-Yaearim. Iεeddu weymir *xenni* ħar řyarb u itteffey ħar tařa n waman n Naftuħ. ¹⁶ *Xenni* ihekk^wa-dd weymir ħar tťarf n wedrar i tettwařid zi teyzurt n mmis n Hinnum nni iġan ħar tťarf n ccamal n řewđa n teyzurt n Irafawiyyen u ihekk^wa-dd x teyzurt n Hinnum ħar uyezdis n ljanub n Iyabusiyyen uca ihekk^wa-dd ħar tařa n Rujil ¹⁷ uca ittefriy zi ccamal, ittekk x Eayn-Camc uca iεeddu ħar Jalilut, nni *iġan* arendad n tsunta n Adummim uca ihekk^wa-dd x uyezdis n wezru n Buhan, mmis n Rubin, ¹⁸ u ižekk^wa ħar řgaεεdet nni *iġan* ħar ccamal arendad n řewđa uca *xenni* ihekk^wa di řewđa. ¹⁹ *Xenni* iεeddu weymir x weerur n ccamal n wedrar n Bayt-Ĥujla u ttrufa nnes aqa-ten ħar iřes n ccamal n řebħar Ameġaħ, ħar uneggar n L'Urdun di ljanub. Wa d aymir n ljanub.

²⁰ L'Urdun tuħa d aymir nnes x uyezdis n ccarq. Ta d tasyart n ayt n Binyamin eħařsab iymiren nnes i d as iquwwaren, i twacunin nsen.

²¹ Tineddam n teqbič n ayt n Binyamin, i twacunin nsen d tina: Ariħa d Bayt-Ĥujla d Eimaq-Qiřiř

²² d Bayt-Earaba d řamarayim d Bayt-Il ²³ d Eawim d Alfara d Eufra, ²⁴ Kafar-Eammuni d Eufni d Jabae. *Marra jmie* tuħa-tent di teneac n tneddam ak-d ředcur nsent.

²⁵ Jibeun d Rama d Bi'rut ²⁶ d Miřfa d Kafira d Muřa ²⁷ d Raqam d Yarafwil d Tarala ²⁸ d řalaε d Alaf d Ayabusi, wenni d Urcalim, d Jibea d tendint n Arbae. *Marra jmie* tuħa-tent di arbeřac n tneddam ak-d ředcur nsent. Ta d tasyart n ayt n Binyamin i twacunin nsen.

X setta n tseqqar inneđni

19¹ **Taqedduħt** **wiss** **tnayen** tekkar as-dd i **Cimeun**, i teqbič n Cimeun, i twacunin nsen. Tasyart nsen teġa di řwest n tesyart n ayt n Yahuda. ² Di tesyart nsen dewřent ħarsen *tneddama*: Bi'r-Sabea d Cabea d Mulada ³ d Ĥařar-Cueal d Baela d Eařam ⁴ d Iltulad d Batul d Ĥurma ⁵ d řiqlay d Bayt-Markabut d Ĥařar-Susa ⁶ d Bayt-Labawut d Caruhayn. *Marra jmie* tuħa-tent di třeřac n tneddam ak-d ředcur nsent. ⁷ Eayn, Rimmun d Eatar d Eacan. *Marra jmie* tuħa-tent di arebea n tneddam ak-d ředcur nsent ⁸ uřa d marra ředcur i dd-ittennđen i tneddam-a ħars ař Baelat-Bi'r, tenni d Rama n ljanub. Ta d tasyart n teqbič n ayt n Cimeun, i twacunin nsen. ⁹ Tasyart n ayt n Cimeun tuħa *tetwaksi* zi *min ebbaren s* ufiřu n řeebar i ayt n Yahuda, minzi tasyart n ayt n Yahuda tuħa-tt i ina d tameqqrant ařas. X uyenni warten ayt n Cimeun di tesyart nsen.

¹⁰ **Taqedduħt** **wiss** **třata** tekkar as-dd i ayt n **Zabulun**, i twacunin nsen. Aymir n tesyart nsen iεeddu ħars ař Sarid. ¹¹ Uca ittgaεεed weymir nsen ħar řyarb u ħar Maręala uca issuffuy ař Dab-baca u ař tiyart nni issizzřen qibař i Yuknaeam. ¹² Zi Sarid ittmeyyeř ħar ccarq, ħar manis d tneqqar tfuct ħars ař weymir n Kislut-Tabur uca itteffey ħar Dubra u ittgaεεed ħar Yafiε. ¹³ Zi

ΥΑCUEΑ

senni ieeddu γar ccarq, γar manis d tneqqar tfuct, γar Jat-Ḥafar u γar Eit-Qašin u itteffey γar Rimmun, ittefriy xenni γar Nayea. ¹⁴ Ittefriy weymir γar ccamal γar Ḥannatun u tṭrufa nnes ttakk^wađen ař teyzurt n Jiftaḥ-il ¹⁵ d Qatṭa d Nahlal d Cimrun d Yadala d Baytlaḥm. *Marra jmie* tuya-tent di teneac n tneddam ak-d ředcur nsent. ¹⁶ Ta d tasyart n ayt n Zabulun i twacunin nsen, tineddam-a ak-d ředcur nsent.

¹⁷ **Taqedduḥt wiss arebea** tekkar as-dd i **Issakar**, i ayt n Issakar, i twacunin nsen. ¹⁸ Ieeddu weymir nsen γar Yazraeil d Kislut d Cunam ¹⁹ d Ḥafarayim d Ciyun d Anaḥara ²⁰ d Rabbit d Qicyun d Abaš ²¹ d Rama d Eayn-Jannim d Eayn-Ḥadda d Bayt-Qaššays. ²² Ittakk^wađ weymir ař Tabur d Caḥšima d Bayt-Cams u tṭrufa n weymir ttakk^wađen ař L'Urdun. *Marra jmie* tuya-tent di seṭṭac n tneddam ak-d ředcur nsent. ²³ Ta d tasyart n ayt n Issakar, i twacunin nsen, tineddam ak-d ředcur nsent.

²⁴ **Taqedduḥt wiss xemsa** tekkar as-dd i teqbič n ayt n **Acir**, i twacunin nsen. ²⁵ Aymir nsen aqa-t d Ḥalqa d Ḥali d Baṭan d Akcaf ²⁶ d Allammalak d Amead d Mic-Al uca ittakk^wađ ař *wedrar n* Karmil di řyarb u ař Cixur-Libna ²⁷ u ittefriy γar manis dd-tneqqar tfuct γar Bayt-Dajun uca ittakk^wađ ař Zabulun d teyzurt n Yiftaḥ-il, u γar ccamal Bayt-Eamiq d Naeyil uca itteffey x uzeřmađ n Kabul ²⁸ uca *ieeddu γar* Eabrun d Raḥub d Ḥammun d Qana γars ař Sidun ameqqran. ²⁹ *Xenni* ittefriy weymir γar Rama iggur γars ař tendint n Šur i ifaryen *s iyebrawen* u ittefriy weymir γar Ḥuša u tṭrufa nnes ttakk^wađen ař řebḥar, zi Ḥibl ař Akzib ³⁰ d Eumma d Afiq d Raḥub. *Marra jmie* tuya-tent di tnayen u-eicrin n tneddam ak-d ředcur nsent. ³¹ Ta d tasyart n teqbič n ayt n Acir, i twacunin nsen, tineddam-a ak-d ředcur nsent.

³² **Taqedduḥt wiss setta** tekkar as-dd i **Naftali**, i ayt n Naftali, i twacunin nsen. ³³ Ieeddu weymir nsen zi Ḥalaf, zi tbeḡuđt di Šaeanayim, d Adami-Naqib d Yabna'il γars ař Laqqum uca tṭrufa nnes ttakk^wađen ař L'Urdun. ³⁴ Ittmeyyeř weymir γar řyarb γar Aznut-Tabur u zi senni ieeddu γar Ḥuququq u ittakk^wađ ař Zabulun di ljanub u di řyarb issuffuy ař Acir u di ccarq ař Yahuda γar L'Urdun. ³⁵ Tineddam ifaryen *s iyebrawen* aqa-ten Šiddim, Šayr d Ḥamma-Raqqa d Kinnarat ³⁶ d Adama d Rama d Ḥašur ³⁷ d Qadac d Idřaei d Eayn-Ḥašur ³⁸ d Yirun d Mijdal-il, Ḥurim d Bayt-Eanat d Bayt-Cams. *Marra jmie* tuya-tent di tseṭṭac n tneddam ak-d ředcur nsent. ³⁹ Ta d tasyart n ayt n Naftali, i twacunin nsen, tineddam ak-d ředcur nsent.

⁴⁰ **Taqedduḥt wiss sebea** tekkar as-dd i teqbič n ayt n **Dan**, i twacunin nsen. ⁴¹ Aymir n tesyart nsen aqa-t d Šurea d Icta'ul d Eir-Camc ⁴² d Caalalim d Ayalun d Yitla ⁴³ d Iylun d Timna d Eaqrūn ⁴⁴ d Iltaqay d Jibbatun d Baelat ⁴⁵ d Yahud d Bani-Baraq d Jat-Rimmun ⁴⁶ d Miyah-Yarqun d Raqqun ak-d temmurt qibač i Yafu.

⁴⁷ Maca **tammurt n ayt n Dan teḥsar**. Xenni gaεeden ayt n Dan γar Lacam, arzmen amenyi ak-d Lacam, řeyben tt, wtin tt s řeqđee n ssif uca tṭfen tt *d tasyart nsen* uca qqimen zeddyen din. Nitni ggin as i Lacam Dan elaḥsab isem n babatsen Dan. ⁴⁸ Ta d tasyart n teqbič n ayt n Dan, i twacunin nsen, tineddam-a ak-d ředcur nsent.

⁴⁹ *Umi* kemmřen ayt n Israyil abeṭṭu n temmurt di tseqqar n řwart elaḥsab iymiren nnes, wcin ayt n Israyil uřa i Yacuea, mmis n Nun, ict n tesyart di řwest nsen. ⁵⁰ Wcin as, s řumur n SIDI, tandint i tuya ittar, Timna-Saraḥ x idurar n Ifrayim. Netta ibna tandint nni, uca iruḥ izdey dini. ⁵¹ Tina d tiseqqar nni itwabđan *d řwart* s tqedduḥt i ayt n Israyil di Cilu zzat i wudem n SIDI γar tewwart n Uqiđun n Umsagar s ufus n ukehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun, d imyaren *n tudrin* n ibabaten n tqebbař. Ammu kemmřen abeṭṭu n temmurt.

YACUEA

Tineddam n tarewřa

20¹ Issiweř SIDI ak-d Yacuea, inna
² “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini ‘Ad tfarzem tineddam n tarewřa i yixef nwem, min xef d awem ssiwřey s ufus n Musa, ³ ĥima ad yarweř din uqettař nni inyin ijj n bnađem war iđi neemada u břa mma ad as igg řeřsab. Ad iřint d imucan mani i řa tarewřem zeg uneqqam n idammen. ⁴ Mařa netta yarweř řar icten zi tneddam nni, ad ibeđđ řar tewwart n tendint uca ad iřaja tamsart nnes deg imezzuyen n imeqqranen n tendint. *Xenni* ad t ssidfen di tendint, ad as wcen ijj n wemcan mařend ad řarsen izdey. ⁵ Mařa *xenni* iđfar it uneqqam n idammen, war d as tticcen aqettař deg ufus nnes, mařar netta inřa amřarreb nnes břa mma ad as igg řeřsab, tuřa war t icarh ca iđennađ niy fariđennađ. ⁶ Netta ad iqqim izdey di tendint nni, ař řa ibeđđ i řeřkam zzat i wudem n tmesmunt u *xenni* řars ař i řa immet arrays n ikehhanen wenni i din iřan deg wussan nni. *Xenni* izemmar uqettař ad ieqeb řar tendint nnes u řar taddart, řar tendint i zi dd-yarweř.

⁷ *Xenni* qeđdsen Qadac deg idurar n Naftali di Ljalil u Cakim x idurar n Iřrayim u Qaryat-Arbae, tenni d Ĥibrun, x idurar n Yahuda. ⁸ Ařirin n L'Urdun, di jjihet n ccarq zi Ariřa, wcin zi teqbič n Rubin Bařar di řeřřa x řwařa *yueřan* u zi teqbič n Jad wcin Ramut di Jilead u zi teqbič n Manassi *tandint* n Julan di Bacan.

⁹ Tina d tineddam nni itwaggen i marra ayt n Israyil u i ubarrani nni i izeddyen di řwest nsen, ĥima kuř ijj zeg inni inyin ijj n bnađem, war iđi neemada, izemmar ad din yarweř, ĥima war ittmetti s ufus n ineqqamen n idammen ař řa ibeđđ i řřukm zzat i wudem n tmesmunt. „

Tineddam n Ilawiyyen

21¹ *Xenni* qarrben-dd izeřifen n *tudrin* n ibabaten n Ilawiyyen řar ukehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun, u *qarrben-dd* řar izeřifen n *tudrin* n ibabaten n tqebbař n ayt n Israyil. ² Ssiwřen akidsen di Cilu di temmurt n Kenean, nnan asen “SIDI yumur Musa, ad aney mmewcent tneddam, ĥima ad daysent nezdey, ak-d ddmani nsent n tarewsa i řebhayem nney.”
³ Uca s řumur n SIDI wcin ayt n Israyil, zi tesřart nsen, tineddam ak-d ddmani nsent n tarewsa i Ilawiyyen.

⁴ Uca tekkar asent-dd tqeđduřt i twacunin n **Qahat**. S tqeđduřt ikkar asen-dd i ayt n ukehhan Harun zeg Ilawiyyen **řreřřac n tneddam** zi teqbič n Yahuda u zi teqbič n Cimeun u zi teqbič n Binyamin. ⁵ I inni iqqimen n ayt n Qahat *ikkar asen-dd* s tqeđduřt eecra n tneddam zi twacunin n teqbič n Iřrayim u zi teqbič n Dan u zeg wezyen n teqbič n Manassi.

⁶ I ayt n **Jarcun** *ikkar asen-dd* s tqeđduřt **řreřřac n tneddam** zi twacunin n teqbič n Issakar u zi teqbič n Acir u zi teqbič n Naftali u zeg wezyen n teqbič n Manassi di Bacan.

⁷ I ayt n **Marari** *ikkar asen-dd* s tqeđduřt **teneac n tneddam** i twacunin nsen, zi teqbič n Rubin u zi teqbič n Jad u zi teqbič n Zabulun. ⁸ Ayt n Israyil wcin tineddam-a ak-d ddmani nsent n tarewsa s tqeđduřt i Ilawiyyen, am mammec yumur SIDI s ufus n Musa.

⁹ Zi teqbič n ayt n Yahuda u zi teqbič n ayt n Cimeun wcin asen tineddam-a i itwannan s yisem nsent ¹⁰ u *marra aya* ikkar asen-dd i **ayt n Harun zi twacunin n Iqahatiyyen** zi tarwa n Lawi, minzi taqeđduřt tamezwarut tewđa xasen. ¹¹ Nitni wcin asen tandint n Arbae, babas n Eanaq,

20:2 ‘s ufus n Musa’ - ixs ad yini ‘s uqemmum n Musa’ niy ‘s řumur n Musa’.

20:3 ‘bnađem’ - s Teibranit ‘řeemar’.

20:7 ‘arecčhen’ - s Teibranit ‘qeđdsen’.

20:9 ‘bnađem’ - di tiebranit ‘řeemar’.

ΥΑCΥΕΑ

tenni d ̤ibrun, deg idurar n Yahuda ak-d dđmani nnes n tarewsa i d as-dd innđen. ¹² Maca iyyaren n tendint d ředcur nnes wcin ten d agra i Kalib, mmis n Yifunni. ¹³ I ayt n ukehhan Harun wcin asen tandint n tarewřa i iqettařen, ̤ibrun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Libna ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁴ d Yattir ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Ictumae ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁵ d ̤ulun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Dabir ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁶ d Eayn ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Yutřa ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Bayt-Cams ak-d dđmani nnes n tarewsa, *marra jmie* tuřa-tent d tesea n tneddam zi tnayen n tqebbař-a.

¹⁷ Zi teqbič n Binyamin *wcin asen* Jibeun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Jibea ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁸ Anatut ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Ealmun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam. ¹⁹ Marra tineddam n ayt n Harun, n ikehhanen, *marra jmie* tuřa-tent di třeřřac n tneddam ak-d dđmani nsent n tarewsa.

²⁰ I twacunin n ayt n Qahat, *llawiyyen*, nni *iqqimen zeg ayt n Qahat* kkarent asen-dd s tqedduřt tineddam zi teqbič n Ifrayim. ²¹ Wcin asen Cakim, ict n tendint i uqettař, ak-d dđmani nnes n tarewsa x idurar n Ifrayim d Jazar ak-d dđmani nnes n tarewsa, ²² d Qibřayim ak-d dđmani nnes n tarewsa d Bayt-̤urun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

²³ Zi teqbič n Dan *kkarent asen-dd* Iltaqa ak-d dđmani nnes n tarewsa, Jibbatun ak-d dđmani nnes n tarewsa, ²⁴ Ayalun ak-d dđmani nnes n tarewsa d Jad-Rimmun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

²⁵ Zeg wezyen n teqbič n Manassi *kkarent asen-d* Taenak ak-d dđmani nnes n tarewsa d Jad-Rimmun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di tnayen n tneddam. ²⁶ Marra tineddam i twacunin n ayt n Qahat nni *iqqimen* tuřa-tent di eecra n tneddam ak-d dđmani nsent n tarewsa.

²⁷ Zeg wezyen n teqbič n Manassi *kkarent asen-dd i ayt n Jarcun*, zi twacunin n *llawiyyen*, tandint n tarewřa i uqettař, Julan di Bacan ak-d dđmani nnes n tarewsa d Baeactara ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di tnayen n tneddam.

²⁸ Zi teqbič n Issakar *kkarent asen-dd* Qicyun ak-d dđmani nnes n tarewsa d Dabrat ak-d dđmani nnes n tarewsa, ²⁹ Yarmut ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Eayn-Jannim ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³⁰ Zi teqbič n Acir *kkarent asen-dd* Mic-Al ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Eabdun ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³¹ d ̤alqat ak-d dđmani nnes n tarewsa d Rařub ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³² Zi teqbič n Naftali *kkarent asen-dd* tandint i uqettař, Qadac di Ljalil ak-d dđmani nnes n tarewsa, d ̤ammut-Dur ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Qartan ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di třata n tneddam. ³³ Marra tineddam n ayt n Jarcun, i twacunin nsen, tuřa-tent di třeřřac n tneddam ak-d dđmani nsent n tarewsa.

³⁴ I twacunin n ayt n Marari, aqa-ten d inni *iqqimen ead* zeg ayt n Lawi, *mmewcent asen* zi teqbič n Zabulun, Juqnaeam ak-d dđmani nnes n tarewsa, Qarta ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³⁵ Dimna ak-d dđmani nnes n tarewsa, Nahalal ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³⁶ Zi teqbič n Rubin *kkarent asen-dd* Bařar ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Yahřa ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³⁷ Qadimut ak-d dđmani nnes n tarewsa d Mafaea ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³⁸ Zi teqbič n Jad *tekkar asen-dd* tandint n tarewřa i uqettař, Ramut di Jilead ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Mařanayim ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³⁹ ̤acbun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d

21:11 'tandint n Arbae' - niř 'Qaryat-Arbae'.

YACUEA

Yæzir ak-d ddmanni nnes n tarewsa. *Marra jmiε* tuya-tent di arebεa n tneddam.

⁴⁰ Marra tineddam i ayt n Marari, i twacunin nsen, inni i iqqimen zi jar twacunin n Ilawiyyen, tuya taqedduħt nsen d tenεac n tneddam.

⁴¹ Marra tineddam di řwest n řwart n ayt n Israyil tuya-tent di tmenya u-rebein n tneddam ak-d ddmanni nsent n tarewsa. ⁴² Tineddam-a kkarent asen-dd ak-d ddmanni nsent n tarewsa i d asent-idd innċen. Ammu *i tuya teġa* ġar marra tineddam-a.

⁴³ Ammu iwca SIDI i Israyil marra tammurt nni i tuya ijjuġ ad tt iwc i ibabaten nsen uca nitni warten tt uca ruħen zedyen days. ⁴⁴ Uca SIDI igga asen řhudnet zi marra iyezdisen, am mam-mec marra min i tuya ijjuġ i ibabaten nsen. Uřa d ijj zi řeedyan nsen war i d asen izemmar zzat i wudem nsen. SIDI iwc asen marra řeedyan deg ufuš nsen. ⁴⁵ Uřa d ijj n wawař zi marra awařen icnan i zi issiweř SIDI ġar taddart n Israyil iwċa. Marra *aya* itwakemmeř.

Aεqeb n tqebbař i iġan ġar ujemmaċ n Lurdun

22¹ Xenni iřaya-dd Yacuea i Irubiniyyen d Ijadiyyen d wezyen n teqbiċ n Manassi, ² inna asen “Kenniw teħċam marra min xef i d awem yumur Musa, amsexxar n SIDI u kenniw tesřam i tmijja inu di marra min xef i d awem umureġ. ³ Kenniw war tesmiħem ca deg aytmatwem deg wařtas n wussan ař ass-a u teħċam aħeřtu n řumur n SIDI, AREBBI nwem. ⁴ Uca řexxu igga, SIDI, AREBBI nwem, i aytmatwem arraħet, am mam-mec tuya i d asen tt iwaed. Eεqbem xenni řexxu ġar iqiċan nwem di temmurt i d awem iwca Musa, amsexxar n SIDI, aġirin i L'Urdun. ⁵ Maca ħċam mliħ ad teggem řumur d ccariaε i d awem iwca Musa, amsexxar n SIDI, ħima ad texsem SIDI, AREBBI nwem, ad tuyurem di marra ibriden nnes, ad teħċam marra řumurat nnes uca ad ġars třeřqem u ad as tsexxarem s marra wuř d marra řecmar nwem.”

⁶ Uca ibarek iten Yacuea, iija iten ad uyuren uca nitni aregg^wħen ġar iqiċan nsen. ⁷ *Maġar* i wezyen n teqbiċ n Manassi tuya iwca Musa ict n tesġart di Bacan, maca i yijj n wezyen nneċni iwca as Yacuea ict n tesġart ġar aytmatsen x uyezdis-a n L'Urdun zi manis tyeġi tfuct. Umi iten issekk Yacuea ġar iqiċan nsen, ibarek iten. ⁸ Issiweř akidsen, inna “S wagra d ameqqran ad tεeqbem ġar iqiċan nwem, s wařtas n řebhayem u s nnuqart d wureġ u s nnħas d wuzzař u s wařtas n warruċ. Bċam takecċaċt n řeedyan nwem ak-d aytmatwem.” ⁹ Eεqben ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbiċ n Manassi, ffyεn zi ġar ayt n Israyil, gg^wejjen x Cilu nni iġan di temmurt n Kenεan, ħima ad raħen ġar temmurt i iřtifen d agra εlaħsab řumur n SIDI, s ufuš n Musa.

Aεaltar n tqebbař ġar ujemmaċ n Lurdun

¹⁰ *Umi* iwċen nitni ġar udewwar nni *iġan* ġar L'Urdun di temmurt n Kenεan, bnan ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbiċ n Manassi dinni ijj n uεaltar ġar L'Urdun, ijj n uεaltar icewwar ařtas. ¹¹ Uca sřin ayt n Israyil aqa qqaren “Xzarem, ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbiċ n Manassi bnan ijj n uεaltar ajemmaċ i temmurt n Kenεan deg udewwar n L'Urdun, x uyezdis n L'Urdun n ayt n Israyil. ¹² *Umi* ayt n Israyil sřin aya, tmun marra tmesmunt n ayt n Israyil di Cilu ħima ad ffyεn i umenġi ċidd nsen. ¹³ Uca ssekken ayt n Israyil Finaħas, mmis n ukehhan Alieazar, ġar ayt n Rubin u ġar ayt n Jad u ġar wezyen n teqbiċ n Manassi di Jilead, ¹⁴ u ssekken akides εecra n imeqqranen, ijj n umeqqran zi kuř taddart n yijj n tbatat, zi marra tiqebbař n Israyil, Kuř ijj zzaysen tuya d azeġif n taddart n ibabaten nsen i řuřuf n Israyil.

¹⁵ Usin-dd nitni ġar ayt n Rubin u ġar ayt n Jad u ġar wezyen n teqbiċ n Manassi di temmurt n Jilead, nnan asen ¹⁶ “Ammu i tessiweř marra tmesmunt n SIDI ‘Min ixs ad yini řeyċdar-a i zi teyċdarem AREBBI n Israyil umi tħeyydem ass-a zi ċeffar n SIDI, umi tebnam i yixef nwem

ijj n uealṭar maḥend ad tyewwyem x SIDI ass-a? ¹⁷ Ma war iḡi cfa aneḡ řmueṣiyyet n Fayur, řmueṣiyyet i zi ḡar ass-a ead war netwassizdeg u zzayes i tewḡa jjriḡect x tmesmunt n SIDI? ¹⁸ Ma aqa kenniw ass-a tewcim as s weerur i SIDI uca ad imsar xenni umi i ḡa tyewwyem ass-a x SIDI, ad yiři lyaḡab nnes x marra tmesmunt n Israyil. ¹⁹ Mařa zeema texmej temmurt i iḡan d agra nwem, xenni edum ḡar temmurt nni iḡan d agra n SIDI u mani teḡa Tzeddiyt n SIDI uca ksim i yixef nwem ij j n wegra di řwest nney, maca war tyewwyem ca x SIDI u war tyewwyem ca xaney umi i ḡa tebnam ij j n uealṭar i yixef nwen, myir aealṭar n SIDI, AREBBI nney. ²⁰ Ma tuḡa Axan, mmis n Zarah, war iḡdar di tmesřact n min itwaḡarrmen i uteḡḡi u xenni ma war dd-ittis ufu-gem x marra tamesmunt n Israyil? Uca aryaz nni war immut wehḡdes di řmueṣiyyet nnes.”

²¹ Xenni arrin ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbič n Manassi uca ssiwřen ak-d izeḡifen x řuřuf n Israyil ²² “AREBBI n irebbiten, SIDI, AREBBI n irebbiten issen *it* u Israyil ad *t* issen eawed! Mařa iffey-dd aya zeg uyewweḡ niḡ zi řeydar x SIDI, xenni war xaney tceṭṭar ca ass-a, ²³ mařa tuḡa ḡima ad nebna i neccin ij j n uealṭar maḥend ad newc s weerur i SIDI niḡ mařa tuḡa ḡima ad nqeddem ict n tyarřt n wecmaḡ niḡ ict n tewhibt n řyḡet niḡ i usewjed n ict n tyarřt n řehna, ejj SIDI simant nnes ad *t* ibeqqec, ²⁴ mařa war iḡi ammu, neccin negga aya zeg wemnus umi neqqar ‘Iḡenjiren nwem zemmaren tiwecca ad inin i iḡenjiren nney: Min jarawem-d ak-d SIDI, AREBBI n Israyil? ²⁵ SIDI igga L'Urdun d aymir jaraney d kenniw, ayt n Rubin d ayt n Jad! Kenniw war ḡarwem ca tasyart di SIDI.’ Ammu zemmaren ad ssbedden iḡenjiren nwem iḡenjiren nney x tigg^wudi n SIDI. ²⁶ X uyenni nenna ‘Ejj aneḡ ad nekkar ḡima ad nebna aealṭar-a, war iḡi i tyarřt n wecmaḡ uřa i tyarřt, ²⁷ maca ḡima ad yiři d acehhad jar neccin d kenniw u jar řejyuř nney awarni aneḡ, ḡima ad nsexxar di tsexxart n SIDI zzat i wudem nnes s tyarři nney n wecmaḡ d tyarři nney nneḡni d tyarři nney n řehna u ḡima iḡenjiren nwem war qqaren i iḡenjiren nney: Kenniw war ḡarwem ca tasyart di SIDI.’ ²⁸ Neccin nenna ‘Mařa imsar tiwecca ad inin nitni aya i neccin u i řejyuř awarni aneḡ, xenni ad nini: Xzarem, řebni n uealṭar-a n SIDI nni iggin ibabaten nney, war iḡi i tyarřt n wecmaḡ niḡ i tyarřt nneḡni, maca ḡima ad yiři d acehhad jar neccin d kenniw.’ ²⁹ Igg^wej xaney aqa neccin ad nyewweḡ x SIDI niḡ ass-a ad newc s weerur i SIDI umi i ḡa nebna ij j n uealṭar i tyarřt n wecmaḡ niḡ i tewhibt n řyḡet niḡ i tyarřt, myir i uealṭar n SIDI, AREBBI nney, wenni i iḡan zzat i Tzeddiyt nnes.”

³⁰ Akehhan Finaḡas d imeqqranen n tmesmunt d izeḡifen x řuřuf n Israyil nni kides iḡan, sřin awařen issiwřen ayt n Rubin d ayt n Jad d ayt n Manassi u tuḡa aya d lemlih di titṭawin nsen.

³¹ Finaḡas, mmis n Alieazar, inna i ayt n Rubin u i ayt n Jad u i ayt n Manassi “Ass-a ad tessnem belli SIDI aqa-t di řwest nney umi kenniw war teḡdarem ca SIDI. S uya kenniw tfekkem ayt n Israyil zeg ufu n SIDI.”

³² Xenni yaregg^weḡ ukehhan Finaḡas, mmis n Alieazar, ak-d imeqqranen zeg ayt n Rubin d ayt n Jad, zi temmurt n Jilead ḡar temmurt n Kenean, ḡar ayt n Israyil uca nitni gg in daysen řexbar.

³³ Tuḡa tamesřact d lemlih di titṭawin n ayt n Israyil uca ḡemden ayt n Israyil AREBBI u war d asen nnan ead ad ffyen ad mmenyen maḥend ad aredḡen tammurt i di tuḡa zedḡyen ayt n Rubin d ayt n Jad. ³⁴ Ayt n Rubin d ayt n Jad řayan as i uealṭar nni “Ad yiři d acehhad jaraney, aqa SIDI, d AREBBI.”

Awař n Yacuea i izeḡifen n Israyil

23 ¹ Imsar umi edun aṭṭas n wusan awarni umi SIDI tuḡa igga i Israyil řhudnet zi marra řeedyan nnes i d as-dd innden u umi tuḡa Yacuea iwsar, imḡar deg wusan, ² aqa Yacuea iřaya i marra Israyil, imḡaren nnes d izeḡifen nnes d řquḡat nnes d iweqqafen nnes, inna asen “Nec wsareḡ u myareḡ deg wusan ³ uca kenniw teḡrim marra min igga SIDI, AREBBI nwem, ak-d marra řegnus-a zzat i titṭawin nwem, maḡar SIDI, AREBBI nwem simant nnes, d

wenni i tuġa immenġen di t̄tweġ nwem. ⁴ Xzar necc b̄diy awem řegnus-a i iqqimen jarawem s tqedduħt, am tasyart *n řwart* i tqebbař nwem, ak-d marra řegnus i teħħiy zi L'Urdun ař řebħar ameqqran mani tyeġi tfuct. ⁵ SIDI, AREBBI nwem, ad xasen ibarrez ztat i wudem nwem u ad xasen yazzeř ztat i wudem nwem u kenniw ad tet̄ffem tammurt nsen d řwart, am mammec i d awem issiweř SIDI, AREBBI nwem. ⁶ Ĥdam aħtas s jjeħd u ggem marra min yurin deg wedlis-a itwannġen n ccariġa n Musa, ĥima war xas t̄heyidem uřa ġar yeħħus uřa ġar uzeřmaġ, ⁷ ĥima kenniw war t̄tšuram ixef nwem ak-d řegnus-a inni akidwem *ead* iqqimen, u war t̄tfekkarem *ead* deg yisem n irebbiten nsen u war *xasen* ttjaġam u *ħima* kenniw war d asen ttsexxarem u war d asen ttaġarem. ⁸ Maca ad t̄reřqem i SIDI, AREBBI nwem, am mammec i t teggim ař ass-a. ⁹ SIDI yuzzeř x řegnus mġaren u jjeħden ztat i wudem nwem, u xawem kenniw, ař ass-a war din ĥed izemmaren ad ibedd ztat i wudem nwem. ¹⁰ Ijj n weryaz zwaywem izemmar ad yazzeř x wařef *n yeryazen*, minzi SIDI, AREBBI nwem simant nnes, d wenni i xawem ittmenġan, am mammec tuġa akidwem issiweř. ¹¹ Ĥdam *xenni* ař t̄tarf x řeġmur nwem ĥima ad texsem SIDI, AREBBI nwem. ¹² Minzi mařa kenniw t̄heyidem xas uřa d ict n jjurret *waha* uca ad t̄reřqem i řegnus i kiwem iqqimen u mařa kenniw tmeġcem xasen u ad ġarsen tadfem u nitni am nneġni, ¹³ *xenni* ad tessnem nican, aqa SIDI, AREBBI nwem, war ittizzeř *ead* x řegnus-a ztat i wudem nwem. Nitni ad dewřen d řfex d traccia i kenniw, d urekkuġ deg iyezdisen nwem d isennanen i t̄t̄tawin nwem, ař i ġa tetwateħħam zi temmurt tařebħant i d awem iwca SIDI, AREBBI nwem. ¹⁴ Xzar ass-a necc simant inu ad uyureġ abrid n marra tammurt u kenniw ad tessnem s marra uř nwem u s marra řeġmar nwem, aqa zi marra awařen i xawem issiweř SIDI, AREBBI nwem, uřa d ijj n wawař war ibġiř. Marra qeřren, uřa d ijj zwaysen war ibġiř. ¹⁵ Uca ad imsar, am mammec xawem-dd yusa marra awař icnan i kidwem issiweř SIDI, AREBBI nwem, ammu i xawem i ġa isseqfeř SIDI uřa d kuř awař iġeffnen, ġars ař netta kenniw iteħħa zi temmurt-a tařebħant i d awem iwca SIDI, AREBBI nwem. ¹⁶ Mařa kenniw t̄eddām x řeħd n SIDI, AREBBI nwem, řeħd nni i x d awem yumur netta uca kenniw ad tuyurem ad tsexxarem irebbiten nneġni uca ad asen taġarem, *xenni* ad xawem itwassary ġaġab n SIDI uca kenniw ad twateħħam deġya zi temmurt tařebħant i d awem iwca netta.

Tajdid n řeħd n Israyil ak-d SIDI

24 ¹ Yacuea issmun marra tiqebbař n Israyil di Cakim uca iřaġa i imġaren n Israyil d izeġifen nsen d řquġat nsen d iweqqafen nsen uca nitni ssbedden ixef nsen ztat i wudem n AREBBI. ² *Xenni* inna Yacuea i marra řgens “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Řejdud nwem zedyen zi ġař uya ġar ujemmaġ n yeġzar, Taraħ, babas n Ibrahim d babas n Naħur, u nitni tuġa ttsexxaren i irebbiten nneġni. ³ *Xenni* iwyey-dd babatwem Ibrahim zeg uġirin i yeġzar u jjiġ t yuyur di marra temmurt n Kenġan. Necc arniġ i zzariġet nnes u wciġ as Iřaħ. ⁴ I Iřaħ wciġ Yaġqub d Eisu u i Eisu wciġ *tammurt n* idurar n Saġir, maca Yaġqub d iħenġiren nnes hwan ġar Miřra. ⁵ *Xenni* ssekkey Musa d Harun uca wtiġ Miřra am mammec *t* ggiġ di řwest nnes u awarni as ssuffyey-dd kenniw. ⁶ Necc ssuffyey-dd ibabaten nwem zi Miřra u kenniw tiwġem-dd ġar řebħar u Imiřriyyen ġfaren ibabaten nwem s ikarruten d imnayan ař Řebħar n Uġanim. ⁷ Uca sġuyyen ġar SIDI u netta igga taġest jarawem d Imiřriyyen uca iġa řebħar issfeyyed xasen ařami ten idřa. S t̄t̄tawin nwem, teźrim min ggiġ di Miřra. *Awarni aya* tuġa tzeddyem aħtas n wussan di řexřa. ⁸ Necc iwyey-dd kenniw ġar temmurt n Imuriyyen i izeddyen aġirin i L'Urdun. Nitni mmenġen akidwem, *maca* necc ggiġ ten deg ufus nwem u kenniw tet̄ffem tammurt nsen u necc qġiy xasen ztat i wudem nwem. ⁹ *Xenni* ikkar Balak, mmis n Saffur, ajeġid n Imu'abiyyen, uca immney ak-d Israyil. Netta issekk ĥima ad řayan i Bileam, mmis n Baġur, maħend ad kenniw inġeř. ¹⁰ Necc *maca* war xsey ad sřey i Bileam u netta ibarek, wah ibarek kenniw u necc ssnejmey kenniw zeg ufus nnes. ¹¹ *Xenni* teźwam L'Urdun, tusim-dd ġar Ariħa. Imezday n Ariħa, mmenġen akidwem,

YACUEA

Imuriyyen d Ifiriziyyen d Ikenɛaniyyen d Iħittiyyen d Ijirjasiyyen d Iħiwiyyen d Iyabusiyyen uca wciy awem ten deg ufos nwem.¹² Necc ssekkey irezzan idaryařen uca uzżren xasen zzatwem x tnayen n ijeğiden nni, zzat i wudem nwem, war iği s ssif nwem uřa s řqews nwem.¹³ Necc wciy awem tammurt i x war tarebrem u tineddam nni war tebnim waxxa tzeddyem daysent u teccim zi tzayarin d izemmuren i tuya war tezzum.¹⁴ Xenni řexxu, gge^wdem SIDI u tsexxarem as s řekmařet d teşdiqt u ndarem irebbiten nni umi sexxaren ibabaten nwem ayirin i yeyzar u di Miřra, uca sexxarem i SIDI.¹⁵ Maca mařa war dd-tusi x tiřřawin nwem maħend ad tsexxarem i SIDI, xenni ixđarem ass-a i man wen umi i ya tsexxarem, i irebbiten nni umi sexxaren ibabaten nwem ayirin i iyzar, niy i irebbiten n Imuriyyen nni di temmurt nsen tzeddyem. Necc maca d taddart inu, neccin ad nsexxar i SIDI!”¹⁶ Xenni inna řgens “Man aya igg^wej aney, aqa neccin ad nejj SIDI ad nexdem irebbiten nneđni.¹⁷ Mařar SIDI d AREBBI nney d netta i d aney-dd issgaæden, neccin d ibabaten nney, zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuıy u netta d wenni i iggin řeēřamat timeqqranin ztat i tiřřawin nney u netta issřeqqa xaney di marra abrid i nuyur u jar marra řegnus i umi ncuqq *tammurt nsen*.¹⁸ SIDI yuzżer x marra řegnus ztat i wudem nney, uřa d ayt n Imuriyyen, imezday n temmurt. Uřa d neccin ad nsexxar i SIDI, mařar netta d AREBBI nney.”¹⁹ Uca inna Yacuea i řgens “Kenniw war tzemmarem ad tsexxarem i AREBBI, mařar netta d AREBBI amqeddes u netta d ijj n AREBBI ittases, netta war d awem iyeffar ixetřan nwem d ddnub nwem.²⁰ Mařa kenniw tejjim SIDI, ad tsexxarem i irebbiten nneđni, xenni netta ad xawem inneqřeb, ad d awem igg řyar uca ad kenniw iqđa, awarni řami netta igga akidwem *awrud taşebřant*.”²¹ Xenni řgens inna i Yacuea “Lla, maca neccin ad nsexxar i SIDI.”²² Inna Yacuea i řgens “Kenniw d řechud x ixef nwem, aqa kenniw tfarzem SIDI ħima ad as tsexxarem.” Nitni nnan “Neccin d řechud!”²³ “Xenni řexxu, ndarem irebbiten iyriben nni *iğan* di řwest nwem u tarrem uřawen nwem řar SIDI, AREBBI n Israyil!”²⁴ Inna řgens i Yacuea “Neccin ad nsexxar i SIDI, AREBBI nney, uca ad nseř i tmijja nnes.”²⁵ Deg wass nni igga Yacuea ijj n řeahd ak-d řgens uca igga asen, di Cakim, tawřiyyet d lfarıđa.²⁶ Yura Yacuea awařen-a deg wedlis n ccarıea n SIDI uca netta iksi ijj n wezru d ameqqran uca issbedd it di Cakim sadu ict n tbeğudř nni ibedden řar zzawect iqeddsen n SIDI.²⁷ Inna Yacuea i marra řgens “Xzarem, azruya ad xaney yiři d aceħhad, minzi netta isřa marra i wawařen n SIDI nni kidney issiweř u netta ad yiři d aceħhad i kenniw ħima war tteccam AREBBI nwem.”²⁸ Xenni yarxu Yacuea i řgens, kuř aryaz *iruh* řar tesřart nnes.

Řmewt n Yacuea d Alieazir

²⁹ Awarni i tmesřayin-a imsar, belli Yacuea, mmis n Nun, amsexxar n SIDI, immut, netta d ijj n mmis n *bnadem* řars mya u-εecra n isegg^wusa.³⁰ Neđřen t di temmurt n tesřart nnes di Timna-Saraħ nni iğan x idurar n Ifrayim, řar ccamal n wedrar n Jaεac.³¹ Israyil isexxar i SIDI marra ussan n Yacuea d marra ussan n imyaren nni i iqqimen ddaren ijj n řweqt d azirar awarni i Yacuea u ssen marra řxedmet i tuya igga SIDI i Israyil.³² Ixsan n Yusuf i tuya dd-iwyen akidsen ayt n Israyil zi Miřra, neđřen ten di Cakim di tkirat n yeyyar i tuya isya Yaεqub x ayt n Ĥamur, babas n Cakim, s mya n *uqiyyat* n nnuqart uca tedweř d tasřart n ayt n Yusuf.³³ Uřa d Alieazar, mmis n Harun, immut uca neđřen t di tewrirt n mmis n Finaħas, *tawrirt* i d as immewcen i *Finaħas* deg idurar n Ifrayim.

ŘQUĐAT

Yahuda iŧtef deg umenyi d amezwaru

1¹ Awarni řmewt n Yacuea, imsar aqa ayt n Israyil sseqsan SIDI, nnan “Man wen zzayney i řa ikkaren d amezwaru ad igaeed ad immney ak-d Ikeneaniyyen?” ² Yarra-dd SIDI “Yahuda ad igaeed d amezwaru. Xzar necc wciy as tammurt deg ufus nnes.” ³ Uca inna Yahuda i umas Cimeun “Gaeeed akidi di *temmurt n tqedduřt n řeřbar* inu uca ejj aney ad nemney ak-d Ikeneaniyyen, *xenni* necc ad kik gaedeř di *temmurt n tqedduřt nnek*. Ammu uca igaeed akides Cimeun.

⁴ Uca igaeed Yahuda uca SIDI iearn Ikeneaniyyen d Ifiriziyyen deg ufus nsen uca řeřben xasen řar Bazaq, eecra-ařaf n yiryazen. ⁵ Nitni ufin Aduni-Bazaq di Bazaq uca mmenřen akides u nitni řeřben x Ikeneaniyyen d Ifiriziyyen. ⁶ Maca Aduni-Bazaq yarweř uca nitni řfaren t uca řřfen t uca qessen as imzawen d *řfednin timeqqrarin* zeg ifassen nnes u zeg idaren nnes. ⁷ *Xenni* inna Aduni-Bazaq “Sebein n ijeřiden twaqessen asen imzawen d *řfednin*, tuřa řeqqden *iřeqq*” az sadu řřabřa inu. Mammec i kidsen ggiy, ammu i d ayi i řa ixegęř AREBBI!” Iwyen t řar Urcalim uca netta immut dinni.

⁸ Ayt n Yahuda mmenřen ak-d Urcalim uca řřfen tt, wtin tt s řeqdeř n ssif uca qqeden tandint s tmessi. ⁹ Awarni as hwan ayt n Yahuda řima ad mmenřen ak-d Ikeneaniyyen, inni izeddyen x idurar, di *Temmurt n Ljanub* u di *Temmurt Iwařan*.

¹⁰ Iffey Yahuda řar Ikeneaniyyen i tuřa izeddyen di řibrun. Isem n řibrun tuřa zic qqaren as Qaryat-Arbae. Nitni řeřben x Cicay d Aximan d Talmay. ¹¹ Zi senni iffey řar imezday n Dabir. Isem n Dabir tuřa zic qqaren as Qaryat-Safar. ¹² Uca inna Kalib “Wenni i řa iwten Qaryat-Safar ad tt iŧtef, ad as wcey yeři Axsa d tamyart.” ¹³ Eutniyil, mmis n Qinaz, umas ameřyan n Kalib, iŧtef tt. Uca iwca as Kalab yeři Axsa d tamyart. ¹⁴ Imsar umi dd-tusa nettat *řares*, tearn it s tutra x ijj n yeyyar n babas. Uca teđra x weyřuř. Isseqsa tt Kalib “Min cem yuřin?” ¹⁵ Nettat tarra xas “Ewc ayi ict n lbaraka, minzi tewcid ayi ict n treqqiet n temmurt řar ljanub. Ttzawgey, ewc ayi uřa d řeunřarat!” Uca iwca as Kalib řeunřarat n nej d řeunřarat n wadday.

¹⁶ Gaeeeden ayt n Uqayni, idewřan n Musa, ak-d ayt n Yahuda zi tendint n tcejjura n tini řar řexřa n Yahuda nni *iřan* di ljanub n Earad uca ffyen, zedyen ak-d řgens. ¹⁷ Iruř Yahuda ak-d umas Cimeun uca nitni řeřben x Ikeneaniyyen inni i tuřa izeddyen di řafat, řarrmen ten i uteřři uca ggin as i tendint *nni řurma*. ¹⁸ Iŧtef Yahuda uřa d řazza ak-d temmurt nnes d Acqalun ak-d temmurt nnes d Eaqrun ak-d temmurt nnes. ¹⁹ SIDI tuřa-t ak-d Yahuda ařami yuřeř x marra imezday n idurar, maca *imezday* n řewda n teyzurt war izemmar ad xasen yuřeř *zi tesyart nsen*, minzi nitni tuřa řarsen ikarruten n umenyi n wuzzař. ²⁰ I Kalib wcin as řibrun, am mammec tuřa issiweř Musa, uca netta yuřeř zi senni x řřata n iřenjiren n Eanaq.

Iyellaben innedni

²¹ Ayt n Binyamin war zemmaren ad azzřen x Iyabusiyyen, inni izeddyen di Urcalim. Ammu i qqimen Iyabusiyyen zeddyen řar ayt n Binyamin di Urcalim, ař ass-a.

²² Taddart n Yusuf tgaeeed řar Bayt-Il uca SIDI tuřa-t akidsen. ²³ Tuyur taddart n Yusuf řima ad tbergeř řar Bayt-Il. Isem n tendint tuřa zic qqaren as Luz. ²⁴ Umi řrin iessasen ijj n weryaz iffey-dd zi tendint, nnan as “Scen aney manis nzemmar ad nadeř di tendint, xenni neccin ad kik negg tcuni.” ²⁵ Netta isscen asen tawwart n wadaf řar tendint uca nitni wtin tandint s ict n

1:16 ‘tandint n tcejjura n tini’ - aqa-tt d tandint n Ariřa.

ŘQUDAT

tecti s řeqdeε n ssif, maca aryaz nni jjin t ad yuyur ak-d marra řwacun n taddart nnes.²⁶ Uca yuyur weryaz řar temmurt n Iħittiyyen uca ibna ict n tendint, igga as isem Luz. Wa d isem nnes ař ass-a.²⁷ Uca Manassi war izemmar ad yazžeř x imezday n Bayt-Can d tnedddam i řars dd-iqqnen. Uřa d Taenak ak-d tneddam nnes d imezday n Dur d tneddam nnes d imezday n Yiblaεam d tneddam nnes d imezday n Majiddu d tneddam nnes. Tuřa Ikenεaniyyen εewwřen ad qqimen zeddyen di temmurt nni.²⁸ Tuřa Israyil idweř ijhed ařami igga lřizya x Ikenεaniyyen, maca war izemmar ad xasen yazžeř.²⁹ Uřa d Ifrayim war izemmar ad yazžeř x Ikenεaniyyen i tuřa izeddyen di Jazar u qqimen Ikenεaniyyen zeddyen di řwest nsen di Jazar.³⁰ Zabulun war izemmar ad yazžeř x imezday n Qiřrun d imezday n Nahalul u qqimen Ikenεaniyyen zeddyen di řwest nsen u tetwagg xasen lřizya.³¹ Acir war izemmar ad yazžeř x imezday n εakku uřa x imezday n řidun d Aħlab d Akzib d Halba d Afiq d Raħub.³² Icriyyen zeddyen di řwest n Ikenεaniyyen, inni d imezday n temmurt, minzi nitni war zemmaren ad xasen azzřen.³³ Naftali war izemmar ad yazžeř x imezday n Bayt-Cams d imezday n Bayt-εanat uca tuřa izeddey di řwest n Ikenεaniyyen, inni d imezday n temmurt. Tetwagg xasen lřizya x imezday n Bayt-Cams d Bayt-εanat.³⁴ Imuriyyen ħřaren ayt n Dan řar idurar, minzi war ten jjin ad hwan řar řewđa n teyzurt.³⁵ Tuřa Imuriyyen εewwřen ad qqimen zeddyen deg idurar n Ĥaras, di Ayalun u di Caεalbim, maca afus n taddart n Yusuf tuřa izeyyar xasen ařas ařami xasen tetwagg lřizya.³⁶ Tuřa aymir n Imuriyyen zi Tsunta n Třardmiwin, zi jjarf uca zi senni řar sennej.

Lmalak n SIDI di Boxim

2¹ Lmalak n SIDI igaeεed zi Jiljal řar Bukim, inna “Nec ssuffyεy-dd kenniw zi Miřra uca iwyey-εdd kenniw řar temmurt nni x jjuřey i ibabaten nwem, nniy ‘Nec εemmarř war ttareziy řεahd inu akidwem i řebda.² Uca kenniw, wah kenniw, war tzemmarem ad teggem řεahd ak-d imezday n temmurt-a, u ittxeřsa awem ad tyeđřem iεaltaren nsen!’ Maca kenniw war teřim ca i tmijja inu. Mayemmi teggim aya?³ U nec nniy awem εawed ‘Aqa war xasen tazžřey ztat i wudem nwem, maca nitni ad iřin *am isennanen* deg iyezdisen nwem uca irebbiten nsen ad awem dewřen d taxceft.’ ”⁴ Umi Lmalak n SIDI tuřa issiweř awařen-a řar marra ayt n Israyil, imsar, aqa řgens issgaeεed di tmijja nnes uca trun nitni.⁵ Nitni qqaren as i wemcan nni ‘Bukim’ uca nitni qeddmn din tayarřt i SIDI.

Awarni i řmewt n Yacuea iffey ayt n Israyil zeg webrid n SIDI

⁶ Umi Yacuea isekk řgens, ffyεen ayt n Israyil, kuř aryaz řar tesyart nnes, maħend ad řřfen tam-murt d řwart.⁷ Tuřa řgens isexxar i SIDI marra ussan n Yacuea d marra ussan n imyaren, inni εad iqqimen ddaren ařas awarni i Yacuea u inni iřrin marra řxedmet tameqqrant n SIDI tenni igga ak-d Israyil.⁸ Yacuea, mmis n Nun, amsexxar n SIDI, immut *am* ijj n bnadem *d bab* n mya u-εecra n isegg^wusa.⁹ Neđřen t daxeř i weymir n tesyart di Timnat-Ĥaras, di temmurt n idurar n Ifrayim, řar uyezdis n ccamal n wedrar n Jaεac.¹⁰ U εawed itwassmun marra jjiř nni řar řejdud nnes. Awarni asen ikkar-dd ijj n jjiř nneđni, jjiř nni war issin ca SIDI u war issin ca řxedmet i igga ak-d Israyil.¹¹ Xenni ggim ayt n Israyil min tuřa iřan d aeεffan di tiřřawin n SIDI uca sexxaren i ‘ibaεalen’¹² Nitni jjin SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, wenni ten-dd issuffyεen zi Miřra uca nitni đfaren irebbiten nneđni, irebbiten n řegnus i d asen-dd innđen, uca uđaren asen u *ammu* i εearen SIDI.¹³ Mařar nitni jjin SIDI uca

2:5 ‘Bukim’ - ixs ad yini ‘inni ittrun’.

ŘQUĐAT

dewřen sexxaren i Baēal d Eactarutin ¹⁴ Ammu itwassary lyāḍab n SIDI x Israyil uca netta igga iten deg ufus n iceffaren i ten ikeccḍen u igga ten deg ufus n řeedyan nsen i d asen-dd innden uca dewřen war zemmaren ad *qqimen* bedden zzat i wudem n řeedyan nsen. ¹⁵ Mani mma ffyen nitni, tuya afus n SIDI ḍidd nsen i řyar, am mammec tuya issiweř SIDI u am mammec tuya i d asen ijjuḡ SIDI. Aqa twaḥşaren ař aneggar.

¹⁶ SIDI issekkar εawed řquḍat, inni i ten ifekken zeg ufus n yenni ten ikeccḍen. ¹⁷ Nitni war sřin uřa yar řquḍat nsen, maca uyuren awarni irebbiten nneḍni am inni iḍeffaren řeqḥab uca uḍaren asen. Deyya ḥeyyden x webrid nni tuya di uyuren ibabaten nsen, inni tuya isřin i tweşsa n SIDI. Nitni *maca* war ggin amenni! ¹⁸ Umi i d asen-dd issekkar SIDI řquḍat, tuya SIDI ak-d řqaḍi uca ifekk iten zeg ufus n řeedyan nsen, marra ussan n řquḍat, mařar SIDI tuya indem zi ssibbet n iyuyyan nsen zzat i wudem n yenni i ten iḥşaren d inni i xasen ittazzřen. ¹⁹ U imsar umi mmuten řquḍat, *xenni* dewřen nitni yar ḍeffar uca dewřen εeffnen ktar zeg ibabaten nsen umi uyuren awarni irebbiten nneḍni u sexxaren asen uca uḍaren řarsen. Nitni war jjin zi tmeḡga tiεeffanin nsen d webrid nsen i *tuya ḍeffaren* s tyennant. ²⁰ *Xenni* itwassary lyāḍab n SIDI x Israyil uca netta inna “Minzi řgens-a iēedda řeahd inu min xef weşşiy ibabaten nsen u war sřin i tmijja inu, ²¹ uřa d necc war qqimey εad ad azzřey zzat i wudem nsen x řegnus nni ijja Yacuea, umi immut. ²² Ammu necc ad zzaysen jarrbey Israyil, ma ad ḥḍan nitni abrid n SIDI maḥend ad days uyuren am mammec t ḥḍan ibabaten nsen, niy lla.” ²³ Uca ijja SIDI řegnus-a *ad areyyḥen* uca war xasen yuzziř deyya u εawed netta war ten iggi deg ufus n Yacuea.

Arebbi ijarreb Israyil s řegnus inneḍni

3 ¹ Ina d řegnus i ijja SIDI *ad areyyḥen*, ḥima ad zzaysen ijarreb Israyil, *ixs ad yini* marra inni war issinen ca εad x marra garrat ak-d Kenēan ² - myir ḥima ad dewřen řejyuř n ayt n Israyil ad ssnen amenyi, ḥima ad řemden ad mmenyen, myir inni war issinen ca amenyi - : ³ xemsa n řbacat n ayt n Ifiliřiniyyen d marra Ikenēaniyyen d Iřiduniyyen d Iḥiwiyyen i izedḍyen x idurar n Lubnan, zeg wedrar n Baēl-Hirmun řars ař Libu-Ḥamat. ⁴ Nitni tuya-ten *din* ḥima ad zzaysen itwajarreb Israyil, ḥima ad yiři itwassnen ma nitni ad sřen i tweşsa n SIDI, tinni yumur netta i ibabaten nsen s ufus n Musa.

⁵ Ayt n Israyil tuya zedḍyen di řwest n Ikenēaniyyen d Iḥittiyyen d Imuriyyen d Ifiriziyyen d Iḥiwiyyen d Iyabusiyyen. ⁶ Nitni iwyaen yessitsen d temyarin nsen i yixef nsen u yessitsen wcin tent i tarwa nsen uca nitni *bdan ad* sexxaren i irebbiten nsen.

Utنييل

⁷ Uca ggin ayt n Israyil min *iḡan* d aεeffan di tiṭṭawin n SIDI, ttun SIDI, AREBBI nsen, uca uyuren ad sexxaren i Ibaēalen d tirebbin nsen n cwarti. ⁸ *Xenni* itwassary lyāḍab n SIDI x Israyil u netta iwca iten deg ufus n Kucan-Ricaētayim, ajeḡid n Aram-Nahrayn, *aqat-t d Misubutamya* u sexxaren ayt n Israyil tmenya n iseg^wusa i Kucan-Ricaētayim. ⁹ Syuyyen ayt n Israyil yar SIDI uca SIDI igga ad ikkar ij n umsenjem i ayt n Israyil, wenni i ten ifekken, Eutniyil, mmis n Qanaz, umas n Kalib, wenni d amezyan xas. ¹⁰ Tuya xas Arruḥ n SIDI u netta tuya d řqaḍi x Israyil uca iffey yar umenyi uca SIDI iwca as Kucan-Ricaētayim, ajeḡid n Aram-Nahrayn, *aqat-t d Misubutamya*, deg ufus nnes, tuya afus nnes ijhed x Kucan-Ricaētayim. ¹¹ Tareyyeḥ temmurt arebein n iseg^wusa. *Xenni* immut Eutniyil, mmis n Qanaz.

Ihud d Camjar

¹² Ayt n Israyil arnin ad ggen min *iḡan* d aεeffan di tiṭṭawin n SIDI, Uca SIDI igga jjehd di Eijlun, ajeḡid n Mu’ab, ḍidd i Israyil, minzi nitni ggin *min iḡan* d aεeffan di tiṭṭawin n SIDI. ¹³ Netta iss-

ŘQUDAT

mun ħars ayt n Eammun d Iεamaliqiyyen uca iffey, iyřeb x Israyil uca nitni ttfen tandint n tcejjura n tini. ¹⁴ Tmentac n isegg^wusa tuħa ayt n Israyil ttsexxaren i Eijlun, ajeġid n Imu'abiyyen. ¹⁵ Xenni syuyyen ayt n Israyil ħar SIDI uca SIDI igga ad itwagg ijj n umsenjam, Ihud, mmis n Jira, zi teqbič n Binyamin, ijj n weryaz s ufus nnes afusi iqqnen. Uca ayt n Israyil ssekken t ħima ad yawi ict n terzeft i Eijlun, ajeġid n Imu'abiyyen. ¹⁶ Ihud igga i yixef nnes ijj n ssif ħars tnayen n řeqdue, tuzeggart nnes anect n yijj n uyiř, iqqen it sadu warruđ nnes ħar tmeřřađt nnes tafusect. ¹⁷ Ammu i dd-iqarreb s terzeft ħar Eijlun, ajeġid n Imu'abiyyen. Eijlun maca tuħa d aryaz isehħ aťtas. ¹⁸ Umi tuħa Ihud ikemmeř timewca n tarzeft, imsar, aqa issekk netta ħar řagg^waj iwdan i tuħa yarebbun tarzeft, ¹⁹ maca netta simant nnes ieqeb zi řexyař ineqcen *i din iġan* di Jiljal, inna "Nec ħari ijj n ssir xak, ajeġid!" D wa inna "Sqarem!" D marra wi tuħa din ibedden, ffyen zi ħars ħar barra.

²⁰ Yusa-dd ħars Ihud umi Eijlun iqqim deg wexxam n wesqif, wenni tuħa i netta waha. Xenni inna Ihud "Nec ħari ijj n wawař n AREBBI i cek." Uca ikkar ujeġid zi řkursi nnes igelliden.

²¹ Ihud maca isswiżzeđ s ufus nnes azeřmađ, ijbed-dd ssif nni x tmeřřađt nnes tafusect, icuqq it deg uęeddis nnes, ²² ařami yudef s ufus nni awarni i řmus n ssif uca tadunt tbelleę-dd x řmus, maħar netta war ikkis ssif zeg uęeddis nnes uca ffyen-dd izzan. ²³ Xenni iffey Ihud zeg wuffuy n wexxam n wesqif. Ibelleę tiwwura n wexxam n tyurfet awarni as u yarra zzekrun.

²⁴ Umi yuyur netta, usin-dd imsexxaren nnes uca umi zrin aqa tiwwura n wexxam n nnej twabellęent s zzekrun, nnan "Netta aqa idřa waha idaren nnes deg wexxam n daxeř." ²⁵ Nitni qqimen ttrajan ařami dewřen ssedħan, u xzar, netta war yarzim ca tiwwura n wexxam n nnej. Nitni ksin ssarut, arzmen tawwart, uca xzar, siditsen di tmurt immut.

²⁶ Ihud maca tuħa yarweř, am tuħa ttrajan nitni. Netta tuħa ikka x řexyař ineqcen uca yarweř ħar Sięirat. ²⁷ Řami dd-yiweđ netta *dinni*, iřuđ di řbuq x idurar n Ifrayim uca ayt n Israyil hwan akides zeg wedrar u netta simant nnes yuyur zzat i wudem nsen. ²⁸ Netta inna asen "Đfar ayidd, minzi SIDI iwca awem řęedyan nwem, Imu'abiyyen, deg ufus nwem." Uca nitni đfaren t uca ttfen imucan n użekk^wu n L'Urdun ħar Mu'ab uca war jjin uřa d ijj ad izwa. ²⁹ Di řweqt nni wtin nitni Imu'abiyyen, eřaħař teneac-ařaf n yeryazen, marra nitni jehden, iryazen Ięeskariyyen, uřa d ijj n weryaz war injim. ³⁰ Ammu itwasdeġ Mu'ab deg wass nni sadu ufus n Israyil uca tareyyeh temmurt tmanyin n isegg^wusa.

³¹ Awarni as yusa-dd **Camjar**, mmis n Eanat, wenni inyin setta-mya n yeryazen zeg Ifiliřtiniyyen s yijj n řmacam n ifunasen. Ammu uřa d netta issenjem Israyil.

Ayelleb n Dabura d Baraq x Yabin d Sisara

4¹ Umi tuħa Ihud immut, arnin ayt n Israyil ad ggen min *iġan* d aęeffan di tiťawin n SIDI. ² SIDI igga iten SIDI deg ufus n Yabin, ajeġid n Ikenęaniyyen, wenni tuħa iħekkem di Ĥařur. Tuħa Sisara d akumandar n řęeskar nnes. Wa tuħa izeddyen di Harucit-Haxuyim. ³ Xenni syuyyen ayt n Israyil i SIDI, maħar Sisara ħars teęea-mya n ikarruten n umenyi u netta tuħa issdeġ ayt n Israyil s řęunf řmijař n eicrin n isegg^wusa. ⁴ Tuħa Dabura, tanabit, tamħart n Laffidut, teħkem Israyil di řweqt nni. ⁵ Nettat tuħa tzeddeħ swadday i tcejjart n tini n Dabura, ħar Rama d Bayt-Il, x idurar n Ifrayim uca ayt n Israyil gaęeden ħars maħend ad arzun ad *daysen* tegg řħeqq. ⁶ Nettat tessekk, třaya i Baraq, mmis n Abinueam zi Qadac di Naftali, tenna as "Ma war yumur SIDI, AREBBI n Israyil 'Uyur, ffey ħar wedrar n Tabur u tawyed akidek eęcra n yeryazen zeg ayt n Naftali u zeg ayt n Zabulun! ⁷ Ĥar teyzart n Qicun nec ad ħark nedheħ Sisara, akumandar n řęeskar n Yabin, ak-d ikarruten nnes d ubarru nnes *n yeryazen* uca ad ac t-idd wceħ deg ifassen

3:13 'tandint n tini' - ixs ad yini 'Ariħa'.

ŘQUDAT

nnek!' ”⁸ Baraq inna as “Mařa cem tuyured akidi, ad uyureř, *maca* mařa cem war kidi tuyured, war ggureř.”⁹ Nettat tenna “Necc ad kik uyureř nican, myř war d ac ittiři ccan deg webrid i řa tuyured, minzi SIDI ad izzenz Sisara řar ufus n ict temřart.” *Xenni* Dabura tekkar uca tuyur ak-d Baraq řar Qadac.¹⁰ *Xenni* Baraq iřaya-dd i Zabulun d Naftali řar Qadac uca igaeed x iđaren ak-d eecra-ařaf n yeryazen, uca uřa d Dabura tuyur akides.

¹¹ Ĥaber, Aqini, wenni tuřa ittnejřa x Uqini, netta *d ijj n* zeg ayt n Ĥubab, ađekk^wař n Musa, aqa iwta iqıđan nnes řar ubeřuđ di řaeanayim nni *iřan* řar Qadac.¹² Xebbaren i Sisara, aqa Baraq, mmis n Abinueam, igaeed řar wedrar n Tabur.¹³ *Xenni* issmun-dd Sisara marra ikarruten nnes, tesea-mya n ikarruten n wuzzař, d marra řgens i tuřa řars iřan, zi Ĥarucat-Haxuyim ař teřzart n Qicun.

¹⁴ Uca tenna Dabura i Baraq “Kkar, minzi wa d ass i di iwca SIDI Sisara deg ufus nnek. Ma war dd-itteffey SIDI *simant nnes* řar zzat i cek?” *Xenni* ihwa-dd Baraq zeg wedrar n Tabur u eecra-ařaf n yeryazen đfaren t.¹⁵ SIDI iwta Sisara ak-d marra ikarruten nnes d marra řeskar nnes s řeqđe n ssif zzat i wudem n Baraq, ařami iđra x ukarru, yarweř x iđaren.¹⁶ Uca Baraq iđfar ikarruten d řeskar ař Ĥarucat-Haxuyim. Marra řeskar n Sisara iwđa s řeqđe n ssif, ařami war iqqim uřa d ijj.

¹⁷ Sisara yarweř x iđaren řar uqıđun n Yaeil, tamřart n Ĥabir, Aqini, mařar tuřa řehna jar Ya-bin, ajeřid n Ĥařur d taddart n Ĥabir, Aqini.¹⁸ Yaeil teffey řar Sisara, tenna as “Ejj abrid řari, war tegg^wed!” Uca netta iffeř *zeg webrid yuyur* řars deg uqıđun uca nettat tedřa it s ict n tmaltat.¹⁹ Netta inna as “Ewc ayi aman ad sweř, necc dayi afadi!” Nettat tarzem ict n txancet n uyi u tewca as ad isu, xenni tedřa it *twařat nmednit*.²⁰ Netta inna as eawed “Bedd řar uqemmun n uqıđun uca mařa yusa-dd ijjen isseqsa *cem*, inna ‘Ma da ca n ijj?’, xenni arr xas ‘Uřa d ijj!’ ”²¹ Uca Yaeil, tamřart n Ĥabir, teřteř ijj n řewted n uqıđun uca teksi ijj n weřdis deg ufus nnes uca tudeř řars nhřa řřess uca tewta as řewted deg uyezdis *n uzeřif* nnes ařami yudeř řewted di temmurt. Tuřa netta yuřey deg yiđeř s řweřřan, uca *ammu i* immut.

²² U xzar, Baraq tuřa iđeffar Sisara uca teffey Yaeil, truř ad kis temmeřqa, tenna as “As-dd, ad ac ssecney aryaz wenni x tarezzud!” Netta yudeř akides uca aqa Sisara ittazeř x temmurt u řewted deg uyezdis *n uzeřif* nnes.²³ Ammu i issdeř SIDI Yabin, ajeřid n Kenean, zzat i wudem n ayt n Israyil deg wass nni.²⁴ Afus n ayt n Israyil yarenni ad iřteř uca idqeř ařřas x Yabin, ajeřid n Kenean, řars ařami tuřa teřřan Yabin, ajeřid n Kenean.

Izři n uyelleb n Dabura d Baraq

5¹ Deg wass nni tyenneř Dabura ak-d Baraq, mmis n Abinueam, tenna:

² “*Barkem SIDI i ijeřřayen n ucewwaf itwafessyen di Israyil, s uřewwe n řgens s řxađar!*”

³ *Sřem, kenniw ijeřiden, řhessem, kenniw řřukkam!*
Necc ad yennjey izřan i SIDI,
necc ad zehhdey i SIDI, AREBBI n Israyil.

⁴ *A SIDI, umi cek dd-teffyed zi Saeir,*
umi cek tuřa dd teggured zeg iyyar n Idum,
tenhezz temmurt, yarjijj ujenna,
wah, uřa d iseynuten farryen-dd s waman.

⁵ *Idurar fesyen zzat i wudem n SIDI,*
adrar nni n Sina, ifsi zzat i wudem n SIDI, AREBBI n Israyil.

ŘQUDAT

⁶ Deg wussan n Camjar, mmis n Eanat,
deg wussan n Yaecil, qqimen ibriden xřan
u wenni tuya igguren x tebridin,
ittekk imesraq ięarrqen.

⁷ Imjaheden war qqimen, war qqimen di Israyil,
yars ařami necc, Dabura,
kkarey necc, yemmas n Israyil.

⁸ Umi ifarz řgens irebbiten imaynuten,
xenni tuya din ijj n umenyi ineqqen yar tewwura.
Tcappa n useřqi d uřric, mani řrin ten jar arebea-ařaf di Israyil?

⁹ Uř inu ak-d imgewwaden n Israyil,
inni itewween ixef nsen jar řgens s řxadar,
lbaraka i SIDI!

¹⁰ A kenniw, inni innayen x teyyař d ticemřařin,
kenniw inni ittyiman x tzarbiyyin
d kenniw inni igguren deg webrid, siwřem x man aya!

¹¹ S tmijja n imjebbaden n řqews, din jar wanuten,
aqa itwaseř wawař x tmegga iseggden n SIDI,
timegga iseggden n imjahaden n Israyil.
Xenni ihwa-dd řgens n SIDI yar tewwura n tendint.

¹² Faq, faq, Dabura, faq, faq, siweř s yijj n izři!
Kkar, Baraq, hebbes imeřbas nnek,
a cek, mmis n Abinueam!

¹³ Xenni ihwa wi iqqimen zeg imcennęen jar řgens,
SIDI ihwa-dd ak-d ayt bu-teyruđt di tťwee inu.

¹⁴ Zeg Ifrayim inni ařwar nsen di Eamaliq
u awarni ac Binyamin jar iwdan nnek.
Zi Maxir hwan imgewwaden
u zi Zabulun inni ittfen aęekkaz n tira.

¹⁵ Řřhukkam n Issaxar hwan-dd ak-d Dabura
uca amecnaw mammec itwassekk Issaxar,
ammu uřa d Baraq itwaearren di řewđa n teyzurt.
Di řeřfuf n Rubin tuya ixarriřen n wuř d aťtas.

¹⁶ Mayemmi teqqimed jar iyendifen,
tesshessed yar wesbuęriy n tımriwin?
Di řeřfuf n Rubin ggin ad beqqcen deg wuř aťtas.

¹⁷ Jilead iqqim yar ujemmađ n L'Urdun
u mayemmi iqqim Dan yar tyarruba?
Acir iqqim am ijj n ubarrani yar tma n řebřar
uca iqqim izeddey yar iftasen nnes.

¹⁸ Zabulun d ijj n řgens isebbeř tudart nnes ař řmewt,
am t igga uřa d Naftali di řgeuđi n wazzay n umenyi.

¹⁹ Ijeđiden usin-dd, mmenyen.
Řexdenni mmenyen ijeđiden n Kenęan
di Taenak yar waman n Majiddu.

ŘQUDAT

War ksin takeccađt n nnuqart.

²⁰ Zeg ujenna mmenyen,
itran mmenyen ak-d Sisara zi tebridin nsen.

²¹ Iyżar n Qicun iwyi iten,
tiyzart n wečar uya, a tiyzart n Qicun,
eřes s jjehd, a řeřmar inu.

²² Řexdenni ddzen ticeđyin n iysan
zeg uzerzer i zi izzerzren inni ijehden s yiysan nsen.

²³ Neřem Miruz, inna Lmalak n SIDI,
neřem imezday nnes s ict n nneřet,
minzi war dd-usin ĥima ad wcen afus i SIDI,
ĥima ad wcen afus i SIDI s ayt bu-teyrudt.

²⁴ Tetwabarek Yaeil, tamyart n Ĥabir, Aqini,
sennej i marra timyarin.
Tetwabarek nettat sennej i marra timyarin izeddyen deg iqıđan.

²⁵ Netta ittar aman, nettat tewca as ayi,
tiwi as-dd trussi deg ict n ttebři icennnen.

²⁶ S ufus nnes tesswizzeđ yar řewted
u afusi nnes yar weřdis n ixeddamen
uca tewta Sisara, teřbez as azeđif nnes,
teebbez xas uca tessnuqqeb as ayezdis n uzeđif nnes.

²⁷ Ikmummec jar iđaren nnes, ibbuzzeř netta, aqa izzeř din.
Aqa ikmummec jar iđaren nnes, ibbuzzeř
uca umi tuya ittekmummuc, iwđa din, uca iwđa-dd iřeqqef.

²⁸ Zi řkazi nnes texzar-dd yemmas n Sisara uca tesyuyy jar iqđiben n wuzzař
'Mayemmi iettař ukarru nnes ammu ađtas?
Mayemmi ikarruten nnes qqimen war gguren uřa d ict n uřurif?'

²⁹ Inni d tiymisin ađtas jar tjeđidin nnes arrint-idd
uca uřa d nettat simant nnes tarra x min tenna

³⁰ 'Ma war ufin takeccađt
uca aqa-ten ggur ad bđan takeccađt?
I kuř aryaz ijehden ict n teezarect niy tnayen n teezariyyin?
Takeccađt n ikettanen itwassqareqcen i Sisara,
takeccađt n ikettanen ittwassqareqcen,
aburđa, řexdayem n umuddi yar tnayen n iyezdisen
zeg ukettan itwassqareqcen i irawen, am takeccađt?'

³¹ Ammu i ya hellken řeđyan nnek, a SIDI,
maca inni t ittexsen ad iřin am tfuct
i dd-ineqqaren di jjehd nnes."

U tammurt tareyyeĥ arebein n isegg^wusa.

ŘQUDAT

Jideun d Lmalak n SIDI

6¹ Maca ayt n Israyil ggin min *iġan* d aeffan di titṭawin n SIDI uca isellem iten SIDI deg ufus n Midyan, *ij n řmijař n sebaa n isegg^wusa*.² *Umi* tuya afus n Midyan ijhed x Israyil, ggin ayt n Israyil i yixef nsen ifran deg idurar d temjjin d lqeleat dıdd i Midyan.³ *Xmi* izarree Israyil, *xenni* Midyan tuya ittgaæed uca uřa d İamaliqiyyen d ayt n ccarq gaæeden dıdd nsen.⁴ Nitni wtin iqiđan nsen dıdd nsen uca aredġen řyiġet n temmurt ġars ař *jwayeh* n Yazza. Nitni war jjin di Israyil i zi i ġa iddar *bnadem*, řa d uġi, řa d ayenduz uřa d ayyuř,⁵ mayar nitni gaæeden s tħimriwin nsen d iqiđan nsen uca usin-dd am ijj n weyřaf n tmurȳi. War zemmar ad twaħesben ak-d iřeyman nsen uca nitni udfen tammurt ħima ad tt aredġen.⁶ *Ammu* izřed Israyil aṭtas zi ssibbet n Midyan. Uca *xenni* syuyyen ayt n Israyil ġar SIDI.

⁷ *Umi* syuyyen ayt n Israyil ġar SIDI di ssibbet n Midyan, imsar,⁸ aqa SIDI issekk-dd ijj n we-ryaz, ijj n unabi, ġar ayt n Israyil. Netta inna asen “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Nec ssgaæedey kenniw zi Miřra u ssuffyey-dd kenniw zi taddart n tesmuyi.’⁹ Nec fekkey-dd kenniw zeg ufus n Imiřriyyen u zeg ufus n marra inni kenniw iħřaren. Nec uzřřey xasen zzat i wudem nwem u wciġ awem tammurt nsen.¹⁰ Nec nniy awem: Nec d SIDI, AREBBI nwem, war tegg^wdem zi irebbiten n Imuriyyen, inni di temmurt nsen tzeddyem! Maca kenniw war tesřim ġar tmijja inu.”¹¹ *Xenni* yusa-dd **Lmalak n SIDI** uca iqqim sadu tbeġuđt nni ġar Eafra, tenni n Yuwac, Abieazari. Mmis Jideun tuya-t *din* issarwat irden di tsirt n uđiř ħima ad ten issarweř ammu zzat i wudem n Midyan.

¹² *Řexdenni* iban as-dd **Lmalak n SIDI**, inna as “SIDI akidek, a cek, bu-teyrudt imeħden!”¹³ Maca Jideun inna as “A, Sidi, mařa SIDI aqa-t akidney, mayemmi i d aney iřqef *xenni* marra uya u mani ġant marra řeġjaye b i x d aney ssiwřen ibabaten nney, umi nitni nnan ‘Ma war d aney-dd issuffey SIDI zi Miřra?’ Maca řexxu indar aney SIDI, isellem aney deg ifassen n Midyan.”

¹⁴ *Rexdenni* idweř-dd ġars SIDI, inna “Uyur di jjehd nnek wanita uca ad tfekked Israyil zeg ufus n Midyan. Ma nec war cek-dd ssekkey?”¹⁵ Uca netta yarra-dd xas “A, Sidi, s minzi i ġa fekkey Israyil? Xzar řwacun inu d tamesæect qæ di Manassi u nec d amudrus qæ di taddart n baba.”

¹⁶ Inna as SIDI “Minzi nec ad iřiy akidek, ad tyeřbed Midyan, axmi d ijj n weryaz waha.”¹⁷ Inna as netta “Mařa *xenni* ufiy řxađar di titṭawin nnek, *xenni* iwca ayi ict n řeġamet, aqa d cek simant nnek i dd kidi issawařen.¹⁸ War ssa ttraħ ca, ař i ġark-dd i ġa eeqbey ad tiři iwyey-dd tarzeft inu u ad tt-idd ssarsey zzatek.” Netta inna “Ad qqimey ġars ař dd i ġa tæeqbed.”

¹⁹ Uca yudef Jideun, issewjed ijj n iyayđ d amezyan d iyrumen břa ayrum zeg ijj n ‘ifa’ n waren. Netta issars aysum di tşuġet, igga arrwa deg ict n teydurt uca yiwi *man aya* ġars ġar barra sadu tbeġuđt uca issars as *ten*.²⁰ Maca inna as **Lmalak n SIDI** “Ksi aysum d iyrumen břa antun u tes-sarsed ten *da* x teřđart uca zeġee xas arrwa!” Uca ammu i t igga.²¹ Uca **Lmalak n SIDI** isarreh tayyarct i tuya ġars deg ufus nnes, ihada zzayes aysum d iyrumen břa antun. *Řexdenni* tgaæed tmessi zi teřđart tecca aysum d iyrumen. **Lmalak n SIDI** maca innufseř x titṭawin n Jideun.

²² *Umi* Jideun izra, aqa tuya-t d **Lmalak n SIDI**, inna Jideun “A Sidi inu, SIDI, aqa nec zriy **Lmalak n SIDI** ayembub deg uyembub.”²³ Maca SIDI yarra-dd xas “Ad kidek yiři řehna, war ttegg^wed, cek war ttmettid.”²⁴ Uca Jideun ibna dinni ijj n uealtar i SIDI, igga as “SIDI d řehna!” Aqa-t di Eafra n ayt n Abieazari ġars ař ass-a.

Jideun iydeř aealřar n Baæl

²⁵ Di ġiřet nni simant nnes, imsar aqa SIDI inna as “Ksi ijj n umwa d amezyan n ufunas *i iġan* n babac, amwa wiss tnayen *nni ġars iġa* sebaa n isegg^wusa uca ydeř aealřar n Baæl *i iġan* n babac u zdem tarebbit n cwarti nni zzates!²⁶ Bna *xenni* deg ijj n wemcan ittřiġen x tqiccat n lqelea-ya ijj n uealřar i SIDI, AREBBI nnek, uca ksi amwa wiss tnayen u awi-dd ict n tyarřt n wecmađ s

ŘQUDAT

ukeccuđ n trebbit n cwarti nni ittxeřša ad tt tzedmed.”

²⁷ Xenni iksi Jideun eecra n yeryazen zeg imsexxaren nnes uca igga am mammec i d as inna SIDI. Umi netta *maca* igg^wed zi řwacun n taddart n babas u zeg yeryazen n tendint ad t igg s wass, imsar belli igga it di ġiret. ²⁸ Umi dd-kkaren yeryazen n tendint tiwecca zic, řrin nitni aqa aealřar n Bael itwahdem u tarebbit n cwarti nni zzates itwazdem u amwa wiss tnayen itwabexxar x uealřar i *din* nni itwabnan. ²⁹ Uca nnan i wayawya “Man wen iggin aya?” Nitni arzun sseqsan uca nnan “Jideun, mmis n Yuwac, it iggin.” ³⁰ Xenni nnan yeryazen n tendint i Yuwac “Sufey-dd mmic ħima ad immet, minzi netta iyđer aealřar n Bael u minzi netta izdem tarebbit n cwarti i zzates *iđan*.” ³¹ Yuwac yarra-dd x marra inni i-dd řars ibedden “Ma texsem ad temmenyem i Bael? Ma texsem ad t tessnejmem? Wenni akides i řa ibedden, ad itwaney di řřbeř-a wanita. Mařa netta d ijj n arebbi, ejj it ad immney i yixef nnes nnit, minzi yeđřen aealřar nnes.” ³² Deg wass nni iřaya as-dd i *Jideun* Yarabbael, min ixs ad yini “Bael immney akides’, mařar netta iyđeř aealřar nnes.”

Jideun ittar ict n řeeřamet

³³ Marra Midyan d eamaliq d ayt n ccarq munen uca řwan-dd *L’urdu*n uca wtin iqiđan nsen di řewđa n teyzurt n Yizraeil. ³⁴ Uca Arruř n SIDI issyard i Jideun uca netta iřuđ di řbuq uca iřaya x ayt n Abieazar mařend *ad bedden* awarni as. ³⁵ Issekk ireqqasen di marra Manassi uca itwařaya Manassi *mařend ad bedden nitni* awarni as. Xenni issekk ireqqasen řar Acir u řar Zabulun u řar Naftali uca nitni gaeden mařend ad ten mmeřqan.

³⁶ Uca inna Jideun i AREBBI “Mařa cek tfekked Israyil s ufu inu, am mammec i d ayi tennid, ³⁷ xzar, xenni necc ad ssarsey ict n thiđurt n tađuft x unedrar. Mařa iwđa nnda mřir x tađuft waha u tammurt marra *teqqim* tuzey, xenni ssney necc, aqa cek ad tessnejmed Israyil s ufu inu, am mammec i d ayi tennid.” ³⁸ U ammu i temsar. Tiwecca nnes netta ikkar zic uca izři tahiđurt uca izemm-dd nnda zi thiđurt, ict n řřawya teccur s waman. ³⁹ Xas uca inna Jideun i AREBBI “Ttzawgey war xafi itwareqq lyadab nnek mařa necc ssiwřey ict n twařat nneđnit. Ejj ayi ad qeğbey s thiđurt *e*ad ict n twařat nneđnit waha uca ad teqqim thiđurt tuzey u x marra tammurt *ad din yiři* nnda.” ⁴⁰ Uca di ġiret nni igga it SIDI ammu, minzi tahiđurt waha i iqqimen tuzey u tuya nnda x marra tammurt.

Jideun yazzeř x řeedu

7¹ Xenni ikkar Yarubbael, wa d Jideun, zic uřa d marra řgens i řars iđan uca wtin řmargeř n řeeskar nsen řar tařa n řarud u řmargeř n Midyan tuya iđan zzates řar ccamal zi tewrirt n Mura di řewđa n teyzurt. ² SIDI inna i Jideun “Řgens i řark *iđan* aqa-t deg wařtas ařami war zemmarey ad awem ggey Midyan deg ufu nsen, niy izemmar Israyil ad xafi ifeyyec ad yini ‘Afu inu issenjem ayi.’ ³ X uya, řaya deg imezzuyen n řgens, ini ‘Wenni ittegg^weden d wenni ittarjijen ad ieqeb uca ad iffey deřya zeg idurar n Jilead!’ ” Xenni eeqben tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen zi řgens uca qqimen řars eecra-ařaf. ⁴ Maca SIDI inna i Jideun “Řgens aqa-t ead deg wařtas. Sehwa ten řar waman, dinni ad ten tedzed i cek. Uca ad imsar, x wenni d ac i řa iniy ‘Wa ad kik yuyur’, win ad kik yuyur, maca kuř ijj x wenni i d ac i řa iniy ‘Wanita war kik iggur’, win war kik iggur.’ ” ⁵ Issehwa řgens řar waman. Xenni SIDI inna as “Kuř ijj wenni i řa iwarden aman s yiřes nnes, am mammec i ten iwarred weqzin, ad t tegged řar ijj n řřarf. Ammu uřa d marra inni i řa yađaren x ifadden mařend ad swen.” ⁶ Řqedd n yenni iwya aman s ufu nsen řar uqemmum nsen, tuya-ten di teřt-mya n yeryazen, maca marra inneđni uđaren x ifadden ħima ad swen aman. ⁷ Uca SIDI inna i Jideun “Zi teřt-mya n yeryazen-a, inni iwarden *aman*, ad kenniw

6:37 ‘anedrar’ - niy ‘andrar’.

ŘQUDAT

ssnejmey u necc ad ggey Midyan deg ufus nnek. Marra řgens *nneđni i iqqimen* ad uyuren, kuř ijj yar wemcan nnes.⁸ Iksi řgens řeeweč d řebwaq deg ufus u netta issekk marra iryazen n Israyil, kuř ijj yar uqıđun nnes. Maca teřt-mya n yeryazen nni iija iten řars. Tuřa řmargeř n řeskar n Midyan swadday nnes di řewđa n teyzurt.⁹ Di řiřet nni temsar, aqa SIDI inna as “Kkar bedd, hwa yar řmargeř n řeskar, mařar necc ggiř ac ten deg ufus nnek.¹⁰ Mařa cek aqa tegg^wded, ad tehwid yar řmargeř ak-d Fura, amsexxar nnek.¹¹ Uca ad tesřed min xef ssawařen uca xenni ad ac immewc jjehd deg ifassen nnek ařami i řa tehwid yar řmargeř.” *Xenni ihwa netta ak-d Fura, amsexxar nnes, ařami iwđen řars ař zzat i terbiein isswejden i umenyi yar řtarf n řmargeř.*¹² Uca Midyan d řamaliq d marra ayt n ccarq tuřa ssun di řewđa n teyzurt am ijj n weyřaf n tmuryi u iřeyman nsen war zemmaren ad twařesben, tuřa-ten deg wařtas am ijdi yar tma n řebřar.¹³ *Umi yiweđ Jideun din, xzar, ijj n weryaz, tuřa itthaja i umeddukeř nnes ict n tarjit, inna “Xzar, necc řari ict n tarjit uca řriř mammeč ijj n weyřum n temřin i iwđan yar swadday iqnunni-dd yar daxeř n řmargeř n Midyan uca yiweđ řars ař aqıđun uca iřqef it ařami iwđa u idweř x uzeřif, aqa ammu i iwđa uqıđun.*¹⁴ *Yarr-dd xas umeddukeř nnes, inna “Aya war ixš ad yini myř ssif n Jideun, mmis n Yuwac, aryaz zi Israyil. AREBBI iwca Midyan d marra řmargeř n řeskar deg ufus nnes.”*¹⁵ *Umi isřa Jideun tarjit-a d min teks ad tini, yuđar izzuř uca xenni ieqeb yar řmargeř n řeskar n Israyil, inna “Kkarem, SIDI igga řmargeř n řeskar n Midyan deg ufus nwem.”*¹⁶ *Jideun ibđa teřt-mya n yeryazen x řřata n řerbiein uca iwca kuř ijj ijj n řbuq deg ufus nnes d iqđuřen xwan d iřefđawen deg iqđuřen.*¹⁷ *Netta inna asen “Xzarem-dd řari u teggem amenni. Xzar, mařa necc iwđey řar řtarf n řmargeř, xenni ad teggem uřa d kenniw amecnaw mammeč ggiř necc.*¹⁸ *Xmi i řa řuđey necc di řbuq uřa d marra inni řari iřan, xenni ad řuđem uřa d kenniw di řbuq řar marra iyezdisen n řmargeř, ad tinim ‘I SIDI u i Jideun!’ ”*¹⁹ *Uca Jideun d mya n yeryazen nni tuřa řars, iwđen-dd řar řtarf n řmargeř n řeskar řar umezwaru n teessast n wezyen n řiřet, umi ten tuřa ead ggur ad ssbedden ieessasen, uca řuđen di řebwaq u umi wtin arzin iqđuřen nni řarsen deg ufus.*²⁰ *řřata n terbiein řudent di řebwaq uca arzint iqđuřen u s ufus azeřmađ řřfen iřefđawen u s ufus afusi řebwaq řima ad daysen řuđen uca řuyyen “Sif n SIDI d Jideun!”*²¹ *Qqimen bedden řar marra iyezdisen n řmargeř kuř ijj deg wemcan nnes. Xenni ggur ad tazzeř řmargeř n řeskar marra uca řuyyen arewřen.*²² *Umi řuđen řřata mya n yeryazen di řebwaq, issekkar SIDI ssif n ijjen řidd i wenneđni di marr řmargeř uca yarweř řeskar řars ař Bayt-Ciřta di jjiřet n řarada ař aymir n Abil-Mařula, sennej i řabbat.*²³ *Xenni řayan-dd x yeryazen n Israyil, zi Naftali u zi Acir u zi marra Manassi uca đfaren nitni ayt n Midyan.*²⁴ *řawed issekk Jideun ireqqasen řar marra idurar n Ifrayim, inna “Hwam řar Midyan u tekksem as iyezran ař Bayt-Bara uřa d L'Urdun.” Twařayan marra iryazen n Ifrayim uca nitni řřfen iyezran ař Bayt-Bara uřa d L'Urdun.*²⁵ *Nitni řebbsen tnayen n ikumandaren n řeskar n Midyan, řurab d Di'ab, uca nyin řurab x teřđart n řurab u Di'ab nyin t x tsirt n uđiř n Di'ab uca đfaren Imidyaniyyen. Izeřifen n řurab d Di'ab iwyyen ten řar Jideun řar ujemmađ n L'Urdun.*

Axeyyeq n ayt n Ifrayim

8¹ *Xenni nnan as yeryazen n Ifrayim “Min i d aney da teggid, aqa cek war xaney-dd řriřid umi teffyed řima ad temmenyed ak-d Midyan?” Uca nitni mmcubbecen akides ařtas.*² *Netta yarra-dd xasen “Mani i dd řa yas min ggiř ak-d min teggim? Ma war iři ařqađ n min iyuran n uđiř n ayt n Ifrayim xar zi řyiřet n binu n ayt n Abieazar?”*³ *Deg ufus nwem igga SIDI řurab d Di'ab, řřukkam n Midyan. Min zemmarey ad ggey ad t ssemqudđey akidwem?” Umi netta inna awař-a yarsa uxeyyeq nsen.*

ŘQUDAT

Ayelleb n Jideun x Midyan

⁴ Umi dd-yusa Jideun ġar L'Urdun, iżwa netta ak-d teřt-mya n yeryazen nni tuġa ġars iġan. Nitni fnan řami ten tuġa đeffaren. ⁵ Inna netta i yeryazen n Sukkut “Ttzawgeġ, wcem i řgens i dd ayi idfaren x idaren ticnifin n weġrum, maġar nitni fnan u necc aġa đeffareġ Zabaġ d řalmunnaġ, ijeġiden n Midyan. ⁶ Maca řġukkam n Sukkut nnan “Zabaġ d řalmunnaġ ma aġa-ten deg ufus nnek, maġend ad newc aġrum i řeskar nnek?” ⁷ Inna Jideun “Xenni řexxu, xmi i d ayi ġa igg SIDI Zabaġ d řalmunnaġ deg ufus inu, xenni ad awem ssarewteġ aysum n arrimet nwem ak-d isennanen d tzeġġ^wart zi řexřa.” ⁸ Uca igaeēed zi senni ġar Fanuwil uca issiweř akidsen amenni. Arrin-dd xas yeryazen n Fanuwil amecnaw mammec i dd-arrin x yeryazen n Sukkut. ⁹ X uyenni issiweř εawed ak-d yeryazen n Fanuwil, inna “Mařa necc εeqbeġ-dd di řehna, ad hedmeġ lburj-a wa.”

¹⁰ Tuġa Zabaġ d řalmunnaġ ak-d řeskar nsen di Karkur, tuġa-ten εřaġař di xemmeřac-ařaf n yeryazen, marra inni tuġa iqqimen zi marra řeskar n ayt n ccarq. Aġa mya u-εicrin-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif tuġa twanġen. ¹¹ Uca Jideun igaeēed ak-d webriđ n yenni izeddġen deg iqidān, ġar ccarq n Nubaġ d Yujbaha u netta iyřeb x řeskar nni, minzi řeskar ittyiř aġa-t di řaman. ¹² Zabaġ d řalmunnaġ arewřen, maca netta idfar iten, iřtef tnayen n ijeġiden n Midyan, Zabaġ d řalmunnaġ, d imeġbas uca issigġ^wed marra řeskar.

¹³ Umi dd-ıeqeb Jideun, mmis n Yuwac, zeg umenġi, ikka x tsunta n Ĥaras, ¹⁴ iřtef iġj n webřiġ zeg yeryazen n Sukkut d amehbus uca isseqsa t. Wanita yura as marra ismawen n řġukkam n Sukkut d imġaren nsen, sebea u-sebein n yeryazen. ¹⁵ Umi dd-yiwed netta ġar yeryazen n Sukkut, inna “Ina d Zabaġ d řalmunnaġ, inni zi i d ayi tessbarrqem umi tennam ‘Ma Zabaġ d řalmunnaġ aġa-ten deg ufus nnek ař i ġa newc aġrum i yeryazen nnek nni yuġřen?’ ” ¹⁶ Xenni iřtef imġaren n tendint d isennanen d tzeġġ^wart zi řexřa uca amenni i u zi man aya iġja iryazen n Sukkut ad t ssen. ¹⁷ Lburj n Fanuwil ihdem it u inġa iryazen n tendint. ¹⁸ Xenni inna i Zabaġ d řalmunnaġ “Mammec iġan yeryazen nni tenġim di Tabur?” Nitni arrin-dd xas “Nitni tuġa-ten am cek, ad-dud d iġjen am cek, qae ġġin am iġenjiren n ujeġid.” ¹⁹ Xenni inna “Nitni tuġa d aytma, iġenjiren n yemma. S tidett am iddar SIDI, mři ten teġġim ad ddaren, iři war kenniw neqqeġ!” ²⁰ D netta inna i Yatar, amenzu nnes “Kkar, neġ iten!” Maca abřiġ war dd-ıkkis ssif nnes, minzi netta igġ^wed umi εad d abřiġ. ²¹ Xenni nnan Zabaġ d řalmunnaġ “Kkar cek simant nnek uca neġ aneġ, maġar mammec aryaz, ammu tizemmar nnes.” Uca ikkar Jideun, inġa Zabaġ d řalmunnaġ uca ikki tiziriwin timezġanin i d yuyřen ġar irawen n iřeġman nsen.

Aēbed n lařnam zi Jideun d řmewt nnes

²² Uca iryazen n Israyil nnan i Jideun “Ĥekmet xaney, cek uřa d mmic d wayyaw nnek, maġar cek tfekked aneġ zeg ufus n Midyan.” ²³ Inna asen Jideun “Nec war xawem ġekmeġ uřa d mmi war xawem iġekkem. SIDI d wenni i xawem i ġa iġekmen.” ²⁴ Jideun yarni inna asen “Nec xseġ ad zġaywem ttareġ ca. Ad ayi iwc kuř iġj n weryaz ıct n texrazt zi tkeccađt nnes, minzi twafen ġarsen texrazin n wureġ, maġar nitni tuġa-ten d ayt n Ismaēil. ²⁵ Nitni nnan “Nec ad ac tent newc s řxađar!” Nitni bezzeen iġj n werruđ uca kuř aryaz indar xas ıct n texrazt zi tkeccađt nnes. ²⁶ Tixrazin n wureġ nni ittar weznent sebeřac-mya n uciql n wureġ, nhřa tiziriwin timezġanin d texrazin di řřifet n tuddimin d werruđ arjuwani i tuġa yardeġ ijeġiden n Midyan d nhřa tised-diyin i yuyřen ġar irawen n iřeġman nsen. ²⁷ Jideun igġa zġayes iġj n upalřu n ukeġhan uca igġa it di tendint nnes, di εafra, u marra Israyil yuyur awarni as am awarni i ıct n řqeġba. Aya idweř d tisendect i Jideun d taddart nnes. ²⁸ Ammu tuġa innbeġdeř Midyan zeg ayt n Israyil uca war zmiren ad ssgaeēden azeġif nsen εad. Tuġa tammurt tareyyeġ arebein n isegġ^wusa deg wussan n Jideun.

ŘQUĐAT

²⁹ D Yarubbael, mmis n Yuwac, yuyur uca izdey *εawed* di taddart nnes. ³⁰ Jideun tuya ħars sebein n iħenjiren inni dd-iffyen zi tmeřřadř nnes, minzi tuya ħars ařřas n temħarin. ³¹ Uřa d tayya nnes tenni *tuya iġan* di Cakim, tejja as-dd ijj n uħenjir i netta u netta igga as Abimalik. ³² Jideun, mmis n Yuwac, immut *umi* acewwaf nnes *tuya* icab ařřas uca nđřen t deg wenđeř n babas Yuwac, di *εafra*, *tandint* n Abieazra.

³³ *Awarni řami* immut Jideun, imsar, aqa ayt n Israyil dewřen-dd uca uyuren awarni i Ibaelen am inni idřaren řeqħab uca ggin Bael-Barit d arebbi nsen. ³⁴ Ayt n Israyil war fekkaren *εad* di SIDI, AREBBI nsen, wenni ten issnejmen zeg ufus n marra řeedyan i d asen-dd innđen ³⁵ uca war ggin taddukřit ak-d taddart n Yarubbael, d tenni n Jideun, x marra řxar i igga di řřwee n Israyil.

Abimalik d imezday n Cakim

9¹ Abimalik, mmis n Yarubbael, yuyur ħar Cakim, ħar aytmas n yemmas. Netta issiweř akidsen u ak-d marra řwacun n taddart n babas n yemmas, inna ² “Siwřem maca deg imezzuyen n marra imezday n Cakim “Min iġan mliħ i kenniw: mařa sebein n yeryazen ad xawem ħekmen, marra iħenjiren n Yarubbael, niy mařa mħir ijj n weryaz waha ad xawem iħkem? *εeqřem εawed*, aqa necc d iyussan nwem d aysum nwem.” ³ *Xenni* ssiwřen aytmas n yemmas marra awařen-a deg imezzuyen n marra imezday n Cakim ařami uř nsen imeyyeř ad dd-yas ak-d Abimalik, maħar nitni nnan “Netta d umatney.” ⁴ Nitni wcin as sebein n *uqiyyat n* nnuqart zi zzawect n Bael-Barit. Zzaysent icra Abimalik iryazen ixwan i tuya min mma tteggem uca nitni đeffaren t-idd. ⁵ Yudef di taddart n babas di *εafra* u inya aytmas, iħenjiren n Yarubbael, sebein n yeryazen, x ijj n weřru. Mħir Yutam, aħenjir amazuz n Yarubbael iqqim weħdes, minzi netta tuya innuffar. ⁶ Uca munen marra imezday n Cakim d marra inni di lqelea uca ffyen, ggin Abimalik d ajeġid ħar tbeġuđt nni *iġan* deg wemcan iqeddsen ħar Cakim. ⁷ Nitni xebbaren aya i Yutam, ikkar ibedd x tqiccat n wedrar n Jarizim. Issgaeed tmijja nnes, inna asen “Sřem ħari, kenniw imezday n Cakim, uca AREBBI ad ħarwem iseř.

⁸ ‘Aħař uya kkarent ticejjura, ffyent ħima ad dehntent ijj n ujeġid x yixef nsent uca nnant i uzemmur: Iři cek d ajeġid nney! ⁹ Azemmur inna asen: Ma ad semħey di tadunt *n zzept* inu nni i d ayi issemħar AREBBI d iwdan? Ma ad đwey sennej i tcejjura nneđni?

¹⁰ Uca nnant tcejjura i wartu: As-dd, iři cek d ajeġid nney! ¹¹ Urtu inna asen: Ma ad semħey di tazjudi inu d řyġet isebħen inu? Ma ad đwey sennej i tcejjura nneđni?

¹² Uca nnant tcejjura i tzayart: As-dd, iři cek d ajeġid nney! ¹³ Tenna asen tzayart: Ma ad semħey deg waman n uđiř inu nni issefraħen AREBBI d iwdan? Ma ad đwey sennej i tcejjura nneđni?

¹⁴ *Xenni* nnan marra ticejjura i cbarq ak-d isennanen: As-dd, iři cek d ajeġid nney! ¹⁵ Uca cbarq ak-d isennanen inna i tcejjura: Mařa textsent kennint s tidett ad ayi tdehntent d ajeġid xakent, asent-dd xenni, afent adurri di tiři inu, maca mařa lla, *xenni* ad tekkar tmessi zi cbarq ak-d isennanen, ad tecc *ticejjura n* tengelt n Lubnan.’

¹⁶ Řexxu xenni, mařa kenniw, *imezday n Cakim*, teggim s tidett d teřđiqt, *umi* teggim Abimalik d ajeġid u mařa kenniw teggim mliħ di Yarubbael d taddart nnes u mařa kenniw teggim days anect n řxedmet n ifassen nnes, - ¹⁷ aqa baba immney di řřwee nwem uca isebbeř tudart nnes uca issenjem kenniw zeg ufus n Midyan, ¹⁸ *maca* kenniw tyewwyem ass-a x taddart n baba u x ijj n weřru aqa tenħim iħenjiren nnes, sebein n yeryazen, u teggim Abimalik, mmis n tayya, d ajeġid x imezday n Cakim, minzi netta d umatwem, - ¹⁹ mařa kenniw teggim ass-a s tidett d teřđiqt di Yarubbael d taddart nnes, xenni ad tfarħem di Abimalik u netta ad ifarħ daywem.

9:15 ‘tingelin n Lubnan’ - ticejjura timeqqrarin x idurar di Lubnan.

ŘQUDAT

²⁰ Maca mařa war iđi amenni, *xenni* ad tekkar tmessi zi Abimalik ad tecc iryazen n Cakim d imezday n lqelea uca ad tekkar tmessi zeg imezday n Cakim u zi marra inni di lqelea, ad tecc Abimalik!”

²¹ *Xenni* yuyur Yutam, yarweř zeg umas Abimalik řar Bi’r. Tuřa izeddey din, *iggwej* x wudem n umas Abimalik.

²² *Umi* tuřa iħekkem Abimalik x Israyil třata n iseggwusa, ²³ issekk AREBBI ijj n buħbeř d aeffan jar Abimalik d iryazen n Cakim. Imezday n Cakim řdaren zi Abimalik, ²⁴ ĥima ayeřřeb nni itwaggen i sebein n iħenjiren n Yarubbael d idammen nsen ad dd-asen x imezday n Cakim, inni tuřa issjehden ifassen nnes maħend ad iney aytmas. ²⁵ Imezday n Cakim wejden as tixecfin x tqiccat n idurar u nitni keccden marra wenni din xasen i řa ikken d abrid. Aya itwana i Abimalik.

²⁶ Jael, mmis n Eabid, yusa-dd ak-d aytmas uca nitni uyuren řar Cakim u imezday n Cakim ttiqqen days. ²⁷ Nitni ffyen řar iyyaren, řeqden tizayarin nsen, eeffsen x uđiř uca ggin izřan n řefrařet, udfen taddart n arebbi nsen, ccin swin uca neeřen Abimalik. ²⁸ Uca Jael, mmis n Eabid, inna “Min *iena netta* Abimalik d man wen i *iđan* d Cakim, aqa neccin ad as nađar? Ma war iđi netta d mmis n Yarubbael? U ma war iđi Zabul d lwali nnes? Sexxarem *xenni* i yeryazen n Ĥamur, babas n Cakim, minzi mayemmi i d as i řa nsexxar? ²⁹ Mři maca řgens-a deg ufus inu, *xenni* necc tuřa xsey ad azzřey x Abimalik.” Uca inna i Abimalik “Arni i řeeskar nnek uca ffey řar *umenyi!*”

³⁰ *Umi* Zabul, řřakem n tendint, isřa awařen n Jael, mmis n Eabid, itwassary uxeyyeq nnes.

³¹ Netta issekk ireqqasen řar Abimalik di tnuuffra, nnan “Xřar, Jael, mmis n Eabid, d aytmas usin-dd řar Cakim, u xzar, aqa ssyewwyen xak tandint. ³² *Xenni* řexxu, kkar di ġiřet-a, cek d řgens nni řark iđan, uca egg ict n texceft deg iyyar. ³³ U řar uteffu, řar wenřar n tfuct, ittxeřřa ad tekkared zic uca eřef x tendint. U xzar, mařa netta d řgens i řars ad řark-dd iffeř, egg *xenni* akides min xef i izemmar ufus nnek ad igg.” ³⁴ Abimalik d marra řgens i řars, ikkar-dd di ġiřet u ggin taxceft x Cakim s arebea n řkumpaniyyat.

³⁵ U Jael, mmis n Eabid, iffeř-dd, yuyur řar tewwart n tendint u Abimalik, d marra řgens i řars, ikkar zi texceft. ³⁶ *Umi* Jael izra řgens, inna i Zabul “Xřar, aqa iwdan hekk^wan-dd zi tqiccat n idurar.” Zabul inna as “Cek twařid tiři n idurar d iwdan.” ³⁷ Jael yarni issawař, inna “Xřar, aqa iwdan hekk^wan-dd zi teebbuđt n temmurt u ict n řkumpaniyyet tusa-dd zeg webrid n Tbeđuđt n ibezgawen.” ³⁸ *Xenni* inna as Zabul “Mani i iđa řexxu uqemmum nnek i zi tennid ‘Min *iena* Abimalik *netta*, aqa neccin ad as nsexxar? Ma war řin ina d řgens i tesseħqared cek? Ffeř *xenni* řexxu u temmenyed akides!” ³⁹ Uca iffeř Jael zzat i wudem n imezday n Cakim uca immney ak-d Abimalik. ⁴⁰ Iđfar it Abimalik, minzi netta yarweř zzat i wudem nnes uca ađtas n yenni itwassnuqqben s *ssif* wđan řar tewwart n tendint.

⁴¹ Iqqim Abimalik di Aruma u Zabul yuzzeř x Jael d aytmas ařami war zmiren ad qqimen ead di Cakim.

⁴² Tiwecca nnes, imsar, řgens iffeř řar iyyar. Aya eawden t i Abimalik. ⁴³ *Xenni* iksi netta řgens, ibđa t x třata n řkumpaniyyat uca ggin taxceft deg iyyar uca netta ixezřar, aqa řgens iffeř zi tendint. *Xenni* ikkar đidd nsen uca iyřeb xasen. ⁴⁴ *Minzi* Abimalik d řkumpaniyyat i řars, ffyen uca uyuren ad bedden řar tewwart n tendint, u tnayen n řkumpaniyyat nneđnit udfent x yenni *tuřa* deg iyyar uca qđant xasen. ⁴⁵ Ass nni marra immney Abimalik ak-d tendint. Netta iđtef itt u inya řgens i days *tuřa iđan*. *Xenni* ihdem tandint uca issues xas tameđaħt.

⁴⁶ Marra imezday n lburj sřin t, udfen di amcan n warwař n taddart n arebbi *nsen* Barit. ⁴⁷ Itwana i Abimalik, aqa marra imezday n lburj n Cakim ggin ad munen *din*. ⁴⁸ Xas uca igaeed Abimalik adrar n řalmun, netta ak-d marra řgens i řars *iđan*, u Abimalik iđtef ccaqur nnes deg ufus

9:46 ‘Barit’ - isem wanita ixš ad yini ‘reahd’. S uyenni ‘arebbi n řeahd’.

ŘQUDAT

uca iqře ict n tšetta n tcejart, iksi tt u issars itt x teyrudt nnes, inna i řgens nnes “Min tezmim ggiy necc, qeğqem, ggem t uřa d kenniw am necc!”⁴⁹ U marra řgens, kuř aryaz, iqře tašetta nnes uca đfaren Abimalik u ssarsen tent ġar wemcan n warwař uca qqedmen asen timessi x wemcan n warwař ařami mmuten uřa d marra iryazen n lburj n Cakim, eřařař ařef n yeryazen d temyarin.

⁵⁰ Iruř Abimalik *ewed* ġar Tabas, iwta iqđan nnes ġar Tabas uca iřtef itt.⁵¹ Tuya di řwest n tendint ijj n lburj imettnen u arewřen ġars marra iryazen d temyarin d marra imezday n tendint u nitni belleen xasen, nyin x tzeqqa n lburj.⁵² Yiweđ Abimalik ġar lburj u immney akides uca netta iqarreb-dd ġar tewwart n lburj ġima ad as iqqed timessi.⁵³ Maca ict n temyart tenđar tařđart n tsirt yueřan x uzeğif n Abimalik uca terbez as aceqquf *n uzeğif*.⁵⁴ Deyya iřaya netta i uřudri nnes wenni i d as yarebbun řesnař, inna as “Jbedd ssif nnek uca ney ayi, ġima war xafi qqaren ‘Ict temyart tenya it’.” Uca ařudri nnes issnuqqeb it uca immut.⁵⁵ Umi zřin iryazen n Israyil, aqa Abimalik immut, ffyen-dd, *kuř ijj n weryaz ġar wemcan n tzeddiyt* nnes.⁵⁶ Ammu i ixegęš SIDI tuęeffna n Abimalik nni igga i babas umi inya sebein n aytmas.⁵⁷ Marra tuęeffna i iggin iryazen n Cakim yarr itt SIDI x uzeğif nsen u nneęret n Yutam, mmis n Yarubbael, tewđa-dd xasen.

Tulae

10¹ Awarni i Abimalik ikkar **Tulae**, mmis n Fuwa, mmis n Dudu, ijj n weryaz zi *teqbič n Issakar*, ġima ad issenjem Israyil. Netta tuya izeddey di Camir x idurar n Ifrayim.² Netta tuya d řqađi x Israyil třata u-eicrin n iseg^wusa. Xenni immut, itwandeř di Camir.

Ya’ir

³ Awarni as ikkar **Ya’ir**, Ajileadi. Netta tuya d řqađi x Israyil tnayen u-eicrin n iseg^wusa.⁴ Netta tuya ġars třatin n iřenjiren, inni innayen x třatin n iyyař u ġarsen třatin n tneddam. Ttřayan asent ġars ař ass-a ‘ředcur n Ya’ir’. Aqa-tent di temmurt n Jilead.⁵ Umi immut Ya’ir, itwandeř di Qamun.

Israyil di řeřaret

⁶ Ayt n Israyil arnin ad ggen min *iřan* d aeęffan di titřawin n SIDI. Nitni sexxaren i Ibaelen d Actarutin uřa d irebbiten n Aram d irebbiten n řidun d irebbiten n Mu’ab d irebbiten n Eammun d irebbiten n Ifiliřtiniyyen. Nitni jjin SIDI u war d as sexxaren *ead*.⁷ X uyenni itwassary lyadab n SIDI x i Israyil u netta igga iten deg ufus n Ifiliřtiniyyen u deg ifassen n ayt n Eammun.⁸ Deg useg^was nni rebzen u arzin nitni ayt n Israyil. Aqa tmenřac n iseg^wusa zeyyaren nitni ayt n Israyil inni *iřan* ġar ujemmađ n L’Urdun di temmurt n Imuriyyen, aqa-tt Jilead.⁹ Uca *ewed* zwan ayt n Eammun L’Urdun ġima ad mmenyen ak-d Yahuda d Binyamin d taddart n Ifrayim ařami tetwařsar Israyil ařtas.¹⁰ Xenni sřuyyen ayt n Israyil ġar SIDI, nnan “Neccin nexđa kik, minzi neccin nesmeř di AREBBI nney, nsexxar Ibaelen.¹¹ Inna SIDI i ayt n Israyil “Ma war kenniw *ssnejmey* zeg Imiřriyyen u zeg Imuriyyen u zeg ayt n Eammun u zeg Ifiliřtiniyyen¹² u zi ayt n řidun u zeg Ieamaliqiyyen d Imaeuniyyen, inni tuya kenniw iřsaren umi maca kenniw i d ġari tesyuyyem u necc *ssnejmey* kenniw zeg ufus nsen?¹³ Kenniw *maca* tsemřem dayi u tsexxarem i irebbiten nneđni. X uyenni war kenniw *ssenjimey* ead.¹⁴ Uyurem, tesyuyyem ġar irebbiten nni tarecřem i yixef nwem. Jjem ten ad kenniw *ssnejmen* di řweqt n řeřaret.¹⁵ Maca ayt n Israyil nnan i SIDI “Neccin aqa nexđa. Egg akidney marra min i d ac ięejben di titřawin nnek, myřir senjem aney ass-a waha!”¹⁶ U nitni ssig^wjen irebbiten iyriben zi řwest nsen uca sexxa-

ŘQUDAT

ren i SIDI. Xas uca issemzi řeemar nnes di ssibbet n řeyben n Israyil. ¹⁷ Uca twassmunen ayt n Eammun uca wtin iqiđan nsen di Jilead. Uřa d ayt n Israyil munen u nitni wtin iqiđan nsen di Miřfa. ¹⁸ *Xenni inna řgens, řhukkam n Jilead i wayawya* “Man aryaz i řa immenřen d amezwaru ak-d ayt n Eammun? Netta ad idweř d azeřif x marra imezday n Jilead.”

Yaftař

11 ¹ *Yaftař*, Ajileadi, tuřa-t d ijj n bu-teyrudř imeřden, maca netta tuřa d mmis n ict n řqeřba. Jilead maca ijja-dd Yaftař. ² D tamřart n Jilead turuw as-dd iřenjiren. *Umi iřenjiren n temřart-a mřaren, uzzřen x Yaftař, nnan as* “Cek war tetřifed ca tasyart di taddart n babatney, mayar cek d mmis n ict temřart nneđnit.” ³ Uca yarweř Yaftař zeg wudem n aytmas u netta iqqim izeddeř di temmurt n řub. Uca ict n tewrawt n yeryazen xwan usin-dd řar Yaftař, ffyen-dd akides. ⁴ Awarni ca n wussan imsar, kkaren ayt n Eammun mmenřen ak-d Israyil. ⁵ Uca imsar, umi ayt n Eammun mmenřen ak-d Israyil, aqa imřaren n Jilead řřfen abrid řima ad awyen Yaftař zi temmurt n řub. ⁶ Nitni nnan i Yaftař “As-dd, iři d akumandar nney u ejj aneř ad nemney ak-d ayt n Eammun.” ⁷ Yaftař inna i imřaren n Jilead “Ma war d ayi teiffem u tuzžrem xafi zi taddart n baba? Mayemmi i dd řari tusim řexxu, řexxu umi teřam di řeřaret?” ⁸ Arrin-dd imřaren n Jilead x Yaftař “X uya i dd řark nusa řexxu, řima cek akidney tuyured ad temmenyed ak-d ayt n Eammun. Cek ad řarney tiřid d azeřif x marra imezday n Jilead.” ⁹ *Xenni inna Yaftař i imřaren n Jilead* “Mařa kenniw tarrim ayi řar umenři ak-d ayt n Eammun u SIDI isellem iten zzat i wudem inu, ad dewřeř d azeřif nwem!” ¹⁰ Imřaren n Jilead nnan i Yaftař “Ad yiři SIDI d wenni ittesřan jaraneř mařa war nettegg ełahřab awařen nnek.” ¹¹ Xas uca yuyur Yaftař ak-d imřaren n Jilead u řgens igg it d azeřif d akumandar x yixef nnes. Uca issiweř Yaftař marra awařen nnes zzat i wudem n SIDI di Miřfa. ¹² Uca issekk Yaftař ireqqasen řar ujeřid n ayt n Eammun, inna “Min din jarayi d cek, aqa cek teffyed, řima ad temmenyed řidd i temmurt inu?” ¹³ Inna ujeřid n ayt n Eammun i ireqqasen n Yaftař “Minzi Israyil tuřa itřef tammurt inu zeg Arnun ař Yabbuq u ař L'Urdun, umi dd-iffey zi Miřra. Arr ayi-tt řexxu s řehna!” ¹⁴ Issekk Yaftař eawed ireqqasen řar ujeřid n ayt n Eammun. ¹⁵ Inna as “Ammu i iqqar Yaftař ‘Israyil war itřif ca tammurt n Mu’ab d temmurt n ayt n Eammun, ¹⁶ minzi umi dd-ffyen zi Miřra, yuyur Israyil di řexřa ař řebřar n Uřanim uca yusa-dd řar Qadac. ¹⁷ Uca issekk Israyil ireqqasen řar ujeřid n Idum, inna “Ejj ayi ad cuqey di temmurt nnek.” Maca ajeřid n Idum war isři ca. Issekk eawed *ireqqasen* řar ujeřid n Mu’ab uca uřa d netta war iwc ttesriř. *Ammu* iqqim Israyil di Qadac. ¹⁸ Uca yuyur řgens di řexřa, inneđ i temmurt n Idum d temmurt n Mu’ab uca yusa-dd *ammu* řar uyezdiz n temmurt n Mu’ab i *iřan* řar mani tneqqar tfuct uca nitni wtin iqiđan nsen ařirin i Arnun, maca war dd-usin daxeř i weymir n *temmurt* n Mu’ab, mayar Arnun d aymir n Mu’ab. ¹⁹ *Maca* Israyil issekk ireqqasen řar Siřun, ajeřid n Imuriyyen, ajeřid n řacbun, uca inna as Israyil “Ejj aneř ad ncuq tammurt nnek ař amcan nney.” ²⁰ *Maca* Siřun war ittiqq Israyil ad yejj ad icuq aymir nnes u Siřun issmun marra řgens nnes uca wtin iqiđan nsen di Jahař uca netta immney ak-d Israyil. ²¹ Uca SIDI, AREBBI n Israyil, igga Siřun d marra řgens nnes deg ufus n Israyil uca yeřben xasen. Israyil itřef d řwart marra tammurt n Imuriyyen, inni tuřa izeddyen di temmurt nni. ²² Uca řřfen marra tammurt n Imuriyyen d tasyart, zeg Arnun ař Yabbuq u zi řexřa ař L'Urdun. ²³ *Ammu* i yuzzeř SIDI, AREBBI n Israyil, x Imuriyyen zzat i wudem n řgens n Israyil zi řwart nsen u ma cek *xenni řexxu* ad tt tetřfed d tasyart? ²⁴ Ma war tetřifed ca d tasyart min d ac i řa iwc arebbi nnek Kamuc d řwart? *Ammu* it i řa netřef marra d řwart min d aneř i řa iwc SIDI, AREBBI nney, d řwart zzat i wudem nney. ²⁵ *Xenni řexxu, ma cek xar s wařřas x Balak, mmis n řiffur, ajeřid n Mu’ab? Ma netta emmarř* imcubbec ak-d Israyil? Ma *emmarř* immney akides? ²⁶ Uca Israyil tuřa izeddeř ead teřt-mya n isegg^wusa di řacbun u

ŘQUĐAT

di tnedddam i ħars dd-iqqnen u di Earueir d tneddam i ħars dd-iqqnen u di marra tneddam nni *iġan* ħar tmuwwa n Arnun. Mayemmi war tent tfekkem *xenni* di marra řweqt nni?²⁷ Necc war kik xđiġ, maca cek tegged ayi řħar umi akidi temmenyed. SIDI, wenni d Amezruf, ad iħkem ass-a jar ayt n Israyil u jar ayt n Eammun!”²⁸ Maca ajeġid n ayt n Eammun war isři ħar wawařen nni i as-dd issekk Yaftaħ.²⁹ Uca ihwa-dd Arruħ n SIDI x Yaftaħ u netta iżwa Jilead d Manassi u iżwa *eawed* x Miřfa di Jilead uca iżwa *xenni* ħar ayt n Eammun.³⁰ Yaftaħ iwaed ijj n lwaed i SIDI, inna “Mařa cek ad tegged ayt n Eammun qaē deg ufus inu,³¹ *xenni*, mařa eēqbey-dd di řehna zeg ayt n Eammun, min i dd ħa iffyen zi tewwura n taddart inu ħima ad kidi immerħqa, ad yiři i SIDI u necc ad as t bexxareġ *am* tesyart n wecmađ.”

³² Xas uca igaeēed Yaftaħ ħar ayt n Eammun ħima ad kisen immney uca SIDI igga iten deg ufus nnes.³³ Netta iyřeb xasen zi Earueir ħars ař mani tiwđed ħar Minnit, eicrin n tneddam, ař řewđa n *iħwicen* n tzayarin. Tuħa-t d ijj n usbeħdeř d ameqqran ařtas. *Ammu* i dd-ssehwan nitni ayt n Eammun zzat i wudem n ayt n Israyil.

³⁴ Umi dd-yusa Yaftaħ ħar Miřfa ħar taddart nnes, teffey-dd ħars yeġis ħima ad t-idd teřqa s ibendiren d ccđiħ. Nettat tuħa d ayenni ħars *n yeġis*, netta tuħa war ħars aħenjir uřa d taħenjirt nneđnit.³⁵ *Umi* tt iżra netta, icarreg arruđ nnes, inna “Awayyaw, yeġi! Cem tesseħwid ayi-dd ařtas u tdewřed ħar yenni i d ayi itteġgen řeħřiġ minzi necc arzmey aqemmum inu i SIDI, war zemmary ad dd-dewřey *ead*.³⁶ Nettat tenna as “Baba inu! *Mařa* cek tarzmed aqemmum nnek i SIDI, *xenni* egg kidi eļaħsab *awař* i dd-iffyen zeg uqemmum nnek, am mammeċ intaqem SIDI qaē di ttwēē nnek x řēdyan nnek, x ayt n Eammun.”³⁷ U nettat tenna *eawed* i babas “Iři ad kidi itwagg *eļaħsab* *awař*-a. Ejj ayi tnayen n iyuren, *maħend* necc ad uyureġ ħar idurar, ad ruy x tuēezriya inu, necc ak-d tmeddukař inu.”³⁸ Netta yarra-dd xas “Uyur!” Uca ijja itt ad traħ tnayen n iyuren. Nettat *maca* teřtef abrid ak-d tmeddukař nnes uca tru x tuēezriya nnes deg idurar.³⁹ *Imsar*, umi qefřen tnayen n iyuren, taregg^wweħ-dd ħar babas u netta iqfeř lwaed i iwaed. Nettat tuħa *eemmarř* war tessin uřa d ijj n weryaz. *Ammu* idweř d leada di Israyil,⁴⁰ aqa asegg^was awarni i usegg^was yessis n Israyil ttfent abrid ħima ad ssiwřent ak-d yeġis n Yaftaħ, Ajileadi, arebea n wussan deg usegg^was.

12¹ Iryazen n Ifrayim twassmunen *i umenyi* u nitni zwan ħar Zafun. Nnan i Yaftaħ “Mayemmi tezwid ħima ad temmenyed ak-d ayt n Eammun u war d aney třiıid ħima ad nuyur akidek? Neccin ad ac neqqed timessi i taddart nnek tiwa i uzeġif nnek d cek akides.”² Yaftaħ inna asen “Necc d řgens inu tuħa-ney deg ijj n umcubbec d ameqqran ak-d ayt n Eammun u necc řayıġ xawem, maca kenniw war i d ayi tfekkem zeg ufus nsen.”³ *Umi* zřiġ necc, belli kenniw war dd-tusim i ufekki, sebbřey tudart inu uca zwiġ *L'urdun* ħar ayt n Eammun u SIDI igga ayi ten deg ufus. Mayemmi i dd ħari tgaēedem ass-a ħima akidi temmenyed?”⁴ Xas uca issmun Yaftaħ marra iryazen zi Jilead uca immney ak-d Ifrayim u iryazen zi Jilead yeřben x Ifrayim minzi nitni nnan “Kenniw d inni yarewřen zeg Ifrayim!”, aqa Jilead yusa-dd jar Ifrayim d Manassi.⁵ Jilead iħewwes imucan n uzekk^wu n L'Urdun *inni iġan* n Ifrayim. D marra inni yarewřen zi Afrayim nnan “Ejj ayi ad zwiġ”, *xenni* sseqsan t iryazen zi Jilead “Ma cek d Afrati?” Mařa netta inna “Lla!”,⁶ *xenni* nnan as “Ini ‘Cibbulit!’ ” Inna netta *xenni* “Sibbulit” u *iban-dd* netta war izmir ad t inteq mliħ, *xenni* ttfen t uca nyin t ħar imucan n uzekk^wu n L'Urdun, ař i ħa wđan di řweqt nni tnayen u-rebein-ařaf n yeryazen n Ifrayim.⁷ Tuħa Yaftaħ iħekkem Israyil setta n isegg^wusa. *Xenni* immut Yaftaħ, Ajileadi, u netta itwandeř deg *ict* zi tneddam n Jilead.

11:39 ‘war tessin’ - řmeēna n wawař-a, aqa nettat war teřtis ca ak-d weryaz, maca teqqim ammu d taēzarect.

12:5 ‘Ifrayimi’ - ijjen zi teqbič n Ifrayim.

ŘQUDAT

Ibšan

⁸ Awarni as tuḡa **Ibšan** zi Bayt-Laḥm iḥekkem x Israyil.⁹ Netta tuḡa ḡars tṛatin n iḥenjiren u issmeḡec tṛatin n yessis ḡar barra u i tṛatin n iḥenjiren nnes ijja ten ad awyem tṛatin n yessis zi barra. Tuḡa netta iḥekkem x Israyil sebaa n isegḡ^wusa. ¹⁰ *Xenni* immut Ibšan uca itwandeř di Bayt-Laḥm.

Ilun

¹¹ Awarni as tuḡa **Ilun**, Azabuluni, tuḡa d řqađi x Israyil u netta iḥkem x Israyil εcra n isegḡ^wusa. ¹² *Xenni* immut Ilun, Azabuluni, uca itwandeř di Ayalun di temmurt n Zabulun.

εabdun

¹³ Awarni as tuḡa **εabdun**, mmis n Hillal, zi Firεatun, iḥekkem x Israyil. ¹⁴ Netta tuḡa ḡars arebein n iḥenjiren d tṛatin n wayyawen, inni innayen x sebein n iḡyař. Netta tuḡa d řqađi x Israyil tme-nya n isegḡ^wusa. ¹⁵ *Xenni* immut εabdun, mmis n Hillel, zi Firεatun, uca itwandeř di Firatun, di temmurt n Ifrayim, x wedrar n Uεamaliqi.

Tṛařit /Axeřqed n Camcun

13¹ Ayt n Israyil arnin ad ggen min iḡan d aεeffan di tiṭṭawin n SIDI. *Xenni* SIDI iwca iten deg ufus n Ifilistiṇiyyen, *ij n řmijař n arebein n isegḡ^wusa.* ² Tuḡa din ijj n weryaz zi řurea, zi řwacun n Dan. Tuḡa qqarn as Manuḡ. Tamyart nnes tuḡa war ḡars bu tarwa u war dd-tiruw ca. ³ Iban-dd **Lmalak n SIDI** i temyart-a uca netta inna as “Xzar, war ḡarem bu tarwa u war dd-tiruw ca, maca ad teksid ddeyset, ad tarwed ijj n uḥenjir. ⁴ *Xenni*, ḡda ixef nnem! War sess binu uřa d ccrab u war ttett walu min inegsen! ⁵ Maḡar xzar, cem ad teksid s ddeyset, ad tarwed ijj n uḥenjir. War i d as ittekk řmus x uzeḡif nnes, maḡar aḥenjir ad yiři d ijj n umεezzař s temrist *n ucewwaf* i AREBBI zeg uεeddis n yemmas u netta ad ikkar, ad ifekk Israyil zeg ufus n Ifilistiṇiyyen.”

⁶ Tamyart tudef u tessiweř ak-d weryaz nnes, tenna as “Ij n weryaz n AREBBI yusa-dd ḡari. Aḡembub nnes igga amecnaw **Lmalak n AREBBI**, issagḡ^wad aṭṭas, uca necc war t sseqsiḡ manis i dd-yusa, u netta war d ayi inni mammecc i d as qqaren. ⁷ Netta inna ayi “Xzar, cem ad teksid s ddeyset, ad tarwed ijj n uḥenjir. War sess binu uřa d ccrab u war ttett walu min inegsen, minzi aḥenjir ad yiři d amεezzař s temrist *n ucewwaf* n AREBBI zeg uεeddis n yemmas ař ass n řmewt nnes.” ⁸ Uca izzuḡ Manuḡ ḡar SIDI, inna “A, Sidi, ttzawgeḡ cek, ejj aryaz n AREBBI wenni dd tessekkeḡ ḡarney, ad ḡarney dd-yas twařat nneḡnit, ad aneḡ isscen min i ḡa negg ak-d uḥenjir wenni i dd ḡa ixerqen.”

⁹ Uca SIDI isřa ḡar Manuḡ u **Lmalak n AREBBI** yusa-dd ict n twařat nneḡnit ḡar temyart. Nettat teqqim deg iyyar uca aryaz nnes Manuḡ tuḡa war kides iḡi. ¹⁰ Nettat tqeḡeq u teeřef, teawed aya i weryaz nnes, tenna as “Xzar, aryaz nni i dd ḡari yusin, iban ayi-dd *εawed*” ¹¹ Uca Manuḡ ikkar, iḡfar tamyart nnes. Umi dd-yusa ḡar weryaz, inna as “Ma cek d aryaz nni i issiwřen ak-d temyart inu?” Netta yarra-dd xas “*Wah*, d necc.” ¹² *Xenni* inna Manuḡ “*Xenni řexxu, mařa twakemmřen wawařen nnek, min i ḡa tiři řqaεida i zi i ḡa nuyur ak-d uḥenjir u min i ḡa tiři řxedmet nnes?*” ¹³ Inna **Lmalak n SIDI** i Manuḡ “Tamyart ad teḡda ixef nnes zi marra min d as i ḡa iniy. ¹⁴ Nettat war ttett min i dd-ittasen zi tzayart uca war tsess binu uřa d ccrab u war ttett walu min inegsen. Ad teḡda marra min i d as umureḡ.”

12:11 ‘Azabuluni’ - ijjen zeg teqbič n Zabulun.

12:15 ‘εamaliqi’ ijjen zi řgens n εamaliq.

13:9 ‘ḡar Manuḡ’ - s Teibranit ‘ḡar tmijja n Manuḡ’.

ŘQUĐAT

- ¹⁵ Xenni inna Manuḥ i **Lmalak n SIDI** “Ejj aney ad cek nemneε cwayt u ad ac nessewjed ijj n iyaɣɔ amezyan zzat i wudem nnek.” ¹⁶ Maca **Lmalak n SIDI** inna i Manuḥ “Mařa tersed ad ayi tmeneed, war ttettey zeg weyrum nnek u mařa tersed ad tesswejed ict n tyarřt n wecmađ, ittuxeřa ad tt tqedmed i SIDI.” Minzi Manuḥ war issin, aqa-t d **Lmalak n SIDI**. ¹⁷ Uca inna Manuḥ i **Lmalak n SIDI** “Mammec i d ac qqaren, řima ad ac negg ccan, xmi i ya itwakemmeř wawař nnek.” ¹⁸ Inna as **Lmalak n SIDI** “Mayemmi i d ayi tesseqsid x yisem inu? Aqa wanita d řeεjeb.” ¹⁹ Xenni iksi Manuḥ ijj n iyaɣɔ d amezyan zeg iyaɣɔden ak-d tewhibt n řyiřet uca ibexxar aya x teřđart i SIDI. U netta igga ijj n řeεjeb u Manuḥ d temyart nnes tuya xezzaren. ²⁰ Uca imsar, řami tuya aceεεař n uealtar igaeεed deg ujenna, aqa uřa **Lmalak n SIDI** igaeεed deg uceεεař n uealřar. Manuḥ d temyart nnes řrin aya, wđan řar temmurt x iyembab nsen. ²¹ Zi senni maca war dd-ibin **Lmalak n SIDI** εad řar Manuḥ d temyart nnes. Xenni issen Manuḥ, belli tuya d **Lmalak n SIDI**. ²² Inna Manuḥ i temyart nnes “S tidett neccin ad nemmet, minzi neccin nezra AREBBI.” ²³ Tenna as temyart nnes “Mařa SIDI ixs ad aney iney, iři netta war iksi zeg ufus nney tayarřt n wecmađ d tewhibt n řyiřet u ad tiři war dd aney itteji ad nřar ad nseř qae man aya di řweqt-a.” ²⁴ Tamyart turuw-dd ijj n uřenjir, tegga as **Camcun**. Ařenjir imyar u SIDI ibarek it. ²⁵ Uca Arruḥ n SIDI ibda ad t indeh di řmargeḥ n řeeskar n Dan jar řurea d Icta’ul.

Remřac n Camcun

- 14**¹ U Camcun ihwa řar Timna. Di Timna izra ict n temyart zeg yessis n Ifiliřtiniyyen. ² Umi dd-igaeεed εawed, iřaja t i babas d yemmas, inna “Nec zriy di Timna ict n temyart zeg yessis n Ifiliřtiniyyen. Xenni řexxu, awyem ayi tt d tamyart i necc!” ³ Inna as babas maca, uřa d yemmas “Ma war *din* teři d ict n temyart jar yessis n aytmac u jar marra řgens inu umi tersed ad tawyed ict n temyart zeg Ifiliřtiniyyen i war itwaxetnen?” Uca inna Camcun i babas “Awi ayi itt i necc, minzi nettat d tamyart tecna di tiřřawin inu.” ⁴ Babas d yemmas war ssinen, aqa man aya tuya-t zi SIDI, aqa netta yarezzu ssibbet đidd i Ifiliřtiniyyen, minzi di řweqt nni tuya Ifiliřtiniyyen řekmen x Israyil. ⁵ U Camcun ihwa-dd řar Timna ak-d babas d yemmas. Umi iwđen řar iřwicen n tzayarin n Timna, xzar iffey-dd řars ijj n weyrad d amezyan izehhar. ⁶ Arruḥ n SIDI itwafarrey xas ařami t imezzeq axmi itwamezzeq ijj n iyaɣɔ d amezyan uca d man aya imsar am war řars uřa d ict n řřajet deg ufus nnes. Netta war εawed i babas d yemmas min igga. ⁷ Xenni ihwa, issiweř ak-d tmeřřut u nettat aqa-tt d tamyart tecna di tiřřawin n Camcun. ⁸ Awar-ni ca n wussan idweř řar *din* εawed řima ad tt yawi d tamyart. Iffey zeg webrid řima ad ixzar ayrus n weyrad, u xzar, tuya *din* ijj n weyřaf n tzizwa di řxecbet n weyrad, ak-d tamment. ⁹ Netta iyru tamment deg ifassen, iffey uca ittett zzayes am iggur. Umi dd-yusa řar babas d yemmas, iwca asen zzayes uca uřa d nitni ccin. Netta war d asen ini maca, aqa netta tuya ikkes-dd tamment zeg weyrus n weyrad. ¹⁰ Xenni ihwa babas řar temyart u Camcun igga dinni ict n wurar am mammec *nnumen* ad t ttegg-en iřudriyyen. ¹¹ Umi t řrin nitni, imsar, belli iwyen třatin n iεiren řima akides iřin. ¹² Inna asen Camcun “Ejj ayi ad awem iniy ict n řajit n twafit. Mařa kenniw tzemmarem ad tt tfesyem u ad xas teffyem di sebea n wussan n wurar-a, xenni ad awem wcey třatin n tikkas d třatin n warruđ icnan. ¹³ Maca mařa war tzemmarem ad ayi tt tcarrřem, xenni kenniw ad ayi tewcem třatin n tikkas d třatin n warruđ icnan.” Nitni nnan as “Ini aney řajit n twafit nnek, neccin nexs ad tt nseř!” ¹⁴ Netta inna asen “Macca iffey-dd zeg wenni ittetten u tazyuđi teffyey-dd zeg wenni ijeħden.” Třata n wussan war zmiren ad carrřen řajit n twafit i d asen inna. ¹⁵ Deg wass

13:24 ‘Camcun’ - isem wanita ixs ad yini ‘am tfuct’.

ŘQUDAT

wiss sebea imsar, aqa nnan i temyart n Camcun “Ywa aryaz nnem maħend ad aney ifessar tħajit n twafit niy ad am neqqed timessi ak-d taddart n babam. Ma tcarðem aney *da*, ħima ad aney tekksem agra nney niy lla?”

¹⁶ Uca tru temyart n Camcun zzates, tenna “Cek teiffed ayi, war d ayi tettexsed. Cek tennid i tarwa n řgens inu ict n tħajit n twafit u war d ayi tt tfessared.” U netta yarra-dd xas “Xzar, necc war tt nniy ead uřa i baba uřa i yemma. Mammec i d am tt i ya iniy i cem?” ¹⁷ Nettat maca tru zzates *marra* sebea n wussan nni di ggin urar u deg wass wiss sebea imsar ařami i d as tt inna, minzi nettat tehweř it uca nettat tcarreħ tħajit n twafit i tarwa n řgens nnes. ¹⁸ *Xenni* nnan as yeryazen n tendint deg wass wiss sebea qbeř mma ad teyři tfuct “Min iğan d amiziđ x tamment d min ijehden x weyrad?” Netta inna asen “Mři war tecrizem ak-d tfunast inu, iři kenniw war tifem tħajit n twafit inu.”

¹⁹ *Xenni* itwafarrey xas Arruħ n SIDI uca ihwa yar Acqalun uca inya třatin n yeryazen u iksi takeccadř zzaysen uca iwca arruđ icnan i yenni issfehmen tħajit n twafit. Axeyyeq nnes *maca* itwassary uca iğaeed *ewed* yar taddart n babas. ²⁰ U tamyart nnes temmewc i uecir nnes, wenni tuya t ieacaren deg wurar.

Axřef n Camcun di ttwec n temyart n Timnat

15 ¹ Awarni ca n wussan, deg wussan n tmegra n irden, imsar, issijji Camcun x temyart nnes, yiwi akides ijj n iřayđ a amezyan, inna *i babas* “Ejj ayi ad adfey yar temyart inu deg wexxam!” Maca babas war t iiji ad yadef. ² Inna babas “S tidett necc nniy, cek teiffed tt u x uyenni necc wciy tt i uecir nnek. Ma war teđi ućmas tamezyant ead tecna xas? Ejj itt ad yark tiři deg wemcan nnes.” ³ Uca inna asen Camcun “Twařat-a ad iřiđ d acemrař zi jjihet n Ifiliřtiniyyen, mařa ggiy daysen min *iğan* d aeeffan.”

⁴ U Camcum yuyur, iymar-dd teřt-mya n iceebawen. Iksi iřefđawen uca issneqřeb iten ijj x wenneđni s ikennasen *nse*n uca di řwest, jar tnayen n ikennasen, icedd ijj n uřefđaw. ⁵ Netta issary iřefđawen uca iija iceebawen ad uyuren deg imendi ibedden n Ifiliřtiniyyen. Ammu issary icewwafen *n irden* d imendi ibedden, uřa d azemmur.

⁶ *Xenni* nnan Ifiliřtiniyyen “Wi iggin aya?” Nnan aqa d Camcun, ađekk^wař n Utimni, minzi wanita yiwi as tamyart nnes, iwci tt i uecir nnes.” *Xenni* gaeden Ifiliřtiniyyen uca qqden timesi i temyart d babas. ⁷ Xas uca inna asen Camcun “Mařa kenniw teggim ammu, xenni xar ad ntaqmey zzaywem uca awarni aya ad arsey.” ⁸ Netta iwti ten s ict n tecti d tameqqrant, yarza asen ixsan x tnayen, xenni ihwa, yuyur izdey deg ifri n teřđart n Eiřam.

⁹ *Xenni* gaeden Ifiliřtiniyyen uca wtin iqıđan nsen đidd i Yahuda uca areyyen ixef nsen ař Laři. ¹⁰ Iryazen n Yahuda nnan “Mayemmi i dd yaney tgaedem?” Nitni arrin-dd nnan “Neccin ngeeed, ħima ad ncarf Camcun maħend ad kides negg am mammec i kidney igga netta.”

¹¹ Uca hwan teřt-ařaf n yeryazen zi Yahuda yar ifri n teřđart n Eiřam, nnan i Camcun “Ma war tessined cek, aqa Ifiliřtiniyyen ħekkmn xaney? Mayemmi i d aney teggid aya?” Netta yarra-dd xasen “Am mammec akidi ggin, ammu akidsen i ya ggey.” ¹² Nitni nnan as “Neccin nehwa-dd ħima ad cek ncarf u ad cek negg deg ifassen n Ifiliřtiniyyen.” *Xenni* inna Camcun “Jağem ayi, aqa kenniw war xafi thejmem.” ¹³ Nitni ssiwřen akides, nnan as “*Man aya* war ittiři, maca neccin ad cek ncarf u ad cek negg deg ufus nsen, maca s tidett war cek neneqq.” Uca carfen t nitni s tnayen n tseywin d timaynutin uca nedhen t zeg ifri yar sennej. ¹⁴ *Řami* yiweđ yar Laři, ffyen-dd yars Ifiliřtiniyyen s iřuyyan *n umenyi*, maca Arruħ n SIDI itwafarrey-dd xas uca tiseywin nni yar ifassen nnes dewřent am tiffest i itwasscemđen s tmessi d iceddiyyen nnes fesyin zeg ifassen

15:6 ‘Atimni’ - ijj n weryaz zi Timna.

15:8 ‘yarza asen ixsan x tnayen’ - s Teibranit ‘ađar x tmeřřadř’.

ŘQUĐAT

nnes. ¹⁵ Netta yufa ijj n yiyes n uqabsi d ttri n yijj n weyyuř uca isswizzeđ afus nnes, iřart xas uca inya zzayes ařef n yeryazen. ¹⁶ Inna Camcun “S yijj n yiyes n uqabsi n weyyuř, ijj n ueurric, tnayen n ieurricen, aqa s yijj n iyēs n uqabsi n teyyuĉ nyiĉ ařef n yeryazen.” ¹⁷ Imsar, umi ikemmeř awař nnes, inđar iyēs n uqabsi zeg ufuš nnes uca igga as i wemcan nni Ramat-Laři. ¹⁸ Minzi netta tuĉa days afadi ařtas, iřaĉa ĉar SIDI inna “Cek tewcid i umsexxar nnek asenjem-a ameqqran. Ma *xenni* ittxeřša ad mmteĉ s ufadi, ad wđiĉ deg ifassen n ina inni war ixtinen?” ¹⁹ Xas uca issfeĉeq AREBBI ařfur n Laři, ffyen-dd zzayes waman u netta isu uca buřbeř nnes idweř-dd uca idweř-dd ĉar tudart. X uyenni igga as *i tařa nni* ‘Tařa n wenni ittřayan’. Tanita aqa-tt di Laři ĉars ař ass-a. ²⁰ Tuĉa netta iřekkem x Israyil deg wussan n Ifiliřtiniyyen, eicrin n isegg^wusa.

Camcun di Yazza

16¹ Umi ittef Camcun *abrid* ĉar Yazza, iřra dinni ict n temĉart d taqehbeĉt, uca yudef ĉars ĉar daxeř. ² *Xenni* itwannu i ayt n Yazza Camcun aqa-t da! Innden as-dd uca řđan ĉiřet tmun ĉar tewwart n tendint. ĉiřet tmun nitni ssqaren, nnan “ĉar tuffut n wass *xenni* ad t neneĉ.” ³ Camcun *maca* iqqim izzeř ittef ĉars ař azyen n ĉiřet. *Xenni* ikkar-dd deg wezyen n ĉiřet, ittef tiwwura n tendint ak-d řeđruf ĉar uyezdis n *tewwart* iqřeε i tent i-dd s zzeĉrun, igga itent x tyarđin nnes uca yarbu tent ĉar tqicĉet n wedrar nni *iĉan* qibaĉ i řibrun.

Camcun d Dalila

⁴ Awarni as, imsar ieĉeq ict n temĉart ĉar tiĉzart n Suraĉ, qqaren as Dalila. ⁵ Uca řbacat n *tnedd*am n Ifiliřtiniyyen usin-dd ĉars, nnan as “ĉwa it, u xzar *ad tafed* zi manis ĉars jjeħd-a tameqqrant u mammec xas i ĉa nzemmar, ad t ncarf, řima ad t neĉdeř ĉar temmurt. *Xenni* neĉĉin ad am newc kuř ijj *zzayney* ařef u-mya n *uqiyyat* n nnuqart. ⁶ Xas uca tenna Dalila i Camcun “Ini ayi *maca*, zi manis ĉark jjeħd-a ameqqran d mammec zemmare n ad cek carfen řima ad tettwayeđřed ĉar temmurt.” ⁷ Inna as Camcun “Mařa carfen ayi s sebea n *izewran* d ttri nni war yuřiĉen ead, *xenni* ad dewřeĉ arxuĉ amecnaw *kuř* ijj n bnađem nneđni.” ⁸ *Xenni* řbacat n *tnedd*am n Ifiliřtiniyyen iwyen as-dd sebea n ifiřan n ided d ttri nni war yuřiĉen ead u nettat tcarf it zzaysent. ⁹ *Deg ijj n umur* tuĉa ĉars řed deg ict n texxamt n daxeř ittef ařeřtu. Tenna as “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!” *Xenni* iqđuw *izewran* am mammec iqeřtes ufiřu n tiffest xmi itwacemm-dd arriřet n tmessi. Uca *ssir* n jjeħd nnes war idwiř itwassen.

¹⁰ Xas uca tenna Dalila i Camcun “Xzar, cek tĉemted ayi u tessxarrqed xafi. Ini ayi *maca*, s minzi cek zemmare n ad cek carfen?” ¹¹ Netta inna as “Mařa carfen ayi s tseywin d timaynutin, war twassxedment *emmarř*, ad dewřeĉ arxuĉ amecnaw *kuř* ijj n bnađem nneđni.” ¹² Uca Dalila teĉsi tiseĉwin d timaynutin tcarf it zzaysent u tenna as “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!”, *deg umur d ijj*en tuĉa řed deg ict n texxamt n daxeř ittef uřeřtu. *Xenni* iqeřtes tiseĉwin zeg iĉaĉen nnes am ijj n ufiřu.

¹³ Xas uca tenna Dalila i Camcun “Xzar, cek tĉemted ayi u tessxarrqed xafi. Ini ayi *maca*, s min cek zemmare n ad cek carfen?” Netta inna as “Mařa ĉem tmuded sebea n tmuzarin x uzeĉif inu ak-d wexmar n *ddebbuz* n *txeyyađt*.” ¹⁴ U nettat tessemted tent s yijj n umesmir, tenna as “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!” *Xenni* ifaq-dd zeg yiđeř nnes, ikkes-dd ddebbuz n *txeyyađt* d ufiřu.

¹⁵ Xas uca tenna as “Mammec tzemmare d ad tinid ‘Necĉ ttexseĉ ĉem’, mařa uř nnek war ĉari iĉi? řexxu tĉemted ayi třata n twařawin u war i d ayi tennid zi manis ĉark jjeħd-a ameqqran.” ¹⁶ Uca imsar, umi nettat tegga xas aĉiř s wawařen nnes u thewř it marra ussan, idweř řeĉmar nnes

15:17 ‘Ramat-Laři’ - isem wanita ixs ad yini ‘řgaεeđet n yiyes n uqabsi’.

ŘQUDAT

iggar ħars ař řmewt. ¹⁷ U netta issargeb itt marra x wuř nnes, inna as “Ijj n řmus i uħeffi war dd ħari yusi x uzeġif inu, minzi necc d amēzzař s temrist *n ucewwaf* zeg uēddis n yemmas. Mařa itwaħeff ucewwaf inu, xenni ad ayi iffey jjeħd inu, ad dewřey arxuġ am *kuř* bñadem nneđni.” ¹⁸ *Umi* tezra Dalila, belli aqa netta issargeb itt marra x wuř nnes, nettat tessekk ħar řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen, tenna “Asem-dd twařat-a da, minzi issargeb ayi marra x wuř nnes.” Řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen gaēden-dd ħars, iwyen-dd akidsen řweznať n nnuqart deg ufus nsen. ¹⁹ Nettat tejja Camcun ad iťtes x ifadden nnes, třaya i ijj n weryaz, tqess as seba n tmuzarin x uzeġif nnes uca tebda nettat teťteť it ħars uca jjeħd nnes iffey zzayes. ²⁰ *Xenni* tenna “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!” Netta ifaq-dd zeg yiđes, inna “Twařa-ya ad arxuġ, ad ssfekkey ixef inu”, minzi netta war issin, aqa SIDI tuġa ismeħ days. ²¹ *Xenni* tťfen t Ifiliřtiniyyen, qeřeen as tiťtawin uca nedhen t ħar řazza, carfen t s tnayen n řeqyud n nnħas u netta idweř issunnuđ tasirt di řeħbes. ²² *Maca* acewwaf n uzeġif nnes idweř imeqqar deġya awarni řami i d as tuġa ħeffen.

Řmewt n Camcun

²³ Řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen munen, ħima ad qeddmēn ict n tġarřt d tameqqrant i Dajun, arebbi nsen, uřa i řefraħet uca nnan “Arebbi nney iwca aney Camcun, řēdu nney, deg ifassen nney.” ²⁴ *Umi* t izra řgens, ssemyaren arebbi nsen, maġar nnan “Arebbi nney igga řēdu nney deg ufus nney: netta, wenni ixřan tammurt nney d wenni inġin zzayneġ aťtas!” ²⁵ Uca imsar, umi uř nsen tuġa-t ifarħ, nnan “Řayam i Camcun ħima ad aney issfarħ.” Uca řayan-dd x Camcun zi řeħbes ca sstehzan zzayes zzat i wudem nsen uca jjin t ad ibedd jar ipilaren. ²⁶ *Xenni* inna Camcun i uħenjir wenni t inedhen zeg ufus “Arxu ayi, necc xsey ad ħadiġ ipilaren i yarebbun taddart, maħend ad xasen senndey necc.” ²⁷ Taddart tuġa teccur s yeryazen d temġarin. Tuġa din *ēawed* marra řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen. X tzeqqa *iwařan* tuġa *qqimen* amēnni teřt-ařaf n yeryazen d temġarin nni xezzen umi ittyennen Camcun. ²⁸ *Xenni* iřaya Camcun ħar SIDI, inna “Sidi, SIDI, xarreř dayi u tewced ayi mġir twařat-a waha jjeħd inu, a AREBBI, ħima necc ad ntaqmey ixef inu zeg Ifiliřtiniyyen di ssibbet n tiťtawin inu deg ict n twařat.” ²⁹ Uca iťteť Camcun tnayen n ipilaren i *iġan* di řwest i yarbun u min xef tsenned taddart, ijj n upilar s uyiř nnes afusi d wennēđni s uyiř nnes azeřmađ. ³⁰ Uca Camcun inna “Ejj imin inu ad immet ak-d Ifiliřtiniyyen!”, u netta iġnes ixef nnes ħar zzat s *marra* jjeħd nnes uca tewđa taddart x řbacat n *tneddām* u x marra řgens i days tuġa iġan. Tuġa qedda n yenni i inġa s řmewt nnes d amēqqran x yenni tuġa inġa umi tuġa iddar. ³¹ Aytmas d marra taddart n babas hwan-dd u ssgaēden t, iwyen t u neđřen t jar řura d Icta’ul deg wenđer n babas Manuħ. Tuġa iħekkem di Israyil eicrin n isegg^wusa.

Mixa d řexyař nnes n řřanam

17 ¹ Ijj n weryaz tuġa izeddeġ x idurar n Ifrayim, qqaren as Mixa. ² Netta inna i yemmas “Ařef u-mya n *uqiyyat* n nnuqart i d am itwaksen u xasent tennid ict n nneēřet tenni i zi tneťqed deg imezzuġen inu, xzar, nnuqart nni aqa-tt ħari, necc ksiġ tt.” Yemmas tenna “Ad yiři mmi itwabarek zi SIDI!” ³ Netta yarra ařef u-mya n *uqiyyat* n nnuqart i yemmas uca yemmas tenna as “Nnuqart qeddesey tt zeg ufus inu i SIDI maħend ad tiři tqeddes i mmi ħima ad zzayes igg ijj n řexyař ineqcen d ijj n řexyař ifesyen u řexxu ħark ad ac tt arrey.” ⁴ Netta *maca* yarra nnuqart *ēawed* i yemmas. Uca yemmas teksi mitayn n *uqiyyat* n nnuqart u tewca itent i yijj n wemziř n wureġ, wenni i zzayes iggin ijj n řexyar ineqcen d yijj n řexyař ifesyen d man aya itwaggen di taddart n Mixa. ⁵ Tuġa Mixa ħars ict n taddart n arebbi u netta igga ijj n upalťu n *ukeħhan* d řexyařat imezyanen n lařnam u iřeqqem ijjen zeg iħenjiren nnes ad ħars yiři d

akehhan.

⁶ Deg wussan nni war din tuŷi ajeŷid di Israyil. Kuř ijj ittegg min *iġan* nican di tiřřawin nnes. ⁷ Di Bayt-Laħm di Yahuda tuŷa din ijj n webřiy zi řwacun n Yahuda. Netta tuŷa d ijj n Ulawi, tuŷa izeddeŷ dinni d abarrani. ⁸ Aryaz-a iffeŷ zi tendint nni, zi Bayt-Laħm di Yahuda, ħima ad izdeŷ am ubarrani mani mma izemmar ad yaf *amcan*. X webrid nnes yiweđ netta ęar idurar n Ifrayim ęar taddart n Mixa. ⁹ Mixa isseqsa t “Manis i dd-tusid cek?” Netta yarra-dd xas “Nec d Alawi zi Bayt-Laħm di Yahuda, u nec ggureŷ, ħima ad zedeŷ mani mma i ęa yafeŷ *amcan*.” ¹⁰ *Xenni* inna as Mixa “Qqim ęari uca tiřid ayi d baba d akehhan! Nec ad ac wceŷ eecra n *uqiyyat* n nnuqart d ca n werruđ d řeeweč.” Uca Alawi yuyur akides. ¹¹ Alawi yarđa xas deg wawař ħima ad iqqim ak-d weryaz u abřiy tuŷa i Mixa am ijjen zeg iĥenjiren nnes. ¹² Mixa iřeqqem Alawi uca idweř webřiy d akehhan ęars di taddart n Mixa. ¹³ Uca inna Mixa “Řexxu ssneŷ nec, aqa SIDI ad ayi igg řxar, maŷar nec ęari Alawi wanita d akehhan.”

Taqbič n Dan tetřef Layic d tasyart nnes

18¹ Deg wussan nni war din tuŷi ajeŷid di Israyil u deg wussan nni tuŷa taqbič n Dan tarezzu tasyart i yixef nnes maĥend ad days izdeŷ, minzi war d as-dd tekkar *ead* tesęart tecna jar tqebbař n Israyil. ² Ssekken ayt n Dan zi řwacun nsen xemsa n yeryazen zeg *imucan* nsen i igg^wjen ařřas. *Tuŷa* iryazen *nni* d ayt n umenŷi inni dd-yusin zi řurea d Icta’ul, ħima ad bergen tammurt, ad days yarzun. Nitni nnan asen “Uyurem, arzum tammurt!” Usin-dd ęar idurar n Ifrayim ęar taddart n Mixa u ssensen dinni. ³ *Umi ten tuŷa* nitni ęar taddart n Mixa, eeqřen x tmijja n webřiy, Alawi, uca ffęen zeg *webrid* ęars, nnan as “Min cek i da dd-yiwyen u min i da tettegged u min i da tarezzud cek?” ⁴ Netta yarra-dd xasen “Ta d ta iggi tt akidi Mixa. Netta icra ayi u ammu i dewřeŷ nec d akehhan nnes.” ⁵ Nitni nnan as “Seqsa aneŷ AREBBI, maĥend ad nessen, ma abrid i ęa nuyur, ad yiři mliĥ.” ⁶ Yarra xasen ukehhan “Uyuret di řehna, abrid i texsem ad tekkem, aqa-t zzat i *tiřřawin* n SIDI.”

⁷ *Xenni* ruĥen xemsa n yeryazen nni, iwđen ęar Layic. Nitni řrin řgens izdeŷ days di řaman am mamme t tuŷa d lqaaida ęar ayt n řidun, s řhudnet u di řaman. Tuŷa war din uřa d ijj di temmurt wenni iĥřaren x *yijjen* di ca n řĥajet niŷ iřřef ca s řexcunet. Nitni tuŷa igg^wjen ařřas x ayt n řidun u war ęarsen tuŷi walu uřa ak-d ijj n bnadem. ⁸ Uca usin-dd ęar aytmatsen di řurea d Icta’ul uca nnan asen aytmatsen “Man awař i ęarwem?” ⁹ Nitni arrin-dd xasen “Kkarem, jjem ad ngaeed, minzi nezra tammurt, u xzar, aqa-tt tecna ařřas. Ma xenni *texsem* ad teqqimem tet-tarsam ammu? War tteegizem ca maĥend ad tadfem ęar temmurt ħima ad tt tetřřem d řwart. ¹⁰ Mařa kenniw ad tawđem din, *xenni* ad tafem ijj n řgens *izeddyen* di řaman uca tammurt tewsee ařřas ęar tnayen n ięezdisen, minzi AREBBI igga awem tt deg ufus nwem, aqa-t d ijj n wemcan mani war d as ittxeřři walu n min iġan x temmurt.

¹¹ Xas uca ksin iqiđan nsen zi senni, zi řurea d Icta’ul, setta mya n yeryazen ĥezzen s řesnaĥ zi řwacun n Dan. ¹² Nitni gaeden uca wtin iqiđan nsen ęar Qaryat-Yaearim di Yahuda. X uyenni qqaren as i wemcan nni ‘Maxan-Dan’ ęars ař ass-a. Xzar aqa-tt awarni i Qaryat-Yaearim. ¹³ Zi senni ffęen, edun ęar idurar n Ifrayim iwđen ęar taddart n Mixa. ¹⁴ *Xenni* ssiwřen xemsa n yeryazen, inni tuŷa igguren ħima ad bergen tammurt n Layic, nnan i aytmatsen “Ma tessnem eawed, aqa di tudrin nni aqa din ijj n upalřu n *ukehhan* d řexyařat imezyanen n lařnam d ijj n řexyař ineqcen d ijj n řexyar ifesyen? Xenni řexxu, tessnem min xawem ad t teggem.”

¹⁵ *Řexdenni* ffęen zeg *webrid* nsen, usin-dd ęar taddart n webřiy, Alawi, ęar taddart n Mixa uca sseqsan x řaman nnes. ¹⁶ Setta-mya n yeryazen zeg ayt n Dan i iĥezzen s řesnaĥ nsen, qqimen bedden ęar wadaf n tewwart. ¹⁷ Xemsa n yeryazen, inni tuŷa ffęen ħima ad bergen tammurt,

18:12 ‘Maxan-Dan’ - isem wanit ixs ad yini ‘tesqift n Dan’.

ŘQUDAT

gaεden, udfen u iwyyen řexyar ineqcen d upalřu *n ukehhan* d řexyařat imezyanen n lařnam d řexyař ifesyen. Akehhan iqqim ibedd řar uqemmmum n tewwart ak-d setta-mya n yeryazen iħezzen s řesnaħ. ¹⁸ *Xemsa* ina udfen řar taddart n Mixa u kksen řexyař ineqcen d upalřu n ukehhan d řexyařat imezyanen n lařnam d řexyař ifesyen uca xas inna asen ukehhan “Min din tetteggem?” ¹⁹ Nitni nnan as “Susem, sars afus nnek x uqemmmum nnek, uyur akidney u dweř d baba d akehhan nney! Min iħřan, mařa cek d akehhan di taddart n yijj n weryaz waha niř mařa cek d akehhan i ict n teqbič d yijj n familia di Israyil?” ²⁰ *Řexdenni* ifarħ wuř n weryaz nni uca netta iksi apalřu n ukehhan d řexyařat imezyanen n lařnam d řexyař ineqcen uca yudeř jar řgens. ²¹ Uca εeqben nitni, ffyyen uca nedhen iħenjiren d řmař d đđquřat akidsen řar zzat.

²² Umi nitni tuřa igg^wjen ařřas x taddart n Mixa, itwařařa-dd i yeryazen di tudrin yudsen x taddart n Mixa ħima ad munen uca nitni xeccen x ayt n Dan. ²³ Nitni řařan awarni i ayt n Dan u ina nnqerben azeřif nsen, nnan i Mixa “Min cek yuyin? Mayemmi třayid ħima ad twassmunen *marra*?” ²⁴ Inna netta “Kenniw tekksem xafi irebbiten inu i ggiř uřa d akehhan uca tuyurem. Min řari řexxu ead? Mammec teggim ead teqqarem ayi ‘Min cek yuyin?’ ” ²⁵ Ayt n Dan nnan as “Yark ad nseř i tmijja nnek řarney niř *izemmar* ad xawem wđan iryazen yewearen u iři *ad tay* ad tessweddared řeεmar nnek uřa d řeεmur n taddart nnek.” ²⁶ Uca uyuren ayt n Dan deg webrid nsen u umi izra Mixa belli nitni tuřa jehden xas, inneqřeb, yaregg^weħ řar taddart nnes.

²⁷ Nitni *maca* iwyyen min iggin Mixa uřa d akehhan wenni tuřa řars *ittsexxaren* uca iwđen řar Layic, řar ijj n řgens *izeddyen* di řhudnet d řaman uca nřin ten s řeqđeε n ssif u sscemđen tandint s tmessi. ²⁸ War din uřa d ijjen *izemmar* ad ten issenjem minzi tuřa-tt tigg^wwej ařřas x řidun u war tuři řarsen walu uřa ak-d yijj n bnađem. Tuřa-tt di řewđa n teyzurt nni řar Bayt-Raħub. Awarni i uya bnan tandint εawed uca zedyen days. ²⁹ Nitni qqaren as i tendint Dan, x yisem n babatsen Dan, wenni i dd-itwarwen i Israyil. Maca zic tandint tuřa qqaren as Layic.

³⁰ Ayt n Dan ssbedden řexyař ineqcen i yixef nsen d Yahunatan, mmis n Jarcum, mmis n Manassi, netta ak-d tarwa nnes tuřa-ten d ikehhanen i teqbič n Dan řars ař ass i di tetwandeh temmurt řar lmenfa. ³¹ Nitni tuřa ssbedden řexyař ineqcen n Mixa, tenni igga, zzat i yixef nsen *marra* ussan min tekka taddart n SIDI teđa di Cilu.

Řefđiħet i iggin ayt n Binyamin di Jibeε

19 ¹ Deg wussan nni, umi war din tuři ajeđid di Israyil, tuřa din ijj n Ulawi izeddey d abarrani řar řřarf qae n đeffar n idurar n Ifrayim. Netta yiwi ict n temřart, ict n tayya, zi Bayt-Laħm di Yahuda. ² Maca tayya nnes tedweř tqeħħeb umi řars tt tuřa uca tesmeħ days, teeqeb řar taddart n babas di Bayt-Laħm di Yahuda. Dinni teqqim ařřas n wussan, arebeεa n iyuren.

³ *Xenni* ikkar weryaz, idřar itt ħima ad kis issiweř s wuř nnes maħend ad tt-idd issaregg^weħ. Tuřa aħudri nnes akides d ict n tyuya n yeyyař. Uca nettat tiwyi it řar taddart n babas. *Umi* t izra babas n tebřiřt, ifarħ řami akides i řa immeřqa. ⁴ Ařami ađekk^wař nnes, babas n tebřiřt, igga xas ařřas ayiř maħend akides iqqim třata n wussan. Nitni ccin, swin u ssensen dinni. ⁵ Imsar deg wass wiss arebeεa tuřa kkaren zic řar tuffut u netta ikkar ixs ad yuyur. *Xenni* inna babas n tebřiřt i wesři nnes “Semħeđ uř nnek s yijj n uřeqq^wuz n weyrum, xenni ad taf tzemmarem ad tuyurem.” ⁶ Nitni qqimen, ccin, swin jmiε. *Xenni* inna babas n tebřiřt i weryaz “Ttzawgeř, qqim da ad tessensed uca ad ifarħ wuř nnek.” ⁷ Aryaz ikkar ħima ad yuyur, *maca* ađekk^wař nnes ikellef xas igga xas ayiř ħima ad dinni issens εawed. ⁸ Deg wass wiss xemsa ikkar zic řar tuffut ħima ad yuyur. Inna babas n tebřiřt “Arni semħeđ uř nnek!” U nitni qqimen ttrařan ař i řa iεdu wass uca ccin tnayen idsen munen. ⁹ *Xenni* ikkar weryaz ħima ad yuyur, netta ak-d tayya nnes d uħudri nnes. Ađekk^wař nnes, babas n tebřiřt, inna “Xřar maca, ass ggur ad iεdu tiweđ-dd tmeddit, ttzawgeř sensem da u sfařħ uř nnek u kkarem tiwecca zic maħend ad tetřřfem abrid řar tqiđunt

ŘQUDAT

nnek.”¹⁰ *Maca* aryaz war ixš ca *ead* ad issens. Ikkar uca yuyur, yiweđ ař qibač Yabus, tenni d Urcalim, u tuya ict n tyuya n yeyyař bardæen d tayya nnes aqa-tt akides.¹¹ Umi ten tuya nitni ęar Yabus, tuya ass ggur ad iædu. *Xenni* inna uęudri i bab nnes “Uyur, ad da nęar di tendint-a n Iyabusiiyyen, ad days nessens.”¹² *Maca* sides nnes yarra-dd xas “Neccin war netteęęar deg ict n tendint d tayribt, tenni war ięin n ayt n Israyil, maca ad narni ad nuyur ęar Jibea.”¹³ D netta inna *æawed* i uęudri nnes “As-dd, ejj aney *ad narzu* ad naweđ ęar ijj zeg imucan nni, ad nessens di Jibea niy di Rama.”

¹⁴ Nitni arnin uyuren u teyři xasen tfuct umi ten-tuya nitni ęar Jibea nni *ięan* n Binyamin.

¹⁵ Uca ssfaryen *zeg webrid*, ģima ad adfen din maęend ad ssensen di Jibea. *Umi* din yudef, iqqim deg wazzay n tendint, minzi war ten issidef ģed ęar taddart maęend ad ssensen.¹⁶ U xzar, ęar tmeddit ięqeb-dd yijj n uwessar zi řxedmet nnes *zeg iyyar*. Tuya aryaz nni *æawed* *zeg idurar* n Ifrayim, *maca* izdey am abarrani di Jibea, maca imezday n temmurt nni tuya-ten d Ibinyaminiyyen.¹⁷ Issgaæeed tmuyři nnes, ixzar aryaz nni tuya dd-ikkin d abrid deg wazzay n tendint, uca awessar inna “Mani i ya tuyured u manis i dd-tusid?”¹⁸ Uca inna as netta “Neccin neffey-dd zi Bayt-Laģm ęars ař tęarf qæ đeffar x idurar n Ifrayim, zi senni i dd-usię. Necc tuya uyurey ęar Bayt-Laģm di Yahuda, uca řexxu ggurey ęar taddart n SIDI uca war da uřa d ijj ad ayi issidef ęar taddart nnes,¹⁹ waxxa neccin ęarney řum d řeęref i yeyyař nney uřa d aęrum d binu i necc, i tayya nnek u i uęudri wenni ięan ęar imsexxaren nnek. War d aney ixexş walu.”²⁰ *Xenni* inna uwessar yarra-dd xas “Ad kik yiři řehna! *Maca* min i d ac iqqimen, aqa-t ęari, myir ittxeşsa war tnušid deg wazzay.”

²¹ Netta issidef it ęar taddart nnes, iwca řeęref i iyyař u nitni ssirden iđaren nsen ccin swin.

²² Di řweqt d ict řami ifarģ wuř nsen, xzar, deęya nęden-dd yeryazen n tendint i taddart, iryazen nni d ayt i war isekk^win, uca ssqarqben di tewwart. Nitni ssiwřen ak-d uwessar, bab n taddart, nnan “Suffey-dd aryaz, wenni i dd yudfen ęar taddart nnek, ęar barra, neccin nexs akides newđa.”²³ Aryaz, bab n taddart, iffey-dd ęarsen, inna asen “Lla, aytma, war tteggem ca tuæefna. Řexxu, umi aryaz-a yudef ęar taddart inu, ęarwem ad teggem řefđiģet am tanita.

²⁴ Xzar, yeęi d taęzarect d tayya nnes ad ęarwem tent ssuffęey. Sehwaš tent u ggem akidsent min texsem, maca deg weryaz-a war tteggem řefđiģet am tanita.”

²⁵ *Maca* iryazen war xsen ad ęarsen sřan. *Xenni* ięęef aryaz tayya nnes, issuffey itt-dd ęarsen ęar barra. Nitni uřiyyen xas, jeyyģen tt ģiřet tekmeř ęars ař ateffu u nitni jjin tt ad tuyur ęars ařami isbeģ řģař.

²⁶ Umi d tarrez tuffut tusa-dd temyart-a uca tewđa ęar tewwart n taddart n weryaz mani tuya ięan sides nnes, ęars ařami i *dd-teffey* tfawt.²⁷ *Umi* dd-ikkar sides ęar tuffut, yarzem tiwwura n taddart uca iffey ęar barra ģima ad ięęef abrid nnes, xzar, din i tewđa temyart, tayya nnes, ęar tewwart n taddart s ifassen nnes x tnebdat.²⁸ Netta inna as “Kkar bedd, neccin nexs ad nuyur!” *Maca* uřa d ijj war xas-dd yarri. *Xenni* issars itt x weęyur uca ięęef abrid ęar wemcan n *tzeddiyt* nnes.²⁹ *Umi* yiweđ netta ęar taddart, iksi ijj n řmus, ięęef tayya nnes, iqess itt x tenæac n tseqqar uca isekk itent ęar marra jwayeh n Israyil.³⁰ Uca imsar, aqa qæ wenni izrin aya, inna “Man aya æemmarş ead war imsar uřa war t nezri zeg wass i di ffęen ayt n Israyil zi Mişra ęars ař ass-a. Xemmem days, mcawareš ak-d wayawya uca inim awař n *lģukm!*”

Amenyi n ayt n Israyil ak-d teqbič n Binyamin

20¹ *Xenni* ffęen marra ayt n Israyil uca tamesmunt, zi Dan ęars ař Bi'r-Sabea uřa d tammurt n Jilead, tmun am ijj n weryaz ęar SIDI di Mişfa.² Uca imdebbaren n marra řgens, uřa d n marra tiqebbař n Israyil sšbedden ixef nsen di tmesmunt n AREBBI, arebea-ařaf n yeryazen x iđaren, *marra iryazen* inni izemmarren x ssif.³ Ayt n Binyamin sřin, aqa ayt n Israyil gaæden ęar

ŘQUDAT

Miřfa. Ayt n Israyil nnan “Siwřem, mammec *tzemmar* ad temsar tuęeffna-ya?”⁴ Aryaz Alawi, aryaz n temyart ittwanyen, yarra-dd xasen “Necce usiy-dd ak-d tayya inu zi Jibeā tenni *ięan* n Binyamin, ĥima ad ssensey *din*.⁵ Uca imezday n Jibeā nnqerben xafi, nnęden ayi-dd di ģiřet i taddart, nwan ad ayi nyen u yeřben tayya inu ařami temmut.⁶ *Xenni* ksiy tayya inu, bđiy tt d tiseqqar, ssekkey tt yar marra jwayeh n *temmurt* n řwart n Israyil, minzi nitni ggin řefđiřet d tubuřeřya di Israyil.⁷ Xzar, kenniw marra d ayt n Israyil. Arrem-dd kenniw x man aya s wawař d cwar!”

⁸ Uca ibedd řgens imun am ijj n weryaz, inna “Uřa d ijjen zzayneę war iggur yar tqiđunt nnes u uřa d ijjen zzayneę war itteiqqib yar taddart nnes.⁹ *Xenni* řexxu, ammu i ya negg ak-d Jibeā: ad xas neffey eļařsab taqedduřt!¹⁰ Ad narecceę zi marra tiqebbař n Israyil eecra n yeryazen zi mya u mya zeg wařef u ařef zi eecra-ařef, ĥima ad awyen řeęweč i řgens, ĥima, xmi i dd ya yasen yar Jibeā tenni *ięan* n Binyamin, ad ggen akides eļařsab marra tubuřeřya nni yegga di Israyil.”

¹¹ Ammu munen marra iryazen n Israyil di tendint-a, *tuya* munen *ak-d wayawya* am ijj n weryaz.

¹² Uca sekkent tiqebbař n Israyil iryazen yar marra taqbič n Binyamin, nnan “Mana řefđiřet-a i yarwem imsaren?¹³ Wcem aneę-dd iryazen nni, inni d ayt i war isekk^win nni *ięan* di Jibeā, ĥima ad ten nenney uca ad iwamĥa min *ięan* d aęeffan zi Israyil.” Maca ayt n Binyamin war xsen ad sřen yar aytmatsen, ayt n Israyil. .

¹⁴ Usin-dd ayt n Binyamin zi tneddam nsen yar Jibeā munen, ĥima ad ffyen yar umenęi ak-d ayt n Israyil.¹⁵ Deg wass nni sedden ayt n Binyamin zi tneddam, setta u-eicrin-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif, nřra imezday n Jibeā i zi sedden sebeā-myā n yeryazen itwafarzen.¹⁶ Jar marra řgens-a aqa *din* sebeā-myā n yeryazen twafarzen, i zi itwabelleę ufus nsen azeřmađ. Kuř ijj zzaysen izemmar ad iĥaka mliĥ ařtas s yeęiy, war xetřin.¹⁷ Uřa d iryazen n Israyil twasedden. Nitni *tuya*-ten nřra ayt n Binyamin di arebeā-myā-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif. Marra nitni d iryazen Ieeskariyyen.

¹⁸ Kkaren ayt n Israyil uca ffyen yar Bayt-Il, sseqsan AREBBI, nnan “Man wen zzayneę i ya iffyen d amzwaru yar umenęi ak-d ayt n Binyamin?” Uca SIDI inna “Amezwaru Yahuda.”¹⁹ Kkaren ayt n Israyil yar tuffut, wtin iqiđan nsen ajemmađ i Jibeā²⁰ Ffyen yeryazen n Israyil yar umenęi ak-d Binyamin uca sedden yeryazen n Israyil ixef nsen qibač nsen i umenęi yar Jibeā.²¹ *Xenni* ffyen-dd ayt n Binyamin zi Jibeā uca yeđřen di Israyil deg wass nni tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen yar temmurt.

²² Maca řgens, iryazen n Israyil, ggin taryast, sedden ixef nsen ict n twařat nneđnit i umenęi yar mani *tuya* sedden ixef nsen deg wass amezwaru.²³ Uca ayt n Israyil gaęeden, *tuya* run ztat i wudem n SIDI ař tameddit, u sseqsan “Ma ad ffyeę ict n twařat nneđnit yar umenęi ak-d tarwa n uma Binyamin?” SIDI yarra-dd “Gaęedem đidd i nnes *i umenęi!*”²⁴ Deg wass wiss tnayen qarrben-dd ayt n Israyil yar ayt n Binyamin²⁵ uca iffey Binyamin deg wass wiss tnayen zi Jibeā maĥend ad kidsen immeręqa. Yeđřen eawed tmentaç-ařaf n yeryazen yar temmurt, inni *tuya* marra zemmar n x ssif.

²⁶ *Xas uca* ffyen marra ayt Israyil, řgens marra, uca iwęden yar Bayt-Il, run. Qqimen dinni ztat i wudem n SIDI uca zummen deg wass nni yars ař tameddit uca sbexxaren tiyarřa n wecmađ d tyarřa n řehna ztat i wudem n SIDI.²⁷ *Xenni* sseqsan ayt n Israyil SIDI, minzi *din*, *di Bayt-Il*, *tuya* ięa Ttabut n Řeahd n AREBBI deg wussan nni.²⁸ D Finaĥas, mmis n Alicazar, mmis n Harun, ibedd deg wussan nni ztat i wudem nnes uca inna “Ma ad neffey ict n twařat nneđnit yar umenęi ak-d ayt n uma Binyamin nię ad nesmeĥ?” SIDI yarradd “Ffyem, maęar tiwecca ad ten ggeę deg ufus nnek.”

²⁹ *Xas uca* igga Israyil tixecfin yar marra iyezdisen n Jibeā³⁰ u deg wass wiss třata gaęeden ayt n Israyil đidd i ayt n Binyamin. Sedden ixef nsen *i umenęi* ak-d Jibeā, am mammec *tt ggin* twařawin

20:13 ‘war xsen ad sřen yar aytmatsen’ - s Teibranit ‘war xsen ad sřen yar tmijja n aytmatsen’.

ŘQUĐAT

iedun.³¹ *Xenni* ffyēn ayt n Binyamin i umsagar ak-d ayt n Israyil u twasigg^wjen zi tendint uca, am mammec twařawin iedun, nyin inni twassnuqqben x ibriden imeqqranen zeg inni ijj igaeēed ƣar Bayt-Il u wenneđni ƣar Jibeā, eřařař třatin n yeryazen n Israyil.³² *Xenni* nnan ayt n Binyamin “Aqa nitni twayeřben zzat i wudem nney, am twařat tamezwarut.” Nnan ayt n Israyil “Ejj aney ad narweř, ad ten nessigg^wej zi tendint ƣar ibriden imeqqranen.”³³ Marra iryazen n Israyil kkarren zeg wemcan nsen u sedden ixef nsen i *umenyi* ƣar Bael-Tamar. Di řweqt d ict usin-dd, inni zi Israyil i tuƣa di texceft, x ict n řyefřet zeg wemcan nsen zeg ifri n Jibeā.³⁴ Eecra-ařaf n yeryazen itwafarzen zi marra Israyil usin-dd zeg urendad n Jibeā u amenyi idweř iwear. Nitni war ssinen, aqa ticti třart xasen.³⁵ SIDI iwta ayt n Binyamin zzat i wudem n Israyil, ařami ayt n Israyil nyin deg wass nni xemsa u-eicrin-ařaf u-mya n yeryazen inni izemmaren marra x ssif.³⁶ Žrin ayt n Binyamin, nitni tuƣa twawten, minzi iryazen n Israyil wcin ttasie i Ibinyaminiyyen, minzi nitni ttecren x texceft nni tuƣa ggin đidd i Jibeā.³⁷ Inni i tuƣa innuffaren di texceft, qeğqen ad hejmen x Jibeā. Inni i tuƣa di texceft, hejmen u wtin marra tandint s řeqđee n ssif.³⁸ Iryazen n Israyil tuƣa ggin awař ak-d yenni innuffaren di texceft, aqa nitni ad jjen aseynu ameqqran n ddexxan ad dd-igaeēed zi tendint.³⁹ *Xas uca* nnqeřben iryazen n Israyil deg umenyi. Binyamin tuƣa ibda ad iney inni itwasnuqqben zi Israyil, eřařař třatin n yeryazen. Aqa nnan “Nitni twawten nican zzat i wudem nney am deg umenyi amezwaru.”⁴⁰ Ibda useynu ameqqran ad dd-igaeēed am ijj n uqellij n ddexxan zi tendint. Umi ixzar Binyamin ƣar đeffar, aqa tandint marra tgaeēed *am ddexxan* ƣar ujenna.⁴¹ *Xenni* nnqeřben-dd iryazen n Israyil uca iryazen n Binyamin iwta iten unexřie, minzi nitni žrin, aqa ticti taeeffant tuƣa teřqef iten.⁴² Nitni nnqeřben ƣar řexřa zzat i wudem n ayt n Israyil. Amenyi *maca* idfar iten minzi zi tneddam aqa din inni iggin di řwest nsen ict n tcarrigt n arrimet.⁴³ Nitni nnden i ayt n Binyamin, đfaren ten břa qeřtu, efsen xasen ƣars ař qibač n Jibeā ƣar uyezdis nnes manis dd-tneqqar tfuct.⁴⁴ Wđan tmentac-ařaf n yeryazen, marra nitni d iryazen imeđden.⁴⁵ *Xenni* nnqeřben, arewřen ƣar řexřa, ƣar teřđart n Rimmun. U x webrid ameqqran qđan eawed x xemsa-ařaf n yeryazen. Đfaren ten ƣars ař Jideum, wtin zzaysen ařfayn n yeryazen s řmewt.⁴⁶ Deg wass nni tuƣa marra inni iwđan zi Binyamin di xemsa u-eicrin-ařaf n yeryazen nni zemmaren x ssif, marra nitni d iryazen imeđden.⁴⁷ Setta-mya n yeryazen *maca* nnqeřben, arewřen ƣar řexřa, ƣar teřđart n Rimmun, uca nitni qqimen arebeā n iyuren di teřđart n Rimmun.⁴⁸ Uca eeqben ayt n Israyil ƣar ayt n Binyamin uca wtin ten marra s řeqđee n ssif, marra tandint ak-d řmař u ak-d marra min din ufin. Ammu abeēda ssaryen marra tineddam i ufin s tnessi.

Timyarin i Binyamin

21¹ Ayt n Israyil tuƣa jjuğen di Miřfa uca nnan “Uřa d ijj zzayneƣ war itticc yeğis i ayt n Binyamin d tamyart.”² Yusa-dd řgens ƣar Bayt-Il uca qqimen nitni dinni zzat i wudem n AREBBI ař tameddit. Nitni ssgaeēden tmijja nsen uca run s imetřawen ittazzřen.³ Nnan “A SIDI, AREBBI n Israyil, mayemmi imsar uya di Israyil, aqa ass-a teqqim ict n teqbič n Israyil war tbin?”⁴ Tiwecca nnes, imsar, aqa řgens ikkar zic uca bnan ijj n uealtar, bexxaren xas tiƣarřa n wecmad d tyarřa n řehna.⁵ U ayt n Israyil nnan “Wi iqqimen zi marra tiqebbař n Israyil war i dd-igaeēden ƣar wegraw n řgens n SIDI?” Tuƣa ggin ict n tjağit ak-d wenni war i dd-igaeēden ƣar SIDI ƣar Miřfa, nnan “Ad itwaney nican!”⁶ *Xas uca* nedmen ayt n Israyil x umatsen Binyamin, nnan “Ass-a tetwaqess ict n teqbič zi Israyil.”⁷ Mammec i ƣa negg di tmesřact n temyarin i *yeryazen n Binyamin* nni iqqimen? *Minzi* neccin nejjuğ ƣar SIDI war i d asen netticc ca yessitney d tamyart.”⁸ Nnan “Ma war dd-igaeēed ca n yijjen zi tqebbař n Israyil ƣar SIDI di Miřfa?” Xzar, war dd-yusi uřa d ijjen zi Yabic di Jilead ƣar řmargeř n řeeskar, ƣar wegraw n řgens,⁹ *minzi* řgens itwařseb, u xzar, zi Yabic di Jilead war din iği uřa d ijjen.

ŘQUDAT

¹⁰ *Xenni* tessekk tmesmunt tenεac-ařaf n yeryazen zeg inni d ayt n umenři qae uca umuren ten, nnan “Gaεdem, wtem imezday n Yabic di Jilead s řeqdeε n ssif, uřa d timyarin d iħenjiren imezyanen. ¹¹ Ammu i ittxeřsa ad teggem: marra min iĝan d awtem d marra timyarin tinni tuya iřřsen ak-d weryaz, ad ten tħarrmem i uteħhi.”

¹² Nitni ufin jar imezday n Yabic di Jilead arebea-mya n tebřiřin tinni d tiezariyyin, tinni tuya εad war řřisent ak-d weryaz. Ina iwyen tent řar řmargeħ n řeeskar di Cilu di temmurt n Kenεan.

¹³ *Xas uca* tamesmunt tmun tessekk *ireqqasen* uca ssiwřen ak-d ayt n Binyamin inni *iĝan* řar teřdart n Rimmun, barrħen asen s řehna. ¹⁴ Di řweqt nni εeqben ayt n Binyamin uca wcin asen timyarin tinni tuya jjin ddarent zi temyarin n Yabic di Jilead, maca waxxa amenni, tuya war ten ttqeddin.

¹⁵ *Xenni* tuya řgens izziĝez as Binyamin, mařar SIDI tuya igga ict n tazzit di tqebbař n Israyil.

¹⁶ Uca imeqqranen n tmesmunt nnan “Mammec i řa negg di tmesřact n temyarin i yeryazen n *Binyamin* nni iqqimen, minzi timyarin twateħhant zi Binyamin.” ¹⁷ U nnan εawed “Tasyart n yenni yarewřen aqa-tt i Binyamin. Itxeřsa war tmeħhi uřa d ict n teqbič zi Israyil. ¹⁸ *Maca* neccin war nzemmar ad asen newc timyarin zi yessitney, mařar ayt n Israyil jjuĝen, nnan “Wenni iwcin tamyart i Ibinyaminiyyen ad idweř itwanεeř.” ¹⁹ *Xenni* nnan nitni “Xřar, zeg usegg^was ař asegg^was aqa din řeid n SIDI di Cilu. Řeid itwagg sennej i Bayt-Il, řar ccarq n webrid ameqqran i ineddhen zi Bayt-Il řar Cakim, řar uyezdīs n ljanub n Lebuna.” ²⁰ U nitni εeřmen i ayt n Binyamin, nnan “Uyurem din uca wdam u ħdam deg weħwic n tzayart. ²¹ Mařa *xenni* kenniw txezzarem u teřrim, xmi i dd i řa ffyent yessīs n Cilu ħima ad ceđħent, *xenni* ffyem-dd zeg weħwic n tzayart uca ejj ad iřřef *kuř* aryaz tamyart nnes zi yessīs n Cilu, u awarni as uyurem řar temmurt n Binyamin! ²² Mařa *xenni* babatsent niř aytmatsent usin-dd ħima ad cetcan, ad asen nini ‘Samħem aney, jjem ten, minzi deg umenři *ak-d Yabic* war nzemmar ad nawi i *kuř* aryaz tamyart, u εawed kenniw war d asen tent tewcim ixef nwem, niř iři di řweqt-a ad daywem yiři d amarwas.’ ” ²³ Uca ammu i ggīn ayt n Binyamin. Zi tezaryin icetřħen tinni iřřfen, ksin timyarin εlaħsab řqedd nsen uca ffyen, εeqben řar tesyart nsen uca sšbedden tineddam nsen, zedyen daysent.

²⁴ Di řweqt nni ffyem-dd zi senni uřa d ayt n Israyil, *kuř* ijj *yuyur* řar teqbič nnes u řar familia nnes. Ffyen zi senni, *kuř* ijj *yuyur* řar tesyart nnes. ²⁵ Deg wussan nni war tuři din ajeĝid di Israyil. *Kuř* ijj ittegg min *iĝan* nican di tittawin nnes.

RAĒUT

Alimalik d Naċumi

1¹ Deg wussan, aġami tuġa hejtan rġudat azref, imsar ijj n řaz di temmurt. S uyenni iffey ijj n weryaz zi Baytlaħm di Yahudiyya ħima ad izdey d abarrani deg iyyaren n Mu'ab, netta d temyart nnes d tnayen n iħenjiren nnes akides.² Aryaz ttřayan as Alimalik, tamyart nnes ttřayan as Naċumi, d tnayen n iħenjiren nnes ttřayan asen Maħlun d Kilyun, *nitni tuġa-ten d ayt n Afrata zi Baytlaħm di Yahudiyya*. Nitni iwċen ġar iyyaren n Mu'ab, qqimen dinni.³ Alimalik, aryaz n Naċumi, immut. Teqqim nettat ak-d tnayen n iħenjiren nnes.⁴ Ina iwyeen timyarin n Mu'ab, isem n ict qqaren as Ēurfa u isem n tennedni Raċut, uca qqiment dinni řqedd n eřaħař eċra n isegg^wusa.⁵ U tnayen nni, Maħlun d Kilyun, mmuten řa d nitni. Teqqim Naċumi weħdes, břa tnayen n iħenjiren nnes u břa aryaz nnes.

Aċqeb n Naċumi ak-d Raċut

⁶ Uca teedeř ixef nnes ak-d tesřatin nnes, ħima ad dd-dewřent zeg iyyaren n Mu'ab, maġar nettat tuġa tesřa aġa SIDI isřa i řgens nnes uca iwca asen ayrum.⁷ S uyenni teffey nettat ak-d tnayen n tesřatin nnes zeg wemcan mani tuġa teqqim *marra řweqt nni*. Nitenti ruħent deg webriid n arrwaħ ġar temmurt n Yahudiyya.⁸ Tenna Naċumi i tnayen n tesřatin nnes "Aregg^wħent-idd, dewřent-idd, kuř icten ġar taddart n yemmas! SIDI ad akent iwc tamexsiwt nnes icewwaren, am mammec tt teggint deg imettan u dayi.⁹ SIDI ad yejj ad tafent arraħet, kuř icten di taddart n weryaz nnes!" Xenni tessudem itent uca nitenti ssgaċdent tmijja nsent uca syuyyent.¹⁰ Uca nnant as "Necċin ggur ad dd-nedweř akidem ġar řgens nnem!"¹¹ Naċumi tenna "Ēeqbent-i-dd, a yessi! Mayemmi textsent akidi traħent? Ma ġari deg ueddis inu ead iħenjiren nni izemmaren ad dewřen d iryazen i kennint?"¹² Ēeqbent-i-dd, a yessi inu! Ruħent, minzi necc wsarey maħend ad ġari yiři ead weryaz. Waxxa nniy 'Necċ ġari ead asitem, wah, iři tameddit-a ad iři i ijj n weryaz, wah, ad arwey iħenjiren',¹³ ma textsent ad trajant ař i ġa myaren, ma textsent ad tmenċent ixef nkent maħend ad tdewřent i ijj n weryaz? Lla, a yessi! Aġa ameddur inu iffey d amarzag xakent aħtas, maġar iffey-dd ufus n SIDI didd ayi.¹⁴ Xenni ssgaċdent timijjawin nsent uca arnint ead deg iyuyyan uca Ēurfa tessudem lallas, maca Raċut teqqim teřseq days.

¹⁵ Tenna "Xzar, tasřift nnem teddakk^war ġar řgens nnes u ġar irebbiten nnes. Dweř, teđfared tasřift nnem!"¹⁶ Raċut tarra xas "War xafi tziyyar ħima ad ayem semħey uca ad dd-dewřey awarni i weerur nnem, minzi mani i ġa tuyured cem, din i ġa uyurey uřa d necc, d mani i ġa tessensed, din i ġa ssensey uřa d necc, řgens nnem d řgens inu, d AREBBI nnem d AREBBI inu.¹⁷ Mani i ġa temmted, din i ġa mmtey uřa d necc u din i ġa tetwanedřey uřa d necc. Ad zzayi igg SIDI ammu u mahu, minzi myir řmewt i d ayi i ġa ibdan xam!"¹⁸ Aġami tezra belli nettat tegga x tecři, war teqqim tessawař ead akides.

¹⁹ Ammu i yuyurent s tnayen idsent aġami iwċent ġar Baytlaħm. Umi iwċent ġar Baytlaħm, imsar, marra tandint tenneħweř di ttwec nsent uca nnant *temyarin* "Ma d ta d Naċumi?"²⁰ Maca nettat tarra xasen tenna "War d ayi ttřayant Naċumi ssa d tsawent, maca řayant ayi Mara, maġar Amzemmar x kuřci igga dayi tarzugi d tameqqrant."²¹ Ffeyey ccurey maca SIDI iija ayi ad dd-arekk^wħey s ifassen xwan. Mayemmi i d ayi ttřayant ead Naċumi umi xafi iched SIDI u Amzemmar x kuřci igga ayi min iġan d aeħfan?"²² Ammu dd-teeqeb Naċumi ak-d Raċut, tamu'abect,

1:5 'hafi' - ixs ad yini 'nettata waha'.

1:20 'Mara' - man aya ixs ad yini 'Tamarzagt'.

tasřift nnes nni dd-idewřen akides zeg iyyaren n Mu'ab uca iwđent ęar Baytlaħm ęar umezwaru n tmeġra n temżin.

Raëut temsagar ak-d Buëaz umi texdem deg iyyar

2¹ Naëumi tuęa ęars ijjen itteena as i weryaz nnes, ijj n weryaz s wařtas n wagra, zi twacunt n Alimalik, ttřayan as Buëaz. ² Tenna Raëut tamu'abect i Naëumi "Ejj ayi ad ffęęę ęar iyyar ad ssmunęę tidrin awarni i wenni i ęa yafęę nniemet di tiřřawin nnes." Uca nettat tarra xas "Uyur, yeęi!"

³ Raëut tuyur uca tusa-dd din, tessmuna awarni i yenni imejjaren. Uca imsar, tewđa as-dd tesęart n yeęęar n Buëaz wenni zi twacunt n Alimalik. ⁴ U xzar, yusa-dd Buëaz zi Baytlaħm, inna i yenni imejjaren "SIDI akidwem!" Nitni arrin-dd xas "SIDI ad cek ibarek!" ⁵ Xenni inna Buëaz i uħudri nnes wenni tuęa x yenni imejjaren "Umi tegęa yeęis tħenjirt nni?" ⁶ Aħudri wenni tuęa x yenni imejjaren, yarra-dd xas, inna "Nettat d tamu'abect i dd yusin ak-d Naëumi zeg iyyaren n Mu'ab." ⁷ Nettat tenna 'Ejj ayi ad ssmunęę tidrin u ad yarweęę tidrin ęar tięebbiđin awarni i yenni imejjaren!' Ammu tusa-dd uca teqqim zeg weffu n řħař ęars ař řexxu. Drus i teqqim di taddart."

⁸ Buëaz inna i Raëut "Ma war d ayi tessħessed, a yeęi? War ggur ad třeęęęd uřa ęar ijj n yeęęar nneđni, war tagg^wej zi ssa, maca qqim tudsed ęar txeddamin inu. ⁹ *Tebbet* tiřřawin nnem deg iyyar-a mani mejjaren uca tuyured awarni asen. Necc eřmeęę i iħudriyyen inu, war cem tħiđin. Mařa teffuded, tzemmaređ ad tuyured ęar iqubac ad teswed zi min d yuymen iħudriyyen."

¹⁰ Nettat tudar zzat i wudem nnes uca teęnes ęar temmurt, tenna as "Mayemmi ufię nniemet di tiřřawin nnek, aęa cek tbedded akidi, waxxa necc maca d abarrani?" ¹¹ Buëaz yarra-dd xas "Aęa nnan ayi nican marra min tegęid i lallam awarni i řmewt n weryaz nnem, mammec tegid tsemħed di babam d yemmam d temmurt nnem mani txeřęęd uca tuyured ęar ijj n řęens wenni tuęa war t tessined qbeř." ¹² Ad cem ixęęę SIDI n Israyil tasexxart nnem *tasebħant* i tegęid uca ad am-dd tas řmunet teccur zi SIDI, AREBBI n Israyil, sadu ifriwen nnes i dd tusid maħend ad dinni tedduřyed." ¹³ Nettat tenna "Ejj ayi ad afęę nniemet di tiřřawin nnek, a sidi inu, minzi tessfewwjed xafi, tessiwřed ęar wuř n tesmeęę nnek, waxxa necc war ġię amecnaw uřa d ict zi tsemyin nnek."

¹⁴ ęar řħař n macca inna as Buëaz "As-dd da uca ecc zeg weęrum, sisen ařeęę^wuz nnem di řxeę!" Nettat teqqim zzat i icewwařen uca iwca as netta tięwawin, tecca tejjawin, iceř xas ead. ¹⁵ Ařami tekkar ħima ad tessmun tidrin, ieřem Buëaz i iħudriyyen nnes "Ejj itt ad tessmun jar tęebbiđin u war tt tessęęaram ca! ¹⁶ Yeđřem as-dd cwayt cwayt zi tęebbiđin uca jjem tt *di tammurt*, uca jjem tt ad tt tessmun, war tt tzawarem."

¹⁷ Uca nettat tuęa třeęęęđ deg iyyar nni ęars ař tameddit. Xenni tseffa min tuęa teřęęđ. Tuęa eřħař řęęęđ n yijj n ifa n temżin. ¹⁸ Nettat tessmun it, tudef ęar tendint uca tezra lallas min tuęa teřęęđ. Tejbed eawed min tuęa iceřřen zi macca tameęęęrant uca tewca as t. ¹⁹ Xenni lallas tesseęsa "Mani třeęęęđ ass-a u mani txedmed? D amimun wenni tuęa akidem ibedden!" Uca nettat tħaja as i lallas wi i ęar tuęa texdem, tenna "Aryaz i ęar xedmeęę ass-a ttřayan as Buëaz."

²⁰ Xenni tenna Naëumi i tesřift nnes "Lbaraka i SIDI wenni war ikkisen timexsiwt nnes icewwaren zeg inni iddaren d yenni immuten!" Tenna as Naëumi eawed "Aryaz nni zzayneęę, netta d ijj zeg imefdiyyen nneęę *inni zemmaren ad syen afedday*." ²¹ Raëut, Tamu'abect, tenna "Netta inna ayi ead 'Qim ęar iħudriyyen nni ęari ięan, ęars ař i ęa kemmřen ad ssmunen marra tameęęra nni ęari ięan.'" ²² Tenna Naëumi i tesřift nnes Raëut "Mliħ, a yeęi, mařa teffęęđ cem ak-d txeddamin nnes, xenni war ięi wi cem i ęa ihewřen deg ijar nneđni." ²³ Raëut teqqim tudes i txeddamin n

1:22 'timżin' - nięę "caeir" (الشعير).

2:20 'amefdi' - wenni izemmaren ad ifekk afday u ad idweř eawed ęar twacunt i ęar ięa wefday d agra n zic.

Buεaz ħima ad tessmun *tidrin* ħars aħami teqda tmegra n temzin d tmegra n imendi uca teqqim *tezdey* ħar lallas.

RaĖut d Buεaz x wendrar

3¹ Uca lallas Naεumi tenna as “A yeġi, ma tuħa war ttexsey ad am afey amcan i arraħet ħima ad tiřid mliħ? ²Řexxu *xenni*, ma Buεaz, mani wi i ħar cem tuħa jar txeddamin nnes, war iġi d ijj itteena aney? Xzar ass-a ħar tmeddit, ad izzuzzar timzin deg unedrar. ³Sird, dhen ixef nmem uca yarđ taqendurt nmem, xenni hwa-dd ħar unedrar! War sscan maca ixef nmem i weryaz aħ i ħa yiři icca iswa. ⁴Maħa irah ad iħtes, ad tiři ad tafed amcan mani izzeř. Adef *xenni* din, tεarrid x dduri x iđaren nnes uca zzeř dinni! Netta ad am yini *xenni*, min ittxeřša ad t tegged.”⁵ Uca tarra xas “Marra min d ayi teqqared, ad t ggey.”

⁶Nettat tehwa ħar unedrar uca tegga amenni qaε min tuħa d as tenna lallas. ⁷Aħami icca iswa Buεaz, ifarħ wuř nnes, ikkar yuyur, ħima ad izzeř ħar tħarf n yijj n uεurric n imendi. *Xenni* tusa-dd bħa řħess, tεarra x dduri ħar iđaren nnes uca tezzeř.⁸ ħar wezyen n ġiřet innexřee weryaz nni, ifafa, uca xzar, ict n temyart tuħa tezzeř ħar iđaren nnes. ⁹Netta inna “Min teēnid cem?” Nettat tarra xas “Nec d RaĖut, tayya nnek. Egg maca afriw nnek x tayya nnek, maħar cek d wenni izemmaren ad ayi ifdi *umi cek d amefdi*.”¹⁰ Uca inna netta “Tetwabarked cem zi SIDI, a yeġi! Řexxu deg uneggar teggid tcuni ktar s min teggid deg umezwaru, maħar cem war tuzziřed awarni i iεezriyyen, imezřad niy ayt n bu wagra. ¹¹Řexxu, a yeġi, war tegg^wed ca! Marra min i ħa tinid, ad am t ggey, maħar qaε wi da jar řeħyud issen, aqa cem d ict n temyart temħeđ. ¹²Řexxu xenni, d tidett nec d ijj n umefdi, maca din εad ijj n umefdi nneđni, wenni d am itteenan ktar xafi nec. ¹³Seεdu ġiřet-a da. Maħa imsar tiwecca di řħbeħ, netta ixs ad xam ifdi, mliħ, *xenni* netta ad ifdi, maca maħa netta war ixs ad cem ifdi, xenni nec ad xam fdiy, s tidett xenni, am iddar SIDI. Qqim zzeř aħ tiwecca.”

¹⁴*Ammu* i teqqim tezzeř ħar iđaren nnes ħars aħ tiwecca uca qbeř mma izemmar ad twazaren, tekkar, maħar netta inna “War tettiři tettwassnen, aqa ict n tmıart tuħa tusa-dd ħar unedrar”

¹⁵Netta inna *εawed* “Ksi tacđadt i zi třeħħfed, tħef itt!” Uca netta iccur itt s setta n řmudat n temzin uca issarbu tt xas. Xenni yudef ħar tendint.

¹⁶Tus-dd nettat ħar lallas u tanita tesseqsa “Min teēnid cem, a yeġi?” Nettat tħaja as marra min kis igga weryaz *nni*. ¹⁷Tenna “Setta n řmudat-a n temzin iwca ayi ten, maħar netta inna ‘Cem war tegg^wured ca ħar lallam s ifassen ixwan.’ ” ¹⁸*Xenni* tenna Naεumi “Raja, a yeġi, qqim *da* aħ i ħa tessned, mammec i ħa teffey tmesřact. Minzi aryaz *nni* war ittareyyiħ ca mintra yessufey tamesřact εad ass-a ħar uneggar nnes.”

Buεaz ifdi iyyar n Alimalik uca imřec ak-d RaĖut

4¹ Buεaz igaeεed ħar tewwart n tendint uca iqqim dinni. U xzar, iεdu-dd umefdi, wenni xef tuħa issiweř Buεaz. Netta inna as “A cek, diha, as-dd ħar tħarf *n webrid* u teqqimed danita!” Yus-dd ħar tħarf *n webrid* uca iqqim.² Yiwi-dd Buεaz εecra n yeryazen zeg imyaren n tendint, inna “Qimem-dd danita!” uca qqimen. ³*Xenni* inna i umefdi “Naεumi tenni dd-ıeεqben zi temmurt n Mu’ab teks ad tezzenz takirat n yeyyar i tuħa ħar Alimalik. ⁴Nec xemmey, xsey ad cek xas xebbarey uca ad ac iniy ‘Sey itt zzat n imezday u zzat n imyaren n řgens. Maħa teksed ad tt tefdid, fdi tt u maħa war teksed ad tt tefdid, ini ayi t ħima ad ssney, minzi war da ħed izemmar ad tt ifdi myir cek niy d nec u nec i iġan awarni ac.’ ” *Xenni* inna netta “Nec ad tt fdiy.”

3:2 ‘anedrar’ - niy ‘andar’.

3:16 ‘Min teēnid cem, a yeġi?’ - ixs ad yini ‘Mammec teġid, a yeġi?’

RAËUT

- ⁵ Buëaz yarni inna “Deg wass i di i ya tesyed iyyar zeg ufus n Naëumi, *xenni* ad tesyed akides uřa d Raëut, tamu’abect, tamyart n wenni immuten, ĥima ad teĥdid isem n umetti x tesyart nnes n řwart.” ⁶ Inna umefdi “*Xenni* necc war zemmarey ad tt xeġey, ĥima war ttđiyyey tasyart inu. Fdi tt cek i yixef nnek min xafi maĥend ad tt fdiy, maġar necc war zemmary ad tt fdiy.”
- ⁷ Řami tuya zic řefdiyyet d ubeddeř n tsebbabt, aqa, ĥima ad tewced tamesřact zzat i wudem n marra Israyil, aqa aryaz ittekkes tsiřit nnes uca iwc itt i umqarreb nnes. D man aya tuya i cchadet di Israyil. ⁸ Amefdi inna i Buëaz “Sey it i yixef nnek!” Uca netta ikkes tasiřit nnes. ⁹ *Xenni* Buëaz inna i marra imyaren u i marra řgens “Kenniw d řechud deg wass-a, aqa necc, marra min *iġan* n Alimalik u marra min *iġan* n Kilyun u n Maĥlun, syiy t zeg ufus n Naëumi. ¹⁰ Uřa d Raëut, tamu’abect, tamyart n Maĥlun, iwyey tt d tamyart ĥima ad iqqim isem n wenni immuten x tesyart n řwart nnes maĥend isem n wenni immuten war ittekkes jar aytmac u jar řehyuđ n wemcan. Deg wass-a aqa kenniw d řechud.” ¹¹ Marra řgens nni iġan di tewwart *n tendint* d imyaren nnan “Neccin d řechud! Iři SIDI ad yegg tamyart nni i d ya yadfen taddart nnek am Raĥil d Liya, tinni zzaysent s tnayen tetwagg teddart n Israyil. Egg s cđaret di Ifrata uca ad itwabarreĥ isem nnek di Baytlaĥm! ¹² Taddart nnek tegga am taddart n Farař, wenni i dd-yurwen Tamar i Yahuda, zeg warra i d ac i ya iwc SIDI zi temyart-a tařrant.”
- ¹³ Buëaz yiwi Raëut uca nettat tedweř d tamyart nnes uca yudef xas uca SIDI iwca as ad teksi s ddeyset uca turuw-dd ijj n uĥenjir. ¹⁴ Uca nnant timyarin i Naëumi “Lbaraka i SIDI wenni war cem ijjin ass-a nnehřa ijj n umefdi. Iři ad itwabarreĥ isem nnes di Israyil! ¹⁵ Ad ġarwem yiři am wenni dd-issfaġen řeemar nnem uca ad cem iřun x tewsar nnem, maġar tasřift nnem, tenni cem ittessen, turuw it-idd, aqa nettat teĥřa x seba n iĥenjiren.”
- ¹⁶ Naëumi teksi aĥenjir, tessars it x idmaren nnes u tedweř tessyam it. ¹⁷ Tajjarin wcint as ijj n isem, nnant “I Naëumi itwarwuw as-dd ijj n uĥenjir!” uca řayant as Eubid. Netta d babas n Yassa, babas n Dawud.

Řejdud n David

- ¹⁸ Ina d inni dd-itwarwen zi Fariř: Fariř ijja-dd Ĥiřrun, ¹⁹ Ĥiřrun ijja-dd Ram, Ram ijja-dd Eamminadab,
- ²⁰ Eamminadab ijja-dd Naĥcun, Naĥcun ijja-dd Salmun,
- ²¹ Salmun ijja-dd Buëaz, Buëaz ijja-dd Eubid,
- ²² Eubid ijja-dd Yassa d Yassa ijja-dd Dawud.

ADLIS AMEZWARU N ŞAMWIL

Tazağit n Һanna

1¹ Tuğa din ijj n weryaz zi Ramatayim-Şufim, zeg idurar n Ifrayim, qqaren as Ilqana, mmis n Yaruham, mmis n Alihu, mmis n Tuğu, mmis n Şuf, ijj n weryaz zi Afrata.² Netta tuğa yars tnayen n temyarin. Icten qqaren as Һanna u tennednit qqaren as Faninna. Faninna tuğa yars ihenjiren, Һanna maca tuğa war yars bu ihenjiren.³ Aryaz-a tuğa ittgaεεad-dd asegg^was x usegg^was zi tendint nnes Һima ad isjed di Cilu u ad iqeddem tiyarşa i SIDI n řeeskarat. Dinni tuğa tnayen n ihenjiren n Ɛali, Һufni d Finahas. Nitni d ikehhanen n SIDI.

⁴ Deg wass řami dd-yiwi Ilqana tayaršt, imsar aqa iwca netta i temyart nnes Faninna u i marra ihenjiren nnes d thenjirin nnes, *ict n tesyart*,⁵ maca i Һanna iwca as netta tnayen n tseqqar, mayar netta tuğa ittexas Һanna, waxxa SIDI tuğa ibelleε as řemřawřet.⁶ Uřa d tayrimt nnes tuğa tessehřec itt ařtas maħend ad tt teyzem, minzi SIDI tuğa ibelleε as řemřawřet.

⁷ Ammu i t igga netta asegg^was x usegg^was. Uca meřmi mma nettat tettgaεεed yar taddart n SIDI, tessehřac itt *Faninna* u nettat tru, war tecci walu.⁸ *Xenni* inna aryaz nnes Ilqana “Һanna, mayemmi tettrud cem, mayemmi war tetted ca u mayemmi uř nnem icden? Ma necc war i d am cniy x εecra n ihenjiren?”

⁹ Awarni umi tecca u teswa di Cilu, tekkar Һanna. Tuğa akehhan Ɛali iqqim x ict n řkursi yar řtarf n tewwart n zzawect n SIDI.¹⁰ *Tuğa* řεemar nnes yarezeg, tezzuğ yar SIDI uca tru ařtas.

¹¹ Nettat tewca ijj n lwaed, tenna “A, SIDI n řeeskarat, mařa cek texzared s tidett yar řemħayen n tayya nnek u txarrşed dayi u war tettettud tayya nnek u ad tewced i tayya nnek ijj n uhenjir d awtem, xenni ad t wcey i SIDI min i ya ikk iddar uca uřa d ijj n řmus war ittħeffi i uzeğif nnes.”

¹² Umi tekka ařtas tettzağa ztat i wudem n SIDI, imsar, aqa Ɛali iħda aqemmmum nnes.¹³ Tuğa Һanna tessiweř deg wuř nnes, iyencicen nnes ttenhezzen waha, maca tmijja nnes tuğa war tetwaseř. Ɛali ittyiř as tescar.¹⁴ Inna as Ɛali “Meçħař *εad* i ya teqqimed tescared? Kkes xam binu nnem!”¹⁵ Һanna tarra xas, tenna ‘Lla, sidi, necc d ict n temyart s yijj n buħbeř icden. Necc war swiy binu uřa d ccrab, maca necc faryey uř inu ztat i wudem n SIDI.¹⁶ War řesseb ca tayya nnek d ict n tyegit i war tsekk^wi, mayar ař řexxu ssiwřey *waha* zi řhemm inu ameqqran u zi tiqqest *n wuř inu*.”¹⁷ Ɛali yarra-dd xas, inna “Uyur di řehna uca AREBBI n Israyil ad am iwc min zzayes tettared.”¹⁸ *Xenni* nettat tenna “Iři ad taf tayya nnek d aħinni ztat i tiřtawin nnek!”¹⁹ *Xenni* tuyur temyart abrid nnes, nettat tecca u tuğa ayembub nnes war icdin *εad*.¹⁹ Yar tuffut n řşbeħ kkaren zic uca uđaren ztat i wudem n SIDI uca εeqben yar taddart nsen di Rama. Tuğa Ilqana iřteş ak-d Һanna, tamyart nnes, uca SIDI ixarreş days.

Şamwil, mmis n Һanna d Ilqana

²⁰ Umi iqfeř řħař, imsar, aqa Һanna teksi s ddeyset uca turuw-dd ijj n uhenjir. Tegga as Şamwil, *umi nettat tenna* “Mayar necc ttarey t zi SIDI.”²¹ Uca aryaz nni, Ilqana, igaeεed *εawed* ak-d marra *inni* n taddart nnes, Һima ad yawi tayaršt n usegg^was d tyaršt n lwaed i SIDI.²² *Maca* Һanna war kidsen tgaεεed ca, maca tenna i weryaz nnes “Xmi i d as i ya kksey uđud i useymi, *xenni* ad t-idd awyey *din* ztat i wudem n SIDI u netta ad iqqim dinni i řebda.”²³ Aryaz nnes, Ilqana, inna as “Egg min tettwařid mliħ di tiřtawin nnem. Qqim da *di taddart* yars ař d as i ya tekksed uđud.

1:1 ‘Afrata’ - isem nneđni i tendint n Bayt-Laħm.

1:4 ‘ict n tesyart’ - s Teibranit ‘tiseqqar’.

1:11 ‘aħenjir’ - s Teibranit ‘zzariεet’. ‘min ya yekk iddar’ - s Teibranit ‘marra ussan n tudart nnes.’

1 ŞAMWIL

Iři ad iqfeř SIDI awař nnes!” Ammu i teqqim temyart di taddart uca tessuđeđ aħenjir nnes ęars ařami i d as tekkes uđuđ. ²⁴ Awarni řami i d as tekkes uđuđ, tiwyi t akides ak-d třata n imwan d ijj ‘ifa’ n warden d ict n txancet n binu. Nettat tiwyi t ęar taddart n SIDI di Cilu. Tuęa-t aħenjir ead d amezęan. ²⁵ Nitni ęarřen i umwa uca iwyen aħenjir ęar Eali. ²⁶ Nettat tenna “A, sidi inu, s tidett am iddar řeemar nnek, a sidi inu, necc d tamęart nni tuęa i da ibedden ęar uyezdis nnek, ĥima ad zęaęeę ęar SIDI. ²⁷ Necc ttareę aħenjir-a u SIDI isřa i tutra inu nni zzayes ttareę.” ²⁸ X uyenni aęa sellmeę t i SIDI marra ussan min i ęa ikk iddar. Aęa itwattar zi SIDI.” Uca netta yuđar *din* zzat i wudem n SIDI.

Izři n Hanna i usemyar n Arebbi

2 ¹ Xenni tezzuę Ĥanna, tenna

“Uř inu iccur s řefraĥet x SIDI.

Icc inu itwassęaęeęed zi SIDI.

Aęemmum inu yarzem d arzam x řeedyan inu,
maęar necc farĥeę x usenjem nnek.

² Uřa d ijj mma d amęeddes am SIDI,
maęar war *din* ięi ĥed myir cek
u war *din* teęi teęđart am AREBBI nneę.

³ War tarennim tessawařem ammu s nnfaxet,
war dd-tteffey uřa d ca n tuffet *n wawař* zeg uęemmum nwem,
maęar SIDI d ijj n AREBBI issen *marra* u timegga nnes twaweznent.

⁴ Řęews n ayt bu-teęruđt itwarza,
maca inni inęarden twaĥezzen s jĥhed.

⁵ Inni ijjiwnen arehnen ixef nsen i weęrum,
maca inni ięužen, war qqimen ead ĵuzen.
Tenni war ittirwen ad as mmewcen sebea n iĥenjiren,
maca tenni i ęar ięa ubarru n iĥenjiren, tisřaw.

⁶ AREBBI ineqq u itticc tudart.

Netta isshekk^wa ęar řaxart u issęaęeęad-dd *ssenni*.

⁷ SIDI ittarra *ijj* d amezřuđ u *ijj nneđni* yarra it d bu-agra,
isshekk^wa u dd-issęaęeęad.

⁸ Amuęřř issekkar it zi tęejjajt uca řmeskin ijebd it-idd zeg wefrad
maĥend ad t issyim ęar tarwa n tařiret
u *maĥend* ad ten ssecnen ijj n řkursi n řeęez.
minzi ipilaren n temmurt *ięan* n SIDI
u netta issbedd xasen ddunit.

⁹ Netta i issřeęęan x iřuraf n iřdięen nnes,
maca ięeffanen ad twassbekmen di taęest,
minzi aryaz war ittiři ca d bu teęruđt zi tzemmar *n yixef* nnes.

¹⁰ Wenni ittemcubbucen ak-d SIDI, ad itwarbez.

Ad xasen isshemhem deg ujenna.

SIDI ad iĥkem tineggura n ddunit.

Ad iwc tizemmar i ujeęid

uca ad issęaęeęed icc n lmasiĥ nnes.”

1 ŞAMWIL

Iḥenjiren n ʕali

¹¹ Ieqeb Ilqana *ɛawed* ɣar taddart nnes ɣar Rama, *maca* aḥenjir isexxar i SIDI zzat i wudem n ukehhan ʕali. ¹² Maca tarwa n ʕali tuɣa d ayt i war isekk^win. Nitni war ssinen ca SIDI. ¹³ Ikehhanen nnumen ad ggen ak-d řgens ammu. Mařa yiwi ijj n weryaz ict n tɣarřt, *xenni*, umi tuɣa ittnenna weysum, yusa-dd ijj n uḥudri n ikehhanen ak-d ict n furcita n třata n icukdan deg ufus ¹⁴ u netta iju tt di řburmet niɣ deg uḥenjir niɣ di marmita niɣ di teydurt u marra min i ɣa teksi furcita, iksi t ukehhan i ixef nnes. Ammu i t ggin ɣar marra *ayt n* Israyil inni i dd-yusin ɣar Cilu. ¹⁵ Ammu *ɛawed*, qbeř mma i ɣa bexxaren tadunt, yusa-dd ijj n uḥudri n ikehhanen, inna i weryaz nni dd-iwyen taɣarřt “Ewc ayi aysum ḥima ad t qřiy i ukehhan, minzi netta war xak iksi ca aysum itwanennan, *maca* mɣir aziza.” ¹⁶ Mařa yarra-dd xas weryaz “Amezwar ittxeřřa ad sscemden tadunt marra, *xenni* ksi min ixw wuř nnek i yixef nnek,” *xenni* inna as “Lla, ittxeřřa ad t tewced řexxu, mařa lla, ad t ksiɣ s uɣiř.” ¹⁷ Ddenb n iḥudriyyen tuɣa imɣar aḥḥas zzat i wudem n SIDI, maɣar iryazen sseḥqaren tawhibt n řyiġet n SIDI.

¹⁸ Şamwil tuɣa ittsexxar zzat i wudem n SIDI. Netta d ijj n uḥenjir iḥezzmen s yijj n upalṭu n *ukehhan* n řeqten. ¹⁹ Yemmas tegga as ijj n useřham uca tettawyi as t-idd zeg usegg^was ɣar usegg^was, xmi tgaɛɛad ak-d weryaz nnes ḥima ad tawi din taɣarřt n kuř asegg^was. ²⁰ Ibarek ʕali Ilqana d temɣart nnes, inna “Iři ad ac iwc SIDI zi temɣart-a ijj n uḥenjir deg wemcan n uḥenjir i tettar nettat zi SIDI.” Uca nitni ɛeqben ɣar wemcan n tzeddiyt nnes. ²¹ SIDI *maca* ixzar ɣar Ḥanna u nettat teksi s ddeyset uca turuw-dd třata n iḥenjiren d tnayen n tḥenjirin, am tuɣa imeqqar Şamwil ɣar SIDI.

²² Maca ʕali idweř iwsar aḥḥas. Netta isřa x marra min ggin iḥenjiren nnes i marra Israyil uca *isřa ɛawed* aqa nitni tṭšen ak-d temɣarin i tuɣa ittsexxaren ɣar tewwart n Uqıdun n Umsagar. ²³ Netta inna asen “Mayemmi teggem aya ammu, ařami i ttesřiy zi marra řgens-a x tmegga nwem tıeffanin? ²⁴ Lla, a iḥenjiren inu, aya war iġi d ijj n řexbar iḥřa i sřiy. Kenniw tettarram řgens-a n SIDI ad iwđa di xeṭtu. ²⁵ Mařa ijj n bnadem ixđa ak-d ijj bnadem *nneđni*, *xenni* ad xas iḥkem AREBBI, *maca* mařa ijj n bnadem ad ixđa x SIDI, wi i xas i ɣa iwten?” Maca nitni war sřin ca ɣar babatsen, maɣar SIDI tuɣa ixw ad ten iney. ²⁶ Şamwil amezyan tuɣa imeqqar uca yarni ittad-dd x řxađar i SIDI uřa ɣar iwdan.

Nnubuwa x ʕali d taddart nnes

²⁷ Uca yusa-dd ijj n weryaz n SIDI ɣar ʕali, inna as “Ammu i iqqar SIDI ‘Ma war dd-ssecney ixef inu nican i taddart n babac, umi ten tuɣa di Miřra, di taddart n Fireun?’

²⁸ Necc farzey t zi marra tiqebbař n Israyil d akehhan i necc maḥend ad igaeɛed ɣar uealṭar inu ḥima ad din issary řebxur u maḥend ad yard apalṭu n *ukehhan* zzat i wudem inu u necc wciɣ *ɛawed* i taddart n babac marra tiɣarřa n tmessi n ayt n Israyil. ²⁹ Mayemmi tıeffsem kenniw x taɣarřt inu d tewhibt n řyiġet i umureɣ di tzeddiyt inu u *mayemmi* tetweqqared iḥenjiren nnek aḥḥas xafi umi tmesřem kenniw ixef nwem s mummu n marra tiwhibin n řyiġet n řgens inu Israyil? ³⁰ X uyenni iqqar SIDI, AREBBI n Israyil, ‘Nec nniɣ nican: Taddart nnek d taddart n babac ad uyurent zzat i wudem inu i řebda’, *maca* řexxu iqqar SIDI ‘Aya aqa igg^wej xafi, maɣar inni i d ayi itweqqaren, ad ten weqqareɣ, inni *maca* i d ayi isseḥqaran, ad twaḥesben d imuqřiřen.’

³¹ Xzar ad asen wussan, ad qeđeey ayiř nnek d uɣiř n taddart n babac ařami war ittiři *ead* d awessar di taddart nnek. ³² Cek ad texzared ijj n weyrim n tzeddiyt s marra tcuni i ittegg netta i Israyil uca ɛemmarř ad yiři ca n uwessar di taddart nnek *ead*, marra ussan. ³³ Uca *kuř* aryaz

2:15 ‘aziza’ - niɣ ‘war ittwanennin’.

2:20 ‘ijj n uḥenjir’ - s Teibranit ‘ict n zzariɛet’. ‘deg wemcan n uḥenjir’ - s Teibranit ‘deg wemcan n tutra’.

2:25 ‘ɣar babatsen’ - s Teibranit ‘ɣar tmijja n babatsen’.

1 ŞAMWIL

zzayek, *wenni* war qeṭṭeḡ ca x uealṭar inu, ad issiḡeḡ tiṭṭawin nnek u ad iqqes i řeemar nnek u marra tyumi n taddart nnek ad mnten d iryazen.

³⁴ D ta i d ak i ya yiřin d řeēramet, tenni i dd ya tas x tnayen n iḡenjiren nnek, Ḥufni d Finaḡas: ad mten deg ijj n wass. ³⁵ Necc maca ad ggeḡ i ixef inu ijj n ukehhan d amtiqqi. Netta ad igg eḡaḡsab uř d řeemar inu. Necc ad as ssbeddeḡ ict n taddart temten uca netta ad yuyur řebda ztat i wudem n lmasiḡ inu. ³⁶ Uca ad imsar, belli marra wi i ya iqqimen n taddart nnek, ad dd-yas ad as yaḡar i ict n tuqiyyat n nnuqart niḡ i ijj n tecnift n weḡrum, ad yini ‘Arni ayi mḡir i ict n řxedmet n tsexxart n ikehhanen, maḡend ad ḡari yiři ijj n uřeqqim n weḡrum i macca.’ ”

Tařayit n Şamwil

3 ¹ Şamwil amezyan tuḡa ittsexxar i SIDI ztat i wudem n Eali. Deg wussan nni tuḡa awař n SIDI iqqiḡet. War tuḡi tetteffey ca n tmezra. ² Ijj n wass, umi Eali iṭṭeş deg wemcan nnes u tiṭṭawin nnes tuḡa dewřent arxunt u netta tuḡa war izemmar ad itwařa,

³ uca uřa d Şamwil tuḡa iṭṭeş, imsar qbeř mma ixsi řefnar n AREBBI di zzawect n SIDI mani iḡa Ttabut n AREBBI, ⁴ aqa SIDI iřaḡa i Şamwil u netta yarra-dd xas “Necc aqa-yi da!” ⁵ Yuyur netta ḡar Eali, inna “Danita i ḡiḡ, cek třayid ayi-dd.” *Maca* netta inna “Necc war xak-dd řaḡiḡ ca, eḡeb, ad tezzřed!” Uca iḡeḡeb, izzeř.

⁶ *Xenni* SIDI iřaḡa i Şamwil twařat nneḡnit uca ikkar-dd Şamwil, yuyur ḡar Eali, inna “Necc aqa-yi da, minzi cek třayid ayi-dd.” Yarra xas netta “Necc war xak-dd řaḡiḡ ca, mmi, eḡeb, ad tezzřed!” ⁷ Şamwil ead war issin SIDI u awař n SIDI tuḡa ead war d as itwassargeb.

⁸ *Xenni* iřaḡa SIDI i Şamwil eawed i twařat wiss třata u netta ikkar-dd, yuyur ḡar Eali, inna “Necc aqa-yi da, cek třayid ayi-dd.” *Xenni* iḡekkar Eali, aqa SIDI tuḡa iřaḡa x uḡenjir ⁹ uca Eali inna i Şamwil “Ruḡ, ad teṭṭeş! Mařa netta iřaḡa ac-dd eawed, xenni arr xas “Siweř, SIDI, maḡar amsexxar nnek ittessa!” Uca iḡeḡeb Şamwil, izzeř deg wemcan nnes.

¹⁰ *Xenni* yusa-dd SIDI uca ibedd din uca iřaḡa am twařawin nneḡni. “Şamwil, Şamwil!” Uca inna Şamwil “Siweř, maḡar amsexxar nnek ittessa!” ¹¹ SIDI inna i Şamwil “Xzar, necc ad ggeḡ ca di Israyil ařami marra wi xas i ḡa isřen, tnayen n imezzuḡen nnes ad ṭneṭnen. ¹² Deg wass nni ad qeřreḡ marra i Eali, zeg umezwaru ḡars ař aneggaru, min zi ssiwřeḡ x taddart nnes. ¹³ Minzi necc eēřmeḡ as, aqa necc ad ḡekmeḡ taddart nnes i řebda x řmueşiyet min xef issen, minzi řami ssiwḡden iḡenjiren nnes nneēřet x yixef nsen, netta war ten iṭṭif ca. ¹⁴ X uyenni necc jjuḡeḡ i taddart n Eali “War tetwafdi řmueşiyet n taddart n Eali i řebda s tyarşt uřa s tewhibt n řyiḡet!” ”

¹⁵ Şamwil iqqim izzeř ař şşbeḡ, *xenni* yarzem netta tiwwura n taddart n SIDI. Şamwil igg^wed *maca* ad iḡaja timezra i Eali. ¹⁶ *Xenni* iřaḡa Eali x Şamwil, inna “Şamwil, mmi!” Netta yarra-dd xas “Necc aqa-yi da!” ¹⁷ *Xenni* netta inna “Man awař i d ac inna? Ttzawgeḡ cek, war xafi snuffar! Ejj ad ac igg AREBBI ammu niḡ mahu, mařa cek tessnuffared xafi ijj n wawař *waha* zi marra awařen i kidek issiweř netta.” ¹⁸ Uca iḡaja as Şamwil marra awařen u war xas ten iffar. *Xas uca* inna Eali “Aqa-t d SIDI, izemmar netta ad igg min iḡan nican di tiṭṭawin nnes!”

¹⁹ Şamwil tuḡa imeqqar u SIDI tuḡa-t akides u war iiji uřa d ijjen zi marra awařen nnes ad wḡan ḡar temmurt. ²⁰ Marra Israyil, zi Dan ḡars ař Bi’r-Sabea, tuḡa itwařa aqa Şamwil tuḡa itwařeqqem d anabi n SIDI. ²¹ SIDI iqqim ad dd-iḡhar di Cilu, minzi SIDI issargeb ixef nnes i Şamwil di Cilu s wawař n SIDI.

1 ŞAMWIL

Ttabut n SIDI itwaṭṭef zeg Ifilistiniyyen

4¹ Awař n Şamwil yiweḍ ƣar marra Israyil uca iffeƣ Israyil ƣar umenƣi ak-d Ifilistiniyyen. Nitni wtin iqıđan nsen ƣar Abin-Haeizir, *maca* Ifilistiniyyen wtin iqıđan nsen ƣar Afiq.² Ifilistiniyyen sedden ixef nsen *i umenƣi* ak-d Israyil uca *umi* imeyyeř umenƣi da d diha, itwayelleb Israyil zzat i wudem n Ifilistiniyyen uca nitni nƣin eřaħař arebea-ařaf n yeryazen zi řeřfuf *n řeeskar* deg wazzay *n umenƣi*.³ Umi ieqeb řgens ƣar řmargeħ n txuzan, nnan imƣaren n Israyil “Mayemmi i d aneƣ iwta SIDI ass-a zzat i wudem n Ifilistiniyyen? Ejj aneƣ ad neksi Ttabut n SIDI di Cilu, ad dd-yas di řwest nney, ģima ad aneƣ tfekk zeg ufus n řeedyan nney.”⁴ Řgens issekk *iryazen* ƣar Cilu, iwyen-dd zi senni Ttabut n Řeahd n SIDI n řeeskarat, wenni izeddƣen jar ixiruben, uca xzar, tnayen n iħenjiren n Eali, Ĥufni d Finaħas, aqa-ten dinni ak-d Ttabut n Řeahd n AREBBI.⁵ *Umi* dd-yusa Ttabut n Řeahd n SIDI ƣar řmargeħ n txuzan, imsar, aqa marra Israyil isřiwřew s yijj n usřiwřew s jħhed, ařami tarjijj temmurt.

⁶ *Umi* sřan Ifilistiniyyen i řħess n usřiwřew, nnan “Mana řħess n usřiwřew-a ijehden di řmargeħ n txuzan n Ieibraniyyen?” Uca nitni fehmen, aqa Ttabut n SIDI yusa-dd di řmargeħ.⁷ Gg^weden Ifilistiniyyen ařtas, maƣar nitni nnan “AREBBI yusa-dd *ƣarsen* ƣar řmargeħ n txuzan.” Uca nnan “Ayyaw xaney, maƣar aya ammu eemmarř war tuƣi imsar!⁸ Axeyyeb i neccin, man wen i d aneƣ i ƣa ifekken zeg ufus n irebbiten ijehden? Ina d irebbiten i iwtin Imiřriyyen s marra jrrayeħ di řexřa?⁹ Iřim tmeħdem u iřim d *iryazen*, *kenniw* Ifilistiniyyen, maħend war tettsexxarem i Ieibraniyyen, am mammec nitni i ƣarwem sexxaren. Iřim d *iryazen* u menyem!”¹⁰ Uca ffƣen Ifilistiniyyen ƣar umenƣi u itwayřeb Israyil. Arewřen nitni, kuř ij ƣar uqıđun nnes. Tuƣa d ict n taxessart d tameqqrant ařtas, ařami wđan řřatin-ařaf n yeryazen x iđaren zi Israyil.¹¹ Ttabut n AREBBI itwaħewwes u tnayen n iħenjiren n Eali, Ĥufni d Finaħas, mmuten.

¹² *Xenni* yuzzeř ij n Ubinyamini zeg wazzay n umenƣi, yiweḍ ƣar Cilu deg wass nni simant nnes s warruḍ icarreg uca ucař tuƣa x uzeğif nnes.¹³ *Řami* yiweḍ netta, iqqim Eali x řkursi nnes ƣar tma n webrid, iqceε, minzi uř nnes tuƣa ittarjijji zi ssibbet n Ttabut n AREBBI. *Umi* dd-yusa weryaz maħend ad t iħaja di tendint, tesƣuyy tendint marra¹⁴ *Umi* isřa Eali řħess n usƣuyyi, inna “Mana řħess n řħaraj-a?” *Xenni* iqeğeq weryaz uca yusa-dd, iħaja t i Eali.¹⁵ Eali tuƣa ƣars tmenya u-tesein n isegg^wusa uca tiřtawin nnes tuƣa dewřent arxunt, ařami war itwiři ead.

¹⁶ Aryaz inna i Eali “Nec usiƣ-dd zeg wazzay n umenƣi. Ass-a arewřeƣ zi řeřfuf *n řeeskar*.” *Xenni* inna netta “Min imsaren, a mmi?”¹⁷ Areqqas yarra-dd xas, inna “Israyil yarweř zzat i wudem n Ifilistiniyyen u řgens igga ict n txessart d tameqqrant ařtas. Uřa d tnayen n iħenjiren nnek, Ĥufni d Finaħas, twanƣen u Ttabut n AREBBI itwaħewwes.”¹⁸ *Umi* netta yidar Ttabut n AREBBI, imsar, aqa Eali iwđa ƣar đeffar zi řkursi zzat i tewwart. Netta yarrez zeg iri uca iffeƣ as buħbeř, maƣar aryaz tuƣa iwsar u idqeř. Netta tuƣa d řqađi x Israyil arebein n isegg^wusa.¹⁹ Tasřit nnes, tamƣart n *mmis* Finaħas, tuƣa teksi s ddeyset, tuƣa ggur ad taruw. *Umi* nettat tesřa, aqa Ttabut n AREBBI itwaħewwes d eemmis tuƣa immut uřa d aryaz nnes, *xenni* tekmmec uca turuw-dd *aħenjir* nnes, minzi tuƣa imneε itt řeħřiq n tarwa.²⁰ *Umi* dd-tiweḍ řweqt n řmewt, nnant temƣarin tinni ƣars ibedden “War ttegg^wed ca, cem turwed-dd ij n uħenjir.” Maca nettat war *xasent* tarri ca u uř nnes war tħekkar.²¹ Nettat tegga as i uħenjir ‘Ikabud’, inna “Itwakkes ueuği zi Israyil”, minzi itwaħewwes Ttabut n SIDI uca *tegga as ammu* uřa di ssibbet n uđekk^wař nnes d weryaz nnes.²² Nettat tenna “Itwakkes ueuği zi Israyil, maƣar Ttabut n SIDI itwaħewwes.”

4:1 ‘Abin-Haeizir’ - isem wanita ixs ad yini ‘azru n ueawen’.

4:4 ‘ixirubin’ - ij n lmarka n lmalakat.

1 ŞAMWIL

Ttabut di temmrut n Ifilistiniyyen

5¹ Ifilistiniyyen ksin Ttabut n AREBBI uca iwyyen tt yar Abin-Haeizir yar Acduđ. ² Ifilistiniyyen ksin Ttabut n AREBBI uca ssiwđen t di taddart n Dajun uca ssarsen t x uyezdis n Dajun. ³ Tiwecca nnes *umi imezday* n Acduđ kkaren zic, Dajun tuya iwđa x uyembub nnes x temmurt zzat i Ttabut n SIDI. Ksin nitni Dajun, ssbedden t eawed deg wemcan nnes. ⁴ Tiwecca nnes *umi dd-kkaren nitni zic eawed*, xzar, Dajun tuya iwđa x uyembub nnes x temmurt zzat i Ttabut n SIDI, maca azeđif n Dajun d ifassen nnes s tnayen mmarsen qessen yar tnebdar. Myir *arrimet* n Dajun tuya teqqim deg *wemcan* nnes. ⁵ S uyenni war efisen ikehhanen n Dajun d marra inni i dd-ittasen yar taddart n Dajun x tnebdar n Dajun di Acduđ yars ař ass-a.

⁶ Afus n SIDI idqeř x *imezday* n Acduđ. Netta issareeb iten uca iwta ten s tħebba, Acduđ d marra *jwayeh daxeř* i iymiren nnes. ⁷ *Umi* iryazen n Acduđ řrin, aqa ammu i imsar, nnan nitni “Ttabut n AREBBI n Israyil war izemmar ad yarney iqqim, mařar afus nnes igga xaney đđqeř uřa x arebbi nney Dajun.” ⁸ Nitni ssekken *iryazen* uca ggin ad ssmunen marra řbacat n Ifilistiniyyen, nnan “Min i řa negg s Ttabut n AREBBI n Israyil?” Nnan nitni “Ttabut n AREBBI n Israyil ad itwasmuřti yar Jat.” *Xenni* nitni ssmuřtiyen Ttabut n AREBBI n Israyil.

⁹ Maca awarni i umi t ssmuřtiyen, issiweđ ufus n SIDI ijj n uqezzeb d ameqqran x tendint nni uca iwta iryazen n tendint, zeg umezyan řars ař ameqqran, s tħebba war izemmar ad tent itwařa ħed. ¹⁰ *Xenni* ssekken nitni Ttabut yar Eaqrun. Umi i dd-yusa Ttabut n AREBBI yar Eaqrun, imsar, aqa *imezday* n Eaqrun syuyyen, nnan “Nitni iwyyen-dd Ttabut n SIDI n Israyil řari *danita*, ħima ad ayi nyen uřa d řgens inu.” ¹¹ Ssekken *iryazen* uca ggin ad ssmunen marra řbacat n Ifilistiniyyen, nnan “Sigg^wjem Ttabut n AREBBI n Israyil, jjem t ad dd-idweř yar wemcan nnes, ħima war i d ayi ineqq uřa d řgens inu!” minzi tuya din ijj n uqezzeb imřar di marra tandint uca afus n AREBBI idqeř ařas x *Eaqrun*. ¹² Iwdan, inni war immuten, tuya twawten s tħebba, ařami ayuyyi n usřati n tendint igaeed yar ujenna sennej.

Ifilistiniyyen arrin Ttabut eawed yar Israyil

6¹ *Umi* Ttabut n SIDI ikka seba n iyuren di temmurt n Ifilistiniyyen, ² řayan Ifilistiniyyen x ikehhanen d igezzanen, nnan “Min i řa negg ak-d Ttabut n SIDI? Secnem aney, mammec t i řa nessekk yar wemcan nnes.” ³ Nitni arrin-dd xasen “Mařa kenniw tessekkem Ttabut n SIDI n Israyil, xenni war t tessekkem ixwa, minzi ittxeřřa ad txeřřem ict n tewhibt n umarwas i weđař. Xenni ad teggenfam uca ad tessnem, mayemmi afus nnes war zzaywem ittekkes.” ⁴ *Xenni* nnan nitni “Man tawhibt n umarwas i d as i řa nqeddem i weđař?” Nitni arrin-dd xasen “Xemsa n tħebba n wureř d xemsa n iřardayen n wureř, x qedda n řbacat n Ifilistiniyyen, minzi kenniw marra *teřqef* kenniw jjriħect d icten uřa d řbacat nwem. ⁵ Ggem řexyařat n tħebba d řexyařat n iřardayen nwem, inni yaredđen tammurt, uca seuđem AREBBI n Israyil. Ad tay ad issfess afus nnes xawem, x arebbi nwem u x temmurt nwem. ⁶ Mayemmi i řa tessqeshem uř nwem, am ssqeshen Imiřriyyen d Fireun uř nsen? *Umi* netta akidsen igga s uyř, ma nitni war d arxun *i ayt Israyil* u ma nitni war dd-ffiyen ca *xenni*? ⁷ Xenni řexxu, ksim ijj n ukarru d amaynu, swejdem t s tnayen n tfunasin ssuřtuđent, war xasent temmars ead azayřu u qqnem tifunasin yar zzat i ukarru u kksem asent zi yar đeffar nsent iejmiyyen nsent u awyem tent yar taddart. ⁸ *Xenni* ksim Ttabut n SIDI uca sarsem t x ukarru u sarsem x uyezdis nnes, deg ict tecyart, řeqcue n wureř i texsem ad as txeřřem *am* tawhibt n umarwas i weđař. Ssekem t, ad irah. ⁹ Ĥđam *maca*, mařa Ttabut igaeed-dd deg webriđ yar weymir nnes, yar Bayt-Cams, *xenni* d netta i d aney iwtin s tecti-ya tameqqrant, mařa lla, *xenni* nessen neccin, aqa war iđi d afus nnes i d aney iřeqfen: aqa tusa-dd amenni waha.”

6:7 ‘amaynu’ - niy ‘jdid’.

1 ŞAMWIL

¹⁰ Iryazen ggin tt ammu. Nitni ksin tnayen n tfunasin ssuttuđent, qqnen tent yar zzat i ukarru uca qqnen ieejmiyyen nsen deg uyennir n taddart. ¹¹ Nitni ssarsen Ttabut n SIDI x ukarru, uřa d tacyart n iřardayen n wuređ d řexyařat n tħebba nsen. ¹² Tifunasin uyurent nican yar webrid, uyurent deg webrid n Bayt-Cams, abrid iseggmen. Nitenti qqiment ggurent, am ssmuhrtent, war ħeyydent x webrid yar yefusi uřa yar uzeřmađ. řbacat n Ifiliřtiniyyen areddfen tent yars ař ay mir n Bayt-Cams. ¹³ Imezday n Bayt-Cams tuđa mejjaren řřabet n irden di řewđa n teyzurt. Umi ssgaæeden nitni tamuyři nsen, řrin Ttabut u farħen ařtas umi t řrin. ¹⁴ Akarru tuđa yiweđ yars ař iyyar n Yacuea, wenni zi Bayt-Cams, uca ibedd ukarru dinni. Tuđa dinni ijj n wezru d ameqqran. Nitni zedmen tifeřwin n ukarru u ssgaæeden tifunasin d tayarřt n wecmađ i SIDI. ¹⁵ Ilawiyyen ksin Ttabut n SIDI d řřenduq immarsen x uyezdin nnes i di tuđa řeqcue n wuređ u ssarsen aya x wezru nni ameqqran. Deg wass nni simant nnes ssgaæeden yeryazen n Bayt-Cams tiyarřa n wecmađ i SIDI u qeddmen eawed tiyarřa. ¹⁶ Umi řrin xemsa n řbacat n Ifiliřtiniyyen man aya, dewřen-dd yar řaqrn deg wass nni simant nnes.

¹⁷ Tina d tiħebba n wuređ nni ixegřen Ifiliřtiniyyen am tewhibt n umarwas i weedař i SIDI: ict i Acđud, ict i Yaza, ict i Acqilun, ict n Jat, ict i řakrun. ¹⁸ Uřa d iřardayen n wuređ x qedda n marra tineddam n Ifiliřtiniyyen tinni iqqnen i xemsa n řbacat, zi tneddam ifaryen s iyebrawen ař dcurat i d as-dd innden, ař Abil, ařru ameqqran min xef tuđa ssarsen Ttabut n SIDI, wenni i din iqqimen yars ař ass-a deg yeyyar n Yacuea zi Bayt-Cams.

¹⁹ Netta maca iwta iryazen n Bayt-Cams, minzi nitni tuđa xzaren Ttabut n SIDI. Netta iwta zi řgens sebæin n yeryazen xemsin-ařaf n yeryazen. Uca icden řgens, minzi SIDI tuđa igga i řgens ict n tecti d tameqqrant. ²⁰ Xenni nnan iryazen n Bayt-Cams “Wi izemmaren ad iqqim ibedd zzat i wudem n SIDI, AREBBI d amqeddes wa? D yar man wen zzayneđ i řa yuyur netta?” ²¹ Nitni ssekken ireqqasen yar imezday n Qaryat-Yaæarim, nnan “Ifiliřtiniyyen arrin-dd Ttabut n SIDI. Hwam uca ssgaæedem t yarwem sennej!”

Amenyi yar Miřfa

7¹ Xenni usin-dd yeryazen n Qaryat-Yaæarim uca iwyyen Ttabut n SIDI yarsen sennej. Nitni ssidfen t di taddart n Abinadab, x tewrirt, uca qeddsen mmis Aliæazar ħima ad iħđa x Ttabut n SIDI. ² Zeg wass nni imsar aqa Ttabut iqqim di Qaryat-Yaæarim. Tuđa edun ařtas n wussan ařami edun eicrin n isegg^wusa. Marra taddart n Israyil tuyur awarni i SIDI tettcetca. ³ Xenni inna řamwil i marra taddart n Israyil, inna “Mařa kenniw texsem ad dd-tdewřem yar SIDI s marra uř nwem, xenni ndarem xawem irebbiten iyriben zi řwest nwem, uřa d řactarutin, u arrem uř nwem yar SIDI, xedmem as i netta weħdes, xenni netta ad kenniw issenjem zeg ufus n Ifiliřtiniyyen.”

⁴ Uca ndaren ayt n Israyil Ibaelen d Actarutin uca ebden i SIDI weħdes. ⁵ Inna řamwil “Smunem marra Israyil di Miřfat, xenni necc ad zzağeđ i SIDI i kenniw.” ⁶ Uca munen di Miřfa uca nitni uymen aman, faryen ten zzat i wudem n SIDI. Deg wass nni řummen uca nnan din “Aqa nexđa ak-d SIDI!” Ammu i iħkem řamwil ayt n Israyil di Miřfa. ⁷ Umi Ifiliřtiniyyen řran, aqa ayt n Israyil tuđa munen di Miřfat, ffyen řbacat n Ifiliřtiniyyen đidd i Israyil. řami řran ayt n Israyil i mana wenni, gg^weden nitni zeg Ifiliřtiniyyen. ⁸ Nnan ayt n Israyil i řamwil “War sbeddi s uřayi di řtwee nney i SIDI, AREBBI nney, maħend netta ad aneđ ifekk zeg ufus n Ifiliřtiniyyen.” ⁹ Xenni iksi řamwil ijj n izmar iřteđ u iqeddem it qaæ d tayarřt n wecmađ i SIDI u řamwil iřaya yar SIDI di řtwee n Israyil u SIDI iřa as.

¹⁰ Umi iqeddem řamwil tayarřt n wecmađ, imsar, aqa usin-dd Ifiliřtiniyyen i umenyi ak-d Israyil. Uca igga SIDI aduqgez n wajjaj iwæaren deg wass nni x Ifiliřtiniyyen, issarjef iten ařami twařeřben zzat i wudem n Israyil. ¹¹ Ffyen yeryazen n Israyil zi Miřfa, đfaren Ifiliřtiniyyen uca wtin ten yars ař sadu Bayt-Kar.

1 ŞAMWIL

¹² Iksi Şamwil ijj n wezru, issbedd it jar Mişfa d San. Netta igga as isem ‘Abin-Haeizir’, inna “Yars ař danita i d aney iwca SIDI afus nnes.” ¹³ Ammu itwassehqaren Ifilistiniyyen uca war udifen ca ead daxeř i iymiren n Israyil, minzi tuya afus n SIDI didd i Ifilistiniyyen marra ussan n Şamwil. ¹⁴ Tineddam zi Eaqrn ař Jat, i tuya ttfen Ifilistiyyen, dewřent-dd yar Israyil uca jwayeh i yarsen dd-iqqnen, iqřee itent Israyil zeg ufus n Ifilistiniyyen uca idweř din řehna jar Israyil d Imuriyyen.

¹⁵ Tuya Şamwil d řqađi x Israyil marra ussan n tudart nnes. ¹⁶ Asegg^was x usegg^was tuya netta itteffey, iggur di Bayt-Il d Jiljal d Mişfa. Di marra imucan nni mani t tuya d řqađi x Israyil. ¹⁷ Uca xenni idweř netta yar Rama, mayar dinni i tuya taddart nnes. Netta tuya-t dinni d řqađi x Israyil u ibna dinni ijj n uealřar i SIDI.

Řgens ittar ij n ujeğid

8¹ Umi idweř Şamwil iwsar, imsar, aqa igga iřenjiren nnes d řquđat x Israyil. ² Mmis amezwaru tuya qqaren as Yuwil u wenni wiss tnayen qqaren as Abiya. Nitni tuya-ten d řquđat di Bi’r-Sabea. ³ Maca iřenjiren nnes war aredfen ibriden nnes, maca heyyđen x webrid tuya arezzun arbeř i yixef nsen, ttfen arriyalut u ssfaryen řheqq. ⁴ Xenni munen marra imyaren n Israyil, usin-dd yar Şamwil di Rama. ⁵ Nitni nnan as “Xzar, cek tewsared u iřenjiren nnek war gguren ca x tebridin nnek. X uya egg řexxu ijj n ujeğid xaney mağend ad xaney iħkem, am mammec iğa yar marra řegnus nneđni.”

⁶ Awař-a iğa d aeeffan di tiřřawin n Şamwil, řami nnan “Ewc aney ijj n ujeğid mağend ad xaney iħkem!” Uca Şamwil izzuğ i SIDI. ⁷ U SIDI inna i Şamwil “Seř yar řgens di marra min i d ac i ya inin, mayar war iği d cek i inđaren nitni, maca d necc i inđaren nitni, ĥima necc war ttiřiy d ajeğid xasen. ⁸ Nitni tteggan akides am mammec kidi ggin s marra timegga nsen zeg wass i ten-dd ssgaeđey necc zi Mişra yars ař ass-a. Nitni semħen dayi uca sexxaren i irebbiten nneđni. ⁹ Seř řexxu yarsen, maca eřem asen nican uca sargeb iten s řheqq n ujeğid wenni i xasen i ya iħekmen.”

¹⁰ Issiweř Şamwil marra awařen n SIDI ak-d řgens nni i zzayes ittaren ijj n ujeğid. ¹¹ Netta inna “Aya i ya yiřin d řheqq n ujeğid i xawem i ya iħekmen: netta ad yawi iřenjiren nwem, ad ten yarr i yixef nnes yar ikarruten nnes u d innayen nnes u ĥima ad uyuren yar zzat i ikarruten nnes. ¹² Netta ad ten igg i yixef nnes d imeqqranen x ařef uřa d imeqqranen x xemsin u ĥima ad carzen iyyaren nnes u ĥima ad mjaren řřabet nnes u ĥima ad ggen dduzan n umenyi nnes d dduzan n ikarruten nnes. ¹³ Yessitwem ad tent-idd yawi mağend ad as ggent fumađat, ad ssennant u ad gg^went. ¹⁴ Ad iksi mummu n iyyaren nwem d iħwicen n tzayart nwem d iħwicen n tazart nwem, ad ten iwc i imsexxaren nnes. ¹⁵ Ad iksi řeęcur n zzarięet nwem u zeg iħwicen n tzayart nwem u ad ten iwc i imsexxaren nnes icenneęen u i imsexxaren nnes inneđni. ¹⁶ Ad iksi isemyan d tiyyawin nwem d iħudriyyen nwem iřebħen d iyyař nwem uca ad ten yejj ad as xedmen. ¹⁷ Ad iksi řeęcur n tħimriwin nwem u kenniw ad tiřim d imsexxaren nnes. ¹⁸ Deg wass nni ad tesyuyyem zzat i wudem n ujeğid nwem i texđarem kenniw, maca SIDI war d awem ittesři ca deg wass nni.” ¹⁹ Maca řgens war ixs ad iseř yar Şamwil, nnan “Lla, ittxeřša ad xaney yiři ijj n ujeğid.” ²⁰ Uřa d neccin ad niři am řegnus marra nneđni uca ajeğid nney ad yiři d řqađi xaney. Netta ad izwar zzat i wudem nney uca ad issuyur imenyān nney.” ²¹ Umi isřa Şamwil i marra awařen n řgens, inna ten deg imezzuyen n SIDI. ²² SIDI inna i Şamwil “Seř yarsen, egg xasen ijj n ujeğid!” Xas uca inna Şamwil i yeryazen n Israyil “Ejj ad yuyur kuř ijj yar tendint nnes.”

7:12 ‘Abin-Haeizir’ (azru n twiza)

8:7 ‘yar řgens’ - s Teibranit ‘yar tmijja n řgens’.

8:9 ‘Seř řexxu yarsen’ - s Teibranit ‘Seř řexxu yar tmijja nsen’.

8:22 ‘Seř yarsen’ - s Teibranit ‘Seř yar tmijja nsen’.

1 ŞAMWIL

Cawul yarezzu x iyyař uca imsagar ak-d Şamwil

9¹ Tuğa *din* ijj n weryaz zi Binyamin, qqaren as Qis, mmis n Abiyill, mmis n Şarur, mmis n Bakurat, mmis n Afियाh, ijj n Ubinyamini, ijj n weryaz s wagra aţtas. ² Netta tuğa ħars ijj n mmis, qqaren as Cawul. Tuğa-t d amezyan u days azri. Uřa d ijj n weryaz jar ayt n Israyil war tuġi days azri am netta. Netta yujar marra řgens s tiddi n uzeġif. ³ Tuğa tiyyař n Qis, babas n Cawul, weddarent. *Xenni* inna Qis i mmis Cawul “Ksi ijjen zeg iħudriyyen, awyi t akidek, uca kkar, arzu x teyyař.” ⁴ Netta ikka x idurar n Ifrayim uca ikka x temmurt n Calica, war tent ufin *maca*. *Xas uca* kkin nitni x temmurt n Caelalim, uřa war tent tuġi *dinni*. *Xenni* kkin x temmurt n Binyamin, war tent ufin *dinni* *εawed*. ⁵ *Umi* iwĊen nitni ħar temmurt n Şuf, inna Cawul i uħudri nnes nni tuğa akides “As-dd, ad neeqeb, niġ baba war ikessi *εad* s wemnus di teyyař, *maca* dayney.” ⁶ Netta yarra-dd “Xzar xenni, aqa ijj weryaz n AREBBI izeddey di tendint-a, aqa-t d ijj n weryaz d amcenneε. Marra min iqqar, itteffey-dd nican. Ejj aney ad ħars nraħ *dinni*, xenni ad tay ad aney isscen abrid i ittxeřřan ad days nuyur.” ⁷ *Xenni* inna Cawul i uħudri nnes “Xzar, ad nraħ, *maca* min i ħa nawi i weryaz nni? Maġar aġrum jar tmesřayin nney iruħ. Neccin war ħarney aġiralut i nzemmar ad newc i weryaz n AREBBI. Niġ min ħarney *nneđni*?” ⁸ Yarra-dd uħudri *εawed* x Cawul, inna “Xzar, necc ħari da *εad* ijj n arbee n uciql n nnuqart. Ad t wcey i weryaz n AREBBI, *maħend* netta ad aney isscen abrid.” ⁹ - Zic tuğa iqqar weryaz di Israyil, mařa tuğa iffey ħima ad isseqsa AREBBI “Asem-dd, ad nuyur ħar umwařaw!”, maġar anabi n wass-a, zic qqaren as ‘amwařaw’. - ¹⁰ Inna Cawul i uħudri nnes “Awař nnek iřbeħ! As-dd, ejj aney ad nuyur!” Nitni uyuren ħar tendint mani *iġa* aryaz n AREBBI.

¹¹ *Umi* gaεeden nitni tsawent n tendint msagaren ak-d tħenjirin tinni dd-iffyen maħend ad aymen aman uca nnan asent “Ma amwařaw da?” ¹² Nitenti arrin tt-idd xasen, nnant “Xzar, netta aqqa-t diha ħar zzat. Deġyat *maca*, maġar netta yusa-dd ass-a ħar tendint, minzi řgens ass-a ad igg ict n tġarřt x řgaεedet. ¹³ Xmi i ħa tadfem tandint, ad t tafem qbeř mma ad iggaεeed ħar řgaεedet ħima ad imun i macca, maġar řgens war ittett mařa war dd-yusi netta, minzi netta ad igg lbaraka di tġarřt, xenni *εad* ad ccen inewjiwen. Řexxu *xenni*, gaεedem, minzi ass-a aqa-t d *lfurřa*, ad t tafem *nican*!” ¹⁴ Nitni gaεeden ħar tendint uca *umi* iwĊen ħar řwest n tendint, xzar, iffey-dd ħarsen Şamwil, imsagar akidsen maħend ad iggur ħar řgaεedet.

¹⁵ *Minzi* ijj n wass qbeř mma ad dd-yas Cawul, SIDI issargeb as i Şamwil deg umezzuy, inna ¹⁶ “Tiwecca ammu di řweqt-a, ad ħark ssekkey ijj n weryaz zi temmurt n Binyamin. Ad t tdehned d ameħday i řgens inu Israyil. Netta ad ifekk řgens inu zeg ufus n Ifiliřtiniyyen, maġar necc zriġ řgens inu Israyil u tġuyyit nsen i usyati tiweĊ-*dd* ħari.”

¹⁷ *Umi* Şamwil izra Cawul, yarra-dd xas SIDI “Xzar, d wa d aryaz i x i d ac nniġ ‘Wa ad iħkem x řgens inu.’ ” ¹⁸ Yuyur Cawul ħar Şamwil di řwest n tewwart n tendint inna “Scen ayi mani teġa taddart n umwařaw.” ¹⁹ Yarra-dd Şamwil x Cawul, inna “Necc d amwařaw. Uyur ħar zzat i wudem inu x řgaεedet, ħima kenniw ad kidi teccem ass-a. Tiwecca zic ad cek jjeġ ad teĊduđ u necc ad cek ssargbey x marra min *iġan* deg wuř nnek. ²⁰ X teyyař i d ac iweddaren ass-a *εad* třata n wussan zeg wami, war dayek ittiři bu wemnus. Nitenti twafent. *Maca* wi i ħar ittraħ marra mezri n Israyil? Ma war iġi ħark u ħar marra taddart n babac?” ²¹ *Xenni* yarra-dd Cawul, inna “Ma war ġiġ necc zeg ayt n Binyamin, zi tmezyant qae n tqebbař n Israyil? Ma war teġi twacunt inu tamuqřiřt qae zi marra tiwacunin n teqbiĊ n Binyamin? Mayemmi i d ayi tessawařed awařen am ina?” ²² Şamwil iksi Cawul d uħudri nnes akides, issidef iten deg wexxam n *arwa*, issyim iten deg wemcan amezwaru jar inewjiwen. Tuğa *nnyarwen* amenni třatin n yeryazen.

²³ *Xenni* inna Şamwil i ugezzar “Awi-dd řexxu tasyart i d ac wciġ, tenni x d ac nniġ ‘Ejj itt ħark!’ ” ²⁴ D agezzar issgaεeed tayruđđ ak-d marra min xas *iġan*, issars itt zzat i Cawul, inna “Xzar, aya

9:9 ‘amwařaw’ - wenni ittwařan.

9:13 ‘lfurřa’ - niġ ‘ařaq’.

1 ŞAMWIL

min icetßen. Egg itt zzatek ad tecced, minzi itwaḥḍa i tsææt-a, umi nniy “Necç earḍey x řgens.” Uca icca Cawul ak-d Şamwil deg wass nni. ²⁵ Xenni hwan-dd nitni zi řgaædet ęar tendint u netta issiweř ak-d Cawul x tzeqqa.

²⁶ Kkaren zic, uca imsar, ęar tuffut n řşbeḥ, aqa iřaya-dd Şamwil x Cawul ęar tzeqqa, inna “Kkar, necç xsey ad cek ssqebbḍey!” Xenni ikkar Cawul uca ffyen s tnayen idsen ęar barra, netta ak-d Şamwil. ²⁷ Umi dd-hwan nitni ař tťarf n tendint, inna Şamwil i Cawul “Ini i uḥudri ad ibeæed zzat i wudem nney” - xenni igg^wej netta - “maca řexxu qqim, bedd da u necç ad ac iniy ijj n wawař n AREBBI.”

Cawul itwadhen d ajeęid x marra Israyil s ufus n Şamwil

10 ¹ Uca xas ikxi Şamwil ict n tziyyat n zzect, iseyyeh itt x uzeęif nnes, issudem it, inna “Ma xenni SIDI war cek idhin d amehḍay x řwart nnes? ² Xmi xafi i ęa tuyured ass-a, ad tafed ęar wendeř n Raḥil di Şalşah di temmurt n Binyamin tnayen n yeryazen u nitni ad ac inin “Tiyyař i x tuya tarezzud, twafent uca babac ismeḥ di tmesřact n teyyař, maca netta days řexxu amnus xawem, iqqar: Min i ęa ggey x mmi?” ³ Zi senni ad tarnid ad tuyured uca ad tawḍed ęar tbeęuḍt n Tabur. Dinni i ęa temmeřqid ak-d třata n yeryazen nni ittgaæaden ęar SIDI ęar Bayt-Il. Ijjen iggur ad yarbu třata n ięayḍen imezyanen, ijjen iggur ad yarbu třata n tecnifin u ijjen iggur ad yarbu ijj n txancet n binu. ⁴ Nitni ad sseqsan x umeddur nnek uca ad ac wcn tnayen n tecnifin i ęa tetťfed zeg ufus nsen. ⁵ Awarni as ad dd-tased ęar tendint n Jibeā n AREBBI mani beddent tecbarin n tæssast n Ifilistiniyyen. Xmi dinni i ęa tawḍed ęar tendint, ad imsar ad temmeřqid ak-d ict n kula n inabiyyen, inni dd-ihwan zi řgaædet uca zzatsen lharpa d ubendir d tżamart d řgambri am ttnebban nitni. ⁶ Ad xak-dd ihwa Arruḥ n SIDI u cek ad tñabbed akidsen uca ad tdewřed d ijj n weryaz nneḍni. ⁷ Ad imsar xmi ęark i dd ęa yasen řeęřamat-a, aqa ad xak yiři ḥima ad tegged min i ęa yaf ufus nnek, minzi AREBBI aqa-t akidek. ⁸ Tizwarded ad dd-tehwid ęar Jiljal, aqa necç ad dd-hwiy ęark ḥima ad din dd-ssgaædey tiyarřa n wecmaḍ d tyarřa n řehna. Sebeā n wussan i din i ęa trajid ęars ař d ęark-dd ęa yasey, ad ac-dd barrḥey min i ęa tegged.”

⁹ Umi issneqřeb aerur nnes ḥima ad yuyur x Şamwil, imsar aqa AREBBI ibeddeř uř nnes deg ijj n wuř nneḍni. Marra řeęřamat-a imsaren deg wass nni simant nnes. ¹⁰ Umi iwḍen nitni ęar Jibeā, aqa iřqa it ijj n kula n inabiyyen uca Arruḥ n SIDI ihwa-dd xas uca netta innebba di řwest nsen. ¹¹ Uca imsar, aqa marra inni tuya t issnen iḍennaḍ d fariḍennaḍ, żrin, tuya-t ittnebbā ak-d inabiyyen, uca řgens inna jarasen “Min yuęin mmis n Qic? Ma uřa d Cawul jar inabiyyen?” ¹² Ijj n weryaz zi senni yarra-dd, inna “Man wen ięan d babatsen?” Ammu i iqqim wawař-a itwassnen “Ma uřa d Cawul jar inabiyyen?” ¹³ Umi issbedd ittnebbā, yusa-dd ęar řgaædet. ¹⁴ Ezizis n Cawul inna as uřa i uḥudri nnes “Mani tuya tettrahem kenniw?” Netta yarra-dd xas “Narezzu x teyyař. Xenni nezra, aqa nitenti war dinni ğint, niweḍ ęar Şamwil.” ¹⁵ Xenni inna eemmis n Cawul “Ini ayi, eafak, min d awem inna Şamwil?” ¹⁶ Cawul yarra-dd x ezizis “Netta inna aney nican, aqa tiyyař twafent.” Tamesřact n tgelda maca, i x tuya issiweř Şamwil, war d as tt ieiwed ca.

¹⁷ Şamwil iřaya-dd i řgens ęar SIDI di Miřfa. ¹⁸ Netta inna i ayt n Israyil “Ammu i issiweř SIDI AREBBI n Israyil ‘Necç ssufyey-dd Israyil zi Miřra u fekkey kenniw zeg ufus n Imiřriyyen u zeg ufus n marra tigeldawin nni kenniw iḥřaren. ¹⁹ Kenniw maca tenḍarem SIDI nwem ass-a, wenni tuya kenniw ifekken zi marra zzeaf nwem u zi marra řeḥřarat. Kenniw tennam as: Egg ijj n ujeęid xaney! Xenni řexxu, beddem zzat i wudem n SIDI eļařsab tiqebbař nwem d řuřuf nwem!’ ” ²⁰ Şamwil ijja marra tiqebbař n Israyil ad dd-qarrbent uca taqbič n Binyamin tetwakkes zzaysent ²¹ Xas uca tessqarreb-dd teqbič n Binyamin eļařsab twacunin nnes uca tetwakkes zzayes twacunt n Matri u xenni itwakkes zzayes Cawul, mmis n Qic. Arzun xas, maca war zem-maren ad t afen. ²² Nitni sseqsan SIDI ict n twařat nneḍnit “Ma dd-yusa danita ca n yijj nneḍni?”

1 ŞAMWIL

SIDI yarra-dd “Xzar, netta iffar jar ɣar řeqcue n usafar.”²³ Nitni uzzřen *din*, iwyen t-idd zi senni. *Umi* dd-yusa netta ibedd jar řgens, yujar netta marra řgens s tiddi n uzeğif.²⁴ Inna Şamwil i marra řgens “Ma teźrim řexxu man wen ifarz SIDI? Uřa d ijjen zi řgens war days yarwis.” Uca isřiwřew marra řgens, nitni nnan “Ad iddar ujeğid!”

²⁵ Şamwil isscen i řgens řheqq n tgelda, yura it deg ijj n wedlis uca issars it zzat i wudem n SIDI. *Xenni* yarxu Şamwil i marra řgens, kuř ijj ɣar taddart nnes.²⁶ Uřa d Cawul yuyur ɣar taddart nnes ɣar Jibeā u ijj n řeeskar iruħ akides, *iryazen* inni tuɣa iħada SIDI uř nsen.²⁷ *Maca* ayt i war issekk^win nnan “Mammec i d aney i ɣa ifekk weryaz-a?” U nitni sseħqaren t u war d as-dd iwyen ca tarzeft. Netta maca igga, axmi war ittesři.

Cawul ifekk Yabic di Jilead

11¹ *Xenni* iffeɣ-dd Naħac, Aεammuni, uca inned s řeeskar nnes i Yabic di Jilead. Marra *iryazen* n Yabic nnan i Naħac “Egg ijj n řeahd akidney uca xenni ad ac nsexxar.”² *Maca* Aεammuni Naħac, inna asen “X webrid-a necc akidwem ggeɣ řeahd, necc ad awem-dd qeřeey marra tiřt tafusect, ad tt ggeɣ d řefđiħet x marra Israyil.”³ *Imɣaren* n Yabic nnan “Ejj aney sebeā n wussan, ħima ad dd-nessekk ireqqasen ɣar marra tammurt n Israyil. Mařa war nufi uřa d ijj i d aney i ɣa issnejmen, *xenni* ad ɣark-dd neffey.”

⁴ *Umi* dd-iwđen ireqqasen ɣar Jibeā n Cawul, ssiwđen-dd nitni awařen-a ɣar imezzuyen n řgens u marra řgens issgaeed tmijja nnes uca run nitni.⁵ U xzar, Cawul yusa-dd awarni i ifunasen nnes zeg iyyar, inna “Min yuɣin řgens ittru ammu?” Nitni ħajan as awařen n yeryazen n Yabic.

⁶ *Ihwa*-dd Arruħ n AREBBI x Cawul umi isřa awařen-a uca itwassarɣ uxeyyeq nnes ařtas.⁷ Netta iksi ijj n uzayřu n ifunasen, iqetřes iten d iceğiqen, issekk iceğiqen s ufus n ireqqasen ɣar marra tammurt n Israyil, inna “Wenni war iffiyen awarni i Cawul u awarni Şamwil *ɣar umenyi*, xzar, ammu i ɣa itwagg ak-d ifunasen nnes.” *Xenni* tewđa-dd tigg^wudi n SIDI x marra řgens uca ffyen munen am ijj n weryaz.⁸ Isedd iten Cawul di Bazaq. Tuɣa-ten di teřt-mya-ařaf zeg ayt n Israyil d třatin-ařaf n yeryazen zi Yahuda.⁹ Nitni nnan i ireqqasen nni tuɣa dd-yusin “Ad tinim aya i yeryazen n Yabic di Jilead ‘Tiwecca, xmi i ɣa tiři tfuct tařa, ad tetwassnejmem.’” *Umi* iwđen ireqqasen, εawden tt i yeryazen n Yabic uca farħen nitni.¹⁰ Nnan yeryazen n Yabic “Tiwecca ad ɣark-dd neffey uca *xenni* tzemmarem akidney tetteggem, min tettwařam kenniw mliħ.”

¹¹ Tiwecca nnes imsar, aqa Cawul ibđa řgens x třata n tmunitin u ɣar tuffut n řřbeħ udfen di řmargeħ n řeeskar, wtin Iεamuniyyen, ɣar tuffut n wass. Imsar aqa inni iqqimen twabezzen ařami war iqqim uřa d tyuya zzaysen ak-d wayawya.

¹² *Xenni* inna řgens i Şamwil “Man wen i innan ‘Ma Cawul ad xaney yiři d ajeğid?’ Awyi ten-dd danita, ħima ad ten neney.”¹³ *Maca* Cawul inna “Deg wass-a uřa d ijjen war itwaney, maɣar ass-a SIDI issiwed-dd asenjem ɣar Israyil.”

¹⁴ Inna Şamwil i řgens “Ejj aney ad nuyur ɣar Jiljal, ad dinni nřeqqeħ tagelda.”¹⁵ *Xenni* yuyur marra řgens ɣar Jiljal u nitni ggin dinni di Jiljal Cawul d ajeğid zzat i wudem n SIDI. ɤarřen tiɣarřa n řehna zzat i wudem n SIDI uca ifarħ Cawul ařtas ak-d marra *iryazen* n Israyil.

Awař aneggaru n Şamwil i řgens

12¹ *Xenni* inna Şamwil i marra Israyil “Xzar, necc sřiy ɣarwem di marra min i d ayi tennam u necc ggiɣ ijj n ujeğid xawem.”² Uca řexxu, xzar, ajeğid iruħ zzat i wudem nwem. Necc wsareɣ, dewřey cabey, u xzar, iħenjiren inu aqa-ten jarawem. Zi temzi inu ɣars ař ass-a necc

11:1 ‘Aεammuni’ - ijjen zi řgens n εammun niɣ zi ayt n εammun.

12:1 ‘sřiy ɣarwem’ - s Teibranit ‘sřiy ɣar tmijja wem’.

1 ŞAMWIL

ggurey zzat i wudem nwem. ³ Aqa-yi necc da. Cehdem xafi zzat i SIDI u zzat i lmasih nnes. I umi iwyey ca n uyenduz? I umi iwyey ijj n wegyuř? Man wen i hşarey u man wen i yezziy u zi man wen i ttfey ttfemē maħend ad qqney tiřawin inu? Necc ad awem t arrey.” ⁴ Nitni arrin-dd xas “Cek war d aney teřared ca u war d aney tyezzid u war tetřifed uřa d ict n řħajet zi ca n yijjen.”

⁵ Xenni inna asen “SIDI d acehhad xawem u lmasih nnes d acehhad ass-a, aqa kenniw war tufim uřa d ict n řħajet deg ufus inu!” Inna řgens “Aqa-t d acehhad!”

⁶ Inna Şamwil i řgens “D SIDI i tuya iggin Musa d Harun u netta i dd-issuffyen ibabaten nwem zi Miřra. ⁷ Xenni řexxu, beddem-dd ħari, maħend ad kidwem mmħakamey zzat i wudem n SIDI x marra timegga iseggden n SIDI tinni igga i kenniw u i ibabaten nwem. ⁸ Umi dd-yusa Yaęqub ħar Miřra, syuyyen ibabaten nwem ħar SIDI u SIDI issekk-dd Musa d Harun uca nitni ssuffyen-dd ibabaten nwem zi Miřra u sszedyen ten deg wemcan-a. ⁹ Maca nitni ttun SIDI, AREBBI nsen. Xenni netta izzenz iten i Sisara, akumandar n řeeskar, di Ĥařur, u i Ifiliřtiniyyen u i ujeĝid n Imu’abiyyen, inni tuya akidsen immenyen. ¹⁰ Uca syuyyen ħar SIDI, nnan ‘Neccin nexđa, maħar neccin nesmeħ di SIDI, nsexxar i Ibaelen d Actarutin. U řexxu, senjem aney zeg ufus n řeedyan nney uca ggur ad cek nsexxar.’

¹¹ Xas uca issekk-dd SIDI Yarubaęal d Badan d Yifta d Şamwil u netta issenjem kenniw zeg ufus n řeedyan nwem i d awem-dd innden, ařami tzeddyem kenniw di řaman. ¹² Umi teřrim kenniw Naħac, ajeĝid n ayt n Eammun, iffey-dd ħarwem, tennim ayi kenniw ‘Lla, minzi ad xaney yiři ijj n ujeĝid’, waxxa maca SIDI, AREBBI nwem, d ajeĝid nwem. ¹³ Řexxu, xzar, aqa ajeĝid nwem wenni i tixďarem, wenni tuya tetřajam. Aqa SIDI igga it d ajeĝid xawem. ¹⁴ Mařa kenniw tettegg^wdem SIDI, ad as tsexxarem u ad tesřam i tmijja nnes u war ttęewwyem x *min dd-iffyen* zeg uqemmum n SIDI, xenni kenniw, iwa kenniw d ujeĝid nwem wenni i xawem i ħa iħekmen, ad tiřim di řaman ħar đeffar n SIDI, AREBBI nwem. ¹⁵ Mařa kenniw maca war tesřim ħar tmijja n SIDI, ad tęewwyem x *min dd-iffyen zeg* uqemmum n SIDI, xenni afus n SIDI ad xawem yiři am t tuya x ibabaten nwem. ¹⁶ Xenni řexxu, beddem kenniw, u xzarem řxedmet tameqqrant i d ħa igg SIDI zzat i tiřawin nwem. ¹⁷ Ma war iĝi ass-a řřabet n irden? Necc ad řayiy ħar SIDI u netta ad iwc ajjajen d wenřar ař i ħa tessnem u ad třarem meħař imħar řħar i teggim zzat i tiřawin n SIDI maħend ad as tettarem ijj n ujeĝid i yixef nwem.”

¹⁸ U Şamwil iřaya ħar SIDI u SIDI issekk-dd deg wass nni ajjajen d wenřar uca marra řgens teřqef it tigg^wudi d tameqqrant zi SIDI u zi Şamwil. ¹⁹ U marra řgens inna i Şamwil “Zaĝ i imsexxaren nnek ħar SIDI, AREBBI nnek, maħend war nettmetti ca, maħar neccin ħar marra ddnub nney ead narni-dd tuęeffna-ya, belli narzu ijj n ujeĝid i neccin.”

²⁰ Xenni inna Şamwil i řgens “War tegg^wdem ca! Kenniw teggim marra tuęeffna-ya, maca war ttęeyyadem ead x umedřur n SIDI, maca sexxarem i SIDI s marra uř nwem. ²¹ War ttęeyyadem, minzi xenni ad teđfarem min ixřan, *timesřayin* nni war ineffęen u war ssenjiment, minzi nitenti xřant, ²² Minzi SIDI war isemmeħ di řgens nnes di ttfwee n yisem nnes ameqqran, maħar netta igga ad kenniw igg d řgens i yixef nnes. ²³ Min d ayi icqan, ad t ssigg^wjeý xafi, aqa ad xđiy x SIDI, xmi i ħa ssbeddeý di tzaĝit i kenniw, maca necc ad awem ssecney abrid iřebħen d wenni iseggmen. ²⁴ Mħir gg^wedem SIDI waha u sexxarem xas s teřdiqt s marra uř nwem, minzi xzarem meħař imħar i d awem isscan ixef nnes! ²⁵ Maca mařa kenniw ad tarnim ad teggem tuęeffna, xenni řa d kenniw uřa d ajeĝid nwem ad tettwahellkem.”

Řmuęsiyyet n Cawul

13 ¹ Cawul tuya ħars ijj n iseggw^wusa umi idweř d ajeĝid. Netta iħkem tnayen n isegg^wusa x Israyil. ² Cawul ifarz teřt-ařaf n yeryazen zi Israyil. Ařfayen zzaysen tuya-ten ħar Cawul di Mixmas u x idurar n Bayt-Il u ařef zzaysen tuya-ten ħar Yunatan di Jibea di *temmurt*

1 ŞAMWIL

n Binyamin. Min iqqimen zi řgens yarxu as ijjen ijjen ad yuyur řar uqiđun nnes.

³ Yunatan iyřeb x tecbart n řeeskar n Ifilistřiniyyen di Jibeá. Uca sřan Ifilistřiniyyen xas. *Xenni* Cawul igga ad řuđen di řbuq di marra tammurt, inna “Ejj Ieibraniyyen ad t sřen!” ⁴ D marra Israyil isřa abarređ “Cawul iyřeb x ict n tecbart n řeeskar n Ifilistřiniyyen u zi man aya issarzeg Israyil ixef nnes řar Ifilistřiniyyen.” Itwařaya řgens *mađend ad bedden* awarni i Cawul di Jiljal.

⁵ Ifilistřiniyyen ssmunen i umenři ak-d Israyil. *Nitni tuya řarsen* teřt-ařaf n ikarruten d setta-ařaf n imnayan, aqa-t d ijj n řgens n řeeskar amecnaw ijdi řar tma n řebřar. Nitni gaæeden u wtin iqiđan nsen řar Mixmas, řar ccarq n Bayt-Awin. ⁶ *Kuř* aryaz di Israyil tuya ittwařa aqa nitni di řeřsaret, minzi itwazzeř x řgens. Innufar řgens deg ifran u deg ufeęeq n teřđart u di tşuđar u deg imucan n tnuffra u deg wanuten. ⁷ Žwan Ieibraniyyen L'Urdun řar temmurt n Jad d Jilead. Tuya Cawul s yixef nnes ead di Jiljal u marra řgens tuya ittarjijji awarni as. ⁸ Netta iraja di Jiljal sebeá n wussan ař řweqt itwaggen zi Şamwil. *Umi* maca Şamwil war dd-yusi, aqa ibezzeç řgens ixef nnes, *ruřen* xas. ⁹ *Xenni* inna Cawul “Awyem ayi-dd da ict n tşarřt n wecmađ d tşarřa n řehna!” uca iqeddem *din* tayarřt n wecmađ. ¹⁰ Umi ikemmeř s tewhibt n tşarřt n wecmađ, imsar, aqa yusa-dd Şamwil. Cawul iffey ad t iřqa řima ad as ibarek. ¹¹ *Xenni* inna Şamwil “Min teggid cek?” Inna Cawul “Minzi necc zřiř, aqa řgens yuyur ayi u cek war dd-tusid ead deg wussan itwaggen uca Ifilistřiniyyen nnjarwen řar Mixmas, ¹² nniř necc ‘Řexxu ad řari-dd hwan Ifilistřiniyyen u necc war sejdeř ead i wudem n SIDI’, uca uciř aqa din ařiř xafi řima ad ssgæedeř ict n tşarřt n wecmađ.”

¹³ Şamwil yarra-dd x Cawul “Cek teggid tubbuheřya. War teđđid ca tawřiyyet n SIDI, AREBBI nnek, tenni i d ac yumur, minzi xenni iři aqa SIDI icedd řexxu tagelda nnek x Israyil i řebda.

¹⁴ Řexxu maca tagelda nnek war tettřimi ca. SIDI ifarz i yixef nnes ijj n weryaz x wuř nnes u SIDI yumur as *ad yiři* d amgewwad x řgens nnes, mařar cek war teđđid ca min i d ac yumur SIDI.”

¹⁵ Ikkar Şamwil, igæeed zi Jiljal řar Jibeá di Binyamin uca Cawul isedd řgens i tuya řars ięan, ca n setta-mya n yeryazen. ¹⁶ Cawul, mmis n Yunatan d řgens i řarsen ięan, qqimen di Jibeá di *temmurt* n Binyamin. Uca Ifilistřiniyyen wtin iqiđan nsen di Mixmas. ¹⁷ Uca ffyen iqtatřiyyen zi řmargeř n řeeskar n Ifilistřiniyyen di třata n terbiein. Ict n tmunet tarra azeęif řar webrid n Eufra řar temmurt n Cuéal, ¹⁸ u ict n tmunet *nneđni* tarra azeęif řar webrid n Bayt-Ĥurun u ict n tmunet *nneđni* tarra azeęif řar webrid n weymir nni ixezzaren di teřzurt n řabueim řar řexřa.

¹⁹ Di marra Israyil war itwif uřa d ijj n wemziř, minzi Ifilistřiniyyen tuya nnan “Ĥima Ieibraniyyen war tteggan ssif niř lansa.” ²⁰ u marra Israyil iqqim ihekk^wa řar Ifilistřiniyyen řima ad isseqđee *kuř* aryaz uzzař n wesřar nnes d wemjar nnes d wuzzař n uzeddam nnes d wuzzař n tsiřit nnes.

²¹ Tuya řarsen izeynaten war iqiđeen řar wuzzař n isuřar u řar imiřan u řar tazzarin s třata n *tceqrudin* u řar isennanen ibedden n řmacam n iyenduzen. ²² Umi dd-yiwed wass n umenři war itwif uřa d ijj n ssif uřa d ict n lansa di marra řgens nni tuya ięan řar Cawul d Yunatan, aqa twafen mřiř řar Cawul d Yunatan. ²³ Ict n terbieit n řeeskar n Ifilistřiniyyen teedu x uzekk^wu n Mixmas.

Adef n Yunatan řar tesqift n Ifilistřiniyyen d uyelleb nnes xasen

14¹ Ijj n wass imsar, aqa Yunatan, mmis n Cawul, inna i uđudri wenni i d as yarebbun řesnař *As-dd, ejj aney ad neřwa řar tecbart n iæessasen n Ifilistřiniyyen nni ięan řar ujemmađ, maca netta war t inni i babas.*

² Tuya Cawul iqqim řar tma n Jibeá sadu ict tremmant nni *ibedden* di Miřrun uca řgens i tuya akides ięan, days amenni ca n setta-mya n yeryazen. ³ Tuya Axiya, mmis n Axiřub, umas n Ixabud, mmis n Finařas, mmis n Eali, d akehhan n SIDI di Cilu. Tuya yard apaltu n *ukehhan*. Řgens war issin aqa Yunatan tuya yuyur.

13:5 ‘imnayan’ - ‘inni inyin x iysan’.

1 ŞAMWIL

⁴ Jar imucan n użekk^wu x idurar i x tuya Yunatan yarezzu ad iżwa ɣar tecbart n iċessasen n Ifiliṣṭiniyyen, tuya din ict n teṣḍart iqeḍċen i dd-iffyēn ɣar uyezdis-a uṛa d ict teṣḍart iqeḍċen i dd-iffyēn ɣar uyezdis nneḍni. Ict tṭṛayan as Buṣayṣ d ict nneḍnit tṭṛayan as Sana. ⁵ Ict n tṭṛarf iqeḍċen tuya ɣar ccamal arendad n Mixmas d ict n tṭṛarf nneḍni tuya ɣar ljanub arendad n Jibaē.

⁶ Inna Yunatan i uḥudri wenni i d as yarebbun řesnaḥ “As-dd, ejj aney ad neṣwa ɣar tecbart n iċessasen n yenni war ixetnen, ad taɣ ad igg SIDI ca di tṭweē nney, minzi war iwēar i SIDI ḥima ad ifekk s ufus n waṭṭas niy s ufus n drus.” ⁷ Aḥemmaṛ n řesnaḥ nnes yarra-dd xas “Egg marra min ɣark deg wuṛ nnek. Uyur, xzar, necc akidek amecnaw uṛ nnek.” ⁸ Yunatan inna “Xzar, neccin ad neṣwa ɣar yeryazen nni, ad asen nesscen ixef nney. ⁹ Maṛa nitni xenni ad aney inin ‘Beddem ɣars aṛ ɣarwem-dd i ɣa nas!’, xenni ad neqqim nbedd deg wemcan nney, war ɣarsen nettgææad ca. ¹⁰ Maca maṛa nitni ad inin ‘Gaædem-dd ɣarney!’, xenni ad ɣarsen-dd ngææed, minzi SIDI igga aney ten deg ufus nney. Aya ad aney yiři d řeēṛamet.”

¹¹ Řami dd seccnen nitni ixef nsen s tnayen idsen ɣar tecbart n iċessasen n Ifiliṣṭiniyyen, nnan Ifiliṣṭiniyyen “Xzaret, Ieibraniyyen ffyēn-dd zeg ixubac nsen i di tuya nnuffaren.”

¹² Iryazen n tæessast arrin-dd x Yunatan u x wenni i d as yarebbun řesnaḥ “Gaædem-dd ɣarney, neccin ad awem-dd nessiweḍ řexbar!” Uca inna Yunatan i aḥemmaṛ n řesnaḥ nnes “Gaææed awarni as, maɣar SIDI igga iten deg ufus n Israyil.” ¹³ Xenni igææed Yunatan x ifassen d iḍaren ɣar sennej u aḥemmaṛ n řesnaḥ nnes iḍfar it uca nitni wḍan zzat i wudem n Yunatan u awarni as inya iten uḥemmaṛ n řesnaḥ nnes. ¹⁴ Ticti-ya tamezwarut i zi Yunatan d uḥemmaṛ n řesnaḥ nnes wtin eṛaḥaṛ eicrin n yeryazen, tuya teḡa x ijj n iyyar i tuya anect n yijj n wezyen i izemmar ijj n uzayru n iyenduzen ad t icarz deg ijj n wass. ¹⁵ Tuya temsar ict n tarjijit d tameqqrant di řmargeḥ n řeeskar, x yeyyar u jar marra řgens. Uṛa d yenni n tecbart n iċessasen d iqṭaṭeiyen ttarjijjen s yixef nsen, wah, uṛa d tammurt tessenzez, minzi tuya-tt d ict n tarjijit n AREBBI.

¹⁶ Umi iċessasen n Cawul di Jibaē di Binyamin tuya xezzen, zrin aqa itwabezzee řyaci uca nitni dewřen tmmenyan ak-d wayawya, ¹⁷ inna Cawul i řgens i tuya ɣars iḡan “Ḥesbem xenni u xzarem man wen i zwayney iffyēn.” Nitni ḥesben u xzar, aqa Yunatan d uḥemmaṛ n řesnaḥ nnes war din ḡin. ¹⁸ Xenni inna Cawul i Axiya “Awi-dd Ttabut n SIDI danita!” Maɣar Ttabut tuya-t deg wussan nni ɣar ayt n Israyil di řmargeḥ n txuzan. ¹⁹ Umi tuya ead issawaṛ Cawul ak-d ukehhan, imsar, aqa ddriz zi řmargeḥ n řeeskar n Ifiliṣṭiniyyen idweṛ imeqqar aṭṭas. Xenni inna Cawul i ukehhan “Ejj afus nnek ad dd-idweṛ!” ²⁰ Cawul d marra řgens nni tuya ɣars twaṛayan-dd maḥend ad munen uca usin-dd ɣar wazzay n umenyi u xzar, ssif n ijjen tuya x wennedni. Aqa ikkar ijj n uxarweḍ d ameqqran. ²¹ Tuya din Ieibraniyyen inni aṭṭas zeg wami tuya ibedden x uyezdis n Ifiliṣṭiniyyen, ffyēn-dd akidsen immṭarrcen jar řeeskar. Uṛa d nitni munen ɣar Israyiliyyen inni iḡan ak-d Cawul d Yunatan. ²² Umi marra iryazen n Israyil, inni tuya innuffaren x idurar n Ifrayim, sṛan, aqa Ifiliṣṭiniyyen tuya arewřen, munen uṛa d nitni ɣarsen, ḍfaren ten ɣar umenyi. ²³ Deg wass nni ifekk SIDI Israyil uca amenyi iffey uṛa ɣar Bayt-Awin.

²⁴ Twaæarrnen iryazen n Israyil deg wass nni, minzi Cawul ijuḡ i řgens, inna “Wenni i ɣa iccen macca qbeṛ tameddit u qbeṛ i ɣa ntaqmey necc x řeedyan inu, ad yiři itwanæeṛ!” X uya uṛa d ijj war icci. ²⁵ Řgens yusa-dd ɣar ijj n wezɣar uca tuya din tamment tewsee deg iyyar. ²⁶ Umi dd-yudef řgens ɣar wezɣar, aqa din tamment s ufeyyed, maca uṛa d ijj war ɣars isswiżzeḍ s ufus ɣar uqemmum nnes, maɣar řgens igg^wed tjaḡit n Cawul.

²⁷ Yunatan maca tuya war isři řami issjuḡ babas řgens. Netta isswiżzeḍ s uneggar n uzeḡaḍ nnes nni iḡan deg ufus nnes uca issisen itt deg ict n teyrast n tamment. Řami yiwi afus nnes ɣar uqemmum nnes, aqa dewřen tittawin nnes izdigent aṭṭas. ²⁸ Xenni yarra-dd ijj n weryaz zi řgens, inna “Babac issjuḡ řgens s ict n tjaḡit, inna ‘Aryaz wenni i ɣa iccen ass-a ayrum, ad yiři

14:25 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

1 ŞAMWIL

itwaneř! S uyenni itwafna řgens.”²⁹ Xas uca inna Yunatan “Baba iydeř tammurt di arrziyyet. Xzarem waha, tiřřawin inu ttceęęrent, minzi necc qqasey drust zi tamment-a.”³⁰ Meřař ead mři icca řgens mliř ass-a zi tkeccađt i iřřef zi ředyan nnes, minzi řexxu ticti *i zi wtin* Ifilistiniyyen war teęi d tameqqrant *ead*.”

³¹ Deg wass nni wtin nitni Ifilistiniyyen zi Mixmas ař Ayalun u řgens tuęa ifna ařřas.³² Řgens ięemmed x tkeccađt u nitni ksin uęi d ifunasen d tfunasin d ięejmiyyen d teęjmiyyin uca nitni yarıřen asen x temmurt u řgens icca *aysum* s idammen.³³ Uca ssargben man aya i Cawul uca inna “Aqa řgens ixđa ak-d SIDI umi nitni ccin *aysum* s idammen.” Netta inna “Kenniw tuęa teęřřam. Seqnuniyyem-dd kenniw ass-a ict n teřđart yari.”³⁴ Inna Cawul *ęawed* “Bezzęem ixef nwem jar řgens u tinim asen ‘Ejj *kuř* aryaz ad ayi-dd yawi afunas nnes, u *kuř* aryaz *ęawed* ict zeg wuęi nnes u yarıřem asen da, ccem zzaysen u war txeřřim ak-d SIDI umi i ya teccem s idammen.” Uca *kuř* aryaz zi marra řgens yiwi-dd afunas nnes s ufus di ğiřet uca yarıřen as dinni.³⁵ Uca Cawul ibna *ijj* n uealřar i SIDI. Tuęa-t d aealřar amezwaru i issbedd i SIDI.

³⁶ Xenni inna Cawul “Ejj aney ad nehwa ğiřet-a, ad neđřar Ifilistiniyyen u ad ten nkecced yars ař tuffut n řřbeę u war zzaysen netteęi uřa d *ijjen*.” Nnan nitni “Egg marra min tettwařid nican di tiřřawin nnek.” Maca akehhan inna “Jjem aney ad dd-nqarreb yar AREBBI.”³⁷ Xenni isseęsa Cawul AREBBI “Mma ad hwię ad đřary Ifilistiniyyen? Ma ad ten tegged deg ufus n Israyil?” SIDI maca war xas-dd yarri deg wass nni.³⁸ Xas uca inna “Asem-dd da, marra izeęifen n řgens, snem u xzarem, min di ięa ddnub-a i itwaggen ass-a.”³⁹ Minzi s tidett am iddar SIDI wenni ifekken Israyil, waxxa tuęa-t d mmi Yunatan, netta ad immet nican.” Maca uřa d *ijj* zi řgens war dd-yarri ca.

⁴⁰ Inna *ęawed* i marra ayt n Israyil “Ittxeřřa ad tbeddem yar *ijj* n uęezdis, necc d mmi Yunatan ad nbedd yar uęezdis nneđni.” Řgens yarra-dd x Cawul “Egg min tettwařid cek nican di tiřřawin nnek.”⁴¹ Xas uca issiweř Cawul ak-d SIDI, AREBBI n Israyil “Ewc *aney nnican* ikmeř!” Xenni itwařřef Yunatan d Cawul uca řgens iffey *d amezdag*.⁴² Cawul inna “Nđarem taqedduřt jarayi necc d mmi Yunatan!” Xenni itwařřef Yunatan.⁴³ Inna Cawul i Yunatan “Ini ayi, min teggid cek!” Yunatan iřaja as t, inna “Nec qqasey męir cwayt n tamment s uneggaru n uęęađ nni *ięan* deg ufus inu. Aqa-yi da, ma ittxeřřa ayi ad mmtey?”⁴⁴ Xenni inna Cawul “Iři ad dayi igg AREBBI amenni u ad as yarni ead. Maca cek, Yunatan, ittxeřřa ad temmted nican.”⁴⁵ Maca řgens inna i Cawul “Ma ittxeřřa ad immet Yunatan, wenni iwyen asenjem-a ameqqran i Israyil? Aya war ittiři! S tidett am iddar SIDI, mařa zzayes iwđa uřa d ict n uęeřřu n ucewwaf n uęęiř nnes yar temmurt, minzi netta igga it ass-a ak-d AREBBI.” *Ammu* i issenjem řgens Yunatan uca war immut ca.

⁴⁶ Cawul ismeę deg weđřar n Ifilistiniyyen uca Ifilistiniyyen eęqben yar imucan *n tzeddiyt* nsen.

⁴⁷ Uca Cawul iřřef tagelda x Israyil, immney ak-d marra ředyan nnes i d as-dd innden: ak-d Mu’ab u ak-d ayt n Ieamuniyyen u ak-d Idum u ak-d ijeęiden n řuba u ak-d Ifilistiniyyen. Mani mma yarra s uęęiř, yiwi-dd řeękam.⁴⁸ Netta igga s teryast uca iyřeb x Ieamaliqiyyen u ifekk Israyil zeg ufus n yenni t ikeccđen.

⁴⁹ Iřenjiren n Cawul *tuya-ten* d Yunatan d Yacwi d Malkicuea. Ismawen n tnayen n yessis d Mirab, tenni d tamenzut, u isem n tmezyant Mikal.⁵⁰ Tamęart n Cawul qqaren as Axinueam, yeęis n Aximaeaz. Isem n ukumandar nnes n řeeskar *aqa* d Abnir, mmis n Nayr, ezizis n Cawul.⁵¹ Qic, wenni d babas n Cawul, u Nayr, wenni d babas n Abnir, *tuya-ten* d iřenjiren n Abiyil.

⁵² Tuęa *din* *ijj* n umenęi iwęar ak-d Ifilistiniyyen marra ussan min ikka iddar Cawul. Kuř *ijj* n weryaz bu-teyruđt nię kuř *ijj* n mmis n umenęi i iřra Cawul, iksi it yars.

1 ŞAMWIL

Cawul itwammendar zi Arebbi am ujeġid x Israyil

15¹ Şamwil inna i Cawul “SIDI tuġa issekk ayi-dd ħima ad cek dehney d ajeġid x řgens nnes, x Israyil. Seř xenni ġar wawařen n SIDI.² Ammu i iqqar SIDI n řeekarat ‘Nec ad xeġsey min igga Eamaliq i Israyil, aqa ibedd as deg webrid umi dd-igaeed Israyil zi Miřra.³ Kkar řexxu u wwet Eamaliq. Ħarrem marra min ġars i uteħhi u war xas tthiwiř ca, maca neġ *marra*, zeg weryaz ař temġart, zeg uħenjir ař aseymi, zeg ufunas ař uġi, zeg weřgem ař ayyuř!’ ”

⁴ Iřaya-dd Cawul x řgens uca isedd iten di Talaayim. Tuġa-ten di mitayn-ařaf n yeryazen x idaren d teneac n yeryazen n Yahuda.⁵ Umi yiweđ Cawul ġar tendint n Eamaliq, igga ict n texceft di teġzurt⁶ uca netta iija ad inin i ayt n Iqiniyyen “Ffem, beedem, semħem di řwest n Eamaliq, ħima nec war kenniw tteħhiy akidsen, maġar kenniw teggim s tcuni ak-d ayt n Israyil umi dd-ffgen nitni zi Miřra.” Xas uca ffgen Iqiniyyen zi řwest n Ieamaliqiyyen⁷ uca Cawul iyřeb x Ieamaliqiyyen zi Ħawila ař Cur i *iġan* arendad n Miřra.⁸ Axax, ajeġid n Eamaliq, iřtef it iddar, maca marra řgens iħarrem iten i uteħhi s řeqde n ssif.⁹ Maca Cawul d řgens ħawren x Axax uřa x řemxeyyer n wuġi d ifunasen d tfunasin u x min *iġan* iřebħen awarni as u marra izmaren daysen tadunt d marra min tuġa d asebħan qa. War xsen ad ten ħarremen i uteħhi, maca marra min *iġan* drus d min ideefen, ħarremen t i uteħhi.

¹⁰ Xenni yusa-dd wawař n SIDI ġar Şamwil, inna¹¹ “Nec nedmey, aqa ggiġ Cawul d ajeġid, maġar netta iħeyyed zi deřfar inu u war isseqfeř awařen inu.” Iffugem Şamwil uca isyuyy tameddit tmun ġar SIDI.¹² Tiwecca nnes zic ikkar Şamwil, yuyur ad iřqa Cawul. Itwana as i Şamwil, nnan “Cawul yusa-dd ġar Karmil u issbedd *dinni* iij n uqellij n řidaret i yixef nnes, xenni iedu, ihwa ġar Jiljal.”

¹³ Yusa-dd Şamwil ġar Cawul u Cawul inna as “Aqa cek tetwabarked zi SIDI! Nec ssqefřey awař n SIDI.”¹⁴ Xenni yarra-dd xas Şamwil “D min ixs ad yini řħess-a n wuġi i *d ayi ittadfen* deg imezzuyen inu d řħess n ifunasen i tteřřiy?”¹⁵ Cawul inna “Awyen ten-dd akidsen zi Eamaliq minzi řgens iħaweř x mummu n wuġi u x ifunasen ħima ad ten qeddmen d tayarřt i SIDI, AREBBI nnek. Min iqqimen nħarrem it i uteħhi.”¹⁶ Xenni inna Şamwil i Cawul “Cfa! Nec ad cek ħajji min i d ayi inna SIDI di ġiřet-a.” Inna as Cawul “Siweř!”

¹⁷ Uca inna Şamwil “Umi teġid *ead* d amezyan di tiřtawin nnek, ma war tdewřed ca d azeġif n tqebbař n Israyil u ma war cek idhen SIDI *ad tdewřed* d ajeġid x Israyil?”¹⁸ SIDI issekk i cek ġar webrid, inna “Uyur, ħarrem imednab nni, Ieamaliqiyyen, i uteħhi u mney akidsen ġars ař ten i ġa teqdid.¹⁹ Mayemmi war teřid ca ġar tmijja n SIDI, maca cek tewdid x tkeccad t teggid *min iġan* d řřar di tiřtawin n SIDI?”

²⁰ Xenni inna Cawul i Şamwil “Nec sřiy maca ġar tmijja n SIDI u nec kkiġ abrid i x i d ayi-dd issekk SIDI u nec iwyey-dd danita Axax, ajeġid n Eamaliq, maca Ieamaliqiyyen ħarremey ten i uteħhi.²¹ Řgens iki uġi d ifunasen d tfunasin zi tkeccad t, mummu n min itwaħarremen i uteħhi, ħima ad qeddmen aya i SIDI, AREBBI nnek, di Jiljal.”²² Maca Şamwil inna “Ma teejeb as i SIDI tiyarřa n wecmađ d tiyarřa ktar zeg useġi i tmijja n SIDI? Xzar aseġi ħsen zi tyarřt u ařessi s taynit *ħsen* zi tadunt n icarriyyen.²³ Minzi aġewweġ aqa-tt d ddenb n uezzem uca tayennant d řmuşřiyyet aqa-ten *am uweqqar* n řexyařat imezyanen n lařnam. Minzi cek tendared awař n SIDI, inđar netta i cek *am* ujeġid.”

²⁴ Xenni inna Cawul i Şamwil “Nec xdiġ, maġar nec tteddiġ x řumur i *dd-iffgen* zeg uqemmum n SIDI u x wawařen nnek, minzi nec gg^wedeġ zi řgens u sřiy ġarsen.²⁵ S uyenni, ġfar ayi ddenb inu u dweř akidi, *xenni* ad sejdeġ i SIDI.”²⁶ Şamwil yarra-dd x Cawul “Nec war akidek dik^wiřey ca, maġar cek tendared awař n SIDI u SIDI inđar i cek *am* ujeġid x Israyil.”

²⁷ Umi Şamwil inneġřeb ħima ad yuyur, icebbar as netta di tmewwa n upartessu nnes, *maca*

15:24 ‘sřiy ġarsen’ - s Teibranit ‘sřiy ġar tmijja nsen’.

1 ŞAMWIL

wanita icarreg. ²⁸ *Xenni* inna as Şamwil “Deg wass-a icarreg ac SIDI tagelda n Israyil u iwc itt i umqarreb nnek wenni iğan ħsen zzayek.” ²⁹ Uŗa Leadim n Israyil n řebda war issxarriq ca u war indim, maŗar netta war iŗi d bnađem aŗami i ŗa indem.” ³⁰ *Xas uca* inna as “Necđ xđiy. Ewc ayi maca aweqqar zzat i imŗaren n řgens u zzat i Israyil u dweŗ akidi, *xenni* ad sejđey i SIDI, AREBBI nnek.” ³¹ Uca idweŗ Şamwil, yaređđef Cawul u Cawul isjed i SIDI.

³² *Xas uca* inna Şamwil “Awi-dd ŗari Axax, ajeŗid n εamaliq. Axax yuyur ŗars s arratuŗ u inna Axax *ak-d ixef nnes* “S tidett, tarzugi n řmwet tetwaŗeyyed.” ³³ Şamwil *maca* inna “Am mam-mec issŗarrem ssif nnek timŗarin x iŗenjiren nsent, ammu i ŗa tetwassŗarrem yemmac jar temŗarin x tarwa nnes.” U Şamwil iqetŗes Axax d iceŗiqen zzat i wudem n SIDI di Jiljal. ³⁴ *Xenni* yuyur Şamwil ŗar Rama d Cawul igaeed ŗar taddart nnes di Jibea n Cawul. ³⁵ Şamwil war izri εad Cawul ŗars aŗ ass n řmwet nnes, maca Şamwil icđen x Cawul, u SIDI indem řami igga Cawul d ajeŗid x Israyil.

Dawud itwadhen am ujeŗid

16¹ Inna SIDI i Şamwil “Meŗaŗ d acđan x Cawul, wenni ggiŗ necc d ajeŗid x Israyil? εemmar icc nnek s zzect uca tuyured. Necc ad cek ssekkey ŗar Yassa wenni zi Bayt-Laŗm, minzi jar iŗenjiren nnes aqa zŗiy iŗ n ujeŗid i necc.” ² *Maca* Şamwil inna “Mammec i ŗa ggeŗ ad *din* uyureŗ? Cawul ad t iseŗ, ad ayi iney.” Yarra SIDI “Ksi iŗ n umwa zeg ifunasen akidek, ad tinid ‘Necđ usiy-dd ħima ad qeddmey ict n tŗarŗt d ssedqet i SIDI.’ ³ ittxeŗŗa ad tearded x Yassa ŗar ssedqet u necc ad cek ssargbey x min ittxeŗŗan ad tegged. Cek ad tdehned *myir* wenni i d ac i ŗa iniŗ.” ⁴ Şamwil igga min tuŗa d as inna SIDI. Umi dd-yusa netta ŗar Bayt-Laŗm, ffŗen-dd ŗars imŗaren n tendint ttarjijin, nnan “Ma twasit nnek s řehna?” ⁵ Netta inna “S řehna. Necc usiy-dd ħima ad qeddmey ict n tŗarŗt d ssedqet i SIDI. Qedđsem ixef nwem u asem-dd akidi ŗar ssedqet. Netta iqeddes Yassa d iŗenjiren nnes uca icard iten ŗar ssedqet.

⁶ Uca imsar umi dd-usin nitni, izra netta Iliyab uca ixarreŗ “D wa s tidett ŗar SIDI d amedhun nnes.” ⁷ SIDI *maca* inna i Şamwil “War xezzar ca ŗar waddud nnes uŗa ŗar řueŗa nnes n tidđi, minzi necc ndareŗ t, maŗar war itthimmi ca min ŗar ixezzar bnađem, minzi bnađem ittwaŗa min iğan zzat i tiŗtawin *nnes*, maca SIDI ittwaŗa uŗ.”

⁸ *Xenni* iŗaŗa Yassa x Abinadab, iŗa it ad iedu x Şamwil. U netta inna “Wanita εawed war t yixđar SIDI.” ⁹ *Xas uca* iŗa Yassa ad *xas* iedu Camma, maca netta inna “Wanita εawed war t ixđar SIDI.”

¹⁰ Ammu i iŗa Yassa ad εdun sebea n iŗenjiren nnes x Şamwil, *maca* Şamwil inna i Yassa “Ina war ten ixđar ca SIDI.” ¹¹ Inna Şamwil i Yassa “Ma d ina marra d iŗudriyyen nnek?” Netta yarra-dd *xas* “Ameŗyan qaε iqqim εad, aqa yarekkwes uŗi.” Inna Şamwil i Yassa “Sekk *ijj* maŗend ad t-idd yawi, minzi neccin war nettquwwir ca *i ttabŗa*, qbeŗ mma ad dd-yas netta.” ¹² Netta issekk *ijj* maŗend ad t-idd yawi. Netta tuŗa d arrubyu u tuŗa ŗars tiŗtawin cnant u d musbiŗ i řxezrat. *Xenni* inna SIDI “Kkar, dehn it, maŗar aqa d wa.” ¹³ Şamwil iksi icc s zzect, idehn it di řwest n aytmas. Uca Arruŗ n SIDI ihwa-dd x Dawud zeg wass nni d tsawent. Şamwil ikkar, yareggweŗ ŗar Rama.

Dawud ittirar x lharba i Cawul

¹⁴ Arruŗ n SIDI tuŗa iŗeyyed x Cawul u iŗ n buŗbeŗ d aeeffan zi ŗar SIDI issiggwed it. ¹⁵ Nnan as imsexxaren n Cawul “Xzar, iŗ n buŗbeŗ d aeeffan n AREBBI issiggwed i cek. ¹⁶ Ejj ad yini bab nney i imsexxaren nnek inni ibedden zzat i wudem nnek, maŗend ad arzun x iŗ n weryaz ittŗakan di řgambri. Maŗa iŗtef i cek buŗbeŗ aeeffan n AREBBI, ejj it *xenni* ad yirar netta s ufus

15:28 ‘tagelda’ - awaŗ-a ixş ad yini ‘řeŗkam x ict n tgeldit’.

1 ŞAMWIL

nnes di řgambri ħima ad tiřid mliĥ.”¹⁷ Xenni inna Cawul i imsexxaren nnes “Arzum ayi-dd x ijj n weryaz wenni ittiraren mliĥ u awyem t-idd da ħari!”¹⁸ Ijjen zeg iħudriyyen yarra-dd xas, inna “Aqa zriy ijj n mmis n Yassa zi Bayt-Laħm wenni izemmaren ad yirar mliĥ. Netta d ijj n bu-teyruđt imeħden d ijj n weryaz aeskari, issen ad yixdar awařen nnes, aqa-t d ijj n weryaz d asebħan u SIDI akides.”

¹⁹ Issekk Cawul ireqqasen ħar Yassa, inna “Sekk ayi-dd mmic Dawud wenni iġan ak-d wuġi.”

²⁰ Yassa iksi ijj n wegyuř s weyrum xas d ict n tecyart n binu d ijj n iħeyd d amezyan uca issekk aya s ufus n mmis Dawud ħar Cawul. ²¹ Ammu dd-yusa Dawud ħar Cawul uca ibedd zzat i wudem nnes u netta ittixs it aħtas. Netta idweř d aħemmař n řesnaħ nnes. ²² X uyenni issekk Cawul ħar Yassa maħend ad as yini “Ttzawgey ejj Dawud ad iqqim ibedd zzat i wudem inu, maħar netta yufa řxađar di tiħtawin inu.” ²³ U meřmi mma dd-yusa buħbeř aeëffan n AREBBI ħar Cawul, iksi Dawud řgambri uca ibda ittitar days s ufus nnes. D man aya dd-yarrin nnefs ħar Cawul ařami idweř mliĥ uca iħeyyed xas buħbeř aeëffan.

Dawud d Juliyat

17¹ Ifiliřtiniyyen ssmunen řeskarat nsen i umenyi u nitni nnyarwen ħar Suku di *temmurt n* Yahuda. Wtin iqiđan nsen jar Suku d Eaziqqa ħar Afas-Dammim. ² Maca Cawul d yeryazen n Israyil nnyarwen di řewđa n teyzurt n tbeġuđtin uca wtin din iqiđan nsen. Nitni sedden ixef nsen i umenyi qibač i Ifiliřtiniyyen. ³ Ifiliřtiniyyen bedden ħar wedrar nni ħar uyezdis ajemmađ u Israyiliyyen bedden ħar wedrar ħar uyezdis-a u tuya *din* tayzurt jarasen. ⁴ Xenni iffey-dd ijj n ueskari d azeeam zi řmargeħ n řeskar n Ifiliřtiniyyen, qqaren as Juliyat. Tuya-t zi Jat. Řueřa nnes setta n iyaġen d ijj n ccbar n ufus. ⁵ X uzeġif nnes tuya ict n tqebbart n nnħas u yarđ arruđ n wuzzař n ueskari s teqcurin. Tuya řewzen n warruđ n wuzzař xemsa-ařaf n uciql n nnħas. ⁶ Netta tuya ħars řxaxeř n nnħas u uħeħtu n iđaren u jar tiħarđin nnes *yarbu* ijj n uħric n nnħas. ⁷ Aemud n lansa nnes tuya t am ijj n ukeccuđ n uxeyyed u tixeft n *wuzzař* n lansa nnes tewzen setta-mya n uciql u wenni i d as yarebbun tcappa tameqqrant n useřqi izwar as.

⁸ Netta tuya ibedd *din*, iřaya i iseddiyyen n řeskar n Israyil, inna asen “Mayemmi i dd-teffym u tseddem ixef nwem i umenyi? War iġi necc d Afiliřtini u kenniw d imsexxaren n Cawul? Farzem ijj n weryaz i kenniw wenni ħari-dd ħa ihwan. ⁹ Mři xafi izemmar netta deg umenyi, ad ayi iwwet, *xenni* neccin ad niři d imsexxaren nwem, *maca* mařa necc arebħey as uca ad ħeřbey, *xenni* kenniw ad tiřim d imsexxaren nney, ad xaney tsexxarem.” ¹⁰ Inna Ufiliřtini *eawed* “Deg wass-a necc stehziy zeg iseddiyyen n řeskar n Israyil, nniy ‘Ewc ayi ijj n weryaz maħend ad nemmney ak-d wayawya!’ ” ¹¹ Cawul d marra Israyil sřan awařen-a n Ufiliřtini uca nnxereen u gg^weden aħtas.

¹² Dawud tuya d mmis n yijj weryaz zi Afrata, zi Bayt-Laħm di *temmurt n* Yahuda, qqaren as Yassa. Netta tuya ħars tmenya n iħenjiren u deg wussan n Cawul *tuya ħessben t* d awessar umi dd-yusa jar yeryazen. ¹³ Třata n iħenjiren imeqqranen n Yassa đfaren Cawul ħar umenyi. Is-mawen n třata n iħenjiren nnes, inni dd-iffym ħar umenyi, aqa-ten Iliyab, amenzu, u wenni wiss tnayen d Abinadab u wenni wiss třata d Camma. ¹⁴ Tuya Dawud d amezyan qae uca třata n *iħenjiren* imeqqranen tuya đfaren Cawul. ¹⁵ Dawud tuya *inum* ittraħ u *xenni* ittaregg^weh-dd zi Cawul ħima ad yarwes uġi n babas di Bayt-Laħm.

¹⁶ Afiliřtini tuya ittass-dd ħar tuffut u ħar tmeddit, isscan ixef nnes *din*, arebein n wussan.

¹⁷ Inna Yassa i mmis Dawud “Ksi eafak i aytmac ict n ‘ifa’ n teyrawin-a d eecra n tecnifin, awyi tent deyya ħar řmargeħ n řeskar ħar aytmac ¹⁸ u eecra n trussi n uyi awyi tent ħar imeqqranen x wařef. Arzu x yaytmac, ma mliĥ i iġan u awyi zzaysen ict n weđman *d jjurret n tudart!*”

16:16 ‘Iharba’ - niy ‘řgambri n temmurt’.

1 ŞAMWIL

¹⁹ Cawul d nitni d marra iryazen n Israyil tuya ttmenyan ak-d Ifilistiniyyen di řewða n teyzurt n tbeğudin.

²⁰ Ikkar Dawud zic yar tuffut, iija tħimart n wuğı yar ijj n uessas u yiwi *marra aya* akides uca yuyur, am mammec tuya i d as t yumur Yassa. Umi dd-yiwed netta yar řmargeħ n ikarruten, řexdenni i iffeğ řeeskar yar useddi n umenyi, *bdan* ad syuyyen s iyuyyan n umenyi. ²¹ Israyil d Ifilistiniyyen sedden ixef nsen *i umenyi*, aymbub n yijj n useddi deg uyembub n yijj n useddi nneđni. ²² Dawud iija řeħmeř nni yars deg ifassen n yijj n uessas n řexzin uca yuzzeř yar useddi n řeeskar. Umi *din* yiwed, isseqsa x yaytmas mammec ġan nitni. ²³ *Řami* tuya akidsen issawař netta, iffeğ-dd umjahed azeeeeam nni. Tuya qqaren as Julyat zi Jat, zi řeeskar n Ifilistiniyyen. Netta issiweř s wawařen d ijjen u Dawud isřa xas. ²⁴ Umi řrin marra iryazen n Israyil aryaz *nni*, arewřen nitni, gg^weden ařtas. ²⁵ Nnan yeryazen n Israyil “Ma teřrim kenniw mammec i dd-igaeed weryaz nni? Netta igaeed-dd ħima ad istehza zi Israyil. Aryaz, wenni t i ya iyeřben, ad t yarr ujeğid d bu-wagra ameqqran. Netta ad as iwc yeğis u ad ikkes x *twacunt n* taddart n babas đđariba di Israyil. ²⁶ *Xenni* issiweř Dawud ak-d yeryazen inni yars dd-ibedden, inna “Min i ya itwaggen i weryaz nni i ya iwten Afilistini-ya u ad ikkes astehzi x Israyil? Min iena Afilistini-ya i war ixtinen, aqa istehza x iseddiyyen n řeeskar n AREBBI iddaren?” ²⁷ Yarra-dd xas řgens s wawař d ijjen, inna “D man aya i ya itwaggen i weryaz nni t i ya iyeřben.”

²⁸ Umas ameqqran Iliyab isřa as issawař ak-d yeryazen. Itwassary uxeyyeq n Iliyab x Dawud, inna “Mayemmi i dd-tehwid cek u man wen i umi tejjid taħimart tamezyant n wuğı di řexřa? Necc ssney *maca* aeffer nnek d tuoeffna n wuř nnek, minzi cek tehwid-dd ħima ad textzared yar umenyi.” ²⁹ Dawud inna “Min ggiğ řexxu eawed? Ma war iğı myir ijj n wawař *i sseqsiy?*” ³⁰ Netta iħeyyed xas, iruħ yar ijjen nneđni uca issiweř s wawař d ijjen u yarra-dd xas řgens uřa s wawař d ijjen am dd-arrin nitni twařat tamezwarut.

³¹ Nitni sřan i wawařen i tuya issawař Dawud uca ssiwřen x man aya zzat i wudem n Cawul u netta iija ad t-idd awyen. ³² Inna Dawud i Cawul “Uřa d ijj war ittefcıř wuř nnes zeg Ufilistini. Amsexxar nnek ad yuyur ad immney ak-d Ufilistini.” ³³ Cawul inna i Dawud “Cek war tzemmarred ad traħed yar Ufilistini-ya ħima akides tmmenyed mařar cek d aħudri *ead*, umi netta maca d aryaz aeeskari zi temzi nnes.” ³⁴ *Xenni* inna Dawud i Cawul “Amsexxar nnek tuya yarekk^{wes} taħimart n wuğı n babas uca yusa-dd ijj n weyrad, *eawed* d ijj n ddub, uca iřtef ijj n izmar n tħimart. ³⁵ Necc đfareğ t, wtiğ t u fekkeğ-dd izmar zeg uqemmum nnes. Řami *xenni* dd-ikkar akidi, cebbareğ as di tmart, wtiğ t uca nyiğ t. ³⁶ Amsexxar nnek inya ayrad uřa d ddub. Ammu i ya yiři ak-d Ufilistini-ya i war ixtinen, ad as temsar am ak-d ijj n zzaysen, minzi netta istehza zeg iseddiyyen n řeeskar n AREBBI iddaren.” ³⁷ Inna Dawud *eawed* “SIDI wenni i d ayi ifekken zeg iceqrađen n wayrad u zeg iceqrađen n ddub, ad ayi ifekk zeg ufuş n Afilistini-ya.” *Xenni* inna Cawul i Dawud “Uyur, ad kidek yiři SIDI!” ³⁸ Cawul issyardı i Dawud arruđ nnes *n umenyi*, igga as ict n tqebbart n nnħas x uzeğif nnes u iħezzem as s yijj n warruđ n wuzzař. ³⁹ Icedd Dawud ssif nnes tiwa i warruđ nnes, inwa ad yuyur *cwayt*, minzi war t iqeğeb eemmarř *ammu*. *Xenni* inna Dawud i Cawul “Nec war zemmareğ ad uyureğ di řeħwayej-a, nec war t qeğbey eemmarř!” u Dawud issars iten eawed. ⁴⁰ Iksi aeekkaz deg ufuş nnes, ixđar xemsa n izra iħnunnyen zeg teřzart uca igga iten di tecyart nnes n tarewsa tenni yars tuya, *maca* mani tt i ya yawed değya, u tuya iğiy deg ufuş nnes. Ammu i iffeğ yar umsagar ak-d Ufilistini. ⁴¹ Afilistini yuyur, iqarreb-dd yar Dawud u wenni i d as yarebbun tcappa tameqqrant n useřqi iggur zzates. ⁴² *Umi* dd i ya issgaeed Ufilistini tmuyři nnes uca izra Dawud, isseħqar it, mařar Dawud tuya d aħudri *ead*, netta tuya arrubyu d muşbiħ i řxezrat. ⁴³ Afilistini inna i Dawud “Ma nec d ijj n weqzin, aqa cek tusid-dd yari s ikecwad?” Uca Afilistini tuya ineeer x Dawud yar irebbiten nnes. ⁴⁴ Inna Ufilistini *eawed* i Dawud “As-dd yari, *xenni* nec ad wceğ aysum nnek *ad t řarden* ijđad n ujenna d řmař n řexra.”

⁴⁵ *Xenni* inna Dawud i Ufilistini “Cek tusid-dd yari s ssif d ict n lansa d ijj n uħric, maca nec usiy-

1 ŞAMWIL

dd yark deg yisem n SIDI n řeeskarat, AREBBI n iseddiyyen n řeeskar n Israyil inni i zi testhezid.”⁴⁶ Ass-a ad cek igg SIDI deg ufus inu. Necc ad cek yeřbey. Ad ac kksey azeğif u deg wass-a ad wcey řxecbat n řeeskar n Ifilistiyyen *ad tent řarden* ijdad n ujenna d řmař n řexřa. Marra ddunit ad tessen aqa Israyil yars ijj n AREBBI⁴⁷ uřa d marra agraw-a n řgens ad tessen aqa SIDI war ittfekki s ssif uřa s lansa, mařar amenyi n SIDI u netta ad cek igg deg ifassen nney.”⁴⁸ Uca imsar, umi Afilisti ni ikkar, iqarreb yar Dawud, Dawud igga s tazřa uca yuzzeř yar useddi n řeeskar i umsagar ak-d Ufilisti ni.⁴⁹ Netta iwta yar tecyart n tarewsa, ikkes-dd ijj n wezru, iřejjar *it s iğiy* uca iřqef Afilisti ni di tenyart nnes. Azru indef i tenyart nnes uca iwđa netta x uyembub nnes yar temmurt.⁵⁰ Ammu i iyřeb Dawud x Ufilisti ni s yijj n iğiy u s yijj n wezru. Netta iřqef Afilisti ni, inya it, *maca* war yars tuyi qae ssif deg ufus nnes.⁵¹ *Xenni* yuzzeř Dawud *din* yar Ufilisti ni u *umi* dd-ibedd *zzates*, itřef ssif nnes, ijbed it-idd zeg weyraf, inya it. *Eawed* netta iqess as azeğif *zzayes*. *Umi* t zřin Ifilisti niyyen, aqa bu-teyruđt nsen immut, arewřen nitni.⁵² Iryazen n Israyil d n Yahuda *maca* kkaren, syuyyen ařayi n umenyi uca đfaren Ifilisti niyyen yars ař Jat u yars ař tiwwura n Eaqrun. Inni itwajeyyřen zeg Ifilisti niyyen wđan deg webrid zi Caearayim ař Jat d Eaqrun.⁵³ *Awarni aya* eeqben-dd ayt n Israyil zeg weđfar s wecnaq n Ifilisti niyyen uca keccden řemrageř n řeeskar nsen.⁵⁴ Iksi Dawud azeğif n Ufilisti ni, yiwyi t yar Urcalim, *maca* řesnař nnes iggi ten deg uqiđun nnes.⁵⁵ *Umi* izra Cawul Dawud iggur yar umsagar ak-d Ufilisti ni, inna netta i Abnir, akumandar n řeeskar nnes “Umi igga mmis uřudri-ya?” Abnir yarra-dd xas “S tidett am iddar řeemar nnek, a ajeğid, necc war t ssiney.”⁵⁶ Ajeğid inna “Seqsa *xenni* umi igga mmis uřudri-ya!”⁵⁷ *Umi* dd-ieqeb Dawud awarni umi tuyu iyřeb x Ufilisti ni, yiwyi t akides Abnir, indeh it yar Cawul. Dawud tuyu yars ead azeğif n Ufilisti ni deg ufus nnes.⁵⁸ Cawul isseqsa t “Umi teggid mmis cek, a ařudri?” Dawud yarra-dd xas “Mmis n umsexxar nnek, n Yassa zi Bayt-Lařm.”

Řeedawat n Cawul đidd i Dawud

18¹ Umi ikemmeř Dawud řřard ak-d Cawul, imsar, aqa řeemar n Yunatan iqgen yar Dawud u Yunatan ittexs Dawud am řeemar nnes.² Cawul iksi yars Dawud deg wass nni u war t iiji ead ad ieqeb yar taddart n babas.³ Yunatan d Dawud ggin ijj n řeahd *ak-d wayawya*, minzi netta ittexs it amecnaw ixef nnes.⁴ Yunatan ikkes aseřham nnes i tuyu yard, iwca it i Dawud, uřa d arruđ nnes, *uca* eawed ssif nnes d řqews nnes d webyas nnes *i řesnař*.⁵ Dawud iffey yar *umenyi* mani mma issekk it Cawul. Tuyu ifreř ařami t yarra Cawul x Ieskariyyen nnes. Dawud tuyu d lemlih di tiřřawin n marra řgens uřa di tiřřawin n imsexxaren n Cawul.⁶ Umi dd-areg^wřen nitni u Dawud ieqeb awarni i uyelleb x Ifilisti niyyen, imsar, aqa ffyent-idd temyarin zi marra tinneddam n Israyil i umsagar ak-d Cawul uca yennjent u ceđřent s ibendiren, s řefrařet u s řgambriyat s třata n ifiřan.⁷ Temyarin arrint mezri nsent, yennjent s nnubat, nnant “Cawul iyřeb x řuřuf nnes, *maca* Dawud x eecra n řuřuf nnes!”⁸ Cawul iffugem ařas u tuyu d man aya d řeib di tiřřawin nnes, inna “Wcint i Dawud eecra n řuřuf, *maca* wcint ayi myir řuřuf. *Mac* teqqim as myir tgelda *waha?*”⁹ Zeg wass nni ibda Cawul iřeřřa Dawud.

¹⁰ Tiwecca nnes imsar, aqa iwđa-dd eawed řeemar d aeeffan n AREBBI x Cawul u itřef-it idweř ittekk x uzeğif di taddart nnes. Dawud yirar am wussan nneđni s ufus nnes x řgambri uca Cawul tuyu yars lansa deg ufus.¹¹ Cawul inđar lansa, inna “Necc ad řeqfey Dawud u *ad t semmarey* yar řřid.” Izemmar Dawud ad as ixnes tnayen n twařawin.¹² Tuyu Cawul ittegg^wed zi Dawud, minzi SIDI tuyu-t ak-d Dawud, tuyu ismeř *maca* di Cawul.¹³ X uyenni issigg^wej Cawul Dawud x yixef nnes, igga it d ameqqran x wařef. Netta itteffey u ittaregg^wař ztat i wudem n řgens.¹⁴ Tuyu Dawud ifreř di marra ibriden nnes u SIDI tuyu-t akides.

17:47 ‘deg ifassen nney’ - s Teibranit ‘deg ufus nney’.

17:54 ‘řesnař nnes’ - ix s ad yini ‘řesnař n Julyat’.

1 ŞAMWIL

¹⁵ Umi iżra Cawul, aqa Dawud ifreħ, tuya netta ittegg^wed zzat i wudem nnes. ¹⁶ Maca marra Israyil d Yahuda ttexsen Dawud, minzi netta itteffey u ittaregg^waħ zzat i wudem nsen.

¹⁷ Cawul inna i Dawud “Xzar, necc ad ac wcey Mirab, yeği tameqqrant qaε, d tamyart. Myir iři d ijj n uđekk^wař imħeđ *deg umenyi* i necc u mney imenyan n SIDI.” Inna Cawul *ak-d yixef nnes* “Hima war ittiři ufus inu đidd nnes, maca afus n Ifiliřtiniyyen ad yiři đidd nnes.” ¹⁸ Inna Dawud i Cawul “Min eniy necc d min teena tudart inu d min teena twacunt n baba di Israyil, aqa necc ad dewřey d ađekk^wwař n ujeđid?” ¹⁹ Umi dd-tiwed řweqt i di i ya temmewc Mirab, yeğis n Cawul, d tamyart i Dawud, imsar, aqa temmewc nettat d tamyart i Eadriyil zi Maħula. ²⁰ Mixal, yeğis n Cawul, tuya tettexs Dawud. Xebbaren as t i Cawul u tuya aya d ict n tmesřact tecna di tiřřawin nnes. ²¹ Inna Cawul “Necc ad as tt wcey ħima ad as tt tedweř d taxceft u ħima ad yiři ufus n Ifiliřtiniyyen đidd nnes.” Inna Cawul i Dawud “Ass-a ad tdewřed d ađekk^wař inu s yijj n webrid nneđni.” ²² Yumur Cawul i imsexxaren nnes “Siweř ak-d Dawud di tnuffra, ini ‘Aqa cek tusid-dd i ujeđid x řxađar u marra imsexxaren ttexsen cek. *Xenni dweř řexxu d ađekk^wař n ujeđid.*’ ” ²³ Ssiwřen imsexxaren n Cawul awařen-a deg imezzuyen n Dawud. *Xenni* inna Dawud “Ma d tamesřact tehwen di tiřřawin nwem ad idweř ijj d ađekk^wař n ujeđid u necc d ijj n weryaz d amezřuđ d amuqřirř?” ²⁴ Imsexxaren n Cawul ħajan as t, nnan “Issiweř Dawud awařen-a.” ²⁵ *Xenni* inna Cawul “Ammu i ya tinim i Dawud ‘Ajeđid war d as teejib řeyramet, maca *iejob as mya* n řeedareyyat n Ifiliřtiniyyen, ħima ad intaqem zi řeedyan n ujeđid.” Tuya Cawul ittxarrař ad iney Dawud s ufus n Ifiliřtiniyyen.

²⁶ Ixeddamen nnes εawden awařen-a i Dawud. *Xenni* tuya aya d ict n tmesřact tecna di tiřřawin n Dawud ħima ad idweř d ađekk^wwar n ujeđid. Řmijař n wussan *itwaggen* tuya ead war εdun.

²⁷ *Xenni* ikkar Dawud. Netta d yeryazen nnes řřfen abrid uca wtin mitayn n yeryazen n Ifiliřtiniyyen u yiwi-dd Dawud řeedareyyat nsen u s uya sedden nitni qaε *řqedd-a* i ujeđid, ħima ad idweř d ađekk^wař n ujeđid. *Xenni* iwca as Cawul yeğis Mixal d tamyart. ²⁸ Cawul iżra u issen, aqa SIDI tuya-t ak-d Dawud u Mixal, yeğis n Cawul, tuya tettexs it. ²⁹ Idweř Cawul igg^wed ead ktar zi Dawud uca Cawul idweř d řeεdu n Dawud marra ussan *n tudart nnes*.

³⁰ Umi dd-ffyen řħukkam n Ifiliřtiniyyen, imsar, řar wuffuy nsen, tuya Dawud yarenni mahu deg weřřaħ nnes x marra imsexxaren n Cawul, maħend isem nnes ad yarni di ccenεet.

Dawud yarweř zi Cawul

19¹ Issiweř Cawul ak-d mmis Yunatan u ak-d imsexxaren nnes belli ittxeřřa ad nyen Dawud. Maca Yunatan, mmis n Cawul, tuya isseizx xas Dawud ařřas. ² Iħaja Yunatan x uya i Dawud, inna “Baba Cawul yarezzu ad cek iney. *Xenni řexxu*, raja ayi ař tiwecca u snuffar ixef nnek u xemmeř ixef nnek. ³ Necc ad ffyeę, ad beddeę ak-d baba deg weħwic mani i ya tiřid cek u ad xak ssiwřey ak-d baba u ad xzarey mammec ggurent tmesřayin. Ggur ad cek ssargbey.”

⁴ Yunatan issiweř s tiži n Dawud ak-d babas, inna as “Ajeđid maca war ittegg ca ddnub deg umsexxar nnes Dawud, mařar uřa d netta war dayek iggi ca ddnub u timegga nnes aqa-tent d řefđeř i cek ařřas. ⁵ Netta isebbeř tudart nnes, iřřeb x Ufiliřtini u SIDI yiwiđ ijj n usenjem d ameqqran i marra Israyil. Cek teźrid t simant nnek u tfarħed. Mayemmi tersed ad texđid x idammen imezdagen, ad tenyed Dawud břa ssibbet?” ⁶ Cawul isřa řar Yunatan u Cawul ijuđ “S tidett am iddar SIDI, netta war itwaneqq ca!” ⁷ Uca iřaya Yunatan x Dawud, iħaja as Yunatan marra awařen-a, xenni indeh Yunatan Dawud řar Cawul u netta tuya-t zzat i wudem nnes am iđennađ d fariđennađ.

⁸ Yiwed-dd umenyi εawed uca iffey Dawud, immney ak-d Ifiliřtiniyyen. Netta ihettek iten s ict n tecti d tameqqrant u nitni řřfen tarewřa zzat i wudem nnes.

18:21 ‘ađekk^war’ - ixs ad yini aqa Cawul iwaεd i Dawud belli wanita ad idweř d mmis nnes s řemrac ak-d yessis.

19:6 ‘řar Yunatan’ - s Teibranit ‘řar tmijja n Yunatan’.

1 ŞAMWIL

⁹ Maca buħbeř aeffan n SIDI iwđa-dd *εawed* x Cawul. Umi netta iqqim di taddart nnes, imnes lansa deg ufus nnes u Dawud ittirar s ufus nnes x *řgambri*. ¹⁰ Cawul tuęa yarezzu ad isemmar Dawud di řhiđ s lansa nnes, maca netta ixnes as i Cawul u netta iřqef řhiđ s lansa. Dawud yarweř, issenjem ixef nnes ğiřet nni.

¹¹ Issekk Cawul ireqqasen ęar taddart n Dawud ħima ad t ħđan u ad t nyen ęar tuffut. *Maca* Mixal, tamęart n Dawud, tħaja as xas i Dawud, tenna “Mařa cek war tessnejmed ixef nnek di ğiřet-a, ad tetwanyed tiwecca.” ¹² Mixal tessehwa Dawud zi řkazi u netta yuyur, yarweř uca issenjem ixef nnes. ¹³ *Xenni* teksi Mixal ijj n řexyař n řřanam, tessars it di qama uca tegga ict n thidurt n cęar n ięeyđ ęar mani ięa uzeęif u tedřa it s yijj n warruđ.

¹⁴ Cawul issekk ireqqasen maĥend ad dd-awyen Dawud. Nettat tenna “Netta ihřec.” ¹⁵ *Xenni* issekk Cawul ireqqasen maĥend ad ssijjen x Dawud, inna “Awyem t-idd di tassut ęari da ħima ad itwaney.” ¹⁶ Umi dd-usin ireqqasen, aęa din ijj n řexyař n řřanam di qama u tuęa ict n thidurt n cęar n ięeyđ ęar mani ięa uzeęif. ¹⁷ Uca inna Cawul i Mixal “Mayemmi i d ayi teýdared ammu, tejjid řeędu inu ad yarweř, ařami issenjem ixef nnes?” Mixal tarra x Cawul “Netta inna ayi ‘Ejj ayi ad uyureę, mayemmi i cem i ęa nyęę?’ ”

¹⁸ Ammu yarweř Dawud, issenjem ixef nnes u netta yusa-dd ęar řamwil di Rama u iħaja as marra min tuęa i d as igga Cawul. *Xenni* yuyur netta *jmie* ak-d řamwil u qqimen di Nayut. ¹⁹ Uca itwaħaja aya i Cawul, nnan “Aęa Dawud aęa-t di Nayut ęar Rama.” ²⁰ *Xenni* issekk Cawul ireqqasen ħima ad awyen Dawud. Nitni zřin ict n terbięt n inabiyyen nni ittnebban u tuęa řamwil ibedd ęarsen d ameĥđay. Uca ihwa-dd Arruħ n AREBBI x ireqqasen n Cawul ařami uřa d nitni bdan ad nnabben. ²¹ *Umi* itwana aya i Cawul, issekk ireqqasen nneđni, maca uřa d nitni bdan ad nabben. Yarni Cawul deg usekki n ireqqasen, i twařat wiss třata, uca uřa d nitni bdan ad nabben. ²² *Xas* uca yuyur netta simant nnes ęar Rama. Yiweđ netta ęar wanu ameqqran di Sixu, isseqsa, inna “Mani ięa řamwil d Dawud?” Itwana “Xzar, *aęa-ten* di Nayut ęar Rama.” ²³ *Xenni* yuyur din ęar Nayut ęar Rama uca ihwa-dd uřa d xas Arruħ n AREBBI u netta tuęa iggur am ittnebban ęars ařami yiweđ ęar Nayut ęar Rama. ²⁴ Uřa d netta ikkes arruđ nnes uca uřa d netta ittnebban zzat i wudem n řamwil. Ass nni d ğiřet tmun netta izzeř din d aęeddid. X uyenni qqa-ren “Ma uřa d Cawul jar inabiyyen?”

Řeahd jar Dawud d Yunatan

20 ¹ Dawud yarweř zi Nayut tenni ęar Rama uca yusa-dd ęar Yunatan, inna “Min gęię necc u man ddenb i d as gęię i babac, aęa netta ixn ad zzayi ikkes tudart?” ² Inna as Yunatan “War xas nessiweř! Cek war tettmettid ca. Xzar baba war ittegg walu, uřa d ict n řħajet d tameqqrant nię tamezyant, břa mma i d ayi tt ęa issargeb. Mayemmi baba zzayi i ęa issnuffar tamesřact-a? Aya war izemmar.” ³ *Xenni* ijjuę as Dawud twařat nneđni, inna “Babac issen nican, aęa ufię řxađar di tiřawin nnek. X uya inna “War ittejji ad issen Yunatan man aya, ħima war ikessi s wemnus, maca s tidett am iddar SIDI u am ddareę necc, aęa din jarayi d řmewt myir ijj n uşurif waha!”

⁴ Yunatan inna i Dawud “Min ięan deg wuř nnek, necc ad ac t gęeę.” ⁵ Dawud yarra-dd x Yunatan “Xzar, tiwecca ad ibedd uyur uca ittxeřsa ayi ad qqimeę ęar ttabřa ak-d ujeęid ad cceę. Ejj ayi ad uyureę, maĥend ad nnuffareę deg iyyar ęars ař tameddit wiss třata. ⁶ Mařa yarzu xafi babac, ifqed ayi, xenni ini ‘Dawud iħeccem ayi s wařtas ħima izemmar ad iraħ ęar tendint n Bayt-Laħm, minzi dinni i ęa tiři tęarřt n usegg^was i marra tawacunt.’ ⁷ Mařa netta xenni inna ‘Mliħ!’, ad yiři řehna i umsexxar nnek, maca mařa yaręa ufugem nnes, xenni ad tessned, aęa netta igga di řbař nnes ad d ayi igg řęar. ⁸ Egg s teddukřit ak-d umsexxar nnek, minzi teggid ijj n řeahd n SIDI ak-d umsexxar nnek. *Maca* mařa gęię ict n ljarima, neę ayi cek *xenni*. Mayemmi tessed ad

1 ŠAMWIL

ayi tawyed ƣar babac?”⁹ *Xenni* inna Yunatan “Ad yiři uya igg^wej xak! Minzi waxxa aregbey xas necc, aqa baba igga di řbař nnes ad dayek igg řƣar, ma xenni necc war d ac t qqareƣ?”¹⁰ Inna Dawud i Yunatan “Man wen i d ayi-dd i ƣa yawyen areqqas, mařa iwca ac babac ict n temwarrit teqseř?”¹¹ *Xenni* inna Yunatan i Dawud “As-dd, ejj aney ad neffey barra ƣar yeyyar.” Uca ffyen nitni s tnayen idsen, ƣar yeyyar barra.

¹² Inna Yunatan i Dawud “*Ƴar SIDI, AREBBI* n Israyil: mařa necc tiwecca niƣ farwicca ƣar řweqt-a aqa iwyey arriƣ ƣar baba uca arriƣ taynit, ufiƣ aqa mliř i Dawud, uca xenni necc war ssekkiƣ *řed* ad ac t yini,¹³ xenni ad igg SIDI amenni s Yunatan u ead mahu. Maca mařa ittiƣiř as mliř i baba ad dayek igg řƣar, xenni necc ad ac t iniƣ, ad cek jjeƣ ad teffƣed řima ad tuyured di řehna. SIDI ad yiři akidek, am mammec tuƣa-t ak-d baba.¹⁴ War ittiři am ddareƣ, war ittiři *xenni waha* ad ayi tessecned tamexsiwt icewwaren n SIDI řima war ttmettiƣ ca,¹⁵ *maca uřa* war tqeřęed tadukkři nnek tařdiqt i řebda x taddart inu, uřa xmi i ƣa iqđe SIDI marra řeedyan n Dawud zeg wudem n temmurt!”¹⁶ Uca igga Yunatan ijj n řeahd ak-d taddart n Dawud uca SIDI ittar it zeg ufus n řeedyan n Dawud.¹⁷ Yunatan ija Dawud ad ijař twařat nneđnit, minzi netta tuƣa ittexs it, aqa ittexs it am mammec tuƣa ittexs ixef nnes.

¹⁸ *Xas uca* inna as Yunatan “Tiwecca d ayur amaynu u cek ad daysen teqqimed maƣar řkursi nnek ad iqqim ixwa.¹⁹ Mařa eđun řřata n wussan, hwa qa e uca ruř ƣar wemcan mani tuƣa ten-nuffared deg wass n tmeggit u qqim ƣar uƣezdis n weřru Azal.²⁰ Necc ad wteƣ řřata n fritcat zzates axmi xseƣ ad řeqfeƣ tandayt.²¹ U xzar, necc ad ssekkey ařudri, ad as iniƣ ‘Uyur, arzu x fritcat!’ Mařa necc ad iniƣ nican i uřudri ‘Řřa, fritcat aqa *udsent* ƣar uƣezdis-a zi ƣark!’, *xenni* awyi tent-idd, as-dd, maƣar aqa din řehna i cek u war din walu *ařeqqa ammu i iddar SIDI!*²² *Maca* mařa necc nniƣ i uřudri ‘Xzar, fritcat aqa igg^wjent xak ƣar awarni ac!’, xenni agg^wej, maƣar SIDI issekka cek ƣar řagg^waj.²³ Uca x wawař nni nenna necc d cek, aqa SIDI ad yiři *d acehhad* jarayi d cek i řebda!”

²⁴ Issnuffar Dawud ixef nnes barra deg iyyar. U řami dd-yusa uyur amaynu iqqim ujeřid *ƣar řřabřa* řima ad icc.²⁵ Tuƣa ajeřid iqqim ƣar umensi-ya deg wemcan nnes am mammec *tuƣa iqqim* ƣar imensiyyen inneđni, di řkursi *i iřan* ƣar řřid. Yunatan ikkar u Abnir iqqim ƣar uƣezdis n Cawul u řkursi n Dawud iban-dd ixwa.²⁶ Deg wass nni Cawul war inni walu, maƣar netta inna *deg ixef nnes* “Imsar as ca ařami netta war iři d amezdag. Aqa nican netta war iři d amezdag.”

²⁷ Tiwecca nnes, deg wass wiss tnayen awarni i uyur amaynu, umi iqqim řkursi n Dawud ixwa *eawed*, imsar, aqa inna Cawul i mmis Yunatan “Mayemmi mmis n Yassa war dd-yusi iđennađ d wass-a ƣar umensi?”²⁸ Yunatan yarra-dd x Cawul “Dawud iřeccem ayi ařřas mařend izemmar ad irař ƣar Bayt-Lařm.²⁹ Netta inna ‘Ejj ayi ad uyureƣ, maƣar neccin ad negg ict n řarřt n twacunt *nney* di tendint uca uma igga xafi *ad řđareƣ*. Mařa *xenni* ufiƣ řxadar di tiřřawin nnek, ttzawgeƣ, ejj ayi ad uyureƣ řima ad řareƣ aytma.’ S uyenni Dawud war dd-yusi ƣar řřabřa n ujeřid.”

³⁰ *Xenni* itwassary uxeyyeq n Cawul x Yunatan, inna as “Cek, mmis n ict n *temƣart* i di teđa řyennant ifaryen! Necc ssneƣ mliř, aqqa cek tixđared aƣezdis n mmis n Yassa, d man aya d řefđiřet i cek d řefđiřet i tu earyent n yemmac!³¹ Minzi marra ussan min i ƣa yekk mmis n Yassa iddar x temmurt, war tbeddid cek uřa d tageldit nnek. Xenni řexxu, sekk *ijjen*, awyi t-idd ƣari, maƣar netta d ařenjir n řmewt.”

³² Yarra Yunatan x babas Cawul, inna as “Mayemmi ittxeřřa netta ad itwaney? Min igga netta?”

³³ *Xenni* iřejjar it Cawul s lansa řima ad t iřqef. Ammu issen Yunatan, aqa babas tuƣa igga di řbař nnes ad iney Dawud.³⁴ Isear Yunatan, ikkar netta x řřabřa u war icci aƣrum deg wass wiss tnayen n uyur amaynu, maƣar netta tuƣa ikessi s wemnus i Dawud, minzi babas tuƣa issbehdeř it ammu.

³⁵ Tiwecca nnes ƣar tuffut, imsar aqa Yunatan yuyur barra deg iyyar, di řweqt i tuƣa inna Dawud u tuƣa akides ijj n uřudri d amezyan.³⁶ Netta inna i uřudri “Uyur, arzu x fritcat inni i ƣa

1 ŞAMWIL

wtey.” Ahenjir yuyur u netta iwta ict n fritca tekka sennej nnes. ³⁷ Umi dd-yiweđ uħudri ħar wemcan mani teġa fritca, iħaya-dd Yunatan awarni i uħenjir, inna “Ma war tewđi fritca zzayek ayirin ead xak?” ³⁸ Iħaya Yunatan eawed i uħudri “Deħya, azzeħ, war ttbeddi!” Aħudri i iħan ak-d Yunatan issmun fritca uca ieqeb ħar bab nnes. ³⁹ Aħudri war issin walu. Myir Yunatan d Dawid ssnen x tmesħact jarasen. ⁴⁰ Xenni iwca Yunatan řeqcue n řesnaħ nnes i uħudri i tuħa ħars iħan, inna as “Uyur, arr iten ħar tendint!” ⁴¹ Umi yuyur uħenjir, ikkar Dawud zeg uħezdis n ljanub uca iwđa s uħembub nnes ħar temmurt uca yuđar tħata n twařawin. Nitni sudmen ayawya, run s tnayen idsen ařami Dawud yarni days. ⁴² U Yunatan inna i Dawud “Uyur di řehna. Aqa nejjuġ s tnayen idney s yisem n SIDI, nenna ‘Ad yiři SIDI d acehhad jarayi d cek, jar zzariet inu d zzariet nnek, i řebda!’ ”

Dawud di Nub

21 ¹ Xenni ikkar Dawud, yuyur, uca yudef Yunatan ħar tendint. ² Xenni yiweđ Dawud ħar Nub ħar ukehhan Aximalik. Aximalik iffey-dd ħar Dawud yarjef, inna as “Mayemmi cek weħdek, war akidek uřa d ijj?” ³ Dawud inna i ukehhan Aximalik “Ajeġid iwca ayi ijj n wareqqas, inna ayi “Uřa d ijj war ittriggib x tmesħact i d ac-dd ssekkey u xak ggiy. Sargbey i iħudriyyen aqa ruħey ħar wemcan-a d wemcan-in. ⁴ Xenni řexxu, min ħark deg ufus? Ewc ayi xemsa n tecnifin deg ufus niy min mma tzemmed ad tafed.”

⁵ Akehhan yarra-dd x Dawud, inna “War din aħrum n macca ħar ufus, myir aħrum amqeddes waha i da. Maca meelik myir tuħa gg^wejen iħudriyyen x temyarin!” ⁶ Dawud yarra-dd x ukehhan, inna as “S tidett, timyarin twaħeydent xaney, iđennađ d faridennađ, zeg wami ffeyħ, u řeqcue n iħudriyyen twaqeddsen, u ead mařa abrid d ijj n webrid waha, waxxa amenni aqa itwqeddes ass-a s řeqcue.”

⁷ Xenni iwca as ukehhan aħrum iqeddsen, maħar war tuħi dinni aħrum myir aħrum n wescan, iyrumen inni itwakksen zi zzat i wudem n SIDI ħima ad ssarsen deg wemcan nsen aħrum iħma, deg wass nni itwakkes. ⁸ Deg wass nni tuħa dinni ijjen zeg imsexxaren n Cawul, iqqim dinni zzat i wudem n SIDI. Tuħa isem nnes Duwae, ijj n Idumi, wenni ijeħden aħħas jar imeksawen inni iħan ħar Cawul. ⁹ Uca inna Dawud i Aximalik “Ma war da ħark ict n lansa niy ijj n ssif ħar ufus? Maħar war akidi-dd ksiy ssif inu uřa d řesnaħ inu, minzi areqqas n ujeġid tuħa ittqeġiq.”

¹⁰ Inna ukehhan “Ssif n Julyat, Afiliřini wenni x teyřeb di řewđa n teyzurt n tbeġuđt, aqa-t da itwanned deg ijj n warruđ awarni i upalđu n ikehhanen. Mařa teksed ad t teksid, ksi t, minzi war da walu myir wanita.” Inna Dawud “War iġi ijj am netta! Ewc ayi t!”

Dawud di Jat

¹¹ Uca Dawud ikkar, yarweř deg wass nni zzat i wudem n Cawul uca netta yusa-dd ħar Axic, ajeġid n Jat. ¹² Imsexxaren n Axic nnan as “Ma wanita war iġi d Dawud, ajeġid n temmurt? Ma war iġi d wenni zi ħennjent temyarin s nubat d ccđiħ, qqarent ‘Cawul iyřeb x řuřuf nnes, maca Dawud x eacra-ařaf nnes?’ ” ¹³ Dawud iħđa awařen-a deg wuř nnes u tuħa ittegg^wed aħħas zzat i wudem n Axic, ajeġid n Jat. ¹⁴ Xenni igga ixef nnes amecnaw axmi iweddar řeqeř nnes zzat i tiħħawin nsen uca netta inneqřee as uzeġif deg ifassen nsen uca ibda ixebbec di tewwura n tewwart n tendint, iija ikuffan nnes hekk^wan-dd x tmart nnes. ¹⁵ Xenni inna Axic i imsexxaren nnes “Xřarem, kenniw tettwařam aqa aryaz ibbuhři. Mayemmi it-idd tiwyem ħari?” ¹⁶ Ma ttxeřřan ayi ibuħařiyyen, aqa tiwyem-dd ħari wanita maħend ad ħari igg tubbuħeřya? Ma d wanita i dd ħa yadfen ħar taddart inu?”

1 ŞAMWIL

Dawud deg ifri n Adullam

22¹ Xenni yuyur Dawud zi senni, issenjem ixef nnes yar ifri n Adullam. Aytmas d marra taddart n babas sřan aya uca hwan ħars dinni. ² Uca *kuř* aryaz wenni tuħa itteħřaren u *kuř* aryaz i di tuħa iħa umarwas u *kuř* aryaz s řbař d amarzag, aqa ffyen ħars uca netta idweř d akumandar nsen. Tuħa ħars řqedd n arebea-mya n yeryazen. ³ Zi senni iffey Dawud yar Miřfat n Imu’abiyen. Inna netta i ujeħid n Mu’ab “Ejj baba d yemma ad ħarwem-dd asen, ħars ař i ħa ssney min akidi i ħa yegg SIDI.”

⁴ Netta yiwyi ten zzat i wudem n ujeħid n Mu’ab uca nitni qqimen ħars marra ussan i di ikka Dawud di lburj *deg idurar*. ⁵ Maca anabi n Jat inna i Dawud “War ttyima di lburj *deg idurar*, maca agg^wej u adef ħar temmurt n Yahuda!” Xenni uca yuyur Dawud, yiweđ ħar wezħar n Ĥarit. .

Tamenyiwt n ikehhanen n Nub

⁶ Cawul isřa belli Dawud d iryazen, inni tuħa ħars *iħan*, twafen. Tuħa Cawul iqqim di Jibeā sadu ict n tcejart n tmarist ħar Rama u tuħa ħars ict n lansa deg ufus nnes u marra imsexxaren nnes bedden-dd ħars. ⁷ Uca inna Cawul i imsexxaren nnes i ħars-dd ibedden “Ttzawgeħ sřem-dd, kenniw ayt n Binyamin! Ma ad iwc mmis n Yassa iyyaren d iħwicen n tzayart i kenniw marra? Ma ad yarr kenniw marra d imeqqranen x ařef d imeqqranen x mya? ⁸ Aqa kenniw marra teggim xafi tameemuč uca uřa d ijjen war d ayi issargeb belli mmi igga ijj n řeahd ak-d mmis n Yassa uca uřa d ijj zzaywem war d as cqiy, war d ayi tessargbem aqa mmi issamar-dd amsexxar inu xafi maħend ad ayi izeyyar am mammec *iħa* ass-a.”

⁹ Xenni yarra-dd Duwae, d wenni zeg Idum, d wenni ibedden ħar imsexxaren n Cawul, inna “Nec zriħ mmis n Yassa řami dd-yusa di Nub ħar Abimalik, mmis n Axiħub. ¹⁰ Netta ittar SIDI di tħwee nnes u iwca as macca. Iwca as uřa d ssif n Julyat, Afiliřtini.” ¹¹ Xas uca issekk ujeħid ijj maħend ad dd-iřaya x ukehhan Aximalik, mmis n Axiħub, ak-d marra taddart n babas, ikehhanen, inni *iħan* di Nub. Uca marra usin-dd nitni ħar ujeħid.

¹² Inna Cawul “Seř, cek, mmis n Axiħub!” Uca inna netta “Aqa-yi da, a sidi inu!” ¹³ Cawul inna as “Mayemmi xafi teggim tameemuč, cek d mmis n Yassa, aqa cek tewcid as macca d ssif u tettared SIDI di tħwee nnes ħima ad xafi iyewweħ am wenni i d ayi izeyyaren, am mammec *iħa* ass-a.” ¹⁴ Aximalik yarra-dd x ujeħid, inna “Man wen zi marra imsexxaren nnek d amtiqqi am Dawud, ađekk^wař n ujeħid, u *man wen* i ħa yawđen *amenni* ħar imtiqqan ifarzen nnek u wi ħar iħa ccan *ammu* di taddart nnek? ¹⁵ Ma ass-a waha i kkareħ ad ttareħ SIDI di tħwee nnes? Aqa man aya igg^wej xafi. War ittejji ajeħid ad igg řbařeř deg umsexxar nnes d marra taddart n baba s ca n řħajet, minzi amsexxar nnek war issin walu x marra tamesřact-a, ma d tamezyant niħ d tameqqrant *i teħa*.” ¹⁶ Maca ajeħid inna “Cek s tidett ad temmted, a Aximalik, cek d marra taddart n babac.” ¹⁷ Uca ajeħid inna i iessasen nnes n arrimet nni ħars-dd ibedden “Nqeřbem u nyem ikehhanen n SIDI, mayar uřa d nitni wcin afus i Dawud, minzi nitni ssnen aqa netta tuħa ittrak^wař u nitni war d ayi xas ssargben ca.” Maca imsexxaren n ujeħid war xsen ad sswizzđen afus nsen ħima ad zzayes wten ikehhanen n SIDI. ¹⁸ Xenni inna ujeħid i Duwae “Neqřeb uca wwet ikehhanen!” Xenni inneqřeb Duwae, wenni zi Idum *i yeħa*, uca iwta ikehhanen uca inħa deg wass nni xemsa u-tmanyin n yeryazen, inni yarđen apalħu n *ukehhan*. ¹⁹ Netta iwta uřa d Nub, tandint n ikehhanen, s řeqđee n ssif, iryazen d temyarin, iħenjiren d iseyman. Iwta eawed uřa d ifunassen d yeyyař d wuħi s řeqđee n ssif. ²⁰ Ijj zeg iħenjiren n Aximalik, mmis n Axiħub, issenjem ixef nnes. Tuħa isem nnes Abyatar u netta iqeħeq *ixef nnes* awarni i Dawud.

²¹ Abyatar iħaja i Dawud, aqa Cawul tuħa inħa ikehhanen n SIDI. ²² Xenni inna Dawud i Abyatar “Deg wass nni, umi tuħa Duwae zi Idum dinni, ssney aqa netta ad iħaja aya i Cawul. Nec d

22:5 ‘azyar’ - niħ ‘řyabet’ niħ ‘tazgant’.

22:6 ‘tacejjart n tamarist’ - s tlatinitt ‘Tamarix’.

1 ŞAMWIL

wenni x *iġan* marra řeemur n taddart n babac. ²³ Qim ġari, war ttegg^wed ca, maġar wenni yarezzun *ad iney* řeemar inu, yarezzu *ad iney* uřa d řeemar nnek. Aqa cek *ewed* ġari tetwaħđid.”

Dawud di Qaeila

23¹ Ĥajan i Dawud, nnan “Aqa Ifiliřtiniyyen ttmenġan ak-d Qaeila uca ttkeccađen inedarar.”² Isseqsa Dawud SIDI, inna “Ma ad ffyeġ din, ad wteġ Ifiliřtiniyyen?” SIDI yarra-dd x Dawud “Ffey uca wwet Ifiliřtiniyyen uca fekk Qaeila!”³ Nnan as yeryazen n Dawud “Xżar, neccin nettegg^wed *deyya* da di Yahuda, mammec ead xenni mařa neccin neffey ġar Qaeila ġar iseddiyyen n řeeskar n Ifiliřtiniyyen.”⁴ Uca Dawud isseqsa SIDI twařat nnednit u SIDI yarra-dd xas, inna “Kkar, hwa ġar Qaeila, minzi necc ad ac wceġ Ifiliřtiniyyen deg ifassen *nnek*.”⁵ Xas uca iffey Dawud ak-d yeryazen nnes ġar Qaeila, immney ak-d Ifiliřtiniyyen. Netta yuzzeř x tħimarin nsen uca iwta ten s ict n tecti d tameqqrant. Ammu ifekk Dawud imezday n Qaeila.

⁶ Umi Abyatar, mmis n Aximalik, yarweř ġar Dawud ġar Qaeila, imsar, netta aqa ihwa ak-d upalđu n *ukehhan* deg ifassen nnes.

⁷ Itwaħaja as i Cawul, aqa Dawud yiweđ ġar Qaeila. *Xenni* inna Cawul “AREBBI igga ayi it deg ufus inu, minzi netta itwaħebbes ařami yudef ġar ict n tendint s tewwura d zzekrunat.”⁸ Ijja Cawul ad dd-řayan x marra řgens ġar umenġi, ĥima ad hwan ġar Qaeila maħend ad nnden i Dawud d yeryazen nnes.

⁹ Řami yargeb Dawud belli Cawul igga days tuęeffna-ya s tnuffra, inna netta i ukehhan Abyatar “Awi-dd apalđu n *ukehhan* da!”¹⁰ Inna Dawud “A SIDI, AREBBI n Israyil, amsexxar nnek isřa nican, aqa Cawul ięemmed ad dd-yas ġar Qaeila ĥima ad ixarreb tandint di tħweę inu.¹¹ Ma ad ayi sseedun imezday n Qaeila di tħweę nnes? Ma ad ihwa Cawul am mammec isřa umsexxar nnek? A SIDI, AREBBI n Israyil, ini t i umsexxar nnek!” SIDI yarra-dd “Netta ad ihwa.”¹² Xas uca inna Dawud “Ma imezday n Qaeila ad sseedun necc d yeryazen inu i Cawul?” Inna SIDI “Nitni ad cek sseedun.”¹³ Xas uca ikkar Dawud ak-d yeryazen nnes, amenni setta mya n yeryazen, uca ffyen nitni zi Qaeila uca dewřen gguren mani mma zemmarren ad uyuren. *Umi* itwanna i Cawul, aqa injem-dd Dawud zi Qaeila, ijja netta *zeg webrid* nnes, war iffiġ ca.

Dawud di řexřa n Zif

¹⁴ Dawud iqqim di řexřa di lqeleat n idurar uca iqqim x idurar di řexřa n Zif. Cawul yarzu xas marra ussan, maca SIDI war t iggi deg ufus nnes.¹⁵ *Umi* iżra Dawud, aqa Cawul tuġa iffey, ĥima ad xas yarzu, *tuġa* Dawud di řexřa n Zif di Xurisa.¹⁶ *Xenni* ikkar Yunatan, mmis n Cawul, uca yuyur ġar Dawud di Xurisa u netta issejhed afus nnes di AREBBI.¹⁷ Netta inna as “War ttegg^wed ca, minzi afus n baba Cawul war cek-dd ittikk^wiđ u cek ad tdewřed d ajeġid x Israyil u necc ad dewřeġ d wiss tnayen ġark. Uřa d baba Cawul issen aya.”¹⁸ U nitni s tnayen idsen ggin ijj n řeahd zzat i wudem n SIDI. Dawud iqqim di Xurisa u Yunatan yaregg^weħ ġar taddart nnes.

¹⁹ Xas uca gaęeden Izifiyyen ġar Cawul di Jibeā, nnan “Ma war innuffar Dawud ġarney di lqeleat *deg idurar* di Xurisa, x tewwurt n Ĥaxila, ġar ljanub n unezruf?”²⁰ Xenni řexxu, a ajeġid, hwa-dd eļaħsab mezri n wuř nnek. Ad tiři *xenni* tmesřact nney ĥima ad t nesseđu ġar ufus n ujeġid.”

²¹ Cawul inna “Ad tiřim twabarkem zi SIDI, minzi cqiġ awem.”²² Uyurem u wejdem ead ktar u ĥđam u ssnem amcan mani iġa uđar nnes u man wen i t dinni iżrin, maġar itwanna ayi, aqa netta d aħraymi aħtas.²³ Ĥđam u ssnem marra imucan n tnuffra mani issnuffar ixef nnes u eęqbem mařa tkemmřem. *Xenni* ad kidwem uyureġ u mařa netta di temmurt, ad imsar, necc

23:1 ‘anedrar’ - niġ ‘andarar’.

23:15 ‘ħima ad xas yarzu’ - s Teibranit ‘ad yarzu x řeemar nnes’.

23:19 ‘ġar ljanub n Yacimun’ - niġ ‘ġar yeħfusi n Yacimun’.

1 ŞAMWIL

ad xas arzuġ jar marra řuřuf n Yahuda.”²⁴ Kkaren nitni u izzaren zzat i wudem n Cawul ġar Zif. Dawud d yeryazen nnes tuġa-ten di řexřa n Maēun, di řewđa ġar ljanub n unezruf.

²⁵ Cawul d yeryazen nnes ffyēn ġima ad xas arzun. Itwana aya i Dawud u netta ihwa-dd zi řejruf di řexřa n Maēun. *Umi t isřa Cawul řexdenni*, iđfar netta Dawud di řexřa n Maēun. ²⁶ Cawul ikka x ijj n uyezdīs n wedrar u Dawud d yeryazen nnes x uyezdīs nneđni n wedrar. řami iqeġeq Dawud maġend ad yagg^wej x wudem n Cawul, imsar, aqa Cawul d yeryazen nnes nndēn-dd i Dawud d yeryazen nnes ġima ad ten řffen. ²⁷ *Maca yusa-dd ijj n ureqqas ġar Cawul inna* “Deyya, as-dd, minzi Ifiliřtiniyyen udfen tammurt!” ²⁸ *Xenni iēqeb-dd Cawul zeg weđfar n Dawud uca* iffeġ ġar umsagar ak-d Ifiliřtiniyyen. X uyenni qqaren as i wemcan nni Sala-Hamaxlikut. .

Dawud isseizz x tudart n Cawul

24¹ Yuyur Dawud zi senni uca iqqim di lqeleat *deg idurar* n Eayn-Jadi. ² Uca imsar, umi dd-iēqeb Cawul zeg weđfar n Ifiliřtiniyyen, ēawden as, nnan “Dawud aqa-t di řexřa n Eayn-Jadi.” ³ *Xenni* iksi Cawul teřt-ařaf n yeryazen itwafarzen zi marra Israyil, iffeġ ġima ad yarzu x Dawud d yeryazen nnes x řejruf n iġayđēn n řexřa. ⁴ U netta yusa-dd ġar řkuri n wuġi i *iġan* ġar webrid mani tuġa iġa ijj n yefri. Cawul yudef days, ġima ad ideř iđaren nnes. Tuġa Dawud d yeryazen nnes qqimen ġar đeffar deg ifri. ⁵ *Xenni* nnan as yeryazen n Dawud “Xzar, wa d ass i x d ac inna SIDI ‘Xzar, necc ad ac ggeġ řēdu nnek deg ufos nnek u cek tzemmed akides tegged min tettwařid nican di tiřřawin nnek.” Uca ikkar Dawud, iqess tnuffra ijj n řřarf zeg upartessu n Cawul. ⁶ Awarni as *maca* issdewdiw uř n Dawud days, minzi netta tuġa icarreg ijj n řřarf *zeg upartessu* n Cawul. ⁷ Netta inna i yeryazen nnes “SIDI ad ayi imneē ad ggeġ aya i Sidi inu, amedhun n SIDI, *ad ayi iřtef ad ggeġ aya*, ad sswizzđey afus inu đidd nnes, maġar netta d amedhun n SIDI!” ⁸ Issiweř Dawud ak-d yeryazen nnes s wawařen iqeřēn u war ten iġi ad ġewwġen x Cawul. U Cawul ikkar, iffeġ-dd zeg ifri, iřtef abrid.

⁹ *Xas uca* ikkar uřa d Dawud, iffeġ-dd zeg ifri, iřaya-dd x Cawul, inna “Sidi inu, ajeġid!” U Cawul ixzar ġar đeffar uca yuđar Dawud s uyēmbub *nnes* ġar temmurt, iqqunjeř. ¹⁰ Inna Dawud i Cawul “Mayemmi teřid ġar wawařen n iwdan, inni iqqaren ‘Xzar, Dawud ixs ad ac igg řřar?’” ¹¹ Xzar ass-a teřrid s tiřřawin nnek, aqa SIDI igga cek ass-a deg ifri deg ufos inu u itwana ayi ġima ad cek nyey, *maca* necc ġawřey xak, minzi necc nniġ *ak-d yixef inu* ‘Nec war sswizzđey afus inu đidd i sidi inu, maġar netta d amedhun n SIDI.’ ¹² Xzar baba, řřarf n upartessu nnek aqa-t deg ufos inu. Umi necc carrgeġ ijj n řřarf n upartessu nnek, war cek nyiġ. *Xenni* ssen u xzar, aqa war ġari deg ufos inu řa d tuēēfna uřa d axeřřu u necc war kik xđiġ ca. *Maca* cek tarezzud ġima ad ayi tekksed tudart inu. ¹³ SIDI ad iġkem jarayi d cek uca SIDI ad intaqem i necc zzayek , *maca* afus inu war ittiři xak. ¹⁴ Am mammec iqqar wawař iweznen n zic ‘Zeg iēffanen ittās-dd tuēēfna’, *maca* afus inu war ittiři đidd i cek. ¹⁵ Awarni man wen iđeffar ujeġid n Israyil? Man wen i tyemmed? Awarni i ijj n weqzin immuten, awarni i ijj n uyenni n ucurdu! ¹⁶ SIDI ad yiři d řqadi nney u netta ad iġkem jarayi d cek. Netta ad ixzar *di man aya* uca ad iġkem x ddeewet inu u netta ad ayi yaġ tasyart zeg ufos nnek.” .

¹⁷ Umi ikemmeř Dawud x řřard n wawařen-a i Cawul, imsar, aqa Cawul inna “Ma ta d tmijja nnek, mmi Dawud?” *Xenni* issgāēēd Cawul tmijja nnes uca iru. ¹⁸ Inna netta i Dawud “Cek d amsegged xafi necc, maġar cek teggid akidi mliġ, *maca* necc ġġiġ akidek tuēēfna. ¹⁹ *Cek, wah*

23:28 ‘Sala-Maxlikut’ - isem wanita ixs ad yini ‘aseġaġ n ubeřřu’ niġ ‘aseġaġ n warweř’.

24:4 ‘ġima ad ideř iđaren nnes’ - awař-a ixs ad yini ‘ġima ad ibarđ’.

24:7 ‘amedhun n SIDI’ - awař-a ixs ad yini ‘wenni itwafarzen zi SIDI’.

24:9 ‘s uyēmbub [(nnes)]’ - s Teibranit ‘s tinzar nnes’.

24:12 ‘tudart inu’ - s Teibranit ‘řēmar inu’.

24:16 ‘řqadi’ - niġ ‘amezruf’.

1 ŞAMWIL

cek, tessecned ayi ass-a, aqa cek teggid dayi mliḥ, maḡar SIDI tuḡa igga ayi deg ufus nnek u cek war d ayi tenyid. ²⁰ Maḡar *maḡa* ijj n weryaz yufa řeedu nnes, ma *xenni* ad t yejj ad yuyur abrid *nnes* di řxar? SIDI ad cek ixegęs s řxar di ssibbet n min d ayi teggid cek ass-a. ²¹ Řexxu ssney, aqa cek ad tdewřed d ajeḡid u tageldit n Israyil ad temten deg ufus nnek. ²² *X uyenni* jjaḡ ayi řexxu ḡar SIDI, aqa cek war tqeṭṭeed zzariset inu awarni i ayi u war tettekksed isem inu zi taddart n baba!” ²³ U Dawud ijjug i Cawul u Cawul yaregg^weḥ ḡar taddart nnes u Dawud d yeryazen nnes gaeden ḡar lburj deg idurar.

Dawud d Nabal ak-d Abijayil

25¹ Şamwil immut u marra Israyil imun u wtin xas agejdur u neḡren t di taddart nnes di Rama. *Xas uca* ikkar Dawud, ihwa ḡar řexřa n Faran. ² Tuḡa di Maēun ijj n weryaz wenni tuḡa ḡar iḡa wagra di Karmil. Aryaz tuḡa d bu-wagra ař ṭṭarf. Netta iḡa ḡars teřt-ařaf n iḡuřiyyen d ařef n tyayḡin. Netta tuḡa iḡas uḡi nnes di Karmil. ³ Aryaz tṭřayan as Nabal u tamḡart nnes Abijayil. Tamḡart tuḡa ḡars řeēqeř mliḥ d musbiḥ i řxezrat, maca aryaz tuḡa iqseḥ u timegga nnes d tiēffanin *i ḡant*. Netta tuḡa-t am wuř nnes.

⁴ *Umi* isřa Dawud di řexřa aqa Nabal tuḡa iḡas uḡi nnes, ⁵ issekk ēcra n yeryazen din, inna i iḡudriyyen “Gaēdem ḡar Karmil u xmi i ḡa tawḡem ḡar Nabal, ittxeřsa awem ad tesseqsam x umeddur nnes deg yisem inu. ⁶ Ittxeřsa ad tinim ammu ‘Iři ad teddared di řehna u ad *din* yiři řehna *di* taddart nnek d řehna ḡar marra min iḡan nnek! ⁷ Aqa necc sřiḡ belli cek ḡark irewwan. Iwa xenni, imeksawen inni ḡark, inni tuḡa akidney u neccin war ten nxewwej ca u marra ussan i ikkin di Karmil, war ten inqış walu. ⁸ Seqsa iḡudriyyen nnek u nitni ad ac inin. Ad afen iḡudriyyen-a řxaḡar di tiṭṭawin nnek, maḡar nusa-dd ḡar ijj n wass n wurar. Ttawgeḡ, ewc i imsexxaren nnek u i mmic Dawud min i ḡa yaf ufus nnek.’ ”

⁹ *Umi* iwḡen iḡudriyyen n Dawud *din* uca ssiwřen ak-d Nabal marra awařen-a deg yisem n Dawud, qqimen nitni ttrajan. ¹⁰ Nabal maca yarra-dd x imsexxaren n Dawud, inna “Man wen i iḡan d Dawud d man wen i iḡan d mmis n Yassa? Ass-a aqa *din* aṭṭas n imsexxaren nni yarewřen. Kuř ijj *yarweř* zi zzat n wudem n bab nnes. ¹¹ Ma necc ad ksiḡ xenni ayrum inu d waman inu d tyarřt i ḡarşey i irewwan inu uca ad t wceḡ i yeryazen x yenni war ssiney uřa d manis dd-usin nitni?” ¹² *Xenni* nnqeřben iḡudriyyen n Dawud ḡar webriḡ nsen, ēeqben uca usin-dd ḡars u ḡajan as marra awařen-a. ¹³ *Xas uca* inna Dawud i yeryazen nnes “Kur aryaz ad ibyes ssif nnes!” Uca *kuř* aryaz ibyes ssif nnes, uřa d Dawud ibyes ssif nnes. Nitni gaeden awarni i Dawud, amenni arebea-mya n yeryazen, u qqimen mitayn ḡar řeḡwayej.

¹⁴ Ijjen zeg iḡudriyyen tuḡa iḡaja aya i Abijayil, tamḡart n Nabal, inna as “Xzar, Dawud issekk-dd ireqqasen zi řexřa ḡima ad ssiwḡen lbaraka i siditney, maca netta iqřeē xasen s tzawart. ¹⁵ Iryazen tuḡa-ten cnan i neccin u nitni war i d aney sedḡeen ca u marra ussan i dinni nesseedu akidsen deg iyyar n tarekk^wsa war nefqid walu. ¹⁶ Nitni tuḡa-ten amecnaw ijj n řḡiḡ i neccin, ḡiřet d wass, di marra ussan i kidsen neḡa u tuḡa neccin narwes uḡi. ¹⁷ Řexxu maca, xzar mliḥ, min ittxeřsan ad t tegged, maḡar řḡar x siditney d marra taddart nnes imten. Netta d ijj n weryaz war isekk^wi wawař akides.” ¹⁸ Tqeḡeq Abijayil, teksi mitayn n tecnifin d tnayen n txuncay n yiřem i binu d xemsa n texsiwin wejdent d xemsa n řeqyas n teḡwawin d mya n tyayitatin n zzbib d mitayn n tqebbuzin n tazart, u nettat tessars manawenni marra x yeyyař. ¹⁹ Tenna i iḡudriyyen nnes “Zwam zzat i wudem inu. Xzar necc ad kenniw-dd areddfey.” *Maca* nettat war d as tenni aya i weryaz nnes Nabal.

²⁰ *Umi* tenya nettat x weyyuř, tehwa x udurriy n wedrar, xzar, imsar aqa Dawud d yeryazen

25:18 ‘řeqyas’ - eřayen 7-8 litru.

1 ŞAMWIL

nnes hwan-dd ad msagaren akides u nettat temmeřqa akidsen. ²¹ Dawud tuęa inna “S tidett, baęeř i ħđiy necc x marra min ęars ięan di řexřa, ařami war iweddar walu zi min ęars. Netta ixegęę ayi min iřebĥen s min war iĥrin. ²² Ad igg ammu SIDI ak-d řeedyan n Dawud u ad yarni di man aya, mařa necc zi marra min ęars, ad jjeę, ęars ař tiwecca, uřa d ijj wenni t ittegggen x řĥid!”

²³ Umi teęra Abijayil Dawud, teđra deęya x weęyuř nnes, tewđa zzat i Dawud x uęembub nnes uca tuđar ař temmurt. ²⁴ Nettat tewđa as ęar iđaren tenna “Necc, waha, i di ięa řeib, a Sidi. Ejj ad tessiweř tayya nnek akidek u seř i wawařen n tayya nnek. ²⁵ Ejj sidi inu war ixezzar ęar weryaz-a i war isekk^win, ęar Nabal, maęar am mammec d as qqaren, ammu i yeęa netta. Nabal d isem nnes uca tubbuheřya i days ięan. Maca necc, tayya nnek, war zrię ca iĥudriyyen n Sidi inu i dd-tessekked. ²⁶ Xenni řexxu, a sidi, s tidett am iddar SIDI u iddar řeemar nnek, aqa SIDI d wenni cek imenęen maĥend ad tessizzřed idammen u ad tfekked ixef nnek s ufus nnek. Xenni řexxu, ad dewřen řeedyan nnek d inni ittexsen ad ggen řęar di sidi inu am Nabal. ²⁷ Iwa řexxu, man aya d lbaraka i dd-tiwi tayya nnek i sidi inu maĥend ad temmewc i iĥudriyyen nni yuyuren deg iřuraf n sidi. ²⁸ Ttzawgeę, ęfar axeęęu i tayya nnek, maęar SIDI ad issbedd i sidi inu ict n taddart temten, minzi sidi inu ittegg garrat n SIDI u s *minzi* war dayek ięi řęar zeg wussan *imezwura* nnek. ²⁹ Mařa ijj n bnadem ad xak ikkar ĥima ad cek iđfar u ĥima ad yarzu x řeemar nnek, xenni ad yiři řeemar n sidi inu *di řaman* iqqen di tecyart n yenni iddaren ęar SIDI, AREBBI nnek. Maca řeemar n řeedyan nnek ad zzayes iĥejjar netta ęar řagg^waj zi řwest n ukemmic n ięiy. ³⁰ Ad imsar, mařa SIDI ad igg ak-d sidi inu ełahřab marra taęebĥant i xak issiweř u ad cek yegg d amęewwad x Israyil, ³¹ xenni war ittiři aya i cek, a sidi, d ssibbet i zi i ęa tenęarđed uřa d taenkrift i wuř, aqa cek tessizzřed idammen baęeř u aqa sidi inu igga ad ifekk ixef nnes. U mařa SIDI ad igg řxar di sidi inu, eęeř *xenni* x tayya nnek.”

³² Xenni inna Dawud i Abijayil “Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil, wenni cem dd-issekken assa i umsagar akidi! ³³ Tetwabarek řefĥamet nnem uřa d cem ad tetwabarked, řami d ayi tessbedded ass-a zeg usizzer n idammen u ad fekkey ixef inu s ufus inu! ³⁴ Maęar s tidett, am iddar SIDI, AREBBI n Israyil, wenni i d ayi issbedden ad am ggeę řęar, mři cem war ęari dd-teffiyed deęya, xenni war ittyimi ař tifawt n tuffut uřa d ijjen *zeg iwdan* n Nabal, wenni t ittegggen x řĥid!” ³⁵ Uca iksi Dawud zeg ufus nnes min tuęa i d as-dd tiwi, inna as “Uyur di řehna ęar taddart nnem! Xzar necc sřię ęark u ssgaędeę udem nnem *iĥeznen*.”

³⁶ Umi dd-tusa Abijayil ęar Nabal, *xenni* ggur ittegg zzardet n tissit di taddart nnes am zzardet n yijj n ujeęid. Uř n Nabal tuęa-t x řxadar nnes, isscar ař řęarf. X uyenni war d as tenni uřa d ijj n wawař, amezyan nię ameqqran, x min imsaren ęars ař tifawt n tuffut. ³⁷ Umi xenni ęar tuffut iruĥ binu x Nabal, imsar, aqa tamęart nnes tenna as man aya. Uca immut wuř nnes u netta idweř am ijj n weęru. ³⁸ Awarni i eecra n wussan, imsar, aqa SIDI iwta Nabal ařami immut.

³⁹ Umi isřa Dawud belli Nabal immut, inna netta “Ad itwabarek SIDI. *Di řĥukm* x ddeęwa inu x řĥegra i d ayi itwaggen, ittar it zeg ufus n Nabal. Uca issbedd umsexxar nnes ĥima ad yegg řęar. SIDI yarra řęar n Nabal ad dd-idweř x uzeęif nnes!” Uca Dawud issekk *ijj* u wanita issiweř ak-d Abijayil ĥima ad tt yawi d tamęart i netta.

⁴⁰ Umi dd-usin imsexxaren n Dawud ęar Abijayil ęar Karmil, ssiwřen akides, nnan “Dawud issekk aneę-dd ęarem ĥima ad cem nawi d tamęart i netta.” ⁴¹ Řexdenni nettat tekkar, tuđar ęars ař tammurt s uęembub nnes, tenna “Xzar, tismeyt nnek am ict n tayya ĥima ad tessird iđaren i imsexxaren n sidi inu.” ⁴² Tqeęeq Abijayil, tekkar. Nettat tenya x weęyuř nnes ak-d xemsa n teyyawin nnes tinni tt yareddfen x iđaren. Nettat teđfar ireqqasen n Dawud uca tedweř d tamęart nnes.

25:35 ‘sřię ęarek’ - s Teibranit ‘sřię i tmijja nnem’.

1 ŞAMWIL

⁴³ Yiwi Dawud eawed Axinuseam zi Yazraeil *d tamyart*. Nitenti s tnayen idsent dewřent d tamyart i netta. ⁴⁴ Cawul maca tuya iwca yeğis nnes Mixal, tamyart n Dawud, i Palti, mmis n Layic wenni *iğan* zi Jallim.

Dawud isseizz x tudart n Cawul i twařa wiss tnayen

26¹ Izifiyyen usin-dd ħar Cawul ħar Jibeā, nnan “Ma war issnuffar Dawud ixef nnes x tewrirt n Ĥaxila zzat i wudem n unezruf?” ² Xenni ikkar Cawul uca ihwa ħar řexřa n Zif u akides teřt-ařaf n yeryazen nni itwafarzen zi Israyil, ħima ad dinni yarzu x Dawud. ³ Iwta Cawul iqiđan nnes x tewrirt n Ĥaxila tenni zzat i wudem n unezruf ħar webrid. Dawud iqqim di řexřa, izra Cawul idfar it-idd ħar řexřa. ⁴ Mařar Dawud tuya issekk ixbarjiyyen u netta tuya issen aqa Cawul igga ad dd-yas. ⁵ Dawud ikkar u yusa-dd mani tuya iwta Cawul iqiđan nnes. Dawud tuya ittwařa mani tuya izzeř Cawul, ak-d ukumandar n řeeskar Abnir, mmis n Nir. Cawul iřteř di řmargeĥ n ikarruten u řgens tuya inneđ as-dd *s iqiđan nnes*. ⁶ Xenni iřteř Dawud deg wawař. Issiweř ak-d Aximalik, Aĥitti, u ak-d Abicay, mmis n řiruya, umas n Yu’ab, inna “Man wen akidi i ħa ihwan ħar Cawul di řmargeĥ *n řeeskar*?” Abicay inna “Nec akidek hwiř.”

⁷ Uca yusa-dd Dawud d Abicay di ġiřet ħar řgens, u xzar, Cawul tuya iřteř di řmargeĥ n ikarruten u lansa nnes tejju zzat i uzeğif nnes di temmurt. Inneđ as-dd Abnir d řgens. ⁸ Xenni inna Abicay i Dawud “Ass-a iqqen SIDI řeđu nnek deg ufus nnek. Ejj ayi řexxu ad t ssnuqqbey ak-d temmurt s ict n tecti n lansa. War tteĥdijij ad tt teggeř ict n twařat nneđni.” ⁹ Dawud maca inna i Abicay “War t neqq ca, mařar man wen yarrin afus nnes ħar umedhun n SIDI uca iqqim d afurri?” ¹⁰ Xenni inna Dawud “Am iddar SIDI, SIDI ad t iwwet, niř ad dd-yas wass i di i ħa immet, niř ad iffey ħar umenyi uca ad itwaneř. ¹¹ Ad ayi issigg^wej SIDI x man aya aqa necc ad wteř s ufus inu amedhun n SIDI. Ttawgeř cek ksi lansa i *iğan* zzat i uzeğif nnes d tebriqt n waman, u ejj aney ad nuyur!” ¹² Dawud iksi lansa d tebriqt n waman *i tuya din iğan* zzat i uzeğif n Cawul uca nitni ffyen. Uřa d ijj war t izri u uřa d ijj war t yuci u uřa d ijj war ifiq, mařar marra řteřen, minzi SIDI tuya isseydes iten deg ijj n yiđes yuğey. ¹³ Dawud ieđu ħar uyezdis nneđni uca ibedd ħar řagg^waj x tqiccat n wedrar. Tuya iğa ttasię d ameqqran jarasen. ¹⁴ Uca Dawud iřaya-dd i řgens u i Abnir, mmis n Nir, inna “Ma war dd-tarrid ca, Abnir?” Xenni yarra-dd Abnir, inna “Min teenid cek wenni i dd-ittrayan x ujeğid?” ¹⁵ Xenni inna Dawud i Abnir “Ma cek war teğid d ijj n weryaz, ma war iği uřa d ijjen di Israyil am cek? Mayemmi xenni war teĥdid x sidi nnek, ajeğid? Aqa ijjen zi řgens yudeř-dd ħima ad iney ajeğid, sidi nnek. ¹⁶ Min teggid war iği ca mliĥ. S tidett am iddar SIDI, kenniw d tarwa n řmewt, minzi kenniw war teessem x sidi nwem, amedhun n SIDI! Xzar mani ġant řexxu lansa n ujeğid d tebriqt n waman tinni tuya zzat i uzeğif nnes!”

¹⁷ Cawul ieqeř tmijja n Dawud, inna “Ma ta d tmijja nnek, a mmi Dawud?” Dawud inna “Aqa-tt d tmijja inu, sidi inu, ajeğid!” ¹⁸ Xenni inna “Mayemmi iđeffar sidi inu amsexxar nnes ammu? Minzi min ggiř u man t řeib i *yumsen* ħar ufus inu?” ¹⁹ Xenni řexxu, ejj ad iseř sidi inu, ajeğid, i wawařen n umsexxar nnes. Mařa SIDI issehweř i cek xafi, iři ad icemm netta tawhibt *n řyiğet*, maca mařa d iwdan *i iğan*, xenni ad twanečřen nitni zzat i wudem n SIDI, mařar nitni uzřřen xafi ass-a ařami war zemmary ad qqimeř qqney ead i řwart n SIDI, u *mayar* nitni qqaren ‘Ruh, sexxar i irebbiten inneđni!’ ²⁰ Xenni řexxu, ejj maca idammen inu war ttizzřen ħar temmurt igg^wejen x SIDI. Minzi ajeğid n Israyil iffey, ħima ad yarzu x ijj n uyenni n ucurdu waha, am mammec yemmaren tasekkurt deg idurar.”

²¹ Xas uca inna Cawul “Nec xdiř, eqeb-dd, a mmi Dawud, mařar necc war d ac ttegeř ead řřar, minzi tudart inu tuya ass-a tsekk^wa ħark di tiřtawin nnek. Xzar necc ggiř tubbuheřya u weddareř s wařtas.” ²² Dawud yarra-dd, inna “Xzareme, aqa lansa n ujeğid. Ejj ijj zeg iĥudriyyen

26:21 ‘tudart inu’ - s Teibranit ‘řeemar inu’.

1 ŞAMWIL

nnek ad izwa, ad tt-idd yawi.²³ Ad ixegęş SIDI kuř ij x tsegda nnes d teşdiqt nnes, minzi SIDI tuya isellem i cek ass-a deg ufus inu, maca war xsey ca ad ggey afus inu deg umedhun n SIDI.²⁴ U xzar, am mammec tuya tudart nnek ass-a di titıawin inu tiyřa, ammu i ya tiři tudart inu di titıawin n SIDI tiyřa u ad yiři netta ad ayi ifekk zi marra řeřaret.”²⁵ Cawul inna i Dawud “Cek tetwabarked, mmi Dawud. Min mma i ya tegged, aqa ad tawđed eawed.” Xenni yuyur Dawud abrid nnes u Cawul ieqeb yar wemcan nnes.

Dawud yarweř yar temmurt n Ifiliřiniyyen

27¹ Dawud inna deg wuř nnes “Řexxu ead ij n wass uca ad twanyey x ufus n Cawul. War iqqim řaca ad arewřey deyya yar temmurt n Ifiliřiniyyen, mařend ad iqđee Cawul rayas zi jjihet inu mařend ad xafi yarzu ead ktar di marra tammurt n Israyil. Ammu necc i ya nejmeř i ufus nnes.”² Dawud ikkar, netta d setta-mya n yeryazen nni tuya řars iřan, edun yar mmis n Maekuk, ajeđid n Jat.³ Iqqim Dawud yar Axis, netta d yeryazen nnes, kuř aryaz ak-d taddart nnes. Dawud *izdey din* ak-d tnayen n temyarin nnes, Axinueam zi Yazraeil u Abijayil, tamřart n Nabal, zi Karmil.⁴ Umi itwana i Cawul, aqa Dawud yarweř yar Jat, war yarni iqqim ad xas yarzu ead ktar.

⁵ Uca inna Dawud i Axic “Mařa ufiy necc řxađar di titıawin nnek, xenni ewc ayi ij n wemcan deg ict zi tneddam nnek n temmurt, řima zemmary ad zedyey din. Mayemmi i řark i ya izdey umsexxar nnek akidek di tendint n ujeđid?”⁶ Deg wass nni iwca as Axic *tandint n řiqlay*. X uyenni tuya teđa řiqlay n ijeđiden n Yahuda řars ař ass-a.⁷ Ussan i ikka Dawud di temmurt n Ifiliřiniyyen, tuya ij n usegg^was d arebea n iyuren.

⁸ Dawud iffey ak-d iryazen nnes u nitni keccđen Ijacuriyyen d Ijarziyyen d Ieamaliqiyyen, minzi ina tuya zeddyen zeg wečar uya di temmurt i iřan yar Cur řars ař tammurt n Miřa.⁹ Dawud iwta tammurt u war iji ad iddar uřa d ij n weryaz niy d tamřart. Itıef eawed iřuřiyyen d ifunasen d yeyyař d iřeyman d warruđ uca ieqeb, yusa-dd yar Axic.¹⁰ U Axic inna “Mani truřem ass-a ad tkeccđem?” Inna Dawud “Yar ljanub n Yahuda u yar ljanub n *temmurt n Iyarřamitiliyyen* u yar ljanub n *temmurt n Iqiniyyen*.”¹¹ War iji Dawud ad iddar uřa d ij n weryaz niy uřa d ict n temyart řima ad dd-yas yar Jat. Inna “Řima nitni war xaney tteiwiden walu, ad inin ‘Ta i igga Dawud!’ ” Ammu i iqqim ittegg di marra ussan i ikka di jwayeh n Ifiliřiniyyen.¹² Axic ittiqq di Dawud, inna “S tidett netta issarzeg ixef nnes yar řgens nnes, yar Israyil. X uyenni aqa netta i řebda ad yiři d amsexxar inu.”

Cawul iruř yar ict n temyart iddebbaran x buřbeřat n imettan di Eayn-Dur

28¹ Deg wassan nni, řami ssmunen Ifiliřiniyyen řeeskarat nsen i umenyi řima ad mmenyen ak-d Israyil, imsar, aqa Axic inna i Dawud “Ittxeřša ad tessned mliř, aqa cek ad kidi teffyed s uyir yar umenyi, cek d yeryazen nnek.”² Xenni inna Dawud i Axic “Di man aya ad tžared min izemmar ad yegg umsexxar nnek!” Axic inna i Dawud “X uyenni ad cek ggey d aeessas xafi, di marra ussan.”

³ Şamwil tuya immut d marra Israyil tuya icđen xas. Nitni neđřen t di Rama, di tendint nnes. Cawul tuya yuzzeř zi temmurt x yenni issxeddamen inni n wadu temmurt uřa x yenni issuffuyen jnun.

⁴ Ifiliřiniyyen ffyen marra. Nitni usin-dd uca wtin iqıđan nsen yar Cunam u Cawul issmun marra Israyil u nitni wtin iqıđan nsen di Jilbuca.⁵ Umi izra Cawul řmargeř n řeeskar n Ifiliřiniyyen,

26:24 ‘tudart’ - s Teibranit ‘řeemar’.

28:2 ‘aeessas xafi’ - s Teibranit ‘aeessas i uzeřif inu’.

1 ŞAMWIL

tusa as-dd tigg^wudi u wuř nnes idweř itteqdiddis s wařtas. ⁶ Cawul isseqsa SIDI, maca SIDI war xas dd-yarri ca, war ięi s tirja, uřa s Urim, uřa zi inabiyyen. ⁷ Xenni inna Cawul i imsexxaren nnes “Arzum ayi-dd ict n temyart iddebbaran x buřbeřat n imettan, řima necc ad řars rařey u ad tt sseqsiy.” Imsexxaren nnes nnan as “Xřar, di Eayn-Dur aqa din ict n temyart tenni iddebbaran x buřbeřat n imettan.” ⁸ Cawul issneqřeb ixef nnes, yard řarruđ nneđni uca yuyur. Tnayen n yeryazen ruřen akides u nitni iwđen di řiřet řar temyart uca inna netta “Gezen ayi zi buřbeř n yijj n umettin uca řaya ayi-dd x wenni i d am i řa iniy.” ⁹ Xenni tenna xas temyart “Xřar, aqa cek tessned *mliř* min igga Cawul, mammec itteřřa inni issawařen ak-d imettan d inni issuffuyen jnun di temmurt. Mayemmi i d ayi tettegged taxceft, řima ad ayi tenyed?” ¹⁰ Cawul maca ijuę as řar SIDI, inna “S *tidett am* iddar SIDI, war cem iřeqqef di tmesřact-a ca řeib!” ¹¹ Xenni tenna temyart “Man wen i xef-dd i řa řariy i cek?” Netta inna “Řaya ayi-dd x řamwil!” ¹² Xenni tamyart teřra řamwil, tesyuyy deg ujenna u tessiweř temyart ak-d Cawul, tenna as “Mayemmi i d ayi tcemted? Cek aqa d Cawul!” ¹³ Inna as ujeęid “War ttegg^wed ca, maca min tettwařid?” Tamyart tenna i Cawul “Nec ttwařiy ijj n arebbi itteffey-dd zi temmurt.” ¹⁴ Netta inna as “Mammec tegga tiddi nnes?” Nettat tenna “Ij n uwessar igaeęed u yard s yijj n upar-tessu.” *Umi* izra Cawul, aqa-t d řamwil, yuđar netta s uyembub nnes řar temmurt uca iqqunjeř. ¹⁵ Uca řamwil inna “Mayemmi i d ayi thewřed, tejjid ad xafi-dd řayan?” Cawul inna “Nec twařarey ařtas, mařar Ifiliřtiniyyen ttmenyan akidi u AREBBI iřeyyed xafi u war iqqim it-tarra-dd xafi ead, war ięi x tebridin n inabiyyen uřa s tirja. X uyenni řariy-dd xak, mařend ad ayi tessecned min i řa ggey.” ¹⁶ Xenni inna řamwil “Mayemmi i d ayi tettseqsid necc, *mařa* SIDI iřeyyed xak u netta idweř d řeędu nnek? ¹⁷ SIDI igga i yixef nnes am mammec tuya zzayi inna u netta iqře i cek tageldit zeg ufus nnek, iwca itt i umqarreb nnek, i Dawud. ¹⁸ Minzi cek war tesřid ca řar tmijja n SIDI u cek war tessiwđed ca řřaduq n lyađab nnes řar řamaliq, x uyenni i d ac igga SIDI ass-a aya. ¹⁹ SIDI ad kidek igg uřa d Israyil deg ufus n Ifiliřtiniyyen, u tiwecca ad tiřid cek d iřenjiren nnek řari. Uřa d iqıđan n řeeskar n Israyil ad ten igg SIDI deg ufus n Ifiliřtiniyyen.” ²⁰ Xenni iwđa Cawul deyya ibeqqed di temmurt u netta tuya ittegg^wed ařtas zeg wawařen n řamwil. Uřa d jjeđd war days iqqim, minzi netta war icci ařrum, ass d řiřet kemmřen. ²¹ Tamyart tuyur řar Cawul uca nettat teřra it yarjef ařtas. Tenna as “Xřar, tayya nnek tesřa řar tmijja nnek u necc sebbřey tudart inu. Nec sřiy řar wawařen i d ayi tennid cek. ²² Xenni řexxu maca seř řar tmijja n tayya nnek! Nec ad ac qeddmey ca n weyrum. Ecc řima ad tetwassjeđd xmi i řa tetřfed abrid.” ²³ Maca netta yugi, inna “Nec war ttettey!” Maca imsexxaren nnes uřa d tamyart řşaren řars ařami isřa netta řarsen. Netta ikkar zi temmurt uca iqqim x qama. ²⁴ Tamyart tuya řars ijj n uyenduz imseř di taddart uca tyař as deyya. Nettat teksi aren, tegg^wa arecti u tegg^wa zzayes ařrum břa antun. ²⁵ Nettat tqeddem it i Cawul d imsexxaren nnes uca ccin nitni. Awarni aya kkaren u aregg^wřen di řiřet nni.

Řbacat n Ifiliřtiniyyen war xsen Dawud ad igaeęed akidsen

29 ¹ Ifiliřtiniyyen ssmunen marra řeeskar nsen řar Afiq uca Israyil tuya iwta iqıđan nsen řar tařa nni ięan řar Yazraeil. ² Uca řbacat n Ifiliřtiniyyen řwan řar din s řmyawat u s řřuf nsen uca izwa Dawud d yeryazen nnes ak-d Axic řar uyezdis aneggaru. ³ Xenni nnan řřukkam n Ifiliřtiniyyen “Min da tteggan Ieibraniyyen-a?” Uca inna Axic i řřukkam n Ifiliřtiniyyen “Ma wa war ięi d Dawud, amsexxar n Cawul, ajeęid n Israyil, wenni tuya řari ięan asegg^was d wass? Zeg wass i řari-dd yeędu řars ař ass-a necc war days ufiy uřa d ijj n řeib.”

28:23 ‘řarsen’ - s Teibranit ‘řar tmijja nsen’.

28:24 ‘amwa’ - niy ‘ayenduz’ niy ‘yuggu’.

1 ŞAMWIL

⁴Řħukkam n Ifilistiniyyen *maca* dewřen xeyyqen xas aţtas uca nnan as řħukkam n Ifilistiniyyen “Sekk aryaz ad ieqeb, ħima ad idweř ħar wemcan nnes nni i d as tessecned. War izemmar akidney ihwa ħar umenyi, ħima xenni war idikk^{wiř} d řeedu nney deg umenyi, s minzi izemmar wanita ad iřreĥ ak-d sides nnes? Ma war iġi ak-d izeġifen n yeryazen-a? ⁵Ma wanita war iġi d Dawud wenni x ħennjent s nnubat s ccđiĥ uca nnant ‘Cawul netta iyřeb x řuřuf nnes, *maca* Dawud netta x eecra n řuřuf nnes?’ ”

⁶Uca iřaya-dd Axic i Dawud inna as “S tidett am iddar SIDI, cek d ařdiq. Ufuy nnek d weeqab nnek akidi di řeeskar aqa-ten mliĥ di tiřřawin inu, maħar necc war dayek ufiy qaε ca n řyecc zeg wass i ħari dd-tusid ħars ař ass-a. *Macca* cek war teġid mliĥ di tiřřawin n řbacat. ⁷Xenni řexxu, eqeb uca uyur di řehna ħima war tettegged qaε ca n řyecc di tiřřawin n řbacat n Ifilistiniyyen.”

⁸Xenni inna Dawud i Axic “Maħar min ggiy? Min tufid deg umsexxar nnek zeg wass *amezwaru* i d ayi tuya zzat i wudem nnek ħars ař ass-a, ařami war ruĥey akidwem ad mmenyey ak-d řeedyan n sidi inu, ajeġid?” ⁹Axic yarra-dd, inna i Dawud “Necc ssney tt, minzi cek d lmlih di tiřřawin inu am ijj n lmalak n AREBBI, *macca* řħukkam n Ifilistiniyyen nnan ‘Netta war akidney itteffey ħar umenyi.’ ¹⁰X uyenni kkar tiwecca zic s imsexxaren n sidi nnek, inni akidek-dd yusin. Mařa tekkarem s wass zic uca iřbeĥ řĥař, ffyem *xenni*.” ¹¹Dawud ikkar zic, netta d yeryazen nnes, ħima ad uyuren di řřbeĥ, ad dd-εeqben ħar temmurt n Ifilistiniyyen. Ifilistiniyyen *macca* ffyen gaεden ħar Yazraeil.

Tandint n Şiqłay tetwacmeđ u Dawud intaqem zeg Iεamaliqiyyen

30¹Umi dd-yusa Dawud d yeryazen nnes ħar Şiqłay deg wass wiss třata, tuya imsar, aqa Iεamaliqiyyen keccđen ljanub u Şiqłay. Nitni wtin Şiqłay, qqden as timessi ²uca ħebbsen timyarin nni din iġan. War nıyn uřa d ijj, amezyan niy d ameqqran, *macca* iwyen ten uca *xenni* uyuren abrid nsen. ³Yusa-dd Dawud ak-d yeryazen nnes ħar tendint, uca xzar, aqa tetwassecmeđ *tendint* s tmessi u timyarin d iĥenjiren d tĥenjirin tuya twaĥewwsen. ⁴Dawud d řgens i ħars iġan ssgaεden tmijja nsen, syuyyen ařami war daysen iqqim jjehd ħima ad syuyyen. ⁵Uřa d tnayen n temyarin n Dawud twaĥewwsent, Axinueam zi Yazraeil u Abijayil zi Karmil. ⁶Tuya Dawud ittegg^{wed} aţtas, minzi řgens tuya issawař maĥend ad t arejmen, maħar řeemur n marra řgens tuya arezgen, *kuř* aryaz x *txessart* n iĥenjiren nnes d tĥenjirin nnes. *Macca* Dawud issejhed ixef nnes di SIDI, AREBBI nnes.

⁷Inna Dawud i ukehhan Abyatar, mmis n Aximalik “Awi-dd *da* ħari apaltu n ukehhan!” U Abyatar yiwi-dd apaltu n ukehhan ħar Dawud. ⁸Xenni isseqsa Dawud i SIDI “Ma ad đfarıy bandiyya-ya? Ma ad xasen ĥartey?” SIDI yarra-dd xas “Đfar iten, maħar cek ad xasen tĥarted u ad *imeĥbas* tessnejmed nican.” ⁹Iffey-dd Dawud, netta d setta-mya n yeryazen nni tuya ħars. Umi dd-iwđden nitni ař tiyzart n Basur, bedden *din* inni iqqimen ħar đeffar. ¹⁰Dawud idfar iten, netta d arebeamya n yeryazen akides. Mitayn n yeryazen, inni tuya yuĥřen aţtas maĥend ad zwan tiyzart n Bacur, qqimen bedden *din*.

¹¹Nitni ufin ijj n weryaz d Amiřri deg iyyar uca iwyen t ħar Dawud. Nitni wcin as aırum u netta icca u nitni wcin as aman ad isu. ¹²Arnin as ict n tesyart n ict n tqebbutz n tazart yuzyen d tnayen n iyrumen n zzbib u netta tuya icca *aya* uca idweř as-dd buĥbeř nnes, maħar netta tuya war icci war iswi třata n wussan d třata n ġiyaři. ¹³Xenni inna as Dawud “Wi cek yiřan u manis cek?” Xenni inna uĥudri Amiřri “Necc d ijj n ismey n yijj n weryaz Aεamaliqi u sidi inu iija ayi, řami necc heřcey třata n wussan zeg wami. ¹⁴Neccin tuya nkecced *tammurt* n ljanub n Ikari-tiyyin uřa d tenni n Yahuda uřa d *tammurt* n ljanub n Kalib u neccin nessecmeđ Şiqłay s tmessi.”

¹⁵Dawud inna as “Ma tzemmed cek ad ayi tnedhed ħar tegrwt-a n ixewwanen?” Netta inna

1 ŞAMWIL

“Jağ ayi ɣar AREBBI, aqa cek war d ayi tneqqed u war d ayi tesseɛeddud i sidi inu! Xenni necc ad cek nedhey ɣar bandiyya-ya.”¹⁶ Uca indeh t din, u xzar, nitni tuɣa qqimen twabezzeen x marra tammurt, ccin, swin u cedhen zi ssibbet n tkeccaɗt tameqqrant i tuɣa dd-iwyen zi temmurt n Ifilistiyyen d temmurt n Yahuda.

¹⁷ Dawud iwta xasen zi tbambast aɗ tameddit n wass i tt-idd idfaren uca uɗa d ijjen zzaysen war injim, myir arebea-mya n yeryazen nni inyin x iɗeyman, arewɗen.¹⁸ Ammu dd-ifekk Dawud marra min kksen Iɛamaliqiyen. Dawud ifekk-dd uɗa d tnayen n temɣarin nnes.¹⁹ Zeg umezyan aɗ ameqqran, zeg ihenjiren d thenjirin, zi tkeccaɗt u zi marra min zzaysen kksen, war iweddar walu. Marra yarra it-idd Dawud.²⁰ Dawud iksi uɗa d marra ugi d ifunasen d tfunasin. Nedhen ten ɣar zzat i řeksibet nsen uca nnan “Ta d takeccaɗt n Dawud.”

²¹ Umi dd-yiwed Dawud ɣar mitayn n yeryazen, inni tuɣa yuħɗen aɗtas ħima ad dfaren Dawud ead, inni ten ijjen ɣar teyzart n Bacur, ffyɛn-dd nitni ɣar umsagar ak-d Dawud u ak-d řgens nni tuɣa ɣars. Dawud iqarrebb-dd ɣarsen uca isseqsa x umeddur nsen.²² Xenni yarra-dd kuɗ aryaz war iħɗin d wenni war isekk^win jar yeryazen nni tuɣa dd-iffyɛn ak-d Dawud, nnan “Maɣar nitni war akidney ffiyɛn, x uyenni war d asen nticc walu zi tkeccaɗt i dd-nfekk, myir i kuɗ aryaz tamɣart nnes d ihenjiren nnes, d ina i izemmaren nitni ad awyɛn uca ad kidsen aregg^when.”

²³ Maca Dawud inna “War tzemmarem ad teggem amenni, aytma, aqa SIDI d wenni i d aney iwcin aya u netta iħɗa aney u netta iwca bandiyya i d aney-dd iwɗan deg ufus nney.²⁴ Wi i ɣarwem-dd i ɣa isɗen ɣar wawaɗ-a? Maɣar tasyart n wenni iffyɛn ɣar umenɣi ad tiɗi am tesɣart n yenni iqqimen ɣar řexzin. Nitni ad tt bɗan nican.”²⁵ Ammu i teqqim zeg wass nni, minzi netta igga itt d ict n tewsiyyet d ict n lfarida di Israyil, ɣars aɗ ass-a.

Dawud issekk tirzefin n keccaɗt i imɣaren n Yahuda

²⁶ Umi yaregg^weħ Dawud ɣar řiqlay, issekk netta ict n tesɣart n tkeccaɗt ɣar imɣaren n Yahuda, imeddukaɗ nnes, am i d asen inna “Ta d ict n lbaraka i kenniw zi tkeccaɗt n řeedyan n SIDI”,²⁷ aqa ɣar yenni di Bayt-Il u ɣar yenni di Ramat di ljanub u ɣar yenni di Yattir²⁸ u ɣar yenni di Earueir u ɣar yenni di Sifmut u ɣar yenni di Icitimuea²⁹ u ɣar yenni di Raxil u ɣar yenni tuya izeddyen di tneddam n Iyarħamtiliyyen u ɣar yenni izeddyen di tneddam n Iqiniyyen³⁰ u ɣar yenni di Ĥurma u ɣar yenni di Kur-Ėacan u ɣar yenni di Ėatak³¹ u ɣar yenni di Ĥibrun u ɣar marra imucan manis tuɣa ikka Dawud, netta ak-d iryazen nnes.

Řmewt n Cawul

31¹ Mmenɣen Ifilistiyyen ak-d Israyil. Iryazen n Israyil arewɗen zzat i wudem n Ifilistiyyen uca wɗan d imettan x temmurt n idurar n Jilbuea.² Ifilistiyyen dfaren Cawul d ihenjiren nnes bɗa qeɗtu uca Ifilistiyyen nɣin Yunatan d Abinadab d Malkicuea, ihenjiren n Cawul.³ Tuɣa amenɣi ak-d Cawul iwɛar. Imjebbaden, iryazen s řqews, ufin t u netta tuɣa igg^wed aɗtas zeg imjebbaden n řqews.

⁴ Uca inna Cawul i uħemmaɗ n řesnaħ nnes “Sufey-dd ssif nnek, snuqqeb ayi zzayes! Niɣ ad tay ad dd-asen inni war ixetnen maħend ad ayi ssnuqqben u ad zzayi stehzan.” Maca aħemmaɗ n řesnaħ nnes war ix ad tt igg, maɣar netta tuɣa igg^wed aɗtas. Xenni iksi Cawul ssif uca ijja ixef nnes ad xas iwɗa.⁵ Umi aħemmaɗ n řesnaħ izra, aqa Cawul immut, igga uɗa d netta ad iwɗa x ssif nnes uca immut akides.⁶ Ammu i immut Cawul, imun ak-d tɗata n ihenjiren nnes u ak-d uħemmaɗ n řesnaħ nnes, uɗa ak-d marra iryazen nnes, deg wass nni.

⁷ Umi zrin yeryazen n Israyil, inni tuɣa ɣar uyezdis nneɗni n řewɗa n teyzurt d inni tuɣa ɣar uyezdis-a n L'Urdun, aqa iryazen n Israyil arewɗen u aqa Cawul d tɗata n ihenjiren nnes

1 ŞAMWIL

twanyen, semħen nitni di tneddam nsen uca arewřen. *Řexdenni* usin-dd Ifiliřtiniyyen uca dewřen zeddyen din.⁸ Tiwecca nnes, umi dd-usin Ifiliřtiniyyen, ħima ad keccđen inni itwanyen, imsar, aqa ufin Cawul d třata n iħenjiren nnes, inni tuya iwđan x wedrar n Jilbuεa. ⁹ Nitni qes-sen as azeġif, ssarxun as řesnaħ uca ssekken ten di temmurt n Ifiliřtiniyyen, ħima ad ssiwđen řexbar ařebħan ħar taddart n řexyařat n řřanam nsen u jar řgens. ¹⁰ Řesnaħ n Cawul ssarsen t di taddart n Actarut u řxecbet nnes uyřen tt ħar řħiđ n Bayt-Can.

¹¹ *Umi* imezday n Yabic-Jilead sřan min ggin Ifiliřtiniyyen di Cawul, ¹² kkaren marra iryazen imeħđen, uyuren ġiřet tmun uca ksin řxecbet n Cawul d řxecbat n iħenjiren nnes zi řħiđ n Bayt-Can uca iwđen ħar Yabic uca sscemđen tent dinni. ¹³ Xenni ksin ixsan nsen, neđřen ten sadu tacejjart n tmarist n Yabic uca źummen sebea n wussan. ¹⁴

31:13 ‘tacejjart n tamarist’ - s tlatinit ‘Tamarix’.

ADLIS WiSS TNAYEN N ŞAMWIL

Dawud icđen x Cawul d Yunatan

1¹ Imsar awarni i řmewt n Cawul, *umi* dd-ieqeb Dawud zeg uyelleb x Ieamaliqiyyen u Dawud tuya iqqim di Şiqlay tnayen n wussan, ² *xenni* imsar deg wass wiss třata, aqa yusa-dd ijj n weryaz zi řmargeř n řeeskar n Cawul s warruđ icarreg u s ucař x uzeřif nnes. *Umi* dd-yiwed netta řar Dawud, iwđa řar temmurt, yuđar *as*. ³ Dawud inna as “Manis i dd-tusid cek?” Netta inna as “Nec ssnejmey-dd ixef inu zi řmargeř n řeeskar n Israyil.” ⁴ Dawud inna as “Min *din* d řexbar? Ini ayi t!” Netta inna “Řgens yarweř zeg umenyi u ařtas n řgens i itwawten, mmuten. Uřa d Cawul d mmis Yunatan mmuten.” ⁵ Dawud inna i uřudri nni d as dd-yiwyen řexbar “Mammec teggid cek tessned, belli Cawul d mmis Yunatan mmuten?” ⁶ *Xenni* inna uřudri i d as-dd yiwyen řexbar “Nec usiy-dd amenni waha řar idurar n Jilbuea uca zřiy mammec isenned Cawul x lansa nnes u aqa ikarruten *n umenyi* d imnayan đeffaren t břa qeřtu. ⁷ Netta, am dd-inneqřeb, izra ayi, iřaya ayi-dd u nec nniř as “Aqa-yi da!” ⁸ Netta inna ayi “Min teenid cek?” Nec nniř as “Nec d ijj n Ueamaliqi.” ⁹ Uca inna ayi netta “As-dd řari u neř ayi, mařar nec teřqef ayi řeřaret, maca *waxxa amenni* ead tudart aqa-tt dayi.” ¹⁰ *Řexdenni* nec uyureř u nyiy t, mařar nec ssneř, aqa war itteddar awarni i uweřtu nnes. *Xenni* ksiř tamrist nni x uzeřif nnes d tmeqyast i tuya řars deg uyirř, iwyey tent-idd řexxu da i sidi inu.”

¹¹ *Řexdenni* itřef Dawud arruđ nnes, icarreg it. *Ammu i tt ggin* uřa d marra iryazen i tuya řars iřan.

¹² Nitni wtin agejdur, run u zummen řars ař tameddit x Cawul u x mmis Yunatan u x řgens n SIDI u x taddart n Israyil, minzi wđan s ssif.

¹³ *Xenni* inna Dawud i uřudri nni tuya i d as-dd yiwyen řexbar “Zi manis *dd-tusid* cek?” Netta inna as “Nec d mmis n yijj n ubarrani, n yijj n Ueamaliqi.” ¹⁴ Dawud inna as “Mammec teggid, cek war tegg^wided ca ad tesswizzđed s ufus řima ad tenyed amedhun n SIDI?” ¹⁵ *Xas* uca iřaya-dd Dawud x ijjen zeg iřudriyyen, inna “Qarreb-dd, řeyyeř xas!” U netta iřeyyeř xas ařami t inya. ¹⁶ Dawud inna as “Idammen nnek *ad iřin* x uzeřif nnek, mařar aqemnum nnek iched xak umi tennid ‘Nec nyiy amedhun n SIDI.’ ”

Izři s igejduren n Dawud x Cawul d Yunatan

¹⁷ Dawud iyennej aya n yezři n ugejdur x Cawul u x mmis Yunatan. ¹⁸ Netta inna “Ad řemden ayt n Yahuda *Izři n Řqews*.” Aqa itwari deg Wedlis n Umsegged.

¹⁹ “Talwizt n Israyil itwaney x řgaeedat nwem. Mammec wđan ayt bu-teyruđt!

²⁰ War t třajam di Jat, war třiwđem řexbar deg ibriden n Acqalun, mařend yessis n Ifiliřtiniyyen war farrřent, mařend yessis n yenni war itwaxetnen war ssřiwřiwent.

²¹ A idurar n Jilbuea, war xawem ittiři nnda niř anřar uřa d iyyaren s tewhibin n usgaeed *n řřabet*, mařar din itwabeqqeđ s řear tcappa n useřqi n ayt bu-teyruđt, tcappa n useřqi n Cawul, *amecnaw netta* war iři d amedhun s zzept.

²² Zeg idammen n yenni itwanyen u zi tadunt n ayt bu-teyruđt, war d imniē řqews n Yunatan u ssif n Cawul war dd-ieqib bařeř.

²³ Cawul d Yunatan aqa twaeizzen d iřřan di tudart nsen u di řmewt nsen war mmsebđin. Nitni tuya-ten fsusen x ugider, tuya-ten jehden x wayraden.

1:6 ‘amnay - imnayan’ - niř ‘bu-iysan’ - ‘ayt n iysan’. D wenni inyin x yijj n uyis d netta d amnay.

1:9 ‘tudart’ - s Teibranit ‘řeemar’.

2 ŞAMWIL

²⁴ A yessis n Israyil, runt x Cawul wenni kennint issyarden s uzegg^way, s řehzut, d wenni iggin ict n telwizt n wurey x warrud nkent.

²⁵ Mammec i wđan ayt bu-teyrudt deg umenyi! Yunatan itwaney x řgaεdat nnek.

²⁶ Di ssibbet nnek twařarey, a uma inu Yunatan! Cek tuya tetwaeized řari ařtas. Tuya tayri nnek řari d ssar ktar x tayri n temyarin.

²⁷ Mammec i wđan ayt bu-teyrudt u *mammec* weddaren řesnař n umenyi!”

Dawud itwandeh am ujeřid x Yahuda

2¹ Awarni i uya imsar, aqa Dawud isseqsa SIDI, inna “Ma ad gaεdey řar ict zi tneddam n Yahuda?” SIDI inna as “Gaεed!” Uca Dawud inna “Mani i řa gaεdey?” Netta inna “řar řibrun.”² Xenni Dawud igaeed řar řibrun ak-d tnayen n temyarin nnes, Axinueam zi Yazraeil, u Abijayil, tamyart n Nabal zi Karmil.³ Dawud yarra ad gaeden εawed iryazen nni tuya akides iřan, kuř aryaz ak-d twacunt nnes, uca nitni uyuren ad zedyen di tneddam n řibrun.⁴ Awarni i uya usin-dd yeryazen n Yahuda řar řibrun uca dehnen Dawud dinni am ujeřid x taddart n Yahuda. Xenni usin-dd řima ad xebbaren Dawud, nnan “Iryazen n Yabic di Jilead neđřen Cawul.”⁵ Xenni issekk netta ireqqasen řar yeryazen n Yabic di Jilead, inna asen “Ad kenniw ibarek SIDI, minzi kenniw teggim i Cawul, sidi nwem, s tmexsiwt icewwaren uca tneđrem t.⁶ Iři ad awem isscen SIDI řexxu tmexsiwt nnes icewwaren d teřdiqt nnes. Uřa d necc ad awem ggey s tcuni minzi aqa kenniw teggim aya.⁷ Xenni řexxu, jjem ad twassjehden ifassen nwem u ttiřim d ayt n umenyi, mayar Cawul, sidi nwem, immut. Uřa d taddart n Yahuda tedhen ayi d ajeřid xasen.”

Dawud d Icbusat, mmis n Cawul

⁸ Abnir, mmis n Nir, akumandar n řeeskar n Cawul, tuya yiwi akides Icbusat, mmis n Cawul, řar Mařanayim.⁹ Netta igga it d ajeřid x Jilead, x Iccuriyyen, x Yazraeil, x Ifrayim, x Binyamin u x marra Israyil.¹⁰ Icbucat, mmis n Cawul, tuya řars arebein n isegg^wusa umi idweř netta d ajeřid x Israyil u netta iřkem tnayen n isegg^wusa. Myir inni n taddart n Yahuda aqa nitni bedden ak-d Dawud.¹¹ Řqedd n wussan i tuya Dawud iřekkem di řibrun am ujeřid x taddart n Yahuda, tuya sebea n isegg^wusa d setta n iyuren.

¹² Abnir, mmis n Nir, iffey ak-d imsexxaren n Icbusat, mmis n Cawul, zi Mařanayim řar Jibeun.¹³ Uřa d Yu’ab, mmis n řaruya, ak-d imsexxaren n Dawud, ffyen uca mmeřqan nitni ak-d wayawya řar uyeřmam n Jibeun. Dinni qqimen nitni bedden, ijj řar uyezdis-a n uyeřmam u wenedni řar ujemmad n uyeřmam.¹⁴ Uca inna Abnir i Yu’ab “Ejj iřudriyyen ad kkaren ad mmuyzřen zzatney.” Yu’ab inna “Nitni ad kkaren!”¹⁵ Nitni kkaren, xenni εeddun. Aqa twařesben teneac zi Binyamin i Icbucat, mmis n Cawul, u teneac zeg imsexxaren n Dawud.¹⁶ Ijj iřtef wenedni zeg uzeřif u iju t s ssif deg uyezdis n wenedni u nitni wđan s tnayen idsen. X uyenni qqaren as i wemcan nni řalqat-řařurim wenni iřan řar Jibeun.¹⁷ Deg wass nni idweř umenyi iqseř ařtas. Abnir d yeryazen n Israyil twayellben zzat i wudem n imsexxaren n Dawud.

¹⁸ Tuya din třata n iřenjiren n řaruya, nitni d Yu’ab, Abicay d εasayil. εasayil tuya ifsus x idaren am ijj n iyayd n wezyar deg iyyar.¹⁹ εasayil idfar Abnir u umi tuya iggur, war iřeyyed řa řar đeffar n Abnir uřa řar yefus uřa řar uzeřmed.²⁰ Uca inneqřeb Abnir, inna “Ma d cek, εasayil?” U netta inna “D necc!”²¹ Abnir inna as “řar maca řar yefus niy řar uzeřmad u cebbar deg ijj zeg iřudriyyen u ksi i yixef nnek min řars!” εasayil maca war ix ad xas iřeyyed zi đeffar nnes.

²² Xenni inna Abnir εawed i εasayil “řeyyed zi řar đeffar inu. Mayemmi cek i řa wtey řar temmurt? Mammec i řa ggey xenni εad ad xzarey i umac Yu’ab di tiřtawin?”²³ Netta maca yugi ad as iřeyyed. Xenni iju as Abnir s yixef aneggaru n lansa nnes deg ueddis, ařami dd-issuffey fritca zi řar đeffar. Netta iwđa din uca immut deg wemcan nni. Imsar belli marra inni dd-yusin

2 ŞAMWIL

yar wemcan mani iwða u mani immut Easayil, qqimen bedden. ²⁴ Yu'ab d Abicay maca ðfaren Abnir. Ŗami dd-iwðen nitni ħars aŖ tawrirt n Amma, tenni zzat i Jiyah, ħar webrid n řexŖa n Jideun, teŖi tfuct. ²⁵ Ayt n Binyamin munen deg weðfar n Abnir uca dewřen d ict n terbist. Nitni bedden x tqiccet n ict n tewrirt. ²⁶ Abnir iŖaya-dd x Yu'ab, inna "Ma ad icc ssif i řebda? Ma war tessined cek aqa aya ad indeh ħar ijj n uqeŖtu d amarzag? AŖ meŖmi ead war teqqared i řgens nnek ħima ad dd-ieqeb zeg weðfar n aytmatsen?" ²⁷ Yu'ab inna "S tidett am iddar AREBBI, maŖa cek war tessiwřed x ijj n ummuyzeŖ, xenni ad yiŖi řgens ibedd-dd ħar řşbeĥ zi man aya, kuŖ aryaz zeg weðfar n umas!" ²⁸ Xenni işuð Yu'ab di řbuq u marra řgens ibedd u war ðfaren ead Israyil uca war mmenyen ead ktar.

²⁹ Abnir d yeryazen nnes cuqen ġiŖet nni marra di Řewða u zwan L'Urdun, kkin x marra ifri n jjarf n Bitrun uca iwðen ħar Maĥanayim. ³⁰ UŖa d Yu'ab ieqeb-dd zeg weðfar n Abnir u netta issmun marra řgens. Weddaren tseęac n imsexxaren n Dawud uŖa d Easayil. ³¹ Imsexxaren n Dawud maca tuĥa ħeyyĥen iryazen zeg ayt n Binyamin uca zeg yeryazen n Abnir mmuten teŖt-mya u-settin n yeryazen. ³² Nitni ssgaeden Easayil u neðřen t deg wenðeŖ n babas di Bayt-Laĥm. Yu'ab d yeryazen nnes uyuren ġiŖet nni marra u Ŗami iwðen ħar Ĥibrun tneqqar-dd tfawt.

3 ¹ IdweŖ ij n umenyi jar taddart n Cawul d taddart n Dawud i ikkin aŖas. Dawud idweŖ yarenni di jjhed u inni n taddart n Cawul gguren arexxun.

² **Di Ĥibrun twarwen-dd i Dawud iĥenjiren.** Amenzu nnes Amnun, n Axinuęam Tayazraęilit, ³ Wiss tnayen nnes Kil'ab, n Abijayil, tamĥart n Nabal Akarmali, wiss tŖata Abcalum, mmis n Maęaka, yeġis n Talmay, ajeġid n Jacur, ⁴ wiss arebea Aduniya, mmis n Hajjit, wiss xemsa Cafatĥya, mmis n AbiŖal, ⁵ u wiss setta Yitraęam, n Eajla, tamĥart n Dawud. Ina twarwen-dd ħar Dawud di Ĥibrun.

⁶ Min ikka umenyi jar taddart n Cawul d taddart n Dawud, imsar, aqa Abnir issemĥar tizemmar nnes di taddart n Cawul. ⁷ Cawul tuĥa ħars teġa ict n tayya, ttŖayan as Rişfa. Nettat tuĥa-tt d yeġis n Ayya. Uca inna Icbucat i Abnir "Mayemmi tudfed ħar tayya n baba?" ⁸ Abnir iffugem x wawařen n Icbucat, inna "Ma necc d ijj n uzeġif n weqzin i iqqnen ħar Yahuda? Necc d wenni isscanen ass-a taddukŖi inu taşdiqt i taddart n Cawul, babac, u i yaytmas u i imeddukaŖ nnes, d wenni war cek ijjin ad tewðid deg ifassen n Dawud? Uca řexxu, x řmuęiyyet ak-d ict n temĥart, tersed ad xafi tęeyyared?" ⁹ "Ejj AREBBI ad igg ak-d Abnir ta d ta uca ad yarni ead ktar zzayes! Am mammec ijjuġ SIDI i Dawud, ammu i zzayes i ĥa ggeĥ ¹⁰ umi i ĥa sseedyĥ tageldit n taddart n Cawul uca ad ssmetney řkursi n Dawud x Israyil u x Yahuda, zi Dan ħars aŖ Bi'r-Sabea." ¹¹ Netta war izemmar x temwarrit i Abnir, maĥar netta tuĥa igg^wed zzayes.

¹² Xenni issekk Abnir ireqqasen di tŖweę n yixef nnes ħar Dawud, inna "Wi i yiŖan tammurt?" uca inna eawed "Egg akidi ijj n řeahd, xzar, ad ac wceĥ afus, ħima marra Israyil ad ħark-dd idweŖ."

¹³ U netta inna "Mliĥ, necc ad ggeĥ ijj n řeahd akidek, maca mĥir ict n tmesŖact ad ac tt tettareĥ uca ad ac iniĥ 'Cek war tzarred udem inu, mĥir maŖa cek ad tawyed Mixal, yeġis n Cawul, d amezwaru da qbeŖ mma i dd ĥa tased ad tzaŖed udem inu.' "

¹⁴ Xenni issekk Dawud ireqqasen ħar Icbucat, mmis n Cawul, inna "Ewc ayi-dd tamĥart inu Mixal, tenni i dd-iwyey s mya n řeedareyyat n Ifiliştiniyyen s wexðab n tesŖit. ¹⁵ Icbucat issekk ireqqasen uca ikkes itt x weryaz nnes, x FalŖiyil, mmis n Layic. ¹⁶ Aryaz nnes yuyur akides ħars aŖ Baĥurin, yusa-dd ittru awarni as. Xenni inna as Abnir "Uyur, eqeb!" Uca ieqeb netta.

3:2 'Tayazraęilit' - ict n temĥart zi jjiĥet n Yazraęil di ccamal n Israyil.

3:3 'Akarmali' - ijj n weryaz zi jjiĥet n Karmil.

2 ŞAMWIL

¹⁷ Tuğa issiweř Abnir x imyaren n Israyil, inna “Aţtas zeg wami kenniw texsem Dawud *ad yiři* d ajeđid xawem. ¹⁸ Řexxu ggem t, maęar SIDI issiweř ak-d Dawud, inna ‘S ufus n Dawud, amsexxar inu, ad fekkey řgens inu Israyil zeg ufus n Ifilistińiyyen u zeg ufus n marra ředyan nsen.’ ”

¹⁹ Issiweř Abnir uřa deg imezzuyen n *ayt* n Binyamin. *Xenni* yuyur Abnir ęar Hıbrun, ĥima ad issiweř deg imezzuyen n Dawud x marra min ięan d lemlıř di tiřřawin n Israyil u di tiřřawin n taddart n Binyamin.

²⁰ Uca yusa-dd Abnir ęar Dawud di Hıbrun, u tuęa eicrin n yeryazen akides. Dawud igga ijj n umensi i Abnir d yeryazen i kides *ięan*.²¹ *Xenni* inna Abnir i Dawud “Necce ad kkarę ad řřfey abrid ad yarweę marra Israyil ęar sidi inu, ajeđid, ĥima nitni ad ggen akidek ijj n řeahd u cek ad tiřid d ajeđid x marra min imezři řecmar nnek.” S uya iija Dawud Abnir ad yuyur di řehna.

Abnir itwaney zi Yu’ab

²² U xzar, imsexxaren n Dawud d Yu’ab eeqben-dd zeg ijj n usafar n ukecced uca nitni iwyen akidsen ict n tkeccađt d tameqqrant. Abnir tuęa war ięi ead ęar Dawud di Hıbrun, maęar Dawud tuęa iija it ad yuyur di řehna. ²³ Yu’ab d marra řeeskar i ęars ięan yiweđ-dd uca nitni nnan as i Yu’ab “Abnir, mmis n Nir, yusa-dd ęar ujeđid u netta iija it ad yuyur uca netta yuyur di řehna.” ²⁴ *Xenni* yuyur Yu’ab ęar ujeđid, inna as “Min teggid? Aqa Abnir yusa-dd ęark. Mayemmi i t tejjid ad yuyur, maęend netta ad yuyur di tlelli? ²⁵ Cek tessned *maca* Abnir, mmis n Nir. Netta yusa-dd waha ĥima ad cek icmet u ĥima ad issen x wuffuy nnek d weeqeb nnek u x marra min i tettegged.” ²⁶ Yu’ab iffeę zi ęar Dawud uca issekk ireqqasen awarni i Abnir inni t-idd i ęa yarren zeg wanu n Sira. Dawud *maca* war issin walu x man aya. ²⁷ *Umi* dd-ieqeb Abnir ęar Hıbrun, indeh it Yu’ab ęar uęezdis di řwest n tewwart *n tendint* maęend ad kides issiweř s řhudnet uca *xenni* iju t deg ueeddis, ařami immut, di ssibbet *n wexřef* n idammen n umas Easayil. ²⁸ *Umi* isřa Dawud manawenni awarni as, inna netta “Necce d tgeldit inu d afurri ztat i SIDI i řebda x idammen n Abnir, mmis n Nir. ²⁹ Ad iřin x uzeęif n Yu’ab u x marra taddart n babas. Ejj taddart n Yu’ab war d as ineqqeş emmarş ca n yijj ad days yiři usizzer, nię wenni i di ięa řbars, nię wenni iřřfen aekkaz, nię wenni iwđan s ssif nię wenni ittxeşşan aęrum!

³⁰ Yu’ab d umas Abicay nın Abnir, minzi netta tuęa inęa umatsen Easayil deg umenęi ęar Jibeun.” ³¹ Dawud *maca* inna i Yu’ab u i marra řgens nni tuęa ęars ięan “Carrgem arruđ nwem, yarđem arruđ n wecđan uca *uyurem* ztat i řmeĥmeř n Abnir *am* teccatem agejdur!” Ajeđid Dawud *simant nnes* yuyur ęar đeffar i řmeĥmeř. ³² Řami neđřen Abnir di Hıbrun, issgaeed ujeđid tmijja nnes, iru ęar wendeř n Abnir uřa d řgens iru marra. ³³ Ajeđid issgaeed ict n ucetci n imettan i Abnir, inna “Ma immut Abnir *xenni* am immut ijj n ubuhaři? ³⁴ Ifassen nnek tuęa war carfen u idaren nnek tuęa war qeyyden, *maca* cek tewđid am mammec iwđa *bnadem* sadu ufus n *ayt* n řmuşıyyet.” Řexdenni yarni řgens marra ead deg imetřawen.

³⁵ Marra řgens yusa-dd ęar Dawud ĥima ad xas ziyyaren ad icc aęrum am tuęa d aziř ead. *Mac*a Dawud ijuę, inna “SIDI ad ayi igg ta d ta, mařa necce qqaseę aęrum nię d ca nneđni qbeř mma ad teęři tfuct!” ³⁶ Man aya idweř itwassen ęar marra řgens uca tuęa d man aya mliĥ di tiřřawin nsen, am mammec marra min igga ujeđid tuęa mliĥ di tiřřawin n řgens. ³⁷ Marra řgens d marra Israyil ssnen deg wass nni, aqa war dd-yekki zeg ujeđid maęend ad nęen Abnir, mmis n Nir. ³⁸ Inna ujeđid i imsexxaren nnes “Ma war tessinem kenniw, aqa ass-a iwđa ijj n řĥakem, *wah*, ijj n weryaz d ameqqran di Israyil? ³⁹ Ass-a necce đeefey *waxxa* necce twadehney d ajeđid. Iryazen-a, iĥenjiren n Şaruya, qeşřen xafi. SIDI ad ixęeşş wenni iggin tuseffna s tuseffna nnes.”

3:27 ‘maęend akides issiweř’ - ixs ad yini aqa Yu’ab igga axmi ixs akides issiweř břa axewwej, *maca* s tidett netta ixs ad t iney.

2 ŞAMWIL

Aneqqi n Icbusat - Mafibucit iqqim iddar

4¹ Umi isřa mmis n Cawul, aqa Abnir immut di Ĥibrun, dewřen ifassen nnes deefen u marra Israyil innexře. ² Mmis n Cawul tuya ħars tnayen n yeryazen, imqeddan n bandiyyat. Ijjen qqaren as Baena u wenneđni Rakab, tuya-ten d iħenjiren n Rimmun, Abi'ruti, zeg ayt n Binyamin, mayar uřa d Bi'rut itwahřeb-dd ħar Binyamin. ³ Ibi'rutiyyen arewřen ħar Jattayim uca qqimen zeddyen dinni ħars ař ass-a am ibarraniyyen.

⁴ Yunatan, mmis n Cawul, tuya ħars ijj n mmis wenni tuya iqarremen zi tnayen n iđaren. Netta tuya ħars xemsa n isegg^wusa umi dd-yusa řexbar x Cawul d Yunatan zi Yazracil. Tenni t issey-men tuya teřřef it uca tarweř. Aqa deg uqeęeq n tarewřa, imsar, netta iwđa u idweř iqarrem. Qqaren as Mafibucat.

⁵ Rakab d Baena, iħenjiren n Rimmun, Abi'ruti, řřfen abrid uca usin-dd di ttħa n uziř ħar taddart n Icbucat. Netta tuya izzeř di qama di tmeddit. ⁶ Nitni udfen ħar daxeř di taddart amecnaw mammec tuya nwan ad ksin irden u ssnuqqben t deg ueddis. Xenni Rakab d umas Baena xtuttřen. ⁷ Nitni udfen di taddart umi t tuya izzeř di qama, deg wexxam n yiđeř nnes, uca ssnuqben t, nřin t uca qessen as azeęif. Ksin azeęif nnes *akidsen* uca uyuren ģiřet tmun kkin abrid n řewđa. ⁸ Nitni iwyen azeęif n Icbucat ħar Dawud ħar Ĥibrun, nnan i ujeęid "Aqa da, azeęif n Icbucat, mmis n Cawul, řeđu nnek, wenni tuya yarezzun buħbeř nnek. Aqa ass-a SIDI ixřef i sidi ajeęid zi Cawul d zzarięet nnes." ⁹ Maca Dawud yarra-dd x Rakab d umas Baena, iħenjiren n Rimmun, Abi'ruti, inna asen "S tidett am iddar SIDI, wenni ifdan řeęmar inu zi marra řeħřaret!" ¹⁰ Aqa wenni i d ayi-dd yiwyen řexbar uca inna 'Xřar, Cawul immut!', tuya ittyiř as di tiřřawin nnes aqa netta am ijjen i dd-yiwyen řexbar ařebħan uca necc řřfey t uca nřiy t di řiqłay, waxxa netta tuya *iraja* ad as wcey řmunet i řexbar ařebħan. ¹¹ Mečħař ead řexxu iryazen ięeffanen nřin ijj n weryaz d amsegged di taddart nnes x qama nnes! Xenni řexxu, ma necc war xeęfey xenni zzaywem idammen nnes u ad kenniw mħiy zi temmurt?" ¹² U Dawud yumur iħudriyyen nnes u nitni nřin ten. Nitni qessen asen ifassen d iđaren uca uyřen ten ħar uyeřmam n Ĥibrun. Azeęif n Icbucat *maca* ksin t nitni, neđřen t deg wendeř n Abnir di Ĥibrun.

Dawud itwadhen am ujeęid x Israyil di Ĥibrun

5¹ Marra tiqebbař n Israyil usint-idd ħar Dawud ħar Ĥibrun, ssiwřent, nnant "Xřar, neccin d aysum d idammen nnek. ² Ead umi tuya Cawul d ajeęid xaney, tuya d cek i dd-issuffyen Israyil *ħar umenyi* u tejjid it-idd ad idweř. Eawed inna ac SIDI 'Cek ad tarewsed řęens inu Israyil u cek ad tiřid d amgewwad x Israyil.' " ³ Xenni usin-dd marra imyaren n Israyil ħar ujeęid di Ĥibrun u ajeęid Dawud igga ijj n řeahd akidsen di Ĥibrun zzat i wudem n SIDI. Nitni dehnen Dawud d ajeęid x Israyil.

⁴ Dawud tuya ħars řřatin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeęid. Netta iħkem arebein n isegg^wusa.

⁵ Di Ĥibrun iħkem netta x Yahuda sebea n isegg^wusa d setta n iyuren u di Urcalim iħkem řřata u-řřatin n isegg^wusa x marra Israyil d Yahuda.

4:5 'Abi'ruti' - ijj n weryaz zi tendint n Bi'rut di temmurt n ayt n Binyamin.

4:8 'buħbeř nnek' - s Teibranit 'tudart nnek'.

2 ŞAMWIL

Ayelleb x Urcalim mani xenni i ya izdey Dawud

⁶ Ajeğid iffeɣ ak-d yeryazen nnes ɣar Urcalim, ðidd i ayt n Iyabusiyyen, imezday n temmurt. Ssiwřen ak-d Dawud, nnan “Cek war da tettidfed ca, maɣar idaryaren d iqidaren ad xak azzřen, ad inin ‘Dawud war da ittidef ca.’ ” ⁷ Dawud ihewwes lburj n Şihyun, d wenni d tandint n Dawud.

⁸ Deg wass nni inna Dawud “Kur ijj i ɣa iwten ijj n Uyabusi, ad yaweɗ ɣar waman ittcefcufen. Iqidaren d idaryaren carrhen řemar n Dawud.” X uyenni qqaren “Ij n udaryar d ijj n uqidar war d ttidfen ɣar taddart.”

⁹ Dawud iqqim izeddey di lburj u igga as ‘tandint n Dawud’. Iqewwar-dd Dawud lqelea s *min iğan i usejhed* uřa ɣar daxeř nnes. ¹⁰ Dawud idweř yarenni di řemyaret, maɣar SIDI, AREBBI n řeskarat, tuya-t akides.

¹¹ Hiram, ajeğid n Şur, issekk ireqqasen ɣar Dawud uřa d akeccuɗ n *tcejart* n tengelt d ineqqacen n ukeccuɗ u n wezru n řhid. Nitni ssbedden ict n taddart i Dawud. ¹² Dawud issen, aqa SIDI tuya igga it d ajeğid x Israyil u tuya issgaæed tageldit nnes di ttwee n řgens nnes Israyil.

¹³ Awarni i twasit nnes zi Hibrun tuya Dawud yarenni tiyya d temɣarin i yixef nnes u **twarwen as-dd i Dawud ead ihenjiren d thenjirin**. ¹⁴ Ina d ismawen n ihenjiren i d as-dd itwarwen di Urcalim: Cammue, Cubab, Natan, Suliman, ¹⁵ Ibhar, Ilicue, Nafaj, Yafie, ¹⁶ Ilicamae, Ilyadae d Ilifalať.

Ayelleb n Dawud x Ifilistiyyen

¹⁷ Umi sřan Ifilistiyyen, aqa dehnen Dawud d ajeğid x Israyil, gaæden marra Ifilistiyyen ħima ad arzun x Dawud. Dawud isřa x *man aya* u netta ihwa ɣar lburj. ¹⁸ Ifilistiyyen usin-dd uca bezzeen ixef nsen di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ¹⁹ Xenni isseqsa Dawud SIDI, inna “Ma ad gaædey ðidd i Ifilistiyyen? Ma ad ten tegged deg ufus inu?” SIDI inna i Dawud “Gaæed, maɣar necc nican ad ggey Ifilistiyyen deg ufus nnek!” ²⁰ U yiweɗ Dawud ɣar Bael-Farařim. Dinni iwta Dawud Ifilistiyyen, inna “SIDI icuqq zzat i wudem inu di řeedyan inu am tarezzit n waman.” X uyenni igga as i wemcan nni Bael-Farařim. ²¹ Ifilistiyyen jjin dinni řexyařat n řřanam nsen u Dawud d yeryazen nnes ksin ten akidsen.

²² Gaæden Ifilistiyyen ict n twařat nneđnit u bezzeen ixef nsen di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ²³ Dawud isseqsa SIDI u netta inna “War ttgeæeid ca, maca ekk asen-dd ɣar đeffar, ad ɣarsen-dd tased zeg urendad n tcejart n umetti. ²⁴ Xmi i ɣa tesřed i tecři n iřuraf di tqiccat n tcejart n umetti, ħđa ixef nnek, maɣar xenni SIDI ad ac izwar zzat i wudem nnek ħima ad iwet řeskar n Ifilistiyyen.” ²⁵ Dawud igga am mammec i d as yumur SIDI u netta iwta Ifilistiyyen zi Jibea ař mani i ɣa tawdeɗ ɣar Jazar.

Asmuťti n Ttabut ɣar Urcalim

6 ¹ Dawud issmun twařat nneđni marra *ieskariyyen* itwafarzen di Israyil, třatin-ařaf n yeryazen. ² Uca ikkar Dawud, iffeɣ ak-d marra řgens i ɣars *iğan* zi Baelim-Yahuda ħima ad ssenni issgaæed Ttabut n SIDI, *Ttabut* nni zi itwabarreĥ isem, isem n SIDI n řeskarat wenni ittyiman *jar* ixiruben. ³ Nitni ssnedhen Ttabut n SIDI x ijj n ukarru n jdid. Nitni iwyaen t-idd zi taddart n Abinadab tenni ibedden x ict n teerurt. Euzza d Axiyu, ihenjiren n Abinadab, nedhen akarru n jdid. ⁴ Nitni iwyaen t-idd zi taddart n Abinadab i tuya ibedden x ict n teerurt. Uca *ffyen-dd xenni* ak-d Ttabut n SIDI. Axiyu yuyur ɣar zzat i Ttabut. ⁵ Dawud d marra taddart n Israyil uraren zzat

5:11 ‘tcejart’ - niy ‘addag’ (‘iddagen’).

6:2 ‘ixiruben’ - ict n lmarka n lmalakat.

2 ŞAMWIL

i wudem n SIDI s eřam kuř dduzan n ğya zeg ukeccuđ n *tcejart n umerzi*, s řgambriyat d lharpat d ibendiren d nnaqusat d teğunin n wuzzař. ⁶

⁶ Umi iwđen nitni ğar unedrar n Naxun, isswiżzeđ Euzza afus nnes ğar Ttabut n AREBBI uca ittef it, minzi nderfen iyenduzen. ⁷ Xenni itwassary lyađab n SIDI x Euzza uca iwta it AREBBI din x uxeřtu-ya. Netta immut din ğar Ttabut n SIDI. ⁸ Yiweđ ssem ğar wuř n Dawud, aqa SIDI tuya issear ammu x Euzza, uca iřaya as i wemcan nni Fariř-Euzza ğars ař ass-a. ⁹ Deg wass nni teřqef Dawud tigg^wudi zi SIDI u netta inna “Mammec i ğa yegg ad ğari dd-yas Ttabut n SIDI?” ¹⁰ S uyenni Dawud war ix ad yejj ad ğars dd-awyen Ttabut n SIDI di tendint n Dawud. Dawud iija it ad yagg^wej ğar taddart n Eubid-Idum, Ajitti. ¹¹

¹¹ Ikka Ttabut n SIDI třata n iyuren di taddart n Eubid-Idum, Ajitti, uca SIDI ibarek Eubid-Idum d marra taddart nnes. ¹² Xenni xebbaren i ujeğid Dawud, nnan “SIDI aqa ibarek taddart n Eubid-Idum d marra min iğan nnes, di ttewee n Ttabut n SIDI. Xenni yuyur Dawud *din* u issgaeed Ttabut n SIDI s řefrahet zi taddart n Eubid-Idum ğar tendint n Dawud. ¹³ Řami uyuren xenni inni yarbun Ttabut n SIDI setta n iřuraf, imsar, aqa iqeddem ijj n uejmi d ijj n uejmi imesřen i tyarřt. ¹⁴ Dawud icdeř s marra tizemmar nnes zzat i wudem n SIDI. Tuya Dawud yard ijj n upaltu n ukehhan n řeqten.

¹⁵ Dawud d marra taddart n Israyil iwyen Ttabut n SIDI s usřiwřew d uřuđi n řbuq ğar sennej.

¹⁶ Řami yiweđ Ttabut n SIDI ğar tendint n Dawud, imsar, aqa Mixal, yeğis n Cawul, texzar-dd zi řkazi. Umi tezra nettat mammec ineggez ujeğid Dawud zzat i wudem n SIDI u icetteř, tesseřqar it deg wuř nnes.

¹⁷ Arbun Ttabut n SIDI ğar daxeř uca ssarsen t deg wemcan nnes di řwest n uqiđun nni tuya i d as icedd Dawud uca Dawud issgaeed tiyarřa n wecmađ zzat i wudem n SIDI, uřa d tiyarřa n řehna. ¹⁸ Umi ikemmeř Dawud zeg usgaeed n tiyarřa n wecmađ d tiyarřa n řehna, ibarek řgens deg yisem n SIDI n řeeskarat. ¹⁹ Netta ibđa x marra řgens, x marra řřaci n Israyil, x yeryazen d temyarin, i kuř ijj iwca asen ict n txebbazzt n weyrum, ijj n uřeqquz n weysum n ufunas d ijj n weyrum n zzbib. Xenni yuyur řgens marra, kuř aryaz ğar taddart nnes.

²⁰ Yaregg^weř Dawud ħima ad ibarek taddart nnes, Teffey-dd ğars Mixal, yeğis n Cawul, tenna as “Mammec igga ujeğid n Israyil ass-a ccan d ameqqran i ixef nnes, umi iearra netta ixef nnes zzat i tiřawin n tayyawin d imsexxaren nnes, am mammec iearra ijjen zeg inni n ayt farq-çyeř?” ²¹ Dawud yarra-dd x Mixal “Necc ggiy t zzat i wudem n SIDI wenni i d ayi ifarzen x babam d marra taddart nnes, ħima ad ayi igg d amgewwad x řgens n SIDI, x Israyil, zzat i wudem n SIDI i issniemirey. ²² D amezyan ead i ğa dewřey. Necc ad iřiy d amuqřiř di tiřawin inu. Ak-d tayyawin i x tessiwřed cem, ad kidsent i ğa tteřey ccan.” ²³ Mixal, yeğis n Cawul, teqqim břa ařenjir ař ass n řmewt nnes.

Řwaed zi jjihet n zzawect i ğa tetwabna zi Suliman

7¹ Umi iqqim ujeğid di taddart nnes u SIDI tuya igga as řehna zi marra řeedyan nnes i d as-dd inđen, imsar, ² aqa inna ujeğid i unabi Natan “Xzar, necc zeddyey deg ict n taddart n ukeccuđ n *tcejart n tengelt*, maca Ttabut n SIDI izeddey di řwest n tjartiřin n *uqiđun*.” ³ Natan inna i ujeğid “Uyur waha, egg marra min ğark deg wuř nnek, mařar SIDI akidek.”

⁴ Di ğiřet nni imsar aqa iffey wawař n SIDI ğar Natan u netta inna ⁵ “Uyur, ini i umsexxar inu, i Dawud “Ammu i iqqar SIDI ‘Ma cek texsed ad ayi tebnid ict n taddart, mařend ad days zeddyey?”

⁶ Emmars war zdiyey deg ict n taddart zeg wass umi dd-ssgaeedey ayt n Israyil zi Miřra ğars

6:5 ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’. ‘tağunin n wuzzař’ - niy ‘asimbal’ d ‘isimbalen’.

6:6 ‘anedrar’ - niy ‘andarar’.

6:10 ‘Ajati’ - ijj n weryaz zi tendint n Jat.

2 ŞAMWIL

ař ass-a, *maca* durey deg ijj n Uqıđun, deg ict n Tzeddiyt. ⁷ Mani mma durey ak-d ayt n Israyil, ma necc ssiwřey emmarş uřa s yijj n wawař i ict zi tqebbař n Israyil tinni i umurey ad arwesen řgens inu Israyil, u nniy ‘Mayemmi war i d ayi tebnim ict n taddart n ukeccuđ n *tcejart n tengelt?*’ ⁸ Xenni řexxu, ammu i ittxeřsa ad tinid i umsexxar inu, i Dawud ‘Ammu i iqqar SIDI n řeskarat: Necc iwyey-dd cek zi řkuri, zi řar đeffar n wuđi, mařend ad tiřid d amgewwad x řgens inu, x Israyil. ⁹ Mani mma tuyured, necc aqa-yi akidek u necc qđiy x marra ředyan ztat i wudem nnek. Necc ggiy ac ijj n isem d ameqqran amecnaw ismawen n imeqqranen nni *iđan* x temmurt. ¹⁰ Necc neyucey ijj n wemcan i řgens inu, i Israyil, uca zzuuy t *din* mařend ad izdey deg wemcan *nnes* u war itwassenhezzi ead uřa war t sşęęşarin ead ayt n řmuęşiyet am deg umezwaru ¹¹ zeg wass nni ggiy necc řquđat x řgens inu Israyil. Necc wciy ac řehna zi marra ředyan nnek uca řexxu ad ac isscen SIDI, aqa SIDI ad ac igg ict n taddart. ¹² řami twakemmřen wussan nnek uca tetwassarsed *deg wendeř* jar řejdud nnek, ad ssekkarey zzarięet nnek i dd-itteffyen zi daxeř nnek u necc ad ssmetney tageldit nnes. ¹³ Netta ad ibna ict n taddart i yisem inu u necc ad ssmetney tageldit nnes i řebda. ¹⁴ Necc ad iřiy d Babas i netta u netta ad yiři i necc d mmi. Mařa netta iffaryed, ad t textexey s wecmud d teyyita n ayt n bnađem. ¹⁵ Tamexsiwt inu icewwaren war zzayes ttxennes am mammec ttessxensey necc x Cawul, wenni i dd-kksey zi ztat n wudem nnek. ¹⁶ Taddart nnek d tgeldit nnek ad twassmetnent ztat i wudem nnek i řebda, řkursi igellden nnek ad iqqim ibedd i řebda.’”¹⁷ Natan issiweř řar Dawud *nican* awařen-a d ijjen d marra asargeb-a.

¹⁸ Xenni yudef ujeđid Dawud uca iqqim ztat i wudem n SIDI, inna “Min eņiy necc, Sidi inu SIDI, u min teena taddart inu aqa cek tnedhed ayi-dd řars ař danita? ¹⁹ Di tiřawin nnek d man aya ead drus, a Sidi inu, SIDI, u cek tessiwřed řexxu ead x taddart n umsexxar nnek i *wussan igg^wejen i dd ittasen*. D man aya d tayuri n ccariea i bnađem, Sidi inu SIDI.

²⁰ Min d ac i řa yini Dawud ead ktar? Cek tessned amsexxar nnek, Sidi inu SIDI! ²¹ Di řřwee n wawař nnek u elahsab uř nnek aqa teggid marra řemyaret-a, řima ad *tt* tessargbed i umsexxar nnek. ²² X uyenni cek d ameqqran, SIDI, AREBBI, mařar war *din* iđi uřa d ijj am cek u war *din* iđi uřa d ijj n SIDI myir cek s marra min nesřa s imezzuyn nney. ²³ Man wen i *iđan* am řgens nnek, am Israyil, ayenni n řgens x temmurt i řar irah AREBBI řima ad t ifdi i yixef nnes d řgens u řima ad igg i yixef nnes ijj n yisem u řima ad asen igg ict n řxedmet d tameqqrant d tmegga d timeqqranin, i temmurt nnek, ztat i wudem n řgens nnek nni i tefdid i yixef nnek zi Miřra, zi řegnus u *zeg* irebbiten nsen. ²⁴ Cek teggid řgens nnek Israyil d ijj n řgens i yixef nnek i řebda. Cek, a SIDI, aqa cek tdewřed d AREBBI i nitni.

²⁵ Xenni řexxu, SIDI AREBBI, ejj awař nni tessiwřed x umsexxar nnek u x taddart nnes ad ibedd i řebda u egg am mammec tessiwřed. ²⁶ Ejj isem nnek ad itwassemřar i řebda, ad inin ‘SIDI n řeskarat ijehden aqa-t d AREBBI x Israyil’ uca iři ad tetwassemten taddart n umsexxar nnek Dawud ztat i wudem nnek. ²⁷ Mařar cek, SIDI n řeskarat, AREBBI n Israyil, aqa tessargbed deg imezzuyn n umsexxar nnek, tennid ‘Nec ad ac sşbeddey ict n taddart!’ X uyenni tusa-dd deg wuř n umsexxar nnek mařend ad izzađ řađiř-a řark. ²⁸ Xenni řexxu, Sidi inu SIDI, cek d AREBBI nni u awařen nnek d tidett u cek tessiwřed s *marra* tcuni-ya x umsexxar nnek. ²⁹ Xenni řexxu, mařa tusa ac-dd x řxađar, barek taddart n umsexxar nnek řima ad tiři ztat i wudem nnek i řebda, minzi cek, a Sidi inu SIDI, tessiwřed *aya* u s lbaraka nnek ad tetwabarek taddart n umsexxar nnek i řebda.’”

Iyellaben n Dawud

8¹ Awarni aya imsar aqa Dawud iřřeb x Ifilistiniyyen uca yarra iten sadu afus nnes u Dawud ikkes Mitag-Ha’amma zeg ufus n Ifilistiniyyen. ² Eawed iřřeb netta x Mu’ab uca iřbar iten s

2 ŞAMWIL

yijj n ufiřu n řeřbar am tuya ttezzřen x temmurt uca netta ieřbar tnayen n ifiřan n řeřbar ĥima ad ten iney uřa d ijj n ufiřu imun ĥima ad ten yejj ddaren. Ammu i dewřen Imu'abiyyen d imsexxaren i Dawud inni ittxeřřan ad wcen ljiřya.

³ Dawud iyřeb eawed x Hadad-Ėazar, mmis n Raĥub, ajeĝid n řuba, umi tuya dd-iffey wanita ĥima ad ĥars-dd yarr řeĥkamet nnes ĥar yeyřar n Lfurat. ⁴ Dawud ikkes zzayes ařef u sebea-mya n immnayen d eicrin-ařaf n yeryazen x idaren u iqess Dawud idaren n marra iysan n ikarruten uca ijja zzayes mya n iysan n ikarruten. ⁵ Yusa-dd Aram zi Dimacq ĥima ad iwc afus i Hadad-Ėazar, ajeĝid n řuba, u Dawud iyřeb x eicrin-ařaf n yeryazen n Aram. ⁶ Dawud igga řeřskar n uĥewwes jar Iramiyyen n Dimacq u Iramiyyen dewřen d imsexxaren n Dawud inni ixegřen ljiřya. SIDI igga ttasie mani mma iruĥ Dawud. ⁷ Dawud yiwi tcappat n useřqi ifsusen n wurey, tinni tuya iĝan n imsexxaren n Hadad-Ėazar u yiwi ten ĥar Urcalim. ⁸ Iksi Dawud ařas n nnĥas zi Bataĥ u zi Biratay, tinneddam n Hadad-Ėazar.

⁹ Umi Tuei, ajeĝid n Ĥamat, isřa aqa Dawud iyřeb x marra řeřskar n Hadad-Ėazar, ¹⁰ issekk Tuei mmis Yuram ĥar ujeĝid Dawud ĥima ad isseqsa x umeddur nnes u ĥima ad as ibarek, minzi netta immney akides u iyřeb xas, maĥar Hadad-Ėazar tuya i Tuei d ijj n weryaz yarezzu amenyi. Netta yiwi akides deg ufus nnes řeqcue n nnuqart d řeqcue n wurey d řeqcue n nnĥas, ¹¹ inni iqeddes ujeĝid Dawud eawed i SIDI, imun ak-d nnuqart d wurey nni tuya iqeddes zi marra řegnus nni tuya yarra sadu nnes, ¹² zi Aram u zi Mu'ab u zeg ayt n Ėammun u zeg Ifiliřtiniyyen u zi Ėamaliq uřa zi tkeccađt n Hadad-Ėazar, mmis n Raxub, ajeĝid n řuba.

¹³ Igga Dawud eawed ijj n yisem, umi dd-ieqeb netta zeg uyelleb x Aram di Teyzurt n Tmeĝaĥt, tmeņac-ařaf n yeryazen. ¹⁴ Netta igga řeřskar n uĥewwes di Idum. Di marra Idum igga řeřskar n uĥewwes u marra Idumiyyen dewřen d imsexxaren i Dawud. SIDI igga ttasie i Dawud mani mma iffey netta.

Imdebbaran imeqqranen n Dawud

¹⁵ Dawud iĥkem x marra Israyil u Dawud igga s řĥeqq d tsegda i marra řgens nnes.

¹⁶ Yu'ab, mmis n řaruya, tuya-t x řeřskar u Yahucfat, mmis n Axilud, tuya-t d amarir n umezruy. ¹⁷ řaduq, mmis n Axiřub, d Aximalik, mmis n Abyatar, tuya-ten d ikehhanen u řaruya tuya-t d amarir. ¹⁸ Banaya, mmis n Yahuyadae, tuya-t x ieessasen n arrimet n ujeĝid u x ireqqasen n tazřa. Iĥenjiren n Dawud tuya-ten d imtiqqan nnes.

Dawud d Mafibucat

⁹¹ Dawud inna "Ma iqqim ead ca n yijjen zi taddart n Cawul, ĥima necc ad as ssecney taddukřit inu di řtwee n Yunatan?" ² Tuya din ijj n umsexxar n taddart n Cawul ttřayan as řiba. řayan as-dd ĥar Dawud. Inna as ujeĝid "Ma cek d řiba?" Netta inna "D amsexxar nnek." ³ Ajeĝid inna "Ma iqqim ead ca n yijj zi taddart n Cawul iddar, ĥima ad as ssecney tamexsiwt icewwaren n AREBBI?" Xenni inna řiba i ujeĝid "Aqa din ead ijj n mmis n Yunatan wenni iqarrmen zi tnayen n idaren." ⁴ Inna as ujeĝid "Mani iĝa netta?" řiba inna as i ujeĝid "Xřar, netta aqa-t di taddart n Maxir, mmis n Ėammiyil di Ludabar."

⁵ Xenni issekk ujeĝid Dawud din u yiwi t-idd zi taddart n Maxir, mmis n Ėammiyil di Ludabar.

⁶ Umi Mafibucat, mmis n Yunatan, mmis n Cawul, yudeř ĥar Dawud, iwđa netta x uyembub nnes, yuđar. Dawud inna "Mafibucat!" Netta inna "Xřar, aqa da amsexxar nnek." ⁷ Dawud inna as "War tegg^wed, maĥar necc ad ac ssecney taddukři di řtwee n babac Yunatan. Necc ad ac arrey

8:3 'řeĥkamet' - s Teibranit 'afus nnes'.

8:10 'Hadad-Ėazar tuya i Tuei d ijj n weryaz yarezzu amenyi' - awařen-a xsen ad inin aqa Hadad-Ėazar iffey ařas n twařawin ĥar amenyi ak-d ujeĝid Tuy.

2 ŞAMWIL

marra iyyaren n jedd nnek Cawul u cek ad tecced řebda aŗrum ŗar řřabŗa inu.”⁸ *Xenni* yuđar as, inna “Min iena umsexxar nnek aŗami cek texzared ŗar ijj n weqzin immuten am mammec ġiŗ necc?”⁹ *Xenni* iŗaya ujeġid x řiba, amsexxar n Cawul, inna as “Marra min iġan n Cawul d marra taddart nnes, wciŗ t i mmis n sidi nnek.”¹⁰ Cek ad as tcarzed tammurt, cek d iŗenjiren nnek d imsexxaren nnek, ħima mmis n sidi nnek ad ŗars yiŗi weŗrum ad yecc. Mafibucat, mmis n sidi nnek, ad yecc řebda aŗrum ŗar řřabŗa inu.” řiba tuŗa ŗars xemmeřac n iŗenjiren d eicrin n imsexxaren.

¹¹ řiba inna i ujeġid “Amsexxar nnek ad igg eľaŗsab marra min yumur sidi ajeġid i umsexxar nnes!” *Dawud inna ead* “Mafibucat ad icc ŗar řřabŗa inu am ijjen zeg iŗenjiren n ujeġid.”¹² Mafibucat tuŗa ŗars ijj n mmis tŗayaŗan as Mixa. Marra inni tuŗa izeddŗen di taddart n řiba tuŗa-ten d imsexxaren n Mafibucat.¹³ U Mafibucat tuŗa izeddeŗ di Urcalim, maŗar netta ittett řebda ŗar řřabŗa n ujeġid. Netta tuŗa-t d aqidar zi tnayen n iđaren.

Amenŗi n Cawul ak-d Ieamuniyyen d Iramiyyen

10¹ Awarni aya imsar, aqa ajeġid n ayt n Eammun immut. Mmis řanun idweř d ajeġid deg wemcan nnes.² *Xenni* inna Dawud “Nec xsey ad ssecney taddukŗi i řanun, mmis n Naŗac, am mammec i d ayi isscen babas taddukŗi.” Dawud issekk *ireqqasen* ħima ad t iezza x řmewt n babas s ufus n imsexxaren nnes u imsexxaren n Dawud iwđen ŗar temmurt n ayt n Eammun.

³ *Xenni* nnan řŗukkam n ayt n Eammun i sidi nsen řanun “Ma ixs Dawud ad iweqqar babac s tidett di tiŗřawin nnek, minzi netta issekk-dd inni cek i ŗa iezza? Ma war dd-issekk Dawud imsexxaren nnes ŗark, ħima ad arzun di tendint ad tt bergagen u *xenni* ad tt ssenqerŗben?”

⁴ Xas uca iŗřef řanun imsexxaren n Dawud uca iŗeff asen azyen zi tmart u iqess asen azyen n warruđ aŗ đeffar uca issekk iten.⁵ *Umi* xebbaren aya i Dawud, issekk asen *ireqqasen*, minzi nitni tuŗa sseđŗan ixef nsen aŗřas. Inna ujeġid “Qqimem di Ariŗa aŗ dd i ŗa temŗar tmart nwem, xenni ad dd-tdewřem.”

⁶ *Umi* řrin ayt n Eammun belli nitni tuŗa ssarżgen ixef nsen ŗar Dawud, ssekken ayt n Eammun *ireqqasen* u cran zeg Iramiyyen zi Bayt-Raxub u zeg Iramiyyen zi řuba eicrin-aŗaf n yeryazen x iđaren u zeg ujeġid n Maeka aŗef n yeryazen u zeg yeryazen n řub tenec-aŗaf n yeryazen.

⁷ *Umi* iŗa Dawud aya, issekk Yu’ab s marra řeeskar nnes, marra ayt bu-teŗruđt.⁸ Ayt n Eammun ffyen-dd u sedden ixef nsen i umenŗi ŗar wadaf n tewwart n *tendint*, maca Iramiyyen n řuba d Raxub d yeryazen n řub d Maeka *tuŗa-ten* s yixef nsen deg iyyar.⁹ *Umi* iŗa Yu’ab, aqa amenŗi řa zeg urendad uŗa zi đeffar n uyembub, ixđar netta zi marra inni itwafarzen *di řeeskar* n Israyil uca issbedd iten *i umenŗi* ajemmađ n Iramiyyen.

¹⁰ Min iqqimen n řgens igga iten sadu ufus n umas Abicay, wenni ten issbedden ajemmađ n ayt n Eammun.¹¹ Inna netta “Maŗa Aram ijhed xafi, xenni as-dd, ewc ayi afus! Maŗa ayt n Eammun jehden xak, xenni ad dd-aseŗ ad cek fekkey.

¹² Iŗi d aryaz u ad niŗi d iryazen di řřwee n řgens nney u di řřwee n tneddam n AREBBI. Iŗi ad igg SIDI min iġan mliŗ di tiŗřawin nnes.”¹³ *Xenni* iqarreb-dd Yu’ab d řgens i ŗars iġan i umenŗi ak-d Aram uca ina řřfen di tarewŗa zzat i wudem nnes.¹⁴ *Umi* řrin ayt n Eammun, aqa Iramiyyen arewřen, řřfen uŗa d nitni di tarewŗa zzat i wudem n Abicay uca iwđen ŗar tendint. Yu’ab ieqeb awarni i umenŗi ak-d ayt n Eammun uca yiweđ ŗar Urcalim.

¹⁵ *Umi* řrin Iramiyyen aqa nitni twaŗerŗben zzat i wudem n Israyil, nnyarwen twaŗat nneđnit.

¹⁶ Uca Hadad-Eazar issekk *ireqqasen*, ijja ad dd-asen Iramiyyen inni izeddŗen ŗar ujemmađ n yeyŗar uca nitni usin-dd ŗar řilam. Cubak, akumandar n řeeskar n Hadad-Eazar, iffey zzat i wudem nsen.¹⁷ *Umi* itwanna aya i Dawud, issmun netta marra Israyil, iŗwa L’Urdun u yusa-dd

9:7 ‘jeddi nnek’ - s Teibranit ‘babac’.

10:1 ‘deg wemcan nnes’ - man aya ixs ad yini, aqa ixřef it.

2 ŞAMWIL

yar Hılam. Iramiyyen sedden ixef nsen i umenyi yar ujemmad i Dawud u mmenyen akides. ¹⁸ Iyaramiyyen arewřen zzat i wudem n Israyil u Dawud iqda x sebea-mya n ikarruten *n umenyi* d arebein-ařaf n imnayan n Iramiyyen. *Ǝawed* iwta Cubak, akumandar n řeskar nsen, ařami immut. ¹⁹ *Umi* řrin marra ijeğiden nni tuya ittrařen ak-d Hadad-Ǝazar, belli aqa nitni twayellben zzat i wudem n ayt n Israyil, ggin nitni řehna ak-d Israyil u sexxaren as. Iramiyyen gg^weden ad fekken ayt n Ǝammun Ǝad *twařat nneđnit*.

Dawud d Batcabae

11 ¹ Yar usegg^was *d jdid*, di řweqt i di itteffyen ijeğiden yar *umenyi*, imsar aqa Dawud issekk Yu'ab ak-d yeryazen nnes nni akides *iđan* d marra Israyil. Nitni rebzen ayt n Ǝammun uca nnden i Rabba. Maca Dawud simant nnes iqqim di Urcalim.

² Umi dd-ikkar Dawud ict n *twařat* yar tmeddit zi qama nnes, imsar aqa netta yuyur x tzeqqa *iwařan* n tzeddiyt n ujeğid. Izra zi senni ict n temyart tessirid ixef nnes. Tamyart days azri ařas.

³ Dawud issekk *ijj* din mařend ad isseqsa x temyart. Itwana as “Ma war teđi Batcabae, yeğis n Iliam, tamyart n Ařitti Uriya?” ⁴ Xas uca issekk Dawud ireqqasen, ijja ad tt-idd awyen. Nettat tudfed yars u netta iřteř akides. Nettat tuya bħřa tessizdeg ixef nnes zeg idammen nni tuya xas, *xenni* teeqeb yar taddart nnes. ⁵ Tamyart tuya teksi s ddeyset uca tessekk *ijj*, tessargeb Dawud, tenna “Nec ksiy s ddeyset.”

⁶ Xas uca issekk Dawud ict n *tebrat* yar Yu'ab “Sekk-dd Ařitti Uriya yari!” U Yu'ab issekk Uriya yar Dawud. ⁷ *Umi* yars-dd yusa Uriya, isseqsa Dawud x mammec iđa Yu'ab u x mammec iđa řgens u x mammec iggur umenyi. ⁸ *Xenni* inna Dawud i Uriya “Hwa yar taddart nnek uca ssird iđaren nnek!” Uriya ismeđ di taddart n ujeğid u sseđfaren as ict n tarzeft n ujeğid. ⁹ Uriya *maca* izzeř yar tewwart n taddart n ujeğid ak-d marra imsexxaren n sidi nnes. Netta war ihwi ca yar taddart nnes. ¹⁰ Xebbaren i Dawud, nnan “Uriya war ihwi ca yar taddart nnes.” Xas uca inna Dawud i Uriya “War dd-tedwiřed řexxu zeg usafar? Mayemmi cek war dd-tehwid yar taddart nnek?” ¹¹ Uriya yarra-dd x Dawud “Ttabut d Israyil d Yahuda ttyiman deg iqidan u sidi inu Yu'ab d imsexxaren n sidi inu wtin iqidan nsen deg iyyar yarzman. Ma *xenni* ad uyurey nec yar taddart inu, ĥima ad ccey, ad swey u ad wđiy ak-d temyart inu? *S tidett am* teddared cek u iddar řeemar nnek, war ggur ad ggey aya!” ¹² Xas uca inna Dawud i Uriya “Qqim uřa d ass-a Ǝad danita. Tiwecca ad cek ssekkey *Ǝawed*.” Uca *ammu* i iqqim Uriya ass nni d wass i t-idd iđfaren di Urcalim.

¹³ Ieard it Dawud uca netta icca u iswa zzat i wudem nnes uca netta isscar it. Yar tmeddit *maca* iffey Uriya, ĥima ad izzeř *Ǝawed* yar imsexxaren n sidi nnes, maca netta war ihwi ca yar taddart nnes. ¹⁴ Yar tuffut imsar, aqa Dawud yura ict n *tebrat* i Yu'ab uca issekk itt s ufus n Uriya. ¹⁵ Netta yura di *tebrat* nni “Sbeddet Uriya yar zzat mani iđa umenyi iqeshen, xenni ĥeyydet xas, ĥima ad itwařqef, ad immet.”

¹⁶ *Awarni* Yu'ab tuya ixezzar tandint, imsar, netta issbedd Uriya yar mani netta issen aqa dinni bedden yeryazen imeđden ařas. ¹⁷ *Xenni* dd-ffyey yeryazen zi tendint, mmenyen ak-d Yu'ab. Wđan *yeryazen* zi řgens, zeg imsexxaren n Dawud, uřa d Ařitti Uriya immut. ¹⁸ Yu'ab issekk *ijj* n *umsexxar* uca iħaja i Dawud x mammec iggur umenyi. ¹⁹ Netta yumur i *umsexxar*, inna “Mařa cek tkemmřed řexbar nnek x mammec iggur marra umenyi ²⁰ uca imsar xenni ad tekkar tefqařt n ujeğid, ad ac yini “Mayemmi tudsem tandint deg umenyi? Ma war tessinem kenniw, aqa nitni ccaten-dd kenniw zi řħid? ²¹ Man wen inyin Abimalik, mmis n Yarubbucat? Ma war iđi d ict n temyart tendared xas tasirt yueřan n tsirt zi řħid, ařami netta immut di Tabas? Mayemmi tuy-

10:19 ‘as’ - s Teibranit ‘asen’.

11:10 ‘asafar’ - niy ‘amuddu’.

2 ŞAMWIL

urem tudsem ammu řhid?', xenni cek ad tinid 'Uřa d amsexxar nnek, Ařitti Uriya, itwaneř.' ”
²² Areqqas yuyur, yusa-dd řar Dawud uca iřaja as marra x min xef t issekk Yu'ab. ²³ Areqqas inna i Dawud "Iryazen tuřa jehden xaneř u nitni tuřa ffyen-dd řarneř řars ař iyyar, maca neccin neřřar iten řars ař tawwart *n tendint*. ²⁴ Xenni ccaten-dd inni itřakan *s řqews* zi řhid x imsexxaren nnek, ařami mmuten imsexxaren n ujeřid. Uřa d amsexxar nnek, Ařitti Uriya, immut." ²⁵ Xenni inna Dawud i ureqqas "Ammu i řa tinid i Yu'ab 'War ttejji ad tiři tmesřact-a d taeffant di tiřawin nnek, mařar ssif ad icc wanita, dawehda wenneđni. Iři d aryaz deg umenři ak-d tendint u hdem itt!' Egg days taryast s man aya." ²⁶ Tamřart n Uriya tesřa belli aqa aryaz nnes Uriya immut u nettat tegga x sidi nnes acđan *n imettan*. ²⁷ Umi teedu řweqt *n wecđan* issekk Dawud ad tt-dd awyen di taddart nnes. Nettat tedweř d tamřart nnes uca turuw as-dd ijj n uřenjir. Maca min tuřa igga Dawud, tuřa d aeffan di tiřawin n SIDI.

SIDI issekk Natan řar Dawud

12 ¹ Issekk SIDI Natan řar Dawud. *Řami* řars yudef netta, inna as

"Deg ict n tendint tuřa din tnayen n yeryazen, ijjen tuřa řars agra, wenneđni d amezřuđ. ² Buwagra řars abarru n wuři d ifunasen d tfunasin. ³ Amezřuđ maca war řars walu mřir ict n třuřit d tamezyant waha i tuřa dd-isřa. Netta tuřa issecca itt u tedweř tmeqqar řars netta ak-d iřenjiren nnes. Tecca zeg uřeqquz nnes u teswa zeg ufenjař nnes u tteřteř x ifadden nnes. Tuřa-tt i netta am ict n yeęis. ⁴ Umi dd-yusa ijj n umsebrid řar weryaz buwagra, yewear xas netta řima ad issewjed *macca* i umsebrid i řars-dd yusin zi txeswin nnes niř zeg ifunasen d tfunasin nnes. X uyenni iksi netta tařuřit tamezyant n weryaz amezřuđ uca issewjed itt i weryaz nni tuřa řars-dd yusin."

⁵ Itwassary uxeyyeq n Dawud ařtas x weryaz nni, inna i Natan "S *tidett am* iddar SIDI, aryaz i iggin aya, tekkar as-dd řmewt ⁶ uca tařuřit tamezyant ad tt ixřef arebea n tseqqar, minzi netta igga aya war *dayes* yarřim."

⁷ Xenni inna Natan i Dawud "Cek *simant nnek* d aryaz nni. Ammu iqqar SIDI, AREBBI n Israyil "Neccehneř cek d ajeřid x Israyil u necc ssnejmeř cek zeg uřus n Cawul. ⁸ Necc wciř ac taddart n sidi nnek d temřarin n sidi nnek x ifadden nnek u necc wciř ac taddart n Israyil d Yahuda. Mařa aya drus, ad iři arniř wa niř ta i cek. ⁹ Mayemmi tesseřqared awař n SIDI u teggid min ięan d aeffan di tiřawin nnes? Cek tenřiđ Ařitti Uriya s ssif u teksid tamřart nnes, teggid tt d tamřart i yixef nnek uca tenřiđ t s ssif n ayt n *εammun*. ¹⁰ X uyenni řexxu, ssif war itřeyyid i řebda x taddart nnek, mařar cek tesseřqared ayi u teksid tamřart n Uřitti Uriya řima ad tedweř d tamřart nnek." ¹¹ Ammu iqqar SIDI 'Xřar, necc ad xak ssekkareř tuseffna zi taddart nnek u necc ad ac kksey timřarin nnek zzat i tiřawin nnek, ad tent wceř i umqarreb nnek u netta ad iřteř ak-d temřarin nnek zzat i tiřawin n tfuct. ¹² Mařar cek teggid tt s tnuffra, maca necc ad ggeř aya zzat i tiřawin n marra Israyil u zzat i tiřawin n tfuct.'" ¹³ Xas uca inna Dawud i Natan "Necceđiř ak-d SIDI!" Inna Natan i Dawud "SIDI ikkes ac ddenb nnek, war tmettid ca. ¹⁴ Minzi cek maca tarrid řeedyan n SIDI ad ceqqfen ařtas, uřa d mmic i d ac-dd itwarwen ad immet s *tidett*." ¹⁵ Xenni yuyur Natan řar taddart nnes. SIDI iřqef ařenjir i tuřa dd-turuw temřart n Uriya i Dawud uca idweř iřřec ařtas.

Tazaęit n Dawud i mmis

¹⁶ Dawud yazu AREBBI di řtwee n uřenjir u Dawud iřumm břa aqeřti u netta yudef, izzeř x temmurt di ğiřet. ¹⁷ Imřaren n taddart nnes usin-dd, bedden řars řima ad t arren ad dd-ikkar zi temmurt. Netta maca war ixs u war icci ařrum akidsen.

2 ŞAMWIL

¹⁸ Deg wass wiss sebæa imsar aqa aḥenjir immut. Imsexxaren n Dawud gg^weden ad as inin, aqa aḥenjir immut, maḡar nitni nnan “Xẓar, umi aḥenjir tuya iddar εad, nessiweř akides, maca war ẓarney isři ca. Mammec i nzemmar řexxu ad as nini ‘Aḥenjir immut?’ Netta ad igg tuεeffna *deg ixef nnes.*” ¹⁹ Dawud iżra aqa imsexxaren nnes ssawařen s tḥessect jarasen u Dawud yuca illa aḥenjir tuya immut. Netta inna i imsexxaren nnes “Ma immut uḥenjir?” Nitni nnan as “Aqa immut!” ²⁰ Xenni ikkar Dawud zi temmurt, issird, idhen ixef nnes, ibeddeř arruđ nnes. Netta yudef ẓar taddart n SIDI, yuđar. *Umi xenni yaregg^wweḡ ẓar taddart, ittar aẓrum u nitni ssarsen aẓrum zzates uca icca.* ²¹ Nnan as imsexxaren nnes “Min teggid cek řexxu? Umi aḥenjir εad iddar, tẓummed di tḥtweε nnes u trud. Awarni řami immut *maca* uḥenjir, tekkared uca teccid aẓrum.” ²² Netta yarra-dd xasen “Umi aḥenjir εad iddar, ẓummey u ruẓ, maḡar necc nniẓ ‘Wi issnen, SIDI ad xafi iḥinn u aḥenjir ad iddar.’” ²³ Řexxu maca immut. Mayemmi i ẓa ẓummey εad? Ma zemmary ad t-idd arrey? Necc ad ẓars raḡey ict n twařat, maca netta war dd-ẓari itteiqqib.” ²⁴ Dawud issezza tamẓart nnes Batcabæ u netta yudef ẓars uca itḥeş akides. Nettat turuw-dd ijj n uḥenjir, igga as Suliman. SIDI tuya ittexs it ²⁵ u s ufus n unabi Natan igga as Yadidya, am mammec tuya ixS SIDI.

Ayelleb x tendint n Rabba n Iεammuniyyen

²⁶ Yu’ab immney ak-d Rabba n ayt n εammun u netta iḥewwes tandint n ujeġid. ²⁷ Xas uca issekk Yu’ab ireqqasen ẓar Dawud, inna “Necc mmenyey ak-d Rabba tḥtfeẓ uřa d tandint n waman. ²⁸ Smun min iqqimen n řeskar uca nneđ i tendint, tḥtfe itt, niẓ ad tḥtfeẓ necc tandint uca ad xas řayan s yisem inu.” ²⁹ Xenni issmun Dawud marra řeskar, iffey ẓar Rabba. Immney akides uca itḥtef itt. ³⁰ Ikkess x uzeġif tamrist n ujeġid, wenni s yijj n řewzen n ict n ‘talint’ n wureẓ u xas tayaqutin iyřan, u tet-wassars *temrist* x uzeġif n Dawud. Netta yiwi *εawed* ict n tkeccađt d tameqqrant aḥtas zi tendint. ³¹ Řgens nni days *iġan* issuffey it u issezzeř iten sadu řmencarat u sadu iyařzimen n wuzzař u sadu ccwaqar n wuzzař uca netta ijj iten ad εdun s řkucpat n llajur. Ammu i igga netta ak-d marra tineddam n ayt n εammun. Xenni iεqeb Dawud d marra řgens ẓar Urcalim.

Amnun d Tamar

13¹ Abcalum, mmis n Dawud, tuya ẓars ict n ućmas days aẓri, qqaren as Tamar uca imsar awarni man aya. aqa Amnun, mmis n Dawud, iεceq itt. ² Amnun tuya icđen aḥtas ařami ggur ad ihřec x ućmas Tamar, maḡar nettat tuya d taεzarect uca tuya war izemmar di tiḥtawin n Amnun ad as igg ca. ³ Amnun tuya ẓars ijj n umeddukeř qqaren ass Yunadab, ijj n mmis n Cimeā, umas n Dawud. Yunadab tuya d ijj n weryaz d amiẓis aḥtas. ⁴ Netta inna as “Mayemmi tceđneđ ammu zi tuffut ař tuffut , cek, mmis n ujeġid? Ma war tersed cek ad ayi t tεawded? Amnun yarra-dd xas “Necc εecqey Tamar, ućmas n uma Abcalum.” ⁵ Inna as Yunadab “Zzeř di qama u egg ixef nnek theřced. Mařa xenni yusa-dd babac, ḡima ad xak issijj, ini as “Ejj ućma Tamar ad ẓari dd-tas maḡend ad ayi tewc aẓrum u ad tessewjed macca zzat i tiḥtawin inu, ḡima ad ẓary, ad cceẓ zeg ufus nnes.” ⁶ Amnun izzeř din, issniemiř ihřec. Umi dd-yusa ujeġid ḡima ad xas issijj, inna Amnun i ujeġid “Ejj ad dd-tas ućma Tamar maḡend nettat ad ayi tessewjed tnaẓen n tiẓaryiřatin n wuřawen u necc ad tent cceẓ zeg ufus nnes.” ⁷ Dawud issekk *ijj* ẓar Tamar, di taddart *nnes*, inna “Ruḡ maca ẓar taddart n umam Amnun u sewjed as macca.” ⁸ Tamar tuyur ẓar taddart n umas Amnun wenni din izzřen. Nettat teksi arecti tegg^wa t u tessewjed tiẓaryiřatin n wuřawen zzat i tiḥtawin nnes uca taref tiẓaryiřatin n wuřawen. ⁹ Nettat teksi marmita tfařrey itt zzates, maca netta yugi ad icc. Xenni inna Amnun “Ejj ad ffyen marra!” U marra ffyen xas.

2 ŞAMWIL

¹⁰ Xenni inna Amnun i Tamar “Awi-dd macca deg wexxam *n yiḍeş*, ḥima ad ccey zeg ufus nnem.” U Tamar teksi tiyaryiḡatin n wuṛawen i tuya tegga u tiwyi tent i umas Amnun deg wexxam.¹¹ Nettat tessars itent zzates i macca. Netta iṭṭef itt, inna as “As-dd, ṭṭeş-dd ɣari, uĉma!”¹² Maca nettat tenna as “Lla, a uma, war d ayi tessexsarid ca, maɣar ammu war itwagg di Israyil. War ttegg ca řefḡihet-a!”¹³ Mani i ɣa uyureɣ di řefḡihet inu? U cek, cek ad tiṛid d ijjen zeg ibuhaṛiyyen di Israyil. Siweř maca ak-d ujeḡid, minzi netta war d ayi ittettef xak.”¹⁴ Maca Amnun war ixš ad ɣars iseř, maca ijhed xas uca issxarreg itt, iṭṭeş akides.

¹⁵ Daweḡda nnes maca ieiff itt s yijj n ueiffi d ameqqran aṭṭas, minzi aeiffi i zi tt ieiff, tuɣa-t d tameqqrant x tayri i zi tuya tt ieceq. Amnun inna as “Kkar, agg^wej!”¹⁶ Xenni inna as “War din řesbab maḡend ad ayi tessekkeḡ. Tuueffna-ya ad tiṛi ead d řeib d ameqqran x min i d ayi teggid.” Netta maca war ixš ad ɣars iseř.¹⁷ Iṛaɣa x uḡudri nnes wenni i xas ittsexxaren, inna as “Sekk ta xafi ɣar barra u bellee tawwart awarni as!”

¹⁸ Nettat tuɣa xas ij n werruḡ aqqarqac izewwqen, maɣar ammu i itwayarḡent yessis n ujeḡid min ɣa kkent d tiezariyyin s řizarat. Amsexxar nnes yiwi tt ɣar barra, ibellee tawwart awarni as.¹⁹ Tamar tessuzzar iṡṡeḡ x uzeḡif nnes u tcarreg arruḡ aqqarqac izewwqen i tyarḡ nettat, tessars ifassen nnes x uzeḡif nnes uca tuyur tesyuyyu.

²⁰ Umas Abcalum isseqsa tt “Ma tuɣa umam Amnun akidem? Xenni řexxu, uĉma, susem, netta d umam. War d am itteqqes bu řḡař!” U Tamar teqqim weḡdes di taddart n umas Abcalum.²¹ řami isṛa ujeḡid Dawud x marra timesṛayin-a, idweř ixeyyeq aṭṭas.²² Abcalum maca war issiweř ead ak-d Amnun, war iḡi di ṭṭebḡant uṛa di tteffant, maɣar Abcalum ieiff Amnun minzi wanita tuɣa issxarreg uĉmas Tamar.

Amnun itwaney zi Abcalum

²³ Awarni řami eḡun tnayen n isegg^wusa munen, imsar, aqa Abcalum tuɣa ɣars irewwan di Bael-Ḥaṣur wenni iḡan ɣar Ifrayim u Abcalum iearḡ marra iḡenjiren n ujeḡid.²⁴ Netta yuyur ɣar ujeḡid, inna “Xzar, amsexxar nnek ɣars irewwan! Ejj ujeḡid s marra imsexxaren nnes ad uyuren ak-d umsexxar nnek.”²⁵ Maca ajeḡid yarra-dd x Abcalum “LLa, a mmi, ejj aney war dd-nettis marra, ḥima war xak nettegg ḡḡeř!” Netta izeyyar xas, netta maca war ixš akides yuyur uca ibarek it.²⁶ Xenni inna Abcalum “Maṛa lla, ejj Amnun ad kidney yuyur!” Ajeḡid inna as “Mayemmi akidek i ɣa yuyur?”²⁷ Umi xas izeyyar Abcalum, ijja Amnun d marra iḡenjiren n ujeḡid akides uyuren.

²⁸ Abcalum yumur iḡudriyyen nnes, inna “Ḥḡam, xmi i ɣa yarecceq uř n Amnun zi binu u necc ad awem iniɣ “Wtem Amnun!”, xenni ittxeşsa kenniw ad t nyem. War ttegg^wedem ca! Ma necc simant inu war t umureɣ? Iřim d iryazen u iřim d ayt n umenɣi.”²⁹ Iḡudriyyen n Abcalum ggin ak-d Amnun am mammec i tuɣa xasen igga Abcalum. Xenni kkaren marra iḡenjiren n ujeḡid, nyin, kuř aryaz x usardun nnes, uca arewřen.

³⁰ Umi nitni tuɣa-ten ead deg webrid, imsar, aqa řexbar yiweḡ ɣar Dawud, itwanna “Abcalum inɣa marra iḡenjiren n Dawud, war iqqim uṛa d ijjen zzaysen.”³¹ Uca ikkar Dawud, icarreg arruḡ nnes uca izzeř x temmurt. Marra imsexxaren nnes bedden *din* ɣars s warruḡ nsen icarrogen.³² Yunadab maca, mmis n Cimea, umas n Dawud, issiweř, inna “Sidi inu ittxeşsa war ittyiř deg ixef nnes, aqa marra iḡudriyyen, iḡenjiren n ujeḡid, twanyen. Amnun waha i itwanyen, maɣar Abcalum igga aya di řbař nnes zeg wass i di issxarreg netta uĉmas Tamar.³³ Ejj sidi inu ujeḡid war i d as ittyimi řḡař u war ttxarreş ‘Marra iḡenjiren n ujeḡid twanyen’, maɣar Amnun waha immut.”

³⁴ Abcalum tuɣa yarweř u aḡudri wenni ittceşsan, issgaeeḡ tmuyři nnes, u xzar, aqa iwdan aṭṭas usin-dd zeg webrid i iḡan awarni as zeg uyezdīs n wedrar.³⁵ Xenni inna Yunadab i ujeḡid “Xzar din, iḡenjiren n ujeḡid i dd-ittasen. Aqa imsar am mammec inna umsexxar nnek.”³⁶ Uca

2 ŞAMWIL

imsar umi netta ikemmeř awař nnes, aqa xedren-dd iħenjiren n ujeđid. Nitni ssgaεden tmijja nsen, run. Uřa d ajeđid d marra imsexxaren nnes ksin deg imetřawen.

³⁷ Abcalum tuřa yarweř u yuyur řar Talmay, mmis n εammihud, ajeđid n Jacur. Dawud icđen x mmis marra ussan nni. ³⁸ Abcalum tuřa yarweř yuyur řar Jacur. Dinni iqqim třata n isegg^w usa. ³⁹ Aya issbedd ajeđid Dawud maħend ad iffey *i umenyi* ak-d Abcalum, mařar netta issεezza ixef nnes zi jjiħet n řmewt n Amnun, mařar wanita aqa immut.

Taħraymect n Yu'ab d weεqeb n Abcalum řar Urcalim

14¹ Umi Yu'ab, mmis n řaruya, iħekkar aqa uř n ujeđid tuřa đidd i Abcalum, ² issekk Yu'ab *ij n ureqqas* řar Tuqqae uca iija ad ssenni dd-awyen ict n temřart d tamiyist, inna as "Ttzawgeř, egg axmi cem tcedned, yarđ arruđ n wecđan u war dehhen ixef nnem s zzect! Sneemiř am ict n temřart nni icednen x iij n umetti ařas n wussan. ³ Adef řar ujeđid u siweř akides awař-a wanita d iijen." Uca Yu'ab inna as min i řa tini.

⁴ Tamřart zi Taqquea tenna i ujeđid, am tewđa s uęembub nnes řar temmurt, tuđar "Senjem ayi, a ajeđid!" ⁵ Inna as ujeđid "Min cem yuřin?" Nettat tenna as "S tidett necc d tajač, aryaz inu immut. ⁶ Tamsexxart nnek tuřa řars tnayen n iħenjiren u nitni s tnayen idsen mmenęen deg iyyar. Tuřa war din uřa d iij ad ten ibđa. *Xenni* iwta iijen wenneđni uca inřa it. ⁷ U xzar, marra tawacunt tęewweř x temsexxart nnek, nnan 'Awi-dd wenni inřin umas da, maħend ad t neny di ssibbet n řεemar n umas wenni t inřin u *ammu* i řa neqđa uřa x wewrit.' Ammu i xsen nitni ad sxsesyen *ayenni* n tirjet itteħduduęen i d ayi iqqimen ařami war ttejjin i weryaz inu isem d min i řa iqqimen x temmurt."

⁸ *Xenni* inna ujeđid i temřart "Uyur řar taddart! Necc ad ssuffęeř řumurat xam." ⁹ *Maca* tamřart zi Taqquea tenna i ujeđid "Sidi inu ajeđid, aqa řmuęsiyyet teđa xafi u x taddart n baba. Ajeđid maca d řεarc nnes war daysen bu řeib." ¹⁰ Inna ujeđid "Awi ayi-dd wenni řar ięa ca xam, řari u netta war ityimi εad ad cem iħada." ¹¹ Nettat tenna "Ejj ajeđid ad ixarreř di SIDI, AREBBI nnek, ħima wenni ixsen ad ixřef idammen war yarenni εad di arzeyyet u war issuffuř mmi řar řtarf." *Xenni* inna netta "S tidett am iddar SIDI, mařa uřa d iij n uzeřtu n ucewwaf nnes ad iwđa řar temmurt!" ¹² *Xenni* tenna temřart "Ttzawgeř, ejj tamsexxart nnek ad tini *εad* iij n wawař i sidi." Uca netta inna "Siweř." ¹³ Tamřart tenna "Mayemmi xenni tenwid ad tegged ammu ak-d řgens n AREBBI? Mařar ajeđid issiweř awař-a, ittegg simant nnes řeib deg ixef nnes minzi ajeđid war dd-yarri řars wenni zzayes immenđaren. ¹⁴ Mařar neccin marra ad nemmet, aqa neccin am waman itwafarřen x temmurt, war nnyarwen. SIDI *maca* war ittekkes řεemar, maca ad ixarreř ħima wenni zzayes itwammenđar, war ityimi immenđar. ¹⁵ Xenni řexxu, necc usiř-dd *da* ħima ad ssiwřeř ak-d ujeđid, sidi inu, awař-a, minzi řgens issigg^wed ayi. *Xenni* tenna temsexxart nnek 'Ejj ayi ad ssiwřeř ak-d ujeđid, ad tař ad igg ujeđid min i řa tini tayya nnes, ¹⁶ mařar ajeđid ad iseř řar tayya nnes maħend ad tt ifekk zeg uřus n weryaz nni ixsen ad iteħħa necc d mmi zi tesřart i *řfey* zi AREBBI.' ¹⁷ Tamsexxart nnek tenna *εawed* 'Iři ad issyareyyeř wawař n sidi inu, ajeđid, mařar sidi inu, ajeđid, igga am iij n lmalak n AREBBI ařami ittesřa min iřebħen d min war iħřin uca SIDI, AREBBI nnek, ad yiři akidek.' "

¹⁸ Ajeđid yarra-dd xas, inna i temřart "War xafi teffar walu zi tmesřact i x cem i řa sseqsıř." Tamřart tenna "Ejj sidi inu, ajeđid, ad issiweř." ¹⁹ Inna ujeđid "Ma Yu'ab řars afus di marra man aya?" Tamřart tarra-dd xas "S tidett am iddar řεemar inu, sidi inu, ajeđid, *ma izemmar* uřa d iijen *ad ibeεeed* x marra min issiweř sidi inu řar yefus niř řar uzeřmađ, ajeđid! Wah, amsexxar nnek Yu'ab d wenni i d ayi yumuren. Netta igga marra awařen-a deg uęemmum n temsexxart nnek. ²⁰ Aya igga it umsexxar nnek Yu'ab, ħima ad iwc i tmesřact iij n uęembub nneđni. *Maca* sidi inu d amiřis am iij n umalak n AREBBI, ařami issen marra min ittemsaran di temmurt."

2 ŞAMWIL

²¹ Xas uca inna ujeġid i Yu'ab "Xzar εafak, necc ggiy man aya. Uyur, awi-dd aħudri Abcalum!"

²² Yu'ab iwda x uyembub nnes ħar temmurt, yuḍar uca iqada i ujeġid. Uca inna Yu'ab "Ass-a issen umsexxar nnek, aqa ufiy řxadar di tittawin nnek, sidi inu, ajeġid, minzi ajeġid igga ħar wawař n umsexxar nnes." ²³ Ikkar Yu'ab uca yuyur ħar Jacur u yiwiḍ ħar Urcalim ak-d Abcalum.

²⁴ Inna ujeġid "Ejj it ad iεqeb ħar taddart nnes. Udem inu *maca* war t iżzar." Xenni iεqeb Abcalum ħar taddart nnes, war iżri udem n ujeġid.

²⁵ Di marra Israyil war iġi uřa d ijj n weryaz icewwar amecnaw Abcalum ařami itwassueřa ařas. Zi tařeqqa n iḍaren ħars ař tqiccit n uzeġif war days uřa d ijj n řeib. ²⁶ Mařa netta iħeff acew-waf nnes - *mayar netta tuya innum* ad t iħeff ħar uneggar n wussan εlaħsab ussan n *kuř assegg* was minzi tuya iddekk^wař idqeř xas - xenni iħeff u iwzen acewwaf n uzeġif nnes. *Tuya řewzen n ucewwaf* mitayn n uciql εlaħsab řewzen n ujeġid. ²⁷ Twarwen-dd třata n iħenjiren i Abcalum d ict n yeġis qqaren as Tamar. Nettat d ict n temyart days ařri.

²⁸ Abcalum izdey tnayen n isegg^wusa di Urcalim. Netta war iżri udem n ujeġid. ²⁹ Xenni issekk Abcalum *ijj n ureqqas* ħar Yu'ab, ħima ad t issekk ħar ujeġid, maca netta war ixs ad ħars-dd yas. Uca issekk ict n twařat nneḍnit, maca netta war ixs ad dd-yas. ³⁰ Inna i imsexxaren nnes "Xzarem, iyyar n Yu'ab i iġan x uyezdis n wenni inu u netta *izzu* dinni timzin. Uyurem din, qqedem as timessi!" Uca imsexxaren n Abcalum qqden timessi i ureqqie n iyyar *nni*.

³¹ Xas uca ikkar Yu'ab uca issijj x Abcalum di taddart *nnes*, inna as "Mayemmi qqden imsexxaren nnek timessi i ureqqie n iyyar i iġan inu?" ³² Abcalum inna i Yu'ab "Xzar, necc ssekkey-dd ħark *ħima* ad ac iniy 'As-dd da, ħima ad cek ssekkey ħar ujeġid ad tinid: Min ħar dd-usiy *da* zi Jacur? Mliħ i necc mři dinni qqimey.' Xenni řexxu ittxeřsa ad zarey udem n ujeġid. Mařa *dayi εad řmuεřiyet*, ejj it ad ayi iney." ³³ Xenni yuyur Yu'ab ħar ujeġid, inna as aya. U wanita iřaya x Abcalum uca yudef netta ħar ujeġid, yuḍar zzates s uyembub nnes ħar temmurt, zzat i uyembub n ujeġid uca ajeġid issudem Abcalum.

Tameεmuč i igga Abcalum x Dawud

15 ¹ Awarni i uya imsar, aqa Abcalum iija ad as idebbaran ikarruten d iysan d xemsin n yeryazen inni ittazzřen ħar zzat nnes. ² Tuya ittekkar Abcalum zic ħar tuffut *n řħař* uca ibedd *xenni* ħar uyezdis n webrid ħar tewwart *n tendint*. Uca imsar, meřmi mma ixs ijj n weryaz ad irah s ict n deewet ħar ujeġid i ccraε, iřaya-dd xas ħars, inna "Zi man tandint cek?" Mařa wanita xenni yarra-dd "Amsexxar nnek zeg ict zi tqebbař n Israyil", ³ inna as Abcalum "Xzar, timesřayin nnek mliħ u nican, maca ħar ujeġid war iġi uřa d ijj wenni ħark i řa isřen." ⁴ Abcalum yarni inna "Man wen d ayi i řa iġgen d řqaḍi di temmurt, *maħend kuř* aryaz wenni ħar iġa umcubbec niy ddeewet, ad řari dd-yas, necc ad as ayeř tasyart?" ⁵ Mařa iqarreb-dd ħars ijj n weryaz ħima ad as yuḍar, imsar, isswiżzeḍ afus nnes, iřtef it uca issudem it. ⁶ Ammu igga Abcalum ħar marra *inni iġan* zi Israyil, inni dd-yusin i ccraε ħar ujeġid. Ammu yucar Abcalum uř n yeryazen n Israyil.

⁷ Awarni i arebein n isegg^wusa imsar aqa Abcalum inna i ujeġid "Ejj ayi ad uyurey, ad ssqeffrey di Ĥibrun lwaεd inu i waεdey i SIDI. ⁸ Mařa amsexxar nnek igga ijj n lwaεd umi tuya zeddyey necc *εad* di Jacur di Aram, nniy 'Mařa SIDI iija ayi s tidett ad dd-dewrey ħar Urcalim, *xenni* ad xedmey i SIDI.' " ⁹ Xenni inna as ujeġid "Uyur di řehna!" Ikkar netta uca yuyur ħar Ĥibrun.

¹⁰ Abcalum *maca* issekk ireqqasen x iḍaren ħar marra tqebbař n Israyil ħima ad inin "Mařa kenniw tesřam i řħess n řbuq, xenni ittxeřsa ad tinim 'Abcalum d ajeġid di Ĥibrun.'" ¹¹ Uyuren

15:2 'tanfuč' - niy 'ddeewet'.

15:4 'Man wen d ayi i řa yegg d řqaḍi di temmurt' - řmeena n wawařen n Abcalum d wanita "Mři d ayi maca řa ggen d řqaḍi di temmurt'.

2 ŞAMWIL

ak-d Abcalum mitayn n yeryazen inni itwæardæn. Nitni uyuren akides di teşdiqt, war ssinen x walu. ¹² *Řami din* iqeddem tiyarşa, issekk Abcalum *εawed* yar Axitufil, Ajiluwi, wenni d amcawar n Dawud, zi tendint nnes, zi Jilu. *Ammu* i tedweř tmeemuč tmeęęar u immarni řgens i *ięan* yar Abcalum.

Arweř n Dawud zi Abcalum

¹³ *Xenni* dd-yusa ijj n ureqqas yar Dawud, inna “Uř n *kuř* aryaz *idweř* ak-d Abcalum!” ¹⁴ *Xenni* inna Dawud i marra imsexxaren nnes, inni tuęa ğars ięan di Urcalim “Kkarem, ad narweř, maęar war din ittiři usenjem zzat i wudem n Abcalum. Dęęyam deg wuffuy nię ad taę netta ad yarzu ad xaney ięart, ad dayney igg tuęeffna uca ad iwwet tandint-a s řeqđee n ssif.” ¹⁵ *Xenni* nnan imsexxaren n ujeęid i ujeęid “Xzar, imsexxaren nnek *ad ggen* ełahsab marra min i ğa ixđareę sidi inu, ajeęid.” ¹⁶ *Ammu* iffeę ujeęid *zi tendint*, ak-d marra taddart nnes deg iřuraf nnes. Ajeęid iija *εcra* n tięya maęend ad hđant taddart. ¹⁷ *Umi* dd-iffę ujeęid *zi tendint* ak-d marra řgens nnes deg iřuraf nnes, qqimen nitni bedden yar Taddart n Řagg^waj. ¹⁸ Marra imsexxaren kkin xas uřa d marra iεessasen n arrimet nnes d marra ireqqasen nnes n tazřa d marra Ijattięyen, setta-myia n yeryazen nni dd-yusin x iđaren zi Jat, aęa kkin zzat i wudem n ujeęid.

¹⁹ *Xenni* inna ujeęid i Ittay, Ajitti “Mayemmi tersed uřa d cek ad tuyured akidney? *εqeb* u qqim yar ujeęid, maęar cek d ijj n ubarrani, aęa cek beęda tettwassuffyed zi temmurt nnek. ²⁰ Iđennađ i dd-tusid cek. Ma necc ad cek iwyę akidney ass-a ħima ad teffyęed *εawed*, *umi* necc ad uyureę mani mma i ğa ggureę. *εeqbet*, awi-dd akidek aytmac. Ad kidek tiři teddukřit d teşdiqt.” ²¹ *Maca* Ittay inna i ujeęid, inna “*S tidett am* iddar SIDI u iddar sidi inu ajeęid, deg wemcan mani i ğa yiři sidi inu, ajeęid, mma immut nię iddar, dinni i ğa yiři uřa d amsexxar nnek!” ²² *Xenni* inna Dawud i Ittay “Uyur, *ęwa-dd!*” *Xenni* ikka xas Ittay, Ajitti, ak-d marra iryazen nnes d ięenjiren i ğars *ięan*. ²³ Marra temmurt tru umi ikka řgens. Ajeęid ięwa tięzart n Qidrun uřa d marra řgens ięwa, *ttfen* abrid n řexřa.

²⁴ U xzar, aęa din uřa d řaduę d marra Ilawięyen inni yarbun Ttabut n Řeahd akides. Nitni ssarsen Ttabut n AREBBI u Abyatar *igaεeed* *din* ğars ařami iqfeř uęeddu n marra řgens zi tendint.

²⁵ *Xenni* inna ujeęid i řaduę “Arr Ttabut n AREBBI yar tendint. Mařa necc ufię řxađar zzat i tięęawin n SIDI, xenni netta ad ayi dd-yarr yar *da*, ad ayi ijj ad t *ęary* *εawed* uřa d Tzeddięt. ²⁶ *Maca* mařa netta ad yini ‘Cek war d ayi dd-tusid x řxađar!’, aęa-yi da, eęj it ad kidi igg min ittwařa d aęebęan di tięęawin nnes.”

²⁷ Yarenni inna ujeęid i ukehhan řaduę “Ma war teęid cek d amwařaw? *εqeb* di řehna yar temmurt nnek d tnayen n ięenjiren nnek akidek, mmic Aximaεaz d Yunatan, mmis n Abyatar.

²⁸ Xzar, necc ad rajię di řexřa yar manis *ęekk^wan* x *L’urdun*, ğars ař dd i ğa tas ict n tebrat zzaywem ğari.” ²⁹ Xas uca yiwyi řaduę ak-d Abyatar Ttabut n AREBBI yar Urcalim uca qqimen dinni.

³⁰ Dawud *igaεeed* tasawent n *wedrar* n Zzitun. Iru am dd-igaεeed. Tuęa azeęif nnes ireęęef, yuyur x iđaren s řehfa. Uřa d marra řgens i ğars, *kuř* aryaz *zzayes* ireęęef azeęif nnes uca gaεeden u run am gaεeden. ³¹ *Xenni* itwaęaja i Dawud, nnan “Axitufil tuęa-t jar inni iggin tameemuč x uęezdis n Abcalum.” Uca inna Dawud “A SIDI, arr ccwar n Axitufil d tubbuheřya.”

³² *Řami* Dawud yiweđ yar tqiccet n *wedrar*, imsar aęa yuđar netta zzat i AREBBI. U xzar, yusa-dd *Ĥucay*, *Ayarki*, i umsagar akides s warruđ icarrgen u s ucař x uzeęif nnes. ³³ Dawud inna as “Mařa cek teęwid akidi, ad xafi tiřid d đđqeř. ³⁴ Mařa maca cek teęqbed yar tendint, ad tinid i Abcalum ‘Nec d amsexxar nnek, a ajeęid! Tuęa-yi zic d amsexxar n babac, řexxu maca ad iřię d amsexxar nnek!’, *xenni* tzemmed ad tbeđređ ccwar n Axitufil. ³⁵ Ma war dinni ğark ikehhanen řaduę d Abyatar? Ad imsar ad teawded marra min i ğa teřred zi taddart n ujeęid i ikehhanen

15:12 ‘Ajiluwi’ - ijj n weryaz zi Jilu.

15:27 ‘amwařaw’ d wenni ittwařan s tirja nię s tmeęra

2 ŞAMWIL

Şaduq d Abyatar. ³⁶ Aqa nitni ɣarsen dinni tnayen n iħenjiren nsen, Aximaeas, mmis n Şaduq, d Yunatan, mmis n Abyatar. Ad ayi-dd tessiwǵed marra awař i tesřid zzaysen.”

³⁷ Uca Ĥucay, ameddukeř n Dawud, yudef ɣar tendint uca uřa d Abcalum yudef ɣar Urcalim.

Amsagar n Dawud ak-d Şiba

16¹ Umi iedu Dawud cwayt x tqiccet n wedrar, iffey Şiba, amsexxar n Mafibucat, i umsagar akides s ict n tyuya n yeyyař bardeen, *twassarsen* xasen mitayn n iyrumen, mya n iyrumen n zzbib u mya n tini n unebdu d ict n tecyart *dayes* binu. ² Inna ujeǵid i Şiba “Min tersed ad tegged s uya?” Inna Şiba “Iyyař i taddart n ujeǵid ħima ad xasen nyen u ayrum d tini n unebdu i iħudriyyen ħima ad ccen u binu i yenni yuhřen di řexřa ħima ad swen.” ³ Xenni inna ujeǵid “Mani iġa mmis n sidi nnek?” Inna Şiba i ujeǵid “Xzar, netta iqqim di Urcalim, mayar netta inna “Ass-a taddart n Israyil ad ayi-dd tarr tageldit n baba.” ⁴ Xenni inna ujeǵid i Şiba “Xzar, marra min iġan n Mafibucat, ad yiři nnek!” Şiba inna “Nec uđarey, mři ufiy řxađar di tiřawin nnek, sidi inu, ajeǵid!”

Dawud itwaneeř zi Cimeı

⁵ Umi dd-yusa ujeǵid Dawud ɣar Baħurim, izra ijj n weryaz iffey-dd zi senni zi twacunt n taddart n Cawul. Qqaren as Cimeı, mmis n Jira. Netta iggur am ineeeeř. ⁶ Netta iħejjar Dawud d marra imsexxaren n ujeǵid Dawud s yezra, *am* řgens marra d marra ayt bu-teyruđt *bedden* zzates ɣar yefus d uzeřmađ. ⁷ Ammu i iqqar Cimeı am t ineeeeř “Agg^wej, agg^wej, cek, aryaz n *usizzer* n idammen d weryaz i war isekk^win! ⁸ SIDI issiwed xak marra idammen n taddart n Cawul wenni deg wemcan nnes i tħekmed. SIDI iwca tageldit deg ifassen n mmic Abcalum. Xzar *man aya iffey-dd* zi tuęeffna nnek umi cek d ijj n weryaz n *usizzer* n idammen.” ⁹ Xenni inna Abicay, mmis n Şaruya, i ujeǵid “Mayemmi i ɣa ineeř weqzin-a immuten, sidi inu, ajeǵid? Ejj ayi ad din zwiř, ad as qessey azeǵif.” ¹⁰ Maca ajeǵid inna “Min din jarayi d kenniw, iħenjiren n Şaruya? Aqa netta ineeř, umi d as inna SIDI ‘Neeř Dawud!’ Man wen izemmaren xenni ad yini ‘Mayemmi i teggid aya?’” ¹¹ Dawud yarni inna i Abicay d marra imsexxaren nnes “Xzarem, mmi wenni dd-iffyen zi ddat inu, yarezzu ad ayi iney. Mahu xenni řexxu Abinyamini-ya? Jjem t ad ineeř, minzi SIDI i d as t innan. ¹² Ad tař SIDI ad itwařa ddenb inu uca ad ayi-dd yarr SIDI taşebħant i nneęret nnes n wass-a.” ¹³ Dawud ak-d yeryazen nnes tťfen abrid u Cimeı yuyur arendad nnes ɣar uyezdis nneđni n tewrirt, am ineeeeř u ittħejjar it s yezra uca igga taęejjajt ad tđuw. ¹⁴ Yiwed ujeǵid ak-d marra řgens i ɣars di Ayafim. Dinni izemmar ad yarr nnefs *ęawed*.

Ĥucay d Axitufil ak-d Abcalum

¹⁵ Abcalum ak-d marra řgens, iryazen n Israyil, usin-dd ɣar Urcalim u Axitufil tuřa-t ɣars. ¹⁶ Umi i dd-yusa Ĥucay, Ayarki, ameddukeř n Dawud ɣar Abcalum, imsar belli Ĥucay inna i Abcalum “Ad iddar ujeǵid, ad iddar ujeǵid!” ¹⁷ Abcalum inna i Ĥucay “Ma d man aya *xenni d ij n wescan* n taddukři i umeddukeř nnek? Mayemmi war trihed ak-d umeddukeř nnek?” ¹⁸ Ĥucay inna i Abcalum “Lla, nec ad iři y n wenni itwafarzen zi SIDI u *zi* marra řgens-a u *zi* marra iryazen n Israyil u nec ad ɣars qqimey. ¹⁹ I umi i ɣa sexxarey xenni? Ma war ittiři zzat i wudem n mmis? Am mammec nec xedmey zzat i wudem n babac, ammu i ɣa iři y zzat i wudem nnek.” ²⁰ Abcalum inna i Axitufil “Ewcet ccwar, min i ɣa negg?” ²¹ Axitufil inna i Abcalum “Adef ɣar tiyya n babac tinni ija awarni as ħima ad ħđant taddart. *Ammu* i ɣa iseř marra Israyil, aqa cek tessarzed ixef nnek ɣar babac uca ad *twassjehden* ifassen n marra inni akidek *iġan*.” ²² Wtin i Abcalum

16:1 ‘tini n unebdu’ - niy ‘fruta n unebdu’.

2 ŞAMWIL

ict n tqiđunt x tzeqqa u Abcalum yudef ƣar tiyya n babas zzat i tiđđawin n marra Israyil.²³ Deg wussan nni itwaħseb ccwar n Axituřil axmi ijj n weryaz yarezzu awař n AREBBI. Ammu i iđan s marra ccwar n Axituřil, ƣar Dawud am ƣar Abcalum.

Cwar n Husay itwaħseb-dd ħsen zi cwar n Axituřil

17¹ Axituřil inna i Abcalum “Ejj ayi ad farzey tenεac-ařaf n yeryazen, ad sswejdey ħima ad đfarey Dawud ģiřet-a.”² Xenni necc ad xas hejmeƣ, *mintra* ifassen nnes *εad* uħřen u đeefen. Ad t ssarjijey netta u marra řgens i ƣars iđan ggur ad yarweř. Xenni necc ad wtey ajeđid, netta waha.³ Ad ƣark dd-arrey marra řgens. Aryaz i x tarezzud *aqa-t* amecnaw adwař n yewdan marra. Řgens ad ƣars yiři řehna.”⁴ Tuƣa aya d ijj n wawař nican di tiđđawin n Abcalum u di tiđđawin n marra imƣaren n Israyil.

⁵ Uca inna Abcalum “Řayat uřa i Ĥucay, Ayarki. Ejj aney ad ƣars nseř εawed min i ƣa yini.”

⁶ Umi dd-yudef Ĥucay, issiweř Abcalum akides, inna “Ammu i issiweř Axituřil. Ma ad negg am min iqqar wawař nnes? Mařa war iđi ammu, xenni siweř cek!”⁷ Xenni inna Ĥucay i Abcalum “Twařat-a ccwar nni iwcin Axituřil war iđi mliħ.”⁸ Yarni Ĥucay inna “Cek tessned aqa babac d yeryazen nnes nitni d ayt bu-teƣruđt u aqa řεemar nsen yarzeg am ijj n ddub di řexřa, wenni umi itwacar wenjuƣ. Babac d ijj n weryaz aεeskari u netta war ittnusi ak-d řgens.”⁹ Aqa řexxu innuffar deg ijj zeg ifran niƣ deg ijj zeg imucan n tnuffra. Mařa ƣar umezwaru wđan ca zzaaysen, xenni marra wi t i ƣa isřen, ad yini ‘Aqa din ict n tecti di řgens nni iđfaren Abcalum.’¹⁰ Xenni εad wenni i dd-ixeřqen i umenƣi, wenni uř nnes am wuř n yijj n weyrad, ad ifceř deƣya, maƣar marra Israyil issen aqa babac d ijj n bu-teƣruđt u ƣars ayt n umenƣi.¹¹ X uyenni ad ac ssecney ad tessmuned deƣya marra Israyil zi Dan ař Bi’r-Sabea, ijj n ubarru ađđas am ijdi ƣar tma n řebħar, u cek simant nnek ad kidsen teffyed di řwest nsen ƣar *umenƣi*.¹² Xenni neccin ad xas nehjem deg ijj zeg imucan n tnuffra mani i ƣa itwaf. Ad xas nehjem amecnaw iwetđa nnda x temmurt. War ittyimi uřa d ijjen zzayes u zi marra iryazen inni ƣars iđan.¹³ Mařa netta ad issmun ixef nnes di ca n tendint, marra Israyil ad kkaren ad awyen iseywan ƣar tendint nni, ad tt njarr di teƣzurt ařami war zzayes itwaf uřa d ijj n wezru εad.”

¹⁴ Xenni inna Abcalum uřa d marra iryazen n Israyil “Ccwar n Ayarki Ĥucay iħřa x ccwar n Axituřil.” Aqa SIDI tuƣa yumur ad beđřen ccwar n lemliħ n Axituřil, ħima SIDI ad yawi tuεeffna x Abcalum.

Dawud iruħ ƣar Maħanayim

¹⁵ Uca inna Ĥucay i ikehhanen řaduq d Abyatar “Ta d ta tuƣa ittcawar Axituřil i Abcalum d imƣaren n Israyil, maca d ta d ta ixef ttweřřiƣ necc.”¹⁶ Xenni řexxu, sekk deƣya *ij n ureqqas* maħend ad ixebbar i Dawud, ad yini “War sens ģiřet-a deg imucan n użekk^{wi} n řexřa. Zwa deƣya, niƣ ad itwařarđ ujeđid d marra řgens i ƣars iđan.”¹⁷ Maca Yunatan d Aximaeas qqimen bedden ƣar tařa n Rujal. Ict n tesmeƣt tuyur dinni, tħaja asen tt. Nitni uyuren u ħajan tt i ujeđid Dawud. Tuƣa war izemmar ad ten zaren *iwdan* am ttadfen nitni ƣar tandint.¹⁸ Waxxa amenni ijj n uħudri izra iten uca iħaja t i Abcalum. Maca ina s tnayen idsen uzzřen, usin-dd ƣar taddart n yijj n weryaz di Baħurim wenni tuƣa ƣar iđa ijj n wanu di řemraħ. Nitni đrin days.¹⁹ Tamƣart teksi ict n tqebbart u tessars itt x uqemmum n wanu uca tareyyec xas iwzan i itwaqeccaren n temzın. Ammu i war dd-tbin tmesřact.²⁰ Řami imsexxaren n Abcalum usin-dd ƣar temƣart di taddart, sseqsan tt “Mani iđa Aximaeas d Yunatan?” Tamƣart tarra-dd xasen “Nitni zwan tiƣzart nni.” Nitni ffyen arzun, war *ten* ufin. Xenni εeqben ƣar Urcalim.

²¹ Awarni i umi tuƣa nitni uyuren, imsar, nitni gaεeden zeg wanu, uyuren, xebbaren aya i ujeđid Dawud. Nitni nnan i Dawud “Kkarem, zřam aman deƣya, maƣar ta d ccwar i xawem igga Axituřil.”

2 ŞAMWIL

²² Ikkar Dawud ak-d marra řgens i řars iřan u nitni řwan L'Urdun. řar tfawt n tuffut n wass, tuya war din ead uřa d ijjen, war iřwi L'Urdun. ²³ Umi Axituřil iřra, aqa ccwar nnes itwabeřteř, ibardee netta i weřyuyř nnes, ikkar, yuyur řar taddart nnes di tendint nnes. Netta yumur i taddart nnes uca *xenni* yuyeř ixef nnes. *Ammu* i immut u itwandeř deg wendeř n babas. ²⁴ Dawud yiweđ řar Mařanayim u Abcalum iřwa L'Urdun, netta d marra iryazen n Israyil akides. ²⁵ Abcalum tuya igga Amasa x řeskar deg wemcan n Yu'ab. Amasa tuya d mmis n yijj n weryaz qqaren as Yitra, Ayisrayli, wenni tuya yudfen řar Abijayil, yeęis n Nařac, ućmas n řaruya, yemmas n Yu'ab. ²⁶ Israyil d Abcalum wtin iqiđan nsen di temmurt n Jiľeal.

²⁷ Umi dd-yusa Dawud řar Mařanayim, imsar, aqa Cubi, mmis n Nařac, zi Rabba, zeg ayt n řammun, d Maxir, mmis n řammiiyl zi Lu-Dabar, d Barzilay, Ajileadi zi Rujalim, ²⁸ iwyen ifar-racen d řřbaři d iqiđen n řřaxt d irden d temzin d waren, *aqa* qřan, uca ibawen d řeedes, *aqa uřa d nitni* qřan, ²⁹ d tamment d ddhen d uęi d trussi n tfunasin řar Dawud d řgens i řars iřan mařend ad ccen. Mařar nnan "Řgens ięuz, iheyyef, iffud di řexřa."

Ayelleb x Abcalum d řmewt nnes

18¹ Isedd Dawud řgens nni tuya řars iřan u igga xasen imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya. ² Dawud issekk řgens. Ict n tuřut zzaysen sadu ufus n Yu'ab, ict n tuřut sadu ufus n Abicay, mmis n řaruya, umas n Yu'ab, d ict n tuřut sadu afus n Ittay, Ajitti. Inna ujeęid i řgens "Uřa d necc ad akidwem ffyeę řar *umenyi*." ³ Maca řgens inna "Cek war akidney teffyęđ ca řar *umenyi*, mařar mařa neccin narweř s tidett, war akidney řehhin. Mařa azyen zzayneę immut, war akidney řehhin. Mařar cek *řexxu* tsekkw^wid am řecra n řuřuf zzayneę. S uyenni řexxu mlih, mařa cek ad aneę tewced afus zi tendint." ⁴ *Xenni* inna asen ujeęid "Nec ad ggeę min tetwařam mliř di tiřřawin nwem!" Ajeęid ibedd řar tewwart *n tendint* u marra řgens iffey s řmyawat d řuřuf. ⁵ Yumur ujeęid i Yu'ab, Abicay d Ittay "Egg s uřaweř ak-d uřudri, ak-d Abcalum, di řřwee inu." Marra řgens isřa i ujeęid am yumur marra ikumandaren x Abcalum.

⁶ Řgens iffey řar iyyar, řar umsagar ak-d Israyil. Amenyi ikkar deg wezřar n Ifrayim. ⁷ Itwayelleb din x řgens n Israyil zzat i wudem n imsexxaren n Dawud. Deg wass nni temsar din ict n tecti tameqqrant *ařami wđan* eicrin-ařaf *n yeryazen*. ⁸ Amenyi iffey zi senni di marra jwayeh. Deg wass nni iřarđ wezřar *iryazen* zi řgens ktar zeg inni iřarđ ssif.

⁹ Imsar Abcalum ibedd tiřř di tiřř ak-d imsexxaren n Dawud. Abcalum inya x ijj n userdun. Umi aserdun yuyur sadu řefruę imcubbccen n yijj n ubeęuđ ameqqran, innuę netta s uzeęif nnes deg ubeęuđ ařami iqqim ittenyuyuyř jar ujenna d temmurt d userdun yuyur swadday nnes. ¹⁰ Ijj n weryaz iřri t, iřaja t i Yu'ab, inna "Xřar, necc řrię Abcalum yuyeř řar ijj n ubeęuđ." ¹¹ Inna Yu'ab i weryaz i d as iřajan aya "Xřar, cek teřrid t, mayemmi war t teřwiđed ca dinni řar temmurt? Xenni ad iři d necc i d ac i řa iwcen řecra n *uqiyyat* n nnuqart d ijj n webyas!" ¹² Inna weryaz i Yu'ab "War wezzneę uřa d ařef n *uqiyyat* n nnuqart deg ifassen inu, war sswizzideę afus inu x mmis n ujeęid mařar ajeęid yumur i cek d Abicay d Ittay deg imezzuyen n řgens, inna 'Ejj kuř ijj ad iřđa x uřudri Abcalum!' ¹³ Maca necc waxxa cemteę t - i ujeęid *maca* war tetřyimi uřa d ict n tmesřact teffar - xenni ad tiřid cek đidd inu." ¹⁴ *Xenni* inna Yu'ab "Nec war xak ttrajię." U netta iksi třata n fritcat, iju as ten deg wuř n Abcalum, am netta ead iddar *dinni* di řwest n ubeęuđ.

¹⁵ řecra n iřudriyyen inni d as yarebbun řesnař i Yu'ab, nńden as uca wtin Abcalum, nyin t.

¹⁶ *Xenni* iřuđ Yu'ab di řbuq uca ięqeb-dd řgens marra zeg weđfar n Israyil, minzi Yu'ab ixs ad iřaweř x řgens. ¹⁷ Nitni ksin Abcalum, nđaren t deg wezřar deg ict n tesraft tuęeę u ssarbut xas ijj n ueurric n yeřra imęar ařřas. Marra Israyil iřřef di tarewřa, *kuř* aryaz řar iqiđan nnes. ¹⁸ Umi tuya iddar, iksi Abcalum i yixef nnes ijj n umayđu *iqeddsen*, issbedd it di Teřzurt n Ujeęid, minzi

18:6 'azyar' - niy 'řyabet' niy 'tařgant'.

2 ŞAMWIL

inna “Nec war ɣari bu mmi i ɣa issɛeqřen isem inu.” Netta iřaya as i umaydu nni s yisem nnes. Yars ař ass-a qqaren as ‘afus n Abcalum’.

¹⁹ Xenni inna Aximaεas, mmis n řaduq “Ejj ayi ad azzřey ɣar ujeğid ad as ssiwdey řexbar ařebħan, aqa SIDI iħda t zeg ifassen n ředyan nnes.” ²⁰ Maca Yu’ab inna as “Ass-a war tessiwdeđ ca řexbar ařebħan, maca deg ijj n wass nneđni *tzemmed* ad tessiwdeđ řexbar ařebħan. Ass-a war tessiwdeđ areqqas d ařebħan maɣar mmis n ujeğid immut.” ²¹ Inna Yu’ab i Kuci “Uyur, ini i ujeğid, min teźrid cek!” Kuci yuđar zzat i Yu’ab, uca xenni yuzzeř. ²² Xenni Aximaεas, mmis n řaduq, inna ict n twařat nneđni i Yu’ab “Ad dd-yas wi ixsen, ejj ayi uřa d necc ad azzřey awarni i Kuci!” Inna Yu’ab “Mayemmi tɛxed *εad* ad tazzřed, a mmi? War din bu *εad* areqqas d ařebħan i cek!” ²³ “Ad dd-yas wi ixsen”, inna netta, “nec xsey ad *din* azzřey.” Xenni inna as Yu’ab “Azzeř!” Uca Aximaεas yuzzeř x webrid n řewda uca izzar netta Kuci.

²⁴ Dawud iqqim jar tnayen n tewwura n *tendint*. Aεessas iɣaεeđ tazeqqa n tewwart i iğan ɣar řħiđ u netta issɣaεeđ tmuyři nnes, iceyyeε, iźra ijj n weryaz ittazzeř, netta weħdes. ²⁵ Aεessas iřaya, inna it i ujeğid. Ajeğid inna “Mařa netta weħdes, xenni ad yaweđ ijj n ureqqas d ařebħan!” Yarni iqarređ-dd weryaz. ²⁶ Xenni iźra uεessas *εad* ijj n weryaz nneđni ittazzeř uca iřaya ɣar uεessas n tewwart, inna “Aqa, *iggur-dd* *εad* ijj n weryaz mɣir netta weħdes.” Ajeğid inna “Uřa d netta ad yaweđ ijj n řexbar d ařebħan.” ²⁷ Aεessas inna *εawed* “Nec ttwařiy amezwaru iggur am Aximaεas, mmis n řaduq.” Inna ujeğid “Wa d ijj n weryaz iřbeħ, netta ad dd-yas s yijj n ureqqas d ařebħan.” ²⁸ Aximaεas iřaya, inna i ujeğid “Řehna!” U netta yuđar zzat i ujeğid s uyembub nnes ɣar temmurt, inna “Ad itwabarek SIDI, AREBBI nnek, wenni i d ac isellmen iryazen, inni iɣaεeđden afus nsen x sidi inu, ajeğid.” ²⁹ Inna ujeğid “Ma aħudri, Abcalum, aqa-t mliħ?” Inna Aximaεas “Nec zřiy ijj n ddħas d ameqqran, umi Yu’ab isekk amsexxar n ujeğid d necc, amsexxar nnek, maca necc war ssiney min din *imsaren*.” ³⁰ Inna ujeğid “Heyyed ɣar uyezdis, bedd da!” U netta iħeyyed ɣar uyezdis, iqqim ibedd *dinni*. ³¹ U xzar, yusa-dd uřa d Kuci u Kuci inna “Aqa da, ijj n řexbar d ařebħan i sidi inu, ajeğid. SIDI iħda cek zeg ufus n marra inni xak iyewwyen.” ³² Xenni inna ujeğid i Kuci “Ma aħudri, Abcalum, aqa-t mliħ?” Inna Kuci “Iři ad dewřen marra ředyan n sidi inu, ajeğid, d marra inni xak iyewwyen maħend ad cek ggen tuεeffna am uħudri.”

Dawud icden x Abcalum

19 ¹ Xenni innexřeε ujeğid ařas, iɣaεeđ ɣar wexxam i iğan sennej i tewwart, iru. U am ikka ssa d ssa, inna “Mmi Abcalum, mmi inu, mmi Abcalum! Iři necc mmutey deg wemcan nnek, Abcalum, mmi inu, mmi inu!” ² Itwana i Yu’ab “Xzar, ajeğid ittru, itteđdin x Abcalum.” ³ Deg wass nni idweř usenjem n marra řgens ɣar wecđan, maɣar řgens isřa deg wass nni “Ajeğid icden x mmis.” ⁴ Deg wass nni dd-yudef řgens ɣar tendint am itħama řgens i ittseđħa ixef nnes xmi ttarekk^wařen zeg umenyi. ⁵ Ajeğid tuya ireħħef i uyembub nnes u iřaya ujeğid s tmijja ijehden “Mmi Abcalum, Abcalum, mmi inu, mmi inu!” ⁶ Xenni yudef Yu’ab ɣar ujeğid di taddart, inna “Cek ass-a tessħecmed udem n marra imsexxaren nnek inni d ifekken ass-a řεemar nnek d řεemar n iħenjiren nnek d tħenjirin nnek uřa d řεemar n temɣarin nnek d řεemar n tiyya nnek, ⁷ umi tɛxed inni cek itteiffen u umi teiffed inni cek ittɛssen. Maɣar cek tewcid aney ass-a ad nessen, aqa ɣark imeqqranen d imsexxaren war sekk^win walu. Iwa ass-a ssney, mařa Abcalum iddar u neccin marra tuya nemmut, man aya ad yiři nican di titřawin nnek. ⁸ Xenni řexxu, kkar, ffey ɣar barra u siweř i wuř n imsexxaren nnek, maɣar necc ad ac jjağey ɣar SIDI, mařa cek war ɣarsen teffiyed ca, xenni ģiřet-a war ɣark ittyimi ad issens uřa d ijj n weryaz. D man aya ad yiři mahu i marra tuεeffna i cek iřeqfen zi temzi nnek ɣars ař iđa.” ⁹ Xenni ikkar ujeğid, iqqim di tewwart n tendint. U nitni

2 ŠAMWIL

xebbaren marra řgens, nnan “Xzar, ajeđid iqqim di tewwart.” Uca yusa-dd marra řgens ztat i wudem n ujeđid. *Maca* Israyil yarweř, *kuř* aryaz řar iqiđan nnes.

Aeqeb n Dawud řar Urcalim

¹⁰ Uca marra řgens, di marra tiqebbař n Israyil, tuća immecubbec, nitni nnan “Ajeđid issenjem aneć zeg ufus n ředyan nney u netta ifekk aneć zeg ufus n Ifilistiniyyen u řexxu yarweř zi temmurt zi ssibbet n Abcalum, ¹¹ *umi* Abcalum, wenni nedhen neccin *d ajeđid* xaney, immut deg umenći. Xenni řexxu, mayemmi tessusmem *ammu* řima ad dd-tarrem ajeđid *ewwed řar da?*” ¹² *Xenni* issekk ajeđid Dawud *ij n ureqqas* řar ikehhanen řaduq d Abyatar, inna “Siweř ak-d imćaren n Yahuda, ini ‘Mayemmi texsem ad tiřim d ineggura řima ad tarrem ajeđid řar taddart nnes? - *minzi* awařen n marra Israyil iwđen řar ujeđid di taddart nnes - ¹³ Kenniw d aytma inu, kenniw d aysum inu d idammen inu. Mayemmi texsem xenni ad tiřim d ineggura i d řa yarren ajeđid?’ ¹⁴ U i Amasa ad as tinim ‘Ma war iđi cek d aysum inu d idammen inu? SIDI ad ayi igg ta d ta, mařa war tettiřid d akumandar n řeeskar deg wemcan n Yu’ab ztat i wudem inu marra ussan.’” ¹⁵ *Ammu izemmar* Dawud ad řars-dd ijbedd uř n marra iryazen n Yahuda am uř n yijj n weryaz u nitni ssekken řar ujeđid nnan “Eqeb, cek d marra imsexxaren nnek.”

¹⁶ *Xenni* ieqeb ujeđid u yiweđ řar L'Urdun, *am ayt n* Yahuda usin-dd řar Jiljal i umsagar ak-d ujeđid i użekk^{wi} n ujeđid x L'Urdun. ¹⁷ Uca Cimei, mmis n Jira, ijj n Ubinyamini zi Bařurim, iksi deg uđar nnes, ihwa ak-d yeryazen n Yahuda i umsagar ak-d ujeđid Dawud. ¹⁸ Tuća řars iđan ařef n yeryazen zi Binyamin uřa řiba, amsexxar n taddart n Cawul ak-d xemmeřac n iřenjiren nnes d eicrin n imsexxaren nnes akides. Nitni iwđen ad edun L'Urdun ztat i wudem n ujeđid.

¹⁹ Teźwa tyarrabut i useźwi n taddart n ujeđid u řima ad tegg min iđan mliř di tiřawin nnes. U Cimei, mmis n Jira, iwđa *řar temmurt* ztat i wudem n ujeđid, umi dd-izwa wanita L'Urdun ²⁰ u netta inna i ujeđid “Ejj sidi war d ayi iřesseb řmuęsiyyet inu, war ittidar deg ufaryeđ i igga umsexxar nnes deg wass umi iffey sidi inu, ajeđid, zi Urcalim řima ajeđid war t ikessi ammu řar wuř *řima ad zzayi intaqem*. ²¹ Mařar amsexxar nnek issen ‘necc, *wah*, necc xđiy’. Xzar necc ass-a d amezwaru zi marra taddart n Yusuf i dd-ihwan řima ad msagareć sidi inu, ajeđid.”

²² *Xenni* yarra-dd Abicay, mmis n řaruya, inna “Zeema war ittxeřsi Cimei ad immet x man aya? Aqa netta ineeř amedhun n SIDI.” ²³ *Maca* Dawud inna “Min jarayi-dd d akidwem, iřenjiren n řaruya, umi tdewřem ass-a d ředyan inu? Ma ittxeřsa ad itwaneć ass-a ca n yijj di Israyil? Ma necc war ssineć, aqa necc ass-a dewřey d ajeđid n Israyil?” ²⁴ Ajeđid inna i Cimei “Cek war tet-tmettid ca!” U ajeđid ijjuđ as.

²⁵ Uřa d Mafibucat, mmis n Cawul, yusa-dd i umsagar ak-d ujeđid. Netta tuća war issird iđaren nnes, u war iřeff tmart nnes u war iřebben arruđ nnes zeg wass i di iffey ujeđid řars ař ass i di dd-ieqeb netta di řehna. ²⁶ Umi i dd-yusa di Urcalim i umsagar ak-d ujeđid, imsar, aqa inna as ujeđid “Mayemmi war kidi truřed, Mafibucat?” ²⁷ Netta inna as “Sidi inu, ajeđid, amsexxar inu iđdar ayi, mařar amsexxar nnek tuća iqqar ‘Necc xsey ad bardęey i wećyuř, ad xas nyey, ad rařey řar ujeđid’, mařar amsexxar nnek d aqidar. ²⁸ Netta iceqqef deg umsexxar nnek řar sidi inu, ajeđid. *Maca* sidi inu, ajeđid, am ijj n umalak n AREBBI. Egg, min iđan nican di tiřawin nnek. ²⁹ *Minzi* marra taddart n baba tuća war teđi myir iryazen imettinen i sidi inu, ajeđid. *Waxxa amenni* cek tessyimed amsexxar nnek řar yenni ittetten řar řtabřa nnek! Min řari ead d tasyart u i umi i řa ttareć ead ktar řar ujeđid?” ³⁰ Ajeđid inna as “Mayemmi teggid ammu *ařas* n wawařen x tmesřayin nnek? Necc nnić ‘Cek d řiba, kenniw ad tebdam tammurt.’” ³¹ Inna Mafibucat i ujeđid “Netta izemmar ad tt iksi marra, mařar sidi inu, ajeđid, aqa ieqeb řar taddart nnes di řehna.”

³² Barzillay, Ajileadi, ihwa zi Rujalim uca izwa L'Urdun ak-d ujeđid řima as t iqebbed x L'Urdun. ³³ Barzillay tuća iwsar *ařas*, ijj n weryaz n tmanyin n isegg^wusa. Netta tuća iksi ajeđid umi

2 ŞAMWIL

t tuġa di Maġanayim, minzi netta tuġa-t d ijj n weryaz ġars agra aţţas. ³⁴ Ajeġid inna i Barzillay “Zwa akidi. Necc ad cek ġari ksiġ di Urcalim.” ³⁵ Maca Barzillay inna i ujeġid “Meġar n wussan n isegg^wusa n tudart inu *ead din* ħima ad ffyey ak-d ujeġid ġar Urcalim? ³⁶ Ass-a necc ġari tmanyin n isegg^wusa. Ma zemmarey ad farzey *ead* min işebġen zi min war iġrin? Ma izemmar umsexxar nnek ad iqqas min i ġa ccey d min i ġa swey? Ma zemmarey ad sġey *ead* i tmijja n imedyazen d tmedyazin? Mayemmi i ġa isseġqeř umsexxar nnek *ead* x sidi inu, ajeġid? ³⁷ Amsexxar nnek ad iġwa cwayt L'Urdun ak-d ujeġid. Mayemmi i d ayi ġa iwc ujeġid tarebbaġt-a? ³⁸ Ejj amsexxar nnek ad ieqeb ħima ad mettey di tendint inu, ġar wendeř n baba d yemma. Aqa da, amsexxar nnek Kimham! Ejj it ad iġwa ak-d sidi inu, ajeġid. Egg as min tetwařid mliġ di tiţţawin nnek.” ³⁹ Xenni inna ujeġid “Kimham ad kidi iġwa u min tetwařid mliġ di tiţţawin nnek, ad as t ggey. Marra min zzayi tessutared, ad ac t ggey.”

⁴⁰ Umi iġwa marra řgens L'Urdun u uřa d ajeġid iġwa, xenni ajeġid issudem Barzillay u ibarek it. Xas uca idweř netta ġar temmurt nnes.

⁴¹ Ajeġid maca yarni iedu ġar Jiljal u Kimham yuyur akides. Marra řgens n Yahuda tuġa yuyur ak-d ujeġid umi netta tuġa iġwa, uřa d azyen n řgens n Israyil. ⁴² U xzar, marra iryazen n Israyil usin-dd ġar ujeġid, nnan i ujeġid “Mayemmi aytmatney, iryazen n Yahuda, ucaren cek *i neccin* u nedhen ajeġid d taddart nnes řami tuġa iġwa L'Urdun d marra iryazen n Dawud akides?” ⁴³ Xenni arrin marra iryazen n Yahuda x ayt n Israyil “Minzi ajeġid itteena ayi-dd. Mayemmi txeyyqed x uya? Ma necca neccin zi *macca* n ujeġid niy yiwi-dd netta ict n tarzeft i neccin?” ⁴⁴ Iryazen n Israyil arrin-dd x yeryazen n Yahuda uca *Israyil* inna “Necc ġari *ecra* n ifassen ġar ujeġid uca uřa ak-d Dawud ġari *necc* ktar xawem. Mayemmi i d ayi tesseġqared? Ma war iġi wawař inu d amezwaru, maġend ad dd-arrey ajeġid inu?” Maca tuġa awař n yeryazen n Yahuda ijhed x wawař n yeryazen n Israyil.

Aġewwey n Cabea

20¹ Tuġa din ijj n weryaz i war isekk^win. Tuġa qqaren as Cabea, mmis n Bikri, ijj n Ubinyamini. Netta isşud di řbuq, inna “Neccin war ġarney tasyart di Dawud u neccin war ġarney řwart ak-d mmis n Yassa. Ejj *kuř* aryaz ad yuyur ġar iqiđan nnes, a Israyil!” ² Uca *kuř* aryaz iffey zi ġar đeffar n Dawud, *iruh* awarni i Cabea, mmis n Bikri. Maca iryazen n Yahuda qqimen řesqen ak-d ujeġid nsen, zi L'Urdun ġars ař Urcalim.

³ Umi yudef Dawud ġar taddart nnes di Urcalim, iksi ujeġid *ecra* n temyarin, tiyya nnes nni tuġa iġja awarni as ħima ad ħđant taddart. Netta igga itent deg ict n taddart itwaġđan u netta itthilla daysent, maca war ġarsent yudef. Nitenti qqiment bellęent ġars ař ass n řmwet nsen, am teġjařin n yijj n weryaz iddaren. ⁴ Inna ujeġid *ewed* i Amasa “Řaya-dd x yeryazen n Yahuda ad munen ġari di třata n wussan uca xenni bedd cek *simant* nnek da!” ⁵ Amasa iffey ħima ad iřaya x Yahuda ad ssmunen, *maca* netta ięeţteř x řweqt i tuġa akides igga ujeġid. ⁶ Xenni inna Dawud i Abicay “Řexxu ad aney igg Cabea, mmis n Bikri, tuęeffna mahu x Abcalum. Ksi akidek imsexxaren n sidi u đfar it, ħima netta war izemmar ad yaf i yixef nnes tineddam ifaryen uca ad iqree tiţţawin nney.” ⁷ Ffyen yeryazen n Yu'ab, *uyuren* awarni as, ak-d ięessasen n arrimet d ireqqasen n tazřa d marra ayt bu-teyruđt. Nitni ffyen-dd zi Urcalim ħima ad đfaren Cabea, mmis n Bikri.

⁸ Umi ten tuġa nitni ġar wezru ameqqran n Jibeun, tuġa Amasa zzat i wudem nsen. Yu'ab tuġa itthezzam arruđ nnes n umenyi i yarđ. Tuġa xas ijj n uęezzam ak-d ssif deg ufurru i xas itwaggen ġar tejsinna nnes. Umi yuyur netta ġar zzat, iwđa as ssif zzayes. ⁹ Inna Yu'ab i Amasa “Aqa cek mliġ, uma?” Icebbar Yu'ab s ufus afusi di tmart n Amasa ħima ad t issudem. ¹⁰ Amasa war iġekkar i ssif i tuġa deg ufus n Yu'ab uca netta iřqef it zzayes ġar tyezdrist wiss xemsa n *idmaren*

2 ŠAMWIL

uca ffyēn as-dd waḍan. Netta immut b̄ra mma iṛqef it ict n twaṛat nneḍni. U Yu'ab ak-d umas Abicay idfar Cabea, mmis n Bikri. ¹¹ Ijj n weryaz ibedd ɣars ɣar Amasa. Tuya netta zeg imsexxaren n Yu'ab, inna “Ejj kuṛ ijjen i iḡan ak-d Yu'ab uṛa d wenni i iḡan ak-d Dawud, ad idfar Yu'ab!”

¹² Amasa maca tuya izzeṛ itwanned deg idammen nnes deg webrid ameqqran. Umi izra aryaz, aqa marra ṛgens iqqim ibedd, ijarr netta Amasa zeg webrid ɣar yeyyar u inḍar ijj n warruḍ tiwa nnes, minzi qaē wi ɣars dd-iwḍen, izra it, xenni iqqim ittbedda. ¹³ Aṛami tuya netta itwagg^wej x webrid, edun marra iryazen awarni i Yu'ab, ḥima ad ḍfaren Cabea, mmis n Bikri, ¹⁴ wenni tuya ikka x marra tiqebbaṛ n Israyil ɣars aṛ Abal, u ɣar Bayt-Maeka u ɣar marra Ibiriyyen. Nitni munen uca ruḥen *εawed* awarni as. ¹⁵ Ammu dd-usin uca nḍen as-dd di Abal-Bayt-Maeka. Nitni ssefyen ijj n lbaraj x tendint u lbaraj nni ibedd ɣar ṛḥiḍ n zzat i dd-innḍen i tendint. Marra ṛgens i tuya ak-d Yu'ab, ggin ad areddḡen ṛḥiḍ ḥima ad as ssyēḍṛen.

¹⁶ Xenni tṛaya ict n temyart d tmiyist zi tendint “Sṛem, sṛem, inim i Yu'ab ‘As-dd da, ades-dd, aṛami zemmarey akidek ssiwṛey.’ ” ¹⁷ Umi dd-yusa netta, yudes-dd ɣars, tenna temyart “Ma cek d Yu'ab?” Netta inna “D necc.” Uca tenna as nettat “Seṛ ɣar wawaṛen n tayya nnek.” Netta inna “Nec ttesṛiy.” ¹⁸ Xenni tenna “Zic tuya ssiwṛen di kuṛ amcan, nnan ‘Ittxeṣṣa asen ad t sseqsan nican di Abal!’, uca ammu i tt kemmṛen mliḥ. ¹⁹ Necc zeg inni n ayt n ṛehna d imtiqqan di Israyil u cek tersed ad tenyēd ict n tendint, tenni d yemmas i Israyil. Mayemmi i ɣa tṣarḍed ṛwart n SIDI?” ²⁰ Yu'ab yarra-dd xas, inna “Aya igg^wej xafi aṭṭas belli necc ad ṣarḍey u ad nyey!

²¹ Tamesṛact war teḡi amenni. Maca ijj n weryaz zeg idurar n Ifrayim, qqaren as Cabea, mmis n Bikri, iksi afus nnes x ujeḡid, x Dawud. Netta waha itttxeṣṣa ad tewcem, xenni ad ḥeyydey zi tendint.” Tenna temyart i Yu'ab “Xzar, azeḡif nnes ad ac-dd immenḍar tiwa i ṛḥiḍ.” ²² Tusa-dd temyart s tiyit nnes ɣar marra ṛgens u nitni qessen i Cabea, mmis n Bikri, azeḡif, nḍaren t i Yu'ab. Xenni iṣuḍ Yu'ab di ṛbuq u nitni bezzēen ixef nsen, gg^wejen x tendint u kuṛ aryaz yuyur ɣar iqidan nnes u Yu'ab iēqeb ɣar Urcalim, ɣar ujeḡid.

Imdebbaran imeqqranen n Dawud

²³ Yu'ab itwagg d azeḡif x marra ṛeekar n Israyil, u Banaya, mmis n Yahuyadaē, tuya x iēssasen n arrimet u x ireqqasen n tazṛa. ²⁴ Aduram ibedd x Ijizya u Yahucafat, mmis n Axilud, tuya-t d amarir n umezruy. ²⁵ Ciwa tuya d amarir u Ṣaduq d Abyatar tuya-ten d ikehhanen. ²⁶ Uṛa d Eira tuya d ijj n umtiqqi n Dawud.

Ddeewa n Ijibeuniyyen ḍidd i Cawul

21 ¹ Deg wussan n Dawud tuya din ijj ṛaz, tṛata n isegg^wusa, asegg^was awarni usegg^was. U Dawud yazu udem n SIDI u SIDI inna “D man aya x Cawul u x idammen i iṛeṣqen di taddart nnes, minzi netta inya Ijibeuniyyen.” ² Xenni iṛaya-dd ujeḡid x Ijibeuniyyen, issiweṛ akidsen. Ijibeuniyyen maca war dd-qqarṣen ca zeg ayt n Israyil, maca zi min iqqimen zeg Imuriyyen. Ayt n Israyil tuya jjuḡen asen, maca Cawul tuya yarezzu ad ten iwwet deg wecḍar nnes i ayt n Israyil d Yahuda. ³ Dawud inna i Ijibeuniyyen “Min d awem i ɣa ggey u s min zi i ɣa ggey aṣṛaḥ maḥend ad tbarkem ṛwart n SIDI?” ⁴ Ijibeuniyyen nnan as “War d aney icqi nnuqart niy d wurey zi Cawul niy zi taddart nnes. *εawed* war d aney-dd ikkar ad neney ca n yijj di Israyil.” U netta inna “Min i ɣa tinim, ad awem t ggey.” ⁵ Nitni nnan i ujeḡid “Icqa aney weryaz nni ixsen ad xaney iqda u tuya inwa ad imḥa ayimi nney di marra tammurt n Israyil. ⁶ Ad aney mmewcen seba n yeryazen zi tarwa nnes ḥima ad ten ayṛen zzat i SIDI di Jibe n Cawul, wenni itwafarzen zi SIDI!” Uca ajeḡid inna “Nec ad ten wcey.” ⁷ Maca ajeḡid isseizz x Mafibucat, mmis n Yunatan, mmis

20:11 ‘ibedd ɣares’ - ix s ad yini ibedd ɣar arrimet n Amasa.

2 ŠAMWIL

n Cawul, di ttwec n tjažit i SIDI, tenni *tetwagg* jarasen, jar Dawud d Yunatan, mmis n Cawul.

⁸ Aježid iksi tnayen n ihenjiren n Rišfa, yeğis n Aya, i dd-turuw i Cawul, Armuni d Mafibucat, d xemsa n ihenjiren n učmas n Mixal, yeğis n Cawul, i dd-turuw i Eadriyil, mmis n Barzillay zi Maḥulay. ⁹ Netta iwca iten deg ifassen n Ijibeuniyyen, inni ten ayřen x wedrar zzat i uyembub n SIDI. Sebea nni wđan deg ict n twařat. Nitni twanyen deg wussan n tmegra, deg wussan imezwura, yar beddu n tmegra n temžin.

¹⁰ Xenni tekxi Rišfa, yeğis n Aya, ict n txancet tessu tt zzat i ixef nnes x ijj n jjarf. Zi beddu n tmegra yars ařami i xasen-dd zeğeen waman zeg ujenna. Nettat war teji ijdad n ujenna ad xasen areyyhen s uziř uřa d řewhuc n řexřa s ğiřet.

¹¹ Ḥajan as i Dawud min tuya tegga Rišfa, yeğis n Aya, tayya n Cawul. ¹² Uca Dawud ittef abrid u zeg imezday n Yabic di Jilead ikkes ixsan n Cawul d ixsan n mmis Yunatan nni kksen nitni zeg wazzay n Bayt-San, mani ten ayřen Ifiliřiniyyen deg wass i di yeřben x Ifiliřiniyyen x Cawul di Jilbuea. ¹³ Netta issgaeed zi senni ixsan n Cawul d ixsan n mmis Yunatan. Nitni iwyen eawed ixsan n yenni itwayřen. ¹⁴ Neđřen ixsan n Cawul d mmis Yunatan di temmurt n Binyamin di řaylae deg wendeř n babas Qis u nitni ggin marra min d asen yumur uježid. Awarni man aya iija AREBBI ad itwasseřeh ixef nnes di ttwec n temmurt s tzažit nsen yuğyen.

Amenyi ak-d Ifiliřiniyyen, ak-d ayt n Rafa

¹⁵ Ifiliřiniyyen mmenyen eawed ak-d Israyil. Dawud ihwa d imsexxaren nnes akides. Nitni mmenyen ak-d Ifiliřiniyyen uca idweř Dawud yuřeř ařtas. ¹⁶ Yicbi zi Nub, ijj zeg ayt n Rafa, wenni lansa nnes tewzen třata mya n uciql n nnhas u wenni tuya ibyes s yijj n ssif d amaynu, ittyiř as ad iwwet Dawud. ¹⁷ Maca Abicay, mmis n řaruya, iwca as afus u iwta Afiliřini, inya it. Xenni jjuğen as yeryazen n Dawud, nnan “Cek war akidney teffyed ead yar umenyi, mařend war txessyid řefnar n Israyil.”

¹⁸ Awarni as imsar, aqa ikkar eawed umenyi ak-d Ifiliřiniyyen di Jub. Řexdenni Sabkay, Ařucayi, iwta Saf, wenni d ijj zeg ayt n Rafa.

¹⁹ Uca eawed tuya din umenyi ak-d Ifiliřiniyyen di Jub. Ilřanan, mmis n Yaeri-Arjim, Abaytlařmi, iyřeb x Julyat zi Jat. Akeccud n lansa igga am ijj n weemud n ukeccud n uxeyyed.

²⁰ Uca ikkar eawed umenyi di Jat. Tuya din ijj n weryaz d azirar, s setta n idewđan yar ifassen nnes u setta n tfednin yar idaren nnes, marra řqedd nnes arebea u eicrin. Uřa d netta itwaxřeq-dd di Rafa. ²¹ Netta isstehza zi Israyil, maca Yunatan, mmis n Cimea, umas n Dawud, iyřeb xas.

²² Arebea-ya twaxeřqen-dd di Rafa di Jat u nitni wđan s ufus n Dawud u s ufus n imsexxaren nnes.

Izři n Dawud i usemyar n Arebbi

22¹ Dawud issiweř awařen n izři-ya i SIDI deg wass umi t ifekk SIDI zeg ufus n marra řeedyan nnes u zeg ufus n Cawul. ² Netta inna

“SIDI d tařđart inu d lburj inu d amsenjam inu.

³ SIDI n teřđart inu, necc yars i ya arewřey.

Cek d aseřqi inu d yicc n usenjem inu,

lburj inu yueřan u amcan inu n tarewřa.

Amsenjam inu, cek tfekked ayi zi řeunf.

⁴ Necc řayiy-dd x SIDI, wenni isdařeğen asemyar, u necc aqa twasnejmey zi řeedyan inu.

⁵ Mařar nnden ayi-dd řemwaj n řmewt,

2 ŞAMWIL

ssigg^wedent ayi řhemřat n waman ihajen.

⁶ Iseywan n řaxart carfen ayi,
tixecfin n řmewt řşarent ayi.

⁷ Di řehřaret inu řayiy-dd x SIDI u x AREBBI inu i x dd-řayiy.

Zi zzawect nnes isřa netta i tmijja inu
uca iyuyyan inu *udfen* řar imezzuyen nnes.

⁸ Xenni tenhezz u tarjijj temmurt,
dsusa n ujenna ttrařen-dd ttasen-dd u nhezzen,
mayar lyadab nnes tuya itwassary.

⁹ Ddexxan igaeed-dd zeg wenzar nnes
u timessi zeg uqemmum nnes tşard,
řefhem itteřduduqen itwassary zzayes.

¹⁰ Netta igga ajenna ad yařar uca ihwa-dd,
aqa din ijj n useynu d abarcan sadu idaren nnes.

¹¹ Netta indeh x ijj n uxirub, *wah* idwa,
u netta itwařar x wafriwen n uřemmiđ.

¹² Netta igga tařest ad as tenned,
am iεuccuten, ijj n wegraw n waman,
iseynuten iqelljen ibbarecnen.

¹³ Zi tissiqt qibač nnes twassaryen řefhem itteřduduqen.

¹⁴ Uca ijja SIDI ajjaj ad idduqqez zeg ujenna,
uca Ameuři x kuřci igga tmijja nnes ttnefrara.

¹⁵ Netta iqarř fritcat n řqews nnes uca ibezzee iten,
izzaryed assamen uca issigg^wed iten.

¹⁶ Tisiwin n řebřar dewřent ttbanent,
dsusa n ddunit dewřen εarran zeg utextix n SIDI,
zeg uşuđi n řεwin zi tenzart nnes.

¹⁷ Zi sennej issizzwed-dd *afus* nnes, yiwi ayi,
ijbed ayi-dd zeg waman myaren.

¹⁸ Netta ifekk ayi-dd zi řεdu inu ijheden,
zeg inni i d ayi icarrhen,
minzi nitni tuya jehden xafi.

¹⁹ Nitni řşaren ayi deg wass n arrzeyyet inu,
maca SIDI tuya d amεemmed inu.

²⁰ Netta indeh ayi řar ttasie uca issenjem ayi,
mayar netta tuya issεizza ayi.

²¹ SIDI ixřef ayi ełahřab tasegda inu,
ełahřab tazdugi n ifassen inu ixεęeř ayi.

²² Mayar necc řřfey ibriden n SIDI,
war heyydey ca x AREBBI inu s uxeyyeb.

²³ Mayar marra řřheqq nnes *tuya* zzat i *tiřřawin* inu,
war heyyidey ca x tweřřa nnes.

²⁴ Dewřey twakemmřey akides,
řđiy ixef inu zi řmuεřiyet inu.

²⁵ SIDI ixřef ayi anect n tasegda inu,
anect n tazdugi inu zzat i *tiřřawin* nnes.

22:11 'axirub' - ijj n lmarka n lmalakat.

2 ŞAMWIL

- ²⁶ I umeddukeř ařdiq i teğid cek d ameddukeř ařdiq,
i bu-teyruđt ikemmřen i teğid cek tkemmřed.
- ²⁷ I wenni itwassizedgen aqa cek d amezdag,
ak-d wenni ifaryen aqa tfaryed ktar.
- ²⁸ Cek tessnejmed řgens itwařsar.
Titřawin nnek đidd i imęeffaren, cek ad *ten* tessehwid.
- ²⁹ Minzi cek d řefnar inu, SIDI!
SIDI igga tifawt di tağest inu.
- ³⁰ Minzi akidek ad azzřey x ict n bandiyya,
ak-d AREBBI inu ad neggzey x ijj n řhiđ.
- ³¹ Abrid n Arebbi ikmeř, awař n SIDI itwařeffa *di tmessi*.
Netta d aseřqi i marra inni days ittiqqan.
- ³² Mağar man man wen i iğan d Arebbi, mğir SIDI,
u man wen i iğan d tařđart, mğir AREBBI nney?
- ³³ Arebbi d lburj inu ijhed,
netta issarxu abrid nnes nican.
- ³⁴ Netta igga iđaren inu am yenni n iyayđen n wezğar,
u yarra ayi ad beddey x řegęudi inu.
- ³⁵ Netta isseřmed ifassen inu i umenği,
iyağen inu ad meğđen ijj n řqews n nnhas.
- ³⁶ Cek tewcid ayi aseřqi n usenjem nnek,
u s uwađeę nnek tessemğared ayi.
- ³⁷ Aqa tegged ttasie i uřurif sadu inu,
uca ticeębin inu war meyyřent.
- ³⁸ Necc đfarey řęedyan inu uca teğhiy ten,
u war dd tteiqqibey ař ten qđiy.
- ³⁹ Necc qđiy ten u ssnuqqbey ten ařami war kkaren eawed.
Nitni wđan sadu iđaren inu.
- ⁴⁰ Cek tbeysed ayi s jjeđd i umenği,
tarrid-dd inni i dd-ğari ikkaren ad ađaren sadu inu.
- ⁴¹ Cek tewcid ayi timejjart n řęedyan inu, n yenni i d ayi ieiffen,
u necc aređğey ten.
- ⁴² Nitni xezzen, *maca* war din tuyi amsenjem,
xezzaren ġar SIDI, *maca* netta war xasen dd-ğarri.
- ⁴³ Necc weddarey ten am tęejjajt n temmurt,
am ucař x ibriden necc eęjney u rebzey ten.
- ⁴⁴ Cek tfekkid ayi zeg imcubbecen n weydud inu,
teğđid ayi d azeğif n řegnus,
ij n weydud war t ssineğ, ad ayi isexxar.
- ⁴⁵ Tarwa n yijj n ubarrani ssniemiřen sswađeęen ayi.
Mğir řami isřa umezzuy waha, sřin-dd ġari.
- ⁴⁶ Tarwa n yijj n ubarrani fecřen,
waxxa nitni tuya twanđen s lbarajat nsen.

22:28 'imęeffaren' - 'ayt bu-nnfaxet'.

22:31 'inni days ittiqqan' - 'inni xas ittecřen'.

2 ŠAMWIL

⁴⁷ Tudart i SIDI. Ad tetwabarek tešđart inu.
Ejj ad yiři AREBBI n tešđart n usenjem inu ad itwassgaæeed .

⁴⁸ Arebbi wenni i xafi ittentaqamen
u i d ayi itteggjen iyduđen sadu ufus inu,
⁴⁹ wenni i d ayi issuffuyen zeg *ufus n ředyan* inu,
wah, cek tesgaæaded ayi tiwa n yenni i d ayi ittdaddan,
cek tessenjamed ayi zeg weryaz n řexcunet.

⁵⁰ X uyenni, SIDI, necc xsey ad cek qadiy
u ad zehhdey isem nnek.

⁵¹ Igga isenjimn n ujeđid nnes myaren
uca isscen tamexsiwt nnes icewwaren i umedhun nnes,
i Dawud u i zzariæet nnes i řebda.

Awařen ineggura n Dawud

23¹ Ina d awařen ineggura n Dawud.

Dawud, mmis n Yassa issawař, bu-teyruđt wenni itwasseuđan, amedhun n AREBBI n Yaæqub d amedyaz iæizzen n Israyil issawař:

² “Arruđ n SIDI issiweř zzayi u awař nnes x iřes inu.

³ SIDI n Israyil inna, aqa Tašđart n Israyil tessiweř akidi

‘Ij n řhakem jar iwdan, ijj n umsegged,
ijj n řhakem wenni ittegg^weden zi AREBBI,
⁴ wenni *iggin* am tfawt yar tuffut xmi dd-tneqqar tfuct,
yar ict n tuffut břa iseynuten iebubbzen,
mařa s tissiqt n tifawt, s wenzar aqa issuffuy ayemmuy aziza zi temmurt.’

⁵ Waxxa taddart inu yar Arebbi war teđi amenni, aqa igga ayi ijj n řeahd i řebda, msettef u itwađda di marra.

Mařar qaæ asenjem inu d marra min isnekkaran řefrařet, ma war issyemma aya?

⁶ Wenni war isekk^win ad immenđar am ict n tseřta ak-d isennanen,
marra nitenti, mařar war izemmar ad twařtfent s ufus.

⁷ Aryaz wenni ixsen ad tent iđada, ittęezzem s wuzzař d ukeccuđ n lansa
u nitni ad twasaryent s tmesi deg wemcan *nse*.”

Ayt bu-teyruđt n Dawud

⁸ Ina d ismawen n ayt bu-teyruđt i *iđan* yar Dawud: Yucayb Bacabbat, mmis n Utahkamuni, azeđif n ineyraf zi řeeskar. Lansa nnes tuđa d řehzut nnes, issnuqqeb tmenya-mya n yeryazen deg ijj n umenyi. ⁹ Awarni as *yusa-dd* Iliæazar, mmis n Dudu, mmis n Axuxi, netta d ijj zi třata n ayt bu-teyruđt *inni iđan* ak-d Dawud, řami sstehzan zzaysen Ifiliřtiniyyen inni tuđa din ssmunen i umenyi u iryazen n Israyil tuđa gaæeden xasen *i umenyi*. ¹⁰ Netta ikkar, iwta deg Ifiliřtiniyyen yars ařami afus nnes yuđer u iřseq ufus nnes di ssif. SIDI yiwiđ ijj n usenjem d ameqqran deg wass nni uca *iryazen n řgens* æeqben awarni as, myir řima ad keccđen. ¹¹ Awarni as *yusa-dd* Cam-

23:4 ‘řeřtic’ - niy ‘arrie’.

23:8 ‘deg ijj n umenyi’ - s Teibranit ‘deg icten ticti’.

2 ŞAMWIL

ma, mmis n Aji, Aharari. *Řami* nnjarwen Ifilistiñiyyen ħar Laxi, tuġa dinni ijj n iyyar iccuren s řeedes. Řgens tuġa yarweř zzat i wudem n Ifilistiñiyyen. ¹² Netta ibedd di řwest n ureqqie n iyyar nni uca ifekk it-idd uca iyřeb x Ifilistiñiyyen. *Ammu* yarra as SIDI ijj n weyřab d ameqqran. ¹³ Třata zi třatin n izeġifen hwan, usin-dd ħar Dawud di *řweqt* n tmegra, deg ifri n Abdullam. Tuġa *din* ict n tejmeēt n Ifilistiñiyyen tewta iqıđan nsen di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ¹⁴ Dawud *tuġa-t* deg ijj n lburj uca *tuġa* din ict n tecbart n iēssasen n Ifilistiñiyyen di Bayt-Laħm. ¹⁵ Uca Dawud irqef it ufadi, inna “Wi i d ayi-dd i ħa yawyen aman zi tařa n Bayt-Laħm i *iġan* ħar tewwart n *tendint*?” ¹⁶ *Xenni* cuqqen třata n ayt bu-teyruđt nni řmargeħ n řeekar n Ifilistiñiyyen, uymen-dd aman zi tařa n Bayt-Laħm, i *iġan* ħar tewwart n *tendint*. Ksin ten akidsen u iwđen ħar Dawud. Netta yugi ad ten isu, maca izeġeē iten zzat i SIDI. ¹⁷ Netta inna “Aya igg^wej x afi, a SIDI, aqa necc ad ggey man aya. Ma ad swey idammen n yeryazen, inni *din* iruħen *am sebbřen* tudart nsen?” U netta war ix ad ten isu. D man aya i t iggin třata n ayt bu-teyruđt nni.

¹⁸ Abicay, mmis n Yu’ab, mmis n řaruya, tuġa d azeġif n třata nni. Netta iħenneđ lansa nnes x teřt-mya, issnuqqeb iten. Netta ħars ijj n isem *itwacenneē* jar třata nni. ¹⁹ Ma war iġi netta d wenni itwacenneēn ařtas zi třata-ya? X uya tuġa netta d řqebťan nsen. Maca netta war yiwid uřa ħar třata n *imezwura*.

²⁰ *Xenni* Banaya, mmis n Yahuyadaē, mmis n yijj weryaz imeħđen, timegga nnes myarent, netta zi Qabđiyil. Netta iyřeb x tnayen n iyraden ijeħden. Eawed tuġa netta ihwa *ict* n *twařat*, iyřeb x ijj n weyrad di řwest n yijj n wanu deg ijj n wass umi iwta wedfeř. ²¹ Netta iyřeb uřa x yijj n weryaz d Amiřri, ijj n weryaz issegg^waden. Amiřri tuġa ħars ict n lansa deg ufus *nnes*. Ihwa ħars s yijj n weēmud, ikkes as lansa zeg ufus n Umiřri u inġa it s lansa nnes. ²² D man aya i igga Banaya, mmis n Yahuyadaē. X uya ħars isem *icnee* jar třata n ayt bu-teyruđt. ²³ Netta tuġa d wenni itwacenneēn ařtas zi třatin, maca war yiweđ ař třata imezwura. Dawud igga it jar imtiqqan ifarzen nnes.

²⁴ Tuġa Easayil, umas n Yu’ab, jar třatin; Ilħanan, mmis n Dudu, zi Bayt-Laħm;

²⁵ Camea, Aħarudi; Iliqa, Aħarudi;

²⁶ Halař, Afalťi; Eira, mmis n Eiqqic, Atiquei;

²⁷ Abieazar, Aēanatuti; Mabunnay, Aħucayi;

²⁸ řalmun, Axuxiy; Mahray, Anaťufati;

²⁹ Xalab, mmis n Baēna, Anaťutafi; Ittay, mmis n Ribay, zi Jibeā zeg ayt n Binyamin;

³⁰ Banaya, zi Fireatun; Hidday, zi teyzurin n Jaēac;

³¹ Abu-ēalbun, Aēarabati; Eazamut, Abarħumi;

³² Ilyahba, Acaelubuni; Zeg iħenjiren n Yacan, *myir* Yunatan;

³³ Camma, Aharari; Axiyam, mmis Carar, Arari;

³⁴ Ilifalať, mmis n Aħasbay, mmis n Maēki; Iēam, mmis n Axitufil, Ajiluni;

³⁵ Ĥařray, Akarmali; Faēray, Alarabi;

³⁶ Ji’al, mmis n Natan, zi řuba; Bani, Ajadi;

³⁷ řalaq, Aēammuni; Naħray, Albi’rutu, aħemmař n řesnaħ n Yu’ab, mmis n řaruya;

³⁸ Eira, Ayitri; Jarab, Ayitri;

³⁹ Uriya, Aħitti, marra *jmie* sebea u-třatin n yeryazen.

Aħesseb n řgens d řeiqab n SIDI

24¹ Lyadađ n SIDI iqqim itwassary x Israyil. Netta issekkar Dawud xasen, inna “Uyur ad tħesbed Israyil d Yahuda!” ² Inna ujeġid i Yu’ab, akumandar n řeekar, wenni tuġa ħars *iġan* “Ekk marra tiqebbař n Israyil, zi Dan ħars ař Bi’r-Sabea, ħesseb řgens, maħend necc ad ssney řqedd n řgens.” ³ *Xenni* inna Yu’ab i ujeġid “Ad yarni SIDI, AREBBI nnek, i řgens-a am mammec

2 ŞAMWIL

ġan nitni řexxu u *ead* mya n tseqqar am mammec ġan nitni řexxu u ejj ad żarent tiġtawin n ujeġid. Maca i umi iwca taynit ujeġid i tmesřact-a?”⁴ Maca awař n ujeġid ijhed x Yu’ab u x ikumandaren n řeeskar. U Yu’ab iffey ak-d ikumandaren n řeeskar, yagg^wej x wudem n ujeġid ħima ad iħesseb řeeskar n Israyil.⁵ Nitni żwan L’Urdun u wtin iqiđan nsen ġar uyezdis afusi n tendint n *Earueir* tenni ġar řwest n teyzart n Jad u ġar Yaezir.⁶ Usin-dd di Jilead u di Taħtim-Ĥudci. Xas uca usin-dd ġar Dan-Yaean u ġar jwayeh n řidun.⁷ Uca usin-dd ġar tendint n řur i ifaryen s *iyebrawen* u ġar marra tneddam n Iħiwiyyen d Ikaneaniyyen u iwđen *xenni* ġar ljanub n Yahuda di Bi’r-Sabea.⁸ Ammu kkin nitni marra tammurt u awarni *edun* tesa n iyuren d eicrin n wussan usin-dd ġar Urcalim.⁹ U Yu’ab iwca i ujeġid řqedd n řeħsab n řgens. Israyil days tmenya-mya-ařaf n yeryazen imeħđen inni izemmaren x ssif u xemsa-mya-ařaf n yeryazen *tuya-ten* zi Yahuda.

¹⁰ Maca uř n Dawud ibda ad ireddu as, awarni iħesseb řgens u Dawud inna i SIDI “Nec xđiy *xak* aġtas s min ggiy. Uca řexxu, a SIDI, kkes řmueřiyet x umsexxar nnek, maġar necc ggiy tubbuheřya tameqqrant.”¹¹ Umi Dawud ikkar ġar tuffut, imsar, aqa yusa-dd awař n SIDI i unabi Jad, amwařaw n Dawud, inna¹² “Uyur, siweř i Dawud ‘Ammu iqqar SIDI: Ad ac-dd ssarsey řrata n tmesřayin. Ixđar ict zzaysent uca ad ac tt ggey.’ ”¹³ Uca Jad yusa-dd ġar Dawud, ixebbar it, inna as “Ma ad iwđa seba n isegg^wusa n řař x temmurt nnek? Niy tersed ad tarewřed řrata n iyuren zzat i wudem n ředyan nnek u netta ad cek idfar? Niy *tersed* ad yiři řtaeun di temmurt nnek? Xenni řexxu, ssen *min i ġa tixđared* u xzar, min i ġa arrey d tamwarrit ġar wenni d ayi dd-issekken.”

¹⁴ Xenni inna Dawud i Jad “Nec twařsarey aġtas. Ejj aney ad newđa deg ifassen n SIDI, maġar arreħmet nnes temġar, maca war xsey ca ad wđiy deg ifassen n iwdan.”¹⁵ Xenni issiwed SIDI ijj n řtaeun x Israyil, zi tuffut ġars ař řmijař itwaggen. Mmuten seba n ařaf n yeryazen n řgens zi Dan ař Bi’r-Sabea.¹⁶ Umi issizzwed lmalak afus nnes x Urcalim, ħima ad tt iħdeř deg uđeyye, indem SIDI x tuęffna, inna i lmalak i iggur ad iħdeř řgens deg uđeyye “Cfa, sehwa afus nnek řexxu!” Tuġa **Lmalak n SIDI** ittawed ġar unedrar n Uyabusi Arawna.¹⁷ Umi Dawud izra lmalak wenni iwtin řgens, issiweř Dawud ak-d SIDI, inna “Xzar, necc xđiy u necc ggiy řmueřiyet, maca uġi-ġa, min ggin? Ejj ad yiři ufos nnek i tecti ġari d ġar taddart n baba.”

Aealřar x wendrar n Arawna

¹⁸ Deg wass nni beđa yusa-dd Jad ġar Dawud, inna as “Gaęeed, sbedd ijj n uealřar i SIDI x unedrar n Uyabusi Arawna.”¹⁹ Dawud i gaęeed eħařsab awař n Jad, am mammec *t* yumur SIDI.²⁰ Arawna iceyye u izra ajeġid ak-d imsexxaren nnes usin-dd ġars. Xenni yuyur Arawna ġar barra, yuđar zzat i ujeġid s wudem nnes ġar temmurt.²¹ Arawna inna “Mayemmi i dd-yusa sidi inu, ajeġid, ġar umsexxar nnes?” Dawud inna “Ĥima ad xak sęey anedrar ħima ad bniy din ijj n uealřar i SIDI, maħend ad tbedd tecti di řgens.”²² Xenni inna Arawna i Dawud “Ejj sidi, ajeġid, ad iksi u ad iwehheb min d as ittyiř d lemlih di tiġtawin nnes. Xzar aqa din iyenduzen i řarřt n wecmađ u *ksi* dduzan n usarwet d řeħwayej n iyenduzen d akeccuđ *i tnessi*.²³ Aya marra, a ajeġid, ad ac yewc Arawna i ujeġid.” *Eawed* inna Arawna i ujeġid “Iři ad dd-tased cek x řxađar ġar SIDI, AREBBI nnek!”²⁴ Maca ajeġid inna i Arawna “Lla, maca necc ad xak t sęey s ttaman *nnes ikmeř*, maġar necc war ttwehhbey i SIDI, AREBBI inu, řiřarřa n wecmađ i war isekk^win walu.” U Dawud isęa anedrar d iyenduzen i xemsin n uciql n nnuqart.²⁵ Dawud ibna din ijj n uealřar i SIDI uca issgaęeed din řiřarřa n wecmađ d tewhibin n řyiġet. Ammu itwasseřeħ SIDI x temmurt s tzaġit *nsen* yuġyen u tetwassbedd tecti di Israyil.

24:16 ‘anedrar’ - niy ‘andar’.

ADLIS AMEZWARU N IJEĠIDEN

Aduniya ixs ad iksi tagelda

1¹ Tuġa ajeġid Dawud iwsar u imġar deg wussan. Ssduřiyen t s maltat, *maca waxxa amenni* war t iřqif *ead řehmu*.² Nnan as imsexxaren nnes “Ejj ad arzun i sidi inu, ajeġid, ict n teħramt d taekarct u ejj itt ad tbedd zzat i wudem n ujeġid, ad days tethilla. Ejj itt ad tettes ġar idmaren nnes, ħima sidi inu, ajeġid, ad idweř iħemma.”³ Arzun nitni di marra temmurt n Israyil x ict n teħramt days azri. Ufin Abicaj, Tacunamit, uca iwyeen tt ġar ujeġid.⁴ Taħramt tuġa days azri aħtas u nettat tethilla days u tsexxar xas. Ajeġid war tt issin ca.

⁵ Aduniya, mmis n Hajjit, ixs ad issueřa ixef nnes, inna “Nec ad dewřey d ajeġid.” Netta idebbar ikarruten d imnayen uca izwaren xemsin n yeryazen s tazřa zzat i wudem nnes.⁶ Babas tuġa emmarř war xas isseqseħ řami d as inna “Mayemmi i teggid aya?” Eawed Aduniya tuġa ġars ijj n waddud icna. Netta turw it-idd awarni i Abcalum.⁷ Awařen nnes udfen ġar Yu’ab, mmis n řaruya, u ġar Abyatar, akehhan. Nitni wcin afus i Aduniya.⁸ *Maca řaduq*, akehhan, d Banaya, mmis n Yahuyadae, d Natan, anabi, d Cimci d Riei uřa d ayt bu-teyruđt nni *iġan* ġar Dawud, war qqinen ca ixef nsen ġar Aduniya.

⁹ Aduniya iġarř uġi d řebhayem d iħejmiyyen iħeħħen ġar weřru n Zaħifa wenni ġar tařa n Rujil. Netta iearđ marra aytmaz, iħenjiren n ujeġid, u marra iryazen n Yahuda, imsexxaren n ujeġid.

¹⁰ *Maca* anabi Natan d Banaya d ayt bu-teyruđt d umas Suliman, war ten ierid ca.

¹¹ *Xenni* inna Natan i Batcabae, yemmas n Suliman, inna “Ma war tesřid cek, aqa Aduniya, mmis n Hajjit, idweř d ajeġid? Aqa Dawud, siditney, war xas yargib?”¹² Xenni řexxu, as-dd, ejj ayi ad am wcey cwar, ħima ad tessnejmed tudart nnem d tudart n mmim Suliman.¹³ Uyur, adef ġar ujeġid Dawud, ini as ‘A sidi inu, ajeġid, ma war tejjuġed i temsexxart nnek uca tennid: S tidett, mmim Suliman ad yiři d ajeġid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi igellden inu? Mayemmi *iġa xenni* Aduniya d ajeġid?’¹⁴ Xzar umi cem dinni tessawařed *ead* ak-d ujeġid, ad adfey uřa d nec ad kemmřey awařen nnem.”

¹⁵ Batcabae tudef ġar ujeġid deg wexxam n daxeř. Ajeġid tuġa iwsar aħtas u Abicaj, Tasunamit, tsexxar as.¹⁶ Batcabae tesseqwes azeġif uca tuđar i ujeġid uca ajeġid inna “Min cem yuwin?”

¹⁷ Nettat tenna as “A sidi, cek tejjuġed i temsexxart nnek ġar SIDI, AREBBI nnek: S tidett, Suliman, mmim, ad yiři d ajeġid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi inu igellden!”¹⁸ Uca řexxu, xzar, Aduniya idweř d ajeġid, u řexxu, sidi inu, ajeġid, cek war xas tessargibed ca.¹⁹ Netta iġarř i waħtas n řebhayem d uejmiyyen iħeħħen d wuġi u netta iearđ x marra iħenjiren n ujeġid u x Abyatar, akehhan, u x Yu’ab, akumandar n řeskar, maca amsexxar nnek Suliman, war t ierid ca.²⁰ Yark cek, sidi inu, ajeġid, yark cek xezarent marra tiħtawin n Israyil, ħima cek ad asen tessecned, man wen i ġa iqqim x řkursi igellden n sidi inu, ajeġid, awarni as netta.²¹ Niġ ad imsar, mařa sidi inu, ajeġid, ad igg ad itwassars *deg wendeř* ġar řejdud nnes, aqa nec d mmi *ad twaħesben* d mudnibin.”

²² U xzar, am tessaweř nettat *ead* ak-d ujeġid, yudef-dd anabi Natan.²³ Xebbaren aya i ujeġid, nnan “Xzar, aqa da anabi Natan.” Netta yusa-dd zzat i wudem n ujeġid, yuđar i ujeġid s uyembub nnes ġar temmurt.²⁴ Uca inna Natan “Sidi inu, ajeġid, ma tennid cek ‘Aduniya ad

1:3 ‘Tacunamit’ - ict n temġart zi Cunam, ict n tendint di temmurt n Issakar, ġar ljanub n wedrar n Tabur, di ccamal n Israyil.

1:4 ‘war tt issin ca’ - man aya ixs ad yini ‘war kides iħtes ca.

1:6 ‘Nettat’ - yemmas Hajjit.

1:21 ‘mudnibin’ - niġ ‘imednab’.

1 IJEĠIDEN

yiři d ajeġid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi inul? ²⁵ Maġar netta ihwa ass-a u netta iyař i wařtas n řebhayem d řmař iřehħen d wuġi u iearđ x marra iħenjiren n ujeġid u x ikumandaren n řeeskar u x ukehhan Abyatar. Xzar nitni ttetten u sessen zzat i wudem nnes, qqaren ‘Ad iddar ujeġid Aduniya!’ ²⁶ Maca necc, necc wenni d amsexar nnek, d ukehhan řaduq d Banaya, mmis n Yahuyadae, d Suliman, amsexar nnek, war i d aney ierid ca. ²⁷ Ma iffey-dd wawař-a zi sidi inu, ajeġid? Ma *xenni* war tessargibed ca amsexar nnek, man wen i řa iqqim x řkursi igellden n sidi inu, ajeġid, awarni as?”

Dawud igga tagelda deg ufuš n Suliman

²⁸ Ajeġid Dawud yarra-dd xas, inna “Řayat ayi-dd x Batcabaē!” Nettat tusa-dd řar zzat i wudem n ujeġid, tbedd *din* zzat i wudem n ujeġid. ²⁹ *Xenni* ijuġ ujeġid, inna “S tidett, am iddar SIDI, wenni ifekken řeemar inu zi marra řehřaret, ³⁰ wah nican, am d ac jjuġey řar SIDI, AREBBI n Israyil, nniy ‘Aqa mmim Suliman ad yiři d ajeġid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi inu deg wemcan inu, wah, ammu i t i řa ggey s tidett ass-a.’” ³¹ Uca tuđar Batcabaē s uyembub nnes řar temmurt, teqqunjeř i ujeġid, tenna “Ad iddar sidi inu, ajeġid, i řebda!”

³² Xas uca inna ujeġid Dawud “Řayat ayi-dd i ukehhan řaduq, anabi, d Banaya, mmis n Yahuyadaē!” Uca nitni usin-dd zzat i wudem n ujeġid. ³³ Inna asen ujeġid “Ksim imsexxaren n siditwem akidwem u ejj mmi Suliman ad iniy x usardun i řari *iġan* u sehwa t řar Jiħun. ³⁴ Ejj akehhan řaduq, ak-d unabi Natan, ad t idhen dinni d ajeġid x Israyil. *Xenni* ad tşuđem di řbuq u ad tinim ‘Tudart i Suliman!’ ³⁵ Ittxeřřa ad tgaēdem awarni as u netta ad dd-yaš ad iqqim x řkursi igellden inu. Netta ad yiři d ajeġid deg wemcan inu, maġar necc umurey as, ħima ad yiři d amgewwad x Israyil u x Yahuda.” ³⁶ Banaya, mmis n Yahuyadaē, yarra-dd x ujeġid, inna “Amin, ammu iqqar SIDI, AREBBI n sidi inu, ajeġid! ³⁷ Am mammec tuya iġa SIDI ak-d sidi inu, ajeġid, ammu i řa yiři netta uřa ak-d Suliman uca iři netta ad issemyar *ead* řkursi igellden nnes x řkursi n sidi inu, ajeġid Dawud!”

³⁸ *Xenni* akehhan řaduq ihwa ak-d unabi Natan d Banaya mmis n Yahuyadaē, u ak-d iēessasen n arrimet d ireqqasen n tazřa. Nitni ssenyen Suliman x usardun n ujeġid Dawud u nedhen t řar Jiħun. ³⁹ Akehhan řaduq, iksi icc s zzeć zeg uqıđun uca idhen Suliman. Nitni řuđen di řbuq u marra řgens inna “Tudart i ujeġid Suliman!” ⁴⁰ Marra řgens igaeēed awarni as. Iwdan řeffaren di tzamarin u farħen ict n řefraħet temyār ařami tfeġeq temmurt s řħess nsen.

⁴¹ Aya sřin t Aduniya d marra inewjiwen inni řars *iġan*. Nitni tuya bħřa mmunswen. Uřa d Yu’ab isřa i zzhir n řbuq, inna “Mana řħess zi tendint ammu s zzhir ařtas?” ⁴² Am issawař netta ead, yusa-dd Yunatan, mmis n ukehhan Abyatar. Aduniya inna “Adef-dd řar daxeř, minzi cek d ijj n weryaz imeħđen. Cek ad tawyed *nican* ijj n řexbar ařebħan.” ⁴³ Yunatan yarra-dd, inna i Aduniya “S řemqřub, siditney, ajeġid Dawud, igga Suliman d ajeġid. ⁴⁴ Ajeġid issekk akides akehhan řaduq d unabi Natan d Banaya, mmis n Yahuyadaē, d iēessasen n arrimet d ireqqasen n tazřa u ina ggin t ad iniy x usardun n ujeġid. ⁴⁵ Akehhan řaduq d unabi Natan dehnen t d ajeġid di Jiħun u zi senni gaēden s řefraħet ařami tehweř tendint. Aya d řħess i tesřim. ⁴⁶ Uřa d Suliman ittyima x řkursi n tgelda. ⁴⁷ Uřa d imsexxaren n ujeġid usin-dd ħima ad barken siditney, ajeġid Dawud, nnan ‘Iři ad yarr SIDI isem n Suliman *ead* icna x yisem nnek u ad yarr SIDI řkursi nnes *ead* imyār x řkursi nnek.’ Uca ajeġid yuđar x tassut nnes. ⁴⁸ Eawed inna ujeġid ‘Ad itwabarrek SIDI, AREBBI n Israyil, wenni i d iwcin ass-a ad iqqim *ijjen* x řkursi igellden inu, *umi* tiřřawin inu *ead* zemarent ad twařant aya.’”

⁴⁹ Marra inewjiwen inni tuya *iġan* řar Aduniya nnxeřeen, kkaren uca ffyēn, kuř aryaz yuyur abrid nnes. ⁵⁰ Aduniya igg^wed zi Suliman. Netta ikkar, yuyur uca icebbar deg waccawen n uealřar. ⁵¹ Xebbaren aya i Suliman, nnan “Xzar, Aduniya, igg^wed zeg ujeġid Suliman, maġar aqa

1 IJEĠIDEN

netta icebbar deg waccawen n uealṭar, iqqar ‘Ejj ajeġid Suliman ad ijaġ ass-a, aqa netta war ineqq amsexxar nnes s ssif!’ ”⁵² Inna Suliman “Maṛa netta d ijj n weryaz d antiqqi, war xas iwetṭi uṛa d ijj n uzutṭu n ucewwaf nnes, maca maṛa itwaf days tuεeffna, ittxeṣṣa ad immet.”⁵³ Ajeġid Suliman issekk *ij n ureqqas* u nitni kkesin t zeg uealṭar u netta yusa-dd, yuḍar zzat i ujeġid Suliman. Inna as Suliman “Ruḥ ɣar taddart nnek!”

Awaṛen ineggura n Dawud i Suliman

2¹ Umi i d udsen wussan n Dawud, ad immet, ieṛem netta i mmis Suliman, inna² “Nec ad uyureɣ abrid n marra tammurt. Iṛi tmeḥḍed u iṛi d aryaz! ³ Ḥḍa awekkeṛ n SIDI, AREBBI nnek, ḥima ad tuyured di tebridin nnes, maḥend ad tetṭfed di tweṣṣa nnes d ṛumurat nnes d lfarayid nnes d cchadat nnes am mammec t yura di ccariea n Musa, ḥima ad tegged s ṛeεeṛ di marra min i ɣa tegged d mani mma i ɣa traḥed, ⁴ ḥima SIDI ad isseqfeṛ awaṛ nnes i xafi issiweṛ, *umi* inna ‘Maṛa tarwa nnek ad ḥḍan abrid nsen ḥima ad uyuren s teṣdiqt zzat i wudem inu, s wuṛ nsen marra u s ṛeεmar nsen marra, *xenni* war zzayek itwaqess uṛa d ijj n weryaz zi ṛkursi n Israyil.

⁵ Cek tessned εawed min i d ayi igga Yu’ab, mmis n Ṣaruya, min igga netta i tnayen n ikumandaren n ṛeεskar n Israyil: Abnir, mmis n Nir, d Amasa, mmis n Yatir. Netta inɣa iten. Di *ṛweqt* n ṛehna issizzeṛ idammen *am di ṛweqt* n umenyi uca *am di ṛweqt* n umenyi igga idammen ɣar webyas nnes i ɣars ɣar tejeinna nnes uṛa ɣar sandaliyat nnes nni x idaren nnes. ⁶ Egg elahṣab tiyt nnek u war ttejji acewwaf icaben nnes ad ihwa ɣar ṛaxart di ṛehna.

⁷ Egg tadukkṛit ak-d ayt n Barzillay, Ajileadi. Nitni ad iṛin jar inni i ɣa iccen zi tṭabṛa nnek, maɣar ammu i dd-yusin ɣari umi arewṛeɣ zzat i wudem n umac Abcalum. ⁸ Xzar Cimeɪ, mmis n Jira, Abinyamini, zi Baḥurim. uṛa d netta akidek. Netta ineeṛ ayi s ict n nneεṛet iqeṣṣen deg wass umi necc arewṛeɣ ɣar Maḥanayim, maca immseṛqa akidi ɣar L’Urdun u necc jjuḡeɣ as ɣar SIDI, nniɣ ‘*Yari* maṛa ad t nyey s ssif!’ ⁹ Xenni ṛexxu, war t ḥeṣṣeb d amezdag, maɣar cek d ijj n weryaz d amiɣis u tessned min i d as i ɣa tegged ḥima acewwaf nnes icaben ad ihwa ɣar ṛaxart s idammen.

¹⁰ Dawud itwassars *deg wendeṛ* jar ṛejdud nnes. Netta itwanḍeṛ di tendint n Dawud. ¹¹ Ussan i di tuɣa iḥekkem Dawud x Israyil, *tuya-ten* arebein n isegg^wusa. Sebea n isegg^wusa iḥkem di Ḥibrun u di Urcalim iḥkem tṛata u-tṛatin n isegg^wusa.

Timegga amezwaru n ujeoqid Suliman

¹² Suliman iqqim x ṛkursi n babas Dawud u tageldit nnes tedweṛ tarenni di ṛemten aṭṭas. ¹³ *Xenni* Aduniya, mmis n Hajjit, yusa-dd ɣar Batcabaε, yemmas n Suliman, uca nettat tenna “Ma twasit nnek s ṛehna?” Netta inna “Ṛehna!” ¹⁴ Netta inna “Nec ɣari ijj n wawaṛ i cem.” Nettat tenna as “Siweṛ!” ¹⁵ Inna netta “Cem tessned, aqa tageldit tusa ayi-dd u marra Israyil igga dayi tiṭṭawin ḥima ad dewṛeɣ d ajeġid, *waxxa* tageldit tenneqṛeb uca tedweṛ i uma, minzi tuɣa tusa as-dd zi SIDI. ¹⁶ U ṛexxu necc xsey ad ɣarem ttary ict n ṛḥajet *waha*. War d ayi tagi!” Nettat tenna as “Siweṛ!” ¹⁷ Netta inna “Siweṛ ak-d ujeġid Suliman, maɣar netta war cem ittarri, ḥima netta ad ayi iwc Abicaj, Tasunamit, d tamɣart.” ¹⁸ Batcabaε tenna “Mliḥ, necc ad ssiwṛeɣ ak-d ujeġid di tṭwee nnek.”

¹⁹ *Xenni* Batcabaε tusa-dd ɣar ujeġid Suliman, ḥima akides tessiweṛ x Aduniya. Ajeġid ikkar i umsagar akides u yuḍar zzates. *Awarni man aya* iqqim x ṛkursi, ija ad *din* ssarsen ijj n ṛkursi i yemmas n ujeġid u nettat teqqim ɣar uɣus afusi nnes. ²⁰ *Xenni* tenna as nettat “Nec xsey ad ac ttary ict n ṛḥajet *waha*. War d ayi tagi!” Inna as ujeġid: Seqsa, yemma, necc war cem tarriɣ ca.” ²¹ Nettat tenna as “*Ttzawgeɣ cek* ḥima ad temmewc Abicaj, Tasunamit, i umac Aduniya d

1 IJEĠIDEN

tamyart.”²² Ajeġid Suliman yarra-dd xas, inna i yemmas “Mayemmi tettared cem i Aduniya Abicaj, Tasunamit? Ttar *xenni uġa d* tageldit, maġar netta d uma wenni d ameqqran xafi, *wah ttar itt* i netta u i ukehhan Abyatar d Yu’ab, mmis n *Šaruya*.”

²³ Ajeġid Suliman ijuġ ġar SIDI, inna “SIDI ad ayi igg ta d ta u *ead* ktar zi man aya, maġar Aduniya issiweř awař-a *đidd* i tudart nnes!²⁴ Xenni řexxu, *s tidett am* iddar SIDI, wenni i d ayi issemnten u wenni i d ayi issyiman x řkursi n tgeldit n baba Dawud u wenni i d ayi iggin ict n taddart am mammec tuġa inna. S tidett, Aduniya ad itwaney ass-a!”²⁵ Xas uca issekk ujeġid Suliman *řumur-a* s ufus n Banaya, mmis n Yahuyadae. Wanita iwta it uca immut Aduniya.

²⁶ Inna ujeġid i ukehhan Abyatar “Uyur ġar Anatut, ġar temmurt nnek, maġar cek d ijj n weryaz *issdaheġ* řmewt. Ass-a maca war cek neqqey ca, minzi cek tarbud Ttabut n Sidi inu, SIDI, zzat i wudem n baba Dawud u minzi cek tweddbed uġa s marra i zi iweddeb baba.”²⁷ Suliman yużzeř x Abyatar ařami netta war tuġi ead d akehhan n SIDI, ġima ad itwakemmeř wawař n SIDI i tuġa issiweř zi jjihet n taddart n *Ēali di Cilu*.

²⁸ *Umi* yiweđ řexbar ġar Yu’ab - aqa Yu’ab iffeř, iđfar Aduniya, waxxa netta war dd-iffiř ca ġima ad iđfar Abcalum - yarweř Yu’ab ġar Uqıđun n SIDI uca iřtef accawen n uealřar.²⁹ Xebbaren ajeġid Suliman aqa Yu’ab yarweř ġar Uqıđun n SIDI. U xzar, ibedd *din* ġar uealřar. Suliman issekk *řars* Banaya, mmis n Yahuyadae, inna “Ruġ *din*, neř it!”³⁰ Banaya yusa-dd ġar Uqıđun n SIDI uca inna as “Ammu i iqqar ujeġid ‘Ffeř-dd ġar barra!’ ” Netta inna “Lla, necc xsey ad mmteř da!” Banaya issiweđ tamwarrit ġar ujeġid, inna “Ammu i issiweř Yu’ab u ammu xafi dd-yarra.”³¹ Inna as ujeġid “Egg min i d ac inna netta, yeđř it uca neđř it, ġima ad tagg^wejed x idammen i issizzeř Yu’ab x bařeř, xafi u x taddart n baba.”³² Ammu i ġa yarr SIDI idammen nnes x uzeġif nnes, minzi netta isřeřyed tnayen n yeryazen, inni iseggden u iġra xas, uca inřa iten s ssif umi baba war t issin: Abnir, mmis n Nir, akumandar n řeeskar n Israyil, u Amasa, mmis n Yatir, akumandar n řeeskar n Yahuda.³³ Ammu i ġa eeqben idammen nsen x uzeġif n Yu’ab u x uzeġif n tarwa nnes i řebda. *Maca* Dawud d tarwa nnes d taddart nnes d řkursi nnes, ad řarsen yiři řehna zi SIDI i řebda.”³⁴ Banaya, mmis n Yahuyadae, yuyur *din* uca iwta it uca inřa it. Netta itwandeř di temmurt nnes di řexra.³⁵ Ajeġid igga *xenni* Banaya, mmis n Yahuyadae, deg wemcan nnes nnes x řeeskar uca akehhan igga it *Šaduq* d ajeġid deg wemcan n Abyatar.

³⁶ *Xenni* iija ujeġid ad řayan i Cimeı, inna as “Bna i yixef nnek ict n taddart di Urcalim uca zdeř *din*, war tteffey ġar da uġa ġar diha!”³⁷ Ad imsar deg wass i di i ġa teffyed, ad teřwid tiřzart n Qıdrun, aqa ad tessned nican ad temmted nħra mma. Idammen nnek ad iřin x uzeġif nnek.”

³⁸ Cimeı yarra-dd x ujeġid “Awař-a d lemlıř. Am mammec issiweř sidi inu, ajeġid, ammu i ġa igg uġa d umsexxar nnek.” U Cimeı tuġa izeddeř ařtas n wussan di Urcalim.

³⁹ *Maca* awarni i třata n isegg^wusa, imsar, aqa tnayen n imsexxaren n Cimeı arewřen ġar Axıc, mmis n Maeka, ajeġid n Jat. Xebbaren aya i Cimeı, nnan “Xzar, imsexxaren nnek aqa-ten di Jat.”

⁴⁰ *Xenni* ikkar Cimeı, ibardee i weřyur nnes uca yuyur ġar Axıc ġar Jat, ġima ad yarzu x imsexxaren nnes. Cimeı yuyur *din* u yarra iten-dd zi Jat.⁴¹ Xebbaren aya i Suliman aqa Cimeı iffeř zi Urcalim ġar Jat uca ieqeb-dd.⁴² Ajeġid issekk ad řayan i Cimeı uca inna as “Ma war cek jjiř ad teřjaġed ġar SIDI u eřmeř ac, nniř ‘Deg wass i di i ġa teffyed diha niř ġar dinni, ad tessned nican, ad temmted nħra mma!’? U cek tennid ayi ‘Awař-a i sřiř, aqa-t mliř.’ ”⁴³ Mayemmi *xenni* war teđdid ca tajaġit n SIDI d řumur i d ac ggiř?”⁴⁴ Yarenni inna ujeġid i Cimeı “Cek tessned x marra tuęeffna i zi tuca-dd deg wuř nnek aqa teggid tt i baba. X uya SIDI ad dd-yarr tuęeffna nnek x uzeġif nnek.”⁴⁵ *Maca* ajeġid Suliman ad itwabarek u řkursi n Dawud ad itwassemten i řebda ztat i wudem n SIDI.”⁴⁶ Xas uca idebbar ujeġid x Banaya, mmis n Yahuyadae, u wanita yuyur ġar barra, iwta Cimeı ařami immut wanita. *Ammu* i tettwacedd tgeldit deg ufus n Suliman.

1 IJEĠIDEN

Ađhar amezwaru n SIDI i Suliman d tutra nnes ħima SIDI ad as iwc tiyit

3¹ Suliman idweř d ađekk^wař n Firėun, ajeġid n Miřra. Netta yiwi yeġis n Firėun uca issidif it ęar tendint n Dawud, ęars ařami tuęa isseqfeř řebni n taddart nnes d taddart n SIDI d řħid i d as dd-innden i Urcalim. ² Myir řgens iqqim ittqeddami tięarřa x řęęeudi waha, minzi ař ussan nni war tetwabenni ead taddart i yisem n SIDI. ³ Suliman tuęa ittexs SIDI umi yuyur ełahřab tiweřřa n babas Dawud. Iqeddem myir tięarřa d řebxur x řęęeudi waha.

⁴ *Ammu i yuyur ujeġid ict n twařat ęar Jibeun, ħima ad dinni ięarř, maęar řęaęeddet nni tuęa-tt d tameqqrant qaę. Issęaęeed Suliman x uealtar nni ařef tięarřa n wecmađ. ⁵ Iban SIDI di Jideun s ġiřet i Suliman deg ict n terjit uca inna AREBBI “Ttar, min tettared ad ac t wcey!”*

⁶ Uca inna Suliman “Cek teggid tadukkři tameqqrant ak-d umsexxar nnek, baba Dawud, am mammec yuyur netta zzat i wudem nnek s teřdiqt d tsegda d tnicant n wuř ęark u cek txemmřed as tadukkři-t tameqqrant u cek tewcid as ijj n mmis ħima ad iqqim x řkursi nnes iggelden, am teęa ass-a. ⁷ Xenni řexxu, SIDI, AREBBI inu, cek teggid amsexxar nnek d ajeġid deg wemcan n baba Dawud u necc ead d aęenjir amezyan. Necc war ssineę, mammec i ęa ffęey u mammec i ęa eęqbeę. ⁸ Amsexxar nnek aqa-t di řwest n řgens nnek nni tixđared cek, ijj n řgens imęar ařami war izemmar ad itwaqedd nię ad itwařseb zeg ubarru nnes ameqqran. ⁹ Ewc xenni i umsexxar nnek ijj n wuř ħima izemmar ad iřakem di řgens u ħima ad ifarz s řeęeř jar tařebħant d řaęeffant, minzi man wen izemmaren ad iřakem x řgens-a ameqqran?”

¹⁰ Awař-a tuęa d lemlih di tiřřawin n Sidi, řami zeema Suliman ittar man aya. ¹¹ Inna as AREBBI “Minzi cek tettared aya u war tettared ca tudart tazirart i yixef nnek, u war tettared agra i yixef nnek u war tettared ca tudart n řęedyan nnek, maca tettared i yixef nnek řeęeř ħima ad tzemmarad ad tesřid ddeęwat di řmeħkama, ¹² aqa x uya necc ggię ełahřab awařen nnek. Xzar, necc wcię ac ijj n wuř d amięis d ifehhmen, am mammec war tuęi qbeři i cek u war ittiři awarni ac. ¹³ Uřa d min war tettared, ad ac t wceę, am wagra am ueuęi, ařami marra ussan n tudart nnek war din ittiři weryaz am cek jar ijeġiden. ¹⁴ Mařa cek tuyured x tebridin inu, ad teđdid tiweřřa inu d řumurat inu, am mammec yuyur babac Dawud, xenni necc ad sżuggareę ussan n tudart nnek

¹⁵ Ifaq-dd Suliman, u xzar, tuęa-tt d ict n terjit. Netta yusa-dd ęar Urcalim uca ibedd zzat i Ttabut n Řeahd n SIDI u issęaęeed tięarřa n wecmađ u igga tiwhibin n řehna u issewjed eawed ijj n macca i marra imsexxaren nnes.

Řehkam amięis n Suliman

¹⁶ Xenni tnayen n temęarin, tinni ięan d řeqħab, usint-idd ęar ujeġid, beddent zzat i wudem nnes. ¹⁷ Ict n temęart tenna “Mařa tersed, a sidi inu, necc zedđęey ak-d temęart-a di taddart d ict u necc urweę umi i d aęi tuęa ęars di taddart. ¹⁸ Deg wass wiss třata awarni i třařit, imsar, aqa uřa d tamęart-a turuw-dd ij n uęenjir. Neccin tuęa nmun, war tuęi ęarney uřa d ijj n ubar-rani di taddart, myir neccin s tnayen di taddart. ¹⁹ Aęenjir n temęart-a immut di ġiřet umi tezzeř nettat xas deg iđes. ²⁰ Nettat tekkar ęar wezyen n ġiřet, tekkes aęi aęenjir inu, umi tayya nnek teřteř u tessars it deg weħsin nnes uca mmis nnes immuten tessars it deg weħsin inu. ²¹ Umi necc kkareę ęar tuffut ħima ad sşuřtuđęę aęenjir inu, xzar, netta immut. Di řřbeħ tuęa-yi xezzareę mlih, zřię tuęa-t war ięi ca d aęenjir inu wenni i dd-urweę.” ²² Xas uca tenna temęart nneđnit “Lla, wenni iddaren d aęenjir inu u wenni immuten d aęenjir nnem!” Teneđnit tenna

3:6 ‘řkursi igellden’ - nię ‘learc’ (ijj n wawař itwaksi zi teerabt).

3:10 ‘Sidi’ - s Teibranit ‘Sidi inu’.

1 IJEĠIDEN

“Lla, wenni immuten d aĥenjir nnem u wenni iddaren d aĥenjir inu!” Ammu i ssiwřent zzat i wudem n ujeġid.

²³ Inna ujeġid “Tanita teqqar ‘Wenni iddaren d aĥenjir inu u wenni immuten d aĥenjir nnem’ uca wennedni teqqar ‘Lla, wenni immuten d aĥenjir nnem u wenni iddaren d aĥenjir inu.’ ”

²⁴ Xenni inna ujeġid “Awyem ayi-dd ijj n ssif!” Nitni iwyeen ijj n ssif ħar ujeġid. ²⁵ Ajeġid inna “Qesset aĥenjir iddaren x tnayen uca ewcet ijj n wezyen i icten u ewc i icten *nneđni* ijj n wezyen *nneđni*.” ²⁶ Maca tamyart i zi tuya aĥenjir iddaren, tessiweř ak-d ujeġid, minzi izziġez as mmis aġtas, tenna “A sidi, mařa tessed, ewcet as aĥenjir iddaren, war t neqqet!” Tanita maca tenna “War ittiři inu uřa war ittiři nnem. Qesset t!” ²⁷ Xenni yarra-dd ujeġid, inna “Ewcet as aĥenjir iddaren! War t neqqet. Nettat d yemmas.” ²⁸ Marra Israyil isřa x řeĥkam i zi iĥkem ujeġid u nitni gg^weden zzat i wudem n ujeġid, minzi nitni řrin belli tiyit n AREBBI days ĥima ad igg azref.

Řĥukkam imeqqranen n Sulima d řwulat nnes

4¹ Tuya ajeġid Suliman d ajeġid x marra Israyil.

² Ina tuya d řĥukkam nnes imeqqranen:

Eazarya, mmis n řaduq, *tuya-t d awkiř* amezwaru.

³ Iliĥuraf d Axiya, iĥenjiren n Cica, *tuya-ten d imariren*.

Yaĥucafat, mmis n Axilud, *tuya-t d amarir* amezwaru.

⁴ Banaya, mmis n Yahuyadae, *tuya-t x řeeskar*.

řaduq d Abyatar *tuya-ten d ikehhanen*.

⁵ Eazarya, mmis n Natan, *tuya-t x řwulat*.

Zabud, mmis n Natan, *tuya-t d awkiř*, ameddukeř n ujeġid.

⁶ Axicar *tuya-t x tzeddiyt* n ujeġid.

Aduniram, mmis n Abda *tuya-t x ljizya*.

⁷ Suliman ħars teneac n řwulat x marra Israyil, inni ibedden x řeeweč n ujeġid d taddart nnes.

Ad iksi *kuř* ijj ijj n uyur deg usegg^was. ⁸ Ina d ismawen nsen:

mmis n Ĥur x idurar n Ifrayim.

⁹ Mmis n Daqar di Maqas u di Caalxim u Bayt-Cams d Ilun-Bayt-Ĥanan.

¹⁰ Mmis n Ĥasad di Arubbut. Netta *tuya* ħars Suku d marra tammurt n Ĥafir.

¹¹ Mmis n Abinadab ħars marra tiwřirin n Dur. Tafat, yeġis n Suliman, *tuya-tt* ħars d tamyart.

¹² Baena, mmis n Axilud, ħars Taenak, Majiddu d marra Bayt-Can i iġan ħar řurtan, swadday n Yazraeil, zi Bayt-Can ħars ař Abal-Maĥula, ħars ař uyezdis *nneđni* n Yuqnaeam.

¹³ Mmis n Jabar *tuya* di Ramut-Jilead. Netta ħars dcurat n Ya’ir, mmis n Manassi, tinni *iġan* di Jilead. *Tuya* ħars uřa d jjiĥet n Arjub, tenni di Bacan, settin n tinnedam myarent s řĥiđ u s zze-krun n nnĥas.

¹⁴ Axinadab, mmis n Eiddu, *tuya-t* di Maĥanayim,

¹⁵ Aximaeaz *tuya-t* di Naftali. Netta yiwi uřa Basimat, yeġis n Suliman, d tamyart *nnes*.

¹⁶ Baena, mmis n Hucal, *tuya-t* di Acir u di Baalut.

¹⁷ Yahucafař, mmis n Faruĥ, *tuya-t* di Yassakar.

¹⁸ Cimej, mmis n Iyla, *tuya-t* di Binyamin.

¹⁹ Jabar, mmis n Uri, *tuya-t* di temmurt n Jilead, tammurt n Siĥun, ajeġid n Imuriyyen, u Euj, ajeġid n Bacan. Netta *tuya* d ayenni n lwali di temmurt nni.

3:24 ‘ħar ujeġid’ - s Teibranit ‘zzat i wudem n ujeġid’.

4:3 ‘amarir - imariren’ - inni zemmaren x tira n řectub d umezruy.

1 IJEĠIDEN

²⁰ *Tuġa ʔgens n Yahuda d Israyil s waṭṭas am ijdi ɣar tma n ʔrebħar, ammu aṭṭas. Nitni ccin, swin u farħen.*

Řemyaret n Suliman

5¹ Suliman iħkem x marra tigeldawin, zeg iɣzar ɣars aħ tammurt n Ifilistiniyyen u aħ aymir n Miħra. Nitni tuġa ttawyen tarzifin u sexxaren i Suliman, marra ussan n tudart nnes.² Asuniy n Suliman i ijj n wass tuġa-t tħatin ‘kur’ n waren azdad u settin ‘kur’ n waren,³ ʔecra n iyenduzen iħħħen, ʔicrin n iyenduzen n heddu d mya n wuġi, ahta i udaden, iɣayħden n wezɣar, waccawen imeqqranen d iwezziwen n řexħa.⁴ Maɣar netta iħkem x marra *tammurt* x tma-ya n iɣzar, zi Tifsax ɣars aħ ʔazza, x marra ijeġiden x tma-ya n yeyzar uca idweħ as řehna ɣar marra jwayeh i d as-dd innħden.⁵ Yahuda d Israyil tuġa zeddyen di řaman, kuħ ijj sadu tzayart nnes u sadu wartu nnes, zi Dan ɣars aħ Bi’r-Sabea, marra ussan n Suliman.⁶ Suliman tuġa ɣars arebein-aħaf n řkurit n yeysan i ikarruten nnes u teneac-aħaf n imnayen.⁷ Lwulat-a, kuħ ijj deg uyur nnes, thillan deg ujeġid Suliman u di marra inni tuġa dd-ittasen ɣar tħabħa n ujeġid Suliman. Nitni war jjin ad ixeħħ walu.⁸ Timħzin d uħum i iysan u i iysan n tazħa ttawyen ten ɣar wemcan mani mma iġa, kuħ ijj am mammec awekkeħ nnes.⁹ SIDI iwca i Suliman tiħit d řeħqeħ s waṭṭas u ttasie n wuħ am ijdi ɣar tma n řebħar.¹⁰ Tiħit n Suliman tuġa d tameqqrant x tiħit n marra tarwa n manis i dd-tneqqar tfuct u x marra tiħit n Imiħriyyen.¹¹ Netta tuġa d amiħis x marra iwdan, x Itan, Azraħi, x Himan, Kalkul d Dardaħ, iħenjiren n Maħul. Isem nnes idweħ *itwassnen* ɣar marra řegnus i d as dd-innħden.¹² Netta issiweħ teħt-aħaf n wawaħen iwezzen. Aħef u-sebea n izħan tuġa-ten zzayes.¹³ Netta issiweħ *ɛawed* x tcejjura, zi *tcejjart* n tengelt x *idurar* n Lubnan aħ tħelġet i dd-iħemmyen zi řħid. Netta issiweħ *ɛawed* x řmaħ, x iħħad, x marra imuddaren inni ittbuħen u x iseħman.¹⁴ Zi marra řegnus usin-dd iwdan ħima ad sħen tiħit n Suliman, zi marra ijeġiden n temmurt inni tuġa isħan x tiħit nnes.

Asewjed n Suliman i řebni n zzawect iqeddsen n Arebbi

¹⁵ Ĥiram, ajeġid n Ĥur, issekk imsexxaren nnes ɣar Suliman, maɣar netta tuġa isħa, aħa dehnen Suliman d ajeġid deg wemcan n babas. Iwa Ĥiram tuġa řebħa isseħzz Dawud.¹⁶ Suliman iħħa ad inin i Ĥiram.¹⁷ “Cek tessned aħa baba Dawud tuġa war izemmar ad ibna ict n taddart i SIDI, AREBBI nnes, zi ssibbet n imenyan i zi i d as-dd innħden nitni, ɣars aħami ten igħa SIDI sadu iħaren nnes.”¹⁸ *Maca řexxu iwca ayi SIDI, AREBBI inu, řehna zi marra iħezdisen. War iġi bu řeħdu u war din asigħwed n tuħeffna.*¹⁹ U xzar, necc nwiħ ad bniħ ict n taddart i yiħem n SIDI, AREBBI inu, am mammec issiweħ SIDI i baba Dawud, inna ‘Mmic, wenni i ɣa sħimeħ x řkursi nnek, ad ibna ict n taddart i yiħem inu.’²⁰ Umur xenni, aħa ad ayi zedmen ticejjura n tengelt zeg *idurar* n Lubnan. Imsexxaren inu ad iħin ak-d imsexxaren nnek u necc ad ac wceħ řmunet i imsexxaren nnek eħaħsab marra min d ayi i ɣa tinid, minzi cek tessned aħa neccin war ɣarney uħa d iħ wenni izemmaran ad izdem akeccuħ am *ayt* n Ĥidun.”

²¹ Umi isħa Ĥiram awaħen n Suliman, imsar, aħa ifarħ aṭṭas s waṭṭas, inna “Iħi ad itwabarek SIDI ass-a, maɣar netta iwca i Dawud iħħ n mmis d amiħis x řgens-a d ameqqran!”²² Ĥiram issekk *ij* n *ureqqas* ɣar Suliman, inna “Nec sħiħ i umi i tessekked *ij* n *ureqqas* ɣari. Nec ad sħqefħey marra mmezri nnek zi jħiħet n ukeccuħ d *tcejjart* n tengelt d ukeccuħ d *tcejjart* n umerzi.”²³ Imsexxaren inu ad t-idd awyen zeg *idurar* n Lubnan ɣar řebħar u necc ad t ssiwħey x tħarruba n tħenya x

5:3 ‘iwezziwen n řexħa’ - ij n lmarka n iħħad am ‘iyaziden’.

5:6 ‘amnay’ - aryaz wenni inyin x iħħ n uyis.

5:13 ‘tħelġet’ - niħ ‘ħisup’.

5:17 ‘sadu iħaren’ - s Teibranit ‘sadu aħar nnes’.

5:22 ‘amerzi’ - niħ ‘amedzi’.

1 IJEĠIDEN

řebħar ħar wemcan i d ayi i ħa tinid. Dinni ad t ssarxuy u cek ad t teksid. U cek ad tessqeffed marra mezri inu maħend ad tewced macca i taddart inu.”

²⁴ Uca Ĥiram iwca akeccuđ n *tcejart n* tengelt d ukeccuđ n *tcejart n* umerzi, anect mmezri nnes.

²⁵ Iwca Suliman eicrin-ařef n ‘kur’ n irden i Ĥiram i macca i taddart nnes u eicrin n ‘kur’ n zzept n *zzitun* taħurrect. D man aya i iwca Suliman asegg^{was} x usegg^{was} i Ĥiram. ²⁶ SIDI iwca i Suliman tiyit am mammec tuya i d as inna netta. Tuya *din* řehna ħar Ĥiram d Suliman uca nitni s tnayen idsen ggin ijj n řeahd.

²⁷ Ajeġid Suliman issgaææed-dd zi marra Israyil *iryazen i řxedmet*. Asgaææed-a yiwi-dd třatin-ařaf n yeryazen i řxedmet. ²⁸ Issekk iten ħar *idurar n Lubnan*, æcra-ařaf deg uyur, s nnubet: ijj n uyur tuya-ten x *idurar n Lubnan* u tnayen n iyuren tuya-ten di taddart. Aduniram tuya x udebbar n Ijizya. ²⁹ Tuya Suliman ħars *æawed* sebein-ařaf n yenni yarebbun đqeř d tmanyin-ařaf n isuydayen x *idurar*. ³⁰ Ahta ead i iweqqafen imezwura n Suliman nni *iġan* x řxedmet, tuya din třata u-třatin-mya n *yeryazen* nni issegg^{wuren} řgens i iggin řxedmet. ³¹ Yumur ujeġid ad iwyen tisudar timeqqranin, tişudar iyřan, tişudar itwasuydan, ħima ad ssarsen dsas n taddart. ³² Iben-nayen n Suliman d ibennayen n Ĥiram uřa d Ijibayliyyen neqcen tent. Nitni sswejden akeccuđ d yezra ħima ad bnan taddart.

Řebni n zzawect iqeddsen

6¹ Deg usegg^{was} wiss arebea-mya u-tmanyin awarni i uffuy n ayt Israyil zi Mişra, deg usegg^{was} wiss arebea n tgelda n Suliman x Israyil, deg uyur n Ziwi, ayur wiss tnayen, imsar, aqa netta ibda ad ibna taddart n SIDI. ² Taddart i ibna ujeġid Suliman i SIDI tuya-tt settin n iyaġen n tuzzeggart u eicrin n iyaġen n tiru u třatin n iyaġen n řueřa. ³ Asqif n wadaf, ħar zzat n *wexxam n* zzawect n taddart, tuya-t eicrin n iyaġen n tezzuggart, ħar wudem n tiru n taddart, u tiru nnes tuya-t æcra n iyaġen ħar wudem n taddart. ⁴ Netta igga i taddart tiburjatin nni zemmaran ad twabelleent. ⁵ Ĥar řħiđ ħar marra iyezdisen nnes n taddart ibna ijj n řebni n zziyada, ħar řehyuđ i d as-dd innden i taddart, řehyuđ zeg *wexxam n* zzawect u zeg *wexxam n* daxeř. Igga řebniyyat n ředřuf *am wafriwen* ħar iyezdisen n taddart. ⁶ Tiseřri n wadday tuya-tt di xemsa n iyaġen n tiru u tenni di řwest tuya-tt di sebea n iyaġen u tenni wiss třata tuya-tt di sebea n iyaġen, maħar igga tinebdatin ħar barra n taddart ħar iyezdisen nnes, ħima *tiseřrin* war ttidfent ca di řehyuđ n taddart. ⁷ Umi tetwabna taddart, aqa tetwabna s tşudar itwaqessen zi mani tent neqcen, ařami war twisřen ifđisen, niy ccaqur niy ca zi řeqcæ n wuzzař di taddart, řami tetwabna. ⁸ Tawwart i řebni n ředřuf ħar umerwasu tuya-tt ħar uyezdise afusi n taddart. X ddrujat yennđen ttgaææaden ħar wenni deg umerwasu u zeg umerwasu ħar wenni wiss třata. ⁹ Ammu i ibna taddart, ikemmeř i-tt u issduři taddart s tħenya d řeşfuf n tneglin. ¹⁰ Ibna *æawed* řebni n zziyada ħar marra taddart, xemsa n iyaġen n řueřa. Wanita yarsa s *tħenya n* ukeccuđ n *tcejart n* tengelt x taddart.

¹¹ Xenni yusa-dd wawař n SIDI ħar Suliman, inna ¹² “X taddart-a i tbennid, mařa cek tuyured ełahşab tiweşsa inu u ad tegged lfarayid inu u ad teħđid řumurat inu umi daysent tuyured, xenni necc ad ac ssqeffey awař i ssiwřey ħar babac Dawud. ¹³ D necc ad zedřey di řwest n ayt n Israyil u necc war semmħey ca di řgens inu Israyil.”

¹⁴ Suliman ibna taddart u ikemmeř i-tt. ¹⁵ Netta ibna uřa d udmawen n řehyuđ n taddart nni iġan ħar daxeř s tfeřwin n ukeccuđ n *tcejart n* tengelt. Zi tisi n taddart ħars ař tazeqqa, iřehħef iten s ukeccuđ uca iřehħef i tisi n taddart s ukeccuđ n *tcejart n* umerzi. ¹⁶ Tuya ibna *ead* eicrin n iyaġen zeg iyezdisen n đeffar n taddart s tfeřwin n ukeccuđ n *tcejart n* tengelt, zi tisi ħars ař řehyuđ. Netta igga daxeř nnes d *wexxam n* daxeř i netta, Aqdas n Uqeddas. ¹⁷ Taddart tuya-tt arebein n iyaġen n tuzzeggart, *ixs ad yini axxam n* zzawect nni ħar zzat. ¹⁸ Tuya akeccuđ n *tcejart n* tengelt

6:15 ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’.

1 IJEĠIDEN

i iġan ġar daxeř n taddart itwaneqqec s tteffaħin d nnuwwar yarezmen. Marra tuġa akeccuđ n tengelt, war ittban uřa d ijj wezru. ¹⁹ Igga *axxam n* daxeř ġar daxeř n taddart ħima ad din issars Ttabut n Řeahd n SIDI.

²⁰ *Axxam n* daxeř *tuya-t* eicrin n iyaġen n tuzzeggart ġar uyezdis n zzat u eicrin n iyaġen n řueřa. Iřeħhef i-t s wureġ qaε. Iřeħhef *εawed* aealřar s ukeccuđ n *tcejart n* tengelt. ²¹ Suliman iřeħhef daxeř n taddart s wureġ qaε. Ĥar zzat n *wexxam n* daxeř isseedu ssnaseř n wureġ. iřeħhef aealřar s wureġ. ²² Ammu iřeħhef netta marra taddart s wureġ, ařami tkemmeř marra taddart. Iřeħhef marra aealřar nni iġan ġar *wexxam n* daxeř, s wureġ.

²³ Deg *wexxam n* daxeř igga tnayen n ixiruben n ukeccuđ n uzemmur. Tididi nsen tuġa-tt di εecra n iyaġen. ²⁴ Ijj n wafriw n uxirub *tuya iεebbar* xemsa n iyaġen uca afriw nneđni *uřa d* xemsa n iyaġen. Zeg yixef n yijj n wafriw ġars ař ixef n wafriw nnes nneđni *aqat* εecra n iyaġen. ²⁵ *Uřa d* axirub inneđni *tuya iεebbar* εecra n iyaġen. Ixiruben tuġa ġarsen s tnayen idsen ijj n řeebar d ijj n waddud. ²⁶ Ijj n uxirub tuġa řueřa nnes εecra n iyaġen u ammu uřa d *řueřa n* uxirub nneđni.

²⁷ Netta issbedd ixiruben di řwest n taddart n daxeř. Ixiruben tuġa bezzeen ifriwen nsen ařami afriw n yijj ittakk^wađ ijj n řħiđ u afriw n uxirub nneđni ittakk^wađ nneđni. Ĥar řwest n taddart mħađan ifriwen nsen ayawya, afriw ġar wefriw. ²⁸ Netta iřeħhef ixiruben s wureġ.

²⁹ Marra řeħyud n taddart ġar marra iyezdisen nnes inqec *daysen*, aqa iqess ineqqacen n ixiruben d tcejjura n tini d nnuwwar yarzmen, am *deg wexxam* di daxeř am *deg wexxam* n barra.

³⁰ Iřeħhef tisi n taddart s wureġ am *deg wexxam* di daxeř am *deg wexxam* n barra. ³¹ I wadaf n *wexxam n* daxeř igga tiwwura n ukeccuđ n uzemmur. Tanebdat sennej ak-d řeđruf ġar uyezdis n *tewwart ggin* ijj n řexmus n řħiđ. ³² Tnayen n tewwura *tuya-tent* zeg *ukeccuđ n* uzemmur. Netta inqec *daysen* ineqqacen n ixiruben d tcejjura n tini d nnuwwar yarzmen uca iřeħhef *i-ten* s wureġ. Ibezzeε ureġ x ixiruben u x tcejjura n tini. ³³ Igga řeđruf ġar uyezdis n wadaf n zzawect n *ukeccuđ n* izemmuren, *inni iggin* ict n terbaet n řħiđ. ³⁴ Tnayen n tewwura *tuya-tent* zeg *ukeccuđ n tcejart n* umerzi. Tnayen n tyemmar ġar *řtarf* n ict n tewwart tuġa ttquwwarent di *barra* u tnayen n tyemmar twaneqcent ġar *řtarf* n teneđnit tuġa ttquwwarent di *daxeř*. ³⁵ Netta inqec *daysen* ixiruben d tcejjura n tini d nnuwwac yarezmen u iřeħhef *i-ten* s wureġ, ijj n wudem n tequrt ireyġen x wenqac .

³⁶ Netta ibna řemraħ ġar daxeř s řřata n iseddiyyen n řřuđar itwasuydan u s yijj n useddi n *ukeccuđ n tcejart n* tengelt.

³⁷ Deg usegg^was wiss arebea itwassars dsas n taddart n SIDI, deg uyur Ziwi. ³⁸ Deg usegg^was wiss ħiřac n uyur Bul, aqa-t d ayur wiss tmenya, tetwakemmeř taddart s marra tiseqqar nnes u elahřab marra lfarayid. Netta ibna i-tt *deg ijj n řmijař n* sebea n isegg^wusa.

Řeqřar n Suliman

7¹ Di taddart nnes ibna Salumu řřeřřac n isegg^wusa. Netta ikemmeř marra taddart nnes. ² Netta ibna Taddart n Wezġar n Lubnan. *Tuya-tt* di mya n iyaġen n tuzzeggart u xemsin n iyaġen n tiru u řřatin n iyaġen n řueřa, tuġa-tt di arebea n iseddiyyen n ipilaren n ukeccuđ n *tcejart n* tengelt u s řřenya n ukeccuđ n *tcejart n* tengelt tiwa i ipilaren. ³ Tuġa s ict n tzeqqa zeg *ukeccuđ n tcejart n* tengelt tiwa i řřenya n uearred nni *iġan* x xemsa u-rebein n ipilaren *nni*, aqa xemmestac n *řřenya* deg ijj n useddi. ⁴ Tuġa tiburjatin di řřata n iseddiyyen, *ict n* řekwaza ajemmađ i řekwaza *nneđni*, řřata n twařawin. ⁵ Marra tiwwura d řeđruf *nsent tuya-tent* d akwadrun n tburjet uca ict n řekwaza *tuya-tt* ajemmađ n ict n řekwaza *nneđnit*, řřata n twařawin. ⁶ Netta igga ijj n wesqif n ipilaren ġar *zzat n taddart*, xemsin n iyaġen n tuzzeggart u řřatin n iyaġen n

6:23 'ixiruben' - ijj n lmarka n lmalakat.

7:2 'azyar' - niġ řřabet' niġ řřagant'. 'řueřa' - niġ řřididi'.

1 IJEĠIDEN

tiru. Yar zzat tuya-tt tasqift u *εawed* zzates netta *tnayen* n ipilaren d ijj n useqqef sennej xas. ⁷Netta igga *εawed* ijj n wesqif n wadaf zzat i řkursi igellden mani tuya iħakem, asqif n wadaf n řmehkamet, uca issduři i-tt zi tisi ħars ař tisi *nneđni* s ukeccuđ n *tcejjart* n tengelt. ⁸Taddart nnes, mani tuya izeddey, tuya din ħar đeffar n wesqif n wadaf n taddart, wenni itwaggen am wannedni, ħar daxeř ijj n řemraħ. Netta igga *εawed* ict n taddart i yeġis n Firεun, tenni yiwi Suliman d *tamyart*, amecnaw asqif-a wanita. ⁹Man aya marra tuya-t zi tşuđar iyřan, twasuydant eħařsab řeqyas, zi daxeř u zi barra twancaren s řmencar, u man aya zi dsas ař třarf n sennej qae u zi barra ař řemraħ ameqqran. ¹⁰Dsas itwagg s tşuđar iyřan, izra n εecra n iyaġen d tmenya n iyaġen ¹¹u tiwa nsen tşuđar iyřan, twasuydant eħařsab řeqyas, uřa d akeccuđ n *tcejjart* n tengelt. ¹²Řemraħ ameqqran i d as-dd innden tuya-t zi třata n iseddiyyen n tşuđar itwasuydan d ijj n usseddi n ukeccuđ n *tcejjart* n tengelt, am i řemraħ daxeř i taddart n SIDI am i wesqif n wadaf n taddart.

Řxedmet n Hiram, amziř n nnħas, i zzawect

¹³Ajeġid Suliman issekk ħar Ĥiram zi řur ħima ad dd-yas. ¹⁴Wanita tuya d mmis n ict n tajjač zi teqbič n Naftali u babas tuya-t d ijj n weryaz zi řur, ijj n wemziř n nnħas. Netta tuya iccur s řefhamet d řeeqer d tussna ħima ad issuffey qae řxedmet n nnħas. Netta yusa-dd ħar ujeġid Suliman u igga marra řxedmet nnes n *nnħas*.

¹⁵Netta igga *tnayen* n ipilaren n nnħas. Řueřa n yijj n upilar tuya-tt tmentac n iyaġen uca s yijj n ufiřu n teneac n iyaġen *izemmar* ad inned i upilar nneđni. ¹⁶Netta igga *εawed* *tnayen* n ttijan n nnħas ifesyen ħima ad ten ssarsen x izeġifen n ipilaren. Řueřa n yijj n ttaj tuya-t xemsa n iyaġen u řueřa n ttaj nneđni uřa d xemsa n iyaġen. ¹⁷Uřa d tiracciwin twaggent s ict n řxedmet n umudi d ifiřan n zzwaq twaggen s ssnaseř, i ttijan i *iġan* x izeġifen n ipilaren. Sebea i ijj n ttaj u sebea i ttaj nneđni. ¹⁸Igga ipilaren uřa d *tnayen* n iseddiyyen s *iremmanen* i d as-dd innden tiwa i ict n traccia ħima ad *zzaysen* issduři ttijan i *iġan* x *iseddiyyen* n *iremmanen*. Ammu i igga uřa i ttaj nneđni. ¹⁹Ttijan x uzeġif n ipilaren nni *iġan* ħar wesqif n wadaf, twaggen s tlillicin, *řueřa* nsen tuya-t arebea n iyaġen. ²⁰Ttijan i *iġan* x *tnayen* n ipilaren *usin-dd* zi sennej ak-d uqurar nni tuya iqqnen ħar traccia uca mitayn n *iremmanen* quwwaren asen-dd di *tnayen* n iseddiyyen. Ammu i igga uřa x ttaj nneđni. ²¹Netta issbedd ipilaren ħar wesqif n wadaf n zzawect. Issbedd apilar afusi uca igga as Yaxin u issbedd uřa d apilar nneđni, igga as Buεaz. ²²X uzeġif n ipilaren tuya *din* ict n řxedmet izewwqen s *řkisan* n tlillicin. Ammu tetwakemmeř řxedmet n ipilaren.

²³Netta igga ict n tarimant ifesyen. Tuya-t řeebar nnes zi třarf ař třarf nneđni εecra n iyaġen, d uqurar qae, uca tiddi nnes tuya-t di xemsa n iyaġen u s ict tezra n třatin n iyaġen tzemmed ad as tennded. ²⁴Swadday i tma nnes tuya i d as-dd innden qae tifeħħatin, εecra di kuř ijj n uyiř nnden i trimant. Tnayen n iseddiyyen n tfeħħatin tuya twafesyen akides. ²⁵Tarimant tbedd x teneac n iyenduzen. Třata *zzaysen* arrin udem nsen ħar ccamal, třata *zzaysen* arrin s wudem nsen ħar řyarb, třata *zzaysen* arrin s wudem nsen ħar ljanub u třata *zzaysen* arrin s wudem nsen ħar ccarq. Tarimant *tarsa* xasen u marra *zzεenquqat* nsen tuya dewřen ħar daxeř. ²⁶Tuya řebħar igdar ijj n ufus u tma nnes tuya am řxedmet izewwqen n tma n yijj n ufenjař niy amecnaw tanewwact n ict n tlillect. Twawit nnes ařfayen 'bat'.

²⁷Netta igga εecra n tkarrutin s nnħas. Tuya tuzzeġgart n ict n tkarrut arebea n iyaġen u tiru nnes arebea n iyaġen u řueřa nnes arebea n iyaġen. ²⁸Ammu i twaggent tkarrutin. Nitenti tuya ħarsent tcappat εarrđent u tcappat εarrđent tuya-tent jar ccafud. ²⁹X tcappat εarrđent jar ccaf-

7:19 'tillilicın' - ijj n lmarka n innuwwaren daysen azri ařtas.

7:23 'tarimant' - s teibranit 'řebħar' niy 'il'.

7:26 'bat' - ijj n 'bat' eħaħař 20 niy 40 litru.

1 IJEĠIDEN

ud, *tuya iwřafen* n weyraden, iyenduzen d ixiruben. X ccafud aqa din ijj n usenned ħar sennej. Sadu weyraden d iyenduzen twaggent temrisin n tefray nni uyřen ħar wadday.³⁰ Ict n tkarrut tuya ħars arebea n tjarrarin n nnħas d izayřuten n nnħas. Arebea n idaren tuya ħarsen tiyardi. U tiyardi ifesyen nni *tuya-tent* sadu i tbanyut n usird qibač i mkuř tamrist.³¹ Aqemmum nnes *tuya-t* ħar daxeř n ttaj n tkarrut, ijj n uyiř ħar sennej. Aqemmum nnes tuya-t d aqurar, *yusa-dd ak-d* isennaden, tiru nnes d ijj n uyiř d wezyen. U x uqemmum *tuya din* tinqacin u tcappat nsent ħar ttrufa n *uqemmum* tuya-tent s arebea n tyemmar, war ġint d tiqurarin.³² Arebea n tjarrarin *tuya-tent* sadu tcappat earrđent u řeřzamat n tjarrarin *tuya-tent ceddnet* ħar tkarrut. Řueřa n ict n tjarrat *tuya-t* ijj n uyiř d wezyen.³³ Tijarrarin twaggent am twaggent tjarrarin n yijj n ukarru. Izayřuten nsent, barrat nsent, yantat nsent, arradyawat nsent d inuqqab nsent twafesyen marra.³⁴ *Tuya din* arebea n tyardi ħar arebea n tyemmura n ict n tkarrut. Tiyardi ffyent zi *nnħas* n tkarrut.³⁵ X tkarrut sennej *tuya din* ijj n ttrarf n wezyen n uyiř ibedd iquwwar as-dd ħar marra iyezdisen nnes. X tkarrut sennej *tuya din* eawed ifassen i tkarrut d tcappat nnes i earrđen.³⁶ X teřwiřin ħar ifassen nnes u x tcappat nnes earrđent inqec ixiruben, iyraden d tcejjura n tini, x kuř ijj n wemcan ixra, uřa d temrisin n tifray ħar marra iyezdisen.³⁷ Ammu i igga netta eecra n tkarrutin, marra s yijj n webrid n ufesyi, s yijj n řeqyas, s yijj n waddud.

³⁸ Igga eawed eecra n tbanyutin n nnħas. Ict n tbanyut iksi arebein n 'bat'. Ict n tbanyut *tuya-tt* days arebea n iyařen n tiru. X qaē ict zi eecra n tkarrutin nni *tuya tekkar as-dd* ict n tbanyut.

³⁹ Igga xemsa n tkarrutin ħar uyezdis n zzat afusi n taddart u xemsa ħar uyezdis n zzat azeřmađ n taddart, maca tarimant igga it ħar uyezdis n zzat afusi n taddart, ħar uyezdis n ccarq ħar ljanub nnes.⁴⁰ Igga Hiram tibanyutin, iyenjajen d ttrawyat i urucci uca ikemmeř Hiram marra řxedmet nni igga i ujeđid Suliman i taddart n SIDI:

⁴¹ tnayen n ipilaren d tnayen n iquraren n ttijan inni iřan x izeřifen n tnayen n ipilaren nni uřa d tnayen n traccawin i d asent-i-dd innden i tnayen n iquraren n ttijan inni iřan x izeřifen n tnayen n ipilaren,⁴² arebea-mya n iremmamen i tnayen n traccawin, *twammsebđan* x tnayen n iseddiyyen n iremmamen i tracca ħima ad dřen tnayen n iquraren n ttijan inni x wudem sennej n ipilaren⁴³ d eecra n tkarrutin d eecra n tbanyutin x tkarrutin nni⁴⁴ d ict n trimant d teneac n iyenduzen sadu i trimant⁴⁵ teydurin d iyenjajen d ttrawyat i urucci. Marra řeqcuē-a igga Hiram i ujeđid Suliman i taddart n SIDI, *tuya-ten* zi nnħas icellelen.⁴⁶ Ajeđid ikebb iten deg udewwar n L'Urdun di ttraxt igdaren jar Sukkut d řartan.⁴⁷ Suliman isseizz x *wewzan* n marra řeqcuē-a di ssibbet n řqedd nsen d ameqqran ařas. War beqqcen di řewzen n nnħas.

⁴⁸ Suliman igga marra řeqcuē i taddart n SIDI: aealřar n wurey, tazewđa n wurey min xef *itwassars* weyrum n wesscan⁴⁹ d řeqnadeř, xemsa ħar yeffus d xemsa ħar uzeřmađ, zzat i *wexxam* n daxeř, *aqa-ten zeg* zeg wurey qaē ak-d nnuwac d řefnarat d tjeqqadı n *teftič* nni *itwaggen marra* s wurey.

⁵⁰ Uřa d ttrbaři d tjeqqadı n ttrawyat i urucci d ifenjařen d tmejmarin nni *itwaggen marra* n wurey iřfan. *Xenni igga eawed* zzekrunat i tewwura n taddart n daxeř, i Uqdas n Uqeddas, uřa i tewwura n taddart, i *wexxam* n zzawect, s wurey.

⁵¹ Ammu i tetwakemmeř marra řxedmet i igga ujeđid Suliman i taddart n SIDI. Uca Suliman issidef marra řeqcuē iqeddsen n babas: nnuqart d wurey d řeqcuē, uca issars *man aya marra* deg ixammen n txubay n taddart n SIDI.

Adeccen n zzawect

8¹ Xenni issmun Suliman imyaren n Israyil d marra izeřifen n tqebbař, imeqqranen n ibabaten n ayt n Israyil, ħar ujeđid Suliman di Urcalim ħima ad ssgaēden Ttabut n Řeahd n SIDI zi tendint n Dawud, tenni d řihyun.² Marra iryazen n Israyil munen-dd ħar ujeđid Suliman ħar ficta deg uyur n Itanim, ayur wiss sebea.³ Marra imeqqranen n Israyil usin-dd u ikehhanen

1 IJEĠIDEN

ssgaæden Ttabut. ⁴ Nitni ssgaæden Ttabut n SIDI ak-d Uqıđun n Umsagar uřa d marra řeqcuæ iqeddsen i tuya iđan deg Uqıđun. Ssgaæden tt ikehhanen d ilawiyyen. ⁵ Ajeđid Suliman d marra tamesmunt n Israyil nni tuya ġars-dd imunen, tuya-ten akides zzat i Ttabut, wehhben uđi d řebhayem, inni war izemmaren ad twařesben zi ssibbet n řqedd ameqqran nsen.

⁶ Ikehhanen iwyen Ttabut n Řeahd n SIDI ġar wemcan nnes, ġar *wexxam* n daxeř n taddart, deg Uqđas n Uqeddas, ař sadu wafriwen n ixiruben. ⁷ Maġar ixiruben bezzæen tnayen n wafriwen nsen tiwa n wemcan n Ttabut u ixiruben dřin Ttabut d iæumad nnes *i tarebbut* zi sennej.

⁸ Iæumad nnes *n tarebbut* tuya ffyæn-dd, ařami twazaren ixfawen n iæumad nnes zeg Uqeddas zzat i wudem n *wexxam* n daxeř, maca zi barra war zemmaren ad ten zaren u *iæumad* qqimen dinni ġars ař ass-a. ⁹ War iđi uřa d ca di Ttabut mġir tnayen n teřwiřin i tuya days issars Musa ġar Hurib, řami igga SIDI ijj n řeahd ak-d ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra.

¹⁰ Řami dd-ffyen ikehhanen zeg Uqeddas *ġar barra*, imsar, aqa ijj n useynu iccur taddart n SIDI. ¹¹ War zemmaren ikehhanen ad qqimen bedden ġima ad sexxaren, zi ssibbet n useynu, minzi æuđi n SIDI tuya iccur taddart n SIDI. ¹² Xenni inna Suliman “SIDI inna aqa netta ad izdey deg ijj n useynu ibbumbes. ¹³ *S tidett* necc bniy ict n taddart, ict n tzeddiyt i cek, ijj n wemcan imten ġima ad *din* tzedyed i řebda. “

¹⁴ Inneqřeb ujeđid s uęymbub nnes uca ibarek marra agraw-a *n řgens* n Israyil u marra tamesmunt n Israyil tuya tbedd. ¹⁵ Netta inna “Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil wenni issiwřen s uqemmmum nnes i baba Dawud d *wenni t* issqefřen s ufus nnes umi inna ¹⁶ “Zeg wass i di nedheę řgens inu Israyil zi Miřra, war ixđareę uřa d ict n tendint zi marra tiqebbař n Israyil ġima ad *dinni* bniy ict n taddart ġima ad *din* yiři isem inu, *maca* necc ixđareę Dawud ġima ad yiři x řgens inu Israyil. ¹⁷ Tuya deg wuř n baba Dawud ġima ad ibna ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁸ Uca SIDI inna i baba Dawud: Umi teggid deg wuř nnek ġima ad tebnid ict n taddart i yisem inu, di man aya i teggid mliř umi t tuya deg wuř nnek. ¹⁹ Maca war iđi cek i ġa ibnan taddart nni, maca mmic i dd-iffyen zi teęinna nnek u netta ad ibna ict n taddart i yisem inu.

²⁰ SIDI issemten awař nnes nni issiweř, maġar necc dewřey beddeę deg wemcan n baba Dawud u qqimeę x řkursi igellden n Israyil, am mammec tuya issiweř SIDI, u necc bniy ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil. ²¹ Necc ggię din ijj n wemcan i Ttabut tenni i di iđa řeahd n SIDI i igga netta ak-d ibabaten nney umi ten-dd indeh zi Miřra.”

²² Suliman ibedd zzat i uealřar n SIDI arendad n marra agraw *n řgens* n Israyil, uca netta iksi ifassen nnes ġar ujenna ²³ d netta inna “SIDI, AREBBI n Israyil, war iđi uřa d ijj n AREBBI am cek deg ujenna sennej u x temmurt swadday, wenni iđđan řeahd d tmexsiwt icewwaren i imsexxaren nnek nni igguren zzat i wudem nnek s marra uř nsen, ²⁴ wenni iđđan x umsexxar nnek, baba Dawud, x min xef akides tessiwřed, minzi s uqemmmum nnek i tessiwřed u s ufus nnek i tejjid ad itwakemmeř, am *teęa* ass-a. ²⁵ Xenni řexxu, SIDI, AREBBI n Israyil, ġđat di tťtwee n umsexxar nnek, baba Dawud, x min kides tessiwřed umi tennid ‘War itwaqess zzayek uřa d ijj n weryaz zi zzat i wudem inu wenni iqqimen x řkursi igellden n Israyil, min i ġa kken tarwa nnek ad ġđan ad uyuren abrid nsen zzat i wudem inu am mammec tuyured cek zzat i wudem inu.’ ²⁶ Xenni řexxu, a AREBBI n Israyil, egget ad dewřen d tidett awařen nni tessiwřed ak-d umsexxar nnek, baba Dawud.

²⁷ Maġar ma s tidett ad izdey SIDI x temmurt? Xzar ajenna, *wah* ajenna n ijenwan war izemmar ad cek iksi, meġař s drus taddart-a nni ssbeddeę necc! ²⁸ Meyyeř ġar tzađit n umsexxar nnek u ġar uzaweg nnes, a SIDI, AREBBI inu, ġima ad tesřid ġar uřayi u ġar tzađit nni izzuđ umsexxar nnek ass-a zzat i wudem nnek. ²⁹ Ejj tittřawin nnek ad twarezment ġiřet d wass tiwa i taddart-a, tiwa i wemcan-a i x tennid ‘aqa isem inu ad din yiři’ i useđi ġar tzađit i izzuđ umsexxar nnek deg wemcan-a. ³⁰ Seř *xenni* i uzaweg n umsexxar nnek u n řgens nnek Israyil tenni ttaren nitni deg

8:6 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

1 IJEĠIDEN

wemcan-a u seř cek *xenni* deg wemcan n tzeddiyt nnek, deg ujenna, *wah* seř u yfar.

³¹ Mařa ixđa ijj ak-d umqarreb nnes u tetwagg xas ict n tjaġit ħima ad tt ijuġ u wanita yusa-dd uca ijuġ ztat i uealřar nnek di taddart-a, ³² seř cek *xenni* deg ujenna u kkar u ħkem x imsexxaren nnek, *ħima* ad itwahkem x ueeffan, ejj abrid nnes ad ihwa x uzeġif nnes u egg s tsegda i umsegged u ewc it ełahsab tasegda nnes. ³³ Mařa řgens nnek Israyil itwayřeb ztat i wudem n řeđu minzi nitni xđan akidek u nitni ad yark-dd dewřen uca ad etarfen s yisem nnek u ad zaġen ad ksin s řmeeruf i cek di taddart-a, ³⁴ seř cek *xenni* deg ujenna u yfar ddnub n řgens nnek Israyil u ndeh iten ad dd-dewřen yar temmurt nni tewcid i ibabaten nsen. ³⁵ Mařa ajenna itwabelleċ ařami war din ittiři wenřar minzi nitni xđan akidek u nitni ad zzaġen am nnqerben yar wemcan-a u ad etarfen s yisem nnek u ad dd-dewřen zi ddnub nsen umi cek ten teħřared, ³⁶ seř cek *xenni* deg ujenna u yfar asen ddenb n imsexxaren nnek u n řgens nnek Israyil, minzi cek tessermeded iten abrid ařebħan nni ittxeřřa ad uyuren, u ewc cek *xenni* anřar x temmurt nni tewcid d řwart i řgens nnek.

³⁷ Mařa din řař di temmurt, *niy* řřaċun, *niy* itwassecmed *imendi zeg usemmid*, *niy* jjriħect n tcej-jart *niy* tamuři n weyřaf *niy* tamuři ittetliċen, *niy* mařa iħřar it řeđu yar tewwura nnes, *niy* teřqef it mammec mma tegga ca n jjriħect *niy* ca n řeħřac, ³⁸ *xenni* man mma i ya izzuġ ijj n bnadem zi marra řgens nnek Israyil u man mma i ya ittar, *am* nitni, kuř ijj *zaysen*, ssnen jjriħect n wuř nsen, u netta iksi *xenni* ifassen nnes yar taddart-a, ³⁹ seř cek *xenni* deg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, u yfar u kkar u ewc kuř ijj ełahsab tibrudin nnes, am mammec tessned cek uř nnes, mařar cek waha i issnen uř n kuř bnadem, ⁴⁰ ħima nitni ad cek gg^weden marra ussan i ya kken ddaren x udem n temmurt nni tewcid i ibabaten nney,

⁴¹ uřa d abarrani nni war *iřan* zi řgens nnek, maca ad dd-yas di řřweċ n yisem nnek zeg ict n temmurt igg^wejen, ⁴² mařar nitni ad sřen x yisem nnek ameqqran u x ufus nnek ijehden u x uyiř nnek isswizřaden! Mařa netta dd-yusa *xenni* u ad izaġ di taddart-a, ⁴³ seř cek *xenni* zeg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, u egg ełahsab marra min xef i d yark i ya iřaya ubarrani, ħima marra řegnus n ddunit ad ssnen isem nnek, ħima nitni ad cek gg^weden, am řgens nnek Israyil, u ad ucin, aqa isem nnek itwabarreħ tiwa i taddart-a i bniy.

⁴⁴ Mařa řgens iffey yar umenyi ak-d řeđu nnes deg webrid x min xef ten tessekkeđ u nitni ad zzaġen i SIDI *am* nnqerben yar tendint-a i tixđared cek u yar taddart i bniy necc i yisem nnek, ⁴⁵ seř cek *xenni* deg ujenna i tzaġit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart. ⁴⁶ Mařa nitni xđan akidek - mařar war iġi uřa d ijj bnadem i war ixđan - u cek teffugmed xasen, ad ten tsellmed ztat i wudem n řeđu uca nitni ad ten nedhen d imeħbas yar temmurt n řeđu, mma tegg^wej niy tudes *i teġa* ⁴⁷ u nitni ad tuben deg wuř nsen di temmurt mani twaħebbsen u nitni ad tuben u ad xak-dd řayan di temmurt n yenni ten iħebbsen, ad inin: neccin nexđa u negga min war iseggden, aqa negga tuċeffna! ⁴⁸ u nitni ad yark-dd dewřen s marra uř nsen u s marra řeemar nsen di temmurt n řeđyan nsen inni iten iħebbsen uca ad yark zzaġen *am* nnqerben yar temmurt nni tewcid i ibabaten nsen, yar tendint-a i tixđared cek u yar taddart-a i bniy necc i yisem nnek, ⁴⁹ seř cek *xenni* deg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, i tzaġit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart ⁵⁰ u yfar i řgens nnek min zi xđan akidek u *yfar asen* marra ixetřan nsen i akidek ixđan u ewc asen arreħmet ztat i wudem n yenni i ten iħebbsen ħima nitni ad xasen areħmen. ⁵¹ Nitni mařar d řgens nnec d tasyart nnek nni i dd tessuffyed zi Miřra, zi řwest n uferran n wuzzař.

⁵² Ejj tiřřawin nnek ad twarżment i uħeccem n umsexxar nnek u i uħeccem n řgens nnek Israyil, maħend ad yarsen tesřed ak-d marra iřayan nsen yark, ⁵³ mařar cek tfarzed iten i yixef nnek d řwart zi marra řegnus n temmurt, am mammec tessiwřed cek s ufus n Musa, umsexxar nnek, umi tessuffyed cek ibabaten nney zi Miřra, a Sidi inu SIDI!"

1 IJEĠIDEN

⁵⁴ Ġami tuġa Suliman ikemmej marra tzaġit-a u marra aħeccem-a ġar SIDI, imsar, aqa netta ikkar zi zzat n ucaltar n SIDI, am t tuġa x ifadden nnes s weerur iqwes am twasswizzden ifassen nnes ġar ujenna. ⁵⁵ Netta ikkar uca ibarek marra agraw n *ġgens* n Israyil, inna s tmijja ijehden

⁵⁶ “Itwabarek SIDI, wenni issareyyhen *ġgens* nnes Israyil eħsab marra min tuġa issawař! Uřa d ijj n wawař zi marra awařen iřebħanen i d issiweř s ufus n umsexxar nnes Musa, war dd-iwđi uřa d ijj. ⁵⁷ Ad yiři SIDI, AREBBI nney, akidney am tuġa iġa ak-d ibabaten nney. Iři netta war i d aney itteġji u war i d aney inettar ⁵⁸ u *iři* ad indeh uřawen nney ġars maħend neccin ad nuyur x tebridin nnes u ad neħđa řumurat nnes d tweřša nnes d lfarayıđ nnes nni yumur i ibabaten nney ⁵⁹ u ejj awařen-a i ssiwřey s uħeccem zzat i wudem n SIDI, ass d ġiřet, ad iřin udsen ġar SIDI, AREBBI nney, ħima netta ad yay i umsexxar nnes d *ġgens* nnes Israyil tasyart, kuř ass s min i *ittriġen* i wass nni, ⁶⁰ maħend marra řegnus n temmurt ad ssnen aqa SIDI d AREBBI, war din nneđni, ⁶¹ u uř nwem ad yiři imun maħend ad tuyurem ak-SIDI, AREBBI nney, eħsab tiweřša nnes u ħima ad teħdam řumurat nnes, am *teġa* ass-a.”

⁶² Ajeġid, u marra Israyil akides, weħben tiġarša zzat i wudem n SIDI. ⁶³ Suliman iwheħeb tnayen u-eicrin-ařaf n ifunasen d tfunasin d mya u-eicrin-ařaf n wuġi d tġarřt n řehna nni iqeddem i SIDI. Ammu i deccnen nitni, ajeġid d marra ayt n Israyil, taddart n SIDI.

⁶⁴ Deg wass d ijjen iqeddes ujeġid řwest n řemraħ n zzat wenni *iġan* zzat i taddart n SIDI, minzi issewjed din tġarřt n wecmađ d tewhibt n *řiġet* uřa d tadunt n tġarša n řehna, maġar aealtar n nnħas wenni *iġan* zzat i wudem n SIDI, tuġa d amezyan ħima ad iksi tiġarša n wecmađ d tewhibt n *řiġet* d tadunt n tġarša n řehna.

⁶⁵ Di řweqt nni igga Suliman řeid *eawed*, d Israyil akides marra, ijj n wegraw n *ġgens* ameqqran zi Libu-ħamat ġars ař teyzart n Miřra, zzat i wudem n SIDI, AREBBI nney, sebea n wussan uřa d sebea n wussan ktar, arbećac n wussan. ⁶⁶ Deg wass wiss tmenya yarxu netta i *ġgens* uca nitni barken ajeġid. Awarni i uya uyuren ġar iqıđan nsen s wuř ifarħ u s řxađar x marra řxar i tuġa igga SIDI i umsexxar nnes Dawud u i *ġgens* nnes Israyil.

Ađhar wiss tnayen n SIDI i Suliman

9¹ Awarni řami ikemmej Suliman řebni n taddart n SIDI u *řebni* n taddart n ujeġid uřa d marra min tuġa immezri u tuġa ixs ad t igg, ² iban as-dd SIDI i Suliman am i d as-dd iban di Jibeun.

³ Inna as SIDI “Necc sři y i tzaġit nnek u i uħeccem nnek i zi tħecmed zzat i wudem inu. Taddart i tebnid, qeddsey tt ħima ad ssmetney din isem inu i řebda uca titťawin inu d wuř inu ad din qqimen marra ussan. ⁴ Mařa cek tuyured zzat i wudem inu am mammec tuġa iggur babac Dawud, s wuř imun u s tsegda, u ad tegged am mammec marra i d ac umurey u ad teħđid tiweřša inu d lfarayıđ inu, ⁵ *xenni* ad ssmetney řkursi n tgelda nnek x Israyil i řebda, am mammec ssiwřey ġar babac Dawud, nniy ‘War itwaqess uřa d ijj n weryaz zzayek zi řkursi igellden n Israyil!’

⁶ Maca mařa kenniw, cek d tarwa nwem, ad tħeydem zi ġar đeffar inu u kenniw war tħetťam ead řumurat inu d tweřša inu, nni wciy zzat i wudem nwem, u kenniw ad tuyurem ad tsexxarem i irebbiten nneđni, ad asen tađarem, ⁷ *xenni* ad qđiy Israyil zi temmurt nni d asen wciy uca taddart-a i qeddsey i yisem inu ad tt mmendařey zeg wudem inu u Israyil ad idweř d ijj n umeđya d *ict* n *řqecet* n ustehzi iqeshen ġar marra řegnus. ⁸ U x taddart-a tenni yueřan qaē, marra wi xas i ġa ikken, ad itebhet ad iřeffar. Nitni ad inin ‘Mayemmi igga SIDI ammu di temmurt-a u di taddart-a?’ ⁹ Ad inin ‘Minzi nitni semħen di SIDI, AREBBI nsen, wenni i dd issuffyen ibabaten nsen zi temmurt n Miřra u minzi nitni cebbaren di irebbiten nneđni u Israyil yuyur ad asen yuđar u ad asen isexxar, x uyenni issiweđ AREBBI marra řyar-a xasen.’ ”

1 IJEĠIDEN

Řebniyat n Suliman d ubarru n iyurraba nnes

¹⁰ Awarni i eicrin n isegg^wusa i di ibna Suliman tnayen n tudrin, taddart n SIDI u taddart n ujeġid, imsar ¹¹ - aqa Hiram, ajeġid n řur iwca i Suliman ełahsab mezri nnes akeccuđ n tcejart n tengelt d ukeccuđ n tcejart n umerzi d wureġ - aqa Suliman iwca i Hiram eicrin n tneddam di temmurt n Ljalil. ¹² Hiram iffey zi řur ħima ad ixzar tineddam nni i d as iwca Suliman, maca tuġa-tent war cnant di tiřřawin nnes. ¹³ Netta inna “Mana tineddam-a i d ayi tewcid, awma?” U netta iřaya asent ‘tammurt n Kabul’. *Nitenti twařayant ammu ġars ař ass-a*. ¹⁴ Hiram tuġa issekk i ujeġid mya u-eicrin n talint n wureġ.

¹⁵ D wa d awař x lġizya i tuġa issġaeed ujeġid Suliman maġend ad ibna taddart n SIDI d taddart nnes d lqelea d Majiddu d řħiđ n Urcalim d Hařur d Majiddu d Jazar. ¹⁶ Firġun, ajeġid n Miřra, tuġa iġaeed, iřřef Jazar, iqedd as timessi. Inġa Ikenġaniyyen i tuġa izeddyen di tendint u iwca i-tt d tarzef t tesřit i yeġis, tamġart n Suliman. ¹⁷ Suliman *ieawed* ibna *xenni* Jazar d Bayt-Ĥurun n wadday ¹⁸ d Baela d Tadmar di řexřa, di temmurt nni. ¹⁹ *Netta ibna eawed* marra tineddam n řexzen nni ġars ġar Suliman u tineddam n ikarruten u tineddam n imnayen u marra min tuġa imezri Suliman ad t ibna di Urcalim u x *idurar* n Lubnan u di marra tammurt i x iġkem.

²⁰ Marra řġens i iqqimen n Imuriyyen, Iġittiyyen, Ifiriziyyen, Iġiwiyyen d Iyabusiyyen, inni war *iġin* ca zi ayt n Israyil, ²¹ iġenjiren nsen nni iqqimen awarni asen di temmurt, inni war izem-maren ad ten ħarrmen i *uteġħi* ayt n Israyil, igga xasen Suliman lġizya n tesmuġi ař ass-a. ²² Zeg ayt n Israyil *maca* war iggi Suliman uřa d iġ d ismeġ, minzi nitni tuġa-ten d Iġeskariyyen d imsexxaren nnes d řħukkam nnes d ineyraf nnes *zi řeekar* d imeqqranen n ikarruten nnes d imnayen nnes. ²³ Ina d imeġdayen nni tuġa itwařeqqmen x řxedmet di řřwee n Suliman, xemsa-my a u-xemsin n *yeryazen* nni tuġa idebbaren x řġens nni tuġa ittettřfen di řxedmet.

²⁴ Maca yeġis n Firġun tġaeed zi tendint n Dawud ġar taddart i tuġa i d as ibna. Řexdenni ibna lqelea.

²⁵ Třata n twařawin deg usegg^was issġaeed Suliman tiġarřa n wecmađ d tewhibin n řehna x uealřar n SIDI i tuġa ibna u ak-d man aya ibexxar uřa d ġġawi zzat i wudem n SIDI, *umi* tuġa ikemmeř taddart.

²⁶ Ajeġid Suliman ibna uřa d iġ n wagraw n iyarruba di Eiřyun-Jabar nni iġan ġar tma n Řebħar n Uġanim, di temmurt Idum. ²⁷ Hiram issekk imsexxaren nnes s wagraw n iyarruba nni, ibeħriyyen inni issnen řebħar, *jmie* ak-d imsexxaren n Suliman. ²⁸ Nitni iwđen ġar Ufir u ksini zi senni arebea-my a u-eicrin n talint n wureġ u iwyen t ġar ujeġid Suliman.

Anewjew n tajeġidt n Saba

10 ¹ Tajeġidt n Saba tesřa x ccennġet n Suliman tenni i dd-yusin ak-d yisem n SIDI u nettat tusa-dd ħima ad t tqeġeb s tħuġa n twafit. ² Nettat tusa-dd ġar Urcalim s ict n tmunit i d as-dd idfaren s dđqeř n *wagra* ařřas, s iřeyman nni yarebbun řebzar d wařřas n wureġ d izra iyřan u nettat tusa-dd ġar Suliman u tessiweř akides x marra min ġars deg wuř. ³ Suliman icarħ marra awařen n tjeġidt. War din uřa d iġ n wawař s *řemeani* innuffaren ařami war izemmar ujeġid ad as t icarħ.

⁴ Tajeġidt n Saba tezra marra tiġit n Suliman d taddart i ibna ⁵ d macca x řřabřa nnes d mammec qqimen imsexxaren nnes d mammec bedden ixeddamen nnes d warruđ nsen d iwarraden nnes d ddruġ *izewwqen* i x dd-iġaeed ġar taddart n SIDI uca war iqqim *days eřaħař* buħbeř *ead*. ⁶ Nettat tenna i ujeġid “Awař nni sřiy di temmurt inu x wawařen nnek u x tiġit nnek, nican d tidett.

⁷ Necc war umineġ ca s wawařen nni, ġars ařami dd-usiġ danita u *xenni* tiřřawin inu zrint aya. Xzar azyen *zi kuř* man aya war d ayi itwana. Tiġit d tcuni ełahsab ccennġet i x sřiy, aqa cek sen-

9:11 ‘amerzi’ - niġ ‘amedzi’.

1 IJEĠIDEN

nej nsent. ⁸ Sseɛd n yeryazen nnek, sseɛd n imsexxaren nnek, inni ibedden zzat i wudem nnek řebda, inni zemwaren ad sřen tiyit nnek. ⁹ Itwabarek SIDI, AREBBI nnek, wenni umix dd-tusid x řxaɗar ħima ad cek yegg x řkursi n Israyil. Minzi SIDI ittexs Israyil i řebda. X uya igga cek d ajeġid, maħend ad tegged řħeqq d tsegda.” ¹⁰ Nettat tewca i ujeġid mya u-εicrin n talint n wurey d waṭṭas n řebzar d yezra iyřan. Ijj n ufeyyed n řebzar am wanita i iwcin tajeġidt n Saba i ujeġid Suliman, εemmarř ead war dd-yusi ca.

¹¹ Uřa d agraw n iyarruba n Hiram i-dd yiwyen urey zeg Ufir, yiwyi-dd aṭṭas n ukeccuđ n *tcejart n řandal* d yezra iyřan zi Ufir. ¹² Ajeġid igga zeg ukeccuđ n řřandal wanita tiħenya i taddart n SIDI u i taddart n ujeġid uřa d řgambriyat d lħarpat i imedyazen. Akeccuđ n řřandal am wanita εemmarř war dd-yusi niy itwazar ead.

¹³ Ajeġid Suliman iwca i tjeġidt n Saba marra min tuya temmezri, man mma tuya tettar. Sennej i man aya iwca as elahřab *tizemmar n* ufus n ujeġid Suliman. *Xenni* tenneqřeb u teeqeb řar temmurt nnes, nettat d imsexxaren nnes.

Agra aṭṭas n Suliman

¹⁴ Řqedd n wurey i ittadfen řar Suliman deg ijj n usegg^was tuya setta-mya u-setta u-settin n talint n wurey, ¹⁵ břa *min iksi* zeg itijariyyen u zi tsebbabt n isebbaben u zi marra ijeġiden n Weεraben u zi lwulat n temmurt.

¹⁶ Ajeġid Suliman igga *εawed* mitayn n tcappat timeqqranin n *useřqi* zeg wurey itwaddzen. Deg ict n tcappa itwagg setta-mya n uciql n wurey. ¹⁷ *Yarni igga netta* teřt-mya n tcappat n useřqi zeg wurey itwaddzen. Itwagg deg ict n tcappa třata n ‘mina’ n wurey. Ajeġid issars itent di taddart n Wezyar n Lubnan.

¹⁸ Ajeġid Suliman igga *εawed* ijj n řkursi igellden ameqqran zi řεaj uca iyeġef it s wurey iřfan.

¹⁹ Řkursi wanita řars setta n tareffidin u azeġif n řkursi řar đeffar nnes tuya-t iquwwar u řar tnayen n iyezdisen n řkursi tuya řan iyaġen u tnayen n wayraden tuya bedden zzat i iyaġen.

²⁰ Tenεac n wayraden bedden řar tnayen n iyezdisen x setta n tareffidin. Am netta war itwagg ead uřa deg ict n tgeldit.

²¹ Marra iyarrafen n tissit n Suliman *tuya-ten* n wurey u marra řeqcε n Taddart n Wezyar n Lubnan *tuya-ten* s wurey iřfan, war din nnuqart *days, mařar* deg wussan n Suliman tuya ħessben tt d walu. ²² Mařar ajeġid tuya řars ijj n wagraw n iyarruba n Tarcic x řebħar *jmiε* ak-d wegraw n iyarruba n Hiram. Ict n twařat di třata n isegg^wusa yudef wegraw n iyarruba n Tarcic, yiwi urey d nnuqart, řεaj d ibayusen d iřawsen. ²³ Ajeġid Suliman iεdu marra ijeġiden n ddunit deg wagra d tiyit. ²⁴ Marra ddunit yarzu *ad řaren* udem n Suliman maħend ad sřen tiyit nnes i tuya issars SIDI deg wuř nnes. ²⁵ Nitni usin-dd asegg^was awarni i umas, kuř ijj s tarzeft nnes, s řeqcε n nnuqart, řeqcε n wurey, arruđ, řesnaħ, řebzar, iysan d isardan. ²⁶ Suliman issmun ikarruten d imnayen. Netta tuya řars ařef u-arebea-mya n ikarruten d tenεac-ařaf n imnayen uca yiwyi ten řar tneddam n ikarruten u řar ujeġid di Urcalim.

²⁷ Ajeġid igga nnuqart di Urcalim amecnaw iřra u *tcejjura n* tengelt igga *iten* amecnaw izemmu-ren nni *iřan* aṭṭas di Temmurt Iwařan.

²⁸ Iwyen-dd iysan i Suliman zi Miřra s *ufus n* ict n terbiet n tsebbabt n ujeġid nni *ten* teksi s yijj n ttaman *imetnen* zeg ict n terbiet nneđnit n tsebbabt. ²⁹ Ijj n ukarru igaεεed-dd u itwassuffyed zi Miřra s *ij n ttaman n* setta-mya n uciql n nnuqart u ijj n uyis s mya u-xemsin n uciql. Nitni ssuffyen ten s ufus nsen i marra ijeġiden n iħittiyyen u i ijeġiden n Iramiyyen.

10:17 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

10:18 ‘řεaj’ - ixs ad yini ‘accawen n lfil’.

10:21 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

1 IJEĠIDEN

Aċbed n lašnam zi Suliman

11¹ Ajeġid Salumu tuġa ittexas aġtas n temġarin tibarranin, *am tuġa ittexas yeġis n Firċun: timġarin* Timu'abin, Tiċammunin, Tidumin, Tišidunin, Tiġittin,² *timġarin* zi řegnus i x tuġa inna SIDI i ayt n Israyil "Kenniw war ġarsen ttadfem uca uřa d nitenti war ġarwem ttadfent. S tidett ad ġwant nitenti uř nwem ġima ad tuġurem awarni i irebbiten nsent!" Suliman iqqen ġarsent s tayri.³ Netta tuġa ġars sebċa mya n temġarin, tiġeġidin, u třata-mya n tiġya. Nitenti ġwant uř nnes.⁴ řami dd-tiwed tewsar ġar Suliman ġwant temġarin nnes uř nnes, *ařami yuyur* awarni i irebbiten nneđni. Uř nnes war iqqim imun i SIDI, AREBBI nnes, am wuř n babas Dawud.⁵ Suliman yuyur awarni i Actarut, arebbi n Iřiduniyyen, u awarni i Milkum, nnei n arebbi n Iċammuniyyen.⁶ Suliman igga *min iġan d aċeffan* di tiġřawin n SIDI. Netta war t-tuġi iċđar marra i SIDI am babas Dawud.⁷ Xenni ibna Suliman ict n řġaċċet i Kamuc, nnei n arebbi n Imu'abiyyen, deg wedrar wenni *iġan* zzat i Urcalim, u i Mulix, nnei n arebbi n ayt n ċammun.⁸ Ammu i igga i marra timġarin nnes tibarranin tinni iwyen řċbxur d tġarřa n wecmađ i irebbiten nsen.⁹ X uyenni iffugem SIDI x Suliman, minzi uř nnes tuġa iġeġyed x SIDI, AREBBI n Israyil, i tuġa ġars-dd iban tnayen n twařawin,¹⁰ *waxxa* tuġa itwumur as *nican* maġend war iggur awarni i irebbiten nneđni u netta *xenni* war iġđa min d as yumur SIDI.¹¹ Uca SIDI inna i Suliman "Minzi ċek imsar ac ammu ařami war teġđid ċa řċahd inu d tweřřa inu nni ċek umureġ, ad zzayek qeřċeġ tagelda-ya uca ad tt wċeġ i umsexxar nnek.¹² Deg wussan nnek war t ġġeġ *ċad* di třweċ n babac Dawud, *maca* ad tt qeřċeġ zeg ufus n mmic.¹³ Maca neċċ war xak qeřċeġ tageldit marra. Ad wċeġ ict n teġbiċ i mmic di třweċ n umsexxar inu Dawud u di třweċ n Urcalim nni farzey neċċ."

řċedyan n Suliman

¹⁴ SIDI issekkar-dd i Salumu iġ n řċeđu, Hadad, Adumi. Netta zi tarwa n ujeġid n Idum.¹⁵ Umi tuġa Dawud di Idum u Yu'ab, ameqqran nnes n řċeřkar, iġaċċed maġend ad indeř inni itwas-snuqqben, imsar, aġa inġa marra *min iġan d awtem* di Idum.¹⁶ Maġar Yu'ab iqqim dinni setta n iyuren ak-d marra Israyil, ařami iteġġa marra *min iġan d awtem* di Idum.¹⁷ Hadad maca izem-mar ad yarweř, netta d ċa n yeryazen Idumiyyen zeg imsexxaren n babas akides, u nitni ffġen ġar Miřra. Tuġa Hada *ċad* d iġ n uġenjir d amezyan.¹⁸ Nitni tuġa kċaren zi Midyan uca iwđen ġar Faran. Dinni křin nitni iryazen n Faran akidsen uca usin-dd ġar Miřra ġar Firċun, ajeġid n Miřra. Wanita iwċa as ict n taddart u iwc as awař *ad as iwc* macca uřa iwċa as ict n temmurt.¹⁹ Hadad yufa řxađar ameqqran di tiġřawin n Firċun, ařami wanita iwċa as uċmas d tamġart, uċmas n tjeġidt Taġfanis.²⁰ Uċmas n Taġfanis turuw as-dd mmis Janubat, wenni tessuřřuđ Taġfanis di taddart n Firċun ařami *xenni* Janubat *iġma* di řwest n ayt n Firċun.²¹ Isřa Hadad di Miřra belli Dawud tuġa igga ad itwassars *deg wendeř* ak-d ibabaten nnes uca Yu'ab, akumandar n řċeřkar, immut. *Xenni* inna Hada i Firċun "Sekk ayi-dd, ad raġeġ ġar tem-murt inu!"²² Maca Firċun inna "Min ċek ixeřřen ġari, řami dayek zřiġ ċek tċessed ad tċeqbed ġar temmurt nnek?" Netta inna "Walu, maca *waxxa amenni* sekk ayi-dd din!"²³ SIDI issekkar xas *ċawed* iġ n řċeđu nneđni, Razun, mmis n Ilidaċ, wenni tuġa yarewřen zi sidi nnes Hadad-ċazar, ajeġid n řuba.²⁴ Tuġa issmun iryazen, idweř d řqebřan n bandiyya *n sen*. Xuya tuġa ixs Dawud ad ten ineġ. *Maca* nitni ruġen ġar Dimacq, zedġen din u areyyesen di Di-macq.²⁵ Netta tuġa-t d řċeđu n Israyil marra ussan n Suliman d man aya sennej i řġar i igga Hadad. Netta iċiff Israyil u yareyyes x Aram.²⁶ Yarubeam, mmis n Nabař, iġ n Ufrati zi řarada, iġ n umsexxar n Suliman issġaċċed afus nnes

11:14 'tarwa' - s Teibranit 'zzariċet'.

11:16 'iteġġa'- s Teibranit 'iqđeċ'.

1 IJEĠIDEN

x ujeġid. Yemmas qqaren as $\text{\textcircled{S}}\text{aruea}$, tu $\text{\textcircled{y}}$ a-tt d taja $\text{\textcircled{c}}$.²⁷ D man aya d ssibbet i zi tu $\text{\textcircled{y}}$ a dd-issgææed afus nnes x ujeġid. Tu $\text{\textcircled{y}}$ a Suliman ibenna lqelea, iqqen tazzit di tendint n babas Dawud.²⁸ Tu $\text{\textcircled{y}}$ a Yarubeam d ijj n bu-teyrudt imehden. Izra Suliman aqa aħudri imheđ di řxedmet uca netta igga as x marra řxedmet n tarebbut n taddart n Yusuf.²⁹ Di řweqt nni imsar aqa Yarubeam iffe $\text{\textcircled{y}}$ zi Urcalim uca yufa it unabi Axiya deg webrid. Wanita tu $\text{\textcircled{y}}$ a yard ijj n warrud n jdid u nitni s tnayen idsen tu $\text{\textcircled{y}}$ a=ten wehdsen deg iyyar.³⁰ Axiya iřtef arrud n jdid nnes wenni yarden u icar-reg it di tenæac n imezziqen.³¹ Inna i Yarubeam “Ksi æcra n imezziqen i cek, ma $\text{\textcircled{y}}$ ar ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Xzar, necc ad carrge $\text{\textcircled{y}}$ tageldit zeg ufus n Suliman uca ad ac wce $\text{\textcircled{y}}$ æcra n tqebbař,³² maca ict n teqbič ad tiři i netta di řtwee n umsexxar inu Dawud u di řtwee n Urcalim, tandint tenni farze $\text{\textcircled{y}}$ necc zi mara tiqebbař n Israyil.³³ Ma $\text{\textcircled{y}}$ ar nitni semhen dayi u uđaren i Actarut, arebbi n Iřiduniyyen, i Kamuc, arebbi n Imu’abiyyen, u i Malkam, arebbi n ayt n Eammun. War uyuren nitni di tebridin inu maħend ad ggen min iġan nican di tiřtawin inu u war ħđin tiweřsa inu d lfarayid inu am t igga babas Dawud.³⁴ Maca war i d as ttekksey ca marra tageldit zeg ufus nnes, maca ad t ssmetney d řħakem marra ussan n tudart nnes di řtwee n umsexxar inu Dawud, wenni farze $\text{\textcircled{y}}$ d wenni iħđan řumurat inu d tweřsa inu,³⁵ maca ad kksey tageldit zeg ufus n mmis u ad cek wce $\text{\textcircled{y}}$ æcra n tqebbař zzayes³⁶ u i mmis ad as wce $\text{\textcircled{y}}$ ict n teqbič, maħend ad teqqim i umsexxar inu Dawud ict n tfawt zzat i wudem inu di Urcalim, tandint nni farze $\text{\textcircled{y}}$ necc i yixef inu ħima ad din ssmetney isem inu.³⁷ Necc ad cek ksi $\text{\textcircled{y}}$ u cek ad tħekmed x marra min immezri řeemar nnek u ad tiřid d ajeġid x Israyil.³⁸ Mařa cek tesřid ħar marra min zi cek umure $\text{\textcircled{y}}$, ad tuyured x tebridin inu u ad tegged min iġan nican di tiřtawin inu am teħđid tiweřsa inu d řumurat inu am t igga umsexxar inu Dawud, xenni ad imsar aqa necc ad ac bni $\text{\textcircled{y}}$ ict n taddart i ħa teqqim am mammec tt bni $\text{\textcircled{y}}$ i Dawud u necc ad ac wce $\text{\textcircled{y}}$ Israyil³⁹ u necc ad ssehwi $\text{\textcircled{y}}$ tarwa n Dawud, maca war iġi i řebda.”

⁴⁰ Suliman tu $\text{\textcircled{y}}$ a yarezzu ad iney Yarubeam, maca Yarubeam ikkar, yarweř ħar Miřra, ħar Cixaq, ajeġid n Miřra. Netta iqqim di Misra ħars ařami immut Suliman.

Řmewt n Suliman

⁴¹ Min iqqimen n imezruyen n Suliman d marra min igga d ti $\text{\textcircled{y}}$ it i ħars, ma man aya marra war itwazemm ca deg wedlis n imezruyen n Suliman?⁴² Řweqt nni iħkem Suliman x marra Israyil di Urcalim, tu $\text{\textcircled{y}}$ a arebein n isegg^wusa.⁴³ Suliman itwassars deg wendeř jar řejdud nnes. Netta itwandeř di tendint n babas Dawud u mmis Raħabeam idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Abeřtu n tgellidit

12¹ Raħabeam yuyur ħar Cakim, ma $\text{\textcircled{y}}$ ar marra Israyil tu $\text{\textcircled{y}}$ a yusa-dd ħar Cakim ħima ad t ggen d ajeġid.² Umi isřa Yarubeam, mmis n Nabař, x man aya, umi tu $\text{\textcircled{y}}$ a ead di Miřra - aqa netta tu $\text{\textcircled{y}}$ a yarweř zi zzat n wudem n ujeġid Suliman u Yarubeam tu $\text{\textcircled{y}}$ a izde $\text{\textcircled{y}}$ di Miřra - imsar³ aqa ssekken-dd ħars ireqqasen, jjin ad xas řayan. Yarubeam d marra agraw n řgens n Israyil usin-dd u ssiwřen ak-d Raħabeam, nnan⁴ “Babac igga xaney ijj n uzayřu iqseħ. Xenni řexxu, sarxu cek řxedmet iqeshen n babac uřa d azayřu iđeqřen i xaney igga, xenni ad cek nexdem.”⁵ Netta inna asen “Uyurem u æeqbem awarni i řřata n wussan.” Uca yuyur řgens.

⁶ Imcawar ujeġid Raħabeam ak-d imeqqranen, inni tu $\text{\textcircled{y}}$ a ibedden zzat i wudem n babas Suliman umi tu $\text{\textcircled{y}}$ a ead iddar, inna “S min zi d ayi tweřsam ad arrey x řgens-a?”⁷ Nitni ssiwřen akides, nnan “Mařa cek teggid ixef nnek ass-a d amsexxar i řgens-a, ad xasen tsexxared, ad xasen tar-red u ad kidsen tessiwřed s wawařen icnan, xenni ad dewřen nitni d imsexxaren nnek marra

11:27 ‘tazzect’ - ni $\text{\textcircled{y}}$ řħawi’.

11:39 ‘tarwa’ - s Teibranit ‘zzariæet’.

1 IJEĠIDEN

ussan.”⁸ Maca netta inċar ccwar i d as tuya wcin imeqqranen uca imcawar ak-d iħudriyyen nni tuya akides imyaren u bedden řexxu zzat i wudem nnes.⁹ Netta isseqsa ten “Man tcawarem ad t narr x wawař n řgens, minzi ssiwřen akidi, nnan *ayi* ‘Sarxu azayřu i xaney igga babac.’ ”

¹⁰ Iħudriyyen inni akides tuya imyaren ssiwřen akides, nnan “Ammu i řa tarred x řgens i kidek issiwřen innan ‘Babac isseđqeř azayřu nney, maca řexxu cek sarxu t xaney’ u ammu i kidsen i řa tessiwřed ‘Ađađ amezyan inu ad yiři d ameqqran x tejeinna n baba.’¹¹ Mařa baba iqgen awem ijj n uzayřu iqeřen, *xenni* necc ad t ssdeqřey ead. Mařa baba yarebbi kenniw s urekkuđ, necc ad kenniw textexey s iřardmiwen.’ ”

¹² Deg wass wiss třata usin-dd Yarubeam d marra řgens řar Raħabeam, am mammec tuya issiweř ujeġid, tuya inna “Eeqbem-dd řari awarni i třata n wussan!”¹³ Ajeġid yarra-dd řgens s ict n temwarrit iqeřen, mařar netta inċar ccwar i d as wcin imeqqranen.¹⁴ Issiweř akidsen ełahřab ccwar n iħudriyyen, inna “Baba isseđqeř azayřu nwem, maca necc ad ssdeqřey ead azayřu nwem. Baba yarebbi kenniw s urekkuđ, necc ad kenniw textexey s iřardmiwen.”

¹⁵ Ajeġid war isři ca řar řgens, mařar aneqřeb-a tuya i dd-yusa zi SIDI, řima ad issemten awař i tuya issiweř SIDI s ufus n Axiya, Aciluni, mmis n Nabař.

¹⁶ *Umi* marra Israyil izra aqa ajeġid war řarsen isři ca, yarra-dd řgens x ujeġid, inna “Man tasyart i řarney di Dawud? Neccin war řarney bu tesřart řar mmis n Yassa. řar iqiđan nnek, a Israyil! Xenni řexxu, řha ak-d taddart nnek, Dawud!” Uca yuyur Israyil řar iqiđan nsen.¹⁷ Ayt n Israyil inni tuya izeddyen di tneddam n Yahuda, aqa Raħabeam tuya xasen d ajeġid.¹⁸ Ajeġid Raħabeam issekk řarsen Aduram, wenni *iřan* x lřizya, u marra Israyil yarřem it s yezra ařami immut. Ajeġid Raħabeam inya deřya x ijj n ukarru řima ad yarweř řar Urcalim.¹⁹ Ammu i iřewweř Israyil x taddart n Dawud řars ař ass-a.²⁰ *Umi* isřa marra Israyil aqa Yarubeam tuya ieqeb-dd, imsar, aqa řayan as řima ad dd-yas řar tmesmunt uca ggin t d ajeġid x marra Israyil. Uřa d ijj war iđeffar ead taddart n Dawud mřir taqbič n Yahuda.

²¹ Raħabeam yusa-dd řar Urcalim uca issmun marra taddart n Yahuda d teqbič n Binyamin, mya u-tmenyin-ařaf n *iryazen* itwafarzen, twadarrben i umenyi, řima ad mmenyen ak-d taddart n Israyil, řima ad dd-arren tageldit řar Raħubeam, mmis n Suliman.²² *Xenni* yusa-dd wawař n SIDI řar Cimaeya, aryaz n AREBBI, inna²³ “Siweř ak-d Raħabeam, mmis n Suliman, ajeġid n Yahuda, u ak-d marra taddart n Yahuda u tenni n Binyamin u i marra min iqqimen n řgens, ini²⁴ ‘Ammu issiweř SIDI: War ttgaedem u war tmmenyam ak-d aytmatwem, ayt n Israyil. Ittxeřa ad ieqeb *kuř* ijj n weryaz řar taddart nnes, mařar d man aya i imsaren zzayi.’ ” Nitni sřin řar wawař n SIDI uca eeqben uca uyuren řar *wemcan* nsen ełahřab awař n SIDI.

Yarubeam igga ieejmiyyen n wureř d lařnam

²⁵ Yarubeam ibna Cakim x idurar n Ifrayim uca izdeř dinni. Zi senni iffeř uca ibna Fanuwil.

²⁶ Inna Yarubeam deg wuř nnes “Tageldit ad teeqeb řar taddart n Dawud,²⁷ mařa řgens ad dd-igaeed řima ad yawi tiwhibin di taddart n SIDI di Urcalim. Xenni ad dd-idweř wuř n řgens-a řar siditsen, řar Raħabeam, ajeġid n Yahuda. Ad ayi nřen u ad eeqben řar Raħabeam, ajeġid n Yahuda.”²⁸ Imcawar ujeġid. *Xenni* igga tnayen n ieejmiyyen n wureř, inna asen i řgens “D ařas i kenniw mařend ad tgaedem řar Urcalim. Aqa da, irebbiten nnek, a Israyil, inni cek i dd-issuffyen zi Miřra.”²⁹ Netta issbedd ijj n ueejmi di Bayt-Il u wenedni issbedd it di Dan.³⁰ Aya idweř d aerađ řar ddnub. řgens izwar yuyur zzat i wudem n yijj n ueejmi.

³¹ Netta issbedd ict n zzawect x řegeudi. Igga ikehhanen i d iqqarsen zi marra třrufa n řgens inni war *iřin* zeg ayt n Lawi.

³² Deg uyur wiss tmenya, deg wass wiss xemmesřac n uyur, igga Yarubeam ijj n řeid, am řeid i

12:28 ‘amwa’ - niř ‘ayenduz’ niř ‘yuggu’.

1 IJEĠIDEN

tteġgen di Yahuda, u netta issgææed tiyarša x uæltař. Netta igga ammu di Bayt-Il ħima ad iqeddem tiyarša i iċċemmiyyen i yegga. Igga æawed ikehhanen di Bit-Il x řegæudi nni igga.

³³ Deg wass wiss xemmeřac deg uyur wiss tmenya n uyur i tuća ixarreř netta deg wuř nnes, issgææed tiyarša x uæltař nni igga di Bayt-Il. Ammu i issbedd netta ijj n řeid i ayt n Israyil uca ibexxar řebxur x uæltař.

Aryaz n Arebbi zi temmurt n Yahuda

13¹ Xzar s wawař n SIDI yusa-dd ijj n weryaz n AREBBI zi Yahuda řar Bayt-Il. Yarubeam tuća ibedd zzat i uæltař ħima ad iwehheb řebxur.² Netta iřaya x uæltař, s wawař n AREBBI, inna “A ææltař, ææltař, ammu i iqqar SIDI, ad dd-itwaxřeq ijj n mmis di taddart n Dawud, ad as qqaren Yuciya. Ad xak igg d tayarřt ikehhanen n řegæudi inni xak iwehhben řebxur uca ad xak itwacmeđ min iqqimen n ixsan n iwdan.”³ Deg wass nni iwca ict n řeëřamet, inna “Ta d řeëřamet i x issiweř SIDI. Xzar ææltař ad icarreg u iřęeđ i xas iřan ad zzayes-dd iřruęeđ.”

⁴ Umi isřa ujeđid awař n weryaz n AREBBI wenni iřayan x uæltař di Bayt-Il, imsar, aqa Yunatan isswizzeđ afus nnes x uæltař, inna “Třef it!” Maca afus nnes, wenni tuća řars isswizzeđen, yużey, ařami war izemmar ead ad t-idd yarr řars.⁵ Icarreg uæltař uca iřruęeđ zzayes yużey elahřab řeëřamet i iwca weryaz n AREBBI s wawař n SIDI.⁶ Xenni yarra-dd ujeđid, inna i weryaz n AREBBI “Ttar SIDI, AREBBI nnek, uca řağ xafi ħima afus inu ad řari dd-idweř!” Uca iebed weryaz n AREBBI i uęymbub n SIDI uca afus n ujeđid idweř-dd řars uca idweř am mammec t tuća qbeř.⁷ Xas uca issiweř ujeđid ak-d weryaz n SIDI “As-dd řar taddart inu uca areyyeř! Uřa d necc ad ac wceę ict n terzeft.”⁸ Aryaz n AREBBI maca yarra-dd x ujeđid “Waxxa cek tewcid ayi azyen n taddart nnek, necc war akidek ggureę u war tticceę aęrum deg wemcan-a uřa war da sessey.⁹ Mařar ammu i d ayi yumur SIDI s wawař nnes, inna “Cek war *dinni* ttetted u war *dinni* tsessed u war teiqqib x webrid i x dd-tusid.”¹⁰ Uca netta iruř x ijj n webrid nneđni u war dd-ieqib ca x webrid i x dd-yusa řar Bayt-Il.

¹¹ Di Bayt-Il tuća izeddeę ead ijj n unabi iwsar. Mmis nnes yusa-dd, iřaja as min tuća igga weryaz n AREBBI deg wass nni di Bayt-Il, uřa d awařen i issiweř i ujeđid. Nitni řajan as ten i babatsen.

¹² Issiweř akidsen babatsen “X man abrid i yuyur netta?” Iřenjiren tuća řrin man abrid tuća iřtef weryaz n SIDI wenni tuća i dd-yusin zi Yahuda.¹³ Netta inna asen “Bardæem ayi i weęyuř!” Nitni bardæen as i weęyuř uca netta inya xas iruř.¹⁴ Netta yaredded aryaz n AREBBI uca yufa it am iqqim sadu ict n tbeęuđt. Netta inna as “Ma cek d aryaz n AREBBI wenni dd-iffęen zi Yahuda?” Netta inna “D necc!”¹⁵ Xenni inna as “As-dd akidi řar taddart inu u ecc aęrum.”¹⁶ Maca netta inna “Nec war zemmareę akidek eeqbeę u necc war akidek-dd ttaseę. Uřa d necc war ttetteę, war sessey deg wemcan-a.¹⁷ Mařar x ufus n SIDI iffey-dd wawař řari “Cek war tzem-mared ad *dinni* tecced aęrum u war tsessed aman. Cek war tzem-mared ad teeqbed x webrid i x dd-tusid.”¹⁸ Netta inna as “Uřa d necc d ijj n unabi am cek uca ijj n umalak issiweř akidi s wawař n SIDI, inna ‘Awyi t řark di taddart nnek, ħima ad yecc aęrum, ad isess aman.’” Ammu issxarreq xas.¹⁹ Uca netta ieqeb akides u netta icca aęrum di taddart nnes, iswa aman.

²⁰ Umi qqimen nitni řar ttabřa, aqa yusa-dd wawař n SIDI řar unabi wenni tuća t-idd yarrin

²¹ u netta iřaya i weryaz n AREBBI i dd-yusin zi Yahuda, inna “Ammu i iqqar SIDI ‘Mařar cek tęewwyed x wawař n SIDI u war teđid řumur i d ac yumur SIDI, AREBBI nnek,²² maca teeqbed u teccid aęrum u teswid aman deg wemcan i x i d ac inna: War tzem-mared ad *din* tecced aęrum u war *din* tsessed aman, x uya arrimet nnek immuten war dd-tusa deg wenđeř n ibabaten nnek.”

²³ Awarni umi tuća icca d iswa, ibardee as i weęyuř i unabi i d igga ad dd-idweř.²⁴ Ammu dd-iffey uca imsagar akides ijj n weyrad, inya it. Řxecbet nnes tuća temmendar *din* x webrid u aęyuř ibedd zzates uca uřa d ayrad ibedd zzat i řxecbet.²⁵ U xzar, edun ca n yeryazen, řrin

1 IJEĠIDEN

řxecbet temmenđar x webrid uřa d ayrad ibedd zzat i řxecbet. Nitni usin-dd uca ssiwřen x man aya di tendint n unabi iwsaren.²⁶ Umi anabi wenni i t-idd yarrin zeg webrid, isřa manaya, inna netta “Wa d aryaz n AREBBI wenni tuřa iřewwřen x wawař n SIDI. X uyenni iwca it SIDI i weyrad u wanita imezzeq it uca inřa it elařsab awař n SIDI wenni tuřa kides issiwřen.”²⁷ Uca netta issiweř ak-d iřenjiren nnes, inna “Bardęem ayi i weyyuř!” Nitni bardęen as²⁸ uca netta iffey, yufa řxecbet temmenđar x webrid uřa d ayyuř d wayrad i ibedden zzat i řxecbet. Ayrad war yecci řxecbet u war imezzeq ayyuř.²⁹ Xenni issgaęęed unabi řxecbet, issars i-tt x weyyuř uca yiwyi tt akides. Ammu i dd-yusa unabi iwsaren di tendint řima ad xas iwwet agejdur u ad t inđeř.³⁰ Netta inđeř řxecbet deg wenđeř nnes u nitni wtin xas agejdur “Uh, uma inu!”³¹ Awarni i umi tuřa t inđeř, imsar, aqa netta issiweř ak-d iřenjiren nnes, inna “Xmi necc i řa mmteř, neđřem ayi deg wenđeř i di immenđar weryaz n AREBBI u ssarsem ixsan inu x uřezdis n ixsan nnes!³² Mařar awař i ibarreř s wawař n SIDI x ueařtar-a nni iřan di Bayt-Il u x marra tizawiyyin n řgeřudi nni iřan di tneddam n Samarya, ad dd-iffey nican.”³³ Awarni i wawař-a war dd-iddekk^{wiř} ca Yarubeam zeg webrid aęeffan nnes, maca yařeqqem eawed ikehhanen zi marra řřrufa n řgens x řgeřudi. Wenni t ixsen, yařeqqem it u wanita idweř d ijj zeg ikehhanen n řgeřudi.³⁴ Zi tmesřact-a tewđa taddart n Yarubeam di ddnub ařami dd-tqarreb řar uteřři d waredeř zi temmurt.

Yarubeam d unabbi Ahiya

14¹Di řweqt nni idweř Ahiya, mmis n Yarubeam, ihreč.² Inna Yarubeam i temřart nnes “Kkar, beddeř arruđ nnem, mařend war ięeqqeř ijj aqa cem d tamřart n Yarubeam, ad tuyured řar Cilu. Aqa dinni anabi Ahiya wenni i d xafi innan aqa necc ad dewřey d ajeřid x řgens-a.³ Ksi eecra n iyrumen d tefđiřin d ijj n uqdiř n tamment akidem uca uyur řars! Netta ad am yini min i řa imsaren ak-d uřenjir.”⁴ Uca ammu i tegga temřart n Yarubeam. Nettat tekkar, tuyur řar Cilu, tiweđ řar taddart n Ahiya. Ahiya tuřa war itwiři mařar tiřřawin nnes tuřa dewřent řtemmsent di tewsaret nnes.⁵ Maca SIDI inna i Ahiya “Xřar, ad dd-tas temřart n Yarubeam řima ad cek tesseqsa x mmis minzi wanita ihřec. Ta d ta i d as i řa tinid. Xmi i dd řa tas, ad imsar, nettat ad tessnięmeř ixef nnes d icten nneđnit.

⁶Umi isřa Ahiya řřess n iřuraf nnes řar tewwart, imsar, aqa netta inna “Adef-dd řar daxeř, a tamřart n Yarubeam! Mayemmi tessnięmiřed ixef nnem amecnaw cem d icten nneđnit? Necc twassekkeř-dd řarem s *ict n tebrat* iqeřřen.⁷ Uyur, ini i Yarubeam ‘Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil: Necc ssgaęędeř cek zi jar řwest n řgens u ggiř cek d amgewwad x řgens inu Israyil⁸ u necc carrgeř tageldit zi taddart n Dawud uca wciř ac tt. Cek *maca* war teřid am umsexxar inu Dawud, wenni iřđan řumurat inu d wenni i dd ayi iđfaren řima ad yegg mřir min iřan nican di tiřřawin inu.⁹ Cek teggid tt d taęeffant mahu x min ggin marra *innedni* qbeř i cek uca cek tuyured teggid irebbiten nneđni d řexyařat nneđni ifesyen řima ad ayi tesęared uca tendared ayi awarni i weęur nnek.¹⁰ X uyenni ad awyey tuęeffna x taddart n Yarubeam u ad teřřiř zi Yarubeam marra wi t itteggem x řřid, *am* wenni itwabelleęen, *am* wenni itwajjen di Israyil, u necc ad mřiř min iqqimen n taddart n Yarubeam, am mammec farđen řeyřar řars ař i řa iqđa.¹¹ Man wen zi taddart n Yarubeam i řa imnten di tendint, ad t ccen yiřan u wi i řa imnten deg iyyar, ad t ccen iřđad n ujenna, mařar SIDI d wenni tt innan.

¹²U cem, kkar, uyur řar taddart nnem! Mařa iđaren nnem ad awyem řar tendint, ad immet uřenjir.¹³ Marra Israyil ad xas wten agejdur u nitni ad t neđřen, mařar netta waha zi taddart n Yarubeam ad iřteř aņeř, mařar di taddart n Yarubeam mřir days waha i itwaf min iřan nican i SIDI, AREBBI n Israyil.¹⁴ SIDI maca ad dd-issekkař ijj n ujeřid x Israyil wenni i řa iteřřan taddart n Yarubeam, ass aqa d wa. Min din? *Wah*, ead řexxu!¹⁵ SIDI ad iwwet Israyil, ad t issenhezz

1 IJEĠIDEN

ssa d ssa am uyanim deg waman, u netta ad iqree Israyil zi temmurt-a iŝebhen i iwca i ibabaten nsen u netta ad ten yareyyec ayirin i yeyzar, minzi nitni ggin i yixef nsen tirebbin n cwarti u s̄aren zzaysent SIDI. ¹⁶ Netta ad isellem Israyil di ssibbet n ddnub i igga Yarubeam u i zi dd-yarra Israyil ad ixda.”

¹⁷ Uca tekkar temyart n Yarubeam, teŧtef abrid uca tiwed yar Tirza. Umi dd-tusa yar tnebdar n taddart, immut uhenjir. ¹⁸ Nitni neđren t u marra Israyil iwta xas agejdur, ełahsab awař n SIDI i issiweř s ufus n umsexar nnes, anabi Axiya.

¹⁹ Imezruyen iqqimen n Yarubeam, mammec immney d mammec iħkem, xzar, aqa twazemmen deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil. ²⁰ Ussan i tuya iħekkem Yarubeam tuya tnayen u-eicrin n issegg^wusa. Netta itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes u mmis Nadab idweř ad iħkem deg wemcan nnes.

Řmewt n Raħubeam, mmis n Suliman

²¹ Raħabeam, mmis n Suliman, tuya d ajeġid di Yahuda. Netta tuya ħars waħit u-rebein n iseg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem sebeħac n iseg^wusa di Urcalim, di tendint i ixdar SIDI zi jar marra tiqebbař n Israyil ħima ad din issemten isem nnes. Yemmas qqaren as Niema, *tenni d* ict n Taeammunit. ²² Yahuda igga *min iġan* d aeħħan di tiħħawin n SIDI u nitni s̄aren t mahu x marra min tuya ggin ibabaten nsen s ddnub nsen i zi xdan.

²³ Mařar uřa d nitni bnan řegeudi i yixef nsen d imayđuten *iqeddsen* d tirebbin n cwarti, di marra tiwririn yueřan u sadu kuř tacejjart tazizit. ²⁴ Tuya din uřa d iryazen iqeħħbiyyen di temmurt. Nitni ggin marra jjeayef n řegnus i tuya issuffey SIDI zi řwart zzat i wudem n ayt n Israyil.

²⁵ Deg usegg^was wiss xemsa n ujeġid Raħabeam, imsar, aqa igaeħed Cicak, ajeġid n Miřra, đidd i Urcalim. ²⁶ Netta ikkes řeknuz zi taddart n SIDI u řeknuz zi taddart n ujeġid, *iwa*, netta ikkes marra. Iksi uřa d marra tcappat n useřqi n wurey nni igga Suliman. ²⁷ Deg wemcan nsent igga ujeġid Raħabeam tcappat n useřqi n nnħas. Igga i-tent deg ifassen n imeqqranen x ireqqasen n tazřa nni tuya tteessan yar wadaf n taddart n ujeġid. ²⁸ Meřmi mma i řa yadef ujeġid yar taddart n SIDI, imsar, aqqa ireqqasen n tazřa arebbun tent u iwyen tent xenni eawed yar wexxam n ireqqasen n tazřa. ²⁹ Imezruyen iqqimen n Raħabeam d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ³⁰ Tuya iġa umenyi jar Raħabeam d Yarubeam marra ussan. ³¹ Raħabeam itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Yemmas qqaren as Niema, ict n *temyart* Taeammunit. Mmis Abiya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Abiyam, ajeġid x temmurt n Yahuda

15 ¹ Deg usegg^was wiss tmenħac n ujeġid Yarubeam, mmis n Nabať, idweř Abiya d ajeġid x Yahuda. ² Netta iħkem třata n iseg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Maeka, yeġis n Abicalum. ³ Netta yuyur di marra ddnub n babas nni tuya igga qbeř nnes uca uř nnes war tui ca icdar yar SIDI, AREBBI nnes, am wuř n babas Dawud. ⁴ Maca di tħwee n Dawud iwca as SIDI, AREBBI nnes, ict n řefnar di Urcalim, umi igga ad issekkar mmis awarni as u umi igga ad yejj Urcalim tbedd, ⁵ mařar Dawud tuya igga *min iġan* nican di tiħħawin n SIDI u netta tuya war iħeyyed di marra tudart nnes x marra min i d as yumur netta, mřir di tmesřact n Uriya, Aħitti. ⁶ Tuya *din* amenyi jar Raħabeam d Yarubeam, marra ussan n tudart nnes.

⁷ Imezruyen iqqimen n Abiya d marra min igga, ma war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? Tuya din eawed amenyi jar Abiyam d Yarubeam. ⁸ Abiya iġa *ixef nnes* ad itwassars *deg wendeř* n babas. Neđren t di tendint n Dawud. Mmis Asa idweř d ajeġid deg wemcan

14:23 'tacejjart' - niya 'addag' ('iddagen').

1 IJEĠIDEN

nnes.

Asa, ajeġid x temmurt n Yahuda

⁹ Deg usegg^was wiss eicrin n Yarubeam, ajeġid n Israyil, idweř Asa d ajeġid x Yahuda. ¹⁰ Netta iħkem waħit u-rebein n isegg^wusa di Urcalim. Ħennas qqaren as Maeka, yeġis n Abicalum. ¹¹ Asa igga *min iġan* nican di tiġtawin n SIDI, am babas Dawud. ¹² Netta issuffey iryazen iqeħħbiyyen zi temmurt uca iħeyyed marra imeyda n *n lašnam nsen* i tuya ggin ibabaten nnes. ¹³ Netta issħeyyed uřa d ħennas Maeka zi jjeħd nnes *am tjeġidt*, mařar nettat tuya tegga ijj n řexyař d jjeifect n trebbit n cwarti. Asa iqeřř uřa d jjeifect nnes uca isscemđ i-tt řar teyzart n Qidrun. ¹⁴ Waxxa war twaħeyydent řeġeudi, maca uř n Asa tuya icđar nican i SIDI, marra ussan *n tudart* nnes. ¹⁵ Netta yiwi řeqcue iqeddsen n babas d min tuya iqeddes netta di taddart n SIDI: nnuqart d wurey d řeqcue *nneđni*.

¹⁶ Tuya *din* amenyi jar Asa d Baeca, ajeġid n Israyil, marra ussan nsen. ¹⁷ Baeca, ajeġid n Israyil, igaeed řar *umenyi* đidd i Yahuda uca ibna Rama ħima war ittejji uřa d ijj ad yuyur řar Asa ħima ad *řars-dd* yas. ¹⁸ *Xenni* iksi Asa marra nnuqart d wurey i tuya iqqimen deg ixxamen n txubay zi taddart n SIDI uřa d txubay zi taddart n ujeġid uca isellem *marra* aya i imsexxaren nnes. Uca ajeġid Asa issekk iten řar Bin-Hadad, mmis n Tabrimun, mmis n Ĥazyun, ajeġid n Aram, wenni tuya izeddyen di Dimacq, ħima ad yini ¹⁹ “*Aqa din* ijj n řeahd řarayi d cek, řar baba d babac. Xzar necc ad ac-dd ssekkey ict n terzeft n nnuqart d wurey. Ruħ cek, fsi řeahd nnek ak-d Baeca, ajeġid n Israyil, maħend netta ad igaeed ad xafi igg^wej.” ²⁰ Binhadad isřa řar ujeġid Asa uca issekk netta imeqqranen n řeskar nnes řar tneddam n Israyil. Netta iyřeb x Eiyun d Dan d Abal-Bayt-Maeka d marra Kinnarut ak-d marra tammurt n Naftali. ²¹ Umi Baeca isřa x uya, imsar, aqa netta issbedd di řebni n Rama uca iqqim izeddey di Tirza. ²² Ajeġid Asa iija ad itwabarreħ di marra Yahuda, war ittyimi ħed, ħima nitni ad kksen izra zi Rama d ukeccuđ nnes i zi tuya ibenna Baeca. U s man aya ibna ujeġid Asa *tandint* n Jibeā di Binyamin d Miřfa.

²³ Imezruyen iqqimen n Asa, marra timegga nnes imeħden d marra min igga uřa d tineddam nni ibna, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? Maca umi iwsar netta, iħřec netta zeg iđaren nnes s tnayen. ²⁴ Asa itwassars *deg wendeř* řar řejdud nnes. Netta itwandeř řar řejdud nnes di tendint n babas Dawud. Mmis Yahucafař idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Nadab, ajeġid x temmurt n Israyil

²⁵ Nadab, mmis n Yarubeam, idweř d ajeġid x Israyil deg usegg^was wiss tnayen n Asa, ajeġid n Yahuda. Netta iħkem tnayen n isegg^wusa x Israyil. ²⁶ Netta igga *min iġan* d aeeffan di tiġtawin n SIDI uca yuyur deg webriđ n babas u di ddnub nnes i zi yarra Israyil ad ixđa.

²⁷ Baeca, mmis n Abiya, zi taddart n Issakar, igga xas ict n tmeemuč u Baeca iyřeb xas di Jibbatun nni *iġan* n Ifiliřtiniyyen, umi Nadab d marra Israyil tuya innđen i Jibbatun. ²⁸ Inya it Baeca deg usegg^was wiss třata n Asa, ajeġid n Yahuda, u netta idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ²⁹ Umi idweř netta *maca* d ajeġid, imsar, aqa iqđa netta x marra taddart n Yarubeam. Netta war iiji uřa d ca n Yarubeam nni *yarrin* nnefs, ad iqqim iddar ařami iteħħa ełahřab awař n SIDI nni tuya issiweř s ufus n umsexxar nnes Axiya, Aciluni, ³⁰ di ssibbet n ddnub n Yarubeam i zi ixđa netta u i zi yarra Israyil ad ixđa s wesear nnes i zi isear SIDI, AREBBI n Israyil.

³¹ Imezruyen iqqimen n Nadab, d marra min igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ³² Tuya *din* amenyi jar Asa d Baeca, ajeġid n Israyil, marra ussan nsen.

1 IJEĠIDEN

Basa, ajeġid n Israyil

³³ Deg usegg^was wiss t̄rata n ujeġid Asa, ajeġid n Yahuda, idweř Baeca, mmis n Axiya, d ajeġid x marra Israyil di Tirza, u *netta iħkem* arebea u-eicrin n isegg^wusa. ³⁴ Netta igga *min iġan* d aeffan di tiṭṭawin n SIDI uca netta yuyur deg webrid n Yarubeam u di ddnub nnes i zi yarra-dd Israyil ad ixđa.

Ajeġid Basa itwawebbex zeg unabbi Yahu

16¹ Yusa-dd wawař n SIDI ęar Yahu, mmis n Ĥanani, x Baeca, inna ² “Minzi necc ssgaεεdeę-dd cek zi t̄ejjajt u ggię cek d amgewwad x řgens inu Israyil uca cek tuyured x webrid n Yarubeam u tarrid řgens inu Israyil ad ixđa umi i d ayi t̄seared s ddnub nsen, ³ xzar, x uya ad mħiy min iqqimen n Baeca d min iqqimen n taddart nnes u necc ad ggeę taddart nnek am taddart n Yarubeam, mmis n Nabaṭ. ⁴ Man wen zi taddart n Baeca i ęa immten di tendint, ad tccen yiṭan u man wen zzayes i ęa immten deg iyyar, ad tccen yijđad n ujenna.

⁵ Imezruyen iqqimen n Baeca, d marra min igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ⁶ Baeca itwassars *deg wenđer* jar řejdud nnes u netta itwanđer di Tirza. Mmis Iyla idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ⁷ Ammu dd-yusa wawař n SIDI s ufus n unabi Yahu, mmis n Ĥanani, uřa x Baeca d taddart nnes d x marra taeffant i igga di tiṭṭawin n SIDI, umi t isear s řexdayem n ifassen nnes u umi d idweř *ammu* am taddart n Yarubeam uřa minzi netta tuya iqđa wanita.

Iyla, ajeġid n Israyil

⁸ Deg usegg^was wiss setta u-eicrin n Asa, ajeġid n Yahuda, idweř Iyla, mmis n Baeca, d ajeġid x Israyil di Tirza, *i ijj n řmijař* n tnayen n isegg^wusa. ⁹ Zimri, amsexxar nnes, wenni d ameqqran x ijj n wezyen n ikarruten *n umenyi*, igga xas ict n tmeemuč umi t tuya di Tirza, am tuya iscar di taddart n Arřa, wenni tuya d amehđay x taddart di Tirza. ¹⁰ Zimri yudef, iwta it uca inęa it deg usegg^was wiss sebea u-eicrin n Asa, ajeġid n Yahuda. Netta idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ¹¹ Řami idweř netta d ajeġid uca inęa x řkursi, imsar, aęa iqđa netta x marra taddart n Baeca. Netta war iji uřa d ijj wenni t iggin x řħid *ad iddar* u *uřa d ijj* wenni *izemmaren* ad as intaqem u *uřa d ijj* zeg imeddukař nnes. ¹² Ammu itehęa Zimri marra taddart n Baeca ełahsab awař n SIDI nni issiweř Baeca s ufus n unabi Yahu ¹³ di ssibbet n marra ddnub n Baeca d ddnub n mmis Iyla i zi xđan nitni u i zi arrin nitni Israyil ad ixđa am searen SIDI, AREBBI n Israyil, s *irebbiten* nsen ibeṭṭiřen. ¹⁴ Imezruyen iqqimen n Iyla, d marra min igga, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

Zimri, ajeġid n Israyil

¹⁵ Deg usegg^was wiss sebea u-eicrin n Asa, ajeġid n Yahuda, tuya Zimri sebea n wussan d ajeġid di Tirza. Řgens tuya inned i Jibbatun nni *iġan* n Ifilistiņiyyen. ¹⁶ Řgens i tuya iwtin iqiđan nnes *din*, isřa aęa itwanna “Zimri tuya igga d ict n tmeemuč uca inęa ajeġid.” Deg wass nni marra řgens yarra Eumri, wenni d ameqqran x řeskar, d ajeġid x Israyil, di řmargeę n řeskar. ¹⁷ Eumri ięaεεed-dd zi Jibbatun d marra Israyil akides uca nnđen as-dd i Tirza. ¹⁸ Umi ięra Zimri aęa tandint tuya tetwaṭtef, yudef di lqelca n taddart n ujeġid, iqedd netta i taddart n ujeġid tiwa nnes timessi uca immut ¹⁹ di ssibbet n ddnub i tuya igga, umi igga *min iġan* d aeffan di tiṭṭawin n SIDI, umi yuyur deg webrid n Yarubeam uřa s ddnub i igga am dd-yarra Israyil ad ixđa.

²⁰ Imezruyen iqqimen n Zimri, d tameemuč i igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

1 IJEĠIDEN

Eumri, ajeġid n Israyil

²¹ Xenni itwammsebda řgens n Israyil x tnayen n iziynat. Ijj n wezyen n řgens *ibedd* awarni i Tibni, mmis n Jinat, mařend nitni ad t ggen d ajeġid u ijj n wezyen *nneđni ibedd* awarni i Eumri. ²² Řgens nni *ibedden* awarni i Eumri, tuća ijhed x řgens nni *ibedden* awarni i Tibni, mmis n Jinat. Uca immut Tibni u Eumri idweř d ajeġid.

²³ Deg usegg^was wiss wařit u-třatin n Asa, ajeġid n Yahuda, idweř Eumri d ajeġid x Israyil. Netta iřkem tenεac n isegg^wusa. Di Tirza iřkem setta n isegg^wusa. ²⁴ Xenni isća netta adrar n Samarya zi Camir s tnayen n talint n nnuqart u netta *ibda* ad ibna x wedrar n Samarya. Iřća as i tendint i ibna Samarya, εlařsab isem n Camir, bab n wedrar. ²⁵ Eumri igga *min iřan* d aεeffan di tiřřawin n SIDI. Netta tuća d *aεeffan* mahu x marra inni tuća zzayes izwaren. ²⁶ Netta yuyur di marra tibridin n Yarubeam, mmis n Nabař, u di ddnub nnes i zi yarra Israyil ad ixđa, umi searen nitni SIDI, AREBBI n Israyil, s *irebbiten* nsen ibeřřiřen.

²⁷ Imezruyen iqqimen n Umri, d min igga d marra timegga nnes imeřđen i igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ²⁸ Eumri itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwanđer di Samarya. Mmis Axab idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Axab, ajeġid n Israyil, yiwi Izabil d tamćart

²⁹ Axab, mmis n Eumri, idweř d ajeġid x Israyil deg usegg^was wiss tmenya u-třatin n Asa, ajeġid n Yahuda. Axab mmis n Eumri, iřkem x Israyil tnayen u-εicrin n isegg^wusa x Israyil di Samarya.

³⁰ Axab, mmis n Eumri, igga *min iřan* d aεeffan di tiřřawin n SIDI, mahu x marra inni tuća zzayes izwaren. ³¹ Umi iřseb drus aća netta iřřef di ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, imsar, aća netta yiwi Izabal, yeġis n It-Baeal, ajeġid n Iřiduniyyen, d tamćart uca yuyur ad isexxar i Bael, yuđar as. ³² Netta issbedd ijj n uealřar i Bael di zzawect n Bael nni ibna netta di Samarya. ³³ Netta igga εawed ict n trebbit n cwarti. Axab iεdu s wesεar nnes i SIDI, AREBBI n Israyil, x marra ijeġiden nni tuća i d as izwaren.

³⁴ Deg wussan nnes ibna Ĥiyil, zi Bayt-Il, *tandint* n Ariřa. Issars dsas nnes di ssum n mmis amen-zu Abiram u di ssum n mmis amazuz Sajub yarekkeb netta tiwwura εlařsab awař n SIDI i issiweř s ufus n Yacuea, mmis n Nun.

Anabbi Iliya ćar ićzar n Krit

17¹ Iliya, Aticbi, zi Ticbi di Jilead, inna i Axab “S tidett am iddar SIDI, AREBBI n Israyil, wenni umi beddeć ztat i wudem nnes, mařa ad dd-yas nnda nić anćar deg isegg^wusa-ya, *ad yiři* aya myir s wawař inu!” ² Yusa as-dd wawař n SIDI, inna ³ “Uyur zi senni, arr s *uzeġif* ćar ccarć uca snuffar ixef nnek ćar tićzart n Krit wenni *iřan* ztat n L'Urdun. ⁴ Ad imsar, ad teswed zi tićzart u necc umureć i ibayřiwen, aća ad cek dinni sseccen.” ⁵ Netta yuyur *deg webrid* uca igga εlařsab awař n SIDI. Netta yuyur ad izdeć ćar tećzart n Krit nni *iřan* ztat i L'Urdun. ⁶ Ibayřiwen iwyen as-dd aćrum d weysum ćar tuffut uřa d aćrum d weysum ćar tameddit u netta iswa zi tećzart.

Iliya d tajać n řarfat

⁷ Awarni i wařřas n wussan, imsar, aća yużeć tićzart, maćar war iwti ca wenćar di temmurt.

⁸ Yusa as-dd wawař n SIDI, inna ⁹ “Kkar, uyur ćar řarfat nni *iřan* ćar řidun u zdeć dinni. Xzar necc umureć dinni i ict n tećjać mařend ad cek tessecc.” ¹⁰ Netta ikkar, yuyur ćar řarfat. Umi

17:1 ‘Aticbi’ - ijj n weryaz zi Ticbi zi jwayeh n Jilead.

17:3 ‘zzat n ...’ - s Teibranit ‘zzat i wudem n ...’ εawed di nnumra 5.

1 IJEĠIDEN

yusa-dd netta ħar tewwart n tendint, xzar, aqa din ict n tejjač tetharwac akeccuđ. Netta iřaya xas, inna “Awi ayi-dd ca n waman deg uřarraf-a, ħima ad swej.”¹¹ Umi tuyur nettat ħima ad dd-tawi aya, iřaya-dd netta xas “Awi ayi-dd ijj n uřeqqim n weyrum deg uřus nnem.”¹² Maca nettat tenna “S tidett am iddar SIDI, AREBBI nnek, min ħari d tafdiřt, aqa mƣir ict n wuru n waren deg ubuqař d ca n zzect deg uřarraf! Xzar necc ħarwcey tnaen n ikeccuđen u ad t sswejdey i necc d mmi, ħima ad t necc ad nemmet.”¹³ Inna as Iliya “War ttegg^wed ca. Uyur, egg min tuřa ten-nid, maca egg ayi-dd d amezwaru ict n tefdiřt u awi tt-i-dd da ħari. Awarni uya ad tessengg^wed ca i cem u i ixef nnem d mmim.”¹⁴ Mařar ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Aren deg ubuqař war ixekk^wi u zzect deg uřarraf war tneqqiř ař ass i di i řa iwc SIDI anřar ifeyyđen x wudem n temmurt.’¹⁵ Nettat tuyur uca tegga elahřab awař n Iliya. Ammu i ccin netta d nettat d taddart nnes, ařas n wussan.¹⁶ Aren deg ubuqař war ixekk^wi d zzect deg uřarraf war tneqqeř elahřab awař n SIDI i issiweř s uřus n Iliya.

¹⁷ Awarni man aya, imsar, aqa ihřec mmis n temřart-a, n llala n taddart. Řehřac nnes yarni ařas arami war ittari ead nnefs.¹⁸ Nettat tenna i Iliya “Min din jarayi d cek, a cek, aryaz n AREBBI? Ma cek tusa-dd ħari ħima ad ayi tessseqřed x ddnuw inu u ħima ad tenyed mmi?”¹⁹ Netta yarra-dd xas “Ewc ayi-dd mmim!” U netta iksi t zeg weřsin nnes, yarbu t řar sennej řar wexxam n nnej mani tuřa izdey netta simant nnes uca issars it x qama nnes.²⁰ Xenni iřaya řar SIDI, inna “SIDI, AREBBI inu, ma tegged xenni ead taefeffant di tejjač-a i umi necc zedyey *am ubarrani*, ařami tenyed mmis?”²¹ Netta isarreř ixef nnes třata n twařawin tiwa i uřenjir u iřaya řar SIDI, inna “SIDI, AREBBI inu, eij ad řars dd-yeeqeb řeemar n uřenjir-a!”²² Uca SIDI isřa i tmijja n Iliya. Řeemar n uřenjir ieqeb-dd řars eawed ařami idweř iddar.²³ Iliya iksi ařenjir uca issehwa t zeg wexxam n nnej di taddart uca iwca as t i yemmas. Inna Iliya “Xřar, mmim iddar!”²⁴ Tenna temřart i Iliya “Řexxu ssney aqa cek d ijj n weryaz n AREBBI u aqa awař n SIDI deg uqemmmum nnek d tidett.”

Iliya d inabiyyen n Baeal x wedrar n Karmil

18¹ Awarni i wařas n wussan, imsar, aqa yusa-dd wawař n SIDI řar Iliya deg usegg^was wiss třata, inna “Uyur, scen ixef nnek i Axab, mařar necc ad wcey anřar di temmurt.”² Uca yuyur Iliya ħima ad isscen ixef nnes i Axab. Tuřa řař imřar di Samarya.³ Axab tuřa iřaya i Eubadya wenni *iřan* x taddart. Eubadya tuřa ittegg^wed SIDI ařas.⁴ Umi Izabal iqđa inabiyyen n SIDI, imsar, aqa Eubadya yiwi mya n inabiyyen, issnuffar iten, xemsin deg ijj n yefri, u isteq iten s weyrum d waman.⁵ Axab inna i Eubadya “Uyur di temmurt řar marra tařawin n waman u řar marra tiyezratin. Ad tay ad naf aheddu u *zemmaren* iysan d isardan ad qqimen ddaren u ad taf nhřa mma nenřa řmař.”⁶ Nitni bđan tammurt jarasen ħima ad tt cuřen. Axab yuyur x ijj n webrid weřdes u Eubadya yuyur weřdes x ijj webrid nneđni.

⁷ Umi tuřa Eubadya deg webrid, xzar, aqa immeřqa akides Iliya. Eubadya ieqeř it, iwđa zzates s uyembub nnes řar *temmurt*, inna “Ma d cek, sidi inu Iliya?”⁸ Inna as wanita “D necc. Uyur, inna as i sidi nnek ‘Xřar, Iliya aqa-t danita!’ ”⁹ Maca netta inna “Man ddenb i *ggiy*, aqa cek ad ayi tsellmed deg ifassen n Axab ħima ad ayi iney?¹⁰ S tidett am iddar SIDI, AREBBI nnek, war din uřa d ijj n řgens niy ict n tgeldit, mani sidi inu war iiji ad xak yarzu! *Mařa* nnan nitni ‘Netta war da iři!’, *xenni* iija řgens nni ad iijař belli war cek uřin.”¹¹ U řexxu cek tennid ‘Uyur, ini i sidi nnek: Xzar Iliya aqa-t danita!’¹² Ad tay ad imsar, *xmi* i xak i řa uyurey, aqa Arruř n SIDI ad cek iksi, war ssiney mani. Mařa xenni necc ad dd-asey ħima ad t iniy i Axab u netta war cek ittif, netta ad ayi iney. Necc, amsexar nnek, wenni ittegg^wden SIDI zi temži inu.¹³ Ma war d ac eiwden ca i sidi inu, min *ggiy* necc, umi Izabal inřa inabiyyen n SIDI? Aqa necc ssnuffarey mya n yeryazen zeg inabiyyen, kuř xemsin deg ijj n yefri, uca eřteqey ten s weyrum d waman?¹⁴ U řexxu teqqared

1 IJEĠIDEN

‘Uyur, ini i sidi nnek: Iliya aqa-t da!’ Netta ad ayi iney.”¹⁵ Inna Iliya “S tidett am iddar SIDI n řeeskarat zzat i wudem nnes umi i beddey, aqa nican necc ad seccney ixef inu ass-a!”

¹⁶ Xenni yuyur Eubadya řar umsagar ak-d Axab u ixebbar it. Uca Axab yuyur i umsagar ak-d Iliya. ¹⁷ Umi iżra Axab Iliya, imsar, aqa Axab inna as “Ma cek d ađeyyee n Israyil?” ¹⁸ Netta inna ‘Necc war điyyey ca Israyil, maca cek d taddart n babac umi kenniw tejjim řumurat n SIDI řar uyezdis u tuyurem awarni i Ibaelen. ¹⁹ Xenni řexxu, smun marra Israyil řar wedrar n Karmil uřa d arebea-mya u-xemsin n inabiyyen n Bael d arebea-mya n inabiyyen n trebbit n cwarti nni ittetten zi řřabřa n Izabal.”

²⁰ Axab issekk *ict n tebrat* řar marra ayt n Israyil u issmun inabiyyen řar wedrar n Karmil. ²¹ Iliya iqarreb-dd řar marra řgens, inna “Mečřař ead i řa tekkem ead ttneqřabem kenniw řar tnayen n iyezdisen? Mařa SIDI d AREBBI, đfarem as-dd u mařa d Bael, xenni đfarem wanita!” Maca řgens war xas dd-yarri uřa s yijj n wawař. ²² Xenni inna Iliya i řgens “Necc waha i iqqimen d anabi n SIDI uca inabiyyen n Bael aqa-ten s arebea-mya u xemsin n yeryazen. ²³ Ejj ad aney wcen tnayen n imwan. Ejj iten xenni ad farzen ijj n umwa i yixef nsen, ad t bđan u ad t ssarsen x ukeccuđ, maca war tteggem timessi *sadu* nnes. Necc ad sswejdey amwa nneđni, ad t ssarsey x ukeccuđ u war tteggey timessi *sadu* nnes. ²⁴ Xenni ad řřayam isem n arebbi nwem u necc ad řayiy isem n SIDI uca AREBBI wenni i řa yarren s tmessi, d netta ad yiři d AREBBI.” Uca iřaya marra řgens, nnan “Awař-a d lemlih!”

²⁵ Inna Iliya i inabiyyen n Bael “Xđarem i yixef nwem ijj n umwa wanita u sswejdem as t d amezwaru, mařar kenniw s wařřas. Řayam xenni isem n arebbi nwem, maca war srusam ca timessi *sadu* nnes.” ²⁶ Nitni ksin amwa i d asen iwca netta u sswejden t. Xenni řayan i yisem n Bael, zi tuffut řars ař azal u nnan “A Bael, arr aney-dd!” Maca walu n řřess uca uřa d ijj war dd-yarri ca. Nitni negzen x uealřar i *din* itwaggen. ²⁷ řar wazal ibda Iliya itteqessar xasen, inna “Řayam s tmijja ijehden, aqa-t d arebbi. Nican netta ittxemmam niy izezzeř cwayt niy netta *ead* deg webrid. Ad tay itteřřes uca ittxeřřa as ad ifaq xenni.” ²⁸ Nitni syuyyen s tmijja ijehden u qeřřen ixef nsen s řesyuf d iřricen am tnamit nsen, ařami uzzřen idammen nsen xasen. ²⁹ Umi iedu azal, imsar, aqa nitni ttnebban řars ař dd i řa yawyen tawhibt n řyiget. Maca war *din* uřa d *ict n tmijja* uca uřa d ijj war dd-yarri u war *din* bu listijaba walu.

³⁰ Xenni inna Iliya i řgens “Qarreb-dd řari!” Marra řgens iqarreb-dd řars u netta iedeř aealřar n SIDI i tuya itwahdem. ³¹ Iliya ikxi tenec n yežra, x řqedd n tqebbař n iřenjiren n Yaequb, wenni umi i dd-yusa wawař n SIDI i tuya inna “Israyil ad yiři d isem nnek.” ³² S yežra nni ibna netta aealřar deg yisem n SIDI. Iqewwar i uealřar *ict n tarya* s řqedd n tnayen n řeqyas n zzariet. ³³ Isettef akeccuđ uca ibđa amwa di iceřiqen, issars it x ukeccuđ. ³⁴ Inna “Eemmarem arebea n ibuqařen s waman uca zeğgem ten tiwa i țyarřt n wecmađ u x ukeccuđ!” Uca inna netta “Ggem t twařat nneđnit!” U nitni ggin t twařat nneđnit. Xenni inna netta “Ggem t wiss třata n twařawin!” U nitni ggin t wiss třata n twařawin. ³⁵ Ttazzřen waman nnden i uealřar. U netta iemmar uřa d tarya s waman.

³⁶ Umi qeddmen tawhibt n řyiget, imsar, aqa anabi Iliya iqarreb-dd, inna “SIDI, AREBBI n Ibrahim d Iřhaq d Israyil, ejj ad itwassen ass-a aqa cek d AREBBI di Israyil u aqa necc d amsexxar nnek i řiy u belli necc ggiy marra awařen-a s wawařen nnek. ³⁷ Arr ayi-dd, SIDI, arr ayi-dd řima řgens-a ad issen, aqa cek, a SIDI, d AREBBI i teğid u řima cek ad tessetqebed uř nsen yark.” ³⁸ Uca tehwa-dd tmessi n SIDI, tecca tayarřt n wecmađ d ukeccuđ d yežra d tejjajt, uca teřseř uřa d aman i iğan di tarya. ³⁹ Marra řgens iżra it. Nitni wđan s uyembub nsen řar *temmurt*, nnan “SIDI d AREBBI, SIDI d AREBBI!” ⁴⁰ Iliya inna asen “Třřem inabiyyen n Bael, war tejjam uřa d ijj zzaysen ad yarweř.” Třřfen ten uca Iliya ijja iten ad ssehwan řar teyzart n Qicun uca inya iten dinni. ⁴¹ Xenni inna Iliya i Axab “Gaeeed, ecc teswed, mařar necc aqa ttesřiy řřess n yijj n ucarcar n

1 IJEĠIDEN

wenzar aṭṭas.”⁴² Axab igaeēed ḥima ad icc ad isu uca igaeēed Iliya ɣar tqiccat n Karmil. Iqqunjeŕ x temmurt uca igga udem nnes jar ifadden nnes.⁴³ *Xenni* inna i uḥudri nnes “Gaēēed uca xzar ɣar řebḥar!” Wanita igaeēed, ixzar ɣar řagg^waj, inna “War *ttwiřiy* walu!” Iliya inna “Dweř-dd twařat nneḍnit!” *uca ammu* sebaa n twařawin!”⁴⁴ ɣar twařat wiss sebaa, imsar, aqa inna “Xzar, ict n tseynut tamezyant, am ufus n yijj n weryaz, igaeēed-dd zi řebḥar.” Inna netta “Uyur, ini i Axab ‘Ḥezzem, hwa-dd maḥend anzar war cek ittettef.”⁴⁵ Jar u jar ibbarcen ujenna s iseynuten u s ušemmid uca ibda wenzar ad iwwet aṭṭas. *Xenni* inya Axab *deg ukarru*, iffey, yuyur ɣar Yizraeil.⁴⁶ Tuɣa afus n SIDI x Iliya. Netta ibyes taejinna nnes uca yuyur zzat i wudem n Axab ɣars ařami dd-tiwḍed ɣar Yazraeil.

Iliya x wedrar n Hurib

19¹ Axab iḥaja i Izabal marra min igga Iliya uřa d marra x mammec netta inya marra inabiyyen s ssif.² Izabal tessekk ijj n ureqqas ɣar Iliya maḥend ad as yini “Iři ad ayi ggen irebbiten ta d ta uřa d ktar zi man aya, mařa war wciɣ tiwecca di řweqt-a řeemar nnek deg wemcan d ijj amecnaw řeemar n yijj zzaysen.”³ Netta ixzar, ikkar uca iruḥ ḥima ad injem řeemar nnes. Yusa-dd ɣar Bi’r-Sebaa nni *iġan* di Yahuda u ijja aḥudri nnes dinni.⁴ Netta simant nnes yuyur ticři n webriid n yijj n wass di řexřa, iqqim izzeř sadu tazegg^wart n wazzu uca ittar ḥima ad immet řeemar nnes, inna “Kfa, a SIDI, ksi řexxu řeemar inu, maɣar necc war ġiy ḥsen x ibabaten inu.”⁵ Netta *xenni* izzeř, iṭteř sadu ict n tzegg^wart n wazzu. U xzar, ijj n lmalak iḥada t, inna as “Kkar, ecc!”⁶ Umi netta issgaeēed tamuyři nnes, xzar, zzat i uzeġif nnes aqa din ict n tefḍiřt i tuɣa itwassegg^wen s řefhem uřa d ict n tebriqt s waman. *Xenni* icca u iswa uca idweř eawed izzeř *din*.⁷ **Lmalak n SIDI** yusa-dd twařat wiss tnayen, iḥada t, inna “Kkar, ecc, niɣ abrid *ad yiři* d azirar xak.”⁸ Netta ikkar, icca, iswa u s jjehd n macca yuyur netta *ticti n* arebein n wussan d arebein n ġiyaři ɣars ař adrar n AREBBI, Hurib.

⁹ Dinni yiweḍ ɣar ijj n yefri uca issens dinni. U xzar, *yusa* as-dd awař n SIDI, inna as “Min da i ɣa tegged, Iliya?”¹⁰ Netta inna “Nec cḍareɣ ař ṭṭarf di ṭṭwee n SIDI, AREBBI n řeeskarat, maɣar ayt n Israyil semḥen di řeahd nnek, hedmen iealṭaren nnek u inabiyyen nnek twanyen s ssif, myir necc d wenni iqqimen u nitni arezzun ad kksen uřa d tudart inu.”

¹¹ Netta inna “Ffey, bedd x wedrar zzat i wudem n SIDI.” U xzar, ieddu-dd SIDI. Ict n tḥaryat temɣar u tejhed aqa tewta idurar u teřbez řejruf zzat i wudem n SIDI. *Maca* SIDI tuɣa war iġi ca di tḥaryat. Awarni i tḥaryat *yusa-dd* ijj n wenhezzi n temmurt. *Maca* SIDI tuɣa war iġi ca deg wenhezzi.¹² Awarni i wenhezzi *tusa-dd* tmessi. *Maca* SIDI tuɣa war iġi ca di tmessi. Awarni i tmessi tuɣa *din* ijj n řḥess ifsus, yarsa.

¹³ Umi isřa Iliya, imsar, aqa iřeḥḥef netta ayembub nnes deg upartessu nnes, iffey ɣar barra uca ibedd ɣar uqemmum n yefri. U xzar, ict n tmijja *issiwēř* akides, tenna “Min da tegged Iliya?”

¹⁴ Netta inna “Nec cḍareɣ ař ṭṭarf di ṭṭwee n SIDI, AREBBI n řeeskarat, maɣar ayt n Israyil semḥen di řeahd nnek, hedmen iealṭaren nnek u inabiyyen nnek twanyen s ssif, myir necc d wenni iqqimen u nitni arezzun ad kksen uřa d tudart inu.”

¹⁵ Inna as SIDI “Uyur, eḡeb abrid nnek ɣar řexřa n Dimacq u xmi i ɣa tawḍed ɣar din, dhen Hazayil d ajeġid x Aram!”¹⁶ Uřa d Yahu, mmis n Nimci, ad t tdehned d ajeġid x Israyil uca Ilica, mmis n Cafat zi Abal-Maḥula, dhen it d anabi deg wemcan nnek.¹⁷ Ad imsar, aqa Yahu ad iney wi i ɣa inejmen i ssif n Hazayil u Ilica ad iney wi i ɣa inejmen i ssif n Yahu.¹⁸ *Xenni* jjiɣ necc di Israyil sebaa-ařaf n *řeemur*, marra inni ifadden nsen war qqunjeřen zzat i Bael u marra inni aqemmum nsen war t issudmen.”

19:10 ‘tudart’ - s Teibranit ‘řeemar’.

1 IJEĠIDEN

Tařayit n Ilicas

¹⁹ Iffey Iliya zi senni, yufa Ilica, mmis n Cafat. Netta tuya icarrez s tenεac n izayřuten n iyenduzen u netta *simant nnes icarz* x wiss tenεac. Iliya iεdu ġars, inđar xas apartessu nnes. ²⁰ Řexdenni ismeř netta deg iyenduzen nnes, iεřef awarni i Iliya, inna “Ttzawgey, ejj ayi ad ssudmey baba d yemma *i uqebbed*, xenni ad cek đfarey.” Netta inna as “Uyur, dweř, minzi min dayek ggiy necc?” ²¹ Iεqeb netta *xenni* awarni as, iksi ijj n uzayřu n iyenduzen uca iřars asen. S ukeccuđ n uzayřu issegg^wu aysum nsen, iwca t i řgens mařend ad icc. *Awarni i uya* ikkar uca iđfar Iliya, isexxar as.

Řeřaret n Samarya s ufus n Bin-Hadad, ajeġid n Aram

20 ¹ Bin-Hadad, ajeġid n Aram, issmun marra řeeskar nnes. Tuya akides tnayen u-třatin n ijeġiden s iysan d ikarruten. Netta igaeed, inneđ i Samarya d immney akides. ² Xenni issekk netta ireqqasen ġar Axab, ajeġid n Israyil, daxeř di tendint. ³ Inna as “Ammu i iqar Bin-Hadad, nnuqart nnek d wurey nnek inu. Uřa d timyarin nnek d tarwa nnek icewwaren, aqa-ten inu.” ⁴ Ajeġid n Israyil yarra-dd xas, inna “Am mammec tennid, a sidi inu ajeġid. Necc nnek s marra min ġari.” ⁵ Ireqqasen usin-dd ict n twařat nneđnit, nnan “Ammu issiweř Bin-Hadad, inna ‘Waxxa necc jjiy ad ac inin ‘Ittxeřsa ad ayi tewced nnuqart d wurey nnek d temyarin nnek d iřenjiren nnek’, ⁶ maca tiwecca ġar řweqt-a ad ssekkey imsexxaren inu ġark, mařend nitni ad arzun di taddart nnek u di tudrin n imsexxaren nnek. Ad imsar marra min ġark iεizzen di tiřřawin nnek, s ifassen nsen, ad t awyen.”

⁷ Xenni iřaya ujeġid n Israyil x marra imyaren n temmurt, inna “Snem *xenni* u xzarem aqa wanita inwa řyar, mařar tuya issekk-dd ġari mařend *ad iksi* timyarin inu d iřenjiren inu d nnuqart inu d wurey inu u necc war d as t teqđieey.” ⁸ Marra imyaren d marra řgens nnan as “War ġars ttesři u war d as ttic ttesriř!” ⁹ Xenni inna i ireqqasen n Bin-Hadad “Inim i sidi inu, ajeġid ‘Marra umi i tessekke amsexxar nnek ġar umezwaru ad t ggey, maca tamesřact-a war zemmarey ad t ggey.’ Ffyen ireqqasen u xebbaren as t. ¹⁰ Xas uca issekk Bin-Hadad ġars, inna “Iři ad ayi ggen irebbiten ammu u ad arnin ead ktar, mařa taejjajt n Samarya war tqedđ ħima ad teccur uru n ifassen n marra řgens i yuyuren deg iřuraf inu!” ¹¹ Yarra-dd ujeġid n Israyil, inna “Inim as ‘Wenni ibeysen abyas, war ittcenneε ixef nnes am wenni t issarsen.’ ” ¹² Umi isřa i wawař-a, imsar, am tuya isess ak-d ijeġiden deg iqidan, aqa inna i imsexxaren nnes “Sbeddem ixef nwem!” U nitni sswejden ixef nsen *i umenyi* đidd i tendint.

¹³ U xzar ijj n unabı yusa-dd ġar Axab, ajeġid n Israyil, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘Ma tetwařid cek řřaci-ya ameqqran? Xzar ass-a necc ad t wcey deg ufus nnek ħima ad tessned aqa necc d SIDI.’ ” ¹⁴ Uca Axab inna “Zi man wen?” Netta inna “Ammu i issiweř SIDI ‘S iřudriyyen n řřukkam n leamalat.’ ” U netta inna “Man wen i ya ibdan amenyi?” Inna netta “Đ cek!” ¹⁵ Xas uca isedd netta iřudriyyen n řřukkam n leamalat. Tuya-ten di mitayn u-tnayen u-třatin. Isedd awarni asen marra řgens. Marra ayt n Israyil, tuya-ten di sebea-ařaf *n yeryazen*. ¹⁶ Ffyen nitni ġar wazal. Bin-Hadad tuya iscar deg iqidan, netta d ijeġiden, tnayen u-třatin n ijeġiden i d as iwcin afus. ¹⁷ Iřudriyyen n řřukkam n leamalat ffyen-dd d imezwura. Bin-Hadad tuya issekk *ca n ibergagen* u nitni xebbaren as, nnan “Aqa iryazen ffyen-dd zi Samarya.” ¹⁸ Netta inna “Mařa nitni ffyen-dd i řehna, řřfem ten ddaren u mařa nitni ffyen-dd i umenyi, řřfem ten *waxxa amenni am* ddaren!” ¹⁹ Ffyen-dd iřudriyyen n řřukkam n leamalat zi tendint ak-d řeeskar *i dd-yusin* awarni asen. ²⁰ *Kuř* aryaz iřřeb x weyřim nnes ařami arewřen Iramiyyen u Israyil iđfar iten. Maca Bin-Hadad, ajeġid n Aram, injem x uyis ak-d ca n imnayen.

²¹ Xenni iffeř uřa d ajeġid n Israyil u netta iřřeb x iysan d ikarruten *n umenyi* ařami igga as ict n

1 IJEĠIDEN

tecti d tameqqrant i Aram. ²² Xenni yusa-dd unabi ħar ujeġid n Israyil, inna as “Uyur, mħeđ ixef nnek, Ssen u xzar min ħark ad t tegged, mayar awarni i ukemmeř n usegg^was ad xak iffey ujeġid n Aram *twařat nneđnit*.

Amenyi ħar Afiq

²³ Mayar imsexxaren n ujeġid n Aram nnan as “AREBBI nsen d ijj n arebbi n idurar, s uyenni xaney tuħa jehden. Mařa neccin *maca* nemney akidsen di řwařa *yueřan*, ma xenni neccin war xasen nettejhid! ²⁴ Egg min iqqar wawař-a ‘Kkes kuř ijj zeg ijeġiden zeg wemcan nnes u ggem lwulat deg wemcan nsen. ²⁵ Smun ammu ijj n řeeskar am řeeskar nni tweddared, s yeysan am yeysan nni u s ikarruten am ikarruten nni, uca ejj aney akidsen nemney di řwařa *yueřan*. Mařa *xenni* neccin war xasen nettejhid!” U netta isřa ħarsen uca amenni i igga. ²⁶ ħar ukemmeř n usegg^was, imsar, aqa Bin-Hadad isedd Aram. Iffey ħar Afiq i umenyi ak-d Israyil. ²⁷ Uřa d ayt n Israyil twasedden. Wcin asen řeeweč u nitni ffyen i umsagar akidsen. Ayt n Israyil wtin iqıđan nsen ajemmađ nsen amecnaw tnayen n tħimmirin timezyanin n tyatın. *Inni n Aram maca* emmaren tammurt. ²⁸ Yusa-dd ħarsen weryaz n SIDI, issiweř ak-d ujeġid n Israyil, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘Minzi inni n Aram nnan: SIDI d ijj n arebbi n idurar, war iđi d ijj n arebbi n tseġyin, x uya i ħa wcey řħaci-ya ameqqran deg ufus nnek, ħima kenniw ad tteqřem, aqa necc d SIDI.’ ” ²⁹ Tuħa wtin nitni iqıđan nsen sebca n wussan arendad n wayawya. Deg wass wiss sebca, imsar, aqa ikkar umenyi. Deg ijj n wass nyin ayt n Israyil *mya-ařaf n yeryazen* x iđaren zi Aram. ³⁰ Inni iqqimen arewřen ħar Afiq daxeř i tendint uca řħid iwđa x sebca u-eicrin-ařaf n yeryazen, nni tuħa iqqimen. Uřa Bin-Hadad tuħa yarweř uca yudef ħar tendint *yuyur zeg ijj n wexxam* ħar ijj n wexxam *nneđni*. ³¹ Xenni nnan as imsexxaren nnes “Xzar, neccin nesřa, aqa ijeġiden n tad-dart n Israyil d ijeġiden daysen tamexsiwt icewwaren. Ejj aney ad nebyes s txuncay *n wecđan* ħar webyas u s iseywan ħar izeġifen nney uca ad neffey ħar ujeġid n Israyil. Ad taħ ad cek yejj ad teddared.” ³² Nitni beysen s txuncay *n wecđan* u *ggin* iseywan ħar izeġifen nsen uca *ammu* dd-usin nitni ħar ujeġid n Israyil, nnan “Amsexxar nnek Bin-Hadad inna ‘Ejj ad iddar řeemar inu!’ ” U netta inna “Ma netta ead aqa t iddar? Netta d uma!” ³³ Iryazen fehmen aya d ict n řeēřamet teřbeħ uca arzun deyya x ca ma aqa man aya nican uca nnan “Umac Bin-Hadad ...” Uca netta inna “Asem-dd, awyem t-idd *danita*.” Xenni iffey Bin-Hadad ħars u netta issenya t deg ukarru. ³⁴ Netta inna as “Tineddam nni tuħa itřef baba zi babac, ad ten arrey uca egg i yixef nnek tibridin di Dimacq am mammec igga baba tibridin di Samarya.” Uca *Axab inna* “Nec ad ac arxuy x ijj n řeahd.” U netta iqqen akides ijj n řeahd uca yarxu as.

Anabbi iwebbex Axab

³⁵ Ijj n weryaz zeg ayt n inabiyen inna i umqarreb nnes s wawař n SIDI “Wwet ayi!” Aryaz yugi *maca* ad t iwwet. ³⁶ Inna as netta “Minzi cek war tesřid ħar tmijja n SIDI, xzar, ħar ad xafi teffyed, ad cek iney ijj n weyrad.” Umi xas yuyur, iřqef it ijj n weyrad u wanita inħa it. ³⁷ Xenni yufa ijj n weryaz nneđni, inna “Wwet ayi!” Aryaz nni iwta it ammu ařami t izzem.

³⁸ Yuyur unabi, ibedd ħar webrid i *umeřqi ak-d* ujeġid. Issnuffar ixef s ict n tkettant x titřawin nnes. ³⁹ Umi dd-ieđu ujeġid, imsar, aqa iřaya i ujeġid, inna “Amsexxar nnek tuħa iffey ħar řwest n umenyi. Uca xzar, aqa din ijj weryaz yusa-dd ħar uyezdis, yiwi ayi-dd ijj n weryaz, inna ‘Hđa aryaz-a, *maca* mařa iweddard ħar useddi *n řeeskar*, ad yiři řeemar nnek deg wemcan nnes niħ ad txeġřed ict n talint n nnuqart.’ ” ⁴⁰ Řami tuħa ittceyeř umsexxar nnek da d diha, imsar, aqa war *din* iqqim *ead*.” Inna as ujeġid n Israyil “Wa d řħukm nnek, tewtid t s yixef nnek!”

⁴¹ Netta ikkes deyya takettant x titřawin nnes uca ieqeř it ujeġid n Israyil, aqa-t d ijj zeg inabiyen. ⁴² Netta inna as “Ammu i issiweř SIDI ‘Minzi cek tejjid aryaz nni ħarmey necc *i uteħħi*

1 IJEĠIDEN

ad injem zeg ufus nnek, ad yiři řeɛmar nnek deg wemcan n řeɛmar nnes u řgens nnek deg wemcan n řgens nnes.”⁴³ Ajeġid n Israyil yuyur s řxađar ixšaren d ixeyyiqen řar taddart uca yusa-dd řar Samarya.

Řeħwic n tzayart n Nabut

21¹ Awarni i tmesřayin-a aqa din min imsaren ak-d Nabut, Ayazraeili, wenni řars ict n řeħwic n tzayart di Yazraeil zzat i řeqřar n Axab, ajeġid n Samarya.² Axab issiweř ak-d Nabut, inna “Ewc ayi đđiřect nnek ħima ad řari yiři d aftis n řxuđart, mařar aqa tudes i taddart inu. Necc ad ac wceř days ijj n weħwic n tzayart iřbeħ xas, niř mařa man aya d lemliħ di tiřřawin nnek, necc ad cek xeğřey ttman nnes s *ttmenyat n* nnuqart.”³ Maca Nabut inna i Axab “SIDI ad ayi iħđa, necc ad ac wceř tařřart n ibabaten inu!”⁴ Uca ieqeb Axab řar taddart nnes s řxađar ixšaren d ixeyyiqen zi ssibbet n wawař i kides issiweř Nabut, Ayazraeili, umi inna “Necc war d ac tticceř tařřart n ibabaten inu.” U netta izzeř x qama nnes, yarra ařembub nnes řar řħiđ u war icci ařrum.

⁵ Tamřart nnes Izabal tusa-dd řars, tessiweř akides “Min din ařami tceđned ammu u war tettetted ařrum?”⁶ Netta issiweř akides “Mařar necc ssiwřey ak-d Nabut, Ayazraeili, nniř as ‘Ewc ayi aħwic n tzayart nnek i *ttmenyat n* nnuqart, niř, mařa tersed ad ac wceř ijj n weħwic *nneđni* deg wemcan nnes’, *maca* netta inna ‘Necc war d ac tticceř aħwic n tzayart inu!’ ”⁷ Tenna as temřart nnes Izabal “Ma *xenni* cek tteġged ixef nnek d ajeġid x Israyil? Kkar, ecc ařrum u ejj uř nnek ad yiři mliħ! Necc ad ac wceř aħwic n tzayart n Nabut, Ayazraeili.”⁸ Nettat tura tibratin x yisem n Axab uca tcemmee itent s *txađent nnes n* ucemmie u tessekk tibratin i imeqqrannen u i tarwa n tařřet nni tuřa izeddyen řar Nabut di tendint nnes.⁹ Di tebratin tura nettat, tenna “Barrħem s yijj n uřummi u sřymem Nabut řar zzat n marra řgens¹⁰ uca sšbeddem tnayen n iryazen, ayt i war isekk^win, qibač nnes ħima ad xas ceħden, ad inin ‘Cek tceqqfed di AREBBI u deg ujeġid!’ Sufyem t xenni řar barra u arejmem t řars ař d immet.”

¹¹ Iryazen n tendint, imeqqrannen d tarwa n tařřet nni tuřa izeddyen di tendint nnes, ggin eħařsab *tabrat* i d asen-dd tessekk Izabal, am mammec yurin di tebratin nni tuřa d asen-dd tessekk.¹² Nitni barrħen s yijj n uřummi u sřymem Nabut řar zzat n marra řgens.¹³ *Xenni* usin-dd tnayen n yeryazen, ayt i war isekk^win, uca qqimen qibač nnes. Iryazen i war isekk^win ceħden xas, x Nabut, zzat i řgens, nnan “Nabut iceqqef di SIDI u deg ujeġid.” Nitni ssuffyem t barra i tendint uca arejmen t ařami immut.¹⁴ *Awarni* as jjin ad inin i Izabal “Nabut itwarjem u netta immut.”¹⁵ Umi tesřa Izabal, aqa Nabut itwarjem, immut, imsar, aqa Izabal tenna i Axab “Kkar, ksi aħwic n tzayart n Nabut, Ayazraeili, d řwart, *aħwic* i yugin netta ad ac t iwc s *ttmenyat n* nnuqqart, mařar Nabut war iddar ca *ead*, *maca* immut.”¹⁶ Umi isřa Axab, belli Nabut immut, imsar, aqa Axab ikkar maħend ad ihwa řar weħwic n tzayart n Nabut, Ayazraeili ħima ad t iksi d řwart.

¹⁷ *Xenni* yusa-dd wawař n SIDI řar Iliya, Aticbi, inna¹⁸ “Kkar, hwa ħima ad temmeřqid ak-d Axab, ajeġid n Israyil, wenni *iřan* di Samarya. Xzar netta deg weħwic n Nabut mani řar dd-ihwa ħima ad t iksi d řwart.¹⁹ ittxeřřa ad kides tessiwřed, ad tinid ‘Ammu i inna SIDI: Ma war tenyid u *xenni* tekksed uřa d tařřart *nnes?*’ *Eawed* ittxeřřa ad kides tessiwřed, ad tinid ‘Ammu i iqar SIDI: deg wemcan mani řeřřen iřan idammen n Nabut, ad řeřřen iřan uřa d idammen nnek, uřa d inni nnek!’ ”

²⁰ Inna Axab i Iliya “Ma tufid ayi cek, a řeđu inu?” Netta inna “Necc ufiř cek minzi cek tezenzed ixef nnek maħend ad teġged min iřan d aeėffan di tiřřawin n SIDI.²¹ Xzar necc ad xak ssiwđey řřar u ad mħiy min iqqimen nnek. Ad teħħiy marra wenni t itteġgen x řħiđ, *am* wenni itwabelleen, *am* wenni itwajjen di Israyil.²² Necc ad arrey taddart nnek am taddart n Yarubeam,

21:2 ‘đđiřect’ - niř ‘aħwic n tzayart’.

1 IJEĠIDEN

mmis n Nabaṭ, u am taddart n Baeca, mmis n Axiya, zi ssibbet n wesear i zi d ayi tessared u umi tarrid Israyil ad ixḍa.”²³ Issiweř SIDI uřa x Izabal, inna “Iṭan ad ccen Izabal di tarya n uḥeṭṭu n Yazraeil.”²⁴ Man wen zi Axab i ęa immten di tendint, ad t ccen iṭan u man wen i ęa immten deg iyyar ad t ccen ijḍaḍ n ujenna.”

²⁵ Maca uřa d ijj war ięi *emmarş d aeffan* am Axab i izzenzen ixef nnes ḥima ad yegg *min ięan d aeffan* di tiṭṭawin n SIDI, am t tearn temyart nnes Izabal.²⁶ Netta igga min ięan d jjeifect ar ṭṭarf umi netta yareddef imeyḍa n *n laşnam nsen* u *umi igga* elahşab marra min iggin Imuriyyen nni tuęa issuffey SIDI zi řwart zzat i wudem n ayt n Israyil.”

²⁷ Umi isřa Axab awařen-a, ibda netta ad icarreg arruḍ nnes, yarḍ ict txancet x arrimet nnes, iżumm. Eawed iṭtes deg ict n txancet u netta yuyur s arexwan.²⁸ Xenni yusa-dd wawař n SIDI ęar Iliya, Aticbi, inna²⁹ “Ma teźrid mammec issehwa Axab ixef nnes zzat i wudem inu? Minzi netta issehwa ixef nnes zzat i wudem inu, necc war ssikk^wiḍey řęar deg wussan nnes, maca deg wussan n mmis ad ssiwḍey řęar x taddart nnes.”

Amenęi ak-d Aram x Ramut di Jilead

22¹ Třata n isegg^wusa ḥḍan nitni řhudnet, war din tuęi amenęi jar Aram d Israyil.² Deg usegg^was wiss třata, řami dd-ihwa Yahucafaṭ, ajeęid n Yahuda, ęar ujeęid n Israyil, imsar,³ aęa ajeęid n Israyil inna i imsexxaren nnes “Ma tessnem aęa Ramut di Jilead nney? U neccin neḥḍa řhudnet war ten nettekkes zeg ufus n ujeęid n Aram.”⁴ Xenni inna i Yahucafaṭ “Zeema ad kidi teffyed ęar umenęi ęar Ramut di Jilead?” Inna Yahucafaṭ i ujeęid n Israyil “Necc *ad iřię* am *teęid* cek, řgens inu am řgens nnek, iysan inu am yeysan nnek.”

⁵ Inna Yahucafaṭ eawed i ujeęid n Israyil “Seqsa eafak ass-a x wawař n SIDI.”⁶ Xenni issmun ujeęid n Israyil inabiyyen, eřaḥař arebea-mya n yeryazen, uca inna asen “Ma ad ffyey ęar umenęi ęar Ramut di Jilead nię ad t jjeę?” Nitni nnan “Gaęeed, maęar SIDI ad ten iwc deg ufus n ujeęid.”⁷ Maca Yahucafaṭ inna “Ma war da ca ijj n unabi n SIDI, maḥend *ad nzemmar* ad t nesseqsa neccin?”⁸ Xenni inna ujeęid n Israyil i Yahucafaṭ “Aęa ead da ijj n weryaz i zzayes nzemmar ad nesseqsa SIDI. Maca necc carhey t, maęar netta war d ayi ittnebbba emmarş s min isebḥen, maca myir s *min ięan d aeffan*. Aęa-t d Mixa, mmis n Yimla.” Inna Yahucafaṭ “War ttejji ajeęid ad issiwiř amenni!”⁹ Xenni iřaęa-dd ujeęid n Israyil i ijj n umsexxar icennęen, inna “Deęya awi-dd Mixa, mmis n Yimla.”¹⁰ Ajeęid n Israyil d Yahucafaṭ, ajeęid n Yahuda, qqimen *din*, kuř ijj x řkursi nnes, yarḍen s warruḍ n ijeęiden x wazzay ęar uqemmum n tewwart *n tendint* n Samarya u marra inabiyyen tuęa ttnebban zzat i wudem nsen.¹¹ řidqiya, mmis n Kanęana, tuęa igga i ixef nnes accawen n wuzzař, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘S yina i ęa tessnuqqbed Iramiyyen, ęars ař ten i ęa teqḍiḍ.’”¹² Marra inabiyyen tuęa ttnebban kifkif, nnan “Gaęeed ęar Ramut di Jilead, ad tiřid tfeřḥed, minzi SIDI ad ten iwc deg ufus n ujeęid.”

¹³ Areqqas wenni tuęa iṭṭfen *abrid* ḥima ad iřaęa i Mixa, issiweř, inna “Xęar xenni, awařen n inabiyyen *axmi dd-ffyen* zeg ijj n uqemmum s řxir ęar ujeęid. Ttżawgeę ad iřin wawařen nnek amecnaw awařen nsen, siweř min işebḥen.”¹⁴ Maca Mixa inna “S tidett am iddar SIDI, min d ayi i ęa yini SIDI, ad t inię.”¹⁵ Umi dd-yusa netta ęar ujeęid, inna as ujeęid “Mixa, ma ad neffey neccin ęar Ramut di Jilead nię ad t nejį?” Inna as netta “Gaęeed, ad tiřid tfeřḥed, minzi SIDI ad ten iwc deg ufus n ujeęid.”¹⁶ Inna as ujeęid “Meęař n twařawin ittxeşsa ayi ad cek ssaęeę, war d ayi tennid myir tidett deg yisem n SIDI?”¹⁷ Uca netta inna “Necc zrię marra Israyil twabezzen x idurar am wuęi war ęarsen bu umeksaw. Inna SIDI ‘Ina war ęarsen bu isiditen, ejj *kuř* aryaz ad dd-idweř ęar taddart nnes di řehna.’”¹⁸ Xenni inna ujeęid n Israyil i Yahucafaṭ “Ma war d ac nnię ‘Netta ittnebbba xafi walu n min işebḥen, myir *min ięan d aeffan*?’ ”

22:10 ‘azzay’ - nię ‘anedrar’

1 IJEĠIDEN

¹⁹ Mixa inna *ɛawed* “S uyenni seř i wawař n SIDI. Necc zriř SIDI iqqim x řkursi d marra řeeskar n ujenna ibedd ħars, ħar yeřfus nnes u ħar uzeřmađ nnes.” ²⁰ SIDI inna ‘Man wen i ħa iywan Axab ħars ař i ħa igaeed, ad iwđa di Ramut di Jilead?’ Wa inna ammu u win inna ammu. ²¹ *Xenni* iffey-dd ijj n buħbeř, ibedd ztat i wudem n SIDI, inna ‘Necc ad t ħwiř.’ SIDI isseqsa t ‘S minzi?’

²² Netta inna ‘Necc ad ffeyř u ad dewřey d ijj n buħbeř issxarriqen deg uqemmmum n marra inabiyyen nnes.’ U netta inna ‘Ad tfeřhed maħend ad t teřwid. Ffey u egg amenni!’ ²³ *Xenni* řexxu, SIDI iwca ijj n buħbeř issxarriqen deg uřus n marra inabiyyen nwem uca SIDI ibarreħ xak s řar.” ²⁴ *Xenni* iqarreb-dd řidqiya, mmis n Kaneana, ħar Mixa, iwti t ħar uęesmir, inna “Mani *xenni* tuřa zzayi iedu arruħ n SIDI ħima ad kidek issiweř?” ²⁵ Inna Mixa “Xřar, ad t třared deg wass nni di i ħa temhafed zeg *ijj* n wexxam deg wexxam *nneđni*, ħima ad tessnuffared ixef nnek.” ²⁶ Ajeġid n Israyil inna “Třfem Mixa, nedhem t ħar Amun, azeġif ameqqran n tendint, u ħar Yuwac, mmis n ujeġid. ²⁷ Ad tinim ‘Ammu i iqqar ujeġid: Nđarem wa di řeħbes u seccem t s weřrum n řeħřaret u s waman n řeħřaret ħars ař i dd ħa eeqbey necc di řehna.’ ” ²⁸ Mixa inna “Mařa cek teeqbed-dd *ca* n wass di řehna, *xenni* SIDI war iġi xafi issiweř!” Netta inna *ɛawed* “Sřem, řegnus, marra *kenniw!*”

²⁹ Awarni as iffey-dd ujeġid n Israyil ak-d Yahucafař, ajeġid n Yahuda, ħar Ramut di Jilead.

³⁰ Inna ujeġid n Israyil i Yahucafař “Necc ad beddřey arruđ, *xenni* ad dd-ffeyř ħar umenyi. Cek *maca tzemmed* ad tyarđed arruđ nnek!” Ajeġid n Israyil igga arruđ war iġi nnes, iffey-dd ħar umenyi. ³¹ Ajeġid n Aram tuřa yumur *maca* i imeqqranen n ikarruten *n umenyi*, inni zzaysen ħars tnayen u-třatin, inna “Ittxeřřa awem war ttmenyim ak-d umeqqran niř ak-d umeřyan, myir ak-d ujeġid n Israyil!” ³² Umi imeqqranen n ikarruten *n umenyi* řrin Yahucafař, imsar, aqa nitni nnan “Aqa d wa, ajeġid n Israyil!” Nitni meyyřen xas ħima akides mmenyen, *maca* Yahucafař isyuyy. ³³ Umi řrin imeqqranen n ikarruten *n umenyi*, aqa netta tuřa war iġi d ajeġid n Israyil, imsar, aqa dewřen-dd *war t areddfen ead*.

³⁴ *Xenni* ięeyyen ijj n weryaz řqews s řbař nnes d acemřař uca iřqef ajeġid n Israyil jar wawađ n iřaġen n warruđ n wuzzař nnes. *Řexdenni* inna wanita i wenni ineddhen akarru “Qřeb afus nnek, suffey ayi zeg umenyi, mařar necc iyzmey ařas.” ³⁵ Deg wass nni idweř umenyi yewear ařas. Iqqim ujeġid ibedd deg ukarru *deg umenyi* ak-d Iramiyyen, *maca* ħar tmeddit immut netta. Idammen n uyezzim tuřa uzzřen deg ueddis n ukarru. ³⁶ ħar uęeġay n tfuct jjin ad barrħen s jjeħd di marra řeeskar, nnan “*Kuř* aryaz *ad dd-ięeb* ħar tendint nnes u *kuř* aryaz ħar temmurt nnes!” ³⁷ Immut ujeġid, iwyen t ħar Samarya. Nitni neđřen ajeġid di Samarya. ³⁸ Ssirden akarru deg uyeřmam n Samarya uca řeřhen iřan idammen nnes, mani řeqħab ssirdent days, eħařsab awař n SIDI i tuřa issiweř.

³⁹ Imezruyen iqqimen n Axab, d marra min igga d taddart n řeaj i ibna d marra tinneddam i ibna, ma man aya war itwazemm *ca* deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ⁴⁰ Axab itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Mmis Axazya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yahucafař, ajeġid n Yahuda

⁴¹ Yahucafař, mmis n Asa, idweř d ajeġid x Israyil, deg usegg^was wiss arebea n Axab, ajeġid n Israyil. ⁴² Yahucafař tuřa ħars xemsa u-třatin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem xemsa u-eicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Azuba, yeġis n Calxi. ⁴³ Netta yuyur di marra tibrudin n babas Asa. Netta war xasent ięeyyed u netta igga *min iřan* nican di titřawin n SIDI. ⁴⁴ Řeġeudi *maca* war twakksent. Řgens yiwi ead tiřarřa d tewhibin n řebxur x řeġeudi.

⁴⁵ Yahucafař igga řehna ak-d ujeġid n Israyil.

⁴⁶ Imezruyen iqqimen n Yahucafař, d tmegga nnes imeħden i igga d mammec immney, ma man aya war itwazemm *ca* deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ⁴⁷ Netta imħa iqeħbiyyen iqqimen zi temmurt, inni tuřa iqqimen zeg wussan n babas Asa. ⁴⁸ Di Idum war tuři *din* *ca* n ujeġid,

1 IJEĠIDEN

maca ijj n lwali n ujeġid.⁴⁹ Yahucafaṭ igga iyarruba n Tarcic ḥima ad nedhen ɣar Ufir ad awyen urey. Maca war dd-ffiyeŋ ca, maɣar iyarruba arzen di Eiṣyun-Jabar.⁵⁰ Xenni inna Axazya, mmis n Axab, i Yahucafaṭ “Ejj imsexxaren inu ad nedhen ak-d imsexxaren nnek x iyarruba.” Maca Yahucafaṭ yugi.⁵¹ Yahucafaṭ itwassars *deg wendeṛ* jar řejdud nnes. Netta itwandeṛ jar řejdud nnes di tendint n babas Dawud. Mmis Yuram idweṛ d ajeġid deg wemcan nnes.

Axazya, ajeġid n Israyil

⁵² Axazya, mmis n Axab, idweṛ d ajeġid x Israyil di Samarya, deg usegg^was wiss sebeṭac n Yahucafaṭ, ajeġid n Yahuda. Netta iḥkem tnayen n isegg^wusa x Israyil.⁵³ Netta igga *min iġan d aeffan* di tiṭṭawin n SIDI. Netta yuyur x webrid n babas u x webrid n yemmas u x webrid n Yarubeam, mmis n Nabaṭ, wenni yarrin Israyil ad ixḍa.⁵⁴ Netta tuɣa ittsexxar i Baɛl, yuḍar as. Netta iseɛar SIDI, AREBBI n Israyil, s marra min tuɣa igga babas.

ADLIS WISS TNAYEN N IJEĠIDEN

Iliya izwar ibarreġ s řmewt n Axazya

1¹ Awarni i řmewt n Axab iyewwey Mu'ab x Israyil. ² Iwđa-dd Axazya s traccia n řkazi n tyurfet nnes di Samarya uca iyzem. Netta issekk ireqqasen inna asen "Ruġem ġar Ba'al-Zabub, arebbi n Eaqrun, maġend ad tesseqsam ma war d ayi ineqq uyezzim-a."

³ Maca **Lmalak n SIDI** issiweř-dd ġar Ilica'e, Aticbi "Kkar, ga'eed, řqa ireqqasen n ujeġid n Samarya u siweř akidsen 'Ma s tidett war din AREBBI di Israyil, ařami kenniw tuyurem ġima ad tesseqsam Ba'al-Zabub, arebbi n Eaqrun?' ⁴ X uyenni, ammu i issiweř SIDI 'War dd-thekk^wid ca zi tassut i x tga'eeded, maca ad temted řmewt.'" Uca iffey Iliya.

⁵ Řami dd-eeqben ireqqasen ġar Aġaziya, inna asen i nitni "Min ixs ad yini man aya, řami dd-teeqben eawed?" ⁶ Nitni arrin-dd xas "Ijj n weryaz imsagar akidney, inna aney "Eeqbem ġar ujeġid wenni kenniw dd-issekken, ad as tinim 'Ammu i issiweř SIDI: Ma s tidett ma war ġarwem zeema ca AREBBI di Israyil ařami tessekkeċ cek ġima ad tesseqsid Ba'al-Zabub, arebbi n Eaqrun? X uyenni war dd-thekk^wid ca zi tassut i x tga'eeded, maca cek ad temted řmewt.'" "

⁷ Netta issiweř akidsen "Mammec igga waddu n weryaz nni i kidwem imsagaren u issiweř akidwem awařen-a?" ⁸ Nitni arrin-dd xas "Netta d ijj n weryaz, ice'ear, ġars ijj n webyas n ccark x teġinna nnes." Xenni inna netta "Wa d Iliya, Aticbi."

⁹ Netta issekk řqebtan n xemsin s xemsin n yeryazen nnes ġars. Wanita igae'eed ġars, u xzar, Iliya tuġa ittyima x tqiccat n wedrar. U netta issiweř ġars "Cek, aryaz n AREBBI, ajeġid inna ac 'Hwa-dd!' " ¹⁰ Iliya yarra-dd u inaa i řqebtan x xemsin "Mařa necc aqa d aryaz n AREBBI, ejj ad tewđa tmessi zeg ujenna, ad cek tecc, cek d xemsin n yeryazen nnek." Řexdenni tewđa-dd tmessi zeg ujenna, tecca it netta d xemsin n yeryazen nnes.

¹¹ Xas uca issekk ġars eawed ijj n řqebtan nneđni x xemsin ak-d xemsin n yeryazen nnes. Wanita iřtef awař u issiweř akides "Cek, aryaz n AREBBI, ammu i iqqar ujeġid 'Hwa-dd deyya!' " ¹² Iliya yarra-dd uca inna asen "Mařa necc d aryaz n AREBBI, ammu i dd ġa tewđa tmessi zeg ujenna, ad cek tecc d yeryazen nnek," Řexdenni tewđa-dd tmessi zeg ujenna, tecca it netta d xemsin n yeryazen nnes.

¹³ Issekk eawed ijj n řqebtan x xemsin, i twařat wiss třata, ak-d xemsin n yeryazen nnes. Umi igae'eed řqebtan x xemsin wiss třata uca yiweđ ġars, yuđar netta x ifadden nnes zzat i Iliya uca iħeccem it, inna "Cek, aryaz n AREBBI, ejj ad teswa tudart inu d tudart n xemsin n imsexxaren nnek, n xemsin-a, di tiřawin nnek. ¹⁴ Xzar timessi tewđa-dd zeg ujenna, tecca tnayen n řqebtanat x xemsin ak-d xemsin n yeryazen nsen. Ejj ad teswa tudart inu di tiřawin nnek!"

¹⁵ Uca inna **Lmalak n SIDI** i Iliya "Hwa akides, war ttegg^wed ca zzat i wudem nnes!" Ikkar netta, ihwa akides ġar ujeġid. ¹⁶ Uca issiweř akides "Ammu i iqqar SIDI 'Maġar cek tessekkeċ ireqqasen nnek, ġima ad sseqsan Ba'al-Zabul, arebbi n Eaqrun, axmi war din iġi AREBBI di Israyil ġima ad t tesseqsid x wawař nnes, x uyenni war dd-thekk^wid ca zi tassut i x tga'eeded, maca ad temted řmewt.'" ¹⁷ Ammu i immut netta ełařsab awař n SIDI i tuġa issiweř Iliya. Maġar netta tuġa war ġars bu mmis, idweř Yuram d ajeġid deg wemcan nnes deg usegg^was wiss tnayen n Yuram, mmis n Yahucafař, ajeġid n Yahuda.

¹⁸ Imezruyen iqqimen n Axazya, d min igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

1:5 'Řami dd-eeqben ireqqasen ġar Aġaziya' - s Teibranit 'Řami ġars dd-eeqben ireqqasen'.

1:8 'Aticbi' - ijj n weryaz zi tendint n Ticbi

2 IJEĠIDEN

Iliya itwammeksi yar ujenna

2¹ Imsar yar tmeksit n Iliya s *ufus n* n SIDI deg ict n tħaryadt yar ujenna, aqa iffey Iliya ak-d Ilicae zi Jiljal.² Inna Iliya i Ilicae “Qqim da, maħar SIDI issekk ayi yar Bayt-Il.” Maca Ilicae inna “S tidett am iddar SIDI u iddar řemar nnek, necc war cek ttejjij.” Ammu i hwan nitni s tnayen yar Bayt-Il.³ Ffjen-dd imeħdaren n inabiyyen, inni *tuya iħan* di Bayt-Il, yar Ilicae, nnan as “Ma tessned cek, aqa SIDI ass-a ad ikkes bab nnek tiwa i uzeħif nnek?” Netta yarra-dd “Uřa d necc aqa ssney t. Sqařem!”

⁴ Iliya inna as “Qqim da, Ilicae, maħar SIDI issekk ayi yar Ariħa.” Maca netta inna “S tidett am iddar SIDI u iddar řemar nnek, necc war cek ttejjij ca!” Ammu dd-usin nitni yar Ariħa.⁵ Xenni usin-dd ayt n inabiyyen nni *iħan* di Ariħa yar Ilicae, nnan as “Ma tessned cek, aqa SIDI ass-a ad ikkes bab nnek tiwa i uzeħif nnek?” Netta yarra-dd “Uřa d necc aqa ssney t. Sqařem!”

⁶ Iliya maca inna as “Qqim da, maħar SIDI issekk ayi yar L'Urdun.” Maca netta inna “S tidett am iddar SIDI u am iddar řemar inu, necc war cek ttejjij ca!” Uca nitni uyuren s tnayen idsen.

⁷ Uřa d xemsin n yeryazen zeg ayt n inabiyyen uyuren uca qqimen bedden arendad nsen yar řagg^waj, am bedden nitni s tnayen idsen yar L'Urdun.⁸ Xenni iksi Iliya aseřham nnes, issunned it uca iwta zzayes x waman nni twabħan x tnayen n iyezdisen u nitni ħwan s tnayen idsen x řazay.

⁹ Řami ħwan nitni, imsar, aqa Iliya inna i Ilicae “Ttar ict n řħajet i d ac i ħa ggeħ, qbeř mma xak i ħa mmeksiy!” Ilicae yarra-dd “Ad xafi-dd hwant tnayen n tseqqar n buħbeř nnek!”¹⁰ Iliya inna “Cek tettared ict n tmesřact tewear. Mařa cek teźrid ayi řami xak i ħa mmeksiy, ad ac imsar ammu, maca mařa war iħi amenni, war ittemsar ca.”

¹¹ Uca imsar am nitni gguren u ssawařen ak-d wayawya, xzar, aqa din ict n tkarrut n tmessi ak-d iysan n tmessi tenni tebħa iten ijj x wenneħni. Ammu igaeħed Iliya di tħaryadt yar ujenna.

¹² Ilicae izra it uca iřaya xas “Baba inu, baba inu! Akarru n Israyil d imnayen nnes!” Umi netta war t itwiři ead, iksi netta arruħ nnes uca icarreg it x tnayen.¹³ Xenni issmun-dd aseřham i zzayes dd-yewħan uca ieqeb u ibedd yar tma n L'Urdun.¹⁴ Netta iksi aseřham n Iliya i tuya xas iwħan, iwta zzayes x waman, inna “Mani iħa SIDI AREBBI n Iliya? Wah, netta!” Uca netta iwta x waman uca mmseħan nitni x tnayen n iyezdisen uca izwa Ilicae.

¹⁵ Umi ayt n inabiyyen nni *din* ibedden arendad n Ariħa, ħrin t, nnan “Buħbeř n Iliya yarsa x Ilicae.” Nitni usin-dd ħars uca uħaren zzates yar temmurt.¹⁶ Xenni nitni nnan as “Xzar xenni, jar imsexxaren nnek *aqa din* xemsin n ayt n umenħi. Ejj iten ad uyuren, ad arzun x sidi nnek, ad taħ SIDI iksi t uca inħar it x ijj n wedrar niħ deg ict zi teħzurin.” Maca netta inna “War ttssekkim *uřa d ijj!*”¹⁷ Umi xas eemmden nitni ařami d as iweddar min i ħa yegg uca inna “*Iwa sekkem ten din!*” Nitni ssekkem xemsin n yeryazen d ina arzun třata n wussan, maca nitni war t ufin.¹⁸ Uca eeqben-dd nitni ħars, minzi netta tuya iqqim di Ariħa. Netta inna asen “Ma war d awem nniħ necc ‘War ttriħem ca?’ ”

Elicae issgenfa aman n Ariħa

¹⁹ Iryazen n tendint nnan i Ilicae “Xzar xenni, addud n tendint mliħ, am mammec itwařa sidi inu simant nnes, maca aman war iħřin u tammurt war tettic řyiħet.”²⁰ Netta inna “Awyem ayi-dd ijj n tħebsi d amaynu u ggem days tameħaħt!” Uca nitni iwyen as t-idd.²¹ Xenni iffey netta zi *tendint* yar tařa n waman uca inħar days tameħaħt nni, inna “Ammu i iqqar SIDI ‘Nec arriħ aman-a řeħen. War dd ttiwyen řmewt niħ d agray ead.’ ”²² Aman dewřen řeħen eawed ħars ař ass-a eħařsab awař n Ilicae i issiweř.

Iħudriyyen sseħqaren Ilicae di Bayt-Il

²³ Zi senni igaeħed netta yar Bayt-Il. Am ittgaħed netta abrid, ffjen-dd iħudriyyen zi tendint inni t i ikk^waren, nnan as “Aqeccar, gaħeed! Aqeccar, gaħeed!”²⁴ Netta inneqřeb-dd, ixzar day-

2 IJEĠIDEN

sen uca ixza ten deg yisem n SIDI. Řexdenni usin-dd tnayen n ddubat zeg wezȳar u mezzqen tnayen-u-arebein n iħudriyyen. ²⁵ Zi senni yuyur netta ȳar wedrar n Karmil uca zi senni ieqeb ȳar Samarya.

Amenyi n Yuram, ajeġid n Israyil, ċidd i Mu'ab

3¹ Deg usegg^was wiss tmenȳac n Yahucafaȳ, ajeġid n Yahuda, idweř Yuram, mmis n Axab, d ajeġid x Israyil di Samarya. Netta iħkem teneac n isegg^wusa. ² Netta igga min iġan d aeġffan di tiȳtawin n SIDI, maca war *t iggi* ammu *d taeeffant* am babas d yemmas, maȳar netta ikkes amayȳu *iqeddsen* n Baecal wenni igga babas. ³ Maca netta iqqim imennee di ddnub n Yarubeam, mmis n Nabaȳ, wenni yarrin Israyil ad ixȳa. Netta war xasen iħeyyed. ⁴ Micae, ajeġid n Mu'ab, tuȳa d ameksi u tuȳa itticc i ujeġid n Israyil myat-ařaf n izmaren d taȳuft n myat-ařaf n icarriyyen. ⁵ Řami immut Axab, imsar, aqa iyewweȳ ujeġid n Mu'ab x ujeġid n Israyil.

⁶ Deg wass nni iffeȳ-dd ujeġid Yuram zi Samarya uca isedd marra Israyil. ⁷ Iȳtef abrid uca isekk *ij n ureqqas* ȳar Yahucafaȳ, ajeġid n Yahuda, inna "Ajeġid n Mu'ab iyewweȳ xafi. Mma cek ad kidi teffȳed deg umenȳi ak-d Mu'ab?" Uca netta inna "Nec ad ffȳeȳ akidek. Nec ad iřiȳ am cek, řgens inu am řgens nnek d iysan inu am iysan nnek." ⁸ Inna "X man abrid i ȳa ngeaeeed?" Netta inna "X webrid n řexřa n Idum."

⁹ Řexdenni yuyur ujeġid n Israyil d ujeġid n Yahuda d ujeġid n Idum. Nitni nnden iij n webrid n seba n wussan uca war tuȳi din aman i řeeskar u i řebhayem nni ten idfaren. ¹⁰ Xenni inna ujeġid n Israyil "Axeyyeb i neccin umi dd-iřȳa SIDI třata n ijeġiden-a ħima ad ten iwc deg ufus n Mu'ab!" ¹¹ Uca Yahucafaȳ inna "Ma war da iġi iij n unabi n SIDI wenni i zi i ȳa nesseqsa SIDI?" Xenni yarra-dd iijen zeg imsexxaren n ujeġid n Israyil, inna "Ilicae, mmis n Cafat, wenni izeġeen aman x ifassen n Iliya, aqa-t danita!"

¹² Uca inna Yahucafaȳ "ȳars netta awař n SIDI." Uca ajeġid n Israyil d Yahucafaȳ d ujeġid n Idum hwan-dd ȳars. ¹³ Ilicae inna i ujeġid n Israyil "Min dinni jar ayi-dd d cek? Uyur ȳar inabiyyen n babac u ȳar inabiyyen n yemmac!" Maca ajeġid n Israyil yarra-dd xas "Lla, maȳar SIDI iřȳa-dd i třata-ȳa n ijeġiden *ȳar da*, ħima ad ten iwc deg ufus n Mu'ab." ¹⁴ Ilica yarra-dd xas "S tidett am iddar SIDI n řeeskarat nni umi beddeȳ ztat i wudem nnes, mři necc war ȳari bu uweqqar i wudem n Yahucafaȳ, ajeġid n Yahuda, ad yiři necc war cek ħessbeȳ u war dayek xezzareȳ. ¹⁵ Řexxu maca awi ayi-dd iij iccat x ifiřan. Řami tuȳa ittirar wenni iccaten x ifiřan, imsar aqa afus n SIDI ȳarsa-dd xas.

¹⁶ Inna netta "Ammu i iqqar SIDI 'Ggem di teȳzurt-a tařȳiwin u d tařȳiwin *ktar!*'" ¹⁷ Maȳar ammu i iqqar SIDI 'Kenniw war tȳarrem asemmid uřa d anȳar, *ead maca* taȳzurt-a ad teccur s waman uca kenniw ad tesswem, kenniw uřa d řebhayem nwem d řmar nwem.' ¹⁸ Man aya *ead* drus di tiȳtawin n SIDI. Netta ad awem iwc uřa d Mu'ab deg ifassen nwem. ¹⁹ Kenniw ad tewtem kuř tandint ifaryen s *iyebrawen* u kuř tandint icenneen uca ad tȳeȳem kuř tacejjart iřebħen u ad tbellcem marra řeunřarat n waman u ad tȳeyyem kuř iyyar iřebħen n temmurt s yezřa."

²⁰ Uca di tiwecca ȳar *tsaeet* i ȳar dd-ttawyen tawhibt n řȳiġet, imsar, aqa usin-dd waman zi Idum uca tȳebba temmurt s waman. ²¹ Marra Mu'ab iřa aqa ijeġiden ffȳen-dd i umenȳi akidsen uca xenni twařȳan-dd marra inni *izemmaren* ad sennħen s webyas n řesnaħ uřa d yenni sennej marra uca nitni sbedden ixef nsen ȳar weymir. ²² Nitni kkaren ȳar uteffu n řřbeħ uca umi i dd-tenqar tfuct x waman, ċħaren-dd waman d izegg^wayen am idammen i Imu'abiyyen inni ȳar ujemmaȳin. ²³ Nitni nnan "Ina d idammen. Ijeġiden nȳin ixef nsen am mmenȳen *jarasen*

2:24 'azyar' - niȳ 'řȳabet' niȳ 'tazgant'.

3:4 'ameksi' - niȳ 'aniči'.

2 IJEĠIDEN

s ssif uca ijj iwta wennedni. Iwa ayt n Mu'ab, ttfem takeccađt!"²⁴ Maca umi nitni iwđen ęar řmargeę n řeeskar n Israyil, kkaren-dd ayt n Israyil uca wtin ayt n Mu'ab. Nitni arewřen zżat i wudem nsen. U nitni udfen *di temmurt* uca wtin Mu'ab.²⁵ Nitni hedmen tinneddam u *kuř* aryaz inđar azru nnes x *kuř* iyyar iřebęen uca dřin t. *Eawed* netyen nitni marra řeunřarat n waman uca qeđęen *kuř* tacejjart iřebęen ařami ceęen męyr izra n Qir-Ĥarisat. Ayt bu-ięayen nnden as uca yeđřen tt.²⁶ *Umi* izra ujeęid n Mu'ab, belli amenęi iwęar xas aęęas, issmun-dd ęars sebea mya n yeryazen nni *izemmaren* ad jebden ssif ĥima ad icuqq ęar ujeęid n Idum, maca nitni war zemmaren.²⁷ *Xenni* iksi netta mmis amenzu wenni i ęa idewřen d ajeęid awarni as uca yiwyi t x řĥid d tayarřt n wecmađ. Uca yusa-dd ijj n ufugem d ameqqran x Israyil. Nitni ffęy n zżayes uca eęqben ęar temmurt nsen.

Zżect n tajjač

4¹ Ict zi temęarin n ayt n inabiyyen třaya i Ilicaę uca tenna "Amsexxar nnek, aryaz inu, immut, uca cek tessned belli amsexxar nnek tuęa ittegg^wed SIDI. Řexxu yusa-dd bab n wareęęař ĥima ad iksi akides tnayen n ięenjiren inu d isemęan."² Inna as Ilicaę "Min zemmareę ad am ggeę? Ini ayi min ęarem di taddart." Nettat tarra-dd xas "Tamsexxart nnek war ęars walu męyr ict n tęarraft days zżect."³ *Xenni* inna "Ttar i yixef nnem tiqduęin barra i taddart, tiqduęin xwant zi marra ajjaren nnem, war ięi drus."⁴ *Xenni* adef ęar daxeř uca belleę tawwart awarni am u awarni i ięenjiren nnem. Faręę *xenni* zżect di marra tiqduęin nni u min ięan iccur sars itt ęar uyezdis!"⁵ *Xenni* nettat tuyur xas uca tbellee tawwart awarni as u awarni i ięenjiren nnes. Nitni iwęy n ęars tiqduęin u nettat tfaręę *daysent* zżect.⁶ *Umi* ccuren marra ięarrafen, imsar, nettat tenna i mmis "Awi ayi-dd ead ict n teqduęt!", maca netta yarra-dd xas "War da teqqim ca teqduęt ead!" U zżect tuęa teqđa.⁷ Nettat maca tuyur ad tt txeębar i weryaz n AREBBI u wanita inna "Uyur, zenz zżect u xeęęę bab n wareęęař nnem u zi min i ęa iqqimen ad zżayes teddared cem ak-d ięenjiren nnem."

Elicaę d temęart zi Cunam d mmis

⁸ Deg ijj n wass umi dd-ikka Ilicaę x Cunam, imsar, aqa ict n temęart icennęen issbedd it din ĥima ad ęars icc. Řebda umi tuęa dd-itekk x *tendint* nni, imsar, aqa ięeyyed x webrid nnes ęar din ĥima ad icc aęrum.⁹ Nettat maca tenna i weryaz nnes "Xęar, necc ucię aqa aryaz-a i ęarney-dd yusin řebda, aqa-t d amqeddas.¹⁰ Ejj aneę ad nebna sennej ijj n wexxam d tameęyant s řęęyud uca ad negg din ijj n qama, ict n tęabra, ijj n řkursi d ijj n řefnar i netta. Mařa imsar xenni, netta mařa yusa-dd ęarney, izemmar netta ad dinni ięzeř ixef nnes."¹¹ Deg ijj n wass imsar aqa Ilicaę yusa-dd din uca ięzeř ixef nnes deg wexxam n nnej uca iruę izzeř dinni.¹² *Xenni* inna netta i uęudri nnes Jięazi "Řaya-dd i Tcunamect tanita!" Netta iřaya as u nettat tbedd zżat i wudem nnes.¹³ Netta tuęa i d as innan i *umsexxar* nnes "Ini as 'Cem tethillid dayney aęęas. Min izemmar ad am itwagg? Ma ad taę din ict n řĥajet min xef nzemmar ad nessiweř ak-d ujeęid nię ak-d ukumandar ameqqran n řeeskar di tęweę nnem?" "Maca nettat tenna "Necc zeddyęę di řwest n řęens inu."

¹⁴ *Xenni* netta tuęa inna "Min izemmaren ad am itwagg?" Uca inna Jięazi "Nettat war ęars aęenjir u aryaz nnes iwsar."¹⁵ *Xenni* inna netta "Řaya-dd xas!" U netta iřaya-dd xas uca teqqim nettat tbedd di tewwart.¹⁶ Xas uca inna "Di řweqt-a itwaggen, mařa tusa-dd tsaeęet n tudart, ad teksid aęenjir deg ięaęen nnem." Uca nettat tenna "Lla, a sidi inu, aryaz n AREBBI, war sxar-riq *zeema* x temsexxart nnek!"¹⁷ Tamęart tedweř teksu s ddeęset uca turuw-dd ijj n uęenjir di řweqt itwaggen, ęar řĥař n tudart nni x tuęa Ilicaę akides issiweř.

3:23 'ijj' - s Teibranit 'aryaz'.

2 IJEĠIDEN

¹⁸ Umi imyar uħenjir, imsar deg ijj n wass, iffey-dd barra ħar babas, ħar icewwaren. ¹⁹ Inna i babas “Azeġif inu, azeġif inu!” U netta inna i ijj n uħudri “Arbu t ħar yemmas!” ²⁰ Netta yarbu t uca yiwyi t ħar yemmas. Netta tuħa ittyima x ifadden nnes ħars aħ azal, *xenni uca* immut netta. ²¹ Nettat tekkar, tessars it x qama n weryaz n AREBBI. Tbellee nettat tawwart xas uca teffey. ²² Tħaya-dd x weryaz nnes, tenna as “Sekk ayi-dd ijjen zeg iħudriyyen d ijj zi teħyaħ ħima ad uyureħ deħya ħar weryaz n AREBBI u *xenni* ad eeqbey *ɛawed*.” ²³ Netta inna “Mayemmi i ħa tuyured ħars ass-a? Aħa war iħi d abeddi n uyur u war iħi d ssebt.” Nettat tenna “Kuħci ad yiħi mliħ!” ²⁴ Nettat tbardeħ i teħyuč u tenna i uħudri nnes “Ndeh itt, qqim ggur. Am tnedhed war tbeddi di tħweħ inu, myir xmi d ac t i ħa iniy necc.” ²⁵ Nettat teffey uca tiweđ ħar weryaz n AREBBI, ħar wedrar n Karmil. Umi tt izra netta zi řaggwaj, inna netta i Jiħazi, aħudri nnes, “Xzar, aħa din d Tacunamect.” ²⁶ Řexxu, uyur řqa tt uca ini as “Ma aħa cem mliħ? Ma aryaz nnem aħa-t mliħ? Ma aħenjir nnem aħa-t mliħ? Uca nettat tenna “Aħa-ten mliħ!” ²⁷ Umi maca dd-tusa ħar weryaz n AREBBI x wedrar, tqebbeđ nettat x iđaren nnes. Jiħazi yudef-dd din, ħima ad tt iearn ħar uyezdis, maca aryaz n SIDI inna “Aħta as, maħar řeemar nnes icden days u SIDI issnuffar xafi min xef u war d ayi issargeb ca.” ²⁸ Tenna nettat “Ma necc ttareħ i sidi inu ijj n mmi? Ma war nniħ necc ‘War d ayi cemmet!’?” ²⁹ Inna netta i Jiħazi “Byes tajeinna nnek, ksi aeekkaz inu deg ufu s nnek uca tħef abrid! Maħa cek temmeřqid ca n yijj, war xas ttseġam, u maħa iseġem xak ħed, war xas-dd ttarra ca! Sars aeekkaz inu x uyembub n uħenjir!” ³⁰ Maca yemmas n uħenjir tenna “S tidett am iddar SIDI u iddar řeemar inu, necc war xak tħeyyideħ ca!” Netta ikkar, iđfar itt. ³¹ Tuħa Jiħazi izwar deħya zzatsen u issars aeekkaz x uyembub n uħenjir, maca netta war iggi ca řħess uħa twarrit. *Xenni* ieqeb ħima ad xas iħqa uca iħaja as t, inna “Aħenjir war dd ifiq.” ³² Umi dd-yusa Ilicaħ ħar taddart, aħenjir tuħa immut u immars x qama nnes. ³³ Yudef netta ħar wexxam, ibelleħ tawwart awarni asen s tnayen idsen uca izzuġ i SIDI. ³⁴ Xenni ibedd zzat i qama uca iwda tiwa n uħenjir uca issars netta aqemmmum nnes x uqemmmum nnes, tiħħawin nnes x tiħħawin nnes, ifassen nnes x ifassen nnes. Netta issbuzzeř tiwa nnes uca teħma arrimet n uħenjir. ³⁵ *Xenni* ieqeb-dd, yuyur di taddart da d diha, igaeħed twařat nneđni uca issbuzzeř ixef nnes tiwa nnes. *Řexdenni* ieđes uħenjir seba n twařawin uca yarzem uħenjir tiħħawin nnes. ³⁶ Iħaya-dd netta i Jiħazi, inna “Řaya-dd x Tcunamect!” Uca netta iħaya-dd xas uca tusa-dd nettat ħars, inna “Arbu mmim!” ³⁷ Tudef nettat din, tewda ħar iđaren nnes uca tuđar ħars aħ tammurt uca *xenni* teksi mmis uca teffey ħar barra.

Ilicaħ d řewt di marmita

³⁸ Umi dd-ieqeb Ilicaħ ħar Jiljal, tuħa din řaz di temmurt u raġ n inabiyyen qqimen zzates. Inna netta i uħudri nnes “Egg marmita d tameqqrant u egg taħrirt i ayt n inabiyyen.” ³⁹ *Xenni* dd-iffey ijjn zzaysen yuyur ħar weħwic barra ħima ad dd-yawi tibbi. Netta yufa ijj n wezbir n řexħa uca iħqeq-dd zzayes aħami iccur *ubeħrur* n warruđ nnes s teksact n řexħa. *Xenni* ieqeb-dd uca iqess iten di marmita. Aħa nitni war tt ssinen. ⁴⁰ *Xenni* faryen aya i iryazen ħima ad ccen. Umi qqasen nitni zi teħrirt-a, imsar, aħa nitni sħuyyen deg ujenna, řayan “A yaryaz n AREBBI, řmewt aħa-tt di marmita!” Uca nitni war zemmaren ad zzayes ccen. ⁴¹ Netta inna “Awi ayi-dd *drus* n waren! Netta issuyes it di marmita, inna “Faryem aya i řgens ħima ad icc!” *Xenni* idweř war dinni ca war iħři di marmita.

Ilicaħ issecc mya n yeryazen s ict lmuħjiza

⁴² Yusa-dd ijj n weryaz zi Baħl-Calica, yiwi-dd i weryaz n SIDI aħrum zi řħabet tamenzut, eicrin n iyrumen n temzın d řħebb ibaryen n *imendi* deg ict n tecyart uca netta inna “Ewc *man* aya i

4:38 ‘ayt n inabiyyen’ - ixs ad yini ‘inni ixsen ad řemden ad dewřen d inabiyyen. Aħa-ten d imeħđaren n Ilicaħ.

2 IJEĠIDEN

řgens.”⁴³ Maca wanita inna “Mammec t i ġa ssarsej i mya n yeryazen?” Netta maca inna “Ewc it i řgens ad t yecc, maġar ammu i issiweř SIDI ‘Ad ccen u ead ad iceřř’.”⁴⁴ Netta issars asen t uca ccin nitni u iceřř xasen am mammec tuya inna wawař n SIDI.

Ilicaē d usgenfi n Nuēman zi Aram

5¹ Nuēman, akumandar n řeeskar n ujeġid n Aram, tuya-t d ijj n weryaz ġars ssumēet zzat i wudem n sides nnes u tuya ġars ccan ařtas, maġar zzayes i yiwi SIDI asenjem i Aram. Aryaz nni tuya d ijj n bu-tejruđt imeħden, maca tuya days řbars.² Tuya din bandiyyat zi Aram, iwyent-dd ict n teħramt zi temmurt n Israyil d tameħbust. Tuya-tt txeddem i temġart n Nuēman.³ Tenna i lallas “Mři, tuya sidi ġar unabi di Samarya, xenni iři netta ad t issgenfa zi řbars nnes.”

⁴ Xenni iffej wanita. Netta iħaja t i sides nnes, inna “Ammu d wammu i tessiweř teħramt zi temmurt n Israyil.”⁵ Xenni inna ujeġid n Aram “Uyur din u necc ad ssekkey ict n tebrat i ujeġid n Israyil.” Netta yuyur deg webrid uca iksi ēecra n talint n nnuqart d setta-ařaf n uciql n wurej d ēecra n warruđ icnan.⁶ Netta issiweđ tabrat i ujeġid n Israyil, ammu i yura “Mařa tiweđ-dd tebrat-a ġark, xzar, aqa necc ssekkey-dd ġark amsexxar inu Nuēman maħend ad t tessgenfid zi řbars nnes.”⁷ Umi iyra ujeġid n Israyil tabrat, icarreg netta arruđ nnes uca iřaya “Nec maġar ma d AREBBI ařami zemmarej ad sseddarej ijj n umetti ařami netta dd-issekk ijj n weryaz ġari, maħend necc ad t ssgenfiy zi řbars nnes? Iwa, ssnem uca xzarem, aqa netta yarezzu ayi řesbab waha.

⁸ Umi isřa Ilicaē, aryaz n AREBBI, belli ajeġid n Israyil icarreg arruđ nnes, imsar aqa netta issekk ijj ġar ujeġid ħima ad as yini “Mayemmi tcarrged arruđ nnek? Ejj it ad ġari-dd yas ħima xenni netta ad issen, aqa ijj n unabi di Israyil i iġan.”⁹ Ammu dd-yusa Nuēman ak-d iysan d ukarru nnes uca ibedd ġar tewwart n taddart n Ilicaē.¹⁰ Xenni issekk Ilicaē ijj n ureqqas ġars, inna “Uyur u ssird ixef nnek sebea n twařawin di L'Urdun, xenni ad tedweř arrimet nnek teggenfa uca cek ad tiřid d amezdag.”¹¹ Idweř Nuēman ixeyyeq uca yuyur netta, inna “Xzar, necc nniy deg ixef inu ‘Netta ad iffej ġar barra, ad ibedd *din* maħend ad iřaya isem n SIDI AREBBI uca ad issekk s ufus nnes amcan u ammu i ġa iggenfa řbars.”¹² War iġi d Abana d Farfar, iyezran n Dimacq, ħsen x marra iyezran n Israyil? Ma war zemmarj necc ad dinni ssirdey ħima ad zedgej?” Netta inneqřeb uca yuyur iccur s tefqeřt.

¹³ Imsexxaren nnes usin-dd ġars uca ssiwřen akides, nnan “Baba, mři anabi nni ittar zzayek ca min iwēaren, iři teggid t? I meelik d ac inna ‘Sird ixef nnek u cek ad dd-tdewřed tizdiged?’”¹⁴ Xenni ihwa-dd ġar L'Urdun uca isseydeř ixef nnes sebea n twařawin di L'Urdun am mammec inna wawař n unabi n AREBBI uca tedweř arrimet nnes teggenfa amecnaw arrimet n yijj n uħenjir u netta idweř izdig.

¹⁵ Xenni ieqeb ġar weryaz n AREBBI ak-d marra řeeskar uca yiweđ *din*, ibedd zzat i wudem nnes, inna “Xzar, řexxu necc ssney, aqa war iġi AREBBI mani mma x marra tammurt myir di Israyil waha. Xenni řexxu, ēafek ksi zeg umsexxar nnek ict tarzeft n uqadi!”¹⁶ Maca netta inna “S tidett am iddar SIDI wenni umi beddey zzat i wudem nnes, necc war kessiy walu!” U netta issħeccem it, ħima ad iksi ca, maca netta yugi.¹⁷ Inna Nuēman “Mařa lla, iři xenni ad immewc i umsexxar nnek ařtas n ucař anect *zemmaren* tnayen n iserdan ad arbun, maġar amsexxar nnek war ittiwi ead tayarřt n wecmađ niy tayarřt i irebbiten inneđni myir i SIDI waha.”¹⁸ Maca iři ad iyfar SIDI i umsexxar nnek ta waha, mařa sidi inu ad yadef ġar zzawect n Rimmun ħima ad yađar u netta ad iēemmed dinni x uyiř inu, aqa necc xenni ad ađarej ammu di zzawect n Rimmun. Mařa ad uđarej ammu di zzawect n Rimmun, iři ad iyfar SIDI tamesřact nni i umsexxar nnek.”¹⁹ Inna as “Uyur di řehna!” U netta isafar tammurt, igg^wej xas *ij n webrid*.

²⁰ Inna Jiħazi, aħudri n Ilicaē, aryaz n AREBBI, “Xzar, sidi inu isseizz x Naēman, Aramiyu, maħend

2 IJEĠIDEN

ad iksi ca zeg ufus nnes zi min tuġa i dd-yiwi netta. *S tidett* am iddar SIDI, necc ad t areddfey uca ad zzayes ksiġ ca!”²¹ Jiġhazi yuyur yardef Nuġman. *Umi* Nuġman iżra, aqa netta yusa-dd awarni as, idra-dd netta zeg ukarru maġend akides imsagar, inna “Mliġ?”²² Netta yarra-dd xas “Mliġ. Sidi inu issekk ayi-dd maġend ad yini ‘Aqa, ġar řexxu ead usin-dd tnayen n iġudriyyen zeg ayt n inabiyyen zeg idurar n Ifrayim. Ewc asen maca ict n talint n nnuqart d tyuya n warruđ icnan.’ ”²³ Uca inna Nuġman “Eafak, ksi zzayi tnayen n talint n nnuqart.” Netta iġeccem it u igga tnayen n talint n nnuqart di tnayen n tecyarin uca iwca tnayen n warruđ icnan i tnayen n iġudriyyen nnes inni ten yarbun ġar zzat n wudem nnes.²⁴ *Umi* yiweđ ġar řgaεed, iksi ten zeg ifassen nsen uca yiwyi ten ġar taddart, iġja iryazen ad uyuren uca ffyen nitni.

²⁵ *Awarni i man aya* yudef uca ibedd zzat i bab nnes. Ilicaε isseqsa t “Manis dd-tusid, a Jiġhazi?” Uca netta inna “Amsexxar nnek war dd-iffiġ ca mani.”²⁶ *Maca* Ilicaε inna as “Ma war tuġi uř inu din iġdar, umi dd-idra weryaz zeg ukarru nnes i umsagar akidek? Maġar ma d řġar ad tmenεed nnuqart d warruđ d tcejjura n zžitun d iġwicen d iġuřiyyen d ifunasen d tfunasin d imsexxaren d tayyawin?”²⁷ Řbars n Nuġman maca ad iřseq i řebda dayek u i warra nnek!” *Xenni* iffey zi zzat i wudem nnes s řbars, d acemřar am wedferř.

Taceqqurt ifettaġen

6¹ Ayt n inabiyyen nnan i Ilicaε “Xzar, amcan mani nzeddey zzat i wudem nnek, iġřar i neccin.”² Eġj aney ad nuyur ġar L'Urdun u dinni qae iġj zzayneġ ad dd-yawi iġj n ukeccuđ, maġend ad negg ict n tzeddiġt i neccin.” Netta inna “Uyurem!”³ Iġjen zzaysen maca inna “Eafak, uyur-dd ak-d imsexxaren nnek.” Netta inna “Nec akidwem uyureġ.”⁴ Netta yuyur akidsen. *Umi* dd-usin nitni ġar L'Urdun, zedmen izeyran.⁵ Řami izdem iġj ict n tcejjart, imsar, aqa řeqdeε n wuzzař n ccaqur iwđa deg waman uca netta iřaya, inna “Axeyyeb, sidi inu, ccaqur tuġa itwardeř!”⁶ Aryaz n AREBBI inna “Mani iwđa?” *Umi* d as isscen netta amcan, iqeřř iġj n ukeccuđ, inđar it din u yiwi-dd uzzař iggur sennej.⁷ Inna netta “Sgaεeed it-idd ġark!” *Xenni* isswizzeđ s ufus nnes uca iřtef it.

Timegga n Ilicaε deg umenyi ak-d Aram

⁸ Ajeġid n Aram immney ak-d Israyil uca imcawar ak-d imsexxaren nnes, inna “Deg wemcan-a d deg wemcan nni ad wtey iqidan inu.”⁹ *Maca* aryaz n AREBBI issekk iġj ġar ujeġid n Israyil, inna “Ĥđa ixef nnek ad tekkeđ ssa d ssiha, maġar zi senni i hwan inni n Aram.”¹⁰ Ajeġid n Israyil issekk *ireqqasen* ġar wemcan i x tuġa akides issiweř weryaz n AREBBI u i zi tuġa i d as iεřem uca itwaġđa din. *U aya* war *imsar* ca ict n twařat *waha* niġ tnayen n twařawin.¹¹ Uř n ujeġid n Aram ihaj x man aya u netta iřaya i imsexxaren nnes, inna asen “Ma war tzemmarem kenniw ad ayi tinim man wen jaraney ittraġ ak-d ujeġid n Israyil?”¹² Iġjen zeg imsexxaren nnes inna “Lla, sidi inu, ajeġid! *Maca* Ilicaε, anabi wenni iġan di Israyil, issargeb ujeġid n Israyil awařen i tessawařed deg wexxam nnek n yiđeř.”¹³ Inna netta “Uyurem u xzarem mani ittiři netta, maġend ad ssekkey iġj ad t-idd yawi *ġar da*.” Itwana as “Netta aqa-t di Dutan.”¹⁴ *Xenni* issekk netta iysan d ikarruten d iġj n řeeskar ameqqran. Nitni iwđen din di ġiřet uca nnden-dd i tendint.

¹⁵ Amsexxar n AREBBI ikkar ġar tuffut uca iffey ġar barra, u xzar, iġj n řeeskar tuġa inned i tendint s yeysan d ikarruten. *Xenni* inna as aġudri “Ayyaw, sidi inu, min i ġa negg?”¹⁶ Netta inna “War tteggwed ca, maġar inni ġarney ařas xasen.”¹⁷ Ilicaε iġzuġ, inna “A SIDI, arzem as tiřawin, maġend ad iřar!” U SIDI yarzem i uġudri tiřawin ařami itwařa. U xzar, adrar iccur s yeysan d ikarruten n tmessi i dd-innden i Ilicaε.¹⁸ *Umi* ġars dd-usin nitni, iġzuġ Ilicaε i SIDI, inna “Wet maca řgens-a s tuddaryeč!” U iwta ten netta s tuddaryeč ełahřab awař n Ilicaε.

¹⁹ Xas uca inna asen Ilicaε “Wa war iġi d abrid nican u war teġi d tandint nican. Đfarem ayi-dd!

2 IJEĠIDEN

Necc ad kenniw nedhej ħar weryaz nni x tarezzum!” U netta indeh iten ħar Samarya. ²⁰ Umi iwden nitni ħar Samarya, imsar, aqa Ilicaē yarzem tiġtawin n iryazen-a, maħend ad xzaren!”. Uca yarzem asen SIDI tiġtawin aħami żrin nitni. Xzar aqa nitni tuħa-ten di řwest n Samarya. ²¹ Umi ten iżra, inna ujeġid n Israyil i Ilicaē “Ma ad ten nyey, a baba inu?” ²² Maca wanita inna “War ten neqq ca! Cek s yixef nnek ma ad tenyed inni tħebbsed s ssif nnek d řqews nnek? Sars asen-dd ayrum d waman maħend nitni ad ccen ad swen uca xenni ad ēeqben ħar sidi nsen.” ²³ Issewjed asen ijj n umensi d ameqqran uca nitni ccin swin. *Awarni aya yarxu asen uca ffyen ħar sidi nsen. Xenni war dd-usint bandiyyat n Aram ēad di temmurt n Israyil.*

Binhadad, ajeġid n Samarya, inned-dd i tendint n Samarya

²⁴ Awarni i uya imsar, aqa Banhadad, ajeġid n Aram, issmun marra řeeskar nnes, iffey ħima ad inned i Samarya. ²⁵ Imsar ijj n řaz d ameqqran di Samarya, maħar xzar, nitni nnden as-dd aħami idweř ijj n uzeġif n yijj weyyuř isekk^{wa} tmanyin n uqiyyat n nnuqart d ijj n arrbee n yijj n řeqyas s řeyħar n wedbir i xemsa n uqiyyat n nnuqart. ²⁶ Umi iedu ujeġid n Israyil x řħiđ, imsar, belli třaya as-dd ict n temyart, tenna “Ewc ayi-dd afus, a sidi inu, ajeġid!” ²⁷ Netta inna “Mařa SIDI war d am iwci afus, mammec necc d am i ħa wcey afus? Ma ad yiři s ca zeg unedrar niy zi tsirt n uđiř?” ²⁸ Inna as ujeġid “Min cek yuħin?” Nettat tenna “Tamyart-a tenna ayi ‘Awi-dd mmim ħima ass-a ad t necc u mmi ad t necc xenni tiwecca.’ ” ²⁹ *Ammu neccin nesseg^w mmi uca necci t. Maca řami d as nniy tiwecca nnes ‘Ewc řexxu mmim ħima ad t necc!’, řexdenni tessnuffar nettat mmis.”*

³⁰ Umi isřa ujeġid awařen n temyart-a, icarreg netta arruđ nnes uca *ammu* i yuyur netta x řħiđ uca iżra řgens illa aqa yarđ netta ict n txancet x arrimet nnes. ³¹ Netta inna “Ammu i d ayi igga SIDI, u ammu ēawed, mařa iqqim uzeġif n Ilicaē, mmis n Cafat, xas ař ass-a!”

³² Ilicaē iqqim di taddart nnes d imeqqranen qqimen ħars. Netta tuħa issekk ijj n weryaz ħar zzat nnes, maca qbeř mma yaweđ ureqqas ħars, inna Ilicaē i imeqqranen “Ma teźrim aqa wanita, mmis n yijj n uneqqam, issekk-dd wenni i d ayi i ħa iqeřšen azeġif? Ĥđam řexxu, xmi dd i ħa yas ureqqas, belleem tawwart u sbeddem t ħar tewwart! Ma war *itwaseř* řħess n iřuraf n sides awarni as?” ³³ Ĥami tuħa akidsen issawař ēad, ihwa-dd ureqqas ħars. Uca ajeġid inna “Xzar, tuēeffna-ya zi SIDI. Min i ħa rajij ēad *xenni* zi SIDI?”

Ilicaē izwar ibarreħ s usenjem n Samarya

7 ¹ *Xenni* inna Ilicaē “Sřem i wawař n SIDI! Ammu i iqqar SIDI ‘Tiwecca ħar řweqt-a ad teswa ijj n řeqyas n waren n ssmid ħar tewwart n Samarya mħir ijj n uciql d tnayen n řeqyas n temzın ijj n uciql *waha!*” ² Ijj n uneyraf n řeeskar nni x uyiř nnes iēemmed ujeġid, yarra-dd x weryaz n AREBBI “Xzar, mařa SIDI igga řekwaza deg ujenna, ma izemmar aya ad imsar?” Netta inna “Xzar, ad tżared s tiġtawin nnek maca war zzayas tettetted.”

³ Tuħa din arebea n yeryazen zzat i wadaf n tewwart, inni innan ijj i wenneđni “Mayemmi neqqim neccin da, ħars ař i ħa nemmet?” ⁴ Mařa ad nini ‘Ejj aney ad nadeř ħar tendint, xenni iġa řaz di tendint u neccin ad days nemmet u mařa neqqim neccin da, ad nemmet ēawed. Xenni řexxu, ejj aney ad neffey ad newđa deg ifassen n řmargeħ n řeeskar n Aram. Mařa nitni jjin aney neddar, ad neqqim neddar u mařa nitni nyin aney, *xenni* ad nemmet.” ⁵ Nitni kkaren di tbambast ħima ad uyuren ħar řmargeħ n řeeskar n Aram. *Maca umi* udfen nitni ħar tťarf n řmargeħ n řeeskar n Aram, war din tuħi uřa d ijjen. ⁶ Maħar Sidi ijja řeeskar n Aram ad iseř i ijj n ujarri n ikarruten d ijj n ddriz n iysan d ġħarey n yijj n řeeskar d ameqqran, aħami nitni

6:27 ‘anedrar’ - niy ‘andarar’.

7:1 ‘reqyas’ - eřayen 7-8 litru.

2 IJEĠIDEN

nnan ijjen i wennedni “Xzar, ajeġid n Israyil iħarrec-dd xaney ijeġiden n Iħittiyen d ijeġiden n Imiṣriyyen.”⁷ Nitni *xenni* kkaren uca arewřen di tbambast uca jjin iqidan nsen d yeysan nsen d yejyař nsen uřa d řmargeħ n txuzan am mammec ten tuya uca arewřen maħend ad qqimen ddaren.

⁸ *Řami* dd-iwden ayt bu-řbarş yar řtarf n řmargeħ n řeeskar, udfen deg ijj n uqidun, ccin, swin u iwyen zi senni nnuqart d wurey d warruđen uca ffyen, ssuffaren tt. Awarni man aya eqben-dd, udfen deg ijj n uqidun nneđni uca iwyen uřa zi senni *ca* uca ffyen, ssuffaren tt.⁹ *Xenni* nnan i wayawya “Neccin war nettegg min iġan nican. Ass-a d ijj n wass n řexbar asebħan u neccin nesseyd. Mařa nrja *da* ġars ař ggur ad iffu řħař, ad aney teřqef řmueřiyet. Xenni řexxu, asem-dd, ejj aney ad nuyur, ad tt nēawed di taddart n ujeġid.”

¹⁰ Nitni iwđen *din*, řayan x uessas n tewwart n tendint, ħajan asen, nnan “Neccin nudef di řmargeħ n txuzan n Aram, u xzar, war din uřa d ijj u war nesři i ca n řħess n yewdan, myř iysan tuya qqnen d yejyař tuya carfen d iqidan am mammec *ġan*.”¹¹ Iřaya x iessasen uca ssiwđen nitni areqqas yar taddart n ujeġid.

¹² Ikkar ujeġid di ġiřet, inna i imsexxaren nnes “Necc ad awem iniy min akidney i ya yegg Aram. Nitni ssnen, aqqa neccin d ayt bu-ġuż. X uyenni ffyen zi řmargeħ n txuzan ħima ad nuffaren deg iyyar, qqaren ‘Mařa nitni ad ffyen zi tendint, ad ten neřtef ddaren uca ad nedef di tendint.’”¹³ Ijjen zeg imsexxaren yarra-dd, inna “Ejj ad ksin maca xemsa n iysan nni ead din iġan, inni iqqimen di tendint *u xenni* ad nzar ma ad asen imsar am wařtas n ayt n Israyil inni da iqqimen, *niy* am wařtas n ayt n Israyil inni itwahellken. Ejj aney ad ten nesekk uca xenni ad nzar *min i ya yiři*.”

¹⁴ Ksin nitni tnayen n iysan n tazřa. Ajeġid issekk iten awarni i řeeskar n Aram, inna “Uyurem u texzarem!”¹⁵ Nitni đfaren ten ař L'Urdun, u xzar, abrid marra inti s warruđ d řeħwayej nni immendaren Iramiyyen am tuya ttqeġiqen *di tarewřa nsen*. Ireqqasen eqben u ssiwđen řexbar i ujeġid.¹⁶ *Xenni* iffey řgens zi *tendint* uca keccđen řmargeħ n txuzan n Aram uca temmenz ijj n řeqyas n waren n ssmid s yijj n uciql d tnayen n řeqyas n řemzin s yijj n uciql eħařsab awař n SIDI.¹⁷ Igga ujeġid ajudan n řeeskar wenni x ittcař, ħima ad yiři x tewwart uca iefes xas řgens di tewwart ařami immut netta am mammec tuya inna weryaz n AREBBI, wenni issiwřen umi tuya ġars-dd ihwa ujeġid.¹⁸ Aqa imsar am mammec tuya issiweř weryaz n AREBBI i ujeġid, inna “Tiwecca yar řweqt-a ad mmenzent ġar tewwart n Samarya tnayen n řeqyas n řemzin s yijj n uciql d yijj n řeqyas n waren n ssmid s yijj n uciql.¹⁹ Tuya yarra-dd uneyraf n řeeskar x weryaz n AREBBI, inna “Xzar, waxxa mařa SIDI igga řekwaza deg ujenna, ma izemmar ad imsar uya?” U netta tuya inna “Xzar, ad t tżared s titřawin nnek, maca war zżaysen tettetted.”²⁰ Ammu i d as temsar, mařar řgens iefes xas di tewwart ařami immut.

Cwar n Ilicae i temyart zi Cunam d weeqeb nnes

8¹ *Řami* issiweř rexxu Ilicae ak-d temyart tenni umi netta tuya issfaq mmis, inna “Kkar, ffey, cek ak-d twacunt nnek u zdey am ubarrani mani mma tzemmed ad tzedyed, mařar SIDI yura ict n řeħřaret n řaž tenni i ġa yekken eawed sebca n isegg^wusa x temmurt.”² Uca tekkar temyart, tegga eħařsab awař n weryaz n AREBBI. Nettat teffey ak-d twacunt nnes uca tezdey sebca n isegg^wusa di temmurt n Ifiliřiniyyen.

³ Awarni i sebca n isegg^wusa, imsar belli tamyart teeqeb-dd zi temmurt n Ifiliřiniyyen. Nettat teffey ħima ad tettar twiza n ujeġid x taddart nnes d yejyar nnes.⁴ Ajeġid tuya itřarred ak-d Jiħazi aħudri n weryaz n AREBBI, inna “Ĥaja ayi marra timesřayin timeqqranin i igga Ilicae.”

7:6 ‘Sidi’ - s Teibranit ‘Sidi inu’.

7:16 ‘řeqyas’ - eřayen 7-8 litru.

2 IJEĠIDEN

⁵ Am tuġa ittawwad wanita i ujeġid x mammec Ilicaε tuġa dd-issfaq ijj n umettin, xzar, imsar belli tamyart tenni umi issfaq mmis, tusa-dd ħima ad tettar twiza n ujeġid x taddart nnes d yeyyar nnes. *Xenni* inna Jiħazi “A sidi ajeġid, ta d tamyart d wa d mmis i dd issfaq Ilicaε ġar tudart.” ⁶ Ajeġid isseqsa tamyart u nettat tħaja as tt-id. *Xas uca* iwca as ujeġid ijj n umsexxar icennēen, inna “Hđat ad ġars itwarr marra min iġan nnes uħa d marra sħabet n iyyaren zeg wass nni di tejja nettat tammurt, ġars aħ ass-a.”

Ilicaε di Dimacq

⁷ Ilicaε yusa-dd ġar Dimacq *umi* Bin-Hadad, ajeġid n Aram, ihřec. Ĥajan as, nnan “Aqa aryaz n AREBBI yusa-dd danita.” ⁸ *Xas uca* inna ujeġid i Ĥazayil “Awi-dd akidek ict n terzeft, ruħ ad teřqid aryaz n AREBBI uca seqsa zzayes SIDI, ad tinid “Ma necc ad ggenfiġ zi řehřac-a?” ⁹ Ĥazayil yuyur ad t iřqa uca yiwi akides ict n terzeft, eřam kuř n min iġan d lemlih zi Dimacq, ijj n đđqeř n arebein n iřeyman. Netta yiweđ u ibedd zzates, inna “Mmic Bin-Hadad, ajeġid n Aram, issekk ayi-dd ġark maħend ad nniġ ‘Ma ad ggenfiġ zi řehřac-a?’ ” ¹⁰ inna as Ilicaε “Uyur uca tinid ‘Cek war teggenfid ca kuřci!’ SIDI isscen ayi, aqa netta ad immet nican.”

¹¹ Udem nnes ibear u isseqseħ days tmuyři ařami war issin min i ġa yegg. *Xenni ibda* weryaz n AREBBI ittru. ¹² *Xenni* inna Ĥazayil “Mayemmi ittru sidi inu?” Netta inna “Minzi necc ssney řehřiq i d ġa tawyed cek i ayt n Israyil. Cek ad teqqded timessi i tneddam nsen ifaryen s *iyebrawen*, ad tenyed iħudriyyen nsen s ssif u ad trebzed iħenjiren nsen d timyarin nsen i iksin s ddeyset ad asent tcarrged aeeddis.” ¹³ Ĥazayil inna “Maġar min iena umsexxar nnek, aqzin nni, aqa netta izemmar ad tt igg d tameqqrant?” Ilicaε inna “SIDI isscen ayi-dd belli cek ad tiřid d ajeġid x Aram.” ¹⁴ *Xenni* iffeġ Ilicaε. Uca yusa-dd ġar sidi nnes u wanita inna as “Min d ac inna Ilicaε?” U netta yarra-dd “Netta inna ayi ‘Aqa cek ad teggenfid!’ ” ¹⁵ Tiwecca nnes imsar aqa iksi netta ict n malta, isseyđeř itt deg waman uca issars itt x uyembub nnes ařami immut. Uca idweř Ĥazayil d ajeġid deg wemcan nnes.

Yuram, ajeġid n Yahuda

¹⁶ Deg usegg^was wiss xemsa n Yuram, mmis n Axab, ajeġid n Israyil, umi tuġa Yahucafāt d ajeġid n Yahuda, idweř Yuram, mmis n Yahucafāt, d ajeġid n Yahuda. ¹⁷ Netta tuġa ġars tnayen u-třatin n isegg^wusa umi netta idweř d ajeġid. Netta iħkem tmenya n isegg^wusa di Urcalim.

¹⁸ Netta yuyur deg webrid n ijeġiden n Israyil, am mammec tuġa tegga taddart n Axab, maġar yeġis n Axab tedweř d tamyart nnes. Netta igga min iġan d aεeffan di tiřtawin n SIDI. ¹⁹ *Maca* SIDI war ixs ad yareddeġ Yahuda di řtweε n umsexxar nnes Dawud, am mammec i d as tuġa inna, ad as iwc řebda ijj n řefnar zzat i tiřtawin nnes s tarwa nnes.

²⁰ Deg wussan nnes issen Yuram ad ixtutteř zi sadu ifassen n Yahuda u nitni ggim ijj n ujeġid x yixef nsen. ²¹ Yuram iedu *xenni* ak-d marra ikarruten n *umenyi* nnes ġar řaεir. Uca imsar aqa ikkar s ġiřet uca ihjem x ayt n Idum inni tuġa d as-dd innđen i netta u i imeqqranen n ikarruten n *umenyi*. Yarweř řgens ġar iqiđan nnes. ²² *Xenni* xtuttřen ayt n Idum zi jar ifassen n Yahuda ġars aħ ass-a. Di řweqt nni beeda iyewwey uħa d Libna.

²³ Imezruyen i iqqimen n Yuram, d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ²⁴ Yuram itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis, Axazya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Axazya, ajeġid n Yahuda

²⁵ Deg usegg^was wiss teneac n Yuram, mmis n Axab, ajeġid n Israyil, ibda Axazya, mmis n Yuram, ajeġid n Yahuda, ad iħkem. ²⁶ Axazya tuġa ġars tnayen u-εicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem ijj n usegg^was di Urcalim. Yemmas qqaren as εatalya, yeġis n εumri,

2 IJEĠIDEN

ajeġid n Israyil. ²⁷ Netta yuyur deg webrid n taddart n Axab u netta igga min iġan d aeffan di tiġtawin n SIDI, am taddart n Axab, mayar netta tuġa d aġekk^wař n taddart n Axab.

²⁸ Iffey netta ak-d Yuram, mmis n Axab, i umenġi ak-d Ħazayil, ajeġid n Aram, ġar Ramut di Jilead u Iramiyyen ġerben x Yuram. ²⁹ Xenni yaregg^weġ ujeġid Yuram, maġend ad yarzu di Yazra'il agenfu zeg iyezzimen nni i d as tuġa ggin ayt n Aram umi immney netta di Ramut ak-d ujeġid nsen Ħazayil, ajeġid n Aram. Axazya, mmis n Yahuram, ajeġid n Yahuda, ihwa-dd *din* ħima ad issijj x Yuram, mmis n Axab, di Yazraeil, umi tuġa ihřec netta.

Yahu idweř d ajeġid n Israyil

¹ Xenni anabi Ilicaē iřaya-dd i ijjen zeg imeġdaren n inabiyyen, inna as “Byes u ksi aġarraf-a n zzect deg ufus nnek uca tuyured ġar Ramut di Jilead. ² Xmi dinni i ġa tawġed, arzu x Yahu, mmis n Yahucafař, mmis n Nimci. Adef ġars uca ejj it ad dd-ikkar zi řwest n yaytmas, ndeh it ġar ijj n wexxam iřřurfiy mliġ. ³ Xenni ksi aġarraf n zzect, zeġee it x uzeġif nnes uca ini ‘Ammu i iqqar SIDI: Necc dehney cek d ajeġid x Israyil.’ Xenni arzem tawwart tuyured u war ttraja ead ktar!”

⁴ Aġudri, amsexxar amezyan n unabi, yuyur deg webrid ġar Ramut di Jilead. ⁵ Umi *din* dd-yiwed netta, xzar, řqebřanat n řeskar tuġa qqimen *din* u netta inna “Necc ġari ijj n wawař i cek, a řqebřan. Yahu isseġsa “I man wen zzayney?” Netta inna “I cek, a řqebřan!” ⁶ Xenni ikkar Yahu, yudef di taddart. U netta izeġee as zzect x uzeġif nnes, inna as “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Necc dehney cek d ajeġid x řgens n SIDI, x Israyil.’ ⁷ Cek ad tewted taddart n Axab, sisi nnek, u necc ad ntaqmey i idammen n imsexxaren inu, inabiyyen uřa d idammen n marra imsexxaren n SIDI *nni* itwassizzřen s ufus n Izabil. ⁸ Marra taddart n Axab ad tetwakkes u necc ad qđiy zi taddart n Axab marra wi t itteġgen x řġid, *am* wenni itwabelleen, *am* wenni itwajjen di Israyil. ⁹ Necc ad arrey taddart n Axab amecnaw taddart n Yarubeam, mmis n Nabař, u amecnaw taddart n Baeca, mmis n Axiya. ¹⁰ Iřan ad ccen Izabil deg iyyar n Yazraeil uca war ittiři uřa d ijj wenni tt i ġa inedřen.” Xenni yarzem netta tawwart uca yarweř. ¹¹ Umi dd-iffey Yahu ġar barra ġar imsexxaren n sides, itwanna as “Aqa cek mliġ? Mayemmi i ġark-dd yusa ubuhařiya?” Netta yarra-dd xasen “Kenniw tessnem *maca* aryaz d řhard nnes!” ¹² Maca nitni nnan “D ixarriqen, ini aney t!” Inna netta “Ammu d wammu i kidi issiweř, inna ‘Ammu i iqqar SIDI: Necc dehney cek d ajeġid x Israyil.’ ” ¹³ Řexdenni qeġqen u kuř ijj iksi arruđ nnes uca issars it sadu nnes x tareddifin n ddruj uca suđen di řbuq, nnan “Yahu d ajeġid!”

¹⁴ Yahu, mmis n Yahucafař, mmis n Nimci, igga ijj n řeahd đidd Yuram. Yuram, netta *jmie* ak-d marra Israyil tuġa iġđa x Ramut di Jilead zzat i wudem n Ħazayil, ajeġid n Aram. ¹⁵ Maca ajeġid Yuram yaregg^weġ-dd maġend ad yarzu agenfu di Yazraeil zeg iyezzimen i d as tuġa ggin ayt n Aram, umi immney netta ak-d Ħazayil, ajeġid n Aram. Yahu inna “Mařa kenniw tettafqem, xenni war ttejjim ad iffey uřa d ijj zi tendint ad yarweř maġend ad issiwed řexbar-a di Yazraeil.”

Řmewt n ujeġid Yuram d ujeġid Ahazya

¹⁶ Xenni inya netta *deg ukarru nnes*, indeh ġar Yazraeil, mayar dinni i tuġa Yuram. Axazya, ajeġid n Yahuda, tuġa ihwa-dd ħima ad issijj x Yuram. ¹⁷ Aecessas ibedd x řřumeeť di Yazraeil uca izra Yahu yusa-dd, inna “Necc twařiy ijj n uhimur.” Xenni inna Yuram “Awi-dd ijj n bu-uyis uca ssekk it-idd i umsagar akidsen, ad yini “Ma d řehna *min xef dd-tusid?*” ¹⁸ Bu-uyis inya ħima ad t iřqa, inna “Ammu i iqqar ujeġid ‘Ma d řehna *min xef dd-tusid?*’ ” Maca Yahu inna “Mani cek icqa řehna? As-dd ġar đeffar inu.” Aecessas ierem aya, inna “Amsexxar yiwed ġarsen, maca war dd-ieqib ca.” ¹⁹ Issekk ujeġid ijj n bu-uyis wiss tnayen. Umi dd-yusa wanita ġarsen, inna “Ammu i iqqar ujeġid “Ma d řehna *min xef dd-tusid?*” Maca Yahu yarra-dd xas “Mani cek icqa řehna.

2 IJEĠIDEN

As-dd ȓar ȓeffar inu.”²⁰ Aessas ieřem aya eawed “Netta yiweđ iten, maca war dd-ieqib ca u mammec ineddeh uzeđif nsen igga am Yahu, mmis n Nimci, maȓar netta ineddeh amecnaw ijj n ubuhaři.”

²¹ Xenni inna Yuram “Hezzmem akarru!” Hezzmen akarru nnes u Yuram, ajeđid n Israyil, iffey ak-d Axazya, ajeđid n Yahuda, nedhen kuř ijj akarru nnes. Nitni ffyen i umsagar ak-d Yahu uca ufin t ȓar yeyyar n Nabut, Ayazraeili.²² Imsar umi izra Yuram Yahu mani inna “Ma d řehna i x dd-tusa-idd, a Yahu?” Maca wanita yarra-dd “Mammec d řehna min i ȓa yiřint tuqeđbiyyat n yemmac Izabil d tseđđarin nnes ammu s wađđas?”²³ Uca inneqřeb Yuram ĥima ad yarweř uca netta inna i Axazya “Tamenziwt, Axazya!”²⁴ Maca Yahu imnee řqews nnes deg ufus uca iřqef Yuram s fritca jar iȓađen nnes. Fritca tesnuqqeb qaε uř nnes uca iwđa deg ukarru nnes.²⁵ Xenni inna Yahu i Bidkar, aneyraf nnes n řeeskar “Ksi t uca nđar it deg iyyar n Nabut, Ayazraeili, maȓar eqeř cek, necc d cek, ijj ȓar uȓezdis n wenneyni, nedhen x ikarruten nney awarni i babas Axab umi xas icetca SIDI ammu uca inna²⁶ ‘Ma war zriȓ iđennađ idammen n Nabut d iĥenjiren nnes, inna SIDI. Ammu necc i zzayek i ȓa xeřfey x yeyyar-a, inna SIDI.’ Xenni řexxu, ksi t uca nđar it x yeyyar ełahsab awař n SIDI.”

²⁷ Umi Axazya, ajeđid n Yahuda, izra aya, iđtef netta abrid ȓar Bayt-Hagan. Yahu iđfar it u řami yiweđ ȓar teysart n Jur wenni iđan ȓar Jiblicam, inna “Wwet uřa d wenni x ukarru!” U netta yarweř ȓar Majiddu uca immut din.²⁸ Imsexxaren nnes iwyen x ukarru ȓar Urcalim uca neđřent deg wenđeř nnes jar řejdud nnes di tendint n Dawud.²⁹ Deg usegg^was wiss ĥiđac n Yuram, mmis n Axab, idweř Axazya d ajeđid x Yahuda.

Řmewt n Izabil

³⁰ Xenni yusa-dd Yahu ȓar Yazraeil. Řami tt tesřa Izabil, tkeđđeř nettat tiđđawin nnes, tzewweq acewwaf nnes uca texzar zi řkazi ȓar swadday.³¹ Umi dd-yudef Yahu zi tawwart, tenna “Ma d řehna i x dd-tusid, Zimri, cek d aneqqam n sides?”³² Netta ixzar ȓar řkazi sennej uca inna “Wi akidi iđan? Man Wen?” Xenni xzaren tnayen niȓ třata n imsexxaren icenneen ȓars din swadday.³³ Netta inna asen “Nđarem tt-dd swadday!” Nitni nđaren-tt-dd swadday ařami idammen nnes twaruccen x řĥiđ u x iysan d netta irbez itt.³⁴ Netta yudef uca icca u iswa. Awarni i uya inna “Xzarem ȓar tmexziwt nni u neđřem tt, maȓar nettat d yeđis n ujeđid.”³⁵ Nitni uyuren ĥima ad tt neđřen, maca nitni war tt ufin ca mȓir taceqquft n uzeđif nnes d iđaren d ifassen waha.³⁶ Umi dd-eεeqben nitni, eawden as t u netta yarra-dd “Wa d awař n SIDI nni issiwřen s uqemmmum n umsexxar nnes, Ilicae Aticbi. Netta inna “X yeyyar n Yazraeil iđan ad ccen aysum n Izabil.³⁷ Řxecbet n Izabil ad tiři am řeybar x yeyyar deg weđwic n Yazraeil, ař i ȓa taf war din wi i ȓa inin ‘Ta d Izabil.’ ”

Yahu ad iney řwacun n Axab

10¹ Axab tuȓa ȓars sebein n iĥenjiren di Samarya. Yahu yura tibratin, issekk itent ȓar Samarya i imeqqranen n Yazraeil, i imȓaren u i yenni yarebban iĥenjiren n Axab, inna² “Mařa řexxu tabrat-a tusa-dd ȓarwem, am ȓarwem iĥenjiren n sidityem řa d ikarruten d yeysan uřa d ict n tendint ifaryen s iȓebrawen d řesnađ,³ arzum xenni x yenni iřebĥen d inni imeđden qaε jar tarwa n sidityem u syimem t x řearc n babas u wtem di tđweε n taddart n sidityem.”⁴ Maca nitni gg^weden ađđas, nnan “Xzar, tnayen n ijeđiden war zemmaren ad qqimen bedden zzates, mammec i ȓa nzemmar neccin ad neqqim nbedd?”⁵ Inni iđan x taddart u x tendint uřa d imȓaren d yenni yarebban iĥenjiren n Axab ssekken ij n ureqqas ȓar Yahu, nnan “Neccin d imsexxaren nnek u marra min d aney i ȓa tinid, ad t negg. Neccin war nettegg uřa d ijj d ajeđid. Egg min tetwařid nican di tiđđawin nnek.”

9:31 ‘aneqqam’ - aqa-t d aryaz wenni inȓin ijj n bnađem.

2 IJEĠIDEN

⁶ Xenni yura ħarsen ict n tebrat i twařat wiss tnayen, inna “Mařa aqa kenniw ħar uyezdis inu uca ad tesřem ħar min i ħa iniy, ksim xenni izeġifen n tarwa n siditwem u asem-dd tiwecca ammu ħar řweqt-a ħari di Yazraeil. Iħenjiren n ujeġid, sebain n yeryazen, *tuya-ten* di tendint ħar imcenneen nni ten yarebban.” ⁷ Umi ħarsen-dd tiweđ tebrat, imsar, belli nitni tťfen iħenjiren n ujeġid, nyin ten marra, sebain n yeryazen. Nitni ggin izeġifen nsen di řkurbat uca ssekken tent ħars ħar Yazraeil. ⁸ Ijj n umsexxar yusa-dd, issiweđ areqqas, inna “Aqa iwyen-dd izeġifen n iħenjiren n ujeġid.” Netta inna “Sarsem ten ħars ař tiwecca di tnayen n ieurrac ħar wadaf n tewwart.” ⁹ ħar tiwecca, umi iffeř netta ħar barra, imsar, aqa ibedd *din* uca inna i marra řgens “Kenniw d imseggaden. Xzarem, d necc i iggin ict n tmeemuč x sidi inu u nyiř t. Maca wi inyin marra ina? ¹⁰ Snem, aqa war iweťti ħar temmurt uřa d ijj n wawař n SIDI nni inna đidd i taddart n Axab, mařar SIDI igga min tuya inna s uqemmum n umsexxar nnes Ilicaē.” ¹¹ Yahu inya marra wi iqqimen zi taddart n Axab di Yazraeil uřa d marra imcenneen nnes d imeddukař nnes d ikehhanen nnes, ařami war iqqim uřa d iijen zzayes iddar ead.

¹² Xenni ikkar uca iťtef abrid ħar Samarya. Umi t tuya netta deg webrid, *imsar di Bayt-Ēaqd* n imeksawen, ¹³ immeřqa Yahu ak-d awmaten n Axazyia, ajeġid n Yahuda uca inna “Min teenam kenniw?” Nitni arrin-dd “Neccin d awmaten n Axazyia u nehwa-dd ħima ad nseġem x iħenjiren n ujeġid d iħenjiren n tjeġidt.” ¹⁴ Xenni inna “Tťfem ten ddaren!” Tťfen ten ddaren u nyin ten ħar wanu n Bayt-Ēaqd. *Tuya-ten* di tnayen u arebain n yeryazen. War iiji netta uřa d ijj zzaysen iddar. ¹⁵ Netta iffeř zi senni uca yufa Yunadab, mmis n Rikab, wenni dd-iffyen i umsagar akides, iseġem xas. Inna as netta “Ma uř nnek iseggem *akidi* am mammec iseggem wuř inu akidek?” Yunadab yarra-dd xas “Amenni, amenni! Ewc *ayi-dd* afus nnek.” Netta iwca as afus uca iija it ad dd-iniy ħars deg ukarru. ¹⁶ Netta inna “As-dd akidi uca ad tżared cđaret inu i SIDI.” Nitni jjin t ad dd-iniy akides deg ukarru. ¹⁷ Umi yiweđ ħar Samarya, inya netta marra inni tuya iqqimen n Axab di Samarya, ařami t iqđa qaē am mammec inna wawař n SIDI nni tuya inna i Ilicaē.

Yahu iqđa x weēbed n Baēal

¹⁸ Yahu issmun marra řgens uca inna asen “Axab tuya isexxar i Baēal cwayt, *maca* Yahu ad as isexxar aťtas. ¹⁹ Xenni řexxu, řařam-dd x marra inabiyyen n Baēal d marra imsexxaren nnes d marra ikehhanen nnes *maħend ad* ħari-dd asen. Hđam aqa ad iqqim ħed, minzi ħari ict n tyařt d tameqqrant i Baēal. Marra wi i ħa iřaben, war ittyimi iddar.” Yahu *maca* igga ta s tħraymect maħend ad iqđa x imsexxaren n Baēal. ²⁰ Xas uca inna Yahu “Qeddsem ijj n umuni ifarzen i Baēal!” U nitni barrħen i man aya. ²¹ Issekk Yahu *ireqqasen* di marra Israyil u marra imsexxaren n Baēal usin-dd, war iqqim uřa d ijj war dd-yusi. Nitni udfen ħar zzawect n Baēal ařami teccur zzawect zi tťarf ař tťarf. ²² Xenni inna i wenni iġan x wexxam n warruđ “Awi-dd arruđen i marra imsexxaren n Baēal!” U wanita yiwi asen-dd arruđ.

²³ Yudef Yahu ak-d Yunadab, di zzawect n Baēal u netta inna i imsexxaren n Baēal “Xzarem mliħ, aqa war ħarwem ittiři uřa d ijj zeg imsexxaren n SIDI, myir imsexxaren n Baēal waha.”

²⁴ Umi iwđen maħend ad *din* awyen tiyařsa d tiyařsa n wecmađ, tuya issbedd Yahu tmanyin n yeryazen di barra, inna “Zeg weryaz nni ħa yejj ad injem ijj zeg yeryazen nni ggiř deg ifassen nwem, ad *idweř* řeemar nnes deg wemcan n řeemar nni.”

²⁵ Řami iqfeř usewjed n tiyařt n wecmađ, imsar belli netta inna i řqebťanat “Adfem, wwtem ten, war ttejjim uřa d ijj ad injem!” Nitni nyin ten s řeqđee n ssif u ineyrafen n řeeskar nđaren ten barra. Nitni udfen ař uř n zzawect n Baēal. ²⁶ Nitni kksen imayđuten *iqeddsen* zi zzawect n Baēal uca ssaryen ten. ²⁷ Nitni hedmen ameyđa *iqeddsen* n Baēal. Hedmen *eawed* zzawect n Baēal uca ggin tt d ict n tżubact ħars ar ass-a. ²⁸ Ammu i imħa Yahu Baēal zi Israyil. ²⁹ Maca Yahu war

10:10 ‘s uqemmum’ - s Teibranit ‘s ufus’.

10:12 ‘imeksawen’ - niř iničan’.

2 IJEĠIDEN

ibedd zeg weđfar n ddnub n Yarubeam, mmis n Nabať, wenni yarrin Israyil ad ixđa: iejmiyyen n wurey nni *iđan* di Bayt-Il. .

³⁰ SIDI inna i Yahu “Minzi cek teggid nican umi teggid min iđan nican di titťawin inu uca teggid ak-d taddart n Axab marra min ęari deg wuř, ad qqimen tarwa nwem x řearc n Israyil ař jjiř wiss arebea.” ³¹ Maca Yahu war iđđi ca ad yuyur ełahsab ccariea n SIDI, AREBBI n Israyil, s marra uř nnes. Netta war iđeyyed x ddnub n Yarubeam wenni yarrin Israyil ad ixđa.

³² Deg wussan nni ibda SIDI ad issemzi Israyil. Ĥazayil iwta iten di marra tammurt n Israyil, ³³ zi L'Urdun manis i dd-tneqqar tfuct, marra Jilead, *tammurt* n Ijadiyyen d Irubiniyyen d Imanasiyyen, zeg Arueir wenni *iđan* ęar teyzart n Arnun: Jilead d Bacan. ³⁴ Imezruyen iqqimen n Yahu, d marra min igga d marra timegga nnes imeđden, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeđiden n Israyil? ³⁵ Yahu itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t di Samarya. Mmis Yahuyahaz idweř d ajeđid deg wemcan nnes. ³⁶ Ussan i di tuęa Yahu iđekkem di Samarya aqa-ten di tmenya u-eicrin n isegg^wusa.

Akehhan Yahuyadae yumur ĥima ad nyen Atalya, tajeđidt d yemmas n Axazy

11 ¹ Umi Eatalya, yemmas n Axazy, tezra, aqa mmis immut, tegga ad teqđa x marra tarrawt *n twacunt* n ujeđid. ² Maca Yahuciba, yeęis n ujeđid Yuram, ućmas n Axazy, teksi Yuwac, mmis n Axazy, s tuffra zi jar iĥenjiren n ujeđid nni itwanyen uca tiwyi t ak-d tenni t issuťtuđen deg wexxam n yiđeř uca *dinni* i t tessnuffar zi Eatalya ĥima war itwaneqq. ³ Netta iqqim inuffar akides setta n isegg^wusa di taddart n SIDI, *umi* iĥkem Eatalya x temmurt.

⁴ Deg usegg^was wiss sebea issekk Yahuyadae uca ijja ad dd-asen řqebťanat x mya n iessasen n arrimet u n ireqqasen n tazřa uca issmun iten ęars di taddart n SIDI. Netta igga akidsen ijj n řeahd uca ijja iten ad jjaęen di taddart n SIDI. Netta isscen asen *eawed* mmis n ujeđid. ⁵ Netta yumur iten, inna “D man aya i ęa teggem: ict n ttuřut nwem, inni i ęa yadfen deg *wass n* ssebt, ad eessen ęar taddart n ujeđid. ⁶ Ict n ttuřut *ad tbedd* ęar tewwart n řur u ict n ttuřut ęar tewwart awarni i ireqqasen n tazřa. *Ammu* i ęa teessem x taddart di tnubbat. ⁷ Tnayen n izeynat nwem, zi marra inni i ęa iffyen di ssebt, ad ĥđan ęar taddart n SIDI, ęar ujeđid. ⁸ Kenniw ad tenđem i ujeđid, *kuř* aryaz s řesnaĥ nnes deg ufus nnes, u wenni i ęa yarzun ad yadef jar řeřfuf ad itwaney. Ittxeřša kenniw ad teqqimen ak-d ujeđid mařa netta iffey nię mařa yudef.

⁹ Řqebťanat x mya ggin am mammec iweřša ukehhan Yahuyadae uca nitni kuř ijj iksi iryazen nnes inni yudfen deg *wass n* ssebt, *jmię* ak-d yenni iffyen deg *wass n* ssebt uca usin-dd ęar ukehhan Yahuyadae. ¹⁰ I řqebťanat n mya iwca ukehhan lansat d tcappat ifsusen n useřqi i tuęa iđan n ujeđid Dawud d tinni *tuęa iđan* di taddart n SIDI. ¹¹ Ireqqasen n tazřa bedden s řesnaĥ deg ufus zeg uyezdis afusi ař ayezdis azeřmađ n taddart, ęar uealťar u ęar taddart, *ammu* quwwaren-dd i ujeđid. ¹² *Xenni* issuffey-dd mmis n ujeđid ęar barra uca igga as tamrist x *uzeđif* uca iwca as Chadet. *Ammu* i t ggin d ajeđid, dehnen t. Nitni wtin deg ifassen, nnan “Ad iddar ujeđid!”

¹³ Eatalya tesřa řĥess n Ieskariyyen n tazřa d wenni n řgens uca tusa-dd nettat ęar řgens ęar taddart n SIDI. ¹⁴ Tezra, u xzar, ajeđid ibedd ęar upilar am mammec teęa di lqaaida uca řqebťanat d řęayťat *bedden* ęar ujeđid. Marra řgens n temmurt ifraĥ u iřuđ di řęayťat. *Xenni* tcarreg Eatalya arruđ nnes uca tesęuyy “Tamenziwt, tamenziwt!” ¹⁵ Maca yumur ukehhan Yahuyadae i řqebťanat x mya, inni tuęa iđan x řeeskar, uca inna asen “Suffyem tt-idd ęar barra uca nyem wi tt i ęa iđfaren s ssif.” Maęar akehhan tuęa inna “War tt ttejji ad tetwaney di taddart n SIDI.” ¹⁶ Nitni ssarsen xas ifassen uca ruĥen x webrid i di neddhen iysan ęar taddart n ujeđid uca tetwaney nettat dinni.

¹⁷ Yahuyadae igga ijj n řeahd jar SIDI d ujeđid d řgens ĥima ad iřin d ijj n řgens i SIDI u *ammu*

10:29 ‘amwa’ - nię ‘ayenduz’ nię ‘yuggu’.

2 IJEĠIDEN

ɛawed jar ujeġid d ʔgens. ¹⁸ *Xas uca* yudef marra ʔgens n temmurt ʔar zzawect n Baɛal u hedmen tt. Iɛaltaren nnes d ʔexyaʔat nnes arzin ten qae. U nitni nyin Mattan, akehhan n Baɛal, zzat i iɛaltaren. Akehhan yaʔeqqem iweqqafen x taddart n SIDI. ¹⁹ Netta yiwi ʔqebʔanat x mya d iɛessasen n arrimet d ireqqasen n tazʔa d marra ʔgens n temmurt u nitni ssehwan ajeġid zi taddart n SIDI uca kkin x webriid n Tewwart n Ireqqasen n Tazʔa tenni ʔar taddart n ujeġid u dinni iqqim netta x ʔearc n ijeġiden. ²⁰ Marra ʔgens n temmurt ifarḥ u tandint tedweʔ tarsi, awarni mma nyin ɛatalya s ssif ʔar taddart n ujeġid.

Yahu'ac, ajeġid n Yahuda

12¹ Yuwac tuʔa ʔars seba n isegg^wusa, umi netta idweʔ d ajeġid.² Deg usegg^was wiss seba n Yahu idweʔ Yuwac d ajeġid. Netta iḥkem arebein n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Diɓya zi Bi'r-Seba. ³ Yuwac igga min iġan nican di tiṭʔawin n SIDI, marra ussan min ikka ukehhan Yahuyadae isseʔmed it. ⁴ Meelik war twakksent ʔegeudi. Uca ʔgens tuʔa ittqeddem ead tiʔarṣa d tewhibin n ʔebxur x ʔegeudi. ⁵ Yuwac inna i ikehhanen “Marra nnuqart n tewhibin itwaqeddsen nni i ʔa itwawyen di taddart n SIDI, ʔa nnuqart n useddu, aqa-tt d nnuqart n uqeddar n ʔeemur, uʔa marra nnuqart i x dd-yusa deg wuʔ n yijj n weryaz ḥima ad tt yawi ʔar taddart n SIDI,

⁶ ad tt ksin ikehhanen i yixef nsen, *kuʔ* aryaz zeg inni issen nnes uca nitni ad zzayes areqqeen *ʔehyud* iqeṭṭsen, marra min *din* itwafen iqeṭṭes.” ⁷ Deg usegg^was wiss tʔata u-eicrin n ujeġid Yuwac war eedʔren ikehhanen *ead* ʔehyud icarrgen n taddart. ⁸ *Xenni* iʔaya ujeġid Yuwac i ukehhanen Yahuyadae u i ikehhanen *innedni*, inna asen “Mayemmi war teedʔrem kenniw ʔehyud icarrgen n taddart? Xenni ʔexxu, *zi ssa tsawent* war tkessim *ead* nnuqart i dd-ittasen zeg inni tessnem myir ḥima ad tt tessiwdem i weedaʔ n min iqeṭṭsen di taddart.”

⁹ Ikehhanen qebʔren nitni maḥend war kessin ead nnuqart zi ʔgens u *xenni* war *ḥdijen ca ead* ad eedʔren taddart. ¹⁰ Akehhan Yahuyadae iksi ict n tsenduqt, igga ijj n unuqqib di tqebbart nnes uca issars itt zzat i uealtar ʔar yeffus n kuʔ ijj n wenni ittadfen taddart n SIDI uca ikehhanen, inni iḥdan x tnebdabt, ggin days marra nnuqart i dd-itwawyen di taddart n SIDI. ¹¹ Umi ʔrin belli din aṭṭas n nnuqart di tsenduqt, imsar aqa igaeed umarir n ujeġid ak-d arrays n ikehhanen. Nitni ssmunen tt di txunca uca weznen nnuqart nni itwafen di taddart n SIDI. ¹² Nitni wcin *ʔqedd* iweznen n nnuqart deg ufus n yenni iggin ʔxedmet, i imeḥdayen n taddart n SIDI. U nitni wcin tt *ɛawed* i inejjaren u i ibennayen nni tuʔa ixedmen di taddart n SIDI ¹³ u i imassuten d isuydayen u i tmesyiwt n ukeccud d tṣuḍar yuydan itteḥwajan i wareqqee n min iqeṭṭsen *zi ʔehyud* di taddart n SIDI u i marra min seyyaren i wareqqee n taddart. ¹⁴ Myir war twaggen ʔa tṭbaši n nnuqart ʔa tjeqqadin ʔa tṭawyat i urucci d ʔyayṭat ʔa d ʔeqcue n wurey uʔa d nnuqart i taddart n SIDI zi marra nnuqart i itwawyen di taddart n SIDI. ¹⁵ Maca nitni wcin marra i yenni iggin ʔxedmet uca areqqeen zzayes taddart n SIDI. ¹⁶ War mmseḥsiben ca ak-d yeryazen nni umi wcin nnuqart d ʔexraṣ i ʔxedmet i iggin, minzi nitni ttegggen s utiqqi. ¹⁷ Nnuqart n ict n tyarṣt n umarwas d nnuqart n tyarṣa n ddenb war twawawyent ʔar taddart n SIDI. Tuʔa-tt i ikehhanen.

¹⁸ Xenni igaeed Ḥazayil, ajeġid n Aram, immney ak-d Jat, iṭṭef it. *Awarni man aya* iɛewweʔ Ḥazayil tmuyʔri nnes ʔar Urcalim ḥima ad igaeed diid nnes. ¹⁹ Maca Yuwac iksi marra ʔeqcue iqeddsen nni tuʔa itwaqeddes itent Yahucafaṭ ak-d Yuram u ak-d babas n Axazya, ijeġiden n Yahuda, uʔa d ʔeqcue iqeddsen nnes d marra wurey nni tuʔa iġan ʔar ʔeknuz n taddart n SIDI u n taddart n ujeġid uca issekk *aya* ʔar Ḥazayil, ajeġid n Aram. *Xas uca* igg^wej netta x Urcalim. ²⁰ Imezruyen iqqimen n Yuwac, d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ²¹ Imsexxaren nnes ʔewwyen xas uca ggin xas nitni ict n

2 IJEĠIDEN

tmeemuč uca nyin Yuwac di taddart n lqelea manis hekk^wan yar Silla. ²² Aqa Yuzakad, mmis n Cimeat, d Yahuzabad, mmis n Cumir, imsexxaren nnes, wtin t ařami immut. Nitni neđřen t yar řejdud nnes di tendint n Dawud. Amařya, mmis, idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yahuwařaz, ajeġid n Israyil

13¹ Deg usegg^was wiss třata u-εicrin n Yuwac, mmis n Axazya, ajeġid n Yahuda, idweř Yahuyařaz, mmis n Yahu, d ajeġid x Israyil. Netta iħkem sebtac n isegg^wusa di Samarya.

² Netta igga min iġan d aeëffan di tiřřawin n SIDI u netta idfar ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarra Israyil ad ixđa. Netta war iħeyyed x man aya. ³ X uyenni itwassary lyadab n SIDI x Israyil. Iwca iten netta deg ifassen n Ĥazayil, ajeġid n Aram, u deg ifassen n Bin-Hadad, mmis n Ĥazayil, marra ussan *nni*.

⁴ Maca Yahuyařaz iħeccem zzat i wudem n SIDI u SIDI isřa as, mayar netta izra řeřřaret n Israyil i zi ten iħřař ujeġid n Aram. ⁵ SIDI iwca ijj n umsenjem i Israyil, ařami zemmaren nitni ad nnfekken zeg ufuš n Aram u ayt n Israyil zedyen *εawed* am qbeř deg iqidan nsen. ⁶ Maca nitni war ĥeyyden ca x ddnub n taddart n Yarubeam wenni yarrin Israyil ad ixđa. Uřa d netta yuyur ammu uca tarebbit n cwarti teqqim tbedd di Samarya.

⁷ Mayar netta war iiji zi řeeskar n Yahuyařaz myir xemsin n imnayan d εecra n ikarruten d εecra ařef n *yeryazen* x idaren, mayar ajeġid n Aram tuřa iqđa iten, igga iten am tējjajt yar usarwet.

⁸ Imezruyen iqqimen n Yahuyařaz, d marra min igga d marra timegga nnes imeħden, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ⁹ Yahuyařaz itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t di Samarya. Mmis Yuwac idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yuwac, ajeġid n Israyil

¹⁰ Deg usegg^was wiss sebea u-třatin n Yuwac, ajeġid n Yahuda, idweř Yuwac, mmis n Yahuyařaz, d ajeġid x Israyil. Netta iħkem seřřac n isegg^wusa di Samarya. ¹¹ Netta igga min iġan d aeëffan di tiřřawin n SIDI. Netta war iħeyyed x ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa, *maca* netta yuyur *amenni*. ¹² Imezruyen iqqimen n Yuwac d marra min igga d marra timegga nnes imeħden i zi immney ak-d Amařya, ajeġid n Yahuda, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ¹³ Yuwac itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Yarubeam inya x řεarc nnes. Yuwac itwandeř di Samarya jar ijeġiden n Israyil.

Řmewt n Ilicaε d Imuejiza yar wendeř nnes

¹⁴ Ilicaε itwařqef s řehřac i zi i řa immet u Yuwac, ajeġid n Israyil, ihwa-dd řars uca iru zzates, inna “Baba inu, baba inu! Akarru n Israyil d imnayan nnes!” ¹⁵ Maca Ilicaε inna “Ksi řqews d fritcat!” Netta iřřef i yixef nnes ijj n řqews d fritcat. ¹⁶ *Xenni* inna netta i ujeġid n Israyil “Sars afus nnek x řqews!” Uca issars netta afus nnes x řqews uca issars Ilicaε ifassen nnes x ifassen n ujeġid, ¹⁷ inna “Arzem řkazi řar manis i dd-tneqqar tfuct!” Uca netta yarzem it. *Xenni* inna Ilicaε “Wwet!”. U netta iwta s řqews nnes. Uca netta inna “Aqa-tt d ict n fritca n usenjem *i dd-yusin* zi SIDI uřa d ict n fritca n usenjem n Aram, minzi cek ad tyeřbed Aram di εafik ařami t teqdid.” ¹⁸ *Xas* uca inna netta “Ksi fritcat!” Uca netta iřřef itent. *Xenni* inna i ujeġid n Israyil “Wwet x temmurt!” Uca netta iwta třata n twařawin x temmurt uca řexdenni ibedd. ¹⁹ Aryaz n AREBBI ixeyyeq xas ařřas, inna “Tuřa ittxeřřa ad tewted xemsa niř setta n twařawin, iři ad tyeřbed x Aram ařami t i řa teqdid *qae*. Řexxu maca ad tyeřbed x Aram *myir* třata n twařawin.

²⁰ Ilicaε immut uca nitni neđřen t. Bandiyyat n Imu’abiyyen udfent řar temmurt řar umezwaru

13:14 ‘imnayan’ - inni inyin x iysan u nedhen xasen.

2 IJEĠIDEN

n usegg^{was}. ²¹ U xzar, umi tuya netṭṛen *ict n twaṛa* ijj n weryaz, imsar aqa zrin *ict n bandiyya*. Nitni ndaren aryaz deg wendeṛ n Ilicaε. *Umi days iwḍa weryaz, iḥada iysan n Ilicaε, idweṛ iddar εawed uca ikkar ibedd x iḍaren nnes.*

Iyellaben n Yuwac x Aram

²² Ḥazayil, ajeġid n Aram, iḥṣar x Israyil, marra ussan n Yahuyaḥaz. ²³ *Maca SIDI iḥinn x ṛgens nnes uca yarḥem xasen uca inneqṛeb ḡarsen di ṭṭweε n řeahd nnes ak-d Ibrahim, Iṣḥaq d Yaεqub. Netta tuya war ix̄s ad ten yaredeġ u war ix̄s ad ten issekk zi zz̄at n wudem nnes, aṛ řexxu.*

²⁴ Ḥazayil, ajeġid n Aram, immut u mmis Bin-Hadad idweṛ d ajeġid deg wemcan nnes. ²⁵ Yuwac, mmis n Yahuyaḥaz, ikkes-dd zeg ifassen n Bin-Hadad, mmis n Ḥazayil, tinneddam nni tuya wa-nita iṭṭef zeg ifassen n babas Yahuyaḥaz. Yuwac iyṛeb xas tṛata n twaṛawin uca yarra-dd tinneddam εawed ḡar Israyil.

Amaṣya, ajeġid n Yahuda

14 ¹ Deg usegg^{was} wiss tnaen n Yuwac, mmis n Yahuyaḥaz, ajeġid n Israyil, idweṛ Amaṣya, mmis n Yuwac, d ajeġid. *Netta idweṛ d ajeġid x Yahuda.* ² *Netta tuya ḡars xemsa u-εicrin n isegg^{was}usa, umi idweṛ netta d ajeġid. Netta iḥkem di Urcalim. Yemmas qqaren as Yahueadan zi Urcalim.* ³ *Netta igga min iḡan nican di tiṭṭawin n SIDI, maca war iḡi am babas Davud. Igga nican am mammec igga babas Yuwac.* ⁴ *Myir war twakksen řegeudi. Ṛgens yiwi εad tiḡarṣa d tewhibin n řebxur di řegeudi.* ⁵ *Umi tuya tagelda temten deg ifassen nnes, imsar belli netta inya imsexxaren nni inyin ajeġid, babas.* ⁶ *Maca iḥenjiren n iqettaṛen war ten inyi ca, am mammec t yura deg wedlis itwannden n ccariεa n Musa, i di iweṣṣa SIDI, inna “Ibaben war twaneqqen di ssibbet n iḥenjiren *n̄sen* uṛa iḥenjiren war twaneqqen di ssibbet n ibaben *n̄sen*, maḡar kuṛ ijj ad itwaney x ddnub *n̄yixef* nnes.”*

⁷ *Netta iyṛeb x ayt n Idum di teyzurt n Tameḡaḥt, εecra aṛef *n̄yeryazen*, u iṭṭef Salah deg umenyi u igga as Yaqtayil, ḡars aṛ ass-a.*

⁸ *Xenni issekk Amaṣya ireqqasen ḡar Yahuyaḥaz, mmis n Yahu, ajeġid n Israyil, inna “As-dd, ejj aney ad nemmeṛqa *i umenyi*.”* ⁹ *Maca Yuwac, ajeġid n Israyil, issekk *ij n ureqqas* ḡar Amaṣya, ajeġid n Yahuda, inna “Tazegg^{was}art *i iyemmyen x idurar n Lubnan*, issekk *ict n tebrat* ḡar *tcejart n tengelt x idurar n Lubnan*, inna ‘Ewc yeḡis d tamyart *i mmi!*’ *Maca ijj n řewḥuc i *din yuyuren x idurar n Lubnan*, ikka u iefes x tzeegg^{was}art.”* ¹⁰ *Iwa cek tyeṛbed x Idum u řexxu tdewṛed dayk nnfaxet deg wuṛ nnek. Iṛi tetweqqared u qqim di taddart nnek, *minzi* mayemmi *i ḡa temmenḍared ixef nnek di řḡar u ad tewḍid, cek d Yahuda akidek?*”**

¹¹ *Maca Amaṣya war ix̄s ad iseṛ uca Yuwac, ajeġid n Israyil, igaeεed aṛami netta d Amaṣya, ajeġid n Yahuda, mmqabaṛen ḡar Bayt-Cams *i iḡan* di Yahuda.* ¹² *Yahuda itwayṛeb zz̄at i wudem n Israyil uca nitni arewṛen, kuṛ ijj ḡar uqidun nnes.* ¹³ *Yuwac, ajeġid n Israyil, iṭṭef Amaṣya, ajeġid n Yahuda, mmis n Yahuwac, mmis n Axazya, di Bayt-Cams uca yiweḍ t-idd ḡar Urcalim. *Dinni* igga *ict n tazzit* di řḥid n Urcalim, Tewwart n Ifrayim ḡars aṛ Tewwart n Teymart, x ijj n webrid n arebea mya n iyaḡen.* ¹⁴ *Yiwi marra ureḡ d nnuqart d marra řeqcue *i itwafen* di taddart n SIDI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeġid, *uṛa d irehhanen uca iεqeb ḡar Samarya.**

¹⁵ *Imezruyen iqqimen n Yuwac d min igga d tmegga nnes imeḥden d mammec netta immney ak-d Amaṣya, ajeġid n Yahuda, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?* ¹⁶ *Yuwac itwassars *deg wendeṛ* jar řejdud nnes. Netta itwandeṛ di Samarya jar ijeġiden n Israyil. Mmis Yarubeam idweṛ d ajeġid deg wemcan nnes.* ¹⁷ *Amaṣya, mmis n Yuwac, ajeġid n Yahuda, iddar awarni *i řmewt* n Yuwac, mmis n Yahuyaḥaz, ajeġid n Israyil, xemmestac n isegg^{was}usa.*

2 IJEĠIDEN

¹⁸ Imezruyen iqqimen n Amašya, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ¹⁹ Nitni ggin ict n tmeemuč xas di Urcalim, ařami netta yarweř ħar Laxic, maca nitni ssekken awarni as inni t iđfaren ħar Laxic uca nřin t dinni. ²⁰ Nitni iwyen t-idd x iysan u netta itwandeř di Urcalim, jar řejdud nnes, di tendint n Dawud. ²¹ Marra řgens n Yahuda yiwi Eazarya, wenni umi ħar iġa seřřac n isegg^wusa, u ggin t d ajeġid deg wemcan n babas Amašya. ²² Netta ibna Ilat u yarra t *deg uřus* n Yahuda, awarni umi itwassars ujeġid *deg wendeř* jar řejdud nnes.

Yarubeam, ajeġid n Israyil

²³ Deg usegg^was wiss xemmeřac n Amašya, mmis n Yuwac, ajeġid n Yahuda, idweř Yarubeam, mmis n Yuwac, ajeġid n Israyil di Samarya. Netta iřkem wařit u-eicrin n isegg^wusa di Samarya. ²⁴ Netta igga min iġan d aeffan di tiřřawin n SIDI. Netta war iřeyyed x marra ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa. ²⁵ Netta yarra-dd marra tammurt n Israyil *sadu uřus nnes* zi Libu-Ĥamat ħars ař Rebħar n řewđa ełahsab awař n SIDI, AREBBI n Israyil, i tuya issiweř s uqemmum n umsexxar nnes Yunus, mmis n Amittay zi Jat-Ĥafir. ²⁶ Mařar SIDI izra aqa řeyben n Israyil d amarzag ařřas u war din iqqim *ead* wenni itwabelleen d wenni umi itwajjen u war tuyi wenni iėawnen i Israyil. ²⁷ SIDI tuya war yini netta ad imħa isem n Israyil zi *sadu ajenna*, maca issenjem iten s uřus n Yarubeam, mmis n Yuwac.

²⁸ Imezruyen iqqimen n Yarubeam d marra min igga d marra timegga nnes imeħđen d mammec netta immney u mammec ikesseb twařat nneđnit Dimacq d Ĥamat inni *tuya iġan* ħar Yahuda, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ²⁹ Yarubea itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes, jar ijeġiden n Israyil. Mmis Zakarya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Eazarya, ajeġid n Yahuda

15 ¹ Deg usegg^was wiss sebea u eicrin n Yarubeam, ajeġid n Israyil, idweř Eazarya d ajeġid. *Netta tuya d* mmis n Amašya, ajeġid n Yahuda. ² *Netta tuya* ħars seřřac n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iřkem di Urcalim. Yemmas qqaren as Yakulya zi Urcalim. ³ Netta igga min iġan nican di tiřřawin n SIDI, igga nican am mammec tuya igga babas Amašya. ⁴ Myir war twakksent řegeudi. řgens yiwi ead tiřarša d tewhibin n řebxur x řegeudi. ⁵ Maca SIDI iwta ajeġid ařami ihřec s řbarř ař ass n řmewt nnes. Netta iqqim izeddey deg ict n taddart twaezeř *minřra* Yutam, mmis n ujeġid, tuya d řemqeddem n tzeddiyt *n ujeġid* u iħekkem x řgens n temmurt. ⁶ Imezruyen iqqimen n Eazarya d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ⁷ Eazarya itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Yutam idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Zakarya, ajeġid n Israyil

⁸ Deg usegg^was wiss tmenya u-třatin n Eazarya, ajeġid n Yahuda, tuya Zakarya, mmis n Yarubeam, iħekkem x Israyil di Samarya, setta n iyuren. ⁹ Netta igga min iġan d aeffan di tiřřawin n SIDI, ammu nican am mammec ggin řejdud nnes. Netta war iřeyyed x ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa. ¹⁰ Callum, mmis n Yabic, igga xas ict n tmeemuč uca iwta it zzat i řgens uca inya it. Netta idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

¹¹ Imezruyen iqqimen n Zakarya, xřar, aqa-ten twazemmen deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil. ¹² Wa d awař i tuya issiweř SIDI ħar Yahu, inna “Iħenjiren nnek ad qqimen x řearc n Israyil ař jjiř wiss arebea” uca ammu i temsar.

2 IJEĠIDEN

Callum, ajeġid n Israyil

¹³ Deg usegg^was wiss tesca u-třatin n Euziya, ajeġid n Yahuda, idweř Callum, mmis n Yabic, d ajeġid. Netta iħkem ijj n uyur ikmeř di Samarya. ¹⁴ Manaħim, mmis n Jadi, zi Tirřa iffey-dd ħars uca yusa-dd ħar Samarya, iwta Callum, mmis n Yabic, di Samarya, uca inya it. Netta idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

¹⁵ Imezruyen iqqimen n Callum d tmeemuč i igga netta, xzar, man aya itwazemm deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil. ¹⁶ Xenni iřreb Manaħim x Tafsaħ, ak-d marra inni days, uca iwta eawed uřa d tammurt nnes zi Tirřa, minzi nitni tuya war d as arzimen *tiwwura*. Netta iħart xasen, marra timyarın s ddeyset fetqen asent aeeddis.

Manaħim, ajeġid n Israyil

¹⁷ Deg usegg^was wiss tesca u-třatin n Eazarya, ajeġid n Yahuda, idweř Manaħim, mmis n Jadi, d ajeġid x Israyil. Netta iħkem eecra n isegg^wusa di Samarya. ¹⁸ Netta igga min iġan d aeėffan di tiřřawin n SIDI. Marra ussan *n tudart nnes* netta war iħeyyed ca x ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa. ¹⁹ Xenni yusa-dd Ful, ajeġid n Accur, *ggur ad ihjem* x temmurt. Manaħim iwca ařef n talint n nnuqart i Ful ħima ad issemten tageldit deg ufos nnes. ²⁰ Ĥima ad issiwed nnuqart i ujeġid n Accur, iksi tt zi Israyil, zi marra ayt bu-wagra. Zi kuř aryaz *iksi* xemsin n uciql. Xas uca ieqeb ujeġid n Accur, war iqqim *ead* di temmurt.

²¹ Imezruyen iqqimen n Manaħim d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

Faqaħya, ajeġid n Israyil

²² Netta itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Mmis Faqaħya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

²³ Deg usegg^was wiss xemsin n Eazarya, ajeġid n Yahuda, idweř Faqaħya, mmis n Manaħim, d ajeġid x Israyil. Netta iħkem tnayen n isegg^wusa di Samarya. ²⁴ Netta igga min iġan d aeėffan di tiřřawin n SIDI. Netta war iħeyyed x ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa. ²⁵ Faqaħ, mmis n Ramalya, aneyraf *n řeskar*, igga xas ict n tmeemuč, uca iwwet it di Samarya, di lburj n taddart n ujeġid, uřa d Arjub d Ariya, u akides xemsin n yeryazen zi Jilead. Netta inya it u idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

²⁶ Imezruyen iqqimen n Faqaħya d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

Faqah, ajeġid n Israyil

²⁷ Deg usegg^was wiss tnayen u-xemsin n Eazarya, idweř Faqaħ, mmis n Ramalya, d ajeġid x Israyil. Netta iħkem eicrin n isegg^wusa di Samarya. ²⁸ Netta igga min iġan d aeėffan di tiřřawin n SIDI. Netta war iħeyyed ca x ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa.

²⁹ Deg wussan n Faqaħ, ajeġid n Israyil, yusa-dd Tiylat-Falasir, ajeġid n Accur. Netta iħewwes Eayun d Abil-Bayt-Maeka d Yanuħ d Qasac d Ĥařur d Jilead d Ljalil d marra tammurt n Naftali. Netta indeh iten di lmenfa ħar Accur. ³⁰ Hucae, mmis n Ila, igga ict n tmeemuč x Faqaħ, mmis n Ramalya, u iwta it uca inya it. Netta idweř d ajeġid deg wemcan nnes deg usegg^was wiss eicrin n Yutam, mmis n Euziya.

³¹ Imezruyen iqqimen n Faqaħ, d marra min igga, xzar, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

Yutam, ajeġid n Yahuda

³² Deg usegg^was wiss tnayen n Faqaħ, mmis n Ramalya, ajeġid n Israyil, idweř Yutam d ajeġid. Tuya *netta* d mmis n Euziya, ajeġid n Yahuda. ³³ Netta tuya ħars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi

2 IJEĠIDEN

idweř d ajeġid. Netta iħkem seřřac n iseggg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yaruca, yeġis n řaduq. ³⁴ Netta igga min iġan nican di tiřřawin n SIDI. Igga nican am mammec igga babas Euziya. ³⁵ Myir war twakksen řegėudi. Řgens yiwyi-dd ead tiyarřa d tewhibin n řebxur x řegėudi. Netta ibna ict n tewwart yueřan di taddart n SIDI.

³⁶ Imezruyen iqqimen n Yutam, d marra min igga, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ³⁷ Deg wussan nni ibda SIDI ad issekk Rařin, ajeġid n Aram, d Faqaħ, mmis n Ramalya, řar Yahuda. ³⁸ Yutam itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n babas Dawud. Mmis Aħaz idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Aħaz, ajeġid n Yahuda

16 ¹ Deg usegg^was wiss sebeřac n Faqaħ, mmis n Ramalya, idweř Aħaz, mmis n Yutam, d ajeġid n Yahuda. ² Netta *tuya* řars eicrin n iseggg^wusa, umi netta idweř d ajeġid. Netta iħkem seřřac n iseggg^wusa di Urcalim. Netta war iggi min iġan nican di tiřřawin n SIDI, AREBBI nnes, am mammec *igga* babas Dawud. ³ Netta yuyur deg ibriden n ijeġiden n Israyil. Netta ijja ead mmis ad yuyur di tmesi am mammec marra jjeayef n řegnus inni tuya iearren SIDI zzat i wudem n ayt n Israyil. ⁴ Netta yiwyi-dd tiyarřa d tewhibin n řebxur x řegėudi u x tewwirin u sadu marra azyar aziza. ⁵ Xas uca iffey Rařin, ajeġid n Aram, d Faqaħ, mmis n Ramalya, ajeġid n Israyil, immney ak-d Urcalim. Nitni nnden i Aħaz, *maca* war zemmaren ad xas yeřben.

⁶ Di řweqt nni yarra-dd Rařin, ajeġid n Aram, Ilat i Idum u netta issuffey ayt n Yahuda zi Ilat uca usin-dd Iramiyyen řar Ilat uca *qqimen* zeddyen din řars ar ass-a. ⁷ Aħaz issekk ireqqasen i Tiřřat-Falasir, ajeġid n Accur, inna “Nec d amsexxar nnek d mmic. Gaėeed d tfekked ayi zeg ufus n ujeġid n Aram d ujeġid n Israyil, inni xafi innqeřben.” ⁸ Aħaz yiwi nnuqart d wurey i itwafen di taddart n SIDI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeġid uca issekk *aya am* ict n terzeft i ujeġid n Accur. ⁹ Ajeġid n Accur isřa řars u ajeġid n Accur igaaėeed řar Dimacq uca iřřef itt. Netta indeh itt di lmenfa řar Qir u inya Rařin.

¹⁰ Ajeġid Aħaz iffey řar Dimacq i umsagar ak-d Tiřřat-Falasir, ajeġid n Accur u izra ijj n uealřar di Dimacq. Ajeġid Aħaz issekk ijj n umedy a n uealřar d tweřřaf nnes n řebni, n mammec itwagg marra, řar ukehhan Uriya. ¹¹ Xas uca ibna ukehhan Uriya aealřar. Akehhan Uriya ibna t am mammec marra min issekk ujeġid Aħaz zi Dimacq řar *řweqt i di* dd-ieqeb ujeġid Aħaz zi Dimacq. ¹² Umi dd-yusa ujeġid zi Dimacq, izra ujeġid aealřar uca iqarrebb-dd ujeġid řar uealřar uca igaaėeed xas *tiyarřa*. ¹³ Netta issary tayarřt nnes d tewhibt nnes *n řyiġet* u ifarrrey xas tawhibt n useyyeb nnes uca irucc idammen n tyarřa nnes n řehna x uealřar. ¹⁴ Aealřar n nnħas nni ibedden zzat i wudem n SIDI, ikkes it zeg uyezdis n zzat n taddart, řar uealřar *n jdid* d taddart n SIDI, uca issars it řar uyezdis n ccamal n uealřar *n jdid*. ¹⁵ Řexdenni iweřřa ujeġid Aħaz i ukehhan Uriya, inna “Sary tayarřt n wecmađ n řřbeħ d tewhibt *n řyiġet* n tmeddit řa tayarřt n wecmađ n ujeġid d tyarřt *n řyiġet* d tyarřt n wecmađ i marra řgens n temmurt d tewhibin nsen *n řyiġet* d tewhibin nsen n useyyeb u rucc xas marra idammen n marra tiyarřa. Aealřar n nnħas ad yiři i nnec ħima ad xarrřey ead. ¹⁶ Akehhan Uriya igga am mammec marra s minzi iweřřa ujeġid Aħaz. ¹⁷ Ajeġid Aħaz iqess tcappat earrđent x tkarrutin uca ikkes *zzaysent* tabanyut. Ikkes uřa d tarimant n waman zeg ifunasen n nnħas inni sadu nnes uca issars itt x ict n zzellij n weřru. ¹⁸ Pasu n ssebt i tuya ibnan řar taddart uřa d adaf n ujeġid řar uyezdis n barra zi taddart n SIDI ikkes iten di ssibbet n ujeġid n Accur. ¹⁹ Imezruyen iqqimen n Aħaz d min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ²⁰ Aħaz itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes, di tendint n Dawud. Mmis Ĥazaqiya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

16:6 ‘Iramiyyen’ - ayt n Ilam.

16:17 ‘tarimant’ - s teibranit ‘řebħar’ niy ‘il’.

2 IJEĠIDEN

Hucaε, ajeġid n Israyil ař lmenfa n yar Accur

17¹ Deg usegg^wwas wiss teneac n ujeġid Aħaz n Yahuda, idweř Hucaε, mmis n Ila, d ajeġid x Israyil di Samarya. Netta iħkem tesa n isegg^wusa. ² Netta igga min iġan d aεeffan di tiřřawin n SIDI, maca war iġi anect n ijeġiden n Israyil, inni tuya iħekkmn zzates. ³ Calmanassar, ajeġid n Accur, ihjem xas uca Hucaε idweř d amsexxar nnes uca s *uyiř* iwca as lġizya. ⁴ Ajeġid n Accur yufa aqa Hucaε igga ict n tmeemuč. Wanita tuya issekk ireqqasen nnes ġar Su, ajeġid n Miřra, uca war ixegęę lġizya i ujeġid n Accur am qbeř zeg usegg^was ař usegg^was. Ajeġid n Accur icedd it s iceddiyyen di řehbes. ⁵ Ajeġid n Accur iwđa x marra tammurt uca igaeed ġar Samarya u inneđ as-dd řřata n isegg^wusa. ⁶ Deg usegg^wwas wiss tesa n Hucaε, iħewwes ajeġid n Accur Samarya uca indeh *ayt n Israyil ġar Accur* u issezdeġ iten di Ĥalaħ u ġar Xabur, iġzar n Juzan d tneddam n Imadayen.

Řgens n Israyil di lmenfa zi ssibbet n ddnub nnes

⁷ Aya imsar minzi ayt n Israyil xđan x SIDI, AREBBI nsen, wenni ten dd-issgaeden zi Miřra, zi sadu i ufus n Firėun, ajeġid n Miřra, umi nitni tuya ad gg^weden irebbiten innedni ⁸ u ggin ad ddaren ełahsab tiweřřa n řegnus nni iearren iten SIDI zi zzat i wudem nsen, u *ełahsab tiweřřa* n ijeġiden n Israyil inni ten iggin. ⁹ Ayt n Israyil tuya dřin timesřayin i war itřriqin zzat i SIDI u nitni ssbedden i ixef nsen řegėudi di marra tineddam nsen, *wah* zeg ijj n lburj n teessast ġars ař ict n tendint ifaryen s *iyebrawen*. ¹⁰ Nitni sssbedden imayđuten *iqeddsen* d trebbitin n cwarti x kuř tawrirt yueřan u sadu kuř azġar d aziza. ¹¹ Nitni iwyen tiwhibin n řebxur x marra řegėudi, am mammec řegnus inni tuya issufey SIDI zi zzat i wudem nsen. Nitni ggin timesřayin tieffanin ĥima ad searen SIDI. ¹² Nitni sexxaren i imeyđa n *lašnam* i x tuya d asen inna SIDI “Kenniw war tzemmarem ad teggem aya!” ¹³ SIDI ieřem i Israyil d Yahuda s uqemmum n marra inabiyyen, s marra imwařawen uca inna “Tubem zeg ibriden nwem ieġffanen u ĥđam x lfarayıđ inu d tweřřa inu ełahsab marra ttwarat i umureġ i řejdud nwem u wenni i d awem-dd ssekkeġ s ufus n imsexxaren inu, inabiyyen. ¹⁴ Nitni *maca* war sřin ca, *maca* sseqseĥen ijimaren nsen amecnaw mammec tuya itwasseqseĥ iři n řejdud nsen inni war uminen di SIDI, AREBBI nsen. ¹⁵ Nitni ndaren tiweřřa d řeahd nnes, wenni igga netta ak-d řejdud nsen, uřa d cchadat nnes nni tuya xasen iched. Nitni uyuren awarni i min iġan ixwan u *ammu* i dewřen uřa d nitni xwan, u *nitni uyuren eawed* awarni i řegnus nni i d asen-dd innđen i x tuya d asen inna SIDI aqa ad tteggan am mammec *ggin* nitni. ¹⁶ Nitni gg^wejen x marra tiweřřa n SIDI, AREBBI nsen, u ggin i yixef nsen řexyařat ifesyen, tna yen n ieġmiyyen. Nitni ggin *eawed* tirebbin n cwarti uca uđaren i marra řeeskar n uġenna u sexxaren i Baεal. ¹⁷ Nitni arrin iħenjiren nsen d řenjirin nsen ad ccuġen di tmessi uca sssxedmen aezzem d tagezzant u zzenzen ixef nsen maħend ad ggen min iġan d aεeffan di tiřřawin n SIDI ĥima ad t searen. ¹⁸ X uyenni idweř SIDI iffugem ařřas x Israyil, ařami netta inđar iten x uyembub nnes. War *zaysen* iqqim walu myir taqbič n Yahuda.

¹⁹ *Maca* uřa d Yahuda war iħđa lfarayıđ n SIDI, AREBBI nnes. Nitni uyuren di tweřřa n Israyil nni ggin s yixef nsen.

²⁰ SIDI inđar marra arraw n Israyil. Netta issbeħdeř iten uca iwca iten deg ufus n imkeccađen ařami inđar iten x uyembub nnes. ²¹ Maġar netta tuya iqřeε Israyil zi taddart n Dawud uca ggin Yarubeam, mmis n Nabař d ajeġid. Yarubeam *maca* ibđa Israyil x SIDI uca yarra iten ad ggen ijj n ddenb d ameqqran. ²² Ayt n Israyil kkin di marra ddnub i igga Yarubeam. Nitni war xasen ĥeyyden ca, ²³ ařami inđar SIDI Israyil zi zzat i wudem nnes, am mammec tuya issiweř s uqemmum n marra imsexxaren nnes, inabiyyen. Itwassuffey-dd Israyil zi temmurt nnes ġar Accur, ġars ař ass-a.

17:16 ‘amwa’ - niġ ‘ayenduz’ niġ ‘yuggu’.

2 IJEĠIDEN

Řegnus inneđni di Samarya

²⁴ Ajeġid n Accur yiwi-dd iwdan zi Babil d Kuta d Eawa d Ħamat d Safarwayimu issezdey iten di tneddam n Samarya, deg wemcan n ayt n Israyil. Nitni ttfen Samarya d řwart *i yixef nsen* u uyuren ad zedyen di tneddam nnes. ²⁵ Umi dinni zedyen nitni ead cwayt, imsar aqa nitni war gg^widen ca SIDI. *Xenni* issekk SIDI iyraden jarasen inni inyin ca zzaysen. ²⁶ Nitni ssiwřen *x man aya* ak-d u ujeġid n Accur, nnan “Řegnus inni i d tnedhed d tessezdyed cek di tneddam n Samarya, war ssinen, mammec *teġa* tubbart n AREBBI n temmurt. *X uya* netta issekk iyraden jarasen, u xzar, nitni nyin ten, maġar war ssinen ca lfarida n AREBBI n temmurt.

²⁷ Ajeġid n Accur yumur, inna “Jjem ad din irah ijjen zeg ikehhanen nni tnedhem zi senni. Nitni ad *din* raħen u ad *din* zedyen u netta ad asen isseřmed tubbart n AREBBI n temmurt.” ²⁸ Uca yusa-dd ijjen zeg ikehhanen nni tuġa nedhen zi Samarya uca netta izdey di Bayt-Il u isseřmed iten mammec i ġa weqqaren SIDI. ²⁹ Maca kuř řgens yarni ad igg irebbiten n yixef nnes uca ssbedden ten di tudrin n řgeudi nni tuġa bnan imezday n Samarya, kuř řgens di tneddam nsen mani tuġa zeddyen. ³⁰ Iryazen n Babil ggin *i yixef nsen* Sukkut-Bnut, u iryazen zi Kuta ggin Narjal, u iryazen zi Ħamat ggin Acima, ³¹ u Ieawiyen ggin iwrafen n Nibħaz d Tartaq, uca Isafarwayim sscemđen iħenjiren nsen i Adrammilik d Eanammilix, irebbiten n Safarwayim. ³² Nitni gg^weden *eawed* SIDI u zi marra řeřfuf nsen ggin nitni ikehhanen i yixef nsen inni i d asen isexxaren di tudrin n řgeudi. ³³ Nitni gg^weden SIDI uca sexxaren uřa i irebbiten *n ixef nsen* am mammec *tua teġa* tubbart n řegnus i zi tuġa twanedhen nitni.

³⁴ Ķars ař ass-a tteġgen nitni ełahsab tťbayeē n zic nsen. Nitni war tteġg^wden ca SIDI u war tteġgen ca ełahsab tiweřša d lfarayid d ccariea d řumur i igga SIDI x ayt n Yaēqub wenni umi tuġa iwca isem Israyil. ³⁵ SIDI igga ijj n řeahd akidsen uca netta yumur iten, inna “Kenniw war tzemmarem ad tweqqarem irebbiten nneđni, war d asen ttađarem, war d asen ttsexxaram u war d asen ttawyem taġarřt. ³⁶ Maca ittweřša ad teġg^wdem SIDI wenni kenniw dd-issuffyēn s jħhed ameqqran d uyiř isswizzđden zi Miřra u ad tađarem zzates u ad as tawyem taġarřt. ³⁷ Ad teħđam tiweřša d lfarayid d ccariea d řumur nni i d awem yura netta maħend ad tent teggem kuř ass. War tzemmarem ad teġg^wdem irebbiten nneđni. ³⁸ War ttettum řeahd i ggiġ akidwem u war tettweqqarem i irebbiten nneđni, ³⁹ maġar ad teġg^wdem SIDI, AREBBBI nwem. Netta ad kenniw issenjem zeg ufus n marra řeedyan nwem.”

⁴⁰ Maca nitni war xsen ad řren, maca ggin am mammec tuġa nnumen nitni. ⁴¹ Řegnus gg^weden SIDI u sexxaren uřa i řexyařat nsen ineqcen deg umur d ijjen. Uřa d iħenjiren nsen d iħenjiren n iħenjiren nsen tteġgen *ead* am mammec ggin řejdud nsen, ġars ař ass-a.

Ħazaqiya d ajeġid x Yahuda

18 ¹ Deg usegg^was wiss třata n Hucae, mmis n Ila, ajeġid n Israyil, imsar belli Ħazaqiya idweř d ajeġid. *Netta tuġa* d mmis n Aħaz, ajeġid n Yahuda. ² *Netta tuġa* ġars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. *Netta iħkem* tesēa u-eicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Abi, yeġis n Zakarya. ³ *Netta igga* min iġan nican di tiťtawin n SIDI. *Netta igga* nican am mammec igga babas Dawud. ⁴ *Netta ikkes* řgeudi, yarza imayđuten *iqeddsen*, ihdem tarebbit n cwarti uca irbez afiġar n nnħas i tuġa igga Musa minzi ayt n Israyil tuġa i d as dd-yiwyen tiwhibin n řebxur ġars ař ussan nni. *Netta iřaya* as Naħuctan. ⁵ *Netta issars* atiqqi nnes x SIDI, AREBBI n Israyil. Jar marra ijeġiden n Yahuda inni i dd-yusin awarni as niġ *ddaren* qbeř nnes, tuġa war iġi uřa d ijj am netta. ⁶ *Netta tuġa idfar* abrid n SIDI, war xas iħeyyed ca zi ġar đeffar nnes. *Netta tuġa iħeťta* řumurat nnes nni tuġa yumur SIDI i Musa. ⁷ SIDI tuġa akides. Mani mma tuġa ittraħ, tuġa netta iffēħ. *Netta iyewweġ* x ujeġid n Accur u war xas isexxar *ead*. ⁸ *Netta iyřeb* x Ifiliřtiniyyen ġars ař Ķazza ak-d jwayeh nnes, zi lburj n tēessast ġars ař tineddam ifaryen s *iyebrawen*.

2 IJEĠIDEN

⁹ Deg usegg^was wiss arebea n ujeġid Ғazaqiya, d asegg^was wiss sebea n Hucae, mmis n Ila, ajeġid n Israyil, imsar belli Calmanassir, ajeġid n Accur, igaeed didd i Samarya uca iṭṭef itt. ¹⁰ Nitni ṭṭfen tt awarni i tṛata n isegg^wusa. Deg usegg^was wiss setta n Ғazaqiya, aqa-t d asegg^was wiss tesea n Hucae, ajeġid n Israyil, ṭṭfen nitni Samarya. ¹¹ Ajeġid n Accur indeh ayt n Israyil җar Accur uca yiwyi ten җar Ғalah, җar Xabur, iɣzar n Juzan d tneddam n Imadayen, ¹² maɣar nitni tuɣa war sṛin җar min inna SIDI, AREBBI nsen uca arzin řeahd nnes. Marra min yumur Musa, amsexxar n SIDI, war d as sṛin u war t ggin. .

Adaf n Sanḥarib d řeeskar nnes di temmurt n Yahuda

¹³ Deg usegg^was wiss arbeetac n ujeġid Ғazaqiya igaeed Sanḥarib, ajeġid n Accur, didd i marra tineddam ifaryen n Yahuda, iṭṭef itent. ¹⁴ Ғazaqiya, ajeġid n Yahuda, issekk *ireqqasen* җar ujeġid n Accur, җar Laxic, inna “Nec xdiy! Beeed xafi! Marra min xafi i ɣa tegged, ad t arbuɣ.” *Xenni* igga ujeġid n Accur ict n ljizya x Ғazaqiya, ajeġid n Yahuda: teṛt mya n talint n nnuqart d tṛatin n talint n wureɣ. ¹⁵ Ғazaqiya iwca marra nnuqart nni itwafen di taddart n SIDI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeġid. ¹⁶ Di řweqt nni iqeř Ғazaqiya, ajeġid n Yahuda, marra wureɣ n tewwura n zzawect n SIDI u n ředruf җar uyezdiz n tewwart inni tuɣa iɣarř Ғazaqiya, ajeġid n Yahuda, s wureɣ uca iwca it i ujeġid n Accur.

¹⁷ *Xenni* issekk ajeġid n Accur ljiniral ak-d uzeġif n imsexxaren icennsen d ukumandar n řeeskar ak-d ijj n řeeskar d ameqqran zi Laxic җar ujeġid Ғazaqiya di Urcalim. Nitni gaeden, iwden җar Urcalim. Uca *awarni řami* gaeden uca iwden nitni, bedden җar uqadus n waman n uyeřman n sennej, wenni *iġan* җar webriid ameqqran җar Wehwic n Uřebban. ¹⁸ Nitni řayan i ujeġid. *Xenni* uyuren ɣarsen Ilyaqim, mmis n Ғilqiya, wenni d řemqeddem n tzeddiyt n *ujeġid*, ak-d umarir Cibna d Yuwax, mmis n Asaf, amarir n umezruy. ¹⁹ Akumandar n řeeskar inna asen “Inim i Ғazaqiya ‘Ammu i iqqar ujeġid ameqqran, ajeġid n Accur: Man atecři aya i x tettecřed? ²⁰ Aqa-t d řḥard n iyencicen *waha*, umi tennid: aqa *ɣarney* timezra d jjehd i umenyi! Man wen i x tettecřed cek, aqa cek tyewwyed xafi? ²¹ Xzar řexxu, aqa tettecřed x Miřra, x uyanim nni innḍefsen wenni, umi ḥed xas i ɣa iemmed, ittejjju deg ufus nnes uca issnuqqeb it. Ammu i *iġa* Firsun, ajeġid n Miřra, i marra inni xas ittecřen. ²² Mařa kenniw ad d ayi tinim: Neccin nettceř x SIDI, AREBBI nney, *xenni necc ad iniy*, ma netta war iġi d wenni i zi iḥeyyed Ғazaqiya řegeudi d ieałtaren u *xenni* inna i Yahuda d Urcalim: Ad taḍarem zzat i ueałtar-a di Urcalim? ²³ Xenni řexxu, egg *maca* ak-d sidi inu, ajeġid n Accur, ijj n umḥarrem: necc ad ac wceɣ arřayn n yeysan mařa cek zeg uyezdiz nnek ad asen-dd tawyed imnayen? ²⁴ Mammec tersed cek ad tennqeřbed x wudem n lwali, wenni qae d amezyan n imsexxaren n sidi inu, uca ad tettecřed x Miřra di ssibbet n ikarruten d imnayen? ²⁵ Eawed, maɣar ma necc gaedeɣ-dd didd n wemcan-a ḥima ad t areddġey bṛa SIDI? SIDI ini ayi: Gaeed didd i temmurt-a, areddeġ itt.’”

²⁶ Uca nnan Ilyaqim, mmis n Ғilqiya d Cibna d Yuwax i ukumandar n řeeskar “Siweř eafek s Tramit ak-d imsexxaren nnek, minzi nefhem as mliḥ. War kidney ssiwiř s Tyahudect deg imezzuyen n řgens i *iġan* x řḥid.” ²⁷ *Maca* akumandar n řeeskar ini asen “Ma issekk ayi-dd sidi inu җar sidi nnek u ɣark ḥima ad ssiwřey awařen-a, war iġi i yeryazen nni iqqimen x řḥid, *maḥend ad iniy* aqa-ten *jmie* akidwem ad ccen asuffey nsen u ad swen ibeccicen nsen?” ²⁸ Xenni ikkar ukumandar, iřaya s jhed s Tyahudact uca issiweř, inna “Sřem i wawař n ujeġid ameqqran, ajeġid n Accur! ²⁹ Ammu i iqqar ujeġid ‘Ḥḍam war kenniw ittyecci Ғazaqiya minzi netta war izemmar ad kenniw ifekk zeg ufus nnes. ³⁰ War ttejjim Ғazaqiya ad kenniw yarr ad tettecřem x SIDI, ad tinim: SIDI ad aney issenjmem nican u tandint war tettecřem ca deg ifassen n ujeġid n Accur.’ ³¹ War tesřim ca җar Ғazaqiya, maɣar ammu i iqqar ujeġid n Accur ‘Ggem ayi array uca ffyem-dd zi *tendint* ɣari, *xenni* izemmar kuř ijjen zzaywem ad icc zi tzayart nnes u zeg wartu n

18:12 ‘ɣar min inna’ - s Teibranit ‘ɣar tmijja n’.

2 IJEĠIDEN

tazart nnes u ad isu aman zeg wanu nnes,³² ħars ař dd-aseġ u ad kenniw awyey ħar ict n temmurt amecnaw tammurt nwem: ħar ict n temmurt teccur s imendi d waman n uđiř, ħar ict n temmurt teccur s weyrum d tzayarin, ict n temmurt n zzitun d zzeċt d tamment. Ammu i ħa teqqimem teddarem, war tmettim ca. War ttesřam ħar Ĥazaqiya, maġar netta ittyarra kenniw xmi netta iqqar: SIDI ad aney issenjem!³³ Ma zemmaren *xenni* irebbiten n řegnus kuř ijj zzaysen ad fekken tammurt nsen zeg ufus n ujeġid n Accur?³⁴ Mani ġan irebbiten n Ĥamat d Arfad? Mani ġan irebbiten n Safarwayim d Hanie d Eiwa? Ma ssnejmen nitni Samarya zeg ufus inu?³⁵ Man wen zi marra irebbiten n timmura *nneđni* issnejmen tammurt nnes zeg ufus inu ařami i ħa issenjem SIDI Urcalim zeg ufus inu?”

³⁶ Řgens maca iseyd, war xas-dd yarri s wawař, maġar řumur n ujeġid tuġa iqqar “Kenniw war xas-dd tarrim ca!”³⁷ *Xenni* yusa-dd Ilyaqim, mmis n Ĥilqiya, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeġid*, ak-d Cibna amarir, d Yuwax, mmis n Asaf, amarir n umezruy s warruđ icarrgen ħar Ĥazaqiya. Nitni ħajan as marra awařen n ukumandar n řeskar.

Awař amezwaru x ufekki n Urcalim s uqemmum n unabbi Icaeya

19¹ Umi isřa ujeġid Ĥazaqiya isřa aya, imsar belli netta icarreg arruđ nnes u idřa ixef nnes s ict n txancet *n wecđan* uca yudef ħar taddart n SIDI.² Netta issekk Ilyaqim, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeġid*, ak-d Cibna, amarir, d imeqqranen d ikehhanen, s txuncay *n wecđan* i uřeħħef ħar unabbi Icaeya, mmis n Amuř.³ Nitni nnan as “Ammu i iqqar Ĥazaqiya ‘Ass-a d ijj n wass n řeħřaret u n weeqab u n ubehdeř, maġar iħenjiren iwđen-dd ħars ař arzam n ueddis *n yemmatsen*, maca war din jjeħd i twarut.⁴ Ad tay SIDI, AREBBI nnek, isřa marra awařen n ukumandar n řeskar wenni itwassekken zi sides nnes, ajeġid n Accur, ħima ad istehza zi AREBBI iddaren u *ad tay* SIDI, AREBBI nnek, ad ieaqeb awařen i isřa netta. Ejj *xenni* ad igaeēed ict n tzaġit di ttwew n řbaqiyyet nni i ħa tetwaf *ead*.’ ”

⁵ *Ammu* iwđen imsexxaren n ujeġid Ĥazaqiya ħar Icaeya.⁶ Inna asen Icaeya “Ammu ittxeřřa ad tinim i siditwem ‘Ammu i iqqar SIDI: War tegg^wed ca zeg wawařen i tesřid cek, i zi i d ayi ceqqfen imsexxaren n ujeġid n Accur.⁷ Xzar necc ad days ggey ijj n buħbeř u netta ad iseř ict n řexbar u ad dd-ieqeb ħar temmurt nnes u necc ad t nyey *din* di temmurt nnes s ssif.’ ”

Sanħarib igga eawed bezzez x Urcalim

⁸ Akumandar yaregg^weħ uca yufa ajeġid n Accur deg umenyi ak-d *tendint* n Libna, minzi tuġa isřa belli netta tuġa iffey zi Laxic.⁹ *Umi* isřa aqa itwana x Tirhaqa, ajeġid n Kuc, “Xzar, iffey-dd ħima akidek immney!” issekk *eawed* ireqqasen ħar Ĥazaqiya, uca inna¹⁰ “Ammu i ħa tessiwřem ak-d Ĥazaqiya, ajeġid n Yahuda, ad tinim ‘War ttejji ad cek iywa SIDI nnek wenni x tetteċred u wenni innan: Urcalim war ttwetři i ujeġid n Accur deg ifassen!¹¹ Xzar tesřid min ggin ijeġiden n Accur ak-d marra timmura nneđnit, tinni tuġa ad twareddġent. Ma ttyiř ac ad tetwassnejmed?¹² Ma ssnejmen ten irebbiten n řegnus inni yareddġen řejdud inu, am Juzan d Ĥaran d Rřif d ayt n Eadan inni *tuġa izeddyen* di Talassar?¹³ Mani iġa ujeġid n Ĥamat d ujeġid n Arfad d ujeġid n *tendint* n Safarwayim uřa d *ajeġid* n Hanae d Eiwwa?’ ”

Tazaġit n Ĥazaqiya

¹⁴ Ĥazaqiya iksi tibratin zeg ufus n imsexxaren uca iyri ten. *Xenni* igaeēed netta ħar taddart n SIDI uca ibezzeē iten Ĥazaqiya zzat i wudem n SIDI¹⁵ u Ĥazaqiya iźzuġ zzat i wudem n SIDI, netta inna “A SIDI, AREBBI n Israyil, wenni izeddyen jar ixiruben! Cek, *wah* cek weħdek d AREBBI n marra tigeldawin n ddunit. Cek teggid ijenwan d temmurt.¹⁶ A SIDI, ewc amezzuġ nnek, tesřed!

19:15 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

2 IJEĠIDEN

Arzem, SIDI, tiġtawin nnek, tzared! Seř i wawařen n Sanħarib nni dd-issekk ħima ad istehza zi AREBBI iddaren.¹⁷ D tidett, a SIDI, ijeġiden n Accur qđan řegnus nni, xarrben timmura nsen¹⁸ u ndaren irebbiten nsen di tmessi, mařar tuřa war řin d irebbiten, maca d timegga n ufus n yewdan, zeg ukeccuđ d weřru uca nitni qđan ten.¹⁹ Řexxu maca, a SIDI, AREBBI nney, senjem aney zeg ufus nnes, mařend marra tigeldawin n ddunit ad ssnen, a SIDI, aqa cek weħdek d AREBBI.”

Awař wiss tnayen x ufekki n Urcalim s uqemmum n unabbi Icaeya

²⁰ Xenni issekk Icaeya, mmis n Amuř, *ij n ureqqas* řar Ĥazaqiya, inna “Ammu i issiweř SIDI, AREBBI n Israyil ‘Nec sřiy mammec cek i d řari tezzuřed x Sanħarib, ajeġid n Accur.²¹ Wa d awař i x issiweř SIDI ‘Taazarct, tayeġit řihyun, tessęqar i cek, nettat testehza zzayk, tayeġit Urcalim thezza azeġif awarni ac!²² Man wen i zi testehzid u i x tceqqafed u man wen i x tessjehded tmijja nnek u *i man wen* tessgaęded tiġtawin nnek? *Cek tetyennaned* x Umqeddas n Israyil!²³ S ufus n imsexxaren nnek testehzid Sidi inu, tennid: S ubarru n ikarruten inu nedhey nec x idurar yuyren, x tqiccatin yueřan qaę n Lubnan. Nec ad zedmey ticejjura n tengelt nnes yueřan d tcejjura n umerzi nnes icnan qaę u nec ad řars adfey ař tixuzan nnes yueřan, di cbarq n tcejjura n tengelt nnes.²⁴ Nec řziř u swiř zeg waman iřriben u s iřuraf n iđaren inu ssizyey marra iyezran n Miřra.’²⁵ Ma war tesřid cek, aqa ařtas zeg wami nec ggiř tt ammu u zeg wussan n weřař uya i kewwney? Řexxu jjiř t ad dd-iffey aqa cek d wenni i řa yarrin tinnedam ifaryen d řxirbat.²⁶ Imezday nsen tuřa-ten arxun, arzin u sedħin. Nitni tuřa-ten am ufsu deg iyyar, *am* uęemmuy aziza, *am* arrbie x tzeywin, u *am imendi* itwasscemđen s *usemmiđ* qbeř mma ad yeyma.²⁷ Maca nec ssney ařimi nnek d uffuy nnek d twasit nnek d uęewwey nnek xafi.²⁸ Minzi cek tyewwıyed xafi u tuffet nnek i war innhewřen tiwed řar imezzuyen inu, ad ac ssekkey ict n tekruct deg wenzaren u *ad ggey* ict n sřimet řar iyencicen nnek u nec ad cek arrey x webrid i di dd-tusid da.²⁹ D ta ad ac tiři d řeřamet: deg usegg^was-a ad teccem min i řa ięemmyen s yixef nnes u deg usegg^was awarni as min zzayes i řa ięemmyen eawed, maca deg usegg^was wiss řřata ad tzareem u ad temjarem, ad tezzum iħwicen n tzayarin uca ad teccem řřiřet nnes.³⁰ Mařar min inejmen, min iqqimen zi taddart n Yahuda, ad iwwet eawed izewran řar swadday u sennej ad yawi řřiřet.³¹ Mařar zi Urcalim ad dd-teffey ict n řbaqiyyet u zeg wedrar n řihyun ad iffey min itwassnejmen. Cđaret n SIDI n řeękarat ijeħden ad igg aya.³² X uyenni, ammu i iqqar SIDI x ujeġid n Accur: Netta war dd-ittidef ca di tendint-a u netta war days iccit ca uřa d ict n fritca u netta war řars-dd iqarreb ca s ict n tcappa n useřqi u war xas tbeqqiđen ijj n lbaraj.³³ X webrid i x dd-yusa netta, ad dd-ięqeb. War ittidef ca řar tendint-a, inna SIDI.³⁴ Nec ad sseřqiř x tendint-a ħima ad tt ssnejmey di řtweę inu u di řtweę n umsexxar inu Dawud.’ ”

Afekki n Urcalim

³⁵ Di řiřet nni, imsar, aqa iffey **Umalak n SIDI** u inya mya u-xemsa u-tmenyin-ařaf n *yeryazen* di řmargeħ n txuzan n řeękar n Accur. Umi i dd kkaren nitni tiwecca nnes, xzar, aqa-ten marra idsen d řxecbat.³⁶ Uca Sanħarib, ajeġid n Accur, yarza iqiđan nnes, iruħ uca ięqeb řar *temmurt nnes*. Netta iqqim di Ninwa.³⁷ Umi netta ijj n wass yuđar di taddart n SIDI nnes Nisrux, imsar, aqa ięenjiren nnes Adrammik d Carařar nyin t s ssif. Nitni arewřen řar *temmurt* n Ararat. Mmis Asarħaddun idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Řeħřac n Ĥazaqiya d usgenfi nnes

20¹ Deg wussan nni idweř Ĥazaqiya iħřec ařtas. Yusa-dd řars unabbi Icaeya, mmis n Amuř, inna as “Ammu i iqqar SIDI ‘Ewc řumurat i taddart nnek, mařar cek ad temmted, war

19:23 ‘amerzi’ - niř ‘amedži’.

2 IJEĠIDEN

tetteddared *ead ktar.*' ” ² *Xenni inneqřeb* Җazaqiya s uyembub nnes җar řhiđ uca ittar җar SIDI, inna ³ “A, SIDI, eqeř aqa necc uyurey ztat i wudem nnek s teřdiqt u s yijj n wuř ikemmřen u ggiy min iğan nican di tiřtawin nnek.” Uca ibda Җazaqiya ittru s jghed. ⁴ Tuya ead war iffiiy Icaeya ca zi řwest n tendint, řami imsar yusa-dd җars wawař n SIDI, inna ⁵ “Eqeб uca ini i Җazaqiya, amgewwad n řgens inu ‘Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n babac Dawud: Necc sřiy i tzađit nnek u zriy i imeřtawen nnek. Xzar necc ad cek ssgenfiy. Deg wass wiss řrata ad tgaeceded *ewwed* җar taddart n SIDI. ⁶ Necc ad arniy xemmeřac n iseggwusa i wussan *n tudart* nnek u necc ad cek ssnejmey zeg ufus n ujeđid n Accur, uřa d tandint. Necc ad sseřqiy x tendint-a di řřwee inu u di řřwee n umsexxar inu Dawud.’ ” ⁷ *Xas uca* inna Icaeya “Ksi ijj n weyrum n tazart!” Nitni iwyen t-idd, ssarsen x ubuerus uca idweř iggenfa. ⁸ Җazaqiya *maca* inna i Icaeya “Man řeěramet aqa SIDI ad ayi issgenfa u necc ad gaedeey җar taddart n SIDI deg wass wiss řrata?” ⁹ Inna Icaeya “Aya ad ac tiři d řeěramet n SIDI, aqa SIDI ad isseqfeř awař nni issiweř ‘Ma ad tiři ad tuyur җar ztat eecra n tareffidin niy ad dd-teeqeb eecra tareffidin җar đeffar?’ ” ¹⁰ Җazaqiya inna “Ihwen i tiři mađend ad tezzuggar eecra n treffidin, lla, ejj tiři ad teeqeb eecra n tareffidin җar đeffar.” ¹¹ Uca iřaya unabi Icaeya җar SIDI d wanita iija tiři ad dd-teeqeb x treffidin i x tehwa x ddruj n Ařaz: eecra n tareffidin җar đeffar.

Ireqqasen zi Babil

¹² Di řweqt nni issekk Baradux-Baladan, mmis n Baladan, ajeđid n Babil, tibratin d ict n tarzeft җar Җazaqiya, maҗar netta tuya isřa aqa Җazaqiya ihřec. ¹³ Җazaqiya isřa asen uca isscen asen marra taddart n txubay nnes: nnuqart d wurey d řeeweč n balsam d zzed d řehri n řesnař nnes d marra min itwafen deg ixammen nnes n txubay. War iqqim walu di taddart nnes u di marra řeřkamet nnes nni war tuyi d asen t isscen.

¹⁴ *Xenni* yusa-dd unabi Icaeya җar ujeđid Җazaqiya, inna asen “Min nnan iryazen nni u manis dd-usin җark?” Җazaqiya inna “Nitni usin-dd zeg ict n temmurt tiggwey, zi Babil.” ¹⁵ Netta inna “Min zřin nitni di taddart nnek?” Җazaqiya inna “Nitni zřin marra min iğan di taddart inu. War iqqim ca zi min iğan deg ixammen n txubay inu, war d asen t ssecney.” ¹⁶ *Xenni* inna Icaeya i Җazaqiya “Seř i wawař n SIDI! ¹⁷ ‘Ad dd-assen wussan meřmi min iğan marra di taddart nnek uřa d min yarwen řejdud nnek җars ař ass-a, ad itwammeksi җar Babil. War ittyimi walu, inna SIDI. ¹⁸ Ad awyen uřa zeg iřenjiren nnek inni dd i җa iffyen zzayek, inni ad ten tejjed, řima ad iřin d imsexxaren imcennnen di řeqřar n ujeđid n Babil.’ ” ¹⁹ Җazaqiya inna i Icaeya “Awař n SIDI i d ayi tennid iřbeř.” Netta inna ewwed “Niy lla, mařa *xenni* deg wussan inu ad *din* yiři řehna d teřdiqt?”

²⁰ Imezruyen iqqimen n Җazaqiya d marra timegga nnes imeđden d mammec netta igga ayeřmam d uqadus n waman u *mammec* indeh aman di tendint, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeđiden n Yahuda? ²¹ Җazaqiya itwassars *deg wenđer* җar řejdud nnes. Mmis Manassi idweř d ajeđid deg wemcan nnes.

Manassi, ajeđid n Yahuda

21 ¹ Manassi *tuya* җars tenec n iseggwusa umi idweř d ajeđid. Netta iřkem xemsa u-xemsin n iseggwusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Hafřibah. ² Netta igga min iğan d aeuffan di tiřtawin n SIDI, am jjeayef n řegnus nni tuya issuffey SIDI zi ztat n wudem n ayt n Israyil zi řwart nsen. ³ Netta ibda ad iedeř řegeudi nni tuya ihdem babas Җazaqiya. Netta issbedd iealřaren i Baedal uca igga ict n trebbit n cwarti am mammec tuya tt igga Axab, ajeđid n Israyil, uca yuđar ztat i marra řeeskar n ujenna uca isexxar asen. ⁴ Issbedd netta ewwed iealřaren n SIDI i x inna

20:10 ‘Җazaqiya’ - nican s Teibranit ‘Yeřazqiyahu’.

2 IJEĠIDEN

SIDI “Di Urcalim ad ssmetney isem inu.”⁵ Netta ibna *ɛawed* ieałtaren i marra řeskar n ujenna di tñayen n řemraħat n taddart n SIDI.⁶ Netta ijja mmis ad yekk di tmesi u netta issxeddem tabezgiwt u tuya ittgezzen. Netta yiwi-dd inni issawařen ak-d imettan d yenni issuffuyen jnun. Netta igga ałtas min iġan d aeffan di tiłławin n SIDI maħend ad t iscar.⁷ Netta issbedd *ɛawed* ijj n řexyař ineqcen n trebbit n cwarti nni tuya igga di taddart nni x tuya inna SIDI i Dawud, mmis n Suliman “Di taddart-a u di Urcalim i farzey zi marra tiqebbař n Israyil, ad ssmetney isem inu i řebda.”⁸ Necc war ttejjiy *ɛad ađar* n Israyil ad iweddar barra i temmurt i wciy i řejdud nsen. Mıyir ittxeřša asen ad ħđan ad ggen am mammec marra min d asen nniy u am mammec marra ccaria *ɛa* i d asen yumur umsexxar inu Musa.”⁹ Maca nitni war sřin ca mařar Manassi yarr iten ad weddaren, ařami arenyen nitni di tu ϵ effna mahu řegnus nni imħa SIDI ztat i wudem n ayt n Israyil.¹⁰ *Xenni* issiweř SIDI s uqemmum n imsexxaren nnes, inabiyyen, inna¹¹ “Minzi Manassi, ajeġid n Yahuda, ittegg jjeayef-a, igga netta tu ϵ effna mahu x ayt n Amur inni *i din iġan* qbeř nnes. Netta yarra uřa d Yahuda ad ixđa s imeyđa nnes *n lařnam*.¹² X uyenni, ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Necc ad awyey ict n tu ϵ effna x Urcalim d Yahuda ařami marra wi xas i ya isřen s tñayen n imezzuyen nnes ad tnełnen.¹³ Necc ad qqney i Urcalim ařiřu n řeabar n Samarya d řmizan n taddart n Axab. Necc ad meřey Urcalim am mammec meřey ijj n ttebři. Meřem u *xenni* qeřben tt x uzeġif nnes.¹⁴ Ad jjeř min iqqimen zi tesřart n řwart inu uca ad ten ssiwđey řar ifassen n řeedyan nsen u nitni ad dewřen d taħegg^wast d takeccađt i marra řeedyan nsen,¹⁵ mařar nitni ggin min iġan d aeffan di tiłławin n SIDI u *mařar* nitni searen ayi zeg wass i di dd-ffyen řejdud nsen zi Miřra řars ař ass-a.

¹⁶ *ɛawed* tuya Manassi issizzeř ałtas n idammen imezdagen ařami zžaysen iccur marra Urcalim zeg ijj n tťarf řar wennedni, Nbřa mma nidar ddenb nnes i zi yarra Yahuda ad ixđa umi igga min iġan d aeffan di tiłławin n SIDI.¹⁷ Imezruyen iqqimen n Manassi d marra min igga uřa d ddenb nnes i igga netta, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda?¹⁸ Manassi itwassars *deg wendeř* řar řejdud nnes. Netta itwandeř di řemraħ n taddart nnes, di řemraħ n ϵ uša. Mmis, Amun idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Amun, ajeġid n Yahuda

¹⁹ Amun *tuya* řars tñayen u- ϵ icrin n isegg^wusa umi idweř d ajeġid. Netta iħkem tñayen n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Mcullamit, ict n yeġis n Ĥaruz zi Yutba.²⁰ Netta igga min iġan d aeffan di tiłławin n SIDI, ammu nican am mammec igga babas Manassi.²¹ Netta yuyur kuř abrid i di yuyur babas. Netta isexxar i imeyđa *n lařnam* i tuya isexxar *uřa d* babas uca yuđar asen.²² Netta ismeħ di SIDI, AREBBI n řejdud nnes u netta war yuyur ca deg webrid n SIDI.²³ Imsexxaren n Amun ggin xas ict n tme ϵ muč uca nřin ajeġid di taddart nnes.²⁴ Maca řgens n temmurt nřin marra inni tuya iggin ict n tme ϵ muč i ujeġid Amun uca řgens n temmurt ggin mmis Yuciya d ajeġid deg wemcan nnes.²⁵ Imezruyen iqqimen n Amun d min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda?²⁶ Netta itwandeř deg wendeř nnes di řemraħ n ϵ uzza. Mmis Yuciya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yuciya, ajeġid n Yahuda, ad yaf adlis n Ttawrat

22¹ Yuciya *tuya* řars tmenya n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem waħit u-třatin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yadidya, yeġis n ϵ adaya zi Buřqat.² Netta igga min iġan nican di tiłławin n SIDI. Netta yuyur di kuř abrid n babas Dawud, war iħeyyed *x webrid* řar yeřfus uřa řar uzeřmađ.

³ Deg usegg^was wiss tmentac n ujeġid Yuciya, imsar belli ajeġid Yuciya issekk amarir Cafan, mmis n Ařalya, mmis n Macullam řar taddart n SIDI, inna⁴ “Ga ϵ eed řar Ĥilqiya, arrays n ikeh-

2 IJEĠIDEN

hanen, ħima ad issewjed tmenyat n nnuqart i dd yiwyen di taddart n SIDI d tinni i dd-yarwen iēssasen n tewwura zi řgens.⁵ Ejj iten ad tent ggen deg ifassen n yenni i iggin řxedmet, i imeħdayen n taddart n SIDI, ħima nitni ad tent wcen i yenni iggin řxedmet i *din* iġan di taddart n SIDI ħima ad areqqeen řeħyuđ n taddart.⁶ i ineqqacen *n ukeccuđ d wezru*, i ibennayen, i imasuten u i tmesyiwt n ukeccuđ d tşuđar itwasuydan i weđdar n taddart.”⁷ Maca war akidsen ggin řeħsab zi jjihet n *tmenyat n nnuqart* i d asen immewcen, maýar nitni teggen s utiqqi.

⁸ *Xenni* inna arrays n ikehhanen Ĥilqiya i umarir Cafan “Necc ufiy adlis itwannđen n ccaria di taddart n SIDI.” Uca iwca Ĥilqiya i Cafan adlis itwannđen u wanita iyra it.⁹ *Awarni as* yuyur umarir Cafan ýar ujeġid uca issiwed řexbar i ujeġid, inna “Imsexxaren nnek ssmunen *tmenyat n nnuqart* nni itwafen di taddart uca wcin tent deg ifassen n yenni i iggin řxedmet, i imeħdayen x taddart n SIDI.”¹⁰ *Eawed* iħaja umarir Cafan i ujeġid, inna “Akehhan Ĥilqiya iwca ayi ijj n wedlis.” Cafan iyra it zzat i wudem n ujeġid.

¹¹ Umi isra ujeġid awařen n wedlis itwannđen n ccaria, imsar, netta icarreg arruđ nnes.

¹² Ajeġid yumur i ukehhan Ĥilqiya u i Axiqam, mmis n Cafan, u i Eakbur, mmis n Mixa, u i Cafan, amarir, u i Easaya, amsexxar n ujeġid, inna¹³ “Uyurem, arzum SIDI di ttwew inu u di ttwew n řgens u di ttwew n marra Yahuda zi jjihet n wawařen-a n wedlis-a itwannđen i itwafen, maýar afugem n SIDI i yaryin didd nney d ameqqran, minzi řejdud nney war sřin ca ýar wawařen n wedlis-a itwannđen ħima ad ggen am mammec *i days* yurin marra i neccin.”

¹⁴ *Xenni* yuyur ukehhan Ĥilqiya ak-d Axiqam, Eakbur, Cafan d Easaya ýar tnabbit Xulda, tamýart n Callum, mmis n Tiqwa, mmis Ĥarħas, wenni iħetťan x warruđen. Nettat tezdey di Urcalim, deg wezyen nneđni. Nitni ssiwřen akides.¹⁵ Nettat tenna asen “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Ini i weryaz nni kenniw i yari-dd issekken:’¹⁶ Ammu i iqqar SIDI: Xzar necc ad awyey tuēffna x wemcan-a u x imezday nnes, aqa marra awařen n wedlis-a itwannđen i iyra ujeġid n Yahuda,¹⁷ maýar nitni semħen dayi, iwyen tiwhibin n řebxur i irebbiten nneđni ařami dayi searen s marra řxedmet n ifassen nsen. Afugem inu ad itwassary didd i wemcan-a u war ixessi ca ktar.¹⁸ *Maca* inim i ujeġid n Yahuda, wenni kenniw dd-issekken da ħima ad tesseqsam SIDI: Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil, x wawařen i tesřid cek:’¹⁹ Minzi uř nnek idweř yarđeb u cek tesswađeed ixef nnek zzat i wudem n SIDI umi cek tesřid x min ssiwřey necc x temmurt-a u x imezday nnes - aqa nitni ad dewřen d řxarbet d nneēřet - u umi tcarrged arruđ nnek uca trud zzat i wudem inu, x uya d ac sřiy, inna SIDI.²⁰ X uyenni, aqa necc ad cek ssmuney ak-d řejdud nnek uca ad twassarsed deg wenđeř di řehna u tiťtawin nnek war zarent tuēffna i d ýa awyey x wemcan-a.’” Nitni ssiwđen tamwarrit ýar ujeġid.

Ařeqqeħ s ufus n Yuciya

23¹ *Xenni* issekk ujeġid *ireqqasen* uca marra iwessura n Yahuda d Urcalim munen ýars.² Ajeġid iġaēēed ýar taddart n SIDI ak-d marra iryazen n Yahuda d marra imezday n Urcalim uřa d ikehhanen d inabiyyen d marra řgens, zeg umezýan ař umeqqran u netta iyra xasen deg imezzuýen nsen marra awařen n wedlis n řeahd nni tuýa itwaf di taddart n SIDI.³ Ajeġid tuýa ibedd ýar ijj n upilar uca netta iqgen řeahd zzat i SIDI ħima ad iđfar SIDI, ad iħđa řumurat nnes d Chadet nnes d tweşsa nnes s marra uř *nnes* u s marra řeemar *nnes* maħend ad issemten awařen n řeahd-a nni yurin deg wedlis-a. U řgens yudef marra di řeahd.

⁴ Ajeġid yumur i arrays n ikehhanen Ĥilqiya d ikehhanen n usettef wiss tnayen d iēssasen n tewwart, aqa nitni ad ssuffýen marra řeqcue nni tuýa itwaggen i Baēal u i trebbit n cwarti uřa i marra řeēskar n ujenna zi zzawect n SIDI ýar barra u netta issecmeđ man aya *marra* barra i Urcalim deg iyyaren n Qidrun u netta ijja ad arbun iyyeđ nnes ýar Bayt-Il.⁵ Netta ikkes

2 IJEĠIDEN

εawed ikehhanen n lašnam inni tuya řeqqmen ijeġiden n Yahuda ħima ad qeddmen tiwhibin n řebxur di řegeudi, di tneddam n Yahuda u di jwayeh i dd innđen i Urcalim uřa d yenni qeddmen tiwhibin n řebxur i Baεal d tfuct d tziri d temmura n ujenna u i marra řeeskar n ujenna. ⁶ Netta issuffey uřa d tarebbit n cwarti zi taddart n SIDI *igga it barra* i Urcalim řar teyzart n Qidrun. Netta issecmeđ it řar teyzart n Qidrun u iddez it d taεejjajt u yareyyec it x imedřan n ayt n řgens. ⁷ Netta ihdem ixxamen n yeryazen iqeħħbiyyen nni tuya řar taddart n SIDI, mani ttzeřent temyarin iqiđan nni ggin am ict n zzawect i trebbit n cwarti. ⁸ Netta ijja ad ssuffyen marra ikehhanen zi tneddam n Yahuda uca netta issexmej řegeudi mani qeddmen ikehhanen tiwhibin n řebxur, zi Jabεa ař Bi'r-Sebea. Netta ihdem řegeudi řar tewwura, uřa d inni *iđan* řar wadaf n Tewwart n Yacuea, azeġif ameqqran n tendint, řar uzeřmađ n wenni *i tuya ittadef* Tawwart n Tendint. ⁹ Maca ikehhanen n řegeudi war dd-iwyen tiyarřa x uealřar n SIDI di Urcalim, maca nitni ccin ayrum břa antun di řwest n aytmatsen. ¹⁰ Netta issexmej uřa d Tufat nni *iđan* di teyzurt n ayt n Hinnum, ħima uřa d ijj war isseedu mmis niy yeġis x tmessi i Mulek. ¹¹ Netta ikkes iysan i tuya ggin ijeġiden n Yahuda i řewqar n tfuct řar wadaf n taddart n SIDI, řar texxamt n Natan-Malak, amsexxar icennεen, wenni *iđan* řar řebniyyat barra *i zzawect*. Netta iqedd i ikar-ruten n tfuct s tmessi. ¹² *Uřa d iεalřaren* nni tuya ibedden x tzeqqa n tyurfet n Ařaz nni tuya ggin ijeġiden n Yahuda uřa d iεalřaren i igga Manassi di tnayen n řemrařat n taddart n SIDI, ihdem iten ujeġid u netta irbez iten, *issigg^wej iten* zi senni uca inđar taεejjajt nsen di teyzart n Qidrun. ¹³ Uca issexmej ujeġid řegeudi nni *din iđan* zzat i Urcalim, řar yeffus n Wedrar n Uđeyyee, wenni ibnan Suliman, ajeġid n Israyil, i Actarut, jjeifect n ayt n řidun, u i Kamuc, jjeifect n ayt n Mu'ab, u i Milkum, nnei n ayt n εammun. ¹⁴ Netta yarza imayđuten *iqeddsen* di iwetwiten uca iqree tirebbin n cwarti uca iccur amcan nsen s yexsan n yewdan. ¹⁵ Uřa d aealřar nni *iđan* di Bayt-Il d řgaεeddet wenni iggin Yarubeam d wenni yarrin Israyil ad ixđa, aqa aealřar nni d řgaεeddet nni ihdem iten s tnayen idsen. Netta issecmeđ řgaεeddet, iddez it ařami tedweř d taεejjajt uca issecmeđ tarebbit n cwarti. ¹⁶ *Umi* dd-inneqřeb Yuciya, izra imedřan i tuya dinni x wedrar uca issekk *din ca n yeryazen* uca iksi-dd ixsan zeg imedřan uca issecmeđ iten x uealřar. Netta issexmej it εlařsab awař n SIDI i zi ibarreħ weryaz n AREBBI wenni ibarrřen awařen-a. ¹⁷ *Xenni* inna “Mana wezru n wenđeř i din twařiy?” Nnan as yeryazen n tendint “Wa d anđeř n weryaz n AREBBI wenni tuya dd-yusin zi Yahuda u wenni ibarrřen s timesřayin-a nni teggid ak-d uealřar n Bayt-Il.” ¹⁸ Netta inna “Jjem t din! Uřa d ijjen war itthidi ixsan nnes!” Ammu i jjin nitni ixsan nnes *jmie* ak-d yexsan n unabi wenni dd-yusin zi Samarya. ¹⁹ Ikkes Yuciya marra tudrin n řegeudi nni *iđan* di tneddam n Samarya i tuya ssbedden ijeġiden n Israyil mařend ad searen SIDI. Netta igga zzaysen am mammec igga di Bayt-Il. ²⁰ Marra ikehhanen n řegeudi inni *tuya iđan* din, iyarř asen x iεalřaren uca issecmeđ ixsan n bnađem. Awarni as iεqeb netta řar Urcalim.

Řeid ameqqran n tyarřt n useedu

²¹ Ajeġid yumur i marra řgens “Swejdem *tyarřt n useedu* i SIDI, AREBBI nwem, am mammec itwari deg wedlis-a n řeahd.” ²² Ict n *tyarřt n useedu* am ta tuya war tetwagg *εemmarř* zeg wus-san n řquđat nni tuya iħekkmn Israyil uřa di marra ussan n ijeġiden n Israyil d ijeġiden n Yahuda. ²³ Maca deg usegg^was wiss tmeņac n ujeġid Yuciya tetwasewjed *tyarřt-a* n useedu i SIDI di Urcalim.

²⁴ Yuciya ikkes uřa d yenni issawařen ak-d imettan d yenni issuffuyen jnun d řexyařat imezyanen n lašnam d imeyđa n *lašnam* d marra jjeayef i tuya twařan di temmurt n Yahuda u di Urcalim, ħima ad issemten awařen n ccariεa i tuya itwarin deg wedlis itwannđen i tuya yufa ukehhan Hılqiya di taddart n SIDI. ²⁵ Qbeř nnes tuya war din uřa d ijj n ujeġid am netta, idweř-dd řar SIDI s marra uř nnes u s marra řεemar nnes d s marra tizemmar nnes, εlařsab ccariεa n

2 IJEĠIDEN

Musa, uŕa awarni as tuya war iġi uŕa d iġjen am netta.

²⁶ Maca SIDI war iġi zi řhaduq n lyađab nnes d ameqqran i zi tuya itwassary lyađab nnes x Yahuda zi ssibbet n marra asear i d as igga Manassi. ²⁷ SIDI inna “Ad ssigg^wjey uŕa d Yahuda x uyembub inu, am mammec ssigg^wjey necc Israyil u necc ad ndarey tandint-a Urcalim i farzey uŕa d taddart i xef nniy ‘Ad yiři isem inu diha.’ ”

²⁸ Imezruyen iqqimen n Yuciya d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda?

²⁹ Deg wussan nnes igaeed Fireun Nixu, ajeġid n Miřra, didd i ujeġid n Accur řar yeyzar n Lfurař. Ajeġid Yuciya iffey maĥend ad t iřqa, maca Nixu inya it řar Majiddu řami t yezra. ³⁰ Imsexxaren nnes iwyen t d ametti x iġi n ukarru zi Majiddu řar Urcalim, ssiwđen t řar Urcalim uca neđřen t deg wenđer nnes. Řgens n temmurt iksi Yahuyařaz uca dehnen t, ggin t d ajeġid deg wemcan n babas.

Yahu'ařaz, ajeġid n Yahuda

³¹ Yahuyařaz tuya řars třata u-eicrin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeġid. Netta iĥkem třata n iyuren di Urcalim. Yemmas qqaren as Ĥamutal, yeġis n Irmiya zi Libna. ³² Netta igga min iġan d aeefan di tiřřawin n SIDI. Netta igga nican am mammec ggin řejdud nnes. ³³ Fireun Nixu iġa ad t ibellee di Ribla di temmurt n Ĥamat ĥima war iĥekkem ead di Urcalim. Netta igga i temmurt iġi n multa n mya n talint n nnuqart d ict n talint n wurey. ³⁴ Xenni igga Fireun Ilyařim, mmis n Yuciya d ajeġid deg wemcan n babas uca ibeddeř isem nnes řar Yahuyařim. Maca Yahuyařaz yiwyi it uca yusa-dd řar Miřra uca immut dinni.

Yuyakim, ajeġid n Yahuda

³⁵ Yahuyařim iwca nnuqart d wurey i Fireun, maca netta tuya iqeddar tammurt ĥima *izemmar* ad isellem nnuqart nni eľařsab řumur n Fireun. *Kuř iġi* n weryaz eľařsab aqeddar nnes, *ammu i* ittar nnuqart d wurey n řgens n temmurt ĥima ad t iwc i Fireun Nixu. ³⁶ Yahuyařim tuya řars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iĥkem ĥiřac n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Zabida, yeġis n Fidaya zi Rumat. ³⁷ Netta igga min iġan d aeefan di tiřřawin n SIDI. Netta igga nican am mammec ggin řejdud nnes.

Yahuda idweř sadu ufuš n Babil řmijař n třata n isegg^wusa

24¹ Deg wussan nnes igaeed Nibuxadnařřir, ajeġid n Babil, u Yahuyařim idweř iřae as třata n isegg^wusa. *Xenni inneqřeb* uca iyewwey xas. ² Issekk-dd řars SIDI bandiyyat n Ikaldaniyyen d bandiyyat n Aram d bandiyyat n Mu'ab d bandiyyat n ayt n Eammun. Netta issekk iten řar Yahuda ĥima ad tt xarrben eľařsab awař n SIDI i tuya issiweř s uqemmum n imsexxaren nnes, inabiyyen. ³ Wah, man aya *imsar* ak-d Yahuda eľařsab řumur n SIDI ĥima ad t issigg^wej x wudem nnes di ssibbet n ddnub n Manassi, di ssibbet n marra min igga wanita. ⁴ Uŕa di ssibbet n idammen imezdagen i issizzeř řami tuya zzaysen iccur Urcalim. SIDI tuya war ixš ad as iyfar. ⁵ Imezruyen iqqimen n Yahuyařim d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ⁶ Yahuyařim itwassars *deg wenđer* řar řejdud nnes. Mmis Yahuyakin idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ⁷ Ajeġid n Miřra war iffiy ead řar *umenyi* zi temmurt nnes, mařar ajeġid n Babil tuya iksi marra min tuya iġan n ujeġid n Miřra zi teyřart n Miřra řars ař iyar n Lfurař.

24:2 's uqemmum' - s Teibranit 's ufuš'.

24:3 'eľařsab řumur n SIDI' - s Teibranit 'x uqemmum n SIDI'.

2 IJEĠIDEN

Yahuyakin, ajeġid n Yahuda - amezwar n lmenfa yar Babil

⁸Yahuyaxin tuya ġars tmentaç n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem třata n iyuren di Urcalim. Yemmas qqaren as Neħuçta, yeġis n Ilnatan zi Urcalim. ⁹Netta igga min iġan d aeffan di tiřtawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga babas. ¹⁰Di řweqt nni ffyen imsexxaren n Nabuxadnařsir, ajeġid n Babil ġar Urcalim uca nnđen i tendint. ¹¹Uřa Nabuxadnařsir, ajeġid n Babil, *simant nnes* yusa-dd ġar tendint am d as-dd nnđen imsexxaren nnes. ¹²Xenni yuyur Yahuyakin, ajeġid n Yahuda, ġar ujeġid n Babil, netta ak-d yemmas d imsexxaren nnes d imeqqranen nnes d imsexxaren nnes icennēen. Ajeġid n Babil iħebbes it deg usegg^was wiss tmenya n tgelda nnes. ¹³Netta iħewwes zi senni marra tixubay zi taddart n SIDI d txubay zi taddart n ujeġid uca iqřee marra řeqcue n wuřeř, inni tuya igga Suliman, ajeġid n Israyil, di zzawect n SIDI, am mammec tuya issiweř SIDI. ¹⁴Netta iksi marra Urcalim ak-d marra imeqqranen d marra ayt bu-teyruđt imeħđen, *εcra-ařaf* n imeħbas, uřa d kuř aneqqac *n ukeccuđ d wezru* d imziřen. War itwajji uřa d ijj myir imezřađ n řgens n temmurt. ¹⁵Indeh netta Yahuyakin ġar Babil. Uřa d yemmas n ujeġid d temyarin n ujeġid d imsexxaren nnes icennēen d marra inni s tzemmar di temmurt yiwyi ten ġar lmenfa zi Urcalim ġar Babil. ¹⁶Marra iryazen imeħđen, sebea ařef *n yeryazen*, uřa d ineqqacen *n ukeccuđ d wezru* d imziřen, ařef *n yeryazen*, d marra *abarru* n ayt bu-teyruđt inni izemmaren i umenyi, aqa ajeġid n Babil indeh iten marra ġar lmenfa ġar Babil. ¹⁷Ajeġid n Babil igga Mattanya, *εemmis*, d ajeġid deg wemcan nnes uca ibeddeř isem nnes ġar řidqiya.

řidqiya, ajeġid n Yahuda

¹⁸řidqiya tuya ġars waħit u-εicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem ħiřac n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Ĥamuřal, yeġis n Irmiya zi Libna¹⁹Netta igga min iġan d aeffan di tiřtawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga Yahuyaqim. ²⁰Zi ssibbet n lyađab n SIDI, imsar ak-d Urcalim d Yahuda ařami ten issekk zi zzat i wudem nnes. *Awarni* as tuya iyewweř řidqiya x ujeġid n Babil.

Yahuda di lmenfa yar Babil

25¹Deg usegg^was wiss tesa n řeħkamet nnes, deg uyur wiss *εcra*, deg wass wiss *εcra* n uyur, imsar aqa yusa-dd Nabuxadnařsir, ajeġid n Babil, ġar Urcalim, netta ak-d marra řeeskar nnes. Netta inned as-dd uca quwwaren as s yijj n lbaraj. ²Teqqim tendint tetwařar ař asegg^was wiss ħiřac n ujeġid řidqiya. ³Deg wass wiss tesa n uyur wiss arebea, *umi* tuya řaz iqseħ di tendint u řgens n temmurt war ġarsen tuyi bu weyrum, ⁴aqa tetwarz tendint u marra lεeskariyyen arewřen di ġiřet x webrid n tewwart *i iġan* jar tnayen n řeħyud nni *iġan* ġar řemraħ n ujeġid, waxxa Ikaldaniyyen tuya quwwaren i tendint, uca ajeġid yuyur deg webrid n řewđa. ⁵*Maca* řeeskar n Ikaldaniyyen đfaren ajeġid u nitni ħarten xas di řewđat n Ariħa u marra řeeskar nnes idweř itwabezze xas. ⁶řřfen ajeġid uca iwyeen t ġar ccamal ġar ujeġid n Babil, ġar Ribla uca ħekmen xas. ⁷Nitni ġarsen i iħenjiren n řidqiya zzat i tiřtawin nnes uca ssdaryřen tiřtawin n řidqiya uca carfen t s tnayen n řeqyud n nnħas uca iwyeen t ġar Babil.

⁸*Awarni* as deg uyur wiss xemsa, deg wass wiss xemsa n uyur - tuya-t deg usegg^was wiss tseřaç n Nabuxadnařsir, ajeġid n Babil - yusa-dd Nabuzaradan, řqebřan n iεessasen n arrimet, amsexxar n ujeġid n Babil, di Urcalim. ⁹Issecmeđ taddart n SIDI d taddart n ujeġid d marra tudrin n Urcalim uřa kuř taddart d tameqqrant issary as timessi. ¹⁰Řeħyud i dd-innđen i Urcalim yeđřen ten marra řeeskar n Ikaldaniyyen nni *iġan* ak-d řqebřan n iεessasen n arrimet. ¹¹Min iqqimen n řgens nni itwajjen di tendint d marra inni tuya iedun ġar ujeġid n Babil d min iqqimen n řyaci, indeh iten Nabuzaradan, řqebřan n iεessasen n arrimet, ġar lmenfa. ¹²Řqebřan n iεessasen n

2 IJEĜIDEN

arrimet iija myir ca n imezrađ n temmurt am ayt n tzayart d ifeđahen.

¹³ Ipilaren n nnhas di taddart n SIDI d tkarrutin d trimant n nnhas nni tuya *din* yar taddart n SIDI, arzin ten Ikaldaniyyen u nitni ksin xasen marra nnhas yar Babil.¹⁴ Ura d tiydurin d iyenjayan d tjeqqadin d tmejmarin ura d marra řeqcuε n nnhas i zi tuya ttsexxaren, ksin ten.

¹⁵ Řqebtan n iεessasen n arrimet yiwi-dd timejmarin d řtawyat i urucci, *marra min tuya iđan* n wurey niy n nnuqart. ¹⁶ Ura d tnayen n ipilaren d trimant d tkarrutin nni tuya igga Suliman i taddart n SIDI. Tuya war izemmar ad itwawzen marra nnhas n marra řeqcuε-a. ¹⁷ Řueřa n yijj n upilar tuya days tmeņac n iyađen u ttaj i xas, tuya n nnhas i yeđa. Řueřa n ttaj tuya-t řřata n iyađen d tracciwin d iremmamen i d as dd-innden i ttaj tuya-ten marra n nnhas. Ammu i tuya ura d apilar wiss tnayen d tracca i xas *iđan*.

¹⁸ Saraya, řqebtan n iεessasen n arrimet, yiwi *akis εawed* akehhan ameqqran d ukehhan wiss tnayen řafanya d řřata n iεessasen n tewwart. ¹⁹ Netta yiwi-dd ijj n umsexxar icennēen wenni itwařeqqmen x Iεeskariyyen d xemsa n yeryazen imeđden zeg imtiqqan n ujeđid inni itwafen di tendint, *jmie* ak-d umarir n umeqqran n řeeskar wenni izemmen řgens n temmurt i umenyi ura d settin n yeryazen zi řgens n temmurt nni itwafen di tendint. ²⁰ *Awarni mma* ten yawi Nabuzaradan, řqebtan n iεessasen n arrimet, yuyur akidsen yar ujeđid n Babil, yar Ribla. ²¹ Ajeđid n Babel iwwet iten, inya iten di Ribla di temmurt n Hamat. Ammu i itwandeh Yahuda zi temmurt nnes yar lmenfa. ²² X řgens i tuya iqqimen di temmurt n Yahuda i tuya iija Nabuxadnařřir, ajeđid n Babil, aqa igga xasen Jadalya, mmis n Axiqam, mmis n Cafan. ²³ *Umi řřin* ikumandaren n řeeskar, nitni d yeryazen nsen, belli ajeđid n Babil igga Jadalya *d awkiř*, usin-dd nitni yar Jadalya di Miřfa. Tuya Ismaeil, mmis n Natanya, Yuřanan, mmis n Qariř, Saraya, mmis n Tanřumit, Anufaři, d Yazanya, mmis n Maeki, nitni d yeryazen nsen. ²⁴ Jadalya ijuđ asen i nitni u i yeryazen nsen, inna asen “War tegg^wdem ca zeg imsexxaren n Ikaldaniyyen. Qqimem di temmurt uca sexxarem i ujeđid n Babil, xenni ad tiřim mliř.”

²⁵ *Maca deg* uyur wiss sebea yusa-dd Ismaeil, mmis n Natanya, mmis n Ilicamaε, *wenni* dd-iqqarřen zeg ujeđid, ak-d εecra n yeryazen. Nitni wtin Jadalya ařami immut ura d Iyahudiyyen d Ikaldaniyyen inni řars iđan di Miřfa. ²⁶ *Xenni* ikkar marra řgens, zeg umezyan ař ameqqran, ura d imeqqranen n terbiein n řeeskar, ffyen nitni yar Miřra, minzi nitni gg^wden zi Ikaldaniyyen.

Yahuyakin iřtef nniemet di Babil

²⁷ Deg usegg^was wiss sebea u-řřatin di lmenfa n Yahuyakin, ajeđid n Yahuda, deg uyur wiss tenεac, deg wass wiss sebea u-εicrin n uyur, imsar, aqa Iwil-Marudax, ajeđid n Babil, deg usegg^was i di idweř d ajeđid, issgaεεed-dd azeđif n Yahuyakin, ajeđid n Yahuda, zi řeřbes. ²⁸ Netta issiweř akides s ředrafet uca igga řkursi nnes tiwa i řkarasi n ijeđiden nneđni i tuya řars iđan di Babil. ²⁹ Yahuyakin ibeddeř arruđ nnes n řeřbes uca idweř ittett řebda řars marra ussan n tudart nnes. ³⁰ X řεuĉ nnes, aqa immewc as zeg ujeđid řebda ict n řεweĉ, aqedda n wass x wass nnes, marra ussan n tudart nnes.

25:13 ‘tarimant’ - s teibranit ‘řebřar’ niy ‘il’.

ADLIS AMEZWARU N IMEZRUYEN

Jjiřat zi Adam ař Ibrahim

1 ¹ Adam, Cit, Anuc, ² Qinan, Mahlal'il, Yarid, ³ Axnux, Matucalař, Lamak, ⁴ Nuř, Sam, Ĥam, Yafat,

⁵ İřenjiren n Yafat *tuya-ten d* Jumar, Majuj, Maday, Yawan, Tubal, Macik d Tiras.

⁶ İřenjiren n Jumar *tuya-ten d* Ackanaz, Difat d Tujarma.

⁷ İřenjiren n Yawan *tuya-ten d* Ilica, Tarcica, İkittiyyen d İdudaniyyen.

⁸ İřenjiren n Ĥam *tuya-ten d* Kuc, Miřrayim, Fuř d Kenean.

⁹ İřenjiren n Kuc *tuya-ten d* Saba, Ĥawila, Sabta, Raεama d Sabtaka. D tarwa n Raεama *tuya-ten d* Caba d Dadan.

¹⁰ Kuc ijja-dd Nimrud. Wanita ibda ad yiři d ijja n ujebbar x temmurt.

¹¹ Miřrayim ijja-dd İludiyyen, İeanamiyyen, İlahabiyyen, İnaftuřıyyen,

¹² İfatrusiyyen, İkasluřıyyen, inni zi i dd-iqqarřen İfilistiniyyen, uřa d İkafturiyyen.

¹³ Kenean ijja-dd Sidun, amenzu nnes, d Ĥitti, ¹⁴ Ayabusi, Amuri, Ajirjaci, ¹⁵ Ařawi, Aεarqi, Asiniy, ¹⁶ Arwadi, Ařamari d Uřamati.

¹⁷ İřenjiren n Sam *tuya-ten d* İlam, Accur, Arfakcad, Lud, Aram, Euz, Ĥul, Jatar d Macik.

¹⁸ Arfakcad ijja-dd Calah u Calah ijja-dd Eabir.

¹⁹ Twarwen-dd i Eabir tnayen n iřenjiren. İjjen qqaren as Falaj, minzi deg wussan nnes tetwabđa temmurt, uca qqaren as i umas Yuřtan.

²⁰ Yuřtan ijja-dd Almudad, Calaf, Ĥadarmawt, Yarah, ²¹ Haduram, Uzal, Diqla, ²² Eibal, Abimayil, Caba, ²³ Ufir, Ĥawila d Yubab. Marra ina *tuya-ten d* iřenjiren n Yuřtan.

²⁴ Sam, Arfakcad, Calah, ²⁵ Eabir, Falař, Raεu, ²⁶ Saruj, Nařur, Tarař, ²⁷ Abram, wa d Ibrahim.

²⁸ İřenjiren n Ibrahim *tuya-ten d* İřař d İsmacil.

Tarwa n İsmacil

²⁹ İna d inni zzaysen itwarwen: amenzu n İsmacil *tuya-t d* Nabayut, xenni Qidar, Adbiyil, Mibsam,

³⁰ Micmaε d Duma, Massa, Ĥadad d Tayma, ³¹ Yařur, Nafic d Qidma. İna *tuya-ten d* iřenjiren n İsmacil.

Tarwa n temyart n zziyada n Qařura

³² İřenjiren n Qařura, tayya n Ibrahim. Nettat turuw-dd Zimran, Yuřcan, Madan, Midyan, Yicbaq d Cuřa. İřenjiren n Yuřcan *tuya-ten d* Caba d Dadan.

³³ İřenjiren n Midyan *tuya-ten d* Eifa, Eifar, Ĥanuk, Abidaε d Aldaεa. Nitni marra *tuya-ten d* tarwa n Qařura.

1:6 'Difat' - deg wedlis Amz.10:3 nufa 'Rifat'

1:7 'Tarcica' - deg wedlis Amezwaru 10:4 nufa 'Tarcic'.

1:22 'Eibal' - deg wedlis Amezwaru 10:28 nufa 'Eubal'.

1 IMEZRUJEN

Tarwa n Işhaq

³⁴ Ibrahim ijja-dd Işhaq. Ihenjiren n Işhaq *tuya-ten d* Eisu d Israyil.

Tarwa n Eisu, mmis n Işhaq

³⁵ Ihenjiren n Eisu *tuya-ten d* Ilifaz, Raewil, Yaesus, Yaalam d Quraḥ.

³⁶ Ihenjiren n Ilifaz *tuya-ten d* Tayman, Umar, Şafi, Jaetam, Qinaz, Timnae d Eamaliq.

³⁷ Ihenjiren n Raeyuil *tuya-ten d* Naḥat, Zarah, Camma d Mizza.

Tarwa n Saer di temmurt n Idum

³⁸ Ihenjiren n Saer *tuya-ten d* Luṭan, Cubal, Şibeun, Eana, Dicun, Işar d Dican.

³⁹ Ihenjiren n Luṭan *tuya-ten d* Huri d Humam uca *tuya* Timnae d učas n Luṭan.

⁴⁰ Ihenjiren n Cubal *tuya-ten d* Ealyan, Manaḥat, Eibal, Cafi d Unam. Ihenjiren n Şibeun *tuya-ten d* Aya d Eana.

⁴¹ Ihenjiren n Eana *myir*: Dicun. Ihenjiren n Dicun *tuya-ten d* Hamran, Icban, Yitran d Karan.

⁴² Ihenjiren n Işar *tuya-ten d* Bilhan d Zaewan d Yaekan. Ihenjiren n Dicun *tuya-ten d* Euş d Aran.

Ijeğiden n Idum d izeğifen n tqebbař nsen

⁴³ Ina d ijeğiden i *tuya iğan x Idum*, qbeř mma *tuya ihekkem* ijj n ujeğid x ayt n Israyil:

Balie, mmis n Baer. Tandint nnes řayan as Dinhaba.

⁴⁴ Bilae immut uca Yu'ab, mmis n Zarah, zi Buşra, iḥkem deg wemcan nnes.

⁴⁵ Yu'ab immut uca Hucam zi temmurt n Itaymaniyyen iḥkem deg wemcan nnes.

⁴⁶ Immut Hucam uca Hadad mmis n Badad wenni iyeřben Midyan deg iyyar n Mu'ab, iḥkem deg wemcan nnes. Isem n tendint nnes *tuya qqaren* as Eawit.

⁴⁷ Immut Hada uca Simla zi Masriqa iḥkem deg wemcan nnes.

⁴⁸ Immut Simla uca Cawul, zi Raḥubut yar yeyzar, iḥkem deg wemcan nnes.

⁴⁹ Immut Cawul uca Bael-Hanan, mmis n Eakbur, iḥkem deg wemcan nnes.

⁵⁰ Immut Bael-Hanan uca Hadad iḥkem deg wemcan nnes. Tandint nnes *qqaren* as Faei u tamyart nnes *qqaren* as Maḥiṭab'il, yeğis n Mařrid, yeğis n Ma-Dahab.

⁵¹ Immut Hadad uca *xenni dewřen yina d imyaren n Idum*: amyar Timnae d umyar Ealwa d umyar Yatit, ⁵² d umyar Ahulibama d umyar Iyla d umyar Finun ⁵³ d umyar Qanaz d umyar Tayman d umyar Mibşar ⁵⁴ d umyar Majdiyil d umyar Eiram. Ina *tuya d imyaren n tqebbař n Idum*.

Teneac n ihenjiren n Israyil

2¹ Ina *tuya d ihenjiren n Israyil*: Rubin, Cimeun, Lawi d Yahuda, Issakar d Zabulun, ² Dan, Yusuf d Binyamin, Naftali, Jad d Acir.

1:36 'Qinaz' - deg wedlis Amezwaru 36:11 nufa 'Zifu'. 'Timnae' - isem wanita war t nufa deg wedlis Amezwaru udem 36. Ad tay iceyyar isem wanita yar ict n temyart tenni taru Eamaliq i Ilifaz.

1:39 'Humam' - deg wedlis Amezwaru 1:39 nufa 'Haymam'.

1:40 'Ealyan' - deg wedlis Amezwaru 36:23 nufa 'Ealwan'. 'Cafi' - deg wedlis Amezwaru 36:23 nufa 'Cafu'. 'Şibeun' - deg wedlis Amezwaru 36:24 nufa 'Şabeun'.

1:42 'Yaekan' - deg wedlis Amezwaru 36:27 nufa 'Eaqan'.

1:50 'Hadad' - deg wedlis Amezwaru 36:39 nufa 'Hadar'. 'Pahi' - deg wedlis Amezwaru 36:39 nufa 'Pahu'.

1 IMEZRUYEN

Tarwa n Yahuda

- ³ **Iḥenjiren n Yahuda** *tuya-ten d* Eir d Unan d Cayla. Třata twarwen as-dd zeg yeğis n Cuεa, Takaneanit. Eir, amenzu n Yahuda, tuya d aεeffan di tiṭṭawin n SIDI. S uyenni inya it.
- ⁴ Tamar, tasřit nnes, turuw as-dd Faraş d Zarah. *Tuya yars* s marra xemsa n iḥenjiren.
- ⁵ **Iḥenjiren n Faraş** *tuya-ten* Ḥaşrun d Ḥamul.
- ⁶ Iḥenjiren n Zarah *tuya-ten d* Zimri, Itan, Himan, Kalkul d Daraε. S marra xemsa.
- ⁷ Iḥenjiren n Karmi *tuya-ten d* Axan, wenni iyeđřen Israyil di řeyben, minzi igga s řeydar ak-d min tuya itwaḥarrmen gguren yar uteḥḥi.
- ⁸ Iḥenjiren n Itan: *myir* Eazarya.
- ⁹ **Iḥenjiren n Ḥaşrun** inni i d as-dd itwarwen *tuya-ten d* Yarḥam'il d Ram d Kalubay.
- ¹⁰ Ram ijja-dd Eamminadab, Eamminadab ijja-dd Naḥcun, amyar n ayt n Yahuda.
- ¹¹ Naḥcun ijja-dd Salmu, Salmu ijja-dd Buεaz,
- ¹² Buεaz ijja-dd Eubid, Eubid ijja-dd Yassa.
- ¹³ Yassa ijja-dd Iliyab, amenzu nnes, wiss tnayen Abinadab, wiss třata Cimea, ¹⁴ wiss arebea Natanyil, wiss xemsa Radday, ¹⁵ wiss setta Uşam d wiss sebea Dawud.
- ¹⁶ Suyetmatsen *tuya-ten d* Şaruya d Abijayil. Iḥenjiren n Şaruya *tuya-ten c* Abicay d Yu'ab d Easayil, třata *n iḥenjiren*.
- ¹⁷ Abijayil turuw-dd Amasa u babas n Eamasa *tuya d* Yatru, Asmaεili.
- ¹⁸ **Kalib**, mmis n Ḥaşrun, ijja-dd ak-d Eazuba, tamyart nnes, yeğis Yariεut. D ina d iḥenjiren nnes: Yacar, Cubab d Ardun.
- ¹⁹ *Umi* immut Eazuba, yiwi Kalib Ifrat i yixef nnes *d tamyart* u nettat turuw as-dd Ḥur. ²⁰ Ḥur ijja-dd Uri u Uri ijja-dd Başalyil.
- ²¹ Awarni as yudef Ḥaşrun yar yeğis n Maxir, babas n Jilead, u netta iwyi tt *d tamyart* umi yars tuya settin n isegg^wusa u nettat turuw as-dd **Sajub**.
- ²² Sajub ijja-dd Ya'ir. Netta yars třata u-εicrin n tneddam di temmurt n Jilead. ²³ Jacur ak-d Aram ikkes zzaysen dcurat n Ya'ir, uřa Qanat d tnedddam i yars dd-iqqnen, s marra settin n tneddam. Ina marra *tuya-ten d* iḥenjiren n Maxir, babas n Jilead.
- ²⁴ Awarni i řmewt n Ḥaşrun di Kalab-Ifrat, turuw as-dd Abiya, tamyart n Ḥaşrun, Accur, babas n Taquea.
- ²⁵ **Iḥenjiren n Yarḥam'il**, amenzu n Ḥaşrun, *tuya-ten d* Ram, amenzu, *xenni* Buna, Awran, Uşama d Axiya.
- ²⁶ Yarḥam'il tuya yars εad ict n temyart nneđnit qqaren as Ařara. Nettat *tuya d* yemmas n Unam.
- ²⁷ Iḥenjiren n Ram, amenzu n Yarḥam'il *tuya-ten d* Maeaş d Yamin d Eaqar.
- ²⁸ Iḥenjiren n Unam *tuya-ten d* Cammay d Yadaε. Iḥenjiren n Cammay *tuya-ten d* Nadab d Abicur.
- ²⁹ Tamyart n Abicur qqaren as Abiḥayil. Nettat turuw as-dd Aḥban d Mulid.
- ³⁰ Iḥenjiren n Nadab *tuya-ten d* Salad d Affayim. Salad immut břa iḥenjiren. ³¹ Iḥenjiren n Af-fayim: *myir* Yicei. Tarwa n Yicei: *myir* Cican. Iḥenjiren n Cican: *myir* Axlay.
- ³² Iḥenjiren n Yadaε, umas n Cammay, *tuya-ten d* Yatru d Yunatan. Yatru immut břa iḥenjiren.
- ³³ Iḥenjiren n Yunatan *tuya-ten d* Falat d Zaza. Ina *tuya-ten d* tarwa n Yarḥam'il.
- ³⁴ Cican tuya war yars bu iḥenjiren, maca yessis *wah*. Cican tuya yars ijj n umsexxar d Amişri, qqaren as Yarḥae. ³⁵ Cican iwca yeğis d tamyart i umsexxar nnes Yarḥae u nettat turuw as-dd Eattay.

1 IMEZRUYEN

³⁶ Attay ijja-dd Natan, Natan ijja-dd Zabad, ³⁷ Zabad ijja-dd Iflal, Iflal ijja-dd Eubid, ³⁸ Eubid ijja-dd Yahu, Yahu ijja-dd Eazarya, ³⁹ Eazarya ijja-dd Halaş, Halaş ijja-dd Ileasa, ⁴⁰ Ileasa ijja-dd Sismay, Sismay ijja-dd Callum, ⁴¹ Callum ijja-dd Yaqamya d Yaqamya ijja-dd Ilicamae.

⁴² Ihenjiren n Kalib, umas n Yarham'il: myir Micae, amenzu nnes wenni d babas n Zif, uřa d tarwa n Marica, babas n Hibrun. ⁴³ Ihenjiren n Hibrun *tuya-ten d* Qurař, Taqquea, Raqam d Camea.

⁴⁴ Camae ijja-dd Rařam, babas n Jaraqeam, u Rařam ijja-dd Cammay.

⁴⁵ Mmis n Cammai *tuya-t d* Maean. Maean tuya d babas n Bayt-řur.

⁴⁶ Eifa, tayya n Kalib, turuw-dd Haran, Muřa d Jaziz. Haran ijja-dd Jaziz.

⁴⁷ Ihenjiren n Jahday *tuya-ten d* Rajam, Yutam, Jican, Falat, Eifa d Caef.

⁴⁸ Ak-d tayya n Kalib, Maeka, ijja-dd netta Cabar d Tarřana.

⁴⁹ Nettat turuw-dd Caef, babas n Madmanna, Cawa, babas n Makbina d babas n Jabea. Yeęis n Kalib tuya Eaksa.

⁵⁰ Ina d tarwa n Kalib, mmis n Hur, amenzu n Ifrata: Cubal, babas n Qaryat-Yaearim, ⁵¹ Salma, babas n Bayt-Lařm d Harif, babas n Bayt-Jadir.

⁵² Ihenjiren n Cubal, babas n Qaryat-Yaearim, *tuya-ten d* Haruwa d Haři-Hammanuřut.

⁵³ Tiwacunin n Qaryat-Yaearim *tuya-ten d* Iyitriyyen, Ifutiyyen, Icumatiyyen d Imacraeiyyen. Zzaysen i dd-iqqarřen řureiyyen d Ictawuliyyen.

⁵⁴ Tarwa n Salma *tuya-ten d* Bayt-Lařm, Iniřufatiyyen, Eařrut, Bayt-Yu'ab d Haři-Hamanuři d řureiyyen.

⁵⁵ Tiwacunin n imariren nni izeddyen di Yaebis, *tuya-ten d* Itaeatiyyen d Icameayyen d Isukaniiyyen. Nitni d Iqiniyyen inni dd iqqarřen zi Hammat, babas n taddart n Rakab.

Tarwa n Dawud

3¹ Ina tuya d ihenjiren n Dawud inni i d as-dd itwarwen di Hibrun: amenzu tuya d Amnun n Axinueam zi Tayazraeilit; wiss tnayen Daniyal n Abijayil, Takarmalit; ² wiss řřata Abcalum, mmis n Maeka, yeęis n Talmay, ajeęid n Jacur; wiss arebea Aduniya, mmis n Hajjit; ³ wiss xemsa Cafatya n Abiřal, wiss setta Yitaream, n temyart nnes Eajla. ⁴ Twarwen as-dd setta di Hibrun, minzi netta iřkem dinni sebea n isegg^wusa d setta n iyuren u di Urcalim iřkem řřata u-řřatin n isegg^wusa.

⁵ D ina twarwen as-dd di Urcalim: Cimea, Cubab, Natan, Suliman. Arebea-ya tuya-ten d ihenjiren n Batcue, yeęis n Eammiyil.

⁶ Xenni Yibřar, Ilicamea, Ilifalat, ⁷ Nujah, Nafaj, Yafic, ⁸ Ilicamae, Iliyadae, Ilifalat, teřea n ihenjiren.

⁹ Ina marra d ihenjiren n Dawud, nřřa ihenjiren n tiyya, u Tamar tuya d uřmatsen.

¹⁰ Mmis n Suliman *tuya-t d* Rařubeam, mmis nnes Abiya, mmis nnes Asa, mmis nnes Yahucafat,

¹¹ mmis nnes Yuram, mmis nnes Axazya, mmis nnes Yuwac, ¹² mmis nnes Amařya, mmis nnes Eazarya, mmis nnes Yutam, ¹³ mmis nnes Ařaz, mmis nnes Hazaqiya, nnes mmis Manassi, ¹⁴ mmis nnes Amun, mmis nnes Yuciya.

¹⁵ Ihenjiren n Yuciya *tuya-ten d* amenzu Yuřanan, wiss tnayen Yuyaqim, wiss řřata řidqiya, wiss arebea Callum.

¹⁶ Ihenjiren n Yuyaqim *tuya-ten d* mmis Yakunya, mmis nnes řidqiya.

¹⁷ Ihenjiren n Yakunya, amehbus: myir Ca'alтийil *tuya-t d* mmis ¹⁸ u Malkiram d Fadaya d Cinařřar d Yaqamya d Hucamea d Nadabya.

¹⁹ Ihenjiren n Fadaya *tuya-ten d* Zarubbabil d Cimei. Ihenjiren n Zarubbabil *tuya-ten d* Macul-

3:1 'Tayazraeilit' - ict n temyart zi Yazraeil. 'Takarmalit' - ict n temyart zi Karmil.

1 IMEZRUYEN

lam d Һananya d uĉmatsen *tuya-tt d Calumit*,²⁰ u *xenni* Һacuba d Uwhil d Baraxya d Һasadya d Yucab-Hasad, xemsa *n ihenjiren*.

²¹ Ahenjir n Һananya *tuya-t Falatya* d Yicciya. Ihenjiren n Rafaya, ihenjiren n Arnan, ihenjiren n Eubadya, ihenjiren n Cakanya.

²² Ihenjiren n Caxanya, *myir* Cimeiya u ihenjiren n Cimeiya *tuya-ten d Һattuc*, Yijeal, Barih, Naerya d Cafat, setta *n ihenjiren*.

²³ Ihenjiren n Naerya *tuya-ten d Ilyacini*, Һazaqiya d Eazriqam, třata *n ihenjiren*.

²⁴ Ihenjiren n Ilyacini *tuya-ten d Hudayahu*, Ilyacib, Falaya, Aqqub, Yuhanan, Dalaya d Eanani, seba *n ihenjiren*.

Tarwa n Yahuda

4¹ Ihenjiren n Yahuda *tuya-ten d Faraş*, Һaşrun d Karmi d Һur d Cubal.

² Ra'aya, mmis n Cubal, ijja-dd Yaħat u Yaħat ijja-dd Axumay d Lahad. Tina d tiwacunin n Işareiyen.

³ Ina *tuya-ten n Һur*, babas n Eitām: Yazaraeil, Yacma d Yadbac. Isem n uĉmatsen *tuya-t d Haşlalfuni*.⁴ Fanuwil *tuya-t d* babas n Jadur u Eazar *tuya-t d* babas n Һuca. Ina *tuya-ten d ihenjiren n Һur*, amenzu n Ifrata, babas n Bayt-Laħm.

⁵ Aħur, babas n Taqque, *tuya ħars tnyen n temyarin*, Һala d Naera. ⁶ Naera turuw as-dd Axuzam, Һafar, Ataymani d Axactari. Ina *tuya-ten d ihenjiren n Naera*.⁷ Ihenjiren n Һala *tuya-ten d Şarat*, Şuħar d Itnan.

⁸ Quş ijja-dd Eanub d Haşubiba, d twacunin n Axarħil, mmis n Harum.

⁹ Yaebiş *tuya ħars ccan x yaytmas*. Yemmas *tuya tegga as Yaebiş*, maħar nettat tenna “Nec urwey t-idd s řehriq.”¹⁰ Yaebiş iřaħa x SIDI n Israyil, inna “Mařa cek tbarked ayi u ad twesseed aymir *n temmurt* inu uca ad kidi yiři ufus nnek, ad xafi tessigg^wejed řħar ħima war d ayi iřeqqef!” Uca AREBBI issiweđ *as min ittar*.

¹¹ Kalub, umas n Cuħa, ijja-dd Maħir, babas n Ictun. ¹² Ictun ijja-dd Bayt-Rafa d Fasiħ d Taħinna, babas n tendint n Naħac. Ina d iryazen n Rayka.

¹³ Ihenjiren n Qanaz *tuya-ten d Eutniyil*, Saraya u ihenjiren n Eutniyil, *myir Һatat*.

¹⁴ U Maēunatay ijja-dd Eafra, Eafra u Saraya ijja-dd Yu'ab, babas n Teyzurt n Iħrayfiyyen, maħar nitni d ayt n şşeneet.

¹⁵ Ihenjiren n Kalib, mmis n Yafunni, *tuya-ten d Eiru*, Iyla d Naeam. Ihenjiren n Iyla, *myir* Qinaz.

¹⁶ Ihenjiren n Yahlaliyil *tuya-ten d Zif d Zifa d Tiriya d Asarayil*.

¹⁷ Ihenjiren n Eazra *tuya-ten d Yatar d Marad d Eafir d Yalun*. Nettat turuw-dd Maryam d Cammay d Yicbaħ, babas n Ictamue.

¹⁸ Tamħart nnes Tayahudit turuw-dd Yarid, babas n Jadur, d Һabir, babas n Suku, d Yaqutiyl, babas n Zanuħ. Ina d ihenjiren n Bitya, yeğis n Firēun, tenni yiwi Marad *d tamħart*.

4:18 'Tayahudit' - ict n temħart zi Yahuda.

1 IMEZRUJEN

¹⁹ Ihenjiren n temyart n Hudiya, ućmas n Naħam, *tuya-ten d* babas n Qaeila, Ajarmi, d Ictamue, Amaeki.

²⁰ Ihenjiren n Cimun *tuya-ten d* Amnun d Rinna, Bin-ħanan d Tilun. Ihenjiren n Yiēci *tuya-ten d* Zuħayt d Ban-Zuħayt.

²¹ Tarwa n Cila, mmis n Yahuda, *tuya-ten d* Eir, babas n Lika, Laeda, babas n Marica d twacunin n taddart n yenni ixeddmn s tiffest di taddart n Acbiea.

²² U *xenni* Yuqim d yeryazen n Kuziba, d Yuwac d Saraf, inni išeğden x Mu'ab, d Yacubi-Laħm. D man aya d řexbarat tiqdimin. ²³ Nitni d ayt n řraxt u zedyen di Nataeim d Jadira. Nitni qqimen zedyen din ħima ad sexxaren i ujeğid.

Tarwa n Cimeun

²⁴ **Ihenjiren n Cimeun** *tuya-ten d* Namuyil d Yamin, Yarib, Zarah, Cawul.

²⁵ Callum d mmis d mmis nnes Mibsam d mmis nnes Micmae.

²⁶ Tarwa n Micmae: mmis Ĥammuyil, mmis nnes Zakkur, mmis nnes Cimeı.

²⁷ Cimeı tuya ħars seřac n ihenjiren d setta n thenjirin. *Maca* aytmas war ħarsen tui bu ihenjiren ařas u mara tiwacunin nsen war mmarnint ca am tinni n tarwa n Yahuda. ²⁸ Nitni zedyen di Bi'r-Sabea, di Mulada, di Ĥařar-Cueal, ²⁹ di Bilha di Eařim, di Tulad, ³⁰ di Baytu'il, di Ĥurma, di řiqalay, ³¹ di Bayt-Markabut, di Ĥařar-Susim, di Bayt-Biri u di Caerayim. Ĥars ařami Dawud idweř d ajeğid *tuya* ina d tneddam nsen ³² d dcurat nsen: Eiřam, Eayn, Rimmun, Tukan d Eacan, xemsa n tneddam ³³ ak-d marra dcurat i d asent-dd innden i tneddam-a, ħars ař Bael. Tina d jwayeh mani zedyen u nitni ħdan s yixef nsen lista n jjadira.

³⁴ Macubab d Yamlik, Yuca, mmis n Amařya, ³⁵ Yuwil d Yahu, mmis n Yuciba, mmis n Saraya, mmis n Easiyil, ³⁶ Ilyueinay d Yaequba d Yacuħaya d Easaya d Eadiyil d Yasimiyil d Banaya ³⁷ d Ziza, mmis n Cifeı, mmis n Allun, mmis n Yadaya, mmis n Cimri, mmis n Cameiya. ³⁸ Ina *inni i da* itwařayan s yisem nsen, *tuya-ten d* imeqqranen di twacunin nsen uca tudrin n ibabaten nsen tuya mmarnin ařas. ³⁹ Nitni uyuren ħars ař dd-usin ħar Jadur, ħar ccarq n teyzurt, ħima ad ufin mani i ħa ihedd wuğı nsen. ⁴⁰ Nitni ufin *din* ddmani n tarewsa ccuren mliħ, cnan uřa d ict n temmurt tewseē ħar marra iyezdisen, tarsi u days řhudnet, mařar inni n Ĥam tuya zedyen din zic. ⁴¹ Ina, inni itwazemmen s ismawen nsen, usin-dd deg wussan n ujeğid Ĥazaqiya, ajeğid n Yahuda, u nitni hedmen iqiđan nsen uřa d Imaeuniyyen inni i din ufin. Nitni teħħan ten, ħars ař ass-a. Nitni uyuren ad zedyen deg wemcan nsen, mařar tuya dinni *tammurt n* tarewsa i wuğı nsen.

⁴² Zeg ina, zeg ayt n Cimeun, ffyen *eawed* xemsa mya n yeryazen ħar idurar n Saer. Faltya d Naeriya d Rafaya d Euzziyil, ihenjiren n Yiceı, *bedden* ħar uzeğif nsen. ⁴³ Nitni nřin min iqqimen n Iemaliqiyyen inni dd itwassnejmen u nitni zedyen dinni ħars ař ass-a.

Tarwa n Rubin

5 ¹ Ayt n Rubin, amenzu n Israyil, minzi netta tuya-t d amenzu, maca umi netta iearra x tassut n babas, temmewc tasyart n tmenzut nnes i ayt n Yusuf, mmis n Israyil, maca war iğı amenni ařami netta itwazemm di lista n jjadira eļařsab tasyart n tmenzut nnes. ² Mařar Yahuda idweř d bu-teyruđt jar aytmas u zzayes iffeř amgewwad, waxxa tasyart n tmenzut tuya-tt ħar Yusuf.

4:41 'Ĥazaqiya' - s Teibranit 'Yeħazqiyahu'.

5:1 'tamenzut' - niy 'axeřqeđ amezwaru' niy 'tařařit tamezwarut' niy 'tawařut tamezwarut'.

1 IMEZRUYEN

³ **Iħenjiren n Rubin**, amenzu n Israyil, *tuya-ten d* Ħanuk d Fallu, Ħašrun d Karmi.

⁴ Tarwa n Yuwil: mmis Cameiya, mmis nnes Juj, mmis nnes Cimēi, ⁵ mmis nnes Mixa, mmis nnes Ra'aya, mmis nnes Bael, ⁶ mmis nnes Ba'ira, wenni yiwyi Tiylat-Filnasar, ajeġid n Accur, di lmenfa. Netta tuya d ameqqran n Irubiniyyen.

⁷ Aytmas, *twašettfen* eħaħsab tiwacunin nsen, umi nitni twazemmen di lista n jjadira eħaħsab taħaħit nsen, *tuya-ten d* azeġif Yaēiyil d Zakarya .

⁸ u Baliē, mmis n Asa, mmis n Camei, mmis n Yuwil. Netta tuya izeddey di Earueir aħ Nabu d Bael-Maēun. ⁹ Izdey di ccarq ħars aħ wadaf ħar řexħa zeg iħzar n Lfurat, maħar řebħayem nsen dewřen s waħħas di temmurt n Jilead. ¹⁰ Deg wussan n Cawul ggin nitni amenyi ak-d Ihajariyyen, inni iwħan s ufuš nsen. Nitni ggin ad zedyen deg iqidān nsen x marra ayezdis ħar ccarq n Jilead.

Tarwa n Jad

¹¹ Tarwa n Jad tuya zeddyen ajemmaħin nsen di temmurt n Bacan ħars aħ Salxa. ¹² Yuwil *tuya-t d* azeġif nsen u Cafam *tuya-t d* wiss tnayen, uca Yaēnay d Cafat *zeddyen* di Bacan.

¹³ Aytmatsen, eħaħsab n taddart n ibabaten nsen, *tuya-ten d* Mixayil d Macullam d Cabea d Yuray d Yaēkan d Ziea d Eabir, sebea n *wawmaten*.

¹⁴ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Abiħayil, mmis n Ħuri, mmis n Yaruħ, mmis n Jilead, mmis n Mixayil, mmis n Yacicay, mmis nYahdu, mmis n Buz.

¹⁵ Axi, mmis n Eabdiyil, mmis n Juni, *tuya-t d* azeġif n taddart n ibabaten nsen.

¹⁶ Nitni zedyen di Jilead, di Bacan u di tnedddam i ħars dd-iqqnen u di marra ddmāni n tarewsa n Carun ħars aħ timawin nsen. ¹⁷ Marra ina twazemmen di listat n jjadira, deg wussan n Yutam, ajeġid n Yahuda, u deg wussan n Yarubħaēam, ajeġid n Israyil.

¹⁸ Zeg ayt n Rubin d Ijadiyyen d wezyen n teqbič n Manassi, zeg ayt n umenyi, zeg inni yareb-bun tcappa n useħqi d ssif d yenni imeħden řqews u tuya darrben deg umenyi, aqa *din* arebea u-rebein-aħaf u-sebea-mya u-settin inni i dd-iffyēn ak-d řeēskar. ¹⁹ Nitni mmenyēn ak-d Ihajariyyen u *ak-d* Yaħur d Nafic d Nudab. ²⁰ Nitni twaēawnen *deg umenyi* akidsen uca Ihajariyyen d marra inni akidsen *iħan*, mmewcen deg ufuš nsen, maħar nitni sħuyyēn deg umenyi ħar AREBBI u wanita iħa ad issarħa ixef nnes s tzaġit yuġyēn nnes, minzi nitni tuya ttecħren xas. ²¹ Nitni ħewwsen řmaħ nsen: xemsin-aħaf n iřeyman nsen, mitayn u-xemsin-aħaf n wuġi u ařfeyn n yeyyaħ u mya-aħaf n iwdan. ²² Minzi tuya *din* aħħas n yenni itwanyēn, maħar tuya-t d iħa u umenyi n SIDI. Nitni ggin ad *din* zedyen deg wemcan nsen ħars aħ tameħbast.

Tarwa n Manassi

²³ Tarwa n wezyen n teqbič n Manassi zedyen di temmurt, Nitni mmarnin zi Bacan ħars aħ Bael-Ħirmun d Sanir d wedrar n Ħarmun. ²⁴ Ina *tuya-ten d* izeġifen n taddart n ibabaten: Eafir d Yacēi d Iliyil d Eazriyil d Yarmiya d Hudaya d Yaħdiyil. *Nitni tuya-ten d* ayt bu-teyruħt iryazen imeħden, iryazen n yisem, izeġifen n taddart n ibabaten nsen. ²⁵ Nitni ydaren AREBBI n ibabaten nsen uca qeħben ak-d irebbiten n řegnus n temmurt, inni tuya itteħħa AREBBI zzat i wudem nsen. ²⁶ *Xenni* issekkar SIDI n Israyil buħbeħ n Ful, ajeġid n Accur, d buħbeħ n Tiylat-Filnasar, ajeġid n Accur u wanita iħewwes iten, Irubiniyyen d Ijadiyyen d wezyen n teqbič n Manassi. Netta yiwyi ten ħar Ħalaħ d Xabur d Hara u ħar iħzar n Juzan u *nitni qqimen dinni* ħars aħ ass-a.

5:7 'taħaħit' - niy 'axħaq'.

5:21 'iwdan' - s Teibrānit 'řeēmuħ'.

1 IMEZRUYEN

Tarwa n Lawi - Tarwa n ukehhan ameqqran yars ař Yuřadaq wenni itwaħebbsen yar Babil

- ²⁷ **Iħenjiren n Lawi** *tuya-ten d* Jarcun, Qahat d Marari.
- ²⁸ **Iħenjiren n Qahat** *tuya-ten d* Eamram, Yiřhar d Ĥibrun d Euzyil.
- ²⁹ **Iħenjiren n Eamram** *tuya-ten d* Ĥarun d Musa d Maryam. **Iħenjiren n Harun** *tuya-ten d* Nadab d Abihu, Iliεazar d Itamar.
- ³⁰ Iliεazar ijja-dd Finaħas, Finaħas ijja-dd Abicuea,
- ³¹ Abicuea ijja-dd Buqqi, Buqqi ijja-dd Euzzi,
- ³² Euzzi ijja-dd Zarahya, Zarahya ijja-dd Marayut,
- ³³ Marayut ijja-dd Amarya, Amarya ijja-dd Axiťub,
- ³⁴ Axiťub ijja-dd řaduq, řaduq ijja-dd Aximaeas,
- ³⁵ Aximaeas ijja-dd Eazarya, Eazarya ijja-dd Yuħanan
- ³⁶ u Yuħanan ijja-dd Eazarya. Wanita *tuya d* wenni ittsexxaren am ukehhan di taddart i ibna Suliman di Urcalim.
- ³⁷ Eazarya ijja-dd Amarya, Amarya ijja-dd Axiťub,
- ³⁸ Axiťub ijja-dd řaduq, řaduq ijja-dd Callum,
- ³⁹ Callum ijja-dd Hilqiya, Hilqiya ijja-dd Eazarya,
- ⁴⁰ Eazarya ijja-dd Saraya u Saraya ijja-dd Jořadaq.
- ⁴¹ Yahuřadaq yuyur *akidsen* umi SIDI indeh Yahuda d Urcalim di lmenfa s ufus n Nabuxadnařar.

Tarwa n Lawi

- 6**¹ **Iħenjiren n Lawi** *tuya-ten d* Jarcun, Qahat d Marari.
- ² Ina d ismawen n **iħenjiren n Jarcun**: Libni d Cimeı.
- ³ **Iħenjiren n Qahat** *tuya-ten d* Eamram d Yiřhar d Ĥibrun d Euzziyil.
- ⁴ **Iħenjiren n Marari** *tuya-ten d* Maħli d Muci. Tina d tiwacunin n llawiyyen, eļaħsab ibabaten nsen.
- ⁵ **N Jarcun**: mmis Libni, mmis nnes Yaħat, mmis nnes Zimma,⁶ mmis nnes Yuwax, mmis nnes Eıddu, mmis nnes Zarah, mmis nnes Ya'itray.
- ⁷ **Iħenjiren n Qahat**: mmis Eamminadab, mmis nnes Qurah, mmis, Assir, ⁸ mmis nnes Ilqana, mmis nnes Abiyasaf, mmis nnes Assir, ⁹ mmis nnes Taħat, mmis nnes Uriyil, mmis nnes Euziyya, mmis nnes Cawul.
- ¹⁰ **Iħenjiren n Ilqana** *tuya-ten* Eamasay d Aximut. ¹¹ Ilqana: mmis *tuya-t* Ilqana, mmis nnes řufay, mmis nnes Naħat, ¹² mmis nnes Iliyab, mmis nnes Yaruħam, mmis nnes Ilqana, mmis nnes řamwil.
- ¹³ **Iħenjiren n řamwil** *tuya-ten d* Yuwil amenzu nnes d wiss tnayen *tuya-t d* Abiya. ¹⁴ **Iħenjiren n Marari**: Maħli, mmis nnes Libni, mmis nnes Cimeı, mmis nnes Euzza, ¹⁵ mmis nnes Cimea, mmis nnes Ĥajiya d mmis nnes Easaya.
- ¹⁶ D yina i igga Dawud ĥima ad iřin x **uyennej n yizřan di taddart n SIDI**, awarni řami *tuya* yarsa Ttabut. ¹⁷ Nitni *tuya* ttsexxaren zzat i Uqıđun n Umsagar s izřan, yars ař ibna Suliman taddart n SIDI di Urcalim. Nitni bedden di tsexxart nsen eļaħsab lfariđa nsen. ¹⁸ Ina d inni i *din* ibedden ak-d tarwa nsen: zeg iħenjiren n Iqaħatiyyen, **Himan**, amedyaz, mmis n Yuwil, mmis n řamwil, ¹⁹ mmis n Ilqana, mmis n Yaruħam, mmis n Iliyil, mmis n Tuwaħ, ²⁰ mmis n řuf, mmis n Ilqana,

1 IMEZRUYEN

mmis n Maḥat, mmis n Eamasay, ²¹ mmis n Ilqana, mmis n Yuwil, mmis n Eazarya, mmis n Şafanya, ²² mmis n Taḥat, mmis n Assir, mmis n Abiyasaf, mmis n Qurah, ²³ mmis n Yişhar, mmis n Qahat, mmis n Lawi, mmis n Israyil.

²⁴ Umas **Asaf** tuya ittbedda yar ufusi nnes. Tuya Asaf d mmis n Baraxya, mmis n Cimeï, ²⁵ mmis n Mixayil, mmis n Baesiya, mmis n Malkiya, ²⁶ mmis n Itni, mmis n Zarah, mmis n Eadaya, ²⁷ mmis n Itan, mmis n Zimma, mmis n Cimeï, ²⁸ mmis n Yaḥat, mmis n Jarcum, mmis n Lawi.

²⁹ Aytmatsen, tarwa n Marari, bedden yar užeřmađ: **Itan**, mmis n Qici, mmis n Eabdi, mmis n Mallux, ³⁰ mmis n Ḥacabya, mmis n Amaşya, mmis n Hilqiya, ³¹ mmis n Amşı, mmis n Bani, mmis n Camar, ³² mmis n Maḥli, mmis n Muci, mmis n Marari, mmis n Lawi.

³³ Aytmatsen, Ilawiyyen, tuya twaggen i qae tsexxart di Tzeddiyt, taddart n SIDI. ³⁴ Harun d tarwa nnes, inni ibexxaren tiyarşax uealţar n wecmađ u x uealţar n řebxur, aqa-ten ĥima ad bedden ak-d qae řxedmet deg Uqdas n Uqeddas u ĥima ad řeřĥen ak-d Israyil am mammecc tuya yumur Musa, amsexxar n AREBBI.

³⁵ Ina d iĥenjiren n Harun: mmis Ilieazar, mmis nnes Finaḥas, mmis nnes Abicuēa, ³⁶ mmis nnes Buqqi, mmis nnes Euzzi, mmis nnes Zarahya, ³⁷ mmis nnes Marayut, mmis nnes Amarya, mmis nnes Axiţub, ³⁸ mmis nnes Şaduq, mmis nnes Aximaēaş.

³⁹ Ina d **imucan mani zedyen nitni**, ełahşab řemrageĥ n tzeddiyt nsen x temmurt nsen, i tarwa n Harun, i twacunin n Iqahatiyyen, minzi tuya-tt teqduĥt i nitni. ⁴⁰ Wcin asen Ĥibrun di temmurt n Yahuda ak-d ddmani n tarewsa nnes i d as-dd innĥen. ⁴¹ Iyyar n tendint d dcurat nnes wcin t Kalib, mmis n Yifunni. ⁴² Wcin nitni i Harun tinneddam n tarewřa Ĥibrun d Libna ak-d ddmani n tarewsa nnes, Yattir d Ictamuē ak-d ddmani n tarewsa nnes, ⁴³ Ĥilayn ak-d ddmani n tarewsa nnes d Dabir ak-d ddmani n tarewsa nnes ⁴⁴ d Eacan ak-d ddmani n tarewsa nnes d Bayt-Cams ak-d ddmani n tarewsa nnes.

⁴⁵ Zi teqbiĥ n Binyamin *ksin nitni* Jabēa ak-d ddmani n tarewsa nnes d Eallimat ak-d ddmani n tarewsa nnes d Eanatut ak-d ddmani n tarewsa nnes. Marra tinneddam nsen *tuya-ten* d třeţţac n tneddam yar twacunin nsen.

⁴⁶ I tarwa n Qahat i iqqimen zi twacunt n teqbiĥ, *twaeeynent* s tqedduĥt ecra n tneddam zeg wezyen n teqbiĥ n wezyen n Manassi.

⁴⁷ I tarwa n Jarcun *twaeeynent* i twacunin nsen zi teqbiĥ n Issakar u zi teqbiĥ n Acir u zi teqbiĥ n Naftali u zi teqbiĥ n Manassi di Bacan třeţţac n tneddam.

⁴⁸ I tarwa n Marari i twacunin nsen *twaeeynent* s tqedduĥt tenēac n tneddam zi teqbiĥ n Rubin u zi teqbiĥ n Jad u zi teqbiĥ n Zabulun.

⁴⁹ Ayt n Israyil wcin i Ilawiyyen tinneddam-a ak-d ddmani n tarewsa nnes. ⁵⁰ S tqedduĥt wcin nitni tinneddam-a i itwařayan s yisem nsent zi teqbiĥ n Yahuda u zi teqbiĥ n Cimeun u zi teqbiĥ n Binyamin.

⁵¹ *Inni iqqimen* zi twacunin n ayt n Qahat tţfen tinneddam zi teqbiĥ n Ifrayim di temmurt nsen.

⁵² Minzi wcin asen zi tneddam n tarewřa nsen Cakim ak-d ddmani n tarewsa nnes x idurar n Ifrayim d Jazar ak-d ddmani n tarewsa nnes ⁵³ d Yaqmaēam ak-d ddmani n tarewsa nnes d Bayt-Ĥurun ak-d ddmani n tarewsa nnes ⁵⁴ d Ayalun ak-d ddmani n tarewsa nnes d Jat-Rimmun ak-d ddmani n tarewsa nnes. ⁵⁵ Zeg wezyen n teqbiĥ n Manassi *ksin nitni* Anir ak-d ddmani n tarewsa nnes d Bileam ak-d ddmani n tarewsa nnes i min iqqimen zi twacunt n ayt n Qahat.

⁵⁶ Tarwa n Jarcun *ksin* zi twacunt n wezyen n teqbiĥ n Manassi: Julan di Bacan ak-d ddmani n tarewsa nnes d Actarut ak-d ddmani n tarewsa nnes. ⁵⁷ U zi teqbiĥ n Issakar *ksin nitni* Qdac ak-d

1 IMEZRUJEN

ddmani n tarewsa nnes, Dubra ak-d ddmanni n tarewsa nnes,⁵⁸ Ramut ak-d ddmanni n tarewsa nnes u Eanim ak-d ddmanni n tarewsa nnes.⁵⁹ Zi teqbič n Acir *ksin nitni* Macal ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Eabdun ak-d ddmanni n tarewsa nnes,⁶⁰ d Huquq ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Raħub ak-d ddmanni n tarewsa nnes.⁶¹ Zi teqbič n Naftali *ksin nitni* Qadac di Ljalil ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Hammun ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Qiryatayim ak-d ddmanni n tarewsa nnes.

⁶² Inni iqqimen n tarwa n Marari *ksin* zi teqbič n Zabulun Rimunu ak-d ddmanni n tarewsa nnes, d Tabur ak-d ddmanni n tarewsa nnes⁶³ u ƣar ujemmađ n L'Urdun ƣar Ariħa, ccarq n L'Urdun, *ksin nitni* zi teqbič n Rubin Bařar di řexřa ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Yahřa ak-d ddmanni n tarewsa nnes⁶⁴ d Qadimut ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Mayfaea ak-d ddmanni n tarewsa nnes⁶⁵ u zi teqbič n Jad *ksin nitni* Ramut di Jilead ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Maħanayim ak-d ddmanni n tarewsa nnes⁶⁶ d Ĥacbun ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Yaezir ak-d ddmanni n tarewsa nnes.

Tarwa n tqebbař inneđni

7¹ *Iħenjiren n Issakar tuya-ten d Tulae d Fuwwa d Yacub d Cimrun, arebea n iħenjiren.*

² *Iħenjiren n Tulae tuya-ten d Euzzi d Rafaya d Yariyil d Yaħmay d Yibcam d Camuwil, izeđifen n tudrin n ibabaten, n Tulae, ayt bu-teyruđt imeħđen. Deg wussan n Dawud tuya řqedd n inni itwazemmen elahřab třařit nsen tnayen u-eicrin-ařaf u-setta-mya n yeryazen.*

³ *Iħenjiren n Euzzi, myir Yazraħya u ayt n Yazraħa tuya-ten d Mixayil d Eubadya d Yuwil d Yaciya, nitni marra tuya-ten xemsa n izeđifen.* ⁴ *Tuya xasen řumur x terbiein n řeeskar, inni tuya itwasettfen elahřab tařařit nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen. Aqa-ten di setta u-třatin-ařaf n yeryazen, maƣar nitni tuya ƣarsen ařtas n temƣarin d iħenjiren.* ⁵ *Uca xenni aytmatsen zeg marra tiwacunin n Issakar, sebea u-tmanyin-ařaf n ayt bu-teyruđt imeħđen, inni itwazemmen marra di listat n jjadira.*

⁶ *Iħenjiren n Binyamin tuya-ten d Bilae d Bakar d Yadiayil, třata n iħenjiren.*

⁷ *Iħenjiren n Bilae tuya-ten d Iřbun d Euzzi d Euziyil d Yarimut d Eayri, xemsa n izeđifen n tudrin n ibabaten, ayt bu-teyruđt imeħđen. Twazemmen zwaysen tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen di listat n jjadira.*

⁸ *Iħenjiren n Bakar tuya-ten d Zamira d Yuaeac d Ilicazar d Ilyueini d Eumri d Yarimut d Abiya d Eanatut d Ealamat. Nitni marra tuya-ten d tarwa n Bakar.* ⁹ *Twazemmen zwaysen elahřab tařařit nsen u twasettfen elahřab izeđifen n tudrin n ibabaten nsen eicrin-ařaf u-mitayn n ayt bu-teyruđt imeħđen di listat n jjadira.*

¹⁰ *Iħenjiren n Yadieil, myir Bilhan. D iħenjiren n Bilhan tuya-ten d Yaecic d Binyamin d Ihud d Keneana d Zaytan d Tarcic d Axicaħar.* ¹¹ *Nitni marra tuya-ten d iħenjiren n Yadieil. Sebeřac-ařaf n ayt bu-teyruđt imeħđen, twasettfen elahřab izeđifen n tudrin n ibabaten ffyen ak-d řeeskar ƣar umenyi.*

¹² *Cuffim d Huffim tuya-ten d iħenjiren n Eir, Hucim, ayt n Aħir.*

¹³ *Iħenjiren n Naftali tuya-ten d Jaħřiyil d Juni d Yařar d Callum, ayt n Bilha.*

¹⁴ *Iħenjiren n Manassi: Acriyil, wenni dd-turuw nettat. Tayya nnes, ict n temyart Taramit, turu-đđ Maxir, babas n Jilead.*

¹⁵ *Maxir iki ict n temyart i Ĥuffim d Cuffim. Isem n ućmas tuya-tt d Maeka. Isem n wenni wiss tnayen tuya-t d řalufħad. řalufħad ƣars yessis.*

7:4 'terbiein' - s Teibranit 'bandiyat'. Uřa di 12:19.

7:14 'Taramit' - ict n temyart zi temmurt n Aram.

1 IMEZRUYEN

¹⁶ Maeka, tamyart n Maxir, turuw-dd ijg n mmis uca tegga as Farac u umas qqaren as Carac u ihenjiren nnes *tuya-ten d Ulam d Raqam*.

¹⁷ Ihenjiren n Ulam: *myir Badan*. Ina d ihenjiren n Jilead, mmis n Maxir, mmis n Manassi.

¹⁸ X učas Hamulakat, nettat turuw-dd Ichud d Abieazar d Maħla.

¹⁹ Ihenjiren n Camidae *tuya-ten d Ixyan, Cakim d Laqħi d Anieam*.

²⁰ **Ihenjiren n Ifrayim**, *myir Cutalaħ d mmis nnes Barad d mmis Taħat d mmis Ilead d mmis nnes Taħat* ²¹ d mmis nnes Zabad d mmis nnes Cutalaħ u *xenni Eazar d Ilead*. Iryazen n Jat, inni dd-itwaxeřqen di temmurt, nyin ten, minzi nitni *tuya hwan, ħima ad kksen řmař nsen*.

²² Ifrayim, babatsen, icden ařtas n wussan uca aytmas usin-dd ħima ad t eezzan. ²³ Xenni yudef netta x temyart nnes uca teksi ddeyset uca turuw-dd ijg n uhenjir. Netta igga as Bariea, minzi *deg wussan nni tuya d arzeyyet di taddart nnes*.

²⁴ Yeęis *tuya* Cira. Nettat tessbedd Bayt-Ĥurun n wadday d *Bayt-Ĥurun* n nnej d Uzzin-Cira.

²⁵ Rafea *tuya* d mmis uřa d Racaf uca mmis Talaha d mmis nnes Taħan, ²⁶ mmis nnes Laedan, mmis nnes Eammihud, mmis nnes Ilicamae, ²⁷ mmis nnes Nun d mmis nnes Yahucue.

²⁸ Agra nsen d wemcan mani zeddyen *tuya* Bayt-Il ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen d Naeran ħar ccarq u Jazar ħar řyarb ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen uřa d Cakim ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen ħars ař Yazza ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen. ²⁹ Tuya Bayt-Can ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen, Taenak ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen, Majiddu ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen u Dur ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen deg ifassen n ayt n Manassi. Ayt n Yusuf, mmis n Israyil, zeddyen daysent.

³⁰ **Ihenjiren n Acir** *tuya-ten d Yimna d Yicwa d Yicwi d Bariea d Saraħ tenni d učasmen*.

³¹ Ihenjiren n Bariea *tuya-ten d Ĥabir d Malkiyil*. Netta d baba n Birzawat.

³² Ĥabir ijja-dd Yaflit d Cumir d Ĥutam d učasmen Cuca. ³³ Ihenjiren n Yaflit *tuya-ten d Fasak d Bimhal d Eacwat*. Ina *tuya-ten d ihenjiren n Yaflit*.

³⁴ Ihenjiren n Camar *tuya-ten d Axi d Ruhja, Yahubba d Aram*.

³⁵ Ihenjiren n umas Hiram *tuya-ten d řufaha d Yimnaħ d Calac d Eamal*.

³⁶ Ihenjiren n řufaha *tuya-ten d Suwah d Ĥaranfar d Cueal d Biri d Yamra*, ³⁷ Bařar d Hud d Camma d Cilca d Yitran d Ba'ira.

³⁸ Ihenjiren n Yitram *tuya-ten d Yifunni d Ficfa d Ara*.

³⁹ Ihenjiren n Eulla *tuya-ten d Araħ d Ĥaniyil d Riřya*.

⁴⁰ Marra ina *tuya-ten d ihenjiren n Acir*, izeęifen n tudrin n ibabaten n ayt bu-teyruđt ifarzen imeħden, izeęifen n imeqqranen. Nitni twazemmen di listat n jjadira n řeeskar i umenyi. *Tuya řqedd nsen setta u-eicrin-ařaf n yeryazen*.

Tarwa n Binyamin

8 ¹ Binyamin ijja-dd Balae, amenzu nnes, Acbil d wiss tnayen u Axrax d wiss třata, ² Naħu d wiss arebea u Rafea d wiss xemsa.

³ Balae *tuya* ħars ihenjiren-a: Addar d Jayra d Abihud ⁴ d Abicuea d Nueman d Axux ⁵ d Jira d Cafufan d Ĥuram.

⁶ Ina d ihenjiren n Aħud. Nitni *tuya-ten d izeęifen n tudrin n ibabaten n imezday n Jibeaa uca nedhen ten di lmenfa ħar Manaħat*,

⁷ aqa d Naeman d Axiya d Jira. Netta indeh iten *di lmenfa*. U netta ijja-dd Euzza d Axiħud.

⁸ Caħarayim ijja-dd *ihenjiren* di temmurt n Mu'ab, awarni i umi *tuya* issuffey timyarin nnes Ĥucim d Baera.

1 IMEZRUJEN

⁹ Ak-d temyart nnes Xudac ijja-dd netta Yubab d Dıbya d Mica d Malkam, ¹⁰ Yaçuş d Cabiya d Mirma. Ina *tuya-ten d ihenjiren* nnes, izeğifen n *tudrin n ibabaten*.

¹¹ Ak-d Hucim ijja-dd netta Abiṭub d Ilfaeal.

¹² Ihenjiren n Ilfaeal *tuya-ten d* Eabir d Miceam d Camid, wenni ibnan Unu d Lud ak-d ak-d tnedddam i yars dd-iqqnen, ¹³ d Bariea d Camae. Ina *tuya-ten d* izeğifen n *tudrin n ibabaten* n imezday n Ayalun. Nitni uzzřen x imezday n Jat.

¹⁴ Axiyu d Cacaq d Yarimut ¹⁵ d Zabadya d Earad d Eadar ¹⁶ d Mixayil d Jicfa d Yuxa *tuya-ten d* ihenjiren n Bariea.

¹⁷ Zabadya d Macullam Hazki d Habir ¹⁸ d Yicmaray d Yazliya d Yubab *tuya-ten d* ihenjiren n Ilfaeal.

¹⁹ Yaqim d Zikri d Zabdi ²⁰ d Iliēinay d Şillatay d Iliyil ²¹ d Eadaya d Baraya d Cimra *tuya-ten d* ihenjiren n Cimi.

²² Yicfan d Eabir d Iliyil ²³ d Eabdun d Zixri d Hānan ²⁴ d Hānanya d Eilam d Entutiya ²⁵ d Yafdiya d Fanuwil *tuya-ten d* ihenjiren n Cacaq.

²⁶ Camcaray d Caḥarya d Ealya ²⁷ d Yaeracya d Iliya d Zikri *tuya-ten d* ihenjiren n Yaruḥam.

²⁸ Ina *tuya-ten d* izeğifen n *tudrin n ibabaten*, *twasettfen* eļaḥsab taṛařit nsen, izeğifen *i iğan*. Nitni tuya zeddyen di Urcalim.

Familya n Cawul

²⁹ Di Jibeun izdey babas n Jibeun u tamyart nnes qqaren as Maeka. ³⁰ Amenzu nnes *tuya* Eabdun, *xenni* Şur d Qis d Baeal d Nadab ³¹ d Jadur d Axxiyu d Zakir.

³² Miqlut ijja-dd Cama. Uṛa d nitni zeddyen di Urcalim ajemmaḍ n aytmatsen, *jmie* ak-d yaytmat-sen.

³³ Nir ijja-dd Qis u Qis ijja-dd Cawul u Cawul ijja-dd Yunatan d Malkicuea d Abinadab d Icbaeal.

³⁴ Mmis n Yunatan *tuya* Marib-Baeal. Marib-Baeal ijja-dd Mixa.

³⁵ Ihenjiren n Mixa *tuya-ten d* Fitun d Malik d Tariē d Aḥaz.

³⁶ Aḥaz ijja-dd Yahueadda u Yahueadda ijja-dd Ealmat d Eazmut d Zimri. Zimri ijja-dd Muṣa

³⁷ u Muṣa ijja-dd Bineā. Mmis nnes *tuya* Rafae d mmis nnes Ilēasa d mmis nnes Aşiyal.

³⁸ Aşiyal *tuya* yars setta n ihenjiren u ina d ismawen nsen: Eazriqam d Bukra d Icmaeil d Caeraya d Eubadya d Hānan. Nitni marra *tuya-ten d* ihenjiren n Aşiyal.

³⁹ Ihenjiren n umas Eaciq *tuya-ten d* Ulam, amezwaru nnes, u wiss tnayen *tuya-t d* Yaēuc d wiss tṛata Ilifalaṭ.

⁴⁰ ihenjiren n Ulam *tuya-ten d* iryazen, ayt bu-teyrudt imeḥden nni imeḥden řqews. Nitni tuya yarsen aṭṭas n ihenjiren d wayyawen, *s marra* mya u-xemsin. Marra ina zeg ayt n Binyamin.

Imezday n Urcalim

9¹ Marra Israyil itwazemmem *di listat n jjadira* u xzar, nitni twazemmen deg wedlis n ijeğiden n Israyil d Yahuda. Yahuda itwandeh yar lmenfa yar Babil di ssibbet n řeydar nsen. ² Imezday imezwura *i tuya izeddyen* x wagra nsen, di tneddam nsen, *tuya-ten ayt n* Israyil d ikehhanen d ayt n Lawi d imsexxaren n zzawect.

³ Zeg ayt n Yahuda u zeg ayt n Binyamin u zeg ayt n Ifrayim u zeg ayt n Manassi zeddyen *ina* di Urcalim: ⁴ Eutay, mmis n Eammihud, mmis n Eumri, mmis n Imri, mmis n Bani. *Netta tuya* zeg ayt n Faraş, mmis n Yahuda. ⁵ Zeg Iciluniyyen Easaya, amenzu ak-d ihenjiren nnes ⁶ u zeg ayt n Zarah Yaēuyil. Zeg aytmatsen *tuya zeddyen din* setta mya u-tesein n *yeryazen*.

⁷ Zeg ayt n Binyamin Sallu, mmis n Macullam, mmis n Huduya, mmis n Hasnuwa ⁸ d Yibniya, mmis n Yaruḥam, u Iyla, mmis n Euzzi, mmis n Mikri, u Macullam, mmis n Cafatya, mmis n

1 IMEZRUYEN

Raeyuil, mmis n Yibniya. ⁹ Aytmatsen, *twasettfen* ełahsab tařařit nsen, *tuya-ten di tessa-my*a u-setta u-xemsin n *yeryazen*. Marra iryazen-a *tuya-ten* d izeğifen n tudrin n ibabaten i tudrin n ibabaten nsen.

¹⁰ Zeg ikehhanen Yadeiya d Yahuyarib d Yakin ¹¹ d Eazarya, mmis n Hilqiya, mmis n Macullam, mmis n řaduq, mmis n Marayut, mmis n Axiřub, amehđdayi n taddart n AREBBI, ¹² d Eadaya, mmis n Yaruřam, mmis n Fařur, mmis n Malkiya, d Maesay, mmis n Adiyil, mmis n Yařzira, mmis n Macullam, mmis n Macillimit, mmis n Immir. ¹³ Aytmatsen *inni tuya iqqnen* řar izeğifen n tudrin n ibabaten, *tuya-ten deg* ařef u-setta-my a u-settin n ayt bu-teyruđt imehđden, *inni iggin* řxedmet i tsexxart di taddart n SIDI.

¹⁴ Zeg ayt n Lawi *aq*a *din* Camaya, mmis n řacub, mmis n Eazriřam, mmis n řacabya, zeg ayt n Marari, ¹⁵ d Bařbařar d řarac d Jalal d Matanya, mmis n Mixa, mmis n Zikri, mmis n Asaf, ¹⁶ d Eubaya, mmis n Camaeya, mmis n Jalal, mmis n Yadutun, d Baraxya, mmis n Asa, mmis n Ilřana, wenni izeddyen di ředcur n Inufatiyyen.

¹⁷ Ieessasen n tewwart *tuya-ten* d Callum, Akkub, řalmun d Aximan d tawmat nsen. Callum *tuya-t* d azeğif. ¹⁸ řars ař řexxu *bedden nitni* řar tewwart n ujeğid di manis i dd-tneqqar tfuct. Nitni d ieessasen n tewwart řar řemrageř n txuzan n ayt n Lawi. ¹⁹ Callum, mmis n Quri, mmis n Abiyasaf, mmis n Qurah, d aytmas *inni tuya iqqnen* řar taddart n babas, Iqurařiyyen, *tuya tteessan* x tsexxart *am* ieessasen n tewwura n Tzeddiyt *am* mammec *tuya* ibabaten nsen d ieessasen n tewwura di řmargeř n řeeskar n SIDI. ²⁰ Finařas, mmis n Ilięazar, *tuya-t* zic d amgewwed nsen. SIDI *tuya* akides. ²¹ Zakarya, mmis n Macalmiya, *tuya-t* d aeessas n tewwart řar wadaf n Uqıđun n Umsagar.

²² Marra inni itwafarzen *am* ieessasen n tewwart řar tnebdatin, *tuya-ten di* mitayn u-teneac n *yeryazen*. Nitni twazemmen *di lista* n *jjadira* ełahsab ředcur nsen. Dawud d řamwil, amwařaw, ssmetnen ten di řfusina i d asen-dd itwawekkřen. ²³ Nitni *tuya tteessan* ak-d tarwa nsen řar tewwura n tendint n SIDI, di taddart n uqıđun. ²⁴ Ieessasen n tewwura *tuya bedden* řar arebea n *jjwayeh* n usemmıđ, řar ccarq, řar řřarb, řar ccamal, řar lřanub. ²⁵ Aytmatsen *inni tuya izeddyen* di ředcur nsen usin-dd di řwawqat itwaggen řima *ad sexxaren* akidsen sebea n wussan. ²⁶ Mařar di řxedmet i d asen-dd itwawekkřen *tuya* nitni d arebea n ieessasen imezwura x tewwura zeg ayt n Lawi. Nitni twařeqqmen x yexxamen u x txubay n taddart n SIDI. ²⁷ Nitni ssensen udsen taddart n SIDI di ģiřet, mařar *tuya* twakellfen s tteessast d warzam n *tewwart* kuř řřbeř. ²⁸ *Ca zzaysen twaggen* x dduzanat n tsexxart, mařar nitni řesben *dduzanat nni* umi ten ssidfen u umi ten ssuffyen. ²⁹ *Ca nneđni* zzaysen twaggen x dduzanat u x marra řeqcue iqeddsen u x waren n ssmid d binu d zzeć d *jjawi* d řebzar. ³⁰ Imsewjaden n txeğeđt ittřuřen ak-d řebzar *tuya i dd-iqqarřen* zeg ayt n ikehhanen. ³¹ Mattitya, *ijjen* zeg ayt n Lawi, *tuya* d amenzu n Callum, Aquraři. Itwawekkeř as i netta ad issewjed tasnennit. ³² Zeg ayt n Iqahařiyyen, zeg aytmatsen, *tuya* *ca* twařeqqmen x *tecnifin* n weyrum n wescan řima ad tent sswejden kuř ass n ssebt.

³³ Ina *tuya-ten* uřa d imedyazen, izeğifen n *tudrin* n ibabaten řar Ilawiyyen, inni itwanfekken *zi řexdayem nneđni* minzi nitni xasen řima ad ceyřen ak-d řxedmet-a ass d ģiřet. ³⁴ Ina *tuya-ten* d izeğifen n *tudrin* n ibabaten řar Ilawiyyen, *twasettfen* ełahsab tařařit nsen, izeğifen *i iřan*. Nitni *tuya* zeddyen di Urcalim.

Tarwa n Jibeun

³⁵ Di Jibeun zedyen Yaeyuil, babas n Jibeun u isem n temyart nnes *tuya-t* Maeka ³⁶ u mmis nnes amenzu *tuya* Eabdun, u *xenni tuya zeddyen din řur* d Qis d Nir d Nadab ³⁷ d Jadur d Axiyu d Zakarya d Miřlut. ³⁸ Miřlut *ijja-dd* Cimea. Uřa d nitni *tuya* zeddyen di Urcalim, ajemmađ n aytmat-sen, *jmie* ak-d aytmatsen.

³⁹ Nir *ijja-dd* Qis u Qis *ijja-dd* Cawul u Cawul *ijja-dd* Yunatan d Malkicuea d Abinadab d Icbaeal.

1 IMEZRUJEN

⁴⁰ Mmis n Yunatan tuya Marib-Baeal u Marib-Baeal ijja-dd Mixa.

⁴¹ Ihenjiren n Mixa tuya-ten d Fitun d Malak d Tahria.

⁴² Aħaz ijja-dd Yaera u Yaera ijja-dd Ealmat d Eazmut d Zimri u Zimri ijja-dd Muša

⁴³ u Muša ijja-dd Binea. Mmis nnes tuya Rafaya, mmis nnes Ieasa u mmis nnes Ašil.

⁴⁴ Ašil tuya ħars setta n ihenjiren u ina d ismawen nsen: Eazriqam d Bukra d Ismaeil d Caerya d Eubadya d Ĥanan. Ina tuya-ten d ihenjiren n Ašil.

Řmewt n Cawul

10¹ Mmenġen Ifilistiġniyyen ak-d Israyil. Iryazen n Israyil arewřen zzat i wudem n Ifilistiġniyyen uca wđan d imettan x temmurt n idurar n Jilbuea. ² Ifilistiġniyyen đfaren Cawul u ihenjiren nnes bħa qeđtu uca nġin Ifilistiġniyyen Yunatan d Abinadab d Malkicuea, ihenjiren n Cawul. ³ Tuġa amenġi ak-d Cawul iwear. Imjebbaden n řqews ufin t u netta tuġa igg^wed ađtas zeg imjebbaden n řqews. ⁴ Uca inna Cawul i uħemmař n řesnaħ nnes “Suffeġ-dd ssif nnek, snuqqeb ayi zzayes! Niġ ad taġ ad dd-asen inni war ixtinen, ad zzayi stehzan.” Maca aħemmař n řesnaħ nnes war ixs ad tt igg, maġar netta tuġa igg^wed ađtas. Xenni iksi Cawul ssif uca isseġdeř ixef nnes xas. ⁵ Umi izra uħemmař n řesnaħ, aqa Cawul immut, iwđa řa d netta x ssif nnes uca immut. ⁶ Ammu i immut Cawul ak-d tħata n ihenjiren nnes uca qaē taddart nnes temmut eawed. ⁷ Umi zrin yeryazen n Israyil, inni tuġa di řewđa n teyzurt, belli iryazen n Israyil arewřen u Cawul d ihenjiren nnes twanġen, semħen nitni di tneddam nsen uca arewřen. Řexdenni usin-dd Ifilistiġniyyen uca dewřen zeddyen din.

⁸ Tiwecca nnes umi dd-usin Ifilistiġniyyen ħima ad keccđen inni itwanġen, imsar, aqa ufin Cawul d ihenjiren nnes, inni tuġa iwđan x wedrar n Jilbuea. ⁹ Nitni keccđen t uca iwyen azeġif nnes d řesnaħ nnes uca ssekken ten di temmurt n Ifilistiġniyyen, ħima ad ssiwđen řexbar ašebħan ġar řexyařat n ššanam nsen u ġar řgens. ¹⁰ Nitni ssarsen řesnaħ n Cawul di taddart n arebbi nsen u aceqquf n uzeġif nnes semmaren t ġar řħiđ n Bayt-Can.

¹¹ Umi sřan marra imezday n Yabic min gġin Ifilistiġniyyen ak-d Cawul, ¹² xenni kkaren marra iryazen imeħđen uca ksin řxecbet n Cawul d řxecbat n ihenjiren nnes uca iwyen ten ġar Yabic. Nitni neđřen ixsan nsen sadu i tcejart n ubeġuđ di Yabic uca zummen sebea n wussan.

¹³ Cawul immut di ssibbet n řeydar nnes i zi tuġa iyeddar SIDI, di ssibbet n wawař n SIDI i war iđtif days u umi yarzu ccwar ġar wenni issawařen ak-dd imettan ¹⁴ uca war isseġsi SIDI. S uyenni inġa it uca issmuđti tageldit i Dawud, mmis n Yassa.

Dawud idweř d ajeġid - ađtefu n Urcalim

11¹ Marra Israyil yusa-dd ġar Dawud ġar Ĥibrun, nnan “Xzar, neccin d aysum d idammen nnek. ² Ead umi tuġa Cawul d ajeġid xaney, aqa d cek i dd-issuffġen Israyil ġar umenġi uca tjebbed t-idd ad dd-idweř. Eawed inna ac SIDI, AREBBI nnek ‘Cek ad tarewsed řgens inu Israyil u cek ad tiřid d amġewwad x Israyil.’ ” ³ Xenni usin-dd marra imġaren n Israyil ġar ujeġid di Ĥibrun u ajeġid Dawud igga ijj n řeahd akidsen di Ĥibrun zzat i wudem n SIDI. Nitni dehnen Dawud d ajeġid x Israyil elahsab awař n SIDI s uqemmmum n Šamwil.

⁴ Dawud iffey ak-d marra Israyil ġar Urcalim, aqa-t d Yabus. Dinni tuya zeddyen ayt n Yabus, imezday n temmurt. ⁵ Imezday n Yabus nnan i Dawud “Cek war da tettidfed ca.” Maca Dawud iđtef lburj n Šihyun wenni idewřen d tandint n Dawud. ⁶ Maġar Dawud inna “Kuř ijj wenni i ġa iwten ayt n Yabus d amezwaru, ad idweř d azeġif d řqebtan. Uca Yu’ab, mmis n Saraya, igaeed d amezwaru u s uyenni idweř netta d azeġif. ⁷ Tuġa Dawud izeddey di lqelea. X uyenni d as qqa-ren tandint n Dawud. ⁸ Netta ibna tandint i d as-dd innden, zi lqelea u zi senni iquwwar as-dd.

1 IMEZRUYEN

Yu'ab iedeř min iqqimen n tendint.⁹ Dawud idweř yarenni di řemyaret, mařar SIDI n řeekarat tuya-t akides.

Ayt bu-teyruđt n Dawud

¹⁰ Ina d izeřifen n ayt bu-teyruđt n Dawud, inni issecnen jjehd akides di tgeldit, di marra Israyil, ĥima ad t ggen d ajeřid ełahsab awař n SIDI x Israyil. ¹¹ Ta d lista n leadad n ayt bu-teyruđt n Dawud: Yacubeam, mmis n Hakmuni, aneyraf n řřatin. Netta iĥenneđ s lansa nnes x řřata mya n yeryazen nni issnuqqeb di tecti nni d icten. ¹² Awarni as yusa-dd Ilieazar, mmis n Dudu, Axuxi. Netta tuya d ijj zi řřata n ayt bu-teyruđt. ¹³ Netta tuya-t ak-d Dawud di Fas-Dammim. Ifiliřtiniyyen nnyarwen din i umenyi. Udem n yeyyar tuya iccur s temřin umi yarweř řgens zeg Ifiliřtiniyyen. ¹⁴ Nitni bedden di řwest n yeyyar uca ssaren t. Nitni yeřben x Ifiliřtiniyyen. Ammu i yarra SIDI d ijj n usenjem d ameqqran.

¹⁵ Třřata zi řřatin n izeřifen hwan, *usin-dd* řar Dawud deg ifri n Abdullam. Řeekar n Ifiliřtiniyyen tuya iwta iqıđan nnes di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ¹⁶ Dawud *tuya-t* d lburj u tuya din ict n tecbart n ieessasen n Ifiliřtiniyyen di Bayt-Laĥm. ¹⁷ Dawud iřqef it ufadi, inna "Wi i d ayi-dd i řa yawyen aman zi tařa n Bayt-Laĥm nni *iřan* řar tewwart n *tendint*?" ¹⁸ Xenni cuqqen řřata n ayt bu-teyruđt nni řmargeĥ n řeekar n Ifiliřtiniyyen, uymen-dd aman zi tařa n Bayt-Laĥm, tenni *iřan* řar tewwart n *tendint*. Ksin ten akidsen uca iwđen řar Dawud. Netta yugi ad ten isu, maca izeře iten zzat i SIDI. ¹⁹ Netta inna "Aya igg^wej xafi, a SIDI, aqa necc ad ggeř man aya. Ma ad sweř idammen n yeryazen s řeemar nsen *daysen*, mařar nitni sebbřen tudart nsen simant nsen?" U netta war ix ad ten isu. D man aya iggin řřata n ayt bu-teyruđt nni. ²⁰ Abicay, mmis n Yu'ab, tuya d azeřif n řřata nni. Netta iĥenneđ lansa nnes x teřt-my a n yeryazen, issnuqqeb iten. Netta řars ijj n yisem *itwacennēen* jar řřata nni. ²¹ Jar řřata tuya *Abicay* d wenni *itwacennēen* tnayen n imuren u netta tuya d ameqqran nsen. Maca netta war yiwiđ uřa am řřata n imezwura. ²² Xenni Banaya, mmis n Yahuyadae, mmis n yijj n weryaz imeĥđen, timegga nnes mřarent, netta zi Qabđiyil. Netta iřřeb x tnayen n iyraden jehden. Eawed tuya netta ihwa *ict n twařat*, iřřeb x ijj n weyrad di řwest n yijj n wanu deg ijj n wass umi iwta wedfeř. ²³ Netta iřřeb uřa x yijj n weryaz d Amiřri, s yijj tiddi n xemsa n iyařen. Amiřri tuya řars ict n lansa deg ufus *nnes tegga* am yijj n weemud n ukeccuđ n uxeyyeđ. Ihwa řars s yijj n weemud, ikkes as lansa zeg ufus n Umiřri uca inya it s lansa nnes. ²⁴ D man aya i igga Banaya, mmis n Yahuyadae. X uya řars ięa isem *icnee* jar řřata n ayt bu-teyruđt. ²⁵ Netta tuya d wenni *itwacennēen* ařřas zi řřatin, maca war yiweđ ař řřata *imezwura*. Dawud igga it jar imtiqqan ifarzen nnes.

²⁶ Ayt bu-teyruđt imeĥđen *tuya-ten*: Easayil, umas n Yu'ab; Ilĥanan, mmis n Dudu, zi Bayt-Laĥm; ²⁷ Cammut, Aharudi; Ĥaliř, Alfaluni; ²⁸ Eira, mmis n Eiqqic; Ataquei. Abieazar, Aeanatuti; ²⁹ Sibbi-kay, Aĥucati; Eilay, Axuxi; ³⁰ Maharay, Anařufati; Xalid, mmis n Baena, Anařufati; ³¹ Ittay, mmis n Ribay, zi Jibe a zeg ayt n Binyamin; Banaya, Afareatuni; ³² Huray zi teyzarin n Jaec; Abiyil, Aearabati; ³³ Eazmut, Abaĥrumi; Ilyaĥba, Acaelbuni; ³⁴ Tarwa n Hacim, Ajazuni; Yunatan, mmis n Cajay, Aharari; ³⁵ Axiyam, mmis n Sakar, Aharari; Ilifal, mmis n Ur; ³⁶ Ĥafir, Amakirati; Axiya, Afaluni; ³⁷ Ĥařru, Akarmali; Naeray, mmis n Izbay; ³⁸ Yuwil, umas n Natan; Mibĥar, mmis n Ĥari; ³⁹ řaliq, Aeammoni; Nařray, Aba'iruti, aĥemmař n řesnaĥ n Yu'ab, mmis n řaruya; ⁴⁰ Eira, Ayitri; Jarib, Ayitri; ⁴¹ Uriya, Aĥitti; Zabad, mmis n Aĥlay; ⁴² Adina, mmis n Ciza, Arubini, *wenni* d azeřif n ayt n Rubin u sennej nnes *ead* řřatin n yeryazen; ⁴³ Ĥanan, mmis n Maeka; d Yucafař, Amatni; ⁴⁴ Euzziya Aearatuti; Camae d Yaewwil, iĥenjiren n Ĥutam, Aearueiri; ⁴⁵ Yadieil, mmis n Cimri, d Yuĥa, umas, Atiři; ⁴⁶ Iliyil Amaĥwim d Yaribay d Yucuwya, iĥenjiren n Ilnaem, d Yitma Amu'abi; ⁴⁷ Iliyil d Eubid d Yaesiyil zi Mařubaya.

1 IMEZRUJEN

Imedfaren n Dawud di Şiqalay

12¹ D yina i dd-yusin yar Dawud yar Şiqalay, umi tuya ead ittegg^wej x wudem n Cawul, mmis n Qic. Nitni tuya tteqqen i ayt bu-teyrudt inni iwcin afus i Dawud deg umenÿi. ² Nitni tuya hezmen s řeqwas u zemmaren ad hejjaren s ufus afusi u s ufus azeřmađ s yežra u ad wten fritcat s řqews. Nitni tuya-ten zeg aytmas n Cawul, zi Binyamin. ³ Axieazar tuya d azeřif nsen, xenni Yuwac, nitni s tnayen idsen d iřenjiren n Camaea, Ajibaei, xenni Yazu'il d Falař, nitni s tnayen idsen d iřenjiren n Eazmut, u Baraxya d Yahu, Aeanatuti ⁴ u Yacmaeya Ajibeuni, wenni d ijj n bu-teyrudt jar tratin uca netta tuya t x tratin, ⁵ uřa d Yarmiya d Yařziyil d Yuřanan d Yuzabad Ajadiri, ⁶ d Ileuzay d Yarimut d Baeliya d Camarya d Cafatya Ařarufi, ⁷ d Ilqana d Yaciyahu d Eazriyil d Yueazar d Yacubeam, Iqurařiyen, ⁸ u yar uneggar Yueila d Zabadya, nitni s tnayen idsen d iřenjiren n Yaruřam zi Jadur.

⁹ Uřa zeg ayt n Jad aqa din inni issebđan ixef nsen ĥima ad řwan yar Dawud, di lqelea yar řexřa. Ayt bu-teyrudt imeřden, Ieeskariyyen wejden i umenÿi, twařezmen s tcappat timeqqranin n useřqi d iřricen. Udmawen nsen am wudmawen n yeyraden u nitni uyuren s tazřa am iřayden n wežyar x idurar. ¹⁰ Eazar tuya t d azeřif, Eubadya d wiss tnayen, Iliyab d wiss trata, ¹¹ Micmanna d wiss arebea, Yarmiya d wiss xemsa, ¹² Eattay d wiss setta, Iliyil d wiss sebea, ¹³ Yuřanan d wiss tmenya, Ilzabad d wiss tesa, ¹⁴ Yarmiya d wiss eecra, Maxbanay d wiss ĥiřac. ¹⁵ Ina tuya-ten zeg ayt n Jad, izeřifen n řeeskar. Amežyan itwařseb am mya n yeryazen d ameqqran am ařef. ¹⁶ Ina d yenni iřwan L'Urdun deg uyur amezwaru, umi isfi L'Urdun barra marra n tmewwin nnes u nitni uzřřen x marra imezday n řewđat n teyzurt, i iřan yar ccarq d řyarb.

¹⁷ Uřa zeg ayt n Binyamin u zeg ayt n Yahuda usin-dd yar Dawud yar lqelea n wedrar. ¹⁸ Dawud iffey-dd řarsen ĥima ad ten iřqa u netta issiweř, inna asen "Mařa kenniw tusim-dd řari ĥima ad ayi tewcem afus, xenni necc ad iřiy s wuř d ijj akidwem, maca mařa kenniw tusim-dd ĥima ad ayi tsellmen i řeedyan inu, waxxa war din iři řexcunet yar ifassen inu, xenni iři ad t iřar AREBBI n řejdud nney u ad kenniw ixeges!" ¹⁹ Iwđa-dd Arruř am warrud x Eamasay, aneyraf n tratin, uca netta inna "Neccin akidek, Dawud, u neccin akidek, miss n Yassa. Řehna, řehna ad kidek yiři u řehna ad yiři ak-d yenni i d ac iwcin afus, mařar AREBBI iwca ac afus." Xenni issidef iten Dawud u igga ten d izeřifen n terbiein n řeeskar.

²⁰ Uřa zi Manassi tuya ten din inni iedun yar Dawud, umi dd-iffey netta ak-d Ifiliřiniyyen yar umenÿi ak-d Cawul. Nitni war d asen jjin ad wcin afus, minzi řbacat n Ifiliřiniyyen ssekken t, nnan "Zeema netta izemmar ad iedu s izeřifen nney yar sides." ²¹ Umi dd-ieqeb yar Şiqalay, edun ina řars zeg ayt n Manassi: Eadnař, Yuzabad, Yadieil, Mixayil, Yuzabad, Ilihu d Şilltay, izeřifen n řuruf n Manassi. ²² Nitni wcin afus i Dawud deg umenÿi ak-d bandiyya n imkeccaden n ayt n Eamaliq, mařar nitni marra tuya-ten d ayt bu-teyrudt imeřden u nitni tuya-ten d izeřifen di řeeskar. ²³ Mařar di řweqt nni usin-dd yeryazen yar Dawud zeg wass ař ass ĥima ad as wcn afus ařami dewřen d ijj n řeeskar d ameqqran am ijj n řeeskar n AREBBI.

Mammec řeeskar n Dawud tuya imeqqar di Hibrun

²⁴ Wa d řqedd n izeřifen i tuya isswejden i umenÿi, inni dd-yusin yar Dawud di Hibrun mařend ad sseedun tageldit n Cawul řars am mammec t inna SIDI:

²⁵ Zeg ayt n Yahuda, inni yarbun tcappat timeqqranin n useřqi d iřricen, setta-ařaf u-temn-mya n yeryazen. Nitni tuya sswejden i umenÿi.

²⁶ Zeg ayt n Cimeun tuya řqedd n ayt bu-teyrudt imeřden i řeeskar sebea-ařaf u-mya n yeryazen.

²⁷ Zeg ayt n Lawi arebea-ařaf u-setta-mya n yeryazen.

²⁸ Yahuyadae tuya d amgewwad n ayt n Harun u netta yiwi akides teřt-ařaf u-sebea-mya n yeryazen.

1 IMEZRUYEN

- ²⁹ Şaduq d ijj n uħudri, ijj n bu-teyrudt imeħden. Zi taddart nnes *tuya din* tnayen u-eicrin n řqebtanat.
- ³⁰ Zeg ayt n Binyamin, aytmas n Cawul, *tuya din* teřt-ařaf n *yeryazen*, minzi azyen ameqqran zzaysen *tuya* ħeřtan taddart n Cawul. ³¹ Zeg ayt n Ifrayim *tuya din* eicrin-ařaf u-tmenya-mya n *yeryazen*, ayt bu-teyrudt imeħden, iryazen s yisem di taddart n babatsen.
- ³² Zeg wezyen n teqbič n Manassi *tuya din* tmenřac-ařaf n *yeryazen*, inni *tuya* twarecçen s yis-mawen nsen maħend ad dd-asen ad ggen Dawud d ajeğid.
- ³³ Zeg ayt n Yassakar inni issnen u fehmen ikuden ħima ad ssnen min *tuya* x Israyil ad igg, *usin-dd* izeğifen nsen, mitayn n *yeryazen*, u marra aytmatsen *tuya-ten* sadu afus nsen. »
- ³⁴ Zeg ayt n Zabulun, *zeg yenni* dd-iffyen ak-d řeeskar s marra řesnaħ nsen *tuya din* xemsa-ařaf n *yeryazen* u *nitni tuya* sswejden ħima ad ssbedden ixef nsen nhřa afray.
- ³⁵ Zi Naftali *tuya din* ařef n řqebtanat. Nitni arbun ict n tcappa n useřqi d tameqqrant d lansa,
- ³⁶ Zeg ayt n Dan *tuya din* tmenya u-eicrin ařef u-setta-mya n *yeryazen* wejden i umenyi.
- ³⁷ Zi Acir ffyen-dd arebea-ařaf n *yeryazen* ak-d řeeskar ħima ad ssbedden ixef nsen deg useddi.
- ³⁸ Zeg ujemmađ n L'Urdun, *zeg* Irubiniyyen u *zeg* Ijadiyyen u *zeg* wezyen n teqbič n Manassi *tuya din* mya u-eicrin-ařaf n *yeryazen* ak-d marra řesnaħ n yijj n řeeskar n umenyi.
- ³⁹ Marra Ieskariyyen-a *usin-dd* twasettfen deg iseddiyyen u s wuř imun ħar Ĥibrun ħima ad ggen Dawud d ajeğid x marra Israyil. Uřa min iqqimen n ayt Israyil *tuya-ten* s wuř d ijj ħima ad ggen Dawud d ajeğid.⁴⁰ Nitni qqimen třata n wussan dinni ħar Dawud, u nitni ccin swin, maħar aytmatsen *tuya* bedden akidsen. ⁴¹ Uřa d yenni yudsen ħars ař Issakar d Zabulun d Naftali *usin-dd* iwyen-dd weyrum x iyyař, x iřeyman, x isarđan u x iyenduzen, s řeewec *am farina* d iyrumen n tazart d iyrumen n zzbib d binu d zzect d iyenduzen d wuği s ufeyyed, maħar *tuya din* řefraħet di Israyil.

Ttabut zi taddart n Abinadab ħar taddart n Eubid-Idum

- 13**¹ Dawud imcawar ak-d imeqqranen x wařef d x mya u ak-d marra imgewwaden. ² Dawud inna i marra agraw n řgens n Israyil “Mařa yarđa i kenniw uřa i SIDI, AREBBI nney, ejj aney ad nessekk deħya *ireqqasen* ħar yaytmatney nni iqqimen di marra timmura n Israyil u ħar ikehhanen d ayt n Lawi nni izeddyen akidsen di tneddam ak-d ddmani n tarewsa nsen, ħima nitni ad ħarney nnyarwen ³ u ejj aney ad ħarney-dd narr Ttabut n AREBBI, maħar deg wussan n Cawul war akides neřhi. ⁴ Marra agraw n řgens inna belli ad ggen ammu, maħar d man aya d ict n tmesřact d tařebħant di titřawin n řgens.
- ⁵ Dawud issmun marra Israyil, zi Ciħur di Miřra ħars ař Libu-Ĥamat, ħima ad ssgaeden Ttabut n AREBBI ħar Qaryat-Yaearim. ⁶ Xenni iffeħ Dawud ak-d marra Israyil ħar Baela ħar Qaryat-Yaearim wenni *iřan* di Yahuda ħima ad ssgaeden Ttabut zi senni. Ttabut n SIDI wenni izeddyen jar ixiruben mani itwabarreħ isem *ameqqran nnes*. ⁷ Nitni iwyen-dd Ttabut n AREBBI x ijj n ukarru n jdid zi taddart n Abinadab. Euzza d Axiyu nedhen akarru. ⁸ Dawud d marra Israyil tiraren lmuřa s marra jjeħd nsen zzat i wudem n AREBBI s yezřan, s řgambriyat d lħarpat d ibendiren d teğunin n wuzzař d řyayřat.
- ⁹ Umi dd-iwđen nitni ħar unedrar n Kidon, isswizzeđ Euzza afus nnes ħima ad itřef Ttabut minzi nderfen iyenduzen. ¹⁰ Xenni itwassary lyađab n SIDI x Euzza uca iwta it maħar wanita isswizzeđ afus nnes ħar Ttabut uca immut din zzat i wudem n AREBBI.

12:33 ‘sadu afus nsen’ - s Teibranit ‘sadu aqemmum nsen’.

13:6 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

13:9 ‘anedrar’ - niy ‘andar’.

1 IMEZRUYEN

¹¹Yiweđ ssem Ƨar wuř n Dawud , aqa SIDI isear ammu x Euzza uca igga as i wemcan nni Fariř-Euzza Ƨars ař ass-a. ¹²Deg wass nni teřqef Dawud tigg^wudi zi AREBBI u netta inna “Mammec i Ƨa ggeƧ ad Ƨari-dd awyey Ttabut n AREBBI?” ¹³Dawud war ijji ad Ƨars-dd awyen Ttabut di tendint n Dawud, maca ijja it ad yagg^wej Ƨar taddart n Eubid-Idum, Ajitti. ¹⁴Ikka Ttabut n AREBBI třata n iyuren di taddart nnes Ƨar *ayt bab* n taddart n Eubid-Idum uca ibarek SIDI taddart n Eubid-Idum d marra min Ƨars iřan.

Ccan n Dawud imƧar

14¹Hiram, ajeđid n řur, issekk ireqqasen Ƨar Dawud uřa d tcejjura n tengelt d ineqqacen n weřru n řhiđ d ineqqacen n ukeccuđ. Nitni ssbedden as ict n taddart. ²Dawud issen, aqa SIDI tuƧa igga it d ajeđid x Israyil u tuƧa issgææed tageldit nnes ařas di řtwee n řgens nnes Israyil.

³Dawud iksi ead timƧarin nneđnit di Urcalim u Dawud yarni ijja-dd ead iřenjiren d yessis nneđni. ⁴Ina d ismawen n tarwa i Ƨars-dd *itwarwen* di Urcalim: Cammue, Cubab, Natan, Suliman, ⁵Ibřar, Ilicue, Ilfalař, ⁶Nujah, Nafaj, Yafie⁷Ilicamae, Baelyadae d Ilifalař.

⁸*Umi sřan* Ifilistiniyyen, aqa dehnen Dawud d ajeđid x Israyil, gaæeden marra Ifilistiniyyen ħima ad arzun x Dawud. Dawud isřa *i man aya* uca netta iffey ad kidsen imsagar. ⁹Ifilistiniyyen usin-dd uca bezzeen ixef nsen di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ¹⁰*Xenni* isseqsa Dawud AREBBI, inna “Ma ad gaædey đidd i Ifilistiniyyen? Ma ad ten tegged deg ufus inu?” SIDI inna i Dawud “Gaæed, necc ad ten ggeƧ deg ufus nnek!” ¹¹Nitni gaæeden Ƨar Bael-Farařim. Dinni i iwta Dawud Ifilistiniyyen, inna “S ufus inu icuqq SIDI di ředyan inu am tarezzit n waman.” X uyenni igga as i wemcan nni Bael-Farařim. ¹²Ifilistiniyyen jjin irebbiten nsen dinni uca yumur Dawud u nitni sscemđen ten s tmesi.

¹³Ifilistiniyyen gaæeden ict n twařat nneđnit uca bezzeen ixef nsen di řewđa n teyzurt. ¹⁴Dawud isseqsa AREBBI u AREBBI inna “War ttgeæeid ca awarni asen, maca nneđ asen-dd, ad Ƨarsen-dd tased zeg urendad n tcejjart n umetti. ¹⁵Xmi i Ƨa tesřed i tecři n iřuraf di tqiccat n tcejjart n umetti, xenni i Ƨa teffyed Ƨar umenyi, maƧar xenni AREBBI ad ac izwar zzat i wudem nnek ħima ad iwwet řeeskar n Ifilistiniyyen.” ¹⁶Dawud igga am mammec d as yumur AREBBI u nitni wtin Ifilistiniyyen zi Jibeun Ƨars ař Jazar. ¹⁷Ammu i iffey isem n Dawud di marra timmura uca SIDI issiweđ tigg^wudi zzayes x marra řegnus.

Ttabut tetwassmuřti zi taddart n Eubid-Idum Ƨar Urcalim

15¹Dawud igga i yixef nnes tudrin di tendint n Dawud u netta igga *eawed* ijj n wemcan i Ttabut n AREBBI uca issbedd as ijj n uqiđun *dinni*. ²*Xenni* inna Dawud “Uřa d ijjen war izemmar ad yarbu Ttabut n AREBBI mƧir Ilawiyyen waha, maƧar SIDI ifarz iten ħima ad arbun Ttabut n AREBBI u ħima ad as sexxaren i řebda.” ³Dawud issmun-dd marra Israyil Ƨar Urcalim ħima ad ssgææeden Ttabut n SIDI Ƨar wemcan nnes nni tuƧa d as igga.

⁴Dawud issmun uřa d ayt n Harun d Ilawiyyen.

⁵Zeg ayt n Qahat *tuya* Uriyil d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di mya u-eicrin.

⁶Zeg ayt n Marari *tuya* Easaya d ameqqran *nsen* u aytmas *tuya-ten* di mitayn u-eicrin.

⁷Zeg ayt n Jarcum *tuya* Yuwil d ameqqran *nsen* u aytmas *tuya-ten* di mya u-třatin.

⁸Zeg ayt n Iliřafan *tuya* Camaeya d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di mitayn.

⁹Zeg ayt n Ĥibrun *tuya* Iliyil d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di tmenyin.

¹⁰Zeg ayt n Euzziyal *tuya* Eamminadab d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di mya u-tenæac.

¹¹Dawud iřaya i ikehhanen řaduq d Abyatar uřa i Ilawiyyen Uriyil, Easaya, Yuwil, Camaeya,

1 IMEZRUYEN

Iliyil d Eamminab. ¹² Netta inna asen “Kenniw d izeğifen n *tudrin* n ibabaten n ayt n Lawi. Qeddsem ixef nwem, kenniw d aytmatwem, ħima ad tessgaædem Ttabut n SIDI, AREBBI n Israyil yar *wemcan* nni d as sswejdey. ¹³ Minzi kenniw war teggim aya qbeř, aqa SIDI, AREBBI nney, isear xaney *ammu* minzi neccin war xas narzu ełahsab lfarida. ¹⁴ Ikehhanen d Ilawiyyen qeddsem ixef nsen ħima ad ssgaæden Ttabut n SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁵ Ayt n Lawi arbun Ttabut n AREBBI, am mammec yumur Musa ełahsab awař n SIDI, s tyarđin nsen d iεumad n trebbut *tuya* xasen immarsen.

¹⁶ Dawud inna i imeqqranen n Ilawiyyen, aqa nitni ad ssbedden aytmatšen, imedyazen ak-d dduzan n llya, ak-d lharpat, ak-d řgambriyat d tağunin n wuzzař, ad asen sřen *iwdan* s yijj n řħess ijehden ittfejjawjen. ¹⁷ Nitni ssbedden Hayman, mmis n Yuwil, u zeg aytmas: Asaf, mmis n Baraxya, u zeg ayt n Marari, umatsen, Itan, mmis n Qucaya, ¹⁸ u akidsen aytmatšen di dduq n *teessast* wiss tnayen: Zakarya, Bin, Yaęziyil, Camiramut, Yaħiyil, Eunni, Iliyab, Banaya, Maęasya, Mattitya, Ilifalya, Maqniya, Eubid-Idum d Yaęiyil, *nitni tuya-ten* d ięessasen n tewwart.

¹⁹ Imedyazen Hayman d Asaf d Itan ggin ad asen sřen *iwdan* s tağunin n nnħas ²⁰ u Zakarya d Euzziyil d Camiramut d Yaħiyil d Eunni d Iliyab d Maęasya d Banaya s lharpat itwarriglan yar sennej ²¹ d Mattitya d Ilifalya d Maqniya d Eubid-Idum d Yaęiyil d Eazazyia s řgambriyat di řmeftaħ tmenya ħima ad ssuyuren *izřan*. ²² Kananya, ameqqran n Ilawiyyen, tuya-t x llya. Netta isseřmed asen lmuřiq, mayar netta issen as. ²³ Baraxya d lqana tuya-ten d ięessasen n tewwart yar Ttabut. ²⁴ Ikehhanen Cabanya d Yahucafať d Natanayil d Eamasay d Zakarya d Banaja d Ilięazar řuđen d řřayťat zzat i Ttabut n AREBBI u Eubid-Idum d Yaħiya tuya-ten d ięessasen n tewwart yar Ttabut.

Adaf n Ttabut di tendint n Dawud

²⁵ *Ammu* i imsar, aqa Dawud d imeqqranen n Israyil d imeqqranen x wařef tťfen abrid ħima ad ssgaæden Ttabut n řęahd n SIDI s řrefraħet zi taddart n Eubid-Idum. ²⁶ *Umi* arbun Ilawiyyen Ttabut n řęahd n SIDI, imsar aqa nitni qeddmn sebęa n ięejmiyyen d sebęa n iħuřiyyen d tağaršť *i SIDI*. ²⁷ Dawud tuya yard ij n upartessu n řeqťen azdad, uřa marra Ilawiyyen, inni yarbun Ttabut d yenni tuya ittyennajen, d Kananya, amehđayi x yenni ittyennajen yar usmuťti. Dawud yard *uřa d netta* ij n upalťu n *ukehhan* n řeqťen. ²⁸ *Ammu* i isgaæed marra Israyil Ttabut n SIDI s iyuyyan n řrefraħet u s uřuđi s řbuq d řřayťat u s řħess n tağunin n wuzzař uca ggin ad ten sřen *iwdan* s lharpat d řgambriyat. ²⁹ řami yiweđ Ttabut n SIDI yar tendint n Dawud, imsar, aqa Mixal, yeğis n Cawul, texzar zi řkazi uca tezra mammec ineggez u mammec icetťeh ujeğid Dawud uca tessęqar it deg wuř nnes.

Dawud idebbar aębed n SIDI s iyarřa d izřan d tzağit

16 ¹ Nitni ssidfen Ttabut n SIDI yar daxeř uca ssarsen t di řwest n uqıđun nni tuya d as-dd icedd Dawud uca Dawud iqeddem tiyarřa n wecmađ d tiyarřa n řehna zzat i wudem n SIDI. ² *Umi* Ikemmeř David aqeddem n tyaršť n wecmađ d tiyarřa n řehna, ibarek řgens deg yisem n SIDI. ³ Netta ibđa, iryazen d temyarın, i marra di Israyil i kuř ij ij n wengur n weyrum, ij n uceğiq n weysum n ufunas d ij n wareqqie n zzbib. ⁴ Netta igga ca n Ilawiyyen d imsexxaren i Ttabut n SIDI u ħima ad sseęqřen u ad qadan u ad ssemyaren SIDI, AREBBI n Israyil. ⁵ Asaf *tuya-t d azeğif* d Zakrya *tuya-t d* wiss tnayen awarni as *u xenni* Yaęiyil, Camiramut, Mattitya, Iliyab, Banaya, Eubid-Idum d Yaęiyil s dduzanat am lharpat d řgambriyat uca Asaf igga ad as sřen s teğunin n wuzzař. ⁶ Ikehhanen Banaya d Yaħziyil *uyuren* s řřayťat zzat i Ttabut n řęahd n SIDI. ⁷ Deg wass nni igga Dawud i twařat tamezwarut x Asaf d aytmas maħend ad ssemyaren SIDI.

1 IMEZRUYEN

Azehhid n Dawud

- ⁸ “Semyarem SIDI, řayam x yisem nnes,
barrhem s tmegga nnes jar řegnus.
- ⁹ Yennjem as, zehhdem i netta,
siwřem x marra řeĵjaye b nnes.
- ¹⁰ Cennem s yisem nnes amqeddes,
řima uř n yenni yarezzun SIDI, ad ifarř.
- ¹¹ Seqsam x SIDI d jjehd nnes,
arzum udem nnes řebda.
- ¹² Āeqřem x řeĵjaye b nnes i igga,
x řeĵřamet nnes u di řeřkamat n uqemmum nnes.
- ¹³ Zzariĵet n Israyil, amsexxar nnes,
ayt n Yaĵqub twafarzen!
- ¹⁴ Netta d SIDI, AREBBI nney.
Řeřkamat *i dd-ittasen* x marra tammurt.
- ¹⁵ Āeqřem x řeahd nnes i řebda,
awař nni i iweřřa i ařef n řecyur,
- ¹⁶ i igga ak-d Ibrahim
u *issemten it s tjařit* nnes i Iřař.
- ¹⁷ Netta igga it d ict n tewřeyyet i Yaĵqub,
i Israyil *igga it d ijj* n řeahd i řebda
- ¹⁸ umi issiweř, inna “Ad ac wcey tammurt n Kenĵan,
afiřu *n řeřbar* n tesyart nwem!”
- ¹⁹ umi kenniw *tuya kenniw* d ijj n wuru n yeryazen, s drus,
uřa am d ibarraniyyen days. ²⁰ Nitni teleĵen zi řgens řar řgens,
u zeg ict n tgeldit řar ijj n řgens nneđni.
- ²¹ Netta war iiji uřa d ijj ad ten isseřřar,
u netta iĵaqeb ijeřiden di řřweĵ nsen.
- ²² War řadad ca imedhan inu
u war tteggem řřar deg inabiyyen inu.
- ²³ Yennjem i SIDI, marra tammurt,
barrhem i usenjem nnes ass x wass.
- ²⁴ Ĥařam aĵuři nnes jar řegnus,
řeĵjaye b nnes jar marra řegnus.
- ²⁵ Mařar SIDI d ameqqran u issdařeř asemřar ařřas,
u netta d amagg^wed mahu marra irebbiten.
- ²⁶ Minzi marra irebbiten n řegnus aqa-ten d lařnam, maca SIDI igga ijenwan.
- ²⁷ Tissiqt d leađama *aqatent* zzat i wudem nnes,
jjehd d řefrařet deg wemcan nnes.
- ²⁸ Wcem i SIDI, a tiwacunin n řegnus,
wcem i SIDI aĵuři d jjehd.
- ²⁹ Wcem i SIDI aĵuři n yisem nnes,
awyem tawhibt uca asem-dd zzat i wudem nnes,
sejdem i SIDI s ucewwar iqeddsen.
- ³⁰ Arjijjem zzat i wudem nnes, a marra tammurt!
Nican, řexxu ddunit tbedd temten, war ttenhezzi *ĵad*.
- ³¹ Ejj ajenja ad ifarř u tammurt ad tarr mezri

1 IMEZRUYEN

u jar řegnus ad itwanna: SIDI iħekkem.

³² Ejj ad izhar řebħar d tcurrent nnes,
ejj ad isřiwřiw yeyyar s řefraħet s marra min days.

³³ Xenni ad sřiwřiwent marra tcejjura n wezyar zzat i wudem n SIDI,
maýar netta ad dd-yas, ħima ad isegged tammurt.

³⁴ Qadam SIDI, maýar netta iřbeħ,
maýar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda.

³⁵ Inim: Senjem aney, a AREBBI n usenjem nney.
ndeh aney nmun, senjem aney zi řegnus,
ħima ad nqada isem amqeddas nnek u ad ac nřebbeħ s izřan n usebbeħ.

³⁶ Aqadi i SIDI, AREBBI n Israyil, zi řebda ař řebda!”

U marra řgens inna “Amin!” uca imdeħ SIDI.

Dawud iħða x tsexxart i Ttabut d Zzawect

³⁷ Netta ijja itt din, zzat i wudem n Ttabut n SIDI, i Asaf d yaytmas ħima ad sexxaren řebda zzat i wudem n Ttabut, *ħima ad ggen* kuř ass min yurin i wass nni. ³⁸ Eubid-Idum ak-d aytmas, *tuya-ten jmie* tmenya u-settin n *yeryazen*. Eubid-Idum, mmis n Yaditun, d Ĥusa *tuya-ten d* iessasen n tiwwura ³⁹ uca akehhan řaduq d yaytmas, ikehhanen, *tuya ttsexxaren* zzat i Tzeddiyt n SIDI x řgaædet nni *iġan* yar Jibeun, ⁴⁰ ħima ad awyen tiyarřa n wecmađ břa aqetřu x uealřar n wecmađ, yar řřbeħ u tmeddit, am mammec marra min yuran di ccariea n SIDI, tenni i d asen igga d tewřiyyet. ⁴¹ Yarsen *tuya* Hayman d Yadutun ak-d inneđni nni itwafarzen d yenni itwaggen s yisem *nsen* ħima ad qadan SIDI, maýar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda. ⁴² Hayman d Yadutun *tuya* yarsen řyayřat d taġunin n wuzzař maħend ad asen sřen *yewdan*, uřa d dduzanat n lmusiqa i *usemyar* n SIDI. Arrawen n Yadutun *tuya bedden* yar tewwart n *wadaf*.

⁴³ Xenni yuyur marra řgens, kuř ijy yar taddart nnes. Uřa d Dawud ieqeb yar taddart nnes ħima ad ibarek taddart nnes.

Awař n Arebbi i Dawud x řebni n zzawect d řkursi igellden

17¹ Umi izdey Dawud di taddart nnes, imsar, netta inna i unabi Natan “Xzar, necc zeddyey deg ict n taddart n ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt, *maca* řeħmeř n řeahd n SIDI aqa-t di řkettan n uqiđun.” ² Natan yarra-dd x Dawud “Egg marra min yark deg wuř nnek maýar AREBBI akidek.”

³ Di ġiřet nni imsar aqa iffey-dd wawař n SIDI yar Natan, inna ⁴ “Uyur uca ini i umsexxar inu Dawud ‘Ammu iqpar SIDI: War d ayi tbennid taddart i necc ħima ad days zedyey, ⁵ maýar zeg wass umi dd-ssgaædey Israyil zi Miřra, necc war zdiyey *emmarř* deg ict n taddart. Maca necc *tuya* ggurey zeg uqiđun yar uqiđun, zi tzeddiyt yar tezddiyt. ⁶ Mani mma uyurey ak-d marra Israyil, ma necc ssiwřey *emmarř* uřa s ijy n wawař ak-d ijjen zeg řquđat n Israyil inni *tuya* ggiy ad arewsen řgens inu Israyil u nniy ‘Mayemmi kenniw war d ayi tbennim ca taddart s ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt?’ ”

⁷ Xenni řexxu, ammu i ya tinid i umsexxar inu, i Dawud “Ammu i iqpar SIDI n řeeskarat ijehden ‘Nec iwyeý-dd cek zi řkuri, zi yar đeffar n wuři, maħend ad tdewřed d amgewwad x řgens inu Israyil. ⁸ Mani mma tuyured, *tuya-yi* akidek u necc teħħiy marra ředyan zzat i tiřřawin nnek u necc ggiy ac ijy n yisem am yisem n imeqqranen i *iġan* x temmurt. ⁹ Nec neyycey ijy n wemcan

16:33 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

1 IMEZRUYEN

i řgens inu uca zřuy t *din* maħend ad izdey deg wemcan *nnes* u war itwassenhezzi ead u war t sřeřřarin ead ayt n řmuęřiyyet, am deg umezwaru, ¹⁰ u zeg wussan umi necc ggiy řquđat x řgens inu Israyil. Necc sswađęey marra řęedyan nnek u ssargbey cek belli SIDI ad ac ibna ict n taddart.¹¹ X minni i ya qeřřen wussan nnek u cek ad tetwassarsed *deg wendeř* ak-d imezwura nnek, ad imsar, necc ad ssekkarey zzarięet nnek awarni ac, tenni dd i ya ifřyen zi tarwa nnek u necc ad ssmetney tageldit nnes.¹² Netta ad ayi ibna ict n taddart u necc ad ssbeddey řęarc nnes i řebda.¹³ Necc ad iřiy d babas u netta ad ayi yiři d mmi u necc war xas sřęeyyidey ca tmexsiwt inu icewwaren am mammec tt řęeyydey x wenni tuya d ac izwaren.¹⁴ Necc ad t ssmetney di taddart inu u di tgeldit inu i řebda u řęarc nnes ad ibedd imten i řebda.’ ”

¹⁵ Natan issiweř ak-d Dawud nican am mammec marra awařen-a u am mammec marra asargeb-a.

Aqadi n Dawud i Arebbi

¹⁶ Xenni yudef ujeđid Dawud uca iqqim zzat i wudem n SIDI, inna “Min eņiy necc, Sidi inu SIDI, u min teęna taddart inu aqa cek tnedhed ayi-dd ģars ař danita? ¹⁷ Di tiřřawin nnek tuya man aya drus *waha*, a AREBBI, u řęxxu tessiwřed ead x taddart n umsexxar nnek deg ijj n yimar igg^wej u txezzared dayi am ijj n ufiřu n bnađem i dd-ittawyen ģar sennej, a SIDI, AREBBI!¹⁸ Min d ac i ya yini Dawud ead ktar x ccenęect i tessecned i umsexxar nnek? Aqa cek tessned amsexxar nnek!¹⁹ A SIDI, aqa teggid marra řemyaret-a di řřweę n umsexxar nnek u ełahřsab uř nnek, ģima ad tessargbed marra timesřayin-a timeqqranin.²⁰ A SIDI, uřa d ijj war iđi am cek. War din AREBBI mřir cek, s marra min nesřa s imezzuyen nney.²¹ Man wen *i iđan* am řgens nnek Israyil, ayenni n řgens i iđan x temmurt i ģar iřađ AREBBI ģima ad t ifdi i yixef nnes d ijj n řgens ģima ad igg i yixef nnes ijj n yisem s tmegga timeqqranin d issigg^wden u ģima ad yazzeř x řęgnus zzat i wudem n řgens nnek, wenni tefdid zi Miřra? ²² Cek teggid řgens nnek Israyil d ijj n řgens i yixef nnek i řebda. Cek, a SIDI, aqa cek tdewřed d AREBBI i nitni.

²³ Xenni řęxxu, a SIDI AREBBI, ejj awař nni tessiwřed x umsexxar nnek u x taddart nnes ad ibedd i řebda u egg am mammec tessiwřed.²⁴ Ejj isem nnek ad itwassemřar i řebda umi i ya inin ‘SIDI n řęeskarat ijeħden, AREBBI n Israyil, aqa-t d AREBBI x Israyil’ uca iři ad tetwassemten taddart n umsexxar nnek Dawud zzat i wudem nnek.²⁵ Mařar cek, AREBBI inu, tessargbed deg imezzuyen n umsexxar nnek aqa cek ad as tebnid ict n taddart. X uyenni tusa-dd i umsexxar nnek deg wuř ģima ad iřzađ zzat i wudem nnek.²⁶ Xenni řęxxu, a SIDI, cek d AREBBI nni u cek tessiwřed s *marra* tcuni-ya x umsexxar nnek.²⁷ Xenni řęxxu, aqa yarđa i cek ad tbarked taddart n umsexxar nnek ģima ad tiři zzat i wudem nnek i řebda. Minzi cek, a SIDI, tbarked tt uca ad tiři tetwabarek i řebda.”

Iyellaben n Dawud

18¹ Awarni i aya imsar, aqa Dawud iyřeb x Ifiliřřiniyyen uca yarra iten sadu nnes. Netta ikkes Jat d tnedddam i ģars dd-iqqnen zeg ufus n Ifiliřřiniyyen.² Netta iyřeb uřa d x ayt n Mu’ab ařami ayt n Mu’ab) dewřen d imsexxaren i Dawud, inni ittxeřřan ad wcen lřizya.

³ David iyřeb eawed x Hadar-Ęazar, ajeđid n řuba, ģars ař Ĥamat, umi tuya dd-iffey wanita ģima ad issemtem řęģkamet nnes ģar yeyzar n Lfurař.⁴ David ikkes zzayes ařef n ikarruten d sebea-ařaf n imnayen d eicrin-ařaf n yeryazen x iđaren u Dawud iqeřř iđaren n marra *iysan* n ikarruten uca iřja zzayes mya n *iysan* n ikarruten.

⁵ Yusa-dd Aram zi Dimacq ģima ad iwc afus i Hadad-Ęazar, ajeđid n řuba, u Dawud iyřeb x tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen n Aram.⁶ Dawud igga řęeskarat n *uĥewwes* jar Iramiyyen n Di-

18:3 ‘řęģkamet nnes’ - s Teibranit ‘afus nnes’.

1 IMEZRUYEN

macq u Iramiyyen dewřen d imsexxaren n Dawud inni ixegšen ljizya. SIDI igga ttasie mani mma iruħ Dawud. ⁷ Dawud yiwi tcappat n useřqi n wurey nni tuya *iġan* n imsexxaren n Hadad-Ėazar u yiwyi ten ġar Urcalim. ⁸ Dawud iksi aġtas n nnħas zi Țabħat d Xun, tinneddam n Hadar-Ėazar. Zzayes igga Suliman tarimant tameqqrant n nnħas d ipilaren d řeqcue n nnħas. .

⁹ *Umi* Tuei, ajeġid n Ĥamat, isřa aqa Dawud iyřeb x marra řeeskar n Hadad-Ėazar, ajeġid n řuba, ¹⁰ issekk netta mmis Haduram ġar ujeġid Dawud ħima ad isseqsa x umeddur nnes u ħima ad as ibarek, minzi netta immney ak-d Hadar-Ėazar uca iyřeb xas - maġar Hadad-Ėazar tuya i Tuei d ijj n weryaz yarezzu amenyi - u *netta yiwi akides* eřam kuř řeqcue n wurey u n nnuqart uřa n nnħas. ¹¹ Ajeġid Dawud iqeddes iten i SIDI *jmie* ak-d nnuqart d wurey i d yiwi zi marra řegnus, zi Idum, zi Mu'ab, n ayt n Ėammun, n Ifilistiñiyyen u n ayt n Ėamaliq.

¹² Abicay, mmis n řarawya, iyřeb x Idum di teyzurt n Tameġaħt, tmentac-ařaf n *yeryazen*. ¹³ Netta igga řeeskarat n *uħewwes* di Idum ařami marra Idumiyyen dewřen d imsexxaren i Dawud u SIDI igga ttasie i Dawud mani mma iffey netta.

Imdebbaran imeqqranen n Dawud

¹⁴ Dawud iħkem x marra Israyil u Dawud igga s řħeqq d tsegda i marra řgens nnes. ¹⁵ Yu'ab, mmis n řaruya, *tuya-t* x řeeskar u Yahucafat, mmis n Axilud, *tuya-t d* amarir n umezruy.

¹⁶ řaduq, mmis n Axiřub, d Abimalik, mmis n Abyatar, tuya-ten d ikehhanen u Cawca tuya-t d amarir.

¹⁷ Banaya, mmis n Yahuyadae, *tuya-t* x iessasen n arrimet n *ujeġid* u x ireqqasen n tazřa. Iħenjiren n Dawud *tuya-ten* d imezwura ġar ufuş n ujeġid, d *imtiqqan* nnes.

Amenyi ak-d Amun d Aram

19 ¹ Awarni aya imsar, aqa Naħac, ajeġid n ayt n Ėammun, immut. Mmis idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ² *Xenni* inna Dawud “Necc xsey ad ssecney tadukkři i Ĥanun, mmis n Naħac, am mammec d ayi isscen babas tadukkři.” Dawud issekk *ireqqasen* ħima ad t iezza x řmewt n babas uca iwđen imsexxaren n Dawud ġar temmurt n ayt n Ėammun. ³ *Xenni* nnan řħukkam n ayt n Ėammun i sidi nsen Ĥanun “Ma *ixs* Dawud ad iweqqar babac s *tidett* di tiřawin nnek, minzi netta issekk-dd inni cek i ġa iezzan? Maġar war dd-issekk Dawud imsexxaren nnes yark, ħima ad arzun di tendint ad tt sseñqerben u *xenni* ad tt bergagen?” ⁴ *Xas* uca iřtef Ĥanun imsexxaren n Dawud uca iħeff asen azyen zi tmart uca iqeřř asen azyen n warruđ ař đeffar uca issekk iten. ⁵ Nitni řtefen *abrid* uca ħajan x *yeryazen*-a i Dawud. S uyenni d asen issekk *ireqqasen*, minzi nitni tuya sseđħan aġtas. Inna ujeġid “Qqimem di Ariħa ař d i ġa temġar tmart nwem, xenni ad dd-tdewřem.”

⁶ *Umi* řrin ayt n Ėammun belli nitni tuya ssarżgen ixef nsen ġar Dawud, issekk Ĥanun ak-d ayt n Ėammun ařef n talint n nnuqart ħima ad cran i yixef nsen ikarruten d imnayen zi Misibutamy, zi Aram-Maeka u zi řuba. ⁷ Nitni cran i yixef nsen tnayen u-řratin-ařaf n ikarruten n *umenyi* u *iwyen-dd* ġar *uyezdis nsen* ajeġid n Maeka d řgens nnes. Nitni usin-dd uca wtin iqidan nsen zzat i wudem n *tendint* n Maydaba. *Uřa d* ayt n Ėammun nnyarwen zi tneddam nsen uca ffyen ġar *umenyi*. ⁸ *Umi* isřa Dawud aya, issekk Yu'ab s marra řeeskar nnes, ayt bu-teyruđt. ⁹ *Uřa d* ayt n Ėammun ffyen-dd uca sedden ixef nsen i *umenyi* ġar wadaf n tendint u ijeġiden nni dd-usin, *tuya-ten* s yixef nsen deg iyyar. ¹⁰ *Umi* izra Yu'ab, aqa amenyi řa zeg urendad uřa zi đeffar n uyembub nnes, ixđar netta zi marra inni itwafarzen di *řeeskar* n Israyil uca issbedd iten i *umenyi* ajemmađ n Iramiyyen. ¹¹ Min iqqimen n řgens igga iten sadu i ufuş n umas Abicay u nitni ssbedden ten ajemmađ n ayt n Ėammun. ¹² Inna netta “Mařa Aram ijhed xafi, xenni as-dd, ewc ayi afuş! Mařa

18:8 'tarimant' - s teibranit řebħar' niy 'il'.

1 IMEZRUJEN

ayt n Eammun jehden xak, xenni ad dd-asey ad cek fekkey. ¹³ Iři d aryaz u ejj aney ad niři nemheđ di ttwew n řgens nney u di ttwew n tneddam n AREBBI. Iři ad igg SIDI min iđan mliđ di tiđawin nnes.” ¹⁴ Xenni iqarreb-dd Yu’ab d řgens i ħars iđan ař ztat i wudem n Aram i umenyi uca ina ttfen di tarewřa ztat i wudem nnes. ¹⁵ Umi řrin ayt n Eammun, aqa Iramiyyen arewřen, ttfen uřa d nitni di tarewřa ztat i wudem n umas Abicay uca eeqben ħar tendint. Yu’ab yiweđ ħar Urcalim.

¹⁶ Umi izra Aram aqa nitni twayellben ztat i wudem n Israyil, ssekken nitni ireqqasen uca semħen Iramiyyen inni tuya izeddyen ħar ujemmađ n yeyzar, ad ffyen, uřa d Cubak, akumandar n řeskar n Hadar-Eazar. ¹⁷ Umi itwana aya i Dawud, issmun netta marra Israyil, izwa L’Urdun, yusa-dd ħarsen uca isedd ixef nnes i umenyi. Umi isedd Dawud ixef nnes i umenyi ak-d Iramiyyen uca nitni mmenyen akides. ¹⁸ Iramiyyen arewřen ztat i wudem n Israyil uca iqđa Dawud x sebĕa-ařaf n ikarruten n umenyi d arebein-ařaf n yerazen x iđaren zeg Iramiyyen. Eawed inya Cubak, akumandar n řeskar nsen. ¹⁹ Umi řrin marra imsexxaren n Hadar-Eazar, aqa nitni twayellben ztat i wudem n ayt n Israyil, ggin nitni řehna ak-d Israyil uca sexxaren as. War dd-yusi di řeeqer ħar Iramiyyen ead ad fekken ayt n Eammun ict n twařat nneđnit.

20 ¹ ħar uqeřtu n usegg^was n jdid, di řweqt i dd itteffyen ijeđiden ħar umenyi, imsar aqa Yu’ab igewwed řeskar. Netta yareddeđ tammurt n ayt n Eammun uca inneđ i Rabba, iħřar itt, minřa Dawud iqqim di Urcalim. Yu’ab iħřeb x Rabba uca iteħħa tt. ² Dawud ikkes tamrist n ujeđid x uzeđif nnes uca yufa řewzen nnes d ict n ‘talint’ n wureħ u xas tayaqutin iyřan. Tettwassars temrist x uzeđif n Dawud. Netta yiwi-dd eawed ict n tkeccađt d tameqqrant ařas zi tendint. ³ Řgens nni days iđan, issuffey it uca issezzeř iten sadu řmencarat u sadu iyařzimen n wuzzař u sadu ccwaqar n wuzzař. Ammu i igga Dawud ak-d marra tineddam n ayt n Eammun. Xenni ieqeb Dawud d marra řgens ħar Urcalim.

Amenyi ak-d Ifilistiniyyen

⁴ Awarni as imsar, aqa ikkar eawed umenyi ak-d Ifilistiniyyen di Jazar. Řexdenni iyřeb Sabkay, Aħucayi, x Saffay, wenni d ijj zeg ayt n Rafa, uca twasswađeen nitni. ⁵ U tuya din eawed amenyi ak-d Ifilistiniyyen. Ilħanan, mmis n Yaeir, iyřeb x Laħmi, umas n Juliyat, zi Jat. Akeccuđ n lansa nnes igga am ijj n weemuđ n ukeccuđ n uxeyyed. ⁶ Uca ikkar eawed umenyi di Jat. Tuya din ijj n weryaz d azirar, s setta n iđewđan deg ifassen nnes u setta n tfednin deg iđaren nnes, marra řqedd nsen arebea u-eicrin. Uřa d netta itwaxřeq-dd i Rafa. ⁷ Netta isstehza zi Israyil, maca Yunatan, mmis n Cimea, umas n Dawud, iyřeb xas. ⁸ Ina twaxeřgen-dd i Rafa di Jat u nitni wđan s ufus n Dawud u s ufus n imsexxaren nnes.

Aħesseb n řgens d řeiqab d wemcan n taddart n SIDI Arebbi

21 ¹ Xenni ikkar-dd yebřis x Israyil uca yucem Dawud ħima ad iħseb Israyil. ² Dawud inna i Yu’ab u i imeqqranen n řgens “Uyurem, ħesbem Israyil zi Bi’r-Sebea ař Dan uca awyem ayi-dd meħař, maħend necc ad ssney meħař idsen.” ³ Xenni inna Yu’ab “Iři ad yarni SIDI di řgens nnes am iđa řexxu ead mya n tseqqar. Maħar ma war ħin marra, sidi inu ajeđid, d imsexxaren n sidi inu? Mayemmi ħars ħar sidi inu asitem-a? Mayemmi i ħa idweř Israyil s umarwas?” ⁴ Maca awař n ujeđid ijhed x Yu’ab u Yu’ab iffeħ, ikka marra Israyil uca ieqeb-dd ħar Urcalim. ⁵ Yu’ab iwca i Dawud řqedd n řeħsab n řgens am ikmeř. Marra Israyil days milyun u-myat-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif u Yahuda days arebea-myat u-sebein-ařaf n yeryazen nni izemmaren x ssif. ⁶ Maca ayt n Lawi d Binyamin war ten iħsib ca, maħar awař n ujeđid tuya d aeiffi i Yu’ab.

1 IMEZRUYEN

⁷ Tamesřact-a tuya d taεeffant di tiřřawin n SIDI uca netta iwta Israyil. ⁸ Xenni inna Dawud i AREBBI “Nec xđiy xak ařřas, s minzi nec ggiy aya. Xenni řexxu, kkes řmuεřiyet x umsexar nnek, minzi nec ggiy s tubbuheřya ařřas.” ⁹ SIDI issiweř řar Jad, amwařaw n Dawud, inna ¹⁰ “Uyur, siweř řar Dawud uca ini ‘Ammu i iqqar SIDI: Ad ac-dd ssarseř řřata n tmesřayin. Ixđar ict zzaysent i cek. Ad ac tt ggeř.’ ” ¹¹ Jad yusa-dd řar Dawud, inna as ‘Ammu i iqqar SIDI ‘Ixđar cek: ¹² Třata n isegg^wusa n řař niy řřata n iyuren i di i řa tetwahellked cek ztat i wudem n yenni cek iřřaren u ssif n řeedyan nnek ad cek iđfar, niy řřata n wussan n ssif n SIDI, aqa-t d řřaεun di temmurt d **Lmalak n SIDI** ad iđeyyεε marra tammurt n Israyil? Xenni řexxu, xzar, mammec i řa yarrey x wenni i d ayi-dd issekken.’ ” ¹³ Xenni inna Dawud i Jad “Nec twařřarey ařřas. Ejj ayi ad wđiy deg ufus n SIDI, mařar arreřmet nnes d tameqqrant ařřas, war ttegg ad wđiy deg ufus n bnađem.”

¹⁴ Uca issiweđ SIDI řřaεun x Israyil uca wđan di Israyil sebein-ařaf n yeryazen. ¹⁵ Issekk SIDI ijj n lmalak řar Urcalim řima ad t iđeyyεε u umi ibda netta ad t iđeyyεε, izra it SIDI uca indem x tuεeffna uca netta inna i lmalak n uđeyyεε “Cfa, sehwa řexxu afus nnek!” Tuya **Lmalak n SIDI** ibedd řar unedrar n Uyabusi Urnan. „

¹⁶ Umi issgaεεed Dawud tiřřawin nnes, izra **Lmalak n SIDI** ibedd řar temmurt d ujenna am iřřef ufus nnes ssif isswizęę it x Urcalim. Xenni iwđa Dawud d imeqqranen n řęens, am tuya řeřřfen s txuncay n weđan, s uyembub nsen řar temmurt. ¹⁷ Uca inna Dawud i SIDI “Ma war ięi d nec i innan aqa ittxeřřa ad řesben řęens? Wah, d nec i tuya ixđan u iggin řmuεřiyet ařřas. maca uęi-ya, min ggin? A SIDI, AREBBI inu, ejj ad yiři ufus nnek i tecti řari d řar taddart n baba, war ięi maca řar řęens nnek.”

¹⁸ Xenni inna **Lmalak n SIDI** i Jad, ad yini i Dawud belli ittxeřřa i Dawud ad igaeεed řima ad issbedd ijj n uεalřar i SIDI x unedrar n Uyabusi Arnan. ¹⁹ Uca Dawud igaeεed ełařsab awař n Jad nni issiweř s yisem n SIDI.

²⁰ Uca inneqřeb-dd Arnan, izra lmalak. Arebea n iřenjiren nnes i tuya řars ięan, nuffaren. Urnan tuya issarwat irden.

²¹ Yiweđ Dawud řar Arnan uca issgaεεed Arnan tiřřawin uca izra Dawud. Xenni iffey-dd netta zeg unedrar uca yuđar ztat i Dawud s uyembub nnes řar temmurt. ²² Inna Dawud i Arnan “Ewc ayi anedrar řima ad xas bniy ijj n uεalřar i SIDI. Ewc ayi amcan s ttaman nnes imun, řima ad issbedd ticti-ya di řęens.” ²³ Arnan inna i Dawud “Ksi t i cek uca ad yegg, sidi inu ajeęid, min ięan d ařebřan di tiřřawin nnes. Xzar nec ad wceř iyenduzen-a am tyarřa n wecmađ d dduzan n usarwet d akeccuđ i tmesi d irden i tewhibt n řyięet. Nec ad wceř aya marra.” ²⁴ Inna ujeęid Dawud i Arnan “Lla, nec xseř nican ad t syeř s ttaman nnes ikmeř, minzi min ięan nnek, war t kessiř i SIDI řima ammu i řa wehhbey tyarřt n wecmađ i SIDI i d řa inqamen bařeř.” ²⁵ Ammu i iwca Dawud i Arnan deg wemcan nni iciqlen n wureř s yijj n řewzen n setta-mya n iciqlen.

²⁶ Dawud issbedd dinni ijj n uεalřar i SIDI uca yiwi xas tiyarřa n wecmađ d tewhibin n řyięet. Netta iřařa i SIDI u wanita yarra-dd xas s tmesi zeg ujenna x uεalřar n wecmađ. ²⁷ Inna SIDI i lmalak ad yarr ssif deg weřraf nnes.

²⁸ Di řweqt nni, umi izra Dawud aqa SIDI yarra-dd xas x unedrar n Uyabusi Arnan, yiwi din tiyarřa. ²⁹ Di řweqt nni tuya tazeddiřt n SIDI, tenni tuya igga Musa di řexřa d uεalřar i tyarřa n wecmađ, x řgaεedet n Jibeun. ³⁰ Dawud maca war izemmar ad din yuyur řima ad yarzu x SIDI, mařar netta tuya teřqf it tigg^wudi zi ssif n **Lmalak n SIDI**.

21:15 ‘anedrar’ - niy ‘andrar’.

1 IMEZRUJEN

Asewjed i řebni n zzawect

22¹ Inna Dawud “Da i ya tbedd taddart n SIDI, AREBBI, u da i ya yiři uealțar n tyarša n wecmađ i Israyil.”² Dawud yumur, ad ssmunen ibarraniyyen inni iđan di temmurt n Israyil u netta igga isuydayen ĥima ad arzen izra ad ten ssuydan i řebni n taddart n SIDI.³ Dawud issewjed ațtas n wuzzař i řewtadat i tewwura n wadaf u i tħenya n uearrad uřa d wațtas n nnħas, *deg ijj n řqedd i war izemmar ad itwawzen*,⁴ uřa d akeccuđ n tengelt, ijj n řqedd war izemmar ad itwahseb, minzi ayt n řidun d ayt n řur ssiwđen ațtas n ukeccuđ n *tcejart n tengelt* řar Dawud.⁵ Dawud inna “Mmi Suliman d aħudri *ead* u d arhef. Taddart maca i řa itwassbedden i SIDI ad tiři d tameqqrant isseuđen ĥima isem nnes d řeezz nnes ad idweř řar marra timmura. Necc ad as sswejdeř.” Ammu i issewjed Dawud ațtas qbeři i řmewt nnes.

⁶ Xenni iřaya netta i mmis Suliman uca yumur it ĥima ad ibna ict n taddart i SIDI, AREBBI n Israyil.⁷ Inna Dawud i Suliman “Mmi, necc simant inu tuřa-t deg wuř inu ĥima ad bniř ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI inu.⁸ Maca iffey-dd řari wawař n SIDI, inna ‘Cek tessizzřed ațtas n idammen u teggid imenřan iqeřen. Cek war tbennid i yisem inu taddart, mařar cek tessizzřed zzat i wudem inu ațtas n idammen x temmurt.⁹ Xzar mmic wenni i d ac i řa itwarwen u netta i řa yiřin d ijj n weryaz n řħudnet, mařar necc ad as wceř řħudnet zi marra řeedyan i d as-dd innden, mařar isem nnes ad yiři Suliman u deg wussan nnes ad wceř řehna d řħudnet i Israyil.¹⁰ Netta ad ibna ict n taddart i yisem inu u netta ad yiři i necc d mmis u necc ad as iřiř d Tbatat u necc ad ssmetney řearc n tgelda nnes x Israyil i řebda.’

¹¹ Xenni řexxu, mmi inu, SIDI ad yiři akidek u cek ad tfeřħed u cek ad tebnid taddart n SIDI, AREBBI nnek am mammec tuřa xak issiweř.¹² Iři ad ac iwc SIDI tiřit d řeeqeř uřa d usuyar x Israyil ĥima ad tetwahđa ccariea n SIDI, AREBBI nnek.¹³ Xenni ad tiřid tfeřħed xmi i řa teħđid ĥima ad ggen tiweřša d lfarayid, tinni yumur SIDI s Musa i Israyil. Iři d aryaz u iři tmeħded, war tteggwed ca u war tefciři!

¹⁴ Xzar-dd, di řeřaret inu sswejdeř řar uřus i taddart n SIDI myat-ařaf n ‘talint’ n wureř d wařef x wařef n ‘talint’ n nnuqart uřa d nnħas d wuzzař ařami war tzemmar ad tetwawzen. Uřa d akeccuđ u izra iwyey ten-dd. U cek ad xas tarnyed *ead*.¹⁵ Cek řark *ead* ațtas n *yeryazen* ĥima ad ggen řxedmet, isuydayen d řemeuđam i *uneqqac n weřru* d ukeccuđ d eřam kuř *iwdan* nni i řar teđa řefhamet di eřam kuř řxedmet.¹⁶ Urey d nnuqart d nnħas d wuzzař anect war izemmar ad itwawzen. Kkar, egg it uca SIDI ad kidek yiři.

¹⁷ Dawud yumur *ead* i marra imeqqrannen n Israyil, maħend ad wcen afus i mmis Suliman u netta inna¹⁸ “Ma war iđi SIDI, AREBBI nwem, akidwem uca iwca awem řħudnet řar marra iyezdisen nwem? Mařar netta igga marra imezday n temmurt deg uřus inu uca tammurt tetwagg sadu uřus inu zzat i wudem n SIDI u zzat i wudem n marra řgens.¹⁹ Xenni řexxu, wcem uř d řemar *nwem* ĥima ad tarzum x SIDI, AREBBI nwem, uca kkarrem uca bnam zzawect iqeddsen n SIDI AREBBI ĥima Ttabut n řeahd n SIDI d marra řeque iqeddsen n AREBBI zemmaren ad twassidfen di taddart i ittwabnan i yisem n SIDI.”

Dawud idebbar řxedmet n Ilawiyyen

23¹ Umi tuřa Dawud iwsar u ijjiwen ussan, igga netta mmis Suliman d ajeđid x Israyil.² Netta issmun-dd marra imeqqrannen n Israyil uřa d ikehhanen d ayt n Lawi.³ Twaħesben Ilawiyyen zi třatin n iseggwusa d sennej. Tuřa řqedd nsen azeđif azeđif tmenya u-třatin-ařaf n yeryazen.⁴ Zzaysen tuřa *din* arebea u-eicrin-ařaf n yenni itwaggen d imseyyaren x řxedmet di taddart n SIDI uca *aqā din* setta-ařaf n iweqqafen d řquđat,⁵ arbeea-ařaf n ieessasen n tewwart d arebea-ařaf n imedyazen i izran n uřebbaħ i SIDI, ak-d dduzanat n *lmusiqa* nni ggiř necc, inna Dawud, ĥima ad ssemyaren SIDI s yezřan n uřebbaħ.

22:2 ‘yumur’ - s Teibranit ‘inna’.

1 IMEZRUYEN

⁶ David ibda ten di terbiein, *twasettfen* elahsab ihenjiren n Lawi, Jarcun, Qahat d Marari.

⁷ Zeg Ijarcuniyyen tuya-ten d Laedan d Cimēi. ⁸ Ihenjiren n Laedan *tuya-ten d* azeḡif Yaḡiyil, Zitam d Yuwil, tṛata *n yeryazen*. ⁹ Ihenjiren n Cimēi *tuya-ten d* Calumit, Ḥaziyl d Ḥaran, tṛata *n yeryazen*. Ina *tuya-ten d* izeḡifen *n tudrin n* ibabaten n Laedan. ¹⁰ Ihenjiren n Cimēi *tuya-ten d* Yaḡat, Zayna, Yaεuc d Bariea. Ina *tuya-ten d* ihenjiren n Cimēi. ¹¹ Yaḡat tuya-t d azeḡif u Ziza wiss tnayen, *maca* Yaεuc d Bariea war tui ḡarsen ihenjiren aṭṭas. Yar ṛeḡsab twaḡesben nitni d ict n taddart n ibabaten.

¹² Ihenjiren n Qahat *tuya-ten d* Eamram, Yiṣhar, Ḥibrun d Euzziyil, arebea *n yeryazen*. ¹³ ihenjiren n Eamram *tuya-ten d* Harun d Musa. Harun itwaεeṛ ḡima ad itwaqeddes d amqeddes qaε, netta d ihenjiren nnes, i ṛebda, ḡima ad ibexxar jjawi zzat i wudem n SIDI, ḡima ad as isexxar u ḡima ad ibarek s yisem nnes i ṛebda. ¹⁴ Tarwa n Musa, aryaz n AREBBI, twaṛayan jar teqbič n Lawi. ¹⁵ Ihenjiren n Musa *tuya-ten d* Jarcun d Iliεazar. ¹⁶ Zi tarwa n Jarcun *tuya* Cabuwil d azeḡif. ¹⁷ Mmis n Iliεazar *tuya* d azeḡif Raḡabya. Ihenjiren nneḡni tuya war ḡars ca. Ihenjiren n Raḡabya *maca tuya-ten* deg waṭṭas. ¹⁸ Zeg tarwa n Yiṣhar *tuya* Calumit d azeḡif. ¹⁹ Ihenjiren n Ḥibrun *tuya-ten d* azeḡif Yariya, Amarya wiss tnayen, Yaḡziyil wiss tṛata d Yaqmaεam wiss arebea. ²⁰ Zeg tarwa n Euzziyil *tuya* Mixa d azeḡif d Yaciya wiss tnayen.

²¹ Ihenjiren n Marari *tuya-ten d* Maḡli d Muci. Ihenjiren n Maḡli *tuya-ten d* Iliεazar d Qis. ²² Iliεazar immut u netta war ḡars tui bu ihenjiren, *maca* yessis *wah*. Tarwa n Qis, aytmatsen, iwyen ten d *tamyart*. ²³ Ihenjiren n Muci *tuya-ten d* Maḡli d Eadir d Yarimut, tṛata *n yeryazen*.

²⁴ Ina d tarwa n Lawi, *inni itwasettfen* elahsab *tudrin n* ibabaten nsen, *inni itwazemmen* ḡar ṛeḡsab nsen s ṛqedd n ismawen nsen azeḡif azeḡif, *inni iggin* tasexxart i taddart n SIDI, zi eicrin isegḡ^wusa sennej. ²⁵ Maḡar Dawud tuya inna “SIDI, AREBBI n Israyil, iwca ṛḡudnet i ṛḡens nnes u netta ad izdey di Urcalim i ṛebda.” ²⁶ *Netta inna* εawed x ayt n Lawi “Nitni war ḡdijen εad ad arbun Tazeddiyt d marra ṛeqcε nni i dd ittasen ak-d tsexxart.” ²⁷ Minzi elahsab awaṛen ineggura n Dawud, *tuya* ṛqedd n tarwa n Lawi d *inni iḡan* zi eicrin isegḡ^wusa sennej. ²⁸ Nitni bedden ak-d tarwa n Harun di tsexxart di taddart n SIDI, *ḡar uḡetṭu* x ṛemraḡat barra u x ixammen n ṛexzen u x usizdeg n marra ṛeqcε iqeddsen d ṛxedmet n tsexxart di taddart n AREBBI, ²⁹ umi *sswejden nitni* ayrum n wescan d waren n ssmid i tewhibt *n ṛyiget* d teṛfap bṛa antun, umi *ssxedmen* axdim u *gg^win* arecti u man aya i marra ṛqedd d marra ṛeqyas ³⁰ u maḡend ad iṛin wejden di kuṛ ṣṣbeḡ ḡima ad sebbḡen u ad ssemyaren i SIDI aṛ ateffu n tmeddit, ³¹ u maḡend ad awyen ṛebda marra tiyarṣa n wecmaḡ n SIDI zzat i wudem n SIDI elahsab ṛqedd i yeḡa di lfariḡa i d as itṛiḡqan, deg wussan n ssebt, deg iyuren n jdid u di ṛeεyud itwaggen. ³² Ittxeṣṣa asen ad ḡḡan taweqqaft nsen i Uqiḡun n Umsagar d tweqqaft nsen i zzawect iqeddsen d tweqqaft *nsen* ḡar uyezdis n tarwa n Harun, aytmatsen, ḡar tsexxart n taddart n SIDI.

Tirbiein n ikehhanen

24¹ Tirbiein n tarwa n Harun. Ihenjiren n Harun *tuya-ten d* Nadab, Abihu, Iliεazar d Itamar. ² Nadab d Abihu mmuten zzat i wudem n babatsen. War ḡarsen bu ihenjiren. Iliεazar d Itamar tuya ttsexxaren am ikehhanen.

³ Dawud ibda ten *jmie* ak-d Ṣaduḡ zi tarwa n Iliεazar d Aximalik zi tarwa n Itamar elahsab taweqqaft nsen i tsexxart nsen. ⁴ Ufin aḡa ḡar tarwa n Iliεazar aṭṭas n izeḡifen jar yeryazen x ḡar tarwa n Itamar. Bḡan ten *ammeni*: jar tarwa n Iliεazar *aḡa din* seṭṭac n izeḡifen n tudrin n ibabaten u jar tarwa n Itamar tmenya *n izeḡifen* n tudrin n ibabaten. ⁵ Nitni bḡan ten s tqedduḡt, am yina niḡ am yina, maḡar imeqqranen n zzawect iqeddsen d imeqqranen n AREBBI *tuya-ten* zi tarwa n Iliεazar u zi tarwa n Itamar.

1 IMEZRUJEN

⁶ Camaya, mmis n Natanyil, *wenni tuya* d amarir zi *teqbič* n Lawi, izemmen iten zzat i wudem n ujeğid d řhukkam d ukehhan Abyatar d Aximalik, mmis n Abyatar, u zzat i wudem n izeğifen n tudrin *n ibabaten* jar ikehhanen u jar Ilawiyyen. Ggin *taqedduħt* i ict n taddart n *ibabaten* i Iliazar, *xenni* i ict *n taddart n ibabaten* i Itamar. ⁷ *Taqedduħt* tamezwarut tekkar as-dd i Yahuy-arib, wiss tnayen i Yadeiya,

⁸ wiss třata i Ĥarim, wiss arebea i Saaurim, ⁹ wiss xemsa i Malkiya, wiss setta i Miyamin, ¹⁰ wiss sebea i Huqquř, wiss tmenya i Abiya, ¹¹ wiss tesa i Yacuea, wiss eecra i Cakanya, ¹² wiss ĥittac i Ilyacib, wiss teneac i Yaqim, ¹³ wiss třeřřac i Ĥuffa, wiss arbeęac i Yacabad, ¹⁴ wiss xemmeřac i Bilja, wiss seřřac i Immir, ¹⁵ wiss sebeęac i Ĥizir, wiss tmeņac i Ĥafřiř, ¹⁶ wiss tseęac i Faqaħya, wiss eicrin i Yaħazqiyil, ¹⁷ wiss waħit u-eicrin i Yaxin, wiss tnayen u-eicrin i Jamul, ¹⁸ wiss třata u-eicrin i Dalaya, wiss arebea u-eicrin i Maęazy. ¹⁹ Ina tuya xasen taweqqaft maħend ad adfen taddart n SIDI eļařsab *asettef n* tasexxart nsen am mammec lfariđa *i dd-yusin* s ufus n babatsen Harun am mammec i d as yumur SIDI, AREBBI n Israyil.

Tiwacunin n Ilawiyyen

²⁰ Zi jjiħet *n usettef n* min iqqimen n tarwa n Lawi, aqa Cubayil *tuya d azeğif* i iħenjiren n Eamram u Yaħadya i tarwa n Cubayil. ²¹ I Raħabya: i tarwa n Raħabya *idweř* Yaciya d azeğif. ²² I tarwa n Yiřhar Calumit. I tarwa n Calumit Yahat. ²³ U x tarwa *n Ĥibrun tuya* Yariya *d amezwaru*, Amarya d wiss tnayen, Yaħziyil d wiss třata, Yaqmaęam wiss arebea. ²⁴ I tarwa n Euzziyil Mixa. I tarwa n Mixa: Camir. ²⁵ Umas n Mixa *tuya d* Yacciya. I tarwa n Yaciya Zakarya. ²⁶ Iħenjiren n Merari *tuya-ten d* Maħli d Muci. Iħenjiren n Yaęazy: Banu *tuya d azeğif*. ²⁷ Tarwa n Marari: i mmis Yaęazy: Cuham, Zakkur d Eibri. ²⁸ I Maħli Iliazar. Netta tuya war ħars bu iħenjiren. ²⁹ I Qis: iħenjiren n Qis: Yarħamyil. ³⁰ Iħenjiren n Muci *tuya-ten d* Maħli, Eadir d Yarimut. Ina *tuya-ten d* tarwa n Lawi, *twasettfen* eļařsab *tudrin n* *ibabaten* nsen.

³¹ Uřa d nitni nđaren tiqedduħin amecnaw aytmatšen, tarwa n Harun, zzat i wudem n ujeğid Dawud d řaduq d Aximalik d izeğifen n *tudrin n* *ibabaten* jar ikehhanen u jar Ilawiyyen, am *ibabaten inni iğan* d azeğif am umatsen d amezyan qaę.

Imedyazen

25¹ Dawud d ikumandaren n řeeskar eezřen i tsexxart zi tarwa n Asaf d Himan d Yadutun, *iryazen* inni ittnebben s řgambriyat d lħarpat d tağunin n wuzzař. Řqedd n yeryazen i iggin řxedmet n tsexxart *tuya-t d wa*: ² Zi tarwa n Asaf *tuya-ten* Zakkur d Yusuf d Natanya d Acryil, iħenjiren n Asaf, *d inni i iğan* sadu ufus n Asaf, wenni tuya ittnebban x iceyyaren n ujeğid. ³ X Yadutun: tarwa n Yadutun *tuya-ten d* Jadalya, řari, Yicęiya, Ĥacabya d Mattatya, setta *n yeryazen*, inni *iğan* sadu ufus n babatsen Yadutun, wenni tuya ittnebba s řgambri, ĥima ad qadan d ssemyaren SIDI. ⁴ X Himan: tarwa n Himan *tuya-ten d* Buqqiya, Mattanya, Euzziyil, Cabuwil, Yarimut, Ĥananya, Ĥanani, Iliyata, Jiddalti, Rumamti-Eazar, Yucbaqaca, Malluti, Hutir d Maħziyut. ⁵ Nitni marra *tuya-ten d* tarwa n Himan, amwařaw n ujeğid s řefhamet n wawařen n SIDI. Ĥima ad issgaęeed *icc nnes* yarzef SIDI i Himan arbeęac n iħenjiren d tħenjirin.

⁶ Marra ina *tuya-ten* sadu ufus n babatsen, *n* Asaf, Yadutun d Himan, i izřan di taddart n SIDI s tağunin n wuzzař d lħarpat d řgambriyat, i tsexxart di taddart n AREBBI sadu ufus n AREBBI.

⁷ Řqedd nsen, *jmię* ak-d aytmatšen, inni tuya twassřemden deg izřan i SIDI, *n* marra inni ħarsen tizemmar *di man aya*, *tuya-t* mitayn u-tmenya u-tmanyin.

⁸ Nitni nđaren tiqedduħin i tęessast, am umezyan am umeqqran, am umseřmad am umeħđar.

⁹ *Taqedduħt* tamezwarut tekkar as-dd i Yusuf.

1 IMEZRUYEN

Wiss tnayen i Jadalya. Netta d aytmas d ihenjiren nnes, tenεac n yeryazen.

¹⁰ Wiss tṛata tekkar as-dd i Zakkur. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹¹ Wiss arebea tekkar as-dd i Yaşri. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen. ¹² Wiss xemsa tekkar as-dd i Natanya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹³ Wiss setta tekkar as-dd i Buqqiya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁴ Wiss sebea tekkar as-dd i Yacaryila. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁵ Wiss tmenya tekkar as-dd i Yaceiya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁶ Wiss tesεa tekkar as-dd i Mattanya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁷ Wiss εecra tekkar as-dd i Cimeı. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁸ Wiss ḥiṭac tekkar as-dd i Eazaryil. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁹ Wiss tenεac tekkar as-dd i Hacabya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁰ Wiss tṛeṭṭac tekkar as-dd i Cubayil. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²¹ Wiss arbeṭac tekkar as-dd i Mattitya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²² Wiss xemmeṣac tekkar as-dd i Yarimut. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²³ Wiss seṭṭac tekkar as-dd i Ḥananya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁴ Wiss sebeṭac tekkar as-dd i Yacbaqacya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁵ Wis tmenṭac tekkar as-dd i Ḥanani. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁶ Wiss tseṭac tekkar as-dd i Malluti. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁷ Wiss eicrin tekkar as-dd i Iliyata. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁸ Wiss waḥit u-eicrin tekkar as-dd i Hutir. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁹ Wiss tnayen u-eicrin tekkar as-dd i Jiddalti. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

³⁰ Wiss tṛata u-eicrin tekkar as-dd i Maḥziyut. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

³¹ Wiss arebea u-eicrin tekkar as-dd i Rumamti-εazar. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

Iεessasen n tewwart, inni x řeknuz d imeḥḍayen

26¹ Tirbiein n iεessasen n tewwura:

N Iquraḥiyyen: Macalamya, Quri, zi tarwa n Asaf. ² Macalamya tuḡa ḡars ihenjiren: Zakarya tuḡa-t d amenzu, Yadieil wiss tnayen, Zabadya tṛata, Yatniyil wiss arebea, ³ Eılam wiss xemsa, Yuḡanan wiss setta, Ilihu-εinay wiss sebea.

⁴ Uṛa Eubid-Idum tuḡa ḡars ihenjiren: Cameıya tuḡa-t d amenzu, Yahuzabad wiss tnayen, Yuwax wiss tṛata, Sakar wiss arebea, Natanayil wiss xemsa, ⁵ Eamiyil wiss setta, Issakar wiss sebea, Faεaltay wiss tmenya, maḡar ibarek it AREBBI. ⁶ Uṛa i mmis Cameıya twaxeṛqen as-dd ihenjiren, inni tuḡa d řḥukkam di taddart n babatsen, minzi nitni tuḡa-ten d ayt bu-teyruḍt imeḥḍen.

⁷ Ihenjiren n Camaεya tuḡa-ten d Eutni, Rafayil, Eubid-Idum, Ilzabad, aytmas, tarwa imeḥḍen, Ilihu d Camakya.

⁸ Ina marra tuḡa-ten zeg ihenjiren n Eubid-Idum, nitni d ihenjiren nsen d wawmaten nsen, irya-zen imeḥḍen, ccuren s jjehd i tsexxart nsen, tnayen u-settin n yeryazen n Eubid-Idum. ⁹ Macalamya tuḡa ḡars ihenjiren d wawmaten, tarwa imeḥḍen, tmenṭac n yeryazen.

¹⁰ Ḥusa, zeg ayt n Marari, tuḡa ḡars ihenjiren. Cimri tuḡa d azeḡif, waxxa netta war iḡi d amenzu, maca babas igga it d azeḡif. ¹¹ Ḥilqiya tuḡa-t d wiss tnayen, Tabalya wiss tṛata, Zakarya wiss arebea. Marra ihenjiren d wawmaten n Ḥuca tuḡa-ten di tṛeṭṭac n yeryazen. ¹² X terbiein-a n iεessasen n tewwura, x izeḡifen n ayt bu-teyruḍt, tuḡa ccyeṛ n tεessast, jmie ak-d aytmatsen, ḥima ad sexxaren di taddart n SIDI.

¹³ Nitni ndaren taqedduḥt, am umezyan am umeqqran, i taddart n babatsen, i tewwart u i tewwart nneḍni. ¹⁴ Taqedduḥt i ccarq tekkar as-dd i Calamya. Uṛa i mmis Zakarya, wenni d amca-

1 IMEZRUJEN

war d amiŷis, tewđa *as-dd* taqedduħt u taqedduħt nnes ikkar *as-dd* i ccamal. ¹⁵ I Eubid-Idum *tekkar as-dd tqedduħt* i ljanub u i iħenjiren nnes i taddart n ixammen n řehrit. ¹⁶ I Cuffim d Ĥuca *tekkar asen-dd tqedduħt* i lřarb, ak-d tewwart n Calkat řar webrid ameqqran igaeeden *řar zzawect*. Ijj n ueessas *tuya ibedd řar Ijj n ueessas innedni*. ¹⁷ řar manis i dd-tneqqar tfuct *bedden setta* n iessasen u řar ccamal *bedden din* kuř ass arebea. řar ljanub *řawed* kuř ass arebea u řar ixammen n řehrit tnayen u *řawed* tnayen. ¹⁸ řar řebni barra řar uyezdis n lřarb n *zzawect* arebea řar webrid ameqqran u tnayen řar řebni n barra. ¹⁹ Tina *tuya* d tarbiein n iessasen n tewwura zi tarwa n Uquraħi u zi tarwa n Marari.

²⁰ Uca aytmatsen Ilawiyyen *tuya-ten* x txubay n taddart n SIDI u x řeknuz n řeqcuε itwaqeddsen.

²¹ Iħenjiren n Laedan, iħenjiren n Ujarcuni, *inni tuya řar* Laedan. Zeg izeřifen *n taddart* n ibabaten, *inni tuya-ten řar* Laedan, Ajarcuni: Jaħiyili. ²² Iħenjiren n Yaħyili *tuya-ten d* Zitam d Yuwil, umas. Nitni *tuya-ten* x řeknuz n taddart n SIDI.

²³ N Iramiyyen d Iyřhariyyen d Iħabruniyyen d Euzziyilen ²⁴ *tuya* Cabuwil, mmis n Jarcum, mmis n Musa, d amehđayi x txubay. ²⁵ Awmaten nnes zeg Ilicazar *tuya-ten d* mmis Raħabya, mmis nnes Yacaeya, mmis nnes Yuram, mmis nnes Zikri d mmis nnes Calumit. ²⁶ Calumit wanita d aytmas *tuya-ten* x řeknuz n řeqcuε itwaqeddsen, inni iqeddes iten ujeřid Dawud ak-d izeřifen *n tudrin* n ibabaten u ak-d imeqqranen x wařef d x mya u ak-d ikumandaren n řeskar.

²⁷ Nitni *tuya* qeddsen ten zi garrat u zi tkeccađt ĥima ad zzaysen eedřen taddart n SIDI. ²⁸ Uřa marra min *tuya* iqeddes it umwařaw řamwil, d Cawul, mmis n Qis, d Abnir, mmis n Nir, d Yu'ab, mmis n řaraya. Marra min *tuya* itwaqeddsen *tuya* sadu afus n Calumit d aytmas.

²⁹ Zeg Iyřhariyyen *tuya-ten* Kananya d iħenjiren nnes xeddmen am iweqqafen d řquđat barra di *temmurt n* Israyil. ³⁰ Zeg Iħabruniyyen, *tuya řar* Ĥacabya d aytmas, iryazen imeħđen, ařef u-sebea-mya n *yeryazen*, taweqqaft x Israyil, řar ujemmađ n L'Urdun řar lřarb, x marra řxedmet i SIDI d x tsexxart i ujeřid. ³¹ Zeg Iħabruniyyen *tuya* Yariya d azeřif, n Iħabruniyyen, n řecyur nsen *inni dd-iqqarsen* zeg ibabaten. Deg usegg^was wiss arebein n tgeldit n Dawud twarzun u twafen ayt bu-teyruđt imeħđen di Yaezir di Jilead. ³² Aytmas *tuya-ten d* tarwa imeħđen, ařfayn u-sebea-mya izeřifen n *tudrin* n ibabaten. Ajeřid Dawud igga ten x Irubiniyyen, Ijadiyyen d wezyen n teqbič n Manassi, x marra timesřayin n AREBBI u x *marra* timesřayin n ujeřid.

Ikumandaren n řeskar

27¹ Ina d ayt n Israyil ak-d řqedd nsen, izeřifen *n tudrin* n ibabaten d imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya ak-d iweqqafen nsen, inni *tuya* ittsexxaren i ujeřid di marra timesřayin n tiggayin, x man wen i dd-ittasen d x man wen ittraħen u *man aya* zeg uyur ař uyur *nneđni* di marra iyuren n usegg^was. Ict n teggayt *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

² Yasubeam, mmis n Zabdiyil, *tuya* x terbiet tamezwarut i uyur wiss amezwaru. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

³ *Netta tuya* zeg tarwa n Farař. *Netta* d azeřif n marra ikumandaren n řeskar deg uyur amezwaru.

⁴ Duday, Axuxi, *tuya* x taggayt n uyur wiss tnayen. Miqlut d amehđayi n terbiet nnes. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

⁵ Banaya, mmis n Yahuyadaε, akehhan ameqqran *tuya* d akumandar wiss třata n řeskar i uyur wiss třata. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

26:15 'řehrit' - niy 'ixxamen n uxemmeř'.

1 IMEZRUYEN

- ⁶ Banaya wa *tuya* d bu-teyrudt n tŕatin u netta *tuya* x tŕatin. Mmis Eammizabad *tuya* x teggayt nnes.
- ⁷ Easayil, mmis n Yu'ab, d wiss arebea i uyur wiss arebea u mmis Zabadya *tuya* awarni as. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ⁸ Camhut, Ayazaraħi, akumandar, *tuya* x taggayt wiss xemsa i uyur wiss xemsa. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ⁹ Eira, mmis n Eiqqis, Atiquei, *tuya* d wiss setta i uyur wiss setta. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ¹⁰ Ĥaliř, Afalituni, zi tarwa n Ifrayim, *tuya* d wiss sebea i uyur wiss sebea. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ¹¹ Sibkay, Aħucati, n Izarahaıyyen, d wiss tmenya i uyur wiss tmenya. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ¹² Abieazar, Aeanatuti, n Ibinyaminiyyen, *tuya* d wiss tesa i uyur wiss tesa. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ¹³ Maharay, Anařufati, i Izarahaıyyen, *tuya* d wiss eecra i uyur wiss eecra. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ¹⁴ Banaya, Afareatuni, zi tarwa n Ifrayim, *tuya* d wiss ĥiřac i uyur wiss ĥiřac. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.
- ¹⁵ Xalday, Anařufati, n *twacunt* n Eutniyil, *tuya* d wiss teneac i uyur teneac. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

¹⁶ *Ina bedden* x tqebbař n Israyil:

I Irubiniyyen *tuya* Ilicazar, mmis n Zikri, d amgewwed.

I Icameuniyyen: Cafatya, mmis n Maeka.

¹⁷ I Lawi: Ĥacabya, mmis n Qamuwil.

I Harun: řaduq.

¹⁸ I Yahuda: Ilihu, zeg aytmas n Dawud.

I Issakar: Eumri, mmis n Mixayil.

¹⁹ I Zabulun: Yicmaeya, mmis n Eubadya.

I Naftali: Yarimut, mmis n Eazaryil.

²⁰ I ayt n Ifrayim: Ĥucae, mmis n Eazarya.

I wezyen n teqbiĥ n Manassi: Yuwil, mmis n Fadaya.

²¹ I wezyen n teqbiĥ n Manassi di Jilead: Jaddu, mmis n Zakarya.

I Binyamin: Yaesiyil, mmis n Abner;

²² I Dan: Eazaryil, mmis n Yaruħam.

Ina *tuya* d řħukkam n tqebbař n Israyil. ²³ Dawud war iksi ca řqedd n yenni ħar iħa eicrin n isegg^wusa d swadday, maħar SIDI *tuya* inna aqa netta ad yarr Israyil deg wařtas am itran n ujenna.

²⁴ Yu'ab, mmis n řaruya, *tuya* ibda ad iħseb řgens, maca war t ikemmeř umi dd-yusa ijj n lyađab d ameqqran x Israyil. X uyenni war itwagg řqedda deg wedlis n imezruyen n ujeĥid Dawud.

Iwkiřen n ujeĥid

²⁵ Eazamut, mmis n Eadiyil, *tuya* x txubay n ujeĥid.

Yunatan, mmis n Euzziya, *tuya* x txubay n temmurt, di tneddam, di dcurat u di lburjat.

²⁶ Eazri, mmis n Kalub, *tuya* iřtefacbar x řxedmet deg iyyar ĥima ad carzen acař.

²⁷ Cimeı, Aramati, *tuya* iřtefacbar x iħwicen n tzayart.

Zabdi, Acifmi, *tuya* x zzad n binu *nni* iħan deg iħwicen n tzayart.

1 IMEZRUYEN

²⁸ Bael-Ḥanan, Ajadiri, *tuya iṭṭef acbar* x iḥwicen n z Zitun u x izemmuren nni *iḡan* di Temmurt Iwaṭan.

Yuwac *tuya* x zzad n z zect.

²⁹ Ciṭray, Acaruni, *tuya iṭṭef acbar* x ifunasen d tfunasin, inni ihedda di řewḍa n Carun. Cafat, mmis n Ealay, *tuya* x ifunasen d tfunasin di řewḍat n teyzurt.

³⁰ Ubil, Asmaeili, *tuya iṭṭef acbar* x iřeyman, Yaḥadya, Amirunuti, *tuya* x tiyyař.

³¹ Yaziz, Aḥajri, *tuya iṭṭef acbar* x wuḡi.

Nitni marra *tuya* ten d imeḥdayen x wagra nni *iḡan* n ujeḡid Dawud.

³² Yunatan, eemmis n Dawud, *tuya* d amcawar, ijj n bna dem d amiyis. Netta *tuya* eawed d amarir. Yaḥiyil, mmis n Ḥakmuni, *tuya* ḡar iḥenjiren n ujeḡid *yarebba iten*.

³³ Axitufil *tuya* d amcawar n ujeḡid

u Ḥucay, Arkiti, *tuya* d ameddukeř n ujeḡid.

³⁴ Yahuyadae, mmis n Banaya, d Abyatar *tuya-ten* awarni i Axitufil.

Yu'ab *tuya-t* d akumandar n řeeskar n ujeḡid.

Dawud igga x Suliman maḥend ad ibna zzawect n SIDI

28¹ David issmun di Urcalim marra imeqqranen n Israyil d řḥukkam n tqebbař d imeqqranen n terbiein d imsexxaren n ujeḡid d imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya d imeqqranen *i iḡan* x marra agra d řkesbet n řmar n ujeḡid d iḥenjiren nnes uřa d imsexxaren icennēen d ayt bu-teyruḍt, *wah*, kuř bu-teyruḍt imeḥḍen.

² Ikkar ujeḡid Dawud, inna “Sřem-dd ḡari, aytma d řgens inu! Necc simant inu *tuya-t* ḡari deg wuř inu ḡima ad bniḡ ict n taddart n řhudnet i Ttabut n Řeahd n SIDI u i tnebdat n iḍaren n AREBBI nney uca ssewjeḍy necc i řebni. ³ Maca SIDI inna ayi ‘Cek war tbennid i yisem inu taddart, maḡar cek d ijj n weryaz n imenḡan u tessizřed aṭṭas n idammen.’ ⁴ SIDI, AREBBI n Israyil, ifarz ayi zi marra taddart n baba ḡima ad dewřey d ajeḡid x Israyil i řebda, minzi netta ifarz Yahuda ḡima ad yiři d amgewwed uca *xenni* taddart n baba zi taddart n Yahuda uca jar iḥenjiren n baba yarḍa dayi u igga ayi d ajeḡid x marra Israyil. ⁵ Jar marra iḥenjiren inu, maḡar SIDI iwca ayi aṭṭas n iḥenjiren, ifarz netta mmi Suliman ḡima ad iqqim x řkursi n tgelda n SIDI x Israyil. ⁶ Netta inna ayi ‘Mmic Suliman ad ibna taddart inu d řemraḡat inu, maḡar netta i farzey d mmi u necc ad as iřiḡ d babas. ⁷ Necc ad ssmetney tageldit nnes i řebda mařa netta ad idfar tiweřša d lfarayid inu s jjehd, am mammec teḡa ass-a.’ ⁸ Xenni řexxu, *ad awem eeřmey* ztat i titṭawin n marra Israyil, agraw *n řgens* n SIDI, u deg imezzuyen n AREBBI nney, ḡima ad teḥḍam u ad tarzum marra tiweřša n SIDI, AREBBI nwem, maḥend ad tetṭfem tammurt tařebḡant tanita d řwart uca ad tt tejjem d řwart i řebda arrawen nwem awarni awem. ⁹ U cek, mmi Suliman, sen AREBBI n babac u sexxar as s wuř imun d s řeemar ixsen, minzi SIDI ittbeqqec marra uřawen uca ifehhem marra min dd-ittasen ḡar ixarriřen *n uzeḡif nney*. Mařa cek tarzud xas, netta ad zzayek itwaf, maca mařa tsemḥed days, ad cek inḍar i řebda. ¹⁰ Xzar řexxu, minzi SIDI ifarz i cek ḡima ad as tebnid ict n taddart d zzawect iqeddsen. Iři d aryaz uca egg it!”

¹¹ Dawud iwca i mmis Suliman ijj n umedyā n wesqif u n řebniyat u n yexammen n txubay u n tyurfatin u yexxamen n daxeř d *umedyā* n wexxam n tqebbart n weřřaḡ. ¹² uřa d ijj n umedyā n marra min ḡars-dd yusa s Arruḡ x řemraḡat n taddart n SIDI u x marra ixammen i d as-dd innḍen u x marra ixammen n txubay n AREBBI d ixammen n txubay n tewhibin iqeddsen ¹³ uca x terbiein n ikehhanen d ilawiyyen u x marra řxedmet i tsexxart n taddart n SIDI u x marra řeqcue i tsexxart n taddart n SIDI. ¹⁴ X wureḡ s řewzen *n sen* n wureḡ i marra řeqcue n tsexxart, uřa i řeqcue n nnuqart s řewzen *n sen*, i marra řeqcue n tsexxart u i marra tasexxart. ¹⁵ Xenni řewzen i řeqnadeř n wureḡ d řefnarat n sen n wureḡ s řewzen n kuř řqendiř d řefnarat nnes

1 IMEZRUYEN

wehħdes, uřa i řeqnadeř n nnuqart řewzen n yijj n řqendiř d řefnarat nnes, am mammec dd-yusa ak-d tsexxart n kuř řqendiř. ¹⁶ *Ǝawed* řewzen n wurey i ttabřat i x twabezzeen ayrum, i kuř ttabra *weħdes* uřa d řewzen n nnuqart i ttabřat n nnuqart ¹⁷ uřa d urey iřfan i furcayat u i ttabwyat i urucci u i ifenjařen n wurey, aqa řewzen n kuř afenjař *wehħdes*, uřa i ifenjařen n nnuqart řewzen i kuř afenjař *wehħdes* ¹⁸ u i uealřar n řebxur s řewzen nnes s wurey iřfan uřa *ammu Ǝawed* i umedy a n ikarruten, i ixiruben n wurey inni ibezzeen *wafriwen nsen* uca dřin Ttabut n řeahd n SIDI. .

¹⁹ Man aya marra, inna Dawud, itwassefhem ayi s tira zeg ufus n SIDI, marra řexdayem *i dd ittasen ak-d* umedy a n řebni.

²⁰ Xenni inna Dawud i mmis Suliman “Iři d aryaz u iři tmeħded u egg it! War ttegg^wed ca u war arexxu, mařar SIDI AREBBI, AREBBI inu, ad yiři akidek. Netta war cek ittejji u war dayek isemmeħ řars ař akemmeř n marra řxedmet i tsexxart di taddart n SIDI. ²¹ Xzar, aqa din tarbiein n ikehhanen d llawiyyen i marra tasexxart di taddart n AREBBI u i marra řxedmet *aq a din řark* marra inni i řar teđa di řxadar nsen *ħima ad tt ggen* s tiyit i kuř řxedmet uřa d řħukkam d marra řgens *bedden akidek ħima ad ggen* marra awařen nnek.”

Šsedqet i řebni n zzawect

29 ¹ Uca inna ujeğid David i marra agraw *n řgens* “Mmi Suliman d ayennni wenni ifarz it AREBBI. Netta *Ǝad* d amezyan d arexfen uca řxedmet d tameqqrant, mařar war iği řeqřar i ijj n bna dem maca i SIDI AREBBI. ² S marra tizemmar inu sswejdey i taddart n AREBBI inu urey i *min iğan* n wurey, nnuqart i *min iğan* n nnuqart, nnħas i *min iğan* n nnħas, uzzař i *min iğan* n wuzzař, akeccuđ i *min iğan* n ukeccuđ d izra n ‘biril’ d izřa i řa twaggen di tcuyar d izra ibarcanen yareqqen uřa d izra itwassqareqcen, uřa *Ǝad* eřam kuř izra iyřan, uca *xenni ařas* n izra n řmarmur d acemřař. ³ Zi tayri inu i taddart n SIDI inu, ad arzfey zeg wagra inu *Ǝad* urey d nnuqart, tiwa i min sswejdey necc i taddart n zzawect iqeddsen, ⁴ *Ǝad* třata-ařaf n talint n wurey zeg wurey n Ufir d sebea-ařaf talint n nnuqart iřfan maħend ad zzaysen ħenncen řeħyud n ixxamen. ⁵ Urey i *min iğan* n wurey d nnuqart i *min iğan* n nnuqart, i marra řxedmet *i řa tetwaggen* s ufus n iħrayfiyyen. Man wen *xenni* ixsen ass-a ad iccur afus nnes *s tewhibin* i SIDI?”

⁶ Xas uca iwyen imeqqranen n *tudrin* n ibabaten d řħukkam n tqebbař n Israyil d imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya d imeqqranen x řxedmet n ujeğid tiwhibin nsen s řxađar. ⁷ Nitni arzfen i tsexxart n taddart n SIDI xemsa-ařaf n talint n wurey d Ǝecra-ařaf draxmi d Ǝecra-ařaf n talint n nnuqart d tmentac-ařaf n talint n nnħas d mya-ařef n talint n wuzzař. ⁸ Wenni řar ufin *izra iyřan*, iwc iten i wexxam n txubay n taddart n SIDI wenni tuřa sadu ufus n Yaħiyil, Ajarcuni. ⁹ Řgens ifarħ s tewhibin nsen *i immewcen* s řxađar, mařar nitni wcin zeg wuř imun qae s řxađar i SIDI uca ajeğid Dawud ifarħ ict n řefraħet d tameqqrant ařas.

Izři n usemyar n Dawud

¹⁰ Dawud isseuğ SIDI ztat i titřawin n marra agraw *n řgens*, inna

“Ttwaseuğed cek, SIDI, AREBBI n babatney Israyil, zi řebda řars ař řebda!

¹¹ I cek, a SIDI, řemyaret d tizemmar d řeezz d ccan d leađama, minzi marra min iğan deg ujenna u x temmurt i iğan nnek. Zzayek, a SIDI, i teđa tageldit uca cek tessgaƎeded ixef nnek d azeğif tiwa marra.

¹² Agra d ccan ztat i wudem nnek u cek tšeğđed x marra *min iğan*. Aqa-t deg ufus nnek *ħima ad tewced* řemyaret d jjeħd i marra.

28:18 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

1 IMEZRUJEN

¹³ Xenni řexxu, AREBBI nney, neccin nettqada cek u nettšebbeḥ deg yisem n řeezz nnek.

¹⁴ Mañar min eniy necc d min iena řgens inu, aqa neccin yarney tizemmar ad newc ammu s řxaḍar? Zzayek dd-ittas marra u min i d ac newca, *newca it zeg ufus nnek.*

¹⁵ Mañar neccin myir d ibarraniyyen d imezday n zzyada zzat i wudem nnek, am řejdud nney. Ussan nney x temmurt amecnaw ict n tiri u rayas war din iḡi.

¹⁶ SIDI, AREBBI nney, zeg ufus nnek *yusa-dd* marra afeyyed-a i nessewjed ḥima ad nebna ict n taddart i cek, i yisem nnek d amqeddes. Marra aya d nnek.

¹⁷ Necc ssney, a AREBBI inu, aqa cek tqeḡbed uř uca aqa itteejeb ac useggem. Necc, deg useggem n wuř inu, wciy marra aya s řxaḍar u zriy s řefraḥet, aqa uřa řgens nnek i da iḡan, iwca ac t s řxaḍar.

¹⁸ A SIDI, AREBBI n řejdud nney, n Ibrahim d Ishaq d Israyil, ḥḍa *xenni* i řebda aqa aya ad yejj ṭṭabee nnes x ixariššen deg wuř n řgens nnek u ndeh uř nsen yark!

¹⁹ Ewc uřa i mmi Suliman ijj n wuř imun qaε maḥend netta ad iḥḍa řumurat nnek d cchadet nnek d tiweřsa nnek u maḥend ad yegg marra u maḥend ad tebnid řeqsar-a i x sswejdey necc.”

Suliman igaeed řkursi iggellden n SIDI uca Dawud immut

²⁰ Xenni inna Dawud i marra agraw n řgens “Seuḡem SIDI, AREBBI nwem!” Xenni isseuḡa marra agraw n řgens SIDI, AREBBI n řejdud nsen. Nitni uḍaren azeḡif uca qqunjřen i SIDI u i ujeḡid.

²¹ Tiwecca nnes iwyyen nitni tyarša i SIDI. Nitni iwyyen ařef n imwan d ařef n icarriyyen d ařef n iḥuřiyyen ak-d marra tiwhibin n useyyeb d tyarša n wecmaḍ i SIDI u *xenni* aṭṭas n tyarša i marra Israyil. ²² Deg wass nni ccin u swin nitni s řefraḥet tameqqrant zzat i wudem n SIDI u nitni ggim Suliman, mmis n Dawud, d ajeḡid i twařat wiss tnayen u nitni dehnen t d amgewwed zzat i SIDI u řaduq *dehnen t* d akehhan. ²³ Suliman iqqim x řearc n SIDI am ujeḡid deg wemcan n babas Dawud. Netta ifreḥ u marra Israyil isřa as. ²⁴ Marra řḥukkam d ayt bu-teyruḍt uřa d marra iḥenjiren n ujeḡid Dawud, wtin deg afus ad qqimen sadu *afus n* ujeḡid Suliman. ²⁵ SIDI yarra Sulayaman ad idweř d ameqqran ař ṭṭarf zzat i tiṭṭawin n Israyil. Netta iwca as aweqqar igellden i tuya war iḡi uřa yar ijj n ujeḡid x Israyil qbeř nnes.

²⁶ Ammu i iḥkem Dawud, mmis n Yassa, x marra Israyil. ²⁷ Ussan nni tuya iḥkem x Israyil, aqaten arebein n isegg^wusa. Netta iḥkem di Ḥibrun sebea n isegg^wusa u di Urcalim třata u-třatin n isegg^wusa. ²⁸ Netta immut umi icab mliḥ, ijjiwen ussan, agra d ueuḡi. Mmis Salomo idweř d ajeḡid deg wemcan nnes. ²⁹ imezruyen n ujeḡid Dawud, imezwura d ineggura, aqa twazemmen deg wedlis n imezruyen n umwařaw řamwil u deg wedlis n imezruyen n unabi Natan u deg wedlis n imezruyen n umwařaw Jad ³⁰ s marra *min yuran* x tgelda nnes u x tzemmar nnes u x ikuden i xas-dd ikkin uřa x Israyil u x marra tigeldawin n temmura.

ADLIS WISS TNAYEN N IMEZRUJEN

Suliman ittar tiyit zi SIDI

1¹ Suliman, mmis n Dawud, itwassemten di tgelda nnes, minzi SIDI, AREBBI nnes, tuya-t akides uca yarni di řemyaret nnes ař tțarf. ² Suliman issiweř ak-d marra Israyil, ak-d imeqqranen x wařef u x mya u ak-d řquđat u ak-d marra imeqqranen di marra Israyil, izeğifen n tudrin n ibabaten. ³ Nitni tțfen abrid, Suliman d marra agraw n řgens akides, ęar řęaęędet nni ięan ęar Jibeun, minzi dinni i tuya aqıđun n Umsagar n AREBBI i igga Musa, amsexxar n SIDI, di řexřa. ⁴ Maca Dawud yiwi Ttabut n AREBBI zi Qiryat-Yaęarim ęar wemcan i dd as issewjed Dawud, minzi netta iwta ijj n uqıđun i Ttabut di Urcalim. ⁵ Aęalțar n nnęas nni igga Bařaliyil, mmis n Uri, mmis n Hıur, tuya din zzat i Uqıđun n Umsagar n SIDI. Suliman yarzew din jmie ak-d marra agraw n řgens ⁶ uca issęaęęed din Suliman, zzat i wudem n SIDI, ict n tyarřt x uęalțar n nnęas nni ięan ęar Uqıđun n Umsagar. Netta iqeddem xas ařef n tyarřa n wecmađ. ⁷ Di ğiřet nni, iban-dd AREBBI i Suliman, inna as “Ttar, min tewsed ad ac t wcey!” ⁸ Suliman inna i AREBBI

“Cek tessecned i baba Dawud tamexsiwt nnek icewwaren u teggid ayi d ajeğid deg wemcan nnes. ⁹ Xenni řexxu, a SIDI AREBBI, ejj ad iffey wawař i tessiwřed ak-d baba Dawud s tidett, minzi teggid ayi d ajeğid x ijj n řgens iwseę am tęejjajt n tmurt. ¹⁰ Ewc ayi řexxu tiyit d tussna, ğima ad ffeyę u ad eęqbeyę zzat i wudem n řgens-a, minzi wi izemmaren ad iĥkem x řgens-a ameqqran s řęeqq?”

¹¹ Xenni inna AREBBI i Suliman

“Minzi aya ęark deg wuř u minzi cek war tettared agra, řeksibet nię ccan nię tudart n yenni i cek icarrhen u war tettared tudart tazirart, maca minzi tettared tiyit d tussna ğima ad tgewweded řgens inu s řęeqq, i wenni umi i x cek ggię d ajeğid, ¹² aęa temmewc ac řexxu tiyit d tussna u ad ac wcey agra d řeksibet d ccan am mammec war ten ițțif uřa d ijj n ujeğid zzatek u war ttiřin ead ammu awarni ac.

Afyeyđ n wagra n Suliman

¹³ Yiweđ-dd Suliman zi řęaęędet nni ięan ęar Jibeun, zi zzat n Uqıđun n Umsagar, di Urcalim uca iĥkem x Israyil. ¹⁴ Suliman issmun ikarruten d imnayan. Netta tuya ęars ařef u-arebea-mya n ikarruten d teneac-ařaf n imnayan uca yiwyi ten ęar tneddam n ikarruten u ęar ujeğid di Urcalim. ¹⁵ Ajeğid igga nnuqart di Urcalim amecnaw anect n yeżra uca netta igga ticejjura n tengelt anect n ubarru n izemmuren nni ięan di Temmurt Iwařan. ¹⁶ Iwyen-dd iysan i Suliman zi Miřra s ufus n ict n terbiet n tsebbabt n ujeğid nni ten teksi s yijj n ttaman imetnen zeg ict n terbiet nneđnit n tsebbabt. ¹⁷ Iwyen-dd ijj n ukarru uca ssuffyen t-idd zi Miřra s ijj n ttaman n setta-myat n uciql n nnuqart u ijj n uyis s mya u-xemsin n uciql. Nitni ssuffyen ten s ufus nsen i marra ijeğiden n Iĥittiyyen u i ijeğiden n Aram. ¹⁸ Suliman inna aęa d řweqt ğima ad tetwabna ict n taddart i yisem n SIDI d ict n taddart i tgelda nnes.

2 IMEZRUYEN

Asewjed i řebni n zzawect di Urcalim

2¹ Suliman iřseb sebein-ařaf n yeryazen i tarebbut d tmenyin-ařaf n yeryazen d isuydayen x idurar uřa d třatin u-setta-mya n yenni iřan xasen d iweqqafen. ² Xenni issekk netta imsexxaren řar Ĥuram, ajeřid n řur, inna “Egg akidi am mammec teggid ak-d baba Dawud, tessekked řars akeccuđ n tcejart n tengelt mařend ad ibna taddart i yixef nnes řima ad days izdey. ³ Xzar necc xsey ad bniř ict n taddart řar yisem n SIDI, AREBBI inu, řima ad as tt qeddsey, řima ad ssgaeedej *din* řebxur ittfuřen zzat i wudem nnes u řima ad *din* ssarsej řebda *ayrum n wescan* u řima ad *din qeddmey* tiřarřa n wecmađ, řar řsbeř u s řiřet, deg wussan n ssebt, deg iyuren imaynuten u di řeyad itwaggen n SIDI, AREBBI nney. D man aya itwagg x Israyil i řebda. ⁴ Taddart i řa bniř, ad tiři d tameqqrant, mařar AREBBI nney d ameqqran x marra irebbiten. ⁵ Man wen i řar teđa tzemmar ad as ibna ict n taddart? Aqa ajenna, *wah* ajenna n ijenwan, war izemmar ad t iksi! U min eřiř necc, aqa necc ad as bniř ict n taddart mřir řima ad ssgaeedej řebxur zzat i wudem nnes? ⁶ Xenni řexxu, sekk ayi-dd ijj n weryaz izemmar ad ixdem s wurej d nnuqart d nnřas d wuzzař uřa s *ufiřu* adeřmi d uzegg^wař yuřřen d udehmani u wenni issen ad igg inqacen, *mařend ad ixdem jmie* ak-d imiřisen, inni řari di Yahuda u di Urcalim, inni dd-yiwi baba Dawud. ⁷ Siweđ ayi-dd uřa d akeccuđ n tcejart n n tengelt d umerzi d ukeccuđ n tcejart n řandel azegg^wař, minzi necc ssney, aqa imsexxaren nnek ttřakan deg unezdam n tcejjura n Lubnan, u xzar, imsexxaren inu ad *wcen afus* i imsexxaren nnek. ⁸ mařend ad ayi sswejden marra akeccuđ *nni*, mařar taddart *nni* i řa bniř, ad tiři d tameqqrant d řecejeb. ⁹ U xzar, necc ad wcej i imsexxaren nnek, inni d inezdamen *nni* izeddmen akeccuđ, eicrin-ařef n řqedd n ‘kur’ n yirden d eicrin-ařaf řqedd n ‘kur’ n temřin d eicrin-ařaf n řqedd n ‘bat’ n binu d eicrin-ařaf n řqedd n ‘bat’ n zzect. ¹⁰ Ĥuram, ajeřid n řur, yarra-dd aseqsi s tira uca issekk *tabrat-a* řar Suliman “Mařar SIDI ittexs řgens, igga cek d ajeřid xasen.” ¹¹ Uca *xenni* inna Ĥuram “Itwasseuđa SIDI, AREBBI n Israyil, wenni iggin ajenna d temmurt, aqa netta iwca i Dawud ijj n uřenjir d amiřis *wenni* řar teđa řefhamet d řecejeb, wenni i řa ibnan ict n taddart i SIDI uřa i tgelda nnes! ¹² Xenni řexxu, necc ad ssekkej ijj n weryaz izemmar, wenni i řar teđa řefhamet, u *netta d* Ĥuram Abi, ¹³ mmis n ict n temřart zeg yessis n Dan. Babas d ijj n weryaz zi řur wenni řar i yeđa tussna řima ad ixdem s wurej, nnuqart, nnřas, uzzař u s weřru d ukeccuđ, s *ufiřu* arjuwani d udehmani, s řeqten azdad u s *ufiřu* azegg^wař yuřřen u řima ad inqec eřam kuř ineqqacen u řima ad yarcem eřam kuř iřeqqamen *nni* i d as i řa immewcen, u *man aya jmie* ak-d imiřisen nnek d imiřisen n babac Dawud. ¹⁴ Xenni řexxu, ad issekk sidi inu irden d temřin d zzect d binu, min xef tuřa issawař, řar imsexxaren nnes. ¹⁵ Neccin ad nezdem ticejjura n Lubnan anect i d ac ittxeřřan uca neccin ad ac tent i-dd nawi x třarruba n třenya x řebřar řar Yafa u cek ad tent tessgaeeded *xenni* řar Urcalim. ¹⁶ Suliman iřseb marra iryazen ibarraniyyen *nni* iřan di temmurt n Israyil, awarni i řeřsab umi ten iřseb babas Dawud. Ufin *aqa din* mya u-třata u-xemsin-ařaf n yeryazen. ¹⁷ Sebein-ařaf zzaysen igga i-ten d inni yarebbun řehmeř u tmanyin-ařaf d isuydayen x idurar n Lubnan d setta u-třatin-mya *igga* i-ten d iweqqafen řima ad ggen řgens ad ixdem.

Řebni n zzawect

3¹ Suliman ibda řebni n taddart n SIDI di Urcalim x wedrar n Muriyya, mani dd-iban i babas Dawud u mani issewjed Dawud ijj n wemcan x wendrar n Uyabusi Urnan. ² Netta ibda řebni deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss tnayen deg usegg^was wiss arebea n tgeldit nnes. ³ Wanita

2:7 ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’.

3:1 ‘anedrar’ - niy ‘andar’.

2 IMEZRUYEN

d dsas *i issars* Suliman i řebni n taddart n AREBBI: tuzzeġgart *nnes* deg iyaġen, eļaħsab řeqyas amezwaru, *tuya-tt* settin n iyaġen d tiru *nnes tuya-t* eicrin n iyaġen. ⁴ Asqif n wadaf, nni *tuya iġan* ġar zzat n tuzzeġgart n *taddart*, *tuya-t* days eicrin n iyaġen *umi t eebbaren* ġar zzat n tiru n taddart u řueřa *nnes tuya-t* days mya u-eicrin n iyaġen. Tuya idřa *wesqif n wadaf* ġar daxeř s wurey iřfan. ⁵ Taddart tameqqrant igga as tazeqqa s ukeccuđ n *tcejjart* n umerzi uca yarni xas wurey izedgen u izewweq it s *tcejjura* n tini d tlullucin. ⁶ Eawed izewweq netta taddart s yizra iyřan. Urey tuya d urey zi Farawayim. ⁷ Ammu i idřa netta taddart d tħenya d tnebdatin d řeħyuđ nnes d tewwura nnes s wurey uca inqec ixiruben di řeħyuđ. .

⁸ Netta igga uřa d axxam n Uqdas n Uqeddas. Tuzzeġgart nnes days eicrin n iyaġen *umi t eebbaren* ġar zzat n tiru n taddart. Uřa d tiru nnes *tuya-t* eicrin n iyaġen. Netta idřa i-t s setta-myā n ‘talint’ n wurey izedgen. ⁹ Řewzen n imesmaren issekk^wa xemsin n uciql n wurey. Idřa uřa d tiyurfatin n sennej s wurey. ¹⁰ Deg wexxam n Uqdas n Uqeddas igga tnayen n ixiruben, *am řxedmet* n wenqac, u iřeħħef i-ten s wurey. ¹¹ Afriwen n ixiruben *jmiē eebbaren* eicrin n iyaġen di tuzzeġgart. Afriw amezwaru *iēbbar* xemsa n iyaġen n tuzzeġgart u ittakk^wađ řħiđ n taddart. Afriw nneđni n xemsa n iyaġen ittakk^wađ afriw n uxirub nneđni. ¹² Afriw n uxirub nneđni *iēbbar uřa* d xemsa n iyaġen *uca ittakk^wađ řħiđ* n taddart. Afriw nneđni n xemsa n iyaġen iřeqqef afriw n uxirub nneđni. ¹³ Afriwen n ixiruben-a twabezzēen eicrin n iyaġen u nitni bedden x iđaren nsen d iyembab nsen *ssewcen* ġar daxeř n wexxam. ¹⁴ Netta igga uřa d ařeħħaf s *řeqten* adeħmi d arjuwani d azegġ^waġ yuġġen u zi řeqten azdad uca igga xas ixiruben.

Huram igga marra řeqcūe n nnħas i zzawect

¹⁵ Ĥar zzat n taddart igga netta tnayen n ipilaren s ict n tuzzeġgart n xemsa u-třatin n iyaġen. Ttajj x tqiccat nnes *tuya-t* xemsa n iyaġen. ¹⁶ Netta igga uřa d tilullucin am tinni deg *wexxam* n daxeř uca igga i-tent x tqiccatin n ipilaren. Igga uřa d mya n iremmamen uca icedd i-ten ġar tlullucin. ¹⁷ Netta issbedd ipilaren ġar zzat n zzawect, ijjen x yeffus u ijjen x uzeřmađ. Wenni ġar yeffus igga as Yaxin u wenni x uzeřmađ igga as Buēaz.

4 ¹ Netta igga uřa d aealřar n nnħas. Tuzzeġgart nnes *tuya-tt* eicrin n iyaġen u řueřa nnes eicrin n iyaġen. ² Xenni igga netta tarimant ifesyen. *Tuya řeēbar nnes* ēecra n iyaġen zi tħarf ař tħarf *nneđni* u *tuya-tt* d taquract. Tiddi nnes *tuya-tt* xemsa n iyaġen uca ict n tezra n třatin n iyaġen inneđ as-dd. ³ Sadu nnes beddent řexyařat n iyenduzen, aqa nndēn as-dd. *Tifeħħatin* tuya i d as-dd innēn qae, ēecra di kuř ijj n uyiř, tuya qqnent ak-d wayawya am quwwarent i trimant *di* tnayen n iseddiyyen. Iyenduzen twafesyen d ijjen *ak-d trimant*. ⁴ Tarimant tbedd x tenēac n iyenduzen. Třata zzaysen arrin udem nsen ġar ccamal, třata zzaysen arrin udem nsen ġar řyarb, třata zzaysen arrin udem nsen ġar ljanub u třata zzaysen arrin udem nsen ġar ccarq. Tarimant *tarsa* xasen u marra zzeenquqat nsen dewřen ġar daxeř. ⁵ Tuya *tarimant* tegdar tiru n ufus u tma nnes am řxedmet izewwqen n tma n yijj n ufenjař niy amecnaw tanewwact n ict n tlillect. X twawit nnes, aqa iksi teřt-ařaf n ‘bat’. ⁶ Eawed igga netta ēecra n tbanyutin uca zzaysen igga xemsa x yeffus u xemsa x uzeřmađ ħima ad daysent ssirden. Min itwasswejden i tyařst n wecmađ ssirden *tt* daysent, maca tarimant tuya-tt n ikehhanen maħend ad days ssirden ixef nsen. ⁷ Netta igga ēecra n řeqnadeř n wurey eļaħsab lfariđa u netta issbedd itent di zzawect, xemsa x yeffus u xemsa x uzeřmađ. ⁸ Netta igga ēecra n tzewđiwin uca igga itent di zzawect,

3:5 ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’.

3:7 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

4:2 ‘tarimant’ - s Teibranit ‘řebħar’ niy ‘il’.

4:5 ‘tailillect’ - ijj n lmarka n innuwwaren daysen azri ařtas. ‘bat’ - ijj n ‘bat’ eraħař 20 niy 40 litru.

2 IMEZRUJEN

xemsa x yeffus u xemsa x uzeřmađ. Igga uřa d mya n tťawyat i urucci. ⁹ Netta igga řemrah i ikehhanen d wazzay ameqqran ak-d tewwura i wazzay uca iřehħef itent s nnħas. ¹⁰ Tarimant igga i-tt x uyezdis afusi, ħar uyezdis n ccarq jjihet n ljanub. ¹¹ Ĥuram igga uřa d tiydurin d iyenjajen d tťawyat i urucci. Ammu ikemmeř Ĥuram cyeř n řxedmet i igga i ujeđid Suliman i taddart n AREBBI.

¹² Igga tnayen n ipilaren d iquraren d ttijan i iđan x uzeđif n tnayen n ipilaren d tnayen n tracciwin ħima ad zzaysent dřen tnayen n iquraren n ttijan i iđan x uzeđif n ipilaren ¹³ uřa d arebea-mya n iremmamen i tnayen n tracciwin: tnayen n iseddiyyen i kuř traccia ħima ad zzaysent dřen tnayen n iquraren n ttijan nni iđan tiwa sennej x wudem n ipilaren. ¹⁴ Igga uřa d tikarrutin u x tkarrutin igga tbanyutin i usird, ¹⁵ Igga uřa d tarimant d icten uřa d tenεac n iyenduzen sadu nnes ¹⁶ d teydurin d iyenjajen d furcayat d marra řeqcue zzayes igga iten Ĥuram Abi i ujeđid Suliman, i taddart n SIDI, zi nnħas icellelen. ¹⁷ Ajeđid ikebb itent deg udewwar n L'Urdun di třaxt igdaren jar Sukkut d řarada.

Suliman itthilla di marra min iđan n wurey i zzawect n SIDI

¹⁸ Suliman igga marra řeqcue-a x ubarru, ařami war beqqcen ca di řewzen n nnħas. ¹⁹ Suliman igga marra řeqcue i taddart n SIDI: aealřar n wurey d tzewđiwin min xef itwammars weyrum n wescan ²⁰ d řeqnadeř ak-d řefnarat nsen zeg wurey qaε, inni i ħa itwassaryen εlaħsab lfariđa zzat i wexxam n daxeř, ²¹ nnewwac d řefnarat d tjeqqadın n teftiĉ, marra zeg wurey. Tuħa-t d wurey izedgen. ²² Uřa d tjeqqadın d tťawyat i urucci d tmejmarin d tqedduħin n jjawi tuħa-tent zeg wurey izedgen. Adaf n taddart, tiwwura n daxeř zzat i Uqdas n Uqeddas d tewwura n taddart, i wexxam n zzawect, tuħa-tent zeg wurey.

Adeccen n zzawect

5 ¹ Ammu i tetwakemmeř marra řxedmet i igga Suliman i taddart n SIDI. Uca issidef Suliman marra řeqcue iqeddsen n babas: nnuqart d wurey d řeqcue, uca issars *man aya marra* deg ixammen n txubay n taddart n AREBBI. ² Xenni issmun Suliman imeqqranen n Israyil d marra izeđifen n tqebbař, imeqqranen n ibabaten n ayt n Israyil, di Urcalim ħima ad ssgaεeden Ttabut n řeahd n SIDI zi tendint n Dawud, tenni d řihyun. ³ Marra iryazen n Israyil munen-dd ħar ujeđid ħar ficta. Tuħa-tt deg uyur wiss sebea.

⁴ Marra imeqqranen n Israyil usin-dd uca ssgaεeden ikehhanen Ttabut. ⁵ Nitni ssgaεeden Ttabut n SIDI ak-d Uqıđun n Umsagar uřa d marra řeqcue iqeddsen i tuħa din iđan deg Uqıđun. Ssgaεeden aya ikehhanen d ilawiyyen. ⁶ Suliman ajeđid d marra tamesmunt n Israyil, tenni i tuħa ħars-dd imunen, tuħa-tt akides zzat i Ttabut. Nitni wehhben uđi d řebħayem nni břa řehřab di ssibbet n ubarru i di iđan. ⁷ Iwyen ikehhanen Ttabut n řeahd n SIDI ħar wemcan nnes, ħar *wexxam n daxeř* n taddart, deg Uqdas n Uqeddas, ař sadu wafriwen n ixiruben, — ⁸ mayar ixiruben bezzēen tnayen n wafriwen nsen x wemcan n Ttabut uca ixiruben dřen Ttabut d iεumad nnes *i tarebbut* zi sennej, — ⁹ zi senni ssřehmen iεumad *n tarebbut* maħend ad banent texfawin n iεumad i dd-iffyen zi Ttabut ħar zzat n *wexxam n daxeř*, maca war dd-ttbinint zi barra. Aqa-tt din ař ass-a. ¹⁰ Tuħa war iđi ca di Ttabut, myir tnayen n teřwiħin i days issars Musa ħar Hurib, ařami igga SIDI ijj n řeahd ak-d ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra.

¹¹ Uca imsar ařami dd-ffyen ikehhanen zeg Uqeddas - mayar marra ikehhanen nni tuħa izem-maren ad twafen, tuħa qeddsen ixef nsen břa mma ad wcen taynit i terbiein nsen — ¹² uca ilawiyyen d imedyazen, nitni marra, Asaf, Hayman, Yadutun, tarwa nsen d aytmatsen, yarđen řeqten azdad, u bedden s tađunin n wuzzař d lħarpat d řgambriyat ħar uyezdis n ccarq n uealřar

5:7 'ixiruben' - ij n lmarka n lmalakat.

2 IMEZRUYEN

u akidsen tuya eřařař mya u-eicrin n ikehhanen nni iřuđen di řyayřat, ¹³ iwa, umi řřuđen am ijj n weryaz di řyayřa, yennjen u ggin ad itwaseř řřess d ijjen am ssemyaran u tqadan SIDI, ařami ssgaēden s řyayřat d taęunin n wuzzař d dduzanat n llyā nneđni ġwaru nsen yar ujenna am ssemyaran SIDI aqa netta iřbeĥ u tamexsiwt nnes icewwaren i řebda i teęa, iwa xenni imsar aqa taddart, taddart n SIDI, tetwaccur s useynu. ¹⁴ War zemmaren ikehhanen ad qqimen bedden ĥima ad sexxaren di ssibbet n useynu, minzi aēuęi n SIDI tuya iccur taddart n AREBBI.

Tazaęit n Suliman

6¹ Xenni inna Suliman

“SIDI inna aqa netta ad izdey deg ijj n useynu ibbarecnen.² S tidett necc bniy ict n taddart, ict n tzeddiyt i cek, ijj n wemcan imten ĥima ad *din* tzedyed i řebda. ³ Issneqřeb ujeęid ayembub nnes uca ibarek marra agraw n řgens n Israyil u marra agraw n řgens n Israyil tuya ibedd.⁴ Netta inna “Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil. wenni issiwřen s uqemmum nnes yar baba Dawud d wenni t ikemmřen s ufus nnes umi inna ⁵ “Zeg wass i di nedheř řgens inu Israyil zi Miřra, war ixđarey uřa d ict n tendint zi marra tiqebbař n Israyil ĥima ad *dinni* bniy ict n taddart ĥima ad *din* yiři isem inu u war ixđarey aryaz ĥima ad yiři d řřakem x řgens inu Israyil, ⁶ maca ixđarey Urcalim ĥima ad *din* yiři isem inu, maca necc ixđarey Dawud ĥima ad yiři x řgens inu Israyil.”⁷ Tuya deg wuř n baba Dawud ad ibna ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil. ⁸ Uca SIDI inna i baba Dawud “Umi teggid deg wuř nnek ĥima ad tebnid ict n taddart i yisem inu, aqa mliĥ umi teggid man aya deg wuř nnek. ⁹ Maca war ięi d cek i ya ibnan taddart nni, maca mmic i dd-iffyen zi tejeinna nnek d netta i ya ibnan ict n taddart i yisem inu.”¹⁰ SIDI issemten awař nnes nni issiweř, mařar necc dewřey beddey deg wemcan n baba Dawud u qqimey x řkursi igellden n Israyil, am mammec tuya issiweř SIDI, u necc bniy ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil. ¹¹ Necc ssarsey dinni Ttabut wenni i di ięa řeahd n SIDI i igga netta ak-d ayt n Israyil.”

¹² Netta ibedd zzat i uealřar n SIDI arendad n marra agraw n řgens n Israyil, uca netta ikxi ifassen nnes yar ujenna. ¹³ Minzi Suliman tuya igga ict n tenhirt n nnĥas u igga it di řwest n řemraĥ. Tuya days xemsa n iyaęen n tuzzeggart, xemsa n iyaęen n tiru d třata n iyaęen n tididi. Netta ibedd xas, iqqunjeř x ifadden nnes arendad i marra agraw n řgens n Israyil uca ikxi ifassen nnes yar ujenna u netta inna

¹⁴ “SIDI, AREBBI n Israyil, deg ujenna sennej u x temmurt swadday war ięi uřa d ijj n AREBBI am cek, wenni iĥđan řeahd d tmexsiwt icewwaren i imsexxaren nnek nni igguren zzat i wudem nnek s marra uř nsen, ¹⁵ wenni i itwaĥđan i umsexxar nnek, baba Dawud, x min xef akides tessiwřed, minzi s uqemmum nnek i tessiwřed u s ufus nnek i t tkemmřed, am teęa ass-a. ¹⁶ Xenni řexxu, SIDI, AREBBI n Israyil, ĥđat di třwee n umsexxar nnek, baba Dawud, x min kides tessiwřed umi tennid ‘War itwaqess zzayek uřa d ijj n weryaz zi zzat i wudem inu wenni i iqqimen x řkursi igellden n Israyil, min i ya kken arrawen nnek ĥeřřan ad uyuren abrid nsen ełahřab ccariea am mammec tuyured cek zzat i wudem inu.’ ¹⁷ Xenni řexxu, a AREBBI n Israyil, egg ad dewřen d tidett awařen nni tessiwřed ak-d umsexxar nnek, ak-d Dawud.

¹⁸ Mařar ma s tidett ad izdey SIDI x temmurt? Xzar ajenna, *wah* ajenna n ijenwan war izemmar ad cek ikxi, meĥař s drus taddart-a i ssbeddey necc! ¹⁹ Meyyeř yar tzaęit n umsexxar nnek u yar uzaweg nnes, a SIDI, AREBBI inu, ĥima ad tesřed yar uřayi u yar tzaęit nni izzuę umsexxar nnek zzat i wudem nnek. ²⁰ Ejj titřawin nnek ad twarzment ass d ġiřet tiwa i taddart-a, tiwa i wemcan-a min xef tessiwřed aqa isem nnek ad itwassemten *din* ĥima ad tesřed yar tzaęit i izzuę

2 IMEZRUJEN

umsexxar nnek deg wemcan-a ²¹ u seř i uzaweg n umsexxar nnek u n řgens nnek Israyil xmi ttzžağan deg wemcan-a u seř cek *xenni* zeg wemcan n tzeddiyt nnek, zeg ujenna, *wah* seř u yfar.

²² Mařa ixđa ijj ak-d umqarreb nnes u tetwagg xas ict n tjařit ħima ad tt ijjuř u wanita yusa-dd uca ijjuř zzat i uealřar nnek di taddart-a, ²³ seř-dd cek *xenni* deg ujenna u kkar u ħkem x imsexxaren nnek, *ħima* ad itwaeaqeb ueeffan, ejj abrid nnes ad ihwa x uzeřit nnes u egg s tsegda i umsegged u ewc it ełahřab tasegda nnes.

²⁴ Mařa řgens nnek Israyil itwayřeb zzat i wudem n řeđu minzi nitni xđan akidek u nitni ad yark-dd dewřen uca ad neemen s yisem nnek u ad zžařen ad ksin s řmeeruf zzat i wudem nnek di taddart-a, ²⁵ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna u yfar ddnub n řgens nnek Israyil uca ndeh iten ad dd-dewřen yar temmurt nni i d asen tewcid u i ibabaten nsen.

²⁶ Mařa ajenna itwabellee ařami war din ittiři wenřar minzi nitni xđan akidek u nitni ad zžařen am arrin azeřit yar wemcan-a u ad neemen s yisem nnek u ad dd-dewřen zi ddnub nsen umi -iten teřřared cek, ²⁷ seř-dd cek *xenni* deg ujenna u yfar asen ddenb n imsexxaren nnek d ddenb n řgens nnek Israyil, minzi cek tessřemded asen abrid ařebħan nni ittxeřřa ad kken, u ewc cek *xenni* anřar i temmurt nni tewcid d řwart i řgens nnek.

²⁸ Mařa iđa řař di temmurt, mařa *din* řřaeun, *niy imendi* itwasscemđen zeg *usemmid*, *niy jjiřect* n tcejart *niy* tamuyri n weyřaf *niy* tamuyri ittetiēen, mařa iřřar it řeđu yar tewwura nnes, *niy* teřqef it mammec mma tegga ca n jjiřect *niy* mammec mma igga ca n řeřřac, ²⁹ *xenni* man mma i ya izžuř ijj n bnađem zi marra řgens nnek Israyil u min mma i ya ittar, *am* nitni, kuř ijj zzaýsen, ssnen jjiřect nsen d řeřriq nsen, u netta iksi *xenni* ifassen nnes yar taddart-a, ³⁰ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, u yfar u ewc kuř ijj ełahřab tibridin nnes, am mammec cek tessned uř nnes, mařar cek waha i issnen uř n bnađem, ³¹ ħima nitni ad cek gg^weden u ad uyuren di tebridin nnek marra ussan i ya kken ddaren x wudem n temmurt nni tewcid i ibabaten nney.

³² Uřa mařa netta d abarrani nni war *iđan* zi řgens nnek, maca ad dd-yas di řřwee n yisem nnek zeg ict n temmurt tigg^wej, di řřwee n yisem nnek ameqqran d ufus nnek ijehden d uyiř nnek isswižzađen. *Xenni mařa* dd-yusin uca zžařen, am arrin azeřit yar taddart-a, ³³ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna, zeg wemcan imten n tzeddiyt nnek, u egg ełahřab marra min xef d yark i ya iřaya ubarrani, ħima marra řegnus n ddunit ad ssnen isem nnek, ħima nitni ad cek gg^weden, am řgens nnek Israyil, u ad ssnen aqa isem nnek itwabarreħ tiwa i taddart-a i bniy.

³⁴ Mařa řgens iffey yar umenyi ak-d řeđedyan nnes deg webrid i x tessekked iten u nitni ad zžařen i cek *am* arrin azeřit yar tendint-a i tixđared cek u yar taddart i bniy nnec i yisem nnek, ³⁵ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna i tzařit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart.

³⁶ Mařa nitni xđan akidek — mařar war iđi uřa d ijj n bnađem i war ixetřin — u cek teffugmed xasen, ad ten tsellmed zzat i wudem n řeđu uca nitni ad ten nedhen d imeħbas yar temmurt n řeđu, tigg^wej niy tudes *i teđa*, ³⁷ u *mařa* nitni *xenni* ad tuben deg wuř nsen di temmurt mani twaħebbsen u nitni ad tuben u ad xak-dd řayan di temmurt n tħebbast nsen, ad inin: neccin nexđa u negga min war iseggden, aqa negga tuēeffna! ³⁸ u nitni ad yark-dd dewřen s marra uř nsen u s marra řeemar nsen di temmurt n řeđedyan nsen mani twaħebbsen nitni uca ad yark zžařen *am* arrin azeřit yar temmurt nni tewcid i ibabaten nsen, yar tendint-a i tixđared cek u yar taddart-a i bniy nnec i yisem nnek, ³⁹ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, i tzařit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart. Yfar *xenni* řgens nnek min zi xak xđan.

⁴⁰ *Xenni řexxu*, AREBBI inu, ejj tiřřawin nnek ad iřint arzment d imezzuyen nnek ad iřin ħđan i tzařit deg wemcan-a. ⁴¹ *Xenni řexxu*, a SIDI AREBBI, *adeř* yar arraħet nnek, cek d Ttabut n jjeħd nnek. Ejj ad iřin ikeħhanen nnek, a SIDI AREBBI, arrđen s usenjem, uca iři ad farħen iřdiqen nnek s řxar. ⁴² A SIDI AREBBI, war tarri aýembub n umedhun nnek, idar di tmexsiwt icewwaren n umsexxar nnek Dawud.”

2 IMEZRUYEN

Aeugi n SIDI iccur zzawect

7¹ Umi ikemmeř Suliman ʒaʒiit *nnes*, tehwa-dd tmessi zeg ujenna tecca tayarřt n wecmađ uřa d ʒarřa *inneđni* uca iccur ueugi n SIDI taddart. ² Ikehhanen war zemmaren ad adfen taddart n SIDI, minzi aeugi n SIDI tuya iccur taddart n SIDI. ³ *Umi* ʒrin marra ayt n Israyil belli tehwa-dd tmessi nni uca aeugi n SIDI tiwa n taddart, uđaren nitni s uyembub nsen ʒar temmurt x tisi n zzellij, sejden u qadan SIDI, maʒar netta iřbeḥ u tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda.

⁴ Ajeđid, u marra Israyil akides, wehhben tiyarřa ztat i wudem n SIDI. ⁵ Suliman iwehheb tnayen u-eicrin-ařaf n ifunasen d tfunasin d mya u-eicrin ařaf n wuđi d tayarřt n řehna. Ammu i ideccen ujeđid d marra ayt n Israyil taddart n SIDI. ⁶ Ikehhanen *tuya bedden* ʒar tsexxart nsen uca Ilawiyyen *bedden* ak-d dduzan n ęya n SIDI nni igga ujeđid Dawud ħima ad qadan SIDI — maʒar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda — s usebbeḥ n Dawud nni deg ufuř nsen u aren-dad nsen řuđen ikehhanen di řyayřa u marra Israyil ibedd *akidsen*. ⁷ Suliman iqeddes řwest n řemraḥ n ztat, wenni *iđan* ztat i taddart n SIDI, minzi yiwi din tayarřt n wecmađ d tadunt n tewhibin n *řyiđet*, maʒar aealřar n nnḥas nni *iđan* ztat i wudem n SIDI, tuya war izemmar ad ikxi tayarřt n wecmađ d tewhibt n *řyiđet* d tadunt.

⁸ Di řweqt nni ięeyyed Suliman řeid n sebea n wussan d marra Israyil akides, ijj n wegraw n řgens ameqqran, zi Libu-Ĥamat ʒars ař teyřart n Miřra. ⁹ Deg wass wiss tmeyya ggin ijj n umuni ifarzen minzi di sebea n wussan ggin nitni adeccen n uealřar uřa d řeid n sebea n wussan. ¹⁰ Deg wass wiss řřata u-eicrin n uyur wiss sebea yarxu netta i řgens ad raḥen ʒar iqidan nsen, s wuř ifarḥen d řxađar s marra řxar i igga SIDI i umsexxar nnes Dawud u i řgens nnes Israyil.

Ađhar wiss tnayen n SIDI i Dawud

¹¹ Ammu ikemmeř Suliman řebni n taddart n SIDI d taddart n ujeđid. Marra min tuya deg wuř n Suliman ħima ad tt igg di taddart n SIDI u di taddart nnes, aqa iffeḥ *ad igg* aya. ¹² SIDI iban-dd i Suliman di ęiřet, inna as

“Necc sřiy i ʒađit nnek u farzey amcan-a i yixef inu ħima ad yiři d taddart *i tewhibt n* ʒarřt. ¹³ Xmi i ʒa bellęey ajenna maḥend war iccit wenřar *ęad* niy mařa umurey tamuyri iřeḥḥfen maḥend ad tecc temmurt niy axmi d ssekkey řřaęun jar řgens inu, ¹⁴ uca řgens inu, x minxf itwařaya isem inu, ad issehwa ixef nnes, ad iřađ, u nitni ad arzun udem inu u ad tuben zi tebridin nsen tięeffanin, *xenni* necc ad ʒarsen-dd sřey zeg ujenna, ad asen ʒfarey u ad ssgenfiy tammurt nsen. ¹⁵ *Xenni* řexxu, tiřřawin inu ad iřint arzment d imezzuyen inu ad ḥđan x ʒađit zeg wemcan-a, ¹⁶ maʒar řexxu ixđarey taddart-a u qeddsey tt ħima ad ssmetney din isem inu i řebda u tiřřawin inu d wuř inu *ad din qqimen* marra ussan.

¹⁷ Mařa cek tuyured ztat i wudem inu am mammec tuya iggur babac Dawud u ad tegged am mammec marra i d ac umurey uca ad teḥđid tiweřřa inu d lfarayiđ inu, ¹⁸ *xenni* ad ssmetney řkursi n tgelda nnek, am mammec ggiy řęahd ak-d babac Dawud, nniy ‘War d ac ittweřřa uřa d ijj n weryaz nni iḥekkmen di Israyil!’

¹⁹ Maca mařa kenniw řęeydem zi tweřřa inu d řumurat inu nni wciy ztat i wudem nwem u kenniw ad tuyurem ad tsexxarem i irebbiten nneđni, ad asen tađarem, ²⁰ *xenni* ad qđiy x Israyil zi temmurt nni i d asen wciy uca taddart-a, i qeddsey i yisem inu, ad tt sseđarey zeg wudem inu u Israyil ad idweř d ijj n umedy a *d ict n řqecęet* n ubehdeř itteqqsen jar marra řęgnus. ²¹ U x taddart-a tenni yueřan qaę, marra wi xas i ʒa ikken, ad itebhet, ad yini ‘Mayemmi igga SIDI ammu di temmurt-a u di taddart-a?’ ²² Ad inin ‘Minzi nitni semḥen di SIDI, AREBBI nsen, wenni i dd-issuffyen ibabaten nsen zi temmurt n Miřra u minzi nitni cebbaren di irebbiten nneđni u Israyil yuyur ad asen yađar u ad ten isexxar, x uyenni isseyđeř netta marra řřar-a xasen.’ ”

2 IMEZRUJEN

Řebniyat n Suliman innedni

8¹ Awarni i eicrin n isegg^wusa i di ibna Suliman tnayen n tudrin, taddart n SIDI u taddart n ujeğid, imsar² aqa Suliman ibna *εawed* tineddam i d as iwca Ĥuram uca issezdey din ayt n Israyil. ³ Awarni as iffeğ Suliman ħar Ĥamat-Şuba uca iṭṭef itt. ⁴ Netta ibna Tadmur di řexřa uřa d marra tineddam n zzad nni ibna di Ĥamat. ⁵ Netta ibna uřa d Bayt-Ĥurun n nnej d Bayt-Ĥurun n wadday d tneddam ifaryen s řeħyud d tewwura d iεumad n wefray, ⁶ uřa d Baēla d marra tineddam n zzad nni *iğan* ħar Suliman d marra tineddam n ikarruten d marra tineddam n imnayen u *xenni* marra min issitem Suliman ad tt ibna di Urcalim u di Lubnan u di marra tammurt n řeħkam nnes.

⁷ Marra řgens i iqqimen n Iħittiyyen, Imuriyyen, Ifiriziyyen, Iħiwiyyen d Iyabusiyyen, inni war *iğin* ca zi ayt n Israyil, ⁸ arrawen nsen nni iqqimen awarni asen di temmurt, inni war twaqđan s ufus n ayt n Israyil, igga xasen Suliman Ijizya n tesmuği ař ass-a. ⁹ Zeg ayt n Israyil *maca* war iggi Suliman d isemyan i řexdayem nnes, minzi nitni tuğa-ten d Iεeskariyyen d imeqqranen x ineyraf nnes *zi řeeskar* d imeqqranen n ikarruten nnes d imnayen nnes.

¹⁰ Ina d imeħdayen imeqqranen nni tuğa ħar ujeğid n Suliman, mitayn u-xemsin *n yeryazen* nni tuğa ittdebbaren x řgens.

¹¹ Suliman issgaεeed yeğis n Firεun zi tendint n Dawud ħar taddart i tuğa i d as ibna, minzi inna “Tamğart inu war tzeddeğ ca ħar taddart n Dawud, ajeğid n Israyil, minzi imucan mani dd-tusa Ttabut n SIDI aqa-ten qeddsen.

Tiğarřa n Suliman d taynit nnes i tsexxart n zzawect

¹² Xenni issgaεeed Suliman tiğarřa n wecmađ i SIDI x uealřar n SIDI nni tuğa ibna zzat i wesqif n wadaf *n zzawect*, ¹³ eħařsab Iřariđa i kuř ass i tewhibt n tyarřa, am mammec *teqqar* tawřiyyet n Musa deg wussan n ssebt, deg iyuren imaynuten u třata n twařawin deg usegg^was di řeeyad it-waggen, di Řeid n Weyrum Nbřa Antun, di řeid n Ssimanat u di Řeid n Iεuccuten. ¹⁴ Am mammec dd-tusa Iřariđa n babas Dawud issbedd Sulayman *εawed* tarbiεin n ikehhanen i řxedmet nsen d *terbiεin* n Iławiyyen i tsexxart nsen, ħima ad ssemyaren *AREBBI* u ad sexxaren i ikehhanen eħařsab awař *n Iřariđa* i kuř ass, uřa d iεessasen n tewwart di terbiεin nsen ħar kuř tawwart, minzi ammu i yeğa řumur n Dawud, aryaz n *AREBBI*. ¹⁵ War iħeyyed uřa di ijjen ammu niğ ammu x řumur n ujeğid i ikehhanen d Iławiyyen u i ixammen n txubay. ¹⁶ *Ammu* i tetwasseqfeř marra řxedmet n Suliman ař ass-a, *zeg usarsi* n dsas n taddart ħars ař akemmeř nnes, *wah ammu* i tetwakemmeř taddart n SIDI.

Urey i dd issmunen tyarruba n Suliman

¹⁷ Xenni iruħ Sulayman ħar Eišyun-Jabir u ħar Aylat, ħar tma n řebħar, di temmurt n Idum. ¹⁸ S ufus n imsexxaren nnes issekk Ĥuram ħars iyarruba d imsexxaren nni issnen řebħar u nit-ni nedhen ak-d imsexxaren n Suliman ħar Ufir uca iwyen-dd zi senni arebea-myat n talint n wureğ u usin-dd *zzayes* ħar ujeğid Suliman.

Tawasit n tjeğidt n Saba ħar Suliman

9¹ Tajeğidt n Saba tesřa x ccennεet n Suliman uca ħima ad tqeğeb Suliman s tħuja n twafit tusa-dd ħar Urcalim s ijj n ukaravan s dđqeř *n wagra* aṭṭas, s iřeyman nni yarebbun řebzar d waṭṭas n wureğ d izra iyřan u nettat tusa-dd ħar Suliman uca tessiweř akides x marra min ħars deg wuř. ² Suliman icarħ marra awařen nnes. War din uřa d ijj n wawař *s řemeani* innuffaren i Suliman ařami war izemmar ad as t icarreħ.

2 IMEZRUYEN

³ Tajeġidt n Saba tezra marra tiyit n Suliman d taddart i ibna ⁴ d macca x ttabra nnes d mammec qqimmen imsexxaren nnes d mammec bedden ixeddamen nnes d warruđ nsen d iwarraden nnes d warruđ nsen d mammec igaeed am dd-igaeed ġar taddart n SIDI uca war iqqim days *ēraħar* buħbeř *ead*. ⁵ Nettat tenna i ujeġid “Awař nni sřiy di temmurt inu x wawařen nnek u x tiyit nnek, nican d tidett. ⁶ Necc war uminey ca s wawařen nni, ġars ařami dd-usiy danita u *xenni* tiřawin inu řrint aya. Xzar azyen n tiyit nnek tameqqrant war d ayi itwana. Aqa cek sennej x řexbar i *xak* sřiy. ⁷ Sseed n yeryazen nnek, sseed n imsexxaren nnek, inni ibedden zzat i wudem nnek řebda u ittesřan ġar tiyit nnek. ⁸ Itwabarek SIDI, AREBBI nnek, wenni umi dd-tusid x řxađar ħima ad cek yegg d ajeġid i SIDI, AREBBI nnek, x řkursi nnes. Minzi AREBBI ittexas ařtas ad yejj Israyil i řebda. X uya igga cek d ajeġid xasen i řebda maħend ad tegged řħeqq d tsegda.”

⁹ Nettat tewca i ujeġid mya u-εicrin n talint n wurey d wařtas n řebzar d izra iyřan. Řebzer am wanita i tewca tjeġidt n Saba i ujeġid Suliman, εemmarř war yiři *ead*.

¹⁰ Imsexxaren n Ĥuram i dd iwyen urey zeg Ufir ak-d imsexxaren n Suliman, iwyen εawed akeccuđ n *tcejart* n řandal azegg^way d yezra iyřan. ¹¹ Ajeġid igga zeg ukeccuđ nni n *tcejart* n řandel azegg^way ddrujat timeqqrantin i taddart n SIDI u i taddart n ujeġid u *εawed* d řgambriyat d lharpat i imedyazen. Am man aya war t řrin εemmarř qbeř di temmurt n Yahuda.

¹² Ajeġid Suliman iwca i tjeġidt n Saba marra min tuya days d mezri, min mma tettar, ktar zi min dd ttiwi ġar ujeġid. *Xenni* tenneqřeb u teeqeb ġar temmurt nnes, nettat d imsexxaren nnes.

Ařtas n wagra n Suliman

¹³ Řqedd n wurey i ittadfen ġar Suliman deg ijj n usegg^was tuya setta-mya u-setta u-settin n talint n wurey, ¹⁴ nhřa arrbeħ zeg iryazen imsewwqen u zi tsebbabt n isebbaben d arrbeħ n wurey d nnuqart i Suliman zeg ijeġiden n Weeraben marra u zi lwulat n temmurt.

¹⁵ Ajeġid Suliman igga *εawed* mitayn n tcappat timeqqrantin n *useřqi* zeg wurey itwaddzen. Itwagg days deg ict n tcappa setta-mya n uciql n wurey. ¹⁶ *Yarni igga netta* řřata-mya n tcappat n *useřqi* zeg wurey itwaddzen. Itwagg deg ict n tcappa teřt-myat n uciql n wurey. Ajeġid issars itent di taddart n Wezyar n Lubnan. .

¹⁷ Ajeġid Suliman igga *εawed* ijj n řkursi igellden ameqqran n řεaj uca iyeřř it s wurey iřfan.

¹⁸ Řkursi wanita ġars setta n tareffidin u ict n tneddabt n wurey tetwacedd i řkursi. Ĥar tnayen n iyezdisen n řkursi tuya ġan iyaġen u tnayen n wayraden tuya bedden zzat i iyaġen. ¹⁹ Teneac n wayraden bedden ġar tnayen n iyezdisen x setta n tareffidin. Am netta war itwagg *ead* uřa deg ict n tgeldit.

²⁰ Marra iyarrafen n tissit n Suliman *tuya-ten* n wurey u marra řeqcε n Taddart n Wezyar n Lubnan *tuya-ten* s wurey iřfan, war din nnuqart *dayes*, *mayar* deg wussan n Suliman tuya ħessben tt d walu. ²¹ *Mařar* ajeġid tuya ġars iyarruba nni inedhen ġar Tarcic ak-d imsexxaren n Ĥuram. Ict n twařat di řřata n isegg^wusa udfen iyarruba ġar Tarcic, iwyen-dd urey d nnuqart, řεaj d ibayusen d iřawsen. ²² Ajeġid Suliman iεdu marra ijeġiden n ddunit deg wagra d tiyit.

²³ Marra ijeġiden n ddunit arzun *ad zaren* udem n Suliman maħend ad sřen ġar tiyit nnes i tuya issars SIDI deg wuř nnes. ²⁴ Nitni usin-dd asegg^was awarni i umas, kuř ijj s tarzeft nnes, s řeqcε n nnuqart, řeqcε n wurey, arruđ, řesnaħ, řebzar, iysan d isardan.

²⁵ Suliman tuya ġars arebea-mya n řkurit i iysan d ikarruten u i teneac-ařaf n imnayen. Igga ten di tneddam n ikarruten u ġar ujeġid di Urcalim. ²⁶ *Netta iħkem* x marra ijeġiden zeg iyzar ġars ař tammurt n Ifilistiniyyen u ař aymir n Miřra. ²⁷ Ajeġid igga nnuqart di Urcalim amecnaw

9:16 ‘azyar’ - niy ‘řřabet’ niy ‘tazgant’.

9:17 ‘řεaj’ - ixs ad yini ‘accawen n lfil’.

2 IMEZRUJEN

izra u tcejjura n tengelt igga iten amecnaw izemmuren nni iġan aṭṭas di Temmurt Iwaṭan.²⁸ Uca iwiyen-dd iysan i Suliman zi Mišra u zi marra timmura.

Řmewt n Suliman

²⁹ Min iqqimen n imezrujen n Suliman, imezwura d ineggura, ma man aya war itwazemmem ca deg wedlis n imezrujen n unabi Natan u di nnubuwa n Axiya Axiluni u di tmezriwin n umwařaw Yaedu x Yarubeam, mmis n Nabař? ³⁰ Suliman iħkem di Urcalim arebein n isegg^wusa x marra Israyil. ³¹ Suliman itwassars *deg wenderř* jar řejdud nnes uca neđřen t di tendint n babas Dawud. Mmis Raħabeam idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Abeṭṭu n tgeldit

10¹ Raħabeam yuyur ġar Cakim, maġar marra Israyil tuġa yusa-dd ġar Cakim ħima ad t ggen d ajeġid. ² Umi isřa Yarubeam, mmis n Nabař, x man aya, umi t tuġa netta ead di Mišra - zeema netta tuġa yarweř zeg wudem n ujeġid Suliman - imsar as aqa netta ieqeb-dd. ³ Ssekken-dd ġars, jjin ad xas řayan. Yarubeam d marra tamesmunt n Israyil usin-dd u ssiwřen ak-d Raħabeam, nnan ⁴ “Babac igga xaney ijj n uzayřu iqseħ. Xenni řexxu, sarxu cek řxedmet iqeshen n babac uřa d azayřu iđeqřen i xaney igga, *xenni* ad cek nexdem.” ⁵ Netta inna asen “Uyurem u eeqbem awarni i třata n wussan.” Uca yuyur řgens.

⁶ Imcawar ujeġid Raħabeam ak-d imeqqranen, inni tuġa ibedden zzat i wudem n babas Suliman umi tuġa ead iddar, inna “S minzi i d ayi tweřsam ad arrey x řgens-a?” ⁷ Nitni ssiwřen akides, nnan “Mařa cek teggid s tcuni ak-d řgens-a u ad kidsen tegged ġar řxađar nsen uca ad kidsen tessiwřed s wawařen icnan, *xenni* ad dewřen nitni d imsexxaren nnek marra min iqqimen n ussan.” ⁸ Maca netta inđar ccwar i d as tuġa wcin imeqqranen uca imcawar ak-d iħudriyyen nni i tuġa akides imġaren u bedden řexxu zzat i wudem nnes. ⁹ Netta isseqsa iten “S minzi i d ayi tweřsam ad narr x wawař n řgens, minzi ssiwřen akidi, nnan ‘Sarxu azayřu i xaney igga babac.’” ¹⁰ Iħudriyyen nni akides tuġa imġaren ssiwřen akides, nnan “Ammu i ġa tarred x řgens i kidek issiwřen u nnan ‘Babac isseđqeř azayřu nney, maca řexxu cek sarxu t xaney’ u ammu i akidsen i ġa tessiwřed ‘Ađad amezyan inu ad yiři d ameqqran x tejeinna n baba. ¹¹ Mařa baba iqgen awem ijj n uzayřu iqseħ, *xenni* necc ad t sseđqeřey ead. Mařa baba itextex kenniw s urekkuđ, necc ad kenniw textexey s iyardmiwen.’”

¹² Deg wass wiss třata yusa-dd Yarubeam ak-d marra řgens ġar Raħabeam, am mammec tuġa issiweř ujeġid, tuġa inna “Eeqbem-dd ġari awarni i třata n wussan!” ¹³ Ajeġid yarra-dd x řgens s ict n temwarrit iqeshen, maġar ajeġid Yarubeam ismeħ di ccwar n imeqqranen. ¹⁴ Issiweř akidsen elaħsab ccwar n iħudriyyen, inna “Necc ad sseđqeřey ead azayřu nwem. Baba itextex kenniw s urekkuđ, necc ad kenniw textexey s iyardmiwen.” ¹⁵ Ajeġid war isři ca ġar řgens, maġar aneqřeb-a tuġa yusa-dd zi AREBBI, ħima ad issemten SIDI awař i tuġa issiweř s uqemmum n Axiya, Aciluni, mmis n Nabař.

¹⁶ Umi izra marra Israyil aqa ajeġid war ġarsen-dd isři ca, yarra-dd řgens x ujeġid, inna “Man tasyart i ġarney di Dawud? Neccin war ġarney bu tesyart ġar mmis n Yassa. Marra *kenniw* ġar iqıđan nwem, a Israyil! Řha řexxu ak-d taddart nnek, Dawud!” Uca marra Israyil yuyur ġar iqıđan nsen. ¹⁷ Ayt n Israyil nni i tuġa izeddyen di tneddam n Yahuda, aqa Raħabeam tuġa xasen d ajeġid. ¹⁸ Ajeġid Raħabeam issekk ġarsen Aduram, wenni iġan x ljiyya, u ayt n Israyil arjmen t s yezra ařami immut. Ajeġid Raħabeam inya deyya x ijj n ukarru ħima ad yarweř ġar Urcalim.

¹⁹ Ammu i iġewwey Israyil x taddart n Dawud ġars ař ass-a.

10:16 ‘Marra kenniw ġar iqıđan nwem’ - s Teibranit ‘Aryaz ġar iqıđan nnek!’.

2 IMEZRUYEN

Ajeđid Raḥabeam iqqim iḥekem x Yahuda

11¹ Raḥabeam yusa-dd ɣar Urcalim uca issmun marra taddart n Yahuda d Binyamin, mya u-tmenyin-ařaf *n iryazen* itwafarzen, twadarrben x umenyi, ḥima ad mmenyen ak-d taddart n Israyil, ḥima ad dd-arren tageldit ɣar Raḥabeam.² *Xenni* yusa-dd wawař n SIDI ɣar Cimaeya, aryaz n AREBBI, inna³ “Siweř ak-d Raḥabeam, mmis n Suliman, ajeđid n Yahuda, u ak-d marra Israyil di *temmurt* n Yahuda d Binyamin, uca ini⁴ ‘Ammu i issiweř SIDI: War ttgaεεadem ca u war tmmenɣam ca ak-d aytmatwem, ayt n Israyil. Ittxeřsa ad iεqeb *kuř ijj* n weryaz ɣar taddart nnes, maɣar d man aya i imsaren zi ɣari.’ ” Nitni sřan ɣar wawař n SIDI uca εeqben, war uyuren ca ɣar Yarubeam.

Timegga imezwura n ujeđid Raḥabeam

⁵ Raḥabeam izdeɣ di Urcalim uca ibna di Yahuda tineddam i useřqi.⁶ Ibna Bayt-Laḥam, Eitām, Taqusa,⁷ Bayt-Şur, Suku, Eadullam,⁸ Jat, Marica, Zif,⁹ Adurayim, Laxis, Eaziqa,¹⁰ Şurea, Ayyalun d Ḥibrun nni *iđan* d tneddam ifaryen di Yahuda d Binyamin.¹¹ Issejhed lqeleat-a u igga xasen řḥukkam u ixzen *daysent* macca, zzect d binu¹² uca *issars* tcappat timeqqranin *n useřqi* d iḥricen. Ammu i ten issejhed ař tțarf u *ammu i* dewřen Yahuda d Binyamin deg ufuſ nnes.

¹³ Ikehhanen d ayt n Lawi nni *iđan* di marra Israyil, qqnen ɣars zi marra timmura nsen.¹⁴ Minzi ayt n Lawi jjin dmani nsen d wagra nsen uca usin-dd ɣar Yahuda d Urcalim, maɣar Yarubeam d iḥenjiren nnes mmenđaren ten zi tukehant n SIDI.¹⁵ Netta yařeqqem ikehhanen i yixef nnes i řegeudi u i *şşanam-n-* imuyan u i iεejmiyyen nni tuɣa igga.¹⁶ Awarni asen usin-dd inni iwcin ixef nsen s wuř zi marra tiqebbař n Israyil ḥima ad arzun SIDI, AREBBI n Israyil, ḥima ad wehben tiɣarša i SIDI, AREBBI n ibabaten nsen.¹⁷ *Ammu* ssjehden nitni tageldit n Yahuda u ssmetten Raḥabeam, mmis n Suliman, třata n isegg^wusa, maɣar nitni uyuren třata n isegg^wusa deg webrid n Dawud d Suliman.

¹⁸ Sennej Maḥla, yeđis n Yarimut, mmis n Dawud, yiwi Raḥabeam Abixayil, yeđis n Iliyab, miss n Yassa, d tamɣart i yixef nnes.¹⁹ Nettat turuw as-dd iḥenjiren: Yaεuc, Camarya d Zaham.²⁰ Awarni as yiwi netta Maeka, yeđis n Abcalum d *tamɣart*. Nettat turuw as-dd Abiya, Eattay, Ziza d Calumit.²¹ Raḥabeam tuɣa ittexas Maeka, yeđis n Abcalum, ațtas x temɣarin nnes nneđnit d x tiyya nnes, maɣar netta yiwi tmentac n temɣarin d settin n tiyya. Netta yejj-dd tmenya u-eicrin n iḥenjiren d settin n yessis.²² Raḥabeam igga Abiya, mmis n Maeka, d azeđif, ḥima ad yiři d řḥakem jar aytmas, ḥima ad t yarr d ajeđid.²³ Netta issexdem řεeqeř uca ibđa marra iḥenjiren nnes x marra timmura n Yahuda d Binyamin u di marra tineddam ifaryen u iwca asen macca s wațtas u yarzu asen ațtas n temɣarin *i nitni*.

Sisak, ajeđid n Mişra, ihjem x Yahuda

12¹ Umi tuɣa Raḥabeam issemten tageldit *deg ufuſ nnes* u tuɣa ijhed, iwđa netta zi ccariea n SIDI, netta uřa d marra Israyil akides.² Deg usegg^was wiss xemsa n ujeđid Raḥabeam, imsar aqa Cicak, ajeđid n Mişra, igaeεed ɣar Urcalim, minzi nitni tuɣa ɣewwɣen x SIDI,³ s mitayn-ařaf n ikarruten *n řεeskar* d setta-ařaf n imnayen d ijj n řgens war izemmar ad itwahseb ca i dd-yusin akides zi Mişra: Ilibiyyen d Isukkiyyen d Ikuciyyen.⁴ Netta ițtef tineddam ifaryen n Yahuda uca yusa-dd ɣar Urcalim.

⁵ Xenni yusa-dd unabı Cameiya ɣar Raḥabeam u ɣar imeqqranen n Yahuda, inni tuɣa imunen di Urcalim di ssibbet n Cicak, inna asen “Ammu i issiweř SIDI ‘Kenniw tḥeyydem xafi, x uya ḥeyydeɣ uřa d necc xawem, jjiɣ kenniw deg ufuſ n Cicak.’ ”⁶ *Xenni* ssehwan imeqqranen n Israyil d ujeđid, ixef nsen, nnan “SIDI d amsegged *i yeđa!*”⁷ Umi iźra SIDI, aqa nitni ssehwan

11:15 ‘amwa’ - niɣ ‘ayenduz’ niɣ ‘yuggu’.

2 IMEZRUJEN

ixef nsen, iffey wawař n SIDI ęar Cameiya, inna “Nitni ssehwan ixef nsen. Necc war ten teħħiy ca, maca ad asen dd-awyey asenjem deyya, maħend afugem inu s ufus n Cicak war itwazięie ca x Urcalim, ⁸ maca ad dewřen d imsexxaren nnes, ħima ad ssnen tasexxart i necc d tsexxart i tgeldawin n temmura.”

⁹ Uca Cicak, ajeęid n Miřra, igaeęed dıdd i Urcalim u yiwi marra tixubay n taddart n SIDI d txubay n taddart n ujeęid. Netta yiwi *akis* marra, uřa d tcappat *n useřqi* n wurey i tuya igga Suliman.

Řehkamet n Raħabeam

¹⁰ Deg wemcan nsent igga ujeęid Raħabeam tcappat *n useřqi* n nnħas. Igga itent deg ifassen n imeqqranen x ireqqasen n tazřa nni i tuya itteęsan ęar wadaf n taddart n ujeęid. ¹¹ Meřmi mma i ęa yadef ujeęid ęar taddart n SIDI, imsar, aqqa ireqqasen n tazřa usin-dd, arebbun tent u iwıyen tent xenni eawed ęar wexxam n ireqqasen n tazřa.

¹² Umi isswađeę ixef nnes, ija lyađab n SIDI xas, ařami war t iđeyyee marra. Tuya din ead di Yahuda timesřayin řebħent. ¹³ Ajeęid Raħabeam issejhed ixef nnes uca iqqim iħekkem. Raħabeam *tuya* ęars waħit u-rebein n iseggwusa umi idweř netta d ajeęid. Netta iħkem sebęac n iseggwusa di Urcalim, di tendint i ixđar SIDI zi jar marra tiqebbař n Israyil ħima ad din issemten isem nnes. Yemmas qqaren as Niema, *tenni d* Taeammunit. ¹⁴ Igga min ięan d aeęffan maęar war issewjed uř nnes maħend ad yarzu x SIDI.

¹⁵ Imezrujen n Raħabeam, imezwura d ineggura, ma nitni war twazemmen ca deg wawařen n unabi Cameiya d umwařaw Eıddu, di ttwee n listat n jjadira, uřa d imenyan jar Raħabeam d Yarubeam di marra ussan. ¹⁶ Raħabeam itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Abiya idweř d ajeęid deg wemcan nnes.

Abiya, ajeęid n Yahuda, d uyelleb nnes x Yarubeam

13 ¹ Deg useggwas wiss tmeņac n ujeęid Yarubeam, mmis n Nabať, idweř Abiya d ajeęid x Yahuda. ² Netta iħkem třata n iseggwusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Mixaya, yeęis n Uriyil zi Jiբea. Tuya *maca* umenyi jar Abiya d Yarubeam. ³ Abiya issekkar amenyi s ijj n řeeskar n ayt bu-teyruđt imeħden, arebea-mya-ařaf n yeryazen itwafarzen uca Yarubeam igga aseddi s tmenya-mya-ařaf n yeryazen itwafarzen, ayt bu-teyruđt imeħden. ⁴ Uca Abiya ibedd x tqiccat n wedrar n řamarayim nni *ięan* x idurar n Ifrayim, inna “Sřem ęari, Yarubeam d marra Israyil! ⁵ Ma war tessinem ca aqa SIDI, AREBBI n Israyil, iwca tagelda x Israyil s yijj n řeahd n tmeęaħt i Dawud d tarwa nnes i řebda? ⁶ Maca Yarubeam, mmis n Nabať, amsexxar n Suliman, mmis n Dawud, ikkar uca iyewwey x sides nnes. ⁷ Iryazen ixwan, ayt i war isekkwin, usin-dd ęars uca ssjehden ixef nsen dıdd i Raħabeam, mmis n Suliman, umi Raħabeam tuya ead d amezyan d aħnin n wuř u war izemmar akidsen imqudda. ⁸ Uca řexxu, ittyiř awem ad tiřim tjeħdem x tgeldit n SIDI tenni *ięan* deg ifassen n ayt n Dawud. Waxxa, kenniw s yijj n ubarru d ameqqran, maca ęarwem ięejmiyyen n wurey nni igga Yarubeam d irebbiten i kenniw. ⁹ Ma war tendarem ikeħhanen n SIDI, tarwa n Harun d tarwa n Lawi u teggim i yixef nwem ikeħhanen am mammec *t tteęgen* řegnus di *marra* timmura? Marra wenni i dd-yusin s yijj n umwa d sebea n icariyyen i ixsen ad itwagg d akeħhan, aqa idweř d akeħhan n yenni war ięin ca d irebbiten. ¹⁰ Maca xaney, aqa SIDI d AREBBI nney u neccin war xas nħeyyed ca uca ikeħhanen nni isexxaren i SIDI, aqaten d tarwa n Harun uca ilawiyyen *akidsen* di řxedmet *i yeęan*. ¹¹ Kuř řřbeħ d ģiřet nitni ssruyan tiyarřa n wecmađ i SIDI. Uřa d nitni *tteęgen* řebxur ittfuħen d usettef n weyrum n wescan x tzewđa tezdeg u x řęendiř n wurey u x řefnarat ħima ad tent ssaryen kuř tameddit, maęar neccin nxezzar ęar tsexxart n SIDI, AREBBI nney, maca kenniw tħeyydem xas. ¹² Xzarem, SIDI

13:8 ‘amwa’ - niy ‘ayenduz’ niy ‘yuggu’.

2 IMEZRUYEN

aqa-t akidney ɣar zzatnney u ɣarney uŕa d ikehhanen nnes s řɣaytat i uşuđi *n umenyi*. A ayt n Israyil, war tmenyam ca ak-d SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, maɣar kenniw war tfr̥iħim ca.”

¹³ Maca Yarubeam ijja *iten* ad ggen ict n ddura maħend ad ggen taxceft ɣar đeffar nsen. Nitni tuɣa-ten ztat i wudem n Yahuda u ɣar đeffar nsen tuɣa din taxceft. ¹⁴ Umi nqerben ayt n Yahuda, zrin, aqa amenyi tuɣa-t zi ztat d zi đeffar. Nitni syuyyen ɣar SIDI uca şuđen ikehhanen di řy aytat. ¹⁵ Iryazen n Yahuda ssgaæden deg iyuyyan n umenyi u řami ssgaæden iryazen n Yahuda deg iyuyyan, imsar, aqa AREBBI iwta Yarubeam d marra Israyil di ttwæ n Abiya d Yahuda. ¹⁶ Ayt n Israyil arewřen ztat i wudem n ayt n Yahuda uca SIDI igga i-ten deg ufus nsen. ¹⁷ Abiya, ak-d řgens nnes, wtin ten s ict n tecti d tameqqrant, minzi wđan *zzaysen} xemsa-myat-ařaf n yeryazen i itwafarzen zi Israyil*. ¹⁸ (Ammu i dewřen ayt n Israyil nbehtřen di řweqt nni, maca ayt n Yahuda dewřen jehden, minzi nitni tteçren x SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ¹⁹ Abiya idfar Yarubeam uca ittef zzayes tinnedam Bayt-Il ak-d tneddam i d as-dd innđen d Yacana ak-d dcurat nnes d Ifrun ak-d tneddam i d as-dd innđen. ²⁰ War teqqim ead tzemmar ɣar Yarubeam deg wussan n Abiya. ɣar uneggar iwta it SIDI, ařami immut.

²¹ Abiya *maca* idweř yarenni di jjeħd. Netta yiwi arbeřac n temɣarin u netta ijja-dd tnayen u-eicrin n iħenjiren d seřac n yessis. ²² Min iqqimen n imezruyen n Abiya, am tebridin nnes am wawařen nnes, aqa man aya itwazemmem deg wedlis n tyuri n unabi Eıddu. ²³ Abiya itwassars *deg wenderř* jar řejdud nnes uca neđřen t di tendint n Dawud uca mmis Asa idweř d ajeđid deg wemcan nnes. Deg wussan nnes tuɣa ɣars eçra n iseg^wusa n řhudnet di temmurt.

Asa, ajeđid n Yahuda, d uyelleb nnes x Zarah

14¹ Asa igga *min iĝan* nican di tiřawin n SIDI, AREBBI nnes. ² Netta ikkes iealřaren n *irebbiten* iyriben d řegendi uca ihdem imayđuten *iqeddsen* uca iqess tirebbin n cwarti. ³ Netta inna i Yahuda, ad arzun SIDI, AREBBI n ibabaten nsen uca ad đfaren ccariea d tewşiyet. ⁴ Netta ikkes *eawed* řegendi d ipilaren n tfuct zi marra tinnedam n Yahuda. Tageldit tuɣa ɣars řhudnet sadu netta. ⁵ Ibna tinnedam ifaryen di Yahuda maɣar tammurt tuɣa days řhudnet. War tuyi din amenyi akides deg iseg^wusa nni minzi SIDI iwca as řhudnet. ⁶ Maɣar netta inna “Ejj aney ad nebna tinnedam-a uca ad tent nquwwar s řehyuđ d lburjat d tewwura d ieumad n wefray, maɣar tammurt ead ztatney s *řhudnet*, minzi neccin narzu x SIDI, AREBBI nney, narzu xas u netta iwca aney řhudnet.” U nitni bnan uca feřhen. ⁷ Asa tuɣa ɣars ijj n řeeskar n teřt-myat-ařaf *n yeryazen* zi Yahuda, inni iksin tcappa tameqqrant *n useřqi* d lansa, mitayn u-tmanyin-ařaf *n yeryazen* zi Binyamin, inni yarebbun tcappa *n useřqi* u zemmare n řqews. Nitni marra tuɣa-ten d ayt n bu-teyruđt imeħden.

⁸ Iffey Akucit Zarah *i umenyi* akidsen s yijj n řeeskar n yijj n melyun *n yeryazen* d teřt-myat n ikarruten. Netta yusa-dd ɣars ař Marica. ⁹ Asa iffey i umsagar akides uca sedden nitni ixef nsen i umenyi di teyzurt n řafata ɣar Marica. ¹⁰ Asa iřaya ɣar SIDI, AREBBI nnes, inna “A SIDI, aya isheř xak ħima ad tadfed jar *yenni deg* wařtas d *yenni* war ɣar iĝi jjeħd. Eawen aney, a SIDI, AREBBI nney, maɣar neccin nettceř xak u nusa-dd qibač i ubarru-ya s yisem nnek. A SIDI, cek d AREBBI nney, war ttejji uŕa d ijj n weryaz ad akidek imearra.” ¹¹ Uca SIDI iwta ayt n Kuc ztat i wudem n Asa d Yahuda uca ayt n Kuc arewřen. ¹² Asa d řgens i tuɣa akides, đfaren ten ɣars ař Jarar. Wđan ařtas zeg ayt n Kuc ařami war zemmare n ad bedden ead, minzi nitni twayerben ztat i wudem n SIDI d řeeskar nnes uca ttefen ict n tkeccađt d tameqqrant. ¹³ Nitni wtin marra tinnedam i dd innđen i Jarar, maɣar arrehbet n SIDI *tewđa-dd* xasen u nitni keccđen marra tinnedam, maɣar tuɣa tban-dd dinni ařtas n tkeccađt. ¹⁴ Nitni hedmen uŕa d iqiđan n řmař uca ttefen uđi d iřeyman uca eçben ɣar Urcalim.

2 IMEZRUJEN

Amenyi n Asa didd i weɛbed n laɣnam

15¹ Xenni yusa-dd Arruḥ n AREBBI x Ǝazarya, mmis n Ǝudid. ² Netta yuyur ibedd zzat i Asa, inna as “Seř-dd ɣari, Asa, d marra ayt n Yahuda d Binyamin! SIDI aqa-t akidwem u kenniw akides. Mařa tarezzum xas, netta ad kenniw yarr ad t tafem, maca mařa kenniw tḥeyydem xas, ad xawem iḥeyyed uřa d netta. ³ Aṭtas n wussan i iqqim Israyil břa AREBBI n tidett u břa ijj n ukehhan issyaran u břa ccariea. ⁴ Mařa dewřen-dd nitni ɣar SIDI, AREBBI n Israyil, di řeḥřaret u arzun xas, netta ijja i-ten ad t afen. ⁵ Deg wussan nni war din tuɣi řehna i wenni i dd-iffyen u i wenni yaregg^wḥen, maɣar aqa din aṭtas n řeḥweř jar marra imezday n temmura. ⁶ Ijj n řgens itwaefes zeg ijj n řgens *nneḍni* u ict n tendint zeg ict n tendint *nneḍnit*, maɣar AREBBI issigg^wed i-ten s kuř řeḥřařet. ⁷ Kenniw *maca* iřim d iryazen u war ttejjim ad arxum ifassen nwem, maɣar aqa din řmunet i řxedmet nwem. ⁸ Umi Asa, isřa awařen-a d nnuwuwa n unabi Ǝudid, issejhed ixef nnes uca ibeɛeed jjeayef zi marra tammurt n Yahuda d Binyamin u zi marra tinnedam nni i tuɣa iṭtef x idurar n Ifrayim uca iedeř uealtar n SIDI, wenni *iḡan* zzat i wesqif n wadaf *i zzawect* n SIDI. ⁹ Issmun marra Yahuda d Binyamin, uřa d ibarraniyyen zeg Ifrayim, zi Manassi u zi Cimeun. Maɣar aṭtas zi Israyil ɛdun ɣars, umi nitni zřin, aqa SIDI, AREBBI nnes, tuɣa-t akides. ¹⁰ Nitni munen di Urcalim deg uyur wiss třata, deg usegg^was wiss xemmeřac n tgelda n Asa. ¹¹ Deg wass nni wehhben nitni sebea-myat n ifunasen d tfunasin d tyarřt i SIDI zi tkeccaḍt i kidsen iwyen. ¹² Nitni udfen deg ijj n řeahd *ak-d SIDI* maḥend ad arzun SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, s marra uř nsen u s marra řeemar nsen. ¹³ Marra wenni war yarezzun x SIDI, AREBBI n Israyil, ittxeřša ad itwaneɣ, am umezyan am umeqqran, am weryaz am temyart. ¹⁴ Nitni jjuḡen i SIDI s tmijja tejhed, sadu uřuḍi s řayaytat d řebwaq. ¹⁵ Marra Yahuda tfarḥ x tjaḡit maɣar nitni tuɣa ggin tt s marra uř nsen umi nitni arzun xas s marra arḍa nsen u netta ijja ten ad t afen uca SIDI iwca asen řhudnet zi marra iyezdisen nsen. ¹⁶ Netta ikkes uřa i ḥennas Maeka jjehd nnes, maɣar nettat tuɣa tegga ict n jjeifect n řexyař i trebbit n cwarti. Asa iceqqar jjeifect nnes, irbez i-tt uca isscemḍ i-tt ɣar teyzart n Qidrun. ¹⁷ Waxxa war twaḥeyyident řegeudi, maca uř n Asa tuɣa icḍar nican i SIDI, marra ussan *n tudart* nnes. ¹⁸ Netta yiwi řeqcuɛ iqeddsen n babas d min tuɣa iqeddes netta di taddart n SIDI: nnuqart d wureɣ d řeqcuɛ *nneḍni*. ¹⁹ War din iqqim *ɛad* umenyi ař asegg^was wiss xemsa u-třatin n tgelda n Asa.

Řeahd n Asa ak-d Aram didd i Israyil

16¹ Deg usegg^was wiss setta u-třatin n tgelda n Asa, iffey Baca, ajeḡid n Israyil, *i umenyi* ak-d Yahuda uca ibna Rama, ḥima war ittejji uřa d ijj ad iffey ɣar barra niɣ ad dd-ieqeb ɣar Asa, ajeḡid n Yahuda. ² Xenni iksi Asa marra nnuqart d wureɣ zeg ixxamen n txubay zi taddart n SIDI u zi taddart n ujeḡid uca issekk *marra* aya ɣar Bin-Hadad, ajeḡid n Aram, wenni i tuɣa izeddyen di Dimacq, inna ³ “Aqa *din* ijj n řeahd jarayi d cek, jar baba d babac. Xzar, necc ad ac-dd ssekkeɣ ict n terzeft n nnuqart d wureɣ. Ruḥ cek, fsiy řeahd nnek ak-d Baeca, ajeḡid n Israyil, maḥend netta ad igaeɛed ad xafi igg^wej.” ⁴ Bin-Hadad isřa ɣar ujeḡid Asa u netta issekk imeqqranen n řeskar nni ɣars *iḡan* ɣar tneddam n Israyil. Netta iyřeb x Ǝiyun d Dan d Abal-Mayim uřa x marra tinnedam n řexzen n Naftali. ⁵ Umi isřa Baeca man aya, imsar, aqa netta issbedd řebni n Rama uca ismeḥ di řxedmet nnes. ⁶ Xenni yiwi Asa marra ayt n Yahuda u nitni ksen izra n Rama uřa d tiḥenya nnes i zi tuɣa tt ibna Baeca uca ibna zzayes netta Jabea d Miřfa. ⁷ Deg wussan nni yusa-dd umwařaw Ḥanani ɣar Asa, ajeḡid n Yahuda, inna as “Ma tettecřed cek x ujeḡid n Aram u war iḡi x SIDI, AREBBI nnek, s uyenni yarweř řeskar n ujeḡid n Aram zeg ufuš nnek. ⁸ Ma war tuɣi uřa d ayt n Kuc d ayt n Libiya s yijj n řeskar ameqqran, s wařtas n ikarruten d imnayen? *Mac*a minzi cek tettecřed x SIDI, iwca iten netta deg ufuš nnek. ⁹ Maɣar

2 IMEZRUYEN

tiṭṭawin n SIDI tṭewwment tiwa i marra tammurt, ḥima ad kides ibedd i wenni iḡan s wuṛ imun. Di man aya tegged tubbuheṛya, maṅar zi řexxu d tsawent ad *din* iṛin imenyan akidek.”¹⁰ Asa ihaj x umwaṛaw uca ijja ad t ggen di řehbes, maṅar x uya tuṅa xas isear. Di řweqt nni d ict iḡsar Asa ca zi řgens.

¹¹ Xzar, imezruyen n Asa, imezwura d ineggura, xzar, aqa-ten twazemmem deg wedlis n ijeḡiden n Yahuda d Israyil.¹² Deg usegg^was wiss tesea u-tṛatin n tgelda nnes ihṛec Asa zeg iḡaren. *Maca* di tqiccet n řehṛac nnes uṛa řami tuṅa ihṛec, netta war yarzu ca x SIDI, maca x imesgenfan.¹³ Asa itwassars *deg wendeṛ* jar řejdud nnes. Immut deg usegg^was wiss waḥit u-rebein zi řehkamet nnes.¹⁴ Neḡṛen t deg wendeṛ i tuṅa igga i yixef nnes di tendint n Dawud uca ssarsen t x qama i tuṅa tsemmar s řebzer d marra min iḡan d řeṛtur ittfuḥen itwaxeḡden s ufus n uḡrayfi. Nitni qdden as ict n tmessi d tameqqrant aṭṭas.

Řehkamet ijeḡden n Yahucafaṭ x Yahuda

17¹ Mmis Yahucafaṭ idweṛ d ajeḡid deg wemcan nnes u netta issejhed ixef nnes diḡid i Israyil.² Netta yiwi řeeskar ṅar marra tineddam ifaryen n Yahuda u igga řeeskarat n *uḡewwes* di temmurt n Yahuda u di tneddam n Ifrayim, tinni i tuṅa iṭṭef babas Asa.³ SIDI tuṅa-t ak-d Yahucafaṭ, maṅar netta iḡfar ibriden imezwura n babas Dawud, war yarzu ca x Ibaelen,⁴ maca yarzu x SIDI n babas uca yuyur x tweṣṣa nnes, war iggi am *t igga* Israyil.⁵ SIDI issemten tagelda *tenni* deg ufus nnes u marra Yahuda yiwi tarzefin. Idweṛ ṅars aṭṭas n wagra d ccan.⁶ Uṛ nnes itwassemḡeḡ deg ibriden n SIDI u netta ikkes uṛa d řeḡeudi d trebbitin n cwarti zi Yahuda.⁷ Deg usegg^was wiss tṛata n řehkamet nnes issekk netta *ict n tebrat* i řḡukkam, i Bin-Ḥayil, Eubadya, Zakarya, Nataniyil d Mixaya, ḥima ad ssṅaren di tneddam n Yahuda.⁸ *Ruḡen* akidsen Ilawiyyen Cameiya, Natanya, Zabadya, Easayil, Camiramut, Yunatan, Tubiya d Ṭub-Aduniya, *marra* Ilawiyyen, uca uṛa d ikehhanen Alicamae d Yahuram *ruḡen* akidsen.⁹ Nitni ssṅaren di Yahuda u tuṅa ṅarsen adlis itwannḡen n ccariēa n SIDI. Kkin nitni marra tineddam n Yahuda uca ssṅaren řgens.¹⁰ X marra tigeldawin n temmura i-dd-inḡen i Yahuda tusa-dd arrehbet n SIDI, maḡend war ssekkarent amenyi ak-d Yahucafaṭ.¹¹ Zeg Ifilistiṅiyyen usin-dd ca iwyen tarzefin d nnuqart am Ijizya. Uṛa d Aeraben ssekken as uḡi, sebea-aṛaf u-sebea-myat n icarriyyen d sebea-aṛaf u-sebea-myat n imuyan.¹² Ammu i idweṛ Yahucafaṭ yarni di řemyaret aṛ ṭṭarf uca ibna Iqeleat d tneddam n řexzen di Yahuda.¹³ Tuṅa ṅars aṭṭas n řxedmet di tneddam n Yahuda, uṛa d Ieskariyyen, ayt bu-teṅruḡt imeḡden, di Urcalim.¹⁴ D wanita d řehsab nsen, eḡaḡsab tudrin n ibabaten nsen. Di Yahuda *aqa ina* d imeqqranen x řuṛuf: ameqqran Adna u akides teṛt-myat-aṛaf n ayt bu-teṅruḡt imeḡden.¹⁵ ṅar uyezdīs nnes ameqqran Yahunatan u akides mitayn u-tmanyin-aṛaf *n yeryazen*.¹⁶ ṅar uyezdīs nnes *ameqqran* Eamasya, mmis n Zikri, wenni tuṅa isebbṛen ixef nnes s řxaḡar u akides mitayn-aṛaf n ayt bu-teṅruḡt imeḡden.¹⁷ Zi Binyamin *tuṅa* Aliyadae, ij n bu-teṅruḡt imeḡden, *d ameqqran nsen* u akides mitayn-aṛaf *n yeryazen* s řqews d tcappa n useṛqi i umenyi.¹⁸ ṅar uyezdīs nnes *ameqqran* Yahuzabad u akides mya u-tmanyin-aṛaf *n yeryazen* ḡezzen i umenyi.¹⁹ Ina tuṅa ttsexxaren i ujeḡid, bṛa inni i tuṅa igga ujeḡid x tneddam ifaryen s *iyebrawen* di marra Yahuda.

Řeahd n Yahucafaṭ ak-d Axab

18¹ Yahucafaṭ ṅars agra d ccan ifeyyeḡ u netta imeḡec ak-d Axab.² Awarni ca n isegg^wusa ihwa-dd ṅar Axab, ṅar Samarya. Axab iṅarṣ i waṭṭas n wuḡi d iyenduzen i řgens i tuṅa akides iḡan uca iṅwa t ad iffey *ṅar umenyi* ṅar Ramut-Jilead.³ Axab, ajeḡid n Israyil, inna i

17:3 'Ibaelen' - irebbiten iṅriben, war ḡin ca d Arebbi, maca d ccwaṭen.

2 IMEZRUYEN

Yahucafaṭ, ajeḡid n Yahuda “Zeema ad kidi teffyed ɣar Ramut di Jilead?” Inna Yahucafaṭ i ujeḡid n Israyil “Necc ad iṛiy am cek, řgens inu am řgens nnek u neccin ad kidek *neffey* ɣar umenyi.”

⁴Inna Yahucafaṭ *ɛawed* i ujeḡid n Israyil “Seqsa *ɛafak* ass-a x wawař n SIDI.” ⁵*Xenni* issmun ujeḡid n Israyil inabiyyen, areba-mya n yeryazen, uca inna asen “Ma ad ffey ɣar umenyi ɣar Ramut di Jilead niy ad ggey bnaqes?” Nitni nnan “Gaɛɛed, maɣar SIDI ad ten iwc deg ufuſ n ujeḡid.” ⁶*Maca* Yahucafaṭ inna “Ma war da ca *ɛad* anabi n SIDI maḡend ad *nzemmar* ad t nesseqsa neccin?” ⁷*Xenni* inna ujeḡid n Israyil i Yahucafaṭ “Aqa da *ɛad* ijj n weryaz zzayes i *nzemmar* ad nesseqsa SIDI. *Maca* necc carhey t, maɣar netta war d ayi ittnebbba *ɛemmarř* s min iřebḡen, *maca* myir s *min iḡan* d *ɛeffan*. Aqa d *Mixa*, mmis n *Yimla*.” Inna Yahucafaṭ “War tejja ajeḡid ad issiwiř amenni!” ⁸*Xenni* iřaya-dd ujeḡid n Israyil i ijj n umsexxar icennɛen, inna “Deɣya awi-dd *Mixa*, mmis n *Yimla*.” ⁹Ajeḡid n Israyil d Yahucafaṭ, ajeḡid n Yahuda, qqimen *din*, kuř ijj x řkursi nnes, yarḡen arruḡ n ijeḡiden, *qqimen* x *wazzay* ɣar wadaf n *tewwart* n *temdint* n *Samarya* u marra inabiyyen tuɣa ttnebban zzat i wudem nsen. ¹⁰řidqiya, mmis n *Kanɛana*, tuɣa igga i yixef nnes accawen n wuzzař, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘S yina i ɣa tessnuqqbed Iramiyyen ɣars ař ten i ɣa teqḡid.’ ” ¹¹Marra inabiyyen tuɣa ttnebban kifikif, nnan “Gaɛɛed ɣar Ramut di Jilead, ad tiřid tfeřḡed, minzi SIDI ad ten iwca deg ufuſ n ujeḡid.”

¹²Areqqas nni tuɣa iṭṭfen *abrid* ḡima ad iřaya i *Mixa*, issiweř, inna “Xzar xenni, awařen n inabiyyen *axmi dd-ffyen* zeg ijj n uqemmum s řxir ɣar ujeḡid. *Ttawgey* ad iřin wawařen nnek amecnaw awařen nsen, ini min iřebḡen.” ¹³*Maca* *Mixa* inna “S tidett am iddar SIDI, min d ayi i ɣa yini AREBBI, ad t iniy.” ¹⁴*Umi* dd-yusa netta ɣar ujeḡid, inna as ujeḡid “*Mixa*, ma ad *neffey* neccin ɣar Ramut di Jilead niy ad negg bnaqes?” Inna as netta “Gaɛɛdem, ad tiřim tfeřḡem, minzi nitni ad twaggen deg ufuſ nwem.” ¹⁵Inna as ujeḡid “Meḡař n twařawin i d ayi ittxeřřan ad ac jjaḡey, war d ayi tennid myir tidett s yisem n SIDI?” ¹⁶Uca netta inna “Necc zriy marra Israyil twabezzeen x idurar am wuḡi i war ɣar iḡi umeksaw. Inna SIDI ‘Ina war ɣarsen bu isiditen, ejj *kuř* aryaz ad dd-idweř ɣar taddart nnes di řehna.’ ” ¹⁷*Xenni* inna ujeḡid n Israyil i Yahucafaṭ “Ma war d ac nniy ‘Netta war xafi ittnebbba ca di min iřebḡen, *maca* myir s *min iḡan* d *ɛeffan*!’?”

¹⁸Inna *ɛawed* “S uyenni seř i wawař n SIDI. Aqa zriy SIDI iqqim x řkursi u marra řeeskar n ujenna ibedd x yeffus nnes d uzeřmaḡ nnes. ¹⁹SIDI inna ‘Man wen i ɣa iɣwan *Axab*, ajeḡid n Israyil, ḡima ad igaeed, ad iwḡa di Ramut di Jilead?’ Wa inna ammu u win inna ammu. ²⁰*Xenni* iffey-dd ijj n arruḡ, ibedd-dd zzat i wudem n SIDI, inna ‘Necc ad t ɣwiy.’ SIDI isseqsa t ‘S min zi?’ ²¹Netta inna ‘Necc ad dd-ffey u ad dewřey d ijj n buḡbeř issxarriqen deg uqemmum n marra inabiyyen nnes.’ U netta inna ‘Ad tawḡed maḡend ad t teywid. Ffey u egg amenni!’ ²²*Xenni* řexxu, SIDI iwca ijj n buḡbeř issxarriqen deg ufuſ n inabiyyen nnek uca SIDI ibarreḡ xak s min iḡan d *ɛeffan*.”

²³*Xenni* iqarreb-dd řidqiya, mmis n *Kanɛana*, ɣar *Mixa*, iwwet i-t ɣar uyesmir, inna “Mani *xenni* tuɣa zzayi iɛdu arruḡ n SIDI ḡima ad akidek issiweř?” ²⁴Inna *Mixa* “Xzar, ad t tżared deg wass nni di i ɣa temhafed zeg *ijj* n wexxam ɣar wenneḡni ḡima ad tessnuffared ixef nnek.” ²⁵Ajeḡid n Israyil inna “Tṭṭfem *Mixa*, nedhem t ɣar *Amun*, azeḡif ameqqran n *temdint*, u ɣar *Yuwac*, mmis n ujeḡid, ²⁶ad tinim ‘Ammu i iqqar ujeḡid: Nḡarem wa di řehbes u seccem t s weyrum n řehřaret u s waman n řehřaret ɣars ař i ɣa dewřey necc di řehna.’ ” ²⁷*Xenni* *Mixa* inna “Mařa cek tseqbed-dd *ca* n wass di řehna, xenni SIDI war xafi issiweř!” Uca inna *ɛawed* “Sřem-dd a řegnus, marra *kenniw*!”

²⁸Awarni as iffey-dd ujeḡid n Israyil ak-d Yahucafaṭ, ajeḡid n Yahuda, ɣar Ramut di Jilead.

²⁹Inna ujeḡid n Israyil i Yahucafaṭ “Necc ad beddřey arruḡ, *xenni* ad dd-ffey ɣar umenyi. Cek *maca tzemmed* ad tyarḡed arruḡ nnek!” Ajeḡid n Israyil igga arruḡ war iḡi nnes uca ffyen-dd nitni ɣar umenyi. ³⁰Ajeḡid n *Aram* tuɣa yumur imeqqranen n ikarruten n *umenyi* nni ɣars *iḡan*, inna “Ittxeřřa awem war ttmenyam ca ak-d umeqqran niy ak-d umezyan, myir ak-d ujeḡid n

2 IMEZRUYEN

Israyil!”³¹ Umi imeqqranen n ikarruten *n umenyi* zrin Yahucafaṭ, imsar, aqa nitni nnan “Aqa d wa, ajeḡid n Israyil!” Nitni nnden as ḥima akides mmenyen, maca Yahucafaṭ isyuyy uca SIDI iwca as afus u AREBBI issḥeyyeḡ iten xas.³² Umi zrin imeqqranen n ikarruten *n umenyi*, aqa netta tuḡa war iḡi d ajeḡid n Israyil, imsar, aqa nitni dewřen-dd x webrid nsen *war t areddfen*.

³³ *Xenni* iḡeyyen ijj n weryaz řqews s řbař nnes d acemřař uca iřqef ajeḡid n Israyil jar wawaḡ n iḡaḡen n warruḡ nnes n wuzzař. *Řexdenni* inna wanita i wenni ineddhen akarru “Qřeb afus nnek, suffeḡ ayi-dd zeg umenyi, maḡar necc aqa yezmey.”³⁴ Deg wass nni idweř umenyi iwear aṭṭas. Iqqim ujeḡid n Israyil ibedd deg ukarru ař tameddit *deg umenyi* ak-d Iramiyyen. Netta immut ḡar řweqt n uḡeḡay n tfuct.

Yahucafaṭ iwawebbex, maca iqqim iřseq ḡar Arebbi

19¹ Yahucafaṭ ajeḡid n Yahuda, iḡqeb ḡar taddart nnes di Urcalim di řehna.² Yahu, mmis n Ḥanani, amwařaw, iffey-dd ḡars ḥima ad t iřqa, inna i ujeḡid Yahucafaṭ “Ma cek teggid twiza i uḡeffan u ad tersed inni iḡiffen SIDI? Ammu i xak yarsa lyaḡab zi zizat n wudem n SIDI.

³ Waxxa amenni itwaf dayek min iḡebḡen, maḡar tekksed tirebbin n cwarti zi temmurt uca teswejded uř nnek i tarezzut x AREBBI.”

⁴ Yahucafaṭ iqqim izeddeḡ di Urcalim uca iffey εawed jar řgens, zi Bi'r-Sebea ḡar idurar n Ifrayim, uca yarra iten ad dd-dewřen ḡar SIDI, AREBBI n ibabaten nsen.⁵ Netta yařeqqem řquḡat di temmurt, di marra tinnedam ifaryen n Yahuda, zi tendint ař tandint.⁶ Netta inna i řquḡat “Xzarem min i ḡa teggem, maḡar war tḡekkmem i iwdan, maca i SIDI u netta aqa iḡḡar akidwem deg weḡkam.⁷ *Xenni* řexxu, ad xawem tiři tigg^wudi n SIDI. Ḥḡam u ggem t, maḡar i SIDI, AREBBI nney, war iḡi řyecc u war ittegg s wudmawen u war ikkessi tarzifin.”

⁸ Umi dd-εeqben ḡar Urcalim, igga Yahucafaṭ uřa di Urcalim *ca* n Ilawiyyen d ikehhanen d izeḡifen n *tudrin* n ibabaten n Israyil i udebbar n řḡkam n SIDI u i ddeawi.⁹ Netta yumur i-ten, inna “Ggem amenni s tigg^wudi n SIDI, s teřdiqt u s yijj n wuř *nican* imun.¹⁰ ḡar kuř ddeewet i d awem i d ḡa yawyen aytmatwem nni izeddeḡen di tneddam nsen, jar idammen d idammen u jar ccariaε d řumur d tewřiyyat d lfarayid, ittxeřsa ad asen tḡeřmem, maḡend nitni war tteeddan x SIDI, ad xawem-dd iwḡa ijj n lyaḡab d ameqqran u x aytmatwem. Ggem amenni, xenni war daywem tt ittegg ḡed.¹¹ Xzarem, Amarya d akehhan ameqqran i xawem iḡan di marra ddeewet n SIDI u Zabadya, mmis n Ismaeil, řḡakem n taddart n Yahuda, aqa-t x kuř ddeewet n ujeḡid. Uřa d iweqqafen, Ilawiyyen, *din* zizat i wudem nwem. Iřim d iryazen u ggem *t* uca SIDI ad yiři ak-d wenni iḡeřḡen.”

Ayelleb n Yahucafaṭ x Mu'ab d Ammun

20¹ Awarni i uya imsar, aqa ayt n Mu'ab d ayt n εammun d inneḡni akidsen zeg Imaεuniyyen usin-dd ad mmenyen ak-d Yahucafaṭ.² Usin-dd *ireqqasen* εawden i Yahucafaṭ, nnan “Aqa aṭṭas n řḡaci usin-dd ad kidek mmenyen zeg ujemmaḡin n řebḡar, zi Aram. Xzar, nitni di Ḥařřun-Tamar, ix s ad yini εayn-Jadi.

³ Yahucafaṭ igg^wed uca igga ixef nnes ittseqsa x SIDI. Netta ijja ad barrḡen s uḡummi di marra Yahuda.⁴ Ssmunen *ayt* n Yahuda maḡend ad arzun twiza n SIDI. Nitni usin-dd uřa zi marra tinnedam n Yahuda ḥima ad arzun x SIDI.⁵ Yahucafaṭ ibedd deg wegraw *n řgens* n Yahuda d Urcalim, di taddart n SIDI, zizat i řemraḡ n jdid, inna

⁶ “A SIDI, AREBBI n ibabaten nney, ma cek war teḡid *ca* d AREBBI n ijenwan d řḡakem x marra tigeldawin n řegnus? Deg ufus nnes i *immars* jjeḡd d tzemmar, ařami war izemmar uřa d ijj

2 IMEZRUJEN

ad iqqim ibedd zzatek. ⁷ A AREBBI nney, ma war tuzziřed ca x imezday n temmurt-a zzat i wudem n řgens nnek n Israyil uca tewcid *tammurt* i řebda i zzarięet n Ibrahim, *amedukkeř* nnek ieizzen. ⁸ Nitni qqimen zeddyen days uc bnan days ict n zzawect i cek, i yisem nnek uca nnan ⁹ ‘Mařa iřqef aney ca n ccar, *axmi* ssif n řęękam niy řęęun niy řař, xenni neccin ad nbedd zzat i taddart-a u zzat i wudem nnek, mařar isem nnek aqa-t di taddart-a u neccin ad xak dd-nřaya zi řęęşaret nney uca *xenni* cek ad *yarney-dd* tesřed u ad *aney* tessnejmed. ¹⁰ Uca řexxu, xzar, ayt n Eammun d *ayt n Mu’ab* d yenni zeg idurar n Saęir inni i umi war tejjid ca ayt n Israyil ad dd-adfen řar *temmurt nsen* umi dd-usin zi temmurt n Miřra, minzi nitni kkin as-dd zeg webrid nneđni u war ten aredęen, ¹¹ xzarem, nitni xsen ad aney xęęšen uca usin-dd řima ad aney ssuffyen zi tesyart nnek i d aney tewcid d řwart. ¹² A, AREBBI nney, ma cek war xasen řęękkmed ca? Mařar neccin war xasen nzemmar x řyaci-ya ameqqran wanita i řarney-dd iffyen u war nessin min i řa negg, maca *aqa narr-dd* tiřęawin nney řark.”

¹³ Marra *ayt n Yahuda* bedden zzat i wudem n SIDI, uřa d iřenjiren imezyanin nsen d temyarin nsen d iřenjiren nsen.

¹⁴ Uca ihwa-dd Arruř n SIDI *din* di řwest n wegraw n řgens x Yařazayil, mmis n Zakarya, mmis n Banaya, mmis n Yaęiyil, mmis n Ulawi Mattanya, zi tarwa n Asaf. ¹⁵ Netta inna “Sřem-dd řari, marra *ayt n Yahuda* uřa d kenniw, imezday n Urcalim, u cek, ajeęid Yahucafař! Ammu i d awem iqqar SIDI ‘War ttegg^wdem ca, war ttexřieem ca zi řyaci-ya ameqqran wanita, minzi amenyi war ięi akidney, maca ak-d AREBBI. ¹⁶ Hwam řarsen tiwecca. Xzarem, nitni ggur ad gaęęden zi tsawent n řiř u kenniw ad xasen txeccem řar uneggar n teyzurt zzat i řexřa n Yaruwil. ¹⁷ Kenniw *maca* war ttmenyim ca. Kkarem, *qqimem* tbeddem u xzarem asenjem n SIDI *ad yiři* akidwem, a Yahuda d Urcalim! War ttegg^wdem ca u war ttexřieem. Tiwecca ffyem i umsagar akidsen, minzi SIDI aqa-t akidwem.” ¹⁸ *Xenni* yuđar Yahucafař x uyembub nnes řar temmurt u marra *ayt n Yahuda* d marra imezday n Urcalim wđan x *temmurt* zzat i wudem n SIDI řima ad sejden i SIDI.

¹⁹ Ilawiyyen zeg *ayt n Quhat* u zeg *ayt n Qurař* kkaren řima ad sseuęan SIDI, AREBBI n Israyil, s ict n tmijja tejhed ařęas.

²⁰ Tiwecca zic kkaren nitni uca ffyen řar řexřa n Taquęa. řar wuffuy nsen ibedd-dd Yahucafař *din*, inna “Sřem-dd řari, a Yahuda, d kenniw, imezday n Urcalim. Amnem di SIDI, AREBBI nwem, *xenni* ad tiřim di řaman, amnem zi inabiyyen, *xenni* ad tarebhem.” ²¹ Netta imcawar ak-d řgens uca issbedd imedyazen zzat i SIDI d yenni i d as i řa isebbřen s ucewwar iqeddsen am uyuren zzat i wudem n *yeryazen* i ięezzen s řesnař, ad inin “Qadam SIDI, mařar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda!” ²² Di řweqt řami bđan nitni s usřiwrıw d usebbeř, igga SIDI tixcefin x *ayt n Eammun* d Mu’ab u x *yenni* i tuya dd-iffyen đidd i Yahuda zeg idurar n Saęir uca twawten nitni.

²³ *Ayt n Eammun* d *ayt n Mu’ab* kkaren x imezday n idurar n Saęir řima ad ten hellken u ad ten aredęen. Umi qđan nitni x imezday n Saęir, hellken ijj wenneđni. ²⁴ *Umi* dd-yiwıđ Yahuda řar řřumęet n uęęętu di řexřa, nđaren tmuyři nsen x řyaci u xzar, mřir řxecbat wđant x temmurt, uřa d ijj war injim. ²⁵ Yahucafař d řgens nnes usin-dd řima ad řřfen takeccađt nsen uca ufin řarsen ařęas n sseřęet d řxecbat d řeqcue iřan uca kksen *eřam kuř zzayes* i yixef nsen ařami war zemmarren ad t arbun. Ttkeccađen řřata n wussan, mařar *tuya* *din* ařęas.

²⁶ Deg wass wiss arebea munen nitni di řewđa n teyzurt n Baraka, minzi *din* sseuęan SIDI. X uyenni qqaren as i wemcan nni ‘iřzar n Baraka’, řar i řexxu. ²⁷ Awarni uya dewřen marra iryazen n Yahuda d Urcalim. Yahucafař yuyur řar zzat řima ad eęqben řar Urcalim *ccuren* s řefrařet, mařar SIDI tuya issfarř iten x řęedyan nsen. ²⁸ Sadu *tirart* n lharpat d řęambriyat d řyayřat usin-

2 IMEZRUYEN

dd nitni yar Urcalim, yar taddart n SIDI. ²⁹ Tigg^wudi n SIDI tuya teřqef marra tigeldawin n temmura umi sřint, aqa SIDI immney ak-d řeedyan n Israyil. ³⁰ Tageldit n Yahucafař tufa řhudnet uca AREBBI nnes iwca as řehna zi marra iyezdisen.

Aneggar n řehkamet n Yahucafař

³¹ Ammu i iřkem Yahucafař Yahuda. Netta tuya ġars xemsa u-třatin n isegg^wusa, umi idweř d ajeřid. Netta iřkem xemsa u-εicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as εazuba, yeęis n Cilhi. ³² Netta idfar ibriden n babas Asa, war xasen iřeyyed ca u netta igga, min ięan nican di tiřřawin n SIDI. ³³ Myir řegeudi war twakksent, mařar řgens war tui εad yarra uř nnes yar SIDI n ibabaten nsen. ³⁴ Min iqqimen n imezruyen n Yahucafař, imezwura d ineggura, xzar, aqa man aya marra itwazemm deg wedlis n imezruyen n Yahu, mmis n Ĥanani, wenni itwazemm deg wedlis n ijeęiden n Israyil.

³⁵ Awarni i uya igga Yahucafař ijj n řeahd ak-d Ařazyia, ajeęid n Israyil, wenni iggin tuεeffna ařřas di marra min tuya igga ³⁶ Netta iqqen akides ijj n řeahed, ĥima ad ggen iyarruba, inni i ġa ineddhen yar Tarcic. Nitni bnan iyarruba di εiřyun-Jabar. ³⁷ Maca Alieazar, mmis n Dodawahu zi Marica, ittnebbax Yahucafař, inna “Minzi cek teqqned ijj n řeahd ak-d Ařaziya, aqa SIDI yarza řexdayem nnek.” Ammu imsar aqa twarzen iyarruba ařami war zemmaren ad nedhen yar Tarcic.

Řehkamet iεeffnen n Yuram

21 ¹ Yahucafař itwassars deg wendeř jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Yuram idweř d ajeęid deg wemcan nnes. ² Aytmas, iřenjiren n Yahucafař tuya-ten d εazarya, Yaĥiyil, Zakarya, εazaryahu, Mixayil d Cafarřya. Ina marra tuya-ten d iřenjiren n Yahucafař, ajeęid n Israyil. ³ Babatsen iwca asen ařřas n terzefin n nnuqart d wureę u n řeqcuε iřřan uřa d tineddam di Yahuda, maca tageldit iwca i-tt i Yuram, mařar wanita tuya d amenzu.

⁴ Umi Yuram ikkar-dd x tgeldit n babas uca imneε di tizemmar nnes, inġa marra aytmas uřa d ca n řřukkam n Israyil s ssif. ⁵ Yuram tuya ġars tnayen u-třatin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeęid. Netta iřkem tmenya n isegg^wusa di Urcalim. ⁶ Netta yuyur deg webrid n ijeęiden n Israyil, am mammec tuya tegga taddart n Axab, mařar yeęis n Axab tedweř d tamyart nnes. Netta igga min ięan d aεeffan di tiřřawin n SIDI. ⁷ Maca SIDI war ix s ad yareddeę Yahuda di řřweε n umsexxar nnes Dawud uřa umi i d as tuya inna, ad as iwc řebda ijj n řefnar zzat i tiřřawin nnes, i netta u i tarwa nnes.

⁸ Deg wussan nnes tuya issen Yuram ad ixtutteř sadu ifassen n Yahuda u nitni ggin ijj n ujeęid x yixef nsen. ⁹ Yuram iεdu xenni ak-d marra imeqqranen nnes d marra ikarruten nnes n umenyi. Uca aqa ikkar s ġiřet u iřřeb x ayt n Idum inni i tuya i d as-dd innęen i netta u i imeqqranen n ikarruten n umenyi. ¹⁰ εad xtuttřen ayt n Idum jar ifassen n Yahuda ġars ař ass-a. Di řweqt nni beεda iyewweę uřa d Libna, mařar Yahuda tuya iřeyyed x SIDI, AREBBI n ibabaten nnes.

¹¹ Netta issbedd uřa d řegeudi x idurar n Yahuda. Netta yarra imezday n Urcalim ad qeĥĥben ak-d irebbiten nneđni, wah tuya netta iεarn Yahuda ġar man aya. ¹² Tiweđ-dd ġars ict n tebrat n unabi Iliya, teqqar “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n babac Dawud ‘Mařar cek war tuyured x ibriden n babac Yahucafař u x ibriden n Asa, ajeęid n Yahuda, ¹³ maca tuyured x ibriden n ijeęiden n Israyil uca tarrid Yahuda d imezday n Urcalim ad qeĥĥben ak-d irebbiten inneđni, am mammec i t tegga taddart n Axab, u minzi cek tenęid uřa d aytmac zi taddart n babac, inni i tuya i xak icnan, ¹⁴ xzar, x uyenni SIDI ad cek iřqef s ict n tecti d tameqqrant jar řgens nnek d tarwa nnek d temęarin nnek d marra agra nnek. ¹⁵ Cek simant nnek ad tewđid deg ijj n řehřac n tekriect iqeřen, ař dd i ġa teffey tekriect ġar barra zi ssibbet n řehřac ass idfar umas .”

2 IMEZRUYEN

¹⁶ SIDI issehweř arruħ n Ifilistiniyyen d Weeraben, inni izeddyen x uyezdis n ayt n Kuc, x Yahuram. ¹⁷ Nitni gaæden ƣar Yahuda, udfen tammurt u ksin marra agra nni iġan di taddart n ujeġid uħa d iħenjiren d temƣarin, aħami war d as iqqim myir Yahuyahaħ, amazuz n iħenjiren nnes. ¹⁸ Awarni aya iwta it SIDI s yijj n řehřac war izemmar ad zzayes iggenfa. ¹⁹ Umi tuya netta ihřec ammu ass idfar umas uca iædu řweqt aħami ædun tnayen n isegg^wusa, imsar, aqa takricit nnes teffey-dd ƣar barra u netta immut s řehřiq d ameqqran. Řgens nnes war d as issary ca tmessi am tmessi n ibabaten nnes. ²⁰ Netta tuya ƣars tnayen u-třatin n isegg^wusa umi idweř d ajeġid. Netta ihkem tmenya n isegg^wusa di Urcalim. Netta ifna, war xas indeb ħed. Neđřen t di tendint n Dawud, war iġi deg imeđřan n ijeġiden.

Ajeġid Axazya itwaney s ufus n Yahu

22¹ Imezday n Urcalim ggin Aħazya, mmis amazuz, d ajeġid deg wemcan nnes, mayar marra aytmas imeqqranen tuya twanęen zeg ict n bandiyya i tuya dd-yudfen ak-d Weeraben ƣar řmargeħ, n txuzan. Aħazya, mmis n Yuram, tuya xenni d ajeġid n Yahuda. ² Axazya tuya ƣars tnayen u-rebein n isegg^wusa, umi idweř d ajeġid. Netta ihkem iij n usegg^was di Urcalim. Yemmas qqaren as Eatalya, yeġis n Eumri. ³ Netta yuyur deg ibriden n taddart n Axab, mayar yemmas d tamcawart nnes di marra tuæffna i igga. ⁴ Netta igga min iġan d aæeffan di tiřřawin n SIDI, amecnaw taddart n Axab, mayar awarni i řmewt n babas tuya-ten d imcawaren nnes aħami ikka x uzeġif.

⁵ Netta idfar ccwar nsen uca iffey ak-d Yahuram, mmis n Axab, ajeġid n Israyil, i umenęi ak-d Ĥazayil, ajeġid n Aram, ƣar Ramut di Jilead uca Iramiyyen ƣeřben x Yuram. ⁶ Xenni yaregg^weħ maħend ad yarzu di Yazra'il agenfu zeg iyezzimen nni i d as tuya ggin ayt n Aram umi immneę netta di Ramut ak-d ujeġid nsen, Ĥazayil, ajeġid n Aram. Eazarya, mmis n Yahuram, ajeġid n Yahuda, ihwa-dd *din* ħima ad issijj x Yuram, mmis n Axab, di Yazraeil, umi tuya ihřec netta. ⁷ Aredeġ n Aħazya tuya zi AREBBI umi dd-yusa ƣar Yahuram. Umi dd-yiweđ *din*, iffey ak-d Yahuram ƣar Yahu, mmis n Nimci, wenni i tuya idhen SIDI maħend netta ad iqđa x taddart n Axab. ⁸ Umi iqđa Yahu x řħukm n taddart n Axab, imsar, aqa yufa řħukkam n Yahuda d iħenjiren n aytmas n Aħazya, *inni* i tuya ittsexxaren i Aħazya, uca inęa iten. ⁹ Xenni yarzu x Aħazya u nitni řřfen t am tuya innuffar di Samarya uca iwyen t ƣar Yahu. Nęin t u neđřen t, minzi nnan "Netta d mmis n Yahucafař, wenni yarezzun x SIDI s marra uř nnes." *Ammu* war iqqim i taddart n Aħazya uħa d iij n wenni i di iġa jjeħd ħima ad ihkem am ujeġid.

Yuwac iqqim iddar umi tsizzeř Atalya idammen n aytmas

¹⁰ Umi Eatalya, yemmas n Aħazya tezra, aqa mmis immut, tekkar nettat uca teteħħa marra tarwa n ujeġid n taddart n Yahuda. ¹¹ Maca Yahucabeat, yeġis n ujeġid, teksi Yuwac, mmis n Aħazya, uca texđef it zi jar iħenjiren n ujeġid nni i itwanęen uca tessidef it ak-d tenni t issuđuđen deg iij n wexxam n yiđeř. *Ammu* i tegga Yahucabeat, yeġis n ujeġid Yahuram, tamęart n ukehhan Yahuyadae - mayar nettat d ućmas n Aħazya - tessnuffar it i Eatalya u tanita war t tenęi ca. ¹² Setta n isegg^wusa i iqqim netta innuffar ƣarsen di taddart n AREBBI u Eatalya tuya teħekkem x temmurt.

Yuwac itwagg x tgeldit

23¹ Deg usegg^was wiss sebea issejhed Yahuyadae ixef nnes uca igga iij n řeahd ak-d řqebřanat n mya, Eazarya, mmis n Yuram d Ismaeil, mmis n Yuħanan, d Eazarya, mmis n Eubid, d Maæasiya, mmis n Eadaya, d Ilicafař, mmis n Zikri. ² Nitni kkin x *temmurt* n Yahuda, ssmunen

22:10 'tarwa' - s Teibranit 'zzariæet'.

2 IMEZRUYEN

Ilawiyyen zi tneddam n Yahuda uŕa d izeġifen n ibabaten *n tudrin n Israyil* uca usin-dd ȳar Urcalim.³ Marra agraw *n řgens* igga ijj n řeahd ak-d ujeġid di taddart n AREBBI u netta inna asen “Xzar, mmis n ujeġid aqa ad idweř d ajeġid, am mammec i t inna SIDI x ayt n Dawud!”⁴ Netta yumur iten, inna “D man aya i ȳa teggem: ict n ttuřut nwem, inni n ikehhanen d Ilawiyyen i ȳa yadfen deg *wass n ssebt*, ad eessen ȳar tewwura.⁵ Ict n ttuřut *ad tbedd* ȳar taddart n ujeġid u ict n ttuřut ȳar Tewwart n Dsas u marra řgens *ad ibedd* di řemraĥat n taddart n SIDI.⁶ Uŕa d ijj war ittidef ȳar taddart n SIDI, mȳir ikehhanen d *ayt n Lawi*, inni ittsexxaren, ad adfen maȳar nitni d imqeddasen u marra řgens ad iĥđa min ittxeřřan ad itwaĥđa i SIDI.⁷ Ayt n Lawi ad nnđen i ujeġid, *kuř* aryaz s řesnaĥ nnes deg ufus nnes u wenni i ȳa yarzun ad yadef ȳar taddart ad itwaney. Kenniw ad teqqimen ak-d ujeġid mani mma iġa ȳar twasit d wuffuy.

⁸ Ayt n Lawi d marra Yahuda ggin am mammec marra min *i d asen* yumur ukehhan Yahuyadae uca iwyen kuř ijj *zzaysen* iryazen nnes nni yudfen di ssebt uŕa d yenni dd-iffyten di ssebt, maȳar akehhan Yahuyadae war iwci řeswacar i terbiein.⁹ Akehhan Yahuyadae iwca i imeqqranen n mya lansat d tccapat ifsusen n useřqi i tuȳa iġan n ujeġid Dawud d tinni i *tuȳa iġan* di taddart n SIDI.¹⁰ Netta issbedd řgens, kuř ijj s lansa nnes deg ufus, zeg uȳezdis afusi ař aȳezdis azeřmađ n taddart, ȳar uealřar u ȳar taddart, *ammu* i dd-quwwaren i uheřtu n ujeġid.¹¹ Nitni ssuffyten-dd mmis n ujeġid ȳar barra uca ggin as tamrist x *uzeġif* uca wcin as Chadet. *Ammu* i t ggin uca Yahuyadae d iĥenjiren nnes dehnen t, nnan “Ad iddar ujeġid!”

¹² *Umi* tesřa Eatalya řĥess n řgens i dd-yusin tazzřen ȳar din uca ssemyaren ajeġid, tudef-dd nettat ȳar řgens di taddart n SIDI.¹³ Tezra, u xzar, ajeġid ibedd ȳar upilar ȳar tewwart u ȳar ujeġid d řqebřanat d řebwaq. Marra řgens n temmurt ifraĥ u iřuđ di řȳayřat. *Uŕa d* imedyazen ak-dduzanat n lmuřiq a inni issnen mammec i ȳa sebbĥen *bedden din*. *Xenni* tcarreg Eatalya arruđ nnes uca tesȳuyy “Tamenziwt, tamenziwt!”

¹⁴ Maca yumur ukehhan Yahuyadae i řqebřanat n mya, inni i tuȳa iġan x řeeskar, uca inna asen “Suffyem tt-idd ȳar barra uca nȳem s ssif wi tt i ȳa idřaren. Maȳar akehhan tuȳa inna “War tt neqqem di taddart n SIDI.”¹⁵ Nitni ssarsen xas ifassen uca *umi* iwđen ȳar wadaf n Tewwart n lȳsan ȳar taddart n ujeġid, nȳin tt dinni.

¹⁶ Yahuyadae igga ijj n řeahd jaras-dd d marra řgens d ujeġid ĥima ad iřin d ijj n řgens i SIDI.

¹⁷ *Xas* uca yudef marra řgens ȳar zzawect n Baeal u hedmen tt. Iealřaren nnes d řexyařat nnes arzin ten qae. U nitni nȳin Mattan, akehhan n Baeal, zzat i iealřaren.¹⁸ Yahuyadae igga tasexxart x taddart n SIDI deg ufus n ikehhanen n *ayt n Lawi* nni tuȳa Dawud ibđa *di terbiein* i taddart n SIDI ĥima ad qeddmen tiȳarřa n wecmađ n SIDI am mammec itwari di ccarięa n Musa, s řefraĥet d izřan, am t iweřřa Dawud.¹⁹ Netta issbedd ieessasen x tewwura n taddart n SIDI, maĥend uŕa d ijj mammec mma igga mařa ixmej, war din ittidef ca.²⁰ Netta yiwi imeqqranen n mya d imcennsen d imdebbaren d marra řgens n temmurt uca issehwa ajeġid zi taddart n SIDI u nitni udfen taddart n ujeġid s Tewwart Yuęřan uca ssȳimen ajeġid x řkursi n tgeldit.²¹ Marra řgens n temmurt ifarĥ u tandint tedweř tarsi, awarni umi nȳin Eatalya s ssif.

Řeĥkamet n Yuwac

24¹ Yuwac tuȳa ȳars sebea n iseggw^wusa umi idweř d ajeġid. Netta iĥkem arebein n iseggw^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Đibya zi Bi'r-Sebea.² Yuwac igga min iġan nican di titřawin n SIDI, min ikka ukehhan Yahuyadae iddar.³ Yahuyadae yiwi as tnayen n temȳarin u netta ijjadd iĥenjiren d tĥenjirin.⁴ Awarni i uya tuȳa inwa Yuwac s wuř ĥima ad iedeř taddart n SIDI.⁵ Netta issmun ikehhanen d Ilawiyyen, inna asen “Kkem x tneddam n Yahuda u yarwem ijj n řqedd n nnuqart di kuř asegg^was zi marra Israyil ĥima ad teđřem taddart n SIDI. Bdam deȳya s uya!” Maca ayt n Lawi war qeġqen ca.

2 IMEZRUYEN

⁶ Ajeġid iṛaya i uzeġif Yahuyadae, inna as “Mayemmi war tesseqsid ayt n Lawi x mammec dd-iffey usmuni zi Yahuda d Urcalim n tewhibt n usgaeed n Musa, amsexxar n SIDI, u n weg-raw n Israyil i Uqıdun n Chadet? ⁷ Aqa iħenjiren n Eatalya taeffant arzin taddart n SIDI uca ssmuṭṭiyen marra řeqcue iqeddsen n SIDI řar Ibaelen.

⁸ Ajeġid yumur ħima ad ggen ict n tşenduqt u nitni ssarsen tt barra řar tewwart n taddart n SIDI. ⁹ Xenni řayan di Yahuda d Urcalim ħima ad yarwen i SIDI tawhibt n usgaeed nni igga Musa, amsexxar n SIDI, x Israyil di řexřa. ¹⁰ Marra imeqqranen d marra řgens tuya farħen u nitni iwyen-dd *tiwhibin* uca ndaren tent di tşenduqt ařami teccur. ¹¹ Di řweqt umi-dd ssidfen tşenduqt x řumur n ujeġid s ufus n ayt n Lawi uca řrin aqa *days* aṭas n nnuqart, imsar, aqa yusa-dd umarir n ujeġid d uweqqaf n ukehhan ameqqran uca ssexwan tşenduqt, ssgaeeden t u iwyen t *ewawed* řar wemcan nnes. Ammu i ggin nitni ass idfar umas uca ssmunen-dd aṭas n nnuqart.

¹² Ajeġid d Yahuyadae wcin aya *xenni* i imdebbaren n řxedmet di ṭṭwee n taddart n SIDI. Nitni cran isuydayen d inejjaren ħima ad eedřen taddart n SIDI, uřa d imziřen n wuzzař d nnħas, ħima *uřa d nitni* ad eedřen taddart n SIDI. ¹³ Ixeddamen tuya xeddmen u sadu ufus nsen tuyur řxedmet nican řar zzat. Nitni arrin taddart n SIDI amecnaw mammec tt tuya amezwaru u arnin di řemten nnes. ¹⁴ Umi tt kemmřen, iwyen min iqqimen n nnuqart zzat i wudem n ujeġid u zzat i Yahuyadae uca netta igga zzayes řeqcue i taddart n SIDI, řeqcue i tsexxart u i tewhibin n wecmađ, tiyenjayin d řeqcue n wurey d nnuqart. Marra min *ikka* Yahuyadae d ussan *iddar*, ttawyen řebda tiyarřa n wecmađ i taddart n SIDI.

¹⁵ Yahuyadae iwsar u uzan řars wussan n *tudart* uca immut. Netta tuya řars mya u-třatin n isegg^wusa umi immut. ¹⁶ Neđřen t jar ijeġiden di tendint n Dawud, mayar netta tuya igga min iġan nican di Israyil, am i SIDI am i taddart nnes.

¹⁷ Awarni i řmewt n Yahuyadae usin-dd řħukkam n Yahuda uca uđaren zzat i ujeġid uca isřa ajeġid řarsen. ¹⁸ Nitni semħen di taddart n SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, uca sexxaren i treb-bitin n cwarti d řexyařat n řřanam. *Xenni* idweř ijj n lyadab d ameqqran x Yahuda u x Urcalim di ssibbet n řmuęsiyyet nsen. ¹⁹ Netta issekk jarasen inabiyyen ħima ad ten yarra ad eeqben řar SIDI. Nitni cehden xasen, maca war d asen sřin ca. ²⁰ Arruħ n AREBBI ihwa-dd x Zakarya, mmis n ukehhan Yahuyadae. Netta ibedd zzat i řgens, inna asen “Ammu i iqqar AREBBI ‘Mayemmi kenniw teeddam řumurat n SIDI? *Ammu* war tefriħim ca. Minzi tħeyydem x SIDI, ad xawem iħeyyed netta.’” ²¹ Nitni ggin xas ict n tmeemuč u ħejjaren t x řumur n ujeġid di řemraħ n taddart n SIDI. ²² Ajeġid Yuwac war ixarreř di tmexsiwt icewwaren, tenni i d as tuya isscen babas Yahuyadae. Netta inya mmis. Umi Yuwac immut, inna “SIDI ad t iřar u ad yarzu *ad t ixřef!*”

²³ řar uneqřeb n usegg^was, imsar, aqa issgaeed řeeskar n Aram x Yuwac. Nitni usin-dd řar Yahuda d Urcalim u sshellken zi řgens marra řħukkam n řgens uca ssekken marra takeccađt nsen řar ujeġid n Dimacq. ²⁴ Waxxa tuya řeeskar n Aram drus n yeryazen waha, aqa SIDI igga asen ijj n řeeskar d ameqqran deg ufus nsen, umi nitni ħeyyden x SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. Nitni ggin řeħkamat x Yuwac. ²⁵ Umi xas ffyen nitni - aqa jjin t ihřec aṭas - ggin xas imsexxaren nnes ict n tmeemuč di ssibbet n *usizzeř* n idammen jar iħenjiren n ukehhan Yahuyadae. Nyin t am iġa di tassut nnes. Neđřen t di tendint n Dawud, maca war t ndiřen ca di tmeđřin n ijeġiden. ²⁶ Ina d inni i xas iggin ict n tmeemuč: Zabad, mmis n Cimea, Taęammunect, d Yahuzabad, mmis n Cim-rit, Tamu’abect. ²⁷ Amecnaw iħenjiren nnes, d ubarru n dđqeř n min i xas ggin *inabiyyen*, d min iġan n dsas n taddart n AREBBI, xzar, *marra man aya* itwazemmem di tira n wedlis n ijeġiden. Mmis Amařya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

24:19 ‘Netta’ - wanita d SIDI.

2 IMEZRUYEN

Ayelleb n Amašya, ajeǵid n Yahuda, x Idum

25¹ Amašya tuya ǵars xemsa u-εicrin n isegg^wusa umi idweř d ajeǵid. Netta iħkem tesεa u-εicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yahueaddan, tuya-tt zi Urcalim.

² Netta igga min iǵan nican di tiṭṭawin n SIDI, maca war iǵi s wuř imun qae.³ Umi issemten netta tagelda nnes, imsar, aqa inya imsexxaren nnes, inni i tuya inyin babas ajeǵid.⁴ Maca iħenjiren n ayt bu-arrqabet war ten inyi ca, am mammec t yura deg wedlis itwannḍen n ccariea n Musa, i zi iweřša SIDI, inna “Ibabaten war twaneqqen di ssibbet n iħenjiren nsen u iħenjiren war twaneqqen di ssibbet n ibabaten nsen, maǵar kuř ijj ad itwaney x ddnub n yixef nnes.”

⁵ Amašya issmun ayt n Yahuda uca issbedd iten εlaħsab tudrin n ibabaten ak-d imeqqranen n wařef ak-d imeqqranen n mya i kuř Yahuda d Binyamin. Netta isedd iten, zi εicrin isegg^wusa sennej uca yufa jarasen teřt-myat-ařaf n yeryazen twafarzen ħima ad ffyen ak-d řeeskar, inni itwadarrben x uħric d tcappa tameqqrant n useřqi.⁶ Netta icra-dd myat-ařaf n ayt bu-teyrudt imeħden zi Israyil s mya n talint n nnuqart.

⁷ Xenni yusa-dd ǵars ijj n weryaz n SIDI, inna “A, ajeǵid, war ttejji řeeskar n Israyil akidek itteffey, maǵar SIDI war iǵi ak-d Israyil, ak-d marra ayt n Ifrayim.⁸ Maca mařa waxxa amenni, ffey, egg it, iwa iři d aryaz deg umenyi. AREBBI ad cek iṭdeř zzat i wudem n řeedu, maǵar AREBBI ǵars tizemmar maħend ad εawen u ad ijj ad iṭdeř.”⁹ Amašya inna i weryaz n AREBBI “Maca min i ǵa imsaren s mya n talint i wciy i terbiein n řeeskar n Israyil?” Aryaz n AREBBI inna “SIDI ǵars ktar zi man aya ħima ad ac t iwc.”¹⁰ Uca iεeř Amašya tarbiein n řeeskar i tuya ǵars dd-yusin zi Ifrayim, yejj itent ad aregg^weħent ǵar wemcan nsen. Xenni iřqef iten uxeyyeq d ameqqran x Yahuda uca εeqben s tefqeħt ǵar wemcan nsen.

¹¹ Amašya maca igga taryast, indeh řgens nnes uca iffey ǵar teyzurt n Tmeǵaħt, inya εecra-ařaf n yeryazen zeg ayt Saεir.¹² Eawed εecra-ařaf n yeryazen ħebbsen ten ayt n Yahuda am ddaren, uca iwyen ten ǵar tqiccat n jjarf uca εarnen ten zi senni ǵar swadday ařami ftuttyen marra.¹³ Maca iryazen n terbiein n řeeskar nni i tuya ijja Amašya ad εeqben ařami war kidsen dd-tteffyen ǵar umenyi, hejmen x tneddam n Yahuda, zi Samarya ař Bayt-Ĥurun uca nyn zzaaysen třata-ařaf n yeryazen uca ħewwsen ict n tkeccaħt tameqqrant aṭtas.

¹⁴ Awarni řami dd-εeqeb Amašya s uyelleb x ayt n Idum, imsar, netta tuya yiwi irebbiten n ayt n Saεir uca issbedd iten zzates uca yuħar zzat i wudem nsen uca iqeddem asen řebxur.¹⁵ Uca itwassary lyadaħ n SIDI x Amašya u netta issekk ijj n unabi ǵars. Wanita inna as “Mayemmi tarzud irebbiten n řgens, inni i tuya war izemmaren ad fekken řgens nsen zeg ufus nnek?”¹⁶ Umi netta issiweř ammu, imsar, aqa inna as “Ma ggin cek d amcawar n ujeǵid? Bedd, mayemmi i cek i ǵa wten?” Xenni ibedd unabi, inna “Řexxu necc ssney, aqa SIDI iεzem ħima ad cek yareddeǵ, minzi cek teggid aya u war tesřid ǵar ccwar inu.”

Taxessart n Yahuda deg umenyi ak-d Israyil

¹⁷ Amašya, ajeǵid n Yahuda, imcawar. Issekk netta ireqqaşen ǵar Yuwac, mmis n Yahuyahaz, mmis n Yahu, ajeǵid n Israyil, inna “As-dd, ejj aney ad nemmeřqa i umenyi.”¹⁸ Maca Yuwac, ajeǵid n Israyil, issekk ijj n ureqqaş ǵar Amašya, ajeǵid n Yahuda, inna “Tazegg^wart i iyemmyen x idurar n Lubnan, issekk ict n tebrat ǵar tengelt x idurar n Lubnan, inna ‘Ewc yeǵis d tamyart i mmi!’ Maca ijj n řweħc i din yuyuren x idurar n Lubnan, ikka uca iεfes x tezegg^wart.”¹⁹ “Teqqared cek ak-d ixef nnek Xzar, aqa cek tyeřbed x Idum!” u řexxu tudef nxfaxet deg wuř nnek. Weqqar ixef nnek u qqim di taddart nnek, minzi mayemmi i ǵa tegged ixef nnek di řyar u ad tewħid, cek d Yahuda akidek?”²⁰ Maca Amašya war ix ad iseř, maǵar man aya yusa-dd zi AREBBI maħend ad ten iwc deg ufus nsen, minzi nitni arzun irebbiten n Idum.²¹ Xenni igaeed Yuwac, ajeǵid n Israyil. U netta d Amašya, ajeǵid n Yahuda, mmeřqan i umenyi ǵar Bayt-Cams, i iǵan

2 IMEZRUJEN

di Yahuda. ²² Yahuda itwayřeb zzat i wudem n Israyil uca nitni arewřen, kuř ijj ęar uqıđun nnes. ²³ Yaęuyahaz, ajeęid n Israyil, iřtef Amařya, ajeęid n Yahuda, mmis n Yuwac, mmis n Yahuyahaz di Bayt-Cams uca yiwyi it ęar Urcalim. *Dinni* igga ict n tazzit di řhiđ n Urcalim, zi Tewwart n Ifrayim ęars ař Tewwart n Teymart, x ijj n webriđ n arebea mya n ięaęen. ²⁴ Yiwi marra ureę d nnuqart d marra řeqcuę i itwafen di taddart n AREBBI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeęid *uřa d* imerhanen uca ieęeb ęar Samarya.

²⁵ Amařya, mmis n Yuwac, ajeęid n Yahuda, iddar awarni i řmewt n Yuwac, mmis n Yahuyahaz, ajeęid n Israyil, *ead* xemmestac n iseg^wusa. ²⁶ Min iqqimen n imezrujen n Amařya, imezwura d inegura, ma nitni war twazemmem ca deg wedlis n ijeęiden Yahuda d Israyil? ²⁷ Zeg wami ięeyyed Amařya x SIDI, ggin xas ict n tmeemuč di Urcalim, maca netta yarweř ęar Laxic. *Xenni* ssekken *iryazen* awarni as uca nyin t dinni. ²⁸ Iwyen t-idd x iysan uca neđřen t jar řejdud nnes di tendint n Yahuda.

Eużziya, ajeęid n Yahuda, d řehkamet nnes ifeřęen

26 ¹ *Xenni* yiwi marra řgens n Yahuda Eużziya, netta tuęa ęars seřtac n iseg^wusa, u ggin t d ajeęid deg wemcan n babas Amařya. ² Netta ibna Ilat u yarra t *deg ufus* n Yahuda, awarni umi itwassars ujeęid *deg wenđer* jar řejdud nnes. ³ Eużziya tuęa ęars seřtac n iseg^wusa umi idweř netta d ajeęid. Netta iękem tnayen u-xemsin n iseg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yakulya zi Urcalim. ⁴ Netta igga min ięan nican di tiřawin n SIDI, igga nican am mammec tuęa igga babas Amařya. ⁵ Umi tuęa yarezzu nettta x AREBBI deg wussan n Zakarya, wenni i tuęa ifehhem tmezra n AREBBI, *wah* deg wussan i di tuęa yarezzu x SIDI, imsar aęa AREBBI iwca as ařraę.

⁶ Netta iffey uca immney ak-d Ifiliřtiniyyen uca igga ict n tazzit di řhiđ n Jat d řhiđ n Yabna d řhiđ n Acdud. Netta ibna tineddam ęar Acdud u di *temmurt n* Ifiliřtiniyyen. ⁷ AREBBI ibedd akides đidd i Ifiliřtiniyyen u đidd i Weeraben, inni izeddyen di Jur-Bael, u đidd i Imaęuniyyen.

⁸ Ayt n Eammun xęęšen Ijizya i Eużziya uca idweř yisem nnes itwassen ař wadaf n Miřra, maęar netta tuęa idweř ijhed ařtas. ⁹ Di Urcalim issbedd Eużziya řřumęat ęar Tewwart n Teymart u ęar Tewwart n Teyzurt u ęar tyęemmura uca issemten i-tent. ¹⁰ Netta ibna *ęawed* řřumęat di řexřa uca ięza ařtas n wanuten, maęar ęars řebhayem ařtas di Temmurt Iwařan u di řwařa *yueřan*, u tuęa ęars ifeęaęen d ayt n tzayart deg idurar uřa deg iyyaren iearřen, maęar netta tuęa ittens tafeęaęt.

¹¹ Eużziya tuęa ęars ijj n řęeskar n Ięeskariyyen imdarrben, tteffęen ęar *umenyi* di terbiein, eļařsab leadad i tuęa itwasedden zzaysen s ufus n umarir Yaeiyil d uweqqaf Maęasiya, s řumur n Hanyanya, ijj zi řęukkam n ujeęid. ¹² Řqedd imun n izeęifen n *tudrin n* ibabaten, n ayt bu-teęruđt imeęden tuęa ařfayn u-setta-myat n *yeryazen*. ¹³ Sadu afus nsen tuęa din ijj n řęeskar n teřt-myat u-sebea-ařaf u-xemsa-myat n *yeryazen*, Ięeskariyyen imdarrben s jjeđd *iccuren* i umenyi ģima ad wcen afus i ujeęid đidd i řęedu. ¹⁴ Eużziya issewjed asen tcappat n useřqi d ięricen d warruđ n wuzzař d řeqwas d izra n yięiy, i marra řęeskar. ¹⁵ Di Urcalim igga netta dduzanat itwassuffęen zeg imsuffęen imiýisen ģima ad tent ggen x řřumęat u x tyęemmura ģima ad zzaysent qarřent s fritcat d yezra. Ammu i idweř isem nnes icnee ęar řagg^waj, maęar i netta umi tettwagg twiza s řęeęeb, ařami idweř yarni di jjeđd.

Řehřac n Ibarř iřqef Eużziya d mammec immut

¹⁶ Maca umi idweř ijhed, issgaęeed ixef nnes deg wuř nnes ařami issiwed *ixef nnes* ęar wareyyeb u netta iędar SIDI, AREBBI nnes, maęar yudef di zzawect n SIDI ģima ad ibexxar x uealřar n řebxur. ¹⁷ Akeģhan Eazarya yuyur awarni as u akides ikeģhanen n SIDI, tmanyin n yerya-

2 IMEZRUYEN

zen imeħden. ¹⁸ Nitni qaṭeen i ujeġid Euzziya, nnan as “War cek icuwwar, Euzziya, maħend ad tawyed řebxur i SIDI, myir i ikehhanen, ayt n Harun, inni itwaqeddsen i tewhibt n řebxur. Ffey zi zzawect, maġar cek teydared u man aya war d ac-dd ittiwi ccan zzat i SIDI, AREBBI nnek. ¹⁹ Xenni isear Euzziya am iṭṭef netta řebxur i tewhibt n řebxur deg ufus nnes. Am isear netta ammu x ikehhanen, iffey as-dd řbarš di tenyart nnes, zzat i tiṭṭawin n ikehhanen di taddart n SIDI, ġar uealṭar n řebxur. ²⁰ Umi inneqřeb ukehhan ameqqran Eazarya d marra ikehhanen ġars, xzar, days řbarš di tenyart nnes. Nitni ħsaren t deyya ad ssenni yagg^wej uřa d netta simant nnes iqeġeq ad iffey, minzi SIDI tuġa iwta it. ²¹ Maca SIDI iwta ajeġid ařami ihřec s řbarš ař ass n řmewt nnes. Netta iqqim izeddey deg ict n taddart tetwaezeř, maġar netta tuġa itwaqess zi SIDI. Mmis Yutam tuġa *itwařeqqem* x tzeddiy t *n ujeġid* u iħekkem x řgens n temmurt.

²² Imezruyen iqqimen n Euzziya, imezwura d ineggura, aqa izemm i-ten unabi Icaeya, mmis n Amuř. ²³ Euzziya immars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t jar řejdud nnes deg iyyar n wendeř n ijeġiden, maġar nnan “Netta tuġa days řbarš!” Mmis Yutam idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yutam, ajeġid n Yahuda

27¹ Yutam tuġa ġars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi netta idweř d ajeġid. Netta iħkem seṭṭac n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yaruca, yeġis n řaduq. ² Netta igga min iġan nican di tiṭṭawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga babas Euzziya, maca netta war yudif ca di zzawect n SIDI. Uřa d řgens tuġa *ead* ifsed ixef nnes. ³ Netta ibna tawwart n taddart n SIDI, tenni yueřan *qae*. Uřa ġar Ufil ibna aṭṭas. ⁴ Eawed ibna tinneddam x idurar n Yahuda u deg izeyran ibna lqeleat d řřumeat. ⁵ Netta immney ak-d ayt n Eammun u iyřeb xasen, ařami ayt n Eammun ssiwđen ġars deg usegg^was nni *ead* mya n ‘talint’ n nnuqart d eecra-ařaf n ‘kur’ n irden d eecra-ařaf ‘kur’ n temżin. Uřa deg usegg^was wiss tnayen d wiss třata ssiwđen ayt n Eammun ġars man aya eawed. ⁶ Ammu i idweř Yutam ijhed, maġar netta issegged ibriden nnes zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnes.

⁷ Imezruyen iqqimen n Yutam, d marra min igga, ma man aya war itwazemmem ca deg wedlis n imezruyen n ijeġiden n Yahuda? ⁸ Netta tuġa ġars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi idweř d ajeġid. Netta iħkem seṭṭac n isegg^wusa di Urcalim. ⁹ Yutam immars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Aħaz idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Řeħkamet ieffnen n Aħaz

28¹ Aħaz tuġa ġars eicrin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem seṭṭac n isegg^wusa di Urcalim. Netta war iggi min iġan nican di tiṭṭawin n SIDI, AREBBI nnes, am mammec *igga* babas Dawud. ² Netta yuyur deg ibriden n ijeġiden n Israyil. Eawed igga netta řexyařat ifesyen i Ibaelen. ³ Netta tuġa ittbexxar di teyzurt n Bin-Hinnun uca issecmed iħenjiren nnes di tmessi u igga am mammec ggin marra řegnus i xef yuzzeř SIDI zzat i wudem n ayt n Israyil. ⁴ Netta yiwyi-dd tiyarša d tewhibin n řebxur x řegėudi u x tewririn u sadu marra azyar aziza. ⁵ SIDI, AREBBI nnes, iwca it deg ifassen n ujeġid n Aram. Nitni wtin t u ħebbsen zzaysen ijj n ubarru imġar u iwyen ten ġar Dimacq. Immewc Aħaz deg ifassen n ujeġid n Israyil,

26:17 ‘Eazarya’ - s Teibranit ‘Eazarya-hu’. ‘iryazen’ - s Teibranit ‘iħenjiren’.

26:19 ‘Euzziya’ - s Teibranit ‘Euzziya-hu’. ‘zzat i tiṭṭawin n’ - s Teibranit ‘zzat i wudmawen n’.

28:2 ‘Ibaelen’ - aqa-ten d lařnam.

2 IMEZRUYEN

wenni i d as iwtin ict n tecti d tameqqrant. ⁶ Faqaḥ inya deg ijj n wass di Yahuda mya u-eicrin-aṛaf n yeryazen, marra nitni d ayt n umenyi, umi ḥeyyden nitni x SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ⁷ Zikri, ijj n bu-teyrudt zi Ifrayim, inya Maḥasiya, mmis n ujeḡid, d ʕazrikam, aweqqaf n taddart d Ilqana, wenni d wiss tnayen awarni i ujeḡid. ⁸ Ayt n Israyil nedhen zeg ayt matsen mitayn-aṛaf n temyarin d iḥenjiren d tḥenjirin d tḥebbast uca ggin asen ict n tkeccadt d tameqqrant. Iwyen takeccadt nni yar Samarya.

⁹ Dinni iḡa ijj n unabi n SIDI, qqaren as ʕubid. Wanita iffey yar řeeskar i d iḥeqben yar Samarya, inna asen “Xzarem, minzi SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, tuya iḥar x Yahuda, igga i-ten netta deg ufus nwem u kenniw tenyim ten s ict n tefqeḥt tiweḍ aṛ ajenna. ¹⁰ U řexxu texsem kenniw ad teggem ayt n Yahuda d Urcalim d isemyan d tsemyin nwem. Ma war idfar xenni umarwas yar SIDI, AREBBI nwem? ¹¹ Sřem-dd řexxu yari u arrem imeḥbas nni i tḥebbsem zeg ayt matwem maṛar řḥaduq n lyaḍab n SIDI xawem i dd-yusa.” ¹² Xenni ssbedden yeryazen-a zeg izeḡifen n ayt n Ifrayim *ixefnsen* zzat i yenni i dd-yaregg^weḥen zi řeeskar: ʕazarya, mmis n Yuḥanan, Baraxya, mmis n Macillimut, Ḥazaqiya, mmis n Callum, d ʕamasa, mmis n Hidlai. ¹³ Nitni nnan asen “War tzemmarem ad tessidfem imeḥbas danita, maṛar nitni ad xaney-dd arenyen amarwas zzat i SIDI. Ma ittyiř awem *nzemmar* ad narni *ead* di ddnub nney d umarwas nney, waxxa *ead* yarney aṭṭas n imarwasen u řḥaduq n lyaḍab n AREBBI aqa-t x Israyil?”

¹⁴ Xenni semḥen yeryazen iḥezzen s řesnaḥ deg imeḥbas d tkeccadt zzat i imeqqranen d marra agraw n řgens. ¹⁵ Iryazen, inni itwasemman qbeř s ismawen nsen, kkaren uca thellan deg imeḥbas, ssyarḍen marra inni i tuya iḡan d iḥaryanen s warruḍ zi tkeccadt. Ssyarḍen ten s warruḍ d tsira u wcin asen ad ccen u ad swen. *ʕawed* dehnen ten uca ssiyimen inni i tuya iḍeefen x yeṛyař u *ammu* iwyen ten yar ayt matsen yar Ariḥa, Tandint n Tini. Awarni man aya ʕeqben nitni simant nsen yar Samarya.

¹⁶ Di řweqt nni issekk Aḥaz *ireqqasen* yar ijeḡiden n Accur, ḥima nitni ad as wcin afus. ¹⁷ Uřa d ayt n Idum usin-dd uca wcin nitni Yahuda u nedhen *ten* di tḥebbast. ¹⁸ Ifilistiṇiyyen hejmen x tneddam n Temmurt Iwaṭan d ljanub n Yahuda uca tṭfen Bayt-Cams, Ayyalun, Jadirut, Suku d tneddam i d as-dd innḍen, Timna d tneddam i d as-dd innḍen d Jimzu d tneddam i d as-dd innḍen uca zedyen dinni. ¹⁹ Maṛar SIDI issehwa Yahuda di ssibbet n Aḥaz, ajeḡid n Yahuda, minzi netta issarxu Yahuda zi SIDI ařami iydar Yahuda SIDI. ²⁰ Tiḡlat-Filnasir, ajeḡid n Accur, yusa-dd yars. Netta igga xas bezzez u war t issejhed. ²¹ Maṛar Aḥaz iksi *agra* zi taddart n SIDI u zi taddart n ujeḡid u zi řḥukkam uca iwca aya i ujeḡid n Accur, maca man aya war d as ineffe ca.

²² Di řweqt i di itwaḥřar, yarni ujeḡid Aḥaz *ead* di řmuḥṣiyyet nnes zzat i SIDI. ²³ Netta iqeddem tiyarřa i irebbiten n Dimacq, inni xas iyeřben, inna “Maṛar irebbiten n ijeḡiden n Aram wcin asen afus, uřa d necc ad asen wehhbey ḥima ad ayi wcin afus *ʕawed*.” *Maca* nitni dewřen i uweṭṭu nnes u i marra Israyil. ²⁴ Aḥaz issmun řeqcuḥ zi taddart n AREBBI uca yarza řeqcuḥ n taddart n AREBBI di iwetwiten uca ibelleḥ tiwwura n taddart n SIDI uca igga i yixef nnes iḥaltaren di kuř taymart n Urcalim. ²⁵ Igga uřa d řeḡudi di kuř tandint n Yahuda ḥima ad awyen řebxur i irebbiten nneḍni. Ammu i issekkar lyaḍab n SIDI, AREBBI n ibabaten nnes.

²⁶ Imezruyen iqqimen d marra ibriden nnes, imezwura d ineggura, xzar, aqa twazemmen deg wedlis n ijeḡiden n Yahuda d Israyil. ²⁷ Aḥaz itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neḍřen t di tendint, di Urcalim, maca war t ssarsen ca deg imeḍřan n ijeḡiden n Israyil. Mmis Ḥazaqiya idweř d ajeḡid deg wemcan nnes.

2 IMEZRUYEN

Ḥazaqiyya, ajeġid n Yahuda, issizdeg zzawect n SIDI

29¹ Ḥazaqiya idweř d ajeġid umi tuya ġars xemsa u-eicrin n isegġ^wusa. Netta iḥkem tesēa u-eicrin n isegġ^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Abiya, yeġis n Zakarya. ² Netta igga min iġan nican di tiṭṭawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga babas Dawud. ³ Deg usegġ^was amezwaru n řehkamet nnes, deg uyur amezwaru, yarzem netta tiwwura n taddart n SIDI uca iēdeř itent. ⁴ Issidef ikehhanen d ayt n Lawi uca issmun iten x wazzay ġar uyezdis n ccarq. ⁵ Inna asen “Sřem-dd ġari, a ayt n Lawi. Qeddsem ixef nwem uřa d taddart n SIDI, AREBBI n ibabaten nwem u kksem marra min yarřuđen zi zzawect. ⁶ Mařar ibabaten nney tuya-ten d iyeddaren u ggin min iġan d aēeffan di tiṭṭawin n SIDI, AREBBI nney. Nitni ḥeyyden xas uca nneřben udmawen nsen zi Tzeddiyt n SIDI uca arrin ġars s weerur. ⁷ Ead uřa d tiwwura n wesqif n wadaf n zzawect bellēen tent, ssxesyen řefnarat u war ssarřen řa d řebxur u war ssgaēēden uřa d tiyarřa n wecmađ i AREBBI n Israyil di zzawect. ⁸ X uya yusa-dd lyađab ameqqran n SIDI x Yahuda d Urcalim uca isellem iten netta i unexřēe u i wareddeġ u i usemži, am mammec tetwařam kenniw s tiṭṭawin nwem. ⁹ Xzarem, ibabaten nney wđan s ssif u iḥenjiren nney d tḥenjirin nney d temyarin nney aqa-ten di řehbes x uya. ¹⁰ Řexxu aqa-tt ġari deg wuř inu maḥend ad ggey ijj n řeahd ak-d SIDI, AREBBI n Israyil, ḥima řḥaduq nnes ad xaney ibeēēed. ¹¹ A tarwa inu, war arexxum, minzi SIDI ifarz i kenniw, aqa ad tbeddem zzat i wudem nnes ḥima ad as tsexxarem u ḥima kenniw ad as tiřim d imsexxaren nnes u ad as tsexxarem s řebxur.

¹² Xenni kkaren ayt n Lawi: Maḥat, mmis n Eamasay, d Yuwil, mmis n Eazarya, zi tarwa n Quḥat. Zi tarwa n Marari, Qis, mmis n Eabdi, d Eazarya, mmis n Yahlayil. Zi tarwa n Jarcun, Yuwax, mmis n Zimma, d Eidan, mmis n Yuwax. ¹³ Zi tarwa n Iliřafan, Cimri d Yaēiyil u zi tarwa n Asaf, Zakarya d Mattanya. ¹⁴ Zi tarwa n Hayman, Yaḥiyil d Cimej u zi tarwa n Yadutun, Cimejya d Euzziyil. ¹⁵ Nitni ssmunen aytmatsen uca qeddsen ixef nsen, ełahřab řumur n ujeġid wenni iēemmden x wawařen n SIDI, ḥima ad ssizedgen taddart n SIDI. ¹⁶ Ikehhanen udfen ġar taddart n SIDI ḥima ad tt ssizedgen uca nitni ssuffyen marra řexmej i ufin di zzawect ġar řemraḥ n taddart n SIDI uca ayt n Lawi ksin t ḥima ad t awyen ġar barra, ġar teyřart n Qidrun. ¹⁷ Deg wass amezwaru n uyur amezwaru bđan s tesqeddast uca deg was wiss tmenya n uyur iwđen nitni ġar wesqif n wadaf n zzawect SIDI uca ammu i qeddsen nitni taddart n SIDI di tmenya n wussan. Deg wass wiss seřřac n uyur umezwaru tuya kemmřen řxedmet. ¹⁸ Nitni udfen ġar ujeġid Ḥazaqiya, nnan “Neccin nessizdeg marra taddart n SIDI, aealřar n wecmađ ak-d marra dduzanat nnes d ttabřa s weyrum n wescan ak-d marra dduzanat nnes. ¹⁹ Marra řeqcūe i inđar ujeġid Aḥazyā deg wussan n tgelda nnes zi řeydar nnes, neēdeř iten u nqeddes iten. Aqa-ten zzat i uealřar n SIDI.

²⁰ Xenni ikkar ujeġid Ḥazaqiya zic uca issmun imeqqranen n tendint uca igaeēed ġar taddart n SIDI. ²¹ Nitni iwyen-dd sebea n imwan d sebea n iḥuřiyen d sebea n izmaren d sebea n imyanen ad iřin d tayarřt n ddenb i tgeldit, řa i zzawect uřa i Yahuda uca netta inna i tarwa n Harun, ikehhanen, ḥima ad ten qeddmen x uealřar n SIDI. ²² Yarřen i iyenduzen uca sseřqan ikehhanen i idammen uca ruccen ten x uealřar. Nitni yarřen uřa d icarriyyen uca ruccen idammen x uealřar. Yarřen nitni uřa i izmaren uca ruccen idammen x uealřar. ²³ Nitni iwyen-dd imyanen i tyarřt n ddenb zzat i wudem n ujeġid d wegraw n řgens uca ssarsen nitni xasen ifassen nsen. ²⁴ Ikehhanen yarřen asen u s idammen nsen ssizedgen aealřar n ddenb ḥima ad fdin i marra Israyil, mařar ajeġid tuya igga tayarřt n wecmađ d tyarřt n ddenb nni i marra Israyil. ²⁵ Netta issbedd ayt n Lawi di taddart n SIDI s taġunin n wuzzař d řgambriyat d lharpat, ełahřab řumur n Dawud d Jad, amwařaw n ujeġid, d unabi Natan, minzi řumur-a tuya i dd-yusa zi SIDI s uqemmum n inabiyyen. ²⁶ Ayt n Lawi bedden *din* s dduzanat n *lmusiqa* n Dawud u ikehhanen ak-d řayayřat.

²⁷ Xenni yumur Ḥazaqiya ad awyen tayarřt n wecmađ x uealřar. Di tsaeēet i di tebda tyarřt n wecmađ, ibda uřa d azehhed i SIDI s řayayřat u s dduzanat n *lmusiqa* n Dawud, ajeġid n Israyil.

²⁸ Marra agraw n řgens yuđar ġar temmurt, am ttynenajen s yezři u ttřuđan di řayayřat u man

2 IMEZRUJEN

aya marra ikka ɣars ařami tetwakemmeř tyarřt n wecmađ. ²⁹ Umi ikemmeř usiwed n tyarřt n wecmađ, iqqunjeř ujeđid d marra inni tuya ɣars iđan uca sejden. ³⁰ Awarni i uya inna ujeđid d imeqqranen i ayt n Lawi, ad sseuđan SIDI s wawařen n Dawud d umwarařaw Asaf. Uca sseuđan nitni ařami dd-tusa řefrahet uca ssqewsen nitni izeđifen nsen uca uđaren.

³¹ Ĥazaqiya yarra-dd, inna “Řexxu kenniw twareqqmem d ikehhanen i SIDI. Asettiw-dd uca awyem-dd tiyarřa d tewhibin n uqadi i taddart n SIDI.” Xenni uca yiwi-dd wegraw n řgens agra d tiyarřa d tewhibin n uqadi u marra inni i ɣar tt tuya di řxadar nsen iwyen-dd tiyarřa n wecmađ.

³² Řqedd n tyarřa n wecmađ i dd-yiwi wegraw n řgens, aqa-t di sebein n iyenduzen d mya n icarriyyen d mitayn n izmaren. Nitni marra twawyen-dd d tyarřt n wecmađ i SIDI. ³³ U tiwhibin iqeddsen aqa-tent di setta-myat n iyenduzen d teřt-ařaf n iđuřiiyyen. ³⁴ Maca aqa din drus n ikehhanen u nitni war zemmaren ad ssarxun tiřmect n marra tiyarřa n wecmađ. X uya eawnen ten aytmatsen, llawiyyen, ařami kemmřen řxedmet u ařami ikehhanen nneđni tuya qeddsen ixef nsen, minzi llawiyyen tuya seggden deg wuř ktar ĥima ad qeddsen ixef nsen zeg ikehhanen. ³⁵ Tuya din eawed ařtas n tyarřa n wecmađ u xenni uřa d tadunt n tyarřa n uqadi d tewhibin n useyyeb i tyarřa n wecmađ. Ammu i tetwaedeř tsexxart n taddart n SIDI. ³⁶ Ĥazaqiya d marra řgens farĥen x min tuya issewjed SIDI i řgens, mařar tamesřact tetwagg břa mma ad as ggen řĥsab.

Řeid n useedu deg wussan n Ĥazaqiyya

30 ¹ Awarni i uya issekk Ĥazaqiya ireqqasen ɣar marra Israyil d Yahuda u yura řa d tibratin i Ifrayim d Manassi, ĥima ad dd-asen ɣar taddart n SIDI di Urcalim ad eeyyden řeid n tyarřt n useedu i SIDI, AREBBI n Israyil. ² Mařar imcawar ujeđid ak-d imeqqranen nnes d marra agraw n řgens di Urcalim, ĥima ad ggen řeid n tyarřt n useedu deg uyur wiss tnayen, ³ mařar nitni war zemmaren ad t ggen di řweqt nnes itwaggen, minzi tuya war qeddsen ca ařtas n ikehhanen u řgens war t tuyi imun ead di Urcalim. ⁴ Tamesřact-a tuya-tt nican di tiřtawin n ujeđid u di tiřtawin n marra agraw n řgens. ⁵ Nitni ggin, ad barrĥen di marra Israyil zi Dan ɣars ař Bi'r-Sebea, ĥima ad dd-asen ad ggen řeid n tyarřt n useedu di Urcalim i SIDI, AREBBI n Israyil, mařar tuya war tt ggin ařtas n wussan, am mammec tuya tura.

⁶ Ireqqasen n tazřa kkin s tebratin n ujeđid deg ufus x marra Israyil d Yahuda u barrĥen am mammec t yumur ujeđid, nnan “Kenniw, ayt n Israyil, dewřem-dd ɣar SIDI, AREBBI n Ibrahim, Iřařaq d Israyil, xenni netta ad dd-idweř ɣar yenni yarewřen zeg ufus n ujeđid n Accur, inni iqqimen ɣarwem. ⁷ War ttiřim am ibabaten nwem d aytmatwem, inni idewřen ɣdaren SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, ařami ten isellem netta ɣar wareddeđ, am mammec tettwařam s yixef nwem.

⁸ War ttiřim řexxu tqeřem, iřim amecnaw ibabaten nwem. Wcem afus i SIDI u asem-dd ɣar zzawect nnes tenni issqeddes netta i řebda. Sexxarem i SIDI, AREBBI nwem, xenni ad xawem iĥeyyed řĥaduq n lyađab n SIDI. ⁹ Mařa kenniw tdewřem-dd ɣar SIDI, ad afen aytmatwem d tarwa nwem arreĥmet zzat i wudem n yenni i-ten iĥebbsen ařami dd-dewřen ɣar temmurt-a. Mařar SIDI, AREBBI nwem d bab n uĥinni d arreĥmet u netta war xawem issĥeyyid ca ayembub mařa kenniw tdewřem-dd ɣars.

¹⁰ Ammu i uyuren ireqqasen n tazřa zi tendint ɣar tendint, kkin x temmurt n Ifrayim d Manassi ɣars ař Zabulun, maca ĥeccen xasen u kkwaren ten. ¹¹ Maca ca n yeryazen zi Acir, Manassi d Zabulun sswađeen ixef nsen uca usin-dd ɣar Urcalim. ¹² Uřa di Yahuda indeh ufus n SIDI, aqa nitni s wuř d iĥjen ad đfaren řumur n ujeđid u n řĥukkam nni itwaggen ełahřsab awař n SIDI.

¹³ Munen wařtas n yewdan zi řgens di Urcalim ĥima ad eeyyden řeid n tyarřt n useedu deg uyur wiss tnayen. Ammu i tuya din iĥj n wegraw n řgens d ameqqran ařtas.

¹⁴ Nitni kkaren u kksen iealřaren nni iđan di Urcalim. Kksen uřa d marra iealřaren n řebxur uca nđaren ten di teyřart n Qidrun. ¹⁵ Deg wass wiss arbeřac n uyur wiss tnayen ɣarřen nitni i tyarřt

2 IMEZRUYEN

n useđdu. Ikehhanen d ayt n Lawi iwđden ad sedđhan u tuđa bđan ad qeddsen ixef nsen uca iwyen tiđařa n wecmađ ęar taddart n SIDI. ¹⁶ Nitni bedden deg wemcan nsen am mammec i teggur ęarsen ełahřab ccariea n Musa, aryaz n AREBBI. Ikehhanen ruccen idammen *nni ksin* zeg ifassen n ayt n Lawi. ¹⁷ Minzi ađđas deg wegraw n řgens tuđa war qeddsen ixef nsen. S uya bedden ayt n Lawi x tiđařt n izmaren n *tiđařt* n useđdu i marra inni war izdigen, ĥima ad ten qeddsen i SIDI. ¹⁸ Mađar azyen ameqqran n řgens, *zzaysen* ađđas zeg Ifrayim d Manassi d Issaxar d Zabulun, tuđa war twassizedgen ixef nsen. Nitni ccin *tajařt* n useđdu war ięi am mammec tura. Maca Ĥazaqiya izzuęi i nitni, inna “Sidi icna, iři netta ad ifdi xasen, ¹⁹ x kuř ijj wenni inwan ad yarzu x AREBBI s marra uř nnes, wenni d SIDI, AREBBI n ibabaten nnes, waxxa war ięi s usizdeg *i itřrięen* i zzawect iqeddsen.” ²⁰ SIDI isřa ęař Ĥazaqiya uca issgenfa řgens.

²¹ *Ammu* i eeyyden ayt n Israyil, inni tuđa innyarwen di Urcalim, sebea n wussan řeid n weęrum břa antun s řefraĥet tameqqrant. Ayt n Lawi d ikehhanen sseuęan SIDI ass x wass s dduzanat n *lmusiq* ccurent s jjeđd i SIDI. ²² Ĥazaqiya issiweř ęar wuř n marra llawiyyen inni ęar teęa řefhamet n tussna iseggmenn n SIDI. Ccin nitni sebea n wussan zi tiđařa di řweqt itwaggen n řeid, am tuđa iwyen tiđařa n uqadi u qđan SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ²³ *Umi* imcawar wegraw n řgens marra maĥend ad t ggen ict n twařat nneđni i sebea n wussan, arnin nitni ead sebea n wussan ccuren s řefraĥet, ²⁴ mađar Ĥazaqiya, ajeęid n Yahuda, tuđa iwca ařef n ięejmiyyen d sebea-ařaf n iĥuřiyyen uca řĥukkam tuđa wcin ařef n imwan d eecra-ařaf n iĥuřiyyen. Ikehhanen tuđa twaqeddsen *ixef nsen* s wađđas.

²⁵ Ifarĥ marra wegraw n řgens n Yahuda, uřa d ikehhanen d ayt n Lawi d marra agraw n řgens n yenni i dd-yusin zi Israyil, uřa d ibarraniyyen nni dd-yusin zi Israyil d yenni izeddyen di *temmurt* n Yahuda. ²⁶ Tuđa din řefraĥet d tameqqrant di Urcalim, mađar zeg wussan n Suliman, mmis n David, ajeęid n Israyil, tuđa war imsar ead am uya di Urcalim. ²⁷ *Xenni* bedden ikehhanen n ayt n Lawi uca barken řgens. Tmijja nsen tetwaseř, mađar tađaęit nsen tudef ęar tzeddiýt tamqeddest nnes deg ujenna.

Aĥeyyed n lařnam d cđaret n jđid i řxedmet di zzawect

31 ¹ Awarni řami kemmřen nitni ssa, ffyęn-dd marra ayt n Israyil nni tuđa din ięan ęar tneddam n Yahuda u arzin imayđuten *iqeddsen* uca qeđeen tirebbin ncwarti uca hedmen řgeuđi d iealřaren zi marra Yahuda d Binyamin, u *ammu i ggin* di Ifrayim d Manassi ařami tt kemmřen. *Awarni i uya* eęqben marra ayt n Israyil, kuř ijj ęar wagra nnes, ęar tneddam nsen.

² Ĥazaqiya issbedd tarbiein n ikehhanen d ayt n Lawi, ełahřab tirbiein nsen, kuř ijj ełahřab tasexxart nnes, ikehhanen d ayt n Lawi i tiđařt n wecmađ u i tiđařa n uqadi, ĥima ad sexxaren u ad qadan u ad sseuęan di tewwura n řemrageĥ n SIDI.

³ *Netta iwca* uřa d tasyart n ujeęid zeg wagra nnes i tiđařa n wecmađ, i tiđařa n wecmađ ęar tuffut u ęar tmeddit uřa d tiđařa n wecmađ i wussan n ssebt u i uyuren imaynuten u i řeeyad itwaggen, am mammec itwari di ccariea n SIDI. ⁴ *Netta inna* i řgens, i imezday n Urcalim, ad wehhben tasyart n ikehhanen d ayt n Lawi, ĥima ina ad iřin jehden di tyuri n ccariea n SIDI. ⁵ *Umi* dd-yiweđ wawař nni, iwyen-dd ayt n Israyil s ufeyyed *zeg* usuffey amezwaru n imendi, n binu n jđid d zzect d tamment u zi marra řyięet n yeyyar. Iwyen uřa d řeęur zi marra s ufeyyed.

⁶ Tarwa n Israyil d Yahuda, inni izedyen di tneddam n Yahuda, iwyen uřa d řeęur zi řebhayem u zeg wuęi uřa d řeęur n tewhibin iqeddsen nni itwaqeddsen i SIDI, AREBBI nsen, uca ggin *tent* d asetef. ⁷ Deg uyur wiss třata bđan nitni ad ssarsen isbedditen zi tisi s usettef u deg uyur wiss sebea kemmřen tt. ⁸ *Umi* Ĥazaqiya d řĥukkam usin-dd u zřin isbedditen nni, barken nitni SIDI d řgens nnes Israyil. ⁹ Ĥazaqiya isseqsa ikehhanen d ayt n Lawi x isbedditen nni. ¹⁰ Eazarya, akehhan ameqqran zi taddart n řaduq yarra-dd xas, inna “Zeg wami dd-nekkar ad nawi tawhibt

2 IMEZRUJEN

n usgææed ɣar taddart n SIDI, aqa ɣarney min i ɣa necc ař tyawant uca ead iqqim ařas icetř, maɣar SIDI ibarek řgens nnes, ařami iqqim řqedd n wařřas icetř.”

¹¹ Xenni inna Ẓazaqiya, ad ssweijden ixammen n taddart n SIDI u nitni ssweijden ten. ¹² Nitni ssid-fen tawhibt n usgææed d řæcur d tewhibin iqeddsen din s řmanet. Kunanya, Alawi, amehđayi, d umas Cimeı, wenni d wiss tnayen, tuɣa-ten x man aya *marra*. ¹³ Yařiyil, Eazazy, Nařat, Easayil, Yarimut, Yuzabad, Iliyil, Yismaxya, Mařat, Banaya *tuya-ten d iweqqafen sadu ufus n Kunanya d Cimeı, umas, x řumur n ujeđid Ẓazaqiya d Eazarya, ameqqran n taddart n SIDI*. ¹⁴ Quri, mmis n Yimna, Alawi, aæssas ɣar tewwart ɣar uyezdı n ccarq, *tuya itwafarız x tewhibin s řxađar n AREBBI, řima ad ibđa tawhibt n usgææed n SIDI d tewhibin iqeddsen qaæ*. ¹⁵ Eadan, Minyamin, Yecuæa, Cimeıya, Amarya d Cakunya bedden ɣar uyezdı nnes ełahřab tarbiein nsen řima ad wezzæen di tneddam n ikehhanen i aytmatsen, am i imeqqranen am i imezyanen. ¹⁶ Maca *war wcin ca i yenni itwazemmen di lista n jjadira n yeryazen i ɣar iđa třata n iseggwusa sennej zi marra inni dd-yusin ɣar taddart n SIDI i řxedmet n kuř ass i wass nni, i řxedmet di tsexxart nsen, ełahřab tarbiein nsen*. ¹⁷ Azemmen di lista n jjadira n ikehhanen *tuya-t ełahřab taddart n ibabaten nsen u n Ilawiyyen zi eicrin n iseggwusa sennej, ełahřab tasexxart nsen, ełahřab tarbiein nsen*. ¹⁸ Nitni *wezzæen i yenni itwazemmen di lista n jjadira ak-d marra tarwa nsen d temyarin nsen d iřenjiren nsen d yessitsen zi marra agraw n řgens, maɣar nitni tuɣa ssqeddasen ixef nsen s tidett i tewhibin iqeddsen*. ¹⁹ Jar tarwa n Harun, ikehhanen, deg iyyaren n ddmani n tneddam nsen, di kuř tandint, *tuya din iryazen nni itwazemmen s ismawen nsen řima ad wcn tasyart i marra awtem jar ikehhanen u i marra inni itwazemmen di lista n jjadira jar ayt n Lawi*. ²⁰ Ammu i igga Ẓazaqiya di marra Yahuda. Netta igga min iđan nican zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnes. ²¹ Marra řxedmet i ibda di řřwee n tsexxart n taddart n SIDI u di řřwee n ccarıæa d tewřiyet řima ad yarzu *ammu AREBBI, igga itt s marra uř nnes uca ifeřř*.

Ahejjem n Sanřarib d weeqeb nnes

32¹ Awarni i temsarin-a d ussecni-ya n ttiqqet, yusa-dd Sanřarib, ajeđid n Accur. Netta yudef di Yahuda uca inneđ i tneddam ifaryen u inna ad ten iřřef i yixef nnes. ² Izra Ẓazaqiya, aqa Sanherib yusa-dd uca inwa ad immney x Urcalim. ³ Netta imcawar ak-d řřukkam d ayt bu-teyruđt nnes mařend ad netyen tařawin n waman barra i tendint u nitni wcin as afus. ⁴ Iwyen-dd ařas zi řgens uca netyen marra tařawin uřa d teyzart i d ittazzřen di řwest n temmurt uca inna “Mayemmi i dd ɣa yasen ijeđiden n Accur uca ad afen ařas n waman?” ⁵ Netta issejhed *tandint* uca iedeř marra řřıđ i tuɣa itwarzen d iwetwiten uca yarra it ad igææed ɣars ař řřumæat u ɣar barra *igga* ijj n řřıđ nneđni. Netta issejhed lqelæa di tendint n Dawud uca *igga ařas n lansat d tcappat n useřqi*. ⁶ Netta igga ikumandaren n řæskar x řgens uca issmun i-ten ɣars deg wazzay n tewwart n tendint uca issiweř ařami daysen *igga uř, inna* ⁷ “Iřim d iryazen u iřim tmeđdem, war ttnexřıæem zzat i wudem n ujeđid n Accur uřa zzat i wudem n marra řyaci nni ɣars iđan, maɣar wenni ɣarney aqa-t deg wařřas x wenni ɣars. ⁸ ɣars ijj n uyıř n weysum *n bnadem, maca ɣarney SIDI, AREBBI nney, řima ad aney iwc afus u řima ad immney amenyi nney*.” Uca řgens ittecceř x wawařen n Ẓazaqiya , ajeđid n Yahuda.

⁹ Awarni i man aya, am tuɣa netta simant nnes zzat i Laxic d marra řřukkam akides, issekk Sanřarib, ajeđid n Accur, imsexxaren nnes ɣar Urcalim ɣar Ẓazaqiya, ajeđid n Yahuda, u ɣar marra Yahuda nni *iđan* di Urcalim, inna ¹⁰ “Ammu i inna Sanřarib, ajeđid n Accur ‘Min xef tettecřem kenniw, aqa kenniw *tzemmarem* ad teqqimem di Urcalim xmi d as-dd i ɣa nneđen? ¹¹ *Yarezzu Ẓazaqiya ad kenniw iywa, řima ad tarrem ixef nwem i řmewt zi řař d ufadi xmi iqqar netta: SIDI, AREBBI nney, ad aney issenjem zeg ufus n ujeđid n Accur? !* ¹² Ma war ikkis Ẓazaqiya

2 IMEZRUYEN

nni uřa d řegeudi nnes d iealtaren nnes u *ma war* issiweř netta ak-d Yahuda d Urcalim, inna: Myir i ijj n uealtar ad tađarem u ad xas tawyem řebxur! ? ¹³ Ma war tessinem kenniw, min ggiy necc d ibabaten inu s marra řegnus n timmura? Ma ssnejmen irebbiten n řegnus n timmura nni tammurt nsen zeg ufus inu? ¹⁴ Man wen zi jar marra irebbiten n řegnus nni, i tuřa izemmaren ad qđan x ibabaten inu *niy* tuřa izemmaren ad issenjem řgens nnes zeg ufus inu, ařami AREBBI nwem ad kenniw issenjem zeg ufus inu? ¹⁵ *Xenni* řexxu, war ttejjim Ĥazaqiya ad kenniw icmet u war kenniw issyekk^{wi} ammu. War tettiqqam ca, mařar uřa d ijj n arebbi zi man mma n řgens *niy* tageldit tuřa izemmar as ad issenjem řgens nnes zeg ufus inu *niy* zeg ufus n ibabaten inu. Mečarř qell ead AREBBI nwem ad kenniw issenjem zeg ufus inu! ? ”

¹⁶ Uca imsexxaren nnes ssiwřen ead ktar đidd i SIDI AREBBI u đidd i umsexxar nnes Ĥazaqiya.

¹⁷ Netta yura eawed tibratin ĥima ad isseřqar SIDI, AREBBI n Israyil, u ĥima ad xas issiweř u inna “Am mammec irebbiten n řegnus n temmura, inni war izemmaren ad ssnejmen řgens nsen zeg ufus inu, ammu war izemmar AREBBI n Ĥazaqiya ad issenjem řgens nnes zeg ufus inu!” ¹⁸ Nitni syuyyen s jjeħd s yiřes n Tyahudect řar řgens n Urcalim nni *ibedden* x řħiđ ĥima ad ten ssigg^wden u ad ten ssxarewđen, maħend ad tťfen tandint. ¹⁹ Nitni ssiwřen x AREBBI n Urcalim amecnaw x irebbiten n řegnus n *marra* tammurt, inni *iđan* myir řxedmet n iwdan waha.

²⁰ Ajeđid Ĥazaqiya d unabi Icaeya, mmis n Amuř, zzuřen x man aya, řařan řar ujenna. ²¹ Uca issekk-dd SIDI ijj n umalak, wenni iqđan x marra ayt bu-teřruđt imeħden d řħukkam d imeqqranen n řeekar n ujeđid n Accur. *Xenni* idweř-dd netta řar temmurt nnes s řeħya x uyembub u umi netta dd-yusa řar taddart n arebbi nnes, aqa inni dd-iffyen zi arrimet nnes, nyin t s ssif.

²² Ammu i issenjem SIDI Ĥazaqiya d imezday n Urcalim zeg ufus n Sanħarib, ajeđid n Accur, u zeg ufus n marra. Netta tuřa issar iten. ²³ Aťtas i dd yiwyen tiwhibin řar SIDI di Urcalim d řeqcuē iyřan řar Ĥazaqiya, ajeđid n Yahuda. Zi senni tuřa řars řewřar d ameqqran di tiťťawin n marra řegnus.

Řehřac n Ĥazaqiyya, usgenfi nnes d řmwet nnes

²⁴ Deg wussan nni idweř Ĥazaqiya ihřec aťtas ařami ggur ad immet. Netta izzuř řar SIDI u wanita issiweř-dd řars uca iwca as-dd ijj n řeēřamet d řeējeb. ²⁵ *Maca* Ĥazaqiya war iggi eħařsab tcuni i d as-dd itwassecnen, mařar uř nnes idweř days nnfaxet u x *uya* yusa-dd ijj n lyađab d ameqqran xas u x Yahuda d Urcalim. ²⁶ Ĥazaqiya *maca* isswađeē ixef nnes di ssibbet n nnfaxet n wuř nnes, am netta am imezday n Urcalim, ařami lyađab ameqqran n SIDI war xasen dd-yusi deg wussan n Ĥazaqiya. ²⁷ I Ĥazaqiya immewc as wagra d ccan s waťtas. Netta igga i ixef nnes ixammen n txubay i nnuqart, i wureř, i yeřra iyřan, i řebzar, i tcappat n useřqi u marra min iđan d řeqcuē ijebbden. ²⁸ *Igga uřa d* tixubay i řyiřet n imendi, i binu n jdid d zzect, uřa d řkurit i marra řmař d řeeraři ifaryen i tħimmirin. ²⁹ Netta igga tineddam i yixef nnes s yijj n wagra d ameqqran n wuři d řebhayem, mařar SIDI tuřa iwca as ijj n wagra imřar aťtas. ³⁰ Ĥazaqiya nni tuřa eawed d wenni ibelleen uffuy i iđan sennej qaē n waman n *teřzart n* Jiħun u yarr itt nican řar wadday řar řřarb n tendint n Dawud, mařar Ĥazaqiya tuřa ifřeħ di marra min igga. ³¹ Di tmesřact n imsekkan n řħukkam n Babil inni řars dd-itwassekken ĥima ad sseřsan x řeēřamet n řeējeb nni tuřa di temmurt, *imsar* aqa iija it SIDI ĥima ad t iqeřeb, ĥima ad issen marra min iđan deg wuř nnes.

³² Imezruyen iqqimen n Ĥazaqiya d taddukkřit nnes icewwaren, xzar, aqa man aya itwazemm di tmezra n unabi Icaeya, mmis n Amuř, u deg wedlis n ijeđiden n Yahuda d Israyil. ³³ Ĥazaqiyya

32:15 ‘Ĥazaqiya’ - s Teibranit ‘Ĥazaqiya-hu’. Uřa di nnumrawat 24,25,26,27 d 30.

32:31 ‘imsekkan’ - *niy* ‘ssufara’.

32:32 ‘Ĥazaqiya’ - s Teibranit ‘Ĥazaqiya-hu’. Uřa di nnumrawat 33 d 33:3.

2 IMEZRUJEN

itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t *deg wendeř* yueřan qae n imedřan n ayt n Dawud. Marra Yahuda d imezday n Urcalim ssecnen as řewqar řar řmewt nnes. Mmis Manassi idweř d ajeđid deg wemcan nnes.

Řehkamet ieffnen n Manassi, ajeđid n Yahuda

33¹ Manassi *tuya* řars tenεac n isegg^wusa umi idweř d ajeđid. Netta iħkem xemsa u-xemsin n isegg^wusa di Urcalim. ² Netta igga min iđan d aeffan di tiřřawin n SIDI, am jjeayef n řegnus nni *tuya* issuffey SIDI zi zcat n wudem n ayt n Israyil zi řwart nsen. ³ Netta ibda ad iedeř řegeudi nni *tuya* ihdem babas Ĥazaqiya. Netta issbedd ieařaren i Baēal uca igga tirebbin n cwarti uca yuđar zcat i marra řeeskar n ujenna uca isexxar asen. ⁴ Issbedd netta εawed ieařaren n SIDI i x inna SIDI “Di Urcalim ad ssmetney isem inu.” ⁵ Netta ibna εawed ieařaren i marra řeeskar n ujenna di tnayen n řemrařat n taddart n SIDI. ⁶ Netta iija ad kken iħenjiren nnes di tmesi di teyzurt n mmis n Hinnum u netta issxeddem tabezgiwt d tgezzant d tsehřart. Netta yiwi-dd inni issawařen ak-d imettan d yenni issuffuyen jnun. Netta igga ařřas min iđan d aeffan di tiřřawin n SIDI mařend ad t isear. ⁷ Netta issbedd iij n řexyař ineqcen nni igga di taddart n AREBBI, i x *tuya* inna AREBBI i Dawud u i mmis Suliman “Di taddart-a u di Urcalim, tenni farzey zi marra tiqebbař n Israyil, ad ssmetney isem inu i řebda” ⁸ u necc war ttejiřy ađar n Israyil ad iffey εad barra i temmurt nni uriy i ibabaten nwem, mařa nitni myir ad ĥđan marra min i d asen umurey ad t ggen ełahsab marra ccariea d marra tiweřřa d marra lfarayid *nni d asen immewcen* s ufus n Musa. ⁹ Manassi iija Yahuda d imezday n Urcalim ad weddaren, ařami ggin d aeffan x řegnus i x *tuya* SIDI iqđa zcat i wudem n ayt n Israyil.

¹⁰ Iwa SIDI *tuya* issiweř i Manassi u i řgens nnes, maca nitni war d as wcin ca taynit. ¹¹ SIDI issekk řarsen ikumandaren n řeeskar n ujeđid n Accur. Nitni ĥebbsen Manassi s tsennarin uca carfen t s tnayen n ssnaseř n nnřas uca ndhen t řar Babil. ¹² Umi t iřřar AREBBI ammu, iksi netta s řmeeruf s uħeccem zcat i wudem n SIDI, AREBBI nnes, u netta iwađee ixef nnes ař řřarf zcat i wudem n AREBBI n ibabaten nnes ¹³ u netta ižžuđ řars uca AREBBI iija ad issarđa ixef nnes zzayes s tzađit yuđyen nnes u yarra it-idd řar Urcalim. *Xenni* issen Manassi, aqa SIDI d AREBBI. ¹⁴ Awarni i uya ibna netta řřid n barra i tendint n Dawud, řar uyezdis n ccarq n Jiřun di teyzurt, u řars ař Tawwart n Iseřman uca iquwwar uřa d Eufil s *iji n řřid* u netta issgaeed i-t ařřas. Netta igga uřa d ikumandaren n řeeskar di marra tineddam n Yahuda. ¹⁵ Netta ikkes irebbiten iyriben d řexyař n *řřanam* zi taddart n SIDI uřa d marra ieařaren nni *tuya* ibna x wedrar n taddart n SIDI di Urcalim uca immenđar i-ten barra i tendint. ¹⁶ Netta issbedd aealřar n SIDI uca iqeddem xas tiyarřa n řehna d tiyarřa n uqadi uca inna i *ayt n Yahuda* ad eebden SIDI, AREBBI n Israyil.

¹⁷ Maca řgens yarni εad yiwi-dd tiyarřa x řegeudi, maca myir i SIDI, AREBBI nsen, waha.

¹⁸ Imezruyyen iqqimen n Manassi d tzađit nnes řar AREBBI uřa d awařen n imwařawen, inni řars issiwřen deg yisem n SIDI, AREBBI n Israyil, xzar, aqa man aya *marra itwazemm* deg wedlis n usettef n ijeđiden n Israyil. ¹⁹ Tazađit nnes d mammec iija ad itwasseřřeh ixef nnes s tzađit yuđyen nnes uřa d marra ddnub nnes d řeydar nnes d imucan mani ibna řegeudi u issbedd tirebbin n cwarti d řexyařat ineqcen qbeř mma itwasswađee netta, xzar, *man aya marra itwazemm* deg wawařen n imwařawen. ²⁰ Manassi itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t di taddart nnes. Mmis Amun idweř d ajeđid deg wemcan nnes.

Amun, ajeđid n Yahuda

²¹ Ammun *tuya* řars tnayen u-εicrin n isegg^wusa umi idweř d ajeđid. Netta iħkem tnayen n isegg^wusa di Urcalim. ²² Netta igga min iđan d aeffan di tiřřawin n SIDI, *nican* am mammec t igga babas Manassi. Amun iqeddem tiyarřa i marra řexyařat ineqcen i *tuya* igga babas Manassi

2 IMEZRUYEN

uca isexxar asent. ²³ Netta war isswaḍee ixef nnes zzat i wudem n SIDI, am mammec isswaḍee babas Manassi ixef nnes, maca Amun wanita yarni *waha* deg umarwas. ²⁴ Imsexxaren nnes ggin xas ict n tmeemuč uca nyin t di taddart nnes. ²⁵ Řgens n temmurt *maca* nyin marra inni tuya iggin tameemuč x ujeğid Amun uca ggin mmis Yuciya d ajeğid deg wemcan nnes.

Yuciya, ajeğid n Yahuda, d řehkamet nnes icnan

34¹ Yuciya tuya ħars tmenya n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem waħit u-třatin n isegg^wusa di Urcalim. ² Netta igga min iğan nican di tiřřawin n SIDI. Netta yuyur deg ibriden n babas Dawud, war iffiy x *webrid řa ħar* yeffus uřa ħar uzeřmaḍ. ³ Deg usegg^was wiss temnya n řehkamet nnes, umi t tuya netta ead d aħudri, ibda netta ad yarzu x SIDI n babas Dawud. Deg usegg^was wiss tenεac ibda netta ad issizdeg Yahuda d Urcalim zi řegεudi d trebbitin n cwarti d řexyařat ineqcen ifesyen. ⁴ Zzat i tiřřawin nnes hedmen iealřaren n Baεal uca izdem ipilaren n tfuct nni xasen dd-ibanen sennej. Tirebbitin n cwarti d řexyařat ifesyen yarza itent di iwetwiten uca iddez itent u taεejjajt nsent yareyyec i-tt x imedřan n yenni tuya d asen dd-yiwyen tayarřt. ⁵ Issary ixsan n ikehhanen x iealřaren nsen. *Ammu* i issizdeg netta Yahuda d Urcalim. ⁶ Uřa ħar tneddam n Manassi d Ifrayim d Cameun, *wah* ħars ař Naftali, ħar marra iyezdisen n imucan itwareddģen nsen, ⁷ ihdem iealřaren uca irbez tirebbin n cwarti d řexyařat ifesyen uca iddez itent u netta izdem marra ipilaren n tfuct di marra Israyil. Awarni i uya ieqeb-dd ħar Urcalim.

⁸ Deg usegg^was wiss tmenřac n řehkamet nnes, awarni řami issizdeg tammurt d taddart, issekk Cafan, mmis n Ařalya, d Maεasiya, ameqqran n tendint, d Yuwax, mmis n Yuwaħaz, amarir n umezruy, ħima ad eedřen taddart n SIDI, AREBBI nnes. ⁹ Nitni usin-dd ħar Hilqiya, arrays n ikehhanen, u wcin as nnuqart i dd itwawyen di taddart n AREBBI d tinni dd-yarwen ayt n Lawi, inni tuya ieessen ħar wadaf, zeg ufus n Manassi d Ifrayim u zi marra min iqqimen n Israyil u zi marra Yahuda d Binyamin u zi marra imezday n Urcalim. ¹⁰ Nitni wcin tt i yenni tuya iseyyaren řxedmet, inni *iğan* x taddart n SIDI uca ina wcin tt i yenni iggin řxedmet di taddart n SIDI maħend ad tt eedřen u ad tt ssjehden. ¹¹ Nitni wcin tt i iħrayfiyyen u i imařřuten i tmesyiwt n třuřar itwassuydan d ukeccuḍ i tħenya n uearraḍ maħend ad ggen tiyurfin i tudrin, tinni ijjin ijeğiden n Yahuda ad arxun. ¹² Iryazen xedmen s řaman. Yaħat d εubadya, ilawiyyen zeg ayt n Marari, tuya-ten d iweqqafen xasen, uřa d Zakarya d Macullam zeg ayt n Quħat, ħima ad seyyaren. Ilawiyyen marra tuya itthakan di dduzanat n lmuřiq. ¹³ Nitni *tuya-ten* x yenni yarebbun řehmeř u nitni d imseyyaren i marra inni tuya ixeddmn di řexdayem ifarzen. Zeg Ilawiyyen *twařeqqmen uřa d* imariren d iweqqafen d ieessasen n tewwura.

¹⁴ *Umi* ksin *tmenyat* n nnuqart nni tuya i dd-ittadfen ħar taddart n SIDI, yufa ukehhan Ĥilqiya adlis itwannḍen n ccariea n SIDI, *i tuya d asen immewcen* s ufus n Musa. ¹⁵ Ĥilqiya yarra-dd, inna i umarir Cafan “Nec ufiy di taddart n SIDI adlis n ccariea.” Uca iwca Ĥilkiya adlis i Cafan. ¹⁶ Cafan yiwi adlis ħar ujeğid. Netta ixebbar ajeğid, inna “Marra min umuren i imsexxaren nnek, aqa tteggan t. ¹⁷ Nitni faryen *temnyat* n nnuqart i ufin di taddart n SIDI uca wcin tt deg ufus n iweqqafen u n yenni itteggan řxedmet.” ¹⁸ *Xenni* iħaja umarir Cafan i ujeğid *ammu*, inna “Akehhan Hilqiya iwca ayi ijj n wedlis!” Cafan iyra zzayes x ujeğid. ¹⁹ Umi isřa ujeğid awařen n ccariea, imsar, icarreg netta arruḍ nnes. ²⁰ Yumur ujeğid i Hilqiya u i Axiqam, mmis n Cafan, u i εabdun, mmis n Mixa, u i umarir Cafan i εasaya, amsexxar n ujeğid, inna ²¹ “Uyurem, seqsam SIDI di řřwee inu u di řřwee n min iqqimen n Israyil d Yahuda x wawařen n wedlis i itwafen. Mařar afugem wenni xaney itwazeģeen zi SIDI, aqa-t d ameqqran, minzi ibabaten nney war ħḍin ca

33:25 ‘Yuciya’ - s Teibranit ‘Yuciya-hu’.

34:8 ‘Ařalya’ - s Teibranit ‘Ařalya-hu’. ‘Maεasiya’ - s Teibranit ‘Maεasiya-hu’.

2 IMEZRUJEN

awař n SIDI ĥima ad ggen am mammec min itwarin marra deg wedlis.”

²² Xenni yuyur Ĥilqiya ak-d yenni itwassekken zeg ujeđid ęar tñabbit Xulda, tamęart n Callum, mmis n Tuęahat, mmis n Ĥasra, wenni ibedden x řehri n warruđ. Nettat tezdeę di Urcalim deg wezyen nneđni zzayes uca ssiwřen akides x man aya. ²³ Nettat tenna asen “Ammu i iqęar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Inim i weryaz nni kenniw dd-issekken ęari:’²⁴ Ammu i iqęar SIDI ‘Xzar necc ad ssiwđeę tuęeffna x wemcan-a u x imezdaę nnes, marra nneři nni itwarin deg wedlis nni zzayes itwaęaren zzat i wudem n ujeđid n Yahuda, ²⁵ maęar nitni ĥeęyden xafi u iwyen tiwhibin i ireb-biten nneđni ařami d ayi ssearen s marra řexdayem n ifassen nsen. Afuęem inu ad itwazeęeę x wemcan-a u war ixessi.’ ²⁶ Maca i ujeđid n Yahuda, wenni kenniw dd-issekken da ĥima ad tesseęsam SIDI, ad as tinim: Ammu i iqęar SIDI, AREBBI n Israyil ‘X wawařen nni teřid cek, ²⁷ maęar idweř wuř nnek yarđeb u cek tesswađeęed ixef nnek zzat i wudem n AREBBI umi teřid i wawařen nnes x wemcan-a u x imezdaę nnes, u umi cek tesswađeęed ixef nnek uca tcarrged arruđ nnek u trud zzat i wudem nnek, s uya dd-sřię necc eawed ęark, inna SIDI. ²⁸ Xzar, necc ad cek jjeę ad tetwassarsed *deg wenđer* jar řejdud nnek u cek ad tetwassarsed *deg wenđer* nnek s řehna u titęawin nnek war twiřint ca marra tuęeffna nni i ęa ssiwđeę x wemcan-a u x imezdaę nnes.’ ” Nitni eawden awař-a i ujeđid.

²⁹ Xenni issekk ujeđid *ireęqasen* uca issmun marra imeęęranen n Yahuda d Urcalim. ³⁰ Uca igaeęeę ujeđid ęar taddart n SIDI ak-d marra iryazen n Yahuda d imezdaę n Urcalim uřa d ikeĥhanen d ayt n Lawi u marra řęens, zeg umeęęran ař ameęyan, u ęrin xasen marra awařen n wedlis n řeahd nni tuęa itwafen di taddart n SIDI. ³¹ Ajeđid ibedd deg wemcan nnes uca iqęen řeahd zzat i wudem n SIDI ĥima ad iđfar SIDI u ĥima ad iĥđa řumurat nnes d cĥadat nnes d tweęša nnes s marra wuř nnes u s marra řeęmar nnes u ĥima ad igę awařen nni itwarin deg wedlis-a. ³² Netta iĥa marra inni ięan di Urcalim d Binyamin, ad kkaren *ĥima ad t ssmetnen* uca imezdaę n Urcalim gęin ełahsab řeahd n AREBBI, AREBBI n ibabaten nsen. ³³ Yuciya ikkes marra jjeayef zi temmura n ayt n Israyil u yarra marra inni *izeddyen* di Israyil ttsexxaren i tsexxart n SIDI, AREBBI nsen. Marra ussan *n tudart* nnes war ĥeęyden ca zeg weđfar n SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. .

Ajeđid Yuciya ięeęyed řeid n tęarřt n Useędu

35 ¹ Xenni igęa Yuciya řeid n tęarřt n useędu i SIDI di Urcalim. ęarřen i tęarřt n useędu deg wass wiss arbeętaę n uyur amezwaru. ² Netta issbedd ikeĥhanen ęar imucan n tęessast nsen uca igęa daysen uř ęar řęedmet di taddart n SIDI. ³ Inna i Ilawiyyen, inni isseřmaden marra Israyil, inni tuęa itwaęeddsen i SIDI “Sarsem Ttabut di taddart nni ibna Suliman, mmis n Dawud, ajeđid n Israyil. Kenniw war tarebbum ead đđęeř *nnes* x tęarđin nwem. Sexxarem řexxu i SIDI, AREBBI nwem, u i řęens nnes Israyil ⁴ u sweędem ixef nwem, *am tetwasettfem* ełahsab tudrin n ibabaten nwem, ełahsab tarbiein nwem, am mammec tt yura Dawud, ajeđid n Israyil, u am mammec tt yura mmis Suliman. ⁵ Sbeddem ixef nwem di zzawect, *tetwasettfem* ełahsab řefruę n taddart n ibabaten, i tawmat nwem, řęens, u *tetwasettfem* ełahsab tarbiein n tudrin n ibabaten n ayt n Lawi. ⁶ ęarřem i tęarřt n useędu u qeđdsem ixef nwem. Sweędem tt i aytmatwem, maĥend ad tegęem ełahsab awař n SIDI *i d awem immewcen* s ufus n Musa.

⁷ Yuciya iwca uęi, izmaren d imyanen imeęyanen, i tarwa n řęens, marra aya i tęarřt n useędu i marra inni i din ięan, uca řqedđ nsen teřt-ařaf u *xenni eawed* teřt-ařaf n iyenduzen. Marra aya i dd-yusin zeg wagra n ujeđid. ⁸ Řĥukkam nnes wcin ict n tewhibt s řxađar i řęens, i ikeĥhanen u i Ilawiyyen:

Ĥilqiya, Zakariya d Yaĥiyil, iweęqafen n taddart n AREBBI, wcin i ikeĥhanen i tęarřt n useędu ařfayn u-setta-mya zeg wuęi u *xenni* teřt-mya n iyenduzen.

34:33 ‘Yuciya’ - s Teibranit ‘Yuciya-hu’.

2 IMEZRUYEN

⁹ Kunanya, Cimeiya d Nitniyil, aytmas, d Ħacabya, Yaċiyil d Yuzabad, imeqqranen n Ilawiyyen, wcin i Ilawiyyen i *tyaršt n useċdu xemsa-ařaf zeg wuġi u xenni xemsa mya n iyenduzen*.

¹⁰ *Ammu* isswejden i řxedmet. Ikehhanen tuya bedden deg wemcan nsen u Ilawiyyen di terbiein nsen eļařsab řumur n ujeġid. ¹¹ Nitni ħarřen i *tyaršt n useċdu uca* ikehhanen ruccen idammen zeg ufus nsen uca kksen ayt n Lawi *zzaysent iřmawen*. ¹² Nitni ħuzen *tyaršt n wecmađ zzayes ħima ad asen tt wcen, i řefruċ n tudrin n ibabaten, i ihenjiren n řgens, ħima ad tt wehħben d tyaršt i SIDI, am mammec tura deg wedlis n Musa uca ammu i iggin ak-d iyenduzen* ¹³ Xenni cenfen nitni *tyaršt n useċdu tiwa i tmessi am mammec teġa di lqaċida. Iziynat iqeddsen nneđni cenfen ten di marmitat d iřenjiren d tiqsiřin uca iwyen ten deyya ħar marra řgens*. ¹⁴ Awarni aya sswejden uřa i yixef nsen u i ikehhanen, maħar ikehhanen, tarwa n Harun, tuya řħan ak-d uwehħeb n tyarša n wecmađ d tadunt ař ġiřet. *Awarni aya sswejden Ilawiyyen i yixef nsen u i ikehhanen, tarwa n Harun*.

¹⁵ Imedyazen, tarwa n Asaf, *tuya bedden* deg wemcan nsen, eļařsab řumur n Dawud, Asaf, Hayman d Yadutun, amwařaw n ujeġid, uca iċessasen n tewwura *bedden* ħar kuř tawwart. Tuya war ittxeřři ad jjen řxedmet nsen, maħar aytmatsen, ayt n Lawi, sswejden tt asen.

¹⁶ Marra tasexxart n SIDI teċdeř *mliħ* deg wass nni i uħeřtu n *řeid n tyaršt n useċdu u i uwehħeb n tyarša n wecmađ x uealřar n SIDI eļařsab řumur n ujeġid Yuciya*. ¹⁷ Ayt n Israyil, inni *din iġan, ħđan tyaršt n useċdu deg wass nni u sebea n wussan ggin nitni řeid n weyrum břa antun*. ¹⁸ War din tuyi di Israyil bu *tyaršt n useċdu am ta zeg wussan n unabi řamwil u uřa d ijen zeg ijeġiden n Israyil war issewjed ict n tyaršt n useċdu am mammec tt igga Yuciya ak-d ikehhanen d ayt n Lawi u ak-d marra Yahuda d Israyil, nni din iġan, u ak-d imezđay n Urcalim*. ¹⁹ Deg usegg^was wiss tmentaç n tgeldit n Yuciya tetwagg *tyaršt n useċdu tanita*.

Řmewt n Yuciya

²⁰ Awarni i marra aya, umi ikemmeř Yuciya taddart, iffey-dd Naxu, ajeġid n Miřra, ħar Lfurař ħima ad immney ak-d Karkamic. Uca Yuciya iffey-dd i umsagar akides. ²¹ Naxu *maca issekk-dd ħars ireqqasen, inna “Min di jar ayi-dd cek, a ajeġid n Yahuda? War iġi ħark i dd ffeyċ ass-a, maca ħar ict n taddart nneđni tenni iġan akidi deg umenyi uca SIDI inna ayi ad qeġqey. X uya ħeyyed x SIDI, wenni akidi ibedden niy ad cek iđeyyee.”* ²² *Maca* Yuciya war issneqřeb aymbub nnes zzayes, maca igga ixef nnes war iġi d netta ħima akides immney u netta war isři ħar wawařen n Naxu *inni i dd yusin zeg uqemmum n AREBBI, maca yusa-dd ħar umenyi di řewđa n Majiddu*. ²³ *Maca* imjebbaden n řqews řeqfen ajeġid Yuciya. *Xenni inna ujeġid i imsexxaren nnes “Nedhem ayi zi senni, maħar necc twayezmey ařas!”* ²⁴ Imsexxaren nnes ksin t deg ukarru uca nedhen t deg ijj n ukarru nneđni wenni ħars uca iwyen t ħar Urcalim. Immut *dinni* uca neđřen t deg imeđřan n ibabaten nnes. Marra Yahuda d Urcalim ceđnen x Yuciya. ²⁵ Irmiya igga ict n yezři s ugejđur x Yuciya. Ař ass-a marra imedyazen d tmedyazin ssawařen x Yuciya deg izřan s igejđuren nsen, minzi nitni ggin tt d ict n tewřiyyet di Israyil. Xzar, nitni twazemmen deg izřan s igejđuren.

²⁶ Imezruyen i iqqimen n Yuciya d tmexsiwt nnes icewwaren, aqa aya *marra* am mammec tura di ccariea n SIDI. ²⁷ Imezruyen nnes, imezwura d ineggura, xzar, aqa twazemmen deg wedlis n ijeġiden n Israyil d Yahuda.

Yahuyaħaz, ajeġid n Yahuda

36 ¹ Řgens n temmurt ksin Yahuyaħaz, mmis n Yuciya, uca ggin t d ajeġid di Urcalim deg wemcan n babas. ² Yahuyaħaz *tuya* ħars třata u-eicrin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem třata n iyuren di Urcalim. ³ Ajeġid n Miřra ikkes it *d ajeġid* zi Urcalim uca igga i temmurt ijj n multa n mya n talint n nnuqart d ict n talint n wurey. ⁴ Ajeġid n Miřra igga

2 IMEZRUYEN

umas Ilyaqim d ajeğid x Yahuda d Urcalim. Netta ibeddeř isem nnes ęar Yahuyaqim. Maca umas Yahuyahaz iřtef Naxu uca yiwyi it ęar Miřra.

Yahuyaqim, ajeğid n Yahuda

⁵ Yahuyaqim tuya ęars xemsa u-ęicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta ihkem hiřac n isegg^wusa di Urcalim. Netta igga min ięan d aęeffan di tiřřawin n SIDI, AREBBI nnes. ⁶ Nabuxadnařřir, ajeğid n Babil, iffey *i umenyi* akides uca icarf it s tnayen n ssnaseř n nnuqart ĥima ad t yawi ęar Babil. ⁷ Nabuxadnařřir yiwi uřa d *ij n wezyen* n řeqcue zi taddart n SIDI ęar Babil uca issars iten di zzawect di Babil. ⁸ Imezruyen iqqimen n Yahuyaqim d jjeayef i igga u min ęars itwafen, xzar, marra man aya itwazemmem deg wedlis n ijeğiden n Israyil d Yahuda. Mmis Yuyaxin idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Yahuyakin, ajeğid n Yahuda

⁹ Yahuyakin tuya ęars tmeņac n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta ihkem trřata n iyuren d eęcra n wussan di Urcalim. Netta igga min ięan d aęeffan di tiřřawin n SIDI. ¹⁰ ęar ubeddeř n usegg^was ijja ujeğid Nabuxadnařřir ad t yawi ęar Babil s řeqcue ięřan zi taddart n SIDI. Netta igga umas řidqiya d ajeğid n Yahuda d Urcalim.

řidqiya, ajeğid n Yahuda, di tmeĥbast ęar Babil

¹¹ řidqiya tuya ęars waĥit u-ęicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta ihkem hiřac n isegg^wusa di Urcalim. ¹² Netta igga min ięan d aęeffan di tiřřawin n SIDI, AREBBI nnes. Netta war isswadeę ixef nnes zzat i wudem n unabi Irmiya *wenni issiwřen* zeg uqemmum n SIDI. ¹³ Uřa d netta iyewweę x ujeğid Nabuxadnařřir, wenni t ijjin ad ijjaę ęar AREBBI. Netta issemĥeđ iri nnes uca isseęseĥ uř nnes maĥend war dd-iddikk^wiř ęar SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁴ U marra imeqqrannen zeg ikehhanen uřa d řgens ruĥen igg^wjen ařřas di řeydar nsen, *ggin* am mammec marra jjeayef n řegnus. Nitni ssxemjen taddart n SIDI tenni tuya iqeddes di Urcalim. e

¹⁵ SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, issekk-dd ęarsen *inehharen* s ufus n ireqqasen nnes, řexxu nię řexmin, maęar netta tuya izzięiz as řgens nnes d tzeddięt nnes. ¹⁶ Nitni maca stehzan zeg ireqqasen n SIDI u sseĥqaren awařen nnes. Nitni ggin tađřa x inabiyyen nnes, ęars ařami afugem n SIDI igaeęed x řgens nnes, ařami war iqqim ead usgenfu. ¹⁷ Netta igga ajeğid n Ikaldaniyyen ad dd-iffey ęarsen, wenni inęin ihudriyyen nnes s ssif di taddart n zzawect. Netta war isseizz x ihudriyyen nię x teeziyyin uřa x iwessura d imeccaybuten. AREBBI iwca iten marra deg ufus nnes. ¹⁸ Marra řeqcue n taddart n AREBBI, *řeqcue* imeqqrannen d imezyanen, uřa d txubay n taddart n SIDI d txubay n ujeğid d řĥukkam nnes, aqa marra aya yiwyi it ęar Babil. ¹⁹ Nitni sscemđen taddart n SIDI, hedmen řĥiđ n Urcalim uca qqđen marra řeqřur nnes s tmesi u *ammu* areddęen marra řeqcue ięřan ařřas. ²⁰ Wi iqqimen zi ssif, yiwyi it di tĥebbast ęar Babil uca dewřen nitni d imsexxaren i netta u i iĥenjiyen nnes ař řeĥkamet n tgeldit n Lfurs. ²¹ - ĥima ad itwasseęfeř wawař n SIDI *i issiweř* s uqemmum n Irmiya - ęars ařami teksi tammurt *isegg^wusa nnes* n ssebt. Marra ussan n wareddeę tuya tammurt tareyyeĥ, ęars ařami tkemmeř sebein n isegg^wusa.

Aęqeb n řgens s ufus n Kurac n Lfurs

²² Maca deg usegg^was amezwaru n ujeğid Kurac, ajeğid n Lfurs - ĥima ad itwakemmeř wawař n SIDI s uqemmum n Irmiya - issekkar-dd SIDI buĥbeř n Kurac, ajeğid n Lfurs, uca ijja netta ad dd-iffey ijj n ubarreĥ di marra tageldit nnes, uřa di tira, maĥend ad yini ²³ "Ammu i iqqar Kurac, ajeğid n Lfurs 'SIDI, AREBBI n ujenna, iwca ayi marra tigeldawin n temmurt uca netta igga xafi ad bnię ict taddart di Urcalim tenni *ięan* di Yahuda. Qae man wen mma zzaywem zi marra řgens nnes, ad yiři SIDI, AREBBI nnes, akides, ejj it ad igaeęed!"

EAZRA

Řumur n Kurac, ajeğid n Lfars

1¹ Deg usegg^was amezwaru n ujeğid Kurac n Lfurs, issekkar SIDI, ĥima ad itwakemmeř wawař n SIDI zeg uqemmum n Irmiya, buĥbeř n Kurac, ajeğid n Lfurs, maĥend ad itwabarreĥ ammu di marra tageldit nnes s uqemmum d tira

² “Ammu i iqqar Kurac, ajeğid n Lfurs ‘SIDI, AREBBI n ujenna, iwca ayi marra tigeldawin n temmurt uca netta igga xafi, ad as bniy ict n taddart di Urcalim, tenni *iğan* di Yahuda. ³ Man wen zzaywem zi řgens nnes, ad yiři AREBBI akides, ejj it ad igææed ĥar Urcalim, tenni *iğan* di Yahuda, ad ibna taddart n SIDI, AREBBI n Israyil. Aqa-t d AREBBI wenni *izeddyen* di Urcalim. ⁴ Qæ wenni iqqimen *izeddyen* di *ca* n marra imucan mani izdey d abarrani, ad kkaren iryazen n wemcan nnes ad as wcen afus s nnuqart d wurey, s wagra d řmař, *u man aya břa tawhibt immewcen s řxađar* i taddart n SIDI, *tenni iğan* di Urcalim.’ ”

⁵ *Xenni* kkaren izeğifen n *tudrin* n ibabaten n Yahuda d Binyamin uřa d ikehhanen d ilawiyyen u marra inni umi issfaq AREBBI buĥbeř maĥend ad gaææden ĥima ad bnan taddart n SIDI wenni *izeddyen* di Urcalim. ⁶ Marra inni i d asen-dd innden wcin asen afus s řeqcæ n nnuqart, s wurey, s wagra u s řmař u s tarzifin iyřan, břa min immewcen s řxađar. ⁷ Ajeğid Kurac issuffey řeqcæ n taddart n SIDI, tinni tuya iksi Nabuxadnařur zi Urcalim, igga iten di taddart n arebbi nnes. ⁸ Kurac, ajeğid n Lfurs, issuffey itent ĥar barra s ufus n Mitradat, bab n txabect, uca iwca i tent s řeřsab i Cicbařsar, ameqqran n Yahuda.

⁹ Wa tuya d řqedd nsen: třatin n třbařa n wurey, ařef n třbařa n nnuqart, tesæa u-æicrin n řemwas, ¹⁰ třatin n ifenjařen n wurey, arebea-mya u-æecra n ifenjařen innedni n nnuqart d wařef n řeqcæ nnednit. ¹¹ Marra řeqcæ n wurey d nnuqqart tuya iwden xemsa-ařaf u-arebea-mya. Marra aya yiwyi t Cicbařsar akides, *jmiæ* ak-d imenfiyyen, inni itwaksin zi Babil ĥar Urcalim.

Lista n imeĥbas inni iæeqben ak-d Zarubbabil

2¹ Ina d tarwa n læamala, inni, zeg imenfiyyen nni i dd-iksi Nabuxadnařsar, ajeğid n Babil, *di řweqt nni* akides, i dd-igææeden zi tmeĥbast uca æeqben ĥar Urcalim d Yahuda, kuř ijj ĥar tendint nnes, ² *uca* usin-dd ak-d Zarubbabil, Yecuea, Nahamya, Saraya, Raelaya, Murdaxai, Bilcan, Misfar, Biyway, Raĥum d Baena. Wa d řqedd n yeryazen n řgens n Israyil.

³ Ayt n n Faræuc, ařfayn u-mya u-tnayen u-sebein n yeryazen.

⁴ Ayt n Cafatya, teřt-mya u-tnayen u-sebein n yeryazen.

⁵ Ayt n Araĥ, sebea-mya u-xemsa u-sebein n yeryazen.

⁶ Ayt n Fahat-Mu’ab, n tarwa n Yecuea n Moab, ařfayn u temnem-mya u-tenæac n yeryazen.

⁷ Ayt n Eilam, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin n yeryazen.

⁸ Ayt n Zattu, tesæa-mya u-xemsa u-settin n yeryazen.

⁹ Ayt n Zakkay, sebea-mya u-settin n yeryazen.

¹⁰ Ayt n Bani, setta-mya u-tnayen u-rebein n yeryazen.

2:2 ‘leadađ’ - niy ‘amdan’.

- ¹¹ Ayt n Babay, setta-mya u-třata u-εicrin *n yeryazen.*
¹² Ayt n Earjad, ařef u-mitayn u-tnayen u-εicrin *n yeryazen.*
¹³ Ayt n Aduniqam, setta-mya u-setta u-settin *n yeryazen.*
¹⁴ Ayt n Biyway, ařfayn u-setta u-xemsin *n yeryazen.*
¹⁵ Ayt n Eadin, arebea-mya u-arebea u-xemsin *n yeryazen.*
¹⁶ Ayt n Ařir, zi Hazaqiya, tmenya u-teseın *n yeryazen.*
¹⁷ Ayt n Biřay, teřt-mya u-třata u-εicrin *n yeryazen.*
¹⁸ Ayt n Yura, mya u-teneac *n yeryazen.*
¹⁹ Ayt n Hacam, mitayn u-třata u-εicrin *n yeryazen.*
²⁰ Ayt n Jibbar, xemsa u-teseın *n yeryazen.*
²¹ Ayt n Bayt-Lahm, mya u-třata u-εicrin *n yeryazen.*
²² Iryazen ni Nařufa, setta u-xemsin *n yeryazen.*
²³ Iryazen n Eanatut, mya u-tmenya u-εicrin *n yeryazen.*
²⁴ Ayt n Eazmut, tnayen u-rebeın *n yeryazen.*
²⁵ Ayt n Qiryat-Earim, Kafira d Ba'irut, sebea-mya u-třata u-rebeın *n yeryazen.*
²⁶ Ayt n Rama d Jabae, setta-mya u-wařed u-εicrin *n yeryazen.*
²⁷ Iryazen n Mixmas, mya u-tnayen u-εicrin *n yeryazen.*
²⁸ Iryazen n Bayt-Il d Eay, mitayn u-třata u-εicrin *n yeryazen.*
²⁹ Ayt n Nabu, tnayen u-xemsin *n yeryazen.*
³⁰ Ayt n Mařbic, mya u-setta u-xemsin *n yeryazen.*
³¹ Ayt n *ij n* Eilam nneđni, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin *n yeryazen.*
³² Ayt n Hारim, teřt-mya u-εicrin *n yeryazen.*
³³ Ayt n Lud, Hадid d Unu, sebea-mya u-xemsa u-εicrin *n yeryazen.*
³⁴ Ayt n Ariřa, teřt-mya u-xemsa u-rebeın *n yeryazen.*
³⁵ Ayt n Sana'a, teřt-ařaf u-setta-mya u-třatin *n yeryazen.*

³⁶ **Ikehhanen**

- Ayt n Yadeiya, zi taddart n Yecuεa, tesea-mya u-třata u-sebeın *n yeryazen.*
³⁷ Ayt n Immir, ařef u-tnayen u-xemsin *n yeryazen.*
³⁸ Ayt n Façur, ařef u-mitayn u-sebea u-rebeın *n yeryazen.*
³⁹ Ayt n Hारim, ařef u-sebeřac *n yeryazen.*

⁴⁰ **Ilawiyyen.**

Ayt n Yecuεa, ayt n Qadmiyil, zeg ayt n Hudawya, arebea u-sebeın *n yeryazen.*

⁴¹ **Imedyazen**

Ayt n Asaf, mya u-tmenya u-εicrin *n yeryazen.*

⁴² **Ayt n iεessasen n tewwura.**

Ayt n Callum, ayt n Ařir, ayt n řalmun, ayt n Eaqquub, ayt n Hаřiřa, ayt n Cubay, aqa-ten *jmiε* mya u-tesea u-třatin *n yeryazen.*

⁴³ **Imsexxaren n zzawect**

- Ayt n řiřa, ayt n Hасufa, ayt n řabaεut,
⁴⁴ ayt n Qiruc, ayt n Ciεaha, ayt n Fadun,

2:41 'imedyazen' - niy 'imeynujen'.

⁴⁵ ayt n Labana, ayt n Ҳajaba, ayt n Ёaqqub,

⁴⁶ ayt n Ҳajab, ayt n Camlay, ayt n Ҳanan,

⁴⁷ ayt n Jadil, ayt n Ҳajar, ayt n Ra'aya,

⁴⁸ ayt n Raşin, ayt n Naqquda, ayt n Jazzam,

⁴⁹ ayt n Uzza, ayt n Fasiḥ, ayt n Bisay,

⁵⁰ ayt n Asna, ayt n Maʿunim, ayt n Nafusim,

⁵¹ ayt n Baqbuq, ayt n Haqufa, ayt n Ҳarḥur,

⁵² ayt n Başlut, ayt n Maḥida, ayt n Ҳarca,

⁵³ ayt n Barqus, ayt n Sisara, ayt n Tamah,

⁵⁴ ayt n Nasih, ayt n Ҳaṭifa.

⁵⁵ **Iḥenjiren n imsexxaren n Suliman.**

Ayt n Suṭay, ayt n Sufarat, ayt n Faruda,

⁵⁶ ayt n Yaʿala, ayt n Darqun, ayt n Jiddil,

⁵⁷ ayt n Cafatya, ayt n Ҳaṭṭil, ayt n Fuxarat-Ḍḏabayim d ayt n Ami.

⁵⁸ Marra imsexxaren n zzawect d tarwa n imsexxaren n Suliman, aqa-ten *jmie* teṛt-mya u-tnay-en u-tescin *n yeryazen*.

⁵⁹ Ina d inni dd-igaʿeden zi Tal-Milah, Tal-Ҳarca, Karub, Addan d Immir, *maca* war zemmaren ad ssecnen zi jjihet n taddart n ibabaten nsen niy zi jjihet n tarwa nsen, aqa nitni *qarsen-dd* zi Israyil:

⁶⁰ ayt n Dalaja, ayt n Ṭubiyya, ayt n Naquda, setta-mya u-tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

⁶¹ Uca zi ayt n ikehhanen, ayt n Ҳabaya, ayt n Haqquş, ayt n Barzillay, *aca* *zzaysen inni* iwyen ict n temyart zi yessis n Ujileadi Barzillay u twaṛayan s yisem nnes.

⁶² Nitni arzun x tewriqt n uzemmam nsen *deg wedlis n taşiret*, *maca* war t ufin. X uyenni twassuffyen nitni zi tukehant.⁶³ Lwali ameqqran inna asen, war ttetten zi tmesṛayin iqeddsen qae ḡars aḡ i ḡa ikkar ij n ukehhan ak-d Urim d Tummim.

⁶⁴ Marra agraw *n ṛgens tuya di* tnayen u-arebein-aṛaf u-teṛt-mya u-settin *n yeryazen*, ⁶⁵ nhṛa imsexxaren d tsemyin nsen. Ina tuya-ten marra sebea-aṛaf u-teṛt-mya u-sebea u-tṛatin uca ḡarsen mitayn n imedyazen d tmedyazin.

⁶⁶ Iysan nsen *tuya-ten di* sebea-mya u-setta u-tṛatin u isardan nsen *tuya-ten di* mitayn u-xemsa u-rebein.

⁶⁷ Iṛeyman nsen *tuya-ten di* arebea-mya u-xemsa u-tṛatin u iḡyaṛ nsen *tuya-ten di* sebea-mya u-εicrin.

⁶⁸ Umi dd-yusin ḡar taddart n SIDI di Urcalim, wcin ca n izeḡifen *n tudrin* n ibabaten s ṛxaḏar i taddart n AREBBI ḡima ad tt ssbedden deg wemcan nnes.⁶⁹ Nitni wcin i ssenduq n txubay i ṛxedmet anect n wagra nsen waḡit u-settin-aṛaf n 'draxma' n wureḡ d xemsa-aṛaf n 'mina' n nnuqart d mya n warruḏ *n teṛmect* i ikehhanen.

⁷⁰ Ikehhanen d Ilawiyyen d ca zi ṛgens, imedyazen, iεessasen n tewwart d imsexxaren n zzawect uyuren ad zedyen di tneddam nsen uṛa d marra Israyil *yuyur ad izdey* di tneddam nnes.

2:65 'imedyazen d tmedyazin' - niy 'imeynujen d tmeynujin'.

2:69 'tixubay' - niy 'ṛeknuz'.

Beddu n řebni wiss tnayen n taddart n Arebbi

3¹ Umi dd-yiwed uyur wiss sebĕa u ayt n Israyil tuya-ten di tneddam, issmun řgens am ijj n weryaz di Urcalim. ² Yecuea, mmis n Yuřadaq, ikkar ak-d aytmas, ikehhanen, d Zarubbabil, mmis n Ca’altiyil, ak-d aytmas, bnan aealřar n AREBBI n Israyil, ĥima ad xas qeddmn tiyarřa n wecmađ, am mammec tura di ccariea n Musa, aryaz n AREBBI. ³ Nitni ssbedden aealřar deg wemcan nnes *mani t tuya d amezwaru*, minzi tigg^wudi zi řegnus n temmura tewđa-dd xasen, uca qeddmn xas tiyarřa n wecmađ i SIDI, tiyarřa n wecmađ i řřbeĥ u i tmeddit. ⁴ Uca eeyyden Řeid n Ieuccuten, am mammec t yura, uca *qeddmn* tiyarřa n wecmađ, ass idfar umas, *tuya řqedd nsent* i ijj n wass *elařsab min itwaggen* i wass nni. ⁵ Awarni as *qeddmn nitni* tařarřt n wecmađ n řebda d *tyarřa* i uyuren n jdud u i marra řeeyad itwaggen n SIDI inni tuya itwaqeddsen u *eawed tiyarřa n* kuř ijj wenni iřřewĕen ĥima ad iqeddem ict n tewhibt s řxađar i SIDI.

⁶ Zeg wass amezwaru n uyur wiss sebĕa bđan nitni ad qeddmn tiyarřa n wecmađ i SIDI, maca dsas n zzawect n SIDI war itwagg *ead*. ⁷ Wcin nitni nnuqart i imassuten u i inejjaren, uca i *ayt n* Sidun u i *ayt n řur wcin nitni* macca d tissit d zzećt maĥend ad awyen akeccuđ n tneglin n Lubnan řar řebĥar řar Yaffa elařsab ttesriĥ i d asen iwca Kurac, ajeĝid n Lfurs. ⁸ Deg usegg^was wiss tnayen awarni wawađ nsen řar taddart n AREBBI di Urcalim, deg uyur wiss tnayen, bđan Zarubbabil, mmis n Ca’altiyil, d Yecuea, mmis Yuřadaq, d aytmas nsen i iqqimen, ikehhanen d Ilawiyyen d marra inni i dd-yusin zi tmehbast řar Urcalim, *di řxedmet*. Nitni ggin Ilawiyyen zi eicřin isegg^wusa sennej maĥend ad řřfen acbar x řxedmet n taddart n SIDI. ⁹ Uca ikkar Yecuea d iĥenjiren nnes d aytmas, Qadmyil d tarwa nnes, ayt n Yahuda, am ijj n weryaz maĥend ad řřfen acbar x yenni iggin řxedmet di taddart n AREBBI. Ayt n Ĥinadad ak-d iĥenjiren nsen d aytmatsen Ilawiyyen.

¹⁰ Umi tuya ibennayen ssrusan dsas i zzawect n SIDI, ssbedden nitni ikehhanen s warruđ nsen ak-d řřayřat, d Ilawiyyen, ayt n Asaf, s teĝunin n wuzzař ĥima ad ssemyaren SIDI am mammec tuya i d asen isscen ufus n Dawud, ajeĝid n Israyil. ¹¹ Nitni yennjen s nubat i SIDI s usemyar d uqadi, aqa netta iřbeĥ minzi tamexsiwt nnes icewwaren x Israyil tettyima i řebda. U marra řgens isyuy s yijj n usřiwřew imyar i usemyar n SIDI mayar dsas i taddart n SIDI tuya immars. ¹² Ařřas n ikehhanen d Ilawiyyen d izeĝifen n *tudrin n* ibabaten, imeqqranen inni izřrin umi itwagg dsas n taddart tamezwarut, inni řar iĝa *ead* taddart nni zzat i tiřřawin nsen, run s tmijja ijehden, *maca uřa d ařřas* arenyen di tmijja *nsen* s usřiwřew u s řefraĥet, ¹³ ařami war zemmaren ad meyyzen řĥess n usřiwřew d řĥess n usyuyyi s imetřawen n řgens, minzi řgens isyuy s yijj n usřiwřew imyar ařami itwaseř řĥess zi řagg^waj.

Řeekaset x řebni n taddart n Arebbi

4¹ Umi sřan řĕedyan n Yahuda d Binyamin, aqa ayt n lmenfa tuya bennan zzawect i SIDI, AREBBI n Israyil, ² usin-dd nitni řar Zarubbabil d izeĝifen n *tudrin n* ibabaten uca nnan asen “Ejj aney ad nebna *jmie* akidwem, minzi uřa d neccin narezzu AREBBI, am kenniw, aqa tuya nqeddem tiyarři zeg wussan n Asarĥaddun, ajeĝid n Accur, wenni i d aney-dd da issgaeeden.”

³ Maca Zarubbabil d Yecuea d izeĝifen iqqimen n *tudrin n* ibabaten n Israyil, nnan asen “War *iĝi* i kenniw d neccin maĥend ad nebna *jmie* ict n taddart i AREBBI nney. Neccin weĥedney ad tt nebna i SIDI, AREBBI n Israyil, am mammec i d aney yumur ujeĝid Kurac, ajeĝid n Lfurs.”

⁴ Uca imsar, aqa řgens n temmurt ssarxun ifassen n řgens n Yahuda uca ssigg^widen ten x řebni.

⁵ Cran imcawaren đidd nsen maĥend ad ssbeřřren anway nsen u *aya ikka* marra ussan n Kurac, ajeĝid n Lfurs, ař tgelda n Dariyus, ajeĝid n Lfurs. ⁶ Umi tuya Aĥacwiruc d ajeĝid, řar beddu n tgelda nnes, uran nitni ijj n ucetci đidd i imezday n Yahuda d Urcalim.

⁷ Deg wussan n Artahčasta yura Biclam *ak-d* Mitradat d Țabayil d ieciren nnes innedni, i ujeğid Artahčasta, ajeğid n Lfurs. Tuğa tabrat tura s tira n *iřes n* taramit u tuğa tarjmen tt *εawed* Țar taramit.

⁸ Raḥum, amsuffey n řehkamat, d umarir Cimcay urin ict n tebrat i ujeğid Artahčasta didd i Urcalim, tenni *dayes yura* ammu:

⁹ “Raḥum, amsuffey n řehkamat, d umarir Cimcay d inni iqqimen zeg iqrinen nsen di řxedmet, Idiniyyen d Ifarstikiyyen d Ițarfiliyyen d Ifarsiyyen d Irkawiyyen d Ibabeluniyyen d Icuca-nixiyyen d Idahwiyyen d Ieilamiyyen, ¹⁰ d řegnus nnedni, inni iwyi ten Asnaffar ameqqran amcennee di lmenfa u issezdey iten di tendint n Samarya u di jjihet iqqimen Țar ujemmađ n iȚzar. Uca *xenni*.”

¹¹ Ta d tiřemt n tebrat i d as-dd ssekken i ujeğid Artahčasta:
“Imsexxaren nnek, iryazen nni *iğan* Țar ujemmađ n iȚzar, uca *xenni*.”

¹² “Iři ad issen ujeğid aqa Udayen i dd-igaεeden zi Țark, aqa iwđen-dd Țarney Țar Urcalim uca nitni aqa bennan tandint nni iyewwyen taεeffant, aqa tkemmařen řehyuđ u εeddřen dsasat. ¹³ *Xenni řexxu*, iři ad issen ujeğid, mařa tandint nni ad tetwassbedd twařat nnedni u řehyuđ ad twakemmřen, aqa nettat war tticc Ijizya řa d řεecur uřa d đđariba n webrid uca *ammu* i Ța tessexsar tendint arbeḥ n ijeğiden. ¹⁴ *Xenni řexxu*, umi neccin nettmeğah macca nney s tmeğah t n řeqřer u war i d aney-dd tusi mařa neccin nxezzar umi itwassbeheř ujeğid, x uyenni nes-sekk-dd tabrat-a uca nessargeb aya i ujeğid, ¹⁵ ḥima ad arzun deg wedlis n imezruyen n ibabaten nwem uca ad tafed deg wedlis n imezruyen uca ad *zzayes* tessned aqa tandint-a d ict n tendint iyewwyen, tiwi-dd arrziyyet i ijeğiden d iqlimen u zeg wečar uya ssekkaran days nitni ayewwey. S uyenni tetwahdem tendint-a. ¹⁶ Neccin nessargeb ajeğid, aqa, mařa ad tetwabna tendint-a *εawed* uca ad twakemmřen řehyuđ nnes, *xenni* war Țark ttetiři ca teřart *εad* ayirin i iȚzar.”

¹⁷ Ajeğid issekk tamwarrit i Raḥum, amsuffey n řehkamat, d umarir Cimcay d inni iqqimen zeg iqrinen nsen di řxedmet inni izeddyen di Samarya uřa i yenni iqqimen *zeddyen* ayirin i iȚzar:

“Řehna, uca *xenni*.”

¹⁸ “Tabrat i d aney-dd tessekem, aqa tetwaȚar xafi *am mammec teğa* nican. ¹⁹ Uca *awarni řami* umurey aya, tetwagg ict n tarezzut uca ufin aqa tandint-a tyewwey x ijeğiden zeg wečar uya uca ssekkaren days *řebda* ayewwey d řehweř. ²⁰ *εawed* tuğa *din* ijeğiden imeqqranen x Urcalim, inni tuğa iḥekmen di marra *jwayeh* ayirin i iȚzar uca tetwaxeğeř asen Ijizya d řεecur d đđariba n webrid. ²¹ Iwa, řexxu umurem ad ssbeddem iryazen-a. Tandint war tbenni twařat nnednit Țars ař i Ța itwassuffey zzayi řumur *i uya*. ²² Țarwem aqa ad tarxum zi tmesřact-a. Mayemmi i Ța temȚar druct *εad* i zi i Ța twassexsaren ijeğiden?”

²³ Řami tetwaȚar tebrat n ujeğid Artahčasta i Raḥum d Cimcay, amarir, d iqrinen nsen di řxedmet, uyuren ina s tazřa Țar Urcalim, Țar Wudayen uca ssbedden ten zi *řxedmet nsen* s uyiř u s řxuncet. ²⁴ *Xenni* tbedd řxedmet i taddart n Arebbi wenni izeddyen di Urcalim uca iqqim ibedd ař asegg^was wiss tnayen n tgelda n Dariyus, ajeğid n Lfurs.

Beddu řebni ɛawed deg wussan n ujeđid Dariyus

5¹ Xenni nabben inabiyyen, anabiy Ħaggayi d Zakarya, mmis n Eidu, i Wudayen nni iđan di Yahuda d Urcalim. Nabben ɣarsen s yisem n Arebbi n Israyil.² Xas uca ikkar Zarubbabil, mmis n Ca'altiyil, d Yacuea, mmis n Yuřadaq, uca nitni bdan ad bnan taddart n Arebbi wenni izeddyen di Urcalim, uca inabiyyen n Arebbi, inni akidsen ibedden, *tuya-ten din* akidsen.

³ Di řweqt nni yusa-dd Tatnay, lwali n *weqlim* ayirin i iɣzar, ak-d Catar-Buznay u ɣarsen iqri-nen nnes di řxedmet, uca nnan asen ammu “Man wen i kenniw yumuren, maĥend ad tebnam taddart-a u *maĥend* ad tkemmřem řĥid-a?”⁴ Xenni nenna asen neccin ismawen n yeryazen i tuya ibennan řebni-ya.⁵ Maca tiřt n Arebbi nsen tuya-tt x imɣaren n Wudayen uca war ggin ad ten ssbedden *zi řxedmet* ař i ɣa tawed tmesřact ɣar Dariyus uca awarni aya ad řřfen tabrat x man aya.

⁶ Tiřemt n tebrat nni issekk Tatnay, lwali n *temmurt* ayirin i iɣzar, ak-d Catar-Buznay d iqri-nen nnes di řxedmet, iqri-nen nni iđan ayirin i iɣzar, ɣar ujeđid Dariyus.

⁷ Nitni ssekken as-dd ict n tebrat tura days ammu

“Ad yiři i ujeđid Dariyus řehna zi marra iyezdisen!”

⁸ “Iři ad issen ujeđid, aqa neccin nuyur ɣar *weqlim* n Yahuda, ɣar taddart n Arebbi ameqqran. Aqa ggur ad tetwabna s izra imeqqranen u itwagg ukeccuđ di řeĥyuđ. Řxedmet-a tetwagg s cđaret uca tegg^wur mliĥ jar ifassen nsen.⁹ Neccin nesseqsa imeqqranen-a u nnan *asen* ammu ‘Man wen i d awem iwcin řumur maĥend ad tessbeddem taddart-a u ad tkemmřem řĥid-a?’

¹⁰ Nesseqsa ten uřa x ismawen nsen ĥima ad ac ten-dd nini, ařami niweđ ad nzemmem ismawen n yeryazen nni iđan ɣar uzeđif nsen.¹¹ Nitni arrin aney-dd, nnan ammu ‘Neccin d imsexxaren n Arebbi n ujenna d *temmurt* u nebna taddart tenni tetwabna danita ařtas n isegg^wusa zeg wami. Ijj n ujeđid d ameqqran n Israyil ibna tt u ikemmeř itt.¹² Maca awarni řami ssearen ibabaten nney Arebbi n ujenna, aqa iwci ten deg ufus n Nabuxadnařsar, ajeđid n Babil, Axaldiwi, wenni ihedmen taddart-a u issendeh řgens di lmenfa ɣar Babil.

¹³ Maca deg usegg^was amezwaru n Kurac, ajeđid n Babil, yumur Kurac ad ssbedden taddart-a n Arebbi *twařat nneđni*.¹⁴ Uřa d řeqcue n wureɣ d nnuqart zi taddart n Arebbi, inni ikkes Nabuxadnařsar zi zzawect di Urcalim, issidef iten ɣar zzawect n Babil, aqa issuffey iten Kurac zi zzawect di Babil u iwci *ten i ij n weryaz* qqaren as Cicbařsar, wenni tuya igga d lwali.¹⁵ Netta inna as: Ksi řeqcue-a ruĥ, ggem ten di zzawect di Urcalim uca ittxeřsa ad din tetwabna taddart n Arebbi deg wemcan nnes *n zic*.

¹⁶ Xas uca yusa-dd Cicbařsar nni uca issars dsasat i taddart n Arebbi di Urcalim u zi senni ař řexxu aqa nitni bennan *tt, maca war tetwakemmeř ead.*¹⁷ Xenni řexxu, mařa yarđa i ujeđid, iři ad arzun deg wexxam n txubay n ujeđid di Babil, ma s tidett immewc řumur zi ɣar ujeđid Kurac ĥima ad tetwabna taddart-a n Arebbi *twařat nneđni* uca ad aney-dd itwassekk *xenni* lqarar n ujeđid.”

Řumur n ijeđid Dariyus

6¹ Xenni issuffey ujeđid Dariyus řumur uca arzun di taddart n idlisen itwannđen mani twaxemmřent txubay din di Babil.² Xenni itwaf di Aĥmata ijj n wedlis itwannđen di lqelea tenni iđan deg *weqlim* n Midya u days tuya tira-ya n řidaret

³ “Deg usegg^was amezwaru n ujeđid Kurac, issuffey Kurac řumur-a ‘X taddart n Arebbi di Urcalim. Aqa ittxeřsa ad tetwabna taddart nni *twařat nneđnit* deg wemcan mani qeddmn tiyarša

u *ittxeṣṣa* ad twassgaεdent dsasat nnes. R̥ueṛa nnes *ad tiṛi* settin n iyaḡen, tiru nnes settin n iyaḡen,⁴ s tṛata n řesdud n tṣuḡar timeqqranin d ijj n sseḡd n tefṛewt d jdid, u min din ixexṣen ad zzayes tetwakellef zi taddart n ujeḡid.⁵ Uṛa d řeqcue n wureḡ d nnuqart n taddart n Arebbi, inni ikkes Nabuxadnaṣṣar zi zzawect nni *iḡan* di Urcalim u iwyi ten ḡar Babil, ad twarren u man aya ad dd-idweṛ ḡar zzawect nni *iḡan* di Urcalim, ḡar wemcan nnes uca ad temmarsed di taddart n Arebbi.’

⁶ S man aya, Tatnay, lwali n *temmurt* aḡirin i yeyzar, Catar-Buznay d iqqrinen nnes di řxedmet, iqqrinen nni *iḡan* aḡirin i yeyzar, agg^wjem zi senni!⁷ Jjem řxedmet di tṫweε n taddart-a n Arebbi, *ḡima* lwali n Wudayen ak-d imḡaren n Wudayen ad bnan taddart-a n Arebbi twaṛat nneḡnit deg wemcan nnes.

⁸ Eawed itwassuffey-dd zzayi řumur x min ittxeṣṣa ad teggem i imḡaren n Wudayen-a maḡend ad tetwabna taddart-a n Arebbi *twaṛat nneḡni*. Zeg wagra n ujeḡid, zi ljizya n *temmurt* aḡirin i iḡzar, ad itwaxeḡeṣ s cḡaret min ittxeṣṣen iryazen-a maḡend war tettbeddi ca *řxedmet*.⁹ U min ittxeṣṣen zeg iεejmiyyen d icarriyyen d izmaren d tḡarṣi n wecmaḡ i Arebbi n ujenna, u zeg irden d tmeḡaḡt d binu d zzect, eḡaḡsab awaṛ n ikehhanen i *iḡan* di Urcalim, ad asen immewc zeg wass ḡar wass, *ḡima* war ittxiṣṣa uṛa d walu,¹⁰ *ḡima* ad qeddmn ict n řefwaḡet ittṫuḡen i Arebbi n ujenna uca ad zḡaḡen di tṫweε n tudart n ujeḡid d iḡenjiren nnes.

¹¹ Itwassuffey-dd zzayi řumur *ḡima* kuṛ ijjen wenni i ḡa ibeddṛen tawṣiyyet-a, ad itwakkes ijj n weεmud zi taddart nnes ad t sbedden, ad xas itwayeṛ netta uca di ssibbet-a ad tedweṛ taddart nnes d ict n tzubact n řeybar.

¹² Iṛi ad ihdem Arebbi, wenni i din issezdḡen isem nnes, marra ijeḡiden d řegnus nni i ḡa isswizzḡen afus nsen maḡend ad beddṛen niḡ ad areḡen taddart n Arebbi nni *iḡan* di Urcalim. Necc Dariyus, d wenni i iwcin řumur. Ejj ad itwagg man aya s cḡaret.”

Adeccen n zzawect d řeid amezwaru n tḡarṣt n useεdu

¹³ Xenni Tatnay, lwali n *temmurt* aḡirin i iḡzar ak-d Catar-Buznay d iqqrinen nnes di řxedmet ggin s cḡaret eḡaḡsab řumur i tuḡa dd-issekk ujeḡid Dariyus.¹⁴ D imḡaren n Wudayen bnan u nitni arnin mliḡ *di řebni* umi tuḡa ittnebb ḡaggayi d Zakarya, mmis n Eiddu. Nitni bnan u kemmṛen t eḡaḡsab řumur n Arebbi n Israyil u eḡaḡsab řumur n Kurac d Dariyus d Artaḡcasta, ajeḡid n Lfurs.¹⁵ Tetwakemmeṛ taddart deg wass wiss tṛata n uyur Adar, aqa-t d asegg^was wiss setta n tgelda n ujeḡid Dariyus.¹⁶ Ayt n Israyil, ikehhanen d ayt n Lawi d ayt n lmenfa i iqqimen, *ggin* adeccen n taddart-a n Arebbi s řefraḡet.¹⁷ I udeccen n taddart n Arebbi iwyen nitni mya n iεejmiyyen, mitayn n icarriyyen d arebea-myā n izmaren d *tḡarṣt* uṛa d teneac n imyan i tḡarṣt n ddenb i marra Israyil eḡaḡsab řqedd n tḡebbaṛ n Israyil.¹⁸ Nitni sbedden ikehhanen s terbiḡin nsen u llawiyyen di terbiḡin nsen i tsexxart i Arebbi wenni *iḡan* di Urcalim, eḡaḡsab tawṣiyyet n wedlis itwannḡen n Musa.

¹⁹ Deg wass wiss arbeεṫac n uyur amezwaru sswejden ayt n lmenfa uṛa d *tḡarṣt* n useεdu.²⁰ Minzi ikehhanen d llawiyyen ggin ad ssizdgen ixef nsen am ijj n weryaz. Tuḡa-ten marra d imezdagen u nitni ḡarṣen *tḡarṣt* n useεdu i marra ayt n lmenfa u i ayt matsen ikehhanen u i yixef nsen.

²¹ Ayt n Israyil, inni idewṛen zi lmenfa, ccin zzayes uṛa d kuṛ ijjen wenni tuḡa issarxun ixef nnes zi řexmej n řegnus n *temmurt* am ḡarsen *igg^wur* *ḡima* ad yarzu SIDI, AREBBI n Israyil.²² Sebea n wussan eεyyden nitni řeid n weḡrum bṛa antun, minzi SIDI tuḡa issefraḡ iten uca issmeyerṛ uṛ n ujeḡid n Accur ḡarsen maḡend ad issejhed ifassen nsen ḡar řxedmet n taddart n AREBBI, AREBBI n Israyil.

Řumur n ujeğid Artahčasta i Eazra

7¹ Awarni man aya, řami tuya d tagelda n Artahčasta, ajeğid n Lfurs, aqa *din* Eazra, mmis n Saraya, mmis n Eazarya, mmis n Hılqiya, ² mmis n Callum, mmis n řaduq, mmis n Axiřub, ³ mmis n Amarya, mmis Eazarya, mmis n Marayut, ⁴ mmis n Zarahya, mmis n Euzi, mmis n Buqqi, ⁵ mmis n Abicuea, mmis n Finhas, mmis n Alięazar, mmis n Harun, arrays n ikehhanen. ⁶ Eazra wanita igaeęed-dd zi Babil. Netta tuya d ijj n umseřmad d amiyis n ccariea n Musa tenni tuya i d iwca SIDI, Arebbi n Israyil, uca ajeğid iwca as marra x tutra nnes minzi afus n SIDI, Arebbi nnes, tuya-t xas. ⁷ Deg usegg^was wiss sebęa n ujeğid Artahčasta gaęeden akides řar Urcalim *ij n řqedda* n ayt Israyil d ikehhanen d Ilawiyyen d imedyazen d ięessasen n tewwura d imsexxaren n zzawect. ⁸ Deg uyur wiss xemsa n usegg^was wiss sebęa n ujeğid yiweđ Eazra řar Urcalim. ⁹ Deg wass amezwaru n yuyur amezwaru *tuya-t d beddu* n wuffuy zi Babil uca deg umezwaru n yuyur wiss xemsa yiweđ netta di Urcalim, minzi tuya afus iřebřen n AREBBI xas, ¹⁰ mařar Eazra igga deg wuř nnes ad yarzu di ccariea n SIDI u ad tt igg uřa ad isseřmed tiweřřa d lfarayıđ di Israyil.

¹¹ Ta d tiřemt n tebrat i iwca ujeğid Artahčasta ak-d Eazra, akehhan d umseřmad n tira *iqeddsen*, *wenni d amseřmad deg wawařen n řumurat n SIDI d tweřřa nnes i Israyil*

¹² “Artahčasta, ajeğid n ijeğiden, i Eazra, akehhan d umseřmad n ccariea n Arebbi n ujenna, řehna imun!” Uca xenni *min yuran di tebrat*.

¹³ “Itwassuffey-dd zzayi řumur řima kuř ijj di tgeldit inu, zi řgens n Israyil u zeg ikehhanen d Ilawiyyen, wenni s yixef nnes ixš ad yuyur řar Urcalim, ad kidek yuyur. ¹⁴ Aqa cek tetwassek-ked s ufus n ujeğid d sebęa n imcawaren nnes řima ad tbeqqced di Yahuda zi jjihet n ccariea n Arebbi tenni *ięan* deg ifassen nnek ¹⁵ u řima ad din tawyed nnuqart d wurey nni tuya iwca ujeğid d imcawaren nnes s řxađar i Arebbi n Israyil, wenni řar teęa tzeddiyt di Urcalim, ¹⁶ u *ęawed* marra nnuqart d wurey i řa tafed di marra aqlim n Babil, ak-d tewhibt n uřewweę n řgens d ikehhanen, *zeg* inni i řa iwcen s uřewweę i taddart n Arebbi nsen tenni *ięan* di Urcalim, ¹⁷ řima xenni ad tesyed s nnuqart-a s cđaret ifunasen, icariyyen, izmaren ak-d tewhibin nnes *n řyięet* d tewhibin n useyyeb řima ad tent tqeddmed x uealřar n taddart n Arebbi, tenni *ięan* di Urcalim. ¹⁸ S min i řa iqqimen n nnuqart d wurey ggem zzayes min tetwařid cek d aytmac mliř elahřab timexsa n Arebbi nwem. ¹⁹ Uca řeqcue i d ac immewcen i tsexxart di taddart n Arebbi, seędu ten i Arebbi n Urcalim. ²⁰ Min i řa ixeřřen ead ktar i taddart n Arebbi nnek, min i řa yiři xak ad t txeęřed, ewc it zeg wexxam n txubay n ujeğid. ²¹ Necc, ajeğid Artahčasta, ssuffey-dd řumur i marra imeřđayen n txubay *di temmurt* ařirin i iřzar, mařend ad itwagg s cđaret marra min zzaywem i řa ittar ukehhan Eazra, amseřmad n ccariea n Arebbi n ujenna, ²² řars ař mya n ‘talint’ n nnuqart, řars ař mya ‘kur’ n irden, řars ař mya ‘bat’ n binu, řars ař mya n ‘bat’ n zzect uca *i tmeęařt war din* bu tawřiyyet. ²³ Marra min *ięan* zi řumur n Arebbi n ujenna, ad itwagg s cđaret i taddart n Arebbi n ujenna, minzi mayemmi i dd řa yas lyađab x tgelda n ujeğid u x iřenjiren nnes? ²⁴ Zi jjihet n marra ikehhanen d Ilawiyyen, d imeyřnujen d ięessasen n tewwura d imsexxaren n zzawect d imsexxaren n taddart n Arebbi wanita, aqa ad kenniw nxebbar, war izemmar ad xasen itwagg řęęur, řa d ljiřya uřa d đđariba n webrid. ²⁵ Cek maca, Eazra, s tiyit i d ac immewcen řeqqem imdebbaren d řquđat inni i řa iřekmen i marra řgens nni *ięan di temmurt* ařirin i yeyzar, i marra inni issnen izerfan n Arebbi. Uca i yenni war ten issinen, ittxeřřa ad ten-dd tessargbed. ²⁶ Kuř iijen wenni war idřaren ccariea n Arebbi nwem d uzerf n ujeğid, ittxeřřa ad itwahkem s cđaret, mma s řmewt niy s lmenfa niy s multa n wagra niy s řehbes.”

7:7 ‘imedyazen’ - niy ‘imeyřnujen’.

7:25 ‘reqqem’ - niy ‘semma’. ‘imzurfa’ - niy ‘řquđat’.

²⁷ Asemyar i SIDI, Arebbi n ibabaten nney, wenni iggin aya ammu deg wuř n ujeđid ħima ad yarni acennee di taddart n SIDI nni *iđan* di Urcalim. ²⁸ Aqa netta isscen ayi tamexsiwt nnes icew-waren zzat i wudem n ujeđid d imcawaren nnes d marra řĥukkam n ujeđid! Uca umi xafi tuya afus n SIDI, AREBBI inu, ggiy uř u smuney izeđifen n Israyil ħima ad kidi gaeden.

Lista n yinni dd-idewřen ak-d Eizra

8¹ Ina d izeđifen n *tudrin* n ibabaten, ak-d lista n jjadira nsen, inni akidi dd igaaeden zi Babil umi tuya teđa tgelda n ujeđid Artahcasta.

² Zeg ayt n Finħas: Jarcum, zeg ayt n Itamar: Daniyal, zeg ayt n Dawud: Ĥařĥuc.

³ Zeg ayt n Cakanya, zeg ayt n Faruc: Zakarya u akides twazemmen mya u-xemsin n yeryazen ak-d jjadira nsen.

⁴ Zeg ayt n Faħat-Mu'ab: Aliħueinay, mmis n Zarahya u akides mitayn n yeryazen.

⁵ Zeg ayt n Cakanya, mmis n Yaħzi'il, u akides teřt-mya n yeryazen.

⁶ Zeg ayt n Eadin: Eabid, mmis n Yunatan, u akides xemsin n yeryazen.

⁷ Zeg ayt n Eilam: Yaceiya, mmis n Eatalya, u akides sebain n yeryazen.

⁸ Zeg ayt n Cafatya: Zabadya, mmis n Mixa'il, u akides tmanyin n yeryazen.

⁹ Zeg ayt n Yu'ab: Eubadya, mmis n Yaħiyil, u akides mitayn u-tmentac n yeryazen.

¹⁰ Zeg ayt n Bani: Calumit, mmis n Yucafya, u akides mya u-settin n yeryazen.

¹¹ Zeg ayt n Babay: Zakarya, mmis n Babay, u akides tmenya u-eicrin n yeryazen.

¹² Zeg ayt n Eajad: Yuħanan, mmis n Haqqařan u akides mya u-ecra n yeryazen.

¹³ Zeg ayt n Aduniqam, ineggura, d ina d ismawen *nsen*: Alifalař, Yaeyil d Cameiya u akidsen settin n yeryazen.

¹⁴ Zeg ayt n Biyway: Eutay d Zabbud u akides sebain n yeryazen.

Asafar d twasit yar Urcalim

¹⁵ Necc smuney ten yar iřzar nni ittekken x Ahawa. Dinni newta iqiđan nney řřata n wussan u necc ĥekkarey i řgens d ikehhanen u war ufiy uřa d ijjen zeg ayt n Lawi. ¹⁶ *Xenni* ssekkey řexbar yar Aliħazar, yar Ariyil, yar Cameiya, yar Alnatan u yar Yarib u yar Alnatan u yar Natan u yar Zakarya u yar Macullam, *inni d* izeđifen, u yar Yuyarib u yar Alnatan, *iryazen* ħarsen řefhamet. ¹⁷ Ssekkey ten yar Eiddu, azeđif, deg wemcan *umi qqaren* Kasifya, uca ggiy asen awařen deg uqemmum nsen ħima ad ten inin i Eiddu, i ućmas u i isemyan n zzawect deg wemcan *umi qqaren* Kasifya, maħend ad aney-dd awyen imsexxaren i taddart n AREBBI. ¹⁸ Umi tuya xaney afus iřebħen n AREBBI, ssekken aney-dd ijj n weryaz, ijjen zi tarwa n Maħli, mmis n Lawi, mmis n Israyil, u *wanita* d Carabya, ak-d tarwa nnes d aytmas, *marra idsen tmentac n yeryazen*,

¹⁹ d Ĥacabya u akides Yacaeya, zeg ayt n Marari, ak-d aytmas d iħenjiren nsen, eicrin *n yeryazen*.

²⁰ U zeg isemyan n zzawect nni iwcin Dawud d yimcenneen i tsexxart i Ilawiyyen, aqa-ten mitayn u-eicrin n isemyan n zzawect inni marra twařayan s ismawen nsen.

²¹ *Xenni* řayiy dinni yar iřzar n Ahawa s yijj n uřummi, maħend ad nessadar ixef nney zzat i wudem n AREBBI nney, maħend ad zzayes nettar ticři d tamimunt i neccin u i tarwa nney imezyanen u i wagra nney, ²² mařar necc ttedħiy ad ttarey ict n terbiħet n řeeskar zi yar ujeđid maħend ad aney teawen deg webriđ d d d řeedu, minzi tuya nessawař deg ujeđid, nenna "Afus n AREBBI aqa-t d ařebħan x marra inni t yarezzun, maca jjeħd nnes d lyađab nnes *ad dd-asen* x marra inni i xas ittagg^wjen."²³ Iwa neccin nřummi u nettar aya zi AREBBI nney u netta istajeb aney i tzađit yuđyen nney.

²⁴ *Xenni farzey teneac n yeryazen zeg imeqqranen n ikehhanen: Carabya d Ħacabya u akidsen eecra n aytmatsen.* ²⁵ *Necc wezney zzatsen nnuqart d wurey d řeqcue, aqa aya d tawhibt n usgaæed i taddart n AREBBI nney, tenni issgaæed ujeġid ak-d imcawaren nnes d yimcennæn d marra inni din itwafen zi Israyil.* ²⁶ *Necc wezney u ggiy asen deg ifassen nsen setta-mya uxemsin n ‘talint’ n nnuqart u mya n řeqcue n nnuqart iweznen mya n ‘talint’ u mya n ‘talint’ n wurey* ²⁷ *u eicrin n ifenjařen n wurey sekk^wan ařef ‘draxma’ n wurey uřa d tnayen n řeqcue n nnħas, icellel, icna, ijebbed am wurey.* ²⁸ *Nniy asen “Kenniw d imqeddasen zzat i SIDI u řeqcue-a aqa qeddsen i ġan, uřa d nnuqart-a d wurey-a, inni d tawhibt s řxađar i SIDI, AREBBI n ibabaten nwem.* ²⁹ *Essem u ħđam aya ħars ař t i ħa tweznen zzat i wudem n imeqqranen n ikehhanen d Ilawiyyen d imeqqranen n tudrin n ibabaten n Israyil di Urcalim, deg ixammen n taddart n SIDI.”* ³⁰ *Xenni ttfen ikehhanen d Ilawiyyen řewzen n nnuqart d wurey d řeqcue ħima ad awyen aya marra ħar Urcalim ħar taddart n AREBBI.*

³¹ *Deg wass wiss teneac n uyur amezwaru neksi iqıđan nney maħend ad nuyur ħar Urcalim. Tuħa afus n AREBBI xaney uca issenjem aney zeg ufus n řeedu u zeg ufus n yenni i d aney iggin taxceft deg webriđ.* ³² *Uca niweđ ħar Urcalim u neqqim dinni třata n wussan.* ³³ *Deg wass wiss arebea itwawzen nnuqart d wurey d řeqcue di taddart n AREBBI nney uca newca aya i ukehhan Marimut, mmis n Uriya, uca Alieazar, mmis n Finħas, tuħa-t akides uřa d Yuzabad, mmis n Yecuea, d Nucadya, mmis n Bannuy, tnayen n Ilawiyyen.* ³⁴ *D man aya imsar eħaħsab řqedd d řewzen n marra aya u marra řewzen itwawzen di řweqt nni d ijjen.* ³⁵ *Ayt n lmenfa inni dd-ıeqben zi tmeħbast, ssgaæden i AREBBI n Israyil tiħarřa n wecmađ: teneac n imwan i marra Israyil, setta u-tesein n icarriyyen u sebea u-sebein n izmaren, teneac n imyan, marra aya d taħarřt n wecmađ i SIDI.* ³⁶ *Nitni wcin tiweřsa n ujeġid i ijeġiden i ġan sadu ujeġid u i lwulat di temmurt ayirin i iħzar u nitni wcin afus i řgens u i taddart n AREBBI.*

Tzaġit d ttubet n Eazra x timyarin iryiben

9 ¹ *Awarni řami itwakemmeř man aya marra, usin-dd ħari řħukkam, nnan “Řgens n Israyil d ikehhanen d ayt n Lawi war qqimen twammssebđan x řegnus n temmura-ya, mayar neawat nsen am tinni n lkenaniyyen d İħittiyyen d Ifiriziyyen d Iyabusiyyen d Ieamuniyyen d Imu’abiyyen d Imiřriyyen d Imuriyyen.* ² *Nitni iwyen zeg yessitsen timyarin i yixef nsen u i iħenjiren nsen ařami řuren zzariet d tamqeddast s řegnus n temmura-ya, wah, afus n řħukkam d imdebbaren tuħa-t d amezwaru di řeydar-a.”*

³ *Umi sřiy necc aya, carrgey arruđ inu d upartessu inu, qeřeey-dd acewwaf n uzeġif u n tmart uca qqimey jeæearey.* ⁴ *Xenni munen-dd xafi marra, inni ittarjijjen zi AREBBI n Israyil, di ssibbet n řeydar n imenfiyyen, maca necc qqimey jeæearey ař řweqt n tħarřt n tmeddit.* ⁵ *ħar tħarřt n tmeddit faqey-dd zeg wejear inu s warruđ inu icarrgen d upartessu inu icarrgen uca udarey x ifadden u sswizzđey ifassen inu ħar SIDI, AREBBI inu.*

⁶ *Nniy “AREBBI inu, necc sedħiy u twassbeħđey ař war zeimey ad ħark-dd ssgaædey udem inu, a AREBBI inu, minzi řmuęsiyyet nney temħar aney x uzeġif u amarwas nney imħar ħars ař ajenna.* ⁷ *Zeg wussan n ibabaten nney ħars ař ass-a aqa-ney deg umarwas d ameqqran u x řmuęsiyyet nney nemmewc neccin, ijeġiden nney d ikehhanen nney, deg ifassen n ijeġiden n temmura, i ssif, i tmeħbast, i ukecced d řefđiħet, am mammec i teġa ass-a.* ⁸ *Řexxu tuħa din ict n tzeħziħt tamezyant n nniemet n SIDI, AREBBI nney, i usenjem n min iqqimen u ħima ad aney yewc ijj n řewted di zzawect u tfawt i titřawin nney, a AREBBI nney, u ħima ad aney-dd yarr nnefs cwayt di tesmuyi nney.* ⁹ *Aqa neccin d isemyan, maca di tesmuyi nney war dayney ismiħ AREBBI nney, maca netta idřa aney s tmexsiwt nnes icewwaren zzat i wudem n ijeġiden n Lfurs maħend ad aney-dd yarr nnefs i usbeddi n taddart n AREBBI*

twařat nneđni u i weędař n řxarbet u ħima ad aney iwc ijj n wemcan itwannden s řeħyud di Yahuda u di Urcalim.

¹⁰ Uca řexxu, min i ħa nini awarni uya ead, a AREBBI nney, minzi neccin nesmeħ di řumurat nnek, ¹¹ tinni tumured s tsexxart n imsexxaren nnek, inabiyyen, inni innan "Tammurt tenni i ħa tadfem maħend ad tt teřřfem d řwart, d ict n temmurt tetwassexmej s řexmej n řegnus n temmura, s nneawat nsen i zi tt ccuren nitni zi řřarf ař řřarf nneđni s texmuji nsen.

¹² Xenni řexxu, war tticcem yessitwem d temyarin i iħenjiren nsen, uřa d yessitsen war tent ttiwyem i iħenjiren nwem uca war arezzum x řaman nsen niy řxar nsen i řebda ħima ad tdewřem tjeħdem u ad teccem mummu *n řyiġet* n temmurt u ad tt tewcem d řwart i řebda i tarwa nwem.'

¹³ Uca awarni marra min i d aney imsaren di ssibbet n tmegga nney tięeffanin d umarwas nney ameqqran, a AREBBI nney, aqa cek tesseřqid xaney ařami war netwahellek ca s řmueřiyet nney u tewcid aney asenjem amecnaw wanita. ¹⁴ Ma nzemmar řexxu ad dd-nedweř ħima ad narz *twařat nneđnit tiweřša* nnek u ad nemřec ak-d řegnus nni *iggin* nneawat-a? Ma *xenni* cek war xaney txeyyqed s tefqeħt uca ad xaney teqdıd ař mani war ittyimi řbaqiyyet uřa d asenjem? ¹⁵ A SIDI, AREBBI n Israyil, cek d amsegged, minzi neccin neqqim netwassenjem am mamme*c i teġa* ass-a. Aqa neccin s umarwas *i neġa* zzat i wudem nnek, minzi uřa d iijen war izemmar ad ibedd zzat i wudem nnek di ssibbet-a."

Řgens issekk timyarin iryiben

10 ¹ Umi izzuġ Eazra ammu, ineem, iru uca iwđa x *ifadden* zzat i taddart n AREBBI, aqa issmun-dd xas řyaci d ameqqran ařřas n yeryazen d temyarin d ayt n Israyil, minzi řgens iru s imeřřawen imeqqrannen. ² *Xenni* Cakanya, mmis n Yahi'il, iijen zeg ayt n Eilam, itřef deg wawař, inna i Eazra

"Neccin aqa neydar AREBBI nney uca neccin niwi timyarin tibarranin zi řegnus n temmurt nessezdey itent akidney. Xenni řexxu, aqqa din asitem i Israyil di man aya. ³ Ejj aney ad negg ijj n řeahd ak-d AREBBI ħima ad nazzeř x marra timyarin d min zzaysent dd-ixeřqen, eļařsab acawar n Sidi inu u n yenni ittarjijen i řumur n AREBBI, uca *xenni* ad itwagg eļařsab ccariea. ⁴ Kkar, minzi tamesřact-a aqa-tt x *węerur* nnek u neccin akidek nbedd. Iři d aryaz, egg *it!*"

⁵ *Xenni* ikkar Eazra uca netta iija imeqqrannen n ikehhanen d ilawiyyen d marra Israyil ad jjaġen ad ggen eļařsab awař-a uca nitni jjuġen *t*. ⁶ *Xenni* ikkar Eazra *iffey* zi zzat i wudem n taddart n AREBBI, yudef deg wexxam n Yuħanan, mmis n Ilyasib. *Umi* yudef *dinni*, war icci aġrum war iswi aman, maġar netta icđen x řeydar n imenfiyyen. ⁷ Uca ggin ijj n ubarreħ di Yahuda d Urcalim i marra ayt n lmenfa maħend ad munen di Urcalim. ⁸ Qae wenni war i dd yusin di řmijar n řřata n wussan, am mamme*c iġa* deg ucawar n řħukkam d imyaren, marra agra nnes ad as itwaħarrem u netta simant nnes ad itwammsebđa x wegraw *n řgens* n imenfiyyen.

⁹ Di řřata n wussan njarwen marra iryazen n Yahuda d Binyamin di Urcalim. Tuġa deg wass wiss eicrin n uyur wiss tesa. Marra řgens iqqim deg wazzay n taddart n AREBBI. Marra tarjijen zi tmesřact-a uřa zeg wenřar i d iweřřan s wařřas. ¹⁰ Akehhan Eazra ikkar, inna asen "Kenniw teyđarem u kenniw tiwyem timyarin tibarranin *zi řegnus* tesszedyem tent akidwem u *ammu* i teggim tarnim deg umarwas n Israyil. ¹¹ Xenni řexxu, qđam SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, u ggem min ixs netta uca msebđam x řegnus n temmurt uřa x temyarin tibarranin."

¹² Marra agraw *n řgens* yarra xas s jħhed "Aqa-t x *węerur* nney maħend ad negg eļařsab awařen nnek! ¹³ Maca aqa *din* ařřas n iwdan u aqa d řweqt n wenřar u war ġarsen bu jjeħd maħend ad

10:3 'Sidi' - niy 'Sidi inu'.

qqimen bedden barra uřa d man aya war iđi d ict n řxedmet n yijj niđ tñayen n wussan, minzi ařřas zzayney eeddan di tmesřact-a. ¹⁴ Ejj ad bedden řřukkam deg wemcan n marra agraw n řgens uca ejj ad dd-asen deg wussan itwaggen, inni di tneddam řarsen timřarin tibarranin, jmie ak-d imeqqranen n kuř tandint d řquđat nnes, ař xaney i řa ibeēēēē řřaduq n lyađab n AREBBI nney.”

¹⁵ Myir Yunatan, mmis Easa'il, d Ařazy, mmis n Tiqwa, tuřa ttēekksen x man aya u Macullam d Cabatay, wcin asen afus.

¹⁶ Maca ayt n lmenfa ggin t ammu. Xenni itwafarzen nitni, akehhan Eazra d yeryazen inni d izeđifen n ibabaten i taddart n ibabaten nsen. Nitni marra twařayan s yisem nsen uca qqimen deg wass amzwaru n uyur wiss eēcra řima ad arzun di temsřact-a ¹⁷ u deg wass amezwaru n uyur amezwaru qđan timesřayin n marra iryazen nni iggin ad sszedřen akidsen timřarin tibarranin. ¹⁸ Itwaf belli inni zeg ayt n ikehhanen inni isszedřen řar ixef nsen temřarin tibarranin, aqa-ten zeg ayt n Yecuea, mmis n Yuřadaq, u zeg aytmas, Maēciya d Alieazar d Yarib d Jadalya. ¹⁹ Nitni wtin x ufus ad ssekken timřarin nsen, u umi daysen amarwas, ad awyen ijj n uřuři zi řřimart i umarwas nsen.

²⁰ Zi tarwa n Immir: řanani d Zabadya.

²¹ Zi tarwa n řarim: Maēciya d Iliya d Cameiya d Yahiyil d Euzziya.

²² Zi tarwa n Fařur: Alyaeina, Maēciya d Ismaēil d Natanayil d Yuzabad d Aleasa.

²³ Zeg ayt n Lawi: Juzabad d Cimeī d Qalaya, wa d Qaliřa, d Fathřa d Yahuda d Alieazar.

²⁴ Zeg imedyazen: Alyasib, u zeg iēessasen n tewwura: Callum d řalam d Uri.

²⁵ Zi Israyil: zeg ayt n Farēuc: Ramya d Jiziya d Malkiya d Miyamin d Alieazar d Malkiya d Banaya.

²⁶ Zeg ayt n Eilam: Mattanya, Zakariya d Yaři'il d Eabdi d Yarimut d Iliya.

²⁷ Zeg ayt n Zattu: Alyaeinay, Ilyacib, Mattanya d Yarimut d Zabad d Eaziza.

²⁸ Zeg ayt n Babay: Yuřanan, řananya, Zabbay d Eatlay.

²⁹ Zeg ayt n Bani: Macullam, Mallux d Eadaya, Yacub d Ca'al, Yaramut.

³⁰ Zeg ayt n Fařat-Mu'ab: Eadna d Kalal, Banaya, Maēciya, Mattanya, Bařaliyil d Binnuy d Manassi.

³¹ Zeg ayt n řarim: Alieazar, Jaciya, Malkiya, Cimeīya, Cimeun. ³² Binyamin, Mallux d Camarya.

³³ Zeg ayt n řacum: Mattanay, Mattatta, Zabad, Alifalat, Yarimay, Manassi, Cimeī.

³⁴ Zeg ayt n Biřway: Maēaday, Eamram d Uwyil, ³⁵ Banaya, Badya, Kaluhi, ³⁶ Wanya, Marimut, Ilyacib, ³⁷ Mattanya, Mattnay d Yaesu ³⁸ d Bani d Binnuy, Cimeī ³⁹ d Calmaya d Natan d Eadaya,

⁴⁰ Maknadbay, Cacay, Caray, ⁴¹ Eazaryil d Calamya, Camarya, ⁴² Callum, Amarya, Yusuf.

⁴³ Zeg ayt n Nabu: Yaēiyil, Mattatya, Zabad, Zabina, Yaddu d Yuwil, Banaya.

⁴⁴ Marra ina tuřa iwyen timřarin tibarranin uca ca zzaysen tuřa řarsen timřarin urwent-i-dd iřenjiren.

^{10:14} 'deg wussan itwaggen' - ixs ad yini 'deg wussan i ixđaren nitni'.

^{10:24} 'imedyazen' - niđ 'imeřnujen'.

NAḤAMYA

Tazağit n Naḥamya i řgens n Israyil

1¹ Awařen n Naḥamya, mmis n Ḥakalya. Imsar deg uyur n Kisluw, deg usegg^was wiss eicrin, umi d ayi tuya di řeqsar Cucan, ² aqa yusa-dd Ḥanani, ijjen zeg aytma, *munen* ak-d ca n yeryazen zi Yahuda uca sseqsiy ten x Wudayen nni itwassnejmen, inni iqqimen zi tmeḥbast, u x Urcalim. ³ Nitni nnan ayi “Inni iqqimen, inni i din iqqimen di leamala zi tmeḥbast, aqa-ten di řeyben d ameqqran u di řefdiḥet uca řḥiḍ n Urcalim itwarz u tiwwura nnes twasscemdent.”

⁴ Umi sřiy necc awařen-a, imsar, aqa qqimey *yar temmurt*, ruḡ u ceḍney ca n wussan, žummeḡ u žuḡey ztat i wudem n SIDI n ujenna. ⁵ Necc nniḡ “A SIDI, AREBBI n ujenna, cek d Arebbi d ameqqran issagg^waden, wenni iṭṭfen di řeahd d tmexsiwt icewwaren di ṭṭwee n yenni cek it-texsen u inni iṭṭfen di twešša nnek. ⁶ Ejj ad yiři umezzuy nnek iften u tiṭṭawin nnek arzment ḥima ad tesřid i tzağit n umsexxar nnek nni žuḡey ass-a ztat i wudem nnek, ass d ġiřet, di ṭṭwee n ayt n Israyil, imsexxaren nnek. Neemey *εawed* s ddnub n ayt n Israyil i zi xak xḍan. Necc d taddart n baba, aqa neccin nexḍa *akik*. ⁷ Neccin negga akidek aṭṭas n řeib u war neṭṭif ca di řumurat d twešša d lfarayid i zi tumured i umsexxar nnek Musa. ⁸ Idar awař i tumured i umsexxar nnek Musa umi tennid “Mařa kenniw d iyeddaren, aqa ad kenniw řarrceḡ jar řegnus, ⁹ *maca mařa* kenniw tdewřem-dd yari, ad ṭṭfem di řumurat inu u ad tent teggem, waxxa din zwaywem inni x yuzžřen yar ṭṭarf aneggar n ujenna, necc ad ten-dd ssmuney zi senni, ad ten awyey yar wemcan i ixḍareḡ nnec ḥima ad dinni ssezdyey isem inu. ¹⁰ Nitni *wah* d imsexxaren nnek d řgens nnek nni tfekked s jjehd nnek ameqqran u s ufus nnek ijehden. ¹¹ A, Sidi inu, iři ad iften umezzuy nnek yar tzağit n umsexxar nnek u yar tzağit n imsexxaren nni igg^weden isem nnek. Ejj amsexxar nnek ad yaweḍ u ewc as arreḥmet ztat i wudem n weryaz-a. Necc tuya-yi d awarrad n ujeğid.

Ajeğid Artahcasta n Lfurs issekk Naḥamya i Urcalim

2¹ Deg uyur n Nisan, deg usegg^was wiss eicrin n ujeğid Artahcasta, *umi* tuya din binu ztat i wudem nnes, imsar, aqa ksiy binu uca wciy t i ujeğid. Eemmarš war nnzemmeḡ ztat i wudem nnes. ² *Xenni* inna ayi ujeğid “Mayemmi innzemm wudem nnek, u cek war teḥřiced ca? Aqa man aya war iği myir d ijj n řḥar n wuř ibarrcnen.” *Xenni* dewřey necc nnxeřey aṭṭas. ³ Nniḡ i ujeğid “Tudart i ujeğid i řebda. Mammec war ittiři wudem inu innzemm, aqa tandint, amcan n imedřan n ibabaten inu, d řxarbet d tewwura nnes tecca itent tmessi?” ⁴ Inna ayi ujeğid “Man *xenni* min tettared cek?” *Xenni* žuḡey i AREBBI n ujenna ⁵ uca nniḡ i ujeğid “Mařa tusa as-dd i ujeğid x řxaḍar u yufa amsexxar nnek arḍa ztat i wudem nnek, ammu sekk ayi yar Yahuda, yar tendint n imedřan n ibabaten inu ḥima ad tt bniḡ *εawed*.” ⁶ *Xas* uca inna ayi ujeğid, umi teqqim temyart n ujeğid x uyezdis nnes “Mečarř i ya tekk twaḥit nnek u meřmi i dd i ya tēeqbed?” Uca ittyiř as aya mliḥ i ujeğid, issekk ayi *dinni* umi necc d as nniḡ *řqedd* n ijj n řmijař.

⁷ Arniḡ nniḡ as i ujeğid “Mařa tusa as-dd i ujeğid x řxaḍar, *xenni* ad ayi mmewcent tebratin i lwulat n *temmurt* ayirin i iyzar, maḥend ad ayi ssqebbden ař i ya yawḍey yar Yahuda, ⁸ uřa d ict n tebrat i Asaf, aεessas n weḥwic ameqqran n ujeğid, ḥima ad ayi yewc akeccuḍ ḥima ad zzayes negg tiḥenya i tzeqqa sennej i tewwura n řeqsar nni *iğan* ztat i taddart, u i řḥiḍ n tendint, u i taddart mani i ya zedyey.” Uca ajeğid iwca ayi tent minzi tuya afus ašebḥan n AREBBI xafi. ⁹ *Xenni* iwḍey yar lwulat *di temmurt* ayirin i iyzar u wciy asen tibratin n ujeğid. Ajeğid issekk akidi uřa d ikumandaren d imnayen n iysan. ..

2:9 ‘imnayen n iysan’ - niy ‘inni ineddhen iysan’.

¹⁰ *Umi Sanballaṭ* zi *Ḥurun*, d *Tubiya*, amsexxar *Aεammuni*, sṛin aya, tuḡa aya ḡarsen d ict n tmesṛact d taεeffant aṭṭas, aqa yusa-dd ijj bnađem ḡima ad yarzu řxar i ayt n *Israyil*.

Naḡamya ibda řxedmet nnes di *Urcalim*

¹¹ Ammu usiy-dd ḡar *Urcalim* uca dinni qqimeḡ tṛata n wussan. ¹² *Xenni* kkareḡ di ḡiřet, necc d ca n yeryazen akidi, uca necc tuḡa war ssargbey uřa d ijj n bnađem x min tuḡa i d ayi igga *SIDI* deg wuř ḡima ad t ggeḡ i *Urcalim* uca war kidi ksiḡ řmař myir řmar minxef i nyiḡ. ¹³ Di ḡiřet ffyeḡ zi *Tewwart* n *Teyzurt* ḡars ař *Tařa* n *Řhaycet* u *ssenni* ḡar *Tewwart* n *Řeḡbar*. Necc xemmeḡ řeḡyuđ n *Urcalim*, inni itwahedmen u tiwwura nnes tecca itent tmesi. ¹⁴ Necc nedheḡ *xenni* ḡar *Tewwart* n *Tařa* d uyeřmam n ujeḡid, *maca* war *tuyi* din ttasie i řmař sadu inu ḡima ad arniḡ ḡar zzat. ¹⁵ *Xenni* gaεeđeḡ di ḡiřet x tseḡya uca xemmeḡ řḡiđ uca εeqbey-dd, uca udfey εawed zi *Tewwart* n *Teyzurt*. *Ammu* i dd-εeqbey.

¹⁶ Imdebbaren war ssinen mani tuḡa ruḡeḡ d min tuḡa xseḡ ad ggeḡ. Maḡar necc ḡars ař din war ssargbey uřa d ict n řḡajet i *Wudayen* d ikehhanen d tarwa n tařiřet d imdebbaren d innedni inni iggin řxedmet. ¹⁷ *Xenni* nniḡ asen “*Kenniw* tettwařam řeyben i di neḡa, aqa *Urcalim* tetwaredeḡ u tiwwura nnes tecca itent tmesi. Asem-dd, ad nebna řḡiđ n *Urcalim*, ḡima war netwasseḡqar εad ktar.” ¹⁸ Necc ḡajiḡ asen *mammec* afus n *SIDI* inu tuḡa d ařebḡan xafi uřa d awařen i d ayi inna ujeḡid. *Xenni* nnan “*Neccin* ad *nekkar* ad nebna.” Uca nitni ssjehden ifassen nsen i řxedmet.

¹⁹ *Umi Sanballaṭ*, zi *Ḥurun*, d *Tubiya*, amsexxar *Aεammuni*, d *Weεrab Jacam*, sřan t, ssthezzan zzayneḡ u sseḡqaren aneḡ. Nitni nnan “*Manaya* min i da tetteggem? Ma texsem ad tyewwyem x ujeḡid?” ²⁰ Necc arriḡ xasen, nniḡ asen “*AREBBI* n ujenna ad aneḡ iwc afus, u *neccin*, imsexxaren nnes, ad *nekkar* ad nebna. *Kenniw* *maca* war ḡarwem bu tesḡart uřa d řḡeḡq niḡ řidaret di *Urcalim*.”

Řebni n řeḡyuđ n *Urcalim*

³ ¹ *Arrays* n ikehhanen ameqqran *Ilyacib*, ikkar, uřa d aytmas, ikehhanen, uca nitni bnan *Tawwart* n *Wuḡi*. Nitni qeddsen tt uca ssbedden days tiwwura nnes. Nitni qeddsen tt ař *Řburj* n *Mya*, ař *Řburj* n *Ḥananiyil*.

² ḡar uyezdīs nnes bnan yeryazen n *Ariḡa* uca ḡar uyezdīs nsen ibna *Zakkur*, mmis n *Imri*.

³ *Tawwart* n *Wesřem* bnan tt ayt n *Sana*. Nitni arekkben tiḡenya n tzeqqa u ssbedden days tiwwura ak-d zzeḡrunat d iεumad n *wefray*.

⁴ X uyezdīs nsen ibna *Marimut*, mmis n *Uriya*, mmis n *Quř*, u ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř *Macullam*, mmis n *Baraxya*, mmis n *Macizabyil* u ḡar uyezdīs nsen iεeddeř *řaduq*, mmis n *Baεna*.

⁵ ḡar uyezdīs nsen tuḡa εeddřen imezdaḡ n *Taquea*, *maca* imcennēen jarasen war ssqewsen ca iri i řxedmet n *SIDI* nsen.

⁶ *Yuyadaε*, mmis n *Fasiḡ*, d *Macullam*, mmis n *Basudya*, tuḡa εeddřen *Tawwart Taqdimt*. Nitni arekkben tiḡenya n tzeqqa u ssbedden days tiwwura ak-d zzeḡrunat d iεumad n *wefray*.

⁷ ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř *Malatya* zi *Jibeun*, d *Yadun*, *Amiyarunuti*, d yeryazen zi *Jibeun* u zi *Miřfa* ḡars ař mani tuḡa řkursi n *lwali* n *temmurt* aḡirin i iḡzar.

⁸ ḡar uyezdīs nnes tuḡa iεeddeř *εuzziyil*, mmis n *Ḥarhaya*, ijjen zeg iḡeddaden n wureḡ, u ḡar uyezdīs nnes iεeddeř *Ḥananya*, mmis n *yijj* zeg inni isswejden řeεṭuř. Nitni *jjin* *Urcalim* ḡars ar řḡiđ d miriw *am t* tuḡa.

⁹ ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř *Rafaya*, mmis n *Ḥur*, ameqqran x wezyen n *udewwar* n *Urcalim*. ¹⁰ ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř *Yadaεa*, mmis n *Ḥarumaf*, *ajemmađ* n *taddart* nnes. U ḡar uyezdīs nnes tuḡa iεeddeř *Ḥattuc*, mmis n *Ḥacabniya*.

- ¹¹ Malkiya, mmis n Ḥarim d Ḥaccub, mmis n Faḥat-Mu'ab eedřen tasyart wiss tnayen uḥa d řburj n Tefqunt.
- ¹² ȳar uyezdīs nsen tuȳa ieeddeř Callum, mmis n Luḥic, ameqqran x wezyen nneđni n udewwar n Urcalim, ak-d yessīs.
- ¹³ Ḥanun d imezday n Zanuḥ eedřen Tawwart n Teyzurt. Nitni arekkben tiḥenya u ssbedden days tiwwura ak-d zzeekrunat d iεumad n wefray uca eedřen eawed ařef n iȳaęen n řḥid ȳars ař Tewwart n Řeybar.
- ¹⁴ Malkiya, mmis n Rakab, ameqqran n udewwar n Bayt-Karim, tuȳa ieeddeř Tawwart n Řeybar. Netta yarekkeb tiḥenya u issbedd days tiwwura ak-d zzeekrunat d iεumad n wefray.
- ¹⁵ Callum, mmis n Kulhuz, ameqqran n udewwar Miřfa, tuȳa ieeddeř Tawwart n Tařa. Ibna itt u nitni arekkben tiḥenya n tzeqqa uca issbedd days tiwwura ak-d zzeekrunat d iεumad n wefray. Netta iedeř eawed řḥid zeg uyeřmam n Cilah ȳar weḥwic n ujeęid ȳars ař ddruj nni ihekk^wan zi tendint n Dawud ȳar swadday. .
- ¹⁶ Awarni as tuȳa ieeddeř Naḥamya, mmis n Eazbuq, ameqqran n wezyen n udewwar n Bayt-řur, ȳars ař ajemmađ i imeđřan n Dawud u ȳars ař jjubb itwaggen u ȳars ař Taddart n Ayt bu-teyrudt.
- ¹⁷ Awarni as tuȳa eeddřen Ilawiyyen. Raḥum, mmis n Bani, u ȳar uyezdīs nnes Ḥacabya, ameqqran n wezyen n udewwar n Qaeila, deg udewwar nnes.
- ¹⁸ Awarni as tuȳa eeddřen aytmatsen, Baway, mmis n Ḥinadad, ameqqran x wezyen nneđni n udewwar n Qaeila.
- ¹⁹ ȳar uyezdīs nnes tuȳa Eazir, mmis n Yecuea, ameqqran n Miřfa, ieeddeř ict n řřarf nneđni ajemmađ i tsawent ȳar taddart n řesnaḥ, ȳar mani idewwar řḥid.
- ²⁰ Awarni as tuȳa Barux, mmis n Zabbay, ieeddeř s cđaret ijj n řřarf nneđni, zi mani i ȳa idewwar řḥid ȳars ař tewwart n taddart n Ilyacib, arrays n ikehhanen.
- ²¹ Awarni as tuȳa Marimut, mmis n Uriya, mmis n Quz, ieeddeř ijj n řřarf nneđni, zi tewwart n taddart n Ilyacib ař aneggaru n taddart n Ilyacib.
- ²² Awarni as tuȳa eeddřen ikehhanen. Nitni d iryazen zi jjhet n L'Urdun.
- ²³ Awarni asen tuȳa ieeddeř Binyamin d Ḥaccub, ajemmađ i taddart nsen. Awarni asen tuȳa ieeddeř Eazarya, mmis n Maεasiya, mmis n Eananiya, zzat i taddart nnes.
- ²⁴ Awarni as tuȳa Binnuy, mmis n Ḥinadad, ieeddeř ijj n řřarf nneđni, zi taddart n Eazarya ȳars ař mani i ȳa idewwar řḥid ȳars ař taȳmart.
- ²⁵ Falal, mmis n Uzay, tuȳa ieeddeř ajemmađ mani i ȳa idewwar řḥid d ujemmađ n lburj yueřan wenni irefēen x tzeddiyt n sennej n ujeęid, tenni ȳar zzat n řemraḥ n řeḥbes. Awarni as tuȳa ieeddeř Fadaya, mmis n Fareuc.
- ²⁶ Imsexxaren n zzawect inni zedyen di Ufil, tuȳa eeddřen ajemmađ i Tewwart n Waman ȳar ccarq u ȳar lburj issewcen ȳar barra.
- ²⁷ Awarni asen tuȳa imezday n Taquea eeddřen ijj n řřarf nneđni ajemmađ i lburj ameqqran issewcen ȳar barra ȳars ař řḥid n Ufil.
- ²⁸ Tuȳa ikehhanen eeddřen Tawwart n Iysan, kuř ijj ajemmađ i taddart nnes.
- ²⁹ Awarni asen tuȳa ieeddeř řaduq, mmis n Immir, ajemmađ i taddart nnes. U awarni as tuȳa ieeddeř Camaya, mmis n Cakanya, aeessas n Tewwart n Ccarq.
- ³⁰ Awarni as tuȳa Ḥananya, mmis n Calamya, d Ḥanun, mmis n řalaf wiss setta, eeddřen ijj n řřarf nneđni. Awarni as tuȳa ieeddeř Macullam, mmis n Baraxya, ajemmađ i texxamt nnes.

3:15 'ayeřmam n Cilah' - ayeřmam-a ad taȳ d simant n uyeřmam am uyeřmam n Silwam wenni aman nnes ffȳen zeg řeuřnar n Jihun uca iwđen ȳar uyeřmam n Silwam s qanat n Hizqiya tenni neqcen swadday i temmurt eřaḥař deg usegg^was 701 qbeř Lmasiḥ (xřar eawed Ica. 8:6).

³¹ Awarni as tuya iɛeddeř Malkiya, ijjen zeg iḥeddaden n wurey, ɣars ař taddart n imsexxaren n zzawect d isebbaben, ajemmađ i Tewwart n Řeḥsab u ɣars ař axxam n sennej ɣar teymart.

³² Jar wexxam n sennej ɣar teymart d Tewwart n Wuđi, tuya ɛeddřen imziren n wurey d isebbaben.

Řeedyan war zemmaren ad sbedden řxedmet

³³ Umi Sanballať isřa, aqqa neccin nbenna řḥiđ, imsar, aqa idweř ixeyyeq, isear aťtas uca netta issbehdeř Udayen.

³⁴ Tuya netta issawař jar aytmas d řeeskar n Samarya, inna “Min ttegggen Wudayn-a iđeefen? Ma ad ten nej? Ma ad qedmmen tiyarša? Ma ad t kemmřen deg ijj n wass? Ma ad ssekkaren tudart ɛawed zi arwinat inni itwacemđen?” ³⁵ Tuya akides Ṭubiya, Aɛammuni, inna “ɛad mařa bnan t ɛawed, xmi i ɣa iffey ijj n weceeb *waha*, xenni ad ihdem řḥiđ nsen n wezru.”

³⁶ “Seř, a AREBBI nney, mammec i nedweř netwasseḥqar uca arr aseḥqar nsen x uzeđif nsen uca sellem iten d takeccađt ɣar ict n temmurt n uḥebbes ³⁷ u war sduřiy řmuɛřiyet nsen u war tteji ad itwamḥa ddnub nsen zzat i wudem nnek, minzi nitni ssduqqzen cek qibač i ibennayen.”

³⁸ Neccin nebna řḥiđ, ařami řḥiđ ař azyen idweř iqqen, minzi řgens igga uř nsen ad t ggen.

4 ¹ Umi *maca* Sanballať d Ṭubiya d Waeraben d Iɛammuniyyen d Icdudiyyen sřan, aqa aɛdař n řeḥyuđ n Urcalim ittraḥ ɣar zzat, tizziyin bdant ad qqnent, imsar, aqa nitni xeyyqen aťtas.

² Nitni marra ggin tameɛmuč maḥend ad dd-asen ad mmenyen ak-d Urcalim, ad dinni ssekkaren řehweř. ³ Neccin *maca* nzuđ ɣar AREBBI nney u di ssibbet nsen nessbedd ict n tɛessast xasen ass d ġiřet.

⁴ Xenni inna Yahuda “Jjhed n yenni yarebbun yuḥeř, maɣar din aťtas n řxarbet. War nzemmar x řebni n řḥiđ.” ⁵ Řeedyan aqa nnan “Nitni war tticin u war ttwiřin walu ɣars ař i dd ɣa nas di řwest nsen u ad ten neney. *Ammu* i ɣa nessbedd řxedmet.

⁶ Uca imsar, aqa Udayen, inni ɣarsen izeddyen, usin-dd nnan aney ɛecra n twařawin “Ittxeřša kenniw ad ɣarney-dd tɛeqbem!”

⁷ Uca awarni i řḥiđ ɣar imucan iwařan u ɣar tseqqar ifruren, aqa sbeddey řgens ɛlaḥsab řwacunat nsen, ak-d řesyuf nsen d iḥricen nsen d řeqwas nsen. ⁸ Necc xzarey, xenni kkarey, nniy i tarwa n tařiřet u i imdebbaren u i min iqqimen n řgens “War zzaysen tegg^wedem ca! Sidi inu d ameqqran u issagg^wad. Fekkarem days, temmenyem i aytmatwem, iḥenjiren nwem, yes-sitwem, timyarin nwem d tudrin nwem.”

⁹ Umi sřan řeedyan nney, aqa *neccin* nargeb xas u aqa AREBBI ibdeř anyway nsen, imsar xenni neccin marra idney neeqeb ɣar řḥiđ, kuř ijj ɣar wemcan *nnes*. ¹⁰ Zeg wass nni imsar, aqa azyen n imsexxaren inu tuya xeddmen u azyen nneđni zzaysen tťfen iḥricen d tcappat n useřqi d řeqwas d warruđ n wuzzař uca imeqqranen *bedden* awarni i kuř taddart n Yahuda. ¹¹ X yenni ibnan řḥiđ, aqa inni zzaysen tuya yarebbun, xeddmen s yijj n ufus, am tuya bardɛen, u s ufus nneđni tťfen lansa ¹² u inni tuya ibennan, kuř ijjen zzaysen ɣars ssif iqqen x tmessađt nnes am tuya ibenna. Wenni ittşuđen di řbuq, aqa-t akidi.

¹³ Nniy i tarwa n tařiřet u i imdebbaren u i min iqqimen n řgens “Řxedmet temyax u teyru. Neccin netwabezzeɛ x řḥiđ, ijjen igg^wej x wenneđni. ¹⁴ Deg wemcan mani i ɣa tesřem řḥess n řbuq, munem-dd dinni xaney. AREBBI nney ad immney di tťweɛ nney.

¹⁵ Ammu i nexdem uca azyen zzaysen tťfen iḥricen zi tuffut n wass ɣars ař i dd ɣa ffyen itran.

¹⁶ Di řweqt nni nniy i řgens “Kuř aryaz ad issens daxeř di Urcalim ak-d umsexxar nnes uca

4:7 ‘řesyuf’ - niy ‘ijenyen’.

ammu i ɣarney i ɣa yiřin d aecessas di ġiřet u deg wass *ad iřin i řxedmet*.”¹⁷ Uřa d ijj zzayney war ikkis arruđ, war iđi necc řa d aytma řa d imsexxaren inu uřa d yeryazen n tæssast. Kuř ijj *iřtef* lansa deg ufus nnes afusi.

Naħamya iwca afus i imezřađ

5¹ Ikkar ijj n uyuuyi imɣar n řgens u n temɣarin nsen *cetcant* x aytmatsent, Udayen.² Din inni innan “Iħenjiren nney d tħenjirin nney d neccin d ařtas. Ittxeřsa ad nsey imendi ħima ad necc ad neddar.”³ Inneđni nnan “Neccin narhen iyyaren nney d iħwicen nney n tzayart d tudrin nney d ađman, ħima ad nawi imendi deg *wussan n řaz*.”⁴ Inneđni nnan “Neccin narđeř nnuqart i ljizya i ujeđid x iyyaren nney u x iħwicen n tzayart nney.”⁵ “Xenni řexxu, aysum nney d weysum n aytmatney, iħenjiren nney d iħenjiren nsen, u xzar, neccin narra iħenjiren nney d tħenjirin nney am isemyan. Aqa din zi yessitney tinni i idewřen *am tsemyin* uca afus nney war izemmar *ad igg ca* u iyyaren nney d iħwicen n tzayart nney deg ufus n inneđni.”

6 Umi sřiy necc iyuyyan nsen d wawařen-a, dewřey xeyyqey ařtas.⁷ Necc xarrsey deg wuř inu u cetciɣ x tarwa n tařiret u x imdebbaren, nniɣ asen “Kuř iijen zzaywem days d řeib umi ittar arriba zeg umas.” Necc ggiɣ ijj n wegraw d ameqqran đidd nsen.⁸ Necc nniɣ asen “Neccin nesya aytmatney, Udayen, inni tuɣa itwazzenzen i řegnus, eħařsab tizemmar nney. Kenniw *maca*, ma texsem ad tezzenzem tawmat nwem niɣ nitni xenni teggim ten řexxu ad twammenzen i neccin?” Uca sseyden war ufin min i ɣa inin.⁹ Xas uca nniɣ necc “Min teggem kenniw, war iđi nican. Ma war ittxeřsa ad tuyurem zzat i AREBBI nney s uweqqar zi ssibbet n useħqar n řegnus, řeedyan nney?”¹⁰ Uřa d necc, aytma d imsexxaren inu, aqa narđer asen nnuqart d imendi. Jjem aney ad nesmeħ maca di arriba-ya.¹¹ Arrem asen ass-a iyyaren nsen, iħwicen nsen n tzayart, řeerařit nsen n zzitun d tudrin nsen uřa d tayarst wiss mya n nnuqart d imendi d binu n jdid d zzect nni i zzaysen tettarem.”¹² Xas uca nnan nitni “Ad asen t narr marra u war zzaysen t net-tettar *ead*. Neccin ad negg, am mammec tennid cek.” Uca řayiy i ikehhanen u jjiy ten ad jjađen, aqa nitni ad ggen eħařsab awař-a.¹³ Xenni zzerzey weħsin n warruđ inu, nniɣ “Ammu i ɣa izzerz AREBBI kuř aryaz, wenni war iřřifen deg wawař-a, zi taddart nnes u zeg wagra nnes, netta ad immerz ad ixwa *ammu*.” Agraw n řgens marra inna “Amin!” U nitni ssemyaren SIDI d řgens i iggin eħařsab awař-a. „

Amedya n Naħamya

14 Uřa d necc d yajtma war necci ca zi macca n lwali zeg wass nni di i d ayi tuɣa igga *ujeđid* d lwali nsen di temmurt n Yahuda, zeg usegg^was wiss eicrin ař asegg^was wiss tnayen u-třatin n ujeđid Artaħcasta, *teqqar* tenεac n isegg^wusa.¹⁵ Lwulat nni din iđan qbeř i necc, tuɣa ggin đđqey x řgens u tuɣa ksin zzayes aɣrum d binu u εawed arebein n uciql n nnuqart. Uřa d imsexxaren nsen seđden x řgens. Necc maca war ggiɣ aya zi tigg^wudi n AREBBI.¹⁶ Aqa wciy jjeħd inu i řxedmet ɣar řħiđ u neccin war nesyi ca aħwic u marra imsexxaren inu munen din x řxedmet.¹⁷ Yar třabřa inu *qqimen* mya u-xemsin n yeryazen zeg Wudayen u zeg imdebbaren uřa d inni i ɣarney-dd yusin zi řegnus i d aney-dd innđen.¹⁸ Min itwasswejden i ijj n wass tuɣa d ijj n uyenduz, setta zzaysen twafarzen zeg wuđi, uřa d iđađ twasswejden u di kuř εecra n wussan eřam kuř binu s ufeyyed. S marra aya war ttareɣ macca n lwali, maɣar tasexxart tessedqey ařtas x řgens-a.¹⁹ Idar ayi s řxar, a AREBBI inu, s marra min ggiɣ necc i řgens-a.

5:13 ‘aħsin’ - niy ‘abeħrur’.

Akemmeř n řhiđ

6¹ Umi xebbaren Sanballađ d Ƨubiya d Waerab Jacam d řeedyan nneđni, aqa necc tuya ssbeddey řhiđ u war tuyi days teqqim tazzit *ead*, aqa zeema necc tuya-yi ead war arekkbey tiwwura, *xenni* imsar,² aqa Sanballađ d Jacam ssekken-dd ħari řexbar, nnan “As-dd, ad nemmzar di dcurat di řewđa n Unu.” Nitni maca tuya nwan ad ggen taęeffant akidi.³ Necc ssekkey ħarsen ireqqa-sen ad inin “Necc xeddmey řexxu di řxedmet d tameqqrant, x uya war zemmař ad dd-asey. Mayemmi i ħa tbedd řxedmet-a mařa jjiy tt, hwiy-dd ħarwem?”⁴ Nitni ssekken ayi-dd tabrat-a arebea n twařawin u necc tariy xasen s twarrit d icten.⁵ Uca issekk-dd ħari Sanballađ i twařat wiss xemsa řexbar-a. Amsexar nnes *tuya ħars* ict n tebrat tarzmen s ufus nnes,⁶ yura days “Aqa idweř itwassen jar řegnus u Jacmu iqqar ‘Cek d Wudayen texsem ad tħewwħem. X uyenni tess-beddem řhiđ u cek texsed ad tdewřed d ajeđid nsen’, ammu *i iqqaren* wawařen-a.⁷ Cek eawed tařeqmed inabiyyen maħend ad xak-dd barħen, ad inin ‘Netta d ajeđid di Yahuda!’ Awařen-a ad awđen maca i ujeđid. X uya as-dd řexxu, ad nemcawar.”⁸ Necc *maca* ssekkey as *tabrat* maħend ad as iniy “Timesřayin-a i tennid, war ħint ca d tidett, maca cek teggid tent deg wuř nnek.”⁹ Minzi nitni marra xsen ad aney ssigg^wden, nnan “Nitni ad kksen ifassen nsen zi řxedmet, maħend war tt teggen.” Xenni řexxu, sejhed ifassen inu!

¹⁰ U necc udfey ħar taddart n Camaya, mmis n Dalaya, mmis n Maħiřabi. Netta tuya ibellee x ixef nnes dinni, inna “Ejj aney ad nmun di taddart n AREBBI, di řwest n zzawect, ad nbellee tiwwura n zzawect, maħar ad dd-asen nitni, ħima ad cek nyen, *wah*, ad dd-asen di ħiřet ħima ad cek nyen.”¹¹ *Maca* necc nniy “Ma necc d ijj n weryaz i tarewřa? Ma ijjen am necc ad yadef di zzawect uca ad iqqim iddar? War ggur ad tt ttadfey.”¹² *Minzi* necc argbey u zriy, aqa war iđi d AREBBI i tuya t-idd issekken, maca netta issiweř ak-d nnubuwa-ya xafi, minzi Ƨubiya d Sanballađ tuya cran t.¹³ Netta tuya cran t, maħend necc ad gg^wdey ad ggey amenni uca ad xđiy, maħend ad ħarsen yiři ca i zi d ayi i ħa ggen isem d aęeffan, ħima ad ayi eeyyaren.¹⁴ A SIDI inu, idar i Ƨubiya d Sanballađ, min ggin, uřa d tanabit Nuęadya d inabiyyen nneđni inni yarezzun ad ayi ssigg^wden.¹⁵ Itwakemmeř řhiđ awarni i tnayen u-xemsin n wussan, deg *wass* wiss xemsa u-eicrin n *uyur* n ilul.¹⁶ Umi sřan marra řeedyan nney manawya řa d marra řegnus i d aney-dd innđen zrin t, dewřen nitni d imuqřiřen di tiřřawin nsen, ucin aqa d SIDI nney i tuya iggin řxedmet-a.

¹⁷ Deg wussan nni urin tarwa n tařiřet n Yahuda ařřas n tebratin, tinni issekken i Ƨubiya uřa d tinni iffyen zi Ƨubiya ħarsen.¹⁸ Maħar ařřas di Yahuda tuya jjuħen asen, maħar netta tuya d ađekk^wař n Caxanya, mmis n Araħ, u mmis *nnes* Yuħanan tuya yiwi yeħis n Macullam, mmis n Baraxya, d tamyart.¹⁹ Eawed ssiwřen zzat i wudem inu x tmegga nnes tiřebħanin u ssiwđen awařen inu ħars. U Ƨubiya tuya i d ayi-dd issekkan tibratin ħima ad ayi issigg^wed.

Taęessast n tendint

7¹ Umi řhiđ tuya itwassbedd eawed, imsar, aqa ggiy tiwwura ad twarekkbent u ięessasen n tewwura d imedyazen d ilawiyyen ad twařeqmen.² Necc umurey i uma ħanani d ħananya, ameqqran n lqelea di Urcalim, minzi netta d ijj n weryaz d amtiqqi, ittegg^wed AREBBI ktar x wařřas *inneđni*.³ Necc nniy asen “War ttnurziment tewwura n Urcalim ħars ař i ħa tezwey tfuct uca jjem ad belleen tiwwura, u ad arren izekrunen mintřa nitni bedden ead *i tęessast*. Ittxeřša ad ggen ięessasen zeg imezday n Urcalim, kuř ijj deg wemcan n tęessast nnes u kuř ijj qibač i taddart nnes.⁴ Tuya tandint tennejbed u temyřar, tuya maca days řgens drus u tudrin tuya war bnint *ead*.

6:6 ‘Jacmu’ - niy (xzar nnumra 2).

7:1 ‘imedyazen’ - niy ‘imeynujen’.

Lista n ayt n tḥebbast inni iṣeqben ak-d Zarubbabil

⁵ Igga AREBBI deg wuř inu ad řayıř i tarwa n tařıřet d imdebbaren ḥima ad yiři ijj n uzemmem n řgens uca ufiř lista n jjadira n yenni dd-igaεeden d amezwaru, ufiř yura days *man aya*. ⁶ Zeg imenfiyyen inni iwyi akides Nabuxadnař, ajeřid n Babil, aqa d ina d ayt n leamala, inni dd-igaεeden zi tmeḥbast, εeqben řar Urcalim d Yahuda, kuř ijj řar tendint nnes, ⁷ inni dd-yusin ak-d Zarubbabil, Yecuεa, Naḥamya, Eazarya, Raεamya, Naḥamani, Murdaxay, Bilcan, Misfarat, Biřway, Naḥum d Baεna.

Wa d řqedd n yeryazen n řgens n Israyil. ..

⁸ Ayt n n Farεuc, ařfayn u-mya u-tnayen u-sebein *n yeryazen*.

⁹ Ayt n Cafatya, teřt-mya u-tnayen u-sebein *n yeryazen*.

¹⁰ Ayt n Araḥ, setta-mya u-tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

¹¹ Ayt n Fahat-Mu'ab, zeg ayt n Yecuεa d Yu'ab, ařfayn u-tmenya-mya u-tmenya-εecra *n yeryazen*.

¹² Ayt n Eilam, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin *n yeryazen*.

¹³ Ayt n Zattu, tmenya-mya u-xemsa u-rebein *n yeryazen*.

¹⁴ Ayt n Zakkay, sebea-mya u-settin *n yeryazen*.

¹⁵ Ayt n Binnay, setta-mya u-tmenya u-rebein *n yeryazen*.

¹⁶ Ayt n Babay, setta-mya u-tmenya u-eicrin *n yeryazen*.

¹⁷ Ayt n Earjad, ařfayn u-řert-mya u-tnayen u-eicrin *n yeryazen*.

¹⁸ Ayt n Aduniqam, setta-mya u-sebea u-settin *n yeryazen*.

¹⁹ Ayt n Biřway, ařfayn u-sebea u-settin *n yeryazen*.

²⁰ Ayt n Eadin, setta-mya u-xemsa u-xemsin *n yeryazen*.

²¹ Ayt n Ařir, zi Ḥazaqiya, tmenya u-tesein *n yeryazen*.

²² Ayt n Ḥacum, teřt-mya u-tmenya u-eicrin *n yeryazen*.

²³ Ayt n Biřay, teřt-mya u-arebea u-eicrin *n yeryazen*.

²⁴ Ayt n Ḥarif, mya u-tenεac *n yeryazen*.

²⁵ Ayt n Jibeun, xemsa u-tesein *n yeryazen*.

²⁶ Iryazen n Bayt-Laḥm d Nařufa, mya u-tmenya u-tmanyin *n yeryazen*.

²⁷ Iryazen n Eanatut, mya u-tmenya u-eicrin *n yeryazen*.

²⁸ Iryazen n Bayt-Eazmut, tnayen u-rebein *n yeryazen*.

²⁹ Iryazen n Qaryat-Yaεarim, Kafira d Ba'irut, sebea-mya u-řřata u-rebein *n yeryazen*.

³⁰ Iryazen n Rama d Jabaε, setta-mya u-waḥed u-eicrin *n yeryazen*.

³¹ Iryazen n Mixmas, mya u-tnayen u-eicrin *n yeryazen*.

³² Iryazen n Bayt-Il d Eay, mya u-řřata u-eicrin *n yeryazen*.

³³ Iryazen n Nabu nneđni, tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

³⁴ Ayt n yijj n Eilam nneđni, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin *n yeryazen*.

³⁵ Ayt n Ḥarim, teřt-mya u-eicrin *n yeryazen*.

³⁶ Ayt n Ariḥa, teřt-mya u-xemsa u-rebein *n yeryazen*.

³⁷ Ayt n Lud, Ḥadid d Unu, sebea-mya u-waḥed u-eicrin *n yeryazen*.

³⁸ Ayt n Sana'a, teřt-ařaf u-tesea-mya u-řřatin *n yeryazen*.

³⁹ **Ikehhanen**

Ayt n Yadeiya, zi taddart n Yecuεa, tesea-mya u-řřata u-sebein *n yeryazen*.

⁴⁰ Ayt n Immir, ařef u-tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

⁴¹ Ayt n Faḥur, ařef u-mitayn u-sebea u-rebein *n yeryazen*.

⁴² Ayt n Ḥarim, ařef u-sebeřac *n yeryazen*.

7:7 'leadađ' - niř 'amdan'.

⁴³ **Ilawiyyen.**

Ayt n Yecuεa, ayt n Qadmiyil, zeg ayt n Huduwya, arebea u-sebein *n yeryazen*.

⁴⁴ **Imedyazen**

Ayt n Asaf, mya u-tmenya u-rebein *n yeryazen*.

⁴⁵ **Ayt n iεessasen n tewwura.**

Ayt n Callum, Ayt n Aṭir, ayt n Ṭalmun, ayt n Eaqquub, ayt n Ḥaṭiṭa, ayt n Cubay, aqa-ten *jmiε* mya u-tmenya u-tṛatin *n yeryazen*.

⁴⁶ **Imsexxaren n taddart iqeddsen**

Ayt n Ṣiḥa, ayt n Ḥasufa, ayt n Ṭabaεut,

⁴⁷ ayt n Qiruc, ayt n Ciεa, ayt n Fadun,

⁴⁸ ayt n Labana, ayt n Ḥajaba, ayt n Salmay,

⁴⁹ ayt n Ḥanan, ayt n Jadil, ayt n Ḥajar,

⁵⁰ ayt n Ra'aya, ayt n Rašin, ayt n Naqquda,

⁵¹ ayt n Jazzam, ayt n Eazza, ayt n Fasiḥ,

⁵² ayt n Bisay, ayt n Maεunim, ayt n Naficasim,

⁵³ ayt n Baqbuq, ayt n Ḥaqufa, ayt n Ḥarḥur,

⁵⁴ ayt n Bašlit, ayt n Maḥida, ayt n Ḥarca,

⁵⁵ ayt n Barqus, ayt n Sisara, ayt n Tamah,

⁵⁶ ayt n Naših, ayt n Ḥaṭifa,

⁵⁷ **Ayt n imsexxaren n Suliman.**

Ayt n Suṭay, ayt n Sufarat, ayt n Farida,

⁵⁸ ayt n Yaεla, ayt n Darqun, ayt n Jiddil,

⁵⁹ ayt n Cafatya, ayt n Ḥattil, ayt n Fuxarat-Ḥaḍḍabayim d ayt n Amun.

⁶⁰ Marra imsexxaren n taddart iqeddsen d ayt n imsexxaren n Suliman, aqa-ten *jmiε* teṛt-mya u-tnayen u-tessein *n yeryazen*.

⁶¹ Ina d inni iḡaεeden zi Tal-Milḥ, Tal-Ḥarca, Karub, Addan d Immir, *maca* nitni war zemmaran ad ssecnen zi jjiḥet n taddart n ibabaten nsen niḡ zi jjiḥet n tarwa nsen, aqa nitni *ffyεn* zi Israyil:

⁶² ayt n Dalaya, ayt n Ṭubiya, ayt n Naqquda, setta-mya u-tnayen u-rebein *n yeryazen*.

⁶³ Uca zeg ikehhanen: ayt n Ḥabaya, ayt n Haqquṣ, ayt n Barzillay, *aca* zzaysen *wenni* iwyen ict n temyart zi yessis n Ujileadi Barzillay u itwaṛaya s yisem nsen.

⁶⁴ Nitni arzun x tewriqt n uzemmem nsen *di lista n jjadira*, *maca* war tt ufin. X uyenni twassuffyεn nitni zi tukehant. ⁶⁵ Lwali ameqqran inna asen, war ttetten zi tmesṛayin iqeddsen qae ḡars aṛ i ḡa ikkar ijj n ukehhan ak-d Urim d Tummim.

⁶⁶ Marra agraw *n ṛgens tuya* di tnayen u-arebein-aṛaf u-teṛt-mya u-settin *n yeryazen*,

⁶⁷ nhṛa imsexxaren d tsemyin nsen, inni tuya-yen marra sebea-aṛaf u-teṛt-mya u-sebea u-tṛatin uca ḡarsen mitayn u-xemsa u-rebein n imedyazen d tmedyazin.

⁶⁸ Iṛḡyman nsen *tuya-ten* di arebea-mya u-xemsa u-tṛatin u iḡyaṛ nsen *tuya-ten* di setta-aṛaf u-sebea-mya u-eicrin.

^{7:44} 'imedyazen' - niḡ 'imeḡnujen'.

⁶⁹ Ca zeg izeġifen n *tudrin* n ibabaten wcin i řxedmet. Lwali ameqqran iwca i ssenduq n txubay n řxedmet ařef draxmat n wurey d xemsin řřawyat i urucci d xemsa-mya u-třatin n tikkas i ikehhanen.

⁷⁰ Ca nneđni zeg izeġifen n *tudrin* n ibabaten wcin i ssenduq n txubay i řxedmet eicrin-ařaf draxmat n wurey d ařfayn mina n nnuqart.

⁷¹ Uca min iqqimen zi řgens iwca eicrin-ařaf 'draxma' n wurey d ařfayn 'mina' n nnuqart d sebca u-settin n tikkas i ikehhanen.

⁷² Ikehhanen d ilawiyyen d iessasen n tewwart d imedyazen d ca zi řgens d imsexxaren n taddart iqeddsen uřa d marra Israyil zedyen di tneddam nsen.

Tayuri i řgens zi ccaria n Musa

8¹ *Umi* ibda uyur wiss sebca uca tuřa ayt n Israyil di tneddam nsen, imun marra řgens am ijj n weryaz deg wazzay n Tewwart n Waman, nnan i Eazra, amseřmed n ccaria, ad yawi adlis n ccaria n Musa, tenni yumur SIDI i Israyil. ² Deg wass amezwaru n uyur wiss sebca yiwi-dd ukehhan Eazra ccaria zzat i wudem n wegraw n řgens wenni *iřan* zeg yeryazen d temřarin d marra inni izemmaren ad as fehmem xmi i d as i řa sřen. ³ Netta iřra zzayes řar wudem n wazzay *i řan* zzat i Tewwart n Waman, zi tuffut ař azyen n wass, i yeryazen d temřarin d inni izemmaren ad as fehmem. Tuřa imezzuyen n marra řgens řar wedlis itwannđen n ccaria. ⁴ Uca Eazra, amseřmad n ccaria, ibedd x ijj n ddruj n ukeccuđ wenni i iggin i uya uca x uyezdís nnes afusi bedden Mattitya d Camae d Eanaya d Uriya d Hılqiya d Maesiya u x uzeřmađ nnes *bedden* Fadaya d Micayil d Malkiya d Ĥacum d Ĥacbaddana, Zakarya d Macullam. ⁵ Yarzem Eazra adlis zzat i tiřřawin n marra řgens, mařar ibedd sennej i marra řgens uca umi t yarzem, ikkar-dd řgens marra.

⁶ Eazra issemyar SIDI, AREBBI d ameqqran, uca řgens yarra-dd s ifassen nsen řar ujenna "Amin, amin!" uca nitni yuđaren, sejden i SIDI s wudem nsen řar temmurt. ⁷ Yecuca d Bani d Carabya, Yamin, Eaqqub, Cabbatay, Hudiya, Maesiya, Qaliřa, Eazarya, Yuzabad, Ĥanan, Falaya d ilawiyyen ssřemden řgens di ccaria u řgens *iqqim* di blasa nsen. ⁸ Nitni řrin zeg wedlis itwannđen, zi ccaria n AREBBI, carrřen u ssecnen řmeena i daysen uca ammu i ssfehmen min itwayřin. ⁹ Uca Nařamya, wenni d lwali ameqqran, d ukehhan Eazra, amseřmad, d ilawiyyen inni issřemden řgens, nnan i marra řgens "Ass-a d amqeddes i SIDI, AREBBI nwem. War ccatem agejdur, war ttrum." Minzi marra řgens tuřa iru umi sřan awařen n ccaria. ¹⁰ Inna asen *ewad* "Uyurem u teccem *macca isswejden* s wařřas n zžect u sswem binu amiziđ uca wcem macca i wenni war d as sswejden walu, mařar ass-a d ijj n wass d amqeddes i Sidi nney. War řřissifem, mařar řřefrařet n SIDI d jjehd nwem. ¹¹ Ilawiyyen ssfewwjen marra řgens, nnan "Sřarem, mařar ass-a d amqeddes *i iřa*. War řřissifem ca!" ¹² *Xenni* yuyur marra řgens řima ad ccen ad swen u ad ředqen u řima ad farřen s wařřas, minzi nitni fehmen i wawařen i d asen ittwannan. ¹³ Tiwecca nnes munen izeġifen n *tudrin* n ibabaten n marra řgens d ikehhanen d ilawiyyen řar useřmad n ccaria Eazra řima ad arzun řřefhamet deg wawařen n ccaria.

Aeeyyed n řeid n Txuzan n Ifetwan

¹⁴ Nitni ufin belli itwari di ccaria, aqa SIDI yumur s ufus n Musa, ittxeřřa i ayt n Israyil ad zedyen deg ieuccuten di řeid deg uyur wiss sebca ¹⁵ u ittxeřřa asen ad zzayes barrřen uca ad sseđun ijj n uřaři di marra tneddam nsen uřa di Urcalim řima ad inin "Fřem řar wedrar u awyem-dd ifetwan n tcejjura n zžitun d ifetwan n izemmuren d ifetwan n tariřant d ifetwan n tcejjart n tini d ifetwan n marra ticejjura řarsent tifrays mařend ad zzaysen teggem ieuccuten,

7:69 'tixubay' - niy 'řeknuz'.

am mammec t tura. ¹⁶ Xenni iffey-dd řgens řar barra, iwyen-dd *ifetwan* uca ggin i yixef nsen iεuccuten, kuř ijj x tzeqqa nnes u di řemrařat nsen u di řemrařat n taddart n AREBBI u deg wazzay n Tewwurt n Waman u deg wazzay n Tewwurt n Ifrayim.

¹⁷ Marra agraw n řgens n yenni dd-iseqben zi tmeřbast, ggin tixuzan n ifetwan u zedyen deg iεuccuten minzi ayt n Israyil war ggin aya zeg wussan n Yecuea, mmis n Nun, ař ass-a uca řefrařet tuya tt d tameqqrant ařtas. ¹⁸ Ass idfar umas itwayra xasen zeg wedlis n ccariaεa n AREBBI, zeg wass amezwaru řars ař ass aneggaru. Ammu i εeyyden řmijař n sebea n wussan u deg wass wiss tmenya *tuya din* ijj n umuni ifarzen am mammec i teęa di lfaridā.

Ass n ttubet d tzaęit

⁹ ¹ Deg wass wiss arebea u-εicrin n uyur-a munen ayt n Israyil s uęummi u řeřřfen deg warruđ n wecđan u s tεejjajt x uzeęif. ² Uca tarwa n Israyil tebđa ixef nnes zi marra ibarraniyyen u uyuren nitni bedden u neemen zi ddnub nsen d řmuεšiyet n ibabaten nsen. ³ Nitni kkaren, bedden deg wemcan nsen uca řrin ict n terbaet n wass zeg wedlis itwanđden n ccariaεa n SIDI, AREBBI nsen, uca ict n terbaet nneđni neemen s *ddnub nsen* uca sejden i SIDI, AREBBI nsen. ⁴ X ddruj n Ilawiyyen ibedd Yecuea d Bani, Qadmiyil, Cabanya, Bunni, Carabya, Bani d Kanani, řayan s tmijja ijehden řar SIDI, AREBBI nsen. ⁵ Uca Ilawiyyen, Yecuea d Qadmiyil, Bani, řacabniya, Carabya, Hudiya, Cabanya d Fatařya nnan “Kkarem, tbarkem SIDI, AREBBI nwem, zi řebda řar řebda! Iři ad itwabarek isem n uεuęi nnek, wenni yueřan x marra lbaraka d usemyar!”

⁶ “Cek d SIDI, myir cek. Cek teggid ajenna d ujenna n ijenwan d marra tizemmar nsen, tammurt d marra min xas *ięan*, řebřur d marra min days *ięan* uca cek tewcid asen tudart uca tizemmar n ujenna ttađaren ac i cek.

⁷ Cek d SIDI, AREBBI, wenni ifarzen Abram. Cek tessuffyed t-idd zi Ur n Ikaldaniyyen uca teggid as Ibrahim.

⁸ Cek tufid uř nnes days řaman zzat i wudem nnek u cek teggid akides řeahd belli cek ad tewced i zzariεet nnes tammurt n Ikenεaniyyen u n Iřittiyyen u n Imuriyyen u n Ifariziyyen u n Iyabusiyyen u n Ijirjasiyyen uca tegged εlařsab awařen nnek, minzi cek d amsegged i teęid.

⁹ Cek tezriđ tamara n ibabaten nney di Miřra u cek tesřid iyuyyan nsen zi řar řebřar n Uęanim.

¹⁰ Cek teggid řeεřamat d řeεjaye b řar Fireun u řar marra imsexxaren nnes u jar řgens n temmur, minzi cek tessned, aqa nitni ggin đidd nsen s uεeffar u cek teggid i ixef nnek ijj n isem, am *teęa* ass-a.

¹¹ Cek tebđid řebřar zzat i wudem nsen ařami nitni εdun x *temmurt* yuęyen di řwest n řebřar uca inni xasen ittazęřen tenđared ten di řaęay am ijj n weęru deg waman ijehden.

¹² Zeg ijj n uqellij n useynu tgewwded ten s wass u s yijj n uqellij n tmessi s ģiřet řima ad asen tewced tifawt x webrid i x i řa uyuren.

¹³ Cek tehwid-dd x wedrar n Sina u tessiwřed akidsen zeg ujenna uca tewcid asen lfarayid iseggeden d izerfan i di ięa řaman d tweřša d řumurat iřebřen.

¹⁴ Tessecned asen ssebt nnek iqeddsen uca teggid xasen řumurat d tweřša d ccariaεa s ufus n Musa, amsexxar nnek.

¹⁵ Cek tewcid asen aęrum zeg ujenna i řaę nsen uca tessuffyed asen-dd aman zi teęđart i ufadi nsen uca tennid asen ad adfen řar temmurt, tenni x tessgaεded afus nnek *řima ad tejjaged* ad ten tt-idd tewced, řima nitni ad tt řřfen d řwart.”

¹⁶ “Aqa nitni ak-d ibabaten nney ggin s uεeffar d tyennant u war sřin ca řar řumurat nnek.

¹⁷ Nitni ugin ad řars sřen, war fekkaren di řeεjaye b nnek i řarsen teggid u nitni yennan u deg

9:1 ‘deg warruđ n wecđan’ = s Teibranit ‘s txancet’. ‘tεejjact’ - s Teibranit ‘ucař’.

uyewwey nsen ggin ijj d uzeġif x yixef nsen ħima ad εeqben ħar tesmuji nsen. Maca cek d ijj n Arebbi iyeffaren, dayek nniemet d arreħmet, war txeyyqed ca s tazra uca aqa dayek tamexsiwt icewwaren s waṭṭas u cek war daysen tesmiħed ca.

¹⁸ Ead, umi ggin nitni ijj n umwa ifesyen i yixef nsen, nnan ‘Wa d arebbi nnek i cek i dd-issuffyen zi Miṣra’, uca nitni ceqqfen aṭṭas, ¹⁹ aqa cek maca di arreħmet nnek tameqqrant war ten tejjid ca di řexra. Aqellij n useynu i iġan ħima ad ten igewwed s wass war xasen igg^wij ca uřa d aqellij n tmessi i iġan ħima ad asen iwc tifawt deg webriid i x i ħa uyuren, war xasen igg^wij ca s ġiřet.

²⁰ Cek tewcid Arruħ nnek ašebħan, ħima ad ten isseřmed u cek war i d asen tekkised ca ‘manna’ zeg uqemmum nsen uca tewcid asen aman i ufadi nsen.

²¹ Arebein n isegg^wusa cek tetthellid daysen di řexra. War ħarsen ittxiřša uřa d ca n řħajet, arrud nsen war yarci ca uca iđaren nsen war uffen.

²² Cek tewcid asen marra tigeldawin d řegnus uca cek tebdid asen tt elahsab iymiren nsen. Nitni ṭṭfen tammurt n Siħun d řwart, aqa-tt d tammurt n ujeġid n Ħacbun, d temmurt n Euj, ajeġid n Bacan.

²³ Cek tarrid tarwa nsen aṭṭas amecnaw itran deg ujenna u cek tessidfed ten di temmurt i x tuħa tennid i ibabaten nsen, nitni ad ħars adfen ħima ad tt ṭṭfen d řwart.

²⁴ Arraw yudef uca ṭṭfen tt d řwart u zzat i wudem nsen aqa teggid imezday n temmurt sadu afus nsen, uřa d ijeġiden nsen d řegnus n temmurt, ħima ad zzaysen ggen min i d asen ittyiř mliħ.

²⁵ Nitni ħewwsen tinnedam ifaryen d ict n temmurt isseymayen u nitni ṭṭfen εawed tudrin d řwart ccurent s marra řxar, anuten itwayzen, iħwicen n tzayart d iħwicen n zzitun d tcejjura n fruta s ufeyyed, uca nitni ccin jjiwnen, dewřen řeħħen uca arrin-dd mezri s tcuni nnek tameqqrant.

²⁶ Xenni maca dewřen war ṭṭisen uca yewwyen xak uca nđaren ccariεa nnek u nyin inabiyyen nnek inni tuħa icehħden jarasen maħend ad ten-dd arren ħark. Aqa ceqqfen dayek s yijj n uceqqef imyar.

²⁷ X uya tarrid ten deg ufus n imeħřaren nsen inni i ten iħřaren, maca mařa řayan-dd xak di řweqt n řeħřaret nsen, xenni tesřid ħarsen zeg ujenna uca di arreħmet nnek tameqqrant tewcid asen imsenjamen nni i ten ifekken zeg ufus n imeħřaren nsen.

²⁸ Mařa nitni ufin řhudnet, ggin εawed řyar zzat i wudem nnek uca teggid ten deg ufus n řeedyan nsen uca nitni seġđen xasen. Umi tuben nitni, řayan-dd xak, aqa tesřid asen zeg ujenna u tfekked iten s arreħmet nnek aṭṭas n twařawin.

²⁹ Cek tcehded đidd i nitni ħima ad dd-εeqben ħar ccariεa nnek, maca nitni ggin s ueffar u war sřin ca ħar tweřša nnek. Aqa xđan zi jjiħet n lfarayid nnek, umi bnadem wenni zzaysen i ħa yegg ad zzaysent iddar, uca nitni arrin-dd ħarsen aerur, tuħa ssqeshen iri nsen, war ħark-dd sřin.

³⁰ Aṭṭas n isegg^wusa cek ṭhemmřed akidsen, tcehded đidd i nsen s Arruħ nnek, s tsexxart n inabiyyen, maca nitni war sřin ca uca tewcid ten deg ufus n řegnus n temmura.

³¹ Di arreħmet nnek tameqqrant war ten taredġed ca u war daysen tesmiħed ca, mařar cek d ijj n SIDI d aħnin d arħim.

³² “Xenni řexxu, AREBBI nney, aqa cek, Arebbi d ameqqran, izemmaren, issagg^waden, wenni itṭfen di řεahd u di tmexsiwt icewwaren, war řesseb ca drus zzat i wudem nnek marra řeyben i xaney ikkin, x ijeġiden nney, x řħukkam nney u x ikehhanen nney u x inabiyyen nney u x ibabaten nney u x marra řgens nney zeg wussan n ijeġiden n Accur ař ass-a.

³³ Tuħa cek d amsegged di marra min xaney ikkin, mařar cek teggid aney s teřdiqt, neccin maca negga s řeqjaħet.

³⁴ Ijeġiden nney, řħukkam nney, ikehhanen nney d ibabaten nney war ggin ccariεa nnek uca war sřin ħar řumurat nnek uřa ħar cħadat nnek nni tcehded đidd i nsen.

³⁵ S tgeldit nsen u s řxar nsen aţtas i d asen tewcid u s temmurt tameqqrant isseymayan i d asen tewcid, war cek sexxaren ca uca war tuben zi tmegga nsen ticeffanin.

³⁶ Xzar ass-a aqa neccin d isemyan u tammurt i tewcid i ibabaten nney maĥend ad zzayes necc řyiġet d řxar, Xzar aqa-ney d isemyan i days neġa.

³⁷ Řyiġet tameqqrant nnes *ad trah* ġar ijeġiden, inni i xaney teggid di ssibbet n ddnub nney, uca nitni ttseġaġen x arrayem nney u x řmař nney am mammec i d asen ittyiř mliġ, u neccin aqa-ney di řeġşaret d tameqqrant.”

Řeahd d wesrussi n řxatim

10¹ “U x qaε man aya neccin ad negg ijj n řeahd imten uca ad t nzemmen di tira uca imeqqrannen nney, ilawiyyen nney d ikehhanen nney ad xas ggen acemmie. ² Inni xas iggin acemmie d ina: Naĥamya, wenni d lwali ameqqran, mmis n Ĥakalya d řidqiya, ³ Saraya, Eazarya, Yarmiya, ⁴ Faĥur, Armarya, Malkiya, ⁵ Ĥattuc, Cabanya, Mallux, ⁶ Ĥarim, Marimut, Eubadya, ⁷ Daniyal, Jinnitun, Barux, ⁸ Macullam, Abiya, Miyamin, ⁹ Maεazya, Biljay d Camaεya. Ina d ikehhanen.

¹⁰ Uca ilawiyyen: Yecuεa, mmis n Azanya, Binnay. Zeg ayt n Ĥinadad, Qadmiyil. ¹¹ Uřa d ayt-matsen: Cabanya, Hudiya, Qaliřa, Qalaya, Ĥanan, ¹² Mixa, Raĥub, Ĥacabya, ¹³ Zakkur, Carabya, Cabanya, ¹⁴ Hudiya, Bani, Baninu.

¹⁵ Izeġifen n řgens: Farεuc, Faĥat-Mu’ab, Eilam, Zattu, Bani, ¹⁶ Bunni, Eazjad, Bibay, ¹⁷ Aduniya, Biġway, Eadin, ¹⁸ Ařir, Ĥazaqiya, Eazzur, ¹⁹ Hudiya, Ĥacum, Biřay, ²⁰ Ĥarif, Eanatut, Nibay, ²¹ Majfiεac, Macullam, Ĥazir, ²² Macizabyil, řaduq, Yaddue, ²³ Falatya, Ĥanan, Eanaya, ²⁴ Hucaε, Ĥananya, Ĥacub, ²⁵ Halluĥic, Filja, Cubiq, ²⁶ Raĥum, Ĥacabna, Maεsiya, ²⁷ d Axiya, Ĥanan, Eanan, ²⁸ Mallux, Ĥarim d Baεna.

²⁹ Inni iqqimen zi řgens, ikehhanen, ilawiyyen, iεessasen n tewwura, imedyazen, imsexxaren n zzawect d marra inni i d iεezřen ixef nsen x řegnus n temmura ġar ccariεa n AREBBI, timyarin nsen, iĥenjiren nsen d yessitsen, kuř ijj wenni ġars tussna d řefhamet, ³⁰ nitni řeřqen ġar ayt-matsen, imcennεen nsen, uca ccarcen di nneεřet d tjaġit maĥend ad ddaren εlaĥsab ccariεa n AREBBI, tenni immewcen s ufus n Musa, amsexxar n AREBBI, uca *maĥend* ad ĥdan marra řumurat n SIDI, Sidityeġ, uca ad řřfen di lfaryiđ nnes d tiweřřa nnes ³¹ uca war netticc yessitney i řegnus n temmurt uca war nettiwi yessitsen i iĥenjiren nney *d tamyart*.

³² Uca mařa řegnus n temmurt usin-dd deg wass n ssebt, iwyen řřeřεet d εřam kuř imendi ĥima ad zzenzen aya, aqa neccin di ssebt niġ deg ijj n wass iqeddsen nneđni war xasen nettiwi walu uca aqa neccin ad nejj *tammurt* deg usegg^was wiss sebea u war nkessi arriba zeg uřa d yijjen.

³³ Negga xaney řumurat maĥend ad newc ict n tuřut n uciql deg usegg^was i tsexxart n taddart n AREBBI nney, ³⁴ i weyrum n wescan u i tewhibt *n řyiġet* n řebda u i tyarřt n wecmađ n řebda deg wussan n ssebt u i iyuren imaynuten, i řεeyad itwaggen u i tmesřayin iqeddsen u i tyarřa n ddenb maĥend ad fdin x Israyil u x marra tasexxart n taddart n AREBBI nney.

³⁵ Neccin, ikehhanen, ilawiyyen d řgens, ggin taqedduĥt i tewhibt n ukeccuđ tenni tuya ittxeřřan ad tetwassidef ġar taddart n AREBBI nney, εlaĥsab tudrin n ibabaten nney, deg wussan itwaggen, asegg^was awarni i usegg^was, maĥend ad tetwassecmeđ x uealřar n SIDI, AREBBI nney, am mammec i tura di ccariεa.

³⁶ Uca *negga xaney εawed* maĥend ad nawi tamenzut n temmurt nney d tmenzut n řyiġet n marra ticejjura ġar taddart n SIDI, asegg^was x umas ³⁷ uřa d imenza n iĥenjiren nney d řmař nney am mammec i tura di ccariεa uca ad nawi imenza n řebĥayem nney d wuġi nney di taddart n

10:29 ‘imedyazen’ - niġ ‘imeynujen’.

10:35 ‘ussan’ - s Teibranit ‘ikuden’.

AREBBI, ɣar ikehhanen nni ittsexxaren di taddart n AREBBI.

³⁸ Uca *negga xaney* *ɛawed* ad nettawi tamezwarut *n min itwaggen* zeg warecti nney u zi tewhibin n usgææed nney u zi fruta n marra ticejjura u zi binu d zzeçt ɣar ikehhanen deg ixammen n taddart n AREBBI nney, uṛa d řeçcur n temmurt nney ɣar Ilawiyyen u Ilawiyyen *simant nsen* ad tṛffen řeçcur di marra tineddam mani tuɣa nxeddem neccin x temmurt, ³⁹ uca ad *din* yiři ijj n ukehhan, ijj n mmis n Harun, ɣar Ilawiyyen xmi i ɣa tṛffen Ilawiyyen řeçcur uca Ilawiyyen *simant nsen* ad awyen ict n teçcart n řeçcur ɣar taddart n AREBBI, ɣar taddart n txubay, ⁴⁰ minzi ayt n Israyil d ayt n Lawi ad awyen tawhibt n usgææed n imendi, n binu n jdid d zzeçt deg ixammen mayar řeqçue n zzawect iqeddsen aqqa-ten din uṛa d ikehhanen inni ittsexxaren d içessasen n tewwura d imedyazen uca ittxeşsa aney war nsemmeḥ ca di taddart n AREBBI nney.

Imezday n jdid n Urcalim d tneddam iqqimen

11 ¹ Imeqqranen n řgens qqimen zeddyen di Urcalim uṛa min iqqimen n řgens ggin taqedduḥt maḥend ijj zi ɛecra ad izdeɣ di Urcalim, tandint iqeddsen, u tesæa di tneddam nneḍni. ² Řgens ibarek marra iryazen nni iqeddmn ixef nsen s řxaḍar ad zedyen di Urcalim. ³ Ina d izeğifen n læamala, inni tuɣa izeddyen di Urcalim. Di tneddam n Yahuda tuɣa zeddyen din *ayt n Israyil*, ikehhanen d Ilawiyyen d imsexxaren n zzawect iqeddsen d ayt n isemyan n Suliman, kuř ijj deg wagra nnes, di tneddam nsen. ⁴ Di Urcalim tuɣa zeddyen ca zeg ayt n Yahuda u zeg ayt n Binyamin. Zeg ayt n Yahuda: ɛataya, mmis n ɛuzziya, mmis n Zakarya, mmis n Amarya, mmis n Cafatya, mmis n Mahalayil, zeg ayt n Faraş, ⁵ d Maesiya, mmis n Barux, mmis n Kulḥuza, mmis n Ḥazaya, mmis n ɛadaya, mmis n Yuyarib, mmis n Zakarya, mmis n Uciluni. ⁶ Marra ayt n Faraş inni izeddyen di Urcalim, *aqqa-ten arebea-mya* u-tmenya u-settin n Içeskariyyen.

⁷ Ina d ayt n Binyamin: Sallu, mmis n Macullam, mmis n Yuceid, mmis n Fadaya, mmis n Qulaya, mmis n Maesiya, mmis n Itiyil, mmis n Yacaeya, ⁸ u awarni as Jabbay, Sallay: tesæa-mya u-tmenya u-ɛicrin *n yeryazen*.

⁹ Tuɣa Yuwil, mmis n Zikri, d amehḍay xasen u Yahuda, mmis n Hasnuwa tuɣa d *amehḍay* wiss tnayen x tendint.

¹⁰ Zeg ikehhanen: Yadaeya, mmis n Yuyarib, Yakin, ¹¹ Saraya, mmis n Ḥilqiya, mmis n Macullam, mmis n Şaduq, mmis n Marayut, mmis n Axitub, amehḍayi n taddart n AREBBI. ¹² U aytmatsen, inni ixeddmn di taddart, *marra idsen tmenya-mya* u-tnayen u-ɛicrin *n yeryazen*. *Xenni ɛadaya*, mmis n Yaruḥam, mmis n Falalya, mmis n Amşı, mmis n Zakarya, mmis n Façur, mmis n Malkiya, ¹³ d aytmas, izeğifen n ibabaten, marra idsen mitayn u-tnayen u-rebein *n yeryazen*. *Xenni Amcisay*, mmis n ɛazaryil, mmis n Axxay, mmis n Maclimut, mmis n Immir ¹⁴ d aytmatsen, ayt bu-teyrudt imeḥden, marra idsen mya u-tmenya u-ɛicrin *n yeryazen*. Tuɣa Zabdiyil, mmis n Hajdulim, d amehḍay xasen.

¹⁵ Zi Ilawiyyen: Camaeya, mmis n Ḥaccub, mmis n ɛazriqam, mmis n Ḥacabya, mmis n Bunni,

¹⁶ uca tuɣa Cabbatay d Yuzabad d izeğifen n Ilawiyyen, inni ibedden ak-d řxedmet di barra n taddart n AREBBI. ¹⁷ uca *xenni* Mattanya, mmis n Mixa, mmis n Zabdi, mmis n Asaf, azeğif wenni iğan x ubeddu n uqadi, d Baqbuqya wenni i tuɣa d wiss tnayen zeg aytmas, u ɛabda, mmis n Cammuea, mmis n Jalal, mmis n Yadattun. ¹⁸ Marra Ilawiyyen i iğan di tendint iqeddsen, *marra idsen* mitayn u-arebea u-tmanin.

¹⁹ Uca içessasen n tewwura: ɛaqqub, Ṭalmun ak-d aytmatsen, inni ittṛffen aḥetṛtu di tewwura *n*

10:39 'tixubay' - niy 'řeknuz'.

10:40 'imedyazen' - niy 'imeynujen'.

11:5 'Aciluni' - ijj n weryaz zi tendint n Cilu.

tendint, marra idsen mya u-tnayen u-sebein.

²⁰ Inni iqqimen n ayt Israyil, ikehhanen d ilawiyyen, zedyen di tneddam n Yahuda, kuř ijj di tesyart nnes.

²¹ Uca imsexxaren n zzawect zedyen di Eufil. Tuya řiřa d Jicfa x imsexxaren n zzawect.

²² Tuya Euzzi, mmis n Bani, mmis n Ḥacabya, mmis n Mattanya, mmis n Mixa d řemqeddem n ilawiyyen di Urcalim. Zeg ayt n Asaf tuya imedyazen x řxedmet di taddart n AREBBI. ²³ Mařar tuya din xasen ict n tewřiyyet n ujeřid u x imedyazen *tuya din* ijj n weqqan, kuř ass ict n tewřiyyet *i ittriqen* i wass nni.

²⁴ Tuya Fařařya, mmis n Macizabyil, zeg ayt n Zarař, mmis n Yahuda, d afus afusi n ujeřid di marra min iřeqqfen řgens.

²⁵ Di dcurat řar iyyaren nsen tuya din ayt n Yahuda inni tuya izeddyen di Qaryat-Arebea d tneddam i řars dd-iqqnen u di Dibbun d tneddam i řars dd-iqqnen u di Yařabřiyil d tneddam i řars dd-iqqnen. ²⁶ u di Yecuēa u di Mulada u di Bayt-Falař ²⁷ u di Hařar-Cueal u di Bi'r-Sabea d tneddam i řars dd-iqqnen, ²⁸ u di řiqłay u di Makuna d tneddam i řars dd-iqqnen ²⁹ u di Eayn-Rimmun u di řarea u di Yarmut, ³⁰ Zanuřa, Adullam d tneddam i řars dd-iqqnen, Laxic d iyyaren nnes, Eaziqqa d tneddam i řars dd-iqqnen. Nitni wtin iqiđan nsen zi Bi'r-Sabea řars ař tayzurt n Hinum.

³¹ Tuya ayt n Binyamin zeddyen zi Jabae di Mixmas d Eaya d Bayt-Il d tneddam i řars dd-iqqnen, ³² Eanatut, Nub, Eananya, ³³ Hařur, Rama, Jittayim, ³⁴ Ḥadid, řabuēim, Naballař, ³⁵ Lud d Unu d Teyzurt n Teyzurt n Iřrayfiyyen.

³⁶ Zeg ilawiyyen *zedyen din* terbiřin zi Yahuda řar Binyamin.

Lista n ikehhanen d ilawiyyen

12 ¹ Ina d ikehhanen d ilawiyyen inni dd-igaēden ak-d Zarubabbil, mmis n Ca'altiyil, d Yecuēa: Saraya, Yarmaya, Eazra, ² Amarya, Mallux, Ḥařřuc, ³ Cakanya, Rařum, Marimut, ⁴ Eiddu, Jinnituy, Abiya, ⁵ Miyamin, Maēadya, Bilja, ⁶ Camaēya, Yuyarib, Yadaēya, ⁷ Sallu, Eamuq, Ḥilqiya d Yadaēya. Ina d izeřifen imeqqranen n ikehhanen deg wussan n Yecuēa.

⁸ Uca ilawiyyen *d ina*: Yecuēa, Binnuy, Qadmiyil, Carabya, Yahuda d Mattanya, *wenni* iřan x izřan n uqadi, netta d aytmas. ⁹ Bařbuqya d Eunni d aytmatsen bedden arendad nsen *ttrajan* i nnubet nsen. ¹⁰ Yecuēa ijja-dd Yuyaqim u Yuyaqim ijja-dd Ilyacib, u Ilyacib ijja-dd Yuyadaē, ¹¹ u Yuyadaē ijja-dd Yunatan d Yunatan ijja-dd Yaddue.

¹² Deg wussan n Yuyaqim d ikehhanen-a i tuya d izeřifen n ibabaten: Maraya i Saraya, Ḥananya i Yirmiya, ¹³ Macullam i Eazra Yuřanan i Amarya, ¹⁴ Yunatan i Maliku, Yusuf i Cabinya, ¹⁵ Eadna i Ḥarim, Ḥilqay i Marayut, ¹⁶ Zakarya i Eiddu, Macullam i Jinnitun, ¹⁷ Zikri i Abiya, Fiłřay i Mi-nyamin d Muēadya, ¹⁸ Cammuea i Bilja, Yahunatan i Camaēya, ¹⁹ d Mattanay i Yuyarib, Euzzi i Yadaēya, ²⁰ Qallay i Sallay, Eabir i Eamuq, ²¹ Ḥacabya i Ḥilqiya, Natanayil i Yadaēya.

²² Deg wussan n Ilyasib, Yuyadaē d Yuřanan d Yaddue, twazemmen izeřifen n *tudrin* n ibabaten n ilawiyyen uřa d ikehhanen ař tagelda n Dariyus, Afarsi. ²³ Twazemmen ayt n Lawi, izeřifen n *tudrin* n ibabaten, deg wedlis n imezruyen řars ař ussan n Yuřanan, mmis n Ilyacib.

²⁴ Izeřifen n ilawiyyen tuya Ḥacabya, Carabya d Yecuēa, mmis n Qadmiyil, d aytmatsen *inni ibedden* ajemmađin nsen řima ad ssemyaren u ad qadan, am mammec tuya teřa tewřiyyet n Dawud, aryaz n AREBBI, ijj tuya ittraja *nnubet nnes* arendad n wenneđni wenni ittrajan *nnubet nnes*. ²⁵ Tuya Mattanya d Bařbuqya d Eubadya, Macullam d řalmum d Eaqquq, iēessasen n tew-

11:23 'imedyazen' - niř 'imeynujen'. 'ict n tewřiyyet' - s Teibranit 'ijj n wawař'.

wart inni iessen x řehrit n tewwura *n tendint*.²⁶ Ina tuya-ten deg wussan n Yuyaqim, mmis n Yecuea, mmis n Yušadaq, uřa deg wussan n Naḥamya, lwali, u n ukehhan Eazra, amseřmed n ccaria.

Adeccen n řhiđ n Urcalim

²⁷ Ƴar udeccen n řhiđ n Urcalim arzun nitni x Ilawiyyen di marra imucan nsen maḥend ad ten awyen Ƴar Urcalim ĥima nitni ad ssqefřen adeccen, ad ggen řefraĥet s uqadi u s yezřan, s teğunin n wuzzař, s lharpat d řgambriyat.²⁸ Nitni ssmunen x ayt n imedyazen zeg udewwar n Urcalim u zi dcurat n Unuřufati²⁹ u zi Bayt-Jiljal uřa zeg iyyaren n Jiba d Eazmawit, minzi ime- dyazen bnan i yixef nsen dcurat i dd-innđen i Urcalim.³⁰ Ikehhanen d Ilawiyyen ssizedgen ixef nsen uca awarni i uya ssizedgen nitni uřa d řgens d tewwura d řhiđ.

³¹ Xenni ggiy izeğifen n Yahuda ad nyen x řhiđ u ssbeddey tnayen n terbiĥin n uyennej d kulat. Ict *n kula* tuyur sennej x řhiđ Ƴar yeffus Ƴar Tewwart n Řeyřbar³² uca yaredddef itt Hucaeya s yijj n wezyen n řemquddam n Yahuda,³³ d Eazarya, Eazra d Macullam,³⁴ Yahuda d Binyamin d Camaeya d Yirmiya³⁵ u zeg ayt n ikehhanen inni Ƴarsen řġayřat: Zakarya, mmis n Yunatan, mmis n Camaeya, mmis n Mattanya, mmis n Mixaya, mmis n Zakkur, mmis n Asaf,³⁶ d aytmas Camaeya d Eazaryil, Milalay, Jilalay, Maeay, Natanayil d Yahuda, Ĥanani ak-ddduzan n řmusiqa n Dawud, aryaz n AREBBI, uca ztat i wudem nsen tuya iggur Eazra, amseřmed n ccaria.³⁷ X Te- wwart n Tařa uca *xenni nican* qibač nsen nyen nitni ddrujjat n tendint n Dawud mani dd-igaēēed řhiđ sennej i taddart n Dawud ař Tawwart n Waman, Ƴar ccarq.

³⁸ Tarbiĥt n uqadi wiss tnayen tuyur Ƴar jjiĥet nneđnit uca necc areddfey tt ak-d wezyen *nneđni* n řgens, *nekka* x řhiđ sennej i Lburj n Tefqunt ař řhiđ amiriw³⁹ uca xenni *nekka* x Tewwart n Ifrayim u x Tewwart Taqdimit u x Tewwart n Iseřman d Lburj n Ĥananiyil d Lburj n Mya Ƴars ař Tawwart n Wuği uca nitni qqimen bedden Ƴar Tewwart n Řeĥbes.

⁴⁰ Xenni beddent tnayen n terbiĥin n uqadi di taddart n AREBBI, uřa d necc ak-d wezyen n im- debbaren akidi.⁴¹ Uřa d ikehhanen Ilyaqim, Maesiya, Minyamin, Mixaya, Ilyueinay, Zakarya, Ĥananya, ak-d řġayřat⁴² uca *xenni* Maesiya d Camaeya d Aliēazar d Euzzi d Yuĥanan d Malkiya d Eilam d Eazar. D imedyazen ggin ad twasřen u tuya Yizraĥa d ameĥđay.

⁴³ Deg wass nni qeddmn nitni tiyarša d timeqqranin. Marra farĥen, mařar AREBBI igga asen ict n řefraĥet d tameqqrant. Uřa d timyarin d iĥenjiren imezyanen tuya farĥen ařami řefraĥet n Urcalim tuya ttesřan as zi řagg^{waj}.

Taynit di ttwew n tewhibin elašab ttawrat n Musa

⁴⁴ Deg wussan nni ggin iryazen ad iřin x ixammen *i iğan* i txubay, i tewhibin n usgaēēed, i usuffuy tamezwarut *n ššabet* u i řēēcur ĥima ad daysent yarwen tiseqqar i dd-ikkaren i ikehhanen d Ila- wiyyen zeg iyyaren n tneddam, mařar Udayen tuya farrĥen zeg ikehhanen d Ilawiyyen nni i din ibedden⁴⁵ u ĥđan x uĥeřtu n AREBBI nsen u x usizdeg, *jmiē* ak-d imedyazen d iēessasen n tewwura, elašab tawřiyyet n Dawud d mmis Suliman.⁴⁶ Mařar zic, deg wussan n Dawud, *tuya* Asaf d azeğif n imedyazen, i izřan n usebbeĥ uřa i uqadi i AREBBI.⁴⁷ X uya iwca marra Israyil di marra ussan n Zarubbabil u deg wussan n Naḥamya tiseqqar n imedyazen d iēessasen n tew- wura, kuř tasyart n yijj n wass deg wass nnes, uca nitni ssqeddsen tt i Ilawiyyen u Ilawiyyen ssqeddsen tt i ayt n Harun.

12:25 'řehrit' - niy 'ixxamen n uxemmeř'.

12:44 'tixubay' - niy 'řeknuz'.

Acđar n Naĥamya di ttwew n ccariea

13¹ Deg wass nni yrin deg imezzuyen n řgens zeg wedlis n Musa uca itwaf aqa tura days belli ijj n Ueammuni d ijj n Umu'abiy eemmarř mma tuća zemmaren ad adfen deg wegraw n řgens n AREBBI i řebda, ² maćar nitni war ffiyen ćar ayt n Israyil s wećrum d waman, maca cran Bileam đidd nsen maćend ad ten ineeř uca *xenni* AREBBI nney yarra nneeeřet d lbaraka.³ Umi sřin ccariea-ya, imsar, aqa farzen x Israyil marra inni ixegđden zi tařireť.

⁴ Qbeř tuća akehhan Ilyacib, wenni tuća x ixammen n taddart n AREBBI nney, aqa ittas as-dd i Ťubiya, ⁵ igga as ijj n wexxam d ameqqran. Dinni tuća *xemmřen* qbeř tawhibt n řyićet, jjawi d řeqcuē u řeećur n imendi, n binu n jdid uća n zzect inni i dd-ikkaren i Ilawiyyen u i imedyazen u i iēssasen n tewwura, uća d tyarřt n usgaēēed n ikehhanen.

⁶ Di marra man aya war d ayi tući ca di Urcalim, maćar deg usegg^was wiss tnayen u-třatin n Artahćasta, ajećid n Babil, tuća ēeqbey-dd ćar ujećid. Awarni *ij n řmijař* n wussan ttareć zeg ujećid ttesriћ *maćend ad dd-ēeqbey*. ⁷ Iwđeć ćar Urcalim uca iban-dd ayi řćar nni i igga Ilyacib di ttwew n Ťubiya umi i d as igga ijj n wexxam di řemraĥat n taddart n AREBBI. ⁸ Tuća aya d ict n tmesřact d taēeffant aťtas di titťawin inu uca ndareć marra řeqcuē n Ťubiya zeg wexxam ćar barra. ⁹ Nnić aqa ittxeřsa asen ad ssizedgen ixammen uca arrić daysen řeqcuē n taddart n AREBBI, uća d tawhibt n řyićet d jjawi.

¹⁰ Twassargbey *ēawed*, aqa tiseqqar *i dd-ittasen* i Ilawiyyen war d asen mmewcen ařami Ilawiyyen d imedyazen nni iggin řxedmet, arewřen, kuř ijj ćar yećyar nnes. ¹¹ Mmcubbceć ak-d imdebaren, nnić “Mayemmi tetwasmeћ taddart n AREBBI?” U necc ssmuney ten uca arreć ten-idd deg wemcan nsen. ¹² *Xenni* marra Yahuda yiwi-dd řeećur n imendi uća n binu n jdid uća n zzect deg ixammen n txubay. ¹³ Ggić imeqqranen x ixammen n txubay: akehhan Calamya d umarir řaduć d Fadaya zeg Ilawiyyen uca ggić asen ćar uyećdis Ĥanan, mmis n Zakkur, mmis n Mat-tanya, maćar tuća twaĥesben d imtiqqan. Nitni xasen maćend ad bđan aya i aytmatsen.

¹⁴ Idar ayi i man aya, a AREBBI inu, u war tmeћћid tadukkřit inu nni ssecney i taddart n AREBBI inu u i tsexxart i days ićan.

¹⁵ Deg wussan nni zrić aqa di Yahuda inni ittcućan di tsirt deg wass n ssebt uća d inni i dd-iwyen imendi, arbun t x yećyař, uća d binu, ađiř, tazart d eřam kuř řeћmuř nni iwyen deg wass n ssebt di Urcalim u necc tuća-yi d acehhad *ēawed* aqa nitni zzenzen macca deg wass n ssebt. ¹⁶ Tuća ayt n řur zeddyen dinni, iwyen-dd iseřman d marra sseřēet, zznuzant di ssebt i ayt n Yahuda u di Urcalim. ¹⁷ Necc ēeyyareć tarwa n tařireť n Yahuda, nnić asen “Man tuēēeffna i tetteggem i zi tessēićem ass n ssebt?” ¹⁸ Ma war ggin ibabaten nwem amenni uca *xenni* ma war dd-issiwed AREBBI nney marra řćar-a xaney u x tendint-a? U kenniw tarennim *ēad* di řĥaduć n *lyadab nnes* x Israyil umi tessēićem ssebt.”

¹⁹ Uca imsar xmi i dd ća tewđa taćest di tewwura n Urcalim, qbeř mma ad yawed ssebt, aqa nnić ad twabellēent tewwura uca arnić nnić ad tent arźmen awarni i ssebt waha uca ssbeddeć imsexxaren inu ćar tewwura, maćend war d itwassidef uća d ijj n řeћmeř deg wass n ssebt.

²⁰ Uca ammu issensen iseĥbaben d imzenzan n eřam kuř sseřēet ict nić tnayen n twařawin barra zzat i řeћyud n Urcalim. ²¹ Uca cehdeć xasen, nnić asen “Mayemmi tettnusam kenniw x uyećdis n řĥid? Mařa kenniw teggim t twařat nneđnit, ad xawem wteć afus.” Zi senni war dd-usin *ēad* di ssebt.

²² Nnić *ēawed* i Ilawiyyen, ad ssizdegen ixef nsen ad bedden d iēssasen ćar tewwura n *tendint*, maćend ad qeddsen ass n ssebt.

Uća i uya idar ayi, AREBBI inu, u ĥinn xafi ełahřab řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren.

²³ Deg wussan nni zrić *ēawed* Udayen nni issezdyen ćarsen timćarin n Acđud d Eammun d Mu'ab. ²⁴ Azyen n tarwa nsen ssawařen s iřes n Acđud, war zemmaren ad ssiwřen iřes n Wuday-

en, maca kuř ijj *tuya issawař* ełahsab iřes n kuř řgens.²⁵ Necc eeyyarey ten u nesřey ten u *ca n* yeryazen zzaysen wtiy ten, qeřey acewwaf nsen u jjiy ten ad jjařen yar AREBBI “Yarwem ad tewcem yessitwem i tarwa nsen u yarwem ad tawyem yessitsen i tarwa nwem niy i ixef nwem *d tamyart*.”²⁶ Ma war ixđi Suliman, ajeğid n Israyil, di tmesřact-a? D man aya tuya umi war din iği d ajeğid am netta jar wařtas n řegnus uca tuya ittexs it AREBBI u AREBBI igga it d ajeğid x marra Israyil? *Waxxa amenni* yarrent t temyarin tibarranin mařen ad ixđa uřa d netta.²⁷ Ma xenni ad yarwem nseř *ead ktar* umi tetteggem marra řyar-a ameqqran u tyeddarem AREBBI uca tessezdayem timyarin tibarranin akidwem?

²⁸ Ijjen zi tarwa n Yuyadae, mmis n Ilyacib, arrays n ikehhanen tuya d ađekk^wař n Sanballař zi Hurun. X uya uzzřey xas zi yari

²⁹ Idar asen, a AREBBI inu, minzi nitni ssexemjen tukehant, *řxedmet n ikehhanen*, d řeahd n tukehant u n ilawiyyen.

³⁰ U necc ssizedgey ten zi marra min tuya d abarrani u necc arecçey ařeřtu n ikehhanen d ilawiyyen, kuř ijj řxedmet nnes,³¹ uřa i tewhibt n ukeccuđ, di řweqt nnes itwaggen, u i tmenzut *n řřabet*.

Idar ayi, a AREBBI, i řxar.

13:24 ‘iřes’ - niy ‘tutlayt’.

ISTIR

Řeid ameqqran n ujeğid Aħacwiruc

1¹ Imsar deg wussan n Aħacwiruc - netta d Aħacwiruc wenni i tuya iħekkmen zi temmurt n řhend ař tammurt n Kuc x mya u-sebea u-εicrin n leamalat - ² *wah* deg wussan nni - umi iqqim ujeğid Aħacwiruc x řkursi n tgeldit nni tuya di lqelea n Cucan, ³ deg usegg^was wiss třata n řħukm nnes - igga ict n zzardet i marra arruyas d imsexxaren nnes - tuya zzat i wudem nnes inni i x řeeskar di *temmurt n* Lfurs d Madya u tarwa n tařiret d arruyas n leamalat ⁴ umi isscen agra n ueuđi n tgeldit nnes d ccan d řemřaħet n řemyaret nnes, deg wařtas n wussan, aqa mya u-tmanyin n wussan - ⁵ uca *umi* εdun wussan nni, *xenni* tuya issewjad ujeğid ict n zzardet i marra řgens nni tuya *din* di lqelea n Cucan, zeg umeqqran ař amezyan, sebea n wussan, deg wazzay n weħwic n řeqřar igellden. ⁶ Aqa *din arwaqat* icemřařen d izizawen d idehmanen mmuden s ifiřan n řeqřen azdad d arjuwani di texřazin n nnuqart řar ipilaren n řmarmur. Řectawat *tuya-tent* n wureř d nnuqart *mmarsent* x tisi n zzellij days *ařru* aziza am smaraxt d *weřru* d acemřař d *weřru* am tyaqut d *weřru* d abarcan. ⁷ Sseswin di řeqcue n wureř u tuya řeqcue msebđan, ta war yarwis ta, uca tuya *din* binu igellden s wařtas, anect i tuya izemmar ufus n ujeğid *ad t iwc*. ⁸ Tuya swin elahřab řumur, war iđi s uyiř, minzi ammu i iweřřa ujeğid i marra imeqqranen n taddart nnes, maħend ad ggen řxađar i marra. ⁹ Tajeğidt Wacti tegga uřa d nettat ict n zzardet i temyarin di taddart igellden nni tuya n ujeğid Aħacwiruc.

Tajeğidt Wacti tewđa

¹⁰ Deg wass wiss sebea, umi idweř wuř n ujeğid ifarħ s binu, inna i Mahuman, Bizta, Ĥarbuna, Biyta d Abayta, Zitar d Karkas, aqa nitni d sebea n imsexxaren icennēen i tuya isexxaren zzat i wudem n ujeğid Aħacwiruc, ¹¹ ĥima ad awyen tajeğidt Wacti zzat i wudem n ujeğid s temrist igellden maħend ad isscen ařri nnes i řegnus u i arruyas, minzi nettat tuya days ařri. ¹² Maca tajeğidt Wacti tugi ad dd-tas elahřab awař n ujeğid *nni d as-dd yusa* s ufus n imsexxaren icennēen. Ixeyyeq ujeğid ařtas uca ikkar days wesεar. ¹³ *Xenni* inna ujeğid i imiyisen inni ifehhmen ikuden, minzi ammu i tuya tetwagg tmesřact n ujeğid zzat inni ifehhmen deg uzerf u di řeħkam, ¹⁴ i Karcana, Citar, Admata, Tarcic, Maras, Marsana d Mamukan, sebea n arruyas n Ifarsiyyen d Imadayen, *inni* tuya yudsen ařtas uca zemmarenen ad řaren udem n ujeğid u nitni ksin imucan imezwura di tgeldit¹⁵ “Min d aney ittweřřan ad negg ak-d tjeğidt Wacti elahřab řqanun, minzi nettat war teggi awař n ujeğid Aħacwiruc i dd-issekk s ufus n imsexxaren nnes icennēen?” ¹⁶ *Xenni* inna Mamukan zzat i wudem n ujeğid d arruyas “Tajeğidt Wacti war teggi ca řeib deg ujeğid d arruyas waha, maca uřa di marra arruyas d marra řegnus di marra leamalat n ujeğid Aħacwiruc. ¹⁷ Minzi min tegga nettat ad iffey řar marra temyarin uca ad yarr iryazen nsen ad twasseħqaren jar tiřtawin nsent xmi qqarent ‘Ajeğid Aħacwiruc inna, ad ssekken řar tjeğidt Wacti maħend ad dd-tas zzat i wudem nnes, maca nettat war dd-tusi ca.’ ¹⁸ Uřa d tirruyasin n Lfurs d Madya, tinni isřan i twarrit n tjeğidt, ad inint ammu ass-a i marra arruyas n ujeğid uca ammu i din i řa yiři ijj n řqedd n useħqar d ufugem. ¹⁹ Mařa iejeb as řħař i ujeğid, ejj it *xenni* ad issuffey ijj n řumur, ad t izemm di řqawanin n Ifarsiyyen d Imadayen maħend war t ttēeddān, u war ittejji ad dd-tas tajeğidt Wacti *εad* zzat i wudem n ujeğid Aħacwiruc uca ejj ajeğid ad iwc tagelda nnes i ĥed nneđni zzates, ad tiři ĥsen zzayes. ²⁰ *Xmi* i řa itwaseř řumur n ujeğid,

1:7 ‘řeqcue’ - ifenjařen d iyarrafen.

wenni i ya yegg di marra tageldit nnes, *tenni* d tameqqrant, *xenni* ad dewřent marra temyarin ad weqqarent iryazen nsent, zeg umezyan ař ameqqran.”²¹ Tuya awař-a d lemlih di titřawin n ujeđid d arruyas uca igga ujeđid ełahsab awař n Mamukan.²² Issekk tibratin řar marra leamalāt n ujeđid, i kuř leamala s tira nnes *i yars* u i kuř řgens s iřes nnes, řima kuř aryaz ad yiři d bab n taddart nnes uca ad issiweř s iřes n řgens nnes.

Istir tedweř d tajeđid n jdid

2¹ Awarni man aya, umi yarsa uxeyyeq n ujeđid, idweř ittxemmam deg Wacti d min tegga u di min xas itwaggen n řehkam.² *Xenni* nnan imsexxaren n ujeđid i tuya i d as ittsexxaren “Ejj ad itwassekk ad arzun tiyyawin i ujeđid, tiezriyyin i di iđa weźri.³ Ejj ajeđid ad igg iweqqafen x marra leamalāt n tgeldit nnes, ad ssmunen marra tibřiyin, tiezřiyin, nni i di iđa weźri, řar lqelea n Cucan, řar taddart n temyarin, sadu i teessast n Hijay, amsexxar icenneen n ujeđid wenni d aecessas x temyarin uca ad asent wcen timesřayin i uthelli n weźri.⁴ Tabřiyt i řa ieejben i ujeđid ad tiři d tajeđid deg wemcan n Wacti. Tuya awař-a d lmlih di titřawin n ujeđid uca netta igga ammu.

⁵ Tuya *din* ijj n weryaz d Uday di lqelea n Cucan, qqaren as Murdaxay, mmis n Ya'ir, mmis n Cimeı, mmis n Kis, ijj n weryaz zi Binyamin,⁶ wenni inđar zi Urcalim ak-d imenfiyyen nni inđar ak-d Yakunya, ajeđid n Yahuda, wenni umi inđar Nabuxadnařar, ajeđid n Babil, *akides* di lmenfa.⁷ D netta wenni i tuya isseymen Hadassa, ixs ad yini Istir, yeđis n emmis, minzi war řars tuyi *ead* babas niy yemmas u nettat tuya d ict n temyart s yijj n waddud icuwwar u days azri. *Awarni umi* immut babas d yemmas, iksi tt Murdaxay, iggi tt d yeđis nnes.⁸ Ařami itwasen wawař n ujeđid d řqanun nnes uca twassmunent ařas n tibřiyin di lqelea n Cucan sadu i teessast n Hijay, imsar belli tetwasseedu Istir eawed řar taddart n ujeđid, *tedweř* sadu teessast n Hijay, aecessas n temyarin.⁹ Teejeb as tařrant uca nettat tusa as-dd x řxađar di titřawin nnes. Netta iqeđeq řima ad ad as iwc timesřayin i uthelli n weźri d macca nnes, u *řima ad as iwc* uřa d sebea n temsexxarin tibřiyin itwaxđaren zi taddart n ujeđid uca issmuřti itent řar wemcan icnan qaē di taddart n temyarin.¹⁰ Istir war txeřbar ca řgens nnes niy jjadira nnes, minzi Murdaxay iweřsa tt mařend war t teqqar ca.

¹¹ Tuya Murdaxay iggur kuř ass zzat i řemřah i iđan zzat i taddart n temyarin mařend ad issen mammec teđa Istir d min i d as i řa imsaren.¹² Tařrant awarni tenneđni tas as-dd nnuwet řima ad tadeř řar ujeđid Ařacwiruc, awarni tenēac n uyuren n *uzeyyen* am mammec teđa tewřiyyet i temyarin, minzi ammu i twakemmřen wussan n uthelli n weźri: setta n uyuren s zzect n mirru d setta n iyuren s řēecub ittfuřen d fumadat i temyarin.¹³ *Ammu* dd-tusa tebřiyt řar ujeđid. Marra min tettar, immewc as mařend ad zzayes teffey zi taddart n temyarin řar taddart n ujeđid.¹⁴ S řiřet tudeř řar daxeř u řar řřbeř teeqeb-dd řar taddart wiss tnayen n temyarin sadu uřeřtu n Caeyaz, axeddam icenneen n ujeđid, aecessas n tiyya. War dd-teeqeb řar ujeđid, mřir mařa teejeb as i ujeđid uca tetwařaya s yisem nnes.

¹⁵ Řami dd-tiweđ nnuwet n Istir, yeđis n Abixayil, emmis n Murdaxay, wenni tt yarrin d yeđis, war tettar walu mřir min inna Hijay, amsexxar icenneen n ujeđid, aecessas n temyarin, uca tuya Istir tudeř di řxađar i marra wi tt izrin.¹⁶ *Ammu* i g iwyen Istir řar ujeđid Ařacwiruc, řar taddart igellden nnes, deg uyur wiss ēecra, aqa-t d uyur n řibit, deg usegg^was wiss sebea n tgelda nnes.¹⁷ Ajeđid tuya ittēxs Istir x marra timyarin *nneđni* uca nettat tufa arđa d řehnunect ktar zzat i wudem n marra tiezuray nneđni. Issars tamrist igellden x uzeđif nnes uca yarra itt d tajeđid deg wemcan n Wacti.¹⁸ Igga ujeđid ict n zzardet i marra arruyas nnes d imsexxaren nnes, zzardet n Istir. Uca netta igga řehna di marra leamalāt uca iwca timewca ełahsab tizemmar n ujeđid.

ISTIR

Murdaxay ibdeř aneqqi n ujeđid

¹⁹ Xmi twassmunent tiezuray εawed, iqqim Murdaxay ęar tewwart n ujeđid. ²⁰ Istir war txebar ca i jjadira nnes nię *man ięan d* řgens nnes, am mammec i d as yumur Murdaxay, minzi Istir tuęa tegg^wur εlařsab řumur n Murdaxay amecnaw mammec tuęa tettegg umi tuęa ęars tetwarebba. ²¹ Deg wussan nni, am iqqim Murdaxay di tewwart n ujeđid, tuęa Biętan d Tarac, tnayen n imsexxaren icennēen n ujeđid zeg icessasen n tewwart, xeyqqen aęęas u tuęa arezzun ad sswizzęden afus ęar ujeđid Aęacwiruc. ²² Tameřact-a tedweř tetwassen ęar Murdaxay uca netta ixebbar *itt* Istir, tajeđidt, uca Istir tenna man aya i ujeđid s yisem n Murdaxay. ²³ Arzun di man aya uca ufin man aya d tidett. Uyřen ten s tnayen x teęnact uca uran t deg wedlis n imezruyen zzat i wudem n ujeđid.

Tameęmuč n Haman đidd i Wudayen

3¹ Awarni man aya ikkar ujeđid Aęacwiruc, igga ccan d ameqqran di Haman, mmis n Hammadata, Axaxi, uca issęaęeed it uca yarra řkursi nnes sennej i marra arruyas nni ęars ięan. ² Marra imsexxaren n ujeđid tuęa-ten di tewwart n ujeđid, qqunjřen, uđaren zzat i Haman, minzi ammu i t yumur ujeđid, maca Murdaxay war iqqunjeř u war yuđar. ³ Nnan imsexxaren n ujeđid i ięan di tewwart n ujeđid, i Murdaxay “Mayemmi tēddid x řumur n ujeđid?” ⁴ Umi xas nnan aya zeg wass ęar wass u netta war d asen isři ca, imsar aęa nitni xebbaren *ęa* i Haman ģima ad ęaren ma ad qqimen awařen n Murdaxay bedden, minzi netta issargeb iten belli aęa netta d Uday.

⁵ Řami izra Haman belli Murdaxay war iqqunjeř u war d as yuđar, idweř Haman iccur s tefęeęt.

⁶ Maca ittyiř as aya d aseęqar maęend ad isswizzeđ afus nnes ęar Murdaxay waha, minzi ssiwřen akides x řgens n Wudayen. X uya i yarezzu Haman ad ihellek marra Udayen nni *ięan* di marra tageldit n Aęacwiruc, řgens n Murdaxay. ⁷ Deg uyur amezwaru, wenni d ayur n Nisan, deg usegg^was wiss teneac n ujeđid Aęacwiruc, gęin taqedduęt n Pur, zzat i wudem n Haman, zeg wass ęar wass *nneđni* u zeg uyur ęar uyur *nneđni* ęars ař ayur wiss teneac, wenni d ayur n Adar. ⁸ Minzi inna Haman i ujeđid Aęacwiruc “Aęa din ijj n řgens imęarrec u itwabđa jar řęgnus di marra leamalat uca izerfan nsen farręen x marra řęgnus u nitni war tęęifen ca deg izerfan n ujeđid. S uyenni war d as iceddeř i ujeđid ad ten yejj *ammu*. ⁹ Mařa tusa as-dd i ujeđid s řxađar, *xenni* ad itwari *ij n řumur* ģima ad ten aređęen. Necc ad gęeę ad sswezney ijj n řęedd n eęcra-ařaf n talint n nnuqart deg ifassen n yenni i ęa ięđan x řxedmet, maęend ad t ssidfen deg ixammen n txubay n ujeđid.” ¹⁰ Ajeđid ikkes taxadent n ucemmiē i zi yareccem zeg *uđad n* ufus nnes uca iwca itt i Haman, mmis n Hammadata, Axaxi, řeędu n Wudayen. ¹¹ Inna ujeđid i Haman “Nnuqart nnec jjię ac tt, uřa d řgens, ģima ad zzayes tegged min twarid d lmiļiđ di titęawin nnek.”

¹² Deg uyur amezwaru, deg wass nnes wiss třeęęac, mřaęan imariren n ujeđid uca uran marra min yumur Haman i ijeđiden *i ięan* sadu ujeđid u *sadu* i lwulat nni *ięan* x kuř leamala u i aruyas n kuř řgens uca i kuř leamala s tira nnes u i kuř řgens s iřes nnes. Tuęa tura s yisem n ujeđid u tetwacemmeē *tebrat* s txadent n ucemmiē n ujeđid. ¹³ Ssekken tibratin ak-d ireqqasen ittazzřen ęar marra leamalat n ujeđid, *ģima* ad aređęen u ad nyen marra Udayen, zeg umeęęan ař umeqqran, ięenjiren imeęęanen d temęarin, deg wass d ijjen, deg wass wiss třeęęac n uyur wiss teneac, wenni d ayur n Adar, u *xenni* ad keccęden marra min ęarsen d takeccadęt. ¹⁴ Tuęa ittxeřęa ad ssuffęen min ięan di tira am ijj n uzerf, zeg ict n leamala ař teneđni s bęayęay i mar-

3:1 ‘Ajaji’ - ijjen zeg ayt n Ajaj.

3:7 ‘Nisan’ - ixs ad yini ‘Abril’. ‘Adar’ - min ixs ad yini ‘Mars’.

3:8 ‘izerfan’ - nię ‘řqawanin’.

3:12 ‘imariren’ - nitni d inni ittarin.

ISTIR

ra řegnus, ĥima ad iřin ĥezzen i uya deg wass d ijjen.¹⁵ Ffyen ireqqasen ittazzřen, twacejjeen s uzeyyar s wawař n ujeđid. Itwasuffey uzerf di lqela n Cucan. Tuya ajeđid d Hamam qqimen sessen, maca tandint n Cucan tuya-tt tehweř.

Lqarar n Istir

4¹ Umi yargeb Murdaxay x marra min itwaggen, icarreg tcamir nnes, yard ict n txancet *issuyes* iyyed x *uzeđif nnes* uca izwa di řwest n tendint uca tuya issuyyu ict n tyuyyit tejhed tarzeg.² Yiwed-dd ař tawwart n ujeđid, minzi war izemmar ĥed ad yadef řar tewwart n ujeđid am yard txancet n *řezat*.³ Di kuř leamala d kuř tandint mani yiwed řumur n ujeđid, iřqef Udayen ijj n ufeqqus d ameqqran d uzummi d unixses d iyyuyan uca qqimen ařas zwaysen zřřen di txancet d iyyed.

⁴ Timesexxarin tibřiyin n Istir d imsexxaren nnes icennnen usin-dd maĥend ad tt xebbaren s uya uca teĥzen tjeđid t ařas. Tessekk tcamirat i Murdaxay maĥend ad tent yard, ad ikkes taxancet nnes, maca netta war tent iqbiř.⁵ *Xenni* třaya Istir i Hatax, ijj zeg imsexxaren icennnen n ujeđid, wenni tuya i d as igga ujeđid d amsexxar, uca tumur it x Murdaxay maĥend ad ixzar min t yuyin d mayemmi igga ammu.⁶ Hatax iffey řar Murdaxay, řar wazzay i *iđan* ztat i tewwart n ujeđid⁷ uca Murdaxay iawed as marra min d as imsaren d řař n nnuqart iwawed Haman ad t iwzen i ixammen n txubay n ujeđid, i Wudayen, maĥend ad ten yareddeđ.⁸ Netta iwca as ict n tiřemt n tira n uzerf i itwassuffyen di Cucan maĥend ad ten aređgen ĥima ad tt isscen i Istir u ad as yini u ad as yumur maĥend ad traĥ řar ujeđid ad as tazwg u maĥend ad as tettar ztat i wudem nnes di řwee n řgens nnes.⁹ Yudef Hatax uca iawed awařen n Murdaxay i Istir.¹⁰ Tessiweř Istir i Hatax uca tumur it *ad yini* i Murdaxay¹¹ “Marra imsexxaren n ujeđid d marra řgens di leamalata n ujeđid ssen mliĥ belli marra wi i řa yadfen řar ujeđid deg wazzay n ztat, am war dd-itwařaya, d aryaz niř d tamřart i *iđa*, aqa *din* xas ijj n řeĥkam waha, d řmewt, mřir mařa ajeđid isswižeđ as tayřarect *nnes* n wureř, ĥima ad iqqim iddar. Třatin n wusan i iedun necc war xafi-dd iřaya ĥed maĥend ad dd-aseř řar ujeđid.”¹² Eawden nitni awařen n Istir i Murdaxay.¹³ *Xenni* inna Murdaxay, ad inin i Istir eawed “War txemmam, aqa cem tzemmed ad tarewřed di taddart n ujeđid ktar x marra Wudayen nneđni.¹⁴ Minzi mařa cem tesseyded s tidett di řweqt-a, ad din yiři řefsaset d usellek i Wudayen zeg webriđ nneđni, maca cem d taddart n babam ad aređgen. Wi issnen ma teksid aweqqar igellden řar ict n řweqt am tanita?”¹⁵ *Xenni* inna Istir, ittxeřsa ad arren x Murdaxay¹⁶ “Uyur, smun marra Udayen i izeddyen di Cucan uca řummem ayi i necc, war tettem, war tsessem třata n wusan, řiřet d wass. Uřa d necc d temsexxarin tibřiyin inu ad řumment ammu, uca xenni ad adfeř řar ujeđid min war icuwwar ełařsab azerf. Mařa fniř, *xenni* fniř!”¹⁷ *Xenni* iffey Murdaxay uca igga am mammec marra min x i d as tumur Istir.

Istir tettar aewen n ujeđid

5¹ Deg wass wiss třata, imsar, aqa Istir tyarđ arruđ igellden uca truĥ tekkar deg wazzay n daxeř n taddart n ujeđid, nican qibař i ujemmad n taddart n ujeđid. Tuya ajeđid iqqim x řkursi nnes igellden di taddart igellden aredad n tewwart n taddart.² *Xmi* izra ujeđid tajeđid Istir tbedd deg wazzay, imsar, aqa tufa řxađar di tiřawin nnes, ařami ajeđid isseřqa tayřarect *nnes* n wureř i tuya řars deg ufuš nnes i Istir uca tqarreb-dd Istir, tĥada tixeft n teřarect.³ *Xenni* inna as ujeđid “Min cem yuyin, a tajeđid Istir, niř min teena tutra nnem? Ad am temmewc waxxa teđa d azen n tgeldit!”⁴ Tenna Istir “Mařa tusa as-dd i ujeđid s řxađar, aqa netta ad dd-yas ass-a ak-d Haman řar zardet i d as sswejdeř.”

4:14 ‘abrid’ - s Teibranit ‘amcan’.

ISTIR

⁵ *Xenni* inna ujeġid “Jjem Haman ad iqeġeq ad igg am mammec tenna Istir.” *Řami* dd-yusa ujeġid ak-d Haman ġar zzardet nni i tessewjed Istir, ⁶ inna ujeġid i Istir umi swin binu “Min dayem *iġan* d mezri? Ad am immewc. Min *iġan* d tutra nmem? Ad ġarem tiři waxxa d azyen n tgeldit.” ⁷ *Xenni* tarra xas Istir, tenna “Mezri inu d tutra inu, ⁸ mařa *xenni* necc ufiġ řxađar di tiřřawin n ujeġid u mařa tusa as-dd i ujeġid s řxađar ħima ad issiweđ mezri inu d tutra inu, aqa ad dd-yas ujeġid ak-d Haman ġar zzardet inu nni d as i ġa sswejdey, *xenni* tiwecca ad ggey ełahřab awař n ujeġid.” ⁹ Iffey Haman deg wass nni, ifarħ u tuya-t ġar řxadar nnes ařřas, maca umi iřra Haman Murdaxay iqqim di tewwart n ujeġid, war ikkar, war ġars inhezz, *xenni* iccur Haman s tefqeħt. ¹⁰ Maca Haman itebbet ixef nnes u *umi* yiweđ ġar taddart, ijja ad dd-asen imeddukař nnes d Zarac, tamyart nnes. ¹¹ Uca issiweř Haman akidsen x ueuġi n wagra nnes u x iħramen nnes i ġars iġan s wařřas u x marra min zi i d as icennee ujeġid u d mammec it issgaaeed sennej i arruyas d imsexxaren n ujeġid. ¹² Eawed inna Haman “Uřa d tajeġidt Istir war tejji ħed ad dd-yas ak-d ujeġid ġar zzardet i tessewjed, myir necc, uca aħeqqa uřa d tiwecca twaeardey ak-d ujeġid. ¹³ Maca man aya marra war d ayi icqi min ġa kkey necc ttwařiy Murdaxay, Uday, iqqim di tewwart n ujeġid.” ¹⁴ *Xenni* tenna Zarac, tamyart nnes, jmie ak-d imeddukař nnes “Ejj ad ssbedden ict n tħenact *mani t ġa ayřen* ad yiři řueřa nnes xemsin n iyiřen uca ġar řřbeħ ad tinid i ujeġid, ħima ad ġars ayřen Murdaxay u *xenni* ad tuyured s řfraħet ġar zzardet ak-d ujeġid.” Ittyiř as i Haman aqa man aya d ijj n ccwar icna uca ssbedden taħnact n wayař.

Ccenset i Murdaxay

6 ¹ Di ġiřet nni simant nnes tuya yugi ad ikk iđes x ujeġid uca inna ad as-dd awyen adlis n imezruyen uca ġaren zzaysen zzat i wudem n ujeġid. ² Itwaf uran *dayes*, aqa Murdaxay ixebbar x Biytana d Tarac, tnayen n imsexxaren icenneen n ujeġid, zeg iessasen n tewwart, inni tuya yarezzun ad wten afus n ujeġid Aħacwiruc. ³ *Xenni* inna ujeġid “Man ccan d řemyaret i itwaggen i Murdaxay x man aya?” Imsexxaren n ujeġid nni tuya i d as ittsexxaren, nnan “War d as itwagg walu di tħwee nnes!” ⁴ *Xenni* inna ujeġid “Wi *din* barra deg wazzay?” Haman tuya ead mammec dd-ittadef ġar wazzay n taddart n ujeġid *i iġan* ġar barra qae ħima ad yini i ujeġid ħima ad yayeř Murdaxay ġar tħenact n wayař, tenni i d as issewjed. ⁵ Imsexxaren n ujeġid nnan as “Aqa d Haman i da ibedden deg wazzay.” *Xenni* inna ujeġid “Ejj it ad yadef!” ⁶ *Xmi* yudef Haman, inna as ujeġid “Min i ġa itwaggen ak-d weryaz i umi ixs ujeġid ad t icennee?” Ixemmam Haman deg wuř nnes “Man wen ixs ujeġid ad icennee ktar zzayi?” ⁷ X uyenni yarra-dd Haman x ujeġid “Aryaz i ixs ujeġid ad t icennee, ⁸ ad as immewc tcamir igelliden i zi innum ujeġid ad yarđ uřa d ayis i xef innum ujeġid ad iniy uca ad ssarsen tamrist igelliden x uzeġif nnes. ⁹ Ad ggen tcamir d uyis deg ufus n yiji zi arruyas n ujeġid, *ijjen* zi tarwa n tařiřet, uca ad zzayes sşyarden aryaz nni i ixs ujeġid ad icennee uca ad t ssnedhen x uyis deg wazzay n tendint, uca ad barrħen ‘Ammu i ġa itwagg ak-d weryaz, wenni ixs ujeġid ad t icennee!’ ” ¹⁰ *Xenni* inna ujeġid i Haman “Qeġeq, ksi tcamir d uyis am mammec tennid uca egg amenni ak-d Murdaxay wenni iqqimen di tewwart n ujeġid u war tejji uřa d ijj n wawař ad iwđa zi marra min tessiwřed.” ¹¹ Iksi Haman tcamir d uyis uca issyard Murdaxay s tcamir u issnedh it x wazzay n tendint uca issekkar abarreh qibač nnes “Ammu i ġa itwagg ak-d weryaz wenni umi ixs ujeġid ad as icennee!” ¹² *Awarni* aya ieqeb Murdaxay eawed ġar tewwart n ujeġid, maca Haman yuyur deġya ġar taddart, iħzen u tuya azeġif nnes iřeħħef. ¹³ Ieawed Haman i Zarac, tamyart nnes, u i marra imeddukař nnes marra min i d as imsaren. *Xenni* nnan as imiřisen nnes d Zarac, tamyart nnes “Mařa Murdaxay, wenni zzat i wudem nnes tebdid ad tewđid, zi zzariet n Wudayen i yeġan, war d as tzemmarred, maca s tidett ad tewđid zzat i wudem nnes.” ¹⁴ Umi nitni ssiwřen ead akides, usin-dd imsexxaren icenneen d ujeġid uca qeġqen ad awyen Haman ġar zzardet nni i tessewjed Istir.

ISTIR

Řhukm x Haman

7¹ Umi dd-yiwed ujeğid ak-d Haman ħima ad swen ak-d Istir, ² inna ujeğid, εawed deg wass wiss tñayen, ak-d tissit n binu i Istir “Min dayem iğan d mezri, a tajeğidt Istir! Ad am immewc. D min iğan d tutra nnem? Ad ħarem tiři waxxa d azyen n tğeldit.” ³ Xenni tarra xas tjeğidt Istir, tenna “Mařa xenni ufiy nniemet di tiřřawin nnek, a ajeğid, u mařa tusa as-dd i ujeğid s řxadar, ejj ad ayi wcen tudart inu x mezri inu u řgens inu x tutra inu. ⁴ Mařar neccin nemmenz, necc d řgens inu, mařend ad netwareddeğ u ad netwateħħa. Mařa nemmenz am isemyan d tsemyin, necc ad ssusmey, minzi x uya řeřsaret war tettiři anect ařami icuwwar ad ředdeey ajeğid.” ⁵ Xenni issiweř ujeğid Aħacwiruc, inna i tjeğidt Istir “Min iena netta u mani iğa wenni ħar iğa wuř iccur mařend ad igg ammu?” ⁶ Tenna as Istir “Aryaz nni i d aney iħřaren d řeεdu nney, aqa d wa d Haman aεeffan!” Xenni innexřeε Haman zzat i wudem n ujeğid d tjeğidt. ⁷ Ikkar ujeğid ihaj s tefqaħt, ijja řřabřa n binu uca yuyur ħar weħwic n řeqřar. Haman iqqim ibedd mařend ad iħeccem Istir di řřweε n tudart nnes, mařar netta yuca ak-d ujeğid aqa-t iεewweř ad days igg řřar. ⁸ Ařami dd-idweř zeg weħwic n řeqřar ħar taddart mani teđa řřabřa n binu, yufa Haman iwđa x tassut i x tuħa tezžeř tjeğidt Istir. Xenni inna ujeğid “Řexxu aqa ihekk^weř uřa d tajeğidt ħari di taddart!” Qae war dd-iffiy wawař zeg uqemmun n ujeğid, ařami tuħa imsexxaren řeħħfen as i Haman x uyembub. ⁹ Ĥarbuna, ijj zeg imsexxaren icennεen, inni tuħa ibedden zzat i wudem n ujeğid, inna “Aqa din taħnact n wayař, tenni i tuħa igga Haman i Murdaxay wenni tuħa issiweř mliħ deg ujeğid, tbedd ħar taddart n Haman u řueřa nnes xemsin n iyiřen.” Xenni inna ujeğid “Ayřem ħars Haman!” ¹⁰ Uyřen Haman ħar teħnact i tuħa igga netta simant nnes i Murdaxay uca yarsa uxeyyeq n ujeğid.

Min igga ujeğid di řřweε n Wudayen

8¹ Deg wass nni ajeğid iwca as i tjeğidt Istir taddart n Haman, řeεdu n Wudayen, uca yusa-dd Murdaxay zzat i wudem n ujeğid, minzi Istir txeřbar s minzi *d as-dd itas* i nettat. ² Ajeğid ikkes-dd taxadent n ucemmiε, tenni tuħa dd-ikkes zi Haman uca iwca as-tt i Murdaxay u Istir tegga Murdaxay x taddart n Haman. ³ Uca tessiweř Istir twařat nneđni zzat i wudem n ujeğid, tewđa as ħar iđaren, tetru u tħeccem it mařend ad issigg^wej taεeffant n Haman, Axaxi, uřa d tameεmuč i tuħa ixarreř đidd i Wudayen. ⁴ Ajeğid isswizzeđ as i Istir tayħarect nnes n wurey. Xenni Istir tekkar, tbedd zzat i wudem n ujeğid. ⁵ Nettat tenna “Mařa mliħ i ujeğid u necc ufiy nniemet zzat i wudem nnes u mařa tseggem tmesřact-a zzat i wudem n ujeğid u necc udfey as di řxadar di tiřřawin nnes, ejj ad arin ca ħima ad twabedřrent tebratin nni i di teđa tmeεmuč n Haman, mmis n Hammadata, Axaxi, tinni i yura i uhellek n Wudayen di marra leamalata n ujeğid. ⁶ Mařar mammec zemmarey ad xzarey řřar i ħa iřeqfen řgens inu? U mammec zemmarey ad xzarey ashellek n jjadira inu” ⁷ Xenni inna ujeğid Aħacwiruc i tjeğidt Istir u i Wuday Murdaxay “Aqa da, wciy taddart n Haman i Istir u netta s yixef nnes uyřey t ħar tħenact, minzi isswizzeđ afus nnes ħar Wudayen. ⁸ Ad tarim kenniw *simant nwem* s yisem n ujeğid min iğan icna di tiřřawin nwem di řřweε n Wudayen. Cemmem t s txadent n ujeğid, minzi tira i yuran s yisem n ujeğid u itwacemmen s txadent n ucemmiε n ujeğid, war izemmar ħed ad tent ibdeř.” ⁹ Xenni twařayan imariren n ujeğid, di řweqt nni, deg uyur wiss třata, wenni umi *qqaren* as ayur n Siwan, deg wass wiss třata u-εicrin zzayes, uca uran am mammec marra min yumur Murdaxay, *aqa uran* t i Wudayen, ijeğiden *i iğan sadu* i ujeğid u i lwulat u i arruyas n leamalata, zi Řhend ař Kuc, mya u-sebea u-εicrin n leamalata, *i* kuř leamala s tira nnes u *i* kuř řgens s yiřes nnes u *εawed* i Wudayen s tira nsen u s yiřes nsen. ¹⁰ Itwari s yisem n ujeğid Aħacwiruc u icemmeε *tabrat* s txadent n ucemmiε n ujeğid uca ssekken tibratin nni ak-d ireqqasen ittazřřen x yeysan, nyin x yeysan n tazřa igelliden n jjadira icnan qae, ¹¹ aqa ajeğid iwca asen i

Wudayen *ttesriħ* maħend ad munen di kuř tandint i di ġan u ad kkaren di ttwē n tudart nsen, ħima ad areddġen, ad nyen u ad teħħan kuř řeeskar zi řgens d leamala nni ten i ya iħşaren, uřa d iħenjiren imezyanen d temyarin, u ħima ad keccden min ttfen zzaysen ¹² *d man aya* deg wass d ijjen di marra leamalat n ujeġid Aħacwiruc, deg wass wiss třeťac n uyur wiss tenεac, aqa-t d ayur n Adar. ¹³ Tuya ittxeřsa ad tetwasuffey ict n tiřemt n tira-ya am uzerf di marra leamalat maħend ad itwassargeb i marra řegnus, aqa Udayen ad iřin ħezzen deg wass nni ħima ad ntaqmen zi řeedyan nsen. ¹⁴ Ireqqasen ittazzřen, inni yenyin x iysan n tazřa igellden, ffyēn deyya, twacejjeen s uzeyyar s wawař n ujeġid. Itwassuffey uzerf εawed di lqelea n Cucan. ¹⁵ Xas uca iffey-dd Murdaxay zzat i wudem n ujeġid deg ict n useřham igellden *n tcuqet* tadehmanit d tacemřač u s ict n temrist d tameqqrant n wurey d ict n useřham n řeqten azdad arjuwani uca tandint n Cucan tegga tanewart s řefraħet. ¹⁶ Udayen tuya ħarsen tfawt d řefraħet, d warcuq d ccan. ¹⁷ Di kuř leamala u di kuř tandint mani mma dd-yiweđ wawař n ujeġid d uzerf nnes, tuya din řefraħet d warcuq jar Wudayen d zrud d wussan iřebħen u waťtas zi řegnus n temmurt dewřen d Udayen, minzi tewđa-dd xasen tigg^wudi zeg Wudayen.

Anqam n Wudayen x řeedyan nsen

9 ¹ Deg uyur wiss tenεac, wenni d ayur n Adar, deg wass wiss třeťac zzayes, umi dd-tiweđ *řweqt* i di tuya ad ggen awař n ujeġid d uzerf nnes, deg wass i di tuya ttrajan řeedyan n Wudayen ad xasen mmenđaren, tuya řħař s řeeks, maħar Udayen mmenđaren x yenni ten icarhen. ² Ssmunen Udayen di tneddam nsen di marra leamalat n ujeġid Aħacwiruc, maħend ad wten inni tuya ittexsen ad daysen ggen řħar uca uřa d ijj mma izemmar ad iqqim ibedd zzatsen, minzi marra řegnus tuya fecřen s tigg^wudi n Wudayen. ³ Marra arruyas n leamalat d ijeġiden *i iħan* sadu ujeġid d lwulat d imsexxaren n ujeġid wcin afus i Wudayen, minzi tigg^wudi n Murdaxay tewđa xasen, ⁴ minzi Murdaxay tuya ħars ccan di taddart n ujeġid uca řexbar nnes iffey ħar marra leamalat, minzi aryaz Murdaxay tuya ccan nnes iggur yarenni εad. ⁵ Yeřben Wudayen marra řeedyan nsen am ten ccaten s ssif, s uneqqi d uhellek. Ggin ak-d řeedyan nsen mammec xsen. ⁶ Di lqelea n Cucan nyin u hellken Udayen xemsa-mya n yeryazen. ⁷ *Uřa* d Farcandata d Dalfun d Acfat ⁸ d Furata d Adalya d Aridata ⁹ d Farmacta d Arisay d Ariday d Wayzata, ¹⁰ εecra n iħenjiren n Haman, mmis n Hamadat, řeedu n Wudayen, nyin ten, maca war sswizzden ca ifassen nsen ħar tkeccadt. ¹¹ Deg wass nni d ijj iwyen-dd qedda n imettan zzat i wudem n ujeġid di lqelea n Cucan. ¹² Inna ujeġid i tjeġidt Istir “Di lqelea n Cucan Udayen nyin u hellken xemsa-mya n yeryazen uřa d εecra n iħenjiren n Haman. Min i ħa yiři ggin εad di leamalat nneđni n ujeġid? Min εad ħarem d meźri? Ad am immewc! Min *iħan* d tutra nnem? Ad ħarem tiři!” ¹³ *Xenni* tenna Istir “Mařa mliħ i ujeġid, ejj ad immewc ttesriħ i Wudayen *i iħan* di Cucan uřa d tiwecca maħend ad ggen εlaħsab azerf n wass-a uca ejj ad ayřen εecra n iħenjiren n Haman ħar teħnact.” ¹⁴ *Xenni* inna ujeġid, ad ggen ammu. *Řexdenni* itwassuffey-dd ijj n uzerf di Cucan uca uyřen εecra n iħenjiren n Haman. ¹⁵ Udayen nni *iħan* di Cucan, munen εawed deg wass wiss arbeęac zeg uyur n Adar uca nyin teřt-mya n yeryazen, maca war sswizzden ca ifassen nsen ħar tkeccadt. ¹⁶ Munen εawed Wudayen nneđni di leamalat n ujeġid ħima ad kkaren di ttwē n tudart nsen u ħima ad ttfen řehna zi ħar řeedyan nsen. Nyin xemsa u-sebein-ařaf n yeryazen jar inni ten icarrhen, maca war sswizzden ca ifassen nsen ħar tkeccadt.

ISTIR

Ařeqqem n řeid n 'Purim'

¹⁷ Man aya imsar deg wass wiss třeřćac n uyur n Adar u deg wass wiss arbeęćac zzayes areyyħen uca ggin t d ijj n wass n zzardet d řefraħet. ¹⁸ Udayen nni *iħan* di Cucan, munen deg wass wiss třeřćac n uyur uřa deg wass wiss arbeęćac uca nitni areyyħen deg wass wiss xemmeřćac uca ggin t d ijj n wass n zzardet d řefraħet. ¹⁹ X uyenni Udayen, inni *iħan* di řkampu, inni izeddyen di tneddam břa řeħyud, ggin ass wiss arbeęćac n uyur n Adar d ict n temsart n řefraħet d zzardet u d ijj n wass d ařebħan, ass i di kuř ijj issekka ariyalut i wenneđni. ²⁰ Izemm Murdaxay imezruyen-a uca issekk tibratin i marra Udayen nni *iħan* di marra ľamalat n ujeħid Aħacwiruc, i yenni *iħan* yudsen d inni *iħan* igg^wejen, ²¹ maħend ad ten arren ad ħđan ass wiss arbeęćac n uyur n Adar uřa d wass wiss xemmeřćac zzayes, zeg usegg^was ař asegg^was *nneđni* - ²² eľaħsab ussan i di řřfen Udayen arraħet zi řcedyan nsen, u *eľaħsab* ayur nni tuřa *i d asen* ibedđren zi řeħzen řar refraħet u zeg wecđan řar wass ařebħan - ħima ad ten arren d ussan n zzardet d řefraħet u *ħima* kuř ijj ad issekk ayiralut i wenneđni u *ħima* ad wcen i imezřad. ²³ Qebřen Wudayen min bdan ad đfaren *ead* u min d asen yuran s *ufus* n Murdaxay, ²⁴ minzi Haman, mmis n Hamadata, Axaxi, řeđu n marra Udayen, tuřa ittxarreř ict n texceft đidd i Wudayen maħend ad ten ihellek u minzi tuřa inđar Pur, aqa-t d taqedduħt, ħima ad ten yareddeğ u ad ten ihellek, ²⁵ *maca* umi dd-tusa Istir zzat i wudem n ujeħid, yumur netta s tira maħend ad yarr x uzeğif nnes taxceft-a taeeffant, tenni tuřa ixarreř đidd i Wudayen, uca uyřen tarwa nnes řar teħnact. ²⁶ X uya řayan ussan-a 'Purim', zeg isem n 'Pur'. X uya, zi ssibbet n wawařen n tebrat-a u *zi ssibbet n* min řrin s yixef nsen zi man aya u *zi ssibbet n* min d as imsaren, ²⁷ kkaren ad ħđan ussan-a uca qebřen Wudayen i yixef nsen u i tarwa nsen u i marra inni řarsen dd-iqqnen, maħend war sseddun ca ad ħđan tnayen n wussan-a am mammec xasen itwari u eľaħsab řweqt i řarsen itwaggen i kuř asegg^was ²⁸ uca ad idaren u ad ħđan ussan-a di kuř jjiř, di kuř tawacunt, di kuř ľamala u di kuř tandint u war sseddun ca ussan-a n Purim jar Wudayen u war ittetwagg uneggar řar řidaret nsen s tarwa nsen. ²⁹ Tajeğidt Istir, yeğis n Abiħayil, tura *jmię* ak-d Wuday Murdaxay, s marra tizemmar, ħima ad arekkzen twařat nneđnit tabrat-a x *tmesřact n* Purim. ³⁰ Issekk tibratin i marra Udayen di mya u-sebea u-eicrin n ľamalat n tgeldit n Aħacwiruc, *jmię* ak-d wawařen n řehna d teřdiqt, ³¹ ħima ad neyycen ussan-a n Purim di řweqt nsen itwaggen, am mammec i d asen yumur Wuday Murdaxay, *jmię* ak-d tjeğidt Istir, u am mammec ggin x yixef nsen u x tarwa nsen timesřayin am uzummi d uweřtu n ugejdur. ³² Min itwannan zi Istir igga ad iřin wawařen-a x Purim bedden uca twarin deg ijj n wedlis.

Řemyaret tameqqrant n Murdaxay

10¹ Ajeğid Aħacwiruc igga ľjizya x *yinni sadu nnes* di temmurt u di tegzirin n řebħar. ² Marra min igga n jjeħd d tzemmar uřa d abarreħ x řemyaret n Murdaxay, wenni i d as iwcin i ujeħid ijj n ccan imřar, ma war ten yurin deg wedlis n usettef n ijeğiden n Madya d Lfurs? ³ Minzi tuřa Murdaxay d wenni wiss tnayen awarni i ujeğid Aħacwiruc uca tuřa-t d ameqqran jar Wudayen u ařtas zeg aytmas arđan zzaysen u netta tuřa yarezzu min iħan ħsen i řgens nnes u tuřa issawař s řřar x marra zzarięet nnes.

9:27 'tarwa' - s Teibranit 'zzarięet'.

IZEHHIDEN

ADLIS AMEZWARU - IZEHHIDEN 1-41

1¹ Sseed n weryaz,
wenni war igguren di ccwar n ieffanen,
d wenni war ibedden deg webrid n imednab,
d wenni war iqqimen x řkursi n yenni isseřqaran,
² maca řfrařet nnes aqa-tt di ccarięa
u ittegg itt ass d řiřet.
³ Ad yiři am ict n tcejart i itwazzun řar iyezran n waman,
tenni itticcen řyiřet nnes di řweqt nnes,
afar nnes war ittizey.
Marra min ittegg, ad yiři.

⁴ War *třiřin* ieffanen ammu,
minzi *nitni* am icarfa ittawyi t usemmid.
⁵ Minzi ieffanen war ttbeddin ca deg wass n řęřsab
uřa d imednab di tmesmunt n imseggaden,
⁶ Minzi SIDI issen abrid n imseggaden,
maca abrid n ieffanen aqa ad ifna.

2¹ Mayemmi tthajen řegnus
u ttemtimen řegnus *s wawařen* ixwan?
² Kkaren ijeřiden n temmurt
uca mmcawaren řřukkam *marra* řidd i SIDI
u řidd i Lmasiř nnes:
³ ‘Ejj aney ad nęess iceddiyyen nsen
u ad xaney nessbeęęed tisyunin nsen!’

⁴ Wenni izeddyen deg ujenna, ideřęec,
Sidi inu ad zzaysen istehza.
⁵ Xenni ad kidsen issiweř s lyadab nnes
uca s řřaduq n lyadab nnes ad ten issigg^wed.
⁶ ‘Necc aqa dehney Ajeřid inu,
x řihyun, adrar inu iqeddsen!’

⁷ Necc ad barręey tikkest n wawař!
SIDI inna ayi
‘Cek d Mmi, jjiy-dd cek ass-a!’
⁸ Ttar zzayi u necc ad ac wcey řegnus d řwart
uřa d tineggura n temmurt ad řark iřint d agra i cek.
⁹ Ad ten trebzed s yijj n weqdib n wuzzař,
ad ten tarzed d tarezzit amecnaw ijj n uęarrař n třaxt.

IZEHHIDEN

¹⁰ Řexxu *xenni*, a ijeğiden, iřim d ifehhamen,
tebbtem ixef nwem, a řquđat n temmurt!

¹¹ Sexxarem i SIDI s tigg^wudi
u farhem s tarjijet.

¹² Sudmem Mmis, ĥima netta war ittxeyyiq
u ad tetwahellkem kenniw deg webrid,
waxxa axeyyeq nnes itwasseyri drus waha.

Sseed n marra inni i ġars-dd yarewřen.

3 ¹ Aزههد n Dawud, umi yarweř zeg wudem n mmis Abcalum.

² A SIDI, inni d ayi iħeřřaren aqa kettaren,
aťtas aqa-ten đidd inu.

³ Aťtas aqa qqaren x řeemar inu
'I netta war din *iđi* usenjem ġar AREBBI!' Silah.

⁴ *Aħeqqa* cek, a SIDI, d aseřqi i necc, aeuđi inu,
uca cek d wenni issgaeden azeđif inu.

⁵ S tmijja inu řayiq i SIDI
uca netta yarra-dd xafi zeg wedrar nnes iqeddsen. Silah.

⁶ Senndey uca ikka xafi yiđeř,
faqeđ-dd, minzi Arebbi iawen ayi.

⁷ War gg^wideđ zi eecra n řuřuf n řgens,
inni i d ayi dd-innden ssbedden ixef nsen x iyezdisen inu.

⁸ Kkar, a SIDI, senjem ayi,
a AREBBI inu, minzi cek tewtid marra řeedyan inu ġar uęesmir,
aqa teddzed tiymas n ieffanen.

⁹ Asenjem aqa-t zi SIDI,
ad tiři lbaraka nnek x řgens nnek. Silah.

4 ¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun. Aزههد n Dawud.

² Arr-dd xafi xmi dd ttřayiq, a AREBBI n tsegda inu!
Di řeřaret aqa cek teggid ayi ttasie.
Ĥinn xafi u seř-dd ġar tzađit inu!

³ Tarwa n *yijj* n weryaz, ař meřmi i ġa yiři ueuđi inu d řear?
Ař meřmi i ġa texsem řbaťeř,
ad tarzum x ixarriqen? Silah.

⁴ Snem *xenni*, aqa SIDI iħuzz i yixef nnes ijjen i di *iđa* arđa nnes.
SIDI ad ayi iseř xmi d as i ġa řayiq.

IZEHHIDEN

⁵ Arjijjem, u war xet̄tim.
Siwřem deg wuř nwem di řectu nwem uca susmem. Silah.

⁶ Qeddmem tiyarřa n tsegda
u ttecřem x SIDI.

⁷ Ařtas qqaren ‘Wi d aneř i řa issecnen řxar?’
A SIDI, ejj ad xaney-dd tenřar tfawt n wudem nnek, a SIDI!

⁸ Cek tessfarřed ayi deg wuř inu
ktar di řweqt i di tuřa imendi nsen d binu n jdid nsen weseen ařtas.

⁹ Di řehna ad zzřeř u ad řřřeř,
minzi mřir cek, a SIDI, ad ayi tesszedřed di řaman.

5¹ I umeqqran n imeřnagen, ak-d temja. Azehhed n Dawud.

² A SIDI, seř-dd i min i řa iniy,
fehmet i unixses inu.

³ Ĥekkar i tmijja n uzaweg inu,
a Ajeřid inu u AREBBI inu,
aqa i cek i umi řřařiy.

⁴ Ĥar tuffut, a SIDI, tesřid cek i tmijja inu,
řar tuffut nnqeřbey-dd řark
uca qqimeř řtrajiy.

⁵ Cek war teřid ca d AREBBI nni ittexsen tuęeffna,
bnadem aęeffan war řark ittiff ařimi.

⁶ Ibuřařiyen war qqimen bedden zzat i řřřawin nnek,
cek tcarrhed marra inni itteggan řřar.

⁷ Ad thellked ayt bu-ixarriřen.
SIDI itteiffa aryaz n idammen d řyecc.

⁸ Maca s řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren ad adfeř necc řar taddart nnek,
ad ac ađareř řar zzawect nnek iqeddsen s tigg^wudi zzayek.

⁹ A SIDI, suyur ayi x webrid n tsegda nnek
di řřweę n yenni i d ayi iřeřřan,
seggem abrid nnek zzat i wudem inu.

¹⁰ Minzi deg uqemmum nsen war din bu řaman,
jjuf nsen d axeyyeb,
tmijja nsen d anđeř yarezmen,
arebbun txancet s yiřes nsen.

¹¹ Dea ten, a AREBBI,
ejj iten ad wđan s ccwar nsen,
azzeř xasen di ssibbet n wařřas n ixetřan nsen,
minzi nitni řewwřen xak.

IZEHHIDEN

¹² Jjem marra inni xak ittecřen ad farħen,
ejj iten ad sřiweřwen i řebda.
Cek tfaryed xasen
u inni ittexsen isem nnek ad negzen s řefraħet *i yarsen* dayek.

¹³ Minzi cek, *a SIDI*, ad tbarked amseggad,
ad as tquwwarded s uħinni am s ict n tcappa n useřqi d ameqqran.

6¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun x ufiřu wiss tmenya. Azehhed n Dawud.

² A SIDI, war d ayi ttweddbab di lyađab nnek
u war d ayi ttextix ca deg wesear nnek!

³ Ĥinn xafi, *a SIDI*, mařar necc aqa arxuy.
Sgenfa ayi, *a SIDI*, mařar ixsan inu ttarjijjin!

⁴ Wah, řeemar inu yarjef ađtas
u cek, *a SIDI*, ař meřmi?

⁵ Dweř-dd, *a SIDI*, fekk řeemar inu,
senjem ayi di tťwee n tmexsiwt nnek icewwaren.

⁶ Minzi di řmewt war dinni bu řidaret nnek.
Wi cek i řa iqadan di řaxart?

⁷ Necc uħřey s inixsisen inu.
Ģiřet tekmeř necc ssuffey qama inu,
uřa d tassut inu teťtebteb qaε s imeťtawen.

⁸ Tiťt inu teyři s wecđan,
aqa-tt tetwacc zi marra iyrimen inu.

⁹ Agg^wjem xafi, marra inni ittegggen řmuεřiyet,
minzi SIDI isřa i tmijja n imeťtawen inu.

¹⁰ SIDI isřa i uzaweg inu,
SIDI ad iqbeř tzađit inu.

¹¹ Marra řeedyan inu ad ten teřqef řefđihet d unexřiε,
ad dd-dewřen řar đeffar,
ak-d warmac n tiťtawin ad ssedħan.

7¹ Ijj n yezři n Dawud deg wađtas n tmijjiwin nni iyennej i SIDI di ssibbet n Kuc, Abinyamini.

² A SIDI, Arebbi inu, aqa xak i ttecřey!
Senjem ayi zi marra inni xafi ittazźřen uca fekk ayi!

³ Maħend netta war d ayi izeεεef am weyrad u ad ayi imezzeq,
řami war din wi i řa ifekken!

⁴ A SIDI, AREBBI inu, mařa necc ggiř man aya,
mařa din ca n řyecc iřseq deg ifassen inu,

⁵ mařa necc xeřfey wenni akidi iddaren di řehna s řřar,
- *maca* necc ssnejmey wenni i d ayi ijeyyfen x walu -,

IZEHHIDEN

⁶ *xenni* ejj ad yazzeŕ řeđu x řeřmar inu u ad ayi ieđu
u ad iefes x tudart inu
u ad issezdey netta aeuđi inu di tzejajjt! Sila.

⁷ Kkar-dd, a SIDI, di lyađab nnek,
sueřa ixef nnek x wehjam n yenni i d ayi iħeřsaren
u faq di tťwee inu, aqa teggid tumured lħukm.

⁸ Ijj n weydud n řegnus ad ac dd-inneđ
u sennej nnes ad dd-tdewřed řar sennej.

⁹ SIDI ad iħakem řegnus.
Egg dayi řħeqq, a SIDI, ełahřab tasegda inu
u ełahřab řekmaret i xafi yarsin.

¹⁰ Sbedd tuęeffna n ieęffanen u semten amsegged,
cek, wenni iqeđben uřawen d tyezřař, a AREBBI iseggden!

¹¹ Tcappa n useřqi inu řar AREBBI,
amsenjem n imseggmen n wuřawen.

¹² AREBBI d ijj n řqađi iseggden,
ijj n Arebbi nni isexxđen kuř ass.

¹³ Mařa war dd-ieqib, ad isseqđee netta ssif nnes,
ad imħeđ řqews nnes uca ad xas ineyyec.

¹⁴ Igga xas řesnaħ ineqqen,
iggur ad yarr fritcat nnes d iřeđdawen yareqqen.

¹⁵ Xzar, aqa iwđa-dd xas řeħriq n tarwa n řmuęsiyyet
u iksi ddeyset n tamara
uca yuru-dd ixarriqen.

¹⁶ Iqqaz ijj n weħfur uca issuđey it,
maca d netta *s yixef nnes* i iwđan deg weħfur nni i igga.

¹⁷ Arber nnes ad řars-dd idweř ař azeđif nnes
u řexcunet nnes ad dd-tehwa x uceqquf nnes.

¹⁸ Ad qadiy SIDI x tsegda nnes
u ad zehhdey i yisem n SIDI, n Ameuđi x kuřci.

8¹ I umeqqran n imeynajen, s *teynint* n Ujitti. Azehhed n Dawud.

² A SIDI, Arebbi nney, mammec icennee yisem nnek x marra tammurt,
cek d wenni iggin leađama nnek sennej i ijenwan.

³ Zeg uqemmum n iħenjiren d iseyman
teggid jjeħd x yenni i cek iħeřsaren,
ħima ad tbellęed abrid x řeđu u x wenni yarezzun ad intaqem.

⁴ Mařa twařiy ajenna, řxedmet n iđewđan nnek,
taziri d yetran, inni teggid cek,

⁵ min iena *xenni* bnađem, aqa cek txarrřed days
u mmis n bnađem, aqa cek txezzared řars?

IZEHHIDEN

- ⁶ U cek tarrid t cwayt qell i AREBBI,
u tewcid as ict n temrist n uεuđi d řeezz.
⁷ Tarrid t netta ad iħkem x tmegga n ifassen nnek.
Tuđa tessarsed marra swadday i iđaren nnes,
⁸ iħuřiyen d ifunasen, marra ina, daysen εawed řmař n yeyyar.
⁹ Ijđad n ujenna d iseřman n řebħar,
marra min ittcuqan ibriden n řebħur.

¹⁰ A SIDI, Sidi nney, mammec icenneε yisem nnek di marra tammurt!

9¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n ‘Anuri n memmi’. Azehhed n Dawud.

- ² Necc ad qadiy SIDI s marra uř inu,
necc ad barrħey marra řeejayeb nnek.
³ Ad zzayek farħey ad zzayek sřiwřiwey.
Necc ad zehhdey i yisem nnek,
a cek, Ameuđi x kuřci!
⁴ Umi řeedyan inu dewřen ġar đeffar, wđan u ġeřyen zzat i wudem nnek.
⁵ Mađar cek twennid ayi tasyart inu u tbellεed ddeεwet inu,
teqqimed x řkursi, a cek d řqadı d amsegged.
⁶ Cek tεaqbed řegnus, thellked aεeffan,
temħid isem nsen i řebda qaε.
⁷ Řeeđu, aqa nitni twaqđan, aqa-ten d řxirbat i řebda.
Tyeđřed tineddam nsen, řidaret nsen tefna.
⁸ SIDI ittyima i řebda.
Issbedd řkursi nnes i řeħkam.
⁹ Netta ad icarree ddunit s tsegda
u ad iħkem řegnus s řħeqq.
¹⁰ SIDI d lburj yueřan i wenni ittmendaren,
ijj n lburj yueřan deg wakuden n řeħřaret.
¹¹ Inni issnen isem nnek, ad xak ttecren,
mađar inni xak yarezzun, war daysen tsemmħed, a SIDI.

¹² Zehhdem i SIDI, wenni izeddyen x *wedrar* n řihyun, barrħem s tmegga nnes jar řegnus.
¹³ Minzi netta yarezzu x usizzeř n idammen, ittxarrař daysen.
War ittu ca iyuyyan n řmusakin.
¹⁴ Ĥinn xafi, a SIDI,
xzar ġar řeyben inu i dd-yusin zeg inni d ayi icarrhen,
cek d wenni i d ayi ġa issgaεeden zi tewwura n řmewt,
¹⁵ Ĥima ad barrħey s marra ccan nnek
di tewwura n yeđis n řihyun.
Necc farrħey x usenjem nnek.

¹⁶ Řegnus wđan deg weħfur i iggin nitni.
Ađar nsen itwacedd di traccia

IZEHHIDEN

nni ssuffaren nitni simant nsen.

¹⁷ SIDI idweř itwassen.

Netta yuřa tasyart,

aεeffan innuy di tmeġġa n ifassen nnes. Ejj ifiřan ad denddnen. Sila.

¹⁸ Iεeffanen ad dd-dewřen ġar řaxart,

marra řegnus nni ittun AREBBI.

¹⁹ Maca amezřuđ war itwattu i řebda,

war itwaqetřee řayas n řmusakin i řebda.

²⁰ Kkar, a SIDI, ġima war iddikk^{wiř} bnađem ijhed ktar.

Ejj řegnus ad twacarrēen zzat i wudem nnek.

²¹ Sigg^{wed} iten, a SIDI,

ejj řegnus ad ssnen aqa nitni d iwdan *waha!* Sila.

10¹ A SIDI, mayemmi teqqimed tigg^{wed} *ammu?*
Mayemmi tessnuffared ixef nnek deg wakuden n řeřřaret?

² S nnfaxet iđeffar uεeffan řmeskin.

Aqa ad yiři ad twařřfen di tmeεmač i di ttxarrřen.

³ Mařar aεeffan isseuġa ixef nnes

řar mezri n řεεmar nnes,

ittbarek ađemmaε,

ittceqqaf di SIDI.

⁴ Aεeffan amecnaw wenni issġaεεaden tinzar nnes řar ujenna,
war ittbeqqec.

“War din AREBBI”, man aya d marra min di ittxarřeř.

⁵ Marra ibriden nnes tteffřen as mliġ kuř twařat.

Řehkamat nnek ttuεřant xas.

Ittzawar marra inni t iġeřřaren.

⁶ Netta iqqar deg wuř nnes “War ttenhezziř,

mařar zi ġiři ař ġiři war d ayi iřeqqef uřa d ijj n řřar.”

⁷ Aqemmum nnes *dayes* nneεřet,

iccur s ixarriqen d ddeġ.

Sadu yiřes nnes *aqa din* tamara d řmuεřiyyet.

⁸ Netta ittyima řar texceft di dcurat,

deg imucan innuffaren, ineqq inni war iggin ca.

Tiřřawin nnes mmenđarent x řmeskin.

⁹ Iřbet deg wemcan innufaren,

am weyrad deg uđurri n uxeccab.

Netta ittġekkar ġima ad yacar řmeskin.

Ittacar řmeskin umi t ijebbed di traccia nnes.

¹⁰ Netta ihekk^{wa}-dd řar wadday, ittađar

u řmeskin iweřřa řar *waccaren* nnes ijehden.

¹¹ Iqqar deg wuř nnes “AREBBI ittu,

netta issnuffar uđem nnes,

εemmarř ad t iřar.”

IZEHHIDEN

¹² Kkar, a SIDI, AREBBI, ssgaεεed afus nnek,
war ttettu řmusakin.

¹³ Mayemmi ittceqqaf uεeffan di AREBBI,
mayemmi iqqar deg wuř nnes
“Cek war tettbeqqaced!”

¹⁴ Aqa cek tezřid, minzi twařid tamara d wecđan
maħend ad ten tessarsed deg ufus nnek.
Řmeskin ittarr-dd ħark s uzeġif.
Cek d ameawen n uyujirř.

¹⁵ Arz ayirř n uεeffan
u beqqec řyar n wenni ittegggen tuεeffna
ař war ttifed walu εad.

¹⁶ SIDI d ajeġid i řebda qaε.
Řegnus twateħħan zi temmurt nnek.

¹⁷ A SIDI, cek tesřid i mezri n imwađeen,
ad tessmetned uřawen nsen,
ad ħarsen tmeyyřed amezzuħ nnek

¹⁸ ħima ad tewced tasyart i uyujirř u i wenni itwaħeřřaren,
maħend uřa d ijj n bnadem x temmurt war ittyimi issagg^wad εad uřa d ijj.

11 ¹ I umeqqran n imeynajen. Zi Dawud.

Necc ttečřey x AREBBI. Mammec teqqarem i řεεmar inu
“Arewřem ħar idurar, a ijđad!”?

² Maħar xzar, iεeffanen aqa meħħđen řqews,
ssrusan fritcat nsen ħar ufiřu
ħima ad wten di taġest deg inni umi isegged wuř.

³ Wah, dsusa n ddunit twaredđġen!
Min *izemmar xenni* ad yegg umsegged?

⁴ SIDI *izeddey* di řeqřar nnes iqeddsen,
řkursi n SIDI *ittbedda* deg ijenwan.
Tiřřawin nnes ttwařant,
řxezrat nnes arezzunt di tarwa n bnadem.

⁵ SIDI ittbeqqec amsegged,
maca řεεmar nnes itteiffa aεeffan d wenni ittexsen řεunf.

⁶ Netta ad iwwet iεeffanen s ijj n wenzar n txecfin,
timessi d řεcbariyyet d ict n tħaryat tameqqrant *ad iřint* d tasyart n řkas nnes.

⁷ Minzi SIDI d amsegged,
ittexs timegga iseggden.
Marra inni igguren nican ad zaren ayembub nnes.

IZEHHIDEN

12¹ I umeqqran n imeynajen. Aزههد n Dawud. X ufiřu wiss tmenya.

² Senjem, a SIDI, minzi ařdiq itwaqda,
mayar war din *ead* imtiqqan jar tarwa n bnađem.

³ Nitni ssawařen jarasen s ixarriqen,
s iyencicen ccuren s uřinneb iyekk^wan,
aqa ssawařen s tnayen n iyembab.

⁴ Ejj SIDI ad iqđeε marra iyencicen s uřinneb iyekk^wan,
uřa d iřes s wawařen n nnfaxet.

⁵ inni iqqaren “S yiřes nney ad řarney yiři uqarru imřar,
iyencicen aqa-ten nney!
Man wen *iřan* xaney d sidi?”

⁶ “Di ssibbet n ddeř *i itteggan* x řmusakin uřa di ssibbet n iyuyyan n imezřađ,
ad kkarey řexxu necc”, inna SIDI.

”Wenni x tuřa idduqez, ad t awyey di řaman.”

⁷ Awařen n SIDI aqa-ten d awařen řfan,
twassizdgen *am* nnuqart deg ijj n řkas i ufesyi di temmurt,
twassizdgen sebea n twařawin.

⁸ Cek, a SIDI, ad ten teħđid,
ad aney teřřared zi jjiř-a,
i řebda qaε.

⁹ Iεeffanen gguren nnden mani mma,
xmi i řa ikkar ddeř jar tarwa n bnađem.

13¹ I umeqqran n imeynajen. Aزههد n Dawud.

² Meřař *ead*, a SIDI, i d ayi i řa tettud?

Ař meřař *ead* i xafi i řa tessnuffared ayembub nnek?

³ Meřař i iqqimen ad ggey *ead* řehmum di řeεmar inu,
ađđan deg wuř inu mkuř ass?

Ar meřmi i řa issεuřa řeεdu inu ixef nnes xafi?

⁴ Xzar-dd, arr-dd, xafi a SIDI, AREBBI inu!
arzem ayi tiřřawin inu, řima necc war ttetřsey iđes n unuri,

⁵ řima řeεdu inu war iqqar
“Necc řellbey xas!”, wenni i d ayi iřeřřaren war ifarreř,
mařa ggurey faryey.

⁶ Necc ttečřey x tmexsiwt nnek icewwaren.

Uř inu ad ifarř x usenjem nnek.

Necc ad řennjey i SIDI,
mayar netta igga dayi řxir.

14¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

Abuhaři inna deg wuř nnes “War din bu AREBBI!”
Nitni ttaredġen, tteġgen timesřayin iđexsen ,
war din uřa d ijj itteġg min icnan.

² SIDI ixezzar-dd zeg ujenna ġar tarwa n iwdan
ħima ad iřar, ma din ħed days řefhamet,
ijj wenni yarezzun AREBBI.

³ Marra ffyēn zeg webrid,
aqa-ten jmie dewřen d ieffanen,
war din uřa d ijj itteġg řxar,
uřa d ijj.

⁴ Marra inni itteġgen řmuēřiyet ma war ġarsen bu tussna,
inni ittetten řgens inu amecnaw xmi ttetten ayrum?
Nitni war ttřayan x SIDI.

⁵ Aqa tewđa-dd xasen din tigg^wudi temyar,
mayar AREBBI aqa-t ak-d jjiř n imseggaden.

⁶ Kenniw tnefdem array n řemsakin,
minzi SIDI d amcan nnes n tarewřa.

⁷ Ih, aqa asenjem n Israyil ad dd-yas zi řihyun!
Xmi dd i ġa yarr SIDI imeħbas n řgens nnek,
ad yarceq Yaēqub,
ad ifarħ Israyil.

15¹ Azehhed n Dawud.

A SIDI, man wen i ġa iqqimen deg uqıđun nnek?
Man wen i ġa izedyēn x wedrar nnek iqeddsen?

² Wenni igguren di řekmařet n tudart nnes u itteġg tasegda
u wenni issawařen tidett deg wuř nnes.

³ Wenni war ittceqqafen s yiřes nnes,
wenni war itteġgen řġar i iēciren nnes
u war ittzawar ajjar nnes.

⁴ Wenni immendaren zi *Arebbi* aqa itwasseħqar di tiřřawin nnes,
maca inni itteġg^weden SIDI, ittweqqar iten.
Ijjuġ di txessart nnes
war t ittbeddiř.

⁵ Wenni war itticcen *tmenyat* n nnuqart nnes s arriba
u war itteřtef arracka đidd i wenni war di iġin řeib.
Wenni itteġgen man aya,
war iggur ad ifary i řebda.

16¹ Ict n tira yuğyen ineqcen. Zi Dawud.

Ħda xafi, a Arebbi, maɣar necc arewřey-dd ɣarek.

² *Řeemar inu* tenna i SIDI “Cek d Sidi inu,
uřa d řxar inu, war din min xak yueřan!”

³ X imqeddasen i *izeddyen* x temmurt u x ayt n ttařret,
aqa marra arđa inu aqa-t akidsen.

⁴ Tamara n yenni iđeffaren *ammu* deyya ijj n *arebbi* nneđni, ad twaktarent.
Necc war ttfarriyey tawhibt nsen n useyyeb n idammen
u war ttidarey ismawen nsen x iyencicen inu.

⁵ SIDI d tasyart inu d řkas inu.
Cek tetřfed taqedduřt inu deg ufuſ nnek.

⁶ Ifiřan n *řebar* kkaren ayi-dd deg imucan iřebřen,
wah, tasyart aqa tusa-dd xafi mliř.

⁷ Necc ad barkey SIDI, wenni i d ayi ineřřen.
Uřa s řiřet sřremdent ayi tyezzař inu.

⁸ Necc řebda tteggey SIDI zzat i tiřtawin inu.
Umi netta *iđa* x ufuſ afuſi inu,
necc war farryey.

⁹ S uyenni uř inu ifarreř
u aeuři inu ittarcıq.
Wah, uřa d aysum inu ad iddar s řaman.

¹⁰ Maɣar cek war tsemmřed ca di řeemar inu di řaxart,
u war tettarrid ařdiq nnek ad iřar řyecc.

¹¹ Cek ad ayi tessecned abrid n tudart,
tyawant zi řefrařet aqa-t zzat i uyembub nnek,
nniemat aqa-ten deg ufuſ nnek i řebda.

17¹ Tazařit n Dawud.

A SIDI, seř ɣar min iğan nican, ggem řbař i uyuyyi inu,
ewc amezzuɣ xmi ttzařıy s iyencicen war zzaysen dd-ittekk ca uxarriq.

² Ejj řřeqq inu ad iffeɣ zi zzat i wudem nnek,
ejj tiřtawin nnek ad xezżarent ɣar min iğan iseggden.

³ Cek tqeğbed uř inu, tarzud *days* s řiřet.
Tjarrbed ayi, *maca* war tufid walu.
Mařa xarřey di ca war iřři, war dd-teffiɣ ca zeg iyenciden inu.

⁴ X min ttegggen iwdan,
aqa necc řdiy ixef inu,
elařsab awař zeg iyencicen nnek, zi tebridin n ayt-řeunf.

⁵ Ggiy iřuraf inu di jjurrat n iđaren nnek,
řima war farryen iđaren inu.

IZEHHIDEN

- ⁶ Necc řayıy xak, minzi cek ad xafi-dd tarred,
a Arebbi, ewc ayi amezzuɣ, seř i min ya iniy.
- ⁷ Iři ad tetwafarzed s tmexsiwt nnek icewwaren,
cek d wenni i issenjamen inni yarezzun mani i ya yarewřen
zeg *ufus n* yenni i ittyewwyen x *ufus nnek afusi*.
- ⁸ Hđa ayi am weryaz amezyan deg yeğis n titř nnek,
snuffar ayi di tiři n wafriwen nnek
- ⁹ zeg iceffanen inni d ayi iħeřřaren,
inni d řeedyan n řεmar inu, inni d ayi ittquwwaren.
- ¹⁰ Nitni belleen ixef nsen s tdunt nsen,
s uqemmum nsen ssawařen s nnfaxet.
- ¹¹ Řexxu quwwaren nitni i iřuraf nney,
titřawin nsen mmuqqřent maħend ad *aney nđaren* řar temmurt.
- ¹² Netta yarwes deg weyrad nni imezřren ad imezzeq *taymart nnes*,
x yijj n weyrad d amezyan izeddyen deg imucan innuffaren.
- ¹³ Kkar, a SIDI, ruħ msagar akides, ɣđeř-it řar temmurt.
Fekk řεmar inu s ssif nnek zeg uεeffan,
- ¹⁴ s *ufus nnek* zeg iryazen, a SIDI, zeg iryazen
nni řarsen ddunit d tasyart min ttekken ddaren,
inni zi tetteemmed adedd nsen s řeknuz inuffaren,
uřa d iħenjiren nsen twayawanen,
ttejjan min iqqimen nitni i tarwa nsen.
- ¹⁵ Necc ad řareɣ aɣembub nnek di tsegda,
ad dd-dewřey jjiwney s waddud nnek xmi dd i řa faqeɣ.

18¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud, amsexxar n SIDI
i issiwřen awařen n yezři-ya i SIDI
deg wass umi t ifekk SIDI
zeg *ufus n marra řeedyan nnes* u zeg *ufus n Cawul*.

- ² Netta inna
“Necc ttexsey cek, a SIDI, jjehd inu d *cek*.”
- ³ SIDI d tařđart inu d lburj inu d amsenjem inu,
Arebbi inu, jjarf inu, necc řars i řa arewřey.
Cek d aseřqi inu d yicc n usenjem inu,
lburj inu yueřan.
- ⁴ Necc řayıy-dd x SIDI, wenni isdaħeğen asemɣar,
u necc aqa twassnejmey zi řeedyan inu.
- ⁵ Iseywan n řmewt nnden ayi-dd,
ssigg^wedent ayi řħemřat n waman ihajen.
- ⁶ Iseywan n řaxart carfen ayi,
tixecfin n řmewt ħřarent ayi.
- ⁷ Di řeħřaret inu řayıy-dd x SIDI, u x AREBBI inu i x dd-řayıy.
Zi zzawect nnes isřa netta i tmijja inu

IZEHHIDEN

uca iḡuyyan inu *udfen* ḡar imezzuḡen nnes.

⁸ *Xenni* tenhezz u tarjijj temmurt,
dsusa n idurar ttraḡen-dd tḡasen-dd u nhezzen,
maḡar lyaḡab nnes tuḡa itwassarḡ.

⁹ Ddexxan iḡaεεed-dd zi tenzarin nnes u timessi zeg uqemmmum nnes tḡarḡ,
ḡefḡem itteḡduduḡen itwassarḡ zzayes.

¹⁰ Netta ijja ajenna ad yaḡar uca *xenni* ihwa-dd netta,
aḡa din ijj n useynu d abarcān sadu iḡaren nnes.

¹¹ Netta indeh x ijj n uxirub, *wah* iḡwa,
uca iḡewwem x wafriwen n uḡemmiḡ.

¹² Netta iḡga taḡest am ijj n udurri x yixef nnes, *am* texzant nnes n ifetwan,
ijj n wegraw n waman, iseynuten iqelljen ibbarecnen.

¹³ Zi tissiqt qibač nnes twassarḡen ḡefḡem itteḡduduḡen.

¹⁴ Uca ijja SIDI ajjaj ad idduqqez zeg ujenna,
Amεuḡi x kuḡci iḡga tmijja nnes ttnefrara.

¹⁵ Netta issekk fritcat n *ḡqews* nnes uca iḡezzeε iten,
izzarḡeḡ assamen uca issiḡḡ^wed iten.

¹⁶ Tisiwin n iyezran dewḡent ttbanent,
dsusa n ddunit dewḡen εarran
zeg utextex n SIDI,
zeg uḡuḡi n ḡεwin zi tenzart nnes.

¹⁷ Zi sennej issizḡweḡ-dd *afus* nnes , yiwi ayi,
ijbed ayi-dd zeg waman mḡaren.

¹⁸ Netta ifekk ayi-dd zi ḡεdu inu ijeḡden, zeg inni i d ayi icarrhen,
minzi nitni tuḡa jehḡden xafi.

¹⁹ Nitni ḡḡaren ayi deg wass n arḡiyyet inu,
maca SIDI tuḡa d amεemmed inu.

²⁰ Netta indeh ayi ḡar tḡasie uca issenjem ayi,
maḡar netta tuḡa issεizza ayi.

²¹ SIDI ixḡef ayi εlaḡsab taseḡda inu,
εlaḡsab tazduḡi n ifassen inu ixεḡeḡ ayi.

²² Maḡar necc ḡḡfey ibriden n SIDI,
war heyyḡeḡ ca x AREBBI inu s uxeyyeb.

²³ Maḡar marra ḡḡeḡq nnes *tuya* zzat i *tiḡḡawin* inu,
war heyyḡeḡ ca x tweḡḡa nnes.

²⁴ Dewḡeḡ akides kemḡeḡ,
ḡḡiḡ ixef inu zi ḡmuεḡiyyet inu.

²⁵ SIDI ixḡef ayi anect n tseḡda inu,
anect n tazduḡi n ifassen inu zzat i *tiḡḡawin* nnes.

²⁶ I umeddukeḡ aḡḡiḡ i teḡid cek d ameddukeḡ aḡḡiḡ,
i bu-teḡruḡḡ ikemmḡen i teḡid cek tkemmḡed.

²⁷ Ak-d wenni iḡfan aḡa teḡfid ktar,
ak-d wenni ifarḡen aḡa tfarḡed ktar.

²⁸ Cek tessnejmed ḡḡens itwaḡḡaren.
Tiḡḡawin imεeffaren ad tent tesseḡwid.

IZEHHIDEN

- ²⁹ Minzi cek d řefnar inu, SIDI!
AREBBI inu ittegg tifawt di tağest inu.
- ³⁰ Minzi akidek ad azzřey x ict n bandiyya,
ak-d AREBBI inu ad negzey x ijj n řhiđ.
- ³¹ Abrid n Arebbi ikmeř, awař n SIDI itwařeffa *di tmessi*.
Netta d aseřqi i marra inni days ittiqqan.
- ³² Mařar man wen i iğan d Arebbi, mřir SIDI,
u man wen i iğan d tařđart, mřir AREBBI nney?
- ³³ Arebbi wenni i d ayi ittbeyesen s jjhed
d wenni i d ayi itticcen abrid inu ikmeř.
- ³⁴ Netta igga iđaren inu am yenni n iřayđen n wezřar,
u yarra ayi ad beddeř x řegęudi inu.
- ³⁵ Netta isseřmed ifassen inu i umenři,
iřağen inu ad meħđen ijj n řqews n nnħas.
- ³⁶ Cek tewcid ayi aseřqi n usenjem nnek,
afus nnek afusi d asenned inu
u s uwađeε nnek tessemyared ayi.
- ³⁷ Aqa teggid ttasie i uřurif sadu inu,
uca ticeεbin inu war meyyřent.
- ³⁸ Necc đfareř řęedyan inu u teħhiř ten,
u war dd-tteiqibey ař ten qđiř.
- ³⁹ Necc ssnuqqbey ten řars ařami war zemmaren ad kkaren εawed.
Nitni wđan-dd sadu iđaren inu.
- ⁴⁰ Cek tbeysed ayi s jjeħd i umenři,
tarrid-dd inni řari dd-ikkaren ad ađaren sadu inu.
- ⁴¹ Cek tewcid ayi iri n řęedyan inu, n yenni i d ayi icarrhen,
u necc aređęey ten.
- ⁴² Nitni řayan, *maca* war din tuři umsenjem,
řayan x SIDI, *maca* netta war xasen dd-yarri.
- ⁴³ Necc weddareř ten am teęjjajt zzat i usemmiđ,
am ucař x ibriden u necc eęjneř xasen.
- ⁴⁴ Cek tfekked ayi zeg imcubbcen n weydud,
teggid ayi d azeğif n řegnus,
ijj n weydud war t ssineř, ad ayi isexxar.
- ⁴⁵ Mřir řami isřa umezzuř waha, sřin-dd řari.
Tarwa n yijj n abarrani ssnemiřen ssubuđen ayi.
- ⁴⁶ Tarwa n yijj n abarrani fecřen,
nitni ffyen-dd zi lbarařat nsen, arjijjen.
- ⁴⁷ Tudart i SIDI u ad tetwabarek teřđart inu.
Iři ad itwassgaεeed AREBBI n usenjem inu.
- ⁴⁸ Arebbi wenni xafi ittentaqamen
u *wenni* d ayi ittegggen iyduden sadu ufus inu,
- ⁴⁹ wenni i d ayi issuffuyen zeg *ufus* n řęedyan inu,
wah, cek tessgaεeaded ayi tiwa n yenni i d ayi ittđaddan,
cek tessenjamed ayi zeg weryaz n řexcunet.

⁵⁰ X uyenni, SIDI, necc xsey ad cek qadiy,
u ad zehhdey isem nnek.

⁵¹ Igga isenjimen n ujeġid nnes myaren
uca isscen tamexsiwt nnes icewwaren i umedhun nnes,
i Dawud u i zzariġet nnes i řebda.

19¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Ijenwan barrħen s uġuġi n Arebbi
uca tessiweř řqubbet x řxedmet n ifassen nnes.

³ Ass awarni ass itteffey-dd wawař
u ġiřet awarni ġiřet teddakk^wař tussna tarra nnefs.

⁴ War iġi d řhard u war ġin ca d awařen,
tmijja nsen war d as ittesři ħed.

⁵ Afirũ n useggem nsen iffey x temmurt marra
uca awařen nsen ffyen ġars ař řtarf n ddunit.
Netta igga diha ijj n uqiđun i tfuct,

⁶ amecnaw muřay nni dd-issijjen zeg wexxam n řemřac,
isřiwřew am ijj n bu-taryast ħima ad iksi di ticři nnes.

⁷ Netta iffey-dd zeg ijj n řtarf n ujenna
uca yuyur ġars ař řtarf nnes nneđni
uca war tennuffar uřa d ict n řħajet i řħaduq nnes.

⁸ Aqa tekmeř ccariea n SIDI,
tiwi-dd agenfu i buħbeř.
Chadet n SIDI days řaman,
tewca tiyit i uqubbani.

⁹ Řumurat n SIDI seggdent,
ssfarrħen uř.

Tawřiyet n SIDI teřfa,
tesscan tifawt i titřawin.

¹⁰ Tiggg^wudi zi SIDI teřfa,
teqqim tbedd i řebda.

Lfarayid n SIDI d tidett,
aqa-tent d řħeqq marra.

¹¹ Nitenti jebbdent mezri ktar zeg wurey,
wah, ktar zeg wurey iřfan
u aqa-tent d timiziđin x tamment niy x tamment n teyrařt.

¹² Uřa d amsexxar nnek itwawebbex zzaysent,
deg uħeřtu nsent tennuffar days řmunet tameqqrant.

¹³ Ixeřřan, wi zzaysent yucin?
Sizdeg ayi zi min war ittbinen.

¹⁴ Ĥđa amsexxar nnek eawed zi nnfaxet,
ħima war xafi tettřeġid
u ħima ad iřiy d amezdag zeg uxeřtu imyaren.

¹⁵ Iři ad dd-asen wawařen n uqemmum inu

IZEHHIDEN

d ixarişsen n wuř inu
i řxađar nnek, a SIDI, a taşđart inu d amefdi inu!

20¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Iři ad xak-dd yarr SIDI deg wass n řeřşaret,
ad cek issizdey isem n AREBBI n Yaεqub *deg wemcan* yueřan ifaryen.

³ Iři ad ac iwc afus zi zzawect
u ad cek dd-ieawen zi řihyun.

⁴ Iři netta ad cek yidar di tewhibin *n řyiget* nnek
u ad tiři tyarřt n wecmađ nnek amecnaw tadunt i netta. Sila.

⁵ Iři netta ad ac iwc eľařsab *min immezri* wuř nnek u ad ikemmeř marra inwayen nnek.

⁶ Neccin ad nesřiwřew x usenjem nnek
u ad nessueřa ibanduten deg yisem n AREBBI.
Iři ad issjiwen SIDI marra mezri nnek.

⁷ Řexxu ssney, aqa SIDI ad yawi asenjem i Umedhun nnes.
Netta ad t-idd yarr zeg ijenwan n zzawect nnes iqeddsen s tmeġga timeqqranin n usenjem s
ufus afusi nnes.

⁸ Ina ttxarrařen deg ikarruten u ina deg iysan,
maca neccin ad nxarreř deg isem n SIDI, AREBBI nney.

⁹ Nitni uđaren uca wđan,
neccin ad nekkar u neqqim nbedd.

¹⁰ A SIDI, awi-dd asenjem!
Ejj ad aney dd-yarr ujeġid deg wass i di nřaya.

21¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² A SIDI, ajeġid ifarġ zi jjehd nnek
u meġarř netta igga tanewwart x usenjem nnek!

³ Tewcid as mezri n wuř nnes
uca cek war tugid ca azaweg n iyencicen nnes. Sila.

⁴ Mařar cek tusid-dd i umsagar akides s lbarakat n řxar,
teqqned as ict n temrist n wurey iřfan x uzeġif nnes.

⁵ Ittar ac tudart *tazirart*,
tewcid as tt,
tuzzeggart n wussan i řebda qaε.

⁶ Imřar ueuġi nnes s usenjem nnek,
tissiqt d řεezz temmars xas.

⁷ Minzi cek tarrid t d lbarakat i řebda,
cek teccured t s řefraġet řar wudem nnek.

IZEHHIDEN

- ⁸ Maɣar ajeǧid ittcař x SIDI
u s tmexsiwt icewwaren n Umeuǧi x kuřci netta war ittefrij.
- ⁹ Afus nnek ad yaf marra řęedyan nnek,
afus afusi nnek ad yaf marra inni cek icarrhen.
- ¹⁰ Cek ad ten tarrid amecnaw ict n tefqunt icemmęden di řweqt n twasit nnek,
SIDI ad ten iřard s lyađab nnes
uca timessi ad ten tecc.
- ¹¹ Ad temħid řęiǧet nsen zi temmurt
uca ad teteħhid zzarięet nsen jar tarwa n bnađem.
- ¹² Maɣar nitni nedyan ac řęar,
ggin ict n tmeęmuč,
maca war zemmaren walu.
- ¹³ Maɣar cek ad ten tegged jar titťawin,
s ifiřan n řęews nnek ad tneyycęd x wudmawen nsen.
- ¹⁴ Sgaęęed ixef nnek, a SIDI, s jħhed nnek!
Ejj aney ad nyennej uca ad nzehhed i tzemmar nnek.

22¹ I umeqgran n imeynajen, s *teynint* n ‘Tudadt n tuffut’. Azeħhed n Dawud.

- ² Arebbi inu, Arebbi inu, mayemmi i d ayi tejjid?
Zi řagg^{waj} i *teǧid* zeg usenjem inu,
zeg wawařen i syuyyuę *am weyrad*.
- ³ A AREBBI inu, řayıę deg wass, *maca* cek war xafi-dd-tarrid ca,
u s ģiřet, u necc war *ufię* arraħet.
- ⁴ Cek d amqęddes i *teǧid*, tzeddyęd *di řwest* n izřan n usebbeħ n Israyil.
- ⁵ Ttečřen xak řejdud nney,
tuęa ttečřen u cek tarrid ten ad nejmen.
- ⁶ Nitni syuyyen-dd ęark uca twassnejmen,
nitni tuęa ttečřen xak u nitni war nnęecmen ca.
- ⁷ Necc d ict n tkecca, war ięi d aryaz,
necc d řęęgra n iwdan uca twasseħqareę jar řęens.
- ⁸ Marra inni i d ayi izrin, stehzan zzayi,
arzmen iyencicen *nsen*, sseħhezzan azeǧif.
- ⁹ *Qqaren* “Seędu t x SIDI,
ħima wanita ad t ifekk u ad t issenjem,
maɣar netta yarđa xas.”
- ¹⁰ Minzi cek tjebbded ayi-dd zeg uęeddis n yemma,
cek tarrid ayi ad ttečreę x wabbucen n yemma.
- ¹¹ Zi řemrawet twammęđareę xak,
zeg uęeddis n yemma aqa cek d Arebbi inu.
- ¹² War ttıymi bu ęar řagg^{waj},
maɣar řęęřaret tudes u war din ca amęawan.

IZEHHIDEN

- ¹³ Aṭṭas n imwan nnden ayi-dd,
ifunasen n řexřa ijehden zi Bacan quwwaren ayi-dd,
¹⁴ arźmen-dd ġari aqemmum nsen
amecnaw ijj n weyrad izehhar.
¹⁵ Necc twafarryeġ am waman u marra ixsan inu twamsebđan.
Uř inu am ccmeε, aqa ifsi daxeř inu.
¹⁶ Jjehd inu yużeġ am uceġiq n ict n tqedduħt,
iřes inu iřseq ġar waney inu.
Cek tessarsed ayi di tējjajt n řmewt.
¹⁷ Maġar iřan nnden ayi-dd,
ict n bandiyya n tarwa n řeħřam quwwaren ayi-dd,
aqa amecnaw ayrad ifassen d idaren inu.
¹⁸ Zemmareġ ad ħesbey marra ixsan inu
u nitni ttwařan ayi u xezzaren-dd ġari.
¹⁹ Nitni bđan arruđ inu jarasen
uca ggin taqedduħt x řeεbayet inu.
- ²⁰ Cek, a SIDI, war *ttiři* ġar řagg^waj, a jjehd inu,
as-dd deġya ħima ad ayi tēawned.
²¹ Fekk řeεmar inu zi ssif,
ayenni zeg uqeṭṭes n weqzin.
²² Ffek ayi zeg uqemmum n weyrad,
fekk ayi zeg waccawen n ifunasen n řexřa! Aqa cek tesřid ayi.
- ²³ Ad barrġeġ isem nnek i wawmaten inu,
ad xak sebġeġ di řwest n wegraw n řgens.
²⁴ Kenniw, inni ittegg^wden SIDI, semġarem t, *kenniw* marra zzariεet n Yaεqub,
seuġem t u weqqarem t, *kenniw s* marra zzariεet n Israyil,
²⁵ maġar netta war isseħqir ca řeħřaret n wenni itwaħřaren u war tt ieiff ca
u war xas issnuffar ca udem nnes,
maca netta isřa as mařa iřaya as-dd.
- ²⁶ Zzayek ad dd-yas uqadi inu deg ijj n wegraw n řgens ameqqran,
ad kemmřeġ lwuεud inu zzat i yenni i zzayes ittegg^weden.
²⁷ Imwađεen ad ccen u ad jjiwnen,
inni arezzun x SIDI ad as sebġen,
uřawen nsen ad ddaren i řebda.
- ²⁸ Marra tineggura n temmurt ad t idarent
uca ad dewřen ġar SIDI
u marra twacunin n ddunit ad ađaren zzat i wudem nnek,
²⁹ minzi tageldit i SIDI i *teġa*
u netta iħekkem x řegnus.
³⁰ Marra *iwdan* n tadunt di temmurt ad ccen ad sejden,
marra inni dd-iħekk^wan di tējjajt ad ađaren zzat i wudem nnes
d yenni war zemwaren ad ħđan řeεmar nsen.

³¹ Zzariċet ad as tsexxar,
ad tetwazemm d arraw i Sidi inu.

³² Ad dd-asen, ad barrhen tasegda nnes i yijj n řgens
nmi i dd ya itwaxeřqen mařar nettat aqa igga itt.

23¹ Azehhed n Dawud.

SIDI d ameksa inu, war xafi ittekk ca zzeaf.

² Netta issareyyař ayi di ddmani n tarewsa izizawen,
ineddeh ayi řar waman yarsan.

³ Netta issfaqa řeemar inu,
ineddeh ayi di řatar n tsegda di řřwee n yisem nnes.

⁴ Waxxa ggurey di teyzurt n tiri n řmewt,
war ttegg^wdey zi řřar, mařar cek akidi.

Aekkaz nnek d tařřarct nnek ttfewwjen xafi.

⁵ Tesswejaded řřabřa inu zzat i wudem n yenni i d ayi iřeřřaren.
Tdehned azeřif inu s zzeect, řkas inu ifeyyed.

⁶ Iwa, řxir d tmexsiwt icewwaren ad ayi đfaren
marra ussan n tudart inu,
necc ad qqimey di taddart n SIDI
ař aneggar n wussan.

24¹ Azehhed n Dawud.

I SIDI teřa temmurt d uemmar nnes,
ddunit d imezday nnes..

² Mařar netta issars dsas nnes x řebřur
u issemten itt x sseřrat.

³ Wi izemmaren ad igaeed adrar n SIDI,
wi izemmaren ad ibedd x wemcan iqeddsen?

⁴ Wenni řar iřa ifassen imezdagen d wuř iřfa,
wenni war dd-ittarri řeemar nnes x min ifennan
u war ittjjařa s ixarriqen,

⁵ d netta ad iksi lbaraka zi SIDI
uřa d tasegda zi AREBBI n usenjem nnes.

⁶ D wa d jjiř n yenni xas yarezzun,
inni yarezzun x uęembub nnek, aqa-t d Yaęqub. Sila.

⁷ Sgaeedem izeřifen nwem, a tiwwura,
u sgaeedem tiwwura nnek n řebda,
hima ad yadef ujeřid n uęuři!

⁸ Man wen i iřan d ajeřid n uęuři?
D SIDI, ijhed, ijebbar,
SIDI aqa-t d ajebbar deg umenyi.

IZEHHIDEN

⁹ Sgaɛɛdem izeġifen nwem, a tiwwura,
u sgaɛɛdem tiwwura nnek n řebda,
hima ad yadef ujeġid n uɛuġi!

¹⁰ Min iena netta, ajeġid-a n uɛuġi?
SIDI n řeskarat d netta d ajeġid n uɛuġi. Sila.

25¹ Azehhed n Dawud.

Alif. Dawud.

ɣark, a SIDI, i d ssgaɛɛdey řesmar inu.

² **Bat.** A AREBBI inu, necc ttecřey xak.

Ejj ayi war ttsedħiy,
ejj ředyan inu war neggzen sennej s řefraħet xafi.

³ **Gimel.** Wah, marra inni cek ittrajan war ttsedħin.
Inni iggin s řeydar břa ssibbet, ad ggen tisedħi.

⁴ **Dalit.** A SIDI, sscen ayi ibriden nnek,
sɣar ayi imesraq nnek.

⁵ **Hi.** Ndeh ayi di tidett nnek u sɣar ayi,
minzi cek d AREBBI n usenjem inu,
necc ssitimey xak ass marra.

⁶ **Zayin.** ɛqeř, a SIDI, x arreħmet nnek
u x tmexsiwt nnek icewwaren,
maɣar aqa-tent *ġant* zi řebda.

⁷ **Xit.** War ttidar ca ddnub n temzi inu,
uřa d ixetřtan inu.
Xemm *maca* ɣari di tmexsiwt icewwaren nnek,
di řřweɛ n tcuni nnek, a SIDI.

⁸ **Tit.** SIDI icna u d ařdiq,
s uyenni ad issɣar imednab deg webrid nnes.

⁹ **Yud.** Netta ad igewwed imwađeen s řħeqq
u netta ad isseřmed abrid nnes i imwađeen.

¹⁰ **Kaf.** Marra imesraq n SIDI aqa-ten d tamexsiwt icewwaren d teřdiqt,
i yenni iħetřtan řeahd nnes d ccahadat nnes.

¹¹ **Lamid.** Di řřweɛ n yisem nnek, a SIDI,
ɣfar řmuɛřiyet inu, maɣar aqa-tt d ařřas.

¹² **Mim.** Man wen d aryaz i ittegg^weden SIDI?
Netta ad as isseřmed abrid i ittħeřřa ad ixđar.

¹³ **Nun.** Řesmar nnes ad issens di řxir
u zzariet nnes ad iwart tammurt.

¹⁴ **Samix.** Řaman i din n SIDI i yenni zzayes ittegg^wden
u řeahd nnes maħend ad as ten issargeb.

¹⁵ **ɛayin.** Tittřawin inu řebda di SIDI,
minzi netta ad ifekk iđaren inu zi traccia.

IZEHHIDEN

- ¹⁶ **Pi.** Arr-dd yari s uyembub u ħinn xafi,
maɣar necc aqa-yi weħdi u di řeyben.
- ¹⁷ **Tsadi.** Řeħřarat n wuř inu aqa mmarnint.
Suffey ayi zi ddiqat i d ayi.
- ¹⁸ **Rix.** Xzar-dd ɣar řeyben inu d warber inu
u ksi xafi marra ddnub inu.
- ¹⁹ **Rix.** Xzar ɣar řeedyan inu, minzi nitni twaktaren
u carrhen ayi s yijj n wecrah iqeřen.
- ²⁰ **Cin.** Ĥđa x řeemar inu u fekk ayi!
war d ayi tejji ca ad sedħiɣ, minzi necc xak i ttečřey.
- ²¹ **Tav.** Iři řekmaret d tsegda ĥđant ayi,
maɣar necc ssitimeɣ dayek.
- ²² A AREBBI, fdi Israyil zi marra řeħřarat nnes.

26¹ Zi Dawud.

- Aɣ ayi tasyart inu, a SIDI,
maɣar necc ggureɣ di řekmaret.
Necc ttečřey x SIDI,
war ttefriɣey ca.
- ² Qeğeb ayi, a SIDI, u jarreb ayi,
seřfa tižzař inu d wuř inu.
- ³ Minzi tamexsiwt nnek icewwaren aqa-tt zzat i tiřřawin inu
u necc ggureɣ di tidett nnek.
- ⁴ Necc war ttiyimiy ak-d iryazen war issekk^win
u war ttmuney ak-d yenni icemmten.
- ⁵ Necc carrhey agraw n tarwa n řehram
u war ttiyimiy ak-d izeffanen.
- ⁶ Necc ssirideɣ ifassen inu am war dayi řeib
uca ttenndey i uealřar nnek, a SIDI,
- ⁷ maħend ad ggeɣ ad sřen i tmijja teccur s uqadi
u ĥima ad barrħey s marra řeějayeɣ nnek.
- ⁸ A SIDI, necc ttexsey axxam n tzeddiyt n taddart nnek
uřa d amcan n Tzeddiyt n ueuği nnek.
- ⁹ War smuna řeemar inu ak-d imednab
uřa d tudart inu ɣar iryazen i issazzařen idammen.
- ¹⁰ inni i ɣar iğa ifassen ccuren s tueeffna
uřa d afus nsen afusi iccur s řyecc.
- ¹¹ Necc ggureɣ nican,
fdi ayi u ħinn xafi.
- ¹² Ađar inu ibedd x temmurt iwařan.
Necc ad barkey SIDI di tesmunin.

27¹ Azehhed n Dawud.

SIDI d tifawt inu d usenjem inu,
wi zi i ya gg^wedey?

SIDI d lqelɛa ijehden i tudart inu,
wi zi i ya nxeřeey *ɛad*?

² Umi yari dd-qarrben iɛeffanen ɥima ad ccen aysum inu,
nnqarden yenni i d ayi iħeřřaren d řeedyan inu simant nsen uca wɔan *yar temmurt*.

³ Mařa iħjem xafi ijj n řeeskar,
waxxa amenni uř inu war ittegg^wed ca.
Mařa ikkar xafi umenyi, *ɛad* necc ttecrey x man aya.

⁴ Ict n řħajet ttarey zi SIDI
ta ad xas arzu: min i ya kkey ddarey ad qqimey ad zedyey di taddart n SIDI
ɥima ad xzarey ředrafet n SIDI
u ɥima ad beqcey di zzawect nnes.

⁵ Mařar netta issdurri ayi deg udurri nnes deg wass n řyar.
Netta isseřqa ayi deg useřqi n uqiɔun nnes.
Netta issgaɛɛed ayi x ict n teřdart.

⁶ Řexxu ad itwassgaɛɛed uzeřif inu x řeedyan inu inni i d ayi dd-innden
u s wesruddeħ *di řbuq* ad awyey tiyarřa yar uqiɔun nnes,
ad yennjey, *wah* ad zehhdey i SIDI.

⁷ Seř yar tmijja inu, a SIDI, xmi i ya řayiy,
ħinn xafi u arr-dd xafi.

⁸ Zzayek i issawař wuř inu “Arzu x uyembub inu!”
Necce arezzuy x uyembub nnek, a SIDI.

⁹ War zzayi tteffar ayembub nnek,
war ttxiyyab amsexxar nnek di lyaɔab.
Tuya cek d amɛawen inu.

War d ayi ttsemħed u war d ayi ttejji, a AREBBI n usenjem inu.

¹⁰ Mařar baba d yemma aqa semħen dayi,
maca SIDI ad ayi iksi yars.

¹¹ Scen ayi abrid nnek, a SIDI,
u ndeh ayi yar webrid iseggmen
di ttweɛ n yenni i d ayi iħeřřaren.

¹² War d ayi ttsellem yar *mezri deg* řeemar n yenni i d ayi iħeřřaren,
mařar icehhaden n ixarriqen kkaren xafi,
inni i xafi ittřuɔen s řexcunet.

¹³ Mařa necc zeema war uminey ad zarey řxar n SIDI
di temmurt n yenni iddaren ...!

¹⁴ Raja SIDI, iři d aryaz
u netta ad dayek yegg uř,
wah raja SIDI.

28¹ Aزههد n Dawud.

I cek umi řayıř, a SIDI, aqa cek d tařđart inu.

War ttegg ca ixef nnek war řari ttesřid,

mařend, s wesqar nnek, war ttarekk^wisey ak-d yenni dd-ihekk^wan deg wenđeř.

² Seř i tmijja n uřeccem inu, xmi xak ttřayıř,

xmi kessiř ifassen inu řar wexxam nnek n *daxeř* iqeddsen.

³ War d ayi ttjarri ak-d ieffanen

u ak-d yenni ittegggen řmuęsiyyet,

inni issawařen x řehna ak-d imqarraben nsen,

am řarsen ięa řřar deg wuř nsen.

⁴ Xeęeř asen am ttegggen nitni u xeęeř asen am tuęeffna n tmeğga nsen.

Xeęes asen am řxedmet n ifassen nsen,

ewc asen řmunet nsen i issdaheęen,

⁵ minzi nitni war xezwaren řar refęayeř n SIDI

uřa řar řxedmet n ifassen nnes.

Netta ad ten ięđeř, war ten ibenni ca.

⁶ Itwabarek SIDI,

mařar netta isřa i tmijja n uřeccem inu.

⁷ SIDI d řęezz inu d tcappa n useřqi inu,

uř inu ittceř xas

u necc twaęawney.

Uř inu ineggez s řrefraęet

u s yezři necc ad t qadiř.

⁸ SIDI d jjehd nsen

u netta d lburj ijehden n isenjimen i umedhun nnes.

⁹ Senjem řgens nnek u barek tasyart nnek n řwart

u arwes iten u arbu ten i řebda qaę.

29¹ Aزههد n Dawud.

Wcem i SIDI, ięenjiren n AREBBI,

wcem i SIDI aęuęi d tzemmar.

² Wcem i SIDI aęuęi n yisem nnes,

sejdem i SIDI s ucewwar iqeddsen.

³ Tmijja n SIDI *teddarđeř* tiwa i waman,

SIDI n uęuęi isshemhem,

SIDI, x waman aęęas.

⁴ Tmijja n SIDI *teccur* s jjehd,

tmijja n SIDI *teccur* s řęezz

⁵ Tmijja n SIDI *tettarezza ticejjura* n tneglin,

SIDI ittareęęa tineglin n Lubnan.

⁶ Yarra iten ad negzen amecnaw ayenduz,

adrar n Lubnan d *wedrar* n Sirjun amecnaw mmis n ufunas n řexřa.

IZEHHIDEN

⁷ Tmijja n SIDI tneqqec iceεεařen n tmessi.

⁸ Tmijja n SIDI tarra řexřa ittarjijji,
SIDI yarra řexřa n Qadic ittarjijji.

⁹ Tmijja n SIDA tarra tiyayđin n wezyar ttarwent
uca netta ittearra izeyran,
maca di zzawect tamqeddast nnes marra tessawař x uεuđi nnes.

¹⁰ SIDI tuya ittyima *am řqađi* řar ssehřet n waman,
SIDI ittyima *am* ujeđid i řebda.

¹¹ SIDI ad iwc jjehd i řgens nnes,
SIDI ad ibarek řgens nnes s řehna.

30¹ Azehhed n Dawud, izři n udeccen n taddart n Dawud.

² Necc ad cek ssueřiy, *a* SIDI,
mařar cek tessgaεded ayi
uca war tejjid ca řsedyan inu ad farřen x weεur inu.

³ A SIDI, AREBBI inu, necc řayiy ac
uca cek tessgenfid ayi.

⁴ A SIDI, cek tessueřid řεmar inu zi řaxart,
tarrid ayi-dd řar tudart zi jar yenni dd-ihekk^wan deg weřfur.

⁵ Zehhdem i SIDI, *kenniw* iřdiqen nnes
u qadam mařend ad tεeqřem x tqeddast nnes.

⁶ Mařar lyadıab nnes *ittekk* drus *waha*,
maca řxađar nnes ittyima *marra* tudart.
Di tmeddit aqa din imetřawen řars ař řiřet,
maca řar tuffut aqa din asřiwřew.

⁷ Deg uřřař inu nniy
“War ggurey ca faryey i řebda!”

⁸ A SIDI, di řxađar nnek tessmetned adrar inu s umetten ijehden,
maca umi třeřřfed ařembub nnek, dewřey ttegg^wedey.

⁹ Necc řayiy ac-dd, *a* SIDI
u ttarey nniεmet zi Sidi inu.

¹⁰ Man řefđeř n idammen inu, n uhekk^wu inu deg wenđeř?
Ma ad cek tqada tεejjajt?

Ma ad tbarreř s teřdiqt nnek?

¹¹ Seř-dd řari, *a* SIDI, u řinn xafi,
a SIDI, iři d ameawen inu.

¹² Cek aqa tarrid acđan inu d ccđiř n tqurarect,
tessarxud txancet inu n weđan
u tessbeysed ayi s řefrařet,

¹³ řima aεuđi ad ac izehhed u war ittsum.

A SIDI, AREBBI inu, necc ad cek qadiy i řebda.

31¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Necc ttečřey xak, a SIDI,
war ttejji ad iřiy ttsedħiy i řebda,
fekk ayi s tsegda nnek.

³ Ewc ayi amezzuŷ nnek, fekk ayi deŷya.
Iři d tařđart ijehden i necc,
ijj n lburj ħima ad ayi tessnejmed.

⁴ Maŷar cek d tařđart inu d lburj inu.
Ndeh ayi, thilla dayi di ttwew n yisem nnek.

⁵ Fekk ayi zi tracca nni xafi ggin s tnuffra,
maŷar cek d jjehd inu.

⁶ Deg uŷus nnek i ggiŷ buħbeř inu.
Cek tefdid ayi, a SIDI, Arebbi d ařđiq cek.

⁷ Necc carrhey inni ittceŷřen ixef nsen s *irebbiten* ieddun, ifennan.
Necc ttečřey x SIDI.

⁸ Necc ad arecqeŷ u ad farħeŷ zi tmexsiwt nnek icewwaren,
minzi cek tetwařid řeyben inu u taregbed x řeħřarat inu

⁹ u war d ayi tarrid ŷar uŷus n řeedu inu,
maca teggid ayi ttasie ŷar idaren inu.

¹⁰ Ĥinn xafi, a SIDI, maŷar twaħeřřareŷ,
tiřř inu d řeemar inu d ueddis inu aqa fecřen.

¹¹ Maŷar tudart inu tkemmeř s wecđan
u isegg^wusa inu s uzehhar.
Jjhed inu iheyyef zi řmuēřiyet inu
u ixsan inu aqa arcan.

¹² I marra inni d ayi iħeřřaren dewřey d astehzi
u i jjiran inu *qae* ařřas.
Inni i d ayi ittwařin deg webrid, ttrak^wařen zzayi.

¹³ Ttun ayi necc s wuř am yijj n umettin,
dewřey amecnaw iceqfan n weqdiħ,

¹⁴ maŷar necc sřiŷ aqa ařřas ceqqfen *dayek*,
assigg^wed n yenni d ayi-dd innden umi xafi ggin tameεmuč.
Tuŷa neddyen ayi ħima ad kksen tudart inu.

¹⁵ *Maca* necc ttečřey xak, a SIDI,
necc qqareŷ ‘Cek d AREBBI inu!’

¹⁶ Ikuden inu aqa-ten deg uŷus nnek.
Senjem ayi zeg uŷus n řeedyan inu u zeg inni i d ayi ideffaren,

¹⁷ Ejj udem nnek ad yegg tifawt x imsexxaren nnek,
senjem ayi s tmexswit nnek icewwaren.

¹⁸ A SIDI, war ttejji ad dewřey ttsedħiy,
maŷar necc xak i ttřayiy.
Arr iεeffanen ad dewřen ttsedħan,
arr iten ad ssusmen di řaxart.

IZEHHIDEN

¹⁹ Ejj ad sqaren iyencicen issxarriqen,
inni issawařen s nnfaxet didd i umsegged,
s uæffar d useħqar.

²⁰ Meħař imeqqar řxar nnek i txemmřed i yenni i cek ittegg^weden,
wenni tessewjded i yenni ħark dd-yarekk^wařen zi tarwa n bnađem.

²¹ Cek tessdduryed ten s uřeħħef n uęymbub nnek
zi nnfaxet n bnađem.

Cek tessnuffared ten di texzant
zeg umcebbec n iyencicen.

²² Ad itwabarek SIDI,
maęar netta yarra ayi-dd tamexsiwt nnes icewwaren d řeejeb
deg ict n tendint ifaryen.

²³ Necc deęya nnię “Nec twaęessey zi zzat i tiřřawin nnek!”
Maca ead cek tesřid i tmijja n uęeccem inu, umi dd xak řaęię.

²⁴ Seizzem SIDI, marra iřđiqen nnes,
maęar SIDI iħeřřa x yenni ittamnen
u wenni ittegg s nnfaxet ittxeęeř it s ufeyyed.

²⁵ Iřim d iryazen u netta ad daywem yegg uř,
marra *kenniw*, inni ittrajan SIDI.

32¹ Zi Dawud. Axemmi.
Sseed n wenni umi tetwayfar tæeddit nnes,
wenni umi idřin x ddnub nnes.

² Sseed n weryaz wenni umi war iħeřřeb ca SIDI řmuęiyyet nnes
u wenni i ħa ięa buħbeř war days bu řęecc.

³ Umi sqareę, arcan ixsan inu,
s uzehhar inu, ass marra.

⁴ Maęar ass d ħiřet afus nnek issedqeř ayi,
idammen n tudart inu dewřen *am* řaęaę n unebdu.

⁵ Ssaregbey ac ddenb inu
u war ssduryey řmuęiyyet inu.
Nec nnię “Ad neemey zeg ixeřřan inu ħar SIDI”
u cek teęfared ayi řmuęiyyet inu.

⁶ X uyenni marra ařđiq ad ac isjed di řweqt umi ten tejjed ad cek ufin.
Xmi din ict n sseħřet n waman ařřas war t řreeqef qaę.

⁷ Cek d amcan n uđurri i necc,
teřřared ayi zi řeħřaret,
tquwwared ayi s ięuyyan n řefraħet n ufekki.

⁸ Necc ad cek ssęareę uca ad ac ssřemdeę abrid ittxeęša ad days tuyured.
Nec ad cek weřřię, ad xak tiři tiřř inu.

⁹ War ttiři amecnaw ayis,

IZEHHIDEN

amecnaw asardun b̄ra řeeqeř,
inni ittxeřša ad ten qemēen s ssrimet d weryam,
u niy war izemmar ad ęark dd-iqarreb.

¹⁰ Ařtas ęant tamara n useffan,

maca wenni ittcařen x SIDI,

ad as iquwwar netta s tmexsiwt nnes icewwaren.

¹¹ Iři tfaręed di SIDI u arecqem, a imseggaden, u sřiweřwem,

a marra inni ęar ięa wuř iseggmēn!

33¹ Sřiweřwem x SIDI, kenniw imseggaden,
asebbeę d tungē i yenni iseggmēn.

² Qadam SIDI s řgambri, zehhdem as s lharpa d leud n εcra n ifiřan.

³ ęennjem as s yijj n yezři amaynu,

irarem mlię, s uřuđi di řbuq.

⁴ Minzi awař n SIDI iseggmē

u marra min ittegg, ittegg it s teřdiqt.

⁵ Netta ittēxs tasegda d řęeqq.

Tammurt teccur s tmexsiwt icewwaren n SIDI.

⁶ Zeg wawař n SIDI twaggen ijenwan

u zi Arruę n uqemmum nnes marra řęeskarat nsen.

⁷ Netta issmun aman n řebęar amecnaw ijj n weybar.

Netta ixemmeř aman yuęyēn deg ixammen n txubay.

⁸ Iři ad tegg^wed marra tammurt zi SIDI,

ad bedden marra imezday n ddunit x uyezdis s uweqqar.

⁹ Maęar netta issawař uca aqa t din,

netta ittamar uca ad yiři ibedd din.

¹⁰ A SIDI, arzem ccwar n řęgnus.

Netta issebđeř tiēnkrifin n řęgnus.

¹¹ Ccwar n SIDI ad iqqim ibedd i řebda,

tiēnkrifin n wuř nnes zi jjiř ęar jjiř.

¹² Sseēd n řgens i ęar ięa AREBBI nnes d SIDI,

řgens nni ixđar it netta d tasyart i yixef nnes.

¹³ SIDI ixēzzar-dd zeg ujenna

uca ittwařa marra tarwa n bnađem.

¹⁴ Zeg wemcan n tzeddięt nnes ixēzzar ęar marra imezday n temmurt.

¹⁵ Netta weędes d wenni i ikewwnen uř nsen,

netta ięekkar i marra timegga nsen.

¹⁶ Ajeęid war itwassenjam s yijj n řęeskar d ameqqran,

bu-teyruđt war itwafekki s jjehd ařtas.

¹⁷ Aqa d axarriq belli ayis ad dd-yawi asenjem

uřa s jjehd nnes ameqqran war dd-ittenfekki.

¹⁸ Xzar, tiřt n SIDI x yenni zzayes ittegg^weden,

x yenni ittrajan tamexsiwt nnes icewwaren

¹⁹ ģima ad ifekk řęēmar nsen zi řmewt

u ģima ad ten yejj qqimen ddaren di řaz.

IZEHHIDEN

²⁰ Ğeemar nney ittraja SIDI,
aqa netta d aεawen nney d tcappa nney n useřqi.

²¹ Zzays i ifarreĥ wuř nney,
minzi neccin nettcař x yisem nnes iqeddsen.

²² Iři ad xaney tarsa tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI,
elařsab mammeç i cek nettraja.

34¹ Zi Dawud, umi issniemiř igga ixef nnes d abuhaři zzat i wudem n Abimilik
wenni i xas yuzžřen ařami yuyur netta.

² **Alif.** Necc xsey ad barkey i SIDI řebda,
asebbiĥ nnes ad yiři deg uqemmum inu břa qeřtu.

³ **Bat.** Ğeemar inu ad isebbeĥ i SIDI.
Imwađeen ad as sřen u ad farĥen.

⁴ **Gimel.** Semyarem akidi SIDI
u ejj aney ad nessueřa isem nnes jmiε.

⁵ **Dalit.** Necc arzuç x SIDI u netta yarra-dd xafi
uca ifekk ayi zi marra tigg^wudi inu.

⁶ **Hi.** Nitni xezzen yars uca ceεceεen
u iyembab nsen war ten ttřeĥĥafen εemmarř.

⁷ **Zayin.** Řmeskin-a iřaya u SIDI isřa yars
uca ifekk it zi marra řeĥřarat nnes.

⁸ **Xit.** Lmalak n SIDI iquwwar s řmargeĥ nnes x yenni t ittegg^weden
u netta ifekk iten.

⁹ **Tit.** Qasem d txezzarem, aqa SIDI icna.
Sseed n weryaz ijehden wenni i xas ittcařan.

¹⁰ **Yud.** Gg^wedem SIDI, *kenniw* imqeddasen nnes,
mayar inni t ittegg^weden war ten ittxeřři ca.

¹¹ **Kaf.** Iyraden imezyanen tteĥwajen u daysen řaz,
maca inni yarezzun x SIDI,
war ten ittxeřři walu zi marra *min iđan* d řxar.

¹² **Lamid.** Asem-dd, kenniw iĥenjiren, sřem-dd yari!
Necc ad awem ssřemdeç tigg^wudi n SIDI.

¹³ **Mim.** Man wen i iđan d aryaz wenni i di iđa mežri di tudart,
wenni i ittexsen ussan ĥima ad ižar řxar?

¹⁴ **Nun.** Mneç iřes nnek zi řyar
uřa d iyencicen nnek zeg wawař n řyecc.

¹⁵ **Samix.** Heyyeđ x tuεeffna u egg řxar.
Arzu x řehna u đfar it.

¹⁶ **Eayin.** Tiřřawin n SIDI x imseggaden
uřa d imezzuyen nnes meyyřen yar iyuyyan nsen.

¹⁷ **Pi.** Udem n SIDI đidd i yenni ittegggen řyar,
ĥima ad ikkess řidaret daysen zi temmurt.

¹⁸ **Tsadi.** Nitni řayan u SIDI isřa-dd yarsen
uca ifekk iten zi marra řeĥřarat nsen.

¹⁹ **Quf.** SIDI yudes i marra inni umi itwarż wuř nsen uca issenjam inni umi itwarbez arruħ nsen.

²⁰ **Rix.** Aţtas *iġan* ifeqqusen n imseggaden, maca SIDI ifekk iten zzaysen marra qaε.

²¹ **Cin.** Netta iħeţta ixsan nnes marra, uřa d ijj zzaysen war ittareżzi.

²² **Taf.** Aqa řyar ad iney aεeffan u inni icarrhen amsegged ad twaεaqben.

²³ SIDI ifedda řεemar n imsexxaren nnes uca marra inni i xas ittcařan, war ggur ad twaεaqben.

35¹ Zi Dawud.

Mcubbec, a SIDI, ak-d yenni akidi ittemcubbucen, mney ak-d yenni kidi ittmenyan.

² Ttef tcappa n useřqi d tcappa tameqqrant uca kkar, ewc ayi afus.

³ Jbed-dd lansa uca qqen *abrid* qbeř i umsagar ak-d yenni i d ayi iđaffaren, ini i řεemar inu “Asenjem nnek aqa d necc!”

⁴ Arr inni yarezzun x řεemar inu ad twaxarewđen u ad twafedħen, ejj inni ittxarriřen di řyar xafi ad twaεarrnen řar đeffar u ad ssnuffaren ixef nsen zeg usedħi.

⁵ Ejj iten ad dewřen am icarfa deg uřemmiđ u ejj **Lmalak** n SIDI ad ten iεarn.

⁶ Ejj ad yiři webrid nsen d taġest u ad yiři itteħřuġuđ uca ejj **Lmalak** n SIDI ad ten iđfar.

⁷ Mařar břa ssibbet ssnuffaren xafi aħfur s traccia nsen, břa ssibbet řzin t i řεemar inu.

⁸ Ejj areddeġ ad xas dd-yas břa ma issen uca ejj traccia nnes nni issnuffar ad t tettef u ad *days* dd-iwđa netta *d ij uweţtu* i t i řa yareddġen.

⁹ Řεemar inu ad ifarħ zi SIDI, ad yarceq deg usenjem nnes.

¹⁰ Ad inin marra ixsan inu “A SIDI, man wen *iġan* am cek! Cek d wenni issenjamin řmeskin zeg wenni i xas ijeħhden uřa d řmeskin d umezřuđ zeg inni i d asen ikeccđen.

¹¹ Iceħhaden iqtatεiyyen kkaren. Min war ssineř, ttseqsan ayi.

¹² Arrin ayi-dd řyar di řxar, jjin řεemar inu weħdes.

¹³ Necc *maca* yarđey ict n txancet řami tuřa heġcen nitni, ggiř ad iřumm řεemar inu

IZEHHIDEN

uca tažaġit inu tettejyima tdekk^wař-dd ġari di daxeř inu.

¹⁴ Axmi t tuġa d ameddukkeř inu niġ d uma, ammu i tuġa ggureġ, amecnaw ca n yijj iceġġ x yemmas aqa tuġa-yi ggureġ ġennsey *deg warrud* d abarcan.

¹⁵ Xmi ttqejdiġeġ, farġen nitni u ttmunen ak-d wayawya.

Nitni ttmunen diidd inu, inni n wadday, břa ma ad t ssney.

Nitni kksen xafi taqcurt, war ssusmen.

¹⁶ Amecnaw icemmaten, zeg inni iġeġġsen i yijj n uřeqquz n weġrum, ttezzan-dd ġari tiġmas.

¹⁷ A Sidi, ař meġař i ġa tekkeđ txezzared *waha?*

Senjem ayi zeg wareddeġ nsen i iggin,

zeg weyraden imeġyanen.

¹⁸ Necc ad cek qadiġ deg yijj n weġraw n řgens d ameqqran,

ad cek sebbġeġ ġar waġġas n řġaci zi řgens.

¹⁹ War tteġji inni iġan d řeedyan inu di řbaġer ad xafi farġen,

war tteġji inni i d ayi icarrhen ad xafi mmseymazzen břa ssibbet.

²⁰ Maġar nitni war ssiwiřen ca x řehna, maca ttxarrřen deg wawařen *ccurren* s řġecc diidd i iwdan i yarezzun řhudnet di temmurt.

²¹ Nitni arezzmen aqemmum nsen qaε,

qqaren ayi “Ha, ha, tiġġ nney simant nnes teġra itt!”

²² A SIDI, cek teġrid tt, war tesqara, Sidi inu,

war xafi tteġġ^wij ca.

²³ Faq, kkar di tteġeε n řġeġq inu,

a AREBBI inu d Sidi inu, di tteġeε n ddeswet inu.

²⁴ Ĥkem xafi s řġeġq ełahsab taseġda nnek, a SIDI, AREBBI inu,

u war ten tteġji ad xafi farġen.

²⁵ War tteġji ad inin deg wuř nsen “Ha, aqa-neġ mliġ”, war ten tteġji ad inin “Aqa nsarġ it!”

²⁶ Ejj inni ifarrġen x arġiyyet inu,

ad twaxarewġen u ad ssuffaren ixef nsen jmiε,

ejj inni iggin ixef nsen mġaren zzati

ad yarġen s usedġi d řefdiġet.

²⁷ Ejj inni yarġan di tseġda ad sřiweřwen u ad farġen

u ejj iten ad inin

“D ameqqran d SIDI wenni i yarġan di řehna n umsexxar nnes.”

²⁸ Xenni iřes inu ad ibarreġ taseġda nnek d usebbiġ nnek ass marra.

36¹ I umeqqran n imeġnaben. Zeg umsexxar n SIDI. Zi Dawud.

² Axeġġu n uεeffan issawař daxeř deg wuř inu

“War ġars tigg^wudi n AREBBI zzat i tiġġawin nnes.”

³ Minzi axeġġu-ya iřġinnab it di tiġġawin nnes,

ařami yufa aqa řmuεiyyet nnes *tarra it-idd* ġar wecrah.

⁴ Awařen n uqemmum nnes aqa-ten d řġecc d wecmat,

netta issbedd ad yaru řefhamet ġima ad igg řxar.

⁵ Ittxemmem di řġecc di qama nnes,

IZEHHIDEN

iggur ad ibedd deg ijj n webrid war iṣebḥen.
Řyar war t ittmendir.

⁶ A SIDI, tamexsiwt nnek icewwaren *tiweḍ* ħars ař ijenwan,
taṣdiqt nnek ař iseynuten.

⁷ Tasegda nnek *tegga* am idurar n Arebbi,
řeḥkamat nnek am waman yuğyen.
SIDI issenjam bnađem d řmař.

⁸ Mečarř tiyřa tmexsiwt nnek icewwaren, a AREBBI,
ařami tarwa n bnađem tarekk^wařen ħar tiři n wafriwen nnek.

⁹ Nitni twassjawnen s ufeyyeḍ s tadunt n taddart nnek
uca ijj n yeyzar s nneami nnek tewced *asen* min i ħa swen.

¹⁰ Maħar ħark i iğa řeunřar n tudart,
di tfawt nnek aqa nettwařa tifawt.

¹¹ Swiżzeḍ tamexsiwt nnek icewwaren x yenni i cek issnen
u tasegda nnek x yenni i ħar iğa wuř iseggmen.

¹² War ttejji ad xafi dd-yas uđar n ayt n nnfaxet
war ttejji afus n ieffanen ad ayi dd-yarr ad tellēey mani mma.

¹³ Aqa din i wđan inni itteggen řmuṣiyyet,
twayedřen ħar temmurt u war zemmaren ead ad kkaren eawed.

37¹ Zi Dawud.

Alif. War tetwareqq *tafqeḥt* nnek x tarwa n řeḥram,
war ttasem x yenni itteggen řyecc.

² Maħar ad wđan deħya amecnaw arrbiε uca ad iřrawen am arrbiε aziza.

³ **Bat.** Ttceř x SIDI u egg řxar,
zdey di temmurt u iři d ařdiq.

⁴ Arr mezri di SIDI
u netta ad cek iwc isitimen n wuř nnek.

⁵ **Gimel.** Arr ticři nnek ħar SIDI
u ttcař xas u netta ad *tt* igg.

⁶ Netta ad isseḍhar tasegda nnek am tfawt
u řḥeqq nnek am iceεciεen n tfuct di ttħa n uziř.

⁷ **Dalit.** Susem zzat i SIDI u raja t.
War ttejji *tafqeḥt* nnek ad tasmed x wenni ifeřhen deg webrid nnes,
x weryaz nni itteggen taḥraymect.

⁸ **Hi.** Ejj *tafqeḥt* nnek ad tarsi u ejj axeyyeq nnek *ad irah*.
War ttejji *tafqeḥt* nnek ad tasmed,
ad yawi tuεeffna waha.

⁹ Maħar tarwa n řeḥram ad twateḥħan,
maca inni issitimen x SIDI ad warten tammurt.

¹⁰ **Vav.** Myir cwayt waha uca aεeffan war ittyimi *ead*.
Ad tḥekkared ai wemcan nnes,
maca war din ittiři *ead*.

IZEHHIDEN

¹¹ Imwaḍḍen ad warten tammurt
uca ad arren meżri di řehna ameqqran.

¹² **Zayin.** Aeffan ittjarreş di tmeemač tiřraymiyyin ḍidd i umsegged
uca ittjezz xas tiymas.

¹³ Sidi inu iḍeħħec xas,
mayar ittwařa aqa ass nnes ad dd-yas.

¹⁴ **Xit.** Ieffanen jebden-dd ssif u meħden řqews
ħima ad yeḍřen řmeskin d umezřuḍ,
ħima ad ħarşen i yenni i igguren deg webrid nsen nican.

¹⁵ Ssif nsen ad ten iřqef deg wuř nsen
u řeqwas ad twarzen.

¹⁶ **Tit.** Drus i ħars ħar umsegged
ħsen zeg ufeyyeḍ n wařtas n ieffanen.

¹⁷ Mayař iyağen n ieffanen ad twarzen,
maca SIDI ad isenned imseggaden.

¹⁸ **Yud.** SIDI issen ussan n yenni igguren nican
u tasyart nsen ad teqqim i řebda.

¹⁹ War twaqemmiħen di řweqt taeffant
u deg wussan n řaž ad twassjiwnen.

²⁰ **Kaf.** Mayar ieffanen ad fnan
u ředyan n SIDI ad weddaren,
ad twaqdan amecnaw min iğan iyřan qaε zeg izmaren iqebbuzen,
ad ḍwen di tayyut.

²¹ **Lamed.** Aeffan yareřteř, war ittarri *amarwas*,
maca amsegged itthinn, itticc.

²² Mayar inni zzayes itwabarken ad warten tammurt,
maca inni zzayes i twaneēřen, ad twateħħan.

²³ **Mim.** Işuraf n weryaz ijehden twassmettnen zi SIDI
u netta yarḍa x webrid nnes.

²⁴ Mařa iwḍa, war ittmendař,
mayar SIDI iwca as afus nnes.

²⁵ **Nun.** Necc tuħa-yi d amezyan, řexxu wsareħ,
maca emmarş war zriħ amsegged itwajj
niħ tarwa nnes arezzun x weyrum.

²⁶ Ass ikmeř netta itthinna u yařteřteř *i imezřaḍ*
u zzariet nnes ad tiři i lbaraka.

²⁷ **Samix.** Heyyeḍ x řħar u egg řħar
uca ad ħark tiři tzeddiyt i řebda qaε.

²⁸ Mayar SIDI ittexs řħeqq
u war isemmeħ deg iřdiqen nnes.
Ad twaħdan i řebda qaε,
maca zzariet n ieffanen ad tetwateħħa.

²⁹ Imseggaden ad warten tammurt
uca ad days zedyen i řebda.

³⁰ **Pi.** Aqemmum n umsegged ittbarreħ s tiyit
uřa d iřes nnes issawař s řheqq.

³¹ **Řqanun** n AREBBI nnes deg wuř nnes,
iřuraf nnes war ttefriyen.

³² **Tsadi.** Aęeffan iřebbet i umsegged
u yarezzu ad t iney.

³³ **SIDI** war zzayes yarexxu afus nnes,
war days ittegg řyar xmi t i ya iħakem.

³⁴ **Quf.** Sitim x SIDI u ttef deg webrid nnes
u netta ad cek issgaęęed hima ad twarted tammurt.
Ad tżared aqa ięeffanen ad twateħħan.

³⁵ **Rix.** Necc tuya zriy ijj n uęeffan d bu-řęunf
wenni imeqqar amecnaw tangelt tazizawt.

³⁶ Aqa iędu řweqt uca xzar, war t tuyi ca ead din.
Arzuğ xas, maca idweř war ięi ead.

³⁷ **Schin.** Hđa x wenni ięan ikmeř u xezzar ġar wenni igguren nican,
mağar aneggar n weryaz nni ad yiři d řehna.

³⁸ Ięeffanen ad twareddęen jmię,
min iqqimen ġar đeffar zeg ięeffanen ad itwateħħa.

³⁹ **Tav.** Asenjem n imseggaden ad dd-yas zi SIDI,
aqa netta d jjeħd nsen di řweqt n řeħřaret.

⁴⁰ SIDI ad asen iwc afus u ad ten ifekk.
Netta ad ten ifekk zeg ięeffanen u ad ten issenjem,
mağar nitni ttiqqan days.

38¹ Azeħhed n Dawud. I řidaret.

² A SIDI, war d ayi tteaqab deg wesęar nnek
u war d ayi ttweddab s ufugem nnek.

³ Mağar fritcat n řqews nnek udfent dayi
u afus nnek ittzeyyar xafi.

⁴ War *din* ittyima min ięan ikemmřen di arrimet inu zi lyađab nnek ihajen,
war iqqim min iřeħħen deg ixsan inu.

⁵ Mağar řmuęiyyat inu gaęędent ayi ġar uzeęif inu,
deqqřent xafi am ijj n ddqęř imğar ađtas.

⁶ Iyezzimen inu daysen arrihet u geyyħen s tubbuheřya inu.

⁷ Dewřę qewsey, necc dewřę ġensey ař ttarf.
Ass marra ggureğ deg *warruđ n wecđan* d abarcan.

⁸ Mağar ttaciğ tijeinnatin inu arğint s tmessi marra
u war din ittyimi min ięan ikemmřen di arrimet inu.

⁹ Necc jemmdę u twaęęđřę qae,
necc syuyyuy s zzhir n wuř inu.

¹⁰ A Sidi inu, marra min di ġari meğri aqa-tt zzatek
u asqinfi inu war zzayek ittnuffar.

IZEHHIDEN

- ¹¹ Uř inu iddendun, marra jjehd iffey ayi
uřa d tifawt *teffey* zi tiřawin inu,
wah uřa d nitenti war ġari beddent *ead*.
- ¹² Imeizzen inu d imeddukař inu bedden arendad *inu ġar* ġjriřect inu
u wi i d ayi yudsen ittagg^wej xafi.
- ¹³ Inni yarezzun ad kksen tudart inu, nedyen ayi tixecfin
u inni yarezzun ad ayi ggen řřar,
ssawařen am mmezren ad areddřen
u ceřen s řyecc ass marra.
- ¹⁴ Necc *maca* tteggey ixef inu axmi d adehcur,
u am weynaw nni i war yarezzmen aqemmum nnes.
- ¹⁵ Necc am weryaz war ittesřin
u wenni war ġar ięi twarrit zeg uqemmum nnes.
- ¹⁶ Mařar necc ttrajiy cek, a SIDI,
cek ad dd-tarrid, Sidi inu, AREBBI inu!
- ¹⁷ Mařar necc nniy “Ejj iten war xafi farrřen,
xmi i ġa faryen idaren inu,
war ssemyaran ixef nsen xafi.
- ¹⁸ Mařar necc aqa ġgur ad nqarđey
u řehriq inu aqa-t řebda zzati.
- ¹⁹ Mařar ssargbey ac řmuęsiyyet inu,
aqa tegg^wedey zi ddenb inu.
- ²⁰ Řeedyan inu ddaren, aqa-ten s tzemmar,
uca ařas *ięan* inni d ayi icarrhen břa ssibbet.
- ²¹ Inni i itarran řřar s řřar ssbedden ixef nsen đidd inu
umi necc arezzuy x min isebřen.
- ²² War dayi semmeř, a SIDI, AREBBI inu,
war xafi tagg^wej.
- ²³ Deyyet ħima ad ayi tewcid afus,
a Sidi inu, asenjem inu.

39¹ I umeqqran n imeynajen. I Yadutun. Azehhed n Dawud.

- ² Nniy “Nec ad kkarey ad ħđiy ibriden inu zi ddenb n yiřes inu,
nec ad řřfey ařeřtu ġar uqemmum inu s ict n tecmant
min i ġa yekk uęeffan netta zzati.”
- ³ Necc dewřey am weynaw *u řehřfey ixef inu* s useyd,
nec bekmeř uřa x řřar,
maca řehriq inu tuřa yarenni.
- ⁴ Uř inu idweř iřemma di daxeř inu,
tetwassarey ict n tmessi ġar unixses inu.
Xenni ssiwřey s yiřes inu
- ⁵ “A SIDI, scen ayi aneggar inu
u man ięa řqedd n wussan inu,
ħima ad ssney mammec arxfey necc.

IZEHHIDEN

⁶ Xzar, cek tarrid ussan inu am icbaren n ufus
u tazzuggart n tudart inu zzat i cek axmi d walu.
Kuř bnađem, mammec mma ibedd imten,
nican am ict n tayyut.” Sila.

⁷ Iwa bnađem iggur am ijj n řexyař,
wah, am ict n tayyut ammu i ittrař ittas-dd.
Netta issmun, war issin man wen t i řa iksin řars.

⁸ U řexxu min i řa sitmey, a Sidi inu?
Aqa necc ttrajiy cek!

⁹ Fekk ayi zi marra ixetřtan inu
u war d ayi ttegg ca d tiseđřac i ubuřaři.

¹⁰ Necc dewřey am weynaw, war arezzmey aqemmum inu,
mařar d cek i iggin man aya.

¹¹ Ksi zzayi jjriřect nnek,
aqa necc fenniř s uřeffu iřeřřaren n ufus nnek.

¹² Mařa cek tetextixed ca n weryaz x řmuęřiyet nnes,
xenni tessfesyed acewwar n waddud nnes am tcinda.
Iwa kuř bnađem ad ifna am ict n tayyut.

¹³ Seř i tzařit inu, a SIDI, u řess i uřuyyi inu.
War ttebkim řar imetřtawen inu,
mařar necc aqa-yi d abarrani, d amezduř n zzyada řark,
am marra řejdud inu.

¹⁴ Sheyyeđ xafi mařend ad cececeey ead s řefrařet,
qbeř mma ad rařey u war da ttiřiy ead.

40¹ I umeqqran n imeřnajan. Zi Dawud. Azehhed.

² Ssitimey qaę x SIDI
u netta yarra-dd řari s uzeřif
uca issřess řar uřuyyi inu.

³ Netta issgaęeed ayi-dd zeg ijj n wanu icexxaren, zeg ubeęaę d ubaryuđ,
u netta issars iđaren inu x teřđart,
issemten iřuraf inu.

⁴ Netta igga ayi ijj n yezři d amaynu deg uqemmum inu,
ijj n izři n usebbeř i AREBBI.
Ařřas ad t řaren, ad tecřen x SIDI.

⁵ Sseęd n weryaz ijehden wenni ittecřen x SIDI,
wenni war ittmeyyřen řar ayt n nnfaxet
uřa řar yenni iweddaren řar uxarriř.

⁶ Ařřas, a SIDI, AREBBI inu, d řeęjayeđ nni teggid
uřa d min tenwid xaney.

Uřa d ijj mma izemmar ad dd-iębar ixef nnes akidek.

IZEHHIDEN

Necc ad asen hajjy u ad xasen ssiwřey.
Aqa nitni deg wařtas war zemmaren ad twařesben.

⁷ War tersed tayarřt d tewhibt *n řyigēt*.

Cek tessnuqqbed imezzuyen inu.

Tayarřt n wecmađ d tyarřt n ddenb war tent tettared.

⁸ Xenni nniy “Xzar, necc ad dd-asey, deg wedlis itwannđen yura xafi.

⁹ Necc řari mezri, a AREBBI, řima ad ggey min tersed cek.

Ccarięa nnek aqa-tt di daxeř n tekričt inu.”

¹⁰ Necc ttbarřey řexbar ařebřan n tsegda *nnek* deg wegraw *n řgens* ameqqran.

Xzar, necc war tteqqney iyencicen inu, a SIDI, cek tessned t.

¹¹ War ttexmmřey tasegda nnek daxeř deg wuř inu,

necc ssawařey x tidett nnek u x usenjem nnek.

Tamexsiwt nnek icewwaren war tt snuffarey deg wegrawn *řgens* ameqqran.

¹² Cek, a SIDI, war xafi tessbeddid arreřmet nnek.

Ejj tamexsiwt nnek icewwaren d teřdičt nnek ad ayi řđant řebda.

¹³ Mařar war izemmar ad itwařeřřeb řřar i d ayi iquwwaren,

řmuęřiyat inu ttmeneen ayi-dd

u necc dewřey war ttwiřiy ead *s man aya*.

Aqa-tent d ařtas x ucewwaf n uzeřif inu

uca uř inu ittefcir.

¹⁴ A SIDI, iri ad ac yarđa řima ad ayi tessnejmed,

a SIDI, deyyat řima ad ayi tewced afus.

¹⁵ Ejj inni i yarezzun řeęmar inu řima ad t teřřan,

ad twaxarweđen u ad snufaren ixef nsen *jmię*,

ejj inni yareřřan x řřar,

ad dewřen řar đeffar u ad twassbeđřen.

¹⁶ Ejj iten ad twaredęen am uxeęeř i řefđiřet nsen *i iggin*,

inni din iqqaren “Ha, ha!”

¹⁷ Ejj marra inni xak yarezzun, ad arren mezri, ad zzayek farřen.

Ejj inni ittexsen asenjem nnek ad inin řebda “SIDI d ameqqran!”

¹⁸ Necc aqa-yi di řeyben u d umezřuđ, *maca* Sidi inu ięqeř xafi.

Cek d wenni i d ayi iwcin afus d wenni i d ayi issnejmen.

A AREBBI inu, war ttęeřřar řa.

41 ¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Sseęd n wenni i ifehhmen i řmeskin.

SIDI ad t ifekk deg wass n řřar.

³ SIDI ad t iřđa u ad t yejj ad iddar

ucaa ad t jjen ad ifarř di temmurt.

War t ttsellam řa i řeęmar n řeędyan nnes.

⁴ SIDI ad kides ibedd di tassut n řehřac.

Cek tettbedđřed marra řectu nnes umi iheęec netta.

IZEHHIDEN

⁵ Necc nniy “A SIDI, ħinn xafi, sġenfa řeemar inu, mařar necc xđiy akic.”

⁶ Řeedyan inu ssawařen xafi s řřar
“Meřmi i řa immet u ad itwakkes isem nnes?”

⁷ Mařa yusa-dd mařend ad iřar, issawař di řbařeř.
Uř nnes issmun řars řřecc,
xenni itteffey řar barra, issawař.

⁸ Marra inni i d ayi icarrhen temtamnen xafi jmię,
aqa-ten ttxarriřen dayi mařend ad ayi ggen řřar.

⁹ Iřqef it actab abarcan
u wenni dd-iwđan ammu, war dd-ittekkar ead.

¹⁰ Uřa d aryaz nni wi ak-d ddareř di řehna,
wenni di ttiqqiř, wenni iccin ařrum inu,
aqa issemyar xafi anirz nnes.

¹¹ Cek maca, a SIDI, ħinn xafi u snekkar ayi-dd,
xenni necc ad ten xeřřeř.

¹² S man aya ad ssney aqa necc usiř ac-dd i cek x řxađar,
mařa řeędu inu war zzayi ifarreř s usřiwřew.

¹³ U xafi, aqa cek tticced ayi afus di ssibbet n řekmaret inu
u tessbedded ayi zzat i wudem nnek i řebda.

¹⁴ Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil,
zi řebda uřa i řebda! Amin, wah amin!

ADLIS WISS TNAYEN - IZEHHIDEN 42-71

42¹ I umeqqrان n imeynajen. Axemmi n ayt n Qurah.

² Am iřayđ n weřar ittmezri řar tyezrin n waman,
ammu uřa d uř inu ittmezri řark, a AREBBI.

³ Řeemar inu ittfada řar AREBBI, řar Arebbi iddaren.
Meřmi i řa adfeř u ad baney zzat i wudem n SIDI?

⁴ Imetřawen inu tuřa-ten d ařrum inu ass d řřret,
umi i d ayi qqaren ass imun “Mani iřa AREBBI nnek?”

⁵ Necc tidareř di man aya u necc sfarřeř řeemar inu xafi,
mařar tuřa ggureř řar taddart n SIDI deg ijj n uřimur iqqen,
s řřess n usřiwřew d uqadi, ijj n řřaci ittęeeyden.

⁶ A řeemar inu, mayemmi tqęęed ammu, u třeewřeđ xafi?
Raja AREBBI, mařar ad t qadiř ead x isenjamin zeg wudem nnes,
aqa-t d AREBBI inu.

⁷ A AREBBI, řeemar inu iqneđ ammu xafi.
S uyenni tidareř cek zi temmurt n L’Urdun
u zeg idurar n Hirmun, zeg wedrar n Miřęara.

⁸ Řřemřet n waman tetřřaya i řřemřet n waman nneđni řar zřhir n icercuren nnek,
marra iyezran d řemwaj kkin xafi.

⁹ Zeema SIDI ad iweřřa tamexsiwt nnes icewwaren s wass,
uca ad řari yiři yijj n yezři di řřret,

IZEHHIDEN

aqa-t d tzağit i Arebbi n tudart inu.

¹⁰ Necc ad iniy i Arebbi “Taşđart inu *d cek*, mayemmi i d ayi tettud?

Mayemmi ggurey *deg werruđ* d abarcán zi ssibbet n ddeğ n řeđu?”

¹¹ Inni i d ayi iħeşşaren sbehttřen ayi s ict n tajjut ineqqen deg ixsan inu, umi d ayi qqaren “Mani iğa AREBBI nnek?”

¹² A řeemar inu, mayemmi tqeņđed ammu, u tyewwyed xafi?

Raja AREBBI, mağar ad t qadiy ead x isenjamen zeg wudem nnes, aqa-t d AREBBI inu.

Min iqqimen n Uzehhed 42

43¹ Ay ayi tasyart, *a* AREBBI, u tnedhed ddeewet inu.

Fekk ayi zeg ijj n řgens war days bu tmexsiwt, zeg weryaz n wecmat d řyecc.

² Aqa cek d AREBBI n jjehd inu, mayemmi *xenni* d ayi tenđared?

Mayemmi ggurey *deg werruđ* d abarcán zi ssibbet n ddeğ n řeđu?”

³ Sekk-dd tifawt nnek d tidett nnek, mağend ad ayi gewwdent, ad ayi nedhent ġar wedrar nnek iqeddsen u ġar tzeddiyin nnek

⁴ uca ad dd-asey ġar uealğar n AREBBI, ġar Arebbi n řefraħet, *wenni d arceq* inu.

Necc ad cek qadiy s řgambri, *a* AREBBI, Arebbi inu!

⁵ A řeemar inu, mayemmi tqeņđed ammu, u tyewwyed xafi?

Raja AREBBI, mağar ad t qadiy ead x isenjamen zeg wudem nnes, aqa-t d AREBBI inu.

44¹ I umeqqran n imeynajen. Zeg ayt n Qurah. Axemmi.

² A AREBBI, neccin nesřa t s imezzuyen nney, ibabaten nney ġajan aney tt:

Cek teggid ict n tmeggit d tameqqrant deg wussan nsen, deg wussan n weçarř uya.

³ S ufus nnek aqa tessuffyed řegnus zi tesğart u *xenni tezzud ten days*.

Cek teggid řğar di řegnus, maca tbezzeed ten nitni.

⁴ Mağar nitni war warten ca tammurt s ssif

u ayiř nsen war d asen dd-yiwi asenjem, *maca* afus nnek afusi, ayiř nnek, d tfawt n uyembub nnek, minzi nitni usin-dd ac x řxađar.

⁵ Aqa cek d ajeğid inu, *a* AREBBI!

Ewc *ead řexxu řumur* i isenjamen n Yaequb.

⁶ Akidek ad neydeř inni i d aney iħeşşaren, s yisem nnek ad neefes x yinni i xaney ittemearran.

⁷ Mağar necc war tteçrey x řqews inu u ssif inu war d ayi issenjam.

⁸ Mağar cek tessenjamed aney zeg inni i d aney iħeşşaren u tessbehdiřed inni i d aney icarrhen.

⁹ Neccin nsebbeh i AREBBI ass marra u ad nqada isem nnek i řebda. Sila.

IZEHHIDEN

- ¹⁰ Maca řexxu tenđared aney u tessbehdařed aney
u cek war tetteffiyed ca ak-d řeeskarat nney *řar umenyi*.
- ¹¹ Cek tejjid aney nettrakk^{wař} zžat i wenni i d aney iħeřřaren
u inni i d aney icarrhen ttkeccđen *min teksen* i yixef nsen.
- ¹² Cek tewcid aney am wuđi i macca
u tezzuzzared aney jar řegnus.
- ¹³ Cek tezznuzid řgens nnek s walu
u deg uzzenzi nsen war řark bu řefđeř.
- ¹⁴ Cek tetteged aney d řęegra i wajjaren nney,
d ustehzi d ubehdeř řar yenni i d aney-dd ittennden.
- ¹⁵ Cek tetteged aney d amedya jar řegnus,
tetteged ad xaney hezzen azeđif jar temmura.
- ¹⁶ Ass marra řear inu aqa-t zžati *řar tiđđawin inu*
u řehya idřa ayembub inu
- ¹⁷ zi ssibbet n řęess n yenni isseħqaran u ttceqqafen,
zi ssibbet n řeđu d wenni i yarezzun antaqem.
- ¹⁸ Aya marra ikka xaney, *maca* war cek nettu,
war nyecc ca di řeahd nnek.
- ¹⁹ Uř nney war idwiř řar đeffar
u iřuraf nney war dd-ffiyen ca zeg umesruq nnek,
- ²⁰ waxxa cek trebzed aney deg ijj n wemcan n řehwayec n řebřar
u tedřid aney s tiři n řmewt.
- ²¹ Mři tuya nettu isem n AREBBI nney
uca nesswizzed ifassen nney řar yijj n arebbi d ayřib,
- ²² ma iři SIDI war yarezzu di man aya?
Aqa netta yareggeb x min innuffaren deg wuř.
- ²³ Mařar di řęwee nnek neqqen aney kuř ass,
aqa ħessben aney am wuđi n tyarřt.
- ²⁴ Faq, mayemmi teđęed, Sidi inu?
Faq, war d aney netřar i řebda!
- ²⁵ Mayemmi i řa teffared ayembub nnek,
ad tettud řeyben d ddeđ nney?
- ²⁶ Mařar řeemar nney ittađar řar tsejjajt,
aęeddis nney iřeřseq di temmurt.
- ²⁷ Kkar, ewc aney afus
u fdi xaney di řęwee n tmexsiwt nnek icewwaren.

45¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n tlillicin.
Zeg ayt n Qurah. Axemmi, izři n tayri.

² Zeg wuř inu idduqqez-dd ijj n wawař d ařebřan,
necc qqarey i ujeđid min dd-sswejdey necc,
iřes inu d řeqřem n yijj n umarir imeħđen.

³ Cek tecnid x marra tarwa n bnadem,

IZEHHIDEN

nničmet tetwazeḡeε x iyencicen nnek,
s uyenni i cek ibarek AREBBI i řebda.

⁴ Byes ssif x tmessađt nnek, a bu-teyrudt,
tissiq̄t nnek d řeεzz nnek.

⁵ Řeεzz nnek, iři tefřehed, ndeh di řtwεε n wawař n tidett
u di řtwεε n uwađeε iseggden.

Afus nnek afusi ad cek isseřmed timesřayin ssagg^wadent.

⁶ Fritcat nnek qeđεent

- wah řegnus ad wđan sadu ufus nnek -
cuqqent uř n řeedyan n ujeḡid.

⁷ Řkursi nnek igellden, a AREBBI, aqa-t i řebda qaε.

Tayğarect n tgeldit nnek d ict n teyğarect n tsegda.

⁸ Cek tettexsed tasegda u tcarrhed řyar.

S uyenni i cek idhen, a AREBBI, AREBBI nnek,
s zsect n řefrařet tiwa i iεciren nnek.

⁹ Marra řeεbayat nnek amecnaw mirru d wecfir d řqarfa,
zi řeqsur n řeaj ssfarrařen cek

¹⁰ yessis n ujeḡid jar tinewjiwin nnek iweqqaren,
tasřit n ujeḡid tbedd ac x ufusi, s werruđ zεg wurey iqquren zi Ufir.

¹¹ Seř, a yeḡi, u xzar, ewc amezzuγ nnem!

Ttu řgens nnem d taddart n babam!

¹² Xenni ajeḡid ad immezri deg wazri nnem,
mayar netta d sidi nnem!

Ađar zzates!

¹³ U yessis n řur s ict n tarzeft,

ammu uřa d ayt bu-wagra n yijj n řgens ad arzun ad xam arđan.

¹⁴ Yeḡis n ujeḡid, marra aεuḡi nnes aqa-t daxeř,
arruđ nnes d ijj n umuddi zεg ufiřu n wurey.

¹⁵ Ad tetwandeħ yarık deg warruđ aqarqac immuden.

Tiezariyyin i tt iđeffaran, aqa-tent d timeddukař nnes nni i dd yarık ttawyen.

¹⁶ Aqa ttawyen tent s řefrařet d warecceq,
ammu i řa adfen řar řeqsar n ujeḡid.

¹⁷ Tarwa nnek ad iřin deg wemcan n ibabaten nnek,
cek ad ten tegged d řřukkam di marra tammurt.

¹⁸ Necc ad idarey isem nnek di kuř jjiř d kuř jjiř awarni as.
X uyenni, ad cek qadan marra řegnus i řebda qaε.

46¹ I umeqqran n imeynajen. Zεg ayt n Qurah. S lharpat itwarriglan řar sennej. Izři.

² AREBBI d amcan n tarewřa d jjeħd i neccin.

Aqa iban-dd nican aqa itticc afus di řeřşarat.

³ X uyenni war nttegg^wed ca, mařa tbeddeř tammurt
u xmi ttenhezzen idurar deg wuř n řebřur,

⁴ mařa tthajant řřemřat nnes n waman u tteggent akuffu,
mařa ttenhezzen idurar s unneqřeb nnes! Sila.

IZEHHIDEN

⁵ Tiɣzarin n yeyzar ad ssfarrħent tandint n AREBBI,
zzawect tamqeddast n tzeddiyın n Umeuġi x kuřci.

⁶ AREBBI aqa-t di řwest nnes, war tettenhezza,
AREBBI ad as iwc afus xmi dd i ya tessij tuffut.

⁷ Řegnus ttmuzzen, tigeldawin ttenhezant.
Netta issgaεεed tmijja nnes, aqa tefsi temmurt.

⁸ SIDI n řeskarat aqa-t akidney,
AREBBI n Yaεqub d lburj nney yueřan. Sila.

⁹ Asem-dd, xzarem timegga n SIDI,
netta i iggin timesřayın issagg^waden x temmurt.

¹⁰ Netta issbedda imenyan ġars ař aneggar n temmurt,
netta ad yarz řqews u iccat lansa di iwetwiten,
ikarruten issecmađ iten s tmessi.

¹¹ Sbedd, ittxeřsa ad tessnem illa aqa necc d AREBBI.
Necc ad twassgaεεdey jar řegnus,
necc ad twassgaεεdey x temmurt.

¹² SIDI n řeskarat aqa-t akidney,
AREBBI n Yaεqub d lburj yueřan i neccin. Sila.

47¹ I umeqqran n imeynajen. Zeg ayt n Qurah. Azehhed.

² A marra řegnus, wtem deg ifassen,
syuyyem i AREBBI s usřiwřew ijehden.

³ Mařar SIDI, Ameuġi x kuřci, aqa issagg^wad,
netta d ijj n ujeġid d ameqqran x marra tammurt.

⁴ Netta issađara aney-dd řegnus
uřa d iyduden *yarra ten* sadu iđaren nney.

⁵ Netta ifarrez tasyart nney n temmurt i neccin,
tenni d afeyyec n Yaεqub wenni tuya ittexs. Sila.

⁶ AREBBI yuři sennej s usřiwřew, SIDI,
řar tmijja n řbuq.

⁷ Zehhdem i AREBBI, zehhdem!
Zehhdem i ujeġid, zehhdem!

⁸ Mařar SIDI d ajeġid x marra tammurt.
Zehhdem izehhiden iweznen.

⁹ AREBBI iħekkem x řegnus,
AREBBI ittyima x řkursi nnes iqeddsen.

¹⁰ Tarwa n tařiret n řegnus twassmunen řar řgens n AREBBI n Ibrahim,
mařar tcappat n useřqi n temmurt i AREBBI.
Netta aqa-t itwassεuġa qaε.

48¹ Izži, azehhed zeg ayt Quraḥ.

² SIDI d ameqqran u itteḥdaja ad itwassemɣar aṭṭas,
di tendint n AREBBI nney, x wedrar nnes iqeddsen.

³ Ŗueṛa nnes d řemřaḥet, aqa adrar n řihyun d řefraḥet i marra tammurt,
iyezdisen n ccamal, tandint n ujeḡid d tameqqrant.

⁴ AREBBI aqa-t di řeqsur nnes,
netta itwassen am ijj n lburj yueřan.

⁵ Maɣar xzar, ijeḡiden munen,
aqa ffyen jmiε.

⁶ Ŗami t zrin nitni, tbehten,
aqa nnjerfan uca arewřen deyya.

⁷ Dinni iten teṭṭef tarjijit,
am řeḥriq n ict n temɣart tettaru.

⁸ S usemmid n manis dd-tneqqar tfuct tettarezzid iyarruba n Tarcic.

⁹ Am mammec tuɣa nesřa t,
ammu i tt netwařa di tendint n SIDI n řeeskarat, di tendint n AREBBI nney.
AREBBI ad tt issemten i řebda. Sila.

¹⁰ A AREBBI, neccin nidar tamexsiwt nnek icewwaren,
di řwest n zzawect nnek tamqeddast.

¹¹ Amecnaw isem nnek, a AREBBI,
ammu ittakk^waḍ uřa d ccan nnek ɣars ař tineggura n temmurt.
Afus nnek afusi iccur s tsegda.

¹² Ejj adrar n řihyun ad ifarḥ,
jjem yessis n Yahuda ad arecquent zi ssibbet n řeḥkamat nnek.

¹³ Kkem x řihyun, nndem as-dd, řesbem řřumεat nnes!

¹⁴ Ggem uř nwem x lbaraj nnes,
xzarem mliḥ di řeqsur nnes
řima ad tt tteawded i jjiř i dd ɣa yasen.

¹⁵ Maɣar AREBBI wanita d AREBBI nney i řebda qaε.
Netta ad aney indeh ař řmewt.

49¹ I umeqqran n imeynajen. Zeg ayt n Quraḥ. Azehhed.

² Sřem i uya, marra řegnus,
řhessem marra, a imezdaɣ n temmurt,

³ am tarwa n Adam am tarwa n yijj n weryaz,
ayt bab n wagra d imezřaḍ marra!

⁴ Aqemmum inu issawař tiɣit
u ixarriřen n wuř inu ccuren s řefhamet.

⁵ Necc ad wceɣ amezzuɣ inu i wawař iweznen,
ad ssargbey ṭḥajit inu n twafit ɣar tirart n řgambri.

⁶ Mayemmi i ɣa gg^wedeɣ deg wussan iεeffanen,
xmi i d ayi dd-tettened řmušiyet n yenni i d ayi-dd iḍeffaren di tiři inu.

IZEHHIDEN

- ⁷ *Aqa din* inni ittcařen x řeksibet nsen
u tfeyycen s wagra nsen ameqqran,
⁸ *maca* uřa d ict n tawmat war tzemmar ad tefdi ijj n weryaz,
war tzemmar ad txeğę ttaman n ddeyyet nnes i AREBBI.
⁹ Řefdiyyet n řeemar nsen tiyřa ařtas,
war dd-tettis i řebda,
¹⁰ ĥima netta ad iddar i řebda
u emmarş war ızarr andeř.
¹¹ Mařar ittwařa imiyisen mmuten,
maca abuhaři d uqeffuĥ ad twaqessen s tnayen
uca ad jjen řeksibet nsen i inneđni awarni asen.
¹² Axarreş nsen yuğęyen aqa tudrin nsen *ad qqiment* i řebda,
tizeddiyın nsen zi jjiř ař jjiř.
Waxxa uřa d timmura ggin asent ismawen nsen.
¹³ Bnadem s *marra* ccan *nnes*, war ittyimi ca.
Netta yarwes di řmař nni i yegguren řar qeřtu.
¹⁴ Abrid-a i řarsen aqa-t d min i xef sennden nitni
uca inni ten iđeffaren ad jjiwnen s uqemmum nsen. Sila.

- ¹⁵ Am iĥuřiyyen ssareyyĥen nitni ixef nsen di řaxart,
řmewt ad ten tarwes.
Imseggaden ad xasen ĥekmen x şşbeĥ
uca addud nsen *ad tedweř* i řyecc di řaxart,
twassuffyen nitni zi tzeddiyt nnes.
¹⁶ Maca SIDI ad ifdi řeemar inu zeg ufus n řaxart,
mařar netta ad ayi yawi *akis*. Sila.

- ¹⁷ War ttegg^wed ca mařa ca n weryaz idweř d bu-wagra,
mařa acuwwar n taddart nnes yarni,
¹⁸ mařar di řmewt nnes war akides ikessi ca marra aya,
acuwwar nnes war ihekk^{wi} akides awarni as.
¹⁹ Waxxa itwabarek řeemar nnes di tudart nnes,
u nitni ad cek ssemyaren mařar cek teggid min isebĥen i yixef nnek,
²⁰ aqa ad dd-tawđed řar jjiř n řejdud nnes,
nni war řarren tifawt i řebda.
²¹ Bnadem s tecrimt, *maca* war ifehhem,
netta am řebhimet ifennan.

50¹ Ijj n uzehhed n Asaf. Arebbi n irebbiten, SIDI issawař
u netta ittřaya i temmurt zi mani dd-tenqar tfuct řars ař mani teyři.

- ² Zi Şihyun, aźri ikemmřen,
ittban AREBBI ittissiq.
³ AREBBI nney ad dd-yas, war isseyd ca.
Timessi zzates ad tecc
u tařaryadř i d as-dd ittennden ad iřuđ ařtas.

IZEHHIDEN

⁴ Netta ad iřaya i ijenwan sennej
u i temmurt ħima ad iħkem x řgens nnes.

⁵ “Smunem-dd ħari iřdiqen inu,
inni kidi ittegggen řeahd s tyařst.”

⁶ Ijenwan ttbarrħen tasegda nnes,
mayar AREBBI simant nnes aqa-t d řqađi. Sila.

⁷ “Seř, a řgens inu, u necc ad ssiwřeř, Israyil,
u necc ad cehdeř i cek: Aqa necc, AREBBI, d AREBBI nnek!

⁸ War iđi x tyařsa nnek ad cek webbxey,
mayar tyařsa nnek aqa-tent řebda zzati.

⁹ War kessiř ca amwa zi taddart nnek
uřa d imuyan zi teqwirin nnek.

¹⁰ Mayar marra imuddar n wezyar aqa inu,
řmař x wařef idurar.

¹¹ Necc ssney marra ijđað n idurar
uca min ittemxuttunen deg yeyyar aqa-tt akidi.

¹² Mři tuřa dayi řař, ma ad iři war i d ac t qqareř i cek,
mayar inu ddunit d uemmar nnes.

¹³ Ma ad cceř *xenni* aysum n ifunasen
niř idammen n imuyan?

¹⁴ Awi-dd i SIDI tyařst n uqadi
u seqfeř lwueud nnek i Umεuđi x kuřci.

¹⁵ Řaya ayi-dd deg wass n řeħřaret,
xenni ad cek ssnejmey uca cek ad ayi tegged ccan.”

¹⁶ Maca i ueeffan iqqar AREBBI
“Mayemmi tbarrħed tiweřřa inu
u teggid řeahd inu deg uqemmum nnek,

¹⁷ *umi* tcarrhed atextex inu
u tenndared awařen inu awarni ac.

¹⁸ Mařa tezriđ ijj n uxewwan, ammu teggured akides
u cek tettřurid ak-d yenni izennan.

¹⁹ Aqemmum nnek tettarrid t i řyar
u iřes nnek ittxarreř deg wecmat.

²⁰ Tettyimid *dinni* tessawwařed x umac,
tessefdaħed zi mmis n yemmas.

²¹ Aya tetteggged t u necc sseydiř. Ttyiř ac, aqa-yi am cek.
Necc ad cek webbxey zzat i titřawin nnek.

²² Fhem aya *xenni*, a cek i ittun Arebbi,
ħima war *kenniw* tmezzqey *am* war din ittiři ufekki.”

²³ Wenni i dd-ittawyen tyařst n uqadi, ittegg ayi ccan
u issewjad abrid ħima ad as ssecney asenjem inu.

51¹ I umeqgran n imeynajen. Azehhed n Dawud.
² Ařami i dd ħars yusa unabi Natan,
 awarni řami yudef Dawud ħar Batcabaεa.

³ Ĥinn xafi, a AREBBI, εlaħsab tamexsiwt nnek icewwaren.
 Mseħ ixetřtan inu εlaħsab afeyyeđ n arreħmet nnek.

⁴ Ssird řmueřiyet inu zzayi marra
 u sizdeg ayi zi ddenb inu,

⁵ mařar necc ssney ixetřtan inu
 u ddenb inu řebda ibedd ayi-dd ħar tiřřawin.

⁶ Akidek waha i xđiy
 u necc ggiř min iřan d aεeffan jar tiřřawin nnek,
 ařami cek tseggded deg wawařen nnek
 u teřfid di řeħkamat nnek.

⁷ Xzar, necc twaxeřqed-dd di ddnub,
 di ddnub teksi ayi yemma.

⁸ Xzar, cek tettexsed tidett di daxeř
 u di tnuffra tesscaned ayi tiřit.

⁹ Ksi xafi ddnub s teelřet, xenni ad dewřey qqurey,
 sird ayi, xenni ad dewřey d acemřař x wedfeř.

¹⁰ Arr ayi ad sřey arcuq d řefraħet,
 Ĥima ixsan nni i trebzed cek,
 ad arjijjen zi řefraħet.

¹¹ Snuffar ddnub inu zzat i uřembub nnek
 u mseħ i marra řmueřiyet inu.

¹² Xřeq-dd dayi uř izdig, a AREBBI,
 u jedded di daxeř inu ijj n arruħ imetnen.

¹³ War d ayi neřřar zeg uřembub nnek
 u war zzayi ttekkes Arruħ Iqeddsen nnek.

¹⁴ Ewc ayi εawed řefraħet n usenjem nnek
 uřa d ijj n buħbeř iqedden i akidi i řa ibedden.

¹⁵ Xenni ad ssřarey ibriden nnek i yenni xak iεeddun
 uca ad ħarek dd-εeqben imednab.

¹⁶ Senjem ayi zeg umarwas n idammen, a AREBBI, AREBBI n usenjem inu,
 xenni ad isřewřiw iřes inu x tsegda nnek.

¹⁷ Arzem ayi iyencicen inu, a Sidi inu,
 xenni ad barrħey ccan nnek,

¹⁸ mařar war d ak tecqi tyařřt, necc iři wciř ac tt,
 tařařřt n wecmađ war d ac dd tettis x řxađar.

¹⁹ Tiyařša n AREBBI aqa-tent d ijj n buħbeř yarez
 uca ijj n wuř iddez war t tessēħqarid, a AREBBI!

²⁰ Egg řxar i řihyun εlaħsab řxađar nnek, bna řeħyuđ n Urcalim!

²¹ Xenni ad tarđid di tyařša n řmueřiyet,
 di tyařřt n wecmađ ikemmřen.
 Xenni ad qeddmn imwan x uealřar nnek.

IZEHHIDEN

52¹ I umeqqran n imeynajen. Axemmi n Dawud.
² Ğami dd-yusa Duwaε, zi Idum,
ixebbar Cawul, inna as
“Aqa Dawud yusa-dd ħar taddart n Aximalik.”

³ Mammec tfeyyced zi tæeffant, a jjiheř?
Tamexsiwt icewwaren n SIDI *tettekk* ass imun.

⁴ Iřes nnek ittxarreř di řħar,
amecnaw ijj n řmus iqedεen i uħeffi issuffuy acmat.

⁵ Cek ttexsed tæeffant aħħas x tşebħant,
řħard s ixarriqen ktar aħħas x řħard n tsegda. Sila.

⁶ Cek tetteksed awařen ihellken
uřa d iřes *iccur* s wecmat.

⁷ Maca Arebbi ad cek yareddeğ i řebda,
netta ad cek iħtef, ad cek ikkes zi tzeddiyt.
Wah netta ad cek iqřeε zeg iżewran nnek zi temmurt n yenni iddaren. Sila.

⁸ Imseggaden ad t ħaren ad gg^weden.
Ad xas deħcen, *ad inin*

⁹ “Xzar aryaz ijehden wenni umi war iggi Arebbi jjehd nnes,
maca tuħa ittceř x wagra nnes ameqqran.
Tuħa idweř ijhed s řħar nnes.”

¹⁰ Necc ad iřiy amecnaw ijj n uzemmur d aziza di taddart n AREBBI.
Necc ttiqqey di tmexsiwt icewwaren n AREBBI i řebda qaε.

¹¹ Necc ad cek qadiħ i řebda qaε,
maħar cek teggid *t*.
Ad ssitimeħ deg yisem nnek,
maħar netta d aşebħan i işdiqen nnek.

53¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n ‘Izři n wecħan’.
Axemmi n Dawud.

² Abuhaři inna deg wuř nnes “War din bu AREBBI!”
Nitni ittaredğen, ttegggen řyecc,
war din uřa d ijj ittegg min icnan.

³ AREBBI ixezzar-dd zeg ujenna ħar tarwa n iwdan
ħima ad iħar ma din ħed ħars řefhamet,
ijj zeg inni yarezzun AREBBI.

⁴ Marra ffyεn zeg webrid,
aqa-ten jmiε dewřen d iæeffanen,
war din uřa d ijj ittegg řħar,
uřa d ijj.

IZEHHIDEN

⁵ Inni i itteggen řmuesřiyyet ma war ħarsen tussna,
inni i ittetten řgens inu axmi ttetten aŗrum?
War ttřayan x AREBBI.

⁶ Aqa din i xasen tewđa tigg^wudi temyar, umi war din tigg^wudi,
maŗar AREBBI iŗarrec ixsan n yenni i xak ihejjmen.
Cek tessbehdřed ten, minzi AREBBI inđar iten.
⁷ Ah, aqa asenjem n Israyil ad dd-yas zi řihyun!
Xmi dd i ħa isseeqeb AREBBI imeħbas n řgens nnek,
ad yarceq Yaεqub,
ad ifarħ Israyil.

54¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun. Axemmi n Dawud.
² řRami dd-usin Iziffiyyen, nnan as i Cawul “Ma war issnuffar Dawud ixef nnes ħarney?”

³ Senjem ayi, a AREBBI, s yisem nnek,
u ħkem xafi s tzemmar nnek ijehden.
⁴ A AREBBI, seř i tzaŗit inu,
sħess i wawařen n uqemmum inu.
⁵ Maŗar ibarraniyyen kkaren akidi
u ayt n řεunf arezzun ad ayi nřen.
War tteggen ca AREBBI zzat i tiŗřawin nsen. Sila.

⁶ Xzar, AREBBI d amεawen inu.
Sidi inu aqa-t jar yenni i d ayi isennden.
⁷ Netta ad ixegęř řřar i yenni i d ayi iħeřřaren.
Qđa xasen di teřdiqt nnek.
⁸ S řxađar ad ac-dd awyey tiŗarřa,
uca ad qadiŗ isem nnek, a SIDI,
maŗar netta d ařebħan.
⁹ Maŗar netta issenjem ayi zi marra řehřaret
uca yarra ayi-dd ad xezzarey x řεedyan inu swadday.

55¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun.
Axemmi n Dawud.

² A AREBBI, seř i tzaŗit inu
u war ssnuffara ca ixef nnek zzat i uzaweg inu!
³ Ĥđa ayi u arr-dd xafi.
Necc ttraħey ttaseŗ-dd ħar zzat d đeffar am ttetciŗ u sşyunfiŗ s jjeħd.
⁴ Zi řħess n řεedu, zeg uhuddi n iceffanen,
maŗar nitni hejmen-dd xafi s řmuesřiyyet u đeffaren ayi s tefqeħt.
⁵ Uř inu itteqqes ayi daxerř
u inexřieen n řmewt wđan-dd xafi.
⁶ Tigg^wudi d tarjijit třfent ayi uřa d arjef iħřar ayi.

IZEHHIDEN

⁷ Necc nniy “Mři i d ayi wcin afriwen am ict n tedbirt, xenni iři đwiy uca ad zedyey di ca n wemcan *nneyni*.

⁸ Xzar, iři ad arewřey ƣar řagg^waj qaε, ad ssensey di řexřa. Sila.

⁹ Iři ad marey ħima ad twafekkey zeg usemmid, zi tħaryadt.

¹⁰ řard-iten, a Sidi inu, sebđa iřes nsen, minzi ttwařiy řeunf d umenyi di tendint.

¹¹ Ass d ģiřet gguren deg wenned nnes x řeħyud u ƣar daxeř nnes *aqa din* řeyben d tamara.

¹² Řyar aqa-t daxeř nnes u azzay nnes war zzayes ttħeyyiden ca ddeğ d wecmat.

¹³ Maƣar war iği d řeedu wenni i d ayi isseħqaran, *minzi* aya zemmarey ad t ksiy, uřa d wenni i d ayi icarrhen i issemyaren ixef nnes s wawař xafi, *minzi* zzayes zemmarey ad nnuffarey.

¹⁴ Maca aqa d cek, a bnađem, cek d aqrin inu, ameddukkeř inu d umqarreb inu!

¹⁵ Neccin, inni igguren ak-d wayawya di ttiqqet, neggur ƣar taddart n AREBBI deg uhimur.

¹⁶ Iři ad xasen tewđa řmewt ařami dd-hwan am ddaren di řaxart, maƣar aqa din řyar di tudrin nsen, deg wuřawen nsen.

¹⁷ Necc, *wah* necc ad řayiy x AREBBI u SIDI ad ayi issenjem.

¹⁸ Ƴar tmeddit u ƣar uteffu u s uziř ad cetciy u ad ssyunfey u netta ad iseř i tmijja inu

¹⁹ Netta ifdi řeđmar inu di řehna zeg inni xafi iħejmen, minzi tuƣa-ten deg wařtas đidd inu.

²⁰ SIDI ad iseř u ad ten dd-issehwa. Netta ittyima zeg weċař uya. Sila. Aqa nitni war ttbeddiřen u war ttegg^weden ca AREBBI.

²¹ Netta inettar afus deg inni ak-d wi *igga* řehna, netta issaruřuđ řeahd nnes.

²² Aqemmum nnes yarđeb ħsen zi trussi, maca deg wuř nnes itturja amenyi. Awařen nnes d iřeqqayen x zzect, maca aqa-ten *am* řesyuf twajebden.

²³ Nđar amnus nnek x SIDI u netta ad dayek itthilla. Ėemmarř war ittejji amsegged ad ifary.

²⁴ Cek *maca*, AREBBI, ad ten tessehwiđ deg wanu n uhellek. Iryazen n idammen d řyecce war ttkeřmřen azyen n wussan nsen. *Maca* necc ttecrey xak.

56¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n “Ict n tedbirt ibekkmem *deg* imucan igg^wejen.” Zi Dawud. Tira yuğyen ineqcen. Řami xas ħarten Ifiliřtiniyyen di Jat.

² Ĥinn xafi, a AREBBI, maƣar ijj n bnađem yarezzu ad ayi iřard. Ass marra iħeřřar ayi ijj n umjahed.

IZEHHIDEN

³ Inni i d ayi iħeşşaren xsen ad ayi şarĉen ass marra,
mayar inni kidi ittmenyan aqa-ten s waţţas, a Ameuġi x kuĉci!

⁴ Deg wass i di i ya gg^wedey, ad xak ttecĉey.

⁵ X AREBBI, wenni umi i ya sebħey awař nnes, x AREBBI i ttecĉey, war ttegg^widey ca,
mayar min zemmaren ad ayi ggen midden?

⁶ Nitni qeġben awařen inu ass ikmeř,
marra tnawi nsen aqa-ten xafi d řyar.

⁷ Nitni munen, nuffaren,
nitni ħeţţan inarziwen inu
xmi arezzun nitni *ad nyen* řeemar inu.

⁸ Ma zemmaren nitni ad arewřen waxxa ggin řyecc?
Sehwa řegnus di lyađab nnek, a AREBBI!

⁹ Cek tħesbed *ussan n* weţlae inu.
Egg imeţţawen inu di tzeyyat n waman nnek,
ma war ġint deg wedlis nnek?

¹⁰ Xenni ad dewřen řeedyan inu yar ĉeffar, deg wass umi i ya řayiy.
Necc ssney aya: AREBBI aqa-t akidi.

¹¹ X AREBBI, wenni umi i ya ssemyarey awař nnes, x SIDI, awař nnes ad t ssemyarey,

¹² X AREBBI i xef ttecĉey, war ttegg^widey ca,
mayar min izemmar bnađem ad ayi yegg?

¹³ Xafi, a AREBBI, arsin lwueud i cek *itwaggen*.
Ad *ten* kemmeřey i cek s uqadi.

¹⁴ Mayar cek tessnejmed řeemar inu zi řmewt,
u ma war *teħđid uřa d* iđaren inu zeg uneqrađ,
ħima ad uyurey zzat i wudem n AREBBI di tfawt n yenni iddaren?

57¹ I umeqgran n imeynajen. ‘War t ttareddeġ!’ Zi Dawud.
Tira yuġyen ineqcen. Umi yarweř zi Cawul deg ifri.

² Hinn xafi, a AREBBI, ħinn xafi, mayar řeemar inu yarweř-dd yark.
Necc arewřeý di tiři n wafriwen nnek, yars ař i ya eđunt řmuşibat.

³ Necc ad řayiy yar AREBBI, Ameuġi x kuĉci,
yar Arebbi wenni i d ayi i ya inedhen ař aneggar yar min işebħen.

⁴ Netta ad dd-issekk asenjem inu zeg ujenna,
ad issbehdeř wenni i d ayi dd-iđeffaren. Sila.
AREBBI ad issekk tamexsiwt nnes icewwaren d teşdiqt nnes.

⁵ Řeemar inu aqa-t jar iyraden,
necc zzřeý jar tarwa n bnađem *inni am* işefđawen yareqqen.
Tiymas nsen *am* lansat d fritcat n řqews
u iřes nsen am ijj n ssif iqđe.

⁶ A AREBBI, sgaeed ixef nnek tiwa i ijenwan
u *arr* aeuġi nnek sennej i marra tammurt,

IZEHHIDEN

⁷ Nitni ggin tracca i iṣuraf inu,
řeemar inu tuya iynes.
Nitni yzin ayi aḥfur,
maca wḍan days simant nsen. Sila.

⁸ A AREBBI, uř inu yarekken, uř inu yarekken,
aqa necc ad yennjey ad zehhdey, uřa d aeuđi inu.

⁹ Faq, aeuđi inu! Faq, lharpa d řgambri!
Nec ttxesey ad ssfaqey tfawt n řřbeḥ.

¹⁰ Nec ad cek qadiy jar řegnus, a Sidi inu,
ad ak zehhdey jar řegnus.

¹¹ Mařar tamexsiwt nnek icewwaren *tettakk^wađ* řars ař ijenwan
u tařdiqt nnek řars ař iseynuten.

¹² A AREBBI, sgaεεed ixef nnek tiwa i ijenwan
u *arr* aeuđi nnek sennej i marra tammurt.

58¹ I umeqqran n imeynajen. ‘War *t* ttareddeđ!’ Zi Dawud.
Tira yuđyen ineqcen.

² Ma tessawařem s tidett tasegda deg useydi?
Ma s *tidett* tḥekkmem tarwa n bnađem s řḥeqq?

³ Lla, *maca* deg wuř nwem tetteggem řyecc,
di temmurt txemmamem di řeunf n ifassen nwem.

⁴ Zeg *wami řan di* řemřawet ffyen iεeffanen zeg webrid,
zeg uεeđdis n yemmatsen weddaren ayt n bu-ixarriqen.

⁵ Aqa daysen ssem am semm n ufiyar.

Nitni amecnaw ict n třeřsa tadehcourt tenni iqqnen amezzu y nnes,

⁶ tenni i war ittesřin řar tmijja n iεezamen,
uřa řar tmijja n useḥḥar nni ittḥakan aṭṭas di tseḥḥart.

⁷ A AREBBI, arř asen tiymas deg uqemmum nsen,
arř tiymas n teymart n iyraden imezyanen, a SIDI!

⁸ Ejj iten ad fesyen, ařami nitni ffyen am waman.
Mařa imeḥḥed netta *řqews* s fritcat nnes, ejj iten war qđiεen.

⁹ Ejj it ad ifna am ubucceř irizzen
Ejj iten, amecnaw weṭtu n uεeđdis n tmeṭṭut, war řarren tfuct.

¹⁰ Qbeř ma ad acant marmitat nwem ak-d *řeḥmu* n cbarq n isennanen,
ad days iṣuđ netta ad yazzeř x *weysum* d aziza niy itteḥduduq.

¹¹ Amsegged ad ifarḥ
xmi i ya izar antaqem.

Netta ad issird iđaren nnes deg idammen n iεeffanen.

¹² Ad yini bnađem “Xenni aqa din řyiđet i umsegged,
aqa din ijj n AREBBI nni iḥekkmem di temmurt.”

59¹ I umeqqran n imeynajen. ‘War t ttareddeġ!’
Zi Dawud. Tira yuġyen ineqcen.
Umi Cawul iija ad ḥdan taddart nnes ḥima ad t n̄yen.

² Fekk ayi zi řeedyan inu, a AREBBI,
sgaεεed ayi sennej i uḥeṭṭu zeg inni i xafi ittekkaren.

³ Fekk ayi zeg inni itteggen řyecc
u senjem ayi zeg iryazen n idammen.

⁴ Aqa, xzar, nitni ggin ict n texceft i řeemar inu,
nitni munen xafi.

War din axeṭṭu uṛa d ddenb ġari, a SIDI!

⁵ Waxxa war ggiy ljarima,
aqa nitni tazzřen-dd ġari, wejden.

Faq, as-dd ġar umsagar akidi u xzar.

⁶ Cek, a SIDI, AREBBI n řeskarat, AREBBI n Israyil,
faq ḥima ad třeƣfed marra řegnus.

War ttḥinni x uṛa d ijj zi marra iyeddaren inni itteggen řyecc.

⁷ Aqa ttεeqben ġar tmeddit,
ttzun amecnaw aqzin
u ttennden i tendint.

⁸ Xzar, s uqemmum nsen ssusufen qaε,
řesyuf nsen aqa-ten x iyencicen nsen,
minzi man wen i ġa isřen.

⁹ Cek *maca*, a SIDI, ad xasen tdeḥced,
cek ad tḥecced x marra řegnus.

¹⁰ A jjehd nnes, necc ad t rajiy,
mayar AREBBI d lburj inu yuεřan.

¹¹ Tamexsiwt icewwaren n AREBBI inu ad ayi tizwar,
AREBBI ad ayi dd-yarr ad zareḡ inni i d ayi iḥeşşaren.

¹² War ten neqq ca, maḥend řgens inu war t ittettu.
Ejj iten ad weddaren zi tzemmar nnek
u menḍar iten swadday, *mayar cek d tcappa* n useřqi nney a Sidi inu.

¹³ X ddnub n uqemmum nsen, x wawařen n iyencicen nsen,
x uya ejj iten ad twaḥebbsen di nnfaxet nsen,
uṛa x nneεřet u x uxarriq nni xef ttḥarden.

¹⁴ Keḥḥeḍ iten deg ufugem *nnek*,
keḥḥeḍ iten ařami war ġin *εad*
u arr iten ad ssnen, aqa AREBBI d řḥakem di Yaεqub,
wah ġars ař tineggura n temmurt. Sila.

¹⁵ Aqa ad εeqben ġar tmeddit,
ttzun amecnaw aqzin
u ttennden i tendint.

¹⁶ Ejj iten ttemhafan da d diha x macca,
u, mařa war jjiwnen, ejj iten *xenni* ad din ssensen *barra*.

IZEHHIDEN

¹⁷ Necc ad yennjey x jhed nnek,
yar uteffu n řhař ad řriweřwey x tmexsiwt nnek icewwaren,
mayar tuya cek d ijj n lburj yueřan i necc,
cek d mani i ya arewřey deg wass n řehřaret.

¹⁸ Jjehd inu, necc ad xak zehhdey,
mayar cek AREBBI d lburj yueřan inu,
AREBBI n tmexsiwt inu icewwaren.

60¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n ‘Talillect d acehhad’.
Tira yuğyen ineqcen zi Dawud i useřmed.

² Awarni řami tuya ittmmenya ak-d Iramiyyen zi Misubutamya
u ak-d Iramiyyen zi řuba, idweř-dd Yu’ab
uca iwta *ayt* n Idum di teyzurt n Tmeğahř, *ecra ařaf* n *iryazen*.

³ A AREBBI, cek tendared aney, tarzid aney
u tfugmed! Sbedd aney *εawed*!

⁴ Cek tessenhezzed tammurt, tfeğqed tt.
Sgenfa tirezřa nnes, mayar aqa ttenhezza.

⁵ Cek tessecned *ixef nnek* i řgens nnek s řeqsařet.
Cek tewcid aney ad nsu ccrab issdewwaxen.

⁶ Inni cek ittegg^weden, teggid asen ict n bandira
i yar ttrak^wařen zi *fritcat* n řqews. Sila.

⁷ Ĥima imeizzen nnek ad twafekken,
awi asenjem s ufus afusi nnek u arr-dd xaney.

⁸ AREBBI tuya issawař di zzawect tamqeddast nnes,
s uyenni ad negzey s řefrařet.
Necc ad bđiy Cakim u ad *εebbarey* tayzurt n Sukkut.

⁹ Jilead inu, Manassi inu,
Ifrayim d jjehd n uzeğif inu,
Yahuda d amgewwed inu.

¹⁰ Mu’ab d sarijj inu n usird,
x Idum ad ndarey tisira inu,
necc ad dduqzey s usřiwřew x *temmurt* n Filicit.

¹¹ Wi i d ayi i ya inedhen *di* tendint ifaryen?
Wi i d ayi i ya igewwden yar Idum?

¹² Ma war d aney tendared, a AREBBI,
u ak-d řeeskarat nney ma war akidsen dd-teffiyed *εad*, a AREBBI?

¹³ Ewc aney afus *ħima ad aney tessenjmed* zi řehřaret,
mayar asenjem s *ufus* n yijj n bnađem aqa-t bařeř.

¹⁴ Ak-d SIDI ad negg s wemħad
u netta ad iefes x yenni i d aney iħeřřaren.

61¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun. Zi Dawud.

² A AREBBI, seř i uřayi inu,
ewc taynit i tzađit inu.

³ Zi tťarf aneggar n temmurt tťrayiy xak,
xmi ittefcirř wuř inu.

Ndeh ayi x ijj n jjarf yueřan xafi.

⁴ Mařar tuřa cek d amcan n tarewřa i necc,
d lburj ijehden đidd i řeedu.

⁵ Necc ad qqimey deg uqıđun nnek i řebda,
ad ddurryey sadu wafriwen nnek. Sila.

⁶ Mařar cek, a AREBBI, tesřid řar lwuēud inu.
Cek tewcid ayi tasyart n yenni ittegg^weden isem nnek.

⁷ Ad tarnid *ead* ussan x wussan n ujeđid,
ařami isegg^wusa nnes ad iřin zi jjiř ař jjiř.

⁸ Netta ad iqqim zzat i wudem n AREBBI i řebda.
Iři ad xas řđan tamexsiwt icewwaren d teřdiqt.

⁹ Ammu i řa zehhdey i yisem nnek i řebda,
řima ad kemmřey lwuēud inu, ass *awarni* umas.

62¹ I umeqqran n imeynajen. Sadu ufus n Yadutun. Zi Dawud.

² Řeemar inu yaressa, ittraja AREBBI waha,
aqa zzayes *dd-ittas* usenjem inu.

³ Aqa-tt d tařđart inu d usenjem inu,
netta d lburj inu yueřan, war ttefriřey aťtas.

⁴ Mečřař *ead* i řa tekkem thejjmem-dd x weryaz,
marra kenniw ad t hedmem
am yijj n řřid iwđa, am yijj n weyřbar i ittwayedřen.

⁵ Nitni ttxarriřen waha řima ad t-idd ředřen zeg wemcan nnes yueřan.
Nitni areťtan s ixarriqen.

Ttbarken s uqemmum nsen,
maca deg wuř nsen neeēřen. Sila.

⁶ Arsa u raja waha x AREBBI,
mařar zzayes i dd-ittas řayas inu.

⁷ Aqa-tt d tařđart inu d usenjem inu,
netta d lburj inu yueřan, war ttefriřey ca.

⁸ Asenjem inu d ueuđi inu aqa-ten di AREBBI,
netta d tařđart inu ijehden, amcan inu n tarewřa aqa-t d AREBBI.

⁹ Tiqqem řebda di SIDI, a řgens!
Zeđeem uř nwem zzat i uęembub nnes.
AREBBI d amcan nney n tarewřa. Sila.

IZEHHIDEN

¹⁰ Tarwa n bnaɗem aqa-ten baṭeř
u tarwa n weryaz aqa daysen řyecc.
Di řmizan s tnayen n ttawyat ad gaεεden,
aqa-ten jmie ffyen-dd zi řbaṭeř.

¹¹ War ttiqqam di řeřaret u war ttuffem ak-d tukkarda.
Mařa agra εawed imeqqar, war xas ssrusam uř nwem.

¹² AREBBI issiweř ict n twařat, necc sřiy tt tnayen n twařawin,
aqa “Jjehd zi AREBBI”.

¹³ Tamexsiwt icewwaren i cek, a Sidi inu!
Minzi cek ad txeğsed kuř ijj elahsab min igga.

63¹ Azehhed n Dawud, ařami t tuya di řexra n Yahuda.

² A AREBBI, cek d Arebbi inu! Yar tuffut arezzuy xak,
řeemar inu ittfada-dd yarek, aysum inu ittmezri dayek,
deg ict n temmurt yuzęyen ittfadan břa aman.

³ Ammu i dayek xezzarey di zzawect tamqeddast nnek,
řima ad zarey jjehd nnek d ueuęi nnek.

⁴ Mařar tamexsiwt nnek icewwaren teřřa x tudart,
s uyenni iyencicen inu ad ac sebbęen.

⁵ Ammu ad cek barkey di tudart inu,
ad ssgaεεdey ifassen inu deg yisem nnek.

⁶ Řeemar inu ad ijjiwen amecnaw tyawant zi trussi d tadunt
u s iyencicen isřiwřewen ad cek isebbeę uqemmum inu,

⁷ mařa necc ttxarrsey dayek di tassut,
ttxemmamey dayek řar uđufen n wecbar n ģiřet.

⁸ Minzi tuya cek d ameawen inu,
uřa di tiři n wafriwen nnek ad sřiwřewey.

⁹ Řeemař inu iřeřseq dayek awarni ac,
afus nnek afusi iteřteř dayi.

¹⁰ Inni ittexsen ad areddęen řeemar inu
ad iřin deg wemcan yuęęen sadu temmurt.

¹¹ Nitni ad twasellmen i tzemmar n ssif,
ad iřin d takeccađt i iceεbawen.

¹² Maca ajeęid ad ifarę i AREBBI.

Kuř ijj zeg inni i řa ittjaęan řar Arebbi ad ifeyyec,
minzi aqemmum n yenni issawařen s ixarrięen ad itwabellee.

64¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Seř, a AREBBI, i tmijja inu xmi ttetciy,
ęđa tudart inu zeg usiggwed n řeεdu.

³ Sdurri ayi zi tmeεmuč n iεeffanen,
zi řyaci n yenni itteęęen řmuęsiyyet,

IZEHHIDEN

⁴ inni isseqdaeen iřes nsen amecnaw ssif,
qarrřen awař yarezgen am fritca *n řqews* nsen,
⁵ ħima ad wten *s řqews* x wenni ikemmřen.
Deyya ad xas neyycen, *iwa* war din minzi i ħa gg^weden.
⁶ Nitni ħezzman maħend ad ggen min war iħħřin,
ssawařen s tnuffra maħend ad nedyen řefxux,
Qqaren “Wi ten i ħa izaren!”
⁷ Nitni ttxarrřen di *eřam kuř* taεeffant, aqa-ten wejden, ict n tmeεmuč n teħraymect.
Aqa min iğan daxeř deg weryaz u deg wuř nnes aqa-tt yuğey.

⁸ AREBBI ad ten iwwet s fritca *n řqews*,
deyya ad banen jrrayeħ nsen.
⁹ Iřes nsen ad ten yarr ad nqarđen deg ixef nsen,
kuř ijj, zeg inni ten ittwařan, ad yarweř.
¹⁰ *Xenni* ad gg^wedden marra iwdan uca ad barrħen timegga n SIDI
uca ad xzaren mliħ di min dd issufuy.
¹¹ Amsegged ad ifarħ s SIDI u ad xas itceř
u marra inni umi isegged wuř ad farħen.

65¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud. Izři.

² *Zi řhudnet* issdaħeğ i cek asebbeħ, *a* AREBBI di řihyun,
ittxeřša ad itwakemmeř lwaed i cek.
³ Cek tesřid i tzağit,
marra aysum ad ħarek dd-yas.
⁴ Řmuεřiyet tuħa tjeħhed xafi,
maca cek tefdid ixetřan nney.
⁵ Sseed n wenni i tfarrzed cek u tessqarrbed it-idd *yark*,
ħima ad izdey di řemraħat nnek.
Neccin ad nejjiwen s řxar n taddart nnek,
s min iqeddsen zi řeqřar nnek.
⁶ Cek ad xaney-dd tarred di tsegda s tmeğga issagg^waden,
a AREBBI n usenjem nney.
Aqa *cek* d řaman n marra *inni ħar* tneggura n temmurt
u x jwayeħ yigg^wejen ħar ujemmađ n řebħar.
⁷ *Cek* d wenni issrusan idurar s jħhed nnes,
u cek tbekksed s tzemmar.
⁸ *Netta* d wenni i ittarran řehweř n řebħur yaressa,
řehweř n řemwaj d lharaj n řegnus.
⁹ Inni izeddyen ħar tneggura *n temmurt* ttegg^weden zi řečřamat nnek,
aqa cek tettarrid tuffut n řřbeħ uřa d aweřtu n tmeddit ad sřiweřwen.
¹⁰ Cek tarezzfed tammurt u tettarrid *iyezran* ad tt cuqqen,
aqa cek tettarrid itt-idd s řxir ařřas.
Iřzar n AREBBI *wenni tt ittcuqq* ittccur s waman.
Cek tessewjaded imendi nsen, maħar i uya i tesswejded tammurt.

IZEHHIDEN

¹¹ Cek tettessawed mseqqem řatarat n wecraz , tesshekk^wid ibuda nnes.
Tessarđabed tammurt s inecnacen,
tettbarked aýemmuy nnes.

¹² Cek tetteggged ttaj i usegg^was n řxar nnek
u řatarat n iřuraf nnek ttudumen s tadunt.

¹³ Aqa ttudumen x dđmani n řexřa,
tiwririn bekksent s řefrařet.

¹⁴ Dđmani n tarewsa ssun s wuři
uřa d tiyzurin dřint s imendi.
Nitni dduqquzen s usřiwřew, *wah*, tıyennajen.

66¹ I umeqqran n imeynajen. Izři. Azehhed.

Sřiwřewem i AREBBI, marra tammurt!

² Zehhdem i ucuři n yisem nnes,
isseuđa *it* i usebbeř nnes.

³ Inim i AREBBI “Mammec ssagg^wadent tmeġga nnek!”
Zi řemyaret n jřhed nnek ad *xak* ssniemiren řeđyan nnek.

⁴ Marra tammurt, *wah* ad ac ađaren u ad zehhden,
ad zehhden i yisem nnek. Sila.

⁵ Asem-dd u xzarem timeġga n AREBBI.
Min igga *Arebbi* issagg^wad tarwa n bñadem.

⁶ Netta yarra řebřar d řbar.
Nitni řwan iyzar x iđaren.
Dinni i zzayes nfarreř.

⁷ S jřehd nnes netta iřekkem i řebda.
Tiřřawin nnes ttessent x řegnus.
řarwen ad kides temmearram *kenniw* inni ittyewwyen. Sila.

⁸ Barkem AREBBI nney, *kenniw a* řegnus
u ġgem ad itwaseř řřess n usebbiř nnes.

⁹ Netta d wenni i d aney itticcen tudart
u war ijji ađar nney ad ifary.

¹⁰ Minzi cek, *a* AREBBI, tqeřbed aney,
cek tessizedged aney amecnaw xmi ssizdagen nnuqart.

¹¹ Cek tnedhed aney di tracca *n řřef*.
Tssarsed aney ijj n uřezzem iđeqřen x teejinna nney.

¹² Cek tejjid iwdan ad nyen x izeřifen nney,
aqa neccin nedweř řar tmessi d waman,
maca cek tessuffyed aney s ijj n řqedd ifeyyed.

¹³ Necc ad adfeř s tyarřa n wecmađ řar taddart nnek,
necc ad ac xeřseř lwuđud inu,

¹⁴ *lwuđud* nni neřqen zzayes iyencicen inu
u issiweř zzayes uqemmum inu,
řami tuřa-yi di řeřřaret.

IZEHHIDEN

¹⁵ Tiyarša n wecmađ n řmar iřehęen ad ac tent-idd awyeę ak-d řebxur n icarriyyen. Necc ad ac sswejdeę iyenduzen d iyayden. Sila.

¹⁶ Marra kenniw i ittegg^wden AREBBI, assettiw-dd u řem, necc xsey ad awem ęawdeę min i d ayi igga di řemar inu.

¹⁷ *Ēad* iřaya xas uqemmum inu *xenni* aqa netta itwassemęar sadu yiřes inu.

¹⁸ Mři tuya nwię řmuęsiyyet deg wuř inu, *xenni* aqa Sidi inu war d ayi ittesři ca.

¹⁹ S tidett, AREBBI *maca* isřa ayi, aqa netta iwca taynit i tmijja n tzaęit inu.

²⁰ Ad itwabarek AREBBI wenni war inđaren tazaęit inu u war d ayi ikkis tamexsiwt nnes icewwaren.

67¹ I umeqgran n imeęnajan. Ak-d uzenzun. Azehhed. Izři.

² Iři ad xaney ięinn AREBBI.

Netta ittejja aęembub nnes yareqq xaney. Sila.

³ Maęend ad ssnen abrid nnek x temmurt, *ad ssnen* asenjem nnek jar marra řegnus.

⁴ Řegnus ad cek qadan, *a* AREBBI, marra řegnus ad cek qadan.

⁵ Řegnus ad faręen, ad sřiweřwen, maęar cek ad tęekmed x řegnus nican u cek ad tessuyured řegnus x temmurt. Sila.

⁶ Řegnus ad cek qadan, *a* AREBBI, marra řegnus ad cek qadan.

⁷ Tammurt tettic řyięet nnes. AREBBI, AREBBI nney, ad aney ibarek.

⁸ AREBBI ad aney ibarek u marra tineggura n temmurt ad zzayes gg^wedent.

68¹ I umeqgran n imeęnajan. Zi Dawud. Azehhed. Izři.

² AREBBI ad ikkar, řęedyan nnes ad twareyycen u inni t icarrhen ad arewřen zzat i uęembub nnes.

³ Cek ad ten tessigg^wjed am ddexxan *ięęaw*, am ccmeę ifessi di tmessi, *ammu* i ya fnan iceffanen zzat i uęembub n AREBBI.

⁴ Maca imseggaden ad faręen, ad negzen zi řefraęet zzat i uęembub n AREBBI u ad yebban řefraęet.

⁵ Yennjem i AREBBI, zehhdem i yisem nnes, ggem ijj n webrid yuęřan i wenni ineddhen di řewđa. SIDI d isem nnes.

Negzem s řefraęet zzat i uęembub nnes.

IZEHHIDEN

⁶ Ijj n babatsen n iyujiřen, ijj n řqadı n tajjařin d AREBBI di tzeddiyt nnes iqeddsen.

⁷ AREBBI issezdey inni weřdsen deg ict n twacunt, issuffuę imeřbas s ufřaę, maca imęewwayen ad zedęen deg ict n temmurt itwasscemęen *zi tfuct*.

⁸ A AREBBI, ařami tizzared zzat i wudem n řgens nnek, ařami tuęa tegęured di řexřa. Sila.

⁹ Xenni tenhezz temmurt uca ucruren ijenwan zzat i wudem n AREBBI, uřa d adrar n Sina *inhezz* zzat i wudem n AREBBI, AREBBI n Israyil.

¹⁰ Ak-d wenęar ifsusen, cek trucced *tammurt*, a AREBBI, řwart nnek nni i tuęa issřawen, tewcid as cek *ęawed* jjeđd.

¹¹ Tařimart nnek tuęa tzeddey days. S tcuni nnek tessweјded tt i řmeskin, a AREBBI.

¹² Sidi inu iwca awař.

Timęarin nni dd-ittwayen řexbar ařebęan *ttkewwnent* ijj n ubarru d ameqqran n treqqasin.

¹³ Ijeęiden n řęeskarat ttrak^wařen, aęa nitni ttrak^wařen u tenni iqqimen di taddart, tbeęęa takeccadę.

¹⁴ Xenni kenniw ad tbuzzřem jar tnayen n ifrayen, afriwen n udbir twařeęęęfen s nnuqart u arric nnes s wureę aziza ittissięen.

¹⁵ Řami Amzemmar x kuřci issareyyec ijeęiden di temmurt, iccat wedfeř x řalmun.

¹⁶ Adrar n AREBBI, adrar n Bacan. Adrar n Bacan d ijj n wedrar s tqiccitin.

¹⁷ Mayemmi txezzarem ammu s wasam, *kenniw a* idurar s marra tiqiccitin *nwem*, ęar wedrar i imeęri it AREBBI i yixef nnes d tazeddiyt? *Wah, nican* SIDI ad din izdey i řebda.

¹⁸ Ikarruten n AREBBI aęa-ten d eęcrayat n řuřuf d eęcrayat n řuřuf, uřa d eęcrayat n wařaf d eęcrayat n wařaf. Sidi inu aęa-t jarasen, Sina *aęa itwařeęęęef* s tqeddast.

¹⁹ Cek tuřyed ęar sennej, tnedhed di tmeębast, cek tmenęed tarzifin zeg iwdan, *iwa ead* zeg imęewwęen, řima SIDI, AREBBI, ad izdey *dinni*.

²⁰ Ad itwabarek Sidi inu. Ass x wass yarebbu i neccin ddquřat. Arebbi netta d amsenjem nney. Sila.

²¹ Arebbi nni d ijj n Arebbi n isenјamen i neccin u aęa din ifekkiten zi řmewt ęar SIDI, Sidi inu.

²² S tidett, AREBBI, ad irbez azeęif n řęedyan nnes, aceqquf s ucewwaf n wenni iqqimen ittenneę s imerwusa n *ddnub* nnes.

²³ Sidi inu inna “Nec ad *kenniw* dd-arrey zi Bacan, ad *kenniw* dd-arrey zi řaęaę n řebęar,

²⁴ řima ad tęarrced s uęar nnek deg idammen *uca uřa d iřes* n yięan nnek ad *ięęef* tasyart nnes zi řęedyan.

IZEHHIDEN

²⁵ Nitni zrin ibriden nnek mammec ten tuyured, *a* AREBBI, ibriden n Arebbi inu, ajeġid inu *iṛeħħfen* di tqeddast.

²⁶ Imeynajen tuya gguren ħar zzat, inni iccaten x ifiṛan ħar deffar, tibṛiyin, tinni ittiraren x ibendiṛen nsent di ṛwest.

²⁷ Barkem AREBBI di tmesmunin, *a* SIDI, zi ṛeunṣar n Israyil.

²⁸ Aqa din Binyamin amezyan, wenni xasen ittṣeġden, *xenni* ṛħukkam n Yahuda ak-d ubarru n ieciren nsen, *uṛa d* ṛħukkam n Zabulun *d* ṛħukkam n Naftali.

²⁹ AREBBI iweṣṣa maḥend ad tetwassejheded, *a* AREBBI, sejhed min teggid di tṭwee nney

³⁰ zi zzawect nnek sennej i Urcalim.

Ijeġiden ad ac iwyen tarzifin.

³¹ Sigg^wed ṛweħc nni *jar* uyanim, abarru n ifunasen ijehden ak-d ieejmiyyen n ṛegnus, aṛami itwarbez aṛami idweṛ nnuqart iddez.

Netta izeġeṛ ṛegnus nni tuya ttmezren deg umenyi.

³² Ad dd-asen imcenneen zi Miṣra,

Kuc ad iksi ifassen nnes ħar AREBBI s tezṛa.

³³ A tigeldawin n temmurt yennjent i AREBBI,

zehdent i Sidi inu. Sila.

³⁴ Netta d wenni ineddhen deg ijenwan n ijenwan zeg weħaṛ uya.

Xzar, aqa netta igga ijj n ṛħess ijehden s tmijja nnes.

³⁵ Wcem jjehd i AREBBI!

Leaḍama nnes aqa-tt tiwa i Israyil

u jjehd nnes aqa-t deg iseynuten.

³⁶ A AREBBI, mammec tessig^weded zi tizawwiyyin nnek,

AREBBI n Israyil, *cek* d wenni itticen jjehd d tzemmar i ṛgens.

Ad itwabarek AREBBI.

69¹ I umeqgran n imeynajen. S *teynint* n tlillicin. Zi Dawud.

² Senjem ayi, *a* AREBBI, maḥar aman iwden ayi ħar ṛesmar inu.

³ Necc yebbiy deg ubaryud yuġeḡ, war *din* mani i ħa beddey.

Aqa-yi deg waman yuġeḡen u ṛħemṛet tettazzeṛ xafi.

⁴ Necc uħreḡ s iyuyyan, tmijja inu tebbuybeħ,

tiṭṭawin inu qdant zeg uraji x AREBBI inu.

⁵ Inni i d ayi icarrhen x walu ttweseen x ucewwaf *i iġan* x uzeġif inu.

Inni yarezzun ad ayi isseigthen, ṛeedyan inu i *xafi* ixarriqen, dewren jehhden.

Min war ucareḡ, ittweṣṣa ayi ad tt-idd arrey.

⁶ A AREBBI, cek tessned tubbuheṛya inu u imerwusa *n ddnub* inu war xak ffaren.

⁷ Ejj inni xak issitimen, war ttsedħin,

a Sidi inu, SIDI n ṛeskarat,

ejj inni xak yarezzun, war twafetṭhen,

a AREBBI n Israyil.

IZEHHIDEN

- ⁸ Maɣar di ttwew nnek i kessiy aseḥqar,
u asedṛḥi iṛeḥḥef i uyembub inu.
- ⁹ Dewṛey d aɣrib ɣar aytma
u i tarwa n yemma *dewṛey* d abarrani.
- ¹⁰ Maɣar cɔaret i taddart nnek tecca ayi
uca aseḥqar n yenni cek isseḥqaran iwɔa-dd xafi.
- ¹¹ Necc ruɣ ɣar uɣummi n řeemar inu,
maca aya yiwi ayi-dd eřam kuř aseḥqar.
- ¹² Necc yarɔey ict n txancet,
maca dewṛey asen d ijj n lmatal.
- ¹³ Inni iqqimen ɣar tewwart *n tendint* ssawařen xafi
uřa d izřan n yenni issessen ccrab.
- ¹⁴ Necc *maca* ttettary ɣark, *a SIDI!*
Aqa din ijj n řweqt n uḥinni, *a AREBBI,*
s řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren.
Arr-dd xafi di řaman n usenjem nnek.
- ¹⁵ Jbed ayi-dd zeg ubaryuɔ u ejj ayi war ttxebbiy!
Ejj ayi ad twafekkey zeg inni i d ayi icarrhen u zeg waman yuğyen.
- ¹⁶ War tteji ad ayi tawi řhemřet, řağay ad ayi isarɔ,
anu ad xafi ibellee aqemmum nnes.
- ¹⁷ Arr ayi-dd, *a SIDI,* maɣar tamexsiwt nnek icewwaren teřbeḥ.
Qřeb ɣari ełahřab arreḥmet nnek ifeyyɔden.
- ¹⁸ War tteffar ca ayembub nnek x umsexxar nnek,
maɣar necc twaḥřareɣ.
Arr ayi-dd dawehda.
- ¹⁹ Ades ayi-dd ɣar řeemar inu, fekk it.
Fdi ayi di ssibbet n řeedyan inu.
- ²⁰ Cek tessned řear inu d usedḥi inu d řefdiḥet inu,
aqa marra inni i d ayi iḥeřřaren *bedden* zzatek.
- ²¹ Aseḥqar yarɣ ayi uř u necc qeɔey ařtas.
Necc rajiy aziğez, *maca* walu, u *rajiy* inni d ayi i ɣa ieezzan,
maca war ufiy *uřa d ijjen*.
- ²² Nitni ggin ssem di macca inu
uca i ufadi inu ggin ayi ad sweɣ řxeğ.
- ²³ Ejj ttabřa nsen ad tedweř d řfex
uřa d ict n tsendect i yenni akidsen ibedden.
- ²⁴ Sɔaryeř tiřtawin nsen ḥima war ttwiřin *ead*
uca arr tijennatin nsen ad ttenhezzant řebda.
- ²⁵ Zeğee xasen asear nnek
u ejj řḥaduq n lyaɔab nnek ad ten iřqef.
- ²⁶ Ejj řmargeḥ n tzeddiyt nsen ad idweř d řxarbet,
maḥend war *days* izeddeɣ *ead* uřa d ijjen.
- ²⁷ Maɣar nitni darracen x weryaz nni tuɣa tewtid cek
uca s řḥard nsen arnin i řeḥriq n yenni itwařeqqfen zzayek.
- ²⁸ Arr ddenb x ddenb nsen
u war ten tteji ad dd-asen di tsegda nnek.

IZEHHIDEN

²⁹ Ejj iten ad twamħan zeg wedlis n tudart
u war twazemmamen ca ħar imseggaden.

³⁰ Maca necc aqa-yi di řeyben u qeđey.
Asenjem nnek, a AREBBI, issgaēēed ayi sennej.

³¹ Necc ad sebbħey isem n AREBBI s yijj n yezři
u s uqadi ad as ssemyarey.

³² Aya ad yarđa SIDI ktar zeg ijj n ufunas,
zeg ijj n umwa s waccawen d tecđect temsebđa.

³³ Imwađēen inni tt izrin, ad farħen,
inni yarezzun x AREBBI, aqa uř nwem ad iddar.

³⁴ Maħar SIDI ittesřa ħar imezřađ
u war isseħqiri ca imeħbas nnes.

³⁵ Ejj ajenna d temmurt ad t ssemyaren,
řebħur d marra min daysen ittenhezzan.

³⁶ Maħar SIDI ad issenjem řihyun
u ad ibna ēawed tinnedam n Yahuda
u nitni ad din zedyen u ad tt warten.

³⁷ Zzariēet n imsexxaren nnes ad tt teđtef d tasyart
u inni ittexsen isem nnes ad days zedyen.

70¹ I umeqqran n imeynajen. Zi Dawud. I řidaret.

² A AREBBI, deħyat ħima ad ayi tessnejmed,
a SIDI, ħima ad ayi teawned.

³ Ejj inni yarezzun řēmar inu
ad twaxarewđen u ad ssuffaren ixef nsen,
ejj inni yaređtan x řħar, ad dewřen ħar đeffar u ad twassbehdřen.

⁴ Ejj iten ad đđfen řmunet i issdaheģen ařami i ħa twasbehdřen,
inni din iqqaren “Ha, ha!”

⁵ Ejj marra inni xak yarezzun, ad arcqen, ad farħen dayk.
Iři inni ittexsen asenjem nnek ad inin řebda “AREBBI d ameqqran!”

⁶ Necc di řeyben u zeřđey, a AREBBI, deħyat ħari.
Cek d twiza inu d umsenjem inu, a SIDI, war ttēđtař ca!

71¹ Necc ttcařey xak, a SIDI,
ejj ayi ēemmarř war ttsedħiy i řebda.

² Fekk ayi s tsegda nnek u arxu ayi.
Arr-dd ħari amezzuħ nnek u senjem ayi.

³ Iři i necc d ijj n jjarf i tzeddiyt ħima ad ħars dd-asey řebda.
Cek tweřsid ħima ad twassnejmey,
maħar cek d tařđart inu d lburj inu.

⁴ AREBBI inu, senjem ayi zeg ufus n ueeffan,
zeg ufus n wenni iggin řħar u zi bu-ħezzu.

IZEHHIDEN

⁵ Maɣar cek d asitem inu, Sidi inu, SIDI, *cek* d atecři inu zi temzi inu.

⁶ Zeg uɛeddis *n yemma*, tuɣa-yi ɛemmdeɣ xak,
zeg wami dd-ffyeɣ zeg uɛeddis *n yemma*,
aqa cek d amɛawen inu, necc sebheɣ cek řebda.

⁷ I waṭṭas necc am ict *n řeɛřamet*,
maca cek d amcan inu ijhed i tarewřa.

⁸ Ejj aqemmum inu ad iccur s usebbeḥ nnek,
ass imun s ccan nnek.

⁹ War xafi ttmenḍar deg wussan *n tewsar* inu,
war d ayi semmeḥ mařa jjehd inu iruḥ.

¹⁰ Maɣar řeɛdyan inu ssawařen xafi
u inni yarezzun řeɛmar inu, mmcawaren jmiɛ.

¹¹ Nitni qqaren “AREBBI ismeḥ days.
Dfarem t u menɛem t, maɣar war din bu umsenjem.”

¹² A AREBBI, war tɣimi tigg^wejed xafi,
a AREBBI inu, ewc ayi deɣya afus.

¹³ Ejj iɣrimen *n tudart* inu ad twasedḥan u ad twaccen,
ejj inni yarezzun ad ayi ggen řyar ad twadřen s useḥqar d řefḍiḥet.

¹⁴ Necc maca ad qqimeɣ ttrajiy řebda
uca ad arniɣ *ɛad* ɣar usebbiḥ nnek.

¹⁵ Aqemmum inu ad ibarreḥ s tsegda nnek,
asenjem nnek, ass imun,
maɣar necc war ssineɣ řqedd nnes.

¹⁶ Necc ad dd-aseɣ s tmegga timeqqranin *n Sidi inu, SIDI*,
necc ad idareɣ tasegda nnek, myir tenni nnek waha.

¹⁷ A AREBBI, cek tuɣa tesseřmaded ayi zi temzi inu
u necc ɣars ař ass-a ttbarrheɣ s řeɛjayeb nnek.

¹⁸ A AREBBI, war d ayi semmeḥ ca, waxxa necc wsareɣ cabey,
ɣars ař i ɣa ḥajiy i jjiř-a x *tmegga n* uɣus nnek uřa x *tmegga* nnek timeqqranin
i marra min dd i ɣa yasen.

¹⁹ A AREBBI, tasegda nnek tiweḍ ɣars ař sennej *qaɛ*,
maɣar cek teggid timegga timeqqranin!
A AREBBI, man wen iḡan am cek!

²⁰ Aqa cek tejjid tekka xafi aṭṭas *n řeḥřarat* d řyar,
waxxa *amenni* cek ad ayi tesseddared ɛawed
uca ad ayi tessuffyed zeg waman yuḡyen *n temmurt*.

²¹ Cek tarrid řemyaret inu ad temɣar
u cek ad ayi-dd tennḍed s ufewwej nnek.

²² Ad cek qadiɣ *ɛawed* s lharpa, x řaman nnek, a AREBBI.
Ad zehhdeɣ s řgambri, a Amqeddas *n Israyil*.

²³ Iyencicen inu ad sřiwřewen i cek, aqa ad zehhdeɣ i cek
uřa d řeɛmar inu nni tefdid cek.

²⁴ Uřa d iřes inu ad iḥaja x tsegda nnek ass marra,
maɣar inni yarezzun ad ayi ggen řyar, ssufaren ixef nsen,
iwa twafedḥen.

72¹ I Suliman.

A AREBBI, ewc *tiyit* i ujeġid *maħend* ad iħakem *am cek* u ewc tasegda nnek i mmis n ujeġid.

² Xenni netta ad iħakem řgens nnes s tsegda u řmusakin nnek s řħeqq.

³ Idurar ad iwyen řehna i řgens, uřa d tiwririn s tsegda.

⁴ Netta ad iħakem řmusakin n řgens, netta ad issenjem tarwa n imezřad uca ad irbez wenni *ten* iħeřřaren.

⁵ Nitni ad zzayek gg^weden min řa tekk tfuct *teġa* u taziri *ad tesscen* udem *nnes*, zi jjiř ař jjiř.

⁶ Netta ad dd-ihwa x arrbie iwejden i weħtac am tinecnacin issarđaben tammurt.

⁷ Deg wussan nnes ad innuwar umsegged u ad din yiři řehna ifeyyđen řars ař tettafed taziri war teġi ead.

⁸ Netta ad iħkem zi řebħar ař řebħar u zeg iyzar ař tineggura n temmurt.

⁹ Inni izeddyen di řexřa ad qqunjeřen zzates u ředyan nnes řeřhen taeejjajt.

¹⁰ Ijeġiden n Tarcic ad dd-iwyen ict n tewhibt, ijeġiden n Caba d Saba ad dd-qarrben tarzifin.

¹¹ Marra ijeġiden ad as ađaren, marra řegnus ad as sexxaren.

¹² Mařar netta ad ifekk amezřuđ wenni řars ittřayan uřa d řmeskin d wenni war řars ameawen.

¹³ Netta ad iřteq wenni iđeefen d umezřuđ u netta ad issenjem řeemar n imezřad.

¹⁴ Netta ad iffek řeemur nsen zi ddeġ d řeunf u idammen nsen ad sekk^wan ařřas di titřawin nnes.

¹⁵ Netta ad iddar uca immewc as wureř zi Caba uca ad as sejden řebda, ass marra ad t barken.

¹⁶ Ad yiři ijj n ufeyyed n imendi di temmurt x tqiccat n idurar, řyiġet nnes ad tenhezz am *tcejjura* n Lubnan u inni zi tendint ad nuwwaren am ayemmuy *aziza* di temmurt.

¹⁷ Isem nnes ad iqqim i řebda.

Min řa tekk tfuct ad yejj udem nnes ad yareqq, ad inuwwar isem nnes uca ad twabarken nitni u marra řegnus ad t ssemyaren.

¹⁸ Ad itwabarek SIDI, AREBBI, AREBBI n Israyil. Netta ittegg řeeyayeb, netta waha.

¹⁹ Ad itwabarek isem n ueuġi nnes i řebda.

Iři ad tetwaccur marra tammurt s ueuġi nnes. Amin, *wah*, amin.

²⁰ Tiziġatin n Dawud, mmis n Yassa, aqqa kemmřent.

ADLIS WISS TRĀTA: IZEHHIDEN 73-89

73¹ Aزههد n Asaf.

U aqa AREBBI d ašebħan i Israyil, i yenni s wuř iřfan.

² Necc maca, eřaħař tuya idaren inu ffyen zeg webrid,
war iqqim walu ad ħřuğden iřuraf inu.

³ Mağar necc tuya usmey zeg ibuhařiyen,
řami zriy aqa iceffanen mliħ i ġan.

⁴ Mağar war din bu tisyunin i řmewt nsen
u aqurar n ayt bab n tzemmar nsen aqa ibedd nican.

⁵ Nitni war carrcen deg warber n iwdan
u war twařeqqfen am wezyen ameqqran n bnadem.

⁶ X uyenni tettayeř asen-dd nnfaxet am tseddect ġar yiri nsen
uca iřeħħef asen řeunf am ijj n warruđ.

⁷ Tiřřawin nsen twaffyent zi tadunt,
nitni eeddun řexyařat n wuř.

⁸ Nitni stehzan u s břayřay ssawařen x řğar, x ddeğ,
aqa ssawařen-dd zi sennej.

⁹ Nitni arezzmen uqemmmum nsen x ujenna
u iřes nsen iggur x temmurt.

¹⁰ X uya inneqřeb řgens nnes dinni,
aman ifeyyden ttsekkafen ten nitni.

¹¹ Nitni qqaren “Mammec i ġa issen AREBBI *man aya?*
Ma aqa din tussna ġar Umeuđi x kuřci?”

¹² Xzar, aqa-ten d iceffanen,
ead ddaren řebda di řhudnet, u ssemyaran agra nsen.

¹³ Wah, amenni waha ssizedgey uř inu
u ssirdey ifassen inu di tazdugi.

¹⁴ Ass marra twayezziy
u kuř řřbeħ twatxetxey.

¹⁵ Mři nniy “Ad ssiwřey ta d ta!”,
xzar, iři ydarey jjiř n iħenjiren nnek.

¹⁶ Ittřiğ ayi *zemmařey* ad fehmeğ aya,
maca di tiřřawin inu ittawi-dd *myir* tamara,

¹⁷ ġars ařami udfey di tzawiyyin n AREBBI
u fehmeğ taneggarut nsen.

¹⁸ Wah, cek tessrusi ten x imucan itteħruğuden,
cek tyeřřred ten d řxirbat.

¹⁹ Mammec dewřen twaredğen deg ict n tecti,
twamħan u twaqđan s iceřwawen issagg^waden.

²⁰ Am ict n tarjit ġar ufaqi, a Sidi,
ammu i ġa tessetħqared *abeyyen* n řexyař nsen xmi dd i ġa tfaqed.

- ²¹ Maɣar uř inu tuɣa itwassarzeg *di řweqt nni*
u ittejju ayi řehriq di tyezzař inu.
- ²² Necc tuɣa-yi d aqeffuħ,
tuɣa-yi am ict n zzayřet d tameqqrant ɣarek.
- ²³ *Ǝad maca* řebda aqa-yi ɣark,
cek teřřfed ayi zeg ufus afusi inu.
- ²⁴ Cek ad ayi tgewwded s ccwar nnek
u awarni man aya ad ayi teksid ɣar ueuđi nnek.
- ²⁵ Man wen i ɣari deg ujenna ħaca cek?
Akidek war tzemmar uřa d ict n tmesřact ad ayi tarđa.
- ²⁶ Mařa arrimet d wuř inu inu semmħen dayi,
xenni AREBBI d tařđart n wuř inu d tasyart inu i řebda.

- ²⁷ Maɣar xzar, inni zzayek ittegg^wejen, ad fnan.
Kuř ijj wenni xak ittheyyđen am ittqeħħeb,
cek ad t tkeħħeđed.
- ²⁸ Necc maca, ředaset inu i SIDI d mliħ i necc.
Necc ggiɣ Sidi inu, SIDI, d amcan n tarewřa inu
ħima necc ad barrħeɣ marra timegga nnek.

74¹ Axemmi n Asaf.

Mayemmi, *a AREBBI*, tendared i řebda?
Mayemmi i ɣa yary lyadaħ nnek x wuđi n dđmani n tarewsa nnek?

- ² Xemmem di tmesmunt nnek nni i tuɣa tkesbed zeg weċař uya,
taqbiċ n tesyart n řwart nnek tenni i tefdid,
adrar n řihyun wenni x tuɣa tzeddyed.
- ³ Sgaεeed iřuraf nnek ɣar min yareddġen i řebda!
Řeđu yarra marra di zzawect tamqeddast d řxirbet.
- ⁴ Inni cek iħeřřaren uyuren di řwest n imucan nnek n umsagar,
ssbeddan řeεřamat nsen d řeεřamat.
- ⁵ Itwassen *aqa wa* am *ijj n weryaz* issgaεeed ccwaqar di cbarq immcubbcen
- ⁶ u řexxu aržin *marra* inqacen jmiε s ccaqur d ifđisen.
- ⁷ Nitni qqeden timessi i tzeyyawin nnek,
aqa εarran Tazeddiyt n yisem nnek ɣars ař tammurt.
- ⁸ Nitni nnan deg wuř nsen “Ejj aneɣ jmiε ad ten nareddeđ!”
Ammu i ssaryen marra imucan n Umsagar n AREBBI di temmurt.
- ⁹ Řeεřamat nney war ten nettwiři *εad*, war da uřa d ijj n unabi *εad* uca uřa d ijj jaraney issen ař
meřmi *εad*.
- ¹⁰ Ař meřmi, *a AREBBI*, ad zzayek istehza wenni iħeřřaren?
Ma ad dayek iceqqef řeđu i řebda?
- ¹¹ Mayemmi i tettegged ad dayney ismeħ afus nnek, afus nnek afusi?
Suffuy it zeg weħsin *n upartessu* nnek,
qđa *xasen*.

IZEHHIDEN

- ¹² Zeg wečhař uya aqa SIDI d ajeđid inu.
Netta d wenni i ittawyen isenjamen di řwest n temmurt.
- ¹³ S tzemmar nnek tfetqed řebřar,
izeđifen n řhaycat teddzed iten x waman.
- ¹⁴ Cek trebzed izeđifen n Liwiyatan,
tewcid it d macca i řgens n řexřa.
- ¹⁵ Cek tarrid řeunřar ad idduqgez uřa d tiyzart,
cek tessizyed iyezran i ittazzřen břa qeřtu.
- ¹⁶ Ass nec, nec uřa d ģiřet,
cek teggid din tafuct d tziri.
- ¹⁷ Cek tessmetned marra iymiren n temmurt,
anebdu d tgerst aqa teggid as tifras.
- ¹⁸ Eqeř x man aya: řeudu isseřqar SIDI
u ijj n řgens d abuhaři iceqqef deg yisem nnek.
- ¹⁹ War tticc řeemar n tejlilleřt nnek i řewřuc,
war tettu i řebda tudart n řmusakin nnek.
- ²⁰ Xzar řar řeahd nnek, mařar *deg* imucan n řřam di temmurt
aqa daysen tudrin n řeunf.
- ²¹ War ttejji wenni itwařeřřaren ad dd-ieqeb s usedři,
ejj řmeskin d umezřad ad sebbřen isem nnek.
- ²² Kkar bedd, a AREBBI, belleε ddeewet nnek,
xemm mammec cek isseřqarran ibuhařiyyen ass imun.
- ²³ War ttettu ca ařuyyi n iyrimen nnek,
asbuεar n yenni i xak iyewwřen
ittgaεεad řar ujenna břa aqeřtu.

75¹ I umeqqran n imeynajen. ‘War ttareddeđ!’ Azeħhed n Asaf. Izři.

- ² Neccin nettqada cek, a AREBBI, nettqada!
Aqa isem nnek yudes, aqa řeεjayeb nnek ssawařen x *man aya*.
- ³ Mařar necc ad řřfey řřař itwaggen,
ad ggeř ccraε s řřeqq.
- ⁴ Tammurt ak-d marra imezday nnes fesyen,
maca necc ssmettney ipilaren nnes. Sila.
- ⁵ Necc nniř i ibuhařiyyen “War ttegg^wedem ca!”
u i iεeffanen ‘War ssgaεεadem icc!’
- ⁶ War ssgaεεadem icc nwem *ammu* sennej,
war ssawařen s nnfaxet.
- ⁷ Mařar asgaεεed war dd-ittas zi ccarq
niř zi řřarb uřa zi řexřa.
- ⁸ Mařar AREBBI d řqadı.
Netta isseħekk^wa ijjen u issgaεεad wenneđni.
- ⁹ Mařar aqa *din* ijj n řkas deg ufus n SIDI
u binu ittegg kuffu u itwaxeđad marra.

IZEHHIDEN

Netta ittkebba zzayes.

Marra ieffanen n temmurt ad žemmen uřa d antun nnes zi swadday umi zzayes i řa swen.

¹⁰ Necc ad t barrřey i řebda qaε,
necc ad zehhdey i AREBBI n Yaεqub.

¹¹ Necc ad zedmey marra accawen n ieffanen,
accawen n imseggaden ad twassgaεden.

76¹ I umeqgran n imeynajen. Ak-d uzenzun.
Azehhed n Asaf, izři.

² SIDI itwassen di Yahuda,
isem nnes d ameqgran di Israyil.

³ Taxzant nnes aqa-tt di Salim
u tazeddiyt nnes di řihyun.

⁴ Dinni yarza fritcat yareqqen n řqews,
tcappa n useřqi d ssif uřa d amenyi. Sila.

⁵ Cek tessagg^waded u tjeħded
x idurar n tkeccadt.

⁶ Inni ijeħden deg wuř twakeccden.
Nitni nnudmen, řřšen

uca uřa d ijj zeg iryazen imeħden war izemmar ad imearra.

⁷ S utextex nnek, a AREBBI n Yaεqub,
akarru d uyis řarqen deg yiđes.

⁸ Cek, *wah* cek tessagg^waded
u wi i izemmaren ad iqqim ibedd zzat i wudem nnek
xmi dd i řa ikkar lyadab nnek?

⁹ Zeg ujenna teggid ad itwaseř řřukm.
Teřřef tegg^wudi tammurt uca tesseyd,

¹⁰ umi ikkar SIDI maħend ad icarree,
ħima ad ifekk marra imwadēen n temmurt. Sila.

¹¹ Mařar afugem n iwdan ad cek iqada,
min iqqimen n ufugem ad t ssusmen.

¹² Wcem lwuεud u ggem zzaysen zzat i SIDI, AREBBI nwem.

Ejj marra inni d as-dd innđen ad awyen řřdaqi i wenni ittxeřřa ad zzayes gg^weden,

¹³ wenni ittekksen i řřukkam buħbeřat nsen,
wenni i issagg^waden ijeřiden n temmurt.

77¹ I umeqgran n imeynajen. Sadu ufus n Yadutun.
Azehhed n Asaf.

² Necc ssgaεdey tmijja inu řar AREBBI uca řayiy,
ssgaεdey tmijja inu řar AREBBI
u netta ad ayi iseř.

IZEHHIDEN

³ Deg wass n řeřšaret inu arzuy Sidi inu.

S ğiřet sswizzđey afus inu břa mma ad as arxuy,
řeemar inu yugi ad itwaezza.

⁴ Umi tuya ttidarey AREBBI, *xenni* ttzehharey, ttxemmamey,
xenni yarxu buřbeř inu. Sila.

⁵ Cek tmeneed tiřřawin inu ad qqiment faqent,
necc nnhewřey u war ssiwřey.

⁶ Necc ttxemmamey deg wussan n weřař uya,
necc ttidarey isegg^wusa n ikuden *iedun ařřas zeg wami* .

⁷ Necc ttxarrsey deg uzenzun inu s ğiřet,
xmi ttxemmamey necc deg wuř inu u buřbeř inu yarezzu.

⁸ Ma ad *aney* inđar Sidi inu i řebda
u war *xafi* itřřinni ead?

⁹ Ma tbedd tmexsiwt nnes icewwaren i řebda?
Ma itwabđeř lwaed *xenni* zi jjiř ař jjiř?

¹⁰ Ma ittu Arebbi ařinni nnes?
Ma di lyađab nnes ibellee arreřmet nnes?" Sila.

¹¹ Nniy "Wa d řeđdab inu,
aqa d isegg^wusa zeg ufus n Umęuđi x kuřci."

¹² Necc ad idarey timegga n SIDI,
ad eeqřey x řeėjayeb nnek n zic.

¹³ Necc ad barrřey s marra řexdayem nnek
u ad ssiwřey x marra min teggid.

¹⁴ A AREBBI, abrid nnek aqa di tqeddast *i yeđa!*
Man wen *i yeđan* d Arebbi ameqqran am AREBBI?

¹⁵ Cek d Arebbi wenni ittegggen řeėjayeb,
cek tessecned tizemmar nnek jar řegnus.

¹⁶ Cek tefdid řgens nnek s uyiř nnek,
tarwa n Yaęqub d Yusuf. Sila.

¹⁷ Aman řrin cek, a AREBBI, aman řrin cek uca arjijjen,
wah aman yuřyen nnhewřen.

¹⁸ Iseynuten iđeqqřen farryen-dd aman nsen,
iseynuten yuęřan ssgaęden tmijja nsen uřa d fritcat n řqews nnek đwint da d diha.

¹⁹ Ittenneđ řřess n wajjaj nnek,
assamen ggin tifawt x ddunit,
tammurt tenhezz tarjijj.

²⁰ Abrid nnek *icuuq* di řebřar u amesraq nnek deg waman imeqqranen
uca war binen iřuraf *n iđaren* nnek.

²¹ Cek tnedhed řgens nnek am ict n řřimmart
s ufus n Musa d Harun.

78¹ Axemmi n Asaf.

A řgens inu, ewc amezzuy i ccariea inu!
Meyyřem amezzuy nwem řar wawařen n uqemmum inu.

² Necc ad arzmey aqemmum inu s wawař iweznen,
necc ad barrřey řemeani innuffaren zeg weřař uya,

³ inni nesřa u nessen
u inni d aney řajan ibabaten nney.

⁴ Neccin war ten netteffar zi tarwa nney, zi jjiř i dd řa yasen.
Ad nbarreř s tmeġga isebbřen n SIDI
u s tmeġga ijehden d řeġjaye b nni tuya igga.

⁵ Mayar netta igga ict n cchadet di Yaęqub
uřa d ict n ccariea di Israyil

nni tuya yumur i ibabaten nney
mařend ad tt ssyaren i tarwa nsen,

⁶ mařend jjiř i dd řa yasen ad issen,
iřenjiren nni i dd řa itwaxeřqen *awarni asen*

u *xenni* nitni ad kkaren ad tt sseędun i tarwa nsen

⁷ mařend nitni ad ssarsen řaman nsen x AREBBI
u war ttettun ca timeġga n AREBBI,
maca ad řdan tiweřša nnes,

⁸ war ttiřin amecnaw ibabaten nsen,
ijj n jjiř aęennan u iyewwęyen,
ijj n jjiř s wuř war imten u s yijj n arruř iydaren Arebbi.

⁹ Ayt n Ifrayim, imjebbaden n řqews,
ęeqben deg wass n umenyi.

¹⁰ War řdan řeahd ak-d AREBBI
u uġin ad uyuren di ccariea nnes.

¹¹ Nitni ttun timeġga nnes d řeġjaye b nni i d asen isscen.

¹² Zzat i *tittawin* n ibabaten nsen igga netta ijj n řeġjeb,
di temmurt n Miřra, deg iyyar n řuean.

¹³ Netta ibđa řebřar uca isseřwa ten zzayes
u ijja aman ad bedden am weřbar.

¹⁴ Netta issqebbeđ iten s wass s useynu
u s řiřet marra s tfawt n tmessi.

¹⁵ Netta ibđa řejruf di řexřa
uca iwca i řgens ad isu s ufeyyeđ
amecnaw zeg waman yuęęyen.

¹⁶ Netta ijja řeunřarat ad feyyędent zi sseęař
u netta ijja aman ad hwan am iyęzran.

¹⁷ Maca nitni arnin di ddnub nsen xas
u deg wesęar deg Umęuęi x kuřci *umi tuya-ten* di tnezruft yuęęyen.

¹⁸ Nitni jarrben Arebbi deg wuř nsen
umi ttaren macca řar *mezri* n řeęmar nsen.

IZEHHIDEN

- ¹⁹ Nitni ssiwřen đidd i AREBBI, nnan
“Ma izemmar Arebbi ad issewjed ttabra di řexra?
²⁰ Xzar, netta iwta di teřđart
ařami dd-uzzřen zzays waman d iyezran.
Ma izemmar netta ad iwc ayrum
niř issewjed aysum i řgens nnes?”
²¹ S uyenni isra SIDI uca itwassary lyađab nnes.
Timessi tarya đidd i Yaεqub
u ikkar-dd lyađab nnes đidd i Israyil,
²² mařar nitni war tciřin ca x AREBBI
u war uminen deg usenjem nnes.
²³ Netta yumur iseynuten sennej
u yarzem tiwwura n ujenna.
²⁴ Ifarrey-dd xasen ‘manna’
u iwca asen imendi zeg ujenna.
²⁵ Marra ccin ayrum n ijebbaren.
Issekk asen macca nsen řar webrid ařami jjiwnen.
²⁶ Netta igga asemmiđ n manis dd-tenqar tfuct ad ikkar deg ujenna
u s tzemmar nnes issekk-dd asemmiđ n ljanub.
²⁷ Ijja aysum ad xasen-dd iwđa am *wenzar n tεejjajt*
u ijđad s wafriwen am ijdi n řebhur.
²⁸ Netta ijja iten ad wđan di řwest n řmargeh,
řar marra iyezdisen n tzeddiřin nsen.
²⁹ Nitni ccin u jjiwnen qae
u ksin min di tuřa đemeen.
³⁰ Nitni tuřa ead war twafekken zeg weđmae nsen,
macca tuřa ead deg uqemmum nsen,
³¹ *umi* i xasen ikkar lyađab n AREBBI
u netta inřa zeg inni iřan d iqebbuzen qae jarasen
u yarra-dd inni itwafarzen zi Israyil ad ađaren řar *tεejjajt n temmurt*.
- ³² Maca nitni qae amenni arnin ggin ddnub
u war uminen di řeεjayeb nnes.
³³ Netta ijja ussan nsen ad εdun am ijj n řefwar
u isegg^wusa nsen am ict n řεurret.
³⁴ Xmi ten i řa iney, arzun x Arebbi
u dewřen řars, arzun xas s cđaret.
³⁵ Nitni εeqřen aqa AREBBI d tařđart nsen
d Arebbi, Ameuři x kuřci, amefdi nsen.
³⁶ Maca nitni ssiemiřen s uqemmum nsen
u s yiřes nsen sřarriřen xas.
³⁷ Uř nsen war t tuři ca imten akides,
war uyuren s teřdiqt ak-d řeahd nnes.
- ³⁸ Netta *maca* tuřa yareřhem *daysen* u ifdi řmueřiyet,
war yareddeř, maca ařtas n twařawin ijja zi lyađab nnes
u war issekkar marra asear nnes.

IZEHHIDEN

- ³⁹ Netta ieqeř aqa nitni myir d aysum waha,
am ijj n usemmiđ ieeddu war dd-itteiqqib.
- ⁴⁰ Mečar n twařawin searen t di řexřa,
ggin as řehriq di řexřa!
- ⁴¹ Twařat awarni tenneynit qeğben Arebbi
u ggin řehriq i Umqeddes n Israyil.
- ⁴² Nitni war eqiřen ca ead x ufuš nnes,
x wass nni řami ten ifda zeg ufuš n yijjen i ten iħsaren,
- ⁴³ ařami igga řeeřamat di Miřra
uřa d řeejayeb deg iyyar n řuēan,
- ⁴⁴ ařami igga iyezran nsen ad dewřen d idammen
uřa d marra řeunřarat nsen
ħima nitni war zemmaren ad zzašsen swen ead.
- ⁴⁵ Netta issekk jarasen ijj n weyraf n ibeēēac i ten iccin
uřa d iqarqriwen, inni ten teħħan.
- ⁴⁶ Netta iwca min ħarsen iħemmyen i tmuyri ittetiēēen
uřa d řřabet nsen i tmuyri n weyřaf.
- ⁴⁷ Inya tazayart nsen s tebrurri
uřa d izemmuren nsen s ibquqen imeqqrannen n tebrurri.
- ⁴⁸ Netta ijja řmar nsen i ubruri
u tiħimriwin nsen i wassamen.
- ⁴⁹ Netta issekk řħaduq n lyađab nnes jarasen,
amuzzar d tefqeħt d řeħeřran,
umi dd-issekk lmalakat nnes s jrrayeħ.
- ⁵⁰ Netta iseggem ijj n umesraq i lyađab nnes,
war isseēizz x řeēmar nsen zi řmewt
uca isseēdu tudart nsen i řtaēun.
- ⁵¹ Netta inya marra imenza di Miřra,
amezwaru n tzemmar n teryast deg iqiđan n Ĥam.
- ⁵² Netta igga řgens nnes ad issgaēēed am wuği
uca issqebbeđ iten am ict n tiħimart di řexřa.
- ⁵³ Netta indeh iten di řaman, war gg^widen walu,
mayar řebħar idřa řeēdyan nsen.
- ⁵⁴ Netta iwyi ten ħar temmurt n zzawect nnes iqeddsen,
ħar wedrar-a nni d ikseb ufuš afuši nnes.
- ⁵⁵ Netta issuffey řegnus zzat i wudem nsen
u igga ad asen-dd tekkar tesħart nsen s ufiřu n řeēbar
u issezdey tiqebbař n Israyil deg iqiđan nsen.
- ⁵⁶ Maca nitni jarrben t u searen AREBBI, Ameuği x kuřci,
u war ħiđin cchadat nnes.
- ⁵⁷ Nitni dewřen ħar deffar uca ggin s řeydar am ibabaten nsen.
Nitni weddaren am ict n fritca n řqews i iffyen s řexdeē.
- ⁵⁸ Nitni ssekkaren lyađab nnes s řegēudi nsen
u hewřen asam nnes s řexyařat nsen ineqcen
- ⁵⁹ AREBBI isřa man aya uca itwassary lyađab nnes
uca idweř iēiff ařtas zi Israyil.

IZEHHIDEN

- ⁶⁰ Netta ijja tazeddiyt nnes di Cilu,
aqiḍun mani tuḡa izeddey jar iwdan.
- ⁶¹ Netta yarra tizemmar nnes ḡar tḡebbast
uṛa d talwizt nnes ḡar ufuṣ n wenni t iḡeṣṣaren.
- ⁶² Netta isellem ṛgens nnes i ssif
u ixeyyeq aṭṭas x tesḡart nnes.
- ⁶³ Timessi tecca iḡudriyyen nsen
u tiezariyyin nsen war xasent dd-iwyen iyennijen.
- ⁶⁴ Ikehhanen nsen wḍan s ssif
u tijaṛ nsen war runt ca.
- ⁶⁵ Xenni ifaq-dd Sidi inu amecnaw ca n yijj tuḡa iṭṭṣen,
amecnaw ijj n bu-teyruḍt nni issyuyyu zi binu.
- ⁶⁶ Netta iwta wenni t iḡeṣṣaren ḡar ḍeffar,
igga daysen řefḍiḡet i řebda.
- ⁶⁷ Aqiḍun n Yusuf inḍar it
u taqbič n Ifrayim war tt ifarz.
- ⁶⁸ Ifarz taqbič n Yahuda,
adrar n řihyun wenni tuḡa ittexs.
- ⁶⁹ Ibna zzawect nnes tamqeddast, am řegḡudi,
am temmurt nni issemten i řebda.
- ⁷⁰ Netta ifarz amsexxar nnes Dawud
u iksi t zi řkurit n wuḡi.
- ⁷¹ Ijja it ad dd-yas zi ḡar ḍeffar n wuḡi,
maḡend ad yarwes Yaḡqub, ṛgens nnes, uṛa d Israyil, řwart nnes.
- ⁷² Netta yarwes iten ḡlaḡsab tasegda n wuṛ nnes
uca igewwed iten s ufuṣ ijehden nnes.

79¹ Azehhed n Asaf.

- A Arebbi, řegnus udfen řwart nnek.
Nitni ssexemjen zzawect nnek tamqeddast,
arrin Urcalim d řxirbat.
- ² Řxecbat n imsexxaren nnek wcin tent d macca i ijḍaḍ n ujenna,
aysum n iṣḍiqen nnek i řewḡuc n temmurt.
- ³ Idammen nsen zeḡḡen ten am waman ḡar marra iyezdisen n Urcalim
uca uṛa d ijj war *ten* inḍiṛ.
- ⁴ Neccin nedweř d řefḍiḡet i jjiran nney,
d ustehzi d useḡqar i marra inni i d aney dd-innḍen.
- ⁵ Ar meřmi, a SIDI? Ma ad teqqimed tesḡared *ammu* i řebda?
Ma ad itwassary wasam nnek am tmessi?
- ⁶ Farrey asear nnek x řegnus inni war cek issinen
u x marra tigeldawin, tinni war ittṛiyin x yisem nnek.
- ⁷ Maḡar nitni ccin Yaḡqub
u areddḡen tazeddiyt nnes.

IZEHHIDEN

⁸ War xaney εeqqeř elahsab řmuεřiyet nney n zic.

Qeęeq, ejj arrehmet nnek ad kidney temsagar,
mayar neccin neđeef ađtas.

⁹ Ewc aney afus nnek, a AREBBI, di řtwee n uεuęi n yisem nnek
u senjem aney u seřreh ddnub nney di řtwee n yisem nnek.

¹⁰ Mayemmi i řa inin řegnus “Mani ięa AREBBI nsen?” Ejj antaqem n idammen itwassizzřen n
řgens nnek ad idweř itwassen jar řegnus zzat i tiřřawin nney.

¹¹ Ejj azehhar n umehbus ad dd-yas zzat i wudem nnek,
ejj uřa d řemyaret n uyir nnek ad tfekk iřenjiren n řmewt.

¹² Arr asen i jjiran nney abehdeř nsen sebea n tseqqar řar weřsin nsen,
abehdeř nsen i zi cek feđřen, a Sidi inu.

¹³ Neccin d řgens nnek d wuęi n ddmanni n tarewsa nnek.

Nettqada cek i řebda, zi jjiř ař jjiř.

Neccin ad nbarreh ccan nnek.

80¹ I umeqqran n imeynajen. S teynint n ‘Tlillicin’.

Cchadet n Asaf. Azehhed.

² Seř, aniči n Israyil, wenni i yarekk^wesen Yusuf am wuęi,
wenni ittyiman x ixiruben, ban-dd di tissiq!

³ Sekkar tizemmar nnek zzat i wudem n Ifrayim d Binyamin d Manassi
u as-dd řima ad aney tfekked.

⁴ A AREBBI, arr aney-dd u ejj aęembub nnek ad yary,
xenni ad netwafekk.

⁵ A SIDI, AREBBI n řeskarat,
mečar i řa tekked tettxeyyaqed zi tzaęit n řgens nnek?

⁶ Cek tessecced ten s weyrum n imeřřawen,
tarrid ten ad swen imeřřawen řřata n tseqqař.

⁷ Cek teggid aney d *ict n tcamma n* imcubbecen i jjiran nney
u řeedyan nney stehzazen jarasen.

⁸ Arr aney-dd, a AREBBI n řeskarat, u ejj aęembub nnek ad yary,
u xenni ad netwafekk.

⁹ Cek tqeřeed ict n tzayart zi Miřra,
tuzřred x řegnus, uca tezzud-itt *din*.

¹⁰ Cek tesswejdjed as *amcan* u tarrid tt-idd ad tewwet izewran
uca nettat tēemmar marra tammurt.

¹¹ Twassduryen idurar s tiři nnes
uca řefruε nnes *tuya-ten* am tcejjura n tengelt n Arebbi.

¹² Igga tiseđwin nnes ad awđent ař řebřar
u ifetwan nnes iziызawen ař iызar.

¹³ Mayemmi tyedřed iyebrawen nnes,
ařami marra inni dd-ittekken x webrid, řeqqden tt.

¹⁴ Iřef zeg weyřar *barra n tzayart* iqřeb itt

u řewħuc n řexřa heddan tt.

¹⁵ A SIDI n řeskarat, dweř-dd *yarney*, sijn-dd zeg ujenna, u xzar, u arzef tazayart-a

¹⁶ u tthilla di tzayart tenni iżžu ufuš nnek afuši u di tmemmit nni tessjehded i yixef nnek.

¹⁷ Aqa tetwassemed s tmessi, tetwaqdeε.

Zeg usegg^wed n uyembub nnek ad weddaren.

¹⁸ Ad yiři ufuš nnek ak-d weryaz n ufuš nnek afuši, ak-d mmis n bnadem wenni tessjehded i yixef nnek.

¹⁹ *Xenni* war xak nheyyed ca ħar deffar.

Ejj aney ad neddar, *xenni* ad nřaya x yisem nnek.

²⁰ A SIDI, AREBBI n řeskarat, arr aney-dd

u ejj ayembub nnek ad yary, u *xenni* ad netwafekk.

81 ¹ I umeqgran n imeynajen. S *teynint* n Ujitti. N Asaf.

² Šřiwřem i AREBBI, jjehd nney, duqqzem s řefraħet i AREBBI n Yaεqub.

³ Sgaεdem ict n yezři n usebbih, awi abendir, řgambri miziđ d lharpa.

⁴ Šuđem di řbuq ħar ubeddi n uyur u ħar tziri iqefřen, ħar wass n řeid nney.

⁵ Maħar ta d tawšiyet i Israyil d ict n lfarida i AREBBI n Yaεqub.

⁶ Igga itt d cħadet di Yusuf, řami dd-iffey đidd i temmurt n Miřra. Aqa šřiy ijj n yiřes war d as fehmeħ.

⁷ Tayruđt nnes fekkeħ tt zi ddqeř, ifassen nnes arxun zi tsuğet i *tuya yarebbu netta*.

⁸ Cek třayid di řeħřaret u necc fekkeħ cek zzayes. Necc arriħ-dd xak zeg wexxam innuffaren n wajjaj, ħar waman n Mariba qeğbey cek. Sila.

⁹ Seř, řgens inu, *xenni* necc ad cehdeħ di řwest nnek, Israyil, ma tersed cek ad ħari-dd tesřed s *tidett*.

¹⁰ War ħark ittiři ijj n arebbi d ayrib u cek war ttađar uřa i yijj n arebbi i war tessined.

¹¹ Necc d SIDI, AREBBI nnek, wenni cek dd-issuffyen zi Miřra. Arzem aqemmun nnek u necc ad t ccureħ.

¹² Maca řgens inu war isři ca ħar tmijja inu u Israyil war d ayi ixš.

¹³ S *uyenni* jjiħ ten i wuř nsen iqeřen, ařami i ħa uyuren di řecwar n *uzeğif* nsen.

¹⁴ Mři dd-isřa ħari řgens inu,

IZEHHIDEN

mři Israyil ixs ad yuyur deg ibriden inu!

¹⁵ Xenni mammec deyya iři qđiy x řeedyan nsen
u ad nndey afus inu đidd i yenni ten iħeşşaren.

¹⁶ Ad yiři inni icarrhen SIDI ssnieři ad sswađeen ixef nsen i SIDI
uca řweqt nsen ad iqqim i řebda.

¹⁷ Ad yiři aqa iwca as macca zi lemlih n yirden
u s tamment zeg wezru ad cek issjjiwen.

82¹ Azehhed n Asaf.

AREBBI ibedd deg wegraw n Arebbi.

Netta iħekkem s řheqq di řwest n irebbiten.

² Mečar i ya tekkem tħekmem s řyecc
u ad tessgaedem udem n ieffanen? Sila.

³ Ĥekmem s řheqq x wenni iđeefen u x iyujiřen,
ayem tasyart i wenni itwaħşaren u i umezřuđ.

⁴ Fekkem wenni iđeefen d umezřuđ,
kksem t-idd zeg ufus n ieffanen.

⁵ Nitni war ttessen u war fehmen,
gguren ttennden di tağest,
marra dsusa n temmurt ttenhezzan.

⁶ Necc nniy 'Kenniw d irebbiten,
kenniw marra d tarwa n Umeuđi x kuřci!'

⁷ Ead ad temtem am kuř bnađem
uca ad tewđam am kuř ijjen zi řħukkam.

⁸ Kkar, a AREBBI, Ĥkem x temmurt,
minzi cek ad tetťfed tasyart nnek zi marra řegnus.

83¹ Izři. Azehhed n Asaf.

² A AREBBI, war sseyđ,
war ttegg ixef nnek d adehcur, war seqqar ca, a Arebbi.

³ Mađar xzar, řeedyan nnek ttarrujduden,
inni cek icarrhen ssgaeden azeđif.

⁴ Di tnuffra ttxarrşen deg ijj n umuni n ccwar đidd i řgens nnek
uca ttemcawaren x yenni itwaħetťan zzayek.

⁵ Qqaren 'Asem-dd, ad ten nteħħa, am řgens,
ařami war ittidar ead deg yisem n Israyil.'

⁶ Mađar ttemcawaren s wuř d ijj
uca tteggem ijj n řeahd đidd i cek.

⁷ Iqıđan n Idum d ayt n Ismaeil,
Mu'ab d ayt n Hajar,

⁸ Jabal d Eammun d Eamaliq,
Filicit d imezday n řur.

IZEHHIDEN

⁹ Uřa d Accur immarni ħarsen.
Nitni wcin afus i ayt n Luř. Sila.

¹⁰ Egg asen am Midyan d Sisara,
am Yabin ħar yeyzar n Qicun.

¹¹ Nitni twateħħan ħar Eayn-Dur,
dewřen am řeybar i temmurt.

¹² Egg iten d tarwa n ttařifet nsen am Yurab d Di'b
u marra ayt n tzemmar nsen am Zabaħ d řalmunaε,

¹³ inni iqqaren

‘Ejj aney ad neřřef tizeddiyin n AREBBI i yixef nney d řwart.

¹⁴ A AREBBI inu, egg iten am yijj n uqellij ittennden *di řeεwin*,
am uřum zzat i wudem n usemmiđ.

¹⁵ Amecnaw timessi tessreqqa azyar
u amecnaw aceεεař ittett idurar,

¹⁶ azzeř ammu xasen s usemmiđ nnek
u snexřeε iten s tħaryađt nnek.

¹⁷ Reħħef udem nsen s řeħya,
maħend nitni, a SIDI, ad arzun x yisem nnek.

¹⁸ Ejj iten ad barrqen u ad arejfen i řebda
u ejj iten ad seđħan uca ad twahellken,

¹⁹ ħima ad ssnen, aqa cek waha i ħar iġa yisem n SIDI,
Ameuġi x marra tammurt.

84¹ I umeqqran n imeynajen, s *teynint n Ujitti*.
Zeg ayt n Quraħ. Azeħhed.

² Mammec tteizzent tzeddiyin nnek,
a SIDI n řeeskarat!

³ Řeεmar inu days mezri, *wah ifenna s uweħħec* x řemraħat n SIDI,
uř inu d weysum inu sřiwřiwen i Arebbi iddaren.

⁴ Uřa d zřawec ittaf ead ict n taddart
u tafarġest tufa ijj n řeuc i yixef nnes i di tessrusa issđawen nnes,
ħar iealřaren nnek, a SIDI n řeeskarat,
ajeġid inu d AREBBI inu!

⁵ Sseεd n yenni izeddyen di taddart nnek,
aqa-ten ttsebbaħen i cek břa qeřřu. Sila.

⁶ Sseεd n iwdan inni *ittafen* jjeħd nsen dayek,
inni iħeřřan ibriden iġaεeden ħar *zzawect nnek* deg wuř nsen.

⁷ Xmi ttcuqqan iyzar n imeřřawen, arrin t d ijj n řeunsar.
Uřa d anřar amezwaru ad *ten* issdurri s lbarakat.

⁸ Nitni ġguren zi jjeħd ař jjeħd, ad dd-banen ħar AREBBI di řihyun.

⁹ A SIDI, AREBBI n řeeskarat, seř i tzaġit inu,
sħess, a AREBBI n Yaεqub! Sila.

IZEHHIDEN

¹⁰ A AREBBI, *cek d* tcappa nney n useřqi,
aqa xzar ħar wudem n umedhun nnek!

¹¹ Maħar ijj n wass di řemraħat nnek iħřa x wařef *n wussan nneđni*.
Maelik ufiy ad beddey x tnebdat n taddart n AREBBI
uřa d atlae deg iqiđan n ueeffan.

¹² Maħar SIDI AREBBI d tfuct d tcappa n useřqi,
SIDI ad iwc aħinni d ueuđi.

Netta war isseizzi řxar deg inni igguren s řekmaret.

¹³ A SIDI n řeekarat, sseed n bnađem nni dayek ittiqqan.

85 ¹I umeqqran n imeynajen. Zeg ayt n Qurah. Azehhed.

² Cek tarđid x temmurt, *a* SIDI,
tessenqeřbed tameħbast n Yaεqub.

³ Tkessid řmueřiyet x řgens nnek,
tedřid marra ddnub nnes. Sila.

⁴ Cek tmeneed aduqqez n marra lyadıab nnek
u tesstewwjed řħaduq n lyadıab nnek

⁵ Arr aney, *a* AREBBI n usenjem nney,
u sebdeř lyadıab nnek.

⁶ Ma tersed ad xaney txeyyqed i řebda?
Ma ad tegged lyadıab nnek ad iqqim zi jjiř ař jjiř?

⁷ Ma war d aney tejjid ad neddar εawed,
ħima ad ac ifarħ řgens nnek?

⁸ Scen aney-dd tamexsiwt nnek icewwaren, *a* SIDI,
u ewc aney asenjem nnek.

⁹ Necc xsey ad sřey min i ħa issiweř Arebbi, SIDI,
maħar netta ad issiweř ak-d řgens nnes u ak-d iřdiqen nnes x řehna.
Ĥarwem, mařa nitni ad dd-dewřen ħar min xef ttcařen nitni.

¹⁰ Nican, aqa yudes-dd usenjem nnes i yenni t igg^weden,
ħima aεuđi *nnes* ad izdey di temmurt.

¹¹ Tamexsiwt icewwaren d teřdiqt ad msagarent,
tasegda d řehna ad mmsudumen.

¹² Tidett ad teymi zi temmurt
u tasegda ad tessijj ħar swadday zeg ujenna.

¹³ SIDI ad iwc uřa d min iřebħen
u tammurt nney ad tewc řyiġet nnes.

¹⁴ Tasegda ad as tizwar zzat i wudem nnes
u netta ad idfar jjurret n iřuraf nnes.

86¹ Tazağit n Dawud.

A SIDI, arr-dd amezzuɣ nnek *ɣari*, seř ayi, maɣar necc di řeyben u zeřdeɣ.

² Hđa x řeemar inu, maɣar necc d ařdiq,

a AREBBI inu, senjem amsexxar nnek, wenni i xak ittcařan.

³ Hinn xafi, a Sidi inu,

maɣar necc ttřayiy-dd xak ass am ikmeř.

⁴ Sfarh řeemar n umsexxar nnek,

maɣar i cek, a Sidi inu, ssgaeɛdeɣ řeemar inu.

⁵ Maɣar cek, a Sidi inu, d ařebhan u d amsameh

u ɣarek tamexsiwt icewwaren i marra inni ɣark dd-ittřayan, a SIDI.

⁶ A SIDI, seř i tzağit inu

u hekkar i tmijja n uheccem inu.

⁷ Deg wass n řehřaret inu ttřayiy-dd ɣark,

maɣar cek ad xafi dd-tarred.

⁸ Jar irebbiten war iği uřa d ijjen amecnaw cek, a Sidi inu,

u war din min yarwesen di tmegga nni teggid.

⁹ Marra řegnus i teggid, a Sidi inu, ad dd-asen

u ad ađaren zzat i wudem nnek

u ad sseuğen isem nnek.

¹⁰ Maɣar cek d ameqqran u d wenni ittegggen řeeyayeb,

cek wehdec d AREBBI i teğid.

¹¹ Scen ayi, a SIDI, necc ad uyureɣ di tidett nnek,

ssmun uř inu mağend ad gg^wedeɣ isem nnek.

¹² A Sidi inu, AREBBI inu, necc xsey ad cek qadiɣ

u necc ad cennεey isem nnek i řebda qaε.

¹³ Maɣar tamexsiwt nnek icewwaren temɣar xafi

u cek tessnejmed řeemar inu zi řağay n řaxart.

¹⁴ A AREBBI, ayt n nnfaxet kkaren-dd akidi

u bandiyyat n ayt bu-řeεnf arezzun ad *nɣen* řeemar inu.

Cek war ɣarsen teğid qibač i tiřtawin nsen.

¹⁵ Maca cek a Sidi inu, d ij n AREBBI d arħim d aħnin,

ɣark ttasie n řxađar d tmexsiwt icewwaren temɣar d teřdiqt.

¹⁶ Xzar-dd ɣari u tħinned xafi,

egg jjehd nnek deg umsexxar nnek

uca senjem mmis n tayya nnek.

¹⁷ Egg ict n řeεřamet di tħweε inu,

ħima inni d ayi icarrhen ad t zaren ad seđhan,

maɣar cek, a SIDI, tewcid ayi afus u tessfewwjed xafi.

87¹ Azeħhed, izři zeg ayt n Quraħ.

Dsas nnes *aqat* x idurar iqeddsen.

² SIDI ittexs tiwwura n řihyun ařtas

IZEHHIDEN

x marra tizeddyin n Yaεqub.

³ Timesřayin yuεřan qqarent xam,
a tandint n AREBBI. Sila.

⁴ Necc ad sseεqřey Rahab d Babil ęar yenni d ayi issnen.
Xzar, Afiliřtini d Uřuri ak-d Ukuci. ‘Wanita itwaxeřqed-dd din.’

⁵ Maca x řihyun ad inin ‘*Ina marra twaxeřqen-dd days!*’
u Ameuęi x kuřci ad tt issemten.

⁶ SIDI ad izemmem di lista n řegnus
‘Wanita ixřeq-dd din’. Sila.

⁷ Am yenni tyennjen am yenni icetřřen
Tařawin inu marra dayem!’

88¹ Izři, azehhed zeg ayt n Quraę. I umeqqran n imeynajen,
s *teynint* n ‘Izři n wecđan’ ęar řeřřaret.
Axemmi n Himan, Azraęi.

² A SIDI, AREBBI n usenjem inu,
deg wass i di dd i ęa syuyyey ęark s ęiřet,

³ ejj *xenni* ad dd-tas tzaęit inu zzatek,
ewc amezzuę nnek i uřayi inu.

⁴ Maęar řeemar inu ijjiwen s řmuřibat
u tudart inu tudes-dd řaxart.

⁵ Necc twaęessabey am yenni dd-ihekk^wan deg weřfur n *wenđerř*,
necc am ijj n weryaz ijehden umi war days jjhed *ead*.

⁶ Necc aqa ttwaęuzey jar imettan,
am yenni itwanyen ttezzřen deg wenđerř,
inni war ten tettidared *ead*
u twaęeđeen zeg ufus nnek.

⁷ Cek teggid ayi deg wenđerř yuęęen qae,
di taęest, di řaęay.

⁸ Afugem nnek aqa-t xafi
u s marra řemwaj nnek tessehekk^wid ayi. Sila.

⁹ Imqarraben inu tessigg^wejed iten xafi,
tarrid ayi d nnei i nitni.
Necc itwabelleε xafi, war zemmareę ad dd-ffyey.

¹⁰ Tiřř inu teemec s řeyben.

A SIDI, ass marra ttřayiy ęark,
necc ksiy ęark ifassen inu.

¹¹ Ma ad tegged ijj n řeεjeb deg imettan?
Niy ad dd-kkaren inni immuten, ad cek qadan? Sila.

IZEHHIDEN

¹² Ma ad barrhen s tamexsiwt nnek icewwaren deg wendeř,
s teřdiqt nnek deg uhellek?

¹³ Ma ad twassnen řeejayeb nnek di taęest
u tasegda nnek di temmurt n tattut?

¹⁴ A SIDI, necc ttřayiy cek
u tazaęit inu tettas-dd zzatek yar uteffu.

¹⁵ Mayemmi, a AREBBI, tneřtaređ řeemar inu
u mayemmi tetteffared aęembub nnek zzayi?

¹⁶ Zi temęi inu aqa-yi di řeyben u ggur ad mmtey,
ksiy ihudditen nnek xafi,
necc twaęşarey zzaysen.

¹⁷ Tettekk xafi třaryat n tmessi n lyadıab nnek,
jjrayeę nnek tteęęant ayi.

¹⁸ Ass marra ttenędent ayi-dd amecnaw aman,
ttquwwarent ayi-dd marra.

¹⁹ Ameizz inu d ameddukeř inu tessigg^wejed iten xafi,
iećiren inu aqa-ten s taęest twareęęfen.

89¹ Axemmi n Itan, Azraęi.

² Ad yennjeę x tmexsiwt icewwaren n SIDI i řebda,
ad barrheę tařdiqt nnek s uqemmum inu zi jjiř ař jjiř.

³ Maęar necc nniy “Tamexxiwt icewwaren tetwabna i řebda,
aqa tessmetned tařdiqt nnek deg ijenwan.”

⁴ “Nec ggiy ijj n řeahd ak-d wenni farzey i yixef inu,
jjuęę i umsexar inu Dawud

⁵ ‘Nec ad ssmetney zzarięet nnek i řebda
u ad bniy řkursi nnek zi jjiř ař jjiř.’ ” Sila.

⁶ Ijenwan ttqadan řeejeb nnek, a SIDI, uřa d agraw n imęeddasen ittqada cek x řaman nnek.

⁷ Maęar man wen deg iseynuten izemmar ad itwęebbar ak-d SIDI,
man wen jar ięenjiren n Arebbi yarekk^wes di SIDI?

⁸ SIDI iwęar aęęas deg weęraw n imęeddasen
u marra inni d as dd-innęden gg^weden zzayes.

⁹ A SIDI, AREBBI n řeęskarar,
man wen yar ięa tizemmar am cek, a SIDI!
Řaman nnek ittenneđ i cek.

¹⁰ Cek tęekkmed x nnfaxet n řebęar, xmi dd-ttnekkaren řemwaj nnes, aqa cek taressid iten.

¹¹ Aqa trebzed Rahab am yijjen wenni issnuqqben,
tzeęęed řeędyan nnek s uęiř nnek ijehden.

¹² Nnek ajenja, nnek uřa d tammurt.
Ddunit d uęemmar nnes tessmetned iten cek.

¹³ Cek txeęęed-dd ccamal d ljanub,
Tabur d Hirmun sřiwręwen s yisem nnek.

¹⁴ Aqa ęarek aęiř i di teggid taryast,
afus nnek ijhed, afus afusi nnek itwassgaęęad.

IZEHHIDEN

¹⁵ Tasegda d řheqq aqa-ten d dsas n řkursi nnek,
tamexsiwt icewwaren d teřdiqt ittizwaren zzat i uyembub nnek.

¹⁶ Sseed n řgens i issnen *ad meyyzen* asruddeř n řbuq, a SIDI,
nitni ad uyuren di tfawt n uyembub nnek.

¹⁷ Nitni ad farřen ass marra s yisem nnek
uca ad dd-twasgæeden zi tsegda nnek,

¹⁸ mařar cek d řemřařet n jjehd nsen
u icc nney ad itwassgæeed s řxařar nnek.

¹⁹ Wah, tcappa nney n useřqi zi SIDI
u ajeřid nney n Umqeddas n Israyil.

²⁰ Ict n twařa tuya tessiwřed di tmezra x weřdiq nnek, tennid
“S ufus n ijj n bu-teyruřt i di ggiy twiza,
ijj wenni itwafarzen zi řgens ssgæedeř-t.

²¹ Necc ufiy Dawud, amsexxar inu,
uca dehney t s zzeçt iqeddsen,

²² ařami afus inu ad kides itwassemtem,
uřa d ayiř inu ad t issemřed.

²³ Řeedu war t issagg^wad
u mmis n řmuęsiyyet war t iřeřřar.

²⁴ Inni t iřeřřaren ad ten rebzey zzat i wudem nnes
u inni t icarrhen ad ten wtey.

²⁵ Tařdiqt inu d tmexsiwt icewwaren inu, aqa-ten akides *i ya yiřin*
uca ad itwassgæeed yicc nnes s yisem inu.

²⁶ Ad ssarsey afus nnes x řebřar
u afus nnes afusi x iyezran.

²⁷ Netta ad xafi dd-iřaya
“Baba inu, Arebbi inu, aqa cek d jjarf n usenjem inu.”

²⁸ Necc ad t ggey d amenzu inu,
amęuři x ijeřiden n temmurt.

²⁹ I řebda ad řdiy tamexsiwt inu icewwaren zzates
uca ad qqimey ttetřffey s řmanet di řeahd inu akides.

³⁰ Ad zzuý zzarięet nnes i řebda
u řkursi nnes min řa kken ussan n ujenna řan.

³¹ Mařa tarwa nnes ffyen ccarięa inu,
war gguren ak-d lfarayıř inu,

³² mařa fesden tiweřřa inu
u war řetřin řumurat inu,

³³ xenni ad xeřřey æeddu nsen s uemud
u řmuęsiyyet nsen s teyyita.

³⁴ Maca war xasen tteksey tamexsiwt inu icewwaren
u war nekkarey tařdiqt inu.

³⁵ War tteřřabey řeahd inu
u min dd-iffyen zeg iyencicen inu,
war tt tbeddiřey.

³⁶ Ict n twařat tuya ttjařiř řar tqeddast inu
‘Emmarř ad ssarrqey x Dawud!’

IZEHHIDEN

³⁷ Zzarieet nnes ad teqqim i řebda
u řkursi nnes *ad din ibedd* zzati am tfuct.

³⁸ Netta ad iqqim ibedd i řebda am tziri
u wenni d acehhad deg iseynuten aqa-t d amtiqqi.” Sila.

³⁹ Maca cek tɛarned t u tenɔared t,
cek tfuggmed x umedhun nnek.

⁴⁰ Cek tenɔared řeahd ak-d umsexxar nnek,
u tɛseded tamrist nnes s *ubeğæ* n temmurt.

⁴¹ Tyeɔred marra řehyud nnes,
thedmed tinnedam nsen ifaryen s *iyebrawen*.

⁴² Marra inni dd-ikkin abrid keccɔen t,
netta idweř d aseħqar i jjiran nnes.

⁴³ Cek tessgaɛded afus afusi n yenni t iħeřřaren,
tessfarrħed marra ředyan nnes.

⁴⁴ Cek tessenqeřbed řeqɔe n ssif nnes
u war t tɛewwřed ħima ad iqqim ittbedda deg umenyi.

⁴⁵ Cek tessbedded azri nnes
u řkursi nnes tenɔared t ħar temmurt.

⁴⁶ Cek tessemzid as ussan n temzi nnes,
tedřid t s řefɔihet. Sila.

⁴⁷ Ħars ař meřmi ead, a SIDI, ad tessnuffared ixef nnek řebda,
uca ad yary ufugem nnek am tmessi?

⁴⁸ Eqeř x řmijar n tudart inu!
Mayemmi dd-txeřqed marra tarwa n bnaɔem bařeř?

⁴⁹ Man aryaz ijehden war ittwiři řmewt,
man aryaz nni i ħa ifekken řeɛmar nnes zeg ufus n řaxart? Sila.

⁵⁰ A Sidi inu, mani ħant tmegga n tmexsiwt nnek icewwaren,
tinni x tuħa tejjugeɔ i Dawud s řmanet nnek?

⁵¹ A SIDI, eqeř x useħqar n imsexxaren nnek
nni arebbuy deg weħsin inu zeg ubarru n marra řegnus,

⁵² i zi d ayi sseħqaran ředyan nnek, a SIDI,
i zi sseħqaran nitni iřuraf n umedhun nnek.

⁵³ Ad itwabarek SIDI i řebda qaɛ!
Amin, *wah*, amin!

ADLIS WISS AREB&A: IZEHHIDEN 90-106

90¹ Taħağit n Musa, aryaz n AREBBI.

A Sidi inu, cek tuħa d tazeddiyt nney zi jjiř ħar jjiř.

² Qbeř mma ad dd-twarwen idurar
u ad tessuffyed tammurt, ddunit,
wah aqa cek teğid d Arebbi zi řebda ař řebda.

IZEHHIDEN

³ Cek tejjid bnađem ad ieqeb ƣar t̄ejjajt
u teqqared ‘Eeqbettiwi-dd tarwa n bnađem!’

⁴ Maƣar ařef n iseg^wusa di tiřřawin nnek am wass iedun n iđennađ,
am ict n *nnubet* n t̄essast di ģiřet.

⁵ Cek tfarđed ten, aqa-ten am yiđes.
Ƴar tuffut nitni ggin am arrbiε isřawen.

⁶ Ƴar uteffu ittzyziw *arrbiε* uca *xenni* ittisřaw,
ƣar tmeddit ittwamjar, ittazey.

⁷ Maƣar neccin nefna s lyadıab nnek
u nennexřee zeg ufugem nnek.

⁸ Cek teggid řmuεřiyyet nney zzatek,
ddnub nney innuffaren di tfawt n uyembub nnek.

⁹ Maƣar marra ussan nney ad edun deg wesxeđ nnek.
Neccin nesseedu iseg^wusa nney am ijj n usqinfi.

¹⁰ Tudart nney tettekk sebein n iseg^wusa,
niƣ mařa tgaεeed, aqa tmanyin n iseg^wusa.
Min days d aεuđi nney, *ittaru-dd* d tamara d řweřran,
deƣya ttekk t̄eddu, neřřaw din.

¹¹ Man wen i issnen řqesřan n lyadıab nnek
d wesxeđ nnek anect n řqedd i ittxeřsa ad zzayek igg^wed?

¹² Seřmed aney ad neřseb ussan nney
řima ad dd-nawi uř *iccuren* s tiyit.

¹³ Dweř-dd, a SIDI, ař meřmi?
Řinn x imsexxaren nnek.

¹⁴ Sjiwiwen aney ƣar uteffu s tmexsiwt nnek icewwaren,
xenni ad nesřiwřew uca ad nfarř marra ussan nney.

¹⁵ Sfarř aney anect n wussan i d aney teřřared,
anect n iseg^wusa i di nezra řƣar.

¹⁶ Scen řxedmet nnek i imsexxaren nnek
u řεezz nnek x tarwa nsen.

¹⁷ Iři ad xaney tehwa ředrafet n SIDI, AREBBI nney
u semnten cek řxedmet n ifassen nney,
wah, řxedmet n ifassen nney semnten tt.

91¹ Wenni izedđyen deg uđurri n Ameuđi x kuřci,
aqa netta ad issens di tiři n Umzemmar x kuřci.

² Ad iniƣ i SIDI ‘Cek d amcan inu n tarewřa d lburj inu,
AREBBI inu, wenni x ttecrey!’

³ Maƣar netta ad cek ifekk zi texceft n ineymaren n ijdadı,
zi řřaεun yareddęen.

⁴ S arric nnes ad cek ideř
u sadu wafriwen nnes ad tafed adurri.
Tařdiqt nnes *amecnaw* tcappa tameqqrant n useřqi
d werruđ n wuzzař.

IZEHHIDEN

⁵ War ttegg^wed ca zeg unexřie n ğiřet,
zi fritca n řqews i *din* iřřawen s wass,
⁶ uřa zi řřaεun i dd-ittennnden di tağest,
zi lhalak i yareddġen s uziř.
⁷ Mařa wdan uřa d ařef řar uyezdis nnek
d ijj n ubarru řar afus afusi nnek,
ammu maca war cek dd ittikk^wid.
⁸ Ad twařid aya s tiřřawin nnek waha
u ad tzared axeġeř i řa ittwareřfen zeg iεeffanen.
⁹ Mařar *xak* 'SIDI, aqa-t d amcan inu n tarewřa!'.
Cek teggid Ameuġi x kuřci d tazeddiyt i cek,

¹⁰ u war dayek tneřřeř tuεeffna
uřa d jiriřect war dd-tqarrab ca řar uqiđun nnek,
¹¹ mařar netta ad xak yumur lmalakat nnes
mařend ad cek řđan di marra ibriden nnek.
¹² Ad cek ksin x ifassen nsent,
řima ađar nnek war ineggeř ařru.
¹³ Ad tεefsed x weyrad u x řřefsa,
ad tεejned x wayrad ameřyan d řřaycet *n řebřar*.

¹⁴ Umi dd-iqqen netta řari,
necc ad t ssnejmey.
Necc ad t ssgaεdey, mařar netta issen isem inu.
¹⁵ Netta ad ayi iřařa u necc ad xas dd-arrey.
Di řřařaret aqa-yi řars.
Necc ad t fekkey, ad as sseuġey.
¹⁶ Necc ad t ssejjiwney ak-d tuzzuggart n wussan
u necc ad as ssecney asenjem inu.

92¹ Azehhid. Ijj n izři i wass n ssebt.

² Mammec iřbeř mařend ad nqada SIDI
, ad nzehhed i yisem nnek,
a Ameuġi x kuřci,
³ mařend ad nbarreř s tcuni nnek iccuren
u s teřdiqt nnek di ġyaři,
⁴ *di leud* s εecra n ifiřan u di lharpa
u s *tirart* x ifiřan n řřambri.
⁵ Mařar cek tessfarřed ayi, *a* SIDI, zi tmegga nnek,
necc ad sřiweřwey x řεεayeř n ifassen nnek.

⁶ Mammec myarent tmegga nnek, *a* SIDI,
mammec uġyen ixarriřen nnek!
⁷ Ijj n uqeffuř war řars min i řa iεawed
u abuhaři war ifehhem man aya.

IZEHHIDEN

⁸ Mařa ieffanen yemmyen am arrbič
u marra inni itteggjen řmuęšiyet newwaren,
aqa aya ad issiwed atehhi nsen i řebda qae.

⁹ Cek d Ameuęi x kuřci i řebda, a SIDI!

¹⁰ Mařar xzar, řeedyan nnek, SIDI,
řeedyan nnek ad fnan,
marra inni itteggjen řyecc ad mmřarrcen.

¹¹ Cek ad tessgaęded accaw inu am wenni n ufunas n řexřa,
twadehney s zzept n řri.

¹² Tiřř inu ad třar inni xafi ittcekkmen,
imezzuęen inu ad sřen i iřrimen inu, aqa-ten d ieffanen.

¹³ Amseggjed ad inewwar am tcejart n tini,
ad ięmi am tcejart n tengelt x idurar n Lubnan,

¹⁴ inni itwazzun di taddart n SIDI,
ad nuwwaren di řemrařat n AREBBI nney.

¹⁵ Nitni ad wcen řyięet di tewsar,
ad qqimen řehęen u d řri.

¹⁶ mařend ad barręen, belli SIDI aqa-t nican.
Netta d tařđart inu u war days bu řyecc.

93 ¹ SIDI ięekkem, netta yarred s leađama,
SIDI yarred s jjehd am s ijj n uęezzam.
Wah, ddunit tbedd temten,
war tettenhezzi ca.

² Řkursi igelliden nnek imten zi mečař uya,
zi řebda cek teęid.

³ Ięezran ttgaęeden, a SIDI,
ięezran ttgaęeden tmijja nsen,
ięezran ad ssgaęeden zzhir nsen.

⁴ SIDI di řueřa ijhed x zzhir n wařřas n waman ijehden
u x uhaji n řebřar.

⁵ Cchadat nnek aqa daysent řaman.
Taqedast tekkar as-dd i taddart nnek, a SIDI,
ęars ař marra ussan.

94 ¹ A Arebbi n untaęem, SIDI, Arebbi n untaęem,
ban-dd di tissiqť!

² Řqađi n temmurt, sgaęeed ixef nnek,
arr tasyart i imęeffaren am min ssdaęeęen nitni.

³ Mečař i ęa kken ead ieffanen, a SIDI,
mečař i ęa kken neggzen ieffanen s řefrařet,

⁴ ad qqimen ssawařen awařen iqeshęen,
mečař i ęa qqimen marra inni itteggjen řmuęšiyet ad ssemyaren ixef nsen?

⁵ A SIDI, nitni rebbzen řęens nnek,
u řeřřaren tasyart n řwart nnek.

IZEHHIDEN

⁶ Nitni neqqen tajjač d ubarrani
u ɣarršen i iyujiřen.

⁷ Nitni qqaren ‘SIDI war tt ittwiři
u AREBBI n Yaεqub war i d as ittħekkar.’

⁸ Fetnem kenniw iqeffuħen di řgens *jmiε* ak-d ibuhařiyyen,

meřmi i ɣa tdewřem tfehmem?

⁹ Ma war ittesři wenni i iẓzun amezzuy?
Ma war iẓarr wenni iggin tiṭṭ?

¹⁰ Ma war itteaqeb wenni ittextixen řegnus,
wenni isseřmaden tussna i bnadem?

¹¹ SIDI yareggeb x ixarrišen n iwdan,
aqa-ten am ijj n uṣuđi waha.

¹² Sseεd n weryaz nni cek ttextexed, a SIDI,
u wenni tessereřmadec cek zi ccariεa,

¹³ ħima ad t tessareyyeħed zeg wussan iεeffnen,
ɣars ař ɣa itwaħfar weħfur i iεeffanen.

¹⁴ Maɣar SIDI war inettar řgens nnes
u war isemmeħ di tesɣart nnes.

¹⁵ Maɣar řħukm ad dd-idweř ɣar tsegda
u marra inni ɣarsen uř iseggden ad tt-idd deffaren.

¹⁶ Man wen kidi i ɣa ibedden đidd iεeffanen?

Man wen i xafi i ɣa iwten đidd i yenni ittegggen řyecc?

¹⁷ Mři war iġi SIDI d twiza inu,
iři izdeɣ řεmar inu εřaħař deg wesɣađ.

¹⁸ Mařa nniy ‘Ađar inu ittefriy!’,
xenni teṭṭef ayi tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI!

¹⁹ Mařa mmarnin dayi ixarrišen ař ṭtarf,
tuɣa řεmar inu ittarr mezri deg usfewwej nnek.

²⁰ Ma *iři tettexsed* ad kidek issmun řkursi n řyecc
nni i issiwđen řeyben x *dsas* n tewřiyyet?

²¹ Nitni ħeřšaren řεmar n umseggad
u cehhden x idammen ibarran s řɣar.

²² SIDI tuɣa d ijj n lburj yueřan xafi
u AREBBI inu d tařđart n tarewřa inu.

²³ Netta ad xasen isseεqeb řmuεřiyyet nsen
u am ttegggen nitni řɣar nsen ad ten iqđa netta.
SIDI, AREBBI nney, ad ten iteħħa.

IZEHHIDEN

95¹ Asem-dd, ejj aneɣ ad nesriwřew zzat i SIDI,
ejj aneɣ ad nedduqqez s usriwřew i teřđart n usenjem nney.

² Ejj aneɣ ad nades ɣar uɣembub nnes s uqadi,
ejj aneɣ ad as nesriwřew s izehhiden.

³ Maɣar SIDI d ijj Arebbi d ameqqran,
ijj n ujeđid d ameqqran sennej i marra irebbiten.

⁴ Deg ufus nnes imucan yuzɣen qaε n temmurt
uřa d tiqiccatin n idurar aqa nnes.

⁵ Nnes řebřar, maɣar ixřeq it-idd
u ifassen nnes ggin-dd uřa d řbar.

⁶ Asem-dd, ejj aneɣ ad nesjed, ad nađar,
ejj aneɣ ad neqqunjeř zzat i SIDI, wenni d aneɣ iggin,

⁷ maɣar netta d AREBBI nney u neccin d řgens n tarewsa nnes
u d uđi n ufus nnes.

Mařa ass-a tseđem ɣar tmijja nnes,

⁸ war sseqsihem ca uř nwem, am di Mariba,
am deg wass n Massa di řexřa,

⁹ mani tuɣa d ayi ttjarrben řejdud nwem,
qeđben ayi,

waxxa tuɣa nitni zrin řxedmet inu.

¹⁰ Arebein n isegg^wusa tuɣa tteiffey jjiř-a, u nniy
‘Aqa-ten d ijj n řgens s wuř nsen iweddaren
u war ssinen nitni ibriden inu.

¹¹ X uyenni necc jjuđey di lyađab inu
‘Nitni war dd-ttidfen εemmarř di arrařet inu!’

96¹ Yennjem i SIDI ijj n yezři amaynu,
yennjem i SIDI, marra tammurt!

² Yennjem i SIDI, barkem isem nnes,
beccarem i usenjem nnes ass x wass.

³ Barrřem aεuđi nnes jar řegnus,
řeεjaye b nnes jar marra řegnus.

⁴ Maɣar SIDI d ameqqran u issdařeđ asemyar ařřas,
u netta d amsagg^wed mahu marra irebbiten.

⁵ Minzi marra irebbiten n řegnus aqa-ten d lařnam,
maca SIDI igga ijenwan.

⁶ Tissiqt d řeεz řant zzat i wudem nnes,
jjehd d wazri aqa-ten di zzawect nnes.

⁷ Wcem i SIDI, a tiwacunin n řegnus,
wcem i SIDI aεuđi d jjehd.

⁸ Wcem i SIDI aεuđi n yisem nnes,
awyem-dd tawhibt u asem-dd ɣar řemrařat nnes,

⁹ sejdem i SIDI s ucewwar iqeddsen,
arjijjem zzat i wudem nnes, a marra tammurt!

IZEHHIDEN

¹⁰ Inim jar řegnus ‘SIDI iħekkem!
Nican, řexxu ddunit tbedd temten, war ttenhezzi *ead*.
Netta ad iħkem řegnus s řħeqq.

¹¹ Ejj ajenna ad ifarħ u tammurt ad tarceq,
ejj ad izhar řebħar d uemmar nnes,
¹² ejj ad isřiwřiw yeyyar s řefraħet s marra min days,
xenni ad sřiwřiwent marra tcejjura n wezyar
¹³ zzat i wudem n SIDI, mařar netta ad dd-yas,
mařar netta ad dd-yas ħima ad icarree tammurt.
Netta ad icarree ddunit s tsegda
u řegnus s řħeqq nnes.

97¹ SIDI iħekkem,
ejj tammurt ad tfarħ u ad arecqent tegzirin.
² Quwwaren as iseynuten ibarcanen,
tasegda d řħeqq aqa-ten d dsas n řkursi igellden nnes.
³ Timessi teggur as řar zzat n wudem nnes
tqedd iyrimen nnes i d as dd-ittennċen.
⁴ Assamen nnes ssřaqqan ddunit,
tammurt tzarr itt, tenhezza.
⁵ Idurar fesyen am ccmeē zzat i wudem n SIDI,
zzat i wudem n SIDI n marra tammurt.
⁶ Ijenwan ttbarrħen tasegda nnes
d marra řegnus ttwařan aēuđi nnes.

⁷ Ad ssedħan marra inni ittsexxaren i řexyařat ineqcen n ukeccuđ,
marra, inni ittcennēen di lařnam.
Ađarem zzates kenniw, marra irebbiten.
⁸ řihyun isřa, ifarħ
u yessis n Yahuda arecqent
zi ssibbet n řħkamat nnek, a SIDI.
⁹ Mařar cek, SIDI, d Ameuđi x marra tammurt,
cek d wenni yueřan qaē x marra irebbiten.

¹⁰ Kenniw i ittexsen SIDI, carhem řřar.
Netta iħeřta x řēemur n iřdiqen nnes,
netta issenjam zeg ufus n iēeffanen.
¹¹ Tifawt tetwazare i umsegged
d řefraħet i yenni řar iġa uř iseggden.
¹² Kenniw imseggaden, farħem zi SIDI
u qadam xmi tettidarem taqeddast nnes.

98¹ Ijj n uzehhid.

Yennjem i SIDI ijj n yezri d jdid, mayar netta igga řeejayeb.
Afus nnes afusi d uyiř nnes iqeddsen ssnejmen t.

² SIDI isscen asenjem nnes,
issargeb tasegda nnes zzat i tiřřawin n řegnus.

³ Netta ieqeř x tmexsiwt nnes icewwaren
u x teřdiqt nnes řar taddart n Israyil
u marra tineggura n temmurt řrint asenjem s *ufus n* n SIDI nney.

⁴ Syuyyem s řefrařet zzat i SIDI, marra tammurt,
syuyyem u řriweřwem u zehhdem.

⁵ Zehhdem i SIDI s řgambri,
s řgambri u s tmijja n yezri.

⁶ s řřayřat d řřess n řebwaq.
Sřiweřwem zzat i wudem n ujeřid, SIDI.

⁷ Ejj ad izhar řebřar d marra aemmar nnes,
ddunit d yenni days izeddyen.

⁸ Ejj iyezran ad wten camxa s ifassen,
idurar ad ssřiweřwem *jmiē*

⁹ zzat i wudem n SIDI,
mayar netta ad dd-yas řima ad iřkem tammurt.
Netta ad iřkem tammurt s tsegda d řegnus s řřeqq.

99¹ SIDI iřekkem, ejj ad arjijjen řegnus.
Netta iqim jar ixiruben, tammurt tebda ad tenhezz.

² SIDI d ameqqran di řihyun
u yueřa ařřas x marra řegnus.

³ Ejj iten ad qadan isem nnek ameqqran issagg^waden,
ad inin aqa netta d amqeddas.

⁴ Jjehd n ujeřid aqa netta ittexs řřeqq.
Cek teggid amcan imten i tasegda,
teggid řřeqq d tsegda di Yaεqub.

⁵ Seuřem SIDI, AREBBI nney,
ařarem zzat i tnebdat n iřaren nnes.
Aqa netta d amqeddes!

⁶ Musa d Harun *tuya-ten* zeg ikehhanen nnes
u řamwil *tuya* zeg inni iřayan isem nnes.
Nitni řayan řar SIDI uca netta isřa asen.

⁷ Issiweř akidsen zeg uqellij n useynu.
Nitni řřan cchadat nnes uřa d tiweřřa nnes nni d asen iwca.

⁸ A SIDI, AREBBI nney, cek teřřid asen.
Cek d ijj n AREBBI iřeffaren,
uřa d umtaqem x tmegga nsen.

IZEHHIDEN

⁹ Səuğem SIDI, AREBBI nney,
ađarem zzat i wedrar nnes iqeddsen,
mağar SIDI, AREBBI nney, d amqeddes *i iğa*.

100¹ Izři n uqadi.

Ejj ad tesyuyy marra temmurt s řefrahet zzat i SIDI.

² Sexxarem i SIDI s řefrahet,
asem-dd zzat i wudem nnes s usřiwrıw.

³ Ssnem, aqa SIDI d AREBBI *i iğa*.

Netta ixreq aney-dd, war iği d neccin i iggin *aya*,
řgens nnes d uği n tarewsa nnes.

⁴ Adfem tiwwura nnes s uqadi,
řemrahat nnes s izřan n usebbih,
qadam t, barkem isem nnes.

⁵ Mağar SIDI d ašebhan,
minzi tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda
u tašdiqt nnes zi jjiř ař jjiř.

101¹ Azehhed n Dawid.

Necc ad ęennjey x tmexsiwt icewwaren d řheqq,
necc ad zehhdey i cek, *a* SIDI!

² Necc ad ggey s řeqeř elahsab ijj n webrid ikemmřen.
Meřmi ęari i dd ęa tased?

Necc ad uyurey di řwest n taddart inu s wuř nican,

³ Necc war ttegey řęecc zzat i tiřřawin inu.
Necc carrhey min ttegen inni xak iheyyden
u *man aya* war d ayi iřeřeq.

⁴ Uř ittefriyen ittęeřsa ad xafi yagg^wej,
necc war ttessney min war iħħřin.

⁵ Wenni iceqqfen deg umqarreb nnes s tnuffra, ad t teħħiy.
Wenni ittkebbaren s tiřřawin nnes d wenni ittęeffaren s wuř nnes,
war t kessiy.

⁶ Tiřřawin inu *arezzunt* x imtiqqan di temmurt, ħima nitni ad ęari qqimen.
Wenni igğuren deg ijj n webrid ikemmřen, ad ayi isexxar.

⁷ Wenni ittegen řęecc, war ittyima di taddart inu,
uřa d bu-ixarriqen war ittwassemten zzat i tiřřawin inu.

⁸ Kuř řębeħ ad teħħiy marra ięeffanen zi temmurt,
ħima *ammu* i ęa mħiy marra inni ittegen řmuęiyyet zi tendint n SIDI.

102¹ Tazağit n wenni iħeşşaren mařa mana ayenni d aţtas xas
u ittfarrey imunas nnes zzat i SIDI.

² A SIDI, seř ħar tzağit inu

u ejj aħuyyi inu ad ħark dd-yawed.

³ War tteffar aħembub nnek xafi deg wass i di twaħşarey.

Arr-dd ħari amezzuħ nnek deg wass i di řayiy,

seř-dd *xenni* ħari deħya,

⁴ minzi ussan inu edun am ddexxan

u ixsan inu am tefqunt icemden.

⁵ Uř inu ittisřaw u yużey am arrbiε,

ařami ttuħ ad cceħ aħrum inu.

⁶ Ixsan inu řeşqen ħar teřmect inu zi ssibbet n uzehhar yuğyen inu.

⁷ Necc am ict n tecyukt di řexřa, dewřey am ijj n muka jar řxirbat.

⁸ Necc beddeħ faqey,

necce dewřey am yijj n wejdiđ i iqqimen weħdes x tzeqqa.

⁹ Řeedyan inu ttekk^waren ayi ass marra.

Inni i iggin am ibuħařiyen awařen ayi,

ggin xafi tameεmuč.

¹⁰ Maħar ttetteħ iyğed am weħrum

u xeğdeħ tisessit inu s imeţtawen

¹¹ zi ssibbet n lyađab nnek d wesεar nnek,

maħar cek tessgaεded ayi u tendared ayi εawed ħar temmurt.

¹² Ussan inu am ict n tiři izzuggarten

u necce tazyeħ am tuga.

¹³ Maca cek, a SIDI, ad teqqimed i řebda

u zi jjiř ař jjiř ad dayek xarrşen.

¹⁴ Cek ad tekkared ad tarħemed x řihyun,

maħar aqa d řweqt ad xas tħinned,

minzi řweqt itwaggen tiwed-dd.

¹⁵ Maħar izra nnes usin-dd x řxađar n imsexxaren nnek

u nitni ksin s usħissef di tεejjajt nnes.

¹⁶ Řegnus ad gg^weden isem n SIDI

u marra ijeğiden n temmurt ad gg^weden aεuği nnek,

¹⁷ xmi i ħa ibna SIDI řihyun twařat nneđnit,

u ad dd-iban deg uεuği nnes,

¹⁸ ad iřha ak-d tzağit n umezřuđ

u war isseħqara tazağit nsen.

¹⁹ Man aya ad itwari i jjiř i dd ħa yasen

u řgens nni dd i ħa itwaxeřqen,

ad isebbeħ i SIDI,

²⁰ maħar SIDI aqa issijj-dd zi zzawect nnes yuεřan,

zeg ujenna ixzar-dd SIDI ħar temmurt swadday

²¹ ħima ad iseř anixsis n umeħbus,

ħima ad yarxu i yenni iğan d tarwa n řmewt,

²² maħend ad barrħen s yisem n SIDI di řihyun

d ccenεet nnes di Urcalim,

IZEHHIDEN

²³ xmi dinni i ya twassmunen řegnus
uřa d tigeldawin řima ad sexxaren i SIDI.

²⁴ Netta issarxu jjehd inu ak-d webrid,
netta issemři deg wussan inu.

²⁵ Necc nniy 'War d ayi kessi deg wezyen n wussan *n tudart* inu, *a Arebbi*,
aqa isegg^wusa nnek *ttyiman* zi jjiř ař jjiř.

²⁶ Deg umezwaru tessmetned dsas i temmurt
u ijenwan d řxedmet n ifassen nnek.

²⁷ Ina ad fnan, maca cek ad tdumed.
Nitni marra ad arcan am warruđ,
cek ad ten tbeddřed am ict n řeebayet
uca nitni ad twabeddřen.

²⁸ Cek *maca* d cek
u isegg^wusa nnek war qeřřin eemmarř.'

²⁹ Iřenjiren n imsexxaren nnek ad *din* zedyen
u tarwa nsen ad twassmetnen zzat i wudem nnek.

103¹ *Azehhed* n Dawud.

Barek SIDI, *a řee*mar inu,
d marra min dayi, isem nnes iqeddsen.

² Barek SIDI, *a řee*mar inu, u war ttettu eemmarř marra min igga iřbeř.

³ Wenni d ac iyeffaren marra ddnub nnek,
wenni issgenfan marra řehřacat nnek,

⁴ wenni issenjamin tudart nnek zeg wendeř,
u wenni xak iggin ijj n ttaj n tcuni d arreřmet,

⁵ wenni issjawanen aqemmum nnek s min iřebřen,
u wenni ittarran řemři nnek am ugider.

⁶ SIDI ittegg tasegda d řęeqq
i marra inni itwařeřaren.

⁷ Netta isscen i Musa ibriden nnes,
i ayt n Israyil timegga nnes.

⁸ SIDI days arreřmet d řęnunct,
řars ttasie n řxađar u netta iccur s tmexsiwt icewwaren.

⁹ Netta war ittemcubbuc i řebda,
war ittyimi *ittxeyyiq* i řebda.

¹⁰ Netta war d aneř ittegg ełařsab ddnub nney
u war zzayneř ixeęef ełařsab řmuęsiyyet nney,

¹¹ mařar am ujenna yuęřan x temmurt,
ammu i temřar tmexsiwt nnes icewwaren sennej i marra inni i t ittegg^weden.

¹² Am igg^wej ccarq x řęarb,
ammu issigg^wej netta ixetřan nney xaney.

¹³ Am mammeç iřinn ijj n tbatat x iřenjiren nnes,
ammu i iřinn SIDI x yenni t ittegg^weden.

IZEHHIDEN

¹⁴ Mayar netta issen mammec netwakewwen,
netta ieqeř aqa neccin d acař.

¹⁵ Ussan n bnađem amecnaw tuga,
netta ittnuwwar amecnaw tanuwwact n yeyyar.

¹⁶ Mařa ikka-dd xas usemmiđ, war iqqim,
u amcan mani tuya tbedd, war xas ittessen ead.

¹⁷ Maca tamexsiwt icewwaren n SIDI
tettyima zi řebda ař řebda sennej i yenni t ittegg^weden
u tasegda nnes *tettyima* i iřenjiren d wayyawen,

¹⁸ i marra inni iřenřan řeahd nnes
u ieqqřen x řumurat nnes mařenđ ad zzaysen tteggem.

¹⁹ SIDI issbedd řkursi nnes deg ujenna
u tageldit nnes třekekem x marra *min iřen*.

²⁰ Barkem SIDI, *a kenniw*, lmalakat nnes, ayt bu-teyrudt imeřenđ, inni itteggem awař nnes,
inni ittesřen i tmijja n wawař nnes.

²¹ Barkem SIDI, marra řeskarat nnes,
a kenniw, imsexxaren nnes. inni itteggem min d as yareřen!

²² Barkem SIDI, *kennint*, *a marra timesřen* i igga,
di mani mma i teđa řehkamet nnes.

Barek SIDI, *a řesmar inu*.

104¹ Barek SIDI, *a řesmar inu*!
A SIDI, AREBBI inu, mammec d ameqqran cek!
Cek tyarđed s leađama d řeezz.

² Netta iřenřenef ixef nnes s tfawt amecnaw s ijj n upartessu,
netta ittbezze e ajenna am tjartiřt n yijj n uqıđun.

³ Aqa *netta* d wenni issarsen ixxamen nnes sennej x waman
am x třenya n tzeqqa,

d wenni iggin iseynuten d akarru nnes,
d wenni igguren x wafriwen n usemmiđ,

⁴ d wenni iggin lmalakat nnes am isemmiđen,
u imsexxaren nnes d ict tmessi ittđduđduqen.

⁵ Netta issbedd tammurt x dsusa nnes,
war ggur ad tenhezz esmarř i řebda.

⁶ Cek třeřenfed as s waman yuzřen am s yijj n warrud,
aman bedden tiwa i idurar.

⁷ Nitni arewřen zeg usigg^wed nnek,
qeřen ad ffyen zi tmijja n wajjaj nnec.

⁸ Twassgaeden idurar, hekk^wwant teysarin,
deg wemcan i d asen teggid.

⁹ Cek teggid aymir i waman u war ggur ad t edun,
war dekk^wiřen mařenđ ad dřen tammurt.

IZEHHIDEN

- ¹⁰ *Netta* d wenni ineddhen tařawin di teyzurin,
tazzřent din jar idurar.
- ¹¹ Aqa wardent marra řmar n yeyyar,
iyyař n řexřa ttekksen afadi nsen zzaysent.
- ¹² Ijđað n ujenna zeddyen řar temmawin nsen,
zi jar řefruε tettekk-dd tmijja nsen.
- ¹³ *Netta aqa* d wenni ittessun idurar zeg ixxamen nnes deg ujenna,
tammurt tettyawan zi řyiřet *i dd-iffyεn* zi min teggid cek.
- ¹⁴ *Netta* igga arrbiε iyemmi i řmar
uřa d ayemmuy di ttwεε n bnađem,
mařend ad dd-yawi ařrum zi temmurt
- ¹⁵ u binu nni issfarrařen uř n bnađem
ařami iyembab ad *zzayεs* wessgen mahu zi zzect,
uřa d ařrum nni issejhed uř n bnađem.
- ¹⁶ Ticejjura n SIDI ttyawanent,
ticejjura n tengelt n Lubnan nni iřzu netta,
- ¹⁷ mani tteggεn ijđað řεecc nsen,
aqa abellarj řars taddart nnes di tcejjura n umerzi.
- ¹⁸ Idurar yuεřan aqa-ten i iyayden n třuđar,
řejruf d amcan n tarewřa i ikawkawen n teřđart.
- ¹⁹ *Netta* igga taziri d řεεbar i ikuden itwaggen,
tafuct tessen meřmi i řa teyři.
- ²⁰ Cek tessekkid-dd tařest u tewđa-dd řiřet,
i di ttextutyen marra řewřuc n wezyar.
- ²¹ Ayraden imezyanen zehharen x zzardet
u mařend ad ttaren macca nsen zi SIDI.
- ²² Mařa teffey-dd *xenni* tfuct, ttecruruden nitni řar řmargeř
uca ttyemmaren deg ifran nsen.
- ²³ *Xenni* itteffey bnađem řar řxedmet nnes,
řar tewwuri nnes řars ař řiřet.
- ²⁴ Mammec ařtas i teggid, *a* SIDI,
s tiyit i teggid marra timesřayin,
tammurt tetwaccur s wagra nnek.
- ²⁵ Řebřar, wenni ameqqran, yiriw řar marra iyezdisen nnes.
Dinni issfuffiy marra s imuddaren imeqqranen d imezyanen, war zemmaren ad twařesben.
- ²⁶ Aqa din gguren iyarruba u *din iddar* Lawiyatan,
wenni teggid řima ad days ittirar.
- ²⁷ Nitni marra ttrajan cek,
ad asen tewced macca nsen di řweqt.
- ²⁸ *Mařa* tewcid asen, ssmunan nitni,
mařa tarzmed afus nnek,
ddakk^waren jjiwnen s řxar.
- ²⁹ *Mařa* teffared ayembub nnek,
aqa nitni ttnexřaεen,

IZEHHIDEN

mařa tkessid asen nnefs,
ad mmten u ad dd-dewřen ęar ucař.

³⁰ Mařa tessekke-dd Arruħ nnek,
xenni twaxeřqen-dd nitni
u tettarrid cek aęembub n temmurt d amaynu.

³¹ Aęuęi n SIDI ad yiři i řebda,
SIDI ad ifarħ i marra min igga.

³² Netta d wenni ixezzaren i temmurt uca ittarjijj,
mařa iħada idurar, ad dduxxnen nitni.

³³ Necc xsey ad ęennjey i SIDI min i ęa kkey ddareę,
ad zehhdeę i AREBBI inu, min *da* i ęa kkey ğię.

³⁴ Axemmem inu ad dd-yas x řxaęar nnes,
necc ad farħey i SIDI.

³⁵ Imednab ad nnęexęen qaę zi temmurt
u ięeffanen war ttiřin ead.
Barek SIDI, a řeęmar inu,
hallilu-Yah!

105¹ “Qadam SIDI, řaęam x yisem nnes,
barrħem s tmegga nnes jar řegnus.

² ęennjem as, zehhdem i netta,
siwřem x marra řeęjaye b nnes.

³ Cennęem s yisem nnes iqeddsen,
ħima uř n yenni i yarezzun SIDI, ad ifarħ.

⁴ Seęsam x SIDI d jjeħd nnes,
arzum udem nnes řebda.

⁵ Eęqřem x řeęjaye b nnes i igga,
x řeęřamet nnes u x řeħkamat n uęemmun nnes.

⁶ Zzarieęet n Israyil, amsexxar nnes,
ayt n Yaęqub twafarzen!

⁷ Netta d SIDI, AREBBI nney.
Řeħkamat *i dd-ittasen* x temmurt marra.

⁸ Eęqřem x řeħhd nnes i řebda,
awař nni iweřša i wařef n jjiřat,

⁹ i igga ak-d Ibrahim
u *issemten it s tjaęit* nnes i Iřhaq.

¹⁰ Netta igga it d ict n tewęeyyet i Yaęqub,
i Israyil *igga it d ijj* n řeħhd i řebda

¹¹ umi issiweř, inna “Ad ac wceę tammurt n Kenęan,
afiřu *n řeębar* n tesęart nwem!”

¹² umi tuęa kenniw deg ijj n wuru n yeryazen, s drus,
u am ibarraniyyen i days.

IZEHHIDEN

- ¹³ Nitni telæn zi řgens ħar řgens *nneḏni*,
u zeg ict n tgeldit ħar ijj n řgens *nneḏni*.
- ¹⁴ Netta war iiji uřa d ijj n bnaḏem ad ten isseħřar,
u netta iεaqeb ijeġiden di ttwew nsen.
- ¹⁵ War tthadam ca imedhunen inu
u war tteggem řħar deg inabiyyen inu.
- ¹⁶ *Xenni* iřaya-dd i řaz ħar temmurt.
Yarza asen marra řewew n weyrum.
- ¹⁷ Issekk-dd netta ijj n weryaz ħar zzat i uyembub nsen,
Yusuf immenz d ismey.
- ¹⁸ Carfen idaren nnes deg iceddiyyen,
řemar nnes itwaħřar deg wuzzař.
- ¹⁹ Ħars ařami itwasseqfeř wawař nnes,
řħard n SIDI issizdeg as.
- ²⁰ Issekk ujeġid *ijj* ħima ad as issarxu,
řħakem n řegnus idřeq it.
- ²¹ Netta igga it d bab x taddart nnes
uřa d řħakem x marra min ħars.
- ²² ħima ad ħars dd-yarr řħukkam
u *ħima* ad isseřmed tiyt i imyaren nnes.
- ²³ *Awarni aya* yusa-dd Israyil ħar Miřra
u Yaεqub iqqim am ubarrani di temmurt n Ħam.
- ²⁴ Netta igga řyiġet di řgens nnes ařtas
u yarra it ijhed x yenni t iħeřřaren.
- ²⁵ Netta yarra uř nsen inneqřeb
ařami dewřen carrhen řgens nnes
u dewřen yeddaren imsexxaren nnes.
- ²⁶ *Xenni* issekk-dd Musa, amsexxar nnes,
d Harun wenni ifarz it netta.
- ²⁷ Nitni barrħen jarasen s řewřamat nnes
u *ggin* řewjayeḏ di temmurt n Ħam.
- ²⁸ Netta issekk-dd taġest uca tedweř marra d taġest.
U nitni war yewwyyen ca x wawařen nnes.
- ²⁹ Netta yarra aman nsen d idammen
u inya iseřman nsen.
- ³⁰ Netta yarra tammurt nsen tessfuffi s iqarqriwen
ħars ař daxew deg ixammen n ijeġiden nsen.
- ³¹ Netta issiweř uca yusa-dd weyřaf n ibeεεac,
nnamus *wḏan-dd* x temmurt nsen marra.
- ³² Netta yarra anzar nsen d abrurri,
issekk-dd timessi itteħdudduqen x temmurt nsen.
- ³³ Netta iwta tazayart nsen d wartu nsen
u yarza ticejjura di temmurt nsen.
- ³⁴ Netta issiweř, *xenni* tusa-dd tmuyri
uřa d iburexsen i war zemmaren ad twaħesben,

IZEHHIDEN

³⁵ inni isarġen marra afsu di temmurt nsen,
ccin řyġet n ucař *n temmurt* nsen.
³⁶ Netta inya marra imenza di temmurt nsen,
tarwa tamezwarut n marra taryast nsen.
³⁷ Netta issuffey iten-dd s nnuqart d wurey
u war tuya din uřa d ijj di tqebbař nsen i inderfen.
³⁸ Miřra tfarř s wuffuy nsen,
mayar tewđa-dd xasen tigg^wudi temyar.

³⁹ Netta ibezzeġ aseynu am ijj n arwaq
d tmessi i ya iwcen tifawt s ġiřet.
⁴⁰ Nitni zzuġen u netta yarra ad dd-asant tisekkurin
uca issjjiwen iten s weyrum n ujenna.
⁴¹ Netta yarzem tařđart d waman dduqqzen-dd,
uzzřen x řazař u *dewřen* am yeyzar.
⁴² Mařar netta ieqeř x wawař nnes iqeddsen,
x umsexxar nnes Ibrahim.
⁴³ Netta issuffey-dd řgens nnes s řefrařet,
inni zzayes itwafarzen s usřiwřiw.
⁴⁴ Netta iwca asen timmura n řegnus
u nitni warden tamara n řegnus,
⁴⁵ ħima ad řřfen di tweřša nnes
u ad ħđan izerfan nnes. Hallilu-Yah.

106¹ Hallilu-Yah qadam SIDI, mayar netta iřbeř,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

² Wi izemmaren ad iřaja timegga timeqqrarin n SIDI,
ad ibarreř marra ccan nnes?
³ Sseġd n yenni iřđan řřeqq,
sseġd n yenni itteggan řebda tasegda.
⁴ Idar ayi, *a SIDI*, s řxađar i řgens nnek,
ġahed ayi s usenjem nnek,
⁵ mařend ad zarey řxar i yenni zzayek itwafarzen,
mařend ad farřey s řefrařet n řgens nnek,
mařend ad farřey s yixef inu *jmie* ak-d tesyart nnek.

⁶ Neccin nexđa, *jmie* ak-d ibabaten nney,
negga řyecc,
negga tuġeffna.
⁷ Ibabaten nney di Miřra war ħikin di řeġjayeġ nnek,
war xarrřen deg ufeyyeđ n tmexsiwt nnek icewwaren,
maca nitni yewwyen řar řebřar, řar řebřar n Uyanim.
⁸ Maca netta issenjem iten di řřweġ n yisem nnes,
ħima ad ssaregeben řemyaret nnes.
⁹ Netta iwebbex řebřar n Uyanim ařami idweř yuřey
uca ijja iten ad uyuren řar waman yuġřen amecnaw *di řexra.*

IZEHHIDEN

- ¹⁰ Netta ifekk iten zeg ufus n yenni *iten* iεiffen,
issenjem iten zeg ufus n řeεdu.
- ¹¹ Aman dřin inni ten iħeřřaren,
war iqqim uřa d ijjen zzaysen.
- ¹² Nitni ttečřen x wawařen nnes,
sebbħen as s yijj n yezři n usebbeħ.
- ¹³ Maca ttun deyya timegga nnes,
war xsen ad rajan *εad* ccwar nnes.
- ¹⁴ Nitni dewřen ttmeyyřen ařřas di řexřa
u qeğben Arebbi di tnezruft.
- ¹⁵ Xenni iwca asen min ttaren,
maca issemzi řqedd n řεemur nsen.
- ¹⁶ Nitni dewřen usmen zi Musa di řmargeħ n iqiđan
u zi Harun, amqeddes n SIDI.
- ¹⁷ Tammurt tennurzem, řard Đatan
uca tenti tarbiet n Abiram.
- ¹⁸ Timessi tessecmeđ tarbiet nsen,
ijj n uceεεař n tmessi iqqed iεeffanen *nmi*.
- ¹⁹ Nitni ggin ijj n uεejmi ħar Ĥurib
uca uđaren zzat i yijj n řexyař ifesyen.
- ²⁰ Nitni beddřen aεuđi n SIDI
ak-d řexyař n yijj n ufunas i ittetten arrbie.
- ²¹ Nitni ttun Arebbi, amsenjem nsen,
wenni tuya iggin timegga d timeqqranin di Miřra,
- ²² řeεjayeb di temmurt n Ĥam,
timegga ssagg^wadent ħar řebħar n Uyanim.
- ²³ Inna aqa ad ten ikeħħeđ,
mři war iđi d Musa, wenni ifarz,
ikkar-dd di txenduqt zzat i wudem nnes di řřweε nsen
maħend ad issbeεεed afugem nnes i zi ix̄s ad ten ihellek.
- ²⁴ Nitni kksen taqcurt x temmurt nsen tařebhant,
war ttečřen ca x wawař nnes.
- ²⁵ *maca* nitni ndeqmen deg iqiđan nsen
u war sřin ca ħar tmijja n SIDI.
- ²⁶ Netta issgaεεed afus nnes xasen
ijjuđ ad ten isseyđeř di řexřa.
- ²⁷ u maħend ad isseyđeř tarwa nsen jar řegnus
u maħend ad ten immřarrec di temmura.
- ²⁸ Nitni ssřeħmen ixef nsen ħar Baεal-Fayur
uca ccin tiyařsa n imettan.
- ²⁹ Nitni searen SIDI s tmegga nsen,
ħars ařami i d xasen tewđa jjriħect.
- ³⁰ Xenni ikkar-dd Finaħas, yusa-dd jarasen
u ammu i tetwassbedd jjriħect.

IZEHHIDEN

³¹ Aya itwahseb as-dd d tasegda,
zi jjiř ař jjiř i řebda.

³² Nitni searen t ęar waman n Mariba
u di ssibbet nsen igga netta řęar di Musa.

³³ Maęar nitni ssarezgen řeemar nnes,
ęars ařami iffey wawař war idbięen zeg iyencicen nnes.

³⁴ Nitni war teħęan řegnus
i xef i d asen inna SIDI *ittxeřsa ad ten teħęan*.

³⁵ Nitni řsuren ixef nsen ak-d řegnus
u řemden ad ggen min ggin nitni.

³⁶ Nitni tuęa ttsexxaren i řexyařat n řřanam nsen
inni d asen idewřen d taxceft.

³⁷ Nitni iwyen ięenjiren nsen d tęenjirin nsen d tayarřt i ccwaęen.

³⁸ Nitni ssizzřen idammen ibarran,
idammen n ięenjiren nsen d tęenjirin nsen
nni i iwyen d tayarřt i řexyařat n řřanam n Kenęan,
ęars ařami tedweř temmurt tefsed s idammen.

³⁹ Nitni dewřen xemjen zi tmegga nsen
uca qeħęben s řexdayem nsen.

⁴⁰ Itwassary lęađab n SIDI x řgens nnes
u netta ięiff tasyart nnes.

⁴¹ Netta isellem iten ęar ifasssen n řegnus
u inni ten icarrhen dewřen seęđen xasen.

⁴² Hęaren ten řeedyan nsen
u nitni twasswađęen sadu afus nsen.

⁴³ Aęęas n twařawin tuęa netta issenjam iten,
maca nitni ssarezgen xas s tyennant nsen
u twassmezyen s řmuęęiyyet nsen.

⁴⁴ *Waxxa amenni* netta ixzar-dd *ęad* ęarsen umi ten tuęa di řeęęaret,
umi isřa tyuyyit nsen.

⁴⁵ Yidar řeahd nnes di tęweę nsen
u indem zi ssibbet n tmexsiwt nnes icewwaren.

⁴⁶ Isscen asen arreęmet *nnes*
zzat i wudem n marra inni ten ięebbsen.

⁴⁷ Senjem aney, *a* SIDI, AREBBI,
ndeh aney nmun zi řegnus,
ħima ad nęada isem amęeddas nnek
u ad cek nsebbeę s yezřan n usemyar.

⁴⁸ Aęadi i SIDI, AREBBI n Israyil,
zi řebda ař řebda!”

Ejj marra řgens ad yini “Amin! Hallilu-Yah!”

IZEHHIDEN

ADLIS WISS XEMSA: IZEHHIDEN 107-150

107¹ Qadam SIDI, mayar netta d asebhan,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i rebda.

² Ejj inni itwafdin zi SIDI ad ssiwren ammu,
inni i ifdi zeg ufus n yenni *iten* iheşşaren

³ inni i issmun zi temmura,
zi ccarq, zi řyarb, zi ccamal u zi řebhar.

⁴ *Tuya din* inni iweddaren di řexřa,
abrid *n*sen ikka x řexřa,
war ufin tandint maħend ad *days* zedyen.

⁵ Daysen řaz d ufadi,
řeemar *n*sen ifceř daysen.

⁶ *Xenni* syuyyen řar SIDI di řeşşaret *n*sen,
u netta issenjem iten zi tigg^wudi *n*sen.

⁷ Netta indeh iten deg ijj n webrid isegged,
maħend ad uyuren řar ict n tendint ħima ad *days* zedyen.

⁸ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeejayeb nnes i tarwa n bnađem.

⁹ Mayar netta issjjiwen řeeimar iffuden
u řeeimar iğuzen iccur it s řxar.

¹⁰ *Tuya din* inni iqqimen di tağest d tiři n řmewt
s iceddiyen n ddeğ d wuzzař,

¹¹ inni iggin tayennant ak-d wawař n SIDI
u war sřin řar ccwar n Umeuği x kuřci.

¹² Netta issdeğ uř *n*sen s tamara,
nnderfen war ufin wi i řa iwcen afus.

¹³ *Xenni* řayan i SIDI di řeşşaret *n*sen,
u netta issenjem iten zi tigg^wudi *n*sen.

¹⁴ Netta issuffey iten zi tağest u zi tiři n řmewt
u yarza iceddiyen *n*sen.

¹⁵ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeejayeb nnes i tarwa n bnađem.

¹⁶ Mayar netta ihdem tiwwura n nnhas
u yarza zzeekrunat n wuzzař.

¹⁷ *Tuya din* ibuhařiyyen inni itwaeddben zi ssibbet n uxeřtu *n*sen
u zi ssibbet n řmueşıyyet *n*sen.

¹⁸ Ieiff řeeimar *n*sen zi marra macca
uca iwđen řars ař tewwura n řmewt.

¹⁹ *Xenni* řayan i SIDI di řeşşaret *n*sen,
u netta issenjem iten zi tigg^wudi *n*sen.

²⁰ Netta issekk awař *n*sen
u issgenfa iten u issenjem iten zeg imeđran.

²¹ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeejayeb nnes i tarwa n bnađem.

IZEHHIDEN

²² Ejj iten ad awyen tiyarša n uqadi
u ad barrħen timegga nnes s usřiwřew.

²³ *Tuya din* inni ihekk^wan ħar řebħar s iyarruba,
inni iggin řxedmet nsen x ibarruten n waman.

²⁴ Żrin min igga SIDI
uřa d řeġjaye b nnes di řaġaġ *n řebħar*.

²⁵ Mařa netta issiweř, ikkar-dd ijj n usemmiđ
nni issgaεeden řemwaj nnes.

²⁶ Gaεeden ħar ujenna
uca hwan ħar tisi n řaġaġ,
ifsi řeεmar nsen zi tigg^wudi.

²⁷ Meyyřen, meyyřem zi ssa ħar da am umescar,
iweddar asen marra řeεqeř nsen *x min i ħa ggen*.

²⁸ *Xenni řayan* i SIDI di řeħřaret nsen,
u netta issuffeġ iten-dd zi tigg^wudi nsen.

²⁹ Netta yarra asemmiđ ad yars,
ařami dewřent řemwaj sseyđent.

³⁰ Nitni farħen umi arsint řemwaj
u *umi* netta indeh iten ħar řmuyyi i ħars tuġa mezřen.

³¹ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeġjaye b nnes i tarwa n bnadem

³² u ad t sseuġen deg wegraw n řgens
u ad t cenneen jar imġaren.

³³ Netta yarra iyezran d řexřa
u řeunřarat *yarra iten* d tammurt iffuden,

³⁴ u tammurt i ittacen řyiġet *yarra itt* d tameġaħt
zi ssibbet n tuεeffna n yenni i days izeddyen.

³⁵ Netta yarra řexřa d ayeřmam n waman
u tammurt yuzyen d řeunřarat.

³⁶ Dinni i issezdeġ inni iġužen
uca sbedden nitni *din* ict n tendint maħend ad *days* zedyen.

³⁷ Nitni zarreen deg iyyaren u ttezzun tizayarin,
tinni dd-ittawyen igumma d řyiġet *nsen*.

³⁸ Netta ibarek iten, *ařami* dewřen deg wařřas
uca agra n řmar nsen war itwassemži.

³⁹ *Xenni* maca dakk^wařen nitni di drus *εawed*
uca hekk^wan ħar řaġaġ zi ssibbet n řeħřaret d řħar d wecđan.

⁴⁰ Netta ittkebbba *ijj n yeyzar* n useħqar x tarwa n řařiret nsen
uca ijja iten teleen di řexřa mani war *ġin* ibriden.

⁴¹ Issgaεeed-dd amezřuđ zi řeġben
uca yarra tiwacunin am řħimarin timezyanin n wuġi.

⁴² Imseggaden ttwařan uca farrħen.
maca marra *ayt n řmuεřiyet* tteqqnen aqemmum *nsen*.

⁴³ Wenni d amiġis, ejj it ad iħđa
u ejj iten ad ssnen nican *min ix* ad *tini* tmexsiwt icewwaren n SIDI.

108¹ Izři. Azehhed n Dawud.

² A AREBBI, uř inu iεewweř,

necc ad yennjey ad zehhdey, uřa d aεuđi inu.

³ Faq, lharpa d řgambri!

Necc xsey ad ssfaqey tifawt n řřbeđ.

⁴ Necc ad cek qadiy jar řegnus, a SIDI,

ad ak zehhdey jar temmura.

⁵ Mařar tamexsiwt nnek icewwaren *tettakk^wađ* tiwa i ijenwan, u tařdiqt nnek řars ař iseynuten.

⁶ A AREBBI, sgaεεed ixef nnek tiwa i ijenwan

u *arr* aεuđi nnek sennej i marra tammurt,

⁷ řima imeizzen nnek ad twanejmen,

awi asenjem s ufus afusi nnek u *arr*-dd xaney *awař*.

⁸ AREBBI tuya issawař di zzawect nnes,

s uyenni i řa negzey s řefrařet.

Necc ad bđiy Cakim u ad εebbarey taysart n Sukkut.

⁹ Jilead inu, Manassi inu,

Ifrayim d jjehd n uzeđif inu,

Yahuda d amgewwed inu.

¹⁰ Maca Mu'ab d ssarij inu n usird,

x Idum ad nđarey tisira inu,

x *temmurt* n Filicit ad dduqqzey s usřiwřew.

¹¹ Wi d ayi i řa inedhen *di* tendint ifaryen s *iyebrawen*?

Wi d ayi i řa igewwden řar Idum?

¹² Ma war d aney tenđared, a AREBBI,

u ak-d řeeskarat nney ma war dd-teffiyed *εad* akidsen, a AREBBI?

¹³ Ewc aney afus řima ad aney *tessnejmed* zi řeřaret,

mařar asenjem s *ufus* n yijj n bnadem aqa ibđeř.

¹⁴ Ak-d SIDI ad negg s wemřađ

u netta ad iefes x yenni d aney iřeřřaren.

109¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

A AREBBI n usebbiř inu, war syidi!

² Mařar aqemmmum n yijj n uεeffan

d uqemmmum ixarriřen i xafi innurzmen.

Nitni ssawařen akidi s yijj n yiřes icemmten.

³ Nnđen ayi-dd s wawařen iccuren s wecrah , ttmenyan akidi x walu.

⁴ I twarrit x tmexsiwt inu kkaren nitni đidd inu,

u necc kessiy s řmeεruf.

⁵ Nitni xeđřen ayi řřar s řřar

u tamexsiwt inu s wecrah.

IZEHHIDEN

- ⁶ Egg xas ijj n uoeffan
u ejj cciṭan ad ibedd ɣar uyezdis nnes.
- ⁷ Maṛa ad xas carrēen, ad iffey am ijj n uqṭaṭei
uca uṛa d taṣaḡit nnes ad tiṛi d ddenb.
- ⁸ Iṛi ussan nnes ad dewṛen udrusen *waha*,
ejj wennedni ad iṭṭef ṛfusina nnes.
- ⁹ Iṛi ad dewṛen iḥenjiren nnes d iyujireṛen
d temyart nnes d tajjač.
- ¹⁰ Iṛi ad tellēen iḥenjiren nnes da d diha u ad ttaren
u ad arzun x macca jar ṛxirbat nsen.
- ¹¹ Iṛi ad ittar bu-umarwas marra min ɣars
u ad keccden ibarraniyyen *ṛyiḡet n* warbar nnes.
- ¹² Iṛi war ɣars ittiṛi uṛa d ijj ad as yegg s tmexsiwt
uca uṛa d ijj mma ad iḥinn x iyujireṛen nnes.
- ¹³ Iṛi ad twateḥḥan tarwa nnes,
u ad itwamḥa isem nsen di jjiṛ i d ɣa yasen.
- ¹⁴ Iṛi SIDI ad yidar ṛmueṣiyyet n ibabaten nnes
u eemmarṣ war imeḥḥi ddenb n yemmas.
- ¹⁵ Iṛi nitni ad bedden ṛebda qibač i SIDI
u netta ad ikkes ṛidaret nsen x temmurt.
- ¹⁶ Maɣar netta war ieqiṛ ḥima ad yegg s tmexsiwt icewwaren,
maca marrten amezṛuḍ d ṛmeskin
uṛa d wenni umi itwarṣ wuṛ ḥima ad t iney.
- ¹⁷ Umi tuya netta ittexs nneēṛet,
ejj itt ad xas tewḍa,
u umi netta war ifarḥ s lbaraka,
ejj itt ad xas tigg^wej.
- ¹⁸ U umi yarḍ netta nneēṛet am warruḍ nnes,
ejj itt ad tadeḥ *xenni* am waman ɣar daxeṛ nnes
u am zzeṛt deg ixsan nnes.
- ¹⁹ Iṛi ad tiṛi *nneēṛet nni* am warruḍ i di ittṛeḥḥef
u am webyas i ibekkes ṛebda.
- ²⁰ Ta d ṛmunet n SIDI i iṛrimen inu
u i yenni issawaṛen ṛɣar x ṛeemar inu.
- ²¹ Maca cek, a SIDI, Sidi inu, egg dayi *am mammec texsed* di ṭṭwee n yisem nnek,
maɣar tamexsiwt nnek icewwaren d taṣebḥant, senjem ayi.
- ²² Maɣar necc zeḥḍey u meḥtaj i ḡiy
u uṛ inu itwassnuqqeb ɣar daxeṛ *deg idmaren inu*.
- ²³ Amecnaw ict n tiṛi izzuggarten qeṭṭiy,
zṛuzan ayi am ijj n uburxes.
- ²⁴ Ifadden inu ttarjijjin s uzummi
u arrimet inu ittxeṣṣa it tadunt.
- ²⁵ Necc dewṛey asen d *ict n ṛqecceṛet n useḥqar*.
Maṛa zrin ayi, ssenhezzan azeḡif nsen.

IZEHHIDEN

- ²⁶ Ewc ayi afus, a SIDI, AREBBI inu,
senjem ayi ɛlaḥsab tamexsiwt nnek icewwaren,
²⁷ ḥima nitni ad ssnen aqa-tt d afus nnek,
aqa cek i iggin man aya, a SIDI.
²⁸ Nitni d yenni ineeɛɛren, maca cek tettbarked,
nitni tteyewwyen, ad dewren ttsedhan
uca amsexxar nnek ad ifarḥ.
²⁹ Ejj iyrimen inu ad yarden s řefdiḥet
u ad řeḥḥfen deg usedḥi am deg ijj n upartessu.
³⁰ Zeg wuř inu ad qadiy SIDI s uqemmum inu
u ad t ssemyarey jar ubarru.
³¹ Maɣar netta ad ibedd ak-d řmeskin
ḥima ad t issenjem zeg inni iḥekkmen x řeemar nnes.

110¹ Azehhed n Dawud.

SIDI inna i Sidi inu:

- Qim ɣar ufus afusi inu,
ɣars ař dd-ssarsey ředyan nnek d tanebdat sadu idaren nnek.
² SIDI ad issekk tayyarct n tzemmar nnek zi řihyun,
cek ad tşellted di řwest n ředyan nnek.
³ Řgens nnek ad yiři d amseɛɛaf deg wass n tzemmar nnek,
di tissiqt iqeddsen zi řemřawřet n tuffut,
ammu i ɣa yiři nnda n yenni dd-itwaxeřqen ɛad mammec.
⁴ SIDI ijjug u ɛemmarş ad xas indem
“Cek d akehhan i řebda ɛlaḥsab asettef n Malkiřadiq.
⁵ Sidi inu aqa-t ɣar ufus afusi nnek.
Netta ad irbez ijeğiden deg wass n lyadab nnes.
⁶ Netta ad iḥakem x řegnus. Aqa da *tammurt* teccur s řxecbat.
Ad irbez ijj n uzeğif x ict n temmurt d tameqqrant.
⁷ Netta ad isu zi teyzart,
x uyenni ad issgaɛɛed azeğif nnes.

111¹ Hallilu-Yah!

- Alif.** Ad qadey SIDI s marra uř inu,
Bat. řami i ɣa munen imseggaden di řaman uřa *di tmesmunt nsen*.
² **Gimel.** Řefɛayeř n SIDI d imeqqranen,
Dalit. aqa twarezzun zi marra inni zzaysen ifarrḥen.
³ **Hi.** Netta igga s leadama d řeɛzz,
Vav. u tasegda nnes tetyyima i řebda.
⁴ **Zayin.** Netta igga ijj n řeid i řidaret n řeɛjayeb nnes.
Xit. SIDI d aḥnin u days arreḥmet.
⁵ **Tit.** Netta iwca macca i yenni t itteggweden, **Yud.** ittidar řeahd nnes i řebda.
⁶ **Kaf.** Netta isscen i řgens nnes timegga nnes ijehden,

IZEHHIDEN

Lamid. ħima ad asen iwc tasyart n řegnus.

⁷ **Mim.** Řefəayer n ifassen nnes d tidett d řheqq,

Nun. marra tiweřša nnes d řmanet,

⁸ **Samix.** aqa-ten bedden i řebda,

Əayin. twaggen di tidett u s tsegda.

⁹ **Pi.** Netta issewjed ict n řefdiyyet i řgens nnes,

Tsadi. igga řeahd nnes i řebda.

Quf. Isem nnes d amqeddas d issegg^waden.

¹⁰ **Rix.** Tigg^wudi n SIDI d tamezwarut n tiyit.

Cin. Marra inni ittegggen amenni, aqa řarsen řeeqeř d lemliř.

Tav. Ccan nnes ittyima i řebda.

112¹ Hallilu-Yah!

Alif. Sseəd n weryaz nni ittegg^weden SIDI,

Bat. wenni ifarrħen ařtas x tweřša nnes.

² **Gimel.** Tarwa nnes ad wesəen ař řtarf di temmurt,

Dalit. jjiř n imseggaden ad itwabarek.

³ **Hi.** Řxir d wagra ad ccuren taddart nnes

Vav. u tasegda nnes tettyima i řebda.

⁴ **Zayin.** I imseggaden teyři tfawt di tařest.

Xit. Aħnin *netta* u days arreħmet d řheqq.

⁵ **Tit.** Aryaz nni aqa itħinna u yareřteř, *ad yiři* mliř,

Yud. aqa iəddeř timesřayin nnes nican.

⁶ **Kaf.** Mařar *netta* war ittyimi ittenhezza i řebda.

Lamid. Ad *din* tiři ict n řidaret deg umsegged i řebda.

⁷ **Mim.** Netta war ittegg^wed zi nnab i war iħħřin,

Nun. Uř nnes imten, ittcař x SIDI.

⁸ **Samix.** Uř nnes imten, war ittegg^wed,

Əayin. řars ař i řa ixzar řar yenni t-idd iħeřšaren.

⁹ **Pe.** Izuzzar, itticc i imezřad.

Tsadi. Tasegda nnes tettyima i řebda,

Quf. icc nnes ad itwassueřa s ccan.

¹⁰ **Rix.** Ad t iřar ueeffan u ad ixeyyeq.

Cin. Netta ad iyezz s teymas, *xenni* ad ifsi.

Tav. Mezri n iəeffanen ad ibdeř.

113¹ Hallilu-Yah, seuřem *kenniw* imsexxaren n SIDI,

seuřem isem n SIDI!

² Ad itwabarek isem n SIDI

zi řexxu řars ař řebda.

³ Zi manis dd-tneqqar tfuct ař manis tyeři tfuct

ad itwassueřa isem n SIDI.

⁴ SIDI yueřa x marra řegnus,

tiwa i ijenwan d əeři nnes.

IZEHHIDEN

- ⁵ Man wen iġan am SIDI, AREBBI nney,
wenni izeddyen di řueřa qae,
⁶ wenni yuđaren
maħend ad iřar deg ijenwan u x temmurt!
⁷ Wenni dd-issnekkaran amuqřĩř zi ttejjajt
u ijebd-dd amezruđ zeg wefrađ
⁸ maħend ad t issyim ak-d tarwa n tařĩřet,
ak-d ayt n tařĩřet n řgens nnes.
⁹ Wenni issezdayen tenni war ittirwen di taddart
am ict n tyemmat n iħenjiren tfarħ. Hallilu-Yah.

- 114** ¹ Ařami iffey Israyil zi Miřra,
taddart n Yaęqub zeg ijj n řgens s yiřes n midden,
² *xenni idweř Yahuda d zzawect nnes tamqeddast,*
Israyil d *tammurt n řħkamet nnes.*
³ Řebħar iřra it uca yarweř,
L'Urdun inneqřeb ġar đeffar.
⁴ Idurar negzen am icarriyyen,
tiwririn am izmaren.

- ⁵ Min cek yuġin, a řebħar, ařami trekk^wařed,
a cek L'Urdun, ařami tennqeřbed ġar đeffar?
⁶ A idurar, *min kenniw yuġin* ařami tneggzem am icarriyyen
d tewririn am izmaren?
⁷ A tammurt arjijji zzat i wudem n Sidi,
zzat i wudem n Arebbi n Yaęqub,
⁸ wenni yarrin tařđart d řħemřet n waman,
sseġaħ d řeunsarat n waman.

- 115** ¹ War iġi i neccin, a SIDI, war iġi i neccin,
mayar i yisem nnek ad yiři ueuġi,
di ssibbet n tmexsiwt nnek icewwaren d teřđiqť nnek.
² Mayemmi i ġa qqaren řegnus
'Mani iġa SIDI nsen?'
³ SIDI aqa-t deg ujenna,
igga marra min d as yarđan.
⁴ Řexyařat nsen n řřanam aqa-tent zi nnuqart d wureġ,
řxedmet n ifassen n iwdan.
⁵ Nitni ġarsen aqemmum, *maca* war ssiwiřen,
ġarsen titřawin *maca* war ttwiřin,
⁶ Nitni ġarsen imezzuyen, *maca* war ttesřin,
ġarsen tinzar, *maca* war ttcemmin.
⁷ Ifassen nsen war zemmaren ad cebbaren,
iđaren nsen war zemmaren ad uyuren.
Nitni war ssuffuyen řħess zi tmijja nsen.

⁸ Inni tent iggin, ad daysent arewsen,
kuř ijj zeg inni xasent ittečřen.

⁹ Israyil, ttceř x SIDI.
Netta d twiza nsen d tcappa n useřqi nsen.

¹⁰ Taddart n Harun, ttceř x SIDI.
Netta d twiza nsen d tcappa n useřqi nsen.

¹¹ *Marra kenniw* inni ittegg^weden SIDI, ttečřem x SIDI.
Netta d twiza nsen d tcappa n useřqi nsen.

¹² SIDI ieqer xaney, netta ad ibarek.
Ad ibarek taddart n Israyil,
ad ibarek taddart n Harun.

¹³ Netta ad ibarek inni t ittegg^weden,
imežyanen *jmiε* ak-d imeqqranen.

¹⁴ SIDI ad awem issmarni *tarwa*,
i kenniw uřa i tarwa nwem.

¹⁵ Kenniw tetwabarkem zi SIDI,
wenni iggin ajenna d temmurt.

¹⁶ Ijenwan, *wah* d ijenwan n SIDI,
maca tammurt iwca itt i tarwa n bnadem.

¹⁷ Imettan war zemmaran ad ssemyaren SIDI
uřa d inni dd-ihwan deg ususem.

¹⁸ Neccin ad nbarek SIDI,
zi řexxu řars ař i řebda. Hallilu-Yah!

116¹ Necc ttexsey,
mařar SIDI isřa i tmijja inu u i uřeccem inu,

² mařar netta iwca ayi amezzuř nnes.
Ad as řařiy marra ussan *n tudart inu*.

³ Iseywan n řmewt cedden ayi
u tewđa-dd xafi tigg^wuda n řaxart.
Necc ufiř aqa-yi twařşareř u ceđney.

⁴ Řařiy x yisem n SIDI, nniř
'A SIDI, fekk řeεmar inu!'

⁵ SIDI d ařnin d amsegged
u AREBBI nney days řeřnunect.

⁶ SIDI iřeřta uřawen n iřafiyyen.
Necc tuřa-yi *am* unedbar, *maca* netta issenjem ayi.

⁷ Hna εawed, a řeεmar inu,
mařar SIDI igga ac min iřebřen.

⁸ Mařar cek, a SIDI, teđdid řeεmar inu zi řmewt
u tiřtawin inu zeg imeřtawen, ađar inu zeg uneqrađ.

⁹ Ad uyureř zzat i wudem n SIDI
di temmura n yenni iddaren.

IZEHHIDEN

¹⁰ Necc umney, waxxa necc nniy ‘Nec twaḥṣarey aṭṭas!’

¹¹ Di tigg^wudi inu nniy ‘Marra iwdan d ayt bu-ixarriqen!’

¹² Mammec i ya xeḡsey SIDI x marra řxar i d ayi igga?

¹³ Ad ssgaεdey řkas n isenjimen imeqqranen
u ad řayiy x yisem n SIDI.

¹⁴ Necc ad ssqefřey lwuεud inu i SIDI
qibač i marra řgens nnes.

¹⁵ Aqa iyřa di tiṭṭawin n SIDI
řmewt n iřdiqen nnes.

¹⁶ A SIDI, aqa necc d amsexxar nnek,
nnec d amsexxar nnek, mmis n tayya nnek.
Cek tessarxud xafi iceddiyen inu.

¹⁷ Necc ad cek-dd awyey ict n tyarřt n uqadi
u ad řayiy x yisem n SIDI.

¹⁸ Necc ad ssqefřey lwuεud inu i SIDI
qibač i marra řgens nnes.

¹⁹ di řemraḥat n taddart n SIDI,
di řwest nnem, a Urcalim! Hallilu-Yah.

117¹ Seuḡem SIDI, marra řegnus,
sebhem t, marra iyduden.

² Mařar tamexsiwt nnes icewwaren d tameqqrant sennej nney
u tařdiqt n SIDI tettyima i řebda, Hallilu-Yah!

118¹ Qadam SIDI, mařar netta d ařebḥan,
mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

² Ejj Israyil ad yini
‘Tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.’

³ Ejj taddart n Harun ad tini
‘Tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.’

⁴ Ejj inni ittegg^weden SIDI ad inin ‘Tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.’

⁵ Di řeḥřaret řayiy řar SIDI.
SIDI yarra-dd xafi umi iwca ayi ttasie.

⁶ SIDI aqa-t akidi, necc war ttegg^wedey ca,
mařar min izemmar bnađem ad ayi igg?

⁷ SIDI aqa-t akidi jar yenni d ayi iwcin afus.
Nec ad xezzarey řar swađđay x yenni d ayi icarrhen.

⁸ Iḥřa ad arzuý dduri řar SIDI
x utecři x bnađem.

⁹ Iḥřa ad arzuý dduri řar SIDI
x utecři x tarwa n tařiret.

¹⁰ Marra řegnus nnden ayi-dd.
Nec řeđřey ten s yisem n SIDI.

IZEHHIDEN

- ¹¹ Nitni nnden ayi-dd, *wah*, nitni quwwaren ayi.
Necc yeḍḍrey ten s yisem n SIDI.
- ¹² Nitni nnden ayi am tzizwa,
aqa amecnaw timessi n isennanen xesyen.
Necc yeḍḍrey ten s yisem n SIDI.
- ¹³ Cek tearded ayi s řeqsaḥet ařami ggur ad wḍiy,
maca SIDI iwca ayi-dd afus.
- ¹⁴ SIDI d jjehd inu d azehhed *inu*,
netta idweř ayi d asenjem.
- ¹⁵ Deg iqidan n imseggaden *itwaseř* řħess n usřiwřew d usenjem.
Afus afusi n SIDI igga s jjehd.
- ¹⁶ Afus afusi n SIDI itwassgaææed,
afus afusi n SIDI igga s jħed.
- ¹⁷ Necc war tmettiy ca, ad ddarey,
ad barrħey timegga n SIDI.
- ¹⁸ SIDI isstextex ayi ařas,
maca war d ayi iwci i řmewt.
- ¹⁹ Arzmem ayi tiwwura n tsegda,
necc ad zzaysent adfey, ad qadiy SIDI.
- ²⁰ Ta d tawwart n SIDI,
imseggaden ad zzayes adfen.
- ²¹ Necc ad ac qadiy umi i d ayi tesřid
u cek tdewřed ayi d asenjem.
- ²² Ažru i war xsen ibennayen,
idweř d ixef n teymart.
- ²³ Aya itwasseqfeř zi SIDI
u man ya d řeĕjeb di tiřřawin nney.
- ²⁴ Wa d ass i igga SIDI,
ejj aney ad narceq u ad days nfarħ.
- ²⁵ A SIDI, awi-dd asenjem,
a SIDI, awi-dd affaħ.
- ²⁶ Itwabarek wenni i dd yusin s yisem n SIDI!
Neccin ad kenniw nbarek zi taddart n SIDI.
- ²⁷ Arebbi d SIDI nni d aney iggin tfawt.
Qqnem *tayarřt* n řeid s iseywan yar waccawen n uealřar.
- ²⁸ Cek d Arebbi inu, x uya ad cek qadiy,
a AREBBI inu, ad cek sseuğey.
- ²⁹ Qadam SIDI, mařar netta d ařebħan,
mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

IZEHHIDEN

119¹ **ALIF.** Sseed n yenni ikemmřen abrid *n tudart* nsen břa řeib,
inni igguren x webrid n ccarięa n SIDI.

² Sseed n yenni iřetřtan cchadat nnes,
inni xas yarezzun s marra uř nsen.

³ Uřa d inni war ittegggen řyecc,
maca gguren deg ibriden nnes.

⁴ A SIDI, cek tumared
mařend bnađem ad iřđa tiweřřa nnek nican .

⁵ Mři qaę ibriden inu twaseggden
mařend ad řđiy tiweřřa nnek,

⁶ *xenni* emmarř ad seřřiy
mařa necc xezzarey řar marra tiweřřa nnek.

⁷ S wuř iqquř ad cek qadiy,
mařa necc řemđey řeřkam nnek iseggden.

⁸ Ad řđiy tiweřřa nnek!
War dayi semmeř *marra* !

⁹ **BAT.** Mammec i řa issizdeg ijj n ubřiy abrid nnes?
S wemnaę nnes deg wawař nnek.

¹⁰ Necc arezzuy xak s wuř inu yarzem,
war d ayi ttejjı ad ffyeę x řumurat nnek.

¹¹ Necc xemmřey awař nnek deg wuř inu,
mařend war akidek xetřiy.

¹² Tetwabarked cek, a SIDI,
seřmed ayi tiweřřa nnek.

¹³ S iyencicen inu barrřey
x marra lfarayıđ n uqemmum nnek.

¹⁴ Aqa farřey s webrid n cchadat nnek
am x marra min iřan iyřa.

¹⁵ Ad xarrřey di řumurat nnek
u necc ad xezzarey řar imesraq nnek.

¹⁶ Necc neemey s tweřřa nnek,
awař nnek war t tettuy.

¹⁷ **GIMEL.** Egg tcuni i umsexxar nnek
mařend ad ddarey u ad řđiy awař nnek.

¹⁸ Arzem ayi tiřřawin inu
řima ad řarey řeęjayeđ n ccarięa nnek.

¹⁹ Necc aqa-yi d abarrani x temmurt,
war xafi teffar řumurat nnek.

²⁰ Řeemar inu itwafna
s uweřřec řar lfarayıđ nnek.

²¹ Cek teaqbeđ imęeffaren itwaneęřen,
inni itteffyeđ x řumurat nnek.

²² Ksi xafi řefđiřet d useřqar,
mařar necc řđiy cchadat nnek.

IZEHHIDEN

²³ Uřa d řhukkam qqimen u ssawařen ak-d wayawya xafi, aqa amsexxar nnek ittxarreř di tweřřa nnek.

²⁴ Cchadat nnek d mezri inu, aqa-tent d imcawaren inu.

²⁵ DALIT. Řeemar inu iřřeq yar taejjajt, arr-dd dayi tudart elahsab awař nnek.

²⁶ Necc neemeř ac x ibriden inu u cek testajbed ayi. Seřmed ayi tiweřřa nnek.

²⁷ Arr ayi ad ssney abrid n řumurat nnek u ad xarrřey di řeejayeb nnek.

²⁸ Řeemar inu ifsi s wecđan, seggem ayi yar webrid n wawař nnek.

²⁹ Sigg^wej ayi x webrid n ixarriqen, ħinn xafi s ccariaea nnek.

³⁰ Necc ixđarey abrid n tidett, ssarsey lfarayıđ nnek zzati.

³¹ Necc cebbarey di cchadat nnek, a SIDI, war d ayi ttejji ad seđħiy.

³² Necc ad đfarey abrid n řumurat nnek, mayar cek teggid ttasie i wuř inu.

³³ HE. A SIDI! seřmed ayi abrid n tweřřa nnek, xenni necc ad days tťfey ař aneggar.

³⁴ Ewc ayi řefhamet, xenni necc ad ħđiy ccariaea nnek u ad days tťfey s wuř inu.

³⁵ Ndeh ayi x webrid n řumurat nnek, minzi necc farrħey zzayes.

³⁶ Arr uř inu yar cchadat nnek, war iři yar tťmeε n arbeħ.

³⁷ Sheyyeđ tiťťawin inu x řbaťeř, arr-dd dayi tudart s ibriden nnek.

³⁸ Kemmeř x wawař nnek i umsexxar nnek, wenni i cek ittegg^wden.

³⁹ Şheyyeđ xafi řefđiħet i zi tegg^wedeř, mayar lfarayıđ nnek cnant.

⁴⁰ Xzar, necc ttweħħcey řumurat nnek, arr ayi ddarey s tsegda nnek.

⁴¹ VAV. Ejj ad ħari-dd tas tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI, asenjem nnek aqa-t elahsab awař nnek,

⁴² ħima ad zemmarey necc ad arrey x wenni zzayi issbehdařen, mayar necc ttecřey x wawař nnek.

⁴³ War ttekkes qaε zeg uqemmum inu awař n tidett, mayar necc ttrajiy lfarayıđ nnek.

⁴⁴ Necc ad ħđiy ccariaea nnek břa qeťtu, i řebda qaε.

IZEHHIDEN

- ⁴⁵ Necc ggurey di ttasie,
mayar necc arzuq x řumurat nnek.
- ⁴⁶ Ad ssiwřey x cchadat nnek zzat i ijeřiden
u zzatsen war ttseđhiy ca.
- ⁴⁷ Ad arrey mezri di řumurat nnek,
tinni i ttexsey.
- ⁴⁸ Necc ad ksiy ifassen inu qibař i řumurat nnek, tinni i ttexsey,
u ad xarrsey di tweřsa nnek.
- ⁴⁹ **ZAYIN.** Eqeř x wawař *i tennid* i umsexxar nnek,
min xef tuyřed asitem inu.
- ⁵⁰ D wa d afewwej inu x řemřayen inu,
mayar lwaed nnek yarra-dd dayi tudart.
- ⁵¹ Imeffaren heccen ayi-dd awař ař řřarf,
maca necc war heyyiđey ca x ccariaea nnek.
- ⁵² Necc xarrsey di lfarayid nnek n řebda, *a SIDI,*
xenni aqa twafewwjey.
- ⁵³ Tafqeřt teřteř ayi
di ssibbet n ieffanen inni isemmřen di ccariaea nnek.
- ⁵⁴ Tiweřsa nnek tuęa-tent d izřan inu
di taddart n tbarranect inu.
- ⁵⁵ Di řiřet tuęa-yi ttxarrsey deg yisem nnek, *a SIDI,*
u řđiy ccariaea nnek.
- ⁵⁶ Ammu i d ayi imsar,
mayar řđiy řumurat nnek.
- ⁵⁷ **XIT.** SIDI d tasyart inu,
necc nniy ad řđiy awařen nnek.
- ⁵⁸ Necc zřuęey zzat i wudem nnek s wuř inu iřfa,
řinn xafi am mammec t twaeded.
- ⁵⁹ Necc xarrsey deg ibriden inu
uca ad sseeqbey *iřuraf n* idaren inu řar cchadat nnek.
- ⁶⁰ Necc qeęqey, war eřřařey ca
řima ad řđiy řumurat nnek.
- ⁶¹ Iseywan n ieffanen carfen ayi,
maca necc war ttettuy ccariaea nnek.
- ⁶² řar wezyen n řiřet ttnekkarey
řima ad cek qadiy x lfarayid nnek iseggden.
- ⁶³ Necc d ameddukeř n marra inni cek ittegg^weden
u n yenni iřeřřan řumurat nnek.
- ⁶⁴ Zi tmexsiwt nnek icewwaren teccur temmurt marra, *a SIDI,*
seřmed ayi tiweřsa nnek.
- ⁶⁵ **TIT.** Cek teggid s tcuni i umsexxar nnek, *a SIDI,*
elařsab awař nnek.
- ⁶⁶ Seřmed ayi mařend ad meyyzey u ad ssney mliř,
minzi necc ttecrey x řumurat nnek.

IZEHHIDEN

⁶⁷ Qbeř mma twaḥṣarey, weddarey,
maca řexxu ḥeṭṭiy awař nnek.

⁶⁸ Cek d asebhan u tettedged min iṣebhen,
seřmed ayi tiweřsa nnek.

⁶⁹ Imæeffaren arexxun-dd xafi ixarriqen,
maca necc ḥeṭṭiy řumurat nnek s marra uř inu.

⁷⁰ Uř nsen war ittacan am tadunt,
maca necc, aqa ccarięa nnek ttafey days mezri.

⁷¹ Tuya i necc mliḥ umi twaḥṣarey,
maęar ammu i řemdey tiweřsa nnek.

⁷² Ccarięa zeg uqemmum nnek ęari iḥra aṭṭas
x wařaf n uęiyyat n wurey d nnuqart.

⁷³ **YUD.** Ifassen nnek ggin ayi, kewwnen ayi.
Ewc ayi řeęeř, maḥend ad řemdey řumurat nnek.

⁷⁴ Inni cek ittegg^weden ad ayi ęaren uca ad farḥen,
maęar necc ttrajiy awař nnek.

⁷⁵ Necc ssney, a SIDI, aqa řeḥkamat nnek seggdent
u aqa cek teḥşared ayi s teşdiqt.

⁷⁶ Ejj ad tiři tmexsiwt nnek icewwaren d afewwej i necc
ełaḥsab awař i tewcid i umsexxar nnek.

⁷⁷ Iři ad xafi dd-tas arreḥmet nnek,
maḥend ad ddarey, maęar ccarięa nnek days mezri inu.

⁷⁸ Ejj ad seḍhan ayt n nnfaxet,
maęar s ixarriqen ssfarryen ayi řşifet inu,
maca necc txemmamey di řumurat nnek zzati.

⁷⁹ Ejj ad ęari dd-dewřen inni cek ittegg^weden
d inni issnen cchadat nnek.

⁸⁰ Ejj ad yiři uř inu imun ęar tweřsa nnek,
ḥima war ttseḍḥiy ca.

⁸¹ **KAF.** Řeęmar inu issxef *zi mezri* ęar usenjem nnek,
aqa ttrajiy awař nnek.

⁸² Tiṭṭawin inu deqqřent *zi mezri* ęar lwaed nnek,
umi nniy ‘Meřmi i xafi i ęa tessfewwjed?’

⁸³ Maęar necc dewřey am ict n txancet n yiřem tuyeř di ddexxan,
maca tiweřsa nnek war tent ttuy.

⁸⁴ Meḥař n wussan *ęad* iqqimen i umsexxar nnek?
Meřmi i ęa tcarręed inni d ayi iḍeffaren?

⁸⁵ Imæeffaren ęzan ayi iḥufar,
min war dd-yusin ak-d ccarięa nnek.

⁸⁶ Marra řumurat nnek d tidett.
Nitni ḍeffaren ayi-dd s ixarriqen, ewc ayi afus!

⁸⁷ Eřaḥař iři teḥhan ayi *zi temmurt*,
maca necc war heydey x řumurat nnek.

⁸⁸ Arr-dd dayi tudart ełaḥsab tamexsiwt nnek icewwaren,
xenni ad ḥḍiy cchadet i dd iffyen zeg uqemmum nnek.

IZEHHIDEN

⁸⁹ **LAMID.** A SIDI, awař nnek
ittyima i řebda imten deg ujenna.

⁹⁰ Tamexsiwt nnek icewwaren *tiwed* zi jjiř ař jjiř.
Cek teggid tammurt ad tbedd temten u *ammu* i ya teqqim tbedd.

⁹¹ Elařsab lfarayıd nnek ad qqimen bedden,
mařar marra nitni d imsexxaren nnek.

⁹² Mři war teđi ccariea nnek d mezri inu,
iři twahellkey di řeřaret inu.

⁹³ Eemmarř ad ttuy řumurat nnek i řebda,
mařar zzaysent tarrid-dd ayi tudart.

⁹⁴ Necc aqa ayi i cek, senjem ayi,
minzi necc arzuř x řumurat nnek.

⁹⁵ Ieffanen rajan ayi ĥima ad ayi teĥhan,
maca necc xezzareř řar cchadat nnek.

⁹⁶ Necc zriř aqa marra min teđa řekmaret řars aneggar,
maca řumur nnek řars ttasie ařtas.

⁹⁷ **MIM.** Mammec i xafi teizz ccariea nnek,
ass ikmeř necc txarrřey days.

⁹⁸ S řumurat nnek tarrid ayi d amiřis x řeedyan inu,
mařar aqa-tent řari i řebda.

⁹⁹ Necc řari řeeřeř ktar x marra imseřmaden inu,
mařar necc txarrřey deg ibriden nnek.

¹⁰⁰ Necc řari řefhamet ktar x iwessura,
mařar necc ĥdiř řumurat nnek.

¹⁰¹ Meney idaren inu zi qae ibriden ieffanen,
ĥima ad ĥdiř awař nnek.

¹⁰² Necc war heyydeř ca x lfarayıd nnek,
mařar cek d wenni d ayi issyaren.

¹⁰³ Mammec d miziđ awařen nnek i waney inu,
ĥsen zi tamment i uqemmum inu!

¹⁰⁴ Zi řumurat nnek ttariř-dd řeeřeř,
s uyenni carrhey kuř amesruq n ixarriqen.

¹⁰⁵ **NUN.** Awař nnek d řefnar i uđar inu u
d ict n tfawt i umesruq inu.

¹⁰⁶ Necc jjuřeř u necc xsey ad ssqefřeř,
aqa ĥeřtiř marra lfarayıd nnek iseggdan.

¹⁰⁷ Necc twařsareř, a SIDI,
arr-dd dayi tudart elařsab awař nnek.

¹⁰⁸ Ttzawgeř, ksi tiwhibin n řxađar zeg uqemmum inu, a SIDI,
u seřmed ayi lfarayıd nnek.

¹⁰⁹ Tudart inu aqa-t řebda di lxařer,
maca eemmarř ad ttuy ccariea nnek.

¹¹⁰ Ieffanen ggin ayi ijj n řfex,
maca necc war ffyeř ca x řumurat nnek.

IZEHHIDEN

- ¹¹¹ Cchadat nnek d tasyart inu i řebda,
mařar nitenti ssfarrħent uř inu.
- ¹¹² ħezzmey uř inu maħend ad ggey elahřab tiweřřa nnek i řebda,
ař aneggar.
- ¹¹³ **SAMIX.** Ayt n tnayen n iyembab carrhey ten,
maca ttexsey ccarięa nnek.
- ¹¹⁴ Cek d adurri inu d tcappa n useřqi inu,
nec ttrajiy awař nnek.
- ¹¹⁵ Beęęed xafi, ięeffanen,
ħima ad ħđiy řumurat n AREBBI inu.
- ¹¹⁶ Senned ayi elahřab awař nnek,
maħend ad ddarey u war ttseđħiy di řayas inu.
- ¹¹⁷ Ęemmed ayi, *xenni* ad twassnejmey
u ad arrey mezri di tweřřa nnek řebda.
- ¹¹⁸ Marra inni ittagg^wjen x tweřřa nnek, nnec sseħqarey ten,
mařar řyecc nsen *myir* d ixarriqen.
- ¹¹⁹ Am kuffu tmeħħid marra ięeffanen zi temmurt,
s uyenni ttexsey cchadat nnek.
- ¹²⁰ Zi tigg^wudi zzayek teccirruw arrimet inu,
ammu i gg^wedey zi řeħkamat nnek.
- ¹²¹ **ĘAYIN.** Necc ggiy řħeqq d tsegda,
war d ayi ttsellem i řmargeħ n yenni d ayi iħeřřaren.
- ¹²² Egg řęarbun di ttwęę n umsexxar nnek,
war tteĵji imęeffaren ad ayi ħřaren.
- ¹²³ Tiťťawin inu deqqřent zi *mezri* řar usenjem nnek
u řar lwaęd n tsegda nnek.
- ¹²⁴ Egg s tmexsiwt nnek icewwaren ak-d umsexxar nnek
u seřmed ayi tiweřřa nnek.
- ¹²⁵ Necc d amsexxar nnek, ewc ayi řęęęęř,
maħend ad ssney cchadat nnek.
- ¹²⁶ Aqa yiweđ as-dd řħař i SIDI ħima ad ibedd x iđaren nnes ,
mařar nitni arřin ccarięa nnek.
- ¹²⁷ S uyenni nec ttexsey tiweřřa nnek x wurey,
wah aťťas x wurey iřfan.
- ¹²⁸ S uyenni nec ħesbey marra řumurat *nnek* di kuř *tamesřact* nican,
maca nnec carhey kuř amesruq n ixarriqen.
- ¹²⁹ **PI.** Chadat nnek d řęęjayeĸ,
s uyenni iħeťťa ten wuř inu.
- ¹³⁰ Anurzem n wawařen nnek isscan ttfawt,
i iħafiyyen itticc asen řęęęęř.
- ¹³¹ Arzmey aqemmum inu aťťas
u ssahratey zi mezri řar řumurat nnek.
- ¹³² Xzar-dd řari u ħinn xafi
am mammec dd-tekkar i yenni ittexsen isem nnek.

- ¹³³ Semten iṣuraf inu am mammec t twaɛded
u war ttejji ad xafi iḥkem řyecc.
- ¹³⁴ Fekk ayi zi řeḥṣaret n iwdan
maḥend ad ḥḍiy řumurat nnek.
- ¹³⁵ Ejj ayembub nnek ad yary x umsexxar nnek
u seřmed ayi tiweṣṣa nnek.
- ¹³⁶ Tiyezratin n waman hwant-idd zi tiṭṭawin inu,
mařar nitni war ḥeṭṭan ccariea nnek.
- ¹³⁷ **TSADI.** Aqa cek d amsegged, a SIDI,
uřa d lfarayid nnek seggent.
- ¹³⁸ Cek tumured tasegda n cchadat nnek uca
uřa d řmanet nsen d tameqqrant ař ṭṭarf.
- ¹³⁹ Asem inu ihellek ayi,
mařar inni d ayi iḥeṣṣaren ttun awařen nnek.
- ¹⁴⁰ Lwaɛd nnek iqqur ař ṭṭarf
uca amsexxar nnek ittexs it.
- ¹⁴¹ Necc d amezyan u twasseḥqarey,
maca war ttettuy řumurat nnek.
- ¹⁴² Tasegda nnek d ict n tsegda i řebda
u ccariea nnek d tidett.
- ¹⁴³ Ddiqet d tegg^wudi řeqqfent ayi,
maca řumurat nnek daysent mezri inu.
- ¹⁴⁴ Tasegda n cchadat nnek i řebda i teđa.
Sefhem ayi tent, xenni ad ddarey.
- ¹⁴⁵ **QUF.** Řayiy s marra uř inu, arr-dd xafi, a SIDI,
xenni ad ḥḍiy tiweṣṣa nnek.
- ¹⁴⁶ Necc řayiy-dd xak, fekk ayi,
xenni necc ad ḥḍiy marra cchadat nnek.
- ¹⁴⁷ Qbeř ateffu n řṣbeḥ tuy a ttřayiy
ḥima ad ayi-dd tewced afus, necc rajiy awař nnek.
- ¹⁴⁸ Tiṭṭawin inu faqent qbeř řweqt n uṭeffu n wecbar
ḥima ad xarrṣey deg wawař nnek.
- ¹⁴⁹ Seř-dd yar tmijja inu s tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI,
arr-dd dayi tudart elahṣab řeḥkam n řḥeqq nnek.
- ¹⁵⁰ Inni yarezzun ad ggen řefḍayeḥ udsen ayi,
aqa nitni igg^wejen aṭṭas x ccariea nnek.
- ¹⁵¹ Maca cek tudsed, a SIDI,
u marra řumurat nnek d tidett i ğant.
- ¹⁵² Uřa d aṭṭas zeg wami tuy a ssney cchadat nnek,
mařar cek teggid tent i řebda.
- ¹⁵³ **RIX.** Xzar yar řeyben inu u tessnejmed ayi,
mařar war ttuy ccariea nnek.
- ¹⁵⁴ Ay ayi tasyart d tfekked ayi,
arr-dd dayi tudart elahṣab awař nnek.

IZEHHIDEN

- ¹⁵⁵ Igg^wej usenjem x ieffanen,
maɣar nitni war arezzun tiweṣṣa nnek.
- ¹⁵⁶ A SIDI, arrehmet nnek d aṭṭas,
arr-dd dayi tudart eḷaḥsab řḥukm n řḥeqq nnek.
- ¹⁵⁷ Inni d ayi ittdarracen d yenni d ayi iḥeṣṣaren aqa-ten s waṭṭas,
maca necc war heyydey ca x cchadat nnek.
- ¹⁵⁸ Żriy inni d ayi iydaren uca eiffey *ten*,
maɣar nitni war tṭifen deg wawař nnek.
- ¹⁵⁹ Xzar, mammec necc ttexsey řumurat nnek, *a* SIDI,
arr-dd dayi tudart eḷaḥsab tamexsiwt nnek icewwaren.
- ¹⁶⁰ Beddu n wawař nnek aqa-t d tidett
u kuř řeḥkam n tsegda nnek aqa-t i řebda.
- ¹⁶¹ **CIN.** Řḥukkam darrcen xafi x walu,
maca uř inu tuɣa ittegg^wed zeg wawař nnek.
- ¹⁶² Necc farḥey x lwaed nnek
amecnaw ijjen ittaf ict n tkeccaḍt d tameqqrant.
- ¹⁶³ Necc carhey axarriq u eiffey t,
maca necc ttexsey ccariea nnek.
- ¹⁶⁴ Sebea n twařawin deg wass sebḥey cek
x řeḥkamat n tsegda nnek.
- ¹⁶⁵ Inni ittexsen ccariea nnek, aqa ɣarsen řehna d tameqqrant
u war din aźru n uneqraḍ zzatsen.
- ¹⁶⁶ A SIDI, ttrajiy asenjem nnek
u necc tteggey eḷaḥsab tiweṣṣa nnek.
- ¹⁶⁷ Řeemar inu iḥetta cchadat nnek
u necc ttexsey tent ař tṭarf.
- ¹⁶⁸ Necc ḥeṭṭiy řumurat nnek d cchadat nnek,
maɣar marra ibriden inu *arzman* zzatek.
- ¹⁶⁹ **TAV.** A SIDI, ejj ad ɣark dd-yaweḍ uřayi inu zzat i wudem nnek,
ewc ayi řeεqeř eḷaḥsab awař nnek.
- ¹⁷⁰ Ejj ad dd-yas uḥeccem inu ɣar uyembub nnek,
senjem ayi eḷaḥsab awař nnek.
- ¹⁷¹ Iyencicen inu ad ucruren asebbiḥ am ij n řeunřar,
maɣar cek tesseřmaded ayi tiweṣṣa nnek.
- ¹⁷² Iřes inu ad yarr awař nnek ittnefrara,
maɣar marra řumurat nnek seggden.
- ¹⁷³ Ejj afus nnek ad ayi igg twiza,
maɣar necc ixḍarey řumurat nnek.
- ¹⁷⁴ A SIDI, necc ttmezrey ɣar usenjem nnek
u ccariea nnek aqa days mezri inu.
- ¹⁷⁵ Ejj řeemar inu ad iddar u ad cek isebbeḥ
u iři ad ayi eawnent lfarayid nnek.
- ¹⁷⁶ Necc weddarey am ict n texsi tweddar.
Arzu x umsexxar nnek, maɣar necc war ttuy řumurat nnek.

120¹ Izři n ugaæed.

Necc řayiy ħar SIDI di řehřaret inu u netta isřa ayi.

² A SIDI, senjem řeemar inu zeg iyencicen issxarriqen, zeg iřes icemmten.

³ Min d ac i ħa yewc, min d ac i ħa yarni, iřes nni icemmten?

⁴ Fritcat n řqews qeđæent zeg ufus n ijj n umjahed ak-d řefřhem n tcejart n tagga.

⁵ Uct inu, aqa necc d abarrani di Macik, aqa zeddyey ħar iqıđan n Qadir!

⁶ Ařřas i izdey řeemar inu ħar yenni icarrhen řehna.

⁷ Necc d aheddan, maca xmi i ħa ssiwřey, xenni arezzun amenyi.

121¹ Izři n ugaæed.

Necc ssgaædey tiřřawin inu ħar idurar, manis i dd ħa tas twiza inu?

² Twiza inu zi SIDI, wenni iggin ajenna d temmurt.

³ Netta war itteġġi ađar nnek ad ifary, wenni cek iřeřřan war ittnudum.

⁴ Xzar, wenni iřeřřan Israyil war ittnudum u war itteřřeř.

⁵ SIDI d amehđay nnek, SIDI d tiři nnek ħar ufus afusi nnek.

⁶ Deg wass tafuct war cek teccit ca uřa d taziri s ġiřet.

⁷ SIDI ad cek iħđa zi marra řřar, netta ad iħđa řeemar nnek.

⁸ SIDI ad iħđa uffuy nnek d wadaf nnek, zi řexxu ħars ař i řebda.

122¹ Izři n ugaæed, zi Dawud.

Necc farrřey i yenni d ayi iqqaren ‘Neccin ad nadeř ħar taddart n SIDI.

² Iđaren nney bedden-dd ħar tewwura nnek, a Urcalim!’

³ Urcalim tetwabna am ict n tendint nni i itwacebbaren mliħ ak-d yixef nnes.

⁴ ħar dinni ttgaæadent tqebbař, tiqebbař n SIDI, ħar Chadet n Israyil, ħima ad qadan isem n SIDI.

⁵ Maħar dinni bedden řekrasa n řřukm, řekrasa n taddart n Dawud.

⁶ Ttarem řehna i Urcalim

“Aqa ad feřřen inni cem ittexsen,

⁷ ħima ad din yiři řehna di lqelea nnek
d řhudnet di řeqsur nnek.”

⁸ Di tṭweε n aytma d imeddukař inu ad iniy
“Ad akidem yiři řehna!”

⁹ Di tṭweε n taddart n SIDI, AREBBI nney,
ad ac arzu y x min icnan.

123¹ Izři n ugaεεed.

Necc ssgaεεdey tiṭṭawin inu yark,
cek i iqqimen x řkursi deg ujenna.

² Xzar, am tiṭṭawin n isemyan yar ufus n bab nsen,
am tiṭṭawin n tesmeyt yar ufus n lallas,
ammu i xezżarent tiṭṭawin nney yar SIDI, AREBBI nney,
yars ař xaney i ya iħinn.

³ Ĥinn xaney, a SIDI, ĥinn xaney,
mayar yuza yarney useħqar.

⁴ Řεemar nney yuza yars aṭtas ustehzi n imεeffaren,
uřa d useħqar n iyebbanen.

124¹ Izři n ugaεεed. Zi Dawud.

Mři SIDI war akidney ibedd, ini *t xenni ammu* Israyil,

² Mři SIDI war akidney ibedd,
umi akidney dd-kkaren iwdan,

³ xenni iři sarċen aney am neddar,
umi tetwassary tefqeħt nsen xaney.

⁴ Xenni iři aman feyyċen-dd xaney,
iři ict n řħemřet tekka x řεemar nney,

⁵ xenni iři aman iħajen kkin x řεemar nney.

⁶ Iři ad itwabarek SIDI
wenni war d aney ittejjin d takeccađt i teymas nsen.

⁷ Řεemar nney yarweř am ujċiđ zi řfex n unegmar.
Řfex yarez u neccin nenfek.

⁸ Twiza nney tbedd deg yisem n SIDI
wenni iggin ijenwan d temmurt.

125¹ Izři n ugaεεed.

Inni ittecřen x SIDI, aqa-ten am wedrar n řihyun,
wenni war ittenhezzin, ittyima i řebda.

² Amecnaw idurar quwwaren i Urcalim,
ammu iquwwar SIDI i řgens nnes, zi řexxu ař řebda.

IZEHHIDEN

³ Maɣar taɣɣarct n řyar war tettiɣima tettareyyeḥ x temmurt n imseggaden, ḥima imseggaden war sswizẓiden ifassen nsen yar řyar.

⁴ Iři ad yegg SIDI tacuni deg inni iṣebḥanen u deg inni iseggden s wuř,

⁵ maca inni i ya iḥeyyden zeg webrid yar ibriden ifaryen, SIDI ad ten issigg^wej *jmie* ak-d yenni ittegggen řyecc. *Ad din yiři* řehna x Israyil.

126¹ Izři n ugaεεed.

Umi isseεqeb SIDI inni dd-idewřen yar řihyun, tuya-neɣ am yenni itturjan.

² Tuya aqemmun nney iccur s tḍeḥḥact d iřes nney iccur s usřiwřew.

Itwanna jar řegnus

‘SIDI igga daysen min iğan d ameqqran.

³ SIDI igga dayney min iğan d ameqqran, aqa neccin nfarḥ zzayes.

⁴ A SIDI, qeğeb tameḥbast nney am mammec *ttqeğbent* tiyezratin *Tammurt* n Ljanub.

⁵ Inni izarreen s imeṭṭawen, ad mjaren s usřiwřew.

⁶ Wenni yarebbun zzariεet ḥima ad tt izare, xmi dd iggur, iggur, ittru, *maca* xmi dd i ya yas, ad dd-yas s usřiwřew, ad yarbu icewwafen *n imendi* nnes.

127¹ Izři n ugaεεed. Zi Suliman.

Mři war ibenni SIDI taddart, iři ibennayen ssaḥařen ixef nsen baṭeř.

Mři war ittεessi SIDI x tendint, iři ittεess uεessas baṭeř.

² Baṭeř aqa kenniw ad tekkarem zic, ad teṭṭsem teḍḍrem, ad teccem ayrum n řemḥayen, maɣar SIDI itticc it i imeizzen nnes deg yiḍeř.

³ Xzar, iḥenjiren d tasyart *i immewcen* zi yar SIDI, řyiğet n uεeddis aqa-tt d řmunet.

⁴ Am mammec jehdent fritcat n řqews deg ufus n weryaz, ammu i iğan iḥenjiren zeg *isegg^wusa* n temzi.

⁵ Sseεd n weryaz ijehden, wenni i zzaysen iccuren tacyart n fritcat n řqews nnes. Nitni war ttseḍḥin ca umi ssaḥařen ak-d řeedyan yar tewwart *n tendint*.

128¹ Izři n ufaqi.

Sseed n yijj n wenni ittegg^weden SIDI,
wenni igguren deg ibriden nnes.

² Aqa ad tecced zeg warber n ifassen nnek,
d amimun u mliħ i ya tiřid.

³ Tamıart nnek ad tiři am ict n tzayart i dd-ittawyen řıġet di taddart nnek,
iħenjiren nnek ad iřin am iyemmuyen imezyanen n zзитun quwwaren-dd i ttabřa nnek.

⁴ Ammu i ya itwabarek weryaz ijehden, wenni ittegg^weden SIDI.

⁵ SIDI ad cek ibarek zi řihyun
u cek ad tzared aqa Urcalim ad tiři mliħ, marra ussan n tudart nnek

⁶ u ad tzared iħenjiren n iħenjiren nnek.

Řehna ad yiři x Israyil.

129¹ Izři n ugaεεed.

Zi temzi inu ħřaren ayi ařtas n twařawin,
ini *t xenni ammu* Israyil,

² Zi temzi inu ħřaren ayi ařtas n twařawin,
maca war d ayi zemmaren.

³ Imcarrzen carzen x weerur inu,
ggin řatarat n wecraz nsen d iziraren.

⁴ SIDI d amsegged.

Netta iqdeε iseywan n iεeffanen.

⁵ Ejj marra inni icarrhen řihyun,
ad sedħan u ad twaεarnen ħar đeffar.

⁶ Iři nitni ad iřin am arrbiε x tzeywin,
ittisřaw qbeř mma ad itwaqřeε,

⁷ war din acewwar ad zzayes iεemmar afus nnes,
uřa d wenni ittceddan icewwafen *n imendi* war zzays ittεemmar aħsin nnes,

⁸ uca uřa d imsebriden war qqaren

‘Lbaraka n SIDI aqa-tt akidwem!

Neccin nbarek kenniw s yisem n SIDI.’

130¹ Izři n ugaεεed.

Zi řaġay řayiy-dd xak, *a* SIDI!

² A Sidi inu, seř-dd i tmijja inu,
ejj imezzuyen nnek ad fetnen x tmijja n uħeccem inu!

³ A SIDI, mařa teggid ad tessbedded řmuεřiyet,
a Sidi inu, man wen izemmaren ad iqqim ibedd.

⁴ Maca ħark asameħ, maħend ad zzayek gg^weden.

⁵ Necc sitimey di SIDI, řεemar *iccur s usitem*
u necc ttrajiy awař nnes,

IZEHHIDEN

⁶ Řeemar inu ittraja Sidi inu,
aţţas zeg iessasen yar uteffu ttrajan ateffu.

⁷ Ejj Israyil ad iraja SIDI,
mayar tamexsiwt icewwaren aqa-t yar SIDI
u yars řefdiyyet tcett.

⁸ Netta ad issenjem Israyil zi marra řmuşıyyet nnes.

131¹ Izři n ugaææed. Zi Dawud.

A SIDI, uř inu war days bu nnfaxet u tiţţawin inu war daysent bu uneefar,
U necc war ggurey ca di tmesřayin imyaren niy řeeyayeb i xafi iwæaren.

² S tidett, necc sseřhuy řeemar inu u ssesqarey t
am ijj n uniybu umi itwassbedd wuttuđ ak-d yemmas,
am ijj n uniybu umi itwassbedd wuttuđ ammu i iġa d řeemar inu dayi.

³ Ejj Israyil ad iraja SIDI zi řexxu yars ař řebda.

132¹ Izři n ugaææed.

A SIDI, idar Dawud, *idar* marra aweddeb nnes,

² mammec netta ijuġ i SIDI,
iwaed i Umzemmar n Yaæqub

³ 'Mařa necc *waxxa ca n wass* ad adfey taqidunt n taddart,
x qama n řectu inu ad ħebcey.

⁴ war semmħey ca i yiđeş i tiţţawin inu,
uřa d anudem i wabriwen inu,

⁵ yars ař i ya afey amcan i SIDI,
tizeddiyin i SIDI, Amzemmar n Yaæqub!'

⁶ Neccin nesřa xas di Afrata,
nufa it deg iyyaren n Yaæar.

⁷ Ad nadeř yar tzeddiyin nnes,
ad nađar zzat i tnebdat n iđaren nnes.

⁸ Kkar, SIDI, *uyur* yar arraħet nnek,
cek d Ttabut n jjeħd nnek.

⁹ Ad yarđen ikeħhanen nnek s tsegda
u ad sřiweřwen işdiqen nnek.

¹⁰ War dd-tarri udem n umedhun nnek di tţwee n umsexxar nnek Dawud.

¹¹ SIDI ijuġ as i Dawud s tidett,
emmarş ad iħeyyeđ x tjaġit nnes

'Zi řyiġet n uæeddis nnek, ad ssyimey *ijj* x řkursi nnek.

¹² Mařa iħenjiren nnek ad ħđan řeahd inu d cchadat inu
tinni d asen i ya ssřemdey,
xenni uřa d iħenjiren nsen ad qqimen x řkursi nnek i řebda.'

- ¹³ Maɣar SIDI ifarz Ŝihyun,
imezri tt d tazeddiyt i yixef nnes.
- ¹⁴ ‘Wa d *amcan n* arrahet inu i řebda,
da i xsey ad zedyey, necc xsey t.
- ¹⁵ Ad barkey nniemet n Ŝihyun,
ad ssjiwney imezřad nnes s weyrum.
- ¹⁶ Ad ssyarđey ikehhanen nnes s usenjem
u iřdiqen nnes ad sřiweřwen s jjehd.
- ¹⁷ Dinni ad ssyemmyey ijj n uyicc i Dawud,
ijj n řefnar i umedhun inu sswejdey *t din*.
- ¹⁸ Ad ssyarđey řeedyan nnes s useđhi,
maca ad xas tnuwwar temrist nnes.’

133¹ Izři n ugaεεed. Zi Dawud.

- Xzar, mammec iřbeḥ d mammec icna
mařa tawmat tzeddey tmun!
- ² Aya amecnaw zzect icnan x uzeğif,
tenni dd-ihekk^wan x tmart, x tmart n Harun,
thekk^wa x tma n warruđ nnes.
- ³ Aya amecnaw nnda n *wedrar n* Hirmun,
wenni dd-ihekk^wan x idurar n Ŝihyun,
maɣar dinni yumur SIDI lbaraka, tudart i řebda.

134¹ Izři n ugaεεed.

- Xzar, barkem SIDI, *a* kenniw imsexxaren n SIDI
inni ibedden di taddart n SIDI di ģiřet.
- ² Sgaεedem ifassen nwem ɣar zzawect iqeddsen
u barkem SIDI.
- ³ Ad kenniw ibarek SIDI zi Ŝihyun,
wenni iggin ajenna d temmurt.

135¹ Hallilu-Yah, sebbḥem isem n SIDI, sebbḥem *xas, a* imsexxaren n SIDI

- ² Inni ibedden di taddart n SIDI,
di řemraḥat n taddart n SIDITnney.
- ³ Sebbḥem i SIDI, maɣar SIDI iřbeḥ,
zehhdem i yisem nnes, maɣar netta d ředrafet.
- ⁴ Maɣar SIDI ifarz Yaεqub i yixef nnes,
Israyil d agra nnes.

- ⁵ Maɣar necc ssney aqa SIDI d ameqqran
u Siditney *d ameqqran* x marra irebbiten.

IZEHHIDEN

⁶ Marra min d as itteejiben i SIDI, igga it deg ijenwan d x temmurt, di řebħur u deg waman yuğyen marra.

⁷ Netta issgaæed iseynuten zi tťrufa n temmurt, netta ittegg assamen ak d wenzar, ittgewwad asemmiđ zi řehrit nnes yar barra.

⁸ Netta iwta imenza n Miřra, zeg iwdan ař řmar.

⁹ Netta issekk řeeřamat d řeejayeb di řwest nnek, a Miřra, yar Firėun u yar marra imsexxaren nnes.

¹⁰ Netta iwta aťtas n řegnus u inya ijeğiden ijehden.

¹¹ Siħun, ajeğid n Imuriyyen, u Ğuj, ajeğid n Bacan, u marra tigeldawin n Kenėan.

¹² Iwca asen tammurt d tasyart zi řwart, d tasyart i Israyil, řgens nnes.

¹³ A SIDI, isem nnek ittyima i řebda, axarreř dayek *ad yiři* zi jjiř ař jjiř.

¹⁴ Mařar SIDI ad igg tasegda i řgens nnes uca ad iħinn x imsexxaren nnes.

¹⁵ Řexyařat n řřanam n řegnus aqa-ten s nnuqart d wureğ, twaggen s ifassen n iwdan.

¹⁶ Nitni ħarsen ijj n uqemmum, *maca* war ssiwiřen, ħarsen tiťťawin, *maca* war ttwiřin,

¹⁷ Nitni ħarsen imezzuyen, *maca* war ttesřin, walu asuđi *n nnefs* deg uqemmun nsen.

¹⁸ Ad dewřen inni ten iggin am nitni, marra inni xasen ittcařen.

¹⁹ Taddart n Israyil, barkem SIDI, taddart n Harun, barkem SIDI.

²⁰ Taddart n Lawi, barkem SID!

Ejj marra inni ittegg^weden SIDI, ad barken SIDI.

²¹ Ad itwabarek SIDI zi řihyun, netta d wenni izeddyen di Urcalim. Hallilu-Yah!

136¹ Qadam SIDI, minzi netta iřbeħ, mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

² Qadam AREBBI n irebbiten, mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

³ Qadam Sidi n isiditen, mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁴ Netta waha ittegg řeejayeb d timeqqranin, mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁵ Netta igga ijenwan s řeeqeř, mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁶ Netta d wenni iggin tammurt x waman,

IZEHHIDEN

maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁷ D wenni iggin tifawin timeqqranin,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁸ Tafuct ħima ad teħkem x wass,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁹ Taziri d itran ħima ad ħekmen x ģiřet,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁰ Qadam wenni iwtin Imiřriyyen deg imenza nsen,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹¹ U issuffey Israyil zi řwest nsen,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹² s ijj n ufus ijehden d ijj n uyiř itwassgaæeden,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹³ Qadam wenni ibđan Řebħar n Uyanim x tnayen,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁴ U isseżwa Israyil di řwest nnes,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁵ Uca inđar Firæun di Řebħar n Uyanim ak-d řæskar nnes,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁶ Qadam wenni inedhen řgens nnes *deg webrid* di řexřa,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁷ Wenni iwtin ijeġiden imeqqranen,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁸ U inya ijeġiden ijehden,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁹ Siħun, ajeġid n Imuriyyen,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁰ d Euj, ajeġid n Bacan,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²¹ Tammurt nsen iwca itt d tasyart,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²² Iwca itt d tasyart i umsexxar nnes Israyil,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²³ Wenni d aney yidaren di ddeġ nney,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁴ Netta iħewwes aney zeg *ifassen* n yenni d aney iħşaren,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁵ Wenni itticcen macca i marra imeddaren,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁶ Qadam Arebbi n ujenna,
maɣar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

IZEHHIDEN

137¹ Ƴar iyezran n Babil, dinni i tuƳa nettyima
u nru xmi tua nettidar Ŝihyun.

² Neccin nuyey řgambriyyat nney Ƴar tcejjura n tmemřač *i iřan* di řwest nnes.

³ MaƳar inni d aney iřebbsen

ttaren zzayney dinni *ad nyennej* awařen n yijj n yezři

u inni d aney iřřaren ttaren ca n řřajet issefrařen,

uca nnan ‘Ƴennjem zeema *ijj zeg* izřan n Ŝihyun i neccin!’

⁴ Mammec nzemmar *xenni* ad nyennej *ijj* n yezři n SIDI
di temmurt n midden?

⁵ Mařa necc ttuy cem, *a* Urcalim,

xenni iři axmi mařa afus afusi ittu ixef nnes.

⁶ Ejj ad ayi iřřeq iřes inu x waney inu,

mařa necc war cem ttidareƳ,

mařa necc war sseuřiy Urcalim x řefrařet inu tameqqrant qaε.

⁷ A SIDI, εqeř x ayt n Idum, *deg* wass n Urcalim,

inni iqqaren ‘εarram tt, εarram tt, ař dsas nnes!’

⁸ A yeřis n Babil, *cem* tenni itwassřuzen i wareddeř,

mliř i yenni d am i Ƴa ixegřen tameggit *ieffnen* i dayney teggid.

⁹ Sseed n wenni i Ƴa ittřen iřenjiren nwen imezyanen,

ad ten terbez x teřđart.

138¹ Zi Dawud.

Ad cek qadiƳ s marra uř inu,

ad cek zehhdeƳ zzat i irebbiten.

² Ad ađareƳ Ƴar zzawect nnek tamqeddast

uca ad qadiƳ isem nnek x tmexsiwt nnek icewwaren u x teřđiqt nnek,

maƳar cek tessemƳared awař nnek di ttwew n marra isem nnek.

³ Deg wass řami xak dd-řayiy, tarrid-dd xafi,

cek tewcid jjehd i řεmar inu.

⁴ Marra ijeřiden n temmurt ad cek qadan, SIDI,

xmi ttesřan awařen zeg uqemmum nnek.

⁵ Ad Ƴennjen x ibriden n SIDI,

maƳar aεuři n SIDI d ameqqran.

⁶ MaƳar SIDI aqa-t sennej qaε, *εad* ixezzar-dd Ƴar umwađew

u issen bu-nnfaxet zi řagg^waj.

⁷ Mařa uyureƳ di řwest n řeřřaret, ma cek ad dayi dd-tarred tudart.

Cek tesswizzđed afus nnek đidd i ufugem n řeedyan inu

uca afus nnek afusi issenjem ayi.

⁸ SIDI ad t isseqfeř i necc.

A SIDI, tamexsiwt nnek icewwaren aqa-tt i řebda,

řefεayeř n ifassen nnek cek war tent tarexxud.

139¹ I umeqqran n imeynajen. Zi Dawud. Azehhed.

A SIDI, cek tbeqced ayi u tessned ayi.

² Cek tessned ayimi inu d ubeddi inu,
zi řagg^waj tfehhmed ixarriřen inu.

³ Xmi ggurey u xmi tťsey tarezzud dayi,
aqa cek tessned marra ibriden inu.

⁴ Minzi war din uřa d ijj n wawař x yiřes inu,
u xzar, cek a SIDI, tessned t qaε.

⁵ Cek tħeřřared ayi zi đeffar u zi řar zzat,
tessarsed xafi tareqqa n ufus nnek.

⁶ Tussna-ya d atebhet i necc,
tuεřa xafi, war zemmarey ad tt awđey.

⁷ řar mani *zemmarey* ad uyurey zi Arruħ nnek
u řar mani i řa arewřey zeg uyembub nnek?

⁸ Mařa gaεεdey řar ujenna, aqa cek dinni,
mařa ggiy řaxart d tassut inu,
xzar, aqa cek uřa dinni,

⁹ *Mařa* ksiy afriwen *am tfawt n řefjar*,
ad zedyey řar uneggar qaε n řebřar,

¹⁰ uřa dinni ad ayi indeh ufus nnek
uca *afus nnek* afusi ad ayi iťtef.

¹¹ Mařa nniy ‘Iwa tağest, wđa-dd xafi,
xenni ĝiřet d tifawt i d ayi iquwwaren.

¹² I cek uřa d tağest war teđi d tťram
u *i cek* ĝiřet tettegg tfawt am uziř
u tağest *aqa-t* am tfawt.

¹³ Minzi cek txeřqed-dd tyezřař inu,
tmuded ayi deg uεeddis n yemma.

¹⁴ Qadiy cek umi dd-twaxeřqey s ict n tebridt n řeεjeb d tameqqrant.
Timegga nnek d řeεjayeb, řεmar inu tessent t *mliħ* qaε.

¹⁵ Ixsan inu tuya war xafek nnuffaren
umi twaggey di tnuffra,
twamudey *am ijj n uburđa* di řağay n temmurt.

¹⁶ Tiťtawin nnek zrint abeddu inu iđeřřen
u deg wedlis nnek aqa marra yuran,
aqa ussan i tuya twarecmen *meřmi tuya εad* war iđi uřa d ijjen zzaysen.

¹⁷ Mammec řari tteizzan ixarriřen nnek, a Arebbi,
mammec imyar ubarru nsen!

¹⁸ Mařa xsey ad ten řesbey, aqa-ten ktar aťtas zeg yejdi
u xmi faqey, aqa-yi εad akidek.

¹⁹ A Arebbi, ney aεeffan
u ejj iryazen i issazzařen idammen ad xafi agg^wejjen,

²⁰ inni xak issawařen s wawař aεeffan,

IZEHHIDEN

ředyan nnek inni inettqen isem nnek di řbařeř.

²¹ A SIDI, ma war carrhey inni cek icarrhen
u ma war tteiffey inni akidek ittemεarran?

²² Necc carrhey ten s yijj n wecrah ikmeř,
aqa nitni dewřen ayi d ředyan.

²³ Arzu xafi, a Arebbi, u ssen uř inu,
qeğeb ixarrišen inu.

²⁴ Xzar-dd, ma aqa ayi di ca n webrid n řeqjaħet
u ndeh ayi ġar webrid n řebda.

140¹ I umeqqran n imeynajen. Azeħhed n Dawud.

² Fekk ayi zeg iεeffanen, a SIDI,
ħða ayi zeg weryaz n řεunf,

³ inni ittxarršen deg wuř nsen di řġar
u ssekken imenyan di marra ussan.

⁴ Nitni ssqeđēen iřsawen nsen am yijj n ufiġar,
ssem iħma aqa-t sadu iyencicen nsen. Sila.

⁵ Ĥða xafi, a SIDI, zeg ifassen n iεeffanen,
ssar ayi zeg iryazen n řεunf, inni yarezzun ad ayi yeđřen ġar temmurt.

⁶ Ayt n nnfaxet ssuffaren xafi ijj n řfex
u ttbezzaēen tisyunin am ict n tracca ġar uyezdis n webrid,
aqa ttegggen ayi tixcefin. Sila.

⁷ Necc nniy i SIDI ‘Cek d Arebbi inu.
Seř, a SIDI, ġar tmijja n uzaweg inu.

⁸ A SIDI, Sidi inu, jjeħd n usenjem inu,
deř azeğif inu deg wass n řħess n řesnaħ.

⁹ A SIDI, war ttejji aεeffan ad yarr mezri.
War ttegg ttasie i wenway nnes iεeffnen
niy nitni ad sseuğen ixef nsen. Sila.

¹⁰ X uzeğif n yenni d ayi-dd innđen,
iři ad ten ideř uceqqef n iyencicen nsen.

¹¹ Iři ad xasen twakebbent tirjin tteħduduqent,
iři netta ad ten iyđer di tmessi, di řħemřat yuğyen,
ħima war ttekkaren εad.

¹² Aryaz i iğan d amarzag n yiřes war ittyimi di temmurt.
Aryaz bu-řēenf, aqa řġar ad xas yazzeř ař i ġa yadef deġya ġar texceft.

¹³ Necc ssney, aqa SIDI ad isseqfeř tanfuč n řmusakin
uřa d řħeqq n imezřad.

¹⁴ S tidett, imseggaden ad qadan isem nnek,
iřdiqen n wuř *ad zemmaren* ad qqimen *bedden* zzat i wudem nnek.

141¹ Aزههد n Dawud.

A SIDI, necc ttřayiy ħark, deġyat ħari,
seř ħar tmijja inu xmi dd ħak i ħa ttřayiy.

² Iři ad tbedd tzaġit inu am řebxur *ittfuħen* zzat i wudem nnek,
uřa d asġaēed n ifassen inu am tewhibt n tmeddit.

³ A SIDI, egg ijj n uēssas ħar uqemmum inu,
ħđa tawwart n iyencicen inu.

⁴ Egg aqa uř inu war ittnejbid ħar ict n tmesřact d taēeffant,
maħend ad ggey timegga s řyecc ak-d iryazen nni itteggen řmuēşiyet
u egg aqa necc war ttettey zi tazyuđi nsen.

⁵ Ejj amsegged ad ayi iwwet, aya d tamexsiwt icewwaren,
u mařa netta ittsegged ayi, aya d zzect x uzeġif inu,
war tt ittarri uzeġif inu,
maca waxxa *amenni* tazaġit inu εad đidd i tmegga nsen iēeffnen.

⁶ Řquđat nsen mmenđaren swadday x uyezdis n jjarf,
nitni sřin belli awařen inu iđarfen.

⁷ Axmi tetwacarrez u tennurzem temmurt,
ammu i itwazeġēen ixsan nney ħar uqemmum n řaxart.

⁸ Maca titřawin inu xezarent-idd ħark, a SIDI, Sidi inu,
necc ttečřey ħak, war ttejji řεmar inu d aεaryan.

⁹ Sigg^wej ayi i wemnaε n řfex i d ayi nedyen
u zi texcifin n yenni itteggen řmuēşiyet.

¹⁰ Iři iēeffanen ad wđan marra di traccawin nsen,
min ħa kkey εedduy necc.

142¹ Axemmi n Dawud.

Tazaġit umi t tuħa deg yefri.
² S tmijja inu necc syuyyey ħar SIDI,
s tmijja inu ħeccmey SIDI.

³ Necc tteġaēey ifeqqušen inu zzat i wudem nnes,
ssargbey as řeħřaret inu zzat i wudem nnes.

⁴ Mařa buħbeř inu idqeř xafi ařřas, cek tessned amesruq inu.
Nitni ssnuffaren ayi ijj n řfex deg webrid nni i di ggur ad uyurey.

⁵ Sweđ ħar ufusi, u xzar, war din ħed i d ayi ħa iwcen taynit,
itwakkes ayi qaε mani i ħa arewřey,
war tuyi din uřa d ijj i ħa isseqsan x řεmar inu.

⁶ Necc syuyyey-dd ħark, a SIDI. Nniy
'Cek d amcan inu n tarewřa, tasyart inu di temmurt n yenni iddaren.

⁷ Ĥđa x uyuyyi inu, maħar necc fniy qaε.
Fekk ayi zeg inni d ayi iđeffaren,
maħar nitni jehden xafi.

⁸ Suffey řεmar inu zi řeħbes maħend ad qadiy isem nnek.
Imseggaden ad ayi-dd nnden,
maħar cek tettegged dayi s tcuni.'

143¹ Aزههد n Dawud.

A SIDI, seř i tzađit inu, řhess i uzaweg inu.

Arr-dd xafi elahřab tidett nnek, elahřab tasegda nnek.

² War ttegg ccrae ak-d umsexxar nnek,
mařar uřa d ijj zeg inni iddaren ad yiři d amsegged zzat i wudem nnek.

³ Minzi řeedu iđeffar řeeamar inu,
iieffes x tudart inu řar temmurt,
netta issrusa ayi deg imucan n tađest,
am yenni immuten zi mečarř uya.

⁴ Buřbeř inu iđqeř xafi,
uř inu yarewwee di daxeř inu.

⁵ Necc eeqqřeř x wussan iedun,
ttxemmamey di marra timegga nnek,
ttxarrřeř di řefeayeř n ifassen nnek.

⁶ Necc ttbezzeeř ifassen inu řark,
řeamar inu aqa-t zzatek am ict n temmurt iffuden. Sila.

⁷ Arr-dd xafi deřya, a SIDI, buřbeř inu ittefciř,
war ssuffara ařembub nnek zzayi,
mařend war ddikk^{wi}řeř am yenni dd-ihekk^{wan} deg weřfur n wendeř.

⁸ Ejj ayi ad řřeř i tmexsiwt nnek icewwaren řar uteffu,
mařar necc ttecreř xak.
Scen ayi abrid i řa uyureř,
mařar necc ssgaeedeř řeeamar inu řark.

⁹ A SIDI, kkes ayi-dd i řeedyan inu,
řark i dd-arewřeř.

¹⁰ Seřmed ayi ad ggeř *min iđan* i řxađar nnek, mařar cek d AREBBI inu.
Ejj Arruř nnek iřebřen ad ayi indeh deg ict n temmurt iwařan.

¹¹ A SIDI, arr-dd dayi tudart
di řřeř n yisem nnek.
S tsegda nnek, suffeř řeeamar inu zi řeřřaret,
¹² areddeđ řeedyan inu di tmexsiwt nnek icewwaren
u qda x marra inni d ayi iřeřřaren,
mařar necc d umsexxar nnek.

144¹ Zi Dawud.

Ad itwabarek SIDI, tařđart inu,
wenni isseřmaden řbarud i ifassen inu,
iđewđan inu i umenyi.

² Cek d tamexsiwt inu icewwaren d lburj inu,
lburj inu yueřan d umsenjem inu,

IZEHHIDEN

aseřqi inu d wenni xef ttečřey
d wenni d ayi isswadđđen řgens inu.

³ A SIDI, min iena bnadem, aqa cek tessned t,
mmis n bnadem, aqa cek txarriřsed days?

⁴ Bnadem d ijj n řefwar,
ussan nnes am tiři ittrakk^wařen.

⁵ Meyyeř ijenwan nnek, a SIDI, u hwa-dd.
Ĥada idurar u xenni ad ggen ddexxan.

⁶ Zaryeđ assamen u zeğeε iten.
Sekk fritcat nnek u sxarweđ iten.

⁷ Swizzed ifassen nnek zeg *ujenna* sennej,
třef ayi u sufey ayi-dd zi řřemřat n waman timeqqranin,
zeg ufus n ibarraniyyen,

⁸ mařar aqemmum nsen iqqar ixarriqen
u afus nsen afusi d ijj n ufus *iccur* s řyecc.

⁹ A AREBBI, ad ac řennjey ijj n yezři d amaynu i cek,
s lharpa u *s leud* s *εcra* n ifiřan ad ac zehhdey.

¹⁰ Cek d wenni issawađen asenjem i ijeğřiden,
d wenni ifekken amsexxar nnes Dawud zi ssif aεeffan.

¹¹ Třef ayi u sufey ayi-dd zeg ufus n tarwa n ubarrani,
zeg wenni řar iğa uqemmum iqqar myir ixarriqen
u zeg wenni řar iğa ufus afusi *iccur* s řyecc,

¹² Ĥima iřenjiren nney ad iřin am iyeddiwen
nni imřaren *εad* di temři nsen,
yessitney am iřeqqamen iqarqacen ineqcen
di tyemmura n řebni n řeqřar.

¹³ Meelik řehrit nney aqa ccuren
u ad wcin zzad awarni zzad
u iři ad yarni wuği nney ařaf n tseqqar
u *εcra*-ařaf n tseqqar di ddmani n tarewsa nney.

¹⁴ Iři ad řemřen imwan nney mliř
u war iřřiři uhjam niy d ufuy *i umenyi* uřa d iyuyyan deg imesraq nney.

¹⁵ Sseed n řgens nni iğan amya.
Sseed n řgens nni iggin AREBBI nsen d SIDI.

145¹ Izři n usebbeř n Dawud.

Alif. A, AREBBI inu, ajeğid, necc ad cek sseuğey
u ad barkey isem nnek i řebda qaε.

² **Bat.** Kuř ass ad cek barkey
u necc ad ssemyarey isem nnek i řebda qaε.

³ **Gimel.** SIDI d ameqqran u netta iřđaj asemřar ařřas.
Řemyaret nnes war days bu tarezzut.

IZEHHIDEN

- ⁴ **Dalit.** Jjiř awarni jjiř ad issemyar řexdayem nnek u nitni ad barrhen s tmegga nnek timeqqrarin.
- ⁵ **Hi.** Necc ad ssiwřey x řeezz n ueuđi n leađama nnek u x tđuja n řeejayeb nnek.
- ⁶ **Vav.** Nitni ad ssiwřen x jjhed n tmegga nnek issagg^waden u necc ad barheř s řemyaret nnek.
- ⁷ **Zayin.** Řidaret n tcuni nnek ifeyyđen tegga am ijj n řeunřar ittcurcur, ad barrhen s tsegda nnek am sřiwiwen.
- ⁸ **Xit.** SIDI d aħnin d arħim, ğars ttasie n řxađar d wađtas n tmexsiwt icewwaren.
- ⁹ **Tit.** SIDI d ařebħan i marra u arreħmet nnes aqa-tt sennej i marra timegga nnes.
- ¹⁰ **Yud.** Marra timegga nnek, a SIDI, ad cek qadin u iřdiqen nnek ad cek barken.
- ¹¹ **Kaf.** Nitni ad ssiwřen x ueuđi n tgeldit nnek u ad idaren timegga nnek timeqqrarin
- ¹² **Lamid.** ħima ad barrhen s tmegga nnes timeqqrarin i tarwa n bnađem uřa s aeuđi n leađama n tgeldit nnes.
- ¹³ **Mim.** Tageldit nnek d ict n tgeldit i marra ikuden uca řeħkamet nnek *ad tiři* x kuř jjiř.
- ¹⁴ **Samix.** SIDI ittyemmed marra inni iwđan u ittseggem marra inni iqwisen.
- ¹⁵ **Eayin.** Marra titťawin ttrajant cek u cek tetticced asen macca di řweqt nsen nican.
- ¹⁶ **Pe.** Cek tarezzmed afus nnek u tessyawaned marra min iddaren *ak-d* min ixs řxađar *n*sen.
- ¹⁷ **Tsadi.** SIDI aqa-t nican di marra ibriden nnes u ittegg s tmexsiwt icewwaren di marra timegga nnes.
- ¹⁸ **Quf.** SIDI yudes i marra inni xas ittřayan, marra inni xas ittřayan di tidett.
- ¹⁹ **Rix.** Netta igga s řxađar i marra inni t ittegg^wden u netta ittesřa iyuyyan nsen u issenjam iten.
- ²⁰ **Cin.** SIDI iħeťta x marra inni t ittexsen, maca marra ieffanen itteħħa iten.
- ²¹ **Tav.** Aqemmum inu ad issiweř x usebbeħ n SIDI u marra aysum ad ibarek isem nnes iqeddsen i řebda qaε.

146¹ Hallilu-Yah, a řeεmar inu řebbeħ i SIDI.
² Necc ad sebbheř i SIDI min i ğa kkey ddareř, ad zehhdeř i AREBBI inu min *da* ğa kkey εad.

³ War ttcař x tarwa n tařiřet, x mmis n bnađem, wenni i umi war ğar iđi bu usenjem.

⁴ Iffey buħbeř nnes, idweř ğar temmurt.

Deg wass nni simant nnes qđan inwayen nnes.

IZEHHIDEN

- ⁵ Sseəd n wenni ɣar iɣa Arebbi n Yaεqub d ameawen,
wenni iggin assitem nnes x SIDI, AREBBI nnes,
⁶ wenni iggin ijenwan d temmurt, řebħar d marra min days,
wenni days řaman i řebda,
⁷ wenni ittayen tasyart i yenni itwaħeřřaren,
wenni itticcen ayrum i yenni iġužen.
SIDI yarexxu i imeħbas.
⁸ SIDI yarezzem i idaryařen tiřřawin,
netta issbedda inni igguren itteqwisen,
SIDI ittexs imseggaden.
⁹ SIDI iħeřřa x ibarraniyyen,
itticc afus i uyujir d tijjař,
maca issfaryeđ abrid n iεeffanen.
¹⁰ SIDI ad iħkem i řebda,
AREBBI nnek, a řihyun, *iħekem* zi jjiř ař jjiř. Hallilu-Yah.

147¹ Sebbħem i SIDI, maɣar azehhed i AREBBI nney d ařebħan,
minzi netta icna, ittass-dd akides ad as nsebbeh.

- ² SIDI ibenna Urcalim,
issmun immenneeraq n Israyil.
³ Netta issgenfa inni ɣarsen uř yaržen
u ittcedda iyezzimen nsen itteqsen.
⁴ Netta iħesseb qedda n itran,
ittřaya-dd xasen marra s yisem.
⁵ Sidi nney d ameqqran u jjeħd nnes imɣar.
Řeεqeř nnes war ɣars bu řeεbar.
⁶ SIDI ittšenned imwađēen,
isshekk^wa iεeffanen ɣars ař tammurt.
⁷ Qadam SIDI s uyennej s nnubat,
zehhdem i AREBBI nney s řgambri.
⁸ Netta d wenni iddařen ajenna s iseynuten,
d wenni issewjaden anzar i temmurt,
d wenni issyemmayen arrbie x idurar.
⁹ d wenni itticcen i řmar macca nnes,
i tarwa n ibayřiwen xmi i ɣa sɣuyyen.
¹⁰ Netta war d as itteejib jjeħd n uyis,
war yareřři s idaren n weryaz.
¹¹ Yareřřa as i SIDI inni t ittegg^weden,
inni issitmen di tmexswit nnes icewwaren.

- ¹² A Urcalim, sebbeħ i SIDI,
a řihyun, sebbeħ i AREBBI nnem.
¹³ Maɣar netta issemħed zzeħrunat n tewwura nnek,
ibarek tarwa di řwest nnek,
¹⁴ Netta iwca řehna i iymiren nnek,
issyiwēen i cek s min iřebħen qaε n yirden.

IZEHHIDEN

- ¹⁵ Netta issekka awařen nnes yar temmurt,
awař nnes ittazzeř ařtas.
- ¹⁶ Netta itticc adfeř am tađuft,
izzuzzara nnda igersen am iyged.
- ¹⁷ Issekka adfeř nnes d ibquqen,
wi izemmaren ad iqqim ibedd zzat i tesmuđi nnes.
- ¹⁸ Netta issekka awař nnes uca ittarra ten ad fesyen,
netta itteja asemmiđ nnes ittşuđ, xenni ttucruren waman.
- ¹⁹ Netta ibarređ i Yaęqub awařen nnes,
i Israyil tiweřsa nnes d lfarayıđ nnes.
- ²⁰ Uřa i yijj n řgens nneđni war iggi ammu
u nitni war ssinen ca lfarayıđ nnes. Hallilu-Yah!

148 ¹ Hallilu-Yah! Sebbhem i SIDI zeg ijenwan,
sebbhem it di řueřa.

- ² Sebbhem t, marra lmalakat nnes!
Sebbhem t, marra řęeskarat nnes!
- ³ Sebbhem t, tafuct d tziri!
Sebbhem t, marra itran yařeqqen!
- ⁴ Sebbhem t, ajenna n ijenwan
uřa d aman nni *iđan* tiwa i ujenna.
- ⁵ Iři nitni ad sebbhen isem n SIDI,
mayar netta yumur u *ammu* twaxeřqen-dd.
- ⁶ Netta issbedd iten *din* i řebda qaę,
netta iwca asen ij n weymir u war xas eeddun *ęemmarş*.
- ⁷ Sebbhem i SIDI, zi temmurt,
kenniw řhaycat n řebhar d marra aman yuzęen,
- ⁸ timessi d tebrurri d wedfeř d ddexxan,
asemmiđ n tħaryaqđ nni ittegggen awař nnes,
- ⁹ idurar d marra tiwriririn ,
ticejjura n fruta d marra ticejjura n tengelt,
- ¹⁰ řewħuc n řexřa d marra řmar,
imuddaren ittbusen d ijdađ s wafriwen *nsen*,
- ¹¹ *kenniw* ijeđiden n temmurt d marra řegnus,
kenniw řħukkam d marra řquđat x temmurt,
- ¹² iħudriyyen uřa d tiħudriyyen,
iwessura *jmię* ak-d imezyanen!
- ¹³ Ejj iten ad sebbhen SIDI,
mayar isem nnes waha yueřan qaę,
tissiqđ nnes *tařeqq* x temmurt d ijenwan.
- ¹⁴ Netta issgaęęed icc n řgens nnes,
asebbeđ n marra iřdiqen nnes, n ayt n Israyil,
n řgens i dd as yudsen. Hallilu-Yah!

IZEHHIDEN

149¹ Hallilu-Yah! Vennjem ijj n yezři d amaynu i SIDI,
seuġem t deg wegraw n iṣdiqen nnes.

² Ad ifarḥ Israyil zeg wenni t iggin,
ad arcqen tarwa n Ṣihyun s ujeġid nsen.

³ Ad sebbḥen nitni isem nnes s ccđiḥ n tqurarect,
ad as zehhden s ubendir d řgambri,

⁴ maḡar SIDI yarđa x weydud nnes,
ad yawi ccan i imwađeen s wenjam.

⁵ Ad sřiweřwen iṣdiqen nnes s ccan *nni*,
ejj iten ad syuyyen s řefraḥet zeg imucan nsen n arraḥet.

⁶ Iżřan n ueuġi i AREBBI deg uqemmum nsen
d yijj n ssif iqđee x tnayen n wudmawen deg ufus nsen,

⁷ ḥima ad ntaqmen zi řegnus, ad xeġšen timmura,

⁸ ḥima ad carfen ijeġiden nsen s snaseř
d ayt n tařiret nsen s snaseř n wuzzař,

⁹ ḥima ad xasen ggen řḥukm yuran.

D man aya ad yiři d aeuġi n marra iṣdiqen nnes. Hallilu-Yah.

150¹ Hallilu-Yah, sebbḥem Arebbi di zzawect nnes,
sebbḥem t di řkubbet n tzemmar nnes!

² Sebbḥem t x tmegga nnes timeqqranin,
sebbḥem t x řemyaret nnes tameqqrant!

³ Sebbḥem s tmijja n řbuq,
sebbḥem s lharpa d řgambri!

⁴ Sebbḥem t s ubendir d ccđiḥ n tqurarect,
sebbḥem t s *tirart* n ifiřan d temja!

⁵ Sebbḥem t s řḥess ifsusen n teġunin n wuzzař,
ṣebḥem t s řḥess yueřan n teġunin n wuzzař!

⁶ Marra min ittarran nnefs,
sebbḥem i SIDI.

Hallilu-Yah!